REGNI DEI IN TERRIS

HISTORIA

AMHARICÈ.

DUABUS PARTIBUS.

I.

ILLA QUÆ POPULO DEI ACCIDERUNT, INDE ADAMI LAPSU AD HIEROSOLYMITARUM DELETIONEM, BREVITER ENARRAT.

II.

ECCLESIÆ CHRISTIANÆ HISTORIAM, À S. JOANNIS MORTE AD TEMPORA NOSTRA, SYSTEMATICE EXPONIT.

AUCTORE

CAROLO GULIELMO ISENBERG

EVANGELII MISSIONARIO IN AFRICAM ORIENTALEM.

LONDINI:

IMPENSIS ECCLESIÆ ANGLICÆ SOCIETATIS AD RELIGIONEM CHRISTIANAM IN AFRICA ET ORIENTE EXPANDENDAM INSTITUTÆ

IMPRESSIT RICARDUS WATTS.

MDCCCXLI.

በአብና፡ በወልድ፡ በመንፈስ፡ ቅዱስም፡ ስግ፡ አንድ፡
አምላክ። አሜን።

የእግዚአብሔር፡ መንግሥት፡ ታሪክ፡

ከዓለም፡ ፍጥረት፡ ጀምሮ፡ እስከ፡ ዘመናችን፡ ድረስ።

ተጻፈች፡

በቻርልስ፡ ዊልየም፡ ኢዘንበርግ፡
በወንጌል፡ መልክተኛ፡
ለሐበሻ።

በሎንደን፡ ባለች፡ በእንግሊጣር፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡
በሚስዮን፡ ጉባኤ፡ ፈቃድ፡ ታተመች፡ በሪቻርድ፡
ወትስ፡ ማኅተምያ፡ በክርስቶስ፡
ልደት፡ ኣመት፡ ፲፰፻፵፩።

ነገርን ፡ ሁሉን ፡ ምርምሩ ፡ መልካሙንም ፡ ጠብቁ ፡፡

፩፡ ተሰሎንቄ ፡ ፭፡ ፳፩።

አስቀድሞ ፡ የተጻፈ ፡ እኛን ፡ ለማስተማር ፡ ተጽፏል ፡፡

ሮሜ ፡ ፲፭፡ ፬።

የእግዚአብሔር ፡ መንግሥት ፡

ቃሪክ ፡

መጀመርያ ፡ ክፍል ፡፡

የእግዚአብሔር ፡ ወገን ፡ ቃሪክ ፡

በብሎይ ፡ ኪዳን ፡፡

ከአደም ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ የሩሳሌም ፡ መፍረስ ፡

ድረስ ፡፡

መዝሙር ፡ ፸፰፡ ፪፡ — ፯፡፡

አፌን ፡ በምሳሌ ፡ እከፍታለሁ ፡፡
ቀድሞም ፡ የሆነውን ፡ እናገራለሁ ፡
የሰማነውን ፡ ያወቅነውንም ፡ ሁሉ ፡
አባቶቻችንም ፡ የነገሩነውን ፡
ከልጆቻቸው ፡ እንደንሰውረው ፡
ለሌላ ፡ ትውልድ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ምስጋና ፡ እንነገር ፡ ዘንድ ፡ እንጅ ፡
ኃይሉንም ፡ ያደረገውንም ፡ ተአምራት ፡፡
ምስክርን ፡ ለያዕቆብ ፡ አቆመ ፡
ለእሥራኤልም ፡ ሕጉን ፡ ሰራ ፡
ላባቶቻችን ፡ ያዘዘውን ፡ ለልጆቻቸው ፡ ይነግሩት ፡ ዘንድ ፡
ሌላ ፡ ትውልድም ፡ ታውቅ ፡ ዘንድ ፡ የሚወለዱ ፡ ልጆቻቸው ፡
ተነሥተውም ፡ ለልጆቻው ፡ ይነገሩ ፡ ዘንድ ፡፡
መታመናቸውን ፡ በእግዚአብሔር ፡ እንዲያደርጉ ፡
የእግዚአብሔርንም ፡ ስራ ፡ እንደይረሱ ፡
ትእዛዙንም ፡ እንዲጠብቁ ፡
እንደባቶቻቸውም ፡ እንደይሆኑ ፡፡

መቅድም ፡፡

ለሐበሻ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡፡

ጸጋ ፡ ይሁንላችሁ ፡ ሰላምም ፡ ካባታችን ፡ ከእግዚአ
ብሔር ፡ ከጌታም ፡ ከየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡፡

በክርስቶስ ፡ የሱስ ፡ የተወደጃችሁ ፡ ወንድሞቻችን ፡ ሆይ ፡፡

የተዋረደ ፡ የየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ባሮች ፡ የወንጌል ፡ መለክተኞች ፡ ከእንግሊዝ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጉባኤ ፡ ተልከው ፡ ወደ ፡ አገራችሁ ፡ ደረሱ ፡ እግዚአብሔር ፡ በምህረቱ ፡ የሰጣቸውን ፡ የሰማይን ፡ መዝገብ ፡ ከላንት ፡ ጋራ ፡ ይከፋፈሉ ፡ ዘንድ ፡ የተባረከውንም ፡ የጌታችንን ፡ ስም ፡ በደህንነታችሁ ፡ ያመሰግኑት ፡ ዘንድ ፡፡ ይህም ፡ የሰማይ ፡ መዝገብ ፡ ወርቅና ፡ ብር ፡ አይደለም ፡ ከወርቅና ፡ ከብር ፡ ካለም ፡ ከብትም ፡ ሁሉ ፡ የተሻለ ፡ ነገር ፡ ነው ፡ እንጂ ፡፡ የሥጋ ፡ መድኃኒትም ፡ አይደለም ፡ ነፍሱንና ፡ ሥጋውን ፡ ለዘላለም ፡ የሚፈውስ ፡ አብነት ፡ እንጂ ፡፡ የዓለምም ፡ ብልሃት ፡ አይደለም ፡ ሰውን ፡ ለዚህ ፡ ዓለምና ፡ ለሚመጣው ፡ ዓለም ፡ ጠቢብ ፡ የምታደርገው ፡ ብልሃት ፡ እንጂ ፡፡ የሰማይም ፡ መዝገብ ፡ እርሱ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ነው ፡ ኃጢአተኞችን ፡ በእግዚአብሔር ፡ መንገድ ፡ የሚያስተምር ፡ ጽድቅንም ፡ ሽተው ፡ የሚርቡትንና ፡ የሚጸሙትን ፡ በየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ጽድቅ ፡ የሚያጸግብ ፡፡ የእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መሠረት ፡ ነው ፡ ከሁሉም ፡ የሚበልጥ ፡ ባለጠግነትዋና ፡ መዝገብዋ ፡፡ እርሱንም ፡ ይዘው ፡ የወንጌል ፡ መለክተኞች ፡ መጡ ፡ ለሚወዱትም ፡ ሁሉ ፡ ይሰጡታል ፡ ያስተምሩበትማል ፡፡ በርሱም ፡ ነው ፡ አንድነትን ፡ የምናደርግበት ፡ ጌታችንን ፡ ከሚወዱ ፡ ሁሉ ፡ ጋራ ፡፡ እርሱ ፡ እውነትና ፡ ደህንነት ፡ ነውና ፡ አያልፍምም ፡ አይለወጥምም ፡፡ የሰው ፡ ቃል ፡ ሁሉ ፡ እስትንፋስ ፡ ነውና ፡ ይጠፋል ፡ በርሱም ፡ የተመሠረተ ፡ የሰው ፡ ልማድና ፡ የሰው ፡ ሥርዓት ፡ ትቢያ ፡ ነውና ፡ ገለባም ፡ የፍርድ ፡ እሳት ፡ ሲቃጠል ፡ ጊዜ ፡ ይነደልና ፡ አመድ ፡ ይሆናል ፡፡ ሰማይና ፡ ምድር ፡ እንኳ ፡ ያልፋሉ ፡ ቃ

ሌ ፡ ግን ፡ አያልፍም ፡ ይላል ፡ የዘላለም ፡ ቃል ፡ የሱስ ፡ ክ
ርስቶስ ፡፡

ይህች ፡ መጽሐፍ ፡ ከዚህ ፡ የሥንሰጣችሁ ፡ የእግዚአብ
ሔርን ፡ መንግሥት ፡ ታሪክ ፡ ትናገራለች ፡ በሁለት ፡ ክፍል
ም ፡ ተከፈለች ፡፡ መጀመርያ ፡ ክፍልም ፡ በእግዚአብሔር ፡
ቃል ፡ ከተገኘ ፡ ታሪክ ፡ ሁለተኛ ፡ ክፍልም ፡ ከቤተ ፡ ክርስቲ
ያን ፡ ታሪክ ፡ ታላቅ ፡ ነገርን ፡ ይናገራል ፡፡ የእግዚአብሔርን ፡
ስራ ፡ በወገኑ ፡ ዘንድ ፡ ለማምሰገን ፡ የሰውንም ፡ በጎና ፡ ክ
ፉ ፡ ስራ ፡ ለትምህርታችን ፡ ለመግለጽ ፡ ብለን ፡ እግዚአብ
ሔር ፡ እረፍትና ፡ ኃይል ፡ በሰጠነ ፡ መጠን ፡ ጻፍነው ፡፡ በቀድ
ም ፡ የተጻፈም ፡ እኛን ፡ ለማስተማር ፡ ተጻፈ ፡ ስለዚህም ፡ የ
ሆነውን ፡ ነገር ፡ በዚች ፡ መጽሐፍ ፡ እናስታውቃችኋለን ፡ እላ
ንት ፡ መርምራችሁ ፡ የሚጠቅማችሁትን ፡ ነገር ፡ ትማረበ
ት ፡ ዘንድ ፡፡ ይህም ፡ ነው ፡ መስጠታችን ፡ ከእግዚአብሔር ፡
ቃል ፡ ጋራ ፡፡ በፍቅር ፡ ተሰጠ ፡ በፍቅርም ፡ ተቀበሉት ፡ የሱ
ስ ፡ ክርስቶስንም ፡ አመስግኑበት ፡፡ ጳውሎስም ፡ እንደ ፡ ጸ
ለየ ፡ እኛም ፡ ለላንት ፡ እንጸልያለን ፡ እንደህ ፡ ብለን ፡

" ስለዚህም ፡ ጉልበታችነን ፡ እንምበረከካለን ፡ ወደ ፡ ጌ
" ታችን ፡ ወደ ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ አባት ፡ በርሱ ፡ ወደ
" ምትጸራ ፡ በሰማይና ፡ በምድር ፡ ያለች ፡ አባትነት ፡ ሁ
" ሉ ፡፡ ይሰጣችሁ ፡ ዘንድ ፡ እንደ ፡ ክብረ ፡ ባለጠግነት ፡
" በመንፈሱ ፡ ትበርታችሁ ፡ ዘንድ ፡ በውሥጡ ፡ ሰውነ
" ታችሁ ፡፡ ክርስቶስ ፡ እንደ ፡ ያድር ፡ በልባችሁ ፡ በሃይ
" ማኖች ፡፡ ሥርን ፡ ይዛችሁ ፡ ተመሠርታችሁም ፡ በፍ
" ቅር ፡፡ ከቅዱሳን ፡ ሁሉ ፡ ጋራ ፡ ትችሉ ፡ ዘንድ ፡ ለመድ
" ረስ ፡ ምንድር ፡ ነው ፡ ርዝመት ፡ ስፋትም ፡ ጥልቅም ፡
" ቁመትም ፡፡ ከውቀትም ፡ ሁሉ ፡ የምትበልጠውን ፡ የ
" ክርስቶስን ፡ ፍቅር ፡ ታውቁ ፡ ዘንድ ፡ የእግዚአብሔ
" ር ፡ ምላት ፡ ሁሉ ፡ እስክትመላባችሁ ፡ ድረስ ፡፡ ለርሱ
" ም ፡ ከምንለምነው ፡ ከምናስታውለው ፡ ሁሉ ፡ እጅ
" ግ ፡ አብልጦ ፡ ለማድረግ ፡ ለሚችል ፡ በውሥጣችን ፡
" እንደምትሰራ ፡ እንደ ፡ ኃይሉ ፡፡ ለርሱ ፡ ምስጋና ፡ ይሁ
" ን ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በክርስቶስ ፡ የሱስ ፡ እስከ ፡
" ልጅ ፡ ልጅ ፡ ሁሉ ፡ ድረስ ፡ ለዘላለም ፡፡ አሜን ፡፡"

በአብ ፡ በወልድ ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ ስም ፡ አንድ ፡
አምላክ ፡፡ አሜን ፡፡

እግዚአብሔር ፡ ሰውን ፡ በፈጠረ ፡ ጊዜ ፡ በእግዚአብሔር ፡ መልክ ፡ በእግዚአብሔርም ፡ ምሳሌ ፡ ፈጠረው ። ማለቱ ፡ በውነተኛ ፡ ጽድቅና ፡ በቅድስና ፡፡ ኦሪት ፡ ዘፍጥረት ፡ ምዕራፍ ፡ ፩፡ ቍጥር ፡ ፳፯፡ ፳፰፡፡ ኤፌሶን ፡ ፬፡ ፳፫፡ ፳፬፡፡ እግዚአብሔርም ፡ ለሰው ፡ መግዛት ፡ ሰጠ ፡ በምድር ፡ ላይ ፡ ተስፋም ፡ ሰጠው ፡ በዚህ ፡ ምድር ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ፈቃድ ፡ ቢፈጽም ፡ በደህንነት ፡ ደኖር ፡ ዘንድ ፡ ለዘላለም ፡ ብሎ ፡ ትእዛዙን ፡ ግን ፡ ቢያፍርስ ፡ ሞት ፡ ይሞት ፡ ዘንድ ፡ ለዘላለም ፡፡ እውነተኛ ፡ ደህንነታችንና ፡ ሕይወታችን ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ጋራ ፡ አንድነታችን ፡ ነውና ፡ ሌላ ፡ የለም ፡፡ ከእግዚአብሔር ፡ መለየት ፡ ግን ፡ ጥፋታችን ፡ ነው ። ደግ ፡ ግን ፡ አባታችን ፡ በእግዚአብሔር ፡ አንድነት ፡ አልኖረም ፡፡ በሰይጣን ፡ ተንኰልና ፡ ስሕተት ፡ የእግዚአበሔርን ፡ ፍቃድ ፡ አፈረሰ ፡ በጥፋቱም ፡ ፍርድ ፡ በታች ፡ ወደቀ ፡፡ እርሱ ፡ ግን ፡ የሰው ፡ ሁሉ ፡ አባት ፡ ሁኖዋልና ፡ ልጆቹም ፡ ሁሉ ፡ በሥር ፡ በርሱ ፡ ኑረዋልና ፡ እርሱ ፡ ኃጢአት ፡ ሲያደርግ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ በርሱ ፡ በኃጢአት ፡ ወደቀ ። እንደሁም ፡ የርሱ ፡ ኃጢአት ፡ የኛ ፡ የሁላችን ፡ ኃጢአት ፡ ሁኖ ፡ ይቈጠራል ፡ በኃጢአቱም ፡ መክንያት ፡ የሥጋ ፡ ሞት ፡ የዘላለምም ፡ ጥፋት ፡ ገብቶብናል ፡፡ እንደህ ፡ ይላልና ፡ እግዚአብሔር ፡ በቅዱስ ፡ ጳውሎስ ፡ አፍ ፡ በመልእክቱ ፡ ወደ ፡ ሮሜ ፡ ሰዎች ፡ በ፭፡ ምዕራፍ ፡ በ፲፪፡ ቍጥር ፡፡ ባንድ ፡ ሰው ፡ ኃጢአት ፡ ወደ ፡ ዓለም ፡ እንደ ፡ ገባች ፡ በኃጢአትም ፡ ሞት ፡ ገባ ፡፡ እንደሁም ፡ ሞት ፡ አለፈ ፡ በሰው ፡ ሁሉ ፡፡ ሁሉ ፡ በድለዋልና ፡፡ እግዚአብሔር ፡ በቅን ፡ ደፈርደልና ፡፡ እርሱም ፡ ጨለማ ፡ የሌለበት ፡ ብርሃን ፡ ነው ፡፡ ኃጢአት ፡ ግን ፡ ጨለማ ፡ ነው ፡፡ ለኃጢአተኛ ፡ ሰውም ፡ አንድነት ፡ የለውም ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ጋራ ፡ ከርሱ ፡ ተለየ ፡ እንጅ ፡፡ እግዚአብሔር ፡ የሚወደውን ፡ ነገር ፡ ሰው ፡ ይጸላል ፡፡ እግዚአብሔርም ፡

የሚጸላውን ፡ ነገር ፡ ሰው ፡ ይወደል ፡ ይኻውማል ፡ ያድርገ
ውማል ፡፡ ደሮ ፡ ግን ፡ እግዚአብሔር ፡ የኃጢአተኛውን ፡ ጥፋ
ት ፡ አይወድም ፡፡ እንዲህ ፡ ይላልና ፡ በሕዝቅኤል ፡ አፍ ፡ በት
ንቢቱ ፡ መጽሐፍ ፡ ምዕራፍ ፡ ፴፫፡ ቍጥር ፡ ፲፩፤ እንዲህ ፡ ቢ
ል ፡፡ እንዲህ ፡ ንገራቸው ፡፡ በሕይወቴ ፡ እምላለሁ ፡ ይላል ፡
እግዚአብሔር ፡፡ እኔ ፡ የኃጢአተኛውን ፡ ሞት ፡ አልወድ
ም ፡ ኃጥእ ፡ ከክፋ ፡ ባሕርዩ ፡ ሊመለስ ፡ እንጅ ፡ ሊድን
ም ፡፡ ስለዚህ ፡ ሁሉን ፡ የሚችል ፡ እግዚአብሔር ፡ በቅድስ
ና ፡ በጽድቅም ፡ የሚኖርም ፡ ዙፋኑም ፡ ከሰማያት ፡ ሰማ
ይ ፡ በላይ ፡ ያለው ፡ ስለ ፡ መድኃኒታችን ፡ ተማከረ ፡ ዓ
ለም ፡ ሳይፈጠር ፡ ከርሱም ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ አምላክ ፡
የሚሆነውን ፡ ቃሉን ፡ እርሱም ፡ የዘላለም ፡ አባት ፡
አንደኛውን ፡ ልጁን ፡ ወደ ፡ ምድር ፡ መስደድ ፡ ፈቀደ ፡፡ ሰ
ው ፡ ሁሉ ፡ በኃጢአት ፡ ኑርዋልና ፡ ኢያንደንዱ ፡ ለራሱ ፡
መድኃኒት ፡ ፈለገ ፡ እርሱ ፡ በርሳቸውም ፡ ማደደን ፡ ሳናቸ
ው ፡፡ እንዴት ፡ ይችላል ፡ ወንድም ፡ ወንድሙን ፡ ማደን ፡
ከእግዚአብሔር ፡ ቍጣ ፡፡ መልአክም ፡ አልቻለውም ፡ ያ
ድነን ፡ ዘንድ ፡፡ ፍጥረት ፡ ሁሉ ፡ ኢየራሱ ፡ ለፈጣሪ ፡ መታ
ዘዝ ፡ ተግብትዋልና ፡ በሌላ ፡ ፍጥረትም ፡ ፈንታ ፡ መታዘዝ ፡
አይችለውም ፡፡ የእግዚአብሔርንም ፡ ፍርድ ፡ መታገሥ ፡
ፍጥረት ፡ ሁሉ ፡ አይችልም ፡ ለዘላለም ፡ ኑርዋልና ፡፡ ሰው
ም ፡ ያልፈጸመውን ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ትእዛዝ ፡ በሰው ፡
ፈንታ ፡ መፈጸም ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ብቻ ፡ ተቻለው ፡፡ እር
ሱ ፡ ከሕጉ ፡ በታች ፡ አይደለምና ፡ በላይው ፡ እንጅ ፡፡ መድ
ኃኒታችንን ፡ ግን ፡ ያበጅልን ፡ ዘንድ ፡ አንድ ፡ መኻከለኛ ፡
ተፈለገ ፡ አምላክና ፡ ሰው ፡ ባንድ ፡ አካል ፡ የሆነ ፡ በሰው ፡
ሁሉ ፡ ፈንታ ፡ የኃጢአትን ፡ ደመወዜ ፡ ይቀበል ፡ ዘንድ ፡ እ
ግዚአብሔርም ፡ የሰጠውን ፡ ሕግ ፡ በጣም ፡ ይፈጽም ፡ ዘ
ንድ ፡ እንዲሁም ፡ ኃጢአታችንን ፡ ያስቀርልን ፡ ዘንድ ፡፡
በእግዚአብሔርም ፡ ፊት ፡ ያጸድቀን ፡ ዘንድ ፡፡ መንፈሱን
ም ፡ ይሰድልን ፡ ዘንድ ፡ በልባችን ፡ ኑሮ ፡ ልባችንን ፡ አካሔ
ዳችንንም ፡ የሚቀድስ ፡ እንዲሁም ፡ ከኃጢአት ፡ ወደ ፡ ጽ
ድቅ ፡ ወደ ፡ ቅድስናም ፡ ከሞትም ፡ ወደ ፡ ሕይወት ፡ ከሰይ

ጣን ፡ ኃይልም ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ከገሃናምም ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡ የሚወስድን ፡፡

ምንድር ፡ አደረገ ፡ እግዚአብሔር ፡ ይህችን ፡ ፈቃዱን ፡ ለመፈጸም ፡፡ ወላጆቻችን ፡ በኃጢአት ፡ ከወደቁ ፡ በኋላ ፡ አዲስ ፡ ኪዳን ፡ ከርሳቸው ፡ ጋሬ ፡ አቆመ ፡፡ ሰይጣን ፡ በርሱ ፡ የነበረበትን ፡ እግብን ፡ ረገመ ፡፡ ይህም ፡ መርገም ፡ ለሰው ፡ በረከት ፡ ሆነ ፡፡ ተስፋ ፡ ሰጥትዋቸዋልና ፡ እናታችነን ፡ ሄዋን ፡ ከኃጢአት ፡ ሊመልስ ፡ ነሰው ፡ ወገንም ፡ ከፊልን ፡ ለርሱ ፡ ሊመርጽ ፡ ከሰውም ፡ መካከል ፡ መድኃኒት ፡ ሊያስነሣ ፡ የሰይጣን ፡ ኃይል ፡ የሚያፈርስ ፡ ከርሱ ፡ መከራ ፡ ተቀብሎ ፡፡ ይህች ፡ ተስፋ ፡ ትገኛለች ፡ በኦሪት ፡ ዘፍጥረት ፡ ም ፡ ፫ ፡ ቍ ፡ ፲፭፡፡ ሄዋም ፡ ወለደች ፡ ይህችም ፡ ተስፋ ፡ የተፈጸመች ፡ መሰላት ፡፡ ወንድ ፡ ልጅ ፡ አገኘሁ ፡ እርሱም ፡ እግዚአብሔር ፡ ነው ፡ አለች ፡፡ በዚህ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ሳተች ፡፡ የተወለደ ፡ ልጅዋ ፡ ቃይል ፡ የሰይጣን ፡ ወገን ፡ ሁንዋልና ፡ በርሱ ፡ የኃጢአት ፡ ኃይል ፡ የበዛበት ፡ በሰው ፡ መካከል ፡፡ በቃይል ፡ ወንድም ፡ በሃቤል ፡ ያች ፡ ተስፋ ፡ ተከፊላ ፡ ተፈጸመች ፡፡ ሃቤል ፡ በሃይማኖት ፡ ተጸድቀዋልና ፡ ለእግዚአብሔርም ፡ ደስ ፡ ያሳየውን ፡ ምሥዋዕት ፡ አቅርብዋልና ፡፡ ስለዚህም ፡ ቃይል ፡ ተቈጥቶ ፡ ገደለው ፡፡ ያች ፡ ጸላትነት ፡ በሰው ፡ ሁለት ፡ ወገን ፡ መካከል ፡ የሴት ፡ ዘርና ፡ የባብ ፡ ዘር ፡ በተባሉ ፡ መካከል ፡ ያለች ፡ በዚህ ፡ ጀምሬ ፡ ተገለጠች ፡፡ ሰይጣንም ፡ አሁን ፡ ያሸነፈ ፡ መሰለው ፡ ቃይል ፡ ነፍሱን ፡ ለርሱ ፡ ለማገልገል ፡ ሲሰጥ ፡ ሃቤልንም ፡ ሲገድል ፡፡ ደር ፡ እግዚአብሔር ፡ ተስፋውን ፡ ጠብቆት ፡ ለአደም ፡ ሌላውን ፡ ልጅ ፡ ሰጠ ፡ በሃቤል ፡ ፈንታ ፡፡ እርሱም ፡ ሴት ፡ ተባለ ፡፡ በርሱ ፡ ወገንም ፡ እግዚአብሔርን ፡ የፈሩ ፡ ሰዎች ፡ ተገኙበት ፡ የእግዚአብሔር ፡ ልጆች ፡ የተባሉ ፡ የቃይል ፡ ወገን ፡ በኃጢአት ፡ ደናሩ ፡ የነበሩ ፡ የሰው ፡ ልጆች ፡ ሲባሉ ፡፡ ኦሪት ፡ ዘፍጥረት ፡ ም ፡ ፮፡፡

የቃይል ፡ ልጆች ፡ ያለምን ፡ ብልሃት ፡ ብቻ ፡ መርጸው ፡ እግዚአብሔርን ፡ ረሱ ፡፡ በሴት ፡ ወገን ፡ የእግዚአብሔር ፡ ስም ፡ ተጸሬ ፡፡ ሄኖክም ፡ በሰባተኛ ፡ ትውልድ ፡ የተወለደ ፡ ከ

እግዚአብሔር፡ ጋራ፡ ተመላለሰ፡ በሃይማኖት። ስለ፡ ሃይማኖቱም፡ እግዚአብሔር፡ ሞትን፡ ሳያይ፡ አስፈለሰው።

የሰው፡ ኀጢአት፡ ግን፡ በዛ፡ በምድር፡ ላይ። የሰው፡ ልጆች፡ የተባሉ፡ የቃይል፡ ዘመድ፡ ዐመፀቸውን፡ በእግዚአብሔር፡ ላይ፡ አበዙ፡ ከሴት፡ ወገንም፡ የእግዚአብሔር፡ ልጆች፡ ከተባሉ፡ ጋራ፡ ተደባለቁ፡ በሴት፡ ወገንም፡ የኀጢአት፡ ኀይል፡ በዛ፡ ባለማመን፡ ባለመታዘዝም። የእግዚአብሔርም፡ ፍርሃት፡ እውነተኛ፡ ሃይማኖትም፡ ከፍቅር፡ ጋራ፡ አለቁ። ማሰባቸውም፡ ወደዚህ፡ ዓለም፡ ብቻ፡ ሆኖ፡ መንግሥተ፡ እግዚአብሔርን፡ ረሱ። ያባቶች፡ አለቆች፡ ሁሉ፡ ከሴት፡ ጀምሮ፡ እስከ፡ ኖህ፡ ድረስ፡ ሰበኩ፡ አስተማሩም፡ በእግዚአብሔር፡ ስም። ደሮ፡ ሰው፡ አልሰማም። ከኀጢአቱም፡ ወደ፡ እግዚአብሔር፡ አልተመለሰም። እግዚአብሔርም፡ ለሰው፡ ሁሉ፡ ለሕዝብም፡ ሁሉ፡ ጊዜውን፡ ቍረጠ፡ የእግዚአብሔርን፡ ቃል፡ ለመስማት፡ ለመታዘዝም፡ ንስሓም፡ ለመግባት፡ ለማመንም፡ ለመዳንም። ይህም፡ ጊዜ፡ በከንቱ፡ ቢያልፍ፡ እግዚአብሔር፡ ሰውን፡ በቅን፡ ፍርድ፡ ለጥፋት፡ አሳልፎ፡ ይሰጣል። ስለዚህ፡ ይላል፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ሰውን፡ ሁሉን፡ የእግዚአብሔርን፡ ቃል፡ የሚሰማውን። ዛሬ፡ እላንት፡ ድምፁን፡ ስትሰሙ፡ ልባችሁን፡ አታጽኑ። መልእክት፡ ወደ፡ ዕብራውያን፡ ፫፡ ፯። እግዚአብሔር፡ የሰው፡ ክፋት፡ እንደ፡ በዛ፡ ባየ፡ ጊዜ፡ አዘነ፡ በልቡ። እርሱ፡ የኀጥኡን፡ ሞት፡ አይወድምና። ስለዚህም፡ አንድ፡ ጊዜ፡ ደግሞ፡ ፈተናቸው፡ ጊዜም፡ አደረገላቸው፡ ፻፳፡ ዓመት። እንደሁም፡ ታገሠ፡ ምናልባት፡ ሰው፡ ባይመለስ፡ በዚያ፡ ዘመን። ደሮ፡ ሰው፡ አልሰማም። ምድር፡ ሁሉ፡ ረከሰች፡ በሰው፡ ኀጢአት። ስለዚህ፡ እግዚአብሔር፡ የድምሳሴ፡ ውኃ፡ አስመጣ፡ በምድር፡ ላይ፡ ሥጋ፡ የለበሰ፡ ሁሉ፡ የጠፋበት፡ ከሰው፡ ጀምሮ፡ እስከ፡ እንስሳ፡ ድረስ፡ እስከ፡ ሰማይም፡ ዎፍ፡ ድረስ፡ በምድር፡ ላይም፡ እስከ፡ ሚንቀሳቀስ፡ ሁሉ፡ ድረስ። ደሮ፡ ኖህ፡ ባለምዋልነት፡ አገኘ፡ ከእግዚአብሔር፡ ዘንድ፡ በሃይማኖት። ለኖህ፡ አዘነ፡ እግዚአብሔር፡ በኖህ፡

መክንያትም ፡ ለዘመደ ፡ አዘነ ፡ ስምንት ፡ ነፍስ ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ። በኖህ ፡ መክንያትም ፡ ለሌላ ፡ ፍጥረት ፡ አዘነ ፡ የሰው ፡ ወገን ፡ ሁሉ ፡ እንደ ይጠፋ ፡ ስለ ፡ ሰውም ፡ የተፈጠረች ፡ ምድር ፡ በርስዋም ፡ ከሚያሽከረከር ፡ ጋራ ፡ ሰይጣንም ፡ እንደያሸንፍ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ቃልም ፡ ከንቱ ፡ እንደ ይሆን ። ስለዚህም ፡ ኖህን ፡ አዘዘ ፡ መርከብ ፡ ሊሰራ ፡ ቁመቱን ፡ ወርደንም ፡ ርዝመቱንም ፡ ያመለከተለት ። ኖህ ፡ እግዚአብሔር ፡ እንደዘዘው ፡ አደረገ ፡ መርከብንም ፡ ሰራ ፡ ወደርሱም ፡ ገባ ፡ ከ፯ ወገኖቹ ፡ ጋራ ፡ ከቀረውም ፡ ፍጥረት ፡ ጋራ ፡ እግዚአብሔር ፡ እንደዘዘው ።

መንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ ይላል ። ኖህ ፡ በሃይማኖት ፡ ወደ ፡ መርከብ ፡ ገባ ። መልእክት ፡ ወደ ፡ ዕብራውያን ፡ ምዕራፍ ፡ ፲፩ ቍጥር ፡ ፯። በኦሪትም ፡ ይላል ። ኖህ ፡ ባለምዋልነት ፡ አገኘ ፡ ከእግዚአብሔር ። ደግሞ ። ኖህ ፡ አደረገ ፡ እግዚአብሔር ፡ እንደዘዘው ፡ ይላል ። ኦሪት ፡ ዘፍጥረት ፡ ፯፡ ፳። በዚህ ፡ ይታያል ፡ ሃይማኖትና ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ነገር ፡ መታዘዝ ፡ አንድ ፡ እንደ ሆነ ።

የጥፋት ፡ ውኃ ፡ አለፈ ። ምድርም ፡ በርሱ ፡ ታደሰች ። እግዚአብሔርም ፡ ኪዳኑን ፡ አቆመ ፡ ከኖህ ፡ ጋራ ፡ ከሰው ፡ ወገንም ፡ ሁሉ ፡ ጋራ ፡ ከምድርም ፡ ሁሉ ፡ ጋራ ፡ እግዚአብሔር ፡ ሁለተኛ ፡ ጊዜ ፡ ምድርን ፡ እንደያጠፋ ፡ በውኃ ፡ ስለ ፡ ሰው ፡ ኃጢአት ። ለዚችም ፡ ኪዳን ፡ ምልክት ፡ አደረገ ፡ ቀስቱን ፡ አኑሮ ፡ በደመና ።

ኖህም ፡ ላደስ ፡ ትውልድ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ማመን ፡ አስተማረ ። ሴምም ፡ ያፌትም ፡ ልጆቹ ፡ አመኑ ። እግዚአብሔርም ፡ የጸጋውን ፡ የመድኃኒቱንም ፡ ተስፋ ፡ አስደረገ ፡ ለልጆቻቸው ። ካም ፡ ግን ፡ ከከነዐን ፡ ከልጁ ፡ ጋራ ፡ አላመነም ፡ የኃጢአት ፡ ባሮች ፡ ነበሩ ፡ እንጅ ። ስለዚህ ፡ እግዚአብሔር ፡ በኖህ ፡ አፍ ፡ ሴምንና ፡ ያፌትን ፡ ሲባርክ ፡ ካምን ፡ ልጁን ፡ ረገመ ። እርሳቸውንም ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ያልታዘዙትን ፡ የሰው ፡ ባሮች ፡ አደረጋቸው ።

የጥፋት ፡ ውኃ ፡ ምሳሌ ፡ ሆነ ፡ በክርስቶስ ፡ ስለ ፡ ተሰራች ፡ መድኃኒት ፡ ስለ ፡ ክርስቲያንም ፡ ጥምቀት ፡ ጴጥሮስ ፡

እንደ.ሉ : በ፩፡ መልእክቱ : በ፫፡ ምዕራፍ : በ፮፡ ፮፩፡ ቍጥር ::

ያች : ከጥፋት : ውኃ : በመርከብ : የዳነች : ትውልድ : ኃጢአት : ተሎ : መላባት :: ሲምም : ሳይሞት : አሕዛብ : ሁሉ : ጣዖታትን : ማምለክ : ለመደ. : እግዚአብሔርን : ረስተውት :: ስለዚህም : የመድኃኒት : ተስፋ : ሁለተኛ : እንደይጠፋ : እግዚአብሔር : አንድ : ሰውን : መረጸ : እርሱም : አብርሃም :: ለርሱም : ተገለጸ : ለርሱም : ለዘሩም : የመድኃኒትን : ተስፋ : ሰጠ :: አብርሃም : ለእግዚአብሔር : ቃል : ታዝዞ : ከዘመዶ.ም : ካገሩም : ሒደ : ተሰናበተ : እግዚአብሔርም : ወደሳየው : አገር : ወደ : ከናዐን : ገባ :: እግዚአብሔርም : መሐላውን : ማለለት : እንዲህ : ሲል :: ላንተና : ለዘርህ : ይህችን : ምድሪቱን : አንተ : አሁን : እንግደ : የምትሆንባትን : ለዘላለም : ርስት : እሰጥሃለሁ :: የሚባርክህ : ቡሩክ : ይሆናል :: የሚረግምህ : ግን : ርጉም : ይሆናል :: ዘርህ : ይበዛል : እንደ : ሰማይ : ከዋክብት : እንደ : ባሕርም : አሻዋ :: የጸላቶቹን : ደጆች : ይወርሳል : አሕዛብም : ሁሉ : ይባርኩበታል :: ኦሪት : ዘፍጥረት : ም : ፲፪፡ ቍ : ፩፡ ፪፡ ፫፡፡ ም : ፲፭፡ ቍ : ፬፡ ፭፡ ፲፰፡፡ አብርሃምም : በእግዚአብሔር : አመነ : ይህችም : ሃይማኖት : ጽድቅ : ሁና : ተቈጠረችለት : ም : ፲፭፡ ቍ : ፮፡፡ ሮሜ : ም ፬፡ ቍ : ፫፡፡ ሃይማኖቱ : እጅግ : ተፈተነች :: ፳፭፡ ዓመት : እግዚአብሔር : ዘገየ : ተስፋውን : ሳይፈጽም :: ዕድሜው : ፻፡ ዓመት : የሳራ.ም : ዕድሜ : ፺፡ ሳይሆን : ይስሐቅ : የተስፋ : ልጅ : አልተወለደምና :: ያችም : ተስፋ : ፩፡ ዓመት : አስቀድሞ : ተጸንታ : ታተመች : እግዚአብሔር : ግዝረትን : ባደረገለት : ጊዜ :: ግዝረትም : መጀመርያ : ምልክት : ሆነ : ለአብርሃም : ለወገኑም : እርሱና : እርሳቸው : የተለዩበት : ከሌሎች : አሕዛብ : ሁሉ :: እርሳቸው : በዚህ : አብርሃም : ስለ : ሃይማኖቱ : በተቀበለው : ምልክት : የእግዚአብሔር : ሕዝብ : ሁነው : ተገለጹበት ::

ይስሐቅም : ባደገ : ጊዜ : እግዚአብሔር : ያብርሃምን : ሃይማኖት : እጅግ : ብርቱ : አድርጎ : ፈተነው : ይህነን : አንደኛውን : ልጁን : የተወደደውንም : መሥዋዕት : ሁኖ : ሊያ

ቀርበው ፡ ባዘዘው ፡ ጊዜ ። አብርሃምም ፡ አመነ ፡ ታዘዘም ፡ ወደ ፡ ሞርያ ፡ አገርም ፡ ወደንድ ፡ ቍራሬም ፡ ወሰደው ፡ ከዚያ ፡ ያርደው ፡ ዘንድ ። እግዚአብሔር ፡ ግን ፡ ያብርሃምን ፡ ሃይማኖትና ፡ መታዘዙን ፡ አይቶ ፡ አለው ። እጅህን ፡ አትዘርጋ ፡ በብላቴናው ፡ ላይ ። አንዳችም ፡ አታድርግበት ። አሁንም ፡ አውቅያለሁና ፡ እግዚአብሔርን ፡ እንድትፈራ ፡ ላንዱም ፡ ልጅህ ፡ አራራህም ፡ ስለኔ ። የእግዚአብሔርም ፡ መልአክ ፡ አብርሃምን ፡ ጸራው ፡ ሁለተኛ ፡ ከሰማይ ፡ እንዲህ ፡ ሲል ። በራሴ ፡ ማልሁ ፡ ይላል ፡ እግዚአብሔር ። ይህነን ፡ ነገር ፡ አድርገሃልና ። ስለኔም ፡ ላንድ ፡ ልጅህ ፡ አራራህምና ። እባርክሃለሁ ፡ ዘርህንም ፡ አበዛለሁ ፡ እንደ ፡ ሰማይ ፡ ኰከብ ፡ እንደ ፡ ባሕርም ፡ አሸዋ ። ዘርህም ፡ ይወርሳል ፡ የጸላቶቹን ፡ ደጆች ። በዘርህም ፡ ይባረካሉ ፡ የምድር ፡ አሕዛብ ፡ ሁሉ ። ቃሌን ፡ ሰምተሃልና ። ኦሪት ፡ ዘፍጥረት ፡ ፳፪፡ ፲፮፡ ፲፯። አብርሃምም ፡ የምእምናን ፡ ሁሉ ፡ አባት ፡ ይባላል ። ሮሜ ፡ ፬፡ ፲፮፡ ፲፯። አሁን ፡ ለርሱ ፡ የተሰጠች ፡ ተስፋ ፡ ለልጁ ፡ ለይስሐቅ ፡ ለይስሐቅ ፡ ልጅም ፡ ለያዕቆብ ፡ ተደገማ ፡ ተጸናች ። ስለዚህም ፡ እግዚአብሔር ፡ የአብርሃም ፡ አምላክ ፡ የይስሐቅም ፡ አምላክ ፡ የያዕቆብም ፡ አምላክ ፡ ይባላል ። ኦሪት ፡ ዘጸአት ፡ ፫፡ ፲፭።

ያች ፡ ጸላትነት ፡ ግን ፡ በገነት ፡ የጀመረች ፡ በሰውና ፡ በባብ ፡ መኻከል ፡ ከርስዋም ፡ የተነሣ ፡ መከራ ፡ አልቀረም ። ከአደም ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፍጻሜ ፡ ዓለም ፡ ድረስ ፡ መንግሥተ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወትሮ ፡ ትጋደላለች ። የእግዚአብሔርም ፡ መንገድ ፡ በመከራ ፡ ወደ ፡ ደስታ ፡ በመጋደልም ፡ ድል ፡ ወደ ፡ ማንሣት ፡ ይወስደል ። ያዕቆብም ፡ እጅግ ፡ መከራ ፡ ከተቀበለ ፡ በኋላ ፡ ወደ ፡ ምሥር ፡ ወረደ ፡ ከቤቱ ፡ ሁሉ ፡ ጋራ ፡ ከዮሴፍም ፡ ከልጁ ፡ ጋራ ፡ ተገናኘ ፡ ከዚያም ፡ ሞተ ። ሳይሞትም ፡ ልጆቹን ፡ ሁሉን ፡ ሰበሰበ ፡ በእግዚአብሔርም ፡ መንፈስ ፡ ትንቢት ፡ ነገራቸው ፡ ለ፲፪፡ ወገኖች ፡ ኢየራሳቸው ። ላራተኛ ፡ ልጁ ፡ ለይሁደ ፡ የተመረጸች ፡ በረከት ፡ ደረሰችለት ። እንዲህ ፡ ብልዋልና ፡ የትንቢት ፡ መንፈስ ፡ ለሞት ፡ በቀረበ ፡ በባቱ ፡ በያዕቆብ ፡ አፍ ። ይሁደ ፡ ላ

ንተ ፡ ይገዛሉ ፡ ወንድሞችህ ፡፡ እጅህም ፡ በጸላቶችህ ፡ አንገት ፡ ላይ ፡ ነው ፡፡ ያባትህም ፡ ልጆች ፡ ይሰግዱልሃል ፡፡ ያንበሳ ፡ ግልገል ፡ ይሁዳ ፡ ነው ፡፡ ለመርኮ ፡ ልጄ ፡ ሆይ ፡ ወጣህ ፡፡ ተኛ ፡ አንቀላፋም ፡ እንደንበሳም ፡ ግልገል ፡፡ ማንስ ፡ ይችላል ፡ ያስነሣው ፡ ዘንድ ፡፡ በትርም ፡ ከይሁዳ ፡ አይጠፋም ፡ ንጉሥም ፡ ከጭኑ ፡ ሁሉ ፡ ለርሱ ፡ የሆነው ፡ እስኪመጣ ፡ ድረስ ፡፡ እርሱንም ፡ አሕዛብ ፡ ተስፋ ፡ ያድርጉታል ፡፡ ኦሪት ፡ ዘፍጥረት ፡ ፵፱፡ ፲፡ ፱፡ ፲፡፡

በዚህች ፡ ትንቢት ፡ የመድኃኒት ፡ ተስፋ ፡ ለአደም ፡ ለኖህም ፡ ለአብርሃምም ፡ ከተሰጠች ፡ ተስፋ ፡ ትበራለች ፡፡ መድኃኒት ፡ ከይሁዳ ፡ ወገን ፡ መምጣት ፡ እንደለች ፡ ብልዋል ፡፡ ዘመኑም ፡ ይገለጻል ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ በትር ፡ ከይሁዳ ፡ አይጠፋም ፡ ንጉሥም ፡ ከጭኑ ፡ ሁሉ ፡ ለርሱ ፡ የሆነው ፡ እስኪመጣ ፡ ድረስ ፡፡ ከዚህ ፡ በትር ፡ የተባለ ፡ የመንግሥት ፡ ምልክት ፡ ነው ፡፡ ሁሉ ፡ ለርሱ ፡ የሆነው ፡ ሲል ፡ ክርስቶስ ፡ ማለት ፡ ነው ፡፡ እርሱ ፡ ነውና ፡ ዓለም ፡ ሁሉ ፡ የተፈጠረበት ፡ የሚድንበትም ፡፡ የዚህች ፡ ትንቢት ፡ ትርጓሜ ፡ ይህ ፡ ነው ፡፡ የእሥራኤል ፡ ልጆች ፡ መንግሥት ፡ ለይሁዳ ፡ ወገን ፡ ነው ፡፡ በርሱም ፡ መኻከል ፡ ንጉሥ ፡ ይኖራል ፡ ያለም ፡ መድኅን ፡ እርሱም ፡ ክርስቶስ ፡ እስኪመጣ ፡ ድረስ ፡፡

የያዕቆብ ፡ ልጆችም ፡ በመስር ፡ በዙ ፡፡ ዮሴፍም ፡ ከሞተ ፡ በኋላ ፡ ያችም ፡ ትውልድ ፡ ሁሉ ፡ በርሱ ፡ ዘመን ፡ የነበረች ፡ ሌላ ፡ ንጉሥ ፡ ተነሣ ፡ ዮሴፍን ፡ የማያውቅ ፡ እርሱም ፡ የእሥራኤልን ፡ ልጆች ፡ ጸላ ፡፡ እርሳቸውም ፡ ባገሩ ፡ በመስር ፡ እንደይበዙ ፡ ፈራ ፡፡ ስለዚህም ፡ እጅግ ፡ አስደከማቸው ፡ በስራ ፡ አስጨነቃቸውም ፡፡ እግዚአብሔር ፡ ግን ፡ ሕዝቡን ፡ ጠበቀ ፡ በፈርዖን ፡ ክፋት ፡ እንደይጠፉ ፡፡ በሚያስጨንቅዋቸው ፡ መጠን ፡ በዙ ፡ እንጂ ፡፡ ፈርዖንም ፡ የምስር ፡ ንጉሥ ፡ — ፈርዖንም ፡ ንጉሥ ፡ ማለት ፡ ነው ፡ — ያደረገባቸው ፡ ድካም ፡ እንደይጠቅምለት ፡ ባየ ፡ ጊዜ ፡ አዋላጆችን ፡ አዘዘ ፡ የእሥራኤል ፡ ሴቶች ፡ ሲወልዱ ፡ ወንዶች ፡ ልጆቻቸውን ፡ ሊሠጥሙ ፡ ሴቶች ፡ ልጆቻቸውን ፡ ብቻ ፡ ሊያድኑ ፡፡ እለዚያ ፡ አዋላጆች ፡ ግን ፡ እግዚአብሔርን ፡ ፈርተው ፡

ንጉሥ ፡ እንደዘዛቸው ፡ አላደረጉም ፡፡ ስለዚህም ፡ እግዚ አብሔር ፡ ባረካቸው ፡፡

የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ከሌዊ ፡ ወገን ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ስሙ ፡ አምራም ፡ የተባለ ፡ ወንድ ፡ ልጅን ፡ ወለደ ፡፡ ምሽቱም ፡ ል ጅዋ ፡ መልካም ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ባየች ፡ ጊዜ ፡ ሰወረችው ፡ ፫፡ ወር ፡፡ ከዚያም ፡ ወዲያ ፡ ታናሽ ፡ ሣዕን ፡ አደረገችለት ፡፡ ወደ ፡ ሣዕኑም ፡ አግብታው ፡ በወንዝ ፡ አኖረቸው ፡፡ ሴት ፡ ልጅዋም ፡ ከርሑቅ ፡ ጠበቀቸው ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ የፈ ርዖን ፡ ልጅ ፡ መጣች ፡ በወንዝ ፡ ልታፀብ ፡፡ ሣዕኑንም ፡ ካ ሽከሯ ፡ ጋራ ፡ አገኘታ ፡ አዘነችለት ፡፡ ከዕብራውያንም ፡ ወ ገን ፡ እንደሆነ፡ ስታውቅ ፡ የዕብራውያንን ፡ ሴት ፡ አስጸሪ ች ፡ እርስዋም ፡ የሕፃን ፡ እናት ፡ ዮኬቤድ ፡፡ እርስዋንም ፡ በደመወዜ ፡ ልታጥባው ፡ ልታሳድገውም ፡ አዘዘቻት ፡፡ እግ ዚአብሔር ፡ ያች ፡ ሴት ፡ እናት ፡ እንደ ፡ ሆነች ፡ ላሽከሯ ፡ ከውቀትዋ ፡ ሰውሮላታልና ፡፡ ጊዜም ፡ ሲደርስ ፡ ዮኬቤድ ፡ ልጅዋን ፡ ለፈርዖን ፡ ልጅ ፡ መለሰችላት ፡፡ የፈርዖን ፡ ልጅ ም ፡ ስሙን ፡ ሙሴ ፡ ብላ ፡ ጸሪቸው ፡ ማለቱ ፡ ከውኃ ፡ የ ወጣ ፡፡ እኔ ፡ ከውኃ ፡ አውጥቼዋለሁና ፡ አለች ፡፡ ልጅዋም ፡ ሁኖ ፡ ቈጠረቸው ፡፡

መንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ ይላል ፡ በመልእክት ፡ ወደ ፡ ዕብራ ውያን ፡ ም ፡ ፲፩፡ ቍ ፡ ፳፬፡፡ በሃይማኖት ፡ ሙሴ ፡ ባደገ ፡ ጊ ዜ ፡ ካደ ፡ የፈርዖን ፡ የልጇ ፡ ልጅ ፡ እንደ ደባል ፡፡ መከራ ም ፡ ይቀበል ፡ ዘንድ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ወገን ፡ ጋራ ፡ ወደ ደ ፡ በኃጢአት ፡ ጥቂት ፡ ዘመን ፡ ደስ ፡ ኪለው ፡ ይልቅ ፡፡ የ ክርስቶስንም ፡ ስድብ ፡ በርሱ ፡ ዘንድ ፡ ታላቅ ፡ ባለጠግነት ፡ አደረገው ፡ ከምሥር ፡ ከብት ፡ ይልቅ ፡፡ የዋጋውን ፡ መልካ ምነት ፡ ተስፋ ፡ ያድርግ ፡ ነበረና ፡፡

እግዚአብሔርም ፡ ሙሴን ፡ ጸራው ፡ ሕዝቡን ፡ ከምሥር ፡ ባርነት ፡ ያውጣ ፡ ዘንድ ፡፡ የእግዚአብሔር ፡ ኃይልም ፡ በሙ ሴ ፡ ድካም ፡ ታላቅ ፡ ሆነች ፡፡ እርሱ ፡ ሲጠራጠር ፡ ሃይማኖ ቱን ፡ አጽንቶታልና ፡፡ እርሱም ፡ ሲደክም ፡ እጁን ፡ አብር ቶታልና ፡ በኃይልና ፡ በተአምራት ፡፡ የርሱም ፡ መላስ ፡ ሲከ ብድለት ፡ እግዚአብሔር ፡ ቃሉን ፡ ባፉ ፡ አኖረው ፡ ወንድ

ሙንም ፡ ሐሮን ፡ ሰጠው ፡ ለነጋሪ ፡፡ እንደሁም ፡ ሙሴ ፡ የ
እግዚአብሔር ፡ መልክተኛ ፡ ሆነ ፡ ለእሥራኤልና ፡ ለፈርዖ
ን ፡ ሐሮን ፡ ለሙሴ ፡ ነቢይ ፡ ሲሆን ፡፡ ወደ ፡ ፈርዖን ፡ ግን ፡
ሲገባ ፡ በእግዚአብሔርም ፡ በዕብራውያን ፡ አምላክ ፡ ስ
ም ፡ ሲያዘው ፡ የእሥራኤልን ፡ ልጆች ፡ ወደ ፡ በረኻ ፡ እን
ዲሰደቸው ፡ ብሎ ፡ የፈርዖን ፡ ልብ ፡ ጸና ፡ በትዕቢት ፡ ባለ
ማመንም ፡ እምቢ ፡ ለማለት ፡ እግዚአብሔር ፡ በታላቅ ፡
ተአምራት ፡ በብርቱም ፡ መቅሠፍቱ ፡ እስኪያገደው ፡ ድ
ረስ ፡፡

የዚያን ፡ ጊዜም ፡ እግዚአብሔር ፡ ፋሲካውን ፡ ሰራ ፡ ለ
ወገኑ ፡፡ በሙሴ ፡ አፍ ፡ የእሥራኤልን ፡ ልጆች ፡ ሁሉ ፡ አዘ
ዛቸው ፡ በየቤታቸው ፡ ሁሉ ፡ ፩፤ በግ ፡ ሊያርዱ ፡ በደሙም ፡
የቤታቸውን ፡ ደጅ ፡ በመቃኑና ፡ በመድረኩ ፡ ሊያመልክ
ቱ ፡፡ እግዚአብሔር ፡ በዚያች ፡ ሌሊት ፡ መልአኩን ፡ ሰደዋ
ልና ፡ የምሥርን ፡ በኵርነት ፡ ሁሉ ፡ ደገድል ፡ ዘንድ ፡ በሰ
ውም ፡ በንስሳም ፡፡ በእሥራኤል ፡ ቤቶች ፡ ብቻ ፡ አለፈ ፡
ለርሳቸውም ፡ አዘነ ፡ ደህችን ፡ ምልክት ፡ አይቶ ፡፡ የፋሲ
ካ ፡ ማለት ፡ "ማለፊያ ፡" ነው ፡ እግዚአብሔር ፡ አልፎዋልና ፡
በእሥራኤል ፡ ቤቶች ፡፡ አስቀድሞ ፡ ግን ፡ የተጻፈ ፡ ለትም
ህርት ፡ ተጽፎልናል ፡፡ የፋሲካውንም ፡ ትምህርት ፡ ጳውሎ
ስ ፡ አወጣልና ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ ፋሲካችን ፡ ክርስቶስ ፡ ስ
ለኛ ፡ ታርዶዋል ፡ ፩፤ ቆሮንቶስ ፡ ፭፤ ፯፤፤ በመልእክቱም ፡
ወደ ፡ ዕብራውያን ፡ ይላል ፡፡ ያለ ፡ ደም ፡ ሰርየት ፡ የለም ፡፡
ም ፡ ፱፤ ቍ ፡ ፳፪፤፤ ያች ፡ ፋሲካ ፡ ምሳሌ ፡ ሁንዋልና ፡ ስለ ፡
ክርስቶስ ፡፡ ያ ፡ በግ ፡ በሪቱ ፡ ቤዛ ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ አልቻ
ለውምና ፡ በሰው ፡ ፈንታ ፡፡ እግዚአብሔር ፡ ብሎዋልና ፡፡ ኃ
ጢአት ፡ የምታደርግ ፡ ነፍስ ፡ ሁሉ ፡ ትሞታለች ፡፡ ነገር ፡ ግ
ን ፡ እግዚአብሔር ፡ ዓለም ፡ ሳይፈጥር ፡ ፈቅዶዋልና ፡ ልጁ
ን ፡ በሁላችን ፡ ፈንታ ፡ በውነት ፡ ቤዛ ፡ ያደርገው ፡ ዘንድ ፡ በኦ
ሪት ፡ የክርስቶስን ፡ ተስፋ ፡ እርሱ ፡ ቤዛ ፡ እንደሆን ፡ በሕ
ዝቡ ፡ ልብ ፡ አጸና ፡ እጅግ ፡ ምሳሌ ፡ አድርጎ ፡ ስለ ፡ ክርስ
ቶስ ፡፡ እንደሁም ፡ ነበረ ፡ ደህ ፡ በፋሲካ ፡ የታረደ ፡ በግ ፡፡ ለ
ክርስቶስ ፡ ጊዜ ፡ ነበረለት ፡ በኛ ፡ ፈንታ ፡ ሊሞት ፡፡ በሞቱ

ም ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ቍጣ ፡ ሊያሳልፍብን ፡፡ አሁንም ፡ ልቡን ፡ የሚያመልክት ፡ በውነተኛ ፡ ሃይማኖት ፡ ደሙን ፡ በ ፈንታችን ፡ በፈሰሰው ፡ በክርስቶስ ፡ ይድናል ፡፡ የእግዚአብ ሔርም ፡ ቍጣ ፡ ያልፍበታል ፡፡ ይህች ፡ ትምህርት ፡ በዚያ ፡ ዘመን ፡ ላይሁድ ፡ ተሰጠች ፡ በምሳሌ ፡ የርሳቸውን ፡ ሃይማ ኖት ፡ በሚመጣ ፡ ክርስቶስ ፡ ያጸና ፡ ዘንድ ፡፡

እግዚአብሔርም ፡ በፋሲካ ፡ ሌሊት ፡ የምሥርን ፡ ብኵር ነት ፡ ሁሉ ፡ ሲገድል ፡ በቀደም ፡ እምቢ ፡ ያሉ ፡ የምሥር ፡ ሰ ዎች ፡ በእሥራኤል ፡ ልጆች ፡ በመውጣታቸው ፡ አሁን ፡ በግ ድ ፡ አወጥዋቸው ፡፡ በወጡም ፡ ጊዜ ፡ እግዚአብሔር ፡ በፊ ታቸው ፡ ሒደ ፡ መራቸው ፡ በቀን ፡ በደመና ፡ ዓምድ ፡ ሲታ ደላቸው ፡ በሌሊትም ፡ በሳት ፡ ዓምድ ፡፡ ሙሴንም ፡ አዘዘ ው ፡ እንደይወስዳቸው ፡ ባሕዛብ ፡ መንገድ ፡ ወደ ፡ ኤርት ራ ፡ ባሕር ፡ አጠገብ ፡ እንጂ ፡፡

የፈርዖንም ፡ ልብ ፡ የእሥራኤል ፡ ልጆች ፡ እንደ ፡ ሒዱ ፡ ባየ ፡ ጊዜ ፡ ተለወጠ ፡ በመንገዳቸውም ፡ ሊወስዳቸው ፡ አ ሰበ ፡፡ ሠራዊቱንም ፡ ይዞ ፡ ተከተላቸው ፡ እስከ ፡ ባሕር ፡ ዳ ርቻ ፡ ድረስ ፡፡ የእሥራኤልም ፡ ልጆች ፡ ጸላቶቻቸውን ፡ በ ማየት ፡ ፈርተው ፡ እግዚአብሔር ፡ ሙሴን ፡ አዘዘ ፡ በትሩ ን ፡ በባሕር ፡ ላይ ፡ ሊዘረጋ ፡ ብሎ ፡፡ ሙሴም ፡ እንደሁ ፡ አ ድርጎ ፡ እግዚአብሔር ፡ ብርቱ ፡ ንፋስ ፡ አስመጣ ፡ ባሕርን ፡ የከፈለ ፡ በቅኝና ፡ በግራ ፡ መንገድ ፡ እስኪሆንላቸው ፡ ድ ረስ ፡ በባሕር ፡፡ የእሥራኤልም ፡ ልጆች ፡ በርሱ ፡ ወደ ፡ ማ ደ ፡ ተሻገሩ ፡ በደርቅ ፡ እግራቸው ፡ ውኃ ፡ ሲቆም ፡ እንደ ፡ መንደቅ ፡ በ፪፤ አጠገባቸው ፡፡ ፈርዖንም ፡ ሊከተላቸው ፡ በ ፈለገ ፡ ጊዜ ፡ እርሱም ፡ ከሠራዊቱ ፡ ሁሉ ፡ ጋራ ፡ ሲገቡ ፡ እ ግዚአብሔር ፡ ውኃውን ፡ አስመለሰ ፡ የምስርም ፡ ሰዎች ፡ ሁሉ ፡ ተሠጠሙ ፡፡ ይህ ፡ ደግሞ ፡ ምሳሌ ፡ ሆነ ፡ ለመድኃኒ ታችን ፡፡ እሥራኤል ፡ በፋሲካ ፡ እንደ ፡ ዳነ ፡ ካጥፊው ፡ ከ ፈርዖንም ፡ እጅ ፡ እንደሁም ፡ እኛ ፡ ደግሞ ፡ ዳነ ፡ በክርስቶ ስ ፡ ሞት ፡ ከሰይጣን ፡ እጅ ፡፡ እሥራኤልም ፡ እንደ ፡ ወ ጣ ፡ ከምስር ፡ አገር ፡ ወደ ፡ ከናዐን ፡ ይሔድ ፡ ዘንድ ፡ እን ደሁም ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ወደ ፡ መንግሥተ ፡ እግዚአብሔር ፡

መድረስ ፡ የሚወድ ፡ ከኃጢአት ፡ ባርነት ፡ ይሰናብት ፡ የሰ
ማዩንም ፡ ነገር ፡ ይሻ ፡፡ በኃጢአት ፡ ግን ፡ የሚኖር ፡ ለኃጢ
አትም ፡ የሚያገለግል ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ አይል ፡፡ ክርስቶስ ፡
ከኃጢአትና ፡ ከሰይጣን ፡ ከዘላለምም ፡ ፍርድ ፡ አዳኙ ፡
ብሎ ፡፡ እውነተኛ ፡ እሥራኤል ፡ በውነት ፡ ክርስቲያን ፡ የ
ተባለ ፡ ከምስር ፡ ባርነት ፡ ማለት ፡ ከኃጢአት ፡ ባርነት ፡ በ
እግዚአብሔር ፡ ኃይል ፡ ወጥቶ ፡ የሰማይን ፡ መንገድ ፡ ይሔ
ዷል ፡ የሰማይንም ፡ ስራ ፡ ይሰራል ፡፡ ደር ፡ ይህ ፡ አይሆን
ም ፡ ሰው ፡ የኤርትራን ፡ ባሕር ፡ ባያልፍ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ
ን ፡ ባይቀበል ፡ እርሱን ፡ ለመቀበል ፡ ተስፋና ፡ ማኅተም ፡
የሚቀበል ፡ በጥምቀት ፡፡ ውኃ ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ምሳ
ሌ ፡ ነውና ፡፡ ውኃ ፡ የሥጋውን ፡ዕድፍ ፡ እንደ ፡ ወስድ ፡ ሥጋ
ውንም ፡ እንደ ፡ ያነጻ ፡ በማፀብ ፡ እንዲሁም ፡ መንፈስ ፡ ቅ
ዱስ ፡ ብንታፀብበት ፡ ማለት ፡ በጸሎት ፡ በሃይማኖትም ፡ ተ
ቀብለን ፡ አንድነት ፡ ብናድርግበት ፡ ከኃጢአት ፡ ሁሉ ፡ ከት
ዕቢት ፡ ከስስትም ፡ ከዝሙትም ፡ ከሐሜትም ፡ ከብትን
ም ፡ ከመውደድ ፡ ከጸላትነትም ፡ ከሌላ ፡ ኃጢአትም ፡ ሁ
ሉ ፡ ያነጻናል ፡፡ እግዚአብሔርም ፡ የሚወደውን ፡ ነገር ፡ ሁ
ሉን ፡ ወደ ፡ ልባችን ፡ ይሰጣል ፡፡ ኃይልንም ፡ ይሰጠናል ፡ የ
እግዚአብሔርን ፡ ትእዛዝ ፡ ለመፈጸም ፡ ወደ ፡ ሰማያዊ ፡
ከናዐን ፡ የሚወስደውንም ፡ መንገድ ፡ ለመሔድ ፡፡

የእሥራኤልም ፡ ልጆች ፡ ከምስር ፡ ከወጡ ፡ በኋላ ፡ በሁ
ለተኛ ፡ ወር ፡ ወደ ፡ ደብረ ፡ ሲና ፡ ደረሱ ፡፡ ከዚያም ፡ እግዚ
አብሔር ፡ በሙሴ ፡ አፍ ፡ ተናገራቸው ፡ ነፍሱንም ፡ ገለጸላ
ቸው ፡ እንደ ፡ ዘላለም ፡ አምላክ ፡ ያለም ፡ ሁሉ ፡ ፈጣሪ ፡
ሁኖ ፡፡ ያባቶችም ፡ አምላክ ፡ በፍቅሩ ፡ የፈቀደ ፡ እርሳቸው
ን ፡ ከምስር ፡ ባርነት ፡ ያወጣቸው ፡ ዘንድ ፡ ከጸላቶቻቸውም ፡
እጅ ፡ ያድናቸው ፡ ዘንድ ፡፡ የሰማይንም ፡ እንጀራ ፡ የደንጊያ
ውንም ፡ ውኃ ፡ ምግብና ፡ መጠት ፡ ሁኖ ፡ የሰጣቸው ፡ ወደ ፡
በጎ ፡ አገርም ፡ ወተትና ፡ ማር ፡ ወደ ፡ ሚፈስበት ፡ ይወስዳቸ
ው ፡ ዘንድ ፡ ተስፋ ፡ ያስደረገላቸው ፡፡ አሁንም ፡ ገለጸላቸ
ው ፡ እርሳቸው ፡ የወደዱት ፡ እንደሆን ፡ እርሱ ፡ ንጉሣቸው
ና ፡ አምላካቸው ፡ እንደ ፡ ሆንላቸው ፡ እርሳቸውም ፡ ለርሱ ፡

ለሕዝብ ፡ እንደሆኑለት ። የእሥራኤል ፡ ሽማግሎች ፡ ሁ
ሉ ፡ ይህንን ፡ መላሽ ፡ ሰጡ ። እግዚአብሔር ፡ የሚለውን ፡
ነገር ፡ ሁሉን ፡ እናደርጋለን ፡ ብለው ። ከዚያም ፡ በኋላ ፡ በ
ሶስተኛ ፡ ቀን ፡ ፶፤ ቀን ፡ ሁኖ ፡ ከምሥር ፡ ከወጡ ፡ በኋላ ፡ ዓ
ለምም ፡ ከተፈጠረ ፡ በኋላ ፡ በ፴፰፲፫፤ ዓመት ፡ ፲፬፻፭፤ ዓመ
ትም ፡ ክርስቶስ ፡ ሳይወለድ ፡ እግዚአብሔር ፡ ሕጉን ፡ ሰጣ
ቸው ፡ በሲና ፡ ተራራ ፡ ላይ ፡ ሁኖ ፡ በሳት ፡ ነበልባል ፡ በደመ
ናም ፡ ጢስ ፡ በመላእክትም ፡ በመለከታቸው ፡ ድምጽ ፡ በ
መብረቅም ፡ በንጉድጓድም ።

የእግዚአብሔርም ፡ ሕግ ፡ በ፲፤ ትእዛዛት ፡ የሰጠው ፡ ይ
ህ ፡ ነው ።

እግዚአብሔር ፡ ይህንን ፡ ነገር ፡ ሁሉን ፡ አለ ፡ እንደዩህ ፡
ሲል ።

እኔ ፡ እግዚአብሔር ፡ አምላክህ ፡ ነኝና ፡
ከምስር ፡ ምድር ፡ ያወጣሁህ ፡ ከባርነት ፡ ቤት ።

፩፤ ትእዛዝ ።

ሌሎች ፡ አማልክት ፡ አይሁኑልህ ፡ በፊቴ ።

፪፤ ትእዛዝ ።

ሥእልን ፡ ሁሉ ፡ ምሳሌንም ፡ ከቶ ፡ አትስራልህ ። በላ
ይ ፡ በሰማይ ፡ ካለው ። በታችም ፡ በምድር ፡ ላይ ፡ ካለ
ው ። በውኃም ፡ ከምድር ፡ በታች ፡ ካለው ። አትስገድላ
ቸው ፡ እታመልካቸውም ። እኔ ፡ እግዚአብሔር ፡ አምላክ
ህ ፡ ቀናተኛ ፡ አምላክ ፡ ነኝና ፡ ያባቶችን ፡ ኃጢአት ፡ የምመ
ረምር ፡ በልጆች ፡ እስከ ፡ ሶስት ፡ እስካራትም ፡ ትውልድ ፡
ድረስ ፡ በሚጸሉኝ ። ምህረትንም ፡ አድርጋለሁ ፡ ለብዙ ፡
ሺህ ፡ ለሚወዱኝ ፡ ትእዛዛቴንም ፡ ለሚጠብቁ ።

፫፤ ትእዛዝ ።

የእግዚአብሔርን ፡ ያምላክህን ፡ ስም ፡ ከንቱ ፡ አታድ
ርገው ። እግዚአብሔር ፡ ስሙን ፡ ከንቱ ፡ ያደረገውን ፡ ሳይ
ቀሥፈው ፡ አይተወውምና ።

፬፤ ትእዛዝ ።

የሰንበትን ፡ ቀን ፡ አስብ ፡ ትቀድሰው ፡ ዘንድ ። ስድስት ፡ ቀን ፡ ስራ ፡ ተግባርህንም ፡ ሁሉን ፡ አድርግ ። ሰበተኛ ፡ ቀን ፡ ግን ፡ የእግዚአብሔር ፡ ያምላክህ ፡ ሰንበት ፡ ነውና ፡ በርሱ ፡ ስራን ፡ ሁሉን ፡ አትስራ ። አንተ ። ወንድ ፡ ልጅህም ። ሴት ፡ ልጅህም ። ሎሌህም ። ገረድህም ። ከብትህም ። ባገርህም ፡ የሚቀመጥ ፡ እንግዳ ። እግዚአብሔር ፡ በስድስት ፡ ቀን ፡ ፈጥርዋልና ፡ ሰማይንና ፡ ምድርን ፡ ባሕርንም ፡ ያለባቸውንም ፡ ሁሉ ፡ በሰባተኛውም ፡ ቀን ፡ አርፏልና ። ስለዚህ ፡ እግዚአብሔር ፡ የሰንበትን ፡ ቀን ፡ ባረከው ፡ ቀደሰውም ።

፭፤ ትእዛዝ ።

አባትህንና ፡ እናትህን ፡ አክበር ። ዕድሜህ ፡ ይረዝም ፡ ዘንድ ፡ እግዚአብሔር ፡ አምላክህ ፡ በሚሰጥህ ፡ ምድር ።

፮፤ ትእዛዝ ።

አትግደል ።

፯፤ ትእዛዝ ።

አታመንዝር ።

፰፤ ትእዛዝ ።

አትስረቅ ።

፱፤ ትእዛዝ ።

ባሰት ፡ አትምሰክር ፡ በባልንጀራህ ፡ ላይ ።

፲፤ ትእዛዝ ።

የባልንጀራህን ፡ ቤት ፡ አትመኝ ። የባልንጀራህንም ፡ ምሽት ፡ አትመኝ ። ባርያውንም ። ባርያዪቱንም ። በሬውንም ። አህያውንም ። ማናቸውንም ፡ ከባልንጀራህ ፡ ገንዘብ ።

ይህች ፡ ባሥር ፡ ትእዛዛት ፡ ያለች ፡ ሕግ ፡ ለሰው ፡ ሁሉ ፡ ተሰጠች ፡ የሰውን ፡ ፈቃድ ፡ የሰውንም ፡ መሻት ፡ የሰውንም ፡ ዕውቀት ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ወደ ፡ መገዛት ፡ ትወስድ ፡ ዘንድ ። ጳውሎስ ፡ ይላል ። ሕግ ፡ መንፈሳዊት ፡ ናት ፡ ሮሜ ፡ ፯፤ ቊ ፡ ፲፬። ይህ ፡ ይገለጻል ፡ ባሥረኛ ፡ ትእዛዝ ፡ 'አትመኝ' ፡ የሚል ። እንደዚህ ፡ ሲል ፡ ክፉ ፡ መመኘትንና ፡ ክፉ ፡

ማሰብን ፡ ኃጢአት ፡ ሁኖ ፡ ይገልጻል ፡፡ አሁን ፡ ሰው ፡ ባንድ ፡ ትእዛዝ ፡ ቢበድል ፡ በማሰብ ፡ ኃጢአት ፡ ሁኖ ፡ ይቈጠርበታል ፡፡ ባንድም ፡ ትእዛዝ ፡ የበደለ ፡ በሁሉም ፡ በደለ ፡፡ እግዚአብሔር ፡ በትእዛዝ ፡ ሁሉ ፡ የሚፈልገው ፡ ነገር ፡ አንድ ፡ ነውና ፡ እርሱም ፡ ፍ ቅ ር ፡ ነው ፡፡ እግዚአብሔርን ፡ መውደድ ፡ በሁሉ ፡ ላይ ፡ በኃይልም ፡ ሁሉ ፡ ባልንጀራችንንም ፡ መውደድ ፡ እንደ ፡ ነፍሳችን ፡፡ እንደሁም ፡ ፩ ትእዛዝ ፡ በጣም ፡ የፈጸመ ፡ ሰው ፡ ቢገኝ ፡ እርሱ ፡ የቀረትን ፡ ፱ ደግሞ ፡ ይፈጽማል ፡፡ ፱ ትእዛዛትንም ፡ ፈጽሞ ፡ ፩ ያስቀረ ፡ አይገኝም ፡፡ ሰው ፡ አይደል ፡፡ እኔ ፡ ባልንጀራዬን ፡ አልገደልሁምና ፡ ስድስተኛውን ፡ ትእዛዝ ፡ ፈጸምሁት ፡፡ ዮሐንስ ፡ ይላልና ፡፡ ወንድሙን ፡ የሚጸላ ፡ ሰው ፡ ገዳይ ፡ ነው ፡፡ ፩ መልእክቱ ፡ ም ፡ ፫ ቊ ፡ ፲፭ ሰውም ፡ አይደል ፡፡ እኔ ፡ ሌላ ፡ አምላክ ፡ የለኝምና ፡ ፩ ትእዛዙን ፡ ፈጸምሁት ፡፡ ሰው ፡ ከሁሉ ፡ ይልቅ ፡ የሚወደው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ አምላኩ ፡ ነውና ፡ የሚገዛለት ፡፡ ጳውሎስ ፡ በቈሎሳይስ ፡ መልእክት ፡ ስስት ፡ ለጣዖታት ፡ ማምለክ ፡ ሁኖ ፡ ይቈጥራል ፡፡ በፊልጵስዮስም ፡ መልእክት ፡ ስለ ፡ ክፉ ፡ ሰዎች ፡ ሲናገር ፡ "ሆዳቸው ፡ አምላካቸው ፡ ነው ፡" ይላል ፡፡ ራሱን ፡ ማክበር ፡ ከሁሉ ፡ ይልቅ ፡ የሚወድ ፡ ራሱን ፡ አምላኩን ፡ ያደርጋል ፡፡

የሕግም ፡ መንፈሳዊ ፡ ባሕርይ ፡ እንደሁ ፡ ነው ፡፡ ትእዛዝ ፡ ሁሉ ፡ አንድ ፡ ኃጢአት ፡ ሲከለክል ፡ በዚሁ ፡ ኃጢአት ፡ የሚጸላውን ፡ በጎ ፡ ነገር ፡ ይፈልጋል ፡፡ በጎ ፡ ማድረግም ፡ ሲፈልግ ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ የሚጸላውን ፡ ኃጢአት ፡ ይከለክላል ፡፡ ይሁ ፡ ነገርም ፡ እንደሁ ፡ ነው ፡፡ በመጀመርያ ፡ ትእዛዝ ፡ የጣዖታትን ፡ ማምላክ ፡ ሁሉ ፡ ይከለክላል ፡ እግዚአብሔርን ፡ ግን ፡ ብቻውን ፡ እንድናከብር ፡ በምናደርገውም ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ የርሱን ፡ ክብር ፡ እንድንፈልግ ፡ ያዝናል ፡፡ መጽዋዕትን ፡ የሚሰዋ ፡ ወይስ ፡ ጸሎትን ፡ የሚያድርግ ፡ ወይስ ፡ ሌላውን ፡ የሚገባውን ፡ ነገር ፡ የሚያድርግ ፡ ራሱን ፡ ለማክበር ፡ ስሙንም ፡ ታላቅ ፡ ለማድረግ ፡ በጎነቱ ፡ ኃጢአት ፡ ይሆንበታል ፡፡ የሰውንም ፡ ትምርት ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ይልቅ ፡ የሚቀበል ፡ የእግዚአብሔርንም ፡ ቃል ፡

አልፎ ፡ የሰውን ፡ ትምርት ፡ ወይስ ፡ የሰውን ፡ ልማድ ፡ የ
ሚከተል ፡ ጣዖታትን ፡ ያመልካል ፡፡ የኃጢአትም ፡ ባርያ ፡
ሁሉ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ በመታዘዝ ፡ ፈንታ ፡ የራሱን ፡ ፍቃ
ድ ፡ የሚሻ ፡ ሰውም ፡ ሁሉ ፡ እንኳ ፡ እግዚአብሔርን ፡ የ
ማያገለግል ፡ ሁለግዜ ፡ በኃይሉም ፡ ሁሉ ፡ ጣዖታትን ፡ ያገ
ለግላል ፡፡ በእግዚአብሔር ፡ ብቻ ፡ ደስ ፡ የማይል ፡ እግዚአ
ብሔርም ፡ ስለሚወድ ፡ ነገር ፡ የሚያዝን ፡ ጣዖታትን ፡ እ
ንደሚያመልክ ፡ ሰው ፡ ይቈጠራል ፡፡ በሕማምና ፡ በመከ
ራ ፡ በጭንቀትም ፡ በሞትም ፡ ጊዜ ፡ ወይስ ፡ በሌላ ፡ ጊዜ ፡
በእግዚአብሔር ፡ ብቻ ፡ የማያመን ፡ በፍጥረት ፡ እንጂ ፡ ለ
ሥጋውም ፡ ለነፍሱም ፡ ደህንነት ፡ ፍጥረትን ፡ ተስፋ ፡ የሚ
ያድርግ ፡ መጀመርያውን ፡ ትእዛዝ ፡ ያፈርሳል ፡ እርሱም ፡
ጣዖታትን ፡ ያገለግላል ፡፡ እንደሁም ፡ ነው ፡ የትእዛዝ ፡ ሁ
ሉ ፡ ትምህርት ፡፡

በ፪፡ ትእዛዝ ፡ እግዚአብሔር ፡ ይፈልጋል ፡ ሥእልንና ፡ ም
ሳሌውን ፡ እንደናድርግልን ፡ እንደናመልካቸውም ፡ እንደ
ንሰግድላቸውም ፡፡ ይህ ፡ ትእዛዝ ፡ ከመጀመርያ ፡ ትእዛ
ዝ ፡ ይለያል ፡፡ መጀመርያ ፡ ትእዛዝ ፡ ለብቻው ፡ ነው ፡ ይህ
ም ፡ ለብቻው ፡፡ መጀመርያ ፡ ትእዛዝ ፡ ሌሎች ፡ አማልክ
ትን ፡ ስለ ፡ ማምለክ ፡ ይናገራል ፡ ይህ ፡ ፪፡ ግን ፡ ሥእልን ፡
ስለ ፡ ማክበር ፡፡ የማን ፡ ሥእል ፡፡ እንዴት ፡ ይላል ፡ ትእዛ
ዝ ፡፡ ‘ወይስ ፡ በላይ ፡ በሰማይ ፡ካለ’ ፡፡ በሰማይ ፡ ያለ ፡ እ
ርሱ ፡ እግዚአብሔር ፡ ነው ፡ መላእክትም ፡ ብፁዓንም ፡ ሰ
ዎች ፡ ፀሐይም ፡ ጨረቃም ፡ ከዋክብትም ፡፡ ‘ወይስ ፡ በታ
ች ፡ በምድር ፡ ላይ ፡ ካለ ፡’ ይላል ፡፡ በምድር ፡ ላይም ፡ ያ
ለ ፡ እርሱም ፡ ሰው ፡ እንስሳም ፡ አታክልትም ፡ ደንጊያም ፡፡
‘ወይስ ፡ በውኃ ፡ ካለ ፡፡’ እርሱም ፡ ዓሣ ፡ የባሕርም ፡ እን
ስሳ ፡ ነው ፡፡ ‘ከምድር ፡ በታች ፡ ካለ ፡’ ሲል ፡ ማለቱ ፡ በገሃ
ነም ፡ ካለ ፡ ነው ፡፡ እርሱም ፡ ሰይጣን ፡ ከመላእክቱ ፡ ከክ
ፉኣንም ፡ ከሞቱ ፡ ሰዎች ፡ ጋራ ፡፡ ደሮ ፡ ይህ ፡ ትእዛዝ ፡ ከ
ቶ ፡ ሥእልን ፡ ማድረግ ፡ አይከለክልም ፡፡ እግዚአብሔር ፡
ሰውን ፡ እንደሁ ፡ ፈጥሮታልና ፡ በማየትና ፡ በመስማት ፡ ወ
ደ ፡ ዕውቀቱ ፡ የሚገባውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ምሳሌ ፡ እንዲሆ

ንለት ፡ ወይስ ፡ በማሰብ ፡ ወይስ ፡ በመንገር ፡ ወይስ ፡ በጁ ፡ መስራት ። ነገር ፡ ግን ፡ እርሱ ፡ በዚህ ፡ ትእዛዝ ፡ ይከለክል ናል ፡ ሥእልን ፡ ከማድረግ ፡ ለማምለክና ፡ ለመስገድ ። ስ ለዚህ ፡ ትእዛዝ ፡ አይገባም ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሥእል ፡ ቢሆን ፡ ሰው ፡ የሚስመው ፡ ወይስ ፡ የሚሰግድለት ። የእ ግዚአብሔርም ፡ ነገር ፡ ብርቱ ፡ ነው ። እንዴት ፡ ይላልና ፡ በ ዚህ ፡ ትእዛዝ ፡ "እኔ ፡ እግዚአብሔር ፡ አምላክህ ፡ ቅናተኛ ፡ አምላክ ፡ ነኝና ፡ ያባቶችን ፡ ዓመፃ ፡ የምመረምር ፡ በልጆ ች ፡ እስከ ፡ ሶስተኛ ፡ እስከ ፡ አራተኛም ፡ ትውልድ ፡ ድረስ ፡ በሚጸሉኝ ። ምህረትንም ፡ አድርጋለሁ ፡ ለብዙ ፡ ሺህ ፡ ለ ሚወዱኝ ፡ ትእዛዛቴንም ፡ ለሚጠብቁ ።" ሥእልን ፡ ማክበ ር ፡ እንኪያስ ፡ ቢከለክል ፡ ምንድር ፡ ይፈልጋል ፡ በዚህ ፡ ት እዛዝ ። የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ይልዋል ፡ በዮሐንስ ፡ ወንጌል ፡ ም ፡ ፬፡ ቍ ፡ ፳፬። እግዚአብሔር ፡ መንፈስ ፡ ነው ። የሚሰ ግዱለትም ፡ በመንፈስና ፡ በውነት ፡ ይገባል ፡ ይሰግዱለት ፡ ዘንድ ።

በ፫፡ ትእዛዝ ፡ እግዚአብሔር ፡ ይከለክልናል ፡ ስሙን ፡ ከንቱ ፡ እንደናደርግ ። ሰው ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ስም ፡ ከ ንቱ ፡ ያድርጋል ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ስም ፡ ያለ ፡ ማሰብ ፡ ያለ ፡ ፍርሃትም ፡ ቢናገረው ። ይህ ፡ እንዴት ፡ ይደረጋል ። እ ጅግ ፡ ጊዜ ፡ ይገኛል ፡ በመጫወት ፡ በሰላምታም ፡ 'እግዚ አብሔር ፡ ይመስገን' ፡ ሲል ፡ እግዚአብሔርን ፡ በውነት ፡ ሳያመሰግን ። ወይስ ፡ 'በእግዚአብሔር' ፡ ሲል ፡ ያለ ፡ እ ግዚአብሔር ፡ ትእዛዝ ። ወይስ ፡ በመለመን ፡ ለማኝ ፡ 'ስለ ፡ እግዚአብሔር ፡' 'ስለ ፡ ክርስቶስም ፡' ብሎ ፡ ሲለም ን ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ታላቅነት ፡ ሳያስብ ። ወይስ ፡ በመ ማል ፡ ሰው ፡ ስለ ፡ ዝምብሎ ፡ ነገር ፡ ወይስ ፡ ስለ ፡ አሰት ፡ እንኳ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ቢምል ። ወይስ ፡ የእግዚአብሔ ርን ፡ ነገር ፡ በመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ባለማሰብ ፡ ባለማወቅም ፡ ያለ ፡ ፍርሃትም ፡ የሚደግም ። ወይስ ፡ ያለ ፡ ማሰብ ፡ ያለ ፡ እግዚአብሔርም ፡ ፍርሃት ፡ ያለ ፡ እውቀትም ፡ የሚጸልይ ። ወይስ ፡ እንዲያው ፡ ክርስቲያን ፡ የተባለ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ በ ውነት ፡ ክርስቲያን ፡ ካልሆነ ። ይህ ፡ ትእዛዝ ፡ ደግሞ ፡ እጅ

ግ ፡ ያስፈራል ። "እግዚአብሔር ፡ ስሙን ፡ ከንቱ ፡ የሚያደ
ርገውን ፡ ሳይቀሥፈው ፡ አይተወውምና" ፡ ይላል ። ደር ፡ ምን
ድር ፡ ይፈልጋል ፡ እግዚአብሔር ፡ በዚህ ፡ ትእዛዝ ። ምላ
ሹ ። የእግዚአብሔር ፡ ወገን ፡ የተባለ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ በውነ
ት ፡ የእግዚአብሔር ፡ ወገን ፡ ሊሆን ፡ ማለት ፡ እውነተኛ ፡
ክርስቲያን ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ስም ፡ በችሎቱ ፡ ሁሉ ፡ የ
ሚያከብር ፡ ሁለግዜ ፡ በማሰብ ፡ በመናገርም ፡ በማድረግ
ም ። ሁለግዜ ፡ እውነት ፡ የሚናገር ፡ በመኳንንትም ፡ ት
እዛዝ ፡ ወይስ ፡ በግድ ፡ መሐላ ፡ ቢሆን ፡ በውነት ፡ ብቻ ፡ እ
ግዚአሔርን ፡ የሚያስመሰክርለት ።

አራተኛ ፡ ትእዛዝ ፡ ላይሁድ ፡ እንደ ፡ ተሰጠ ፡ እንደሁ ፡
ለኛ ፡ አልተሰጠም ። ጳውሎስ ፡ ይላልና ። "አሁን ፡ ማንም ፡
አይፍረድባችሁ ፡ በመብልና ፡ በመጠጥ ። ብዓልም ፡ በመ
ጠበቅ ። ጨረቃውንም ፡ በመቍጠር ፡ በሰንበትም ።" ቆላሳ
ይስ ፡ ም ፡ ፪፤ ቍ ፡ ፲፯። ደህ ፡ ደግሞ ፡ በዚህ ፡ ይገለጻል ። በ
ዚህ ፡ ትእዛዝ ፡ ሰባተኛ ፡ ቀን ፡ ተቀደሰ ። የቶስ ፡ ክርስቶ
ስ ፡ ግን ፡ በመጀመርያ ፡ ቀን ፡ በእሁድ ፡ ከሙታን ፡ ተነሣ ፡
መንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ በ፶፤ ቀን ፡ በእሁድ ፡ በሐዋርያት ፡ ላይ ፡
ፈሰሰ ። ይህነን ፡ አስበው ፡ ከኦሪት ፡ ሥርዓትም ፡ ተፈትተ
ው ፡ ሐዋርያት ፡ በየሳምንት ፡ በመጀመርያ ፡ ቀን ፡ ተሰበሰ
ቡ ፡ ካብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ጋራ ። ፩፤ ቆርንቶስ ፡ ፲፯፤ ፪። ይ
ህም ፡ ቀን ፡ ስለዚህ ፡ 'የጌታ ፡ ቀን ፡' ተባለ ። የዮሐንስ ፡ ራ
እይ ፡ ም ፡ ፩፤ ቍ ፡ ፲። በዚህ ፡ ቀን ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡
ተሰበሰቡ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ቃል ፡ ለመስማት ፡ ቍርባን
ንም ፡ ለመቀበል ። በጸሎትም ፡ በትምርትም ፡ አንድነታ
ቸውን ፡ እርሱ ፡ በርሳቸው ፡ ለማጽናት ። ሌላ ፡ ሥርዓት ፡
ግን ፡ አላደረጉም ፡ ጉባኤን ፡ ከመሰብሰብ ፡ በቀር ። ይህነን
ም ፡ ቀን ፡ ከሌላ ፡ ቀን ፡ መለየት ፡ አልታዘዘም ፡ ከቆንስ
ታንጢኖስ ፡ ዘመን ፡ በፊት ። ቆንስታንጢኖስ ፡ ፫፻፩፤ ዓመ
ት ፡ ክርስቶስ ፡ ከተወለደ ፡ በኋላ ፡ አዝዋልና ፡ በእሁድ ፡ ቀ
ን ፡ ታላቅ ፡ ስራ ፡ ሁሉ ፡ ሊቀር ፡ ብሎ ። የሰንበትም ፡ ምሥ
ጢር ፡ ደህ ፡ ነው ። እግዚአብሔር ፡ በ፮፤ ቀን ፡ ዓለምን ፡ ከ
ፈጠረ ፡ በኋላ ፡ ሰባተኛውን ፡ ቀን ፡ ለዕረፍት ፡ ለእግዚአብ

ሔርም፡ምስጋና፡ቀደሰው። እንዲህም፡አድርጎ፡ወደደ፡ሰ
ው፡በ፯፤ ቀን፡ስለ፡ሥጋ፡መኻት፡ስለዚህ፡ዓለምም፡ነገ
ር፡ከደከመ፡በኋላ፡አንድ፡ቀን፡ዕረፍት፡እንዲሆንለ
ት፡በሥጋ፡የነፍሱን፡ደህንነት፡ይሰራ፡ዘንድ፡ከኀጢአት
ም፡ሁሉ፡ያርፍ፡ዘንድ። ደሮ፡የሰንበት፡ነገር፡ምሳሌ፡
ሆነ፡ስለ፡መንፈሳዊ፡ሰንበት፡ክርስቶስ፡ስላበጀልና፡በ
ሞቱ፡በትንሣኤውም። እውነተኛ፡ዕረፍት፡አይገኝም፡
በወንጌል፡ብቻ፡እንጂ፡የኀጢአትን፡ሰርየት፡የእግዚአ
ብሔርንም፡ፍቅር፡የልብንም፡ሰላም፡ለሚያምን፡ሁ
ሉ፡የሚሰጥ። ይህችን፡ዕረፍት፡ያበጀልን፡ዘንድ፡የሱ
ስ፡ክርስቶስ፡ስለኛ፡ደከመ፡መከራም፡ጭንቀትም፡ተ
ቀበለ፡የኃጢአታችነን፡ክብድ፡ሁሉ፡ሲሸከም፡ሕግንም፡
ሁሉን፡ሲፈጽም፡በመስቀልም፡ሲሞት። እርሱ፡በመስ
ቀል፡ሁና፡"ተፈጸመ፡"ብሎ፡በታላቅ፡ድምጽ፡በጮኸ፡
ጊዜ፡የስራ፡የድካምም፡ቀን፡ሁሉ፡ተጨረሰ፡ለሃይማኖ
ት። እውነተኛ፡እሥራኤልም፡እርሱም፡የክርስቶስ፡ወ
ገን፡በክርስቶስ፡የሚድኑ፡ከኃጢአታቸው፡እውነተኛው
ን፡የሱዓ፡ተከትለው፡ወደ፡ዕረፍት፡ምድር፡ወደ፡ሰ
ማያዊ፡ከናዐን፡ይገባሉ። የሙሴ፡ወገን፡ግን፡እርሳቸው
ም፡በትግባር፡መጸደቅና፡መደን፡የሚፈልጉ፡በከንቱ፡ሲደ
ክሙ፡በምድረ፡በዳ፡በእኩል፡መንገድ፡ይሞታሉ። ጳ
ውሎስ፡ይህችን፡ትምርት፡ያወጣል፡በመልእክቱ፡ወደ፡
ዕብራውያን፡ም፡፬፤ የኦሪት፡ሰንበት፡ከስራ፡ቀን፡በኋ
ላ፡ከድካምም፡በኋላ፡ይከተላል፡ወንጌል፡ከኦሪት፡በ
ኋላ፡እንደ፡ተከተለ። ደሮ የወንጌል፡ሰንበት፡መጀመ
ርያ፡ቀን፡ነው፡ሰውንም፡ያሳርፋል፡የእግዚአብሔርን፡
ትግባር፡በደስታ፡ያድርግ፡ዘንድ። እንዲህ፡የላልና፡ደዊ
ት። "ልቤን፡ባሰፋህ፡ጊዜ፡የትእዛዛትህን፡መንገድ፡እሮ
ጣለሁ፡" መዝሙር፡፻፲፱፤ ፴፪። ሰውም፡ሳያርፍ፡ከኃጢ
አቱ፡ከኦሪትም፡ድካም፡በጎ፡ስራ፡አይችልም። ሰው፡
ግን፡ቢያውቅ፡በወንጌል፡ባይጠራጠርም፡ሲል። "ኃጢአ
ቴ፡ሁሉ፡ቀረልኝ፡ኦሪትም፡የሚፈልግ፡ሁሉ፡ተፈጸመ፡
ክርስቶስ፡በፈንታዬ፡ፈጽሞታልና።" እርሱ፡በልቡ፡ያርፋ

ሉ ፡ ክርስቶስ ፡ በቀደሰው ፡ በመንፈሳዊ ፡ ሰንበት ። የኃጢአ
ትም ፡ መርገም ፡ የእግዚአብሔርም ፡ ቍጣ ፡ በልቡ ፡ ይከ
ብድ ፡ የነበረ ፡ ይሔደል ፡ ልቡም ፡ ይቀላል ። ልቡም ፡ ሲቀ
ል ፡ እርሱ ፡ ደስ ፡ ይላል ፡ በእግዚአብሔር ፡ በደስታውም ፡
በምስጋናም ፡ ያለ ፡ ፍርሃት ፡ ያለ ፡ ኃዘንም ፡ የእግዚአብሔ
ርን ፡ ፈቃድ ፡ ይፈጽም ፡ ዘንድ ፡ ይመርጻል ። ይህ ፡ የወንጌ
ል ፡ መንፈሳዊ ፡ ሰንበት ፡ ነው ። የሚያምን ፡ ሁሉ ፡ ያርፍ
በታል ። ይህነን ፡ ዕረፍት ፡ ግን ፡ ያልቀመሰ ፡ በክርስቶስ ፡ አ
መናለሁ ፡ ቢል ፡ አሰተኛ ፡ ነው ፡ አፉ ፡ ብቻ ፡ እንጅ ፡ ልቡ ፡ አ
ያምንም ። እንዴት ፡ ይላልና ፡ ክርስቶስ ። "ወደኔ ፡ ኑ ፡ እላ
ንት ፡ ደካሞች ፡ ሸክማችሁም ፡ የከበደ ። እኔም ፡ አሳር
ፋችኋለሁ ።" አሁንም ፡ ወደ ፡ ክርስቶስ ፡ መምጣት ፡ ማለ
ት ፡ 'ማመን ፡' ነው ። በውነት ፡ የሚያምን ፡ ክርስቶስ ፡ በር
ሱ ፡ ፈንታ ፡ እንደ ፡ ደከመ ፡ የርሱ ፡ ሰንበት ፡ ጀመረ ። ወደ
ስ ፡ የክርስቶስ ፡ ነገር ፡ "እኔ ፡ አሳርፋችኋለሁ ፡" ሲል ፡ በውኑ ፡
ከንቱ ፡ ነውን ። ደግ ፡ የክርስቶስን ፡ ነገር ፡ ከንቱ ፡ ሁና ፡ የ
ሚቈጥር ፡ ስሙ ፡ ክርስቲያን ፡ አይሁን ። በክርስቶስ ፡ ግን ፡
የሚያምን ፡ ከኃጢአቱም ፡ የሚያርፍ ፡ እርሱ ፡ የክርስቶ
ስን ፡ ትእዛዝ ፡ ደግሞ ፡ ይፈጽማል ፡ ሲል ። "ቀምበሬን ፡ ተ
ሸከሙ ፡ በላያችሁ ፡ ከኔም ፡ ተማሩ ፡ እኔ ፡ ደዋህ ፡ ነኝና ፡
ልቤም ፡ ትሑት ፡ ነው ። ዕረፍትም ፡ ታገኛላችሁ ፡ ለነፍሳች
ሁ ። ቀምበሬ ፡ መልካም ፡ ነውና ፡ ሸክሜም ፡ ቀሊል ፡ ነ
ው ።" ማቴዎስ ፡ ም ፡ ፲፩፤ ቍ ፡ ፳፰፤ ፳፱፤ ፴፤፤ የዚህች ፡ የወ
ንጌል ፡ የረፍቱ ፡ ምሳሌ ፡ እርሱ ፡ ሰንበትና ፡ እሁድ ፡ ነው ።
ደግ ፡ እንዴት ፡ ይቀደሳል ። በሀኬት ፡ አይደለም ፡ ወይስ ፡
ከፋ ፡ በማድረግ ፡ ወይስ ፡ በመጫወት ። ከሀኬት ፡ በጎ ፡ ስ
ራ ፡ ይሻላል ። በጎ ፡ ስራም ፡ ይፈልጋል ። መቀደስም ፡ ማለ
ት ፡ ካልተቀደሰ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ መለየት ፡ ለእግዚአብሔርም ፡
ማገልገል ። እሁድም ፡ ይቀደሳል ፡ ስለ ፡ ሥጋ ፡ መሻት ፡ ያ
ለ ፡ ተግባር ፡ ቢቀር ፡ ብንጸሊም ፡ እግዚአብሔርንም ፡ ብናመ
ሰግን ፡ ከሕዝቡ ፡ ጋራ ፡ በቤቱ ። በርሱም ፡ ቃሉን ፡ ብንሰማ ፡
ብናስተምርበትም ። ድናቍርትንም ፡ ብናስተምሕር ። ኃጢ
አተኞችንም ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ለመመለስ ፡ ብንደክ

ም ፡፡ የሚያዝኑትንም ፡ ብናጽና ፡፡ ለድኆችም ፡ በጎ ፡ ብናድ
ርግ ፡፡ ባልቴቶችንም ፡ አባትና ፡ እናት ፡ የሌላቸውንም ፡ ል
ጆች ፡ በችሎታችን ፡ መጠን ፡ ብንረዳ ፡፡ የታሠሩትንም ፡ ስ
ለ ፡ ጽድቅም ፡ መከራ ፡ የተቀበሉትን ፡ በመከራቸው ፡ ብን
ጎብኝ ፡፡ በሁሉም ፡ ብንጋደል ፡ የእግዚአብሔር ፡ መንግሥ
ት ፡ በልባችንና ፡ በዙርያችን ፡ እንዲዘረጋ ፡፡ ይህነንም ፡ ሁ
ሉን ፡ ብናደርግ ፡ የጌታው ፡ ስም ፡ ለመመስገን ፡ የጌታውን ፡
ቀን ፡ በውነት ፡ እንቀድሳለን ፡፡ እንደሁም ፡ ብንቀድሰው ፡
በየእሁድ ፡ የዘላለም ፡ ሰንበት ፡ ይጀምርልናል ፡ ከቶ ፡ የ
ማይጨረስ ፡ በዘላለም ፡ ሕይወት ፡ የሚፈጸም ፡ እንጅ ፡
እግዚአብሔር ፡ ሁሉ ፡ ሲሆን ፡ በሁሉም ፡፡

እለዚህ ፡ ፫፡ ትእዛዛት ፡ ለብቻቸው ፡ ተጻፉ ፡ ባንድ ፡ በደ
ንጊያ ፡ ጽላ ፡ ነገራቸውም ፡ እግዚአብሔርን ፡ ስለ ፡ መው
ደድ ፡ ነው ፡፡ አንድ ፡ ትእዛዝም ፡ ሁናው ፡ ይቈጠራሉ ፡ እ
ርሱም ፡ ይህ ፡ ነው ፡፡ "እግዚአብሔርን ፡ ትወድ ፡ ዘንድ ፡ ከ
ፍጹም ፡ ልብህ ፡ ከፍጹምም ፡ ነፍስህ ፡ ከፍጹምም ፡ አሳ
ብህ ፡ ከፍጹምም ፡ ኃይልህ ፡፡" ኦሪት ፡ ዘዳግም ፡ ም ፡ ፮፡ ቍ ፡
፭፡፡ የሱስ ፡ ክርስቶስም ፡ ይላል ፡፡ "ይህች ፡ ናት ፡ መጀመር
ያዪቱ ፡ ትእዛዝ ፡ የምትበልጥ ፡፡"

የቀሩ ፡ ፯፡ ትእዛዛት ፡ ደግሞ ፡ ለብቻቸው ፡ በሁለተኛ ፡ ደ
ንጊያ ፡ ጽላ ፡ ተጻፉ ፡ ነገራቸውም ፡ ባልንጀራውን ፡ ስ
ለ ፡ መውደድ ፡ ነው ፡፡ እርሳቸውም ፡ አንድ ፡ ትእዛዝ ፡
ሁነው ፡ ይቈጠራሉ ፡ እንዲህ ፡ የሚል ፡፡ "ባልንጀራህን ፡ ው
ደድ ፡ እንደ ፡ ነፍስህ ፡፡" ኦሪት ፡ ዘሌዋውያን ፡ ም ፡ ፲፱፡ ቍ ፡
፲፰፡፡ ክርስቶስም ፡ ይላል ፡፡ "ሁለተኛዪቱ ፡ ትእዛዝም ፡ የ
ምትመስላት ፡ ናት ፡ ባልእንጀራህን ፡ ውደድ ፡ እንደ ፡ ነፍ
ስህ ፡፡" ሮሜ ፡ ፲፫፡ ፱፡፡

በ፭፡ ትእዛዝ ፡ እግዚአብሔር ፡ አባትንና ፡ እናትን ፡ እ
ንድናከብር ፡ ያዝናል ፡፡ አባትና ፡ እናት ፡ እለዚያ ፡ ና
ቸው ፡ በእግዚአብሔር ፡ ሥርዓት ፡ በኃይሉም ፡ ሕይወታች
ነን ፡ መኖርያውንም ፡ ልብስንም ፡ ምግብንም ፡ ሌላም ፡
መሻታችን ፡ እንደሉ ፡ የሰጡን ፡ የሚጠብቁንም ፡ የሚወዱ
ንም ፡ ከእግዚአብሔርም ፡ በታች ፡ የሚገዙ ፡ በላያችን ፡፡

ያባቶችም ፡ ሁሉ ፡ አባት ፡ የባትና ፡ የናትን ፡ ሥርዓት ፡ በ ሰማይና ፡ በምድር ፡ የሰራው ፡ የሚጠብቀውም ፡ እርሱ ፡ እግዚአብሔር ፡ ነው ። ጳውሎስ ፡ እንደ ፡ ኤፌሶን ፡ ፫፡ ፲፭፡፡ ላባትና ፡ ለናት ፡ የሚገባ ፡ ክብር ፡ ይህ ፡ ነው ። እርሳ ቸውን ፡ በእግዚአብሔር ፡ በላያችን ፡ የተሾሙትን ፡ እንድ ንቍጥራቸው ፡ የእግዚአብሔርንም ፡ ምሳሌ ፡ በመግዛታቸው ፡ እንደለ ፡ ልናውቅ ። ስለዚህም ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ጋራ ፡ በማይጸላ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ለርሳቸው ፡ ልንታዘዝ ። ፈቃ ዳችነንም ፡ በፈቃዳቸው ፡ በታች ፡ ልናድርግ ። ስለ ፡ በጎነታ ቸውም ፡ ስለ ፡ ቸርነታቸውም ፡ ልናመሰግናቸው ። በኃይላ ችንም ፡ ሁለግዜ ፡ ልናገለግላቸው ። በበጎም ፡ በክፉም ፡ ቀ ን ፡ ልናስብላቸው ፡ ልንረዳቸውም ። ይህም ፡ ትእዛዝ ፡ አ ባትና ፡ እናት ፡ ሲል ፡ እግዚአብሔር ፡ በላያችን ፡ የሾመው ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ማለቱ ፡ ነው ፡ ወላጆች ፡ ብቻ ፡ አይደለም ። እለዚያም ፡ በየቤት ፡ ሥርዓት ፡ ከወላጆች ፡ በቀር ፡ መም ህራንና ፡ ጌቶች ። በያገርም ፡ ሹማምት ፡ በየምድርም ፡ በ የሕዝብም ፡ መኳንንትና ፡ ነገሥታት ፡ ናቸው ። ለለዚህም ፡ ሁሉ ፡ በየስፍራቸው ፡ እግዚአብሔር ፡ ወደ ፡ ሾማቸውበት ፡ ማክበራቸው ፡ ይገባል ፡ ስለ ፡ ራሳቸውም ፡ አይደለም ፡ ስ ለ ፡ እግዚአብሔር ፡ እንጂ ። ክፉችም ፡ ቢሆኑ ፡ እግዚአብ ሔር ፡ ይፈርድባቸዋል ፡ እኛም ፡ አይደለነም ፡ በታቻቸው ፡ ሁነናለና ። በጎችም ፡ ቢሆኑ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ዋጋ ፡ አይ ቀርላቸውም ፡ የኛ ፡ ምስጋና ፡ ግን ፡ ጥቂት ፡ ይጠቅምላቸዋ ል ። እግዚአብሔርንም ፡ የሚፈራ ፡ የሚወድም ፡ ሰው ፡ በእግዚአብሔር ፡ ፈንታ ፡ የተሾመውን ፡ ሰውን ፡ ሁሉን ፡ በእግዚአብሔር ፡ ስለ ፡ እግዚአብሔርም ፡ ያከብራል ። እ ግዚአብሔርን ፡ ግን ፡ የማያከብር ፡ የእግዚአብሔርንም ፡ ሹም ፡ እንደ ገባው ፡ አያከብርም ። እግዚአብሔርን ፡ ግ ን ፡ የማያከብር ፡ ሥርዓቱንም ፡ የማይጠብቅ ፡ እግዚአብሔ ር ፡ እጅግ ፡ ይቀሥፈዋል ። እንዲህ ፡ ይላልና ፡ ሳሎሞን ። አባቱን ፡ የሚንቀውን ፡ እናቱንም ፡ የሚረግመውን ፡ ዓይ ን ፡ ሁሉን ፡ ቍራ ፡ ያወጣዋል ፡ የንስርም ፡ ግልገሎች ፡ ይ በሉታል ። ምሳሌ ፡ ፴፡ ፲፯፡፡ እንዴትስ ፡ ይገባል ፡ በሌላ ፡ ሰ

ው ፡ ላይ ፡ ለተሾመ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ያድርግ ፡ ዘንድ ፡ የእግዚ
አብሔርን ፡ ፈቃድ ፡ እንዲፈጽም ፡ በታቹም ፡ ያሉትን ፡ መ
ታዘዛቸውን ፡ ፍቅራቸውንም ፡ ክብራቸውንም ፡ እንዲያገ
ኝ ፡፡ ምላሽ ፡፡ እንደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ትእዛዝ ፡ ያድርግ ፡፡
እግዚአብሔርን ፡ ከሁሉ ፡ ይልቅ ፡ ባልንጀራውንም ፡ ማለ
ት ፡ ሰውን ፡ ሁሉን ፡ (የአደም ፡ ልጆች ፡ ሁነው ፡ ወንድሞች ፡
ሁነዋልና ፡) እንደ ፡ ነፍሱ ፡ ይወድ ፡ ዘንድ ፡፡ ጳውሎስ ፡ ይላል ፡፡
ከትእዛዛት ፡ ሁሉ ፡ ይህች ፡ መጀመርያዪቱ ፡ ናት ፡ ከተስ
ፋ ፡ ጋራ ፡ የምትባል ፡፡ ደህና ፡ ልትሆን ፡ ዕድሜህም ፡ ሊረ
ዝም ፡ በምድር ፡ ላይ ፡፡ ኤፌሶን ፡ ፮፡ ቍ ፡ ፩፡ ፫፡፡ እንዲህ ፡ ሰ
ው ፡ ሁሉ ፡ ከሌላ ፡ በላይና ፡ ከሌላ ፡ በታች ፡ ያለ ፡ የእግዚ
አብሔርን ፡ ትእዛዝ ፡ ቢከተል ፡ ይባረካል ፡ የእግዚአብሔ
ር ፡ በረከት ፡ አይቀርም ፡፡

ስድስተኛ ፡ ትእዛዝ ፡፡ "አትግደል ፡" ይላል ፡፡ እግዚ
አብሔርም ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡ ሰውን ፡ መግደል ፡ ይከለክላ
ል ፡፡ እንዲህ ፡ ይላልና ፡፡ "የሰውን ፡ ደም ፡ የሚያፈስ ፡ የርሱ
ም ፡ ደም ፡ በሰው ፡ ይፈሰሳል ፡፡ እግዚአብሔር ፡ ሰውን ፡ እ
ንደ ፡ ምሳሌው ፡ ፈጥርዋልና ፡፡" እግዚአብሔር ፡ ሰውን ፡ በ
ምሳሌው ፡ ሲፈጥረው ፡ የምድር ፡ ሁሉ ፡ ጌታ ፡ ሁኖ ፡ አደረገ
ው ፡ በምድር ፡ ፍጥረትም ፡ የለም ፡ በሰው ፡ ላይ ፡ የሚሆ
ን ፡፡ የሰው ፡ ፈራጅ ፡ እንኪያስ ፡ ፈጣርዩ ፡ ነው ፡ እርሱም ፡
እግዚአብሔር ፡፡ በሰውም ፡ መኻከል ፡ እግዚአብሔር ፡ ላ
ንደንድ ፡ ሰው ፡ ሥልጣን ፡ ሰጠው ፡ በእግዚአብሔር ፡ ፈን
ታ ፡ ወንድሞቹን ፡ ሊጠብቅ ፡ ክፉ ፡ እንደይደርስባቸው ፡ የ
እግዚአብሔርም ፡ ሥርዓት ፡ እንደይፈርስ ፡፡ ያለዚህም ፡
ሰው ፡ ከቶ ፡ አይገዛም ፡ በሰው ፡ ላይ ፡፡ ጳውሎስ ፡ ይላል
ና ፡፡ ሹመት ፡ አይሆንም ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ዘንድ ፡ በቀር ፡፡
ሮሜ ፡ ፲፫፡ ፩፡፡ አሁንም ፡ ሰውን ፡ የሚገድል ፡ የእግዚአብ
ሔርን ፡ ምሳሌ ፡ ያጠፋል ፡፡ የርሱም ፡ ደም ፡ እግዚአብሔ
ር ፡ ሥልጣን ፡ በሰጠው ፡ በመኰንን ፡ እጅ ፡ ይፈሳል ፡፡ ደ
ሮ ፡ ደህ ፡ ትእዛዝ ፡ ደምን ፡ በከንቱ ፡ ማፍሰስ ፡ ይከለክላ
ል ፡፡ ስለዚህ ፡ ይገባል ፡ ደም ፡ ሁሉ ፡ በሌላ ፡ እንደይፈስ ፡
በመኰንን ፡ እጅ ፡ ብቻ ፡ እንጂ ፡፡ እርሱም ፡ በፍርዱ ፡ እጅ

ግ ፡ ሊመረምር ፡ ንጹሕ ፡ ደም ፡ እንዲያፈስ ። በቅንም ፡ ሲ ፈርድ ፡ ምህረት ፡ እንዳይቀር ። እግዚአብሔርም ፡ የሰው ን ፡ ደም ፡ ማፍሰስ ፡ ሲከለክል ፡ ጸላትነትን ፡ ሁሉን ፡ ይከ ለክላል ። ዮሐንስ ፡ ይላልና ። ወንድሙን ፡ የሚጸላ ፡ ነፍ ስ ፡ ገዳይ ፡ ነው ። ፩፤ መልእክቱ ፡ ፫፤ ፲፭፤ ይህ ፡ የመግደል ፡ ሁሉ ፡ ሥር ፡ ነውና ፡ እርሱም ፡ አለመውደድ ። አሁንስ ፡ ይህን ፡ ነገር ፡ ሁሉን ፡ ሲከለክል ፡ ምንድር ፡ ይፈልጋል ። ሰውን ፡ ሁሉን ፡ ከልልባችን ፡ ልንወድ ፡ የሥጋውንም ፡ የነ ፍሱንም ፡ ደህንነት ፡ ልንጠብቅ ፡ ደስ ፡ ከሚሉም ፡ ጋራ ፡ ደስ ፡ ልንል ፡ ከሚያለቅሱም ፡ ጋራ ፡ ልናልቅስ ። እንደ ፡ ች ሎታችንም ፡ ባልንጀራችነን ፡ ልንረደው ፡ በሥጋውም ፡ በ ነፍሱም ፡ ጉዳይ ፡ ሁሉ ።

በ፷፤ ትእዛዝ ፡ እግዚአብሔር ፡ ምንዝርን ፡ ይከለክላ ል ። ደግ ፡ "አታምንዝር ፡" ሲል ፡ የዝሙት ፡ ዘመድ ፡ ሁ ሉ ፡ ወደ ፡ ዝሙትም ፡ የሚወስድ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ማለቱ ፡ ነው ። የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ይላልና ። ሰማችሁ ፡ እንደ ፡ ተባ ለ ፡ ለቀደሙት ፡ አታምንዝር ። እኔ ፡ ግን ፡ እላችኋለሁ ። ወደ ፡ ሴት ፡ ያየ ፡ ሁሉ ፡ የተመኘትም ፡ ፈጽሞ ፡ አመነዘረ ባት ፡ በልቡ ። የቀኝ ፡ ዓይንህም ፡ ብታሰነክልህ ፡ አውጥተ ህ ፡ ጣላት ፡ ካንተ ። ይሻልሃልና ፡ አንድ ፡ ብልትህ ፡ ቢጠፋ ፡ አካልህ ፡ ሁሉ ፡ ወደ ፡ ገሃናም ፡ እንዳይገባ ። የቀኝ ፡ እጅህ ም ፡ ብታሰነክልህ ፡ ቍርጥህ ፡ ካንተ ፡ ጣላት ። ይሻልሃልና ፡ አንድ ፡ ብልትህ ፡ ቢጠፋ ፡ አካልህ ፡ ሁሉ ፡ ወደ ፡ ገሃናም ፡ እንዳይገባ ። ተባለም ። ምሽቱን ፡ የፈታ ፡ የፍችዋን ፡ መጻ ፉ ፡ ይስጣት ። እኔ ፡ ግን ፡ እላችኋለሁ ። ምሽቱን ፡ የፈታ ፡ ያለ ፡ ዝሙት ፡ መክንያት ፡ እርሱ ፡ አመንዝሬ ፡ አደረጋ ት ። የተፈታችውንም ፡ ያገባ ፡ አመነዘረ ። ማቴዎስ ፡ ፭፤ ፳፯፤ እስከ ፡ ፴፪፤ ድረስ ። በዚህም ፡ ስፍራ ፡ የሱስ ፡ ክርስ ቶስ ፡ 'ብልቱን ፡ መቍረጥ ፡' ሲል ፡ በምሳሌ ፡ ይናገራል ። ማ ለቱም ፡ ይህ ፡ ነው ። ዝሙትን ፡ ብትወድ ፡ እንደ ፡ ዓይን ህ ፡ እንደ ፡ እጅህም ፡ የኃጢአትን ፡ ፍትወት ፡ አውጣ ። ፍትወትን ፡ ደስታውንም ፡ ሁሉን ፡ በዚህ ፡ ዓለም ፡ ከመቅ መስ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ትእዛዝ ፡ መታዘዝ ፡ ይሻላልና ።

ዝሙትም ፡ ሁሉ ፡ እግዚአብሔርን ፡ እጅግ ፡ ያስቈጣል ።
ስለዚህ ፡ የቀደሞችን ፡ ምድር ፡ አጠፋት ፡ በውኃ ። ስለዚህ
ም ፡ ሰዶምንና ፡ ገሞራን ፡ በሳት ፡ አጠፋቸው ። ስለዚህም ፡
የከነዓን ፡ አሕዛብ ፡ አጠፋቸው ፡ ምድራቸውንም ፡ ለእሥ
ራኤል ፡ ሰጠ ። ኦሪት ፡ ዘፍጥረት ፡ ፯፡ ፪። ፱፡ ፲፪። ም ፡ ፲፱።
ዘሌዋውያን ፡ ም ፡ ፲፰። ደር ፡ ሰው ፡ ቢሆን ፡ ነፍሱን ፡ ጀን
ደረባ ፡ የሚያደርግ ፡ ይህን ፡ ትእዛዝ ፡ ሊፈጽም ፡ ብሎ ፡
እርሱ ፡ ይስታል ። የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ይላልና ። ከልብ ፡ ይ
ወጣል ፡ ኃጢአት ፡ ሁሉ ። ማርቆስ ፡ ፯፡ ፳፩። የሥጋውን
ም ፡ ብልት ፡ የሚቈርጥ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ፍጥረት ፡ ያ
ጠፋል ፡ ኃጢአቱ ፡ ሳይቀር ። ከሰውም ፡ መኻከል ፡ ሸሽ
ቶ ፡ ወደ ፡ በረኻ ፡ የሚሔድ ፡ በዝሙት ፡ እንዳይወድቅ ፡
ብሎ ፡ ይስታል ። የኃጢአት ፡ ሁሉ ፡ ምንጭ ፡ ከሚሆን ፡ ከ
ልቡ ፡ መሸሸት ፡ አይችልምና ። ፍትወትንም ፡ እንኳ ፡ ቢ
ያስተኛ ፡ አይገድለውም ፡ አያሸንፈውምም ። አሁንም ፡
ምንድር ፡ ይፈልጋል ፡ እግዚአብሔር ፡ በዚህ ፡ ትእዛዝ ።
እግዚአብሔር ፡ የሰራውን ፡ የመጋባትን ፡ ሥርዓት ፡ ልናከ
በር ፡ በሁሉ ። ይህንንም ፡ ሥርዓት ፡ ላናፍርስ ፡ ከርሱም ፡
ላንወጣ ። አንድ ፡ ወንድና ፡ አንዲት ፡ ሴት ፡ በዚህ ፡ ሥር
ዓት ፡ አንድነት ፡ ያደረጉ ፡ ይህችን ፡ አንድነት ፡ በኃይላቸው ፡
ሊጠብቁ ፡ በርስዋም ፡ ሊጸኑ ። አንድ ፡ ሥጋም ፡ ሁነው ፡ የ
ክርስቶስ ፡ ከቤተ ፡ ክርስቲያኑ ፡ ጋራ ፡ ያለቸው ፡ አንድነት ፡
ምሳሌ ፡ ሊሆኑ ። እንደሁም ፡ ልጆችን ፡ ሊወልዱ ፡ ሊያሳ
ድጓቸውም ፡ በተግሣጽና ፡ በምክር ፡ ለእግዚአብሔር ።
እግዚአብሔር ፡ መጋባትን ፡ አድርጓታልና ። ኦሪት ፡ ዘፍጥረ
ት ፡ ፩፡ ፳፯። ፪፡ ፲፰። ቀደሳትም ። ኤፌሶን ፡ ፭፡ ፳፪፡ እስከ ፡
፴፫። ፩፡ ጢሞቴዎስ ፡ ፪፡ ፲፭። አሁንም ፡ እግዚአብሔር ፡
መጋባትን ፡ ካደረገ ፡ ስለ ፡ ምስጋናው ፡ እንዴት ፡ ይላል ፡ ጳ
ውሎስ ፡ ፩፡ ቆሮንቶስ ፡ ም ፡ ፯። ለሰው ፡ ምሽት ፡ ባያገባ ፡
ይሻለዋል ። ደግሞም ። ድንግልን ፡ ለመጋባት ፡ አሳልፎ ፡
የሚሰጥ ፡ መልካም ፡ ያደርጋል ። ድንግሉንም ፡ ለመጋባ
ት ፡ አሳልፎ ፡ የማይሰጥ ፡ ከመልካም ፡ የተሻለውን ፡ ያድ
ርጋል ። መላሽ ። ጳውሎስ ፡ እንደዚህ ፡ ይላል ፡ ስለዚያ ፡ ዘ

መን ። ሃይማኖት ፡ ባሕዛብ ፡ መኻከል ፡ ሲጀመር ፡ መጋባ
ት ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ አስቸገረ ። ይህም ፡ ችጋር ፡ እንደ ይሆን ፡
ሃይማኖትም ፡ እንደ ይከለከለ ፡ ብሎ ፡ ስለዚህ ፡ ይላል ።
ይህ ፡ የሚሻል ፡ ይመስለኛል ፡ ስለ ፡ ዘመን ፡ ጭንቀት ። በ
ሰው ፡ ያምርበታል ፡ እንደዚህ ፡ ቢሆን ። ፩፤ ቆሮንቶስ ፡ ፯፤
፳፯፡፡ የእግዚአብሔር ፡ ነገር ፡ እርሱ ፡ በርሱ ፡ አይጸላምና ፡
ሁሉም ፡ አንድ ፡ ነው ። ጳውሎስም ፡ ከዚህ ፡ ስላለመጋባት ፡
ከመጋባት ፡ እንዲሻል ፡ ሲል ፡ ይህ ፡ ከሌላ ፡ መንገሬ ፡ ጋሬ ፡
አይጸላም ፡ ሲል ። "መጋባት ፡ የከበረች ፡ ናት ።" ያነንም ፡
ነገሬን ፡ እንደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ትእዛዝ ፡ አይነግርም ። እንደ ፡
አሳቡ ፡ እንደ ፡ ምክሬም ፡ እንጂ ። ፩፤ ቆሮንቶስ ፡ ፯፤ ፯፤ ፳፯፤
፴፡፡ መጋባት ፡ ግን ፡ የሚከለክሉትን ፡ ሰዎች ፡ መናፍቃን ፡ ይ
ላቸዋል ። እንደዚህ ፡ ይላልና ፡ ፩፤ ጢሞቴዎስ ፡ ፬፡፡ መንፈስ ፡
ስለዚህ ፡ በግልጥ ፡ ይላል ። በኋለኛው ፡ ዘመን ፡ ሰዎች ፡ ከ
ሃይማኖት ፡ ይርቃሉ ። የሚያስቱትንም ፡ መናፍስት ፡ ይከ
ተላሉ ፡ የሰይጣናትንም ፡ ትምርት ። በማስመሳል ፡ ሳሰት
ም ፡ ነገር ። ሕሊናቸውም ፡ በጋለ ፡ ብረት ፡ የተቃጠለች ፡ ና
ት ። መጋባትን ፡ ይከለክላሉ ። እግዚአብሔርም ፡ የፈጠ
ሬትን ፡ መብል ፡ ያርማሉ ፡ ምስጋና ፡ ይሰጡ ፡ ዘንድ ፡ እው
ነትን ፡ የሚያውቁ ፡ ቢቀበሏዋት ። የእግዚአብሔር ፡ ፍጥረ
ት ፡ ሁሉ ፡ ንጹሕ ፡ ነውና ፡ ከርሱም ፡ አንዳች ፡ ርኩስ ፡ የለ
ም ፡ በምስጋና ፡ ቢቀበሉት ። ነገር ፡ ግን ፡ ይቀደሳል ፡ በእግ
ዚአብሔር ፡ ነገር ፡ በጸሎትም ። መጋባትንም ፡ የሚንቅ ፡
ሰው ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ሥርዓት ፡ ይንቃል ። በዚህም ፡
መጽደቅ ፡ የሚፈልግ ፡ ሃይማኖትን ፡ አያውቅም ። ሰው ፡
በሃይማኖት ፡ ብቻ ፡ ይጸድቃልና ። አለመጋባት ፡ ግን ፡ ስለ ፡
ዘመን ፡ ጭንቀት ፡ ብቻ ፡ ባይሆን ፡ ለጽድቅ ፡ እንጂ ፡ በሰው ፡
ትእዛዝም ፡ ከንቱ ፡ ነው ። ከሌላ ፡ ይልቅም ፡ ከክህነት ፡ ከ
ትምህርትም ፡ መጽሬት ፡ ጋሬ ፡ ይጸላል ። ጳጳሳትና ፡ ዲያቆ
ናት ፡ ከርሳቸውም ፡ ጋሬ ፡ ቀሳውስት ፡ ሁሉ ፡ ታዘዋልና ፡ ባ
ለ ፡ አንዲት ፡ ምሽት ፡ እንደ ሆኑ ፡ በጎ ፡ ልጆችም ፡ እንደ ሆ
ኑላቸው ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ምስጋና ፡ ለሰው ፡ ደህንነትም ፡ የ
ሚያሳድጊቸው ። ፩፤ ጢሞቴዎስ ፡ ፫፤ ፪፤ ፲፪፡፡ ቲቶስ ፡ ፩፡ ፯፡፡

በ፰፡ ትእዛዝ ፡ እግዚአብሔር ፡ ‘መስረቅን ፡’ ይከለክላል ፡፡
መስረቅም ፡ ሲል ፡ የባልንጀራችነን ፡ ገንዘብ ፡ ሁሉ ፡ በግ
ፊ ፡ ወይስ ፡ በግድ ፡ ወይስ ፡ በትንኰል ፡ መውሰድ ፡ ማለ
ት ፡ ነው ፡፡ ይህ ፡ ይደረጋል ፡ ለሰው ፡ ሁሉ ፡ የሚገባውን ፡
ነገር ፡ ባንሰጥ ፡ ለኛም ፡ ከባልንጀራችን ፡ የማይገባነውን ፡
ነገር ፡ ብንወስድ ፡፡ ክፉ ፡ መስፈርያ ፡ ክፉ ፡ ሚዛንም ፡ ክ
ፉ ፡ መሸመትና ፡ መለወጥም ፡ በገቢያ ፡፡ ከዋጋውም ፡ ከ
ደመወዜም ፡ መቍረጥ ፡ በመግዛትም ፡ በስራም ፡፡ ግፍም ፡
ሁሉ ፡ መስረቅ ፡ ነው ፡፡ ሰውም ፡ ሁሉ ፡ እንኳ ፡ እግዚአብ
ሔር ፡ በጎ ፡ ስራ ፡ ለመስራት ፡ የሰጠውን ፡ ጊዜውንና ፡ ኃይ
ሉን ፡ በከንቱ ፡ በመጫወት ፡ በሀኬትም ፡ የሚያሳልፍ ፡ በእ
ግዚአብሔር ፡ ስርቅ ፡ ያድርጋል ፡፡ በበጎ ፡ ፈንታ ፡ ክፉ ፡ የሚ
ያድርግ ፡ ኃይሉንም ፡ ገንዘቡንም ፡ ጊዜውንም ፡ ደህንነቱን
ም ፡ ለኃጢአት ፡ ማገልገል ፡ የሚሰጥ ፡ ነፍሱን ፡ ከክርስቶስ ፡
ሰርቅዋት ፡ ለሰይጣን ፡ ይሰጣታል ፡፡ አሁንም ፡ ምንድር ፡ ይ
ፈልጋል ፡ እግዚአብሔር ፡ በዚህ ፡ ትእዛዝ ፡ እናድርግ ፡ ዘን
ድ ፡፡ የባልንጀራችነን ፡ ገንዘብ ፡ ልንጠብቅ ፡ እንደ ፡ ችሎታች
ንም ፡ ልንረደው ፡ ገንዘቡ ፡ እንዲደጠፋ ፡ እንዲደጐድም ፡ ል
ናበዛው ፡ እንጂ ፡ ለሁሉም ፡ የሚገባውን ፡ ነገር ፡ ልንሰ
ጥ ፡፡ ቅንን ፡ ልናድርግ ፡ በመሸመትም ፡ በመልወጥም ፡ በ
መግዛትም ፡፡ በጀችንም ፡ ልንሰራ ፡ የኛን ፡ እንጀራ ፡ እንበ
ላ ፡ ዘንድ ፡ ለነዳያንም ፡ መስጠት ፡ እንችል ፡ ዘንድ ፡፡ ራሳ
ችነንም ፡ የእግዚአብሔር ፡ ሎላልት ፡ ሁነን ፡ ልንቍጥር ፡
የርሱንም ፡ ጸጋ ፡ ልንፈልግ ፡ እርሱ ፡ በሰጠነ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡
የታመነ ፡ ሎላልቱ ፡ ሁነን ፡ እንድንገኝ ፡፡

በ፱፡ ትእዛዝ ፡ ያሰትን ፡ ምስክር ፡ በባልንጀራችን ፡ ላይ ፡
ይከለክላል ፡፡ ያሰት ፡ ምስክር ፡ እንደንናግር ፡ እንደንቀበል
ም ፡ ማለቱ ፡ ነው ፡፡ እንደሁም ፡ አ ሰ ት ን ፡ መ ን ገ ር ፡ ሁሉ
ን ፡ ይከለክላል ፡፡ እግዚአብሔርን ፡ የሚፈራ ፡ ሰው ፡ ወ
ትሮ ፡ እርሶን ፡ ያስባል ፡ ሁሉን ፡ እንዲያይ ፡ የተሰወረው
ንም ፡ ነገር ፡ ሁሉን ፡ ወደ ፡ ብርሃን ፡ እንደ ያወጣ ፡፡ ስለዚ
ህም ፡ ልቡን ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ተከፍቶ ፡ በፊቱም ፡ ተመ

ላልሆ ፡ በማሰቡ ፡ በመናገሩም ፡ እውነተኛ ፡ ሊሆን ፡ ይጋደ
ላል ። እርሱም ፡ እግዚአብሔር ፡ ሁሉን ፡ እንዲያውቅ ፡ አ
ስቦ ፡ በበልንጀራው ፡ ላይ ፡ እንዲያው ፡ አይፈርድም ። ባ
ልንጀራውም ፡ ክፉ ፡ እንዲያደርግ ፡ ቢያይ ፡ በፍቅር ፡ ይገ
ሥጸዋል ፡ ቢሆንም ፡ ለብቻው ። ባልንጀራውም ፡ ይህነን ፡
የፍቅርን ፡ ምክር ፡ ቢሰማ ፡ ቢመለስም ፡ የወንድሙን ፡ ነ
ፍስ ፡ አገኘ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ባይሰማም ፡ ይጸልያል ፡ ስ
ለ ፡ ወንድሙ ። መፍረድ ፡ ግን ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ይተዋ
ል ። ለምስክር ፡ ግን ፡ የተጸራ ፡ እንደሆን ፡ እውነትን ፡ ይነ
ግራል ፡ ከውነትም ፡ አይወጣም ። እውነትንም ፡ ሊጠብ
ቅ ፡ ብሎ ፡ በፊት ፡ መልካም ፡ ይመረምራል ። ያሰት ፡ ም
ስክርስ ፡ በፍርድ ፡ ብቻ ፡ አይደረግም ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ መ
ናገር ፡ እንጂ ። እጅግም ፡ ክፉ ፡ ነው ፡ ፍቅርን ፡ ያጠፋ
ል ። ክብርን ፡ ያስነውራል ፡ በሚናገረውም ፡ በራሱ ፡ ይጉ
ዳል ። ክርስቶስ ፡ ይላል ። በምትፈርዱበት ፡ ፍርድ ፡ ይ
ፈረድባችኋል ። በምትሰፍሩበትም ፡ መስፈርያ ፡ ይሰፈ
ርላችኋል ።

በ፲፤ ትእዛዝ ፡ የባልንጀራውን ፡ ገንዘብ ፡ መመኘት ፡
የከለከላል ። ደሮ ፡ ገንዘቡን ፡ መመኘት ፡ ሲል ፡ እግዚአብ
ሔር ፡ የሚጸላውን ፡ ነገር ፡ መመኘትን ፡ ሁሉን ፡ ይከለክላ
ል ። በዚህችም ፡ ትእዛዝ ፡ ሕግ ፡ መንፈሳዊ ፡ እንዲሆን ፡
ይገለጻል ። የጅን ፡ ስራ ፡ የመላስንም ፡ ነገር ፡ ብቻ ፡ አይከ
ለክልም ፡ የልብንም ፡ አሳብ ፡ እንጂ ። በዚህም ፡ ትእዛ
ዝ ፡ ይከለክላል ፡ ከቶ ፡ አሳብ ፡ በልባችን ፡ እንደይነሣ ፡ በ
እግዚአብሔር ፡ ትእዛዝ ፡ ሁሉ ፡ ላይ ። በዚህም ፡ ይገለጻ
ል ፡ ቅዱስ ፡ ያዕቆብ ፡ የሚል ፡ እውነት ፡ እንዲሆን ። ሕግ
ን ፡ ሁሉን ፡ ጠብቆ ፡ ባንዲት ፡ የሚወድቅ ፡ በሁሉም ፡ የተ
ላለፈ ፡ ሆነ ። የያዕቆብ ፡ መልእክተ ፡ ፪፤ ፲፤ አሁንም ፡ ሰ
ው ፡ ሁሉ ፡ ይህነን ፡ አስቦ ፡ እግዚአብሔርን ፡ የሚለምን ፡
መንፈሱን ፡ እንዲሰጠው ፡ ልቡን ፡ ያበራ ፡ ዘንድ ፡ መንፈ
ስ ፡ ቅዱስም ፡ ቢያበራው ፡ ልቡንም ፡ ቢያስታውቀው ፡ ከዚ
ህ ፡ ሕግ ፡ ይማራል ፡ ልቡ ፡ ሁሉ ፡ እንዲመለ ፡ በኃጢአት ።

መልካም፡ብንመረምር፡የእግዚአብሔርን፡ሕግና፡ልባችንን፡እለዚህ፡ሁለት፡እንደደገጠሙ፡እናገኛለን፡፡ እኛም፡እግዚአብሔር፡ካዘዘው፡ሁሉ፡ምንምን፡እንደልፈጸምነ፡ከቶ፡በሁሉም፡እንደ፡በደልነ፡እንማራለን፡፡ በሕግ፡የኃጢአት፡ዕውቀት፡ይመጣልና፡ጳውሎስ፡እንዲል፡፡ ሮሜ፡ ፫፤ ፳፡፡ አሁንም፡እግዚአብሔር፡ተስፋ፡አስደረገ፡ለሰው፡ሁሉ፡ትእዛዙን፡የሚጠብቅ፡የሥጋና፡የነፍስ፡ደህንነት፡ይሰጠው፡ዘንድ፡ለዘላለም፡፡ እሪት፡ዘሌዋውያን፡ ፲፰፤ ፭፡፡ ሕጌንና፣ትእዛዛቴን፡ጠብቁ፡እርሳቸወን፡የሚያድርግ፡ሰው፡ሁሉ፡ይድንባቸዋልና፡፡ እኔ፡እግዚአብሔር፡ነኝና፡፡ ይህቹ፡ሕግ፡ግን፡እንዲያው፡አልተሰጠችም፡ሰው፡ሁሉ፡እንኳ፡ባይድንበት፡፡ እግዚአብሔር፡በሰው፡ሲፈርድ፡ስለ፡ኃጢአቱ፡ቅንና፡ጻድቅ፡ሁኖ፡ሊገለጽ፡እንጅ፡፡ ኃጢአቱንም፡የማያውቅ፡ሰው፡ሁሉ፡ከኃጢአቱም፡የሚያድነውን፡አይሻም፡፡ የኃጢአት፡ታላቅነት፡ግን፡ከመርገሙ፡ይገለጻል፡፡ እግዚአብሔር፡ይላል፡፡ የዚህች፡ሕግ፡ቃል፡ሁሉ፡የማይፈጽም፡እንደርሱም፡የማያድርግ፡ርጉም፡ነው፡፡ እሪቸ፡ዘደግም፡ ፳፯፤ ፳፮፡፡ ገላትያን፡ ፫፤ ፲፡፡ ይህ፡መርገም፡ግን፡ምንድር፡ነው፡፡ ከእግዚአብሔር፡ከደህንነትም፡ሁሉ፡መለየት፡፡ ሥቃይና፡ጭንቀት፡መከራም፡ለዘላለም፡በገሃናም፡እሳት፡፡ ይህ፡ሁሉ፡በመጽሐፍ፡ቅዱስ፡ሞት፡ይባላል፡፡ ጳውሎስ፡ይላልና፡"የኃጢአት፡ደመወዜ፡ሞት፡ነው፡፡" ሮሜ፡ ፮፤ ፳፫፡፡ የዮሐንስ፡ራእይ፡ ፳፩፤ ፰፡፡ እግዚአብሔርም፡ሕጉን፡እንዲህ፡ሰራልን፡ለመድኃኒት፡ልንናፈቅ፡፡ ከለልባችንም፡ልንጠይቅ፡፡ እኔ፡ጉስቋላ፡ሰው፡ማነው፡የሚያድነኝ፡ከዚህ፡ከሞት፡ሥጋ፡፡ ጳውሎስ፡እንዲል፡ሮሜ፡ ፯፤ ፳፬፡፡ ለምእምናንም፡በውነት፡ለሚያምኑ፡እግዚአብሔር፡ሕጉን፡ሰጠ፡እርሳቸው፡ያመሰግኑት፡ዘንድ፡በክርስቶስ፡ከሕግ፡መርገም፡ሁሉ፡አድንዋቸዋልና፡፡ ጸጋውንም፡ሰጥትዋቸዋልና፡ይወዱ፡ዘንድ፡የእግዚአብሔርን፡ፈቃድና፡ትእዛዝ፡በሁሉ፡ለመከተል፡፡ ለርሳቸውም፡እንጊዴህ፡ይገባል፡ከኃጢአት፡

ሁሉ ፡ ጋራ ፡ ይጋደሉ ፡ ዘንድ ፡፡ ካለምም ፡ ከኀጢአትም ፡ ዕ ላት ፡ ዕለት ፡ ይሞቱ ፡ ዘንድ ፡ ላይደክሙም ፡ ይሕጉን ፡ ፍጻ ሜ ፡ እስኪያገኙ ፡ ድረስ ፡ በሚመጣ ፡ ዓለም ፡፡

ከዚህችም ፡ ሕግ ፡ ሌላ ፡ እግዚአብሔር ፡ ለእሥራኤል ፡ ልጆች ፡ ፪ ፡ ሌሎች ፡ ሕጋጋት ፡ ሰጠ ፡ በሙሴ ፡ እጅ ፡፡ አንዲ ት ፡ ሕግ ፡ ለካህናት ፡ ለመቀደስም ፡ ነበረች ፡፡ አንዲት ም ፡ ለእሥራኤል ፡ ሕዝብ ፡ ሁሉ ፡ ያገሬቸውን ፡ ሥርዓ ት ፡ የሰሬባት ፡፡ ስለለዚህ ፡ ፪ ፡ ሕጋጋት ፡ በዚህ ፡ ጥቂት ፡ መ ናገር ፡ ይበቃል ፡፡

ስለ ፡ ክህነት ፡ ሕግ ፡፡ እግዚአብሔር ፡ እሥራኤልን ፡ ለ መንግሥቱ ፡ መረጸ ፡ እርሳቸው ፡ ሕዝቡ ፡ ይሆኑለት ፡ ዘን ድ ፡፡ እርሱም ፡ ንጉሥ ፡ ይሆንላቸው ፡ ዘንድ ፡፡ ስለዚህም ፡ በመኻከላቸው ፡ መኖርያውን ፡ አስደረገለት ፡፡ ሙሴንም ፡ የመኖርያውን ፡ ምሳሌ ፡ አሳየ ፡ በሲና ፡ ተራራ ፡ ላይ ፡ ሲሆ ን ፡፡ ፲ ፡ ቃላት ፡ በ፪ ፡ ደንጊያ ፡ ጽላት ፡ ተጽፈው ፡ ሙሴን ፡ አ ዘዘ ፡ ታቦት ፡ የተባለ ፡ ሣጽን ፡ ሊያስደርግ ፡ ከንጨት ፡፡ ርዝመቱ ፡ ፪ ፡ ክንድ ፡ ተስንዝር ፡ ወርዲም ፡ ፩ ፡ ክንድ ፡ ተስ ንዝር ፡ ቁመቱም ፡ ፩ ፡ ክንድ ፡ ተስንዝር ፡ ሊሆን ፡ ጌጹም ፡ እጅግ ፡ ያመረ ፡፡ በርሱም ፡ የ፲ ፡ ትእዛዛት ፡ ሕግ ፡ ሊያገባ ፡፡ መክደኛውንም ፡ ሊሰራለት ፡ የጸጋ ፡ ዙፋን ፡ የተባለ ፡፡ እ ርሱም ፡ ፪ ፡ ኪሩቤል ፡ ነበሩ ፡ እያንደንዲ ፡ ባንድ ፡ ወገን ፡፡ ይህም ፡ የእግዚአብሔር ፡ የታየ ፡ መቀመጫ ፡ ሆነ ፡፡ ለርሱም ፡ በ፫ ፡ ክፍል ፡ የተከፈለ ፡ ድንኳን ፡ ተሰራ ፡ ፩ ፡ ለ ታቦት ፡፡ ይህችም ፡ ክፍል ፡ የቅዱሳን ፡ ቅድስት ፡ ተባለ ች ፡፡ እግዚአብሔር ፡ በርስዋ ፡ ታይትዋልና ፡፡ በርሱም ፡ ሰ ው ፡ አልገባም ፡ የካህናት ፡ አለቃ ፡ እንጅ ፡ ባያመት ፡ አን ድ ፡ ጊዜ ፡ ብቻ ፡ የሕዝብን ፡ ኀጢአት ፡ ለማስተረቅ ፡፡ ከዚያ ም ፡ እግዚአብሔር ፡ ታየ ፡ በክብር ፡ በጸጋ ፡ ዙፋን ፡ ላይ ፡ በኪሩቤልም ፡ ላይ ፡ ሲኖር ፡ የሕዝቡን ፡ ጸሎት ፡ ሲሰማ ፡ ፈቃዱንም ፡ ሲያስታውቃቸው ፡፡

የድንኳን ፡ ፪ ፡ ክፍል ፡ በመኻከል ፡ ነበረ ፡ ከቅዱሳን ፡ ቅ ዱስም ፡ በመጋረጃ ፡ ተለየ ፡፡ እርሱም ፡ እንደያው ፡ መቀደ

ስ ፡ ተባለ ፡፡ ይህም ፡ የካህናት ፡ ቦታ ፡ ነበረ ፡ ከዚያ ፡ ለእግ ዚአብሔር ፡ ያገለገሉ ፡ ሁለግዜ ፡፡ በርሱም ፡ ጢስ ፡ ያደረጉ በት ፡ መሠውያ ፡ ተገኘ ፡ የማሳየትም ፡ እንጀራ ፡ ተብሎ ፡ የተቀመጠበት ፡ ሳድቃ ፡ የወርቅም ፡ መቅረዝ ፡፡ ይህ ፡ ስፍ ራ ፡ ደግሞ ፡ ተለየ ፡ ከ፫፤ ስፍራ ፡ በመጋረጃ ፡፡

ሶስተኛም ፡ ስፍራ ፡ ለሕዝብ ፡ ነበረ ፡ የእሥራኤል ፡ ልጆ ች ፡ ሁሉ ፡ የቆሙበት ፡ ምሥዋዕትን ፡ ሊያድርጉ ፡ ሊጸልዩ ም ፡ ሊያመሰግኑም ፡ የእግዚአብሔርንም ፡ ቃል ፡ ሊሰ ሙ ፡፡ በዚህም ፡ ስፍራ ፡ መሠውያ ፡ ነበረ ፡ ካህናት ፡ ምሥ ዋዕትን ፡ ሁሉን ፡ ያረደበት ፡ ያነደደበትም ፡፡

በዚህም ፡ በእግዚአብሔር ፡ ድንኳን ፡ ያገለገሉ ፡ ካህናት ፡ ከሌዊ ፡ ወገን ፡ ነበሩ ፡፡ እግዚአብሔር ፡ የሌዊን ፡ ወገን ፡ መ ርጾታልና ፡ ከእሥራኤል ፡ ሁሉ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ በመቅ ደሱ ፡ ለማገልገል ፡ ወንድሞቻቸውንም ፡ ለማስተማር ፡፡ የ ሌዊ ፡ ልጆችም ፡ ፫፤ ነበሩ ፡ እርሳቸውም ፡ ጌርሶም ፡ ካዛት ም ፡ ምራሪም ፡፡ ከለዚህ ፡ ፫ም ፡ እግዚአብሔር ፡ የካዛት ን ፡ ወገን ፡ መረጸ ፡ ከርሳቸውም ፡ የሐሮን ፡ ልጆች ፡ ለክህነ ት ፡፡ ከርሳቸውም ፡ የኤልዓዛር ፡ ይሐሮን ፡ የብኵር ፡ ልጁ ፡ ልጆች ፡ መረጸ ፡ ከርሳቸው ፡ መኻከል ፡ የካህናትን ፡ አለቃ ፡ ደወስድ ፡ ዘንድ ፡፡ እግዚአብሔርም ፡ ስለ ፡ ልብሳቸው ፡ ስለ ፡ ማገልገላቸውም ፡ ሁሉ ፡ ሥርዓትን ፡ አደረገ ፡፡ የልብ ሳቸው ፡ መክንያት ፡ ቅድስና ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ነበረ ፡፡ ስለዚህም ፡ ሳያገለግሉ ፡ ተቀደሱ ፡ በተመረጸ ፡ ቅቤ ፡ ምሥ ዋዕት ፡ ከሠው ፡ በኋላ ፡ ስለ ፡ ኃጢአታቸው ፡፡ ድንኳንም ፡ ሁሉ ፡ በርሱም ፡ የነበረ ፡ ሁሉ ፡ ተቀባ ፡ ተቀደሰም ፡፡

የካህናትም ፡ ተግባር ፡ መሥዋት ፡ ነበረ ፡ ስለ ፡ ራሳቸ ውና ፡ ስለ ፡ ሕዝብ ፡ መጸለይም ፡ መባረክም ፡፡ የምሥዋ ዕትም ፡ ወገን ፡ አያሌ ፡ ነበረ ፡፡ ምሥዋዕት ፡ ሁሉ ፡ ግን ፡ ደም ፡ ከማፍሰስ ፡ ጋራ ፡ ነበረ ፡፡ ላምን ፡ ወይስ ፡ በግን ፡ ወ ይስ ፡ ፍዬልን ፡ ወይስ ፡ ርግብን ፡ ያቀረበ ፡ ለመሥዋዕት ፡ እ ጁን ፡ አኖረው ፡ በምሥዋዕቱ ፡ ራስ ፡ ላይ ፡ ኃጢአቱም ፡ አስ ታወቀ ፡ ሰርየትንም ፡ ለመነ ፡፡ ይህነንም ፡ አድርጎ ፡ ካህን ፡ ያነን ፡ ምሥዋዕት ፡ አረደ ፡ በመሠውያ ፡ ላይ ፡ አነደደው

ም ፡፡ በየመትም ፡ ባንድ ፡ ቀን ፡ ታላቅ ፡ ባል ፡ ሁኖ ፡ "የማስ
ታረቅ ፡ ቀን ፡" የተባለ ፡ የካህናት ፡ አለቃ ፡ ምሥዋዕት ፡ ከ
ሠዋ ፡ በኋላ ፡ ስለ ፡ ሕዝቡ ፡ ሁሉ ፡ ኃጢአት ፡ ስለ ፡ ራሱም ፡
ኃጢአት ፡ ከምሥዋዕት ፡ ደም ፡ ወስዶ ፡ ወደ ፡ ቅዱሳን ፡ ቅ
ዱስ ፡ ገባ ፡ ከዚያም ፡ በተቀደሰ ፡ ዕጣን ፡ ጢስ ፡ መላ ፡ በእ
ግዚአብሔር ፡ ፊት ፡፡ እርሱም ፡ የምሥዋዕትን ፡ ደም ፡ በ
ጣቱ ፡ ወስዶ ፡ ፯፤ ጊዜ ፡ ረጨው ፡ ወደ ፡ ጸጋ ፡ ዙፋን ፡ ፊት ፡፡
እንደሁም ፡ እግዚአብሔርን ፡ አስታረቀ ፡፡ የዚህ ፡ ሁሉ ፡ ታ
ሪክ ፡ ደገኛል ፡ በኦሪት ፡ ዛሌዋውያን ፡ ትምህርቱንም ፡ የጳ
ውሎስ ፡ መልእክት ፡ ወደ ፡ ዕብራውያን ፡ ደናገራል ፡፡ ሁሉ ፡
ምሳሌ ፡ ሆነ ፡ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ ስለ ፡ መንግሥቱም ፡፡

የእግዚአብሔር ፡ መኖርያ ፡ ክርሰቶስ ፡ ነውና ፡፡ ጳውሎ
ስ ፡ ክርስቶስን ፡ የጸጋ ፡ ዙፋን ፡ ይለዋል ፡፡ ክርስቶስ ፡ በ
ሰውነቱ ፡ በታቦት ፡ ተመሰለ ፡ በላየው ፡ እግዚአብሔር ፡
አድርዋልና ፡ ይህ ፡ መለኮቱ ፡ ነው ፡፡ የቅዱሳን ፡ ቅድስት ፡
የሰማይ ፡ ምሳሌ ፡ ነበር ፡ ጳውሎስ ፡ እንደ ፡ ል ፡፡ ዕብራው
ያን ፡ ፱፤ ፳፬፡፡ መኻከለኛ ፡ ቦታ ፡ እንደ ፡ ያው ፡ መቅደስ ፡ የ
ተባለ ፡ የምእምናን ፡ ጉባኤ ፡ የውነተኛ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲ
ያን ፡ ምሳሌ ፡ ነበረ ፡፡ እርሳቸው ፡ በመጋረጃ ፡ በኃጢአት ፡
ከእግዚአብሔር ፡ ተለዩ ፡ ሰውም ፡ ሁሉ ፡ ወደ ፡ እግዚአብ
ሔር ፡ መድረስ ፡ አልተቻለውም ፡፡ ደግ ፡ በኦሪት ፡ በየመት ፡
የካህናት ፡ አለቃ ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ እንደ ፡ ገባ ፡ ጢስና ፡ ደም ፡
ይዞ ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ፊት ፡ ኃጢአቱን ፡ የሕዝብንም ፡
ኃጢአት ፡ ለመናገር ፡ እግዚአብሔርንም ፡ ለማስታረቅ ፡ እን
ደዚህ ፡ ክርስቶስ ፡ ደግሞ ፡ እውነተኛ ፡ ሊቀ ፡ ካህናት ፡ ሆነ ፡
በመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ሥርዓት ፡ እንጂ ፡ ማለቱ ፡ ክህነቱ ፡ ለዘ
ላለም ፡ የሚኖር ፡፡ እርሱም ፡ ለክህነቱ ፡ ተቀባ ፡ በመንፈ
ስ ፡ ቅዱስ ፡ ያ ፡ በተቀደሰ ፡ ቅቤ ፡ እንደ ፡ ተቀባ ፡፡ እርሱም ፡
የብዙ ፡ ወንድማማች ፡ ብኩር ፡ ሆነ ፡ በሰውነቱ ፡ ያ ፡ ከሐር
ን ፡ ከብኩር ፡ ልጁ ፡ ከኤልዓዘር ፡ እንደ ፡ ተወለደ ፡፡ ያም ፡ አ
ንድ ፡ ጊዜ ፡ በየመት ፡ ምሥዋዕትን ፡ አቀረበ ፡ ለእግዚአብሔ
ር ፡፡ ክርስቶስ ፡ ራሱን ፡ ምሥዋዕት ፡ አድርጎ ፡ ስለኛ ፡ አን
ድ ፡ ጊዜ ፡ ሠዋው ፡ ባንድ ፡ ምሥዋዕትም ፡ ለዘላለም ፡ ፈጸ

ማቸው ፡ በርሱ ፡ የተቀደሱትን ፡ ሁሉ ፡፡ ደሮ ፡ ያች ፡ ሕግ ፡ አልተፈጸመችም ፡፡ ያም ፡ አለቃ ፡ ኀጢአተኛ ፡ ሲሆን ፡ ስለ ርሱ ፡ ኀጢአት ፡ ምሥዋዕት ፡ አደረገ ፡፡ ብዙ ፡ ጊዜም ፡ ምሥዋዕትና ፡ መግባት ፡ ይሻ ፡ ነበረ ፡፡ ክርስቶስ ፡ ግን ፡ ፍጹም ፡ ሊቀ ፡ ካህናት ፡ ሁኖ ፡ ያለ ፡ ኀጢአትም ፡ ስለ ፡ ነፍሱ ፡ ምሥዋዕት ፡ አልፈለገም ፡፡ የርሱም ፡ ምሥዋዕት ፡ ስለኛ ፡ ፍጹም ፡ ሁንዋልና ፡ መድገም ፡ አልሻውም ፡ ለዘላለም ፡ በቃ ፡ እንጂ ፡፡ እርሱም ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ሲገባ ፡ ምሥዋዕቱንም ፡ ሲያቅርብ ፡ በእግዚአብሔርና ፡ በሰው ፡ መኻከል ፡ የነበረ ፡ መጋረጃ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ የለየነ ፡ ኀጢአታችን ፡ ተሻረ ፡፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ኀጢአታችነን ፡ በተሸከመ ፡ ጊዜ ፡ እግዚአብሔር ፡ ልጁን ፡ ኀጢአት ፡ ሁኖ ፡ ቈጠረው ፡ እርሱም ፡ ተሰቅሎ ፡ ሲሞት ፡ በኛና ፡ በእግዚአብሔር ፡ መኻከል ፡ የነበረ ፡ መጋረጃ ፡ ተቀደደ ፡ ያ ፡ በመቅደስ ፡ የነበረ ፡ መጋረጃ ፡ እንደ ፡ ተቀደደ ፡፡ ዕብራውያን ፡ ፲፤ ፳፡፡ ፪፤ ቆሮንቶስ ፡ ፭፤ ፳፩፡፡ የሱስ ፡ ክርስቶስም ፡ አሁን ፡ ባንዲት ፡ ፍጽምት ፡ ምሥዋዕቱ ፡ ያነን ፡ ታላቅ ፡ ክብርን ፡ አገኘልነ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ካህናት ፡ እንድንሆን ፡ ብናምን ፡ ብቻ ፡፡ እንደሀ ፡ ይላልና ፡ በዮሐንስ ፡ ራእይ ፡፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ካህናትን ፡ ነገሥታትንም ፡ ያደረገነ ፡ ላባቱ ፡ ለእግዚአብሔር ፡፡ ም ፡ ፩፤ ቍ ፡ ፮፡፡ ጴጥሮስም ፡ ይላል ፡፡ እላንት ፡ የሕይወት ፡ ደንጊች ፡ ሁናችሁ ፡ የተቀደሳችሁም ፡ ካህናት ፡ ታቅርቡ ፡ ዘንድ ፡ መንፈሳዊት ፡ ምሥዋዕት ፡ በእግዚአብሔር ፡ ዘንድ ፡ የተቀበለች ፡ በየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡፡

የድንኳኑም ፡ ሶስተኛ ፡ ክፍል ፡ የለዚያ ፡ ምሳሌ ፡ ነው ፡ በክርስቶስ ፡ የተጠመቁ ፡ የሃይማኖትንም ፡ ነገር ፡ የሚያውቁ ፡ ከለልባቸው ፡ ግን ፡ አልተመለሱም ፡ ከኀጢአታቸው ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡፡ በስም ፡ ብቻ ፡ ክርስቲያን ፡ ናቸው ፡ እንጅ ፡ ወደ ፡ መቅደስም ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔርም ፡ አይገቡም ፡፡ ደር ፡ በወንጌል ፡ ቢማሩ ፡ የሚሰሙትንም ፡ ነገር ፡ በልባቸው ፡ ቢቀበሉት ፡ እርሳቸውም ፡ ወደ ፡ ክርስቶስ ፡ ክህነት ፡ ይደርሳሉ ፡፡

ሶስተኛ ፡ ሕግ ፡ ለእሥራኤል ፡ ሁሉ ፡ ተሰጠ ፡፡ በርሱም ፡

የቤትና ፡ ያገር ፡ ሥርዓት ፡ ተሰራ ፡፡ የርሱም ፡ ትእዛዛት ፡ ሁሉ ፡ ንጉሣቸው ፡ ለነበረ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ደረሱ ፡፡ ሁሉም ፡ ቅድስና ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ፈለገ ፡፡ ስለዚህም ፡ የእሥራኤል ፡ ሕዝብ ፡ ተለዩ ፡ ከሌሎች ፡ አሕዛብ ፡ ሁሉ ፡፡ መለየታቸውም ፡ በግዝረታቸው ፡ በበዓላቸውም ፡ በልማዳቸውም ፡ በመግዛታቸውም ፡ በሃይማኖታቸውም ፡ ሆነ ፡፡ በመብልና ፡ በመጠጥ ፡ መለየት ፡ ነበረላቸው ፡ ንጹሕና ፡ ርኵስ ፡ ፍጥረት ፡ ሲጠብቁ ፡፡ ለዚህም ፡ ታላቅ ፡ መክንያት ፡ ነበረ ፡፡ የእሥራኤል ፡ ወገን ፡ ካልተለየ ፡ ከቀረት ፡ አሕዛብ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ባልጠቀመላቸው ፡፡ እርሳቸውም ፡ ቢደበለቁ ፡ ከቀረት ፡ አሕዛብ ፡ ጋራ ፡ የርሳቸውን ፡ ኃጢአትና ፡ ጨለማቸውን ፡ ቢቀበሉ ፡ ሃይማኖትም ፡ ሁሉ ፡ ቢጠፋ ፡፡ አንድ ፡ ትእዛዝም ፡ ደህ ፡ ነበር ፡ ብኵርነትን ፡ ሁሉን ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ደቀድሱ ፡ ዘንድ ፡፡ የሰውም ፡ ብኵርነት ፡ በየራሱ ፡ ተለውጦ ፡ የሌዊ ፡ ወገን ፡ በሌላ ፡ ብኵርነት ፡ ሁሉ ፡ ፈንታ ፡ ሆነ ፡፡ ደህ ፡ ምሥጢር ፡ ታላቅ ፡ ነው ፡ ትምርቱም ፡ ለአደምና ፡ ለክርስቶስ ፡ ደደርሳል ፡ ሁለታቸው ፡ በየሥርዓታቸው ፡ የእግዚአብሔር ፡ ብኵራን ፡ የሆኑ ፡፡ ሮሚ ፡ ፰፡፡ ፩፤ ቆርንቶስ ፡ ፲፰፡፡

እለዚህን ፡ ሕጋጋት ፡ እግዚአብሔር ፡ በሲና ፡ ተራራ ፡ ላይ ፡ ለእሥኤል ፡ ሰጠ ፡ ከተስፋም ፡ ከቅያሜም ፡ ጋራ ፡ ተናገራቸው ፡፡ መታዘዝን ፡ ደህንነት ፡ ተከተለ ፡ ካለመታዘዝ ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ መከራ ፡ መጣ ፡፡ የእሥራኤል ፡ ወገን ፡ በእግዚአብሔር ፡ ቸርነት ፡ ተባረከች ፡ሙሴ ፡ እንደለ ፡ እንደህ ፡ ሲል ፡፡ ምስጉን ፡ ነህ ፡ እሥራኤል ፡ ሆይ ፡፡ ማን ፡ ይመሰልሃል ፡፡ አንች ፡ ሕዝብ ፡ ሆይ ፡ በእግዚአብሔር ፡ የምትድኚ ፡፡ እርሱም ፡ የረዴትህ ፡ ጋሻ ፡ የድልህም ፡ ሰደፍ ፡ ነው ፡፡ ለጸላቶችህ ፡ በጅ ፡ አይልም ፡ አንተ ፡ ግን ፡ ባምባቸው ፡ ላይ ፡ ትረግጻለህ ፡፡ ኦሪት ፡ ዘደግም ፡ ፴፫፤ ፳፱፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ የእሥራኤል ፡ ወገን ፡ የሰው ፡ ሁሉ ፡ ምሳሌ ፡ ሆኑ ፡፡ ኤርምያስ ፡ እንደል ፡፡ የሰው ፡ ልብ ፡ ደደፍራል ፡ ተስፋም ፡ የሌለው ፡ ነው ፡፡ ማን ፡ ይችላል ፡ ያጥልቀው ፡ ዘንድ ፡፡ ም ፡ ፲፯፤ ቍ ፡ ፱፡፡ እንደሁም ፡ ነበረ ፡ የእሥራኤል ፡ ልጆች ፡ በሙ

ሴ : ዘመን :: አንድ : ጊዜ : ደፈሩ : ተስፋም : አስደረጉ : የ
እግዚአብሔርን : ትእዛዝ : ለመከተል : በእግዚአብሔር
ም : ታመኑ :: ደር : ልባቸው : ቃሊል : ሁኖ : የእግዚአብሔ
ርን : ነገር : ቶሎ : ረሱ : እግዚአብሔርንም : ባለመታዘዝ :
አስቀጡ :: ፲፡ ትእዛዛት : ከተቀበሉ : በኋላ : ሙሴ : ገኖ : በ
ተራራ : ላይ : ሲሆን : አርሳቸው : ሐሮንን : አገዱ : አንዱን :
የበሬን : ምሳሌ : በወርቅ : ሊሰራላቸው : የሚሰግዱለት :
በዓልም : ያደረጉለት :: እግዚአብሔርም : በዚህ : ተቈጥ
ቶ : ሕዝብን : ሁሉን : ማጥፋት : ፈለገ :: ሙሴ : ግን : የ
እግዚአብሔርን : ቍጣ : በልመናው : በጸሎቱም : አስረ
ጋ : እንደሁ : ሲል :: አቤቱ : ደቀር : በላቸው :: ባይሆን : ፋ
ቀኝ : እኔን : ደግሞ : ከሕይወትህ : መጽሐፍ :: እግዚአብ
ሔርም : ደቀር : አላቸው :: ደር : ፴፱፡ ሰዎች : ሞቱ : ከሕ
ዝብ : ጣዖትን : ያመለኩ :: እግዚአብሔርም : መልአኩ
ን : ሰደደላቸው : በፊታቸው : የሔደ : የመራቸውም : ወ
ደ : ከናዐን : አገር :: ይህነን : መልአክ : እግዚአብሔር :
የ ፊ ቴ ን : መ ል አ ክ : አለው :: የእግዚአብሔርም : ስም :
የሚኖርበት :: ደግሞም : እንዲያው : የ እ ግ ዚ አ ብ ሔ ር :
ፊ ት : ተባለ :: እርሱም : ነው : በመልክያስ : በነቢይ : ተ
ስፋ : ስለ : ተደረገ : እንደሁ : ሲል :: እነሆ : እኔ : መልአኬ
ን : እሰደለሁ : በፊትህ : መንገድህን : የሚያሰናደልህ ::
ተቸኩሎም : ወደ : መቅደሱ : ይመጣል : የምትፈልጉት :
እግዚአብሔር : የምትሹትም : የቃል : ኪደንም : መልአ
ክ :: እርሱም : ክ ር ስ ቶ ስ : ነው : ሌላ : የለም :: ኦሪት :
ዘጸአት : ፴፪፡ ፴፬:: ፴፫፡ ፲፬:: ይሳይያስ : ፷፫፡ ፱:: መልክ
ያስ : ፫፡ ፩:: ማርቆስ : ፩፡ ፩::

የእግዚአብሔርም : ምህረት : በእሥራኤል : ወገን : ታ
ላቅ : ሆነ : በምድረ : በዳ :: ደሮ : ኀጢአታቸው : ደግሞ : በ
ዛ :: ስላለመታዘዛቸውም : ፵፡ አመት : ዞሩ : በምድረ : በ
ዳ :: ከምሥርም : ከወጡ : ሰዎች : ማንም : አልገባም :
ወደ : ከናዐን : አገር : ከካሌብ : ከዮፋኔ : ልጅ : ከዮሱዓ
ም : ከነዌ : ልጅ : በቀር ::

ዮሱዓም : ወሰዳቸው : ወደ : ከናዐን :: እግዚአብሔር

ም ፡ ጸላቶቻቸውን ፡ በጀቻው ፡ ሰጣቸው ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ የእሥራኤል ፡ ልጆች ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ትእዛዝ ፡ አልፈጸሙም ፡ ወደጅነት ፡ አደረጉ ፡ እንጅ ፡ ከጸላቶቻቸው ፡ ከእግዚአብሔርም ፡ ጸላቶች ፡ ከከናዐን ፡ አሕዛብ ፡ ጋራ ፡፡ ስለዚህም ፡ አላሸነፏቸውም ፡፡ ካሕዛብም ፡ ጋራ ፡ በጥቂት ፡ በጥቂት ፡ ተደባለቁ ፡ የርሳቸውንም ፡ ልማድ ፡ ለመዱ ፡ የርሳቸውንም ፡ ጣዖታት ፡ አመለኩ ፡ የእግዚአብሔርንም ፡ ነገር ፡ ረሱ ፡፡ ስለዚህም ፡ እግዚአብሔር ፡ አሳልፎ ፡ ሰጣቸው ፡ በጸላቶቻቸው ፡ እጅ ፡ ላሞራውያን ፡ ለሚድያናውያንም ፡ ላሞናውያንም ፡ ለፍልስጥኤማውያንም ፡ ለፈኒቃውያንም ፡ ደገዙ ፡ ዘንድ ፡፡ ከጸላቶቻቸውም ፡ እጅ ፡ መከራ ፡ በተቀበሉ ፡ ጊዜ ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔርም ፡ በተመለሱ ፡ ጊዜ ፡ እግዚአብሔር ፡ ረዳት ፡ ሰደደላቸው ፡፡ ያስጠልዋቸውንም ፡ ሰዎች ፡ አስነሣላቸው ፡ እግዚአብሔር ፡ ላባቶቻቸው ፡ የማለውን ፡ መሐላውን ፡ አልረሳምና ፡፡

ከዮሱዓም ፡ በኋላ ፡ በእሥራኤል ፡ ላይ ፡ የገዙ ፡ ካሕዛብም ፡ የረዳቸው ፡ መኳንንት ፡ እለዚህ ፡ ናቸው ፡፡ ኦትኒኤል ፡ ኤሁድም ፡ ሰምጋርም ፡ ባራቅም ፡ ድቦራም ፡ ጌዴዎንም ፡ አቢሜሌክም ፡ ቶላም ፡ ያዒርም ፡ ዬፍታም ፡ ሳምሶንም ፡ ኤሊም ፡ ሳሙኤልም ፡፡

ሳሙኤልም ፡ ነቢይ ፡ ነበረ ፡፡ የእግዚአብሔርንም ፡ ነገር ፡ ከጨለማ ፡ ወደ ፡ ብርሃን ፡ አወጣው ፡ በቅንም ፡ ፈረደ ፡ በእሥራኤል ፡ በጸሎቱም ፡ አዳናቸው ፡ ከፍልስጥኤማውያን ፡ እጅ ፡፡ ሳሙኤልም ፡ ባረጀ ፡ ጊዜ ፡ ልጆቹም ፡ በርሱ ፡ ፈንታ ፡ እሥራኤልን ፡ በገዙ ፡ በግፍም ፡ በፈረዱ ፡ ጊዜ ፡ በዚያን ፡ ጊዜ ፡ የእሥራኤል ፡ ሕዝብ ፡ ንጉሥን ፡ ፈለጉ ፡ ላሕዛብ ፡ ሁሉ ፡ ነገሥታት ፡ እንደ ፡ ነበሩ ፡ ብለው ፡፡ እግዚአብሔርም ፡ መሻታቸውን ፡ ሰምቶ ፡ ንጉሥን ፡ ሰጣቸው ፡ እርሱም ፡ ሳውል ፡ የቂስን ፡ ልጅ ፡ ከብንያሚን ፡ ወገን ፡ ሳሙኤል ፡ ያነገሠው ፡ በእሥራኤል ፡ ሁሉ ፡ ፊት ፡፡

ሳውልም ፡ ጥቂት ፡ ጊዜ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ትእዛዝ ፡ ተከተለ ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ ራሱን ፡ አክብሮ ፡ የራሱንም ፡ ፈቃድ ፡ ተከትሎ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ትእዛዝ ፡ ናቀ ፡፡ ስለዚ

ህም ፡ እግዚአብሔር ፡ ጣለው ፡ ከፊቱ ። በርሱም ፡ ስፍራ ፡ ዳዊትን ፡ መረጸ ፡ የደሳይ ፡ ልጅ ፡ ከቤተልሄም ፡ ከይሁደ ፡ ወገን ። ጳውሎስ ፡ ይህነን ፡ ታሪክ ፡ እንደህ ፡ ብሎ ፡ ይነግራል ። ንጉሥ ፡ ለመኑ ፡ እግዚአብሔርም ፡ ሰጣቸው ፡ ሳውልን ፡ የቂስን ፡ ልጅ ፡ ከብንያሚን ፡ ወገን ፡ የሚሆንን ፡ ሰው ፡ አርባ ፡ አመት ። ሻረውም ። ደግሞ ፡ ንጉሥን ፡ አስነሣላቸው ፡ ዳዊትን ፡ የመሰከረለትን ፡ ያለውንም ። አገኘሁ ፡ ዳዊትን ፡ የደሳይን ፡ ልጅ ፡ እንደ ፡ ልቤ ፡ ያለውን ፡ ሰው ፡ ፈቃዴን ፡ ሁሉን ፡ የሚያድርግ ። ግብረ ፡ ሐዋርያት ፡ ፲፫፤ ፳፩፤ ፳፪። ደህ ፡ ሆነ ፡ በሳውል ፡ መንግሥት ፡ በ፵፪፤ አመት ፡ ዳዊት ፡ ያባቱን ፡ ከብት ፡ ሲጠብቅ ። በዚያ ፡ ጊዜም ፡ ዳዊት ፡ የፍልስጥኤማውያንን ፡ ኃያል ፡ ጎልያት ፡ የተባለውን ፡ ገደለ ፡ የዕብራውያንም ፡ ሴቶች ፡ ዘፈነው ፡ አሉ ። ሳውል ፡ ፲፻፤ ሰው ፡ ገደለ ፡ ዳዊት ፡ ግን ፡ ፻፻፤ ገደለ ። በሕዝቡም ፡ ፊት ፡ ከበረ ። ስለዚህም ፡ ሳውል ፡ ተቀናበት ፡ ሊገድለውም ፡ ፈለገ ። እግዚአብሔር ፡ ግን ፡ ዳዊትን ፡ አልሰጠም ፡ በሳውል ፡ እጅ ። ዳዊት ፡ ሸሸ ፡ ከሳውል ፡ ፊት ፡ እጁንም ፡ አላነሣም ፡ እግዚአብሔር ፡ ቀብቶ ፡ ባነገሠው ፡ ላይ ። ዳር ፡ ፳፤ አመት ፡ ዞረ ፡ በእሥራኤልም ፡ በፍልስጥኤማውያንም ፡ አገር ፡ በመከራ ፡ ሳውል ፡ እስኪሞት ፡ ድረስ ። ሳውል ፡ ግን ፡ በፍልስጥኤማውያን ፡ እጅ ፡ በሞተ ፡ ጊዜ ፡ የይሁደ ፡ ወገን ፡ ሁሉ ፡ ያንድ ፡ ልብ ፡ ሁነው ፡ ወደ ፡ ዳዊት ፡ መጡ ፡ አነገሡትም ፡ በኬብሮን ። ከዚያ ፡ ወዲያም ፡ ዳዊት ፡ የሩሳሌምን ፡ ወሰደ ፡ ከየቡሳውያን ፡ እጅ ፡ እርስዋንም ፡ ከተማውን ፡ አደረጋት ፡ ለመንግሥቱ ።

ዳዊት ፡ እግዚአብሔርን ፡ ወደደ ፡ የእግዚአብሔርንም ፡ ፈቃድ ፡ ተከተለ ፡ የእግዚአብሔርም ፡ ጸላቶች ፡ ጸላቶቹ ፡ ሁነው ፡ ቈጠራቸው ። ስለዚህ ፡ አዘመተ ፡ በከናዐን ፡ አገር ፡ በዙርያዋም ፡ በነበሩ ፡ አሕዛብ ፡ ሁሉ ፡ ላይ ። እግዚአብሔርም ፡ በጁ ፡ ሰጣቸው ። የእግዚአብሔርም ፡ መንፈስ ፡ አደረበት ፡ ልቡንም ፡ አጸና ፡ ለበጎ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ። በርሱ ፡ ነው ፡ ሥርዓትን ፡ ያደረገ ፡ ለቤተ ፡ መቅደስ ፡ ለካህናትም ፡ ለሌዋውያንም ፡ ለዝማሮችም ። የእግዚአብሔርም ፡ መ

ንፈስ ፡ በልቡ ፡ ሰጠው ፡ መዝሙራትን ፡ ሊያድርግ ፡ በመ
ቅደስ ፡ ለመዘመር ፡ በጊዜ ፡ ሁሉ ፡ ለእግዚአብሔር ፡፡ ደዊ
ትም ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ቤትን ፡ ሊሰራ ፡ ፈለገ ፡ እግዚአብ
ሔር ፡ ግን ፡ ከለከለው ፡ ተስፋ ፡ ሲያስደርግለት ፡ ልጁ ፡ ቤ
ትን ፡ እንዲሰራ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ከወገቡም ፡ ያ ፡ እንዲ
መጣ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ የሰውም ፡ ሁሉ ፡ መድኃኒ
ት ፡ የሚሆን ፡ የመንግሥቱም ፡ ዙፋን ፡ ለዘላለም ፡ የሚኖ
ር ፡፡ ፪፤ ሳሙኤል ፡ ፯፤ ቊ ፡ ፲፪፤ ፲፫፤ ፲፬፤፤

ደር ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ፊት ፡ ንጹሕ ፡ የሚሆን ፡ ሰው ፡ የለ
ም ፡፡ ሁላቸው ፡ ኃጢአተኞች ፡ ናቸው ፡ ሁላቸውም ፡ በደለኞ
ች ፡ አንድ ፡ ሳይቀር ፡፡ ደዊትመ ፡ ደህነን ፡ ዐውቀ ፡ እግዚአብ
ሔርን ፡ ኃጢአቱን ፡ ሁለግዜ ፡ አስታወቀ ፡ ከመዝሙራቱ ፡ እ
ንደገለጽ ፡፡ እርሶም ፡ ለራሶ ፡ በታላቅ ፡ ኃጢአት ፡ ወደቀ ፡ የ
ኡርያስን ፡ ምሽት ፡ ባትሴባን ፡ ባሳታት ፡ ጊዜ ፡ ባልዋንም ፡ ባ
ስገደለ ፡ ጊዜ ፡፡ እግዚአብሔር ፡ ግን ፡ በኃጢአቱ ፡ እንደኖር ፡
እንደጠፋም ፡ አልተወውም ፡፡ ስለዚህም ፡ ልቡን ፡ መለ
ሰ ፡ በውነት ፡ ንስሓ ፡ ወደ ፡ መግባት ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ መዝ
ሙር ፡ ፶፩፤ አደረገ ፡፡ ደዊት ፡ ምሳሌ ፡ ሆነ ፡ ለምእምናን ፡ ሁ
ሉ ፡፡ እርሱም ፡ እንደ ፡ ሁላችን ፡ ኃጢአተኛ ፡ ሁኖ ፡ እኛ ፡ ሁ
ላችን ፡ ከኃጢአታችን ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ልንመለስ ፡
እርሶ ፡ እንደ ፡ ተመለሰ ፡፡ በእግዚአብሔርም ፡ ልናምን ፡
ልንታመነውም ፡ እርሱም ፡ እንደመነ ፡ እንደ ፡ ታመነም ፡፡
እግዚአብሔርንም ፡ በፍጹም ፡ ልባችን ፡ ልንወድ ፡ ደዊት ፡
እንደ ፡ ወደደ ፡ እግዚአብሔርን ፡ አምላኩን ፡፡

ደዊትም ፡ እጅግ ፡ መከራ ፡ አገኘ ፡ በቤቱ ፡ በዘመዱም ፡፡
አንድ ፡ ከልጆቹ ፡ ስሙም ፡ አምኖን ፡ ትእማርን ፡ እቱን ፡
አስነወራት ፡፡ ስለዚህ ፡ ሁለተኛ ፡ ልጁ ፡ አቤሴሎም ፡ አም
ኖንን ፡ ወንድሙን ፡ ገደለ ፡፡ አቤሴሎምም ፡ በኋላ ፡ ዐመ
ፀ ፡ ጾርም ፡ አደረገ ፡ ባባቱ ፡ በደዊት ፡ ላይ ፡፡ በዚህም ፡ ጾ
ር ፡ ደዊት ፡ ለልጁ ፡ ሊያዝን ፡ ፈለገ ፡ ደር ፡ ዮአብ ፡ የጭፍ
ራው ፡ ሁሉ ፡ አለቃ ፡ የቱም ፡ ልጅ ፡ አቤሴሎምን ፡ በዛፍ ፡
ጫፍ ፡ ተሰቅሎ ፡ አይቶት ፡ ገደለው ፡፡ ደዊትስ ፡ በዚህ ፡ ወ
ደ ፡ መንግሥቱ ፡ ተመለሰ ፡ ደር ፡ ለልጁ ፡ እጅግ ፡ ብርቱ ፡ አ

ዘን ፡ አዘነ ፡፡ ፵፡ አመትም ፡ ከነገሠ ፡ በኋላ ፡ መንግሥቱን ፡ ለልጁ ፡ ለሰሎሞን ፡ አሳልፎ ፡ ሰጠው ፡ እርሱም ፡ በረፋት ፡ ወደባቶቹ ፡ ተሰብስቦ ፡ ሞተ ፡፡

ሳሎሞንም ፡ በመንግሥቱ ፡ መጀመርያ ፡ እግዚአብሔር ፡ ታየለት ፡ እንዲህም ፡ ሲል ፡ ጠየቀው ፡፡ ምንድር ፡ ትፈልጋለህ ፡ ከኔ ፡ ልሰጥህ ፡፡ ባለጠግነትን ፡ ብትወድ ፡ ረጅም ፡ ዕድሜንም ፡ እሰጥሃለሁ ፡፡ ወይስ ፡ ጥበብን ፡ ብልህ ፡ ልብንም ፡ ብትወድ ፡ እሰጥሃለሁ ፡፡ ሳሎሞንም ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ መለሰ ፡፡ አንተ ፡ ላባቴ ፡ ለዳዊት ፡ ለባርያህ ፡ ታላቅ ፡ ምሕረትን ፡ አደረግህ ፡፡ እርሱ ፡ በፊትህ ፡ ተመላለሶ ፡ በውነትና ፡ በጽድቅ ፡ በቅን ፡ ልቡም ፡ ቸርነትህንም ፡ ጠበቅህለት ፡ ልጅንመ ፡ ሰጠህው ፡ በዙፋኑ ፡ ላይ ፡ ይቀመጥ ፡ ዘንድ ፡ አሁን ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡፡ አሁንም ፡ አቤቱ ፡ አምላኬ ፡ ሆይ ፡ ባርያህን ፡ አነገሥህ ፡ ባባቴ ፡ በዳዊት ፡ ስፍራ ፡፡ እኔም ፡ ታናሽ ፡ ዐሸክር ፡ ነኝ ፡ መውጣቴንም ፡ መግባቴንም ፡ የማላውቅ ፡፡ ባርያህም ፡ አንተ ፡ በመረጽሀው ፡ በታላቅ ፡ ሕዝብ ፡ መኻከል ፡ ነው ፡ ቍጥር ፡ የሌለው ፡ ስለ ፡ ብዛቱ ፡፡ ስለዚህም ፡ ለባርያህ ፡ የሚታዘዘውን ፡ ልብ ፡ ስጠው ፡ በሕዝብህ ፡ ይፈርድ ፡ ዘንድ ፡ በጎንና ፡ ክፉን ፡ ነገር ፡ ሁሉን ፡ ያስታውል ፡ ዘንድ ፡፡ ማን ፡ ይችላልና ፡ በዚህ ፡ ታላቅ ፡ ሕዝብ ፡ ይፈርድ ፡ ዘንድ ፡፡ ይህ ፡ የሳሎሞን ፡ ጸሎት ፡ እግዚአብሔርን ፡ እጅግ ፡ ደስ ፡ አሳየው ፡፡ እግዚአብሔርም ፡ አለው ፡፡ ይህን ፡ ነገር ፡ ለምንሃልና ፡ ረጅም ፡ ዕድሜንም ፡ ባለጠግነትንም ፡ የጸላቶችህንም ፡ ነፍስ ፡ አለመንህምና ፡ አእምሮን ፡ እንጅ ፡ ለመፍረድ ፡፡ ስለዚህ ፡ እነሆ ፡ እንደ ፡ መንገርህ ፡ አደረግሁ ፡፡ እነሆ ፡ ጠቢብንና ፡ ብልህን ፡ ልብ ፡ ሰጠሁህ ፡፡ አንተንም ፡ የሚመስል ፡ በቅድም ፡ አልነበረም ፡ ካንተም ፡ በኋላ ፡ አይነሣም ፡፡ ደግሞ ፡ ያለመንሀውን ፡ ነገር ፡ ሰጠሁህ ፡ እርሱም ፡ ባለጠግነትና ፡ ክብር ፡፡ እንደንተ ፡ የሚሆን ፡ አይገኝም ፡ በነገሥታት ፡ መኻከል ፡ በዘመንህ ፡፡ በመንገዴም ፡ በትመላለስ ፡ ሕጋጋቴንና ፡ ትእዛዛቴንም ፡ ብትጠብቅ ፡ አባትህ ፡ ዳዊት ፡ እንደ ፡ ተመላለሰ ፡ ሕይወትህንም ፡ እስረዝማታለሁ ፡፡ ፩፡ መጽሐፈ ፡ ነገሥት ፡ ፫።

እግዚአብሔርም ፡ የሳሎሞንን ፡ ልመና ፡ ሰምቶ ፡ ተስፋ ውን ፡ ጠበቀለት ። ጥበብና ፡ ብልሃት ፡ ሰጠው ፡ ለእግዚአ ብሔር ፡ ቤት ፡ ይሰራ ፡ ዘንድ ፡ በየሩሳሌም ። ያችም ፡ በተ ፈጸመች ፡ ጊዜ ፡ ቀደሳት ። እግዚአብሔርም ፡ ታየ ፡ ለርሱ ፡ ለሕዝብም ፡ ሁሉ ፡ በምስጋናው ። ምስጋናውም ፡ ቤት ፡ መ ቅደስን ፡ መላ ። የሳሎሞንም ፡ ወሬ ፡ ወደ ፡ አገር ፡ ሁሉ ፡ ደረሰ ፡ ካገር ፡ ሁሉም ፡ እጅ ፡ መንሽ ፡ ሰደዱለት ። ንግሥ ት ፡ አዜብም ፡ ወሬውን ፡ በሰማች ፡ ጊዜ ፡ ከሩቅ ፡ መጣች ፡ ትየው ፡ ዘንድ ፡ ጥበቡንም ፡ ትሰማ ፡ ዘንድ ። ደሩ ፡ የሰሎ ሞን ፡ ልብ ፡ አልጸናም ፡ በእግዚአብሔር ፡ ያባቱ ፡ የዳዊት ፡ ልብ ፡ እንደ ፡ ጸና ። ስለዚህም ፡ ወደጅነት ፡ አደረገ ፡ እግ ዚአብሔር ፡ ከጸላቸው ፡ ጣዖታትንም ፡ ካመለኩ ፡ አሕዛ ብ ፡ ጋራ ፡ ከርሳቸውም ፡ ሴቶችን ፡ ምሽቶቹን ፡ አድርግዋ ቸው ፡ አጋባ ። የምሽቶቹም ፡ ቊጥር ፡ ፯፻፤ የቁባቶቹም ፡ ቊጥር ፡ ፫፻፤ ነበር ። ምሽቶቹም ፡ ልቡን ፡ አሳቱ ፡ ሊመለ ስ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ፍርሃት ፡ ጣዖታትንም ፡ ለማምለ ክ ። ለጣዖታትም ፡ መስጊደች ፡ አሰራ ፡ እግዚአብሔርንም ፡ ከርሱ ፡ ዘንድ ፡ ስለ ፡ ተቀበለ ፡ ቸርነቱ ፡ አላመሰገነም ፡ አስ ቈጣው ፡ እንጅ ። ስለዚህም ፡ እግዚአብሔር ፡ ተቃየመ ው ፡ በነቢይ ፡ በአኪያ ፡ አፍ ፡ የእሥራኤል ፡ ፲፤ ወገን ፡ እን ዲያምፁ ፡ ይሁዳና ፡ ብንያሚን ፡ ብቻ ፡ እንዲቀሩ ፡ ለልጁ ፡ ለሮብዓም ። እንዲሁም ፡ ሆነ ።

ሰሎሞን ፡ ከሞተ ፡ በኋላ ፡ እሥራኤል ፡ ሁሉ ፡ ተሰበሰ ቡ ፡ ልጁን ፡ ሮብዓምን ፡ ያነግሡት ፡ ዘንድ ። የእሥራኤል ም ፡ ፲፤ ወገኖች ፡ የሮብዓም ፡ የኔባጥ ፡ ልጅን ፡ ምክር ፡ ሰ ምተው ፡ ለመኑት ፡ ግብሬቸውን ፡ አባቱ ፡ ሳሎሞን ፡ ያደረ ገባቸውን ፡ ያስቀልላቸው ፡ ዘንድ ። ሮብዓምም ፡ የጠቢ ባንን ፡ የሽማግሎቹን ፡ ምክር ፡ ከሰማ ፡ የሕዝብን ፡ ልመና ፡ ቢፈጽም ፡ ነበረ ። ደሮ ፡ የሰነፎችን ፡ መካሮች ፡ ምክር ፡ ሰ ምቶ ፡ የሕዝቡን ፡ ግብር ፡ በማቅለል ፡ ፈንታ ፡ ሊያስከብድ ባቸው ፡ ተቃየማቸው ። በዚህም ፡ ተቈጥተው ፡ ፲፤ ወገን ፡ ዐመፁ ፡ ሮብዓምንም ፡ ለንጉሣቸው ፡ መረጹት ፡ ተከ ተሉትም ።

አሁንም ፡ የእሥራኤል ፡ መንግሥት ፡ በ፪፡ ክፍል ፡ ተከ
ፈለች ፡፡ አንድ ፡ ክፍል ፡ ይሁዳና ፡ ብንያሚን ፡ ከሌዊያውያ
ን ፡ ጋራ ፡ የነበረ ፡ የይሁደ ፡ መንግሥት ፡ ተባሉ ፡፡ ሁለተ
ኛም ፡ ክፍል ፡ እርሱም ፡ የቀረ ፡ ፲፡ ወገኖች ፡ የእሥራኤ
ል ፡ መንግሥት ፡ ተባለች ፡፡ በመኻከላቸውም ፡ ከሮብዓ
ም ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ መጨረሻቸው ፡ ድረስ ፡ ሁለግዜ ፡ ጸላ
ትነት ፡ ነበረ ፡፡ በሁለታቸውም ፡ ዣይማኖት ፡ አነሰ ፡፡

ዮርብዓምም ፡ ለእሥራኤል ፡ ሕዝብ ፡ ፪፡ የወርቅ ፡ በሮ
ች ፡ አሰራላቸው ፡ ያመልክዋቸው ፡ ዘንድ ፡፡ እርሱ ፡ ሕዝ
ቡ ፡ ሁለግዜ ፡ እግዚአብሔርን ፡ ለማምለክ ፡ ወደ ፡ የሩሳሌ
ም ፡ ወደ ፡ ቤተ ፡ መቅደስ ፡ እንደይሔዱ ፡ ከርሱም ፡ እንደ
ያመፁ ፡ ከይሁደ ፡ መንግሥትም ፡ ጋራ ፡ እንደይታረቁ ፡ ፈር
ትዋልና ፡፡ በዚህ ፡ ነገርም ፡ የእሥራኤልን ፡ መንግሥት ፡ ሁ
ሉ ፡ አሳተ ፡፡ ከእግዚአብሔርም ፡ ዘንድ ፡ ወደ ፡ ጣዖታት ፡
መለሳቸው ፡፡ ስለዚህም ፡ እግዚአብሔር ፡ ለቤቱ ፡ መንግሥ
ት ፡ መኖርያ ፡ አልሰጠም ፡፡ የዮሮብዓም ፡ ልጅ ፡ ናደብ ፡ የ
ተባለ ፡ ፪፡ አመት ፡ ብቻ ፡ ከነገሠ ፡ በኋላ ፡ በዓሣ ፡ የአሂያ ፡
ልጅ ፡ ከይሳኮር ፡ ወገን ፡ ሸፍጥን ፡ አደረገበት ፡ ገደለውም ፡
የዮርብዓምንም ፡ ዘመድ ፡ ሁሉን ፡ ገደለ ፡ አንድ ፡ ሳይቀር ፡፡
እርሱም ፡ ነገሠ ፡ ፳፬፡ አመት ፡፡ ኃጢአቱንም ፡ አብዝትዋ
ልና ፡ የእሥራኤል ፡ ምንግሥት ፡ በዘመዱ ፡ ደግሞ ፡ አልኖ
ረም ፡፡ ልጁም ፡ ኤላ ፡ ፪፡ አመት ፡ ከነገሠ ፡ በኋላ ፡ በሎሌ
ው ፡ በዘምሪ ፡ እጅ ፡ ተገድልዋል ፡፡ ዘምሪም ፡ በነገሠ ፡
ጊዜ ፡ የበዓሣን ፡ ዘመድ ፡ ሁሉን ፡ አጠፋ ፡፡ እርሱ ፡ ግን ፡ የ
ሸፍጡን ፡ ደመወዜ ፡ ቶሎ ፡ ተቀበለ ፡፡ ወታደሮች ፡ ሌላው
ን ፡ ንጉሥ ፡ መርጸዋልና ፡ እርሱም ፡ የሠራዊት ፡ አለቃ ፡ ስ
ሙም ፡ ዖምሪ ፡፡ ዘምሪም ፡ ነፍሱን ፡ አቃጠለ ፡ በሳት ፡፡ ዖ
ምሪም ፡ ከተቀደሙት ፡ ነገሥታት ፡ ከፋ ፡ ጣዖታትን ፡ በማ
ምለክ ፡ በቤላ ፡ ኃጢአትም ፡፡ እርሱም ፡ ሣምሪን ፡ ከተማ
ውን ፡ ሰራ ፡ ፲፪፡ አመትም ፡ ከነገሠ ፡ በኋላ ፡ ሞተ ፡፡ ልጁ
ም ፡ አሐብ ፡ ንጉሥ ፡ ሆነ ፡ በስፍራው ፡፡

አሐብም ፡ ከሁሉ ፡ ከፋ ፡፡ በዮርብዓምም ፡ ጣዖት ፡ በ
በሬ ፡ ፈንታ ፡ እርሱ ፡ ብዔልን ፡ የሲደና ፡ ጣዖት ፡ ላምላኩ ፡

ለእሥራኤልም ፡ አምላክ ፡ ሠረጸ ፡ አመለከውም ፡፡ በዘ
መኑም ፡ ኤልያስ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ነቢይ ፡ ተነሣ ፡ በእ
ግዚአብሔርም ፡ ኃይል ፡ በጣዖታት ፡ ማምለክ ፡ ላይ ፡ ቀወ
መ ፡፡ የአሐብ ፡ ምሽት ፡ ኢዛቤል ፡ ነበረች ፡ የሲደና ፡ ንጉ
ሥ ፡ ልጅ ፡፡ እርስዋም ፡ ባልዋን ፡ አሳተች ፡ ለኃጢአት ፡ ሁ
ሉ ፡፡ የእግዚአብሔርንም ፡ ነቢያት ፡ በዚያ ፡ ዘመን ፡ በእ
ሥራኤል ፡ የነበረትን ፡ ገደለች ፡፡ የንጉሥ ፡ ሎሌ ፡ ዖብድ
ዩ ፡ እግዚአብሔርን ፡ የፈራ ፡ ፻፤ ከእግዚአብሔር ፡ ነቢያት ፡
ሰውሮ ፡ በዋሾች ፡ ሸሸጋቸው ፡ እንጂ ፡ የቀረት ፡ ሁሉ ፡
ሞቱ ፡፡

ኤልያስም ፡ በእግዚአብሔር ፡ ኃይል ፡ ሰማይን ፡ ዘጋ ፡ ፫፤
አመትና ፡ ፮፤ ወር ፡ እንደይዘንም ፡ ለመቅሠፍት ፡ ስለ ፡ ሕ
ዝብና ፡ ስለ ፡ ንጉሥ ፡ ኃጢአት ፡፡ አሁንም ፡ በኤልያስ ፡ ቃ
ል ፡ በእግዚአብሔር ፡ ኃይልም ፡ ዝናም ፡ ባለቀ ፡ ጊዜ ፡ እግ
ዚአብሔር ፡ መገበው ፡፡ በልጆቹ ፡ እንኳ ፡ ብርቱ ፡ ያለ ፡ ቊ
ራ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ትእዛዝ ፡ ዕለት ፡ ዕለት ፡ በጽዋትና ፡
በማታ ፡ እንጀራና ፡ ሥጋ ፡ አመጣለት ፡፡ ወንዝም ፡ አልደረ
ቀም ፡ አንድ ፡ አመት ፡ የሚያህል ፡፡ ይዚያን ፡ ጊዜም ፡ እግ
ዚአብሔር ፡ ወደ ፡ ሰራጵታ ፡ በሲደና ፡ አጠገብ ፡ ወደለች ፡
ሰደደው ፡ ወደ ፡ ባልቴቲቱ ፡፡ ወደ ፡ ቤትዋ ፡ በደረሰ ፡ ጊዜ ፡
እርስዋ ፡ ጥቂት ፡ እንጨት ፡ በሚደ ፡ ለቀመች ፡፡ ኤልያስ
ም ፡ ውኃና ፡ እንጀራ ፡ ፈለገ ፡፡ እርስዋም ፡ ውኃውን ፡ ስታ
መጣለት ፡ አለቸው ፡፡ ጥቂት ፡ ደቄት ፡ በቃ ፡ ጥቂት ፡ ቅቤ
ም ፡ በተርሙዝ ፡ ብቻ ፡ ቀረልኝ ፡፡ ጥቂት ፡ እንጨትም ፡ ለ
ቀምሁ ፡ ላሰናድውልን ፡ ለኔ ፡ ለልጄም ፡ በልተን ፡ እንሞት ፡
ዘንድ ፡፡ ኤልያስ ፡ ግን ፡ አላት ፡፡ በእግዚአብሔር ፡ ባምላክ
ሽ ፡ ሕይወት ፡፡ አትፍሪ ፡ ሒድሽ ፡ እንደልሁሽ ፡ አድርጊ ፡ እ
ንጂ ፡፡ ለኔ ፡ በፊት ፡ ጥቂት ፡ አጋገሪ ፡ በኋላም ፡ ላንችና ፡ ለ
ልጅሽ ፡፡ እንደህ ፡ ይላልና ፡ እግዚአብሔር ፡ የእሥራኤል ፡
አምላክ ፡፡ በቃ ፡ ያለ ፡ ደቄት ፡ አያልቅም ፡ ቅቤም ፡ በተር
ሙዝ ፡ አይጉድልም ፡ እግዚአብሔር ፡ በምድር ፡ ላይ ፡ እስ
ኪያዘንም ፡ ድረስ ፡፡ እርስዋም ፡ እንደህ ፡ አደረገች ፡፡ ኤል
ያስም ፡ እንደላት ፡ ሆነላት ፡፡ ልጅዋም ፡ በኋላ ፡ በሞት ፡ ጊ

ዜ ፡ ኤልያስ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ኃይል ፡ አስነሣው ። ከዚ
ያ ፡ ወዲያም ፡ ኤልያስ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ትእዛዝ ፡ ወደ ፡
አሐብ ፡ ሔደ ፡ አሐብንም ፡ አዘዘ ፡ የእሥራኤልን ፡ ሕዝብ ፡
ሁሉ ፡ በቀርሜሎስ ፡ ተራራ ፡ ላይ ፡ ያከማቻቸው ፡ ዘንድ ።
ከዚያ ፡ ሊገለጽ ፡ ነበረና ፡ እውነተኛ ፡ አምላክ ፡ ማነው ፡ ወ
ይስ ፡ ብዔል ፡ ወይስ ፡ እግዚአብሔር ። አሐብም ፡ እንደ ፡
ኤልያስ ፡ ፈቃድ ፡ አደረገ ። የእሥራኤልም ፡ ወገን ፡ ሁሉ ፡
በቀርሜሎስ ፡ ላይ ፡ ተከማቹ ፡ ከ፬፻፶፤ ከብዔል ፡ ካህናት ፡
ከ፬፻ም ፡ ካስተርቴ ፡ ካህናት ፡ ጋራ ። ሁላቸውም ፡ ባንድ ፡
በተሰበሰቡ ፡ ጊዜ ፡ ኤልያስ ፡ ሕዝብን ፡ ሁሉን ፡ ተናገረ ፡ እ
ንዲህ ፡ ሲል ። እስከ ፡ መቼ ፡ ድረስ ፡ ትዘነብላላችሁ ፡ ወደ ፡
ሁለት ፡ ወገን ። እግዚአብሔር ፡ አምላክ ፡ ቢሆን ፡ እርሱ
ን ፡ ተከተሉት ። ብዔል ፡ ግን ፡ አምላክ ፡ ቢሆን ፡ እርሱን ፡
ተከተሉት ። ሁላቸውም ፡ ዝም ፡ ባሉ ፡ ጊዜ ፡ ኤልያስ ፡ እ
ንዲህ ፡ ሲል ፡ ጨመረ ። እኔ ፡ ለብቻዬ ፡ ቀረሁ ፡ የእግዚአብ
ሔር ፡ ነቢይ ፡ ሁኜ ። የብዔል ፡ ነቢያት ፡ ግን ፡ ፬፻፶፤ ነፍስ ፡ና
ቸው ። አሁንም ፡ ፪፤ በሮች ፡ ስጡኝ ። እርሳቸውም ፡ አንድ ፡
በሬን ፡ ይምረጹ ፡ ይክፈሉትም ፡ በንጨት ፡ ላይም ፡ ያኑሩ
ት ፡ እሳትን ፡ ሳያድርጉበት ። እኔም ፡ ሁለተኛውን ፡ በሬን ፡
ይዤ ፡ በንጨት ፡ ላይ ፡ አኖረዋለሁ ፡ እሳትንም ፡ አልጨም
ርለትም ። እላንትም ፡ ያምላካችሁን ፡ ስም ፡ ጽሩ ፡ እኔም ፡
የእግዚአብሔርን ፡ ስም ፡ እጸራለሁ ። ሰምተም ፡ በሳት ፡
የሚመልስ ፡ አምላክ ፡ እርሱ ፡ አምላክ ፡ ይሁን ። ሕዝብ
ም ፡ ሁሉ ፡ "እንዲህ ፡ መልካም ፡ ነው ፡" አሉ ። ኤልያስ
ም ፡ የብዔልን ፡ ነቢያት ፡ አላቸው ። እላንት ፡ በርያችሁን ፡
በፊት ፡ ምረጹ ፡ ያምላካችሁንም ፡ ስም ፡ ጽሩ ። እላንት ፡
ብዙ ፡ ናችሁና ። እርሳቸውም ፡ እንዲህ ፡ አድርገው ፡ ባም
ላካቸው ፡ ስም ፡ ጸለዩው ፡ ከጽዋት ፡ ጀምረው ፡ እስከ ፡ ቀ
ትር ፡ ድረስ ፡ ደከሙ ። ብዔል ፡ ግን ፡ አልሰማም ። በቀትር
ም ፡ ጊዜ ፡ ኤልያስ ፡ ሲላገጽባቸው ፡ እንዲህ ፡ አላቸው ። በ
ታላቅ ፡ ድምጽ ፡ ጽሩ ። ብዔል ፡ አምላክ ፡ ነውና ፡ ታላቅ ፡
ጌታም ፡ ብዙ ፡ ተግባር ፡ አለው ። ወይስ ፡ ቅኔ ፡ ያድርጋል ፡
ወይስ ፡ መናልባት ፡ ወደ ፡ ሜዳ ፡ ወጣ ፡ ወይስ ፡ መናልባት ፡

ይትኘል ፡ ልታኀቁት ። እርሱም ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡ እርሳቸ
ው ፡ በታላቅ ፡ ድምጽ ፡ ጮሁ ፡ ዘፈኑም ፡ በቀሬ.ም ፡ በብረት
ም ፡ ሥጋቸውን ፡ ቍረጡ ፡ ደም ፡ የስኪ.ፈስ ፡ ድረስ ። ደክ
መውም ፡ ትንቢትን ፡ አደረጉ ። ደር ፡ ግን ፡ ሁሉ ፡ በከንቱ ፡
ሆነ ፡ ድምጽም ፡ ወይስ ፡ ምላሽ ፡ ወይስ ፡ መሰመት ፡ አልተ
ገኘም ። የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ኤልያስ ፡ ሕዝብን ፡ ሁሉን ፡ እ
ንዲህ ፡ ሲል ፡ ተናገረ ። ኑ ፡ ሁላችሁ ፡ ወደኔ ። ሁላቸውም ፡
ሲቀርቡ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ የፈረሰውን ፡ መሠውያ ፡ አ
በጀ ። በዙርያውም ፡ እንደ ፡ ምድር ፡ ተልም ፡ መስኖ ፡ አስ
ቈፈረ ። እንጨትም ፡ ደረደረ ፡ በላየውም ፡ በሬውን ፡ ከፋ
ሎ ፡ ከፋሎ ፡ አኖረው ፡ በዚያም ፡ ላይ ፡ ውኃውን ፡ አፈሰሰ ፡
መስኖ ፡ ሁሉ ፡ እስኪ.መላ ፡ ድረስ ። የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ኤል
ያስ ፡ ወደ ፡ መሠውያ ፡ ቀርቦ ፡ እንደህም ፡ ብሎ ፡ ጸለየ ። እ
ግዚአብሔር ፡ ሆይ ፡ የአብርሃም ፡ የይስሐቅም ፡ የያዕቆብም ፡
አምላክ ። ዛሬ ፡ አስታውቅ ፡ አንተ ፡ አምላክ ፡ እንደ ፡ ሆን
ህ ፡ በእሥራኤል ፡ እኔም ፡ ባርያህ ፡ እንደ ፡ ሆንሁ ፡ ይህነን
ም ፡ ነገር ፡ ሁሉን ፡ እንደ ፡ ትእዛዝህ ፡ እንደደረግሁ ። ስማ
ኝ ፡ አቤቱ ፡ ስማኝ ፡ ይህች ፡ ሕዝብ ፡ ታውቅ ፡ ዘንድ ፡ አንተ ፡
እግዚአብሔር ፡ አምላክ ፡ እንደ ፡ ሆንህ ፡ በኋላም ፡ ልባቸ
ውን ፡ ልትመልስ ። ይህነንም ፡ ባለ ፡ ጊዜ ፡ የእግዚአብሔ
ር ፡ እሳት ፡ ወደቀ ፡ ምሥዋዕትንም ፡ እንጨትንም ፡ ደንጊ
ያውንም ፡ መሬትንም ፡ ሁሉን ፡ በላ ፡ በመስኖም ፡ የነበረ
ውን ፡ ውኃ ፡ ሁሉ ፡ ጠጠ ። ሕዝብም ፡ ሁሉ ፡ ይህነን ፡ ባዩ ፡
ጊዜ ፡ በፊታቸው ፡ ወድቀው ፡ አሉ ። እግዚአብሔር ፡ አም
ላክ ፡ ነው ። እግዚአብሔር ፡ አምላክ ፡ ነው ። ከዚህም ፡
በኋላ ፡ ኤልያስ ፡ የብዔልን ፡ የአስተርቴንም ፡ ነቢያት ፡ ሁ
ሉ ፡ ይዞ ፡ አረደቸው ። ወደ ፡ ተራራ ፡ ራስ ፡ ላይም ፡ ሔደ ፡
ጸለየ ፡ በጸሎቱም ፡ ኃይል ፡ ሰማይ ፡ ተከፈተ ፡ ብርቱ ፡ ዝና
ምም ፡ ዘነመ ። አሁንም ፡ የአሐብና ፡ የኢዛቤል ፡ ልብ ፡ ካ
ልበረታ ፡ በኃጢአት ፡ እርሳቸው ፡ ከሕዝባቸው ፡ ጋራ ፡ በተ
መለሱ ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ። ደር ፡ ይህ ፡ ታላቅ ፡ ተአምሬ
ት ፡ ወደ ፡ ልባቸው ፡ አልገባም ። ኢዛቤልም ፡ የኤልያስን ፡
ሞት ፡ ፈለገች ፡ እርሱ ፡ ግን ፡ ወደ ፡ ምድረ ፡ በደ ፡ ሸሸ ። ከ

ዚያም ፡ የእግዚአብሔር ፡ መልአክ ፡ ታየለት ፡ ለመንገድ
ም ፡ አጸናው ፡ ፵፡ ቀንና ፡ ፵፡ ሌሊት ፡ ይሔድ ፡ ዘንድ ፡ ወደ ፡
ኮሬብ ፡ ተራራ ፡ እስኪደርስ ፡ ድረስ ፡፡ ከዚያም ፡ እግዚአ
ብሔር ፡ ታየለት ፡ ፈቃዱንም ፡ አስታወቀው ፡፡ ኤልያስም ፡
ተመለሰ ፡ ወደ ፡ እሥራኤል ፡ አገር ፡ ኤልሣዕንም ፡ በእግ
ዚአብሔር ፡ ትእዛዝ ፡ ቀብቶ ፡ ነቢይን ፡ አደረገው ፡፡ የአሐ
ብም ፡ ልጅ ፡ አሐዝያስ ፡ የእሥራኤል ፡ ንጉሥ ፡ ታሞ ፡ ወ
ታደር ፡ ሊያዙት ፡ በሰደደበት ፡ ጊዜ ፡ ወደ ፡ ንጉሥም ፡ በግ
ድ ፡ ሊያምጡት ፡ እርሱ ፡ እሳትን ፡ ከሰማይ ፡ አውርዶ ፡ ገ
ደላቸው ፡፡ የኤልያስም ፡ ጊዜ ፡ ሲደርስ ፡ እግዚአብሔር ፡ በ
ሳት ፡ ፈረስና ፡ ሠረገላ ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡ ወሰደው ፡ ሳይሞት ፡፡
ሲወጣም ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡ ልብሱን ፡ ለኤልሣ ፡ አውርዶ ፡
ሰደደው ፡ ምልክት ፡ ይሆንለት ፡ ዘንድ ፡ መንፈሱ ፡ በ፪፡ ዕፅ
ፍ ፡ በኤልሳ ፡ ላይ ፡ እንዲቀመጥ ፡፡

አሐዝያስም ፡ ያሐብ ፡ ልጅ ፡ በሕማሙ ፡ ሞተ ፡ ኤልያ
ስ ፡ እንደ ፡ ተነበየለት ፡ ዮራምም ፡ ወንድሙ ፡ ነገሠ ፡ በ
ስፍራው ፡፡ እርሱም ፡ እንደ ፡ አባቱ ፡ እንደ ፡ እናቱም ፡ የ
ከፋ ፡ አልነበረም ፡፡ የብዔልን ፡ ዐምድ ፡ ሾርታልና ፡ ደር ፡
የዮርብዓምን ፡ ኃጢአት ፡ ተከተለ ፡፡ በዘመኑም ፡ ኤልሣ ፡
ብዙ ፡ ተአምራትን ፡ አደረገ ፡፡ እሥራኤል ፡ ግን ፡ ወደ ፡ እ
ግዚአብሔር ፡ አልተመለሰም ፡፡ በኃጢአታቸውም ፡ መክን
ያት ፡ የሶርያ ፡ ነገሥታት ፡ መጥተውባቸው ፡ አስጨነቀዋቸ
ው ፡፡ እግዚአብሔር ፡ ግን ፡ ገና ፡ በጣም ፡ አልጣላቸውም ፡
ሶስት ፡ ጊዜም ፡ ድል ፡ አስነሣቸው ፡ እርሳቸው ፡ ጥቂት ፡ በ
ነበሩ ፡ ጊዜ ፡ በብዙ ፡ አሕዛብ ፡ ላይ ፡፡ ኤልሣም ፡ ሣዛኤልን
ም ፡ ቀብቶት ፡ አነገሠው ፡ በሶርያ ፡ ላይ ፡ ኢዩንም ፡ በእሥ
ራኤል ፡ ላይ ፡፡

ኢዩም ፡ የአሐብን ፡ ወገን ፡ ሁሉን ፡ ገደለ ፡ ኢዛቤልንም ፡
የአሐብን ፡ ምሽት ፡፡ እንደ ፡ ኤልያስም ፡ ትንቢት ፡ ውሾ
ች ፡ በሉ ፡ የኢዛቤልን ፡ ሥጋ ፡ ለአሐብ ፡ በግፍ ፡ ባስገዛች ፡
በናቡት ፡ እርሻ ፡ ናቡትን ፡ ከገደለች ፡ በኋላ ፡፡ እንደሁ ፡ እ
ግዚአብሔር ፡ የኃጢአትን ፡ ዋጋ ፡ ይከፍላል ፡፡ ኢዩም ፡ የ
ብዔልን ፡ ካህናትና ፡ ነቢያትንም ፡ ሁሉ ፡ ገደለ ፡ የብዔል

ንም : መስጊዶች : አፈረሰ :: ስለዚህ : እግዚአብሔር : የእ
ሥራኤልን : መንግሥት : ሰጠው : ለርሱ : ለልጆቹም : ላራ
ት : ትውልድ :: ደር : ኢዩ : ከለልቡ : እግዚአብሔርን : አ
ልፈራም : የዮርብዓምን : ኀጢአት : ተከተለ : እንጅ :: እ
ንደሁም : ልጁ : ዮ አ ኃ ዝ : የዮአኃዝም : ልጅ : ይሆአሽ :
የይሆአሽም : ልጅ : ዮርብዓም : የርሱም : ልጅ : ዘካርያ
ስ :: እለዚህ : ፬፤ የኢዩ : ትውልድ : ነበሩ : በእሥራኤል :
መንግሥት : የነገሡ :: ሁላቸውም : የዮርብዓምን : የናባ
ጥ : ልጅ : መንገዱን : ተከተሉ :: የእሥራኤልንም : ክፉ
ትና : ጥፋት : አበዙ :: ዘካርያስም : የዮርብዓም : ልጅ :
ሞተ : በሣ ሉ ም : በሉሌው : እጅ :: የሣሉም : መንግሥ
ት : ግን : አንድ : ወር : ብቻ : ኖረች :: መናሄም : የጋዲ : ል
ጅ : ገድሎታልና : በርሱ : ስፍራ : ነገሠ : ፲፤ አመት :: ከርሱ
ም : በኋላ : ፈቅህያ : ልጁ : ፪፤ አመት : ነገሠ :: ፈቅህያን :
ግን : ፈቃህ : ገደለ : በስፍራውም : ነገሠ : ፳፤ አመት :: በፈ
ቃ ህም : ዘመን : ተግለትፈላስር : የአሡርያ : ንጉሥ : አን
ደኙ : ታላቅ : ክፍል : ከእሥራኤል : መንግሥት : አፈለሰ :
ወደ : አሡርያም : ወሰዳቸው :: ፈቃህም : ሞተ : በሆሼ
ዕ : በኤላ : ልጅ : እጅ :: ሆሼዕም : በስፍራው : ነገሠ ::
እርሱም : ኋለኛ : ንጉሥ : ነበረ : በእሥራኤል : ላይ : የነገ
ሠ :: የእሥራኤል : ኀጢአት : መልትዋልና : እግዚአብሔ
ር : ባሡርያውያን : እጅ : ሰጣቸው :: ያሡርያም : ንጉሥ :
ሰልመናስር : መጣባቸው : ሁላቸውንም : የ፲፤ ወገኖችን :
ሰዎች : ከከናዐን : አገር : አውጥቶ : ወደ : አሡርያ : ወሰ
ዳቸው :: እንደህም : ተጨረሰች : የእሥራኤል : የ፲፤ ወገ
ን : መንግሥት : ባመፃ : ትጀምር : የነበረች : በእግዚአብ
ሔርም : ፈንታ : ጣዖታትን : ያመለከች ::

በይሁዳ : መንግሥትም : ጥቂት : ተሻለች :: በመኻ
ከልዋም : የእግዚአብሔር : ቤት : ነበረ : የእግዚአብሔር
ም : የካህናት : ወገን : የእግዚአብሔርም : ሥርዓት : የጣ
ዖታትን : ማምለክ : ጥቂት : የከለከለ :: ነገሥታታቸው
ም : ከሮብዓም : ጀምረው : እስከ : ባቢሎን : ምርኮ : ድረ
ስ : እለዚህ : ነበሩ :: ሮብዓም : አቢያምም : አሣም : ዮ

ሣፍጥም ፡ ዮራምም ፡ አኃዝያስም ፡ ኢዮአስም ፡ አሜስያ
ስም ፡ ዓዛርያስም ፡ ስሙ ፡ ዖዝያ ፡ የተባለ ፡ ዮአታምም ፡
አሐዝም ፡ ሕዝቅያስም ፡ ምናሴም ፡ አሞንም ፡ ዮስያስ
ም ፡ ደሆአሐዝም ፡ ወንድሙም ፡ ዮአቂም ፡ የርሱም ፡ ል
ጅ ፡ ዮአኪን ፡ ያጐቱም ፡ ልጅ ፡ ጼድቅያስ ፡ ሁላቸውም ፡
፲፱፤ ነገሥታት ፡ በ፫፻፸፤ አመት ፡ የነገሡ ፡፡ እለዚህ ፡ ፪፤ መ
ንግሥቶች ፡ የይሁዳ ፡ መንግሥትና ፡ የእሥራኤል ፡ መንግ
ሥት ፡ ከተከፈሉ ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ባቢሎን ፡ ምርኮ ፡ ድረ
ስ ፡፡ ከለዚህም ፡ ፲፱፤ እሣ ፡ ዮሣፍጥም ፡ ሕዝቅያስም ፡
ዮስያስም ፡ በጎች ፡ ነበሩ ፡፡ የቀሩም ፡ ልባቸው ፡ በጣም ፡
አልቀናም ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ጋራ ፡፡ የሳሎሞንም ፡ ኃጢ
አት ፡ በመንግሥታቸው ፡ እጅግ ፡ ጉዳ ፡፡ ልጆቻቸው ፡ ያባታ
ቸውን ፡ የጣዖታትን ፡ ማምለኩ ፡ ተከተሉ ፡፡ ይህም ፡ ክፋ
ት ፡ ከቶ ፡ በጣም ፡ አልቀረም ፡፡ ዮሣፍጥ ፡ እጅግ ፡ ደከ
መ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ሥርዓት ፡ በመንግሥቱ ፡ ደመል
ስ ፡ ዘንድ ፡ ዮራም ፡ ግን ፡ ልጁ ፡ አባቱ ፡ የሰራውን ፡ አፈረ
ሰ ፡፡ ጣዖታትንም ፡ ማምለክ ፡ ከሁሉ ፡ ይልቅ ፡ ያበዛ ፡ አ
ሐዝ ፡ ነው ፡ የዮአታም ፡ ልጅ ፡ የሕዝቂያስም ፡ አባት ፡፡ እ
ርሱም ፡ ወደጅነት ፡ አደረገ ፡ ከአሡርያ ፡ ሕዝብ ፡ ከተግለ
ት ፡ ፈላስር ፡ ከንጉሣቸው ፡ ጋራ ፡ በሶርያውያን ፡ ላይ ፡፡ የ
ሶርያውያንም ፡ የጸላቶቹን ፡ ጣዖታት ፡ አመለከ ፡፡ ሕዝቅ
ያስ ፡ ልጁ ፡ ግን ፡ የእግዚአብሔርን ፡ መቅደስ ፡ ከፈተ ፡ በ
እግዚአብሔርም ፡ ትእዛዛት ፡ ተመላለሰ ፡ እጅግም ፡ አደ
ረገ ፡ የጣዖታትን ፡ ማምለክ ፡ ያጠፈ ፡ ዘንድ ፡ አልተቻለው
ምም ፡፡ እርሱም ፡ በእግዚአብሔር ፡ ታምኖ ፡ በአሡርያ ፡ ን
ጉሥ ፡ ዐመፀ ፡፡ ስለዚህም ፡ ያሡርያ ፡ ንጉሥ ፡ መጣበት ፡
እግዚአብሔርንም ፡ ሰድቦት ፡ የይሁዳን ፡ መንግሥት ፡ ሁ
ሉ ፡ እገለብጣለሁ ፡ አለ ፡፡ እግዚአብሔር ፡ ግን ፡ በደሳይያ
ስ ፡ በነቢይ ፡ አፍ ፡ የሕዝቅያስን ፡ ልብ ፡ አጽንቶ ፡ መልአ
ኩን ፡ ሰደደ ፡ ያሡርያውያንን ፡ ሠራዊት ፡ ሁሉ ፡ እርሳቸ
ውም ፡ ፻፹፭፲፻፤ ሰዎች ፡ በሌሊት ፡ የገደላቸው ፡፡ ንጉሣቸው
ም ፡ ወደገሩ ፡ ወደ ፡ አሡርያ ፡ ከተመለሰ ፡ በኋላ ፡ ልጆቹ ፡
ገደሉት ፡፡ የሕዝቅያስ ፡ ልጅም ፡ ምናሴ ፡ እጅግ ፡ ክፉ ፡ ነበ

ር ፡፡ እጅግ ፡ ንጹሕ ፡ ደምም ፡ አፈሰሰ ፡ በየሩሳሌም ፡፡ ደሳ
ደያስንም ፡ ነቢያን ፡ በመጋዝ ፡ ቈርጦት ፡ እንደ ፡ ገደለው ፡
ደላሉ ፡ አይሁድ ፡፡ ስለዚህ ፡ እግዚአብሔር ፡ የባቢሎንን ፡
ንጉሥ ፡ ሰደደበት ፡ በሰንሰለት ፡ ያሠረው ፡፡ ወደ ፡ ባቢሎን
ም ፡ የወሰደው ፡፡ ከዚያም ፡ በግዞት ፡ ሲሆን ፡ በኃጢአቱ ፡
መክንያት ፡ አዘነ ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔርም ፡ ተመለሰ ፡፡ ል
ጁ ፡ ም ፡ አሞን ፡ ያባቱን ፡ ኃጢአት ፡ ተከተሉ ፡ ያባቱን ፡ መ
መለስ ፡ አልተከተለም ፡፡ ስለዚህም ፡ ስለ ፡ ክፋቱ ፡ ሎሌል
ቱ ፡ ገደሉት ፡፡ ልጁ ፡ ግን ፡ ዮ ስ ያ ስ ፡ እጅግ ፡ ተጋደለ ፡ ዛ
ደማኖትንና ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ፍርሃት ፡ ለመመለስ ፡፡
አገርንም ፡ አነጻ ፡ ከጣዖታት ፡፡ እንደዚህም ፡ አድርጎ ፡ የእግ
ዚአብሔርን ፡ ቍጣ ፡ በይሁዳ ፡ ላይ ፡ ለዘመኑ ፡ ከለከለ ፡፡
ደሮ ፡ እርሱ ፡ ከሞተ ፡ በኋላ ፡ ጥፋት ፡ በይሁዳ ፡ አገር ፡ ገባ ፡
አልጨረሰምም ፡ ነቡከድናጾር ፡ እስኪመጣ ፡ ድረስ ፡፡ እር
ሱ ፡ የሩሳሌምን ፡ አፈረሰ ፡ የይሁደንም ፡ ምድር ፡ አጠፋ ፡
መቅደስንም ፡ አፍርሶት ፡ እቃውን ፡ ሁሉን ፡ ወደ ፡ ባቢሎ
ን ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ ወሰደ ፡ የይሁዳ ፡ ወገንም ፡ ሁሉ ፡ ከርሱ ፡
ጋራ ፡ መርኮ ፡ ወሰደቸው ፡፡

የ ባ ቢ ሎ ን ም ፡ ም ር ኮ ፡ የእግዚአብሔር ፡ መቅሠፍት ፡
ነበረ ፡ በይሁዳ ፡ ኃጢአት ፡፡ እግዚአብሔር ፡ በሙሴ ፡ አፍ ፡
እንደዚህ ፡ ብሎ ፡ ነግሮዋቸዋልና ፡፡ እርሳቸው ፡ በእግዚአብ
ሔር ፡ መንገድ ፡ የሚመላለሱ ፡ እንደሆኑ ፡ እርሱ ፡ ሊጠ
ብቃቸው ፡ እንደለው ፡፡ እርሳቸው ፡ ግን ፡ መንገደን ፡ ቢ
ተው ፡ እርሱም ፡ ክፉቱ ፡ ቢጣላቸው ፡፡ እግዚአብሔር
ም ፡ አልደከመም ፡ ሕዝቡን ፡ በመምከራቸው ፡ በመግ
ሠጻቸውም ፡ በማስተማራቸውም ፡ በነቢያቱ ፡ አፍ ፡ እ
ርሱ ፡ በሰደደላቸው ፡ በኃይሉ ፡ በመንፈሱም ፡ መልተው ፡፡
እልያ ፡ ነቢያትም ፡ የተመረጹ ፡ ሰዎች ፡ ነበሩ ፡፡ ለእግ
ዚአብሔር ፡ ሊመሰክሩ ፡ የሕዝብንም ፡ የንጉሥንም ፡ ኃ
ጢአት ፡ ሊጻየፉ ፡ የእግዚአብሔርንም ፡ ማክበርና ፡ እው
ነተኛውን ፡ ሃይማኖት ፡ ሊጠብቁ ፡ የምእምናንም ፡ ልብ ፡
በመድኃኒት ፡ ተስፋ ፡ ሊያጸኑ ፡፡ እግዚአብሔርም ፡ ለሕ
ዝብና ፡ ለሰው ፡ ሁሉ ፡ ገለጻቸው ፡ እንደ ፡ መለክተኞቹ ፡

ምስክሬቸውንም ፡ አጸና ፡ በተአምራትና ፡ በትንቢት ፡ መ
ንፈስ ፡ የሚመጣውን ፡ ነገር ፡ ተስፋውንና ፡ ቅያሜን ፡ የተ
ናገሩበት ፡፡ የትንቢታቸውም ፡ ሁሉ ፡ ፍጻሚ ፡ ክርስቶስ ፡
ነበረ ፡ የክርስቶስም ፡ መንግሥት ፡፡ የተጻፈውም ፡ ትንቢ
ታቸው ፡ እግዚአብሔር ፡ ስለ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ የቀደሰው ፡ የ
ጠበቀውም ፡ ከሰውም ፡ ነገር ፡ ልደቶት ፡ የእግዚአብሔር ፡
ነገር ፡ ሁኖ ፡ የገለጸው ፡ ፲፯፤ መጻሕፍት ፡ ናቸው ፡ እሌህ ፡
፲፯፤ ነቢያት ፡ የጻፏቸው ፡፡ ይሳይያስ ፡ ኤርምያስም ፡ ሕ
ዝቅኤልም ፡ ደንኤልም ፡ ሆሴዕም ፡ ዮኤልም ፡ ዓሞጽም ፡
ኦብድያም ፡ ዮናስም ፡ ሚክያስም ፡ ናሆምም ፡ አንባቆም
ም ፡ ሰፎንያስም ፡ ሐጌም ፡ ዘካርያስም ፡ መልክያስም ፡፡
ጴጥርስም ፡ እንዲህ ፡ ይላል ፡ ስለ ፡ ነቢያት ፡፡ ስለዚህ ፡ መ
ድኃኒት ፡ ነቢያት ፡ ፈለጉ ፡፡ በዚችም ፡ ለላንት ፡ በሆነቸው ፡
ጸጋ ፡ ትንቢት ፡ ተናገረ ፡፡ ስለ ፡ ዘመኑም ፡ መረመረ ፡ የተ
ናገረባቸውም ፡ የክርስቶስ ፡ መንፈስ ፡ ተቀደመ ፡ በክርስቶ
ስ ፡ ሕማማት ፡ መሰከረ ፡ ከዚያ ፡ በኋላም ፡ ስለ ፡ ሚመጣ
ው ፡ ክብሬ ፡፡ ይሹት ፡ የነበሬትንም ፡ ገለጠላቸው ፡፡ ለራሳ
ቸው ፡ ያገለገሉት ፡ አልነበሬምና ፡ ለኛ ፡ እንጅ ፡፡ ያነን ፡ ስ
ለርሱ ፡ ያስተማርዋችሁን ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡፡ ከሰማይ ፡
የተላከው ፡ መላእክት ፡ የወደዱ ፡ ያዩት ፡ ዘንድ ፡፡ የጴጥ
ርስ ፡ ፩፤ መልእክት ፡ ም ፡ ፩፤ ቍ ፡ ፲፤ ፲፩፤ ፲፪፡፡

የባቢሎንም ፡ ምርኮ ፡ ፸፤ አመት ፡ ኖረ ፡ በኋላም ፡ እግዚ
አብሔር ፡ ምህረቱን ፡ ለሕዝቡ ፡ አሳያቸው ፡፡ የባቢሎን ፡
የካለደውያን ፡ መንግሥት ፡ በአሡርያ ፡ መንግሥት ፡ ላይ ፡
ትነሣ ፡ የነበረች ፡ አሁን ፡ በፋርስ ፡ ኃይል ፡ ፈረሰች ፡፡ ቂሮስ
ም ፡ የፋርስ ፡ ንጉሥ ፡ በባቢሎን ፡ ገብቶ ፡ የካልደውያን ፡
መንግሥት ፡ አፈረሰ ፡ እግዚአብሔር ፡ በይሳይያስ ፡ በሌሎ
ችም ፡ በነቢያቱ ፡ አፍ ፡ ቀድሞ ፡ እንደ ፡ ተናገረ ፡፡ ቂርስ
ም ፡ የይሳይያስን ፡ ትንቢት ፡ ስለርሱ ፡ ሲያይ ፡ በእግዚአብ
ሔር ፡ አመነ ፡ የእግዚአብሔርንም ፡ ፍቃድ ፡ ሊፈጽም ፡ ብ
ሎ ፡ አይሁድን ፡ ወደገሬቸው ፡ ሊመለሱ ፡ ከዚያም ፡ መቅ
ደሳቸውን ፡ ሊሰሩ ፡ አዘዛቸው ፡፡

የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ካይሁድ ፡ ፩፤ ክፍል ፡ ከካህኑ ፡ ከዕዝ

ሪ ፡ ትእዛዝ ፡ በታች ፡ ወደ ፡ የሩሳሌም ፡ ተመለሱ ። ከዕዝ ራ ፡ ጋሪም ፡ ዜሩባቤልና ፡ ዮሱዓ ፡ ተመለሱ ። የቀሩ ፡ ግን ፡ በባቢሎንና ፡ በፋርስ ፡ አገር ፡ ተቀመጡ ፡ እስከ ፡ አርተክሰ ርክሴስና ፡ እስከ ፡ ደሪዮስ ፡ ዘመን ፡ ድረስ ። የዚያን ፡ ጊ ዜም ፡ ነህምያ ፡ ወሰደቸው ፡ ወደ ፡ የሩሳሌም ። በዚያ ፡ ዘ መንም ፡ ከተማና ፡ መቅደስ ፡ ተሰሩ ። የእግዚአብሔርም ፡ ነቢያት ፡ ሐጌ ፡ ዘካርያስም ፡ መልክያስም ፡ ተነበዩ ። እርሳቸውም ፡ ኋለኞች ፡ ነቢያት ፡ ነበሩ ፡ በብሉይ ፡ ሥርዓ ት ። ከርሳቸውም ፡ በኋላ ፡ ነቢይ ፡ አልተነሣም ፡ ክርስቶ ስ ፡ እስቲመጣ ፡ ድረስ ።

በዚያ ፡ ዘመንም ፡ አይሁድ ፡ ከፋርስ ፡ ነገሥታት ፡ በ ታች ፡ ነበሩ ። የፋርስ ፡ መንግሥት ፡ ግን ፡ በመቄደንያ ፡ መ ንግሥት ፡ ስትወድቅ ፡ ታላቅ ፡ እስክንድርም ፡ ሲነግሥ ፡ ከ እስክንድር ፡ በታች ፡ ሆኑ ። እስክንድርም ፡ ሲሞት ፡ መኳ ንንቱ ፡ ተከፋፈሉ ፡ በመንግሥቱ ፡ አንዱም ፡ አንቲጎናስ ፡ ሶርያን ፡ አንዱም ፡ ጶቶሌሚዎስ ፡ ምሥርን ፡ ወሰደ ፡ ለመግ ዛቱ ። የይሁዳም ፡ አገር ፡ በመኻከላቸው ፡ ተቀምጣ ፡ ሁለ ግዜ ፡ ጸብ ፡ አደረጉ ፡ ስለርስዋ ። አንድ ፡ ጊዜም ፡ ለምሥር ፡ ንጉሥ ፡ ተገዛች ፡ አንድ ፡ ጊዜም ፡ ለሶርያ ፡ ንጉሥ ። አንቲ ዮኩስም ፡ የተባለ ፡ የሶርያ ፡ ንጉሥ ፡ ከሰሌውቆስ ፡ ዘመ ድ ፡ እጅግ ፡ ክፉ ፡ አደረገ ፡ በይሁዳ ። እርሱም ፡ በመቅደስ ፡ ለጣዖታት ፡ ሰገደ ፡ የእግዚአብሔርንም ፡ ሥርዓት ፡ በጣ ም ፡ ማፍረስ ፡ ይሻ ፡ ነበረ ። አይሁድንም ፡ ከመገዘር ፡ ከ ለከላቸው ። ለጣዖታትም ፡ ያልሰገደትን ፡ ገደለ ። በዚያ ፡ ዘመንም ፡ ከይሁድ ፡ እጅግ ፡ ሞቱ ፡ ስለ ፡ ሃይማኖታቸው ። ብዙም ፡ ዐመፁ ፡ ከሃይማኖት ፡ ካዱም ። የዚያን ፡ ጊዜ ም ፡ እግዚአብሔር ፡ ፩፤ ሰውን ፡ አስነሣ ፡ ወንድሞቹን ፡ ያ ደናቸው ፡ እርሱም ፡ ካህን ፡ ማታቲያስ ፡ የተባለ ። እርሱ ም ፡ በምድረ ፡ በዳ ፡ ተሸሸጎ ፡ ኖረ ፡ ብዙ ፡ ሰዎችም ፡ ከሃ ይማኖታቸው ፡ ያልወደቁ ፡ ወደርሱ ፡ መጡ ፡ እርሱም ፡ ረዳ ቸው ። እርሱም ፡ ከሞተ ፡ በኋላ ፡ ልጆቹ ፡ ይሁዳ ፡ መቃቤ ዎስ ፡ ዮናታንም ፡ ሲሞንም ፡ ተጋደሉ ፡ ጾርም ፡ አደረጉ ፡ ስለ ፡ መቅደሳቸው ፡ ስለ ፡ ሃይማኖታቸውም ፡ እግዚአብሔ

ር ፡ እስኪያድናቸው ፡ ድረስ ፡ ከአንቲዮኾስ ፡ እጅ ፡ መንግሥታቸውንም ፡ እስኪሰጣቸው ፡ ድረስ ፡ በይሁዳ ፡ አገር ፡ ላይ ። የሲሞንም ፡ ልጅ ፡ ዮሐንስ ፡ ሂርካኖስ ፡ ባገሩ ፡ ላይ ፡ ነገሠ ። ከርሱም ፡ በኋላ ፡ አሪስቶቡሎስ ፡ ፩ ፡ አመት ፡ ብቻ ። እስክንድር ፡ ያኔዎስም ፡ ተከተለው ። እርሱም ፡ ሲሞት ፡ ምሽቱ ፡ አሌክሳንድራ ፡ ነገሠች ፡ በኋላም ፡ ልጆችዋ ፡ ሂርካኖስና ፡ አሪስቶቡሎስ ፡ ስለ ፡ መግዛት ፡ ተጻሉ ፡ እርሱ ፡ በርሳቸው ። በዚያ ፡ ዘመንም ፡ የሮሚያ ፡ ሰዎች ፡ ወደ ፡ ይሁዳ ፡ አገር ፡ ገቡ ። ጶምጴዮስም ፡ የሮምያ ፡ መኰንን ፡ ወደ ፡ የሩሳሌም ፡ ወደ ፡ መቅደስም ፡ ገባ ፡ ደር ፡ አልጐደውም ። ሂርካኖስንም ፡ ሊቀ ፡ ካህናት ፡ አደረገው ፡ ወንድሙን ፡ ግን ፡ አሪስቶቡሎስን ፡ መርኮ ፡ ወደ ፡ ሮሚያ ፡ ወሰደው ። በዚህ ፡ ዘመንም ፡ የሄሮድስ ፡ ወገን ፡ ተነሣ ። ሄሮድስም ፡ ከኤዶም ፡ ከይስሐቅ ፡ ልጅ ፡ ከያዕቆብ ፡ ወንድምም ፡ ከትውልድ ፡ ነበረ ። ኤዶማውያንም ፡ በዮሐንስ ፡ ሂርካኖስ ፡ ተሸንፈው ፡ ካይሁድ ፡ ወገን ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ሆኑ ። የሄሮድስም ፡ አባት ፡ አንቲጳቴር ፡ ተንኰለኛና ፡ ኃይለኛ ፡ ሁንዋልና ፡ ከሮምያ ፡ መኰንን ፡ ጋራ ፡ ወዳጅነት ፡ አደረገ ። በርሳቸውም ፡ ኃይል ፡ የከበረውን ፡ ሹመት ፡ አገኘ ፡ በይሁዳ ። ልጁ ፡ ሄሮድስ ፡ ግን ፡ ከርሱ ፡ በለጠ ። ከቄሳር ፡ ጋራ ፡ የነበረለቱን ፡ ወዳጅነት ፡ አጽንቶ ፡ እጅግ ፡ ደም ፡ አፈሰሰ ፡ በይሁዳ ፡ ሁሉ ፡ ላይ ፡ እስኪነግሥ ፡ ድረስ ።

በዚህ ፡ ጊዜም ፡ እግዚአብሔር ፡ ዓለምን ፡ ሳይፈጥር ፡ ለሰው ፡ መድኃኒት ፡ የቀጠረ ፡ ዘመን ፡ ተፈጸመ ። ዓለም ፡ ሁሉ ፡ አሁን ፡ በመንፈሳዊት ፡ ጨለማ ፡ ተቀመጠ ። እንደንድም ፡ ብቻ ፡ ከዚህና ፡ ከዚያ ፡ ተገኝቶ ፡ ተስፋ ፡ አደረገ ፡ ለመድኃኒት ፡ ከኃጢአትና ፡ ከሰይጣን ፡ ከዘላለምም ፡ ፍርድ ። ደር ፡ ይህችን ፡ መድኃኒት ፡ ያባቶች ፡ አለቆች ፡ ሁሉ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ባሮችም ፡ ሁሉ ፡ ነገሥታትና ፡ ነቢያት ፡ ተስፋ ፡ አድርገዋት ፡ ነበሩ ፡ ነቢያትም ፡ ፬፻ ፡ አመት ፡ የሚያህል ፡ ዝማሉ ። በዚያ ፡ ዘመንም ፡ የእግዚአብሔር ፡ መልአክ ፡ ገብሬኤል ፡ ወደንድ ፡ ካህን ፡ ወደ ፡ ዘካር

ያስ ፡ ተላከ ፡፡ ዘካርያስም ፡ ሽማግሌ ፡ ነበረ ፡፡ ምሽቱም ፡ ኤልሳቤጥ ፡ ሽመገለች ፡፡ እርሳቸውም ፡ በእግዚአብሔር ፡ ፊት ፡ ተመላለሱ ፡ ያለ ፡ ነውር ፡ ልጅም ፡ አልነበረላቸውም ፡፡ መልአክም ፡ ለዘካርያስ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ትእዛዝ ፡ ተስፋ ፡ አስደረገለት ፡ ልጅን ፡ እንዲወልድ ፡ የእግዚአብሔር ፡ መለክተኛ ፡ የሚሆን ፡ ለዓለም ፡ መድኅን ፡ የሚቀድም ፡ መንገዱንም ፡ የሚጸርግ ፡ የእሥራኤልም ፡ ወገን ፡ ልባቸውን ፡ ወደምላካቸው ፡ የሚመልስ ፡ ስሙም ፡ ዮሐንስ ፡፡ ዘካርያስም ፡ ስለዚህ ፡ ነገር ፡ ምልክትን ፡ ሲፈልግ ፡ መልአክ ፡ አለው ፡፡ አንተ ፡ ድዳ ፡ ትሆናለህ ፡ መናገርም ፡ አይቻልህም ፡ ይህ ፡ ነገር ፡ እስከሚሆንበት ፡ ቀን ፡ ድረስ ፡፡ አላመንህምና ፡ በነገሬ ፡ በጊዜው ፡ በሚፈጸም ፡፡ ዘካርያስም ፡ ድንገት ፡ ድዳ ፡ ሆነ ፡፡ ምሽቱም ፡ ኤልሳቤጥ ፡ ፀነሰች ፡ ሰውነትዋንም ፡ ሰውራ ፡ ነበረች ፡ ፭፤ ወር ፡ እንዲህ ፡ ስትል ፡፡ እንዲህ ፡ ሰራብኝ ፡ እግዚአብሔር ፡ በዚህች ፡ እኔን ፡ ባየበት ፡ ቀን ፡ አሣፈሬን ፡ በሰው ፡ ዘንድ ፡ ሊዋጣው ፡፡ በስድስተኛም ፡ ወር ፡ ተላከ ፡ ገብሬኤል ፡ መልአክ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ዘንድ ፡ ወደ ፡ ናዝሬት ፡ ወደ ፡ ታጩች ፡ ቆንጆ ፡ ላንድ ፡ ሰው ፡ ስሙን ፡ ዮሴፍ ፡ የሚሉት ፡ ከዳዊት ፡ ወገን ፡፡ እግዚአብሔር ፡ ለዳዊት ፡ ተስፋ ፡ አስደርግዋልና ፡ ያለም ፡ መድኃን ፡ ከወገቡ ፡ ይመጣ ፡ ዘንድ ፡ ጊዜ ፡ እንደለው ፡፡ ይህችንም ፡ ተስፋ ፡ አሁን ፡ ፈጸመ ፡፡ የቆንጆይቱ ፡ ስምም ፡ መርያም ፡ ነው ፡፡ መልአኩም ፡ ወደርስዋ ፡ በገባ ፡ ጊዜ ፡ አለ ፡፡ ደስ ፡ ይበልሽ ፡ ጸጋ ፡ የመላብሽ ፡ ሆይ ፡፡ እግዚአብሔር ፡ ካንች ፡ ጋራ ፡ ነው ፡ ከሴቶች ፡ የተባረክሽ ፡ ሆይ ፡፡ እርስዋም ፡ ባየቸው ፡ ጊዜ ፡ ደነገጸች ፡ ከነገሩ ፡ አሰበችም ፡ እንዲህ ፡ ስትል ፡፡ ምንድር ፡ ነው ፡ ይህ ፡ ሰላም ፡፡ መልአክም ፡ አላት ፡፡ አትፍሪ ፡ መርያም ፡ ሆይ ፡፡ ከእግዚአብሔር ፡ ዘንድ ፡ ጸጋ ፡ አገኘተሻልና ፡፡ እነሆም ፡ በሆድ ፡ ትፀንሻለሽ ፡ ልጅም ፡ ትወልጀለሽ ፡ ስሙንም ፡ የሱስ ፡ ትደዋለሽ ፡፡ ይህም ፡ ታላቅ ፡ ይሆናል ፡ የልዑል ፡ ልጅም ፡ ይባላል ፡ እግዚአብሔር ፡ አምላክም ፡ የዳዊትን ፡ ያባቱን ፡ ዙፋን ፡ ይሰጠዋል ፡ በያዕቆብ ፡ ወገንም ፡ ይነግሣል ፡ ለዘላለም ፡፡ ለመንግሥቱም ፡ ፍ

ጻሚ ፡ የለውም ። ማርያምም ፡ አለቻው ፡ መልአኩን ።
እንዴት ፡ ይሆናል ፡ ይህ ፡ ወንድ ፡ ሳላውቅ ። መልአኩም ፡
መለሰ ፡ አላትም ። መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ያድርብሻል ፡ የልዑ
ል ፡ ኃይልም ፡ ያጸልሻል ። ስለዚህም ፡ ካንቺ ፡ የሚወለደ
ው ፡ የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ ይባላል ። ነገር ፡ ሁሉ ፡ በእግ
ዚአብሔር ፡ ዘንድ ፡ አይሳንምና ። መርያምም ፡ አለች ።
እነሆኝ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ባርያ ። እንደ ፡ ነገርህም ፡ ይሁን
ልኝ ። ከዚያም ፡ በኋላ ፡ ማርያም ፡ ፈጥና ፡ ተነሣች ፡ ወደ ፡
ኤልሳቤጥም ፡ ዘመድዋ ፡ ወደ ፡ ነበረች ፡ ሔደች ፡ ተሳለመ
ቻትም ። ኤልሳቤጥም ፡ የማርያምን ፡ ሰላምታ ፡ በሰማ
ች ፡ ጊዜ ፡ ፅንሱ ፡ በሆድዋ ፡ ተገለበጠ ። በኤልሳቤጥም ፡ መን
ፈስ ፡ ቅዱስ ፡ መላባት ፡ በታላቅ ፡ ድምጽም ፡ ጮኸች ፡ አለ
ችም ። አንቺ ፡ በሴቶች ፡ መኻከል ፡ የተባረክሽ ፡ ነሽ ፡ የሆ
ድሽም ፡ ፍሬ ፡ የተባረከ ፡ ነው ። ለኔም ፡ እንዴት ፡ ይገባኛል ፡
ወደኔ ፡ ትመጣ ፡ ዘንድ ፡ የጌታዬ ፡ እናት ፡ እነሆ ፡ የስላምሽ ፡
ድምጽ ፡ በጆሮየ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ፅንሱ ፡ ተዛልዋልና ፡ በደስ
ታ ፡ በሆዴ ። ብፅዕትም ፡ ነሽ ፡ ያመንሽ ። ላንቺ ፡ የተነገረ
ው ፡ ፍጻሜ ፡ ይሆንልሻልና ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ዘንድ ። ማ
ርያምም ፡ አለች ። ነፍሴ ፡ እግዚአብሔርን ፡ ታላቅ ፡ ታድር
ገዋለች ። መንፈሴም ፡ ደስ ፡ የልዋል ፡ በእግዚአብሔር ፡ በ
መድኃኒቴ ። የባርያዩቱን ፡ መዋርድ ፡ አይትዋልና ። እነሆ ፡
ከዛሬ ፡ ጀምሮ ፡ ያመሰግኑኛል ፡ ትውልድ ፡ ሁሉ ። ብርቱ ፡
ድንቅ ፡ በኔ ፡ አድርጓልና ፡ ስሙም ፡ ቅዱስ ፡ ነው ። ምህረቱ
ም ፡ ለልጅ ፡ ልጅ ፡ ነው ፡ ለሚፈሩት ። ኃይል ፡ አደረግ ፡ በ
ክንዱ ። ትዕቢተኞችንም ፡ በተነ ፡ በልባቸው ፡ አሳብ ። ብር
ቶችንም ፡ አወረደ ፡ ከዙፋናቸው ። የተዋረዱትንም ፡ ከ
ፍ ፡ ከፍ ፡ አደረጋቸው ። የተራቡትንም ፡ በጎ ፡ ነገር ፡ አጸገባ
ቸው ፡ ባለጠጎችንም ፡ ባደ ፡ ሰደዳቸው ። እሥራኤልን ፡ ባር
ያውን ፡ ረደው ። ምህረቱንም ፡ አሰበ ፡ ላባቶቻችን ፡ እን
ደለ ፡ ላብርሃም ፡ ለልጅ ፡ ልጁም ፡ ለዘላለም ። ማርያም
ም ፡ ከኤልሳቤጥ ፡ ዘንድ ፡ ፫፤ ወር ፡ የሚያህል ፡ ተቀመጠ
ች ፡ ወደ ፡ ቤትዋም ፡ ተመለሰች ። የኤልሳቤጥም ፡ ጊዜ ፡
ሲደርስ ፡ ወንድ ፡ ልጅን ፡ ወለደች ። ስሙንም ፡ ዮሐንስ ፡

ብላ ፡ ጸሬቸው ፡፡ ዘመዶቻቸውም ፡ ሲጠራጠሩ ፡ አባቱን
ም ፡ ሲጠይቁ ፡ ዘካርያስ ፡ ጻፈ ፡ አፉንም ፡ ከፈተ ፡ አለም ፡፡
ስሙ ፡ ዮሐንስ ፡ ይሆናል ፡፡ እግዚአብሔርንም ፡ አመሰገነ ፡፡
አሁንም ፡ ዮሴፍ ፡ የማርያም ፡ ጮኛ ፡ እርስዋ ፡ እንደ ፡ ፀነ
ሰች ፡ ሲያይ ፡ የመልአክንም ፡ ነገር ፡ ሳያውቅ ፡ ተጠራጥሮ ፡
ማርያምን ፡ ስውሮ ፡ ሊተዋት ፡ አለ ፡፡ ይህንንም ፡ ሲያስብ ፡
እነሆ ፡ የእግዚአብሔር ፡ መልአክ ፡ በሕልም ፡ ታየለት ፡ አ
ለውም ፡፡ ዮሴፍ ፡ ሆይ ፡ የዳዊት ፡ ልጅ ፡ ጮኛህን ፡ ማርያ
ምን ፡ ከመውሰድ ፡ አትፍራ ፡፡ ከርስዋ ፡ የሚወለደው ፡ ከ
መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ነውና ፡፡ ልጅም ፡ ትወልዳለች ፡ ስሙን
ም ፡ የሱስ ፡ ትለዋለህ ፡ ወገኖቹን ፡ ከኃጢአታቸው ፡ ያድ
ናቸዋልና ፡፡ ዮሴፍም ፡ ከንቅልፉ ፡ ተነሥቶ ፡ የእግዚአብ
ሔር ፡ መልአክ ፡ እንደዘዘው ፡ አደረገ ፡፡ ጮኛውን ፡ ማርያ
ምን ፡ ወሰዳት ፡ አላወቃትም ፡ የበኵር ፡ ልጅዋን ፡ እስክት
ወልድ ፡ ድረስ ፡፡

ይህም ፡ የክርስቶስ ፡ መወለድ ፡ በቤተ ፡ ልሔም ፡ ሆነ ፡፡
እንዲህ ፡ ሁንዋል ፡፡ አውጉስቶስ ፡ የሮምያ ፡ ቄሣር ፡ ትእዛ
ዝን ፡ አወጣ ፡ ለመንግሥቱ ፡ ሁሉ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ በያገሩ ፡
ይጻፍ ፡ ዘንድ ፡፡ ስለዚህም ፡ ዮሴፍ ፡ ደግሞ ፡ ተነሣ ፡ ከማ
ርያም ፡ ጋራ ፡ ወደ ፡ ቤተ ፡ ልሔምም ፡ ሔደ ፡ ከዚያ ፡ ይጻ
ፉ ፡ ዘንድ ፡፡ እርሳቸውም ፡ ከዚያ ፡ ሳሉ ፡ የመውለድዋ ፡
ዘመን ፡ ደረሰ ፡፡ የበኵር ፡ ልጅዋንም ፡ ወለደች ፡ ጠቀለለቸ
ውም ፡ በከብትም ፡ መብልያ ፡ ተወቸው ፡፡ ስፍራ ፡ አልነበረ
ላቸውምና ፡ በሚያድሩበት ፡፡ በዚያችም ፡ አገር ፡ እረኞች ፡
ይጠብቁ ፡ ነበሩ ፡ ይተጉም ፡ ነበሩ ፡ በየፈንታ ፡ የሌት ፡ ትጋ
ት ፡ ስለ ፡ መንጋቸው ፡፡ እነሆም ፡ የእግዚአብሔር ፡ መለ
ክተኛ ፡ በርሳቸው ፡ ዘንድ ፡ ቆሞ ፡ ነበረ ፡፡ የእግዚአብሔ
ርም ፡ ብርሃን ፡ በርሳቸው ፡ ወጣ ፡ ታላቅ ፡ ፍርሃትም ፡ ፈ
ሩ ፡፡ መልአኩም ፡ አላቸው ፡፡ አትፍሩ ፡፡ እነሆ ፡ እኔ ፡ ለሕ
ዝብ ፡ ሁሉ ፡ የሚሆን ፡ የምስራች ፡ እነግራችኋለሁና ፡ በደ
ስታ ፡፡ ዛሬ ፡ ተወልደላችኋልና ፡ ወድኃኒት ፡ እርሱም ፡ ክር
ስቶስ ፡ ጌታ ፡ በዳዊት ፡ አገር ፡፡ ድንገትም ፡ መጡ ፡ ከመል
አኩ ፡ ጋራ ፡ ብዙ ፡ ከሰማይ ፡ ጭፍሮች ፡ እግዚአብሔርን ፡ ያ

መሰገኑ ፡ እንዲህ ፡ ሲሉ ፡፡ ምስጋና ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ከአር
ያም ፡ በምድር ፡ ላይም ፡ ሰላም ፡፡ በሰውም ፡ በጎ ፡ ፈቃድ ፡፡
እንዲሁም ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ተወለደ ፡፡ እርሱ ፡ ያለም ፡
ሁሉ ፡ ጌታ ፡ የእግዚአብሔርም ፡ የዘላለም ፡ ልጁ ፡ አምላ
ክ ፡ ከአምላክ ፡ ያለ ፡ ብርሃንም ፡ ከብርሃን ፡ በርሱም ፡ ፍ
ጥረት ፡ ሁሉ ፡ የተፈጠረበት ፡ የኛን ፡ ጠባይ ፡ ተቀበለ ፡ በድ
ኅነትም ፡ በመከራም ፡ ተወለደ ፡፡ ጳውሎስ ፡ እንዲህ ፡ ይላ
ልና ፡፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ እግዚአብሔርን ፡ የመሰለ ፡ መቅ
ማትን ፡ አልቈጠረም ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ጋራ ፡ መተካከ
ል ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ራሱን ፡ አወረደ ፡ እንደ ፡ ባርያም ፡ ሆነ ፡ እ
ንደ ፡ ሰውም ፡ መሰለ ፡፡ የሰውንም ፡ ምሳሌ ፡ ወሰደ ፡ ራሱ
ንም ፡ አወረደ ፡፡ ፊልጵስዩስ ፡ ፪፤ ፯፡፡ ደግሞም ፡ ይላል ፡፡ የ
ጌታችነን ፡ የየሱስ ፡ ክርስቶስን ፡ ጸጋ ፡ አውቃችኋል ፡፡ ስለ
ሳንት ፡ ተቸገርዋልና ፡ እርሱ ፡ ባለጠጋ ፡ ሲሆን ፡ እሳንት ፡
ባለጠጎች ፡ ትሆኑ ፡ ዘንድ ፡ በችጋሩ ፡፡ ፪፤ ቆርንቶስ ፡ ፰፤ ፱፡፡
ይህ ፡ ነገርም ፡ የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ ጠባያችነን ፡ እንደ ፡
ተቀበለ ፡ ቃልም ፡ ሥጋ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ እጅግ ፡ ታላቅ ፡ ምሥ
ጢር ፡ ነው ፡ ከሰው ፡ አእምሮ ፡ ሁሉ ፡ የሚያልፍ ፡ ሁሉን
ም ፡ ከሚያውቅ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ በቀር ፡ ማንም ፡ አይ
ችልም ፡ ይህነን ፡ ምሥጢር ፡ በጣም ፡ ያስጠልቅ ፡ ዘንድ ፡፡
ሰውም ፡ በከንቱ ፡ ይደክማል ፡ በዚህ ፡ ጥልቅ ፡ ገብቶ ፡ ቢ
ጠይቅ ፡፡ አምላክ ፡ እንዴት ፡ ይሆናል ፡ ሰው ፡፡ እንዲህም ፡
ያለ ፡ መጠየቅ ፡ ለአደም ፡ ልጅ ፡ አይገባም ፡፡ እርሱ ፡ አያ
ውቅምና ፡ የሰውን ፡ ፍጥረት ፡ ሰው ፡ እንዴት ፡ ነው ፡ እንዴ
ትም ፡ ሆነ ፡፡ ይልቁንም ፡ እንዴት ፡ ይችላል ፡ ያውቅ ፡ ዘንድ ፡
እግዚአብሔር ፡ እንዴት ፡ ሆነ ፡ ሰው ፡፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት
ም ፡ ይህነን ፡ ምሥጢር ፡ ያስጠልቁ ፡ ዘንድ ፡ በፊተኑ ፡ ጊዜ ፡
አንድ ፡ መምህር ፡ እንዲህ ፡ አንድም ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ ተና
ገረ ፡፡ የምሥጢርን ፡ ጥልቅ ፡ ግን ፡ አላገኙም ፡፡ አሁንም ፡
ትሕትና ፡ ካላለቀችባቸው ፡ አለማወቃቸውን ፡ ባስታወቁ ፡
"እኔም ፡ አውቀዋለሁ ፡ አንተ ፡ ግን ፡ አታውቀውም ፡" ባ
ላሉ ፡ እርሱ ፡ በርሳቸው ፡፡ ያችም ፡ ጸላትነት ፡ ያችም ፡ ሐ
ሜት ፡ ፍቅር ፡ ሁሉ ፡ የጠፈበት ፡ እርሱ ፡ በርሳቸው ፡ መኻ

ከል ፡ ከዚህ ፡ መከራከር ፡ የተነሣች ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ዘንድ ፡ አልመጣችም ፡ ከሰይጣን ፡ እንጂ ፡፡ ደግ ፡ በዚህ ፡ ፈንታ ፡ ሌላ ፡ መጠየቅ ፡ ይገባል ፡፡ እንደሀ ፡ ብለን ፡፡ በምን ፡ መክንያት ፡ አደረገ ፡ እግዚአብሔር ፡ ይህነን ፡ ታላቅ ፡ ተአምራት ፡፡ ፍሬውም ፡ ምንድር ፡ ነው ፡፡ ምንድር ፡ ይጠቅማል ፡፡ እኔም ፡ ለራሴ ፡ ምንድር ፡ ላድርግ ፡ ይህነን ፡ ፍሬ ፡ ለነፍሴ ፡ እቀምስ ፡ ዘንድ ፡፡ በርሱም ፡ እድን ፡ ዘንድ ፡፡

የክርስቶስም ፡ ሥጋ ፡ መልበስ ፡ መክንያት ፡ እርሱ ፡ ያወጣልናል ፡ እንደሀ ፡ ሲል ፡ በዮሐንስ ፡ ወንጌል ፡ ም ፡ ፫፤ ቍ ፡ ፲፯፡፡ እግዚአብሔር ፡ ዓለምን ፡ እንደሀ ፡ ወድዋልና ፡ አንደኛውን ፡ ልጁን ፡ እስኪለውጥ ፡ ድረስ ፡፡ በርሱ ፡ የሚያምን ፡ ሁሉ ፡ እንዳይጠፋ ፡ የዘላለም ፡ ሕይወት ፡ ትሆንለት ፡ ዘንድ ፡ እንጂ ፡፡ ጳውሎስም ፡ እንደሀ ፤ ይላል ፡፡ ሮሜ ፡ ፰፤ ፫፡፡ ለሕግ ፡ ኃይል ፡ አልነበረላትምና ፡ በሥጋ ፡ ደክማለችና ፡ እግዚአብሔር ፡ ልጁን ፡ ሰደደ ፡ በኃጢአት ፡ ሥጋ ፡ ምሳሌ ፡ ስለ ፡ ኃጢአት ፡ በኃጢአት ፡ ሊፈርድ ፡ በሥጋው ፡፡ የሕግ ፡ ጽድቅ ፡ በኛ ፡ ይፈጸም ፡ ዘንድ ፡ እንደ ፡ ሥጋ ፡ ፈቃድ ፡ የማንመላለስ ፡ እንደ ፡ መንፈስ ፡ ፈቃድ ፡ እንጂ ፡፡ ደግሞም ፡ ይላል ፡ ዕብራውያን ፡ ፪፤ ፲፬፡፡ ልጆች ፡ በሥጋና ፡ በደም ፡ ተገኝተዋልና ፡ እርሱ ፡ ደግሞ ፡ ሥጋና ፡ ደም ፡ ከርሳቸው ፡ ጋራ ፡ ተከፈለ ፡፡ የሞትን ፡ ሥልጣን ፡ ያለውን ፡ በሞቱ ፡ ይሽር ፡ ዘንድ ፡፡ ይፈታም ፡ ዘንድ ፡ እልያን ፡ ከሞት ፡ ፍርሃት ፡ የተነሣ ፡ ተዋርደው ፡ የነበሩትን ፡ ለባርነት ፡ ዕድሜያቸውን ፡ ሁሉን ፡፡

የሱስ ፡ ክርስቶስም ፡ ጠባያችነንና ፡ ባሕርያችነን ፡ ከታላቅ ፡ ፍቅሩ ፡ የተነሣ ፡ ሰውን ፡ ሁሉን ፡ ያድን ፡ ዘንድ ፡ ብሎ ፡ በተቀበለ ፡ ጊዜ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ሕግ ፡ በታች ፡ ወረደ ፡፡ እንደሀ ፡ ብልዋልና ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በቅዱስ ፡ ጳውሎስ ፡ አፍ ፡፡ የዘመኑ ፡ ፍጻሜ ፡ በደረሰ ፡ ጊዜ ፡ እግዚአብሔር ፡ ልጁን ፡ ላከ ፡ ከሴትም ፡ ተወለደ ፡፡ ከኦሪት ፡ በታችም ፡ ሆነ ፡፡ ከኦሪት ፡ በታች ፡ ያሉትን ፡ ይገዛ ፡ ዘንድ ፡፡ እ

ኛም ፡ የልጅነትን ፡ መዝገብ ፡ እንወስድ ፡ ዘንድ ፡፡ ገላትያ ውያን ፡ ፬፡ ፬፡፡ ስለዚህም ፡ ፰፡ ቀን ፡ ከተወለደ ፡ በኋላ ፡ ተገ ዘረ ፡፡ ስሙም ፡ "የሱስ ፡" ማለት ፡ የሚረዳ ፡ የሚያድን ም ፡ ተባለ ፡፡ እርሱም ፡ ከሕፃንነቱ ፡ ጀምሮ ፡ እስኪሞት ፡ ድረስ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ሕግ ፡ በኛ ፡ ፈንታ ፡ ፈጸመ ፡፡ የ ሕግም ፡ መርገም ፡ ስለኛ ፡ ተሸክሞ ፡ አስወገደ ፡፡ ሰው ፡ ሁ ሉ ፡ ከሕፃንነቱ ፡ ጀምር ፡ እስከ ፡ ሞቱ ፡ ድረስ ፡ ከክርስቶ ስ ፡ ጋራ ፡ አንድነት ፡ ማድረግ ፡ ይችል ፡ ዘንድ ፡ ሕፃናታችን ም ፡ በርሱ ፡ ይቀደሱ ፡ ዘንድ ፡፡

የማርያምም ፡ የመንጻትዋ ፡ ወራት ፡ በተፈጸመ ፡ ጊዜ ፡ እርስዋ ፡ ከዮሴፍ ፡ ጋራ ፡ እንደ ፡ ሙሴ ፡ ሕግ ፡ ይዘውት ፡ ወጡ ፡ ወደ ፡ የሩሳሌም ፡ በእግዚአብሔር ፡ ፊት ፡ ያቆሙ ት ፡ ዘንድ ፡፡ መሥዋዕትንም ፡ አቀረቡ ፡ በሕግ ፡ እንደ ፡ ታዘ ዙ ፡፡ እነሆም ፡ ሰው ፡ ነበረ ፡ በየሩሳሌም ፡ ስምዖን ፡ የሚ ሉት ፡ ስሙን ፡፡ ይህም ፡ ሰው ፡ ጻድቅ ፡ የዋህም ፡ ነበረ ፡፡ የእሥራኤልንም ፡ ደስታ ፡ ተስፋ ፡ አደረገ ፡፡ መንፈስ ፡ ቅዱ ስም ፡ ነበረበት ፡፡ ከመንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ ተገልጾለት ፡ ነበ ረ ፡ ሞት ፡ እንዳያይ ፡ እግዚአብሔር ፡ የቀባውን ፡ ሳያይ ፡፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ ደረሰ ፡ ወደ ፡ መቅደስ ፡፡ አባትና ፡ እና ቱም ፡ ብላቴናውን ፡ የሱስን ፡ ይዘው ፡ በገቡ ፡ ጊዜ ፡ ያደር ጉለት ፡ ዘንድ ፡ እንደ ፡ ሕግ ፡ ልማድ ፡፡ በክንዱ ፡ ተሸከመ ው ፡ እግዚአብሔርንም ፡ አመሰገነ ፡ አለም ፡፡ ዛሬ ፡ ባርያ ህን ፡ ትተዋለህ ፡ አቤቱ ፡ በሰላም ፡ እንደ ፡ ነገርህ ፡፡ ዓይኖ ቼ ፡ አይተዋልና ፡ ማዳንህን ፡ ያዘጋጀህውን ፡ ባሕዛብ ፡ ሁ ሉ ፡ ፊት ፡፡ ብርሃን ፡ ሁኖ ፡ አሕዛብን ፡ ያበራ ፡ ዘንድ ፡ ለሕ ዝብህም ፡ ለእሥራኤል ፡ ክብር ፡ ሊሆን ፡፡

የዚያን ፡ ጊዜም ፡ በቤተ ፡ ልሔም ፡ ሳሉ ፡ ሰብአ ፡ ሰገ ል ፡ ከምሥራቅ ፡ መጡ ፡ ወደ ፡ የሩሳሌም ፡ ኢያሉ ፡፡ ወዴ ት ፡ ነው ፡ አሁን ፡ የተወለደ ፡ ያይሁድ ፡ ንጉሥ ፡፡ ኮከቡን ፡ በምሥራቅ ፡ አይተናልና ፡ መጽተንማልና ፡ እንሰግድለት ፡ ዘንድ ፡፡ ሄሮድስ ፡ ንጉሥም ፡ ሰምቶ ፡ ደነገጸ ፡ የሩሳሌም ም ፡ ሁሉ ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡፡ የካህናትንም ፡ አለቆች ፡ የሕዝ ብንም ፡ ጸፎች ፡ ሁሉን ፡ ሰበሰበ ፡ ጠየቃቸውም ፡፡ በወዴ

ት : ይወለዷል : ክርስቶስ : ብሎ :: እርሳቸውም : አሉት ::
በቤተ : ልሔም : በይሁዳ : ዕፃ :: እንዴህ : ተጽፏዋልና : በ
ሚክያስ : በነቢይ :: አንቺም : ቤተ : ልሔም : የይሁዳ : ም
ድር : አታንሽም : ከይሁዷ : ከተሞች :: ካንቺ : ይወጣልና :
ንጉሥ : ወገኖቼን : እሥራኤልን : የሚጠብቅ :: ከዚያ : በ
ኋላም : ሄሮድስ : ጸራቸው : የሰገልን : ሰዎች : በስውር :
ከርሳቸውም : ተረዷ : የታያቸውን : የኰከብን : ዘመን ::
ሰደዷቸውም : ወደ : ቤተ : ልሔም : አላቸውም :: ሒዷ :
እጅግም : ምርምሩ : ስለ : ተወለደው : ሕፃን :: ባገኛችሁ
ትም : ጊዜ : ንገሩኝ : እኔም : መጥቼ : እሰግድለት : ዘን
ድ :: እርሳቸውም : ከንጉሥ : ሰምተው : ሔዷ :: እነሆ
ም : በምሥራቅ : ያዩት : ኰከብ : መራቸው : መጽቶ : እ
ስኪቆም : ድረስ : ሕፃን : ባለበቱ : ላይ :: ከዚያም : ደርሰ
ው : ወደ : ቤት : ገቡ :: ሕፃንንም : አገኙት : ከናቱ : ከማ
ርያም : ጋሬ :: ወድቀውም : ሰገዷለት :: ሣዕናቸውንም :
ከፈቱ : እጅ : መንሻንም : ሰጡት : ወርቅ : ዕጣንም : ከር
ቤም :: በሕልምም : ታያቸው : ወደ : ሄሮድስ : እንዳይመ
ለሱ :: ተመለሱም : በሌላ : መንገድ : ወደገሬቸው :: እር
ሳቸውም : ከሔዷ : በኋላ : የእግዚአብሔር : መልአክ : ታ
የው : ለዮሴፍ : በሕልም : እንዴህ : ሲል :: ተነሣ : ሕፃኑ
ን : ይዘህ : ከናቱ : ጋሬ :: ወደ : ምሥርም : ሽሽ :: በዚያም :
ተቀመጥ : እስክናገርህ : ድረስ :: ሄሮድስ : ሕፃንን : ይሻዋ
ልና : ሊገለው :: እርሱም : ተነሥቶ : ወሰደ : ሕፃኑንና : እ
ናቲቱን : በሌት :: ወደ : ምሥርም : ሔደ : ከዚያም : ተቀመ
ጠ : ሄሮድስ : እስኪሞት : ድረስ :: ሄሮድስ : ግን : ባየ : ጊ
ዜ : የጥበብ : ሰዎች : እንደ : ተሣለቁበት : እጅግ : ተቈ
ጣ :: ሰደም : ገደለ : ሕፃናትን : ሁሉን : በቤተ : ልሔምና :
ባጠገብዋ : የነበሩትን : ፪፤ አመት : የሆነውን : ከዚያም :
ያነሰውን : ከሰብአ : ሰገል : በጠየቀው : ቍጥር :: ሄሮድስ
ም : በሞተ : ጊዜ : የእግዚአብሔር : መልአክ : ታየ : ለዮ
ሴፍ : በሕልም : በምሥር : እንዴህ : ሲል :: ተነሣ : ውሰድ :
ሕፃኑንና : እናቱን : ወደ : እሥራኤልም : ምድር : ሒድ ::
የሕፃኑን : ነፍስ : የሚሹ : ሙተዋልና :: እርሶም : ተነሥ

ቶ ፡ ወሰደ ፡ ሕፃኑንና ፡ እናቱን ፡ ወደ ፡ እሥራኤልም ፡ ም
ድር ፡ መጣ ። አርኬላዎስም ፡ ባባቱ ፡ በሄሮድስ ፡ ስፍራ ፡
በይሁዳ ፡ እንደ ፡ ነገሠ ፡ ሰምቶ ፡ ከዚያ ፡ እንደይሔድ ፡ ፈ
ራ ። በሕልምም ፡ ታየው ፡ ወደ ፡ ገሊላ ፡ ምድርም ፡ ሔደ ፡
በናዝሬትም ፡ ተቀመጠ ።

የየሱስ ፡ ዕድሜም ፡ ፲፪፤ አመት ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ አባት ፡
እናቱም ፡ ወጡ ፡ ወደ ፡ የሩሳሌም ፡ በፋሲካ ፡ በዓል ፡ እን
ደ ፡ ልማደቸው ። የሱስንም ፡ ከርሳቸው ፡ ጋራ ፡ ወሰዱ ።
ወራቱም ፡ በተፈጸመ ፡ ጊዜ ፡ ሊመለሱ ፡ ቀረ ፡ ብላቴናው ፡
የሱስ ፡ በየሩሳሌም ። ዮሴፍም ፡ እናቱም ፡ አላወቁት
ም ። ይመስላቸው ፡ ነበረና ፡ ከባልንጀሮቻቸው ፡ ጋራ ፡ ያ
ለ ። ያንድ ፡ ቀንም ፡ መንገድ ፡ ሒደው ፡ ፈለጉት ፡ ከዘመ
ዶቻቸው ፡ ከሚያውቋቸውም ፡ ዘንድ ። ባላገኙትም ፡ ጊ
ዜ ፡ ወደ ፡ የሩሳሌም ፡ ሊሹት ፡ ተመለሱ ። ከ፫፤ ቀንም ፡ በ
ኋላ ፡ አገኙት ፡ በመቅደስ ፡ ተቀምጦ ፡ በመምህራን ፡ መኻ
ከል ፡ ሲሰማቸው ፡ ሲጠይቃቸውም ። የሰማውም ፡ ሁሉ ፡
አደነቀ ፡ ከማስተዋሉ ፡ ከምላሹም ፡ የተነሣ ። ባዩትም ፡
ጊዜ ፡ አደነቁ ። እናቱም ፡ አለችው ። ልጄ ፡ ሆይ ፡ ለምን ፡
እንደ፡ህ ፡ አደረግህልን ። እነሆ ፡ አባትህ ፡ እኔም ፡ እኻነህ ፡
ተጨንቀን ። እርሱ ፡ ግን ፡ አላቸው ። ለምን ፡ ትሹኝላች
ሁ ። አታውቁምን ፡ እንዲገባኝ ፡ እሆን ፡ ዘንድ ፡ ላባቴ ፡
በሆነው ። እርሳቸው ፡ ግን ፡ አላወቁም ፡ ያላቸውን ፡ ነገር ።
ከርሳቸውም ፡ ጋራ ፡ ወረደ ፡ ወደ ፡ ናዝሬትም ፡ መጣ ። ለ
ርሳቸውም ፡ ይታዘዝ ፡ ነበረ ። እናቱም ፡ ይህነን ፡ ነገር ፡ ሁ
ሉን ፡ በልብዋ ፡ ጠበቀች ። የሱስም ፡ አደገ ፡ በጥበብ ፡ በ
ቁመትም ፡ በጸጋም ፡ በእግዚአብሔር ፡ ዘንድ ፡ በሰውም ፡
ዘንድ ። ከዚያም ፡ ዘመን ፡ ጀምሮ ፡ ዕድሜው ፡ ፴፤ አመት ፡
እስኪሆን ፡ ድረስ ፡ የሆነለት ፡ እግዚአብሔር ፡ አላስጻፈል
ነም ። ከርሱም ፡ ያልመጣውን ፡ ወሬን ፡ አንቀበልም ።

የሱስም ፡ በግልጽ ፡ ለማስተማር ፡ ሳይነሣ ፡ መለክተኛ
ው ፡ ዮሐንስ ፡ ተነሣ ፡ መንገዱን ፡ ሊጸርግ ፡ ለክርስቶስ ፡ ቃ
ልም ፡ ወደ ፡ ሰው ፡ ልብ ፡ መግባት ፡ ሊያበጅለት ። ይህች
ን ፡ መጸራቱን ፡ ሊፈጽም ፡ ብሎ ፡ በምድረ ፡ በደ ፡ ሰበከ ፡

አለም ፡፡ ንስሐ ፡ ግቡ ፡ ልባችሁን ፡ ልወጡ ፡ መንግሥተ ፡ ሰ
ማያት ፡ ቀርባለችና ፡፡ ማለቱ ፡ እንደህ ፡ ነበረ ፡፡ ልባችሁ ፡
የሰውም ፡ ሁሉ ፡ ልብ ፡ በኃጢአት ፡ ኍርዋልና ፡ የኃጢአት
ም ፡ መውደድ ፡ ወደ ፡ መንግሥተ ፡ ሰማያት ፡ ከመግባት ፡
ይከለክላል ፡፡ መንግሥተ ፡ ሰማያትም ፡ እግዚአብሔር ፡
የሰውን ፡ ልብ ፡ ወደ ፡ ሚገዛበት ፡ የእግዚአብሔርም ፡
ፈቃድ ፡ ወደ ፡ ሚፈጸምበት ፡ ሰውም ፡ የዘላለም ፡ ሕይወ
ትንና ፡ ደህንነት ፡ ወደ ፡ ሚቀምስበት ፡ ቀርባለች ፡፡ የዚህች ፡
መንግሥት ፡ ንጉሥም ፡ መጣ ፡፡ ተነሡ ፡ ተቀበሉት ፡ በሣይ
ማኖት ፡ ከኃጢአትም ፡ ከመርገምም ፡ ሽሹ ፡ ወደርሱም ፡
ሒዱ ፡፡

ይህነንም ፡ ነገር ፡ ሰምተው ፡ የተቀበሉት ፡ ተጠመቁ ፡ በ
ዮርደኖስ ፡ ወንዝ ፡፡ የጥምቀቱም ፡ ምሥጢር ፡ ይህ ፡ ነበረ ፡፡
ምልክት ፡ ነበረ ፡ ለልብ ፡ መለወጥ ፡፡ ሰው ፡ ኃጢአቱን ፡ ለ
ዮሐንስ ፡ አስታውቆ ፡ ስለርሱም ፡ አዝኖ ፡ ዮሐንስ ፡ ወደ ፡
ወንዝ ፡ አገባው ፡ ከዚያም ፡ ከውኃ ፡ በታች ፡ አወረደው ፡
ወኃ ፡ በራሱ ፡ ላይ ፡ እስኪሔድ ፡ ድረስ ፡፡ በኋላም ፡ ወጣ ፡፡
የሰው ፡ መግባት ፡ ወደ ፡ ውኃ ፡ መጠመቁም ፡ የሞት ፡
ምሳሌ ፡ ሆነ ፡፡ "እንደሁም ፡ የኃጢአት ፡ ሰውነት ፡ ይሙ
ት ፡" ማለት ፡ ነበረ ፡፡ የሰውም ፡ መውጣት ፡ ከውኃ ፡ የት
ንሣኤም ፡ የሕይወቱም ፡ ምሳሌ ፡ ሆነ ፡፡ "እንደሁም ፡ የበ
ጐነት ፡ የእግዚአብሔርም ፡ ሰውነት ፡ ይነሣ ፡ ይድንም ፡"
ማለቱ ፡ ነበረ ፡፡

ብዙ ፡ ሰዎችም ፡ ወደ ፡ ዮሐንስ ፡ መጡ ፡ ከርሱ ፡ ይጠመ
ቁ ፡ ዘንድ ፡ በዮርደኖስ ፡ ወንዝ ፡፡ ፈሪሳውያንና ፡ ሳዱቃ
ውያን ፡ ደግሞ ፡ መጡ ፡ በመጠመቃቸው ፡ በሰው ፡ ፊት ፡
ክብርን ፡ ያገኙ ፡ ዘንድ ፡፡ ፈሪሳወያንም ፡ የእግዚአብሔር
ን ፡ ሕግና ፡ ያባቶቻቸውን ፡ ሥርዓት ፡ በመጠበቅ ፡ በሰው ፡ ዘ
ንድ ፡ ጻድቃን ፡ ይባሉ ፡ ዘንድ ፡ የፈለጉ ፡ ሰዎች ፡ ነበሩ ፡፡
ልባቸው ፡ ግን ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ራቀ ፡፡ የእግዚአብሔር
ን ፡ ሕግ ፡ የሽማግሎችም ፡ ልማድ ፡ በሥጋ ፡ መጠን ፡ ጠበ
ቁ ፡ ጸሎታቸውንም ፡ ጾማቸውንም ፡ ምጽዋዕታቸውንም ፡
በግልጽ ፡ አበዙ ፡፡ በታናሽና ፡ በታላቅ ፡ ትእዛዝም ፡ በታናሽ

ና ፡ በታላቅ ፡ ኃጢአትም ፡ መካከል ፡ መለየት ፡ አደረጉ ።
የእግዚአብሔርንም ፡ ፍርድ ፡ የፍቅርንም ፡ የምህረትን
ም ፡ ነገር ፡ ሻሩ ።

የሳዱቃውያን ፡ መለየት ፡ ግን ፡ ይህ ፡ ነበረ ። እርሳቸ
ው ፡ ከሞት ፡ በኋላ ፡ ባለች ፡ ሕይወት ፡ በትንሣኤም ፡ በመ
ናፍስትም ፡ አላመኑም ። ሰው ፡ ሲሞት ፡ ሥጋና ፡ ነፍስ ፡ ይ
ሞታሉ ፡ አሉ ። እንግዲህም ፡ የኃጢአትና ፡ የበጐነት ፡ ደመ
ወዜ ፡ የለም ፡ ሰው ፡ በዚህች ፡ ሕይወት ፡ ሳለ ፡ ከሚቀ
በለው ፡ በቀር ። ከዚህም ፡ ጋራ ፡ ትምርታቸው ፡ ተሰማማች ፡
እንደሆ ፡ ሲሉ ። እንብላ ፡ እንጠጣም ፡ ነገ ፡ እንሞታለን
ና ። ስለዚህም ፡ ከእግዚአብሔር ፡ መጻሕፍት ፡ ኦሪትን ፡ ብ
ቻ ፡ ሌላ ፡ አልተቀበሉም ። በኦሪትም ፡ የሙታን ፡ ትንሣኤ ፡
በጣም ፡ አልተገለጠችምና ፡ እርሳቸው ፡ በኦሪት ፡ ከቶ ፡ እ
ንደልተገኘች ፡ አስተምረው ፡ ነበረ ።

እለዚህ ፡ ፪፤ ወገኖችም ፡ ፈሪሳውያንና ፡ ሳዱቃውያን ፡
ወደ ፡ ዮሐንስ ፡ መጥመቅ ፡ በመጡ ፡ ጊዜ ፡ እርሱ ፡ ገሠጻቸ
ው ፡ ተጻየፈቸውም ፡ እንደሆ ፡ ሲል ። እላንተ ፡ የባብ ፡ ት
ውልድ ፡ ማን ፡ አሳያችሁ ፡ ከሚመጣ ፡ ቍጣ ፡ እንድትሸ
ሹ ። አሁንም ፡ አድርጉ ፡ ፍሬ ፡ ለንስሐ ፡ የሚገባ ። አይም
ሰላችሁ ፡ በነፍሳችሁ ፡ ትሉ ፡ ዘንድ ። አባታችን ፡ አብርሃ
ም ፡ ነው ። እኔ ፡ ልንገራችሁ ። እግዚአብሔር ፡ ቻይ ፡ እንደ
ሆነ ፡ ከዚህ ፡ ደንጊያ ፡ ልጆችን ፡ ለማስነሣት ፡ ለአብርሃ
ም ። እነሆ ፡ ደግሞ ፡ ምሳር ፡ ተቀምጥዋል ፡ በዛፎች ፡ ስር ።
መልካምም ፡ ፍሬ ፡ የማታፈራ ፡ ዛፍ ፡ ሁሉ ፡ ትቈረጣለ
ች ፡ ወደሳትም ፡ ትጨመራለች ። ሰውም ፡ ዮሐንስን ፡ በጠ
የቁት ፡ ጊዜ ፡ "አንተ ፡ ማነህ ፡" ብለው ። እርሱ ፡ "እኔ ፡
ክርስቶስ ፡ አይደለሁም ፡" አለ ። አንተን ፡ ኤልያስ ፡ ነህ ፡
ሲሉ ። እርሱ ፡ አለ ። "አይደለሁም ።" ወይስ ፡ ያ ፡ ነቢይ
ን ። "አይደለም ።" እርሳቸውም ፡ አሉ ። ይህ ፡ ሁሉ ፡ ካ
ልሆንህ ፡ ምነው ፡ ታጠምቃለህ ። እርሱም ፡ መለሰ ፡ አለ
ም ። "እኔ ፡ ያዋጅ ፡ ነጋሪ ፡ ድምጽ ፡ ነኝ ፡ በምድረ ፡ በደ ።
መንገድን ፡ አስናዱ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ይሳይያስ ፡ ነቢይ ፡ እ
ንደለ ። እኔም ፡ አጠምቃችኋለሁ ፡ በውኃ ። ከኔ ፡ በኋላ ፡

ግን ፡ የሚመጣ ፡ እርሱ ፡ ከኔ ፡ ይበረታል ፡፡ የጫማውን ፡ ጠፍር ፡ የማይገባኝ ፡ ተጉንብሼ ፡ እፈታው ፡ ዘንድ ፡፡ እርሱም ፡ ያጠምቃችኋል ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስና ፡ በሳት ፡፡ መሸን ፡ በጁ ፡ ያለ ፡ አውድማውን ፡ የሚያነጻበት ፡፡ ስንዴውንም ፡ ይሰበስባል ፡ በጎተራው ፡ ገለባውን ፡ ግን ፡ ያቃጥለዋል ፡ በማጠፋ ፡ እሳት ፡፡"

አሁንም ፡ ደረሰ ፡ ያ ፡ ቀን ፡ እግዚአብሔር ፡ በፊት ፡ በነቢያት ፡ አፍ ፡ በትንቢት ፡ ተስፋ ፡ ስላስደረገ ፡፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ጌታችን ፡ በሰው ፡ ፊት ፡ በግልጽ ፡ ለተግባሩ ፡ እንደ ቀባ ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በርሱም ፡ እንደገለጽ ፡ እግዚአብሔር ፡ እንደ ፡ ሰራው ፡ እንደለም ፡ መድኀኒት ፡፡ የሱስ ፡ ወደ ፡ ዮርዳኖስ ፡ ሔደ ፡ ከዮሐንስ ፡ ይጠመቅ ፡ ዘንድ ፡፡ ይህችም ፡ ጥምቀት ፡ የንስሓ ፡ መግባት ፡ ምልክት ፡ ነበረች ፡፡ የሱስም ፡ ሲጠመቅ ፡ ነፍሱን ፡ ኃጢአተኛ ፡ ሁና ፡ ቍጠረ ፡፡ አሁንም ፡ እርሱ ፡ ለራሱ ፡ ኃጢአትን ፡ ሳያውቅ ፡ የኛን ፡ ኃጢአት ፡ የርሱን ፡ ኃጢአት ፡ ቍጥሮት ፡ በኛ ፡ ፈንታ ፡ ተጠመቀ ፡፡ ዮሐንስም ፡ ሲያየው ፡ አድንቆ ፡ አለው ፡፡ ለኔ ፡ ይገባኛል ፡ ካንተ ፡ እጠመቅ ፡ ዘንድ ፡ አንተም ፡ እንዴት ፡ ትመጣለህ ፡ ወደኔ ፡፡ ሊከለክለውም ፡ ፈለገ ፡፡ ደሮ ፡ የሱስ ፡ አለው ፡፡ አሁንስ ፡ ተወው ፡፡ እንደህ ፡ ይገባናልና ፡ ጽድቅን ፡ ሁሉን ፡ እንፈጽም ፡ ዘንድ ፡፡ ጽድቅም ፡ ማለት ፡ እግዚአብሔር ፡ ከሰው ፡ ዘንድ ፡ የሚፈልገው ፡ እግዚአብሔርም ፡ በሕጉ ፡ የገለጸውን ፡ ፈቃዱን ፡ መፈጸም ፡፡ እንዲሁም ፡ ለክርስቶስ ፡ ተገባ ፡ በ፲፤ ትእዛዛት እግዚአብሔር ፡ የፈለገውን ፡ ተግባር ፡ በጣም ፡ ሊያደርግ ፡ የከለከለውንም ፡ ኃጢአት ፡ በጣም ፡ ሊተው ፡፡ ይህም ፡ ብቻ ፡ አይበቃም ፡ ነበረ ፡፡ ከአደም ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ክርስቶስ ፡ ድረስ ፡ ከቶ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ አልተገኘም ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ትእዛዝ ፡ የፈጸመ ፡ ኃጢአትንም ፡ የተወ ፡፡ እስከ ፡ ፍጻሜ ፡ ዓለም ፡ ድረስም ፡ አንድ ፡ አይገኝም ፡ የሚፈጽመው ፡ ሳይበድል ፡፡ በዚህም ፡ ታላቅ ፡ ዕዳ ፡ ሆነ ፡ በሰው ፡ ሁሉ ፡ ላይ ፡፡ ይህነንም ፡ ዕዳ ፡ ሁሉ ፡ ሊከፍል ፡ ክርስቶስ ፡ መጣ ፡ የኃጢአትን ፡ ዋጋ ፡ በሁሉ ፡ ፈንታ ፡ ይቀበል ፡ ዘንድ ፡ ያልተ

ፈጸመም ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ሕግ ፡ ይፈጽም ፡ ዘንድ ፡ በ
ሁሉ ፡ ፈንታ ፡ እውነተኛ ፡ መኻከለኛ ፡ ሁኖ ፡ በእግዚአብሔ
ርና ፡ በሰው ፡ መኻከል ። ከእግዚአብሔርም ፡ የተለየው
ን ፡ የሰውን ፡ ወገን ፡ ሁሉ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ጋራ ፡ ሊያሰ
ማማ ፡ ሊያስታርቅም ፡ የአደምንም ፡ ልጆች ፡ ወደ ፡ እግዚ
አብሔር ፡ ሊመልሳቸው ። ለዚችም ፡ ለመድኃኒታችን ፡ ስ
ራ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ አብ ፡ ሥልጣን ፡ እንደ ፡ ተቀበለ ፡ አ
ሁን ፡ ሊገለጽ ፡ ነበረ ።

የሱስም ፡ በዮርዳኖስ ፡ ወንዝ ፡ ተጠመቀ ። ከተጠመቀ
ም ፡ በኋላ ፡ ከውኃ ፡ ወጣ ። እነሆም ፡ ሰማይ ፡ ተከፈተለ
ት ። የእግዚአብሔርም ፡ መንፈስ ፡ እንደ ፡ ርግብ ፡ ሲወር
ድ ፡ አየ ። በርሱም ፡ ተቀመጠ ። ከሰማይም ፡ ድምጽ ፡ መ
ጣ ፡ እንዲህ ፡ሲል ። "ልጄ ፡ ወዳጄ ፡ ይህ ፡ ነው ፡ በርሱ ፡ የ
ወደድሁ ።" በዚህም ፡ ነገር ፡ እግዚአብሔር ፡ አብ ፡ ለ
ልጁ ፡ ይመሰክራል ። የሰውም ፡ መድኃኒት ፡ ሁኖ ፡
ይቀበለዋል ። ለሹመቱም ፡ ይቀድሰዋል ፡ ይቀባው
ማል ። ይህ ፡ ነገርም ፡ በብዙ ፡ ምስክሮች ፡ ይጸናል ። እንዲ
ህ ፡ ይላልና ፡ ዳዊት ፡ መዝሙር ፡ ፵፭፡ ቍ ፡ ፮፡ ፯። ዙፋንህ ፡
አምላክ ፡ ሆይ ፡ ለዘላለም ፡ ነው ። የመንግሥትህም ፡ በት
ር ፡ የቀና ፡ በትር ፡ ነው ። እውነትንም ፡ ወደድህ ፡ ዐመፃን
ም ፡ ጸላህ ። ስለዚህ ፡ አምላክ ፡ ሆይ ፡ አምላክህ ፡ ቀባህ ፡
በደስታ ፡ ዘይት ፡ እንደንተ ፡ ካሉ ፡ ይልቅ ። ጳውሎስም ፡
ይላል ። ይህነን ፡ ነገር ፡ ይላል ፡ ስለ ፡ ልጁ ። ዕብራውያን ፡
፩፡ ፰። ደግሞ ፡ ይላል ፡ ክርስቶስ ፡ በትንቢት ፡ በይሳይያስ ፡
አፍ ። ይሳይያስ ፡ ፷፩፡ ፩። የእግዚአብሔር ፡ ያምላክ ፡ መ
ንፈስ ፡ በላዬ ፡ ነው ፡ ስለዚህ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቀባኝ ።
እርሱም ፡ ላከኝ ፡ ለችጋረኞች ፡ የምስራች ፡ እነግር ፡ ዘ
ንድ ፡ ልባቸው ፡ የተሰበረትንም ፡ እፈውስ ፡ ዘንድ ። የታ
ሠረትንም ፡ በመፈታት ፡ ተስፋ ፡ አስደርግ ፡ ዘንድ ። በናዝ
ሬትም ፡ በመስጊድ ፡ ሁኖ ፡ ይህነን ፡ ስፍራ ፡ በደገመ ፡ ጊዜ ፡
እንዲህ ፡ አለ ። ዛሬ ፡ ይህ ፡ መጽሐፍ ፡ በጆሮዋችሁ ፡ ተፈጸ
መ ። ሉቃስ ፡ ፬፡ ፲፰። ጴጥሮስም ፡ ይላል ፡ በማስተማሩ ፡ በ
ቆርኔልዮስ ፡ ቤት ፡ ሳለ ። እግዚአብሔር ፡ ይህነን ፡ የሱስ ፡

ናዝራዊውን ፡ ቀባ ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በኃይልም ፡፡ የሐዋር ያት ፡ ስራ ፡ ፲፡ ፴፰፡፡ ዮሐንስ ፡ መጥመቅም ፡ ይላል ፡፡ እግዚ አብሔር ፡ መንፈሱን ፡ ሰፍር ፡ እንዳልሰጠው ፡፡ ዮሐንስ ፡ ፫፡ ፴፬፡፡ ለዚችም ፡ መቅባት ፡ ምሳሌ ፡ ነበረ ፡ በብሉይ ፡ ሥርዓ ት ፡፡ የእግዚአብሔር ፡ ባሮች ፡ እርሳቸውም ፡ ነገሥታትና ፡ ካህናት ፡ ነቢያትም ፡ ተግባራቸውን ፡ ሰይጀምሩ ፡ ተቀቡ ፡ በተቀደሰች ፡ ቅቤ ፡፡ የሱስ ፡ ክርስቶስም ፡ መኳከለኛችን ፡ ንጉሥ ፡ ካህንም ፡ ነቢይም ፡ ባንድ ፡ ለመሆን ፡ በሰውነቱ ፡ ተቀባ ፡፡ እለዚያም ፡ ለሚጠፋ ፡ ማገልገል ፡ በሚጠፋ ፡ ቅ ቤ ፡፡ እርሱ ፡ ግን ፡ ለዘላለም ፡ ማገልገሉ ፡ በማይጠፋ ፡ ቅቤ ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡፡

አሁንም ፡ ትምህርቱን ፡ ሳይገባ ፡ መንፈስ ፡ ወሰደው ፡ ወ ደ ፡ ምድረ ፡ በዳ ፡ ከዚያ ፡ ሊ ፈተ ን ፡ ከዲያብሎስ ፡፡ ከዚ ያም ፡ ፵፡ ቀን ፡ ፵፡ ሌሊትም ፡ ጾሞ ፡ ተራበ ፡፡ ፈታኙም ፡ መጣበት ፡ አለውም ፡፡ የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ እንደ ፡ ሆ ንህ ፡ በል ፡ እሌህ ፡ ደንጎች ፡ እንጀራ ፡ እንዲሆኑ ፡፡ እርሱ ም ፡ መለሰለት ፡ አለውም ፡፡ ተጽፎዋል ፡፡ በንጀራ ፡ ብቻ ፡ ሰው ፡ እንደይድን ፡ በእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ካፉ ፡ በምት ወጣ ፡ እንጂ ፡፡ ከዚያም ፡ ወሰደው ፡ ሰይጣን ፡ ወደ ፡ ቅድ ስት ፡ አገር ፡ ወደ ፡ የረሳሌም ፡፡ በቤተ ፡ መቅደስም ፡ ጫፍ ፡ ላይ ፡ አቆመው ፡ አለውም ፡፡ የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ እን ደ ፡ ሆንህ ፡ ሰውነትህን ፡ ጣል ፡ ወደ ፡ ታች ፡፡ ተጽፎዋልና ፡ እንዲያዝ ፡ መለክተኞቹን ፡ ስላንተ ፡ በጀቸው ፡ እንዲያን ሡህ ፡፡ እግርህ ፡ በደንጊያ ፡ እንደትሰናከል ፡፡ የሱስም ፡ አ ለው ፡፡ ደግሞ ፡ ተጽፎዋል ፡፡ አምላክህን ፡ እግዚአብሔር ን ፡ አትፈታተን ፡፡ ደግሞ ፡ ወሰደው ፡ ሰይጣን ፡ እጅግ ፡ ወ ደ ፡ ረዘመ ፡ ተራራ ፡፡ ያለምንም ፡ ሁሉ ፡ መንግሥታት ፡ ክብ ርዋንም ፡ አሳየው ፡፡ አለውም ፡፡ ይህን ፡ ሁሉ ፡ እሰጥሃለ ሁ ፡ ለኔ ፡ ሰግደህ ፡ ብትወድቅ ፡፡ ከዚያ ፡ ወዲያ ፡ ክርስቶ ስ ፡ አለው ፡፡ ራቅ ፡ ከኔ ፡ አንተ ፡ ሰይጣን ፡፡ ተጽፎዋልና ፡፡ ለ እግዚአብሔር ፡ ላምላክህ ፡ ስገድ ፡፡ እርሱንም ፡ ብቻውን ፡ አምልክ ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ሰይጣን ፡ ተወው ፡፡ እነሆም ፡ መላእክት ፡ መጡ ፡ ሊያገለግሉት ፡ ማቴዎስ ፡ ፬፡፡

በዚህ ፡ ነገርም ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ በሰውነቱ ፡ ሁለተኛ ፡ አደም ፡ ሁኖ ፡ ይገለጻል ፡ መጀመርያ ፡ አደም ፡ የበደለውን ፡ ለመሻር ፡ የመጣ ፡፡ እግዚአብሔርም ፡ መጀመርያውን ፡ አደም ፡ ወደ ፡ ተድላ ፡ ገነት ፡ አስቀመጠው ፡ ሊሰራው ፡ ሊጠብቀውም ፡፡ ከዛፏም ፡ ፍሬ ፡ ሁሉ ፡ ሊበላ ፡ አዘዘው ፡ መልካምንና ፡ ክፉን ፡ ከሚያስታውቀው ፡ ዛፍ ፡ በቀር ፡፡ የእግዚአብሔርን ፡ ትእዛዝ ፡ አፍርሶ ፡ ከዚች ፡ አንዲት ፡ ዛፍ ፡ ግን ፡ ቢበላ ፡ ሞት ፡ ሊሙት ፡ ነበረ ፡፡ በዚህ ፡ ትእዛዝም ፡ እግዚአብሔር ፡ የፈለገው ፡ ነገር ፡ ቃሊል ፡ ነበር ፡፡ መታዘዝ ፡ ብቻ ፡ ፈለገ ፡፡ ሰውም ፡ ገና ፡ ኃጢአትና ፡ ድካም ፡ አልነበረበትምና ፡ ወደ ፡ ኃጢአትም ፡ አልዘነበለም ፡፡ የእግዚአብሔርንም ፡ ፍቅር ፡ አወቀ ፡ ስለዚህ ፡ ማሸነፍ ፡ ተቻለው ፡፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ግን ፡ ከሰማያዊ ፡ ገነት ፡ መጥቶ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ወደ ፡ ምድረ ፡ በዳ ፡ ወሰደው ፡ መብል ፡ የሌለበት ፡፡ ካራዊትም ፡ ጋራ ፡ ነበረ ፡ ቅዱስ ፡ ማርቆስ ፡ እንዲል ፡፡ መጀመርያ ፡ አደምም ፡ ልቡ ፡ የወደደውን ፡ መብል ፡ ሁሉ ፡ ባገኘው ፡ ፈንታ ፡ ሁለተኛ ፡ አደም ፡ ፵፤ ቀን ፡ ፵፤ ሌሊትም ፡ ጾመ ፡፡ ጾሙም ፡ ብርቱ ፡ ጾም ፡ ነበረ ፡ አንዳችን ፡ አልቀመሰምና ፡፡ ሙሴም ፡ በውነት ፡ ፪፤ ጊዜ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ጋራ ፡ ሲሆን ፡ እርሱ ፡ ደግሞ ፡ ፵፤ ቀንና ፡ ፵፤ ሌሊት ፡ ሳይበላ ፡ ሳይጠጣም ፡ ይሰነብት ፡ ነበረ ፡፡ ደር ፡ እንደሀ ፡ አድርጎ ፡ አልተራበም ፡ እግዚአብሔርን ፡ በማየት ፡ ጸገበ ፡ እንጂ ፡፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ግን ፡ በሥጋና ፡ በነፍስ ፡ አንዳችን ፡ አልቀመሰም ፡ በጣም ፡ ጾመ ፡ እንጂ ፡፡ ኤልያስም ፡ እርሱ ፡ ደግሞ ፡ ፵፤ ቀን ፡ አርብዓ ፡ ሌሊትም ፡ ሳይበላ ፡ ሳይጠጣም ፡ ኑሮ ፡ መንገዱን ፡ ሔደ ፡ በምድረ ፡ በዳ ፡ ወደ ፡ ኮሬብ ፡ ተራራ ፡፡ ደሮ ፡ ኤልያስ ፡ መልአክ ፡ በሰጠው ፡ መብል ፡ ኃይል ፡ አገኘ ፡ ለዚህ ፡ መንገድ ፡፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ግን ፡ የአደምን ፡ ኃጢአት ፡ የሰውንም ፡ ሁሉ ፡ ምድራዊ ፡ መመኘት ፡ ሊያስታርቅ ፡ ብሎ ፡ እንዲህ ፡ ያለውን ፡ ኃይል ፡ አጠ ፡፡ ምንድር ፡ ይላልና ፡ ጳውሎስ ፡ ወደ ፡ ዕብራውያን ፡ ፬፤ ፲፭፡፡ የካህናት ፡ አለቃ ፡ የለነምና ፡ የማይችል ፡ ሕማም ፡ ይቀበል ፡ ዘንድ ፡ ከድካማችን ፡ ጋራ ፡፡ በሁሉ ፡ የተፈተነ ፡ ነው ፡

እንጅ ፡ እንደኛ ፡ ከኃጢአት ፡ በቀር ፡፡ አሁንም ፡ የሱስ ፡ ፵፡
ቀንና ፡ ፵፡ ሌሊት ፡ አንዳችን ፡ ካልቀመሰ ፡ በኋላ ፡ ተራበ ፡፡ የ
ዚያን ፡ ጊዜ ፡ ሰይጣን ፡ ቀረበለት ፡፡ ይህም ፡ በክፉ ፡ ጊዜ ፡
ነበረ ፡፡ ሰይጣን ፡ ወደ ፡ ሄዋ ፡ መጣ ፡ በገነት ፡ እርስዋ ፡ ከአ
ደም ፡ ጋራ ፡ ስትጸግብ ፡ በበጎ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡፡ በዚህ ፡ ለፊተኞ
ች ፡ ወላጆቻችን ፡ ቃሊል ፡ የሆነ ፡ በሰይጣን ፡ ላይ ፡ ማሸነ
ፍ ፡ ለሁለተኛ ፡ አደም ፡ ቸገረ ፡፡ ደሮ ፡ እርሳቸው ፡ ጸግበው ፡
ወደቁ ፡፡ የሱስ ፡ ግን ፡ ተርቦ ፡ አሸነፈ ፡፡ ሲርብም ፡ ፈታኙ ፡
ወደርሱ ፡ ቀረበ ፡፡ ምናልባት ፡ በብርሃን ፡ መልአክ ፡ መል
ክ ፡ የሱስ ፡ እንዲያውቀው ፡ ብሎ ፡፡ መንገድንም ፡ አሳየ
ው ፡ ራቡን ፡ ለመቍርጥ ፡፡ "የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ እንደ ፡
ሆንህ ፡ በል ፡ እሌህ ፡ ድንጎች ፡ እንጀራ ፡ እንዲሆኑ ፡፡" የሱ
ስ ፡ ክርስቶስም ፡ በውነት ፡ የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ ነበረ ፡፡
ደሮ ፡ አሁን ፡ የትሕትና ፡ ጊዜ ፡ የመዋረድም ፡ ጊዜ ፡ ነበረ ፡
የልጅነት ፡ ጊዜ ፡ አይደለም ፡፡ ስለዚህም ፡ አሁን ፡ የደንጊያ ፡
መለወጥ ፡ በወደደ ፡ ያድነን ፡ ዘንድ ፡ ባልተቻለው ፡፡ እንዴት ፡
አሸነፈ ፡ የሱስ ፡ ፈታኙን ፡፡ እርሱ ፡ መለሰለት ፡ አለም ፡፡ ተ
ጽፏል ፡፡ በንጀራ ፡ ብቻ ፡ ሰው ፡ እንዲይድን ፡ በእግዚአብ
ሔር ፡ ቃል ፡ ሁሉ ፡ እንጅ ፡ ካፉ ፡ በምትወጣ ፡፡ የሱስም ፡ "ተ
ጽፏል ፡" ሲል ፡ የመንፈስን ፡ ሰይፍ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ቃ
ል ፡ ያዘ ፡ ከርሱም ፡ ሰይጣን ፡ ይፈራል ፡፡ ከዚያም ፡ ወሰደ
ው ፡ ሰይጣን ፡ ወደ ፡ ቅድስት ፡ አገር ፡ ወደ ፡ የሩሳሌም ፡ በ
ቤተ ፡ መቅደስም ፡ ጫፍ ፡ ላይ ፡ አቆመው ፡፡ በዚህም ፡ ይታ
ያል ፡ እግዚአብሔር ፡ አብ ፡ ልጁን ፡ እንዴት ፡ እጅግ ፡ እን
ደ ፡ አዋረደው ፡ ከመላእክትም ፡ በታች ፡ እንደ ፡ አደረገው ፡
ለሰይጣን ፡ እንኳ ፡ ኃይል ፡ ትቶት ፡ በተቀደሰ ፡ በየሱስ ፡ ሥጋ ፡
ላይ ፡ እንደ ፡ ፈቃዱ ፡ ሊወስደው ፡ ወደ ፡ ቤተ ፡ መቅደስ ፡ ጫ
ፍ ፡ ላይ ፡፡ እንዲህ ፡ ይላልና ፡ በ፺፩ መዝሙር ፡፡ የሰው ፡ ል
ጅ ፡ ምንድር ፡ ነው ፡ ትጐበኘው ፡ ዘንድ ፡፡ ጥቂት ፡ አሳነስ
ኸው ፡ ከመላእክት ፡፡ ወደ ፡ ዕብራውያንም ፡ በ፪፡ ምዕራፍ ፡
ይላል ፡፡ ከመላእክት ፡ ጥቂት ፡ የተዋረደው ፡ እናያለን ፡ እ
ርሱ ፡ የሱስ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡፡ ሰይጣንም ፡ የሱስን ፡ አለው ፡፡
የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ እንደ ፡ ሆንህ ፡ ሰውነትህን ፡ ጣል ፡

ወደ ፡ ታች ፡፡ ይህም ፡ የሰይጣን ፡ መፈተን ፡ ፪፤ መክን
ያት ፡ ነበረለት ፡፡ ፩፤ ትዕቢትን ፡ ሊዘራ ፡ በክርስቶስ ፡ ል
ብ ፡ እንደሁም ፡ አድርጎ ፡ መድኃኒታችንን ፡ ሊሽር ፡፡ ፪፤
ሊገድለው ፡ ሰውነቱን ፡ ወደ ፡ ታች ፡ የጣለ ፡ እንደሆነ ፡፡
ሰይጣንም ፡ ክርስቶስ ፡ እንዲህ ፡ እንዲያደርግ ፡ አልተጠ
ራጠረም ፡፡ በክርስቶስ ፡ አሳብ ፡ አድርጎበታልና ፡ ሰው ፡
ቢያዩት ፡ ከመቅደስ ፡ ራስ ፡ ወርዶ ፡ እንደ ፡ መጣባቸው ፡ ወ
ደ ፡ ታች ፡ ያምኑበት ፡ ዘንድ ፡ እንደላቸው ፡፡ ሰይጣንም ፡
እንዲህ ፡ ብሎ ፡ አሰበ ፡፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ በኃይሉ ፡
ያለ ፡ መንገድ ፡ በንፋስ ፡ እንደ ፡ ወጣ ፡ ወደ ፡ መቅደሰ ፡ ጫ
ፍ ፡ እርሱም ፡ አሁን ፡ እንደይጠራጠር ፡ ይህ ፡ መንገድ ፡ በ
ንፋስ ፡ አድርጎ ፡ እንዲቻለው ፡፡ መውረዱ ፡ ግን ፡ ከቶ ፡ እን
ደይቀር ፡ ብሎ ፡ ምክሬን ፡ ደገፈ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡፡
የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ እንዲያምን ፡ አ
ደትዋልና ፡፡ እንዲሁም ፡ ብሎ ፡ ጨመረ ፡፡ "ተጽፎዋልና ፡፡ እን
ዲያዝ ፡ መልክተኞቹን ፡ ስላንተ ፡ በጀቸው ፡ እንዲያነሡህ ፡ እ
ግርህ ፡ በደንጊያ ፡ እንደትሰናከል ፡፡" ይህም ፡ ተስፈ ፡ ይገኘል ፡
መዝሙር ፡ ፺፩፡፤ ከዚያም ፡ ደዊት ፡ ይላል ፡፡ መልክተኞቹን ፡
ስላንተ ፡ ያዛልና ፡ ይጠብቁህ ፡ ዘንድ ፡ በመንገድህ ፡ ሁሉ ፡፡
በጀቸውም ፡ ላይ ፡ ያነሡሃል ፡ እግርህ ፡ በደንጊያ ፡ እንደትሰ
ናከል ፡፡ ሰይጣን ፡ ተንኰለኛ ፡ ነውና ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ነ
ገር ፡ እንዲያው ፡ እንደ ፡ ተጻፈ ፡ አያመሰክረውም ፡ እንደ ፡
ፈቃዱ ፡ እንጂ ፡፡ እንዲትንም ፡ ነገር ፡ ከዚህች ፡ ተስፈ ፡ ቈ
ረጠ ፡ እርስዋም ፡ ይህች ፡ ናት ፡፡ በ መ ን ገ ድ ህ ፡ ሁሉ ፡፡ የ
ዚህም ፡ ማለት ፡ ይህ ፡ ነው ፡፡ በእግዚአብሔር ፡ ሥርዓት ፡
ብትኖር ፡ እግዚአብሔርም ፡ ባደረገልህ ፡ መንገድ ፡ ብትሔ
ድ ፡ መላእክቱ ፡ ይጠብቁሃል ፡፡ አሁንም ፡ የየሱስ ፡ ክርስቶ
ስ ፡ መንገድ ፡ ሰይጣን ፡ እንደሳየው ፡ አልነበረም ፡፡ ስለዚ
ህም ፡ የሱስ ፡ ይህነን ፡ ንገር ፡ ለመሸር ፡ ሌላውን ፡ ነገር ፡ ወ
ሰደ ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ ደግሞ ፡ ተጽፎዋል ፡፡ አምላክህን ፡
እግዚአብሔርን ፡ አትፈታተነው ፡፡ አሁንም ፡ ሰይጣን ፡ አ
ይቶ ፡ የየሱስ ፡ ብርቱ ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ በትሕትና ፡ በመታዘዝ
ም ፡ በእግዚአብሔርም ፡ ቃል ፡ የብርሃንን ፡ መልአክ ፡ መል

ክ ፡ ትቶ ፡ እንደ ፡ ሰይጣን ፡ አደረገ ። ወደ ፡ ረጅም ፡ ተራራ ፡
ወስዶት ፡ ያለምን ፡ ሁሉ ፡ መንግሥታት ፡ ክብርዋንም ፡ አሳየ
ው ፡ አለውም ። ይህነን ፡ ሁሉ ፡ እሰጥሃለሁ ፡ ለኔ ፡ ሰግደህ ፡
ብትወድቅ ። ከዚያ ፡ ወዲያም ፡ የሱስ ፡ አለው ። ራቅ ፡ ከኔ ፡
አንተ ፡ ሰይጣን ፡ ተጽፍዋና ። ለእግዚአብሔር ፡ ላምላክህ ፡
ስገድ ፡ እርሱንም ፡ ብቻውን ፡ አምልክ ። እንዲህም ፡ የሱ
ስ ፡ ሁለተኛ ፡ አደም ፡ ሁኖ ፡ ሰይጣንን ፡ አሸነፈ ፡ ሰይጣንም ፡
ተወው ። እነሆም ፡ መላእክት ፡ መጡ ፡ ሊያገለግሉት ። ማ
ቴዎስ ፡ ፬።

አሁንም ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ማስተማሩን ፡ ጀመረ ። ወ
ደ ፡ ገሊላ ፡ አገርም ፡ ሒደ ፡ ቅፍርናሆምን ፡ መረጸ ፡ ሊቀመ
ጥበት ። መጀመርያው ፡ ቃሉም ፡ የዮሐንስን ፡ ስብከት ፡ ተ
መሰለ ፡ እንዲህ ፡ ሲል ። ንስሓ ፡ ግቡ ፡ መንግሥተ ፡ ሰማያ
ት ፡ ቀርባለችና ። ደቀ ፡ መዛሙርቱንም ፡ መረጸ ፡ ሊከተሉ
ት ፡ ቃሉንም ፡ ሊዙት ፡ ስራውንም ፡ ሊያዩ ፡ በኋላም ፡ መ
ለክተኞቹ ፡ ሊሆኑ ፡ የወንጌሉን ፡ የምስራች ፡ ያወጡ ፡ ዘን
ድ ፡ ወደ ፡ ዓለም ፡ ሁሉ ። ብዙ ፡ ሰዎችም ፡ ወደርሱ ፡ ተሰበ
ሰቡ ። ከርሳቸውም ፡ ጋራ ፡ ወደ ፡ ተራራ ፡ ወጣ ፡ በላይም ፡
ተቀምጦ ፡ አስተማራቸው ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ ሲጀምር ። ብፁዓ
ን ፡ ናቸው ፡ ድኆች ፡ በመንፈስ ። መንግሥተ ፡ ሰማያት ፡ ለር
ሳቸው ፡ ናትና ። ‘ድኆችም ፡ በመንፈስ ፡’ እሌህ ፡ ናቸው ፡ ከ
መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ተምረው ፡ በልባቸው ፡ የሚያውቁ ፡ እግ
ዚአብሔርን ፡ ደስ ፡ የሚያሰኘውን ፡ በጎ ፡ ነገርን ፡ ሁሉን ፡
እንደጡ ። መንፈሳዊት ፡ ድኅነቱንና ፡ ችጋሩን ፡ የሚያው
ቅ ፡ ሰው ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ይለምናልና ፡ የሚለምንም ፡
ይቀበላል ። ስለዚህም ፡ ይጨምራል ፡ እንዲህ ፡ ሲል ። መ
ንግሥተ ፡ ሰማያት ፡ ለርሳቸው ፡ ናትና ። ብፁዓን ፡ ናቸው ፡
የሚያዝኑ ፡ (በኃጢአታቸው ፡ መክንያት ፡) እግዚአብሔርን ፡
በድለውበታልና ። እርሳቸው ፡ በወንጌል ፡ የምስራች ፡ ደ
ስ ፡ ይላቸዋልና ፡ ከውንጌል ፡ ሲያውቁ ፡ እግዚአብሔር ፡ ኃ
ጢአታቸውን ፡ ሁሉን ፡ እንዲያስቀርላቸው ። ገሮችም ፡ ል
ባቸው ፡ የተዋረደ ፡ ብፁዓን ፡ ናቸው ፡ ምድርን ፡'ይወርሳሉ
ና ፡ አሁን ፡ በሃይማኖት ፡ በኋላም ፡ በማየት ፡ በተቀደሰች ፡

ምድር ፡፡ ጽድቅንም ፡ ተናፍቀው ፡ የሚራቡ ፡ የሚጸሙ
ም ፡፡ በእግዚአብሔር ፡ ፊት ፡ ጻድቃን ፡ ሁነው ፡ መቆጠር ፡
የሚሹ ፡ በእግዚአብሔርም ፡ መጸደቅ ፡ ከመብላትና ፡ ከ
መጠጥ ፡ ይልቅ ፡ የሚፈልጉ ፡ እርሳቸውም ፡ ብፁዓን ፡ ናቸ
ው ፡፡ ይጸግባሉና ፡፡ የሚሹትን ፡ ጽድቅ ፡ በክርስቶስ ፡ ደም ፡
በጣም ፡ ያገኙታልና ፡ ያለ ፡ መግባር ፡ በሃይማኖት ፡ ብቻ ፡፡
መሐርችም ፡ ብፁዓን ፡ ናቸው ፡፡ እንደ ፡ ጳውሎስ ፡ በውነት ፡
ማለት ፡ የሚችሉ ፡፡ እኔ ፡ ታላቅ ፡ ኃጢአተኛ ፡ ነኝ ፡ ደር ፡ ም
ህረት ፡ አገኘሁ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ይቅር ፡ ያለልኝ ፡ ኃጢአ
ቴን ፡፡ እርሳቸውም ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ምህረት ፡ የተቀበ
ሉት ፡ ምህረትም ፡ ለወንድሞቻቸው ፡ ሲያሳዩት ፡ ብፁዓ
ን ፡ ናቸው ፡፡ እርሳቸውም ፡ ምህረት ፡ ይደገምላቸዋል ፡፡ ብ
ፁዓን ፡ ናቸው ፡ ልባቸው ፡ የነጻ ፡ በክርስቶስ ፡ ደምና ፡ በመ
ንፈሱ ፡ በሃይማኖት ፡፡ እርሳቸው ፡ እግዚአብሔርን ፡ ያዩታ
ልና ፡፡ ብፁዓን ፡ ናቸው ፡ በወንጌል ፡ የተገኘ ፡ ዕርቅ ፡ የሚያ
ደርጉ ፡ በእግዚአብሔርና ፡ በሰው ፡ መኻከል ፡ በሰዎችም ፡
እርሱ ፡ በርሳቸው ፡ መኻከል ፡፡ እርሳቸው ፡ የእግዚአብሔ
ር ፡ ልጆች ፡ ይባላሉና ፡፡ ስለ ፡ ጽድቅም ፡ የተሳደዱ ፡ ብፁዓ
ን ፡ ናቸው ፡ መንግሥተ ፡ ሰማያት ፡ ለርሳቸው ፡ ናትና ፡፡ እ
ላንተ ፡ ብፁዓን ፡ ናችሁ ፡ በሰደብዋችሁ ፡ ባሳደድዋችሁም ፡
ጊዜ ፡፡ በላያችሁም ፡ ክፉን ፡ ነገር ፡ ሁሉን ፡ ባሉ ፡ ጊዜ ፡ በ
ሐሰት ፡ ስለኔ ፡፡ ደስ ፡ ይበላችሁ ፡ ሐሴትም ፡ አድርጉ ፡፡ ዋጋ
ችሁ ፡ ታላቅ ፡ ነውና ፡ በሰማያት ፡፡ እንደህ ፡ አሳደዋልና ፡ ነ
ቢያትን ፡ በፊታችሁ ፡ የነበሩትን ፡፡

እንደህም ፡ ብሎ ፡ ሲናገር ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ እንደ ፡ ዓ
ለም ፡ መድኃኒት ፡ ይገለጻል ፡ በዓለም ፡ ሊፈርድ ፡ እንደል
መጣ ፡ ዓለም ፡ በርሱ ፡ ሊድንበት ፡ እንጂ ፡፡ መድኃኒቱን ፡ ግ
ን ፡ ከለልባችን ፡ እንሻ ፡ ዘንድ ፡ እርሱ ፡ ያሳየናል ፡ እግዚአ
ብሔር ፡ ከሰው ፡ ሁሉ ፡ የሚፈልገውን ፡ ነገር ፡ የሕግም ፡ ፍ
ጻሜ ፡ ምንድር ፡ ነው ፡፡ እርሱ ፡ ያስተምርናል ፡ ጽድቃችን ፡
ከፈሪሳውያን ፡ ጽድቅ ፡ ባይሻል ፡ ወደ ፡ መንግሥተ ፡ እግዚ
አብሔር ፡ እንደንገባ ፡፡ መጽዋትም ፡ ቢሆን ፡ ጾምም ፡ ቢሆ
ን ፡ ከልብ ፡ ካልወጣ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ፈቃድም ፡ ካልተ

ደረገ ፡ እንደርሶም ፡ ካልሆነ ፡ አንደኛችን ፡ አይጠቅምም ፡፡ የጸሎትም ፡ ሁሉ ፡ መሳሌ ፡ እንደህ ፡ ሲል ፡ ይሰጠናል ፡፡ “ አባታችን ፡ ሆይ ፡ በሰማይ ፡ የምትኖር ፡፡ ስምህ ፡ ይቀደስ ፡፡ መንግሥትህ ፡ ትምጻ ፡፡ ፈቃድህ ፡ በምድር ፡ ትሁን ፡ እንደ ፡ ሆነች ፡ በሰማይ ፡፡ እንጀራችነን ፡ የሚበቃነን ፡ ስጠነ ፡ ዛሬ ፡፡ ደቅር ፡ በለነ ፡ በኛ ፡ ያለውን ፡ እኛ ፡ ደግመን ፡ ይቀር ፡ እንደምንል ፡ ለኛ ፡ ያለባቸውን ፡፡ ወደ ፡ መፈተንም ፡ አታግባን ፡ ከክፉ ፡ አድነን ፡ እንጅ ፡፡ ያንተ ፡ ነውና ፡ መንግሥት ፡ ኀይልም ፡ ምስጋናም ፡ ለዘላለም ፡፡ አሜን ፡፡” በዚህም ፡ ጸሎት ፡ የእግዚአብሔር ፡ ፈቃድ ፡ የሰውም ፡ መሻት ፡ የእግዚአብሔርም ፡ ለሃይማኖት ፡ የሰጠው ፡ ተስፋ ፡ ሁሉ ፡ ይገኝበታል ፡፡ ለሃይማኖትም ፡ የሰማይን ፡ መንገድ ፡ ያሳያል ፡፡ ሃይማኖት ፡ በመልመን ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ጋራ ፡ አንድነት ፡ ያድርጋልና ፡፡

የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ስብከቱን ፡ በተራራ ፡ ላይ ፡ ሲጨርስ ፡ ሕዝብ ፡ ሁሉ ፡ አደነቁ ፡ በትምርቱ ፡፡ ያስተምራቸው ፡ ነበረና ፡ ሥልጣን ፡ እንደለው ፡ እንደ ፡ ጻፎችም ፡ አይደለም ፡፡

ከዚያ ፡ ወዲያም ፡ ያችን ፡ ምድር ፡ በትምህርቱ ፡ መላ ፡፡ ድንቅም ፡ ተአምራትም ፡ አደረገ ፡ ለሁሉም ፡ በጎ ፡ አደረገ ፡ በኃጢአታቸውም ፡ መደን ፡ የፈለጉትን ፡ ሁሉ ፡ ወደርሱ ፡ ጸራ ፡፡ በቀንና ፡ በሌሊትም ፡ አልደከመም ፡ መድኃኒታችነን ፡ በመስራት ፡፡ ምሳሌንም ፡ ሰጠ ፡ ለደቀ ፡ መዛሙርቱ ፡ ለሚያምኑበትም ፡ ሁሉ ፡ ፍለጋውን ፡ እንከተል ፡ ዘንድ ፡፡ ቍጥራቸውም ፡ ከበዛ ፡ ከደቀ ፡ መዛሙርቱ ፡ ፲፪፡ መረጸ ፡ በዓለም ፡ ሁሉ ፡ ወንጌሉን ፡ ያስተምሩ ፡ ዘንድ ፡ ለታላቅ ፡ ስሙም ፡ ይመሰክሩ ፡ ዘንድ ፡፡ የ፲፪፡ ደቀ ፡ መዛሙርቱ ፡ ስም ፡ ይህ ፡ ነው ፡፡ መጀመርያው ፡ ሲሞን ፡ ጴጥሮስ ፡ የተባለ ፡ እንድርያስም ፡ ወንድሙ ፡፡ ያዕቆብም ፡ የዘብዴዎስ ፡ ልጅ ፡ ዮሐንስም ፡ ወንድሙ ፡፡ ፊልጶስም ፡፡ በርተሎሜዎስም ፡፡ ቶማስም ፡ ማቴዎስም ፡ አጣሪ ፡፡ ያዕቆብም ፡ የእልፍዮስ ፡ ልጅ ፡ ልብዴዎስም ፡ ተዴዎስ ፡ የተባለ ፡፡ ሲሞንም ፡ ቀነናዊ ፡ ይሁዳም ፡ ያስቆሮቱ ፡ እርሱም ፡ ደግሞ ፡ ያስያዘው ፡፡ እርሳቸውንም ፡ በመምረጽ ፡ እንደ ፡ እግ

ዚአብሔር ፡ ሥርዓት ፡ አደረገላቸው ፡ ጳውሎስ ፡ እንደ ል ፡፡ እዩ ፡ እንዴት ፡ ተጸራችሁ ፡ ወንድሞቼ ፡ ሆይ ፡፡ ከላንተ ፡ አ ጅግ ፡ ጠቢባን ፡ የለባችሁምና ፡ በሥጋ ፡፡ እጅግም ፡ ኃያላ ን ፡ የለባችሁም ፡፡ እጅግም ፡ የዘመድ ፡ ታላቅነት ፡ የላች ሁም ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ እግዚአብሔር ፡ መረጸ ፡ የዚህ ፡ ዓለም ን ፡ ሰነፎች ፡ ጠቢባንን ፡ በርሳቸው ፡ ያሳፈር ፡ ዘንድ ፡፡ የዚ ህ ፡ ዓለምንም ፡ ደካሞች ፡ መረጸ ፡ ኃያላንን ፡ ያሳፈር ፡ ዘ ንድ ፡፡ የዘመድ ፡ ታላቅነት ፡ የሌላቸውንም ፡፡ በዚህ ፡ ዓለ ም ፡ የተናቁትንም ፡ እግዚአብሔር ፡ መረጣቸው ፡ ያልተ ቈጠሩትንም ፡ የተቈጠሩትን ፡ ከንቱ ፡ ያድርግ ፡ ዘንድ ፡፡ እንደይመካ ፡ ሥጋ ፡ ሁሉ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ፊት ፡፡ ፩፤ ቆሮ ንቶስ ፡ ፩፤ ፳፯፡፡ ከ፲፪፤ ደቀ ፡ መዛሙርት ፡ ከወንጌል ፡ እን ደወቀናቸው ፡ አንድ ፡ በሥጋ ፡ የከበረ ፡ አልነበረም ፡፡ ሲሞ ን ፡ ጴጥሮስና ፡ እንድርያስ ፡ ወንድሞች ፡ ዮሐንስና ፡ ያዕቆ ብም ፡ ወንድሞች ፡ አፅማጆች ፡ ነበሩና ፡፡ ማቴዎስም ፡ አ ጣሪ ፡ ነበር ፡፡ ያዕቆብም ፡ የእልፍዮስ ፡ ልጅ ፡ ልብደዎስ ም ፡ በሌላ ፡ ስፍራ ፡ ይሁዳ ፡ የተባለ ፡ ሲሞንም ፡ ቀነናዊ ፡ በሥጋ ፡ የየሱስ ፡ ዘመድ ፡ ነበሩ ፡፡ ስለ ፡ ሌሎችም ፡ አናው ቅም ፡ ምንድር ፡ ነበሩ ፡ ወደ ፡ የሱስ ፡ ሳይመጡ ፡፡ ስለ ፡ አ ካሔዳቸውም ፡ ከወንጌል ፡ እናውቃለን ፡ ጌታችነን ፡ እጅ ግ ፡ እንደደከሙት ፡ በሃይማኖታቸው ፡ መጉደል ፡ በልባቸ ውም ፡ መክበድ ፡ ለማስተዋል ፡፡ ሥጋዊንም ፡ ክብር ፡ በ መመኘታቸው ፡ በሌላ ፡ ሥጋዊ ፡ ነገርም ፡ በጠባያቸው ፡፡ የ ሱስ ፡ ስንት ፡ ጊዜ ፡ ገሠጸ ፡ ጴጥሮስን ፡፡ የጴጥሮስ ፡ ልብ ፡ በ ውነት ፡ ለክርስቶስ ፡ ተሰጠ ፡ የክርስቶስም ፡ መንፈስ ፡ በል ቡ ፡ ሰራ ፡፡ ደግ ፡ ኃጢአተኛና ፡ ሥጋዊ ፡ ጠባዩ ፡ ሁለግዜ ፡ ወ ደ ፡ ክፉ ፡ ዘነበለ ፡ በበጎ ፡ ነገርም ፡ አልጸናም ፡፡ ክርስቶስ ፡ ችሎቱንና ፡ ቸርነቱን ፡ በመጀመርያ ፡ በመርከብ ፡ ባሳየው ፡ ጊዜ ፡ መጽመደን ፡ ሲባርክለት ፡ የክርስቶስ ፡ መንፈስ ፡ ብ ርሃን ፡ ሰደደ ፡ ወደ ፡ ልቡ ፡ እርሱም ፡ አለው ፡፡ አቤቱ ፡ ው ጣ ፡ ከኔ ፡ እኔ ፡ ኃጢአተኛ ፡ ሰው ፡ ነኝና ፡፡ ጴጥሮስም ፡ በዕ ድሜ ፡ ከቀሩ ፡ ደቀ ፡ መዛሙርት ፡ በለጠ ፡ እርሱም ፡ ስለ ዚህ ፡ በሌሎች ፡ ፊንታ ፡ በስማቸውም ፡ አንደንድ ፡ ጊዜ ፡

ተናገረ ፡፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ የሱስ ፡ ጠየቃቸው ፡፡ ምንድር ፡ ይሉ
ኛል ፡ ሰዎች ፡ እኔ ፡ ማን ፡ እንድሆን ፡፡ እርሳቸው ፡ አሉ ፡፡
“መጥመቅ ፡ ዮሐንስ ፡ ነው ፡” የሚሉህ ፡ አሉ ፡፡ እኩሉም ፡
ኤልያስ ፡፡ እኩሉም ፡ ኤርምያስ ፡ ወይስ ፡ ከነቢያት ፡ አን
ድ ፡ ነው ፡፡ የሱስም ፡ አሁን ፡ ሲላቸው ፡፡ እላንተስ ፡ ምን ፡
ትላላችሁ ፡ እንደ ፡ ሆንሁ ፡፡ ሲሞን ፡ ጴጥሮስ ፡ አለው ፡፡ አ
ንተ ፡ ነህ ፡ ክርስቶስ ፡ የሕያው ፡ የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡፡
የሱስም ፡ መለሰ ፡ እንደሁም ፡ አለው ፡፡ ብፁዕ ፡ ነህ ፡ አን
ተ ፡ ሲሞን ፡ ሆይ ፡ የዮና ፡ ልጅ ፡፡ ሥጋና ፡ ደም ፡ አልገለጸል
ህምና ፡ ይህነን ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ የሰማዩ ፡ አባቴ ፡፡ እኔም ፡ እ
ልሃለሁ ፡፡ አንተ ፡ የደንጊያ ፡ ሰው ፡ ነህ ፡፡ በዚችም ፡ ደንጊ
ያ ፡ ላይ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያኔን ፡ እሰራለሁ ፡፡ የገሃናም ፡ ደ
ጆችም ፡ አይጸኑባትም ፡፡ የመንግሥተ ፡ ሰማያትንም ፡
መክፈቻ ፡ እሰጥሃለሁ ፡፡ በምድር ፡ የምታሥረው ፡ በ
ሰማያትም ፡ የታሠረ ፡ ይሁን ፡፡ በምድርም ፡ የምትፈታ
ው ፡ በሰማያትም ፡ የተፈታ ፡ ይሁን ፡፡ ከዚያ ፡ ወዲያም ፡
አዘዘ ፡ ደቀ ፡ መዛሙርቱን ፡ ለማንም ፡ እንደይነግሩ ፡
የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡፡ ከዚያም ፡ ቀን ፡ ጀምሮ ፡
ገለጸላቸው ፡ የሱስ ፡ ለደቀ ፡ መዛሙርቱ ፡ ጊዜ ፡ እንደለ
ው ፡ ይሔድ ፡ ዘንድ ፡ ወደ ፡ የሩሳሌም ፡ ከዚያም ፡ ብዙ ፡
መከራ ፡ እንዲቀበል ፡ ከሽማግሎች ፡ ከካህናትም ፡ አለቀ
ች ፡ ከጻፎችም ፡፡ እንዲገሉትም ፡ በሰስተኛውም ፡ ቀን ፡ እ
ንደ፡ነሣ ፡ ከሙታን ፡፡ ጴጥሮስም ፡ መለሰለት ፡ ይከለክለ
ውም ፡ ጀመረ ፡ እንደህ ፡ ሲል ፡፡ አይድረስብህ ፡ አቤቱ ፡ ይ
ህ ፡ ይሆንብህ ፡ ዘንድ ፡፡ እርሱም ፡ ዙር ፡ ጴጥሮስን ፡ ገሠ
ጸው ፡ አለውም ፡፡ በኋላዬ ፡ ሒድ ፡ አንተ ፡ ሰይጣን ፡፡ ዕን
ቅፋት ፡ ሁነህብኛልና ፡፡ ለእግዚአብሔር ፡ የሚሆነውን ፡ አ
ታስብምና ፡ የሰውን ፡ ብቻ ፡ እንጅ ፡፡ ማቴዎስ ፡ ፲፯፡ ፲፫፡፡
ይህ ፡ ነገርም ፡ የእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ነው ፡ ከርሱም ፡ አ
ንዲት ፡ ፊደል ፡ እንኳ ፡ የማይወድቅበት ፡ ሰማይና ፡ ምድ
ር ፡ እስኪያልፍ ፡ ድረስ ፡፡ ይህነንም ፡ ነገር ፡ የሚለውጠ
ው ፡ የሰውንም ፡ ትምህርት ፡ በእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ላ
ይ ፡ የሚያድርገው ፡ ሰው ፡ እግዚአብሔርን ፡ ያስቈጣል ፡

የመድኃኒቱንም ፡ ቤት ፡ ባሸዋ ፡ ላይ ፡ ይመሰርታል ፡ እግዚ
አብሔርም ፡ ይፈርድበታል ፡፡ አሁንም ፡ በእግዚአብሔር ፡
ፍርሃት ፡ በዚህ ፡ ነገር ፡ ጥቂት ፡ እንናገራለን ፡ እግዚአብሔ
ር ፡ እናስተውለው ፡ ዘንድ ፡ ጸጋውን ፡ በሰጠነ ፡ መጠን ፡፡
የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ጌታችን ፡ ደቀ ፡ መዛሙርቱን ፡ በጠየቃ
ቸው ፡ ጊዜ ፡፡ ማንው ፡ ይላሉ ፡ ሰዎች ፡ እኔን ፡ የሰውን ፡ ል
ጅ ፡፡ ልባቸውን ፡ ይፈትን ፡ ዘንድ ፡ ሃይማኖታቸውንም ፡ ያ
ጸና ፡ ዘንድ ፡ ብሎ ፡ ጠየቃቸው ፡፡ እርሳቸውም ፡ እርሱ ፡ እንደ ፡
ጠየቃቸው ፡ መለሱለት ፡ አሉም ፡፡ መጥመቅ ፡ ዮሐንስ ፡ ነ
ው ፡ የሚሉህ ፡ አሉ ፡፡ እኩሉም ፡ ኤልያስ ፡፡ እኩልም ፡
ኤርምያስ ፡ ወይስ ፡ ከነቢያት ፡ አንድ ፡፡ እንዲህም ፡ ያለውን ፡
የሌላውን ፡ ሰውን ፡ ማለት ፡ መቀበል ፡ ለሃይማኖት ፡ አይ
በቃምና ፡ የሱስ ፡ ሁለተኛ ፡ ጠየቃቸው ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡
እላንተ ፡ ግን ፡ ለራሳችሁ ፡፡ ምን ፡ ትላላችሁ ፡ እኔ ፡ እንደ ፡
ሆንሁ ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ሲሞን ፡ ጴጥሮስ ፡ በቁም ፡ ነገ
ር ፡ ከለልቡም ፡ በሁላቸውም ፡ ስም ፡ መለሰ ፡ አለውም ፡፡
አንተ ፡ ነህ ፡ ክርስቶስ ፡ የሕያው ፡ የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡፡
የሱስም ፡ መለሰ ፡ እንደሁም ፡ አለው ፡፡ ብፁዕ ፡ ነህ ፡ ሲሞ
ን ፡ ሆይ ፡ የዮና ፡ ልጅ ፡፡ "ብፁዕ ፡ ነህ ፡" ሲል ፡ ማለቱ ፡ ይ
ህ ፡ ነው ፡፡ አንተ ፡ የነፍስህን ፡ መደን ፡ የነፍስህንም ፡ ደህን
ነት ፡ ዓለም ፡ ሁሉ ፡ መስጠት ፡ የማይችል ፡ በእግዚአብሔ
ር ፡ አገኘህ ፡፡ እንዲህ ፡ ይላልና ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡፡ ጻድቅ ፡
በሃይማኖት ፡ ይሐይዋል ፡ ሕይወትም ፡ የዘላለምም ፡ ድህ
ንነት ፡ በሃይማኖቱ ፡ መጽደቅ ፡ ይሆንለታል ፡፡ የሱስ ፡ ክርስ
ቶስ ፡ ስሙን ፡ ሲሞን ፡ የዮና ፡ ልጅ ፡ ይለዋል ፡፡ ይህ ፡ ሥጋ
ዊ ፡ ስሙ ፡ ነበረ ፡ ካባቱ ፡ ከዮና ፡ በሥጋ ፡ ብቻ ፡ ተወልደ ፡
እንደ ፡ ተባለ ፡፡ ደግ ፡ የዮና ፡ ልጅ ፡ ሁኖ ፡ ወይስ ፡ የማንም ፡
ልጅ ፡ ሁኖ ፡ ወደ ፡ መንግሥተ ፡ ሰማያት ፡ መግባት ፡ ባላገ
ኘ ፡ ሁለተኛ ፡ ካልተወለደ ፡፡ እንዲህ ፡ ይላልና ፡ ክርስቶስ ፡
ኒቆዲሞስን ፡፡ ማንም ፡ ሁለተኛ ፡ ያልተወለደ ፡ በውኃና ፡ በ
መንፈስ ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ መንግሥት ፡ አይገባም ፡፡
ከሥጋ ፡ የተወለደ ፡ ሥጋ ፡ ነውና ፡ ከመንፈስ ፡ ግን ፡ የተወለ
ደ ፡ መንፈስ ፡ ነው ፡፡ በእግዚአብሔር ፡ ቃልም ፡ 'ሥጋ ፡' የተ

ባሏ ፡ ከአደም ፡ ኃጢአት ፡ በኋላ ፡ ከኃጢአትም ፡ በታች ፡ ሁ
ኖ ፡ በኃጢአትም ፡ ረክሶ ፡ ስለ ፡ ኃጢአትም ፡ ከዘላለም ፡
ሞት ፡ ኵነኔ ፡ በታች ፡ ያለ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ማለት ፡ ነው ፡፡ የ
ሰው ፡ ሁሉ ፡ ኃጢአተኛ ፡ ሰውነቱ ፡ 'ሥጋ' ፡ ይባላል ፡፡ ሁለ
ተኛ ፡ መወለዳችንም ፡ በውኃና ፡ በመንፈስ ፡ ነው ፡፡ ሕይወ
ቱም ፡ በመንፈስ ፡ በውሥታችን ፡ ያለ ፡ ሰውነታችን ፡ እርሱ
ም ፡ ፈቃዳችን ፡ መሻታችንም ፡ ልባችነም ፡ አእምሮዋችን
ም ፡ ሁሉ ፡ ኃይላችንም ፡ ሁሉ ፡ ቢለወጥ ፡ ቢታደስም ፡ የአ
ሮጌ ፡ የአደም ፡ ጠባያችን ፡ ቢጠፋ ፡ ያደ፡ስም ፡ የክርስቶስ ፡
ጠባይ ፡ ቢነሣ ፡ ከኃጢአትም ፡ ሸሽተን ፡ ኃጢአትንም ፡ ጸል
ተን ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ብንመለስ ፡ ይህ ፡ ሁለተኛ ፡ ል
ደት ፡ ይባላል ፡፡ የሥጋዊ ፡ የመጀመርያ ፡ አደም ፡ ልጆች ፡
የሰው ፡ ሁሉ ፡ አባት ፡ የሚሆን ፡ በርሱ ፡ በሁለተኛ ፡ ልደታ
ቸው ፡ በመንፈስ ፡ የሁለተኛ ፡ አደም ፡ ትውልድ ፡ ደእግዚ
አብሔርም ፡ ልጆች ፡ ይሆናሉ ፡፡ መንፈሳቸው ፡ ልባቸው
ም ፡ እርሳቸው ፡ ከዚህ ፡ በምድር ፡ ሲሆኑ ፡ ጊዜ ፡ ለእግዚ
አብሔር ፡ አንድነት ፡ ዕለት ፡ ዕለት ፡ ይታደሳሉ ፡፡ ወደ ፡ በ
ጕነት ፡ ሁሉ ፡ ፍጻሜ ፡ እስኪደርሱ ፡ ድረስ ፡ በሰማይ ፡፡ ሥ
ጋቸው ፡ ግን ፡ ገና ፡ በሞት ፡ ፍርድ ፡ በታች ፡ ሁኖ ፡ ወደ ፡ መ
ቃበር ፡ ሲሔድ ፡ ምድራዊ ፡ ባሕርዩ ፡ በሞት ፡ ይጠፋል ፡ እ
ስከ ፡ ኋለኛ ፡ ቀንም ፡ ድረስ ፡ ያርፋል ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡
የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ከሙታን ፡ ሲያስነሣቸው ፡ ብዕዕት ፡ ነፍ
ሳቸውም ፡ ወደ ፡ ሥጋዋ ፡ ብትገባ ፡ ሥጋቸው ፡ ደግሞ ፡ የታ
ደሰ ፡ ይሆናል ፡ ለተመሰገነም ፡ ለክርስቶስ ፡ ሥጋ ፡ ይመሰላ
ል ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ የምእምናን ፡ የሁለተኛ ፡ ልደታቸ
ው ፡ ፍጻሜ ፡ ይሆናል ፡ ሥጋቸውና ፡ ነፍሳቸው ፡ ድነው ፡ ሲ
ሆኑ ፡ ለዘላለም ፡ ሕይወት ፡፡ ይህም ፡ ሁለተኛ ፡ ልደት ፡ በቅ
ን ፡ መንገድ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ይመጣል ፡፡ እንደዚህ ፡ ይ
ላልና ፡ ዮሐንስ ፡፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ እርሱን ፡ ለተቀበሉ
ት ፡ ሥልጣን ፡ ሰጣቸው ፡ የእግዚአብሔር ፡ ልጆች ፡ ይሆኑ ፡
ዘንድ ፡ በስሙ ፡ የሚያምኑ ፡፡ ከደም ፡ ያልተወለዱ ፡ ከሥ
ጋ ፡ ፈቃድም ፡ ከሰውም ፡ ፈቃድ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ከእግዚአብ
ሔር ፡ የተወለዱ ፡፡ የዮሐንስ ፡ ወንጌል ፡ ፩፡ ፲፪፡ ፲፫፡፡ አሁን

ም ፡ ብንጠይቅ ። እግዚአብሔር ፡ እንዴት ፡ ይወልደል ፡ ልጆቹን ። ጴጥሮስ ፡ መለሸን ፡ ይሰጠናል ፡ እንዲህ ፡ ሲል ። አልተወለዳችሁም ፡ ከሚጠፋ ፡ ዘር ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ከማይጠፋ ። ከዘላለሙ ፡ ከሕያው ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ቃል ። ሥጋ ፡ ሁሉ ፡ እንደ ፡ ሣዕር ፡ ነውና ፡ የሰውም ፡ ክብር ፡ ሁሉ ፡ እንደ ፡ ሣዕር ፡ አበባ ። ሣዕርም ፡ ይደርቃል ፡ አበባም ፡ ይረግፋል ። የእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ግን ፡ ለዘላለም ፡ ይኖራል ። በወንጌልም ፡ የተሰበከላችሁ ፡ ነገር ፡ ይህ ፡ ነው ። ፩ ጴጥሮስ ፡ ፩፤ ፳፫። ይህ ፡ ነገርም ፡ እንዲህ ፡ ነው ። የእግዚአብሔር ፡ ነገር ፡ እግዚአብሔር ፡ በመንፈሱ ፡ በሙሴ ፡ በነቢያትም ፡ በሐዋርያትም ፡ አፍ ፡ የተናገረው ፡ ወደ ፡ ልባችን ፡ ቢገባ ፡ ሃይማኖትን ፡ ይሰራል ። እውነተኛ ፡ ሃይማኖትም ፡ በለዚህ ፡ ፫፤ ክፍል ፡ ይኖራል ። ፩፡ የእግዚአብሔርን ፡ ነገር ፡ ማወቅ ። ፪፤ የእግዚአብሔርን ፡ ነገር ፡ መቀበል ። ፫፤ ለእግዚአብሔር ፡ ነገር ፡ መታዘዝ ። እለዚህ ፡ ፫፤ ካልተገኙ ፡ ሃይማኖትም ፡ አይገኝም ። ጳውሎስም ፡ ይላል ። ሃይማኖት ፡ ከመስማት ፡ ነው ፡ መስማትም ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ነገር ፡ ነው ። ሮሜ ፡ ፲፤ ፲፯። ሃይማኖትም ፡ በልባችን ፡ ቢኖር ፡ ልባችን ፡ እንደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ፈቃድ ፡ ይለወጥበታል ። እንዲህ ፡ ይላልና ፡ ጴጥሮስ ፡ በሐዋርያት ፡ ስራ ፡ ም ፡ ፲፭፤ ቍ ፡ ፱። እግዚአብሔር ፡ ልባቸውን ፡ አነጻ ፡ በሃይማኖት ።

ይህም ፡ ሁለተኛ ፡ ልደት ፡ በጴጥሮስ ፡ ጀመረ ። መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በልቡ ፡ ሃይማኖትን ፡ ሰርትዋልና ፡ ክርስቶስ ፡ እንደለው ፡ ብፁዕ ፡ ነህ ፡ ሲሞን ፡ ሆይ ፡ የዮና ፡ ልጅ ። ሥጋና ፡ ደም ፡ አልገለጸልህምና ፡ ይህነን ፡ ነገር ። ነገር ፡ ግን ፡ የሰማዩ ፡ አባቴ ። አሁንም ፡ ይጨምራል ። እኔም ፡ እልሃለሁ ። አንተ ፡ ጴጥሮስ ፡ ነህ ። በዚችም ፡ ደንጊያ ፡ ላይ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያኔን ፡ እሰራለሁ ፡ የገሃናምም ፡ ደጆች ፡ አይደኑባትም ። ‘ጴጥሮስ ፡’’ ማለት ፡ በጽርዕ ፡ ቋንቋ ፡ ‘የደንጊያ ፡ ሰው ፡’ ነው ። “ጴጥራ ፡” ግን ፡ ‘ደንጊያ’ ፡ ማለት ፡ ነው ። ስለ ፡ ሁለተኛ ፡ ልደቱ ፡ ለሲሞን ፡ ለዮና ፡ ልጅ ፡ አዲስ ፡ ስም ፡ ይወጣለታል ፡ በሰማይ ፡ በሕይወት ፡ መጽሐፍ ፡ የተጻፈ ። ይህም ፡ ስም ፡ ስለ ፡ ሃይማኖቱ ፡ ‘ጴ ጥ ሮስ ፡’ ሆነ ። ሃይማኖቱ ፡ በደንጊያ ፡ ላ

ይ ፡ ተመሰርትዋልና ፡ እርሱም ፡ ክርስቶስ ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ በመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ድንጊያ ፡ የተባለ ፡፡ መዝሙር ፡ ፻፲፰፤ ፳፪፡፡ ኢሳይያስ ፡ ፳፤ ፲፮፡፡ ማርቆስ ፡ ፲፪፤ ፲፡፡ ሉቃስ ፡ ፳፤ ፲፯፡፡ የሐዋርያት ፡ ስራ ፡ ፬፤ ፲፩፡፡ ሮሜ ፡ ፱፤ ፴፫፡፡ ፩፤ ጴጥሮስ ፡ ፪፤ ፯፡፡ ጳውሎስም ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ይላል ፡፡ እለንተ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ቤት ፡ ናችሁ ፡፡ ሌላውን ፡ መሠረት ፡ ይመሠርት ፡ ዘንድ ፡ ማንም ፡ አይችልም ፡ ከዚያ ፡ ከተመሠረተ ፡ በቀር ፡፡ እርሱም ፤ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ነው ፡፡ ፩፤ ቆሮንቶስ ፡ ፫፤ ፱፤ ፲፩፡፡ ደግሞም ፡ ይላል ፡፡ ዛሬ ፡ እንግዶች ፡ መጻተኞችም ፡ አይደላችሁም ፡፡ እላንተ ፡ የቅዱሳን ፡ አገር ፡ ወገኖች ፡ ናችሁ ፡፡ በሐዋርያትና ፡ በነቢያትም ፡ መሠረት ፡ ተመሠረታችሁ ፡ የማዘኑ ፡ ድንጊያ ፡ እርሱ ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ የሚሆን ፡፡ ኤፌሶን ፡ ፪፤ ፲፱፤ ፳፡፡ አሁን ፡ የእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ሁሉ ፡ አንድ ፡ ነውና ፡ አልተጻላምም ፡ ይህ ፡ ነገርም ፡ ሊገጠም ፡ ነው ፡ ከሌላ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ጋራ ፡፡ ክርስቶስም ፡ ጴጥሮስን ፡ ሲል ፡፡ በዚች ፡ ድንጊያ ፡ ላይ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያኔን ፡ እመሠርታለሁ ፡ ማለቱ ፡ ይህ ፡ ነው ፡፡ አንተ ፡ ጴጥሮስ ፡ ነህ ፡፡ አሁን ፡ ባስታወቅህ ፡ በክርስቶስ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ በሃይማኖትህ ፡ ተመሠርተሃልና ፡፡ አንተም ፡ በላየ ፡ እንደ ፡ ተመሠረትህ ፡ እንደሁም ፡ ለሚያምኑብኝ ፡ ሁሉ ፡ የመድኃኒታቸው ፡ መሠረት ፡ እሆናለሁ ፡ የታመንሁ ፡ የጸናሁም ፡፡ ከገሃናምም ፡ ደጆች ፡ እጠብቃቸዋለሁ ፡ ድልም ፡ እሰጣቸዋለሁ ፡ በሰይጣንም ፡ በኃይላቱም ፡ ሁሉ ፡ ላይ ፡፡ የገሃናም ፡ ደጆች ፡ ማለት ፡ የገሃናም ፡ ኃይላት ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ከክርስቶስም ፡ ከመንግሥቱም ፡ ጋራ ፡ የሚጸሉ ፡ የሰውንም ፡ ማጥፋት ፡ የሚሹ ፡፡ እርሳቸውም ፡ ጴጥሮስን ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ሊያሸንፉት ፡ ቀረቡ ፡ ፫፤ ጊዜ ፡ ባንድ ፡ ሌሊት ፡ ክርስቶስን ፡ ሲክድ ፡ እንደያውቀው ፡ ብሎ ፡፡ ይህም ፡ ኃጢአት ፡ ታላቅ ፡ ነበር ፡ ታናሽም ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ የሚል ፡ የክርስቶስን ፡ ታላቅነት ፡ አያውቅም ፡ የኃጢአትንም ፡ ክፋት ፡ ሁሉ ፡ አያውቅም ፡፡ በዚያች ፡ ሌሊትም ፡ ጴጥሮስ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መሠረት ፡ ከሆነ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ በጠፋች ፡፡ ደግሞ ፡ እርሱ ፡ ባላመነ ፡ ጊዜ ፡ ክርስቶ

ስ ፡ ታመነ ፡፡ እርሱም ፡ ጌታውንና ፡ መድኃኒቱን ፡ ሲክድ ፡
ክርስቶስ ፡ ደቀ ፡ መዝሙሩን ፡ አልካደም ፡፡ ጴጥሮስንም ፡
በመውደድ ፡ አልታወከም ፡፡ ጴጥሮስም ፡ ንስሓ ፡ ገብቶ ፡ በ
ተመለሰ ፡ ጊዜ ፡ እርሱ ፡ በምህረቱ ፡ ተቀበለው ፡፡ ጴጥሮስ
ም ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መሠረት ፡ በሆነ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያ
ንም ፡ በጴጥሮስ ፡ ልታምን ፡ ነበረች ፡ እርሱንም ፡ የመድኃ
ኒትን ፡ ተስፋ ፡ ልታደርግ ፡ ክርስቶስንም ፡ አይደለም ፡፡ የእ
ግዚአብሔርም ፡ ነገር ፡ አሰት ፡ ቢሆን ፡፡ እግዚአብሔር ፡ ሰ
ውን ፡ ሁለግዜ ፡ ይገሥጻልና ፡ በሰው ፡ እንደይታመን ፡ ብ
ሎ ፡ ክብርንም ፡ ሁሉ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ብቻ ፡ እንዲሰጥ ፡፡
ኤርምያስ ፡ እንዲህ ፡ ይላልና ፡፡ እንዲህ ፡ ይላል ፡ እግዚ
አብሔር ፡፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ርጉም ፡ ነው ፡ በሰው ፡ የሚ
ታመን ፡ ሥጋውንም ፡ እጁን ፡ የሚያደርግ ፡ በልቡም ፡
ከእግዚአብሔር ፡ የሚርቅ ፡፡ ስለዚህም ፡ እለዚያ ፡ እጅ
ግ ፡ ይስታሉ ፡ ጴጥሮስ ፡ ለራሱ ፡ በዚህ ፡ ነገር ፡ ለቤተ ፡ ክር
ስቲያን ፡ ለመሠረት ፡ ተደረገ ፡ ብለው ፡ የሚያስተምሩ ፡፡
ከሁሉም ፡ ይልቅ ፡ እለዚያ ፡ ይስታሉ ፡ የሮሚያ ፡ ጳጳሳት
ን ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ መሠረት ፡ የሚያደርጉ ፡፡ በርሳ
ቸው ፡ መኻከል ፡ ብዙ ፡ ይገኙሉና ፡ የሰይጣን ፡ ባሮች ፡ የነ
በሩ ፡ ነፍሳቸውንም ፡ ለኃጢአት ፡ ሁሉ ፡ የሰጡ ፡ ቤተ ፡ ክር
ስቲያንን ፡ ለማጥፋት ፡ በመስራት ፡ ፈንታ ፡፡ ስለዚህም ፡
ያገራችን ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ነገር ፡ በ
ተቀበለች ፡ ጊዜ ፡ አሁን ፡ ፲፫፻፤ አመት ፡ የሚሆን ፡ ከሮም
ያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ወጣች ፡፡ ክርስቶስንም ፡ ራስዋን ፡
ሊቀ ፡ ጳጳሳትዋንም ፡ ሁኖ ፡ ተቀበለች ፡፡ በክርስቶስ ፡ ቃል
ም ፡ ተመራች ፡፡ የክርስቶስ ፡ ቃልም ፡ እንደ ፡ ብሩህ ፡ ብር
ሃን ፡ በመኻከላችን ፡ ያበራል ፡ ወደ ፡ እውነትም ፡ ሁሉ ፡
ይመራናል ፡፡ በሰይጣንም ፡ በገሃናምም ፡ ደጆች ፡ ሁሉ ፡ ላ
ይ ፡ ድል ፡ ይሰጠናል ፡፡

ጌታችንም ፡ ጴጥሮስን ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡ ይጨምራል ፡፡ የ
መንግሥተ ፡ ሰማያትም ፡ መክፈቻ ፡ እሰጥሃለሁ ፡፡ በምድ
ር ፡ የምታሥረው ፡ በመንግሥት ፡ ሰማያትም ፡ የታሠረ ፡
ይሁን ፡፡ በምድርም ፡ የምትፈታው ፡ በሰማይም ፡ የተፈ

ታ ፡ ይሁን ። በዚህ ፡ ነገርም ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ በምሳሌ ፡ ይናገራል ። የሰማይ ፡ መክፈቻ ፡ ምንድር ፡ ነው ። ሰው ፡ በሃይማኖት ፡ ብቻ ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡ ይገባልና ፡ ሃይማኖትም ፡ የሚደረግበት ፡ የሰማይ ፡ መክፈቻ ፡ ይሆናል ። እርሱም ፡ የእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ነው ፡ ሌላ ፡ የለም ። በእግዚአብሔር ፡ ቃልም ፡ ለኃጢአተኞች ፡ የእግዚአብሔር ፡ ጸጋ ፡ የምስራች ፡ ተናገረ ፡ ቢመለሱ ፡ ቢያምኑም ። የእግዚአብሔር ፡ ቍጣ ፡ ግን ፡ የዘላለምም ፡ ፍርድ ፡ ይቆየምላቸዋል ፡ ባያምኑ ። አሁንም ፡ ክርስቶስ ፡ የሰማይን ፡ መክፈቻ ፡ ጴጥሮስን ፡ ሲሰጥ ፡ ወንጌልን ፡ ለመስበክ ፡ ኾመው ። የወንጌልን ፡ ተስፋ ፡ የእግዚአብሔርንም ፡ ቃል ፡ ቅያሜ ፡ ሁሉ ፡ ለዓለም ፡ ይነግር ፡ ዘንድ ። አሁንም ፡ የሚከተል ፡ ነገር ። "በምድር ፡ የምታሥረው ፡ በመንግሥተ ፡ ሰማያትም ፡ የታሠረ ፡ ይሁን ። በምድርም ፡ የምትፈታው ፡ በሰማይም ፡ የተፈታ ፡ ይሁን ።" ማለቱም ፡ ይህ ፡ ነው ። በወንጌል ፡ ሰብከህ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ነገር ፡ እንደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ትእዛዝ ፡ ብታስተምር ፡ እግዚአብሔር ፡ ለማስተማርህ ፡ ይመሰክራል ፡ ነገርህንም ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ የሚሆን ፡ ያጸናዋል ። የእግዚአብሔር ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ አንድ ፡ ነውና ፡ በዚህም ፡ ስፍራ ፡ ለጴጥሮስ ፡ ያለ ፡ ክርስቶስ ፡ ፈቃድ ፡ እንደ ፡ ፈቃዱ ፡ ሰውን ፡ ወደ ፡ መንግሥተ ፡ ሰማያት ፡ ያገባው ፡ ዘንድ ፡ ሥልጣን ፡ አይሰጥም ። በወንጌል ፡ እንደ ፡ ተገለጸ ፡ እንደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ፈቃድ ፡ ብቻ ፡ እንጂ ። ደቀ ፡ መዝሙር ፡ ከመምህሩ ፡ አይበልጥምና ፡ ባርያም ፡ ከጌታው ፡ አይበልጥም ፡ ማቴዎስ ፡ ፲፤ ፳፬። የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ጌታችን ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያኑም ፡ ሁሉ ፡ ጌታ ፡ የሐዋርያትም ፡ ጌታ ፡ እርሱ ፡ እውነተኛ ፡ ነው ፡ የዳዊት ፡ መክፈቻ ፡ ያለው ። እርሱም ፡ ቢከፍት ፡ ማንም ፡ አይዘጋም ፡ እርሱም ፡ ቢዘጋ ፡ ማንም ፡ አይከፍትም ። የዮሐንስ ፡ ራእይ ፡ ፫፤ ፯። የየሱስ ፡ ክርስቶስም ፡ መክፈቻ ፡ መንግሥተ ፡ ሰማያትን ፡ የሚከፍትበት ፡ የሚዘጋበትም ፡ የተገለጸ ፡ በጃችንም ፡ ያለ ፡ ቃሉ ፡ ሁንዋልና ።

ክርስቶስም ፡ የሰማይን ፡ መክፈቻ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡

ሁሉ : እጅ : ሰጠው :: ለጴጥሮስ : ብቻ : ይህች : ሥልጣን : አልተሰጠችምና : ለሐዋርያት : ሁሉ : እንጅ :: እንደህ : ይ ላልና : በዮሐንስ : ወንጌል : ም : ፳፤ ቍ : ፳፩ ። የሱስም : አ ላቸው :: ሰላም : ለላንት : ይሁን :: አብ : እንደ : ላከኝ : እንዲሁም : እኔ : እልካችኋለሁ :: ይህነንም : ብሎ : እፍ : አለባቸው : አላቸውም :: መንፈስ : ቅዱስን : ተቀበሉ :: ኃ ጢአቱንም : የተዋችሁለት : ቀረችለት :: የያዛችሁበትም : ሰው : ተያዘችበት :: በዚህ : ነገርም : ይገለጻል : ወንጌልን : ለመስበክ : ሰማይንም : ለመክፈትና : ለመዝጋት : እር ሱ : እጅግ : ታላቅ : ነገር : ነውና : መንፈስ : ቅዱስ : ይፈለ ጋል : ያለርሱም : አይሆንም :: ስለዚህ : ጌታችን : ደቀ : መ ዛሙርቱን : ሳይልካቸው : የመክፈቻንም : ሹመት : ሳይሰ ጣቸው : እፍ : ብሎ : መንፈስ : ቅዱስን : ሰጣቸው :: ከሐ ዋርያት : ዘመንም : በኋላ : ይህ : ሹመት : ወደ : ቀሳውስ ት : ወደ : ኤጲስቆጶሳትም : ወደ : ጳጳሳት ም : በሥርዓት : አለፈ :: ሁላቸው : በኃይላቸው : ሁሉ : ወንጌልን : ሊሰብ ኩ : ናቸውና : ሰውንም : ሁሉን : በክርስቶስ : ፈንታ : ሊ ለምኑ :: "ከእግዚአብሔር : ጋራ : ታረቁ :" ብለው :: ያ : መምህር : ግን : ቄስ : ቢሆን : ወይስ : ኤጲስቆጶስ : ወይ ስ : ጳጳስ : ወይስ : መነኩሴም : የክርስቶስ : መንፈስ : የ ማይኖርበት : ቢፈታም : ቢገዝትም : ዝምብሎ : ነው :: እ ርሱ : ነውና : የክርስቶስ : ነገር : የሚደርስበት : ሲል :: ወ ዮላችሁ : እላንት : ጻፎች : ፈሪሳውያንም : ግብዞች :: መ ንግሥተ : ሰማያትን : ትዘጋላችሁና : በሰው : ፊት :: እላን ተ : አትገቡምና : የሚገቡትንም : ይገቡ : ዘንድ : አትተው ም :: ማቴዎስ : ፳፫፤ ፲፫ ። ለቄስም : ለመምህርም : ሁሉ : የእግዚአብሔር : ነገር : ደረሰ : ለሕዝቅኤል : ለነቢይ : ያለ ው :: አንተ : የሰው : ልጅ : ሆይ :: እኔ : ለእሥራኤል : ቤ ት : ተመልካች : አድርጌ : ሾምሁህ :: ካፌ : የምትሰማ ውን : ነገር : ሁሉን : በትእዛዜ : ትነግራቸው : ዘንድ :: እ ኔም : ዐመፀኛውን :: አንተ : ዓመፀኛ : ሆይ : ሞት : ትሞታ ለህ : ስል :: አንተም : ይህነን : ነገሬን : ባትነገረው : ዓመ ፀኛ : ባመፃው : ይገሠጽ : ዘንድ : ዓመፀኛስ : ባመፃው :

መክንያት ፡ ይሞታል ፡ ደሙን ፡ ግን ፡ ከጅህ ፡ እፈልጋለሁ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ዓመፀኛውን ፡ ስለ ፡ ዓመፃው ፡ ብትገሥጸው ፡ ከክፋቱ ፡ ይመለስ ፡ ዘንድ ፡ ከክፋቱም ፡ ባይመለስ ፡ እ ርሱ ፡ ስለ ፡ ኃጢአቱ ፡ ይሞታል ፡ አንተ ፡ ግን ፡ ነፍስህን ፡ አ ደንህ ፡፡ ሕዝቅኤል ፡ ፴፫፤ ፰፤ ፱፡፡

የሱስ ፡ ክርስቶስም ፡ ጴጥሮስን ፡ ከተናገረ ፡ በኋላ ፡ ደቀ ፡ መዛሙርቱን ፡ አዘዘ ፡ ለማንም ፡ እንዳይናገሩ ፡ የሱስ ፡ ክ ርስቶስ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡፡ ይህችን ፡ ትምርት ፡ ለማስተማር ፡ ጊዜ ፡ ገና ፡ አልደረሰምና ፡ ክርስቶስ ፡ ከሙታን ፡ አልተነሣ ምና ፡፡ እርሳቸውን ፡ ግን ፡ የመንግሥት ፡ ሰማያትን ፡ ምሥ ጢር ፡ አስተማራቸው ፡፡ ከዚያ ፡ ቀን ፡ ጀምሮ ፡ ይገልጽላቸ ው ፡ ሆነ ፡ የሱስ ፡ ለደቀ ፡ መዛሙርቱ ፡ ጊዜ ፡ እንደለው ፡ ይሔድ ፡ ዘንድ ፡ ወደ ፡ የሩሳሌም ፡ ብዙም ፡ መከራ ፡ እን ዲቀበል ፡ ከሽማግሎች ፡ ከካህናትም ፡ አለቆች ፡ ከጻፎች ም ፡፡ እንዲገድሉትም ፡ በሦስተኛ ፡ ቀንም ፡ እንዲነሣ ፡፡ ጴ ጥሮስም ፡ መለሰለት ፡ ይከለክለውም ፡ ጀመረ ፡ እንደህ ፡ ሲል ፡፡ አይድረስብህ ፡ አቤቱ ፡ ይህ ፡ ይሆንብህ ፡ ዘንድ ፡፡ እ ርሱም ፡ ዙሮ ፡ ጴጥሮስን ፡ ገሠጸው ፡ አለውም ፡፡ በኋላዩ ፡ ሒድ ፡ አንተ ፡ ሰይጣን ፡ ዕንቅፋት ፡ ሁነህብኛልና ፡፡ የእግ ዚአብሔርን ፡ ነገር ፡ አታስብምና ፡ የሰውን ፡ ብቻ ፡ እንጅ ፡፡ ይህ ፡ የጌታችን ፡ ነገር ፡ ብርቱ ፡ ተግሣጽ ፡ ነው ፡ ለደቀ ፡ መ ዝሙሩ ፡፡ የጴጥሮስ ፡ ልብ ፡ በጣም ፡ ገና ፡ አልታደሰምና ፡ ከኃጢአቱም ፡ ኃሬ ፡ ሊጋደል ፡ ነበረ ፡፡ ባሕርዩም ፡ እንደ ያ ው ፡ ቃሊል ፡ ሁና ፡ ቶሎ ፡ ታወከ ፡ ወዲህና ፡ ወዲያ ፡፡ ሰይ ጣንም ፡ ይህነን ፡ አውቆ ፡ ልቡን ፡ እንደነፋ ፡ ፈለገ ፡ እንደ ፡ ስንዴ ፡፡ ደሮ ፡ ክርስቶስ ፡ ስለርሱ ፡ ጸለየ ፡ ሃይማኖቱ ፡ እንደ ይጨርስ ፡፡ ሉቃስ ፡ ፳፪፤ ፴፩፡፡ ሰይጣንም ፡ አሁን ፡ ደግሞ ፡ በጴጥሮስ ፡ መክንያት ፡ የክርስቶስን ፡ ስራ ፡ ይሽር ፡ ዘንድ ፡ ፈተነ ፡፡ ጴጥሮስ ፡ አሁን ፡ የክርስቶስን ፡ ቸርነት ፡ ቀምሶ ፡ ወደ ፡ ትዕቢት ፡ ዘነበለ ፡ ራሱንም ፡ ወደ ፡ ማክበር ፡፡ ስለዚህ ም ፡ ክርስቶስን ፡ ሊመክር ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ መሰለው ፡፡ የክርስቶስም ፡ መንገድ ፡ በሕማማት ፡ በመስቀልም ፡ እን ደሆነ ፡ ሥጋው ፡ አልወደደም ፡ በክብርና ፡ በምድራዊ ፡ ም

ስጋና : እንጀ ፡፡ ስለዚህም : ክርስቶስን : ሊከለክል : ጀመረ ፡፡ የሱስ : ክርስቶስም : በብርቱ : ነገር : ገሠጸው : ልቡን : ሊያዋርድ : ወደ : ትሕትናም : ሊወስደው ፡፡

የጌታችን : ጥበብና : ፍቅር : ደቀ : መዛሙርቱን : በመግሠጽ : እጅግ : ያስደንቃል ፡፡ የነፍሳቸው : መሻት : እንደ : ፈለገው : እንደህ : አደረገላቸው : ሁለግዜ ፡፡ ደሮ : መንፈስ : ቅዱስ : ገና : አልፈሰሰባቸውምና : ትዕግሥቱን : እጅግ : ፈተኑ ፡፡ ደህ : ከሌላ : ነገር : ይልቅ : ባንድ : ነገር : በዛ ፡፡ በሃይማኖታቸው : መጉደል ፡፡ ኀይሉን : ካዩ : ፍቅሩንም : ካወቁ : በኋላ : ደግሞ : ተጠራጠሩ : መከራ : ሲመጣ : ምናልባት : እንደደረደቸው ፡፡ ማርቆስ : ፱፤ ፴፪፡፡ ማቴዎስ : ፲፯፤ ፳፪፡፡ ፲፯፤ ፲፯፡፡ ደግሞ : ክብርን : ስለ : መመሀኘታቸው : ደከመ ፡፡ ማቴዎስ : ፳፤ ፳፡፡ ማርቆስ : ፱፤ ፴፬፡፡ ስላልተቀደሰም : ቍጣቸው ፡፡ ሉቃስ : ፱፤ ፵፮፡፡ ደሮ : እርሳቸው : ከለልባቸው : በክርስቶስ : ተጣበቁ : ክርስቶስንም : ከለልባቸው : ወደዲት : ሁሉንም : ትተው : እርሱን : ተከተሉ ፡፡ ስለዚህም : እርሱ : ደግሞ : ወደደቸው : ገንዘቡም : ሁነው : ቍጠራቸው : ፍቅሩንም : በልባቸው : አፈሰሰ ፡፡ ነፍሱንም : ስለርሳቸው : ለወጠ ፡፡ ልቡንም : በጣም : ከፈተላቸው : ወንጌልንም : ለመስበክ : በመጽሪት : አከበራቸው ፡፡ ተስፋም : አስደረገላቸው : መንፈሱን : ይሰድላቸው : ዘንድ : ከርሳቸውም : ጋራ : ደኖር : ዘንድ : ሁለግዜ ፡፡ መጋደላቸውም : በተፈጸመ : ጊዜ : ይመጣ : ዘንድ : ወደርሱ : ሊወስዳቸው ፡፡ በፍርድም : ቀን : በእሥራኤል : መፍረደን : ከርሳቸው : ጋራ : ይከፍል : ዘንድ ፡፡ ማቴዎስ : ፲፱፤ ፳፰፡፡ የዮሐንስ : ወንጌል : ፯፤ ፳፰፡፡ ፲፫፤ ፩፡፡ ፲፫፤ ፱፡፡ ፲፤ ፲፪፡፡

ደሮ : የሱስ : ክርስቶስ : እርሱ : እግዚአብሔር : በገነት : ለአደምና : ለሄዋ : ተስፋ : ስላስደረገላቸው : የሴት : ዘር : ሁንዋልና : የባብ : ራስ : ለመቀጥቀጥ : የመጣ ፡፡ የባብና : የዘሩ : ጸላትነት : ሁሉ : ደረሰበት ፡፡ ፈሪሳውያንና : ሳዱቃውያን : ካህናትና : ጻፎችም : የሕዝብም : ሽማግሎች : ከሕዝብ : ጋራ : ጸሉት : ሊገድሉትም : ፈለጉ ፡፡ ደሮ : ጊዜው : ሳይደርስ : አልሆነላቸውም ፡፡ እንደሁም : ነበሩ : ክርስቶ

ስ : እውነትን : ስላላቸው :: እርሳቸውም : ጨለማ : ወደ
ዋልና : እርሱም : የጨለማ : ስራቸውን : ወደ : ብርሃን :
ሲያወጣው : ጸሉት :: ማቴዎስ : ፳፫፡፡

ይህችም : ጸላትነት : የጨለማም : ኃይል : ፍጻሜዋን :
አገኘች : ጌታችን : ፫፤ አመት : ካስተማረ : በኋላ : ያችንም :
ምድር : ሁልዋን : በቸርነቱ : በተአምራቱም : ከመላት : በ
ኋላ :: የዚያን : ጊዜም : ሰይጣን : ወደ : ይሁዳ : ወደስቆር
ቱ : ልብ : ገባ : የሱስንም : አሳልፎ : ሊሰጠው : መከረ
ው :: የሱስም : ጊዜው : እንደ : ደረሰ : አውቆ : ለፋሲካ :
በዓል : ወደ : የሩሳሌም : ከደቀ : መዛሙርቱ : ጋራ : ወጣ ::
ወደ : ያሪኮም : ሲቀርቡ : አላቸው :: እነሆ : እኛ : እንወ
ጣለን : ወደ : የሩሳሌም :: የተጻፈውም : ሁሉ : ይፈጸማ
ል : በሰው : ልጅ : ላይ :: ላሕዛብ : ይሰጣልና : ያፌዙበት
ማል :: ይሰድብማል :: ይተፉበትማል :: ይመቱትማል ::
ይገሉትማል :: በሶስተኛውም : ቀን : ከሙታን : ይነሣ
ል :: እርሳቸው : ግን : ምን : አላወቁም : ከዚህ : ነገር ::
ሉቃስ : ፲፰፤ ፴፩፡፡ ወደ : የሩሳሌምም : በቀረቡ : ጊዜ : ወ
ደ : ፋጌ : ቤትም : በመጡ : ጊዜ : ወደ : ደብረ : ዘይት : አ
ጠገብ :: የዚያን : ጊዜ : ላከ : የሱስ : ፪፤ ከደቀ : መዛሙር
ቱ : እንዲህ : ሲላቸው :: ሒዱ : በፊታችሁ : ወዳለችው : አ
ገር :: የዚያን : ጊዜም : ታገኛላችሁ : የታሠረች : አህያ : ል
ጅዋም : ከርስዋ : ጋራ :: ፍትዋቸው : እርሳቸውንም : አ
ምጡልኝ :: ማንምም : አንዳች : ቢላችሁ : በሉ :: ጌታ : ይ
ሻቸዋል :: እርሱም : አሁን : ይሰዳቸዋል :: ይህም : ሁሉ :
የሆነ : ይፈጸም : ዘንድ : ነው : የተባለው : በነቢይ : እንዲ
ህ : ሲል :: በልዋት : የፅዮንን : ልጅ :: እነሆ : ንጉሥሽ :
ወደንች : ይመጣል : ተዋርዶ : ተቀምጦም : ባህያ : ላይ : በ
ግልገልም : ባህያዪቱ : ልጅ :: ደቀ : መዛሙርቱም : ሒደ
ው : የሱስ : እንደዘዛቸው : አደረጉ :: አህያዪቱንና : ግልገ
ልዋንም : አመጹ :: ልብሳቸውንም : በላያቸው : ጫኑ :: በ
ላያቸውም : አስቀመጡት :: ብዙ : ሰዎችም : ልብሳቸው
ን : አነጸፉ : በመንገድ :: ሌሎችም : ከዛፍ : ጫፍ : ጫፉን :
ቈርጠው : ያነጸፉ : አሉ :: በፊቱም : የሔዱ : ሰዎች : የተ

ከተሉትም ፡ ጮሁ ፡ እንዲህ ፡ ሲሉ ፡፡ ሆሳዕና ፡ ለዳዊት ፡ ል
ጅ ፡፡ በእግዚአብሔር ፡ ስም ፡ የሚመጻ ፡ የተባረከ ፡ ነው ፡፡
ሆሳዕና ፡ በአርያም ፡፡ የሱስም ፡ ወደ ፡ የሩሳሌም ፡ በገባ ፡
ጊዜ ፡ አገሪቱ ፡ ሁልዋ ፡ ታወከች ፡ ስትል ፡፡ ማነው ፡ ይህ ፡፡
ሕዝብም ፡ አሉ ፡፡ ይህ ፡ ነቢዩ ፡ የሱስ ፡ ነው ፡ የናዝሬቱ ፡ ከ
ገሊላ ፡ ወገን ፡ የምትሆን ፡፡ የሱስም ፡ ገባ ፡ ወደ ፡ እግዚአብ
ሔር ፡ መቅደስ ፡ አወጻም ፡ በቤተ ፡ መቅደስ ፡ የሚሸጡን ፡
የሚገዙን ፡ ሁሉ ፡፡ የሰሬፎችንም ፡ ማዕድ ፡ የርግብ ፡ ሻጮ
ችንም ፡ ወንበር ፡ ገለበጠ ፡ አላቸውም ፡፡ የተጻፈ ፡ ነው ፡፡
ቤቴ ፡ የጸሎት ፡ ቤት ፡ ይባላል ፡፡ እላንተ ፡ ግን ፡ የሌቦችን ፡
ዋሻ ፡ አደረጋችሁት ፡፡ ወደርሱም ፡ መጡ ፡ ዕውሮች ፡ አንካ
ሶችም ፡ በመቅደስም ፡ አዳናቸው ፡፡ የካህናትም ፡ አለቆች ፡
ጻፎችም ፡ በሰሙ ፡ ጊዜ ፡ የሰራውን ፡ ተአምራት ፡ ሕፃናት
ም ፡ ሲጮሁ ፡ በቤተ ፡ መቅደስ ፡ ሲሉም ፡ ሆሳዕና ፡ ለዳዊ
ት ፡ ልጅ ፡፡ ተቈጡ ፡ አሉትም ፡፡ አትሰማምን ፡ እሌህ ፡ የ
ሚሉትን ፡፡ የሱስም ፡ አላቸው ፡፡ አዎን ፡ እሰማለሁ ፡፡ ከ
ቶ ፡ አላነበባችሁምን ፡፡ ከልጆች ፡ ከሕፃናትም ፡ አፈ ፡ ም
ስጋና ፡ አዘጋጅህ ፡፡ ተዋቸውም ፡ ወጣም ፡ ከከተማ ፡ ወደ ፡
ሜደ ፡ ወደ ፡ ቢታንያ ፡፡ ማቴዎስ ፡ ፳፩፡፡

በናእትም ፡ በዓል ፡ ፋሲካ ፡ የምታረድባት ፡ በመጀመር
ያ ፡ ቀን ፡ ጠየቁት ፡ ደቀ ፡ መዛሙርቱ ፡፡ ወዴት ፡ ትወደለህ ፡
እናዘጋጅልህ ፡ ዘንድ ፡ ፋሲካውን ፡ ልትበላ ፡፡ እርሱም ፡
አለ ፡፡ ሒዱ ፡ ወደገር ፡ ወደ ፡ እገሌ ፡ እንዲሁም ፡ በሉት ፡፡
መምህር ፡ ይላል ፡፡ ጊዜዮ ፡ ደርስዋል ፡፡ ካንተ ፡ ዘንድ ፡ ፋሲ
ካውን ፡ ላድርግ ፡ ከደቀ ፡ መዛሙርቴ ፡ ጋራ ፡፡ ደቀ ፡ መዛሙ
ርቱም ፡ አደረጉ ፡ የሱስ ፡ እንደዘዛቸው ፡፡ ፋሲካም ፡ አዘጋ
ጁ ፡፡ ማቴዎስ ፡ ፳፯፡ ፲፯፡ ፲፱፡፡ ጊዜውም ፡ በደረሰ ፡ ጊዜ ፡ ተ
ቀመጠ ፡ ለመብል ፡፡ ከርሱም ፡ ጋራ ፡ ፲፪፡ ሐዋርያት ፡፡ አላ
ቸውም ፡፡ መውደድን ፡ ወደድሁ ፡ ይህነን ፡ ፋሲካ ፡ እበላ ፡
ዘንድ ፡ ከላንተ ፡ ጋራ ፡ ከሕማሜ ፡ በፊት ፡፡ እኔም ፡ እላችኋ
ለሁ ፡፡ ይህነን ፡ ደግሞ ፡ እንደልበላ ፡ እስኪፈጸም ፡ ድረስ ፡
በእግዚአብሔር ፡ መንግሥት ፡፡ ሉቃስ ፡ ፳፪፡ ፲፱፡፡ ራትም ፡
ሲበላ ፡ ሰይጣን ፡ በይሁደ ፡ ልብ ፡ ካገባው ፡ በኋላ ፡ ባስቆሮ

ቱ ፡ በሲሞን ፡ ልጅ ፡ አሳልፎ ፡ ይሰጠው ፡ ዘንድ ። የሱስም ፡
ባወቀ ፡ ጊዜ ፡ አብ ፡ ሁሉን ፡ በጁ ፡ እንደ ፡ ሰጠው ። ከእግ
ዚአብሔርም ፡ ዘንድ ፡ እንደ ፡ መጣ ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር
ም ፡ እንዲሔድ ። ከራት ፡ ተነሣ ፡ ልብሱንም ፡ አኖረ ፡ የ
ሚያብስበትንም ፡ ጨርቅ ፡ ወስዶ ፡ ታጠቀበትም ። በመታ
ጠቢያውም ፡ ውኃ ፡ አፈሰሰ ። ያዕብም ፡ ጀመረ ፡ የደቀ ፡
መዛሙርቱን ፡ እግር ። በታጠቀበትም ፡ ጨርቅ ፡ ያደርቀው ፡
ጀመረ ፡ ወደ ፡ ሲሞን ፡ ጴጥሮስም ፡ መጣ ። ያም ፡ አለው ።
አቤቱ ፡ አንተን ፡ እግሬን ፡ ታፅብልኛለህ ። የሱስም ፡ መለ
ሰለት ፡ አለውም ። እኔ ፡ የምሰራውን ፡ አንተ ፡ አታውቀ
ውም ፡ ዛሬ ። ነገር ፡ ግን ፡ ኋላ ፡ ታውቀዋለህ ። ጴጥሮስም ፡
አለው ። እግሬን ፡ አታፅብልኝም ፡ ለዘላለም ። የሱስም ፡
መለሰለት ፡ አለውም ። ካላፀብሁህ ፡ ከኔ ፡ ጋራ ፡ አንድነ
ት ፡ የለህም ። ሲሞን ፡ ጴጥሮስም ፡ አለው ። ጌታ ፡ ሆይ ፡
እግሬን ፤ ብቻ ፡ አታፅብልኝ ፡ እጄንም ፡ ራሴንም ፡ እንጂ ።
የሱስም ፡ አለው ። ሀማም ፡ የገባ ፡ አይሻም ፡ እግሩን ፡ ከ
መታፀብ ፡ በቀር ። ሁለንትናው ፡ ንጹሕ ፡ ነውና ። እላንተ
ም ፡ ንጹሓን ፡ ናችሁ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ሁላችሁ ፡ አይደላችሁ
ም ። ያውቅ ፡ ነበረና ፡ አሳልፎ ፡ የሚሰጠውን ፡ ስለዚህ
ም ፡ አላቸው ። ሁላችሁ ፡ ንጹሓን ፡ አይደላችሁም ። እግ
ራቸወንም ፣ አፅቦ ፡ ልብሱን ፡ ወሰደ ። ደግሞም ፡ ተቀመ
ጠ ፡ አላቸውም ። አወቃችሁን ፡ ያደረግሁባችሁትን ። እላ
ንተ ፡ ትሉኛላችሁ ፡ መምሕር ፡ ጌታም ። መልካምም ፡ ት
ላላችሁ ፡ እኔ ፡ እንደሁ ፡ ነኝና ። እንኪያስ ፡ እኔ ፡ ጌታ ፡ መ
ምህርም ፡ ስሆን ፡ ካፀብሁ ፡ እግራችሁን ። እላንተም ፡ ደግ
ሞ ፡ ይገባችኋል ፡ የባልንጀራችሁን ፡ እግር ፡ ታፅቡ ፡ ዘንድ ፡
እርሶ ፡ በርሳችሁ ፡ በፍቅርና ፡ በትሕትና ፡ ታገለግሉ ፡ ዘን
ድ ፡ እርሶ ፡ በርሳችሁ ። ምሳሌ ፡ ሰጥቻችኋለሁና ፡ እኔ ፡ በ
ላንተ ፡ እንደደረግሁ ፡ እላንተም ፡ ደግሞ ፡ ታደርጉ ፡ ዘን
ድ ። እውነት ፡ እላችኋለሁ ። ባርያ ፡ ከጌታው ፡ አይበልጥ
ም ፡ መለክተኛም ፡ ከላከው ። እላንተም ፡ ይህነን ፡ ብታው
ቁ ፡ ብፁዓን ፡ ናችሁ ፡ ብታድርጉት ። የዮሐንስ ፡ ወንጌል ፡
፲፫። ሲቀመጡም ፡ ሲበሉም ፡ አለ ። እውነት ፡ እላችኋለ

ሁ ፡፡ ከላንተ ፡ አንድ ፡ አሳልፎ ፡ ይሰጠኛል ፡፡ እጅግም ፡ አ
ዘኑ ፡፡ ከርሳቸውም ፡ ኢያንዳንዱ ፡ ይለው ፡ ጀመረ ፡፡ አንደ
ች ፡ እኔ ፡ እሆን ፡ አቤቱ ፡፡ እርሱም ፡ መለሰ ፡ አለም ፡፡ እ
ጁን ፡ የሚጠልቅ ፡ ከኔ ፡ ጋራ ፡ ወደ ፡ ወጭ ፡ እቃ ፡ እርሱ ፡
ያስያዘኛል ፡፡ የሰው ፡ ልጅም ፡ ይሔዷል ፡ ስለርሱ ፡ እንደ ፡
ተጻፈ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ወዮለት ፡ ለዚያ ፡ ሰው ፡ በጁ ፡ የሚሰ
ጥ ፡ የሰው ፡ ልጅ ፡፡ ያ ፡ ሰውስ ፡ ባይወለድ ፡ መልካም ፡ ነበ
ረለት ፡፡ ይሁዷም ፡ አሳልፎ ፡ የሚሰጠው ፡ መለሰ ፡ አለው
ም ፡፡ አንደች ፡ እኔ ፡ እሆን ፡ መምህር ፡ ሆይ ፡፡ አለውም ፡፡
አንተ ፡ አልህ ፡፡ ማቴዎስ ፡ ፳፯፤ ፳፩፡፡

ጌታችንም ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ በተያዘበት ፡ ሌሊት ፡ እን
ጀራ ፡ ወሰደ ፡ ቈረሰውም ፡ ባመሰገነ ፡ ጊዜ ፡፡ አለም ፡ እን
ኩ ፡ በሉም ፡፡ ይህ ፡ ነው ፡ ሥጋየ ፡ ስለላንተ ፡ የሚሰበር ፡፡
ይህነን ፡ አድርጉት ፡ ለማስታሰቤ ፡፡ እንዲሁም ፡ ጽዋውን ፡
ወሰደ ፡ ራታቸውን ፡ ከበሉ ፡ በኋላ ፡ እንደህ ፡ ሲል ፡፡ ይህ ፡
ጽዋዕ ፡ አዲስ ፡ ሥርዓት ፡ ነው ፡ በደሜ ፡፡ ይህነን ፡ አድርጉ ፡
በምትጠጡት ፡ ጊዜ ፡ ለማስታሰቤ ፡፡ ፩፤ ቆሮንቶስ ፡ ፲፩፤
፳፫፡፡ እንደህ ፡ አድርጎ ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ የቍርባንን ፡ ሥ
ርዓት ፡ ሰራ ፡ ለደቀ ፡ መዛሙርቱ ፡ ለምእመናንም ፡ ሁሉ ፡
ለዘላለም ፡፡ ጳውሎስም ፡ ይላል ፡፡ ይህነን ፡ እንጀራ ፡ ስት
በሉት ፡ ጊዜ ፡ ይህነንም ፡ ጽዋዕ ፡ ስትጠጡት ፡ ጊዜ ፡ ሁሉ ፡
የጌታን ፡ ሞት ፡ ተናገሩ ፡ እርሱ ፡ እስኪመጣ ፡ ድረስ ፡፡ የ
ቍርባንም ፡ ምሥጢር ፡ እጅግ ፡ ታላቅ ፡ ነው ፡ በውነትም ፡
ለሚያምን ፡ ሰማያዊ ፡ ምድር ፡ በርሱ ፡ ይገኝበታል ፡፡ እግ
ዚአብሔርና ፡ ሰውም ፡ አንድነት ፡ ያደርጉበታላ ፡፡ ክርስቶ
ስና ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያኑ ፡ አንድ ፡ ሥጋ ፡ ሁነው ፡ ምእምናን
ም ፡ ሁሉ ፡ እርሱ ፡ በርሳቸው ፡ አንድ ፡ ላንድ ፡ ብልት ፡ እ
ንደሆኑ ፡ ይገለጻሉ ፡፡ ደር ፡ ይህ ፡ ሁሉ ፡ ለሃይማኖት ፡ ብቻ ፡
ነው ፡፡ በውነትም ፡ የማያምን ፡ እንጀራና ፡ ወይን ፡ ፀጅ ፡
ብቻ ፡ ይቀምሳል ፡፡ ለሥጋ ፡ አይለወጥምና ፡ ለነፍስ ፡ ብቻ ፡
እንጅ ፡፡ የነፍስም ፡ አፍ ፡ እርሱ ፡ ሃይማኖት ፡ ነው ፡፡

ይሁዷም ፡ ከክርስቶስ ፡ ጋራ ፡ ከበላ ፡ በኋላ ፡ ቶሎ ፡ ወ
ጣ ፡፡ ሌሊትም ፡ ሆነ ፡፡ የሱስ ፡ ክርስቶስም ፡ ከ፲፩፤ ደቀ ፡

መዛሙርቱ ፡ ጋራ ፡ ለብቻው ፡ ሲቀመጥ ፡ ልቡን ፡ ከፈተላ
ቸው ፡፡ አፉም ፡ ፈሰሰ ፡ በመልካም ፡ ነገር ፡ ደስ ፡ የሚያሰ
ኙቸው ፡ ልባቸውንም ፡ በሚያጸና ፡ በፍቅርና ፡ በሃይማኖት ፡
ስለሚመጣ ፡ መከራና ፡ ጨንቀት ፡ ሁሉ ፡ ክርስቶስ ፡ ከርሳ
ቸው ፡ ዘንድ ፡ ከተለየ ፡ በኋላ ፡ ለርሳቸው ፡ መድረስ ፡ ጊዜ ፡
ያለው ፡፡ ይህ ፡ ሁሉ ፡ ይገኛል ፡ በዮሐንስ ፡ ወንጌል ፡ በ፲፫፤
፲፬፤ ፲፭፤ ፲፮፤ ምዕራፍ ፡፡ ፲፯፤ ምዕራፍም ፡ ከዚህ ፡ ይከተላል ፡፡
ይህነን ፡ ነገር ፡ ተናገረ ፡ የሱስ ፡፡ ዓይኑንም ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡
ሰቀለ ፡ አለም ፡፡ አባት ፡ ሆይ ፡ ጊዜ ፡ እነሆ ፡ ደረሰ ፡፡ ልጅህ
ን ፡ አመስግን ፡ ልጅህም ፡ ደግሞ ፡ ያመሰግንህ ፡ ዘንድ ፡፡
እንደስገዛህው ፡ በሥጋ ፡ ሁሉ ፡ ላይ ፡ የዘላለምን ፡ ሕይወ
ት ፡ ይሰጥ ፡ ዘንድ ፡ ለሰጠህው ፡ ሁሉ ፡፡ የዘላለምም ፡ ሕይ
ወት ፡ ይህች ፡ ናት ፡፡ ያውቁህ ፡ ዘንድ ፡ አንተ ፡ ብቻህ ፡ እውነ
ተኛ ፡ አምላክ ፡ እንደ ፡ ሆንህ ፡ የላክህውንም ፡ የሱስ ፡ ክርስ
ቶስን ፡፡ እኔ ፡ አመሰገንሁህ ፡ በምድር ፡ ላይ ፡፡ የሰጠህኝንም ፡
ስራ ፡ አድርገው ፡ ዘንድ ፡ ፈጸምሁ ፡፡ ዛሬም ፡ አመስግነኝ ፡ አ
ንተ ፡ አባት ፡ ሆይ ፡ ባንተ ፡ ዘንድ ፡ ከጥንት ፡ ዓለም ፡ ሳይፈ
ጠር ፡ ወደንተ ፡ ዘንድ ፡ በነበረልኝ ፡ ምስጋና ፡፡ ስምህን ፡ ገ
ለጽሁ ፡ ካለም ፡ ለሰጠህኝ ፡ ሰዎች ፡፡ ላንተ ፡ ነበሩ ፡ ለኔም ፡
ሰጠህኝ ፡፡ ቃልህንም ፡ ጠበቁ ፡፡ ዛሬም ፡ አወቁ ፡ የሰጠህ
ኝ ፡ ሁሉ ፡ ካንተ ፡ ዘንድ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡፡ የሰጠህኝን ፡ ነገር ፡
ሰጥቻቸዋለሁና ፡፡ እርሳቸውም ፡ ተቀበሉ ፡፡ በውነትም ፡
አወቁ ፡ እኔ ፡ ካንተ ፡ ዘንድ ፡ እንደ ፡ ወጣሁ ፡ አንተም ፡ እ
ንደ ፡ ላክህኝ ፡ አመኑ ፡፡ እኔም ፡ ስለርሳቸው ፡ እለምናለ
ሁ ፡፡ ላለም ፡ አለምንም ፡ ለሰጠህኝ ፡ እንጂ ፡፡ ያንተ ፡ ና
ቸውና ፡፡ ለኔም ፡ የሆነ ፡ ሁሉ ፡ እርሱ ፡ ላንተ ፡ ነው ፡፡ ያንተ
ውም ፡ እርሱ ፡ ለኔ ፡ ነው ፡፡ እኔም ፡ በርሳቸው ፡ ተመስግ
ኛለሁ ፡፡ እኔም ፡ ደግሞ ፡ በዓለም ፡ አልኖርም ፡ እርሳቸው ፡
ግን ፡ ባለም ፡ ናቸው ፡፡ እኔም ፡ ወደንተ ፡ እመጣለሁ ፡፡ ቅ
ዱስ ፡ አባቴ ፡ ሆይ ፡ በስምህ ፡ ጠብቃቸው ፡ እሊህን ፡ የሰጠ
ህኝን ፡፡ አንድ ፡ ይሆኑ ፡ ዘንድ ፡ እንደኛ ፡፡ ከርሳቸው ፡ ጋ
ራ ፡ ሳለሁ ፡ በዓለም ፡ በስምህ ፡ እጠብቃቸው ፡ ነበርሁ ፡፡ እ
ሊህን ፡ የሰጠህኝን ፡ ፈጽሜ ፡ ጠበቅኋቸው ፡፡ ከርሳቸውም ፡

አንድ ፡ የጠፈ ፡ የለም ፡ ከጥፋት ፡ ልጅ ፡ በቀር ፡ መጽሐፍ ፡ ይፈጸም ፡ ዘንድ ፡፡ ዛሬም ፡ ወደንተ ፡ እመጣለሁ ፡፡ ይህነን ም ፡ ባለም ፡ ሁኜ ፡ እናገራለሁ ፡ ደስታየ ፡ በርሳቸው ፡ እን ደ ፈጸም ፡ እኔም ፡ ቃልህን ፡ ሰጠኋቸው ፡ ዓለምም ፡ ጸላቸ ው ፡ ካለም ፡ አይደሉምና ፡ እኔም ፡ ካለም ፡ እንደይደለ ሁ ፡፡ ካለም ፡ ታወጣቸው ፡ ዘንድ ፡ አለምንም ፡ ከክፉ ፡ ት ጠብቃቸው ፡ ዘንድ ፡ እንጂ ፡፡ ካለም ፡ አይደሉምና ፡ እኔ ም ፡ ካለም ፡ እንደይደለሁ ፡፡ በውነትህ ፡ ቀድሳቸው ፡፡ ቃ ልህ ፡ እርስዋ ፡ እውነት ፡ ናትና ፡፡ ወደለም ፡ እንደ ፡ ላክህ ኝ ፡ እኔ ፡ ደግሞ ፡ ወደለም ፡ እልካቸዋለሁ ፡፡ ስለርሳቸው ም ፡ ራሴን ፡ እቀድሳለሁ ፡ እርሳቸው ፡ ደግሞ ፡ የተቀደሱ ፡ ይሆኑ ፡ ዘንድ ፡ በውነት ፡፡ ስለለዚህም ፡ ብቻ ፡ የምለምን ፡ አይደለሁም ፡፡ በቃላቸውም ፡ ስለሚያምኑብኝ ፡ ሁሉ ፡ እ ንጂ ፡፡ ሁሉ ፡ አንድ ፡ እንዲሆኑ ፡፡ አንተ ፡ በኔ ፡ እንደለህ ፡ አባት ፡ ሆይ ፡ እኔም ፡ ባንተ ፡፡ እርሳቸውም ፡ ደግሞ ፡ አን ድ ፡ ይሆኑ ፡ ዘንድ ፡ በኛ ፡፡ ዓለምም ፡ ያምን ፡ ዘንድ ፡ እን ደ ፡ ላክሀኝ ፡፡ እኔም ፡ የሰጠሀኝን ፡ ምስጋና ፡ ሰጠኋቸው ፡ አንድ ፡ ይሆኑ ፡ ዘንድ ፡ እኛም ፡ አንድ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡፡ እኔ ፡ በርሳቸው ፡ አንተም ፡ በኔ ፡፡ ባንድ ፡ ፍጹማን ፡ ይሆኑ ፡ ዘን ድ ፡ ዓለምም ፡ ያውቅ ፡ ዘንድ ፡ እንደ ፡ ላክሀኝ ፡፡ እንደ ፡ ወደድሃቸውም ፡ እኔን ፡ እንደ ፡ ወደድሀኝ ፡፡ አባት ፡ ሆይ ፡ እለዚህ ፡ የሰጠሀኝ ፡ እፈልጋለሁ ፡ እኔ ፡ ወደለሁበት ፡ ዘን ድ ፡ እርሳቸውም ፡ ደግሞ ፡ ይኖሩ ፡ ዘንድ ፡ ከኔ ፡ ጋራ ፡፡ የ ሰጠኸኝን ፡ ክብር ፡ ያዩ ፡ ዘንድ ፡፡ አንተ ፡ ወደሀኛልና ፡ ዓለ ም ፡ ሳይፈጠር ፡፡ ጻድቅ ፡ አባት ፡ ሆይ ፡ ዓለም ፡ አያውቅህ ም ፡ እኔ ፡ ግን ፡ አውቅሃለሁ ፡፡ እሌህም ፡ አወቁ ፡ አንተ ፡ እንደ ፡ ላክሀኝ ፡፡ ስምህንም ፡ አስታወቅኋቸው ፡ ደግሞ ም ፡ አስታውቀዋቸዋለሁ ፡ የወደድሀኝ ፡ ውድ ፡ በርሳቸ ው ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ እኔም ፡ በርሳቸው ፡፡

ይህነንም ፡ ብሎ ፡ የሱስ ፡ ከደቀ ፡ መዛሙርቱ ፡ ጋራ ፡ ወ ጣ ፡ የቅድሮንም ፡ ወንዝ ፡ ተሻገረ ፡ ወደ ፡ ደብረ ፡ ዘይት ፡ አጠገብ ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ የሱስ ፡ አላቸው ፡፡ ሁላችሁ ፡ ትሰናከሉብኛላችሁ ፡ በዚች ፡ ሌሊት ፡፡ ተጽፏልና ፡፡ እረ

ኛውን ፡ እመታለሁ ፡ የመንጋውም ፡ በጎች ፡ ይበተናሉ ፡፡ በ
ተነሣሁም ፡ ጊዜ ፡ እቀድማችኋለሁ ፡ ወደ ፡ ገሊላ ፡፡ ጴጥሮ
ስም ፡ መለሰ ፡ አለውም ፡፡ ሁሉ ፡ ቢሰናከሉብህ ፡ እኔ ፡ ግ
ን ፡ አልሰናከልብህም ፡፡ የሱስም ፡ አለው ፡፡ እውነት ፡ እ
ልሃለሁ ፡፡ በዚች ፡ ሌሊት ፡ ዶሮ ፡ ፪ ጊዜ ፡ ሳይጮህ ፡ አንተ ፡
አስቀድመህ ፡ ፫ ጊዜ ፡ እንድትክደኝ ፡፡ ጴጥሮስም ፡ አለ
ው ፡፡ ካንተ ፡ ጋራ ፡ እሞታለሁ ፡ እንጂ ፡ አልክድህም ፡ ነ
ቶ ፡፡ እንዲሁም ፡ አሉ ፡ ደቀ ፡ መዛሙርት ፡ ሁሉ ፡፡ ከዚያ
ም ፡ በኋላ ፡ የሱስ ፡ ከደቀ ፡ መዛሙርቱ ፡ ጋራ ፡ ወደንድ ፡
ጌተሴማኔ ፡ ወደሚባል ፡ አታክልት ፡ ገባ ፡፡ ደቀ ፡ መዛሙር
ቱንም ፡ አለ ፡፡ ተቀመጡ ፡ ከዚህ ፡ ሒጄ ፡ እስክጸልይ ፡ ድረ
ስ ፡ ከዚያ ፡፡ ከርሱ ፡ ጋራም ፡ ወሰደ ፡ ጴጥሮስንና ፡ የዜብዴ
ዎስን ፡ ልጆች ፡፡ ያዝንም ፡ ይተክዝም ፡ ጀመረ ፡ አላቸውም ፡፡
ነፍሴ ፡ አዘነች ፡ እስከ ፡ ሞት ፡ ድረስ ፡፡ ከዚህ ፡ ተቀመጡ ፡
ከኔም ፡ ጋራ ፡ ትጉ ፡፡ ጥቂትም ፡ ፈቀቅ ፡ አለ ፡፡ በግምባሩ
ም ፡ ሰገደ ፡ ኢየጸለየ ፡ እንዲህም ፡ ኢያለ ፡፡ አባቴ ፡ ሆይ ፡
ይቻል ፡ እንደሆነስ ፡ ይህች ፡ ጽዋ ፡ ከኔ ፡ ትለፍ ፡፡ ነገር ፡ ግ
ን ፡ እኔ ፡ እንድወድ ፡ አይደለም ፡፡ አንተ ፡ እንድትወድ ፡
እንጂ ፡፡ ወደ ፡ ደቀ ፡ መዛሙርቱም ፡ መጣ ፡ ተኝተውም ፡
አገኛቸው ፡፡ ጴጥሮስንም ፡ አለው ፡፡ እንዲህን ፡ አልቻላች
ሁም ፡ ትተጉ ፡ ዘንድ ፡ ከኔ ፡ ጋራ ፡ እንዲት ፡ ሰዓት ፡፡ ጸል
ዩ ፡ ትጉም ፡ ወደ ፡ ፈተና ፡ እንዳትወድቁ ፡፡ መንፈስ ፡ ተዘጋ
ጅትዋል ፡፡ ሥጋ ፡ ግን ፡ ደካማ ፡ ነው ፡፡ ደግሞም ፡ ሁለተኛ ፡
ሔደ ፡ ጸለየም ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ አባቴ ፡ ሆይ ፡ ይህች ፡ ጽዋ ፡
ሳልጠጣት ፡ ከኔ ፡ ታልፍ ፡ ዘንድ ፡ የማይችል ፡ እንደሆን ፡
ፈቃድህ ፡ ትሁን ፡፡ መጣም ፡ ደግሞም ፡ ተኝተው ፡ አገኛቸ
ው ፡፡ ዓይኖቻቸው ፡ በንቅልፍ ፡ ከብደው ፡ ነበረና ፡፡ ተዋቸው
ና ፡ ደግሞ ፡ ሔደ ፡ ሦስተኛመ ፡ ጸለየ ፡ የቀደመውንም ፡ ነገ
ሩን ፡ አለ ፡፡ ከሰማይም ፡ መልአክ ፡ ለርሱ ፡ ታየው ፡ ሊያጸ
ናው ፡፡ እጅግም ፡ ተጋደለ ፡ ከሞት ፡ ጋራ ፡፡ ይጸልይም ፡ ነበ
ር ፡ በጽኑ ፡ ጻር ፡፡ ወዙም ፡ እንደ ፡ ደም ፡ ነጠብጣብ ፡ በም
ድር ፡ ላይ ፡ ወረደ ፡፡ ተነሥቶም ፡ ወደ ፡ ደቀ ፡ መዛሙርቱ ፡
መጣ ፡ አላቸውም ፡፡ እንግዲህ ፡ ተኙ ፡ ርፉም ፡፡ እነሆች ፡

ጊዜዩቱ ፡ ደረሰች ። የሰው ፡ ልጅም ፡ ይሰጣል ፡ በኃጢአተ
ኞች ፡ እጅ ። ተነሡ ፡ እንሒድ ። እነሆ ፡ አሁን ፡ ደረሰ ፡ አ
ሳልፎ ፡ የሚሰጠኝ ።
ይሁዳም ፡ ወሰደ ፡ ጭፍራ ፡ ወታደርም ፡ ከካህናት ፡ አለ
ቆች ፡ ከፈሪሳውያንም ። ወደዚያም ፡ መጡ ፡ ፋኖና ፡ የን
ጮት ፡ መብራት ፡ ይዘው ፡ ጋሻና ፡ ጦርም ። የሱስም ፡ ባ
ወቀ ፡ ጊዜ ፡ የሚመጣበትን ፡ ሁሉ ፡ ወጣ ፡ አላቸውም ።
ማንን ፡ ትሻላችሁ ። መለሱለት ፡ አሉትም ። የሱስን ፡ የ
ናዝሬቱን ። የሱስም ፡ አላቸው ። እኔ ፡ ነኝ ። ይሁዳም ፡ ያ
ስያዘው ፡ ከርሳቸው ፡ ጋራ ፡ ቁሞ ፡ ነበር ። እኔ ፡ ነኝም ፡ ባላ
ቸው ፡ ጊዜ ፡ ወደ ፡ ኋላቸው ፡ ተመለሱ ፡ በምድር ፡ ላይም ፡ ወ
ደቁ ። ደግሞም ፡ ጠየቃቸው ፡ እንደዚህ ፡ ሲል ። ማንን ፡ ትሻላ
ችሁ ። እርሳቸውም ፡ አሉ ። የሱስን ፡ የናዝሬቱን ። የሱስ
ም ፡ መለሰ ፡ አላቸውም ። አልኋችሁ ። እኔ ፡ ነኝ ። እኔንም ፡
ትሹኝ ፡ እንደ ፡ ሆናችሁ ፡ እለዚህን ፡ ተው ፡ ይሒዱ ፡ ዘንድ ።
አሳልፎ ፡ የሰጠውም ፡ ምልክት ፡ ይሰጣቸው ፡ ነበር ፡ እን
ደዚህ ፡ ሲል ። የምስመው ፡ እርሱ ፡ ነው ፡ ያዙትም ። የዚ
ያን ፡ ጊዜም ፡ መጣ ፡ ይሁዳ ፡ ወደ ፡ የሱስ ፡ አለም ። ደህ
ና ፡ ነህን ፡ መምሕር ፡ ሆይ ። ሳመውም ። የሱስም ፡ አለ
ው ። ወዳጅ ፡ ሆይ ፡ ለምን ፡ ነገር ፡ መጣህ ። ይሁዳ ፡ ሆይ ፡
በመሳም ፡ የሰውን ፡ ልጅ ፡ አሳልፈህ ፡ ትሰጣለህን ። የዚ
ያን ፡ ጊዜም ፡ መጡ ፡ እጃቸውንም ፡ ጫኑ ፡ በየሱስ ፡ ላይ ፡
ያዙትም ። ሲሞን ፡ ጴጥሮስም ፡ እጁን ፡ ዘረጋ ፡ ሰይፋን
ም ፡ መዘዘ ፡ የካህናትንም ፡ አለቃ ፡ ባርያውን ፡ መታው ።
የቀኝ ፡ ጆሮውንም ፡ ቈረጠው ። የዚያም ፡ ባርያ ፡ ስም ፡
ማልኮስ ፡ ነበረ ። የሱስ ፡ ግን ፡ አለው ። ሰይፍህን ፡ መል
ስ ፡ ወደፎቱ ። ሰይፍን ፡ የሚመዝ ፡ በሰይፍ ፡ ይጠፋልና ።
ወይስ ፡ የማልችልን ፡ ይመስልሃል ፡ እለምን ፡ ዘንድ ፡ ወ
ደባቴ ፡ ከመላእክት ፡ ከ፲፪፤ ሌጌዎን ፡ የሚበዛ ፡ ይሰድል
ኝ ፡ ዘንድ ። ነገር ፡ ግን ፡ እንዴት ፡ ይፈጸማሉ ፡ መጻሕፍት ።
እንደዚህ ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ ይገባልና ። ጆሮውንም ፡ ደሶ ፡ አዳ
ነው ። የሱስም ፡ አለ ፡ ወደርሱ ፡ ለመጡት ፡ ለካህናት ፡ አ
ለቆች ፡ ለመቅደስም ፡ አዛዦች ፡ ለሽማግሎችም ። በሌባ ፡

እንድትወጡ ፡ በሰይፍና ፡ በበትር ፡ መጣችሁ ፡፡ ሁለግዜም ፡ እኔ ፡ ከላንተ ፡ ጋራ ፡ ነበርሁ ፡ በመቅደስ ፡፡ እጀችሁንም ፡ አልዘረጋችሁብኝም ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ይህች ፡ ጊዜያችሁ ፡ ናት ፡ የጨለማውም ፡ ሥልጣን ፡፡ እርሳቸውም ፡ ወሰዱት ፡ ይዘውትም ፡ መጡ ፡ ወደ ፡ ካህናት ፡ አለቃ ፡ ቤትም ፡ አገቡት ፡፡ ሲሞን ፡ ጴጥሮስም ፡ ከርሑቅ ፡ ተከተለው ፡፡ ሌላ ፡ ደቀ ፡ መዝሙርም ፡ በካህናት ፡ አለቃ ፡ ዘንድ ፡ የታወቀ ፡ ለበረኛዪቱ ፡ ነገራት ፡ ጴጥሮስንም ፡ አስገባው ፡፡ በረኛዪቱም ፡ ጴጥሮስን ፡ አለች ፡፡ አንተም ፡ ደግሞ ፡ ከዚያ ፡ ሰው ፡ ደቀ ፡ መዛሙርት ፡ ወገን ፡ ነህ ፡፡ ያም ፡ አለ ፡፡ እኔ ፡ አይደለሁም ፡፡ ባሮችም ፡ ጭፍሮችም ፡ እሳት ፡ አንድደው ፡ ነበሩ ፡ ብርድ ፡ ነበረና ፡፡ ይሞቁም ፡ ነበሩ ፡፡ ጴጥሮስም ፡ ከርሳቸው ፡ ጋራ ፡ ቁሞ ፡ ይሞቅ ፡ ነበረ ፡፡ የካህናት ፡ አለቆች ፡ ግን ፡ ጻፎችም ፡ ሸንጎም ፡ ሁሉ ፡ ይሹ ፡ ነበሩ ፡ በየሱስ ፡ ላይ ፡ ያሰትን ፡ ምስክር ፡ ሊገድሉት ፡፡ አላገኙምም ፡፡ ብዙም ፡ ያሰት ፡ ምስክሮች ፡ መጡ ፡ አላገኙምም ፡፡ ከዚያ ፡ በኋላም ፡ ፪፡ ያሰት ፡ ምስክሮች ፡ መጡ ፡ አሉም ፡፡ ይህ ፡ አለ ፡፡ ቤት ፡ እግዚአብሔርን ፡ አፈርሼ ፡ በሶስተኛ ፡ ቀን ፡ እሰራዋለሁ ፡፡ የካህናትም ፡ አለቃ ፡ ተነሣ ፡ እንዲሁም ፡ አለ ፡፡ አንደችን ፡ አትመልስምን ፡ እሌህ ፡ በሚመስክሩብህ ፡፡ የሱስም ፡ ዝማለ ፡፡ የካህናት ፡ አለቃም ፡ መለሰ ፡ አለም ፡፡ እምልሃለሁ ፡ በሕያው ፡ እግዚአብሔር ፡ እንድትነግረን ፡፡ አንተ ፡ ክርስቶስ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ እንደ ፡ ሆንህ ፡፡ የሱስም ፡ አለው ፡፡ አንተ ፡ አልህ ፡፡ ደግሜም ፡ እላችኋለሁ ፡፡ ከዛሬ ፡ ጀምሬችሁ ፡ እንድታዩ ፡ የሰውን ፡ ልጅ ፡ ሲቀመጥ ፡ በኃይል ፡ ቀኝ ፡ ሲመጣም ፡ በሰማይ ፡ ደመና ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ልብሱን ፡ ቀደደ ፡ የካህናት ፡ አለቃ ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ እነሆ ፡ ሰደበ ፡፡ ምን ፡ አግደን ፡ እንጊዴህ ፡ ወደ ፡ ምስክር ፡፡ እነሆ ፡ አሁን ፡ ሰማችሁ ፡ ስድቡን ፡፡ እንጊዴህ ፡ ምን ፡ ትላላችሁ ፡፡ እርሳቸው ፡ ግን ፡ መለሱ ፡ እንዲህም ፡ አሉ ፡፡ ይህ ፡ ሞት ፡ ይገባዋል ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ተፉበት ፡ በፊቱ ፡ ጸፉትም ፡ ሌሎችም ፡ መቱት ፡ ፊቱን ፡ ሸፈነው ፡ እንዲህም ፡ አሉ ፡፡ ንገረን ፡ ክርስቶስ ፡ ሆይ ፡ ማነው ፡ የጸፋ

ህ ፡፡ ጴጥሮስም ፡ በታችኛው ፡ ቤት ፡ ሳለ ፡ ከካህናት ፡ አለቃ ፡ ባሮች ፡ አንዲቱ ፡ መጣች ፡፡ ጴጥሮስንም ፡ በሳት ፡ ደሞቅ ፡ ዘንድ ፡ ተቀምጦ ፡ ስታየው ፡ አስተዋለቸው ፡ አለችም ፡፡ አንተም ፡ ደግመህ ፡ ከናዝሬቱ ፡ ከየሱስ ፡ ጋራ ፡ ነበርህ ፡፡ እርሱ ፡ ግን ፡ ካደ ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ አላውቀውም ፡ አላስተውለውምም ፡ አንቺ ፡ የምትዪውን ፡፡ ሜዳም ፡ ወጣ ፡ ወደ ፡ ቤት ፡ ደጅ ፡፡ ዶሮም ፡ ጮኸ ፡፡ ሌላዪቱም ፡ ባርያ ፡ አየቸው ፡ ደግማ ፡፡ ለቆሙትም ፡ ትል ፡ ጀመረች ፡፡ ይህም ፡ ከርሳቸው ፡ ወገን ፡ ነው ፡፡ እርሱ ፡ ግን ፡ ደግሞ ፡ ካደ ፡፡ ከዚያም ፡ የቆሙ ፡ ጥቂት ፡ ቆይተው ፡ ጴጥሮስን ፡ አሉት ፡፡ አንተ ፡ በውነት ፡ ከርሳቸው ፡ ወገን ፡ ነህ ፡፡ አንተም ፡ ደግመህ ፡ የገሊላ ፡ ሰው ፡ ነህና ፡፡ ነገርህም ፡ ነገራቸውን ፡ ይመሰላል ፡፡ እርሱ ፡ ግን ፡ ይረግም ፡ ይምልም ፡ ጀመረ ፡፡ እኔ ፡ አላውቀውም ፡ ይህነን ፡ ሰው ፡ የምትሉትን ፡፡ ደግሞ ፡ ሁለተኛ ፡ ጊዜ ፡ ዶሮ ፡ ጮኸ ፡፡ ጌታም ፡ ተመልሶ ፡ ጴጥሮስን ፡ ተመለከተ ፡፡ ጴጥሮስም ፡ አሰበ ፡ የሱስ ፡ ያለውን ፡ ነገር ፡፡ ዶሮ ፡ ፪፡ ጊዜ ፡ ሳይጮህ ፡ እንድትክደኝ ፡ ፫፡ ጊዜ ፡፡ ወደ ፡ ሜዳም ፡ ወጣ ፡ መራራ ፡ ልቅሶም ፡ አለቀሰ ፡፡

በጸባም ፡ ጊዜ ፡ ተማከሩ ፡ የካህናት ፡ አለቆች ፡ ሁሉ ፡ የሕዝብም ፡ ሽማግሎች ፡ በየሱስ ፡ ላይ ፡ ይገድሉት ፡ ዘንድ ፡፡ አሠሩትም ፡ ይዘውትም ፡ ሔዱ ፡ አሳልፈውም ፡ ሰጡት ፡ ለጴንጤኑ ፡ ለጲላጦስ ፡ ለሮሜ ፡ ሹማቸው ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ይሁዳ ፡ አሳልፎ ፡ የሰጠው ፡ እንደ ፡ ተፈረደበት ፡ ባየ ፡ ጊዜ ፡ አዘነ ፡ ፴፡ ብርም ፡ መለሰው ፡ ወደ ፡ ካህናት ፡ አለቆች ፡ ወደ ፡ ሽማግሎችም ፡፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ ንጹሕ ፡ ደም ፡ አሳልፌ ፡ በመስጠቴ ፡ ክፉ ፡ አደረግሁ ፡፡ እርሳቸውም ፡ አሉ ፡፡ እኛን ፡ ምን ፡ አግደን ፡፡ አንተ ፡ እወቅ ፡፡ እርሱም ፡ ያነን ፡ ብር ፡ በቤተ ፡ መቅደስ ፡ ጣለና ፡ ሔደ ፡ ታንቆም ፡ ሞተ ፡፡ የካህናት ፡ አለቆችም ፡ ብሩን ፡ ወሰዱ ፡ እንዲህም ፡ አሉ ፡፡ አይገባነም ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ሣፅን ፡ እንጨምረው ፡ ዘንድ ፡፡ የደም ፡ ዋጋ ፡ ነውና ፡፡ ተማከሩም ፡ የጭቃ ፡ ሰሪ ፡ ምድርም ፡ ገዙበት ፡ ለንግድ ፡ መቃበር ፡፡ ስለዚህ

ም ፡ ያች ፡ ምድር ፡ የደም ፡ መቃበር ፡ ተባለች ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡፡

ጲላጦስም ፡ ወደ ይሁድ ፡ ወጣ ፡ አለም ፡፡ ምን ፡ ኃጢአት ፡ ትናገሬላችሁ ፡ በዚህ ፡ ሰው ፡፡ እርሳቸውም ፡ ያጣሉት ፡ ጀመረ ፡ እንዲህ ፡ ሲሉ ፡፡ ይህነን ፡ አገኘነ ፡ ሕዝብን ፡ ሲገለብጥ ፡፡ ግብርም ፡ እንደይሰጥ ፡ ለቄሳር ፡ ይከለክላል ፡ እርሱም ፡ ክርስቶስ ፡ ንጉሥ ፡ እንደሆነ ፡ ይላል ፡፡ ይህ ፡ ክፉ ፡ ካላደረገ ፡ ወደንተ ፡ ባላመጣነው ፡፡ ጲላጦስም ፡ አላቸው ፡ ውሰዱት ፡ እላንት ፡ ፍረዱበትም ፡ እንደ ፡ ሕጋችሁ ፡፡ አይሁድም ፡ አሉ ፡፡ ለኛ ፡ አይገባነም ፡ ማንንም ፡ እንገድል ፡ ዘንድ ፡፡ ጲላጦስም ፡ ደግሞ ፡ ገባ ፡ ወደ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሶስንም ፡ ጸሬ ፡ አለውም ፡፡ አንተን ፡ ነህ ፡ ያይሁድ ፡ ንጉሥ ፡፡ የሶስም ፡ መለሰለት ፡ አለውም ፡፡ አንተን ፡ ከልብህ ፡ ይህነን ፡ ትናገሬለህ ፡ ወይስ ፡ ሌሎች ፡ ያሉህ ፡ ስለኔ ፡፡ ጲላጦስም ፡ መለሰ ፡ አለም ፡፡ በውኑ ፡ እኔ ፡ አይሁደዊን ፡ ነኝ ፡፡ ወገኖችህ ፡ የካህናትም ፡ አለቆች ፡ ወደኔ ፡ አመጡህ ፡፡ ምን ፡ አድርገሃል ፡፡ የሶስም ፡ መለሰ ፡ አለውም ፡፡ መንግሥቴ ፡ ከዚህ ፡ ዓለም ፡ አይደለችም ፡፡ መንግሥቴስ ፡ ከዚህ ፡ ዓለም ፡ ብትሆን ፡ ሎላልቴ ፡ ይወጉልኝ ፡ ነበረ ፡ ወደ ፡ አይሁድ ፡ እንደልሰጥ ፡፡ አሁንም ፡ መንግሥቴ ፡ ከዚህ ፡ አይደለችም ፡፡ ጲላጦስም ፡ አለው ፡፡ እንኪያስ ፡ አንተ ፡ ንጉሥ ፡ ነህ ፡፡ የሶስም ፡ መለሰ ፡ አለም ፡፡ አንተ ፡ ትላለህ ፡፡ እኔም ፡ በውነት ፡ ንጉሥ ፡ ነኝ ፡፡ እኔ ፡ ስለዚህ ፡ ተወለድሁ ፡ ስለዚህም ፡ ወደ ፡ ዓለም ፡ መጣሁ ፡ ለውነት ፡ እመሰክር ፡ ዘንድ ፡፡ ከውነትም ፡ የሆነ ፡ ሁሉ ፡ ቃሌን ፡ ይሰማል ፡፡ ጲላጦስም ፡ አለው ፡፡ እውነት ፡ ምንድር ፡ ነው ፡፡ ይህነንም ፡ ብሎ ፡ ደግሞ ፡ ወጣ ፡ ወደ ፡ አይሁድ ፡ አላቸውም ፡፡ እኔስ ፡ አላገኘሁበትም ፡ አንዲት ፡ ነገር ፡ ስንኳ ፡ የሚያስኩንነው ፡፡ የካህናት ፡ አለቆችም ፡ እጅግ ፡ አጣሉት ፡፡ ጲላጦስ ፡ ግን ፡ ደግሞ ፡ ጠየቀው ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ አንደች ፡ አትመልስምን ፡፡ እይ ፡ ስንት ፡ ይመሰክሩ ብሃል ፡፡ የሶስ ፡ ግን ፡ አንደች ፡ አልመለሰለትም ፡ ጲላጦስ ፡ ደግሞ ፡ እስኪደንቅ ፡ ድረስ ፡፡ እርሳቸው ፡ ግን ፡ ይጸኑ ፡

ነበረ ፡ እንደሆ ፡ ቢሉ ፡፡ ሕዝብን ፡ አወከ ፡ ኢያስተማረ ፡ በ
ይሁዳ ፡ ሁሉ ፡ ከገሊላ ፡ ጀምሮ ፡ እስከዚህ ፡ ድረስ ፡፡ ጲላ
ጦስ ፡ ግን ፡ ገሊላን ፡ በሰማ ፡ ጊዜ ፡ ጠየቀ ፡ የገሊላ ፡ ሰው ፡
እንደ ፡ ሆነ ፡ ብሎ ፡፡ ባወቀም ፡ ጊዜ ፡ ከሄሮድስ ፡ ግዛት ፡ እ
ንደ ፡ ሆነ ፡ ወደ ፡ ሄሮድስ ፡ ሰደደው ፡፡ እርሱም ፡ ደግሞ ፡ በ
የሩሳሌም ፡ ነበረ ፡ በዚያች ፡ ወራት ፡፡ ሄሮድስም ፡ የሱስን ፡
ባየ ፡ ጊዜ ፡ እጅግ ፡ ደስ ፡ አለው ፡፡ ከብዙ ፡ ዘመን ፡ ጀምሮ ፡
ይመኝ ፡ ነበረና ፡ ያየው ፡ ዘንድ ፡፡ እጅግ ፡ ነገር ፡ በርሱ ፡ ስ
ለ ፡ ሰማ ፡፡ ተስፋም ፡ ያድርግ ፡ ነበረ ፡ ታአምራት ፡ ያይ ፡
ዘንድ ፡ እርሱ ፡ የሚያድርጋትን ፡፡ እጅግ ፡ ነገርንም ፡
ጠየቀው ፡ እርሱ ፡ ግን ፡ ምንም ፡ አልመለሰለትም ፡፡ የ
ካህናትም ፡ አለቆች ፡ ቁመው ፡ እጅግ ፡ አጣሉት ፡፡ ሄሮ
ድስም ፡ አቃለለው ፡ ከሠራዊቱ ፡ ጋራ ፡ አፌዙበትም ፡፡
ብልጭልጭ ፡ የሚልም ፡ ልብስ ፡ አለበሱት ፡፡ መልሶም ፡
ወደ ፡ ጲላጦስ ፡ ሰደደው ፡፡ ጲላጦስና ፡ ሄሮድስም ፡ በዚያ ፡
ቀን ፡ ወደጆች ፡ ሆኑ ፡ እርሱ ፡ በርሳቸው ፡፡ ቀድሞ ፡ በማኸላ
ቸው ፡ ጽል ፡ ነበረና ፡፡ ጲላጦስ ፡ ግን ፡ ጸሬ ፡ የካህናትን ፡ አለ
ቆች ፡ የሕዝብንም ፡ ታላላቆች ፡ ከሕዝብ ፡ ጋራ ፡፡ አላቸው
ም ፡፡ ይህነን ፡ ሰው ፡ ወደኔ ፡ አመጣችሁት ፡ ሕዝቡን ፡ እን
ዲያውክ ፡፡ በፊታችሁም ፡ እነሆ ፡ መረመርሁት ፡ መክንያ
ትም ፡ አላገኘሁበትም ፡ በምታጣሉት ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ በዚ
ህ ፡ ሰው ፡፡ ሄሮድስ ፡ ስንኳ ፡፡ ወደርሱ ፡ ሰድጀችሁ ፡ ነበር
ሁና ፡፡ እነሆም ፡ ያደረገው ፡ ነገር ፡ የለም ፡ ሞት ፡ የሚገባ
በት ፡፡ እኔም ፡ ስለዚህ ፡ ቀጥቼ ፡ ልስደደው ፡፡ በየፋሲካ ፡ በ
ዓልም ፡ ሁሉ ፡ ለሹም ፡ ልማድ ፡ ነበረው ፡ ለሕዝብ ፡ አን
ዲን ፡ የታሠረውን ፡ የወደዱትን ፡ ይተውላቸው ፡ ዘንድ ፡፡
የዚያን ፡ ጊዜም ፡ አንድ ፡ የታሠረ ፡ ነበረ ፡ የታወቀ ፡ በረባ
ን ፡ የሚባል ፡፡ እርሳቸውም ፡ ተከማደተው ፡ ሳሉ ፡ አላቸ
ው ፡ ጲላጦስ ፡፡ ማንን ፡ ትወዳላችሁ ፡ እተውላችሁ ፡ ዘን
ድ ፡ በረባንን ፡ ወይስ ፡ የሱስን ፡ ክርስቶስ ፡ የሚባለውን ፡፡
ያውቅ ፡ ነበረና ፡ የካህናት ፡ አለቆች ፡ በቅናት ፡ አሳልፈው ፡
እንደ ፡ ሰጡት ፡፡ እርሱም ፡ በወንበር ፡ ተቀምጦ ፡ ሳለ ፡ ላ
ከችበት ፡ ምሽቱ ፡ እንደህ ፡ ስትል ፡፡ ተጠንቀቅ ፡ በዚህ ፡ ጻ

ድቅ ፡ ክፉ ፡ አትስሪ ፡፡ ዛሬ ፡ እጅግ ፡ መከራ ፡ ተቀብያለሁ
፫ ፡ በሕልሜ ፡ ስለርሱ ፡፡ የካህናት ፡ አለቆች ፡ ግን ፡ ሽማግ
ሎችም ፡ ሕዝብን ፡ እሺን ፡ እንዲሉ ፡ አደረጉቸው ፡፡ ይለ
ምኑ ፡ ዘንድ ፡ በረባንን ፡ ለማደን ፡ ክርስቶስንም ፡ ለመግደ
ል ፡፡ ሾሙም ፡ መለሰ ፡ እንደህም ፡ አለ ፡፡ ከሁለቱ ፡ ማና
ቸውን ፡ እተውላችሁ ፡ ዘንድ ፡ ትሻላችሁ ፡፡ እርሳቸውም ፡
አሉ ፡፡ በረባንን ፡፡ ጲላጦስም ፡ አላቸው ፡፡ ምን ፡ ልስራበ
ት ፡ በየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ በሚባለው ፡፡ ሁሉም ፡ አሉ ፡፡ ይ
ሰቀል ፡፡ ሾምም ፡ አለ ፡፡ ምን ፡ ክፉ ፡ አደረገ ፡፡ እርሳቸው ፡
ግን ፡ ጩኸት ፡ አበዙ ፡ እንደህ ፡ ሲሉ ፡፡ ይሰቀል ፡፡ ይሰቀ
ል ፡፡ ጲላጦስም ፡ ባየ ፡ ጊዜ ፡ አንዳች ፡ እንዲደረባ ፡፡ ነገር ፡
ግን ፡ ሁከት ፡ እንዲበዛ ፡ ብቻ ፡፡ ውኃ ፡ አመጣ ፡ እጁንም ፡
ታጠበ ፡ በሕዝብ ፡ ፊት ፡ እንደህ ፡ ሲል ፡፡ እኔ ፡ ንጹሕ ፡ ነኝ ፡
በዚህ ፡ ጻድቅ ፡ ደም ፡፡ እላንተ ፡ እወቁ ፡፡ ሕዝብም ፡ ሁሉ ፡
መለሱ ፡ እንደህም ፡ አሉ ፡፡ ደሙ ፡ በኛና ፡ በልጆቻችን ፡ ላ
ይ ፡ ይሁን ፡፡ ጲላጦስም ፡ ወደደ ፡ ሕዝብን ፡ ደስ ፡ ያሰኛቸ
ው ፡ ዘንድ ፡፡ በረባንንም ፡ ተወላቸው ፡ የሱስንም ፡ ተገርፎ ፡
ይሰቀል ፡ ዘንድ ፡ ሰጠ ፡፡ ጭፍሮችም ፡ ይዘውት ፡ ሔዱ ፡ ወ
ደ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ጭፍራንም ፡ ሁሉ ፡ አከማቹበት ፡፡ ጲላ
ጦስም ፡ ወሰደ ፡ የሱስን ፡ ገረፈውም ፡፡ ጭፍሮችም ፡ ቀይ ፡
ሐርን ፡ አለበሱት ፡ የሾህም ፡ ዘውድ ፡ ጉንጉኑ ፡ በራሱም ፡
ላይ ፡ ደፉበት ፡፡ ሰላምም ፡ ደሰጡት ፡ ጀመሩ ፡ እንደህ ፡ ሲ
ሉ ፡፡ ደህንነት ፡ ትሁንልህ ፡ ያይሁድ ፡ ንጉሥ ፡ ሆይ ፡፡ ዘንግ
ንም ፡ ሰጡ ፡ በቅኙ ፡፡ በጉልበታቸውም ፡ ተንበርክከው ፡ ሰ
ገዱለት ፡፡ ራሱንም ፡ በዘንግ ፡ ሀሁቱት ፡ ተፉበትም ፡ ተሣለቁ
በትም ፡፡ ጲላጦስ ፡ ደግሞ ፡ ወደ ፡ ሜዳ ፡ ወጣ ፡ አላቸው
ም ፡፡ እነሆ ፡ እኔ ፡ አወጣላችኋለሁ ፡ ሜዳ ፡ ታውቁ ፡ ዘንድ ፡
እንደላገኘሁበት ፡ አንዲት ፡ የሚያስኰንነው ፡ መክንያት ፡
ስንኳ ፡፡ የሱስም ፡ ወጣ ፡ ወደ ፡ ሜዳ ፡ የሾህ ፡ አክሊልን ፡ ቀ
ይ ፡ ልብስንም ፡ ለብሶ ፡፡ ጲላጦስም ፡ አላቸው ፡፡ እነሆት ፡
ያሰው ፡፡ ባዩትም ፡ ጊዜ ፡ የካህናት ፡ አለቆች ፡ ሎሌልታቸ
ውም ፡ ጮሁ ፡ እንደህ ፡ ሲሉ ፡፡ ስቀለው ፡ ስቀለው ፡፡ ጲላ
ጦስም ፡ አላቸው ፡፡ እላንተ ፡ ወስዳችሁ ፡ ስቀሉት ፡፡ እኔ ፡

ኃጢአት ፡ አላገኘሁበትምና ፡፡ አይሁድም ፡ መለሱለት ፡ አ
ሉትም ፡፡ ሕግ ፡ አለነ ፡ በሕጋችንም ፡ እንደ ፡ ተጻፈው ፡ ሞ
ት ፡ ይገባዋል ፡፡ ራሱን ፡ የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ አድርጓል
ና ፡፡ ጲላጦስም ፡ ይህነን ፡ ነገር ፡ በሰማ ፡ ጊዜ ፡ እጅግ ፡ ፈ
ራ ፡፡ ደግሞ ፡ ገባ ፡ ወደ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሱስንም ፡፡ "አን
ተ ፡ ከወዴት ፡ ነህ ፡" አለው ፡፡ የሱስ ፡ ግን ፡ መላሽ ፡ አልሰ
ጠውም ፡ ጲላጦስም ፡ አለው ፡፡ አትናገረኝምን ፡፡ አታው
ቅምን ፡ እንዲቻለኝ ፡ እሰቅልህ ፡ ዘንድ ፡ እተውህም ፡ ዘን
ድ ፡፡ የሱስም ፡ መለሰ ፡ አለም ፡፡ በኔ ፡ ባይቻልህ ፡ ከሰማ
ይ ፡ ካልተሰጠህ ፡፡ ስለዚህም ፡ ላንተ ፡ አሳልፎ ፡ የሰጠኝ ፡
ኃጢአቱ ፡ ይበልጣል ፡፡ ከዚያ ፡ ጀምሮ ፡ ወደደ ፡ ጲላጦስ ፡
ይተወው ፡ ዘንድ ፡፡ አይሁድ ፡ ግን ፡ ይጮሁ ፡ ነበረ ፡ እንዲህ ፡
ሲሉ ፡፡ ይህነን ፡ ብተወው ፡ የቄሣር ፡ ወዳጅ ፡ አይደለህም ፡፡
ራሱን ፡ ንጉሥ ፡ የሚያድርግ ፡ ሁሉ ፡ የቄሣር ፡ ጸላት ፡ ነው
ና ፡፡ ጲላጦስም ፡ ይህነን ፡ ነገር ፡ በሰማ ፡ ጊዜ ፡ የሱስን ፡ አ
ወጣው ፡ ወደ ፡ ሜደ ፡፡ በወንበርም ፡ ተቀመጠ ፡፡ አይሁድ
ንም ፡ አላቸው ፡፡ እነሆ ፡ ንጉሣችሁ ፡፡ እርሳቸው ፡ ግን ፡ ጮ
ሁ ፡ እንዲህ ፡ ሲሉ ፡፡ አስወግደው ፡ ስቀለው ፡፡ ጲላጦስ
ም ፡ አላቸው ፡፡ ንጉሣችሁንን ፡ ልስቀለው ፡፡ የካህናት ፡ አ
ለቆችም ፡ መለሱ ፡ አሉትም ፡፡ ንጉሥ ፡ የለነም ፡ ከቄሣ
ር ፡ በቀር ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ አሳልፎ ፡ ሰጣቸው ፡ ሊሰቀ
ል ፡፡ ጭፍሮችም ፡ ገፈፏት ፡ ያለበሱትን ፡ ቀይ ፡ ሐር ፡ የርሱ
ንም ፡ ልብስ ፡ አለበሱት ፡፡ ሊሰቅሉትም ፡ ወሰዱት ፡፡ አን
ደንም ፡ መንገድ ፡ አላፊን ፡ ጉተቱት ፡ ሲሞን ፡ የሚባል ፡
የቀሬኑ ፡ ከሜደ ፡ ሲመጣ ፡ እርሱም ፡ የስክንድሮስና ፡ የ
ሩፎስ ፡ አባት ፡ መስቀሉን ፡ ይሸከም ፡ ዘንድ ፡፡ ከሕዝብ
ም ፡ እጅግ ፡ ሰዎች ፡ ይከተሉት ፡ ነበረ ፡ ሴቶችም ፡ ያለቅ
ሱለት ፡ የነበረ ፡፡ የሱስም ፡ ወደርሳቸው ፡ ተመለሰ ፡ አለ
ም ፡፡ እላንተ ፡ የየሩሳሌም ፡ ልጆች ፡ ለኔ ፡ አታልቀሱልኝ ፡፡
ነገር ፡ ግን ፡ አልቅሱ ፡ ለራሳችሁ ፡ ለልጆቻችሁም ፡፡ እነኋ
ት ፡ ቀን ፡ ትመጻለችና ፡ የሚሉባት ፡ ለመካኖች ፡ ምስጋና ፡
ይገባቸዋል ፡ ላልወለደም ፡ ሆድ ፡ ላላጠባም ፡ ጡት ፡፡ የዚ

ያን ፡ ጊዜም ፡ ይጀምራሉ ፡ ይሉ ፡ ዘንድ ፡ ተሯሯጮችን ። በላ
ያችን ፡ ውደቁ ፡፡ ኰረፍቶችንም ፡፡ ድፈኑን ፡፡ በርጥብ ፡ እን
ጨት ፡ እንዲህ ፡ የሚደረግ ፡ ከሆነ ፡ በደረቀውስ ፡ እንዴ
ት ፡ ይሆን ። ከርሱም ፡ ጋራ ፡ ደግሞ ፡ ሌሎችን ፡ ፪፤ ክፉ ፡ ያ
ደረጉ ፡ ሊገልዋቸው ፡ አወጡ ፡፡ በደረሱም ፡ ጊዜ ፡ ጐልጐ
ታ ፡ ወደሚሉት ፡ ቦታ ፡ ትርጓሜውም ፡ የራስ ፡ አጥንት ፡
ቦታ ፡፡ በከርቤ ፡ የተደባለቀ ፡ መጣጣ ፡ ሰጡት ፡፡ ቀመሰና ፡
እምቢ ፡ አለ ፡ ሊጠጠ ፡፡ ከዚያም ፡ ሰቀሉት ፡ ክፉ ፡ አድ
ራጎችንም ፡፡ አንደኗን ፡ በቀኙ ፡ ሁለተኛውንም ፡ በግራው ፡፡
የሱስንም ፡ በመኻከላቸው ፡፡ መጽሐፉ ፡ ሊፈጸም ፡ የሚ
ል ፡፡ ከኀጥኣን ፡ ጋራ ፡ ተቈጠረ ፡፡ የሱስ ፡ ግን ፡ አለ ፡፡ አባ
ቴ ፡ ሆይ ፡ ስረይላቸው ፡፡ የሚያድርጉትን ፡ አያውቁምና ፡፡
ልብሱንም ፡ ተካፈሉ ፡ ዕፃውም ፡ ተጣጣሉበት ፡ በነቢይ ፡
የተባለ ፡ ይፈጸም ፡ ዘንድ ፡፡ ልብሶቼን ፡ እርሱ ፡ በርሳቸው ፡
ተካፈሉ ፡ በቀሚሴም ፡ ዕፃ ፡ ተጣጣሉ ፡፡ ሕዝቡም ፡ ቈመ
ው ፡ አዩት ፡፡ በሰቀሉትም ፡ ጊዜ ፡ ፫፤ ሰዓት ፡ ነበር ፡፡

ከዚያም ፡ ተቀመጡ ፡ የጠበቁት ፡፡ አለቆችም ፡ ከሕዝ
ብ ፡ ጋራ ፡ አፌዙበት ፡ እንዲህ ፡ ሲሉ ፡፡ ሌሎችን ፡ አድንዋ
ልና ፡ ራሱንም ፡ ያድን ፡ እርሱ ፡ ክርስቶስ ፡ እግዚአብሔ
ር ፡ የመረጠው ፡ ከሆነ ፡፡ ጭፍራውም ፡ ደግሞ ፡ ያፌዙበ
ት ፡ ነበረ ፡ ወደርሱም ፡ ቀረቡ ፡ መጣጣም ፡ አቀረቡለት ፡
እንዲህ ፡ ሲሉ ፡፡ አንተስ ፡ ያይሁድ ፡ ንጉሥ ፡ እንደ ፡ ሆን
ህ ፡ ራስህን ፡ አድን ፡፡ ደግሞም ፡ ጽፈት ፡ በራሱ ፡ ላይ ፡ ተ
ጻፈ ፡ የሞቱን ፡ መክንያት ፡ የሚናገር ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡
ይህ ፡ ነው ፡ የሱስ ፡ የናዝሬቱ ፡ ያይሁድ ፡ ንጉሥ ፡፡ ይህነ
ንም ፡ ጽፈት ፡ ካይሁድ ፡ ብዙ ፡ አነበቡት ፡ የሱስ ፡ የተሰ
ቀለበት ፡ ስፍራ ፡ ቅርብ ፡ ነበረና ፡ ላገር ፡፡ ተጽፎም ፡ ነበር ፡
በብራእሥጥ ፡ ልሳን ፡ በፅርዕም ፡ በሮምም ፡፡ ያይሁድም ፡
ካህናት ፡ አለቆች ፡ ጲላጦስን ፡ አሉት ፡፡ አትጽፉ ፡ እርሱ ፡
ያይሁድ ፡ ንጉሥ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ እርሱ ፡ እንደ
ለ ፡፡ እኔ ፡ ያይሁድ ፡ ንጉሥ ፡ ነኝ ፡፡ ጲላጦስም ፡ መለሰ ፡ አ
ለም ፡፡ የጻፍሁትን ፡ ጻፍሁ ፡፡ በየሱስ ፡ መስቀልም ፡ አጠ

ገብ ፡ ቆመው ፡ ነበረ ፡ እናቱ ፡ የናቱም ፡ እት ፡ ማርያም ፡ የ ቀለዮጳ ፡ ምሽት ፡፡ ማርያምም ፡ የመግደላዊቱ ፡፡ የሱስ ም ፡ ባየ ፡ ጊዜ ፡ እናቱን ፡ የቆመውንም ፡ ደቀ ፡ መዝሙሩ ን ፡ የወደደውን ፡፡ እናቱን ፡ አላት ፡፡ አንቺ ፡ ሴት ፡ እነሆት ፡ ልጅሽ ፡፡ ደቀ ፡ መዝሙሩንም ፡ አለው ፡፡ እነኋት ፡ እናት ህ ፡፡ ከዚያችም ፡ ሰዓት ፡ ጀምሮ ፡ ደቀ ፡ መዝሙሩ ፡ ወደ ፡ ቤቱ ፡ ወሰደት ፡፡ ከክፉ ፡ አድራጊቾም ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ ከተ ሰቀሉት ፡ አንዱ ፡ ሰደበው ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ አንተስ ፡ ክር ስቶስ ፡ እንደ ፡ ሆንህ ፡ ራስህን ፡ አድን ፡ እኛንም ፡፡ ሁለተኛ (ው)ም ፡ መለሰ ፡ ገሠጸውም ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ አንተ ፡ እግ ዚአብሔርን ፡ አትፈራምን ፡ አንተ ፡ እንደዚህ ፡ ባለ ፡ ኵነ ኔ ፡ ሳለህ ፡፡ እኛስ ፡ በውነት ፡ ፍዳችነን ፡ ተቀበልነ ፡ በሚገባ ነ ፡ ብናድርግ ፡፡ ደህ ፡ ግን ፡ አንዳች ፡ ክፉ ፡ አልሰራም ፡፡ የ ሱስንም ፡ አለው ፡፡ አስበኝ ፡ አቤቱ ፡ ወደ ፡ መንግሥትህ ፡ በ መጣህ ፡ ጊዜ ፡፡ የሱስም ፡ አለው ፡፡ በውነት ፡ እልሃለሁ ፡፡ ዛሬ ፡ ከኔ ፡ ጋራ ፡ እንድትሆን ፡ በገነት ፡፡ ፯ ሰዓትም ፡ ጊዜ ፡ ነበረ ፡፡ ጨለማም ፡ ሆነ ፡ በምድር ፡ ላይ ፡ ሁሉ ፡ እስከ ፡ ፱ ሰዓት ፡ ድረስ ፡፡ ፀሐይቱም ፡ ጨለመች ፡፡ በ፱ ሰዓት ፡ ጊዜ ም ፡ ጮኸ ፡ የሱስ ፡ በታላቅ ፡ ድምጽ ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ ኤ ሎሄ ፡ ኤሎሄ ፡ ለማ ፡ ሰበቅታኒ ፡፡ ትርጓሜ ፡ ደህ ፡ የሚሆ ን ፡፡ አምላኬ ፡ አምላኬ ፡ ለምን ፡ ተውህኝ ፡፡ ሕዝብም ፡ ከዚያ ፡ ከቆሙት ፡ ወገን ፡ በሰሙ ፡ ጊዜ ፡ አሉ ፡፡ ደህስ ፡ ኤ ልያስን ፡ ደጸራል ፡፡ ከዚህም ፡ በኋላ ፡ የሱስ ፡ ባወቀ ፡ ጊ ዜ ፡ በመጽሐፍ ፡ ያለው ፡ ሁሉ ፡ እንደ ፡ ተፈጸመ ፡ አለ ፡፡ እ ኔ ፡ ተጸማሁ ፡፡ ከዚያም ፡ እቃ ፡ ተቀምጦ ፡ ነበረ ፡ መጻጻ ፡ የመላበት ፡፡ አንድም ፡ ከርሳቸው ፡ የዚያን ፡ ጊዜ ፡ ፈጠነ ፡ ሰፍነግንም ፡ ወሰደ ፡ መጻጻም ፡ መላባት ፡ በዘንግ ፡ ላይም ፡ አደረጋት ፡፡ አጠጠውም ፡፡ ሌሎች ፡ ግን ፡ አሉ ፡፡ ተውት ፡ እናይ ፡ ኤልያስ ፡ መጥቶ ፡ ያድነው ፡ እንደሆን ፡፡ መጣጣ ውንም ፡ በቀመሰ ፡ ጊዜ ፡ የሱስ ፡ አለ ፡፡ ተፈጸመ ፡፡ ሁለተ ኛ ፡ ጊዜም ፡ በታላቅ ፡ ድምጽ ፡ ጮኸ ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ አባ ት ፡ ሆይ ፡ በጅህ ፡ መንፈሴን ፡ አደራ ፡ እሰጣለሁ ፡፡ ደህነን ም ፡ ብሎ ፡ ራሱን ፡ አዘነበለ ፡ ነፍሱንም ፡ ሰጠ ፡፡

እነሆም ፡ የመቅደስ ፡ መጋረጃ ፡ በሁለት ፡ ተቀደደ ፡ ከላ
ይ ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ታች ፡ ድረስ ፡፡ ምድርም ፡ ተናወጸች ፡፡
ድንጎችም ፡ ተሰነጠቁ ፡፡ መቃበሮችም ፡ ተከፈቱ ፡፡ ብዙም ፡
ከቅዱሳን ፡ በድኖች ፡ የተኙት ፡ ተነሡ ፡፡ ከመቃበራቸው
ም ፡ ወጡ ፡ ከትንሣኤው ፡ በኋላ ፡፡ ወደ ፡ ቅድስት ፡ አገር
ም ፡ ገቡ ፡ ለብዙችም ፡ ታዩ ፡፡ የመቶ ፡ አለቃም ፡ ከርሱም ፡ ጋ
ራ ፡ የነበሩ ፡ የሱስን ፡ ሲጠብቁ ፡ ባዩ ፡ ጊዜ ፡ መናወጽን ፡ የሆነ
ውንም ፡ ሁሉ ፡ እጅግ ፡ ፈሩ ፡ እንዲህ ፡ሲሉ ፡፡ በውነት ፡ ይህ ፡
ሰው ፡ ጻድቅ ፡ የእግዚአብሔርም ፡ ልጅ ፡ ነበረ ፡፡ ተከማችተ
ውም ፡ የነበሩት ፡ ሰዎች ፡ ሁሉ ፡ ይህነን ፡ ሁሉ ፡ ባዩ ፡ ጊዜ ፡
ደረታቸውን ፡ ኢየመቱ ፡ ተመለሱ ፡፡ ከሚያውቁትም ፡ ሰ
ዎች ፡ ርቀው ፡ ቁመው ፡ ነበሩ ፡፡ ሴቶችም ፡ ይከተሉት ፡ የ
ነበሩ ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ ከገሊላ ፡ ይህነን ፡ ያዩ ፡ ነበሩ ፡፡ ከርሳቸ
ውም ፡ ማርያም ፡ መግደላዊት ፡ ማርያምም ፡ የያዕቆብ ፡
የዮሴም ፡ እናት ፡ የዘብዴዎስም ፡ የልጆቹ ፡ እናት ፡፡ አይሁ
ድ ፡ ግን ፡ ሥጋቸው ፡ እንዳይድር ፡ በመስቀል ፡ ላይ ፡ በሰን
በት ፡ ዓርብ ፡ ቀን ፡ ነበረና ፡፡ የዚያም ፡ ሰንበት ፡ ቀን ፡ ታላ
ቅ ፡ ነበረና ፡፡ ጲላጦስን ፡ ለመኑት ፡ ጭናቸው ፡ ይሰበሩ ፡ ዘ
ንድ ፡ ይወርዱም ፡ ዘንድ ፡፡ ጭፍሮችም ፡ መጡ ፡ የፊተኛው
ንም ፡ የኋለኛውንም ፡ ጭን ፡ ሰበሩ ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ የተሰቀ
ሉትን ፡፡ ወደ ፡ የሱስም ፡ በመጡ ፡ ጊዜ ፡ ባዩም ፡ ጊዜ ፡ እ
ንደ ፡ ሞተ ፡ ጭኑን ፡ አልሰበሩም ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ አንድ ፡ ከ
ጭፍሮች ፡ ጐኑን ፡ በጦር ፡ ወጋው ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ወ
ጣ ፡ ደምና ፡ ውኃ ፡፡ በመሸም ፡ ጊዜ ፡ ዓርብ ፡ ነበረችና ፡ ከ
ሰንበት ፡ በፊት ፡፡ መጣ ፡ ዮሴፍ ፡ ያርማትያ ፡ ባለ ፡ ሃይማ
ኖትም ፡ ለየሱስም ፡ ደቀ ፡ መዝሙር ፡ ነበረ ፡ ደሮ ፡ ተሰውሮ ፡
አይሁድን ፡ ስለ ፡ ፈራ ፡፡ እርሱም ፡ መካሪ ፡ ነበረ ፡ የተባበ
ረም ፡ አልነበረም ፡ በምክራቸው ፡ በስራቸውም ፡፡ እርሱ
ም ፡ ደግሞ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ መንግሥት ፡ ተስፈ ፡ አደረ
ገ ፡፡ ይህም ፡ ደፍሮ ፡ ወደ ፡ ጲላጦስ ፡ መጣ ፡ የየሱስንም ፡
ሥጋ ፡ ለመነው ፡፡ ጲላጦስ ፡ ግን ፡ ተደነቀ ፡ ቶሎ ፡ እንደ ፡ ሞ
ተ ፡፡ የመቶንም ፡ አለቃ ፡ ወደርሱ ፡ ጸራ ፡፡ ከርሱም ፡ አስተ
ዋለ ፡ ሙቶ ፡ እንደሆነ ፡ ቶሎ ፡፡ ነገሩም ፡ ባወቀ ፡ ጊዜ ፡ ከ

መቶ ፡ አለቃ ፡ ሥጋውን ፡ ለዮሴፍ ፡ ሰጠው ፡፡ ዮሴፍም ፡ በፍታውን ፡ ገዛ ፡ አወረደውም ፡፡ ደግሞ ፡ መጣ ፡ ኒቆዲሞስ ፡ የመጣው ፡ በሌት ፡ አስቀድሞ ፡፡ የተቀላቀለም ፡ ከርቤ ፡ ከሰብር ፡ ጋሬ ፡ ፻፡ ረጥል ፡ የሚያህል ፡ አመጣ ፡፡ የየሱስንም ፡ ሥጋ ፡ ወሰዱ ፡ በበፍታም ፡ ጠቀለሉት ፡ ከሽቱ ፡ ጋሬ ፡ እንደ ይሁድ ፡ ልማድ ፡ በመቀበሬቸው ፡፡ በዚያም ፡ ስፍሬ ፡ አዲስ ፡ መቃበር ፡ ነበረ ፡ ዮሴፍ ፡ ያስወቀረው ፡ በደንጊያ ፡፡ በርሱ ፡ ጨመሩ ፡ የየሱስን ፡ ሥጋ ፡ ስለ ፡ አይሁድ ፡ ዓርብ ፡ መቃበሩ ፡ ቀርብዋልና ፡፡ ታላቅ ፡ ደንጊያውንም ፡ ገጠሙ ፡ በመቃበር ፡ አፍ ፡ ሔዱም ፡፡ የቅድሚም ፡ አጽቢያ ፡ ነበረ ፡፡ ደግሞም ፡ ሴቶች ፡ ከርሱ ፡ ጋሬ ፡ የመጡ ፡ ከገሊላ ፡ ተከተሉት ፡፡ መቃበሩንም ፡ አዩ ፡ እንዴትም ፡ እንደ ፡ ተጨመረ ፡ ሥጋው ፡፡ ተመለሱም ፡ አዘጋጁም ፡ ሽቱንና ፡ ሰብርን ፡፡

በነጋውም ፡ ካርብ ፡ በኋላ ፡ በሚሆነው ፡ ተሰበሰቡ ፡ የካህናት ፡ አለቆች ፡ ፈሪሳውያንም ፡ ወደ ፡ ጲላጦስ ፡፡ እንዲህ ፡ ሲሉ ፡፡ ጌታ ፡ ሆይ ፡ አሰብነ ፡ ያጥፊዩ ፡ እንዲለ ፡ ሕያው ፡ ሳለ ፡፡ ከ፫፡ ቀን ፡ በኋላ ፡ እነሣለሁ ፡፡ እዘዝ ፡ መቃበሩ ፡ እንዲጠበቅ ፡ እስከ ፡ ፫፡ ቀን ፡ ድረስ ፡፡ ደቀ ፡ መዛሙርቱ ፡ በሌት ፡ መጽተው ፡ እንደይሰርቁት ፡፡ ሕዝቡንም ፡ እንደይሉ ፡ ከሙታን ፡ እንደ ፡ ተነሣ ፡፡ የኋለኛዪቱም ፡ ጥፋት ፡ ከፊተኛዪቱ ፡ እንደይከፋ ፡፡ ጲላጦስም ፡ አላቸው ፡፡ ጠባቆች ፡ አልዋችሁ ፡፡ ሒዱችሁ ፡ መቃበርን ፡ አጽኑ ፡ እንድታውቁ ፡፡ እርሳቸውም ፡ ሔዱ ፡ መቃበርንም ፡ አጸኑ ፡ አስጠበቁትም ፡፡ ደንጊያውንም ፡ አተሙ ፡፡

የየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ሞት ፡ በመስቀል ፡ካለም ፡ ፍጥረት ፡ ጀምሮ ፡ እስካለም ፡ ፍጻሚ ፡ ድረስ ፡ ከሆነና ፡ ከሚሆን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ይበልጣል ፡፡ የእግዚአብሔር ፡ ምክር ፡ ስለ ፡ መድኀኒታችን ፡ በርሱ ፡ ተፈጸመ ፡ መድኀኒታችነንም ፡ በርሱ ፡ አበጀ ፡፡ እግዚአብሔር ፡ በሕጉ ፡ የፈለገውን ፡ መታዘዝ ፡ በኛ ፡ ፈንታ ፡ በሕይወቱ ፡ ሁሉ ፡ ከታዘዘ ፡ በኋላ ፡ የኃጢአትን ፡ ዋጋ ፡ ሁሉ ፡ በኛ ፡ በኃጥኣን ፡ ፈንታ ፡ ተቀብሎ ፡ በኛ ፡ ፈንታ ፡ ተረገመ ፡ ከእግዚአብሔርም ፡ ተለየ ፡

መርገምም ፡ ሆነ ፡ ለኃጢአታችን ፡ የሚገባውን ፡ ዋጋ ፡ ሁሉ ፡ እስኪቀበል ፡ ድረስ ፡ በሞቱ ። ስለዚህም ፡ የነፍሱ ፡ መከራ ፡ ከሥጋው ፡ መከራ ፡ በለጠ ። በጌተሴማኒ ፡ ሲለምን ፡ ይህ ፡ ጽዋ ፡ እንደ ፡ ያልፍ ፡ ከርሱ ፡ ብሎ ፡ ያባት ፡ ፈቃድ ፡ ቢሆን ። ይህ ፡ ጽዋ ፡ ሌላ ፡ አልነበረም ፡ የእግዚአብሔር ፡ ቍጣ ፡ እንጂ ፡ ወደ ፡ ታችኛው ፡ ገሃነም ፡ የሚቃጠል ፡ የሕግም ፡ መርገም ፡ ኃጢአትን ፡ ሁሉን ፡ የሚከተል ። ዕዳችን ፡ ሁሉ ፡ በርሱ ፡ ተቈጥሮዋልና ፡ የገሃነም ፡ እሳት ፡ ርጉማን ፡ ለዘላለም ፡ የሚቃጠሉበት ፡ በነፍሱ ፡ ነደደ ። መለኮቱም ፡ ካልደገፈው ፡ ሰውነቱ ፡ ቢጠፋበት ፡ ነበረ ። በሰውነቱም ፡ አንደች ፡ ጥቂት ፡ ኃጢአት ፡ በተገኘ ፡ እርሱ ፡ ለራሱ ፡ ለዘላለም ፡ ቢኖር ፡ ነበር ፡ በዚህች ፡ በገሃነም ፡ ጭንቀት ። በመለኮቱም ፡ መክንያት ፡ የሰውነቱ ፡ መከራና ፡ ሞት ፡ ለዘላለም ፡ መድኃኒታችን ፡ ተበጀ ፡ ስለሚያምንበት ፡ ሰው ፡ ሁሉ ። እንደዚህም ፡ ሆነ ፡ የነፍሱ ፡ መከራ ፡ በጐልጐታ ። በንጨት ፡ የተሰቀለ ፡ ሁሉ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ሕግ ፡ ርጉም ፡ ሆነ ። ሰውም ፡ ሁሉ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ትእዛዝ ፡ ስላልጠበቀ ፡ ተረግሞዋልና ፡ ክርስቶስም ፡ በተቀደሰች ፡ ሰውነቱ ፡ መርገማችነን ፡ ከኛ ፡ ዘንድ ፡ ሊያስወግድ ፡ በማይጨርስ ፡ ፍቅሩ ፡ በወደደ ፡ ጊዜ ፡ እርሱም ፡ ተረገም ፡ በንጨት ፡ ተሰቅሎ ። ማን ፡ ይችላል ፡ ይናገር ፡ ዘንድ ፡ ያነን ፡ ጭንቀት ፡ ያነንም ፡ መከራ ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ የተቀበለውን ፡ በጮኸ ፡ ጊዜ ። አምላኬ ፡ አምላኬ ፡ ለምን ፡ ተውኸኝ ። ይህም ፡ ነገረ ፡ የምሥጢራት ፡ ሁሉ ፡ ምሥጢር ፡ የሚሆን ፡ እግዚአብሔር ፡ አብ ፡ ልጁን ፡ እንደ ፡ ተወ ፡ የመድኃኒታችነን ፡ ፍጻሜ ፡ ያደርጋል ። ለዚህ ፡ ምልክት ፡ ሊሆን ፡ የቤተ ፡ መቅደስ ፡ መጋረጃ ፡ ተቀደደ ፡ የክርስቶስ ፡ ሰውነት ፡ በሞቱ ፡ በተቀደደ ፡ ጊዜ ። ኃጢአት ፡ እርሱ ፡ በእግዚአብሔርና ፡ በሰው ፡ መኻከል ፡ መለየት ፡ የነበረ ፡ ተሸርዋልና ። አሁንም ፡ መንገድ ፡ ተከፈተ ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወደ ፡ ዘላለምም ፡ ደህነት ፡ ለሚያምን ፡ ሁሉ ። ይህነንም ፡ መድኃኒት ፡ ልናገኝ ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ ብቻ ፡ ይፈለጋል ። ያለዚህም ፡ አይሆንም ። እርሱም ፡ ይህ ፡ ነው ፡ እግዚ

አብሔር ፡ ተሰፈ ፡ ስላስደረገ ፡ በዘካርያስ ፡ በነቢይ ፡፡ ም ፡ ፲፪፤ ቍ ፡ ፲፡፡ እንደሀ ፡ ሲል ፡፡ በደዊት ፡ ቤት ፡ እርስዋም ፡ እውነተኞቹ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በመንፈሳዊቱም ፡ የሩ ሳሌም ፡ ወገኖች ፡ ላይ ፡ የጸጋና ፡ የጸሎትን ፡ መንፈስ ፡ አፈ ሳለሁ ፡፡ እኔንም ፡ ይመለከቱኛል ፡ የወጉኝ ፡ ያለቅሱብኛል ም ፡ ባንድ ፡ ልጁ ፡ እንደሚያለቅስ ፡ ሰው ፡፡ ያዝኑብኛል ም ፡ ሰው ፡ እንደ ፡ ያዝን ፡ የበኵር ፡ ልጁ ፡ ሲሞትበት ፡፡

የዚህች ፡ ትንቢት ፡ ማለት ፡ ይህ ፡ ነው ፡፡ የሱስ ፡ ክርስቶ ስ ፡ በነቢይ ፡ በዘካርያስ ፡ አፍ ፡ ይናገረናል ፡ ጊዜ ፡ እንደለ ው ፡ መንፈሱን ፡ በውነት ፡ ለሚያምኑ ፡ ይሰጥ ፡ ዘንድ ፡፡ ይ ህነን ፡ የክርስቶስን ፡ መንፈስ ፡ የጸጋና ፡ የጸሎት ፡ መንፈ ስ ፡ ይለዋል ፡፡ እርሱ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ጸጋ ፡ ይሰጠናል ና ፡ እግዚአብሔርን ፡ ደስ ፡ የሚያሰኘውን ፡ ጸሎት ፡ ልና ድርግ ፡፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ ጸጋ ፡ እግዚአብሔርን ፡ ብን ለምን ፡ የክርስቶስን ፡ መድኀኒት ፡ እንደ ፡ ገልጽ ፡ በልባች ን ፡ እግዚአብሔር ፡ የነፍሳችንን ፡ ዓይን ፡ ይከፍትልናል ፡ ወደ ፡ ክርስቶስ ፡ እናይ ፡ ዘንድ ፡ በልባችንም ፡ እናውቅ ፡ ዘ ንድ ፡ እርሱ ፡ በኃጢአታችን ፡ መክንያት ፡ ብቻ ፡ ይህነን ፡ መከራ ፡ ሁሉ ፡ እንደ ፡ ተቀበለ ፡ በኃጢአታችንም ፡ መክን ያት ፡ ብቻ ፡ እንደ ፡ ሞተ ፡፡ ይህነንም ፡ አውቆ ፡ የሚያም ን ፡ እንደሀ ፡ ይላል ፡፡ ክርስቶስን ፡ እንደሀ ፡ አድርገው ፡ ያ ሣቀዩት ፡ ያሠሩትም ፡ የተላገጹበትም ፡ የተፉበትም ፡ በግ ፉም ፡ የፈረደበት ፡ የገረፉትም ፡ ያስነወሩትም ፡ የሰቀሉ ትም ፡ የገደሉትም ፡ አይሁድ ፡ ብቻ ፡ አልነበሩም ፡፡ እኔ ፡ ነኝ ፡ እንጂ ፡ በኃጢአቴ ፡ የዚህ ፡ ሁሉ ፡ መክንያት ፡ የሆን ሁ ፡፡ በኃጢአቴ ፡ ሁሉ ፡ በትዕቢቴ ፡ በጸላትነቴም ፡ በሐሜ ቴም ፡ በዝሙቴም ፡ በርኵሰቴም ፡ ከብትን ፡ በመመኘቴ ም ፡ ባለማመኔም ፡ ባለመታዘዜም ፡ በሀኬቴም ፡ በክፋቴ ም ፡ ሁሉ ፡ ከሕፃንነቴ ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ አሁን ፡ ድረስ ፡ በ ማሰብም ፡ በነገርም ፡ በስራም ፡ ባደረግሁ ፡ አሁንም ፡ በል ቤ ፡ ባለው ፡ ሳውቀውም ፡ ሳላውቀውም ፡ ክርስቶስን ፡ አሰቀልሁት ፡ አስገደልሁትም ፡፡ ይህ ፡ ማለቱ ፡ ነው ፡ ሲ ል ፡፡ ሀእምናን ፡ እኔን ፡ እርሳቸው ፡ የወጉኝን ፡ ይመለከ

ቱኛል ፡፡ ስለ ፡ ኀጢአታቸውም ፡ ያዝናሉ ፡ በኀጢአታቸው ፡ ገድለውኛልና ፡፡ ይህ ፡ እውነተኛ ፡ ሃይማኖት ፡ ነው ፡፡ በ ክንቱ ፡ ያለውን ፡ ክርክር ፡ እግዚአብሔር ፡ ስላልገለጸው ፡ ምሥጢር ፡ አይወድም ፡፡ ደሮ ፡ ስለ ፡ ኀጢአቱ ፡ ያዝናል ፡ እጅግ ፡ ታላቅ ፡ ሐዘን ፡፡ ከኀጢአትም ፡ ኃሪ ፡ ይጸላል ፡ ክር ስቶስ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ ያለምም ፡ ሁሉ ፡ ጌታ ፡ ስ ለ ፡ ሰው ፡ ኀጢአት ፡ የምስጋናውን ፡ ዙፋን ፡ በሰማይ ፡ ትት ዋልና ፡ በኀጢአቱም ፡ መክንያት ፡ ሞተ ፡፡ ይህም ፡ ሃይማ ኖት ፡ ስለኛ ፡ በተሰቀለ ፡ ክርስቶስ ፡ ይመካል ፡፡ በውነት ፡ የሚያምን ፡ ያውቃልና ፡ እግዚአብሔር ፡ ስለ ፡ ኀጢአቱ ፡ ከቶ ፡ እንደይፈርድበት ፡፡ የእግዚአብሔር ፡ ቍጣ ፡ ሁሉ ፡ በኛ ፡ ፈንታ ፡ በክርስቶስ ፡ ከፈሰሰ ፡ በኋላ ፡ ወደኛ ፡ አይደር ስም ፡፡ ክርስቶስ ፡ በኛ ፡ በኃጥኣን ፡ ፈንታ ፡ ኃጥእ ፡ ሁኖ ፡ ተ ቈጥርዋልና ፡ ኀጢአታችን ፡ ኀጢአቱ ፡ ሁኖ ፡ ሲቈጥር ፡ እ ርሱም ፡ የኃጢአታችን ፡ ዋጋ ፡ በኛ ፡ ፈንታ ፡ ሲቀበል ፡፡ እ ኛ ፡ እንጊዴህ ፡ በሃይማኖት ፡ እርሱን ፡ ዋሳችን ፡ ሁኖ ፡ ብን ቈጥረው ፡ በእግዚአብሔር ፡ ፊት ፡ ከኀጢአት ፡ ሁሉ ፡ ንጹ ሐን ፡ ሁነን ፡ እንቈጠራለን ፡፡ የክርስቶስም ፡ ጽድቅ ፡ ሁ ሉ ፡ እርሱ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ሕግ ፡ ለመፈጸም ፡ የሰራ ፡ ሁሉ ፡ ገንዘባችን ፡ ሁኖ ፡ ይቈጠራል ፡፡ እኛም ፡ ስለዚህ ፡ በ እግዚአብሔር ፡ ፍርድ ፡ ጻድቃን ፡ ሁነን ፡ ቅዱሳንም ፡ ፍጹ ማንም ፡ ሁነን ፡ እንቈጠራለን ፡፡ እንዴህ ፡ ክርስቶስ ፡ በ ፍቅሩ ፡ ነፍሱን ፡ ለወጠ ፡ ስለ ፡ በጎቹ ፡ እንዲሁም ፡ እኛ ፡ ነፍሳችነን ፡ እንለውጣለን ፡ ስለርሱ ፡ በሃይማኖት ፡፡ በው ነትም ፡ የሚያምን ፡ እንዴህ ፡ ይላል ፡፡ "የእግዚአብሔር ፡ መንፈስ ፡ ከፍጥረቱ ፡ ያልነበረልኝ ፡ ሕያውትን ፡ ሃይማኖ ት ፡ በልቤ ፡ ሰራ ፡ የወንጌሉን ፡ ነገር ፡ በከፈተልኝ ፡ ጊዜ ፡፡ በሃይማኖትም ፡ ክርስቶስን ፡ እቀበላለሁ ፡፡ እርሱ ፡ ራሱ ን ፡ ለወጠ ፡ ስለኔ ፡ እርሱም ፡ ገንዘቤ ፡ ነው ፡፡ የኔ ፡ አምላ ክ ፡ የኔም ፡ ነቢይ ፡ የኔም ፡ አስተማሪ ፡ የኔም ፡ ካህን ፡ የኔ ም ፡ ንጉሥ ፡ የኔም ፡ መድኃኒት ፡ ለዘላለም ፡፡ እርሱም ፡ የሰራ ፡ ሁሉ ፡ ገንዘቤ ፡ ነው ፡፡ እርሱ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ሕግ ፡ ሲፈጽም ፡ በፈንታዬ ፡ እኔ ፡ ፈጸምሁት ፡፡ እርሱም ፡

በፊንታዬ ፡ ሲሰቀል ፡ እኔ ፡ ተሰቀልሁ ፡፡ እርሱም ፡ በስፍራ
ዬ ፡ ሲሞት ፡ እኔ ፡ ሞትሁ ፡ እርሱም ፡ ሲነሣ ፡ እኔ ፡ ከርሱ ፡
ጋራ ፡ ተነሣሁ ፡ እርሱም ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡ ሲወጣ ፡ እኔ ፡ ከ
ርሱ ፡ ጋራ ፡ ወጣሁ ፡፡ እርሱ ፡ በኔ ፡ ነውና ፡ እኔም ፡ በርሱ ፡
ነኝ ፡፡ እርሱም ፡ የኔ ፡ ገንዘብ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ እንደዚሁም ፡ እ
ኔ ፡ ደግሞ ፡ ገንዘቡ ፡ ሆንሁ ፡፡ እኔ ፡ የርሱ ፡ ፍጥረት ፡ ነኝ ፡ ደ
ሮ ፡ በዚህ ፡ አልደነሁም ፡፡ እርሱ ፡ ግን ፡ ራሱን ፡ ስለኔ ፡ ሲ
ለውጥ ፡ ነፍሴንና ፡ ሥጋዬን ፡ ሁለንተናዬንም ፡ ተዋጀ ፡ በደ
ሙ ፡፡ ኃጢአቴን ፡ ኃጢአቱ ፡ ሁኖ ፡ ቍጠረው ፡ ዕዳዬንም ፡
ዕዳው ፡፡ ስለዚህም ፡ ኃጢአቴ ፡ ሁሉ ፡ ተሻረ ፡ ዕዳዬም ፡ ተ
ከፈለ ፡ በሞቱ ፡፡ እንግዴህ ፡ ወዲህም ፡ ሌላ ፡ ነገር ፡ አይገባ
ኝም ፡ በኃይሌ ፡ ሁሉ ፡ በማሰቡም ፡ በመናገርም ፡ በምግባ
ርም ፡ ሁሉ ፡ ላመሰግነው ፡ እንጅ ፡ ሁለግዜ ፡፡"

ይህም ፡ በውነት ፡ የመስቀል ፡ ቃል ፡ ነው ፡ ቅዱሳን ፡ ሐ
ዋርያት ፡ እንደስተማሩት ፡፡ ጳውሎስም ፡ ይላል ፡ ፩፡ ቆሮን
ቶስ ፡ ፪፡ ፩፡፡ እኔም ፡ ወደላንት ፡ በመጣሁ ፡ ጊዜ ፡ ወንድሞ
ቼ ፡ ሆይ ፡ ነገር ፡ በማበርታት ፡ አልመጣሁም ፡ በሰውም ፡
ጥበብ ፡ አላስተማርኋችሁም ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ትምር
ት ፡፡ በራሴም ፡ አልፈረድሁም ፡ አንዳችን ፡ አውቅ ፡ ዘንድ ፡
በመኻከላችሁ ፡ ከየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ በቀር ፡ እርሱንም ፡
የተሰቀለውን ፡፡ እንደሁም ፡ ይላል ፡ ለገላትያን ፡ ሰዎች ፡፡
እኔ ፡ አልመካም ፡ በጌታችን ፡ በየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ መስቀ
ል ፡ እንጅ ፡፡ በርሱ ፡ ዓለም ፡ የተሰቀለልኝ ፡ እኔም ፡ ለዓለ
ም ፡፡ ገላትያን ፡ ፮፡ ፲፬፡፡ እርሱም ፡ የመስቀል ፡ እንጨት ፡
አይደለም ፡ የመስቀልም ፡ ምልክት ፡ የመስቀል ፡ ትምር
ት ፡ እንጅ ፡ አሁን ፡ እንደሳየነ ፡፡ የመስቀል ፡ ቃል ፡ የመስ
ቀልም ፡ ትምርት ፡ መድኃኒታችን ፡ ነው ፡ ወደ ፡ ልባችን ፡
ብቻ ፡ ቢገባ ፡፡ ደሮ ፡ የመስቀል ፡ ቃል ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡
ላልተማሩ ፡ ሁለተኛም ፡ ላልተወለዱ ፡ ሰዎች ፡ ስንፍናና ፡
ዕንቅፋት ፡ ነው ፡፡ እንዲህ ፡ በጳውሎስ ፡ ዘመን ፡ ነበረ ፡ እስ
ካሁን ፡ ድረስም ፡ እንዲህ ፡ ሁኖ ፡ ኖረ ፡፡ ፩፡ ቆሮንቶስ ፡ ፩፡
፳፫፡፡ ሰው ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ቅድስና ፡ የራሱንም ፡ ኃጢ
አት ፡ ባያውቅ ፡ የመጸደቃችነንም ፡ ነገር ፡ አያስተውልም ፡

እግዚአብሔር ፡ እንደ ፡ ያው ፡ እንደ ፡ ያጸድቀን ፡ በሃይማኖ
ት ፡ ብቻ ፡ ያለ ፡ ምግባር ። የክርስቶስን ፡ ምግባር ፡ አይቈ
ጥርምና ፡ ከንቱም ፡ ሁኖበታልና ፡ በመደገም ፡ ቅዱሳንንም ፡
በመሳም ፡ ለቅዱሳንም ፡ በመስገድ ፡ በልመናቸውም ፡ በጸ
ሎቱም ፡ በትጋቱም ፡ በጾሙም ፡ ለድኆችም ፡ ወርቅና ፡ ብ
ሩርን ፡ በመስጠት ፡ መጸደቅ ፡ ይፈልጋል ። ይህ ፡ ግን ፡ የሰይ
ጣን ፡ ነገር ፡ ነው ፡ የሰውን ፡ ልብ ፡ በጨለማ ፡ የሚመላ ፡ የ
መስቀልን ፡ ነገር ፡ እንደ ፡ ያስተውል ። ስንት ፡ ጊዜ ፡ ይናገራ
ልና ፡ እግዚአብሔር ፡ በቅዱስ ፡ ቃሉ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ኃጢአ
ተኛ ፡ ሁንዋልና ፡ በምግባሩ ፡ መጸደቅ ፡ እንደይችል ። ስን
ት ፡ ጊዜም ፡ ይላል ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በወንጌልና ፡ በነቢያ
ት ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ በሃይማኖት ፡ ብቻ ፡ እንደ ፡ ጸደቀ ፡ በም
ግባርም ፡ አይደለም ። ደግ ፡ ከይሳይያስ ፡ ቀን ፡ ጀምሮ ፡ እ
ስካሁን ፡ ድረስ ፡ የወንጌል ፡ መልክተኞች ፡ እንደዩህ ፡ ብለ
ው ፡ ያለቅሳሉ ። አቤቱ ፡ ማን ፡ ያምናል ፡ በትምርታችን ።
ለማንም ፡ ተገለጸ ፡ የእግዚአብሔር ፡ክንድ ።

ለዚህም ፡ ነገር ፡ አንድ ፡ ምዕራፍ ፡ ከይሳይያስ ፡ ትን
ቢት ፡ እንጨምራለን ። ይሳይያስ ፡ ፶፫። እንደዩህ ፡ ይላል ፡
እግዚአብሔር ።

" እነሆ ፡ ባርያዬ ፡ መልካም ፡ ይገዛል ፡ ግሩምም ፡ እጅግ
" ም ፡ ከፍ ፡ ከፍ ፡ ይላል ። ብዙችም ፡ ይሰናከሉበታል ። መ
" ልኩ ፡ ከሰው ፡ መልክ ፡ ይከፋልና ፡ ማየቱም ፡ ከአደም ፡
" ልጆች ፡ ማየት ፡ ይናቃል ። ደግ ፡ ግን ፡ እንደዩህ ፡ ብዙ ፡ አሕ
" ዛብን ፡ ይረጫቸዋል ፡ ነገሥታት ፡ እንኳ ፡ አፋቸውን ፡ በ
" ፊቱ ፡ እስኪዘጉ ፡ ድረስ ። የምስራች ፡ ያልተናገረላቸው ፡
" ደስ ፡ ብለው ፡ ያዩታል ። ያልሰሙትም ፡ ያስተውሉታል ።
" ነገር ፡ ግን ፡ ማን ፡ ያምናል ፡ ስብከታችንን ። ለማንስ ፡ ይገለ
" ጻል ፡ የእግዚአብሔር ፡ ክንድ ። በፊቱ ፡ ይሠርጻልና ፡ እን
" ደ ፡ ጫፍ ፡ እንደ ፡ ሥርም ፡ ከደረቀች ፡ ምድር ። መልክና ፡
" ውበት ፡ አልነበረለትም ። እኛ ፡ አየነው ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ው
" ብ ፡ የለውም ፡ ደስ ፡ የሚያሳኝን ። እርሱም ፡ ከሰው ፡ የ
" ተናቀ ፡ ያልከበረም ፡ ነበር ፡ የጻር ፡ ሰው ፡ ከደዌም ፡ ጋራ ፡
" የተዋወቀ ፡ እርሱም ፡ ተናቀ ፡ ሰው ፡ ፊቱን ፡ ከርሱ ፡ እስኪ

“ ሰውር ፡ ድረስ ፡ ስለዚህ ፡ አላከበርነውም ፡፡ እርሱ ፡ ግን ፡
“ በውነት ፡ የኛን ፡ ሕማም ፡ ወሰደ ፡ የኛንም ፡ ቍስል ፡ ተሸ
“ ከመ ፡፡ እኛም ፡ እንደ ፡ ተቀሠፈው ፡ ከእግዚአብሔር
“ ም ፡ እንደ ፡ ተመታ ፡ እንደ ፡ ተሠቀየም ፡ ቈጠርነው ፡፡ ነ
“ ገር ፡ ግን ፡ በክፋታችን ፡ መክንያት ፡ ተወጋ ፡ በኃጢአታች
“ ንም ፡ መክንያት ፡ ተቀጠቀጠ ፡፡ የደህንነታችንም ፡ መቅሠ
“ ፍት ፡ በላየው ፡ ነው ፡ በቍስሉም ፡ እኛ ፡ ተፈወስነ ፡፡ እ
“ ኛ ፡ ሁላችን ፡ በስሕተት ፡ እንደሚጠፋ ፡ በጎች ፡ ተቅበዘበ
“ ዝነ ፡ ሁሉ ፡ ኢየራሱ ፡ የብቻውን ፡ መንገድ ፡ ጠበቀ ፡፡ ደ
“ ሮ ፡ እግዚአብሔር ፡ የሁላችነን ፡ ኃጢአት ፡ በርሱ ፡ ላይ ፡
“ ጣለው ፡፡ እርሱም ፡ በተጨነቀ ፡ በተሠቀየም ፡ ጊዜ ፡ አ
“ ፉን ፡ አልከፈተም ፡ ወደ ፡ ማረጃ ፡ እንደ ፡ ሚጐቱት ፡ በ
“ ግ ፡፡ እንደ ፡ በግም ፡ ጸጕሩን ፡ በሸላቹ ፡ ፊት ፡ ዝም ፡ እን
“ ደሚል ፡ አፉንም ፡ አልከፈተም ፡፡ በጭንቀትና ፡ በፍርድ ፡
“ ተነጠቀ ፡፡ ማን ፡ ይናገራል ፡ ትውልዱን ፡፡ ከሕያዋን ፡ ም
“ ድር ፡ ተነጥቅዋልና ፡ በሕዝቤ ፡ ክፋት ፡ መክንያት ፡ በተ
“ ሠቀየ ፡ ጊዜ ፡፡ መቃበሩን ፡ ባመፀኞች ፡ መኻከል ፡ ሊሰ
“ ጡት ፡ ወደዱ ፡ በሞቱ ፡ ግን ፡ በከበሩ ፡ ሰዎች ፡ መኻከል ፡
“ ሆነ ፡፡ በማንም ፡ ግፍ ፡ አላደረገምና ፡ አሰትም ፡ ባፉ ፡ ከ
“ ቶ ፡ አልተገኘም ፡፡ እግዚአብሔር ፡ ግን ፡ እንዲህ ፡ በሕማ
“ ም ፡ ይቀጠቅጠው ፡ ዘንድ ፡ ፈቀደ ፡፡ ሕይወቱን ፡ ስለ ፡ ኃ
“ ጢአት ፡ ለመሥዋት ፡ ከሰጠው ፡ በኋላ ፡ ዘር ፡ ይሆንለታ
“ ል ፡ ዕድሜውንም ፡ ያስረዝማል ፡ የእግዚአብሔርም ፡ ፈ
“ ቃድ ፡ በጁ ፡ ይበጀል ፡፡ ከነፍሱ ፡ ድካም ፡ ፍሬውን ፡ ያየ
“ ል ፡ ይጸግባልም ፡፡ እርሱም ፡ ጻድቅ ፡ ባርያየ ፡ በውቀቱ ፡
“ ብዙ ፡ ሰዎችን ፡ ያጸድቃል ፡ ኃጢአታቸውን ፡ ተሸክሞዋል
“ ና ፡፡ ስለዚህም ፡ ታላቅ ፡ ሕዝብን ፡ አሰጠዋለሁ ፡ ለምር
“ ኮ ፡፡ ብርቶችም ፡ ፈንታው ፡ ይሆኑለታል ፡፡ ሕይወቱን ፡ ለ
“ ሞት ፡ ሰጥትዋልና ፡ ከክፉ ፡ አድራጎችም ፡ ጋራ ፡ ተካክ
“ ሎ ፡ ተቈጠረ ፡ የብዞችንም ፡ ኃጢአት ፡ ተሸከመ ፡ ለክፉ ፡
“ አድራጎችም ፡ ለመነ ፡፡ ”

የሱስ ፡ ክርስቶስም ፡ በመቃበር ፡ አልኖረም ፡ ጥፋትን ም ፡ አላየም ፡፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በዳዊት ፡ አፍ ፡ ከ፲፪፡ አ መት ፡ የሚበዛ ፡ ክርስቶስ ፡ ሳይመጣ ፡ ትንቢትን ፡ ተናገ ረ ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡፡ ነፍሴን ፡ በመቃበ ር ፡ አትዋትም ፡፡ ጻድቅህን ፡ ጥፋትን ፡ ለማየት ፡ አትተወ ውምና ፡፡ መዝሙር ፡ ፲፮፡ ፲፡፡ ጴጥሮስም ፡ በጴንጤቆስቴ ፡ ቀን ፡ በየሩሳሌም ፡ ይህነን ፡ የዳዊትን ፡ ትንቢት ፡ ሲናገር ፡ ይላል ፡፡ እላንት ፡ ሰዎች ፡ ወንድማማች ፡ ይገባል ፡ ለላን ት ፡ ይባል ፡ ዘንድ ፡ በግልጥ ፡ ስለ ፡ ዳዊት ፡ ስላባቶች ፡ አለ ቃ ፡፡ እንደረፈ ፡ እንደ ፡ ተቀበረም ፡ መቃበረም ፡ በኛ ፡ ዘን ድ ፡ ነው ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡፡ ነቢይ ፡ ግን ፡ ነበረና ፡፡ ባወቀም ፡ ጊ ዜ ፡ እግዚአብሔር ፡ መሐላ ፡ እንደ ፡ ማለለት ፡ ክርስቶስን ፡ እንደ ያስነሣ ፡ ከወገቡ ፡ ፍሬ ፡ በዙፋኑ ፡ ይቀመጥ ፡ ዘን ድ ፡፡ አስቀድሞ ፡ ባየ ፡ ጊዜ ፡ ተናገረ ፡ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ ትን ሣኤ ፡፡ ነፍሱ ፡ በሲኦል ፡ አትቀርምና ፡ ሥጋውም ፡ ጥፋት ን ፡ አያይምና ፡፡ ይህነን ፡ የሱስን ፡ እግዚአብሔር ፡ አስነሣ ው ፡፡ እኛም ፡ ሁላችን ፡ እንመሰክራለን ፡፡ የሐዋርያት ፡ ስ ራ ፡ ፪፡ ፳፱፡፡

ጌታችንም ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ሳይሞት ፡ ለደቀ ፡ መዛ ሙርቱ ፡ ተስፋ ፡ እንደስደረገላቸው ፡ በሶስተኛ ፡ ቀን ፡ ከ ሞቱ ፡ በኋላ ፡ እንደ ነሣ ፡ እንዲህ ፡ ሆነ ፡፡ ባርብ ፡ ሙትዋል ና ፡ በእሑድም ፡ ማልደ ፡ ከሙታን ፡ ተነሣ ፡፡

የክርስቶስ ፡ የትንሣኤው ፡ ምሥጢር ፡ እንደ ፡ ሞቱ ፡ ም ሥጢር ፡ ታላቅ ፡ ነው ፡፡ በሞቱ ፡ መዋረዱ ፡ ተጨረሰ ፡ ከት ንሣኤውም ፡ ከፍ ፡ ማለቱ ፡ ጀመረ ፡፡ እንዲህ ፡ ይላልና ፡ ቅዱስ ፡ ጳውሎስ ፡ ፊልጵሲዩስ ፡ ፪፡ ፯፡፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ራሱን ፡ አዋረደ ፡ እንደ ፡ ባርያም ፡ ሆነ ፡ እንደ ፡ ሰውም ፡ መሰለ ፡፡ የሰውንም ፡ ምሳሌ ፡ ወሰደ ፡ ራሱንም ፡ አወረደ ፡ ታዘዘም ፡ እስከ ፡ ሞት ፡ ድረስ ፡፡ ሞቱም ፡ የመስቀል ፡ ሞት ፡፡ ስለዚህም ፡ እግዚአብሔር ፡ አላቀው ፡ እጅግ ፡፡ የ ክርስቶስም ፡ ትንሣኤ ፡ የምግባሩ ፡ ሁሉ ፡ መኅተም ፡ ነ ው ፡፡ በመኅተም ፡ የጽሕፈት ፡ እውነት ፡ እንደ ገለጽ ፡ ነገር ም ፡ ሁሉ ፡ እንደ ጸናበት ፡ እንዲህም ፡ እግዚአብሔር ፡ አ

ብ ፡ ልጁን ፡ በማስነሣት ፡ የልጁን ፡ ምግባር ፡ ስለ ፡ ሰው ፡ መድኃኒት ፡ በጣም ፡ እንደ ፡ ተቀበለው ፡ ገለጸው ። እንደ ፡ እግዚአብሔርም ፡ ስራ ፡ አጸናው ፡ በምድርም ፡ በሰማይ ም ፡ በገሃናምም ፡ ፈት ። ክርስቶስ ፡ ካልተነሣ ፡ ሃይማኖታ ችን ፡ ከንቱ ፡ በሆነ ። እርሱ ፡ ግን ፡ ሲነሣ ፡ ሃይማኖታችን ፡ መሠረቱን ፡ አገኘ ። በክርስቶስም ፡ ትንሣኤ ፡ እኛ ፡ ኃይ ል ፡ አገኘነ ፡ ላዲስ ፡ ሕይወት ፡ ለልባችንም ፡ መታደስ ። እ ርሱ ፡ ይላልና ። እኔ ፡ ሕያው ፡ ነኝና ፡ እላንተም ፡ ሕያዋን ፡ ትሆናላችሁ ። የዮሐንስ ፡ ወንጌል ፡ ፲፬፤ ፲፱። ጳውሎስም ፡ ይላል ። እኛ ፡ በርሱ ፡ የምናምን ፡ በርሱም ፡ የተጠመቅነ ፡ በጥምቀት ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ ተቀበርነ ፡ በሞቱ ። ክርስቶስ ፡ ከ ሙታን ፡ እንደ ፡ ተነሣ ፡ በአብ ፡ ክብር ። እንደሁም ፡ እ ኛ ፡ ደግሞ ፡ እንመላለስ ፡ ዘንድ ፡ ባዲስ ፡ ሕይወት ። ሮሜ ፡ ፮፤ ፬። ደግሞም ፡ ይላል ፡ በዚያች ፡ ምዕራፍ ፡ ከ፰፤ ቍጥር ፡ ጀምሮ ። ከክርስቶስ ፡ ጋራ ፡ ከሞትነ ፡ እናምናለን ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ ደግሞ ፡ በሕይወት ፡ እንድኖር ። አውቀናልም ፡ ክርስ ቶስ ፡ ከሙታን ፡ እንደ ፡ ተነሣ ፡ ደግሞም ፡ አይሞትም ። ሞትም ፡ አይገዛውም ። ሙትዋልና ፡ ለኃጢአት ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ እርሱ ፡ የሚሐይው ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ይሐይዋል ። እንደሁም ፡ እላንት ፡ ደግሞ ፡ ዕወቁ ፡ ከኃጢአት ፡ እንደ ፡ ሞታችሁ ፡ ሕያዋንም ፡ እንደ ፡ ሆናችሁ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ በክርስቶስ ፡ የሱስ ፡ በጌታችን ። በክርስቶስ ፡ ትንሣኤም ፡ እኛ ፡ ተስፋ ፡ አገኘነ ፡ የኛ ፡ ሥጋ ፡ ሲሞት ፡ ነፍሳችን ፡ ከኃ ጢአት ፡ ነጽታ ፡ ከክርስቶስ ፡ ጋራ ፡ እንድትኖር ፡ ሥጋችን ም ፡ በኋለኛ ፡ ቀን ፡ በክርስቶስ ፡ ኃይል ፡ እንዲነሣ ፡ በምስ ጋና ፡ የክርስቶስንም ፡ የከበረውን ፡ ሥጋው ፡ መስሎ ። እ ንደሁ ፡ ይላልና ፡ ጳውሎስ ፡ ፩፤ ቆሮንቶስ ፡ ፲፭፤ ከ፲፯፤ ቍጥ ር ፡ ጀምሮ ። ክርስቶስ ፡ ካልተነሣ ፡ ሃይማኖታችሁ ፡ ከን ቱ ፡ ነው ። እላንተም ፡ ደግሞ ፡ በኃጢአታችሁ ፡ አላችሁ ። በክርስቶስም ፡ ያንቀላፉ ፡ ጠፉ ፡ ፈጽመው ። ክርስቶስን ም ፡ በዚህ ፡ ዓለም ፡ ሕይወት ፡ ብቻ ፡ ተስፋ ፡ ብናደርገው ፡ ከሰው ፡ ሁሉ ፡ ይልቅ ፡ እኛ ፡ የተጠቃነ ፡ ሆነ ። አሁን ፡ ግን ፡ ክርስቶስ ፡ ከሙታን ፡ ተነሣ ፡ ላንቀላፉትም ፡ ሁሉ ፡ መጀ

መርያ ፡ ሆነ ። ሞትም ፡ በሰው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡፡ በሰውም ፡ እ ንዲሁ ፡ የሙታን ፡ ትንሣኤ ፡ ሆነ ፡፡ ሁሉም ፡ በአደም ፡ እን ደ ፡ ሞቱ ፡ እንዲሁም ፡ በክርስቶስ ፡ ሁሉ ፡ ይነሣሉ ፡፡ እን ዲሁም ፡ ይላል ፡ በፊልጵስዩስ ፡ ፫፡ ፳፡፡ እኛ ፡ የምናምን ፡ አ ገራችን ፡ በሰማይ ፡ ናት ፡፡ ከዚያም ፡ እንጠብቃለን ፡ መድ ኃኒታችንን ፡ ጌታችንንም ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስን ፡፡ እርሱ ፡ የሚ ለውጥ ፡ የተዋረደውን ፡ ሥጋችንን ፡፡ ምሳሌም ፡ የሚያደር ገው ፡ ለከበረው ፡ ሥጋው ፡ በኃይሉ ፡ ታላቅነት ፡፡ በርስዋ ፡ ሁሉን ፡ የሚያስገዛለት ፡፡ ደግሞም ፡ ይላል ፡ ፩፡ ተሳሎን ቄ ፡ ፬፡ ፲፫፡፡ ታውቁ ፡ ዘንድ ፡ እወዳለሁ ፡ ወንድሞቼ ፡ ሆይ ፡ ስላንቀላፉ ፡ ሰዎች ፡፡ እንደደገባ ፡ ታዝኑ ፡ ዘንድ ፡ ተስፋ ፡ የሌላቸው ፡ ሰዎች ፡ እንዲያዝኑ ፡፡ የሱስ ፡ሙቶ ፡ እንደ ፡ ተነሣ ፡ ካመንን ፡፡ እንዲሁም ፡ በየሱስ ፡ ያንቀላፉትን ፡ እግ ዚአብሔር ፡ ያመጣቸዋል ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡፡ ይህ ፡ ነው ፡ የም ንላችሁ ፡ የጌታችን ፡ ነገር ፡፡ እኛ ፡ ሕያዋን ፡ ሁነን ፡ የምንቀ ር ፡ ጌታ ፡ ሲመጣ ፡ ጊዜ ፡ ያንቀላፉትን ፡ አንቀድምም ፡፡ እ ርሱ ፡ ጌታ ፡ ያዛልና ፡ በመላእክትም ፡ አለቃ ፡ ድምጽ ፡ በእ ግዚአብሔርም ፡ መለከት ፡ ከሰማይ ፡ ይመጣል ፡፡ በክርስ ቶስም ፡ የሞቱ ፡ አስቀድመው ፡ ይነሣሉ ፡፡ በኋላቸውም ፡ እኛ ፡ ሕያዋን ፡ ሁነን ፡ የቀረነ ፡ እንነጠቃለን ፡ ከርሳቸው ፡ ጋ ራ ፡ ባንድ ፡ በደመና ፡ ጌታን ፡ ለመቀበል ፡ በንፋስ ፡፡ እንዲ ሁም ፡ እንሆናለን ፡ ከጌታ ፡ ጋራ ፡ ሁለግዜ ፡፡

ነገር ፡ ግን ፡ የሚነሡ ፡ሙታን ፡ ሁሉ ፡ ከክርስቶስ ፡ ጋራ ፡ አ ይሆኑም ፡፡ የርሱ ፡ ግንዘብ ፡ ያሉ ፡ ብቻ ፡ እንጂ ፡፡ የቀሩት ፡ ለ ፍርድ ፡ ይነሣሉ ፡ ክርስቶስ ፡ እንደ ፡ ለ ፡፡ ጊዜ ፡ ትመጣለች ፡ የ ሚሰሙባት ፡ በመቃበር ፡ ያሉት ፡ ሁሉ ፡ ቃሉን ፡፡ መልካም ም ፡ የሰሩ ፡ ይወጣሉ ፡ ለሕይወት ፡ ትንሣኤ ፡፡ ክፉ ፡ ግን ፡ የሰሩ ፡ ለኵነኔ ፡ ትንሣኤ ፡፡ የዮሐንስ ፡ ወንጌል ፡ ፭፡ ፳፰፡፡ ስለዚህም ፡ ይላል ፡ ቅዱስ ፡ ጳውሎስ ፡፡ ንቃ ፡ በኃጢአት ፡ መቃበር ፡ የተኛህ ፡ ከሙታንም ፡ ተነሣ ፡፡ ክርስቶስም ፡ ያ ብሪልሃል ፡፡ ኤፌሶን ፡ ፭፡ ፲፬፡፡

የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ተነሥቶ ፡ ለደቀ ፡ መዛሙርቱ ፡ በታየ ፡ ጊዜ ፡ እጅግ ፡ ደስ ፡ አላቸው ፡፡ በሞቱ ፡ መክንያት ፡ የደከ

መኑ : ሣይማሯቸው : በትንሣኤው : ደነቹ : ጸናቹም ::
ከትንሣኤውም : በኋላ : ፵፡ ቀን : ከርሳቸው : ጋራ : ኖረ : ብ
ዙ : ጊዜም : ታየላቸው : ተናገራቸውም : አስተማራቸው
ም : ገሠጻቸውም : አጸናቸውም : በሁሉም : ለመልእክ
ታቸው : አሰናደቸው :: ከ፫፻፡ የሚበዙ : ምእመናን : ባን
ድ : ጊዜ : አዩት :: ሁላቸውን : ከደቀ : መዛሙርቱ : ጋራ :
ምስክሮችን : አደረጋቸው : ለትንሣኤው :: አንድ : ጊዜ
ም : ለደቀ : መዛሙርቱ : ሲታይ : አላቸው :: ሰላም : ይሁ
ንላችሁ :: አብ : እንደ : ላከኝ : እንዲሁም : እኔ : እልካች
ኋለሁ :: ይህንንም : ብሎ : እፍ : አለባቸው : አላቸውም ::
መንፈስ : ቅዱስን : ተቀበሉ :: ኃጢአቱን : የምትተውለ
ት : ቀረችለት :: የምታያዙበትም : ተያዘችበት :: የዮሐን
ስ : ወንጌል : ፳፡ ፳፩:: ከዚህ : ነገርም : ይገለጻል : ለወንጌ
ል : ማገልገልም : መንፈስ : ቅዱስ : እንዲፈለግ :: ያ : ቄ
ስ : ያም : መምሕር : የሱስ : ክርስቶስ : እፍ : ብሎ : መን
ፈስ : ቅዱሱን : ያልሰጠለት : በከንቱ : ያስተምራል : በከን
ቱም : ይፈታል : ያሥራልም ::

ደቀ : መዛሙርቱንም : አላቸው :: እንዲህ : ተጻፈ : እን
ዲሁም : ተገባ : ለክርስቶስ : መከራ : እንዲቀበል : ከሙ
ታንም : እንዲነሣ : በሶስተኛ : ቀን :: በስሙም : ይሰበካ
ል : በንስሓ : ኃጢአትም : በማስተስረይ : ባሕዛብ : ሁሉ :
ከየሩሳሌም : ጀምሮ :: እላንትም : በዚህ : ምስክሮች : ና
ችሁ :: እኔም : እነሆ : እልክላችኋለሁ : ያባቴን : ተስፋ ::
እላንት : ግን : ተቀመጡ : በየሩሳሌም : ከተማ : እስክት
ለብሱ : ድረስ : ከላይ : ኃይል :: ተሰጠኝም : ኃይል : ሁሉ :
በሰማይና : በምድር :: ስለዚህም : ሒዱ : ወደለም : ሁሉ :
ስበኩም : በወንጌል : ለፍጥረት : ሁሉ :: አጥመቁቸው
ም : በአብና : በልጅ : በመንፈስ : ቅዱስም : ስም :: በርሱ
ም : ያዘዝኋችሁን : ሁሉ : መጠበቅ : አስተምርዋቸው ::
የሚያምንም : የሚጠመቅም : ይድናል :: የማያምን : ግ
ን : ይኰነናል :: እነሆም : እኔ : ከላንት : ጋራ : ነኝ : ዕለት :
ዕለት : እስከ : ዓለም : ፍጻሜ : ድረስ ::

ከርሳቸውም : ጋራ : ሳለ : አዘዛቸው : ከየሩሳሌም : እ

ንደደወጡ ፡ ደጅ ፡ ደጸኑ ፡ እንጅ ፡ ያብን ፡ ተስፋ ፡ ከኔ ፡ የሰማችሁትን ፡፡ ዮሐንስም ፡ በውኃ ፡ አጠመቀ ፡፡ እላንተ ፡ ግን ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ትጠመቃላችሁ ፡ ከጥቂት ፡ ቀን ፡ በኋላ ፡፡ ተከማችተውም ፡ ጠየቁት ፡ አሉትም ፡፡ አቤቱ ፡ በዚህን ፡ ወራት ፡ ትመልሳለህ ፡ መንግሥትን ፡ ለእሥራኤል ፡፡ እርሱም ፡ አላቸው ፡፡ አልተሰጣችሁም ፡ ዘመኑን ፡ ጊዜውንም ፡ ታውቁ ፡ ዘንድ ፡ አብ ፡ በሥልጣኑ ፡ ያደረጋትን ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ኃይል ፡ ትቀበላላችሁ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በወረደባችሁ ፡ ጊዜ ፡፡ ለኔም ፡ ትመሰክራላችሁ ፡ በየሩሳሌም ፡ በይሁዳም ፡ ሁሉ ፡ በሰማርያም ፡ እስከ ፡ ምድር ፡ ዳርም ፡ ድረስ ፡፡ ወደ ፡ ቢታንያም ፡ አወጣቸው ፡ እጁንም ፡ ዘረጋና ፡ ባረካቸው ፡፡ እርሱም ፡ ሲባርካቸው ፡ ከፍ ፡ ከፍ ፡ አለ ፡ እርሳቸው ፡ ኢያዩት ፡፡ ደመናም ፡ ተቀበለቸው ፡፡ ካይናቸውም ፡ ተሰወረ ፡፡ ወደ ፡ ሰማይም ፡ ወጣ ፡፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ አብም ፡ ወደ ፡ ቀኙ ፡ ተቀመጠ ፡፡ እርሳቸውም ፡ ሲመለከቱ ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡ እርሱ ፡ ሲወጣ ፡፡ እነሆም ፡ ፪፡ ሰዎች ፡ ቁመው ፡ ነበሩ ፡ በርሳቸው ፡ ዘንድ ፡ ነጭ ፡ ለብሰው ፡ ሲልዋቸው ፡፡ እላንተ ፡ የገሊላ ፡ ሰዎች ፡ ለምን ፡ ቁማችኋል ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡ ኢያያችሁ ፡፡ ደህ ፡ የሱስ ፡ አሁን ፡ ከላንት ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡ የወጣ ፡ እንደሁም ፡ ተመልሶ ፡ ይመጣል ፡ እንደያችሁት ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡ ሲወጣ ፡፡ እርሳቸውም ፡ ሰገዱለት ፡፡ ከደብረ ፡ ዘይትም ፡ ተመለሱ ፡ ወደ ፡ የሩሳሌም ፡ በታላቅ ፡ ደስታ ፡፡ ሁለግዜም ፡ በመቅደስ ፡ ያመሰግኑ ፡ ደባርኩም ፡ ነበሩ ፡ እግዚአብሔርን ፡፡

ጌታችንም ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡ ከወጣ ፡ በኋላ ፡ የ፲፩፡ ሐዋርያት ፡ መጀመርያ ፡ ተግባራቸው ፡ ደህ ፡ ነበረ ፡ በይሁዳ ፡ ባስቆሮታዊ ፡ ፈንታ ፡ ሌላውን ፡ ባልንጀራቸውን ፡ ደመርጹ ፡ ዘንድ ፡ ለክርስቶስ ፡ ስም ፡ የሚመሰክር ፡ በወንጌልም ፡ የሚሰብክ ፡፡ ሁለትንም ፡ አድርገው ፡ ከጸለዩ ፡ በኋላ ፡ ዕፃውን ፡ ጣሉባቸው ፡ ማትያስም ፡ ሐዋርያ ፡ ሆነ ፡ በይሁዳ ፡ ፈንታ ፡፡

፲፪፡ ሐዋርያትም ፡ ተጸምደው ፡ ነበሩ ፡ ባንድ ፡ ለጸሎትና ፡ ለልመና ፡፡ ልባቸው ፡ ነፍሳቸውም ፡ ሃሳባቸውም ፡ አ

ንድ ፡ ነበረ ፡ ከተመሰገነ ፡ ክርስቶስ ፡ ጋራ ፡፡ እርሱ ፡ በርሳቸ
ውም ፡ ፍጽምት ፡ አንድነት ፡ ነበረችላቸው ፡ በመኻከላቸ
ው ፡፡ ፈቃደቸውም ፡ አንድ ፡ ነበረ ፡ በሕይወታቸው ፡ ሁሉ ፡
ክርስቶስን ፡ ያመሰግኑት ፡ ዘንድ ፡፡ ጕደያቸውም ፡ አንድ ፡
ነበረ ፡ ይለብሱ ፡ ዘንድ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ያለርሱ ፡ ያል
ቻላቸው ፡ መጸሬታቸውን ፡ ተግባሬቸውንም ፡ ወይ ፡ ይጀም
ሩት ፡ ዘንድ ፡ መፈጸም ፡ ሲቀር ፡፡ ተስፈቸውም ፡ አንድ ፡
ነበረ ፡ እርሱም ፡ የክርስቶስ ፡ ቃል ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ እኔ ፡
አብን ፡ እለምናለሁ ፡ እርሱም ፡ ይሰጣችኋል ፡ ሌላውን ፡
የሚያጸናችሁትን ፡ (በዮናኒ ፡ ጰራቅሊጦስ ፡ የተባለ ፡ መን
ፈስ ፡ ቅዱስን ፡) ከላንት ፡ ጋራ ፡ ይኖር ፡ ዘንድ ፡ ለዘላለም ፡፡
ይህነንም ፡ ፈቃደቸውን ፡ ያህችንም ፡ ጕደያቸውን ፡ ተስፋ
ቸውንም ፡ ልመናውን ፡ አድርገውት ፡ ጌታቸውን ፡ አስታወ
ቁት ፡፡ እርሱም ፡ ሰማ ፡፡ ፶፡ ቀን ፡ በተፈጸመ ፡ ጊዜ ፡ ሁሉ ፡
ባንድ ፡ ነበሩ ፡ በስፍራቸው ፡፡ ድንገትም ፡ ከሰማይ ፡ ድም
ጽ ፡ ሆነ ፡ እንደ ፡ ዓውሎ ፡ ንፋስ ፡፡ ተቀምጠወበት ፡ የነበሩ
ትንም ፡ ቤት ፡ ሁሉ ፡ መላው ፡፡ የተከፈፈሉም ፡ የሳት ፡ ወላ
ሶች ፡ ታዩላቸው ፡፡ ከርሳቸውም ፡ በያንዳንዳቸው ፡ ተቀመ
ጡባቸው ፡፡ በሁሉም ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ መላባቸው ፡፡ ይ
ናገሩም ፡ ዘንድ ፡ ጀመሩ ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ ቋንቋ ፡ መንፈስ ፡ እ
ንደ ፡ ሰጣቸው ፡ ይናገሩ ፡ ዘንድ ፡፡ በየሩሳሌምም ፡ ሰዎች ፡
ነበሩ ፡ የተቀመጡ ፡ አይሁድ ፡ በጎ ፡ ሰዎች ፡፡ ከሰማይ ፡ በታ
ች ፡ ካሉም ፡ ካሕዛብ ፡ ሁሉ ፡፡ ይህም ፡ ድምጽ ፡ በሆነ ፡ ጊ
ዜ ፡ ሁሉ ፡ ተሰበሰቡ ፡ ባንድ ፡፡ ከርሳቸው ፡ ኢያንዳንዱ ፡ ይ
ሰማቸው ፡ ነበረና ፡ ሲናገሩ ፡ በቋንቋው ፡፡ ሁሉም ፡ ደነገጡ ፡
አደነቁም ፡ እንዲህ ፡ ሲሉ ፡ እርሱ ፡ በርሳቸው ፡፡ እሌህ ፡ የ
ሚናገሩ ፡ ሁሉ ፡ የገሊላ ፡ ሰዎች ፡ አይደሉምን ፡፡ እንዴት ፡
እኛ ፡ ኢያንዳንዳችን ፡ እንሰማቸዋለን ፡ ሲናገሩ ፡ በተወለ
ድነበት ፡ ቋንቋ ፡፡ እኛ ፡ ዓጀም ፡ ለሚጡኒም ፡፡ በወንዞች ፡
ማኽልም ፡ የተቀመጥነ ፡ በይሁደም ፡ በቀጰደቅያም ፡፡ ጶን
ጦስም ፡ እስያም ፡ ፍርጊያም ፡ ጰንፌልያም ፡፡ ምሥርም ፡
ደወለ ፡ ልብያም ፡ ወደ ፡ ቀሬዋን ፡ የቀረበች ፡፡ ሮምም ፡ ከ
ኛ ፡ ጋራ ፡ የሚኖሩ ፡ አይሁድም ፡ መጻተኞችም ፡፡ ከአቀሬ

ጥስም ፡ ያሉ ፡፡ ዓረብም ፡፡ እንሰማቸዋለን ፡ ሲናገሩ ፡ በቋ
ንቋችን ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ታላቅ ፡ ስራ ፡፡ ሁሉም ፡ ፈሩ ፡
ተደነቁም ፡ እንዲህ ፡ ሲሉ ፡ እርሱ ፡ በርሳቸው ፡፡ እንጃ ፡ ይ
ህ ፡ ምንድር ፡ ይሆናል ፡፡ ሌሎች ፡ ግን ፡ ያፌዙ ፡ ነበሩ ፡ አሉ
ም ፡፡ እሌህ ፡ በጉስ ፡ ጸጅ ፡ ሰከሩ ፡፡ ጴጥሮስ ፡ ግን ፡ ቆሞ ፡
ከ፲፩፡ ጋራ ፡ ድምጹንም ፡ ከፍ ፡ አደረገ ፡ እንዲህ ፡ ሲልም ፡
ተናገራቸው ፡፡ እላንት ፡ ሰዎች ፡ አይሁድ ፡ በየሩሳሌም ፡ የ
ምትኖሩ ፡ ሁላችሁ ፡፡ ይህ ፡ በላንት ፡ ዘንድ ፡ የታወቀ ፡ ይሁ
ን ፡፡ ነገሬንም ፡ አድምጹ ፡፡ እሌህ ፡ የሰከሩ ፡ አይደሉም ፡ እ
ላንት ፡ እንደላችሁ ፡፡ ከቀኑ ፡ ሦስተኛ ፡ ሰዓት ፡ ናትና ፡፡ ነገር ፡
ግን ፡ ይህ ፡ የተባለ ፡ ነው ፡ በነቢዩ ፡ በዮኤል ፡፡ በኋለኛዪቱ ፡
ቀን ፡ ይሆናል ፡ ይላል ፡ እግዚአብሔር ፡፡ ከመንፈሴ ፡ አፈሳለ
ሁ ፡ በሥጋ ፡ ሁሉ ፡ ላይ ፡፡ ወንዶችም ፡ ሴቶችም ፡ ልጆቻች
ሁ ፡ ትንቢት ፡ ይናገራሉ ፡፡ ሕፃናታችሁም ፡ ራእይ ፡ ያያሉ ፡፡
ሽማግሎቻችሁም ፡ ሕልምን ፡ ያልማሉ ፡፡ በወንዶችም ፡ በ
ሴቶችም ፡ ባሮቼ ፡ በዚያች ፡ ወራት ፡ መንፈሴን ፡ አፈሳለ
ሁ ፡፡ ትንቢትም ፡ ይናገራሉ ፡፡ ተአምራትንም ፡ እሰጣለ
ሁ ፡ ከላይ ፡ ከሰማይ ፡፡ ምልክትንም ፡ በምድር ፡ በታች ፡፡
ደምም ፡ እሳትም ፡ የጢስም ፡ ጽጋግ ፡፡ ፀሐይቱ ፡ ወደ ፡ ጨ
ለማ ፡ ትለወጣለች ፡ ጨረቃውም ፡ ወደ ፡ ደም ፡፡ ሳይመጣ ፡
የእግዚአብሔር ፡ ታላቅ ፡ ቀን ፡፡ ይሆናልም ፡ የእግዚአብ
ሔርን ፡ ስም ፡ የሚጸራ ፡ ሁሉ ፡ ይድናል ፡፡ እላንት ፡ የእ
ሥራኤል ፡ ሰዎች ፡ ይህነን ፡ ነገር ፡ ስሙ ፡፡ የሱስ ፡ የናዝሬ
ቱ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡፡ በላንት ፡ ዘንድ ፡ የተ
ገለጸ ፡ በተአምራት ፡ በኃይልም ፡ በምልክትም ፡ እግዚአብ
ሔር ፡ ያደረጋት ፡ በርሱ ፡ በመካከላችሁ ፡ እላንት ፡ እንድ
ታውቁ ፡፡ ይህነን ፡ በተወሰነው ፡ በእግዚአብሔር ፡ ምክር ፡
በተቀደመውም ፡ እውቀቱ ፡ አሳልፈችሁ ፡ ሰጣችሁት ፡ በ
ኃጢአተኞች ፡ እጅ ፡፡ ሰቀላችሁትም ፡ ገደላችሁትም ፡፡ ይህ ፡
እግዚአብሔር ፡ ያስነሣው ፡ ነው ፡ የሞትን ፡ ማሠርያ ፡ ፈት
ቶ ፡፡ እርሱ ፡ ይይዘው ፡ ዘንድ ፡ አልቻለውምና ፡፡ ዳዊት
ም ፡ ስለርሱ ፡ ይላልና ፡፡ እግዚአብሔርን ፡ በፊቴ ፡ አኖርሁ
ት ፡ ሁልግዜ ፡ በቀኜ ፡ ነውና ፡ እንዳልታወክ ፡፡ ስለዚህም ፡

ልቤን ፡ ደስ ፡ አለው ፡ መላሴም ፡ ሐሤት ፡ አደረገ ። ሥጋዬ ም ፡ በተስፋ ፡ ያድራል ። ነፍሴን ፡ በመቃብር ፡ አተዋትም ና ፡ ቅዱስህንም ፡ አተውምና ፡ ጥፋትን ፡ ያይ ፡ ዘንድ ። የ ሕይወትንም ፡ መንገድ ፡ አሳይህኝ ። ደስታም ፡ አጸገብህ ኝ ፡ ከፊትህ ፡ ዘንድ ። እላንተ ፡ ሰዎች ፡ ወንድማማች ፡ ለ ላንተ ፡ ይገባል ፡ ደግል ፡ ዘንድ ፡ በግልጥ ፡ ስለ ፡ ደዊት ፡ ስላ ባቶች ፡ አለቃ ። እንደረፈ ፡ እንደ ፡ ተቀበረም ። መቃብሩ ም ፡ በኛ ፡ ዘንድ ፡ ነው ፡ እስከ ፡ ዛሬ ። ነቢይ ፡ ግን ፡ ነበረ ና ። ባወቀም ፡ ጊዜ ፡ እግዚአብሔር ፡ መሐላ ፡ እንደ ፡ ማ ለለት ፡ ክርስቶስን ፡ እንዲያስነሣ ፡ ከወገቡ ፡ ፍሬ ፡ በዙፋ ኑ ፡ ይቀመጥ ፡ ዘንድ ። አስቀድሞ ፡ ባየ ፡ ጊዜ ፡ ያነን ፡ ተና ገረ ፡ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ ትንሣኤ ። ነፍሱ ፡ በሲኦል ፡ አትቀር ምና ፡ ሥጋውም ፡ ጥፋትን ፡ አያይምና ። ይህነን ፡ የሱስን ፡ እግዚአብሔር ፡ አስነሣው ። እኛም ፡ ሁላችን ፡ ለርሱ ፡ እ ንመሰክራለን ። አሁንም ፡ በእግዚአብሔር ፡ ቀኝ ፡ ከፍ ፡ ከፍ ፡ ባለ ፡ ጊዜ ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስንም ፡ ተስፋ ፡ በወሰደ ፡ ጊዜ ፡ ከአብ ። ይህነን ፡ አፈሰሰው ፡ እላንተ ፡ ዛሬ ፡ የምታ ዩትን ፡ የምትሰሙትንም ። ደዊት ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡ አልወ ጣምና ፡ እርሱ ፡ አለ ፡ እንጂ ። ጌታ ፡ ጌታዬን ፡ አለው ። በ ቀኜ ፡ ተቀመጥ ፡ ጸላቶችህን ፡ እስክጥል ፡ ድረስ ፡ ለግርህ ፡ መቀመጫ ። እንጊደህ ፡ በውነት ፡ ይወቅ ፡ የእሥራኤል ፡ ወገን ፡ ሁሉ ። እግዚአብሔር ፡ እንደደረገው ፡ ይህነን ፡ የሱ ስን ፡ እላንተ ፡ የሰቀላችሁትን ፡ ጌታ ፡ መሢሕም ።

ይህነንም ፡ ነገር ፡ በሰሙ ፡ ጊዜ ፡ ልባቸው ፡ ተወጋ ። ጴጥ ሮስንም ፡ አሉት ፡ የቀረትንም ፡ ሐዋርያት ። ምን ፡ እንስ ራ ፡ እላንተ ፡ ሰዎች ፡ ወንድሞች ። ጴጥሮስም ፡ አላቸው ። ንስሓ ፡ ግቡ ። ከላንትም ፡ ሁሉ ፡ ኢያንዳንዳችሁ ፡ ተጠመ ቁ ፡ በየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ስም ፡ ኃጢአት ፡ ለማስተስረይ ። የመንፈስ ፡ ቅዱስንም ፡ ጸጋ ፡ ትቀበላላችሁ ። ተስፋው ፡ ለ ላንት ፡ ነውና ፡ ለልጆቻችሁም ፡ ገና ፡ በሩቅም ፡ ላሉ ፡ ሁሉ ፡ እግዚአብሔር ፡ አምላካችን ፡ ለሚጸራቸው ። በሌላ ፡ ነገር ም ፡ እጅግ ፡ ነገራቸው ፡ ጴጥሮስ ፡ እንዲህም ፡ ሲል ፡ ለመና ቸው ። ደኑ ፡ ከዚች ፡ ዓመፀኛ ፡ ትውልድ ። ከርሳቸውም ፡

ነገሩን ፡ አስተውለው ፡ የተቀበሉ ፡ ተጠመቁ ። በዚያም ፡ ቀን ፡ ከምእምናን ፡ ተጨመሩ ፡ ፫፻፤ ነፍስ ፡ የሚያህል ። ጸንተውም ፡ ኖሩ ፡ በሐዋርያት ፡ ትምህርት ፡ ባንድነትም ፡ እንጀራም ፡ በመቍረስ ፡ በጸሎትም ። በሰውም ፡ ሁሉ ፡ ፍርሃት ፡ ሆነ ። ተአምራትም ፡ እጅግም ፡ ድንቅ ፡ ተደረገ ፡ በሐዋርያት ፡ እጅ ፡ በየሩሳሌም ። ያመኑትም ፡ ሁሉ ፡ ባን ድ ፡ ነበሩ ። ያላቸውም ፡ ሁሉ ፡ ባንድነት ፡ ነበረ ። ግዛታቸ ውንም ፡ ዕቃቸውንም ፡ ይሸጡ ፡ ነበሩ ። ለሁሉም ፡ ይከፋ ሉት ፡ ነበሩ ፡ ለያንዳንዱ ፡ የሚሹትን ፡ ያህል ። ደግሞም ፡ ዕለት ፡ ዕለት ፡ በመቅደስ ፡ ጸንተው ፡ ይኖሩ ፡ ነበሩ ። እንጀ ራም ፡ ባንድ ፡ ይቍርሱ ፡ ነበሩ ፡ ከዚህና ፡ ከዚያ ፡ በቤታቸ ው ። እንጀራቸውንም ፡ በሉ ፡ በደስታ ፡ በጽሩም ፡ ልቡና ። እግዚአብሔርን ፡ ኢያመሰገኑ ። ጸጋም ፡ ነበረላቸው ፡ በሕ ዝብ ፡ ሁሉ ፡ ፊት ። እግዚአብሔርም ፡ የሚድኑትን ፡ ጨ መረ ፡ ዕለት ፡ ዕለት ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ።

እንዲሁም ፡ የየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ጉባዔ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያ ኑም ፡ ተጀመረች ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በመፍሰስ ። በኃይ ሉ ፡ የሐዋርያት ፡ ልብ ፡ ታደሰ ፡ ጸናም ፡ እንዲደፈሩ ፡ ከሰ ውና ፡ ከሰይጣን ፡ ጸላትነት ፡ ሁሉ ። በርሱ ፡ ነው ፡ የቻላቸ ው ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ምሥጢርና ፡ ትምህርት ፡ ያወቁ ፡ ዘንድ ፡ ይናገሩበትም ፡ ዘንድ ። በኃይሉም ፡ ባልተማሩ ፡ ቋንቋች ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ስም ፡ አመሰገኑ ። በርሱም ፡ ኃይል ፡ ትንቢትን ፡ ተናገሩ ። በርሱም ፡ ኃይል ፡ ድውያንን ፡ አደኑ ፡ ሙታንንም ፡ አስነሡ ። በርሱም ፡ ኃይል ፡ ሥጋቸው ን ፡ ኃጢአትንም ፡ ዓለምንም ፡ ዲያብሎስንም ፡ አሸነፉ ፡ ሕይወታቸውንም ፡ ለክርስቶስ ፡ ወንጌል ፡ ሠው ። በሐዋር ያት ፡ አፍ ፡ የተናገረ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ነገራቸውን ፡ ወደ ሚሰሙት ፡ ወደሚቀበሉትም ፡ ልብ ፡ ገባ ፡ ልባቸውንም ፡ ለክርስቶስ ፡ አስገዛ ። ማን ፡ ይችላልና ፡ ያለርሱ ፡ የሰውን ፡ ልብ ፡ ይለውጥ ፡ ዘንድ ፡ ኃጢአተኛውንም ፡ ሰው ፡ ጻድቅን ፡ ያደርግ ፡ ዘንድ ። እንዲህ ፡ ይላልና ፡ እግዚአብሔር ። ሻንቅላ ፡ ሰው ፡ ይችላልን ፡ ቍርበቱን ፡ ይለውጥ ። ዘንድ ፡ ወይስ ፡ ነ ብርን ፡ ይችላል ፡ የቍርበቱን ፡ ዝንጕርጕርነት ፡ ይለውጥ ፡ ዘ

ንድ ፡፡ እንዲሁም ፡ እላንተ ፡ በጎ ፡ መስራት ፡ አትችሉም ፡
ክፉን ፡ ለመደችሁና ፡፡ ኤርምያስ ፡ ፲፫ ፡ ፳፫ ፡፡ ስለዚህም ፡ ሰ
ውን ፡ መምለስ ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ታላቅ ፡ ተአምራ
ት ፡ ነው ፡፡ አዲስ ፡ ፍጥረትም ፡ ይባላል ፡፡ ፪ ቆሮንቶስ ፡ ፭ ፡
፲፯ ፡፡ ሁለተኛም ፡ ልደት ፡ ከእግዚአብሔር ፡ መንፈስ ፡ ብቻ ፡
የሚደረግ ፡፡ የዮሐንስ ፡ ወንጌል ፡ ፩ ፡ ፲፫ ፡፡ ፫ ፡ ፭ ፡፡ እነሆም ፡
እዩ ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ስራ ፡፡ ጴጥሮስ ፡ እርሱ ፡ በቀደ
ም ፡ ከሥጋው ፡ ድካም ፡ የተነሣ ፡ ክርስቶስን ፡ ፫ ፡ ጊዜ ፡ ባ
ንድ ፡ ሌሊት ፡ የካደ ፡ አሁን ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ኃይል ፡ በ
ክርስቶስ ፡ ጸላቶች ፡ ፊት ፡ ይቆማል ፡ እርሳቸውንም ፡ ክር
ስቶስን ፡ ፶፬ ፡ ቀን ፡ አስቀድመው ፡ የሰቀሉትን ፡ አሁን ፡ በግ
ልጽ ፡ ይላቸዋል ፡፡ ይህነን ፡ የሱስን ፡ የናዝሬቱን ፡ እላንት ፡
የሰቀላችሁትን ፡ የገደላችሁትንም ፡ እግዚአብሔር ፡ ጌታን
ና ፡ መሢሕን ፡ አደረገው ፡፡ እነሆም ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡
ኃይል ፡፡ ፴፯ ፡ ከክርስቶስ ፡ ጸላቶች ፡ ይህነን ፡ ነገር ፡ ሲሰሙ ፡
ንስሓ ፡ ይገባሉ ፡ ስለ ፡ ኃጢአታቸውም ፡ ያዝናሉ ፡፡ በክርስ
ቶስም ፡ ያምናሉ ፡፡ ይጠመቃሉም ፡ የክርስቶስንም ፡ መን
ፈስ ፡ ስጦወታ ፡ ይቀበላሉ ፡፡ ይህ ፡ ነው ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱ
ስ ፡ ኃይል ፡ የመስቀል ፡ ትምርትም ፡ ኃይል ፡ ጳውሎስ ፡ እን
ዲል ፡፡ የክርስቶስ ፡ የመስቀሉ ፡ ነገር ፡ በጥፎች ፡ ዘንድ ፡
ስንፍና ፡ ነው ፡፡ በኛ ፡ ዘንድ ፡ ግን ፡ በዳነው ፡ ዘንድ ፡ የእግ
ዚአብሔር ፡ ኃይል ፡ ነው ፡፡ እንዲህ ፡ የፊተኞች ፡ ምእምና
ን ፡ በመስቀል ፡ ነገር ፡ ዳኑ ፡፡ ሃይማኖታቸውም ፡ ሕያው ፡ ነበ
ረና ፡ በጎ ፡ ፍሬን ፡ አፈራ ፡፡ የሃይማኖትም ፡ ፍሬ ፡ በርሳቸ
ው ፡ ይህ ፡ ነበር ፡፡ ፱ ፡፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ማገልገል ፡ ገ
ቡ ፡ እንዲህ ፡ ሲጠይቁ ፡ ሐዋርያትን ፡ ምን ፡ እንስራ ፡ እላን
ት ፡ ሰዎች ፡ ወንድሞች ፡፡ ፮ ፡፡ ፍቅር ፡፡ በፊት ፡ ሐዋርያት
ን ፡ ጸሉ ፡ ክርስቶስን ፡ እንደ ፡ ጸሉት ፡፡ አሁን ፡ ግን ፡ ወን
ድሞቻቸውን ፡ አደረጓቸው ፡፡ ፫ ፡፡ ትሕትና ፡፡ ምን ፡ እንስ
ራ ፡ ሲሉ ፡፡ እኛ ፡ መንገዳችነን ፡ አናውቅም ፡፡ እላንት ፡ የ
እግዚአብሔርን ፡ መንገድ ፡ አሳዩን ፡ ማለት ፡ ነው ፡፡ ፬ ፡፡ የ
ክርስቶስን ፡ ስም ፡ በጸላቶቹ ፡ መኻከል ፡ አስታወቁ ፡ በጥ
ምቀታቸው ፡ ከሰውም ፡ አላፈሩም ፡ ክርስቶስን ፡ በውነ

ት ፡ ወደዋልና ፡፡ ፫፡፡ ለእግዚአብሔር ፡ ነገር ፡ መታዘዝ ፡ ከ
ሐዋርያት ፡ አፈ ፡ ለሰሙት ፡፡ ፬፡፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ስጥ
ወታ ፡ ተቀበሉ ፡ በርሱም ፡ ለበጎ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ኃይል ፡ አገ
ኙ ፡፡ ፭፡፡ አንድነት ፡ እርሱ ፡ በርሳቸው ፡፡ ፮፤ መጽናት ፡ በሐ
ዋርያት ፡ ትምርት ፡ በቍርባንም ፡ በጸሎትም ፡፡ ፱፡፡ የዚህ ፡
ዓለም ፡ ነገር ፡ ተቀደሰላቸው ፡ በሃይማኖት ፡ በፍቅርም ፡ በ
ምስጋናም ፡፡ በዚህም ፡ ይገለጸል ፡ ክርስቶስ ፡ ለጴጥሮስ ፡
የሰጠውን ፡ ተስፋ ፡ እንደ ፡ ፈጸመ ፡፡ በዚህ ፡ ደንጊያ ፡ በሃይ
ማኖት ፡ መሠረት ፡ ላይ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያኔን ፡ እመሠርታ
ለሁ ፡፡ የጴጥሮስ ፡ ትምርት ፡ ስለ ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ እር
ሳቸው ፡ የሰቀሉት ፡ እግዚአብሔርም ፡ ያስነሣው ፡ ክፍ
ም ፡ ያደረገው ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መሠረት ፡ ሆነ ፡፡ ሰው ፡
እርሱን ፡ በመቀበል ፡ ድነዋልና ፡፡

የእግዚአብሔር ፡ ጥበብ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ መጀመር
ያ ፡ አደረገ ፡ በጴንጤቆስጤ ፡፡ ባይሁድ ፡ ዘንድ ፡ ታላቅ ፡ ባ
ል ፡ ነበረና ፡፡ መዘከር ፡ ሁንዋልና ፡ ስለ ፡ ሕግ ፡ መስራት ፡ በ
ሲና ፡ ተራራ ፡ ላይ ፡ አምሳ ፡ ቀን ፡ ከፋሲካ ፡ በኋላ ፡፡ በዚያ
ም ፡ ቀን ፡ ደግሞ ፡ የመከርን ፡ መጀመርያ ፡ ሊያመጡ ፡ ነበ
ሩ ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወደ ፡ ቤተ ፡ መቅደስ ፡ ይቀደስ ፡ ዘ
ንድ ፡፡ እግዚአብሔር ፡ የእሥራኤልን ፡ ወገን ፡ የአሕዛብ ፡
ሁሉ ፡ መጀመርያ ፡ አደረገ ፡ በተስፋም ፡ ቀደሳቸው ፡፡ አሁ
ንም ፡ በየባላቸው ፡ የእሥራኤል ፡ ወገኖች ፡ ሁሉ ፡ ከየስፍራ
ቸው ፡ ሁሉ ፡ ወደ ፡ የሩሳሌም ፡ ሊመጡ ፡ ከዚያም ፡ ለእግ
ዚአብሔር ፡ ሊሠው ፡ ነበሩ ፡፡ ስለዚህ ፡ እግዚአብሔር ፡ መ
ንፈሱን ፡ በዚያ ፡ ቀን ፡ አፈሰሰ ፡፡ ፩፤ ሊገልጽበት ፡ የምሳሌ ፡
ሁሉ ፡ ፍጻሜ ፡ እንደ ፡ ደረሰ ፡ በክርስቶስና ፡ በቤተ ፡ ክርስ
ቲያኑ ፡፡ ክርስቶስ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ፍጥረት ፡ በኵር ፡ ከ
ሙታን ፡ መጀመርያ ፡ ተብልዋልና ፡፡ የዮሐንስ ፡ ራእይ ፡ ፫፤
፲፬፡፡ ፩፤ ቆሮንቶስ ፡ ፲፭ ፡ ፳፡፡ ምእመናን ፡ ደግሞ ፡ የእግዚአ
ብሔር ፡ ፍጥረት ፡ በኵራን ፡ ይባላሉ ፡፡ ያዕቆብ ፡ ፩፤ ፲፰፡፡
እግዚአብሔርም ፡ በዚያ ፡ ቀን ፡ መንፈሱን ፡ ለማፍሰስ ፡ ፪፤
መክንያት ፡ ይህ ፡ ነበረ ፡ የክርስቶስ ፡ ወሬ ፡ የወንጌልም ፡
ትምርት ፡ ቶሎ ፡ ወደ ፡ ዓለም ፡ ሁሉ ፡ ሊወጣ ፡፡ አይሁድ ፡

በዚያ : ቀን : ከስፍራ : ሁሉ : በየሩሳሌም : ተሰብስበዋል
ና : በክርስቶስም : ያመኑ : እንግዶች : ወደ : ቤታቸው :በ
ተመለሱ : ጊዜ : የወንጌልን : ትምርት : ባገራቸው : ሊያስ
ተምሩ : ነበሩ :: እንደሀ : በሮምያ : ከተማ : ቤተ : ክርስቲ
ያን : ተገኘች : አንድ : ሐዋርያ : ወደ : ሮምያ : ሳይመጣ :
በቅላውዲዮስ : ዘመን :: የሐዋርያት : ስራ : ፲፰፡ ፩፡፡ ጳው
ሎስም : መልእክቱን : ወደ : ሮምያ : ሰዎች : በጻፈ : ጊዜ :
በቆርንቶስ : ሲቀመጥ : ሐዋርያ : ወደ : ሮምያ : ገና : አይ
መጣም : ነበረ ::

በየሩሳሌምም : የነበረች : ቤተ : ክርስቲያን : በእግዚአ
ብሔር : በረከት : ጸንታ : አደገች :: ሐዋርያት : ሁሉ : በመ
ጀመርያ : በየሩሳሌም : ተቀመጡ : ኢያስተማሩ :: እግዚ
አብሔርም : እጅግ : ተአምራት : አድርግዋልና : በሐዋርያ
ት : እጅ : ዕለት : ዕለት : የምእምናን : ቍጥር : በዛ :: ጥቂ
ት : ቀንም : ከጴንጤቆስጤ : በኋላ : ቍጥራቸው : ፶፻፡ ወንደ
ች : ነበሩ :: የሐዋርያት : ስራ : ፬፡ ፬፡፡ አሁንም : የክርስቶስ :
ጸላቶች : ከሁሉም : ይልቅ : የካህናት : አለቆች : እጅግ : ተ
ቈጡ : ወደ : ሸንጎም : ጸርዋቸው : ጴጥሮስንና : ዮሐንስን :
ሐንካሳውን : ሰው : ያደኑትን : ጠየቋቸውም : እንደሀ : ሲ
ሉ :: በማን : ስም : በምንም : ሥልጣን : አደረጋችሁ : ይህ
ነን :: ጴጥሮስና : ዮሐንስ : ግን : በፊታቸው : ለየሱስ : ክር
ስቶስ : ስም : መስክረው : አሉ :: በማንም : ደህንነት : የ
ለም : በሌላው :: ሌላ : ስምም : አልተሰጠም : ለሰው :
ከሰማይ : በታች : በርሱ : ይድን : ዘንድ : የሚቻል : የየሱ
ስ : ክርስቶስ : ስም : እንጅ :: አሁንም : የካህናት : አለቆ
ችና : ሸማግሎች : ሊከለክልዋቸው : ፈለጉ : እንደልተቻ
ላቸውም : ባዩ : ጊዜ : ስለ : ሕዝብ : እንደ ያው : ሰደድዋ
ቸው :: ሐዋርያትም : ወደ : ጉባኤያቸው : በተመለሱ : ጊ
ዜ : የሆነባቸውንም : በተናገሩ : ጊዜ : ሁላቸው : ቃላቸው
ን : ወደ : እግዚአብሔር : ከፍ : አደረጉ : ተባብረውም : ጸ
ለዩ : እንደሀ : ሲሉ :: ጌታ : ሆይ : አንተ : አምላክ : ነህ : የ
ፈጠርህ : ሰማይንና : ምድርን : ባሕርንም : በርስዋ : የሚኖ
ረውንም : ዓለምንም : ሁሉን :: በባርያህ : በዳዊት : አፍ :

ያልህ ፡፡ ለምን ፡ ተሰበሰቡ ፡ አሕዛብ ፡ ሕዝብም ፡ ከንቱ ፡ ተ
ናገሩ ፡፡ የምድርም ፡ ነገሥታት ፡ ተነሡ ፡፡ አለቆቹም ፡ ባን
ድ ፡ ተካማቹ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ላይ ፡ በመሢሑም ፡፡ በው
ነት ፡ ተሰብስበዋልና ፡ በቅዱስ ፡ ልጅህ ፡ በየሱስ ፡ በቀባሀ
ው ፡ ላይ ፡፡ ሄሮድስ ፡ ጲላጦስም ፡ የጴንጤኑ ፡ ካሕዛብ ፡ ከ
እሥራኤልም ፡ ወገን ፡ ጋራ ፡፡ ያደርጉ ፡ ዘንድ ፡ እጅህ ፡ ም
ክርህም ፡ አስቀድማ ፡ ያዘጋጀችውን ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡፡ አ
ሁንም ፡ አቤቱ ፡ ተመልከት ፡ ወደ ፡ ቍጣቸው ፡፡ ለባሮችህ
ም ፡ ስጥ ፡ ይናገሩ ፡ ዘንድ ፡ በሁሉ ፡ ድፍረት ፡ እጅህን ፡ ዘር
ግተህ ፡ ለመፈወስ ፡፡ ተአምራትም ፡ ድንቅም ፡ ይሁን ፡ በየ
ሱስ ፡ በቅዱስ ፡ ልጅህ ፡ ስም ፡፡ እንደሁም ፡ በለመኑ ፡ ጊ
ዜ ፡ ተከማችተው ፡ የነበሩበት ፡ ስፍራ ፡ ተናወጸ ፡፡ ሁሉ
ም ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ መሉ ፡፡ የእግዚአብሔርንም ፡ ነገር ፡
ተናገሩ ፡ በድፍረት ፡፡ ላመኑትም ፡ ሁሉ ፡ አንድ ፡ ልብ ፡ አ
ንዲት ፡ ነፍስም ፡ ነበረላቸው ፡፡ አንድም ፡ የሚል ፡ አልነበ
ረም ፡ ከከብቱ ፡፡ ይህ ፡ ገንዘቤ ፡ ነው ፡፡ ሁሉ ፡ ለርሳቸው ፡
ለባልንጀሮቻቸውም ፡ ባንድነት ፡ ነበረ ፡ እንጂ ፡፡ በመኻከ
ላቸውም ፡ ነዳያን ፡ አልነበሩም ፡፡ እርሻም ፡ ቤትም ፡ የነበ
ረላቸው ፡ ሸጡት ፡ የሸያጩንም ፡ ዋጋ ፡ አመጡ ፡ በሐዋርያ
ትም ፡ እግር ፡ ታች ፡ አስቀመጡት ፡፡ ይህችም ፡ አንድነት ፡
የመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ፍሬ ፡ ነበረች ፡፡ ሁላቸው ፡ አንድ ፡ ክር
ስቶስ ፡ ነበረላቸው ፡ ሁላቸውም ፡ ክርስቶስን ፡ ወደዱ ፡ ስ
ለ ፡ ክርስቶስም ፡ ወንድሞቻቸውን ፡ ወደዱ ፡፡ ወዴት ፡ ትገኛ
ለች ፡ ይህች ፡ አንድነት ፡ በዘመናችን ፡፡ ደሮ ፡ መንግሥተ ፡
ሰማያት ፡ በምድር ፡ ሁና ፡ እርሻውን ፡ ትመስላለች ፡ በጎና ፡
ክፉ ፡ ዘር ፡ የተዘራበት ፡ ማቴዎስ ፡ ፲፫፡ ፴፩። የክፋትም ፡
ዘር ፡ በመጀመርያዪቱ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እንኳ ፡ አልቀረ
ም ፡፡ ሰይጣን ፡ በብርሃን ፡ መልአክ ፡ መልክ ፡ ያጠፋት ፡ ዘ
ንድ ፡ ፈለገ ፡፡ ደሮ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በሐዋርያት ፡ ኑሮ ፡ ተ
ንኰሉን ፡ ገለጸ ፡፡ ያችን ፡ ቅድስት ፡ አንድነት ፡ በመኻከላ
ቸው ፡ የነበረችን ፡ ሁላቸው ፡ አንድ ፡ ልብ ፡ አንዲት ፡ ነፍ
ስም ፡ የነበረባት ፡ እርስዋን ፡ ሊሸር ፡ ብሎ ፡ የ፪፡ ሰው ፡ ል
ብ ፡ መላበት ፡፡ እርሳቸውም ፡ እርሻ ፡ ነበረላቸው ፡ ሸጡት

ም ፡ ከዋጋውም ፡ ክፍልን ፡ ወሰዱ ፡ ወደ ፡ ሐዋርያትም ፡
እግር ፡ አመጡት ፡ እንደ ፡ ዋጋው ፡ ሁለንትናው ፡ አደረጉ
ት ፡ ክፍሉ ፡ በጃቸው ፡ ሲኖር ። እንዴህም ፡ አድርገው ፡ በ
ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እንደ ፡ ቅዱሳን ፡ ሊቈጠሩ ፡ ማለታቸ
ው ፡ ነበር ። አሁን ፡ እግዚአብሔር ፡ በነገር ፡ ሁሉ ፡ እውነት
ን ፡ ውዷ ፡ የውነት ፡ አምላክ ፡ ሁንዋልና ። እንዴህ ፡ ባለ
ች ፡ በቅድስት ፡ አንድነት ፡ አሰትን ፡ ግብዝነትንም ፡ ሁሉ ፡
ይጸላል ። ይህም ፡ እንደ ደበዛ ፡ ጴጥሮስ ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱ
ስ ፡ ኃይል ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ፍርድ ፡ ፈረደባቸው ። በአ
ናንያስ ፡ አስቀድሞ ፡ በኋላም ፡ በምሽቱ ፡ በሰፊራ ። ሁለቱ
ቸው ፡ በጴጥሮስ ፡ ቃል ፡ ወደቁ ፡ሞቱም ። ታላቅ ፡ ፍርሃት
ም ፡ መጣ ፡ በጉበኤ ፡ ሁሉ ፡ ይህነን ፡ ነገር ፡ በሰሙት ፡ ሁ
ሉ ። እግዚአብሔር ፡ በመኻከላቸው ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ ተገል
ጥዋልና ። እርሱ ፡ የሚል ። እላንተ ፡ ቅዱሳን ፡ ሁኑ ፡ እኔ ፡
እግዚአብሔር ፡ አምላካችሁ ፡ ቅዱስ ፡ ነኝና ።

ያይሁድ ፡ ቅናትም ፡ በቤተ ፡ ክርስትያን ፡ ላይ ፡ ጸናች ፡ እ
ግዚአብሔር ፡ በሐዋርያት ፡ እጅ ፡ እጅግ ፡ ድንቅ ፡ እንደ ፡ ሰ
ራ ፡ ሐዋርያትም ፡ በታላቅ ፡ ድፍረት ፡ ሁለግዜ ፡ በመቅደስ ፡
እንደ ፡ አስተማሩ ፡ የክርስቲያንም ፡ ቍጥር ፡ እንደ ፡ በዛ ፡
ባዩ ፡ ጊዜ ። ሕዝብ ፡ ሐዋርያትን ፡ አከበርዋቸው ፡ ስላደረጉ ፡
ተአመራት ። አለቆቻቸው ፡ ግን ፡ ጸልዋቸው ። የአይሁድ
ም ፡ ታላቅ ፡ ሸንጎ ፡ ተከፋፈለ ፡ ከመካሮች ፡ አያሌ ፡ ፈሪሳ
ውያን ፡ ነበሩና ፡ አያሌም ፡ ሰዱቃውያን ። የካህናት ፡ አለ
ቆች ፡ ግን ፡ ከሰዱቃውያን ፡ ወገን ፡ ነበሩ ። እርሳቸውም ፡
እጅግ ፡ ተቈጡ ፡ ሐዋርያት ፡ ለክርስቶስ ፡ ትንሣኤ ፡ እን
ደ ፡ መሰከሩ ፡ እርሳቸው ፡ በትንሣኤ ፡ ሁሉ ፡ አላመኑም
ና ። አንድ ፡ ቀንም ፡ ሐዋርያት ፡ ባስተማሩ ፡ ጊዜ ፡ የካህና
ት ፡ አለቆች ፡ ሎላልታቸውን ፡ ወደ ፡ መቅደስ ፡ ሰደዱ ፡ አስ
ያዝዋቸውም ፡ ወደ ፡ ግዞትም ፡ ጣልዋቸው ። የእግዚአብ
ሔር ፡ መልአክ ፡ ግን ፡ በሌሊት ፡ ፈታቸው ፡ ወደ ፡ ቤተ ፡ መ
ቅደስም ፡ ለማስተማር ፡ ሰደዳቸው ። በተከተለው ፡ ቀን
ም ፡ ጭፍሮችና ፡ የካህናት ፡ አለቆች ፡ አደነቁ ፡ ግዞትን ፡ ተዘ
ግቶ ፡ ሐዋርያትን ፡ ባላገኙበት ፡ ጊዜ ። የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ሰ

ው : መጣላቸው : የሚላቸው :: እለዚያ : ሰዎች : ወደ : ግዞት : የጣላችኋቸው : በመቅደስ : ቁመው : ሕዝብን : ያስተምራሉ :: የዚያን : ጊዜም : ሔደ : አለቃ : ከጭፍሮች : ጋራ : አመጥዋቸውም : በግድም : አይደለም : ሕዝብን : ስለ : ፈሩ : እንዳይወግርዋቸው :: ባመጥዋቸውም : ጊዜ : አቆምዋቸው : በሸንጎ :: የካህናትም : አለቃ : ጠየቃቸው : እንደህ : ሲል :: ቍርጥ : ነገር : አልነገርናችሁምን : እንዳታስተምሩ : በዚህ : ስም :: እነሆም : የሩሳሌምን : ፈጽማችሁ : መላችኋት : በትምርታችሁ :: የዚያንም : ሰው : የየሱስን : ደም : ታመጡብን : ዘንድ : ትሻላችሁ :: ጴጥሮስም : ከሐዋርያት : ጋራ : መለሱ : አሉም :: ለእግዚአብሔር : እንታዘዝ : ዘንድ : ይገባል : ከሰው : ይልቅ :: ያባቶቻችን : አምላክ : የሱስን : አስነሣ : እላንት : የገደላችሁትን : በንጨት : ላይ : ሰቅላችሁ :: ይህነንም : በቀኙ : ከፍ . አደረገው : እግዚአብሔር : ራስ : መድኃኒትም : አድርጎት : ለእሥራኤል : ይሰጥ : ዘንድ : ንስሓ : የኃጢአትም : ማስተስረይ :: እኛም : ምስክሮች : ነን : ለርሱ : በዚህ : ነገር :: መንፈስ : ቅዱስም : ምስክር : ነው : እግዚአብሔር : የሰጠው : ለታዘዙት :: ይህ : ነገርም : ልባቸውን : ወጋው : ሊገድልዋቸውም : ፈለጉ :: ደር : በሸንጎ : መለየት : ነበረ : በፈሪሳውያንና : በሰዱቃውያን : መኻከል :: አንድ : ሰውም : ተነሣ : በሸንጎ : እርሱም : ፈሪሳዊ : ስሙም : ገማልያል : የኦሪት : ታላቅ : መምሕር :: በሕዝቡ : ሁሉ : ዘንድ : የከበረ :: ሐዋርያትም : አንድ : ጊዜ : ይወጡ : ዘንድ : አዘዘ : አላቸውም :: እላንት : ሰዎች : የእሥራኤል : ወገን : በራሳችሁ : እወቁ : በለዚህ : ሰዎች : በምታደርጉት : ነገር :: ከዚህም : ወራት : አስቀድሞ : ቱደስ : ተነሣ : እንዲህ : ሲል : ስለ : ራሱ :: እኔ : ታላቅ : ነኝ :: ፬፻ የሚሆኑ : ሰዎችም : ተከተሉት :: ሞተም :: የተከተሉትም : ሁሉ : ተፈቱ : እንደ : ምናምንም : ሆኑ :: ከዚያም : በኋላ : ተነሣ : ይሁዳ : የገሊላ : ሰው : ግብር : በተጻፈበት : ዘመን :: እጅግ : ሰዎችንም : በኋላው : ሳበ :: እርሱም : ጠፋ :: የታዘዙትም : ሁሉ : ተበተኑ :: አሁንም : እላችኋለሁ :: ራቁ :

ከለዚህ፡ ሰዎች፡ ተውዋቸውም ፡፡ ይህ፡ ምክር፡ ይህም፡ ስራ፡ ከሰው፡ እንደ፡ ሆነ፡ ፈጥኖ፡ ይፈታል ፡፡ ከእግዚአብ ሔር፡ ግን፡ እንደ፡ ሆነ፡ አይቻላችሁም፡ ታፈርሱት፡ ዘን ድ ፡፡ ደግሞ፡ ከእግዚአብሔር፡ ጋራ፡ ስትጣሉ፡ እንደትገ ኙ፡፡ ነ[illegible]ሩንም፡ ሰሙት ፡፡ ሐዋርያትንም፡ ጸሩ፡ መትዋቸ ጦ [illegible] ፡፡ ነገርዋቸውም፡ እንዳይናገሩ፡ በየሱስ፡ ስም ፡፡ ለ [illegible]ቀዋቸውም ፡፡ እርሳቸው ግን፡ ደስ፡ ብለዋቸው፡ ሔዱ፡ ከሸንጎ፡ ፊት ፡፡ ተገብተዋቸዋልና፡ ይናቁ፡ ዘንድ፡ ስለ፡ ስ ሙ ፡፡ ሁለግዜም፡ አይለዩም፡ ነበሩ፡ በመቅደስ፡ በቤት ም፡ ሁሉ፡ ሲያስተምሩ፡ ሲሰብኩም፡ በየሱስ፡ ክርስቶስ ፡፡

በዚያም፡ ወራት፡ በቤተ፡ ክርስቲያን፡ ማኸል፡ ሹሚም ት፡ ገና፡ አልነበሩም ፡፡ ከክርስቶስ፡ ጋራ፡ ሁነው፡ የነበሩ፡ [illegible]ለንም፡ ያስተምሩ፡ ዘንድ፡ ይልካቸው፡ የነበራቸ [illegible] ቅዱስ፡ ኃይልም፡ የቤተ፡ ክርስቲያንን፡ [illegible]ሠረ፡ ያስቀ[illegible]ሡት፡ የነበሩ፡ ፲፪፤ ሐዋርያት፡ የቤተ፡ ክርስቲያን፡ ጠባቆች፡ ነበሩ፡ መምሕራንም፡ መንፈ ስ፡ ቅዱስ፡ የመራቸው፡ ወደ፡ እውነት፡ ሁሉ ፡፡ ሐዋርያት ም፡ ክርስቶስ፡ ሳይሞት፡ አንደንድ፡ ጊዜ፡ ይከራከሩ፡ ነበ ሩ፡ እርሱ፡ በርሳቸው፡ በመኻከላቸው፡ ሲጠይቁ ፡፡ ማን፡ ይበልጣል፡ በመንግሥተ፡ ሰማያት ፡፡ ክርስቶስም፡ የትሕ ትና፡ ምሳሌ፡ ሰጣቸው፡ እርሱ፡ የሁላቸውን፡ እግር፡ ሲያ ዕ[illegible] ፡፡ በትምህርቱም፡ ሁለግዜ፡ ከትዕቢት፡ ከብርንም፡ ከመመኘት፡ ከለከላቸው፡ እንደህ፡ ሲል ፡፡ ሰው፡ አባት ች፡ አይልዋችሁ ፡፡ አባታችሁ፡ አንድ፡ ነውና፡ እርሱም፡ እግዚአብሔር ፡፡ መምህራንንም፡ አይልዋችሁ ፡፡ መምህ ራችሁ፡ አንድ፡ ነውና፡ እርሱም፡ ክርስቶስ ፡፡ ክብርም፡ የሚሻ፡ ከላንት፡ ያገልገል ፡፡ ታላቅ፡ መሆንም፡ የሚፈል ግ፡ በመኻከላችሁ፡ የሁሉ፡ ባርያ፡ ይሁን ፡፡ ክርስቶስም፡ ከወጣ፡ በኋላ፡ መንፈስ፡ ቅዱስንም፡ ከተቀበሉ፡ በኋላ፡ ይህ፡ የክብር፡ መመኘት፡ ጠፋ ፡፡ ያነን፡ ነገር፡ ታላቅ፡ ክብ ር፡ ቈጠሩት፡ ስለ፡ የሱስ፡ ክርስቶስ፡ ይናቁ፡ ዘንድ ፡፡ ደ ሮ፡ የክርስቲያን፡ ቍጥር፡ ሲበዛ፡ ሥርዓትን፡ አሹ ፡፡ ለክ ርስቲያን፡ ሁሉ፡ አንድነት፡ ነበረላቸው፡ በገንዘባቸው፡ ሁ

ሉ ፡ ይህነንም ፡ መጠበቅ ፡ በመጀመርያ ፡ የሐዋርያት ፡ ተግ
ባር ፡ ነበረ ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ አልቻላቸውም ፡ ትምርታቸው ፡
እንደደጉደ ፡፡ ስለዚህም ፡ ዲያቆናት ፡ አደረጉ ፡ የጉባኤን ፡
ገንዘብ ፡ ለመጠበቅ ፡፡ ከሁሉም ፡ ይልቅ ፡ ስለ ፡ ባልቴቶ
ች ፡፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ወገን ፡ ፪፤ ነበሩና ፡ በይሁደ ፡ ከተ
ወለዱ ፡ አይሁድ ፡ በአሕዛብ ፡ መኻከለም ፡ ከተወለዱ ፡ አ
ይሁድ ፡ በክርስቶስ ፡ ያመኑ ፡፡ ካሕዛብ ፡ ገና ፡ አልገቡም
ና ፡ ወደ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡፡ አሁንም ፡ ለንግደች ፡ ወንድ
ሞች ፡ ካሕዛብ ፡ መኻከል ፡ ደስ ፡ ያሳኙ ፡ ዘንድ ፡ በለው ፡
ጉባኤ ፡ በሐዋርያት ፡ ምክር ፡ ፯፤ ሰዎች ፡ ካረማውያን ፡ መ
ኻከል ፡ ከነበሩ ፡ መረጹ ፡ እርሳቸውም ፡ የታወቁ ፡ በጎ ፡ ም
ስክርም ፡ የነበረላቸው ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ ጥበብም ፡ የ
ሀላባቸው ፡፡ እሌህም ፡ ናቸው ፡ የተመረጹ ፡፡ እስጢፋኖ
ስ ፡ ሃይማኖት ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ የመላበት ፡ ሰው ፡፡ ፊ
ልጶስም ፡ ኡብሮኮሮስም ፡ ኒቃኑርም ፡ ጢሞንም ፡ ጶርሚና
ስም ፡፡ ኒቆላዎስም ፡ መጻተኛ ፡ አገሩም ፡ አንጾኪያ ፡፡ በሐ
ዋርያትም ፡ ፊት ፡ አቆምዋቸው ፡ በጸለዩም ፡ ጊዜ ፡ እጃቸ
ውን ፡ ጫኑባቸው ፡፡ የእግዚአብሔርም ፡ ነገር ፡ ከፍ ፡ ከፍ ፡
አለ ፡ የደቀ ፡ መዛሙርትም ፡ ቍጥር ፡ እጅግ ፡ በዛ ፡፡ እጅግ
ም ፡ ሰዎች ፡ ከካህናት ፡ ወገን ፡ ለሃይማኖት ፡ ተገዙ ፡፡

ከለዚያም ፡ ፯፤ ዲያቆናት ፡ አንድ ፡ በለጠ ፡ በመንፈስ ፡ ቅ
ዱስ ፡ ኃይል ፡ በሃይማኖትም ፡፡ እርሱም ፡ እስጢፋኖስ ፡፡
እርሱም ፡ የተማረ ፡ ሰው ፡ ነበረ ፡ ካይሁድና ፡ ካረማውያ
ን ፡ ጋራ ፡ ተከራከረ ፡ ብልሃቱንም ፡ ይናገርበትም ፡ የነበረው
ን ፡ መንፈስ ፡ ይቋቋሙ ፡ ዘንድ ፡ አልቻሉም ፡፡ የዚያን ፡ ጊ
ዜም ፡ ሰዎችን ፡ አመጡ ፡ እንዲህ ፡ የሚሉ ፡፡ እኛ ፡ ሰማነ ፡
ሲናገር ፡ የስድብ ፡ ነገር ፡ በሙሴ ፡ ላይ ፡ በእግዚአብሔር
ም ፡ ላይ ፡፡ ሕዝብም ፡ ጻፎችም ፡ ሽማግሎችም ፡ ደነገጹ ፡፡
ተነሥተውም ፡ ነጠቁት ፡ ወደ ፡ ጉባኤም ፡ አመጡት ፡፡ ያሰ
ት ፡ ምስክሮችንም ፡ አስነሡበት ፡ እንዲህ ፡ ሲሉ ፡፡ ይህ ፡
ሰው ፡ አይተውም ፡ መናገር ፡ የስድብን ፡ ነገር ፡ በዚህ ፡ በተ
ቀደሰ ፡ ስፍራ ፡ ላይ ፡ በኦሪትም ፡ ላይ ፡፡ ሲል ፡ ሰምተነዋል
ና ፡፡ የሱስ ፡ የናዝሬቱ ፡ ይህነን ፡ ስፍራ ፡ ያፈርሳል ፡ ሕጉን

ም ፡ ያለውጣል ፡ ሙሴ ፡ የሰጠነን ፡፡ በጉባኤም ፡ የተቀመጡ ፡ ሁሉ ፡ አዩት ፡፡ ፊቱንም ፡ አዩት ፡ እንደ ፡ መልአክ ፡ ፊት ፡፡ የካህናትም ፡ አለቃ ፡ ጠየቀው ፡ እንደሁ ፡ ሲል ፡፡ በውኑ ፡ ይህ ፡ ነገር ፡ እንደሁ ፡ ነው ፡፡ እስጢፋኖስም ፡ በምላሹ ፡ ታሪክን ፡ ተናገራቸው ፡ እግዚአብሔር ፡ ኪዳኑን ፡ እንደደረገ ፡ ካባቶች ፡ ጋራ ፡ ለእሥራኤልም ፡ ሕጉን ፡ እንደ ፡ ሰጠ ፡፡ ደር ፡ እርሳቸው ፡ አልጠበቁትም ፡፡ ሙሴንም ፡ አደከሙ ፡፡ እግዚአብሔርም ፡ መቅደስን ፡ እንደ ፡ ሰጣቸው ፡ እርሳቸው ፡ ግን ፡ አረከሱት ፡፡ ሳሎሞንም ፡ ለመቅደስ ፡ ቤት ፡ እንደ ፡ ሠራ ፡ ደር ፡ እግዚአብሔር ፡ ልዑል ፡ አያድርም ፡ እጅ ፡ በሠራው ፡ ቤት ፡፡ ነቢዩ ፡ እንደለ ፡፡ ሰማይ ፡ ዙፋኔ ፡ ነው ፡ ምድሪቱም ፡ የግሬ ፡ መናርያ ፡ ናት ፡፡ ምን ፡ ቤት ፡ ትሠሩኝላችሁ ፡ ይላል ፡ እግዚአብሔር ፡፡ ምንስ ፡ ስፍራ ፡ ነው ፡ የማርፍበት ፡፡ እጄ ፡ ይህነን ፡ ሁሉ ፡ የፈጠረች ፡ አይደለችምን ፡፡ እላንተ ፡ አንገት ፡ ደንደኖች ፡ ልባችሁም ፡ ያልተገዘረ ፡ ጆሮዋችሁም ፡፡ እላንትም ፡ ሁለግዜ ፡ ትጠላላችሁ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ እላንትም ፡ እንደባቶቻችሁ ፡፡ ማነው ፡ ከነቢያት ፡ ያላሳደዱት ፡ አባቶቻችሁ ፡ ገደሉትም ፡፡ አስቀድመው ፡ የተናገሩትን ፡ የዚህን ፡ ጻድቁን ፡ መምጣት ፡ ዛሬ ፡ እላንት ፡ አሳልፈችሁ ፡ የሰጣችሁት ፡ የገደላችሁትም ፡፡ ሕግን ፡ አልሰደብሁም ፡፡ ሕግንም ፡ ተቀበላችሁ ፡ በመላእክት ፡ ማገልገል ፡ አልጠበቃችኋትምም ፡፡

ይህነንም ፡ በሰሙ ፡ ጊዜ ፡ ልባቸው ፡ ተወጋ ፡ ጥርሳቸውንም ፡ አፏጩ ፡ በርሱ ፡፡ መንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ መልቶበት ፡ ነበረና ፡ እስጢፋኖስ ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡ ተመለከተ ፡ የእግዚአብሔርንም ፡ ክብር ፡ አየ ፡ የሱስንም ፡ ቁሞ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ቀኝ ፡፡ አለም ፡፡ እነሆ ፡ አያለሁ ፡ ሰማያት ፡ ተከፍተው ፡ የሰው ፡ ልጅም ፡ ቁሞ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ቀኝ ፡፡ ሁሉም ፡ በታላቅ ፡ ቃል ፡ ጮሁ ፡ ጆሮዋቸውም ፡ ደፈኑ ፡፡ አንድ ፡ ጊዜም ፡ ተነሡበት ፡ ባንድ ፡ ካገሩም ፡ ወደ ፡ ሜዳ ፡ አወጡት ፡፡ ወገሩትም ፡፡ ምስክሮችም ፡ ልብሳቸውን ፡ አኖሩ ፡ ባንድ ፡ ጎበዝ ፡ እግር ፡ ስሙን ፡ ሳውል ፡ የሚሉት ፡፡ እስጢፋኖስም ፡ ሲወግሩት ፡ ጸለየ ፡ አለም ፡፡ ጌታ ፡ የሱስ ፡ ሆይ ፡

መንፈሴን ፡ ተቀበል ፡፡ በጕልበቱም ፡ ተንበረከከ ፡ በታላ
ቅ ፡ ቃልም ፡ ጮኸ ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ አቤቱ ፡ ይህችን ፡ ኃጢ
አት ፡ አትቍጠርባቸው ፡፡ ይህነንም ፡ ብሎ ፡ አንቀላፋ ፡፡
እስጢፋኖስም ፡ መጀመርያ ፡ ሰማዕት ፡ ነበረ ፡ ስለ ፡ የሱ
ስ ፡ ክርስቶስ ፡ ስም ፡ ደሙን ፡ ያፈሰሰ ፡ ሕይወቱንም ፡ ያል
ወደደ ፡ እስከ ፡ ሞት ፡ ድረስ ፡፡ እኛንም ፡ ያሳፍርናል ፡ እ
ኛ ፡ ብንበርድ ፡ በክርስቶስ ፡ ክርስቶስንም ፡ በመውደድ ፡ ባን
ቃጠል ፡፡ እርሱንም ፡ ነፍሱን ፡ ለመስቀል ፡ ሞት ፡ የሰጠው
ን ፡ ስለኛ ፡ ኃጢአተኞች ፡ እኛ ፡ በኃይል ፡ ሁሉ ፡ እንወደው ፡
ዘንድ ፡ አይገባነምን ፡፡ ምነው ፡ ለኃጢአት ፡ ትገዛለህ ፡ ክ
ርስቶስን ፡ ለሰቀለው ፡፡ ስለዚህም ፡ እንዲህ ፡ እንላለን ፡፡ እ
ስጢፋኖስ ፡ ቢሆን ፡ ወይስ ፡ ማንም ፡ ቢሆን ፡ ከቅዱሳን ፡
ቍጥር ፡ እንሰግድላቸው ፡ ዘንድ ፡ ወይስ ፡ እንለምናቸው ፡
ዘንድ ፡ አይገባናም ፡፡ ደሮ ፡ አንድ ፡ ትእዛዝ ፡ አለን ፡ መን
ፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ሲልን ፡ ዕብራውያን ፡ ፲፫፤ ፯፡፡ ያካሔዳቸው
ን ፡ ፍጻሜ ፡ ተመልከቱ ፡ ሃይማኖታቸውንም ፡ ተከተሉ ፡፡
በስጢፋኖስ ፡ ሞትም ፡ የክርስቲያን ፡ ጉባኤ ፡ እጅግ ፡ የ
ተጕዳች ፡ መሰለች ፡፡ ደሮ ፡ እግዚአብሔር ፡ እንደለ ፡ በነቢ
ይ ፡ በይሳይያስ ፡ አፍ ፡፡ መንገዴችሁ ፡ መንገዴ ፡ አይደለም ፡፡
አሳቢም ፡ አሳባችሁ ፡ አይደለም ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ሰማይ ፡ ከ
ምድር ፡ ከፍ ፡ በሚል ፡ መጠን ፡ መንገዴም ፡ ከመንገዶች
ሁ ፡ ከፍ ፡ ይላል ፡ አሳቤም ፡ ካሳባችሁ ፡፡ ይሳይያስ ፡ ፶፭፤
፰፤ ፱፡፡ እንዲህ ፡ ሆነ ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ደግሞ ፡፡ እስጢ
ፋኖስ ፡ ከሞተ ፡ በኋላ ፡ ታላቅ ፡ ስደት ፡ ሆነ ፡ በምእምናን ፡
ላይ ፡ በዚህም ፡ መክንያት ፡ ምእምናን ፡ ተበተኑ ፡ በይሁ
ዳና ፡ በሰማርያ ፡ አገር ፡ ከሐዋርያት ፡ በቀር ፡፡ የተበተኑም ፡
በወንጌል ፡ ሰበኩ ፡፡ ፊልጶስ ፡ ደግሞ ፡ እርሱም ፡ አንድ ፡
ከለዚያ ፡ ፯፤ ዲያቆናት ፡ ወደ ፡ ሰማርያ ፡ ደረሰ ፡ የክርስ
ቶስንም ፡ ወንጌል ፡ ሲያስተምር ፡ እጅግ ፡ ታምራትንም ፡
ሲያደርግ ፡፡ ብዙ ፡ ሰዎችም ፡ ደስ ፡ አላቸው ፡ አመኑም ፡ በ
ክርስቶስ ፡ ተጠመቁም ፡፡ አንድም ፡ ታላቅ ፡ አስማተኛ ፡ ስ
ሙን ፡ ሲሞን ፡ የሚሉት ፡ ከዚያ ፡ ነበረ ፡ ከብዙ ፡ ዘመን ፡
ጀምሮ ፡፡ ሕዝብንም ፡ ያስታቸው ፡ ነበር ፡ በማስማቱ ፡፡ ይ

ሉትም ፡ ነበረ ፡፡ ይህ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ታላቅ ፡ ኃይል ፡ ነ
ው ፡፡ የየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ኃይል ፡ ግን ፡ በፊልጶስ ፡ የሰራ ፡
ከሲሞን ፡ ከሰይጣንም ፡ ኃይል ፡ እንደ ፡ በለጠ ፡ ባየ ፡ ጊ
ዜ ፡ ሕዝቡም ፡ እርሱን ፡ ትተውት ፡ ወደ ፡ ፊልጶስ ፡ እንደ ፡
ሔዱ ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜ ፡ ሲሞን ፡ ደግሞ ፡ በክርስቶስ ፡ አመ
ነ ፡፡ ደሮ ፡ አላመነም ፡ በክርስቶስ ፡ ከኃጢአት ፡ በሚያድ
ን ፡ በክርስቶስ ፡ ኃይል ፡ እንጅ ፡ ታላቅ ፡ ታአምራትን ፡ በ
ሚያደርግ ፡፡ ተጠመቀም ፡፡ ባየም ፡ ጊዜ ፡ ታአምራት ፡ ኃይ
ልም ፡ ታላቅ ፡ ሁና ፡ የምትደረግ ፡ በፊልጶስ ፡ ተደነቀ ፡፡ በየ
ሩሳሌምም ፡ የተቀመጡ ፡ ሐዋርያት ፡ በሰሙ ፡ ጊዜ ፡ የሰ
ማርያ ፡ ሰዎች ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ነገር ፡ እንደ ፡ ተቀበሉ ፡
ጴጥሮስንና ፡ ዮሐንስን ፡ ሰደዱላቸው ፡፡ እለዚያም ፡ ወደር
ሳቸው ፡ ሲደርሱ ፡ ጸለዩባቸው ፡ እጃቸውንም ፡ ጫኑባቸ
ው ፡ ምንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ በምእምናን ፡ ላይ ፡ ወደቀ ፡፡ ሲ
ሞን ፡ አስማተኛ ፡ ግን ፡ ይህነን ፡ ሲያይ ፡ ብርን ፡ አመጣ ፡ ለ
ሐዋርያት ፡ ለርሱ ፡ ደግሞ ፡ ኃይልን ፡ ይሸጡ ፡ ዘንድ ፡ ብሎ ፡
መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ መስጠት ፡ እርሱ ፡ ደግሞ ፡ ይችል ፡ ዘን
ድ ፡፡ እርሱ ፡ አስብዋልና ፡ የመንፈስ ፡ ነገር ፡ በዚህ ፡ ዓለ
ም ፡ ገንዘብ ፡ እንዲሻየጥ ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ አሁንም ፡ እን
ዲያስቡ ፡ መንግሥተ ፡ ሰማያት ፡ በመጽዋዕት ፡ እንዲገዛ ፡
ቄስም ፡ የኃጢአትን ፡ ፍትሐት ፡ በሽማና ፡ በብር ፡ ለመሸ
ጥ ፡ ሥልጣን ፡ እንደለው ፡፡ ጴጥሮስ ፡ ግን ፡ ለርሱ ፡ እንደር
ሱም ፡ ለሚያስብ ፡ ሁሉ ፡ እንደህ ፡ አለ ፡፡ ብርህ ፡ ካንተ ፡
ጋሬ ፡ ደረገም ፡፡ የእግዚአብሔርን ፡ ጸጋ ፡ በከብት ፡ እገዛ
ው ፡ ብለህ ፡ አስበሃልና ፡፡ ከዚህም ፡ ነገር ፡ ክፍል ፡ ርስት
ም ፡ የለህም ፡፡ ልብህ ፡ የቀና ፡ አይደለምና ፡ በእግዚአብ
ሔር ፡ ፊት ፡፡ አሁንም ፡ ንስሐ ፡ ግባ ፡ ከክፋትህ ፡ እግዚአ
ብሔርንም ፡ ለመን ፡ ምናልባት ፡ ይተውልህ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡
የልብህን ፡ አሳብ ፡፡ አይቼብሃለሁና ፡ መራራ ፡ ነገር ፡ የግፍ
ም ፡ ትብትብ ፡፡ ሲሞንም ፡ መለሰ ፡ አለም ፡፡ እላንት ፡ ል
መኑልኝ ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ እላንት ፡ ካላችሁት ፡ አን
ዳች ፡ እንዳያገኘኝ ፡፡ ደሮ ፡ ሲሞን ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡
አልተመለሰም ፡፡ ጴጥሮስም ፡ የለመነለት ፡ እንደሆን ፡ አ

ልጠቀመለትም :: ይህ ፡ አስማተኛ ፡ ሲሞን ፡ ከዚያ ፡ ወደ
ያ ፡ ኢጅግ ፡ ጸላትነት ፡ አድርጊልና ፡ በክርስቶስና ፡ በቤተ ፡
ክርስቲያን ፡ ላይ ፡ መጨረሻውም ፡ ጥፋቱ ፡ ከመጀመርያ
ው ፡ ከፋ ::

ሐዋርያትም ፡ ወደ ፡ የሩሳሌም ፡ ተመለሱ ፡ በመንገዳቸ
ውም ፡ በወንጌል ፡ ሰበኩ ፡ በሰማርያ ፡ አገር :: የእግዚአ
ብሔርም ፡ መልአክ ፡ ፊልጶስን ፡ ሰደደ ፡ ወደ ፡ ጋዛ ፡ ወደሚ
ወስደው ፡ መንገድ :: ፊልጶስም ፡ ተነሥቶ ፡ ሔደ :: እነሆ
ም ፡ አንድ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሰው ፡ ነበረ ፡ ጀንደረባ ፡ የሕንደ
ኬ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ንግሥት ፡ ብላቴንጌታ ፡ ታላቅ ፡ ሰውም ::
በከብትዋም ፡ ሁሉ ፡ የሠለጠነ ፡ ነበረ :: ይህም ፡ መጣ ፡ ወ
ደ ፡ የሩሳሌም ፡ ሊሰግድ :: ተመለሰም ፡ በሰረገላ ፡ ተቀም
ጦ ፡ ኢያነበበ ፡ የነቢዩን ፡ የይሳይያስን ፡ መጻፍ :: መንፈስ ፡
ቅዱስም ፡ ፊልጶስን ፡ አለው :: ሒድ ፡ ተከተልም ፡ ይህነ
ን ፡ ሰረገላ :: በደረሰም ፡ ጊዜ ፡ ሰማው ፡ ይሳይያስን ፡ ሲያ
ነብ :: አለውም :: ታውቃለህን ፡ የምታነበውን :: እርሱ
ም ፡ አለ :: ይህ ፡ እንዴት ፡ ይቻለኛል ፡ አውቅ ፡ ዘንድ ፡ ማ
ንም ፡ ያላስተማረኝን :: ፊልጶስንም ፡ ለመነው ፡ ወደ ፡ ሰ
ረገላው ፡ ወጥቶ ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ ይቀመጥ ፡ ዘንድ :: የመጻ
ፍ ፡ ስፍራ ፡ ግን ፡ ያነበው ፡ የነበረ ፡ ይህ ፡ ነበር :: እንደ ፡ በ
ግ ፡ ተነደ ፡ ሊታረድ :: በግም ፡ ዝም ፡ እንዲል ፡ ጸጕሩን ፡ በ
ሚቆርጠው ፡ ፊት ፡ እንዲሁም ፡ እርሱ ፡ አፉን ፡ አልከፈተ
ም :: በትሕትናም ፡ ፍርዱ ፡ ከፋ ፡ ከፋ ፡ አለ :: ትውልዱን
ም ፡ ማን ፡ ይችላል ፡ ይናገር ፡ ዘንድ :: ሕይወቱ ፡ ከምድር ፡
ተነጥቅዋልና :: ጀንደረባውም ፡ መለሰ ፡ ፊልጶስንም ፡ አለ
ው :: እለምንሃለሁ ፡ ትነግረኝ ፡ ዘንድ ፡ ይህነን ፡ ስለ ፡ ማ
ን ፡ ይናገራል ፡ ነቢይ :: ስለ ፡ ራሱ ፡ ወይስ ፡ ስለ ፡ ሌላው ::
ፊልጶስም ፡ አፉን ፡ ከፈተ ፡ ያነንም ፡ የተጻፈውን ፡ ሊያስተ
ምረው ፡ ጀመረ ፡ ስለ ፡ የሱስ ፡ እንደ ፡ ሆነ :: እርሳቸውም ፡
ሲሔዱ ፡ በመንገድ ፡ ወደ ፡ ውኃ ፡ ደረሱ :: ጀንደረባውም ፡
አለ :: እነሆ ፡ ውኃ ፡ ማነው ፡ የሚከለክለኝ ፡ እንዳልጠ
መቅ :: ፊልጶስም ፡ አለ :: በፍጹም ፡ ልብህ ፡ ብታምን ፡
ይገባል :: መለሰም ፡ አለም :: እኔ ፡ አምናለሁ ፡ የሱስ ፡ ክ

ርስቶስ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ እንደሆነ ፡፡ ሰረገላውም ፡ ደቀም ፡ ዘንድ ፡ አዘዘ ፡፡ ፊልጶስና ፡ ጃንደረባውም ፡ ወረ ደ ፡ ወደ ፡ ውኃ ፡ አጠመቀውም ፡፡ ከውኃውም ፡ በወጡ ፡ ጊዜ ፡ የእግዚአብሔር ፡ መንፈስ ፡ ፊልጶስን ፡ ነጠቀው ፡ ጃ ንደረባውም ፡ አላየውም ፡፡ እርሱ ፡ ግን ፡ መንገዱን ፡ ሔደ ፡ በደስታ ፡፡ ፊልጶስም ፡ በአስዱድ ፡ ተገኘ ፡ ሲዞር ፡ አገሩን ፡ ሁሉ ፡ ያስተምርም ፡ ነበር ፡ ወደ ፡ ቂሣርያ ፡ እስኪመጣ ፡ ድረስ ፡፡

አሁንም ፡ ጊዜ ፡ ደረሰ ፡ እግዚአብሔር ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲ ያን ፡ ለደህንነትዋ ፡ ለመዝረጋትዋም ፡ ያደረገላት ፡፡ አንዱ ን ፡ ሰውን ፡ አስነሣ ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ኃይል ፡ በልቡ ፡ የ ተገለጸበት ፡ ክርስቶስም ፡ የመረጸው ፡ ያሰናደውም ፡ ደህ ና ፡ እቃ ፡ ይሆንለት ፡ ዘንድ ፡ ስሙን ፡ ሊያስተምር ፡ በሮም ያ ፡ መንግሥት ፡ ሁሉ ፡፡ የወንጌልንም ፡ ትምህርት ፡ ለት ውልድ ፡ ሁሉ ፡ በጣም ፡ ሊያወጣ ፡ የሰው ፡ ነገር ፡ እንደይ ሆን ፡ የእግዚአብሔር ፡ ነገር ፡ እንጅ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ የምትኖርበት ፡ ለዘላለም ፡፡ ይህ ፡ ሰው ፡ ያ ፡ ጎበ ዝ ፡ ነበረ ፡ እስጢፋኖስን ፡ በገደሉት ፡ ጊዜ ፡ የገደዮቹን ፡ ል ብስ ፡ የጠበቀ ፡ በብራይሥጥም ፡ ሳውል ፡ በዮናኒም ፡ ጳ ውሎስ ፡ የተባለ ፡፡ እርሱም ፡ በቂሊቂያ ፡ ከተማ ፡ በታርሶ ስ ፡ ተወለደ ፡፡ ወላጆቹም ፡ ዕብራውያን ፡ ነበሩ ፡ ከብንያም ን ፡ ወገን ፡፡ እርሱም ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ሕግ ፡ ከተቀደሙ ት ፡ ትምርት ፡ ጋራ ፡ ተማረ ፡፡ ካደገም ፡ በኋላ ፡ ወደ ፡ የሩሳ ሌም ፡ ሔደ ፡ ወደ ፡ ፈሪሳውያንም ፡ ጉባኤ ፡ ገባ ፡ ከገማል ኤልም ፡ ዘንድ ፡ ተማረ ፡ በኦሪትም ፡ ትምህርት ፡ በፈሪሳ ውያንም ፡ ጽድቅ ፡ በረታ ፡፡ እንደ ፡ አውቀቱም ፡ እግዚአ ብሔርን ፡ አገለገለ ፡ ያለ ፡ ነውር ፡፡ የክርስቲያንም ፡ ጉባ ኤ ፡ በፊት ፡ አደቶ ፡ እርሳቸው ፡ የሱስን ፡ የተሰቀለውን ፡ እንደ ፡ አመለኩት ፡ እስጢፋኖስንም ፡ በሰማ ፡ ጊዜ ፡ እን ደ ፡ ተናገረ ፡ ስለ ፡ ኦሪት ፡ ስለ ፡ መቅደስም ፡ ሳውል ፡ እጅ ግ ፡ ተቈጣ ፡፡ የመስቀል ፡ ቃል ፡ ገና ፡ እንቅፋት ፡ ነበረለት ና ፡፡ ክርስቶስ ፡ ሰው ፡ ብቻ ፡ ሁኖ ፡ መስሎታል ፡፡ ለክርስቶ ስም ፡ ማገልገል ፡ ጣዖትን ፡ እንደ ፡ ማምለክ ፡ ቈጠረው ፡፡

ስለዚህም ፡ እጅግ ፡ ተቈጣ ፡ በክርስቶስ ፡ ደቀ ፡ መዛሙር
ት ፡፡ እግዚአብሔርንም ፡ ደስ ፡ ሊያሰኘው ፡ ብሎ ፡ ያጥፋቸ
ው ፡ ዘንድ ፡ ፈለገ ፡፡ ጉባኤዎቻቸውንም ፡ አፈረሰ ፡፡ ወደ ፡
ቤታቸውም ፡ ገባ ፡ ወንዶችንም ፡ ሴቶችንም ፡ ጎተ ፡ ወደ ፡ ግ
ዞት ፡ ጨመሬቸው ፡፡ ትርፍንም ፡ ሊያደርግ ፡ ብሎ ፡ ወደ ፡
ካህናት ፡ አለቃ ፡ ሔደ ፡ ጽፈትንም ፡ ፈለገ ፡ ወደ ፡ ደማስ
ቆ ፡ ላይሁድ ፡ ጉባኤ ፡ ሁሉ ፡፡ በክርስቶስ ፡ መንገድ ፡ ያሉ
ትን ፡ ሰዎች ፡ ቢያገኝ ፡ ወንዶችንም ፡ ሴቶችንም ፡ አሥሮ ፡
ያመጣቸው ፡ ዘንድ ፡ ወደ ፡ የሩሳሌም ፡፡ ደሮ ፡ እንደት ፡ ደ
ላል ፡ ደሳይያስ ፡፡ ተማከሩ ፡ ምክሬችሁም ፡ ከንቱ ፡ ደሁ
ን ፡፡ ተናገሩ ፡ ነገሬችሁም ፡ አይድረስ ፡፡ አማኑኤል ፡ ከዚ
ሀ ፡ ነውና ፡፡ ደሳይያስ ፡ ፰፤ ፲፡፡ ደህ ፡ ደረሰ ፡ ስለ ፡ ሳውል ፡
ደግሞ ፡፡ በመንገድ ፡ ሁና ፡ ወደ ፡ ደማስቆ ፡ ሲቀርብ ፡ ድን
ገት ፡ ብርሃን ፡ በሬ ፡ በላየው ፡ ከሰማይ ፡፡ ጳውሎስም ፡ በ
ምድር ፡ ላይ ፡ ወደቀ ፡ ድምፅንም ፡ ሰማ ፡ የሚለው ፡፡ ሳ
ውል ፡ ሆይ ፡ ሳውል ፡ ሆይ ፡ ለምን ፡ ታሳደኛለህ ፡፡ በዚህ ፡
ነገር ፡ ደገለጻል ፡ የክርስቶስ ፡ ፍቅር ፡፡ የክርስቶስን ፡ ወደጆ
ች ፡ የሥጋውን ፡ ብልቶች ፡ የሚጸላ ፡ ክርስቶስ ፡ ጸላቱ ፡ ሁ
ና ፡ ደቈጥሬል ፡፡ ጳውሎስ ፡ ምእምናንን ፡ ባሳደዳቸው ፡
ጊዜ ፡ ክርስቶስ ፡ አለው ፡፡ ለምን ፡ ታሳደኛለህ ፡፡ ሳውልም ፡
አለው ፡፡ አንተ ፡ ማነህ ፡ አቤቱ ፡፡ ጌታም ፡ አለው ፡፡ እኔ ፡
የሱስ ፡ ነኝ ፡ አንተ ፡ የምታሳደኝ ፡፡ የተሳለም ፡ ብረት ፡ አን
ተ ፡ ብትረግጥ ፡ ላንተ ፡ ደብስሃል ፡፡ ሳውልም ፡ ኢየፈሬ ፡ ኢ
የተንቀጠቀጠም ፡ አለው ፡፡ አቤቱ ፡ ምን ፡ ትሻለህ ፡ አደር
ግ ፡ ዘንድ ፡፡ ደህነንም ፡ ብሎ ፡ ልቡ ፡ ተለወጠ ፡፡ ጌታውም ፡
ምንድር ፡ ትሻለህ ፡ ጠየቀ ፡፡ በፊት ፡ ጸላቱ ፡ የነበረ ፡ አሁ
ን ፡ ጌታውን ፡ ደቈጥረዋል ፡፡ ልቡንም ፡ በጣም ፡ ለክርስቶ
ስ ፡ ሰጠው ፡፡ እርሱም ፡ ሲጠይቅ ፡ ጌታ ፡ መለሰለት ፡ እንደ
ህ ፡ ሲል ፡፡ ተነሣና ፡ ሒድ ፡ ወደ ፡ ከተማ ፡፡ ከዚያም ፡ ትሰ
ማለህ ፡ ታደርገው ፡ ዘንድ ፡ የሚገባህን ፡፡ ሰዎች ፡ ግን ፡ ከ
ርሱ ፡ ጋረ ፡ ባንድ ፡ የነበሩት ፡ ተደንቀው ፡ ቆሙ ፡፡ ድምፅ
ን ፡ ኢየሰሙ ፡ ማንንም ፡ ሳያዩ ፡፡ ሳውልም ፡ ከምድር ፡ ተ
ነሣ ፡ ዓደኖቹም ፡ ተከፍተው ፡ ማንን ፡ ሳያይ ፡፡ መርተው

ም : ወደ : ደማስቆ : አገቡት :: ፱ ቀንም : ተቀመጠ : ሳያ
ይ : ሳይበላም : ሳይጠጣም :: በደማስቆም : አንድ : ደቀ :
መዝሙር : ነበረ : ስሙን : ሐናንያ : የሚሉት :: ጌታም :
በሕልም : አለው :: ሐናንያ : ሆይ :: እርሱም : አለ :: እነ
ሆኝ : አቤቱ :: ጌታም : አለው :: ተነሥተህ : ሒድ : በመን
ገድ : ቅን : መንገድ : በምትባል :: በይሁዳ : ቤትም : እሻ :
አንድ : ሰው : ስሙን : ሳውል : የሚሉት : አገሩም : ጠር
ሴስ : እነሆ : ይጸልያልና :: በሕልምም : አየ : አንድ : ሰ
ው : ስሙን : ሐናንያ : የሚሉት : ሲገባ : እጁንም : ሲጭን
በት : በላየው : ያይ : ዘንድ :: ሐናንያም : መለሰ : አለ
ም :: አቤቱ : ፈጽሜ : ሰማሁ : ከብዙ : ሰዎች : የዚህን :
ሰው : ነገር : ስንት : ክፉ : እንደደረገ : በጻድቃንህ : በየሩ
ሳሌም :: ከዚህም : ትእዛዝ : አለው : ከካህናት : አለቃ :
ያሥር : ዘንድ : ስምህን : የሚጸሩን : ሁሉ :: ጌታም : አለ
ው :: ሒድ : ይህ : ለኔ :, የተመረጸ : ከብት : ነውና : ስሜ
ን : ይሸከም : ዘንድ : ባሕዛብ : ፊት : በነገሥታትም : በእ
ሥራኤል : ልጆችም :: እኔም : አሳየዋለሁ : የሚቀበለው
ን : መከራ : ስለ : ስሜ :: ሐናንያም : ሔደ : ወደ : ቤትም :
ገባ :: እጁንም : ጫነበት : አለውም :: ወንድሜ : ሆይ : ሳ
ውል : ጌታ : የሱስ : ወደንተ : ላከኝ : በመንገድ : የታየል
ህ : ስትመጣ :: ታይ : ዘንድ : መንፈስ : ቅዱስም : ይመላ
ብህ : ዘንድ :: የዚያን : ጊዜም : ካይኑ : ወደቀ : እንደ : ቅ
ርፊት : ያለ : አየም :: ተነሥቶም : ተጠመቀ :: መብል
ም : በተቀበለ : ጊዜ : በረታ :: አሁንም : ሁለተኛ : ተወል
ደ : መልእክቱን : ጀመረ :: ሳውልም : በደማስቆ : ካሉ :
ከደቀ : መዛሙርት : ጋራ : ባንድ : ሆነ : አያሌ : ቀን : ሲጸ
ሊ : በሃይማኖትም : ሲጸና :: ከዚያም : በኋላ : በክርስቶ
ስ : አስተማረ : የእግዚአብሔር : ልጅ : እንደ : ሆነ :: የሰ
ሙትም : ሁሉ : አደነቁ : አሉም :: በየሩሳሌም : ይህነን :
ስም : የሚጸሩን : ሁሉ : ያጠፋ : ይህ : አይደለምን :: ስለ
ዚህም : ወደህ : መጣ : አሥሮ : ሊወስዳቸው : ወደ : ካህ
ናት : አለቆች :: ሳውልም : ኃይል : ይጨመርለት : ነበረ : በ
ደማስቆ : የነበሩትንም : አይሁድ : ያውክ : ነበረ : ሲገል

ኖ ፡ የሶስ ፡ ክርስቶስ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡፡ ብዙ ፡ ቀንም ፡ ከሆነ ፡
በኋላ ፡ አይሁድ ፡ ተማከሩ ፡ አንድ ፡ ሁነው ፡ ይገድሉት ፡
ዘንድ ፡፡ ሰውልም ፡ አወቀ ፡ እንደ ፡ ተማከሩበት ፡፡ ያገር
ም ፡ ደጅ ፡ ሁሉ ፡ ጠበቁት ፡ በሌት ፡ በቀንም ፡ ይገድሉት ፡
ዘንድ ፡፡ ደቀ ፡ መዛሙርትም ፡ በሌት ፡ ወሰዱት ፡ ከቀጥር
ም ፡ ላይ ፡ በንቀብ ፡ አወረዱት ፡፡ ሳውልም ፡ ወደ ፡ ዓረብ ፡፡
አገር ፡ ሔደ ፡ ወደ ፡ ደማስቆም ፡ ተመለሰ ፡፡ ከዚያም ፡ ወደ
ያ ፡ ወደ ፡ የሩሳሌም ፡ ወጣ ፡ ጴጥሮስንም ፡ አየ ፡ ከርሱም ፡
ጋራ ፡ ፲፭፤ ቀን ፡ ተቀመጠ ፡፡ ደግሞም ፡ ያዕቆብን ፡ የጌታው
ን ፡ ወንድም ፡ አየ ፡፡ ገላትያን ፡ ፩፤ ፲፰። ወደ ፡ የሩሳሌም
ም ፡ በመጣ ፡ ጊዜ ፡ ወደደ ፡ ከምእምናን ፡ ጋራ ፡ ባንድ ፡ ይ
ሆን ፡ ዘንድ ፡፡ ሁሉም ፡ ይፈሩት ፡ ነበሩ ፡ ሳያምኑት ፡ እር
ሱ ፡ ደቀ ፡ መዝሙር ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡፡ በርናባስም ፡ ወሰደው ፡
ወደ ፡ ሐዋርያትም ፡ አገባው ፡ አጫወታቸውም ፡ ጌታውን ፡
በመንገድ ፡ እንደየ ፡ እንደ ፡ ተናገረውም ፡፡ እንደ ፡ ተጋደ
ለም ፡ በደማስቆ ፡ በየሱስ ፡ ስም ፡፡ እርሳቸውም ፡ እግዚአ
ብሔርን ፡ አመሰገኑበት ፡፡ ከርሳቸውም ፡ ጋራ ፡ ተቀመጠ ፡
ሲገባ ፡ ሲወጣም ፡ በየሩሳሌም ፡ ሲጋደልም ፡ በየሱስ ፡ በጌ
ታ ፡ ስም ፡፡ አይሁድንም ፡ ተናገረ ፡ ተከራከራቸውም ፡ አረ
ማውያንንም ፡፡ አንድ ፡ ቀንም ፡ በየሩሳሌም ፡ ሲጸልይ ፡ በ
መቅደስ ፡ ነፍሱ ፡ ተነጠቀ ፡ የሱስንም ፡ አየ ፡ የሚለው ፡፡
ቶሎ ፡ ውጣ ፡ ከየሩሳሌም ፡ ለኔ ፡ የምትመሰክረውን ፡ አ
ይቀበሉህምና ፡፡ ሳውልም ፡ ጳውሎስ ፡ የተባለ ፡ አለው ፡፡
አቤቱ ፡ እርሳቸው ፡ ያውቃሉ ፡ እኔ ፡ እመታ ፡ እሥርም ፡ እ
ንደ ፡ ነበርሁ ፡ በመስጊድ ፡ ሁሉ ፡ ባንተ ፡ የሚያምኑትን ፡
ሁሉ ፡፡ የሰማዕትህም ፡ የእስጢፋኖስ ፡ ደም ፡ በፈሰሰ ፡ ጊ
ዜ ፡ እኔ ፡ ከርሳቸው ፡ ጋራ ፡ ቁሜ ፡ ተባብርም ፡ ነበርሁ ፡ የገ
ደሉትንም ፡ ልብስ ፡ ጠበቅሁ ፡፡ ጌታም ፡ አለው ፡፡ ሒድ ፡፡
እኔ ፡ እልክሃለሁና ፡ ሩቅ ፡ አገር ፡ ወደ ፡ አሕዛብ ፡፡ የሐዋር
ያት ፡ ስራ ፡ ፳፪፤ ፲፯። በዚህም ፡ በጌታው ፡ መገለጽ ፡ ጸንቶ ፡
እርሱ ፡ ከሰው ፡ ሁሉ ፡ ጸላትነት ፡ አልፈራም ፡ በደስታ ፡ የ
ጌታውን ፡ ወንጌል ፡ ሰበከ ፡ እንጂ ፡፡ አይሁድ ፡ ግን ፡ ሊገድ
ሉት ፡ ወደዱ ፡፡ አሁንም ፡ ጳውሎስ ፡ ነፍሱን ፡ ለክርስቶስ ፡

ሊጠብቅ ፡ ብሎ ፡ ተሰወረ ፡ ወንድሞችም ፡ ወደ ፡ ቂሣርያ ፡ ሸኙት ፡ ከዚያም ፡ ወደ ፡ ጠርሴስ ፡ ሔደ ፡፡

አሁንም ፡ የክርስቶስ ፡ ጉባኤ ፡ በይሁደ ፡ ሁሉ ፡ የነበረ ች ፡ በገሊላም ፡ በሰማርያም ፡ ዕርቅ ፡ ነበረላት ፡፡ ተሰርታ ም ፡ በእግዚአብሔር ፡ ፍርሃት ፡ ተመላለሰች ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ ማጽናናት ፡ መላባት ፡፡

ጴጥሮስም ፡ በይሁደ ፡ አገር ፡ ዞረ ፡ ወንጌልን ፡ ለማስተ ማር ፡፡ ወደ ፡ ቅዱሳንም ፡ በልደ ፡ ወደ ፡ ኖሩት ፡ ቢደርስ ፡ አ ንድ ፡ ኤንያ ፡ የሚሉት ፡ መፃጉዕ ፡ ሰው ፡ ፰፡ አመት ፡ ታ ሞ ፡ የነበረ ፡ በየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ስም ፡ ከሕማሙ ፡ አደነ ው ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ በያፋ ፡ ለልደ ፡ በምትቀርብ ፡ አን ደ ፡ት ፡ በክርስቶስ ፡ ያመነች ፡ ሃደማኖትዋንም ፡ በፍቅርዋ ፡ የገለጸች ፡ ሴት ፡ ነበረች ፡ ስምዋም ፡ ጣቢታ ፡ ማለቱ ፡ ም ደቋ ፡፡ እርስዋም ፡ ታመመች ፡ ሞተችም ፡፡ የያፋም ፡ ም እምናን ፡ ወደ ፡ ጴጥሮስ ፡ ወደ ፡ ልደ ፡ ሰደዱ ፡ ጴጥሮስን ፡ ኢያስለመኑት ፡ እምቢ ፡ እንደይል ፡ ወደርሳቸው ፡ ከመም ጣት ፡፡ ጴጥሮስም ፡ ተነሣ ፡ ከርሳቸውም ፡ ጋራ ፡ ሔደ ፡፡ ወ ደ ፡ ያፋም ፡ በደረሰ ፡ ጊዜ ፡ ወደ ፡ ደርብ ፡ አወጡት ፡ ምደ ቋ ፡ ወደ ፡ ነበረችበት ፡፡ በፊቱም ፡ ቆሙ ፡ ባልቴቶች ፡ ሁሉ ፡ ኢያለቀሱ ፡ ኢያሳዩትም ፡ ቃሚሶችን ፡ ልብሶችንም ፡ ምደ ቋ ፡ ለርሳቸው ፡ ለድኖችም ፡ ያደረገቻቸው ፡ ከርሳቸው ፡ ጋ ራ ፡ ሳለች ፡፡ ጴጥሮስም ፡ ሁላቸውን ፡ አወጣ ፡ ወደ ፡ ሜደ ፡፡ ተንበረከከም ፡ ጸለየም ፡፡ ወደ ፡ በድንም ፡ ተመለሰ ፡ አለ ም ፡፡ ጣቢታ ፡ ሆይ ፡ ተነሺ ፡፡ እርስዋም ፡ ዓይንዋን ፡ ከፈተ ች ፡ ጴጥሮስንም ፡ ባየች ፡ ጊዜ ፡ ተቀመጠች ፡፡ እርሱ ፡ ግን ፡ እጇን ፡ ሰጣት ፡ አስነሣትም ፡፡ ከዚያም ፡ የነበሩትን ፡ ቅዱ ሳን ፡ ባልቴቶችንም ፡ ጸራ ፡ ሕያውትን ፡ ሁና ፡ በፊታቸው ፡ አቆማት ፡፡ ይህም ፡ ወሬ ፡ የታወቀ ፡ ሆነ ፡ በያፋ ፡ ሁሉ ፡ ብ ዙ ፡ ሰዎችም ፡ በጌታ ፡ አመኑ ፡፡ ጴጥሮስም ፡ አያሌ ፡ ቀን ፡ ተቀመጠ ፡ በያፋ ፡ ወደንድ ፡ ሰው ፡ ስምዖን ፡ የተባለ ፡ የቆ ርበት ፡ ፋቂ ፡፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እስኪያዘው ፡ ድረስ ፡ አሕ ዛብን ፡ በወንጌል ፡ ያስተምር ፡ ዘንድ ፡፡

ቂሣርያ ፡ አንደ ፡ት ፡ መልካም ፡ ከተማ ፡ ነበረች ፡ ያንድ ፡

ቀን ፡ መንገድ ፡ የሚያህል ፡ ከያፋ ፡ በባሕር ፡ አጠገብ ፡ የነ
በረች ፡፡ ሄሮድስ ፡ ይሠራት ፡ ይሸልማትም ፡ ነበር ፡ ስምዋን
ም ፡ ቂሣርያ ፡ ብሎ ፡ ጸራት ፡ ቂሣር ፡ አውጉስጦስን ፡ ሊያከ
ብርባት ፡ እርሱ ፡ የቂሣር ፡ ወዳጅ ፡ ነበረና ፡፡ ከዚያም ፡ ለሮ
ምያ ፡ ቂሣር ፡ አንዲት ፡ ሌጌዎን ፡ ነበረች ፡ ወታደሮችዋ ፡ ከ
ኢጣልያ ፡ የነበሩ ፡ ስለዚህም ፡ ኢጣሊቄ ፡ ተባለች ፡፡ በር
ስዋ ፡ መኳከልም ፡ አንድ ፡ የመቶ ፡ አለቃ ፡ ነበር ፡ ቆርኔሌ
ዎስ ፡ የሚሉት ፡፡ እርሱም ፡ ደህና ፡ ሰው ፡ ነበረ ፡ ያይሁድ
ን ፡ የሃይማኖታቸውን ፡ ትምርት ፡ የተማረ ፡ እግዚአብሔ
ርንም ፡ የፈራ ፡ ከቤተ ፡ ሰዎቹ ፡ ጋራ ፡፡ እጅግ ፡ መጽዋዕት
ም ፡ ሰጠ ፡፡ ክርስቶስን ፡ ግን ፡ በክርስቶስም ፡ ያለ ፡ ሃይማ
ኖት ፡ እርሱም ፡ ብቻ ፡ የሚያጸድቅ ፡ የሚያድንም ፡ አያ
ውቅም ፡ ነበረ ፡፡ እርሱም ፡ በራእይ ፡ አየ ፡ በግልጥ ፡ በቀ
ኑ ፡ በ፱፤ ሰዓት ፡ የእግዚአብሔርን ፡ መልአክ ፡ ወደርሱ ፡ ሲ
ገባ ፡ ሲለውም ፡፡ ቆርኔሌዎስ ፡ ሆይ ፡፡ እርሱም ፡ በተመለከ
ተው ፡ ጊዜ ፡ በፈራም ፡ ጊዜ ፡ አለ ፡፡ ምንድር ፡ ነው ፡ ጌታ ፡
ሆይ ፡፡ መልአክም ፡ አለው ፡፡ ጸሎትህ ፡ መጽዋዕትህም ፡
በእግዚአብሔር ፡ ፊት ፤ መጣ ፡ ለመታሰብ ፡ ሁለግዜ ፡፡ አ
ንተ ፡ ወደ ፡ መንግሥተ ፡ ሰማያት ፡ መግባት ፡ ትፈልጋለህና ፡
አታገኘውምም ፡ የሰማይን ፡ መንገድ ፡ አታውቅምና ፡፡ አ
ሁንም ፡ አንዱን ፡ መንገድ ፡ ያሳይሃል ፡ እግዚአብሔር ፡፡ ሰ
ዎችን ፡ ላክ ፡ ወደ ፡ ያፋ ፡፡ ሲሞንንም ፡ ጴጥሮስ ፡ የሚባለ
ውን ፡ አስመጣ ፡፡ እርሱም ፡ እንግድነት ፡ መጥትዋል ፡ ወደ
ንድ ፡ ሰው ፡ ስምዖን ፡ የቆርበት ፡ ፋቂ ፡ ወደሚሉት ፡፡ ቤቱ
ም ፡ በባሕር ፡ አጠገብ ፡፡ እርሱም ፡ ይናገርሃል ፡ ታደርገው ፡
ዘንድ ፡ የሚገባህን ፡ ነገር ፡፡ መልአኩም ፡ ቆርኔሌዎስን ፡ ይ
ናገረው ፡ የነበረ ፡ በሔደ ፡ ጊዜ ፡ ቆርኔሌዎስ ፡ ጸራ ፡ ፪፤ ከባ
ሮቹ ፡ አንዱም ፡ አለቃ ፡ የሚወደውን ፡ መልካምም ፡ ምግ
ባር ፡ ያለውን ፡፡ አጫወታቸውም ፡ መልአክ ፡ ያለውን ፡ ሁሉ
ን ፡ ወደ ፡ ያፋም ፡ ሰደዳቸው ፡፡ በነጋውም ፡ እርሳቸው ፡ ሲሔ
ዱ ፡ በመንገድ ፡ ወደገርም ፡ በቀረቡ ፡ ጊዜ ፡ ጴጥሮስ ፡ ወደ ፡ ሰ
ገነት ፡ ወጣ ፡ ይጸልይ ፡ ዘንድ ፡ በ፯፤ ሰዓት ፡፡ ተራበም ፡ ሊበ
ላም ፡ ወደደ ፡፡ እሊያም ፡ መብል ፡ ሲያበጁ ፡ ነፍሱ ፡ ተነጠ

ቀት ፡ ራእይም ፡ አየ ። እነሆም ፡ ሰማዮች ፡ ተከፍተው ፡ አየ ፡ መጐናጸፊያም ፡ ሲወርድ ፡ እንደ ፡ ታላቅ ፡ ልብስ ፡ ወደ ፡ ምድርም ፡ ደርሶ ፡ ታሥሮ ፡ በ፬ ወገን ። የምድርም ፡ እንስሳ ፡ ሁሉ ፡ ነበረበት ፡ አራዊትም ፡ የሚንቀሳቀሰውም ፡ የሰማይም ፡ ዎፎች ። ድምጽም ፡ ወደርሶ ፡ መጣ ፡ እንደህ ፡ ሲል ። ተነሣ ፡ ጴጥሮስ ፡ ሆደ ፡ አርደህም ፡ ብላ ። ጴጥሮስም ፡ አለ ። አይሆንም ፡ አቤቱ ፡ ርኩስ ፡ የሚያስጸይፍም ፡ ከቶ ፡ በልቼ ፡ አላውቅምና ። ድምጽም ፡ ደግሞ ፡ ሁለተኛ ፡ ጊዜ ፡ ወደርሶ ፡ መጣ ፡ እንደህ ፡ ሲል ። እግዚአብሔር ፡ ያነጻውን ፡ አንተ ፡ አታርክሰው ። ደህም ፡ ሆነ ፡ ፫፤ ጊዜ ፡ እቃውም ፡ ከዚያ ፡ ወዲያ ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡ ተመለሰ ። የዚህም ፡ ራእይ ፡ ማለት ፡ ደህ ፡ ነበረ ። እግዚአብሔር ፡ ለጴጥሮስ ፡ በምሳሌ ፡ ገለጸ ፡ በኦሪት ፡ ስለ ፡ ኃጢአት ፡ የተሰራ ፡ መለየት ፡ በፍጥረትና ፡ በፍጥረት ፡ መኻከል ፡ ባደሁድና ፡ ባሕዛብም ፡ መኻከል ፡ እንጊደህ ፡ እንደ ፡ ተሻረ ። ክርስቶስም ፡ ዓለምን ፡ ሁሉን ፡ በደሙ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ጋራ ፡ አስታርቅዋልና ፡ ምድር ፡ ሁሉ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ነጻች ፡ ተቀደሰችም ። ሰውም ፡ ሁሉ ፡ ወደ ፡ መንግሥተ ፡ ሰማያት ፡ ለመግባት ፡ ተጸራ ። የእግዚአብሔር ፡ ድምጽም ፡ ፫፤ ጊዜ ፡ እንደ ፡ ተሰማ ፡ ደህነን ፡ ነገር ፡ በጣም ፡ ወደ ፡ ጴጥሮስ ፡ ልብ ፡ ሊያገባ ፡ ማለት ፡ ነው ፡ ሊያስተምረውም ፡ ቅድስት ፡ ሥላሴ ፡ ሁሉ ፡ እግዚአብሔር ፡ አብ ፡ ልጅም ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ የምድርን ፡ አሕዛብ ፡ ሁሉ ፡ በወንጌል ፡ ማደናቸው ፡ እንደ ፡ ፈቀደች ። ጴጥሮስም ፡ በልቡ ፡ ሲያስብ ፡ ምንድር ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ያየው ፡ ራእይ ። እነኋቸው ፡ ሰዎች ፡ ቆርኔሌዎስ ፡ የላካቸው ፡ የስምዖንን ፡ ቤት ፡ ጠየቁ ። በደጅም ፡ ቆሙ ። ደግሞ ፡ ጸሩ ፡ ደጠደቁ ፡ ዘንድ ፡ ሲሞን ፡ ጴጥሮስ ፡ የሚባለው ፡ ከዚያ ፡ እንግድነት ፡ መጥቶ ፡ እንደ ፡ሆነ ፡ ብለው ። ጴጥሮስም ፡ ሲያስብ ፡ ባየው ፡ ራእይ ፡ መንፈስ ፡ አለው ። እነሆ ፡ ፫፤ ሰዎች ፡ ደሹሃል ። ነገር ፡ ግን ፡ ተነሣና ፡ ሒድ ፡ ከርሳቸው ፡ ጋራ ፡ ውረድም ፡ አትጠራጠርም ። እኔ ፡ ለክያቸዋለሁና ። ጴጥሮስም ፡ በወረደ ፡ ጊዜ ፡ ከቆርኔሌዎስ ፡ ወደ ፡ ተላኩ ፡ ሰዎች ፡ አለ ። እነሆ ፡ እኔ ፡ ነ

ኝ ፡ የምትሹኝ ። ምን ፡ መክንያት ፡ ነው ፡ የመጣችሁበ
ት ። እርሳቸውም ፡ አሉ ። ቆርኔሌዎስ ፡ የመቶ ፡ አለቃ ፡ በ
ጎ ፡ ሰው ፡ እግዚአብሔርንም ፡ የሚፈራ ፡ ስለ ፡ በጉነቱም ፡
የታወቀ ፡ ባይሁድ ፡ ወገን ፡ ሁሉ ። ቅዱስ ፡ መልአክ ፡ አዘ
ዘው ፡ ወደ ፡ ቤቱ ፡ ያስመጣህ ፡ ዘንድ ፡ ካንተም ፡ ነገር ፡ ይ
ሰማ ፡ ዘንድ ። ጴጥሮስም ፡ ጸራቸው ፡ እንግድነትም ፡ ተቀ
በላቸው ። በነጋውም ፡ ከርሳቸው ፡ ጋራ ፡ ወጣ ። አያሌ ፡
ወንድሞችም ፡ በያፋ ፡ ካሉ ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ ሔዱ ። በነጋው
ም ፡ ወደ ፡ ቂሣርያ ፡ ገቡ ። ቆርኔሌዎስም ፡ ይጠብቃቸው ፡
ነበር ፡ ዘመዶቹንም ፡ ወዳጆቹንም ፡ የቀረቡትን ፡ ጸራ ። ጴ
ጥሮስም ፡ በገባ ፡ ጊዜ ፡ ደሳለው ፡ ቆርኔሌዎስን ። ወደግሬ
ም ፡ ወድቆ ፡ ሰገደለት ። ጴጥሮስ ፡ ግን ፡ አስነሣው ፡ እንዲ
ህ ፡ ሲል ። ተነሣ ፡ እኔ ፡ ደግሞ ፡ ሰው ፡ ነኝና ። ገባም ፡ ከር
ሱ ፡ ጋራ ፡ ኢየተናገረ ። እጅግ ፡ ሰዎች ፡ አገኘ ፡ ከርሱ ፡ ዘን
ድ ፡ ተከማችተው ። አላቸውም ። እላንተ ፡ ታውቃላችሁ ፡
ላይሁዲዊ ፡ ሰው ፡ እንደይገባ ፡ ይገናኝ ፡ ዘንድ ፡ ይገባም ፡ ዘ
ንድ ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ ወገን ። ነገር ፡ ግን ፡ እግዚአብሔር ፡ አሳ
የኝ ፡ ማንንም ፡ ከሰው ፡ ርኩስ ፡ ነው ፡ የሚያስጸይፍም ፡
ነው ፡ እንደልል ። ስለዚህም ፡ መጣሁ ፡ ሳልጠራጠር ፡ ብ
ጠሩኝ ። አሁንም ፡ እጠይቃችኋለሁ ። ለምን ፡ ምክንያት ፡
አስመጣችሁኝ ። ቆርኔሌዎስም ፡ አለ ። ካራት ፡ ቀን ፡ ጀ
ምሮ ፡ እስከዚች ፡ ሰዓት ፡ ድረስ ፡ ጾመኛ ፡ ነበርሁ ፡ ስጸል
ይ ፡ በቤቴ ፡ በ፱፡ ሰዓት ። አንድ ፡ ሰውም ፡ በፊቴ ፡ ቆመ ፡ ነ
ጭ ፡ ልብስ ፡ ለብሶ ። አለኝም ። ቆርኔሌዎስ ፡ ሆይ ፡ ጸሎት
ህ ፡ ተሰማችለህ ። መጽዋዕትህም ፡ ታሰበችልህ ፡ በእግዚ
አብሔር ፡ ፊት ። አሁንም ፡ ወደ ፡ ያፋ ፡ ላክ ፡ ሲሞንንም ፡
ጴጥሮስ ፡ የሚባለውን ፡ አስመጣ ። እርሱም ፡ እንግድነ
ት ፡ ተቀምጥዋል ፡ በቆርበት ፡ ፋቂው ፡ በስምዖን ፡ ቤት ፡ በ
ባሕር ፡ አጠገብ ። እርሱም ፡ መጥቶ ፡ ይናገርሃል ። የዚያ
ን ፡ ጊዜም ፡ ላክሁብህ ። አንተም ፡ በጎ ፡ አደረግህ ፡ በመ
ምጣትህ ። አሁንም ፡ እነሆ ፡ እኛ ፡ ሁላችን ፡ አለን ፡ ከዚ
ህ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ፊት ፡ እንሰማ ፡ ዘንድ ፡ አንተ ፡ የታ
ዘዝህበትን ፡ ሁሉ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ዘንድ ። ጴጥሮስም ፡

አፏን ፡ ከፈተ ፡ አለም ። አሁን ፡ በውነት ፡ አወቅሁ ፡ እግ
ዚአብሔር ፡ ለሰው ፡ ፊት ፡ እንደ ያድላ ። ነገር ፡ ግን ፡ በሕዝ
ብ ፡ ሁሉ ፡ እርሱን ፡ የሚፈራው ፡ ቅን ፡ ነገርንም ፡ የሚያ
ደርገው ፡ እርሱ ፡ በርሱ ፡ ዘንድ ፡ የተቀበለ ፡ ነው ። ወደ ፡
እሥራኤል ፡ ልጆች ፡ የላከው ፡ ነገር ፡ የምስራች ፡ ይነግራቸ
ው ፡ ዘንድ ፡ በደህንነት ፡ በየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ እርሱም ፡ የ
ሁሉ ፡ ጌታ ፡ የሚሆን ፡ ታውቃላችሁ ። የህችም ፡ የምስራ
ች ፡ በይሁዳ ፡ ሁሉ ፡ ተሰማች ፡ ከገሊላ ፡ ጀምር ፡ ዮሐን
ስ ፡ ካስተማረበት ፡ ጥምቀት ፡ በኋላ ። ስለ ፡ የሱስ ፡ ስለ ፡
ናዝሬቱ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቀብቶታልና ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡
በኃይልም ። የዞረ ፡ መልካምም ፡ ያደረገ ፡ ሰይጣንም ፡ ያ
ሸነፋቸውን ፡ ሁሉ ፡ የፈወሰ ። እግዚአብሔር ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡
ነበረና ። እኛም ፡ ምስክሮች ፡ ነን ፡ ላደረገው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡
በይሁዳ ፡ አገር ፡ በየሩሳሌምም ። እርሱንም ፡ ገደሉት ፡ በ
ንጨት ፡ ላይ ፡ ሰቅለው ። ይህንም ፡ እግዚአብሔር ፡ አስነ
ሣው ፡ በሶስተኛ ፡ ቀን ፡ አስገለጸውም ። ለሕዝብ ፡ ሁሉ ፡
አይደላም ፡ ለኛ ፡ እንጅ ፡ አስቀድሞ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ለ
ተመረጡት ፡ ምስክሮች ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ የበላነ ፡ የጠጠነም ፡
ከሙታን ፡ ከተነሣ ፡ በኋላ ። ሕዝብንም ፡ እናስተምር ፡ ዘን
ድ ፡ አዘዘ ፡ እንመሰክርም ፡ ዘንድ ፡ ይህ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ እ
ግዚአብሔር ፡ የመረጠው ፡ በሕያዋንና ፡ በሙታን ፡ ይፈር
ድ ፡ ዘንድ ። ለርሱም ፡ ይመሰክራሉ ፡ ነቢያት ፡ ሁሉ ፡ በር
ሱ ፡ የሚያምን ፡ ሁሉ ፡ እንዲወስድ ፡ የኃጢአቱን ፡ ስርየ
ት ፡ በስሙ ።

ጴጥሮስም ፡ ይህነን ፡ ሲናገር ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ወረደ ፡
ነገሩን ፡ በሰሙት ፡ ሁሉ ፡ ላይ ። ያመኑትም ፡ ከግዝረት ፡
ወገን ፡ ከጴጥሮስ ፡ ጋራ ፡ የመጡ ፡ ደነገጡ ። ባሕዛብ ፡ ደግ
ሞ ፡ ፈስዋልና ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ስጦታ ። በሌላ ፡ ቋ
ንቋ ፡ ሲናገሩ ፡ ሰምተዋቸዋልና ። እግዚአብሔርንም ፡ እ
ጅግ ፡ አከበሩ ። የዚያን ፡ ጊዜም ፡ መለሰ ፡ ጴጥሮስ ፡ አለ
ም ። በውኑ ፡ ማንም ፡ ይከለክላልን ፡ ውኃ ፡ እንደይጠመ
ቁ ፡ እሌህ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ የተቀበሉት ፡ እኛ ፡ ደግመ
ን ፡ እንደ ፡ ተቀበልነው ። በጌታ ፡ ስምም ፡ ይጠመቁ ፡ ዘን

ድ ፡ አዘዛቸው ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ለሙኑት ፡ አያሌ ፡ ቀን ፡ ከርሳቸው ፡ ዘንድ ፡ እንዲቀመጥ ፡፡

እለዚህ ፡ ሰዎች ፡ ያሕዛብ ፡ መጀመርያ ፡ ነበሩ ፡ በየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ያመኑ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ሕዝብም ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ የሆኑ ፡፡ የርሳቸውም ፡ ወሬ ፡ ወደ ፡ የሩሳሌም ፡ ሲደርስ ፡ ካይሁድ ፡ ወገን ፡ የነበሩ ፡ ምእምናን ፡ አላስተወሉትም ፡፡ ከርሳቸውም ፡ መኻከል ፡ አያሌ ፡ ሰዎች ፡ ጴጥሮስን ፡ ተጻሉት ፡ ወደልተገዘሩ ፡ ሰዎች ፡ እንደ ፡ ገባ ፡ ከርሳቸውም ፡ ጋራ ፡ አንድነት ፡ እንደደረገ ፡፡ ጴጥሮስ ፡ ግን ፡ ይህ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ሲናገራቸው ፡ ሲላቸውም ፡፡ እግዚአብሔር ፡ የጸጋውን ፡ አንድነት ፡ ከሰጣቸው ፡ ለኛ ፡ እንደ ፡ ሰጠ ፡ ባመኑ ፡ ጊዜ ፡ በጌታ ፡ በየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡፡ እኔ ፡ ማን ፡ ነኝ ፡ እችል ፡ ዘንድ ፡ እግዚአብሔርን ፡ ለመከልከል ፡፡ ይህነን ፡ በሰሙ ፡ ጊዜ ፡ ዝማሉ ፡ እግዚአብሔርንም ፡ አመሰገኑ ፡ እንዴህ ፡ ሲሉ ፡፡ እንዴህ ፡ በውነትን ፡ እግዚአብሔር ፡ ላሕዛብ ፡ ደግሞ ፡ ሰጣቸው ፡ ንስሓ ፡ ለሕይወት ፡፡

የዚያን ፡ ጊዜም ፡ የወንጌል ፡ ነገር ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ ስፍራ ፡ ደግሞ ፡ ተዘረጋ ፡፡ የተበተኑ ፡ ከእስጢፋኖስ ፡ ሞት ፡ በኋላ ፡ በመጣ ፡ መከራ ፡ መጡ ፡ ወደ ፡ ፊንቄ ፡ ወደ ፡ ቆጵሮስም ፡ ወደ ፡ አንጾኪያም ፡፡ እርሳቸው ፡ ግን ፡ ማንንም ፡ አላስተማሩም ፡ በወንጌል ፡ አይሁድን ፡ እንጂ ፡፡ ከርሳቸው ፡ ግን ፡ አያሌ ፡ ነበሩ ፡ ከቆጵሮስ ፡ ወገን ፡ ከቄሬኔም ፡ ወደ ፡ አንጾኪያ ፡ በገቡ ፡ ጊዜ ፡ አሬማውያንን ፡ ደግሞ ፡ ያስተማሩ ፡ የየሱስ ፡ ክርስቶስንም ፡ ወንጌል ፡ የሰበኩዋቸው ፡፡ የጌታ ፡ እጅም ፡ ከርሳቸው ፡ ጋራ ፡ ነበረ ፡ ሰዎችም ፡ ቍጥራቸው ፡ እጅግ ፡ የሚሆን ፡ ወደ ፡ ጌታ ፡ ተመለሱ ፡፡ የዚህ ፡ ወሬም ፡ ተሰማ ፡ በየሩሳሌም ፡ ባለች ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡፡ በርናባስንም ፡ ሰደዱት ፡ ወደ ፡ አንጾኪያ ፡፡ በመጣም ፡ ጊዜ ፡ የእግዚአብሔርንም ፡ ጸጋ ፡ ባየ ፡ ጊዜ ፡ ደሳለው ፡ ሁሉንም ፡ አጸናቸው ፡ በጌታ ፡ ይኖሩ ፡ ዘንድ ፡ ልባቸው ፡ ጸንተው ፡፡ እርሱ ፡ ጻድቅ ፡ ሰው ፡ ነበረና ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ የመላበት ፡ ሃይማኖትም ፡፡ እጅግ ፡ ሰዎችም ፡ ተሰበሰቡ ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡፡ ደግሞ ፡ ወጣ ፡ በርናባስ ፡ ወ

ደ ፡ ጠርሴስ ፡ ሳውልን ፡ ሊሻ ፡፡ ባገኘውም ፡ ጊዜ ፡ ወደ ፡ አ
ንጾኪያ ፡ ይዞት ፡ መጣ ፡፡ አንድ ፡ አመትም ፡ ተቀመጡ ፡ በ
ዚያች ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡፡ እጅግ ፡ ሰዎችንም ፡ አስተማ
ሩ ፡ ስለዚህም ፡ ደቀ ፡ መዛሙርት ፡ በአንጾኪያ ፡ አስቀ
ድመው ፡ ክርስቲያን ፡ ተባሉ ፡፡ በዚያችም ፡ ወራት ፡ ወረ
ዱ ፡ ነቢያት ፡ ከየሩሳሌም ፡ ወደ ፡ አንጾኪያ ፡፡ በሐዋርያ
ት ፡ ዘመን ፡ የክርስቶስ ፡ መንፈስ ፡ አያሌን ፡ ምእምናን ፡
በትንቢት ፡ መላ ፡ ምስክሮች ፡ ይሆኑ ፡ ዘንድ ፡ ባላመኑ ፡ ሰ
ዎች ፡ ላይ ፡፡ ከለዚያ ፡ ነቢያትም ፡ አንድ ፡ ስሙ ፡ አገቦስ ፡
የተባለ ፡ ተነሣ ፡ በመንፈስም ፡ አስታወቀ ፡ ታላቅ ፡ ራብ ፡
እንዲሆን ፡ በዓለም ፡ ሁሉ ፡፡ እርሱም ፡ የሆነ ፡ ባቅላውድ
ዮስ ፡ ቄሣር ፡ ዘመን ፡፡ አሁንም ፡ የወንድሞች ፡ ፍቅር ፡ ተ
ገለጸ ፡፡ የየሩሳሌም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ድኃደቱ ፡ ነበረች
ና ፡ አይሁድ ፡ ቀምተዋቸዋልና ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ሁ
ሉ ፡ መስጠት ፡ አከማቹ ፡ እንደ ፡ ችሎታቸው ፡፡ ከየሩሳሌ
ም ፡ የዘላለም ፡ ገንዘብ ፡ ወጥቶላቸዋልና ፡ እርሳቸው ፡ ታ
ናሽ ፡ ነገር ፡ ቊጠሩት ፡ ከዚህ ፡ ዓለም ፡ ገንዘብ ፡ ይመልሱ
ላቸው ፡ ዘንድ ፡፡ እርሳቸውም ፡ ማገልገላቸውን ፡ በየሩሳ
ሌም ፡ ወደሉት ፡ ሽማግሎች ፡ ሰደዱት ፡ በሳውልና ፡ በበርና
ባስ ፡ እጅ ፡፡ ሳውልም ፡ አስቀድሞ ፡ ደቀማቸው ፡ ነበር ፡፡

የዚያን ፡ ጊዜም ፡ አዲስ ፡ ስደት ፡ ሆነ ፡ በየሩሳሌም ፡ በ
ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ላይ ፡፡ ሄሮድስ ፡ አግሪጳ ፡ ንጉሥ ፡ አይሁ
ድን ፡ ደስ ፡ ያሳኛቸው ፡ ዘንድ ፡ አያሌን ፡ ከምእምናን ፡
ሠቀያቸው ፡፡ ያዕቆብን ፡ የዘበዴዎስን ፡ ልጅ ፡ የዮሐንስን
ም ፡ ወንድም ፡ በሰደፍ ፡ ገደለው ፡፡ ያም ፡ አይሁድን ፡ ደ
ስ ፡ እንደሳያቸው ፡ ባየ ፡ ጊዜ ፡ ጨመረበት ፡ ጴጥሮስን ፡ ሲ
ይዝ ፡ ደግሞ ፡፡ ይህም ፡ በ፵፬፡ አመት ፡ ነበረ ፡ ከክርስቶስ ፡
ልደት ፡ በኋላ ፡ ከዕርገቱም ፡ በኋላ ፡ ፲፩፡ አመት ፡ አያሌ ፡ ቀ
ን ፡ ከፋሲካ ፡ በፊት ፡፡ ደር ፡ ጴጥሮስ ፡ በግዞት ፡ በሰንሰለ
ት ፡ ታሥር ፡ ሲቀመጥ ፡ ከ፬፡ ወታደር ፡ መኻከል ፡ የጠበቁ
ት ፡ የሥረት ፡ ቤትም ፡ እጅግ ፡ ጸንቶ ፡ ተዘግቶ ፡ ተጠብቆ
ም ፡ የክርስቲያን ፡ ጉባኤ ፡ በቀንና ፡ በሌሊት ፡ ስለርሱ ፡
እግዚአብሔርን ፡ ለመኑ ፡፡ እግዚአብሔርም ፡ መልአኩን ፡

በሌሊት ፡ ሰደደው ፡ ጠባቆችን ፡ በንቅልፍ ፡ መትቶ ፡ ሰንሰ ለትንም ፡ ፈትቶ ፡ ደጀንም ፡ ሁሉ ፡ ከፍቶ ፡ ጴጥሮስን ፡ ያ ወጣ ። ጴጥሮስም ፡ ወደ ፡ ዮሐንስ ፡ ማርቆስ ፡ እናት ፡ ማር ያም ፡ ወደ ፡ ተባለች ፡ ወደ ፡ ቤትዋ ፡ መጣ ፡ ከዚያም ፡ የተ ሰበሰቡ ፡ ምእምናን ፡ እግዚአብሔርን ፡ አመሰገኑበት ። ሄ ሮድስ ፡ ግን ፡ ወደ ፡ ቂሣርያ ፡ ሒደ ፡ ከጢሮስና ፡ ከሲደና ፡ ሰዎች ፡ ጋራ ፡ ጾር ፡ ሊያደርግ ፡ አሰበ ። እለዚያም ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ ታረቁ ። ባንድ ፡ ቀንም ፡ ሄሮድስ ፡ የንጉሥ ፡ ልብስ ፡ ለበሰ ፡ በዙፋኑም ፡ ተቀመጠ ፡ ነገርም ፡ ተናገራቸው ። ሕዝ ቡም ፡ ጮሁ ። ደህ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ነው ፡ የሰው ፡ ቃል ፡ አይደለም ። የዚያን ፡ ጊዜም ፡ የእግዚአብሔር ፡ መ ልአክ ፡ መታው ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ምስጋና ፡ አልሰጠም ና ። ትልም ፡ ፈላበትና ፡ እርሱ ፡ ሞተ ። የእግዚአብሔር ፡ ነገር ፡ ግን ፡ አደገ ፡ በዛም ።

በርናባስና ፡ ሳውል ፡ ግን ፡ ወደ ፡ የሩሳሌም ፡ ሲደርሱ ፡ መ ልእክታቸውን ፡ ፈጸሙ ። ከዚያም ፡ በተመለሱ ፡ ጊዜ ፡ ከ ርሳቸው ፡ ጋራ ፡ ወሰዱ ፡ ዮሐንስን ፡ ማርቆስ ፡ የተባለው ን ። እርሱም ፡ ጴጥሮስ ፡ የመንፈሳዊ ፡ ልጁን ፡ የሚለው ፡ በኋላም ፡ ወንጌልን ፡ የጻፈ ።

ባንጾኪያ ፡ ቤተ ፡ክርስቲያንም ፡ ነቢያትና ፡ መምሕራን ፡ ነበሩ ። ከርሳቸውም ፡ በርናባስ ። ስምዖንም ፡ ኒግር ፡ የተ ባለ ። ሉኪዮስም ፡.የቂሬናው ። ማናይንም ፡ ከሄሮድስ ፡ ካራተኛ ፡ አለቃ ፡ ጋራ ፡ ያደገ ። እርሳቸውም ፡ እግዚአብሔ ርን ፡ ሲያገለግሉ ፡ ሲጾሙም ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ አለ ። ል ዩልኝ ፡ በርናባስንና ፡ ሳውልን ፡ ለጸራኋቸው ፡ ስራ ። የዚያ ን ፡ ጊዜም ፡ ጾሙ ፡ ጸለዩም ፡ እጃቸውንም ፡ ጫኑባቸው ፡ ሰደድዋቸውም ። እሌህም ፡ ከመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ተልከ ው ፡ ወደ ፡ ሰልውቂያ ፡ መጡ ። ከዚያም ፡ በመርከብ ፡ ወ ደ ፡ ቆጵሮስ ፡ ሰረሩ ። በቆጵሮስም ፡ ፪፤ ከተሞች ፡ ነበሩ ፡ የ ገቡባቸው ፡ ያንደኛት ፡ ስም ፡ ሰላሚስ ፡ የሁለተኛዪቱም ፡ ስ ም ፡ ጳፎስ ። በሰላሚስም ፡ ወንጌልን ፡ አስተማሩ ፡ ባይሁ ድ ፡ መስጊድ ። ደሴቱንም ፡ ሁሉ ፡ በዞሩ ፡ ጊዜ ፡ ወደ ፡ ጳፎ ስም ፡ በመጡ ፡ ጊዜ ፡ አስማተኛውን ፡ ሰው ፡ አገኙ ፡ አሰ

ተኛ ፡ ነቢይ ፡ ካይሁድ ፡ ወገን ፡ ስሙም ፡ ባሪሁዕ ፡ ኤሊማ ስም ፡፡ ይህነን ፡ በመኩንን ፡ በሰርጊዩስ ፡ ጳውሎስ ፡ ቤት ፡ አገኙ ፡፡ ይህ ፡ ሰርጊዩስ ፡ ጳውሎስ ፡ ደህና ፡ ሰው ፡ አስተዋይ ም ፡ ነበረ ፡ ጳውሎስንና ፡ በርናባስንም ፡ አስመጣ ፡ የእግዚ አብሔርን ፡ ነገር ፡ ከርሳቸው ፡ ሊሰማ ፡፡ ኤሊማስ ፡ ግን ፡ አ ስማተኛ ፡ ከሰይጣን ፡ ወገን ፡ የነበረ ፡ እጅግ ፡ ተከራከራቸ ው ፡ የሹሙንም ፡ ልብ ፡ ሊያጠፋ ፡ ፈለገ ፡ የእግዚአብሔ ር ፡ ነገር ፡ በልቡ ፡ እንደይገባ ፡፡ ጳውሎስ ፡ ግን ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ መልቶ ፡ ተመለከተው ፡ አለውም ፡፡ አንተ ፡ ሸን ግላ ፡ የመላብህ ፡ ተንኰልም ፡ ሁሉ ፡ የሰይጣን ፡ ልጅ ፡ የ ጽድቅም ፡ ሁሉ ፡ ጸላት ፡፡ አይበቃህምን ፡ የእግዚአብሔር ን ፡ መንገድ ፡ የቀናቺውን ፡ ማጥፋት ፡፡ አሁንም ፡ እነሆ ፡ የ እግዚአብሔር ፡ እጅ ፡ ባንተ ፡ ላይ ፡ ነው ፡፡ ዕውር ፡ ሁን ፡ ፀ ሓይንም ፡ አትይ ፡ እስከ ፡ ጊዜው ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ወደ ቀችበት ፡ ጽጋግ ፡ ጨለማም ፡፡ ይዞርም ፡ ጀመረ ፡ መሪውን ም ፡ ለመነ ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ሹሙ ፡ ባየ ፡ ጊዜ ፡ የተደረ ገውን ፡ ተአምራት ፡ አመነ ፡ አደነቀም ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ትምርት ፡፡

ከጳፎስም ፡ በሔደ ፡ ጊዜ ፡ ጳውሎስ ፡ ከርሱም ፡ ጋራ ፡ የ ነበሩት ፡ በጵንፊልያ ፡ አገር ፡ ወደለች ፡ ወደ ፡ ጰርጌ ፡ ደረሱ ፡፡ ዮሐንስ ፡ ማርቆስ ፡ ግን ፡ ከዚህ ፡ ተለይቶ ፡ ወደ ፡ የሩሳሌ ም ፡ ተመለሰ ፡፡ እርሳቸውም ፡ ከጰርጌ ፡ አልፈው ፡ ወደ ፡ አንጾኪያ ፡ የጲሲዲያ ፡ አገር ፡ ወደምትሆን ፡ ደረሱ ፡፡ ጳ ውሎስም ፡ ሁለግዜ ፡ አይሁድ ፡ ወደ ፡ ተቀመጡበት ፡ አገ ር ፡ ሲደርስ ፡ እርሳቸውን ፡ ከማስተማር ፡ ጀመረ ፡ ከርሳቸ ውም ፡ ወደ ፡ አሕዛብ ፡ አለፈ ፡፡ እንደዚህም ፡ በጲሲዲያ ፡ አ ንጾኪያ ፡፡ በሰንበት ፡ ቀን ፡ ወደ ፡ አይሁድ ፡ መስጊድ ፡ ገብተ ው ፡ ተቀመጡ ፡፡ የኦሪትም ፡ የነቢያትም ፡ ክፍል ፡ ከተነበ በ ፡ በኋላ ፡ የመስጊድ ፡ አለቆች ፡ ላኩ ፡ ወደርሳቸው ፡ እን ደህ ፡ ሲሉ ፡፡ እላንት ፡ ሰዎች ፡ ወንድሞቹ ፡ መናገር ፡ ሕዝ ብንም ፡ መምከር ፡ ብትወዱ ፡ ተናገሩ ፡፡ ጳውሎስም ፡ ተነ ሣ ፡ በጁም ፡ ጠቀሳቸው ፡ እንደህ ፡ ሲልም ፡ ጀመረ ፡፡ እላ ንት ፡ ሰዎች ፡ የእሥራኤል ፡ ወገን ፡ እግዚአብሔርንም ፡

የምትፈረጅ ፡ ሁሉ ፡ ስሙ ፡፡ እንደሁም ፡ ብሎ ፡ የእሥ
ራኤልን ፡ ወገን ፡ ታሪክ ፡ አወጣላቸው ፡ ከምሥር ፡ ከመ
ውጣታቸው ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ደዊት ፡ መንግሥት ፡ ድረ
ስ ፡፡ ስለ ፡ ደዊትም ፡ ሲናገር ፡ የክርስቶስን ፡ ነገር ፡ አገባ ፡
የደዊት ፡ ልጅ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ዮሐንስ ፡ መጥመቁም ፡ እ
ንደ ፡ መሰከረለት ፡ በየሩሳሌምም ፡ ያሉ ፡ አይሁድ ፡ የ
ሱስን ፡ ሊያጠፉ ፡ ብለው ፡ እንደ ፡ ሰቀሉት ፡ ባለማወ
ቃቸው ፡፡ እንደሁም ፡ አድርገው ፡ ስለርሱ ፡ የተጻፈውን ፡
ነገር ፡ ሁሉ ፡ ፈጸሙት ፡፡ እግዚአብሔርም ፡ ከሙታን ፡ አ
ስነሣው ፡፡ ነገሩንም ፡ እንደሁ ፡ ብሎ ፡ ጨረሰ ፡፡ አሁንም ፡
በላንተ ፡ ዘንድ ፡ የታወቀ ፡ ይሁን ፡ እለንት ፡ ሰዎት ፡ ወን
ድማማች ፡ በዚህ ፡ እንደነገርላችሁ ፡ የኃጢአት ፡ ማስተ
ስረይ ፡፡ በሙሴ ፡ ኦሪትም ፡ በተጻፈቸው ፡ ሥርዓት ፡ ሁ
ሉ ፡ አትችሉም ፡ ትጸደቁ ፡ ዘንድ ፡፡ በዚህ ፡ ግን ፡ የሚያም
ን ፡ ሁሉ ፡ ይጸደቃል ፡፡ አሁንም ፡ ተጠንቀቁ ፡ እንደይመጣ
ባችሁ ፡ በነቢያት ፡ የተባለ ፡፡ እዩ ፡ እላንት ፡ ቸልተኞች ፡ ተ
ደነቁም ፡ ተሽረም ፡፡ በዘመናችሁ ፡ እኔ ፡ ስራ ፡ እሰራለሁ ፡
የማታምኑትን ፡ ማንም ፡ ቅሉ ፡ ቢነግራችሁ ፡፡

እርሳቸውም ፡ ከመስጊድ ፡ ሲወጡ ፡ ለመንዋቸው ፡ አሕ
ዛብ ፡ በሚመጣው ፡ ቀደሚ ፡ ይናገርዋቸው ፡ ዘንድ ፡ ይህነ
ን ፡ ነገር ፡፡ ጉባኤም ፡ በተፈታ ፡ ጊዜ ፡ ጳውሎስንና ፡ በርናባ
ስን ፡ ካይሁድ ፡ እጅግ ፡ ሰዎች ፡ ተከተሉት ፡ ስደተኞችም ፡
ከሕዛብ ፡ እግዚአብሔርን ፡ የፈሩ ፡፡ የነገርዋቸው ፡ እሺ ፡ ያ
ሰኙዋቸው ፡፡ ይጸኑ ፡ ዘንድ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ጸጋ ፡፡ የእግ
ዚአብሔርንም ፡ ነገር ፡ ከጳውሎስ ፡ አፉ ፡ የሰሙት ፡ በዚ
ህች ፡ መስጊድ ፡ ከንቱ ፡ አልሆነም ፡፡ በሁለተኛውም ፡ ቀደ
ሚ ፡ ተሰበሰቡ ፡ ያገር ፡ ሰዎች ፡ ሁሉ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ነ
ገር ፡ ለመስማት ፡፡ አሁን ፡ ግን ፡ ሰደጣን ፡ ተቈጣ ፡ አይሁ
ድ ፡ ባዩ ፡ ጊዜ ፡ የተሰበሰቡትን ፡ ቅናት ፡ መላባቸው ፡፡ የጳ
ውሎስንም ፡ ነገር ፡ አፈረሱ ፡ ኢየተቃወሙ ፡ ኢየተሳደቡ
ም ፡፡ ጳውሎስና ፡ በርናባስም ፡ በግልጥ ፡ በቁም ፡ ነገርም ፡
አልዋቸው ፡፡ አስቀድመን ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ነገር ፡ ለላ
ንት ፡ እንናገር ፡ ዘንድ ፡ ተገባነ ፡፡ አሁን ፡ ግን ፡ ስትገፉት ፡ በ

ነፍሳችሁም ፡ ስትፈርዱ ፡ እንደይገባችሁ ፡ የዘላለም ፡ ሕይ ወት ፡ እነሆ ፡ እኛ ፡ ወደሕዛብ ፡ እንመለሳለን ። እንዲህ ፡ አዞናልና ፡ እግዚአብሔር ፡ እንዲህ ፡ ሲል ። ብርሃን ፡ አደረ ግሁህ ፡ ላሕዛብ ፡ መድኃኒት ፡ ትሆን ፡ ዘንድ ፡ እስከ ፡ ምድ ር ፡ ዳርቻ ፡ ድረስ ። አሕዛብም ፡ ይህነን ፡ በሰሙ ፡ ጊዜ ፡ ደ ሳላቸው ፡ የእግዚአብሔርንም ፡ ነገር ፡ አመሰገኑ ። ለዘላለ ምም ፡ ሕይወት ፡ የተዘጋጁ ፡ ሁሉ ፡ አመኑ ። የእግዚአብ ሔርም ፡ ነገር ፡ በዝያች ፡ ዙርያ ፡ ሁሉ ፡ ተዘረጋ ። አይሁ ድ ፡ ግን ፡ አስነሡ ፡ የሚገዙትን ፡ ሴቶች ፡ ምግባራቸውም ፡ ያመረውን ፡ ያገሬንም ፡ አለቆች ፡ ሁከትም ፡ አስነሡ ፡ በ ጳውሎስና ፡ በበርናባስ ፡ ላይ ። ካገራቸውም ፡ አወጥዋቸ ው ። እርሳቸው ፡ ግን ፡ ክርስቶስ ፡ በቀደም ፡ እንደዘዛቸው ፡ አረገፏት ፡ የግራቸውን ፡ ትብያ ፡ ወደ ፡ ኢቆኒዮምም ፡ መ ጡ ። ደቀ ፡ መዛሙርትም ፡ ደስታውን ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ም ፡ መሉ ። በኢቆኒዮምም ፡ ሆነ ፡ ወደ ፡ አይሁድ ፡ መስጊ ድ ፡ በገቡ ፡ ጊዜ ፡ ሰዎች ፡ ተሰበሰቡ ፡ ጳውሎስና ፡ በርናባስ ም ፡ እንዲህ ፡ ተናገሩ ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ እስኪያምኑ ፡ ድረስ ፡ ካይሁድና ፡ ካረማውያን ። ያልታዘዙ ፡ ያላመኑም ፡ አይሁ ድ ፡ ግን ፡ አስነሡ ፡ አስከፉም ፡ ያሕዛብን ፡ ልብ ፡ በወንድ ሞች ፡ ላይ ። እንዲሁም ፡ ተቀመጡ ፡ ከዚያ ፡ ረዥም ፡ ዘ መን ፡ ሲጋደሉ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ለጸጋው ፡ ነገር ፡ የሚመ ሰክር ፡ የሚሰጥም ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ ተአምራት ፡ ድንቅም ፡ በጀቸው ። ያገርም ፡ ሰዎች ፡ ተከፈሉ ። እኩሌቶችም ፡ ካ ይሁድ ፡ ጋራ ፡ ሆኑ ፡ እኩሌቶችም ፡ ከሐዋርያት ፡ ጋራ ። ያ ሕዛብና ፡ ያይሁድ ፡ መነሣት ፡ ግን ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ካለቆቻ ቸው ፡ ጋራ ፡ ያጉሰቍልዋቸው ፡ ይወግርዋቸውም ፡ ዘንድ ። ያነንም ፡ አወቁ ፡ ኰበለሉም ፡ ወደ ፡ ሊቃዎኒያ ፡ አገር ፡ ወ ደ ፡ ልስጥራ ፡ ወደ ፡ ደርባም ፡ በዙርያቸውም ፡ ወደሉት ፡ አ ገር ፡ መጡ ። ከዚያም ፡ የምስራችን ፡ ተናገሩ ። በልስጥራ ም ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ነበር ፡ እግሩ ፡ የተመመ ፡ ተቀምጦ ፡ አ ንካሳ ፡ ከናቱ ፡ ሆድ ፡ ጀምሮ ፡ ከቶ ፡ አልሔደም ። ይህም ፡ ሰማ ፡ ጳውሎስ ፡ ሲናገር ። ጳውሎስም ፡ በተመለከተው ፡ ጊዜ ፡ ባየም ፡ ጊዜ ፡ ሃይማኖት ፡ እንደለው ፡ ይድን ፡ ዘንድ ፡ በታ

ላቅ : ድምጽ : አለው :: በግርህ : ቀንተህ : ቁም :: ተነሥቶ
ም : ተመላለሰ :: ሕዝብም : ባየ : ጊዜ : ጳውሎስ : ያደረገ
ውን : ድምጻቸውን : ከፍ : ከፍ : አደረጉ : በሊቃኦኒያ : ቋ
ንቋም : አሉ :: አማልክት : ሰዎችን : መሰሉ : ወደኛም :
ወረዱ :: በርናባስንም : መልኩ : ስላመረ : ድያ : ያማል
ክት : ንጉሥ : አሉት :: ጳውሎስንም : መልኩ : ያላመረ
ውን : ሄርሜን : ያማልክት : ነጋሪ : አሉት : እርሱ : ነውና :
ነገርን : የሰራ :: የድያ : ካህንም : ባገሬቸው : ፊት : የነበ
ረ : በርዮች : አመጣ : አክሊሎችም : ወደገር : ደጅ : ሊ
ሠውላቸውም : ወደደ : ከሕዝብ : ጋራ :: ሐዋርያትም : ይ
ህነን : በሰሙ : ጊዜ : ጳውሎስና : በርናባስ : ልብሳቸውን :
ቀደዱ : ወደ : ሕዝብም : አፈጠኑ : ኢየጮሁ : ኢያሉም ::
እላንት : ሰዎች : ለምን : ይህነን : ትሰራላችሁ :: እኛም :
ሰዎች : ነነ : እንደላንት : የተካከልናችሁ : በሞት :: ወንጌ
ልንም : እናስተምሪችኋለን : ተመለሱ : ዘንድ : ከለዚህ :
ሐሳውት : አማልክት : ወደ : ሕያው : አምላክ : ሰማይን
ና : ምድርን : ባሕርንም : ዓለምንም : ሁሉ : በርሱም : ያ
ለውን : ሁሉ : የፈጠረው :: ባለፈውም : ትውልድ : አሕ
ዛብን : ሁሉ : የተወ : በመንገዳቸው : ይሔዱ : ዘንድ :: ከ
ዚህም : ጋራ : ራሱን : አልተወም : ያለ : ምስክር :: ለኛ :
በጎ : ሲያደርግ :: ሲሰጠነም : ከሰማይ : ዝናም : ፍሬ : የሚ
ሆንበትንም : ጊዜ : ልባችነንም : መላ : መበል : ደስታም ::
ይህነንም : ብለው : የግድ : አስተዉዋቸው : አሕዛብን : እ
ንደይሠዉላቸው :: አይሁድ : ግን : መጡ : ካንጾኪያ : ከ
ኢቆኒዮምም :: አሕዛብንም : እሺ : አሰኝዋቸው : ጳው
ሎስንም : ወገሩት : ካገርም : ወደ : ሜዳ : ጐተቱት :: የሞ
ተም : መሰላቸው :: ደቀ : መዛሙርት : ግን : የጳውሎስን :
ነገር : ሰምተው : በክርስቶስ : ያምኑ : የነበሩ : ከበውት :
ሳሉ : ተነሥቶ : ወደገር : ገባ :: በነጋውም : ወጣ : ከበርናባ
ስ : ጋራ : ወደ : ደርባ :: በዚያቺም : አገር : አስተማሩ : እ
ጅግ : ሰዎችንም : ደቀ : መዛሙርትን : አደረጉ :: ተመለሱ
ም : ወደ : ሊስጥራ : ወደ : ኢቆኒዮምም : ወደ : ጲሲዲያ :
አንጾኪያም :: ያጸኑ : ዘንድ : የደቀ : መዛሙርትን : ል

ብ ፡ ይመክርዋቸውም ፡ ነበረ ፡ እንደ ጸኑ ፡ በሃይማኖት ፡ ሲሉ ። በብዙ ፡ መከራ ፡ ይገበናል ፡ እንገባ ፡ ዘንድ ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ መንግሥት ። በጀቸውም ፡ ሾሙላቸው ፡ ቀሳውስት ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያኑ ፡ ሁሉ ። ጾሙም ፡ ጸለዩላቸውም ። ለእግዚአብሔርም ፡ ላመኑበት ፡ አደራ ፡ ሰጥዋቸው ። በጲሲድያም ፡ ከዞረ ፡ በኋላ ፡ ወደ ፡ ጰንፊልያ ፡ መጡ ። በጰርጌም ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ነገር ፡ ተናገረ ፡ ወደ ፡ አጠልያም ፡ ወረደ ። ከዚያም ፡ በባሕር ፡ ሰረረ ፡ ወደ ፡ አንጾኪያ ፡ ወደ ፡ ተቀበሉባት ፡ ስፍራ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ጸጋ ፡ በፈጸሙት ፡ ስራ ። በመጡም ፡ ጊዜ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሰዎች ፡ ሁሉ ፡ ተሰበሰቡ ፡ እግዚአብሔርም ፡ ያደረገውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ከርሳቸው ፡ ጋራ ፡ ነገረ ። ላሕዛብም ፡ የሃይማኖት ፡ ደጅ ፡ እንደ ፡ ተከፈተ ። ከዚያም ፡ ተቀመጡ ፡ አያሌ ፡ ቀን ፡ ከደቀ ፡ መዛሙርት ፡ ጋራ ።

እንደሁም ፡ የእግዚአብሔር ፡ መንግሥት ፡ ተዘረጋች ፡ በሐዋርያት ፡ ማገልገል ፡ ከሁሉም ፡ ይልቅ ፡ በጳውሎስና ፡ በበርናባስ ፡ ማገልገል ፡ በይሁዳ ፡ በሰማርያም ፡ በሶርያም ፡ በታናሽ ፡ እስያም ። ጉባኤ ፡ ለጉባኤ ፡ ተጨምረ ፡ ተተከለች ፡ ሐዋርያትም ፡ ወደ ፡ ደረሱበት ፡ ስፍራ ፡ ሁሉ ፡ ወንጌልንም ፡ ወደ ፡ ሰበኩበት ፡ ተቀበሉት ። አሕዛብም ፡ ተመለሱ ፡ ከከንቱ ፡ አማልክት ፡ ወደ ፡ ሕያው ፡ አምላክ ። ካይሁድም ፡ ታላቅ ፡ ሕዝብ ፡ በርሱ ፡ አመኑ ፡ በመስቀሉ ፡ በሞቱ ፡ ከኃጢአታቸው ፡ ባደናቸው ። የሕግን ፡ መርገም ፡ ባስወገደ ፡ ከነፍሳቸው ፡ እርሱ ፡ ስለኛ ፡ በውነት ፡ ስለሚያምኑ ፡ ሁሉ ፡ መርገም ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ። ነገር ፡ ግን ፡ አይሁዶች ፡ ጉባኤዎች ፡ ሲጨመሩ ፡ በተቀደሙት ፡ መኻከል ፡ ክርክር ፡ ተነሣ ፡ እንደሁም ፡ ያለው ፡ ክርክር ፡ ታላቅ ፡ መለየት ፡ ማስነሣት ፡ የቻለው ፡ በክርስቲያንና ፡ በክርስቲያን ፡ መኻከል ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ካላስቀመጠው ። ያም ፡ ክርክር ፡ በዚያ ፡ ዘመን ፡ የጀመረ ፡ እስካሁን ፡ ድረስ ፡ ከቶ ፡ አልጨረሰም ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መጀመርያ ፡ መክንያቱ ፡ እንኳ ፡ እንደለቀ ። ነገር ፡ ግን ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡ ቀን ፡ ድረስ ፡ በስፍራ ፡ ሁሉ ፡ የወንጌል ፡ ትምርት ፡ ወደ ፡ ተገኘችበት ፡ የሃ

ይማሩት ፡ ጠባቆች ፡ ይጋደሉበታል ። የዚህ ፡ ክርክርም ፡ ነገር ፡ ይህ ፡ ነው ። በክርስቶስ ፡ የሚያምን ፡ ሁሉ ፡ ከኦሪት ፡ በታች ፡ ነውን ፡ ወይስ ፡ አይደለም ። ሰውም ፡ በኦሪት ፡ ተግባር ፡ ይጸድቃልን ፡ ወይስ ፡ በሃይማኖት ፡ ብቻ ፡ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ ምግባር ።

የተቀደሙት ፡ ምእመናን ፡ በክርስቶስ ፡ ሳያምኑ ፡ የ፪፤ ወገን ፡ ነበሩ ፡ አይሁድና ፡ አሕዛብ ። እለዚህ ፡ ፪ም ፡ ከለልባቸው ፡ በክርስቶስ ፡ ሲያምኑ ፡ ፩፤ ሆኑ ፡ በክርስቶስ ፡ እንደ ፡ አዲስ ፡ ፍጥረት ። አሮጌ ፡ ነገር ፡ ፈጽሞ ፡ ሔደ ፡ ሁሉም ፡ ታደሰ ። ደሮ ፡ ካይሁድ ፡ ብዙ ፡ ነበሩ ፡ ሃይማኖታቸውን ፡ በስም ፡ ብቻ ፡ የለወጡ ፡ በውነትም ፡ ክርስቲያን ፡ አልሆኑም ። ከርሳቸውም ፡ ክፍል ፡ በፊት ፡ ፈሪሳውያን ፡ ነበሩ ። እርሳቸውም ፡ ሲያምኑ ፡ በክርስቶስ ፡ ክርስቶስን ፡ ያይሁድን ፡ ንጉሥ ፡ አሰቡት ፡ በምስጋና ፡ የሚገዛ ፡ ጊዜም ፡ ያለው ፡ ታደቶ ፡ አይሁድንም ፡ ከመከራ ፡ ሁሉ ፡ አድና ፡ ያለምን ፡ መንግሥት ፡ ሁሉ ፡ በምስጋና ፡ ሊሰጣቸው ። እርሳቸውም ፡ ትዕቢተኞች ፡ ነበሩ ፡ ራሳቸውን ፡ በእግዚአብሔር ፡ ዘንድ ፡ ያከበሩ ፡ ካሕዛብ ፡ የተሻሉ ፡ ሲመስላቸው ። እግዚአብሔርም ፡ በምግባራቸው ፡ ካሕዛብ ፡ እንደ ፡ መረጣቸው ፡ ስለ ፡ በጐነታቸውም ፡ የተቀበሉ ፡ እንደ ፡ ሆኑ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ፊት ፡ መሰላቸው ። እርሳቸውም ፡ በፊት ፡ ሲያዩ ፡ አሕዛብ ፡ የክርስቲያን ፡ ሃይማኖት ፡ እንደ ፡ ተቀበሉ ፡ በሃይማኖታቸውም ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ስጦታ፤ አደነቁ ፡ በኋላም ፡ ፈለጉ ፡ ያመኑ ፡ አሕዛብ ፡ ደግሞ ፡ ኦሪትን ፡ እንዲጠብቁ ፡ ከወንጌል ፡ ጋራ ፡ ያለዚህ ፡ የነፍሳቸው ፡ መዳን ፡ አይሆንም ፡ ብለው ። እንደሆም ፡ ያሉ ፡ ሰዎች ፡ ከይሁዳ ፡ አገር ፡ መጡ ፡ ወደ ፡ አንጾኪያ ፡ ጳውሎስና ፡ በርናባስ ፡ ከዚያ ፡ በተቀመጡ ፡ ጊዜ ፡ ወንድሞችንም ፡ አስተማሩ ፡ እንደሆ ፡ ሲሉ ። ካልተገዘራችሁ ፡ እንደ ፡ ሙሴ ፡ ሥርዓት ፡ አትችሉም ፡ ትድኑ ፡ ዘንድ ። ማለታቸውም ፡ ይህ ፡ ነበር ። ሃይማኖታችሁ ፡ በክርስቶስ ፡ አይጠቅምላችሁም ፡ በኦሪት ፡ የታዘዘውን ፡ ተግባር ፡ ባትጠብቁ ። የርሳቸው ፡ ጽድቅ ፡ በኦሪት ፡ ስራ ፡ ነበረ ፡ በሃይማኖ

ት ፡ አይደለም ፡ ስለዚህም ፡ የክርስቶስ ፡ የመስቀሉ ፡ ጸላ
ቶች ፡ ሁነው ፡ ተገለጹ ። ጽልም ፡ ክርክርም ፡ ሆነ ፡ ለጳው
ሎስና ፡ ለበርናባስ ፡ ከርሳቸው ፡ ጋራ ፡ ጥቂት ፡ ያይደለ ። ያ
ንጾኪያም ፡ ጉባኤ ፡ ተማከረ ፡ ጳውሎስና ፡ በርናባስ ፡ ከር
ሳቸውም ፡ ጋራ ፡ ሌሎች ፡ ሰዎች ፡ ይሔዱ ፡ ዘንድ ፡ ወደ ፡ የ
ሩሳሌም ፡ ወደ ፡ ሐዋርያት ፡ ወደ ፡ ሸማግሎችም ፡ ስለዚ
ህ ፡ ክርክር ። ከጉባኤም ፡ የተላኩት ፡ ወደ ፡ ፊንቄ ፡ ወደ ፡
ሰማርያም ፡ ሔዱ ፡ ነገርዋቸውም ፡ ያሕዛብን ፡ መመለ
ስ ። ታላቅ ፡ ደስታም ፡ አደረጉ ፡ ለወንድሞች ፡ ሁሉ ። ወ
ደ ፡ የሩሳሌምም ፡ በደረሱ ፡ ጊዜ ፡ ተቀበልዋቸው ፡ ጉባኤ
ው ፡ ሐዋርያትም ፡ ቀሳውስትም ። እግዚአብሔርም ፡ ባደ
ረገው ፡ ሁሉ ፡ ከርሳቸው ፡ ጋራ ፡ አጫወትዋቸው ። የዚያ
ን ፡ ጊዜም ፡ ተነሡ ፡ አያሌ ፡ ከፈሪሳውያን ፡ መንገድ ፡ ያመ
ኑ ፡ እንደሀ ፡ ሲሉ ። ይገባል ፡ ትገዝርዋቸው ፡ ዘንድ ፡ ታዝ
ዋቸውም ፡ ዘንድ ፡ የሙሴን ፡ ሕግ ፡ እንዲጠብቁ ። ሐዋር
ያትም ፡ ቀሳውስትም ፡ ተከማቹ ፡ ይህነን ፡ ነገር ፡ ያዩ ፡ ዘን
ድ ። እጅግም ፡ ክርክር ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ተነሣ ፡ ጴጥሮስ ፡ አላቸ
ውም ። እላንተ ፡ ወንድሞች ፡ ሰዎች ፡ ታውቃላችሁ ፡ ባለፈ
ው ፡ ዘመን ፡ በኛ ፡ ዘንድ ፡ እንደ ፡ መረጠ ፡ እግዚአብሔር ፡
አሕዛብ ፡ ካፌ ፡ ይሰሙ ፡ ዘንድ ፡ የወንጌልን ፡ ነገር ፡ ያም
ኑም ፡ ዘንድ ። ልብንም ፡ የሚያውቅ ፡ እግዚአብሔር ፡ መ
ሰከረላቸው ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ በሰጣቸው ፡ ጊዜ ፡ ለኛ ፡
እንደ ፡ ሰጠነ ፡ ደግሞ ። በርሳቸውና ፡ በኛ ፡ መኻከልም ፡ መ
ለየትን ፡ አላደረገም ፡ ልባቸውንም ፡ በሃይማኖት ፡ አነጻ
ው ። አሁንም ፡ ለምን ፡ እግዚአብሔርን ፡ ትፈታተናላች
ሁ ፡ ቀምበርስ ፡ ትጫናላችሁ ፡ በደቀ ፡ መዛሙርት ፡ ጫን
ቃ ፡ አባቶቻችን ፡ እኛም ፡ እንሸከመው ፡ ዘንድ ፡ የማንች
ለውን ፡ ቀምባር ፡ እርሱም ፡ የኦሪት ፡ ቀምበር ፡ ማንም ፡
ሊፈጽም ፡ የማይችለው ። በጌታ ፡ በየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ጸ
ጋ ፡ እንዲያው ፡ በሚሆን ፡ ያለ ፡ ምግባር ፡ ለሃይማኖት ፡
እንድንድን ፡ እናምናለን ፡ እንደለዚያ ። ሰዎችም ፡ ሁሉ ፡
ዝማሉ ። ጳውሎስና ፡ በርናባስም ፡ ሲያጫውቱ ፡ ሰሙ ፡
ተአምራትን ፡ ድንቅንም ፡ እግዚአብሔር ፡ ያደረገውን ፡

ባሕዛብ ፡፡ ዝምም ፡ ካሉ ፡ በኋላ ፡ መለሰ ፡ ያዕቆብ ፡ የጌታ ው ፡ ወንድም ፡ የተባለ ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ እላንት ፡ ሰዎ ች ፡ ወንድሞች ፡ ስሙኝ ፡፡ ሲሞን ፡ አስቀድሞ ፡ ተናግርዋ ልና ፡ እግዚአብሔር ፡ ወገኑን ፡ ከአሕዛብ ፡ ማኸል ፡ እንደ ፡ ጐበኘው ፡ ለስሙም ፡ እንደ ፡ ወሰደው ፡፡ ይህም ፡ ይሰማማ ል ፡ ለነቢያት ፡ ቃል ፡ እንደ ፡ ተጻፈ ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ ከዚ ህ ፡ በኋላ ፡ እመለሳለሁ ፡ እሰራለሁም ፡ የዳዊትን ፡ ቤት ፡ የ ወደቀውን ፡ የፈረሰውንም ፡ ተመልሼ ፡ እሰራለሁ ፡ አቆ መዋለሁም ፡፡ እግዚአብሔርን ፡ ይሹ ፡ ዘንድ ፡ የቀሩት ፡ ሰ ዎች ፡ አሕዛብም ፡ ሁሉ ፡ ስሜ ፡ በርሳቸው ፡ የተጸራው ፡፡ ይህነን ፡ ሁሉ ፡ ያደረገ ፡ እግዚአብሔር ፡ አለ ፡፡ የታወቀ ፡ ነ ውና ፡ ከጥንት ፡ ጀምሮ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ስራው ፡ ሁሉ ፡፡ ስለዚህም ፡ እኔ ፡ እፈርዳለሁ ፡ እንዳታደክሙ ፡ካሕዛብ ፡ የተመለሱትን ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ እንልክ ባቸው ፡ ከጣዖታት ፡ ርኵሳት ፡ ይርቁ ፡ ዘንድ ፡ ከዝሙት ም ፡ ከታነቀም ፡ ከደምም ፡፡ ይህ ፡ ሁሉ ፡ ከጣዖታት ፡ ማ ምለክ ፡ ጋራ ፡ ነበረና ፡ ከጣዖታት ፡ ማምለክም ፡ ጋራ ፡ አን ድነት ፡ እንዳይሆንላቸው ፡ ይህ ፡ ትእዛዝ ፡ ስለዚያ ፡ ዘመ ን ፡ ተሰጠ ፡ የሐዋርያት ፡ ምክር ፡ ሁኖ ፡ በምእምናን ፡ ሁ ሉ ፡ካይሁድና ፡ ካሕዛብ ፡ በነበሩ ፡ አንድነት ፡ ይደረግ ፡ ዘ ንድ ፡ እርሱ ፡ በርሳቸው ፡፡ ይህ ፡ ትእዛዝ ፡ በቃ ፡ ካይሁድ ፡ ወገንም ፡ ስለ ፡ ነበሩ ፡ ምእምናን ፡ ሌላ ፡ ነገር ፡ አይሹም ፡ ነበ ሩ ፡ ከፍቅር ፡ በቀር ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ አዩ ፡ ሐዋርያት ፡ ቀሳውስትም ፡ ከጉባኤ ፡ ጋራ ፡ ከርሳቸው ፡ ይመርጹ ፡ ዘንድ ፡ ሰዎችን ፡ ይሰዱም ፡ ዘንድ ፡ ወደ ፡ አንጾኪያ ፡ ከጳውሎስና ፡ ከበርናባስ ፡ ጋራ ፡፡ እርሳቸውም ፡ ይሁዳ ፡ በርሳበ ፡ የተባለ ፡ ሲላስም ፡ በለቲኒ ፡ ሲልዋኑስ ፡ የተባለ ፡፡ እርሳቸውም ፡ ከ ወንድሞች ፡ በፊት ፡ ነበሩ ፡፡ በጃቸውም ፡ ጻፉ ፡ ይህነን ፡ ነገር ፡፡ ከሐዋርያት ፡ ከቀሳውስትም ፡ ከወንድሞችም ፡ ወደ ፡ ወ ንድሞች ፡ ካሕዛብ ፡ ወገን ፡ ባንጾኪያ ፡ በሶርያም ፡ በቂል ቂያም ፡፡ ደስ ፡ ይበላችሁ ፡፡ ከኛ ፡ ሰዎች ፡ መጥተው ፡ እን ደወኳችሁ ፡ ልባችሁንም ፡ እንደ ፡ ለወጡት ፡ ሰምተናልና ፡ በነገራቸው ፡ እንዲህ ፡ ሲሉ ፡፡ ትገዘሩ ፡ ዘንድ ፡ ኦሪትንም ፡

ትጠብቁ ፡ ዘንድ ፡ ይገባል ፡፡ እኛ ፡ ያላዘዝናቸውን ፡፡ አየነም ፡ ባንድ ፡ በተሰበሰብነ ፡ ጊዜ ፡ ሰዎችን ፡ እንመርጽ ፡ ዘንድ ፡ የምንሰደቸው ፡ ወደላንተ ፡ ከወደጀቻችን ፡ ከበርናባስና ፡ ከጳውሎስ ፡ ጋራ ፡፡ ነፍሳቸውን ፡ የለወጡ ፡ ሰዎች ፡ ስለ ፡ ጌታችን ፡ ስለ ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ስም ፡፡ ይሁዳንና ፡ ሲላስን ፡ ላክነ ፡፡ እርሳቸውም ፡ ይነግርዋችኋል ፡ ባፋቸው ፡ ይህነን ፡ ነገር ፡፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ፈቅድዋልና ፡ እኛም ፡ ፈቅደናል ፡ ትርፍ ፡ ሸክም ፡ እንደንጭንባችሁ ፡ ከዚህ ፡ ከሚገባችሁ ፡ ነገር ፡ በቀር ፡፡ ትርቁ ፡ ዘንድ ፡ ለጣዖት ፡ ከመሥዋት ፡ ከደምም ፡ ከታነቀም ፡ ከዝሙትም ፡፡ ከዚህ ፡ ራሳችሁን ፡ ብጠብቁ ፡ መልካም ፡ ታድርጋላችሁ ፡፡ ጤና ፡ ይስጣችሁ ፡፡ በዚህ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ይታያል ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በሐዋርያት ፡ አፍ ፡ እንደደወድ ፡ በክርስቶስ ፡ የሚያምኑ ፡ በባርነት ፡ እንዲኖሩ ፡ ደሮ ፡ አርነታቸውን ፡ በወንጌል ፡ እንዲጠብቁ ፡፡ በግዝረት ፡ በሌላም ፡ በሕግ ፡ በታዘዘ ፡ ነገር ፡ አንድንምና ፡ በሃይማኖት ፡ አንጂ ፡ በሃይማኖትም ፡ የሚጸደቁ ፡ ቢወዱ ፡ ሕግን ፡ በመጠበቅ ፡ ይጸደቁ ፡ ዘንድ ፡ እግዚአብሔርን ፡ እጅግ ፡ ያሳዝናሉ ፡ የክርስቶስን ፡ ደም ፡ ከንቱ ፡ ያደርጋሉና ፡፡ ክርስቶስም ፡ ያደረገውን ፡ ሁሉ ፡ ስለ ፡ መድኃኒታችን ፡ ዝም ፡ እንደሚል ፡ ይቈጥራሉ ፡፡ ክርስቶስም ፡ አይጠቅምላቸውም ፡፡

ከየሩሳሌምም ፡ የተላኩ ፡ ወደ ፡ አንጾኪያ ፡ ደረሱ ፡፡ ሕዝብንም ፡ ሁሉ ፡ በሰበሰቡ ፡ ጊዜ ፡ መልእክቱን ፡ ሰጥዋቸው ፡፡ ባነበቡትም ፡ ጊዜ ፡ እጅግ ፡ ደሳላቸው ፡ ልባቸውም ፡ ጸና ፡፡ ይሁደና ፡ ሲላስ ፡ ግን ፡ ነቢያት ፡ ነበሩና ፡ ደስ ፡ አሰኙዋቸው ፡ ወንድሞችን ፡ በጅግ ፡ ነገርም ፡ አጸንዋቸው ፡፡ በርሳቸውም ፡ ዘንድ ፡ አያሌ ፡ ቀን ፡ ከተቀመጡ ፡ በኋላ ፡ በደኅና ፡ ሔዱ ፡ ከወንድሞች ፡ ወደ ፡ ሐዋርያት ፡፡ ሲላስ ፡ ግን ፡ ወደደ ፡ ከዚያ ፡ ይቀመጥ ፡ ዘንድ ፡፡ ጳውሎስና ፡ በርናባስም ፡ ተቀመጡ ፡ ባንጻኪያ ፡ አስተማሩም ፡ የምስራችንም ፡ ነገሩ ፡ ደግሞ ፡ ከሌሎች ፡ ከብዙ ፡ ሰዎች ፡ ጋራ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ነገር ፡፡ ከብዙ ፡ ቀንም ፡ በኋላ ፡ ጳውሎስ ፡ አለው ፡ በርናባስን ፡፡ ና ፡ እንመለስ ፡ እንጐብኛቸውም ፡ ወንድሞቻ

ችነን ፡ ባስተማርነበት ፡ አገር ፡ ሁሉ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ነገ
ር ፡ እንዴት ፡ ናቸው ። በርናባስም ፡ ወደደ ፡ ይወስድ ፡ ዘን
ድ ፡ ከርሳቸው ፡ ጋራ ፡ ዮሐንስን ፡ ማርቆስ ፡ የተባለውን ።
ጳውሎስ ፡ ግን ፡ ወደደ ፡ እንደይወስዱ ፡ ከርሳቸው ፡ ጋራ ፡
ይህነን ፡ ከርሳቸው ፡ የተለየውን ፡ በጰንፊልያ ፡ ከርሳቸው
ም ፡ ጋራ ፡ ያልመጣ ፡ ወደ ፡ ስራ ። በመካከላቸውም ፡ መ
ከፋፈት ፡ ሆነ ፡ እስኪለዩ ፡ ድረስ ። በርናባስም ፡ ማርቆስ
ን ፡ ወሰደ ፡ በመርከብም ፡ ሰረረ ፡ ወደ ፡ ቆጵሮስም ፡ ሔደ ።
ጳውሎስ ፡ ግን ፡ ሲላስን ፡ መረጠ ፡ ቸኵሎም ፡ ሔደ ፡ በእ
ግዚአብሔር ፡ ጸጋ ፡ ወደ ፡ ወንድሞች ። በሶርያም ፡ በቂል
ቂያም ፡ ዞረ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናትንም ፡ አጸና ። ከዚህ ፡
ነገር ፡ ይገለጻል ፡ ሰማዮችም ፡ እንደይነጹ ፡ በእግዚአብሔር ፡
ፊት ፡ በመላእክቱም ፡ ስንፍናውን ፡ እንደ ፡ ያገኝ ። ኢዮብ ፡
፬፤ ፲፰፥ ፲፭፤ ፲፭። ወዴት ፡ ይገኛልና ፡ ሰው ፡ ከጳውሎስ ፡ የ
ሚበልጥ ፡ በእግዚአብሔር ፡ መንግሥት ። ወዴት ፡ ይገኛሉ ፡
፪፤ ክርስቲያናት ፡ ወንድሞች ፡ የእግዚአብሔርም ፡ መለክ
ተኞች ፡ በፍቅር ፡ የተጸመዱ ፡ ጳውሎስና ፡ በርናባስ ፡ ተጸም
ደው ፡ እንደ ፡ ነበረ ። ደር ፡ እሌህ ፡ ፪፤ ወንድሞች ፡ አንድ ፡ አ
ካል ፡ የነበረ ፡ በክርስቶስ ፡ ላያሌ ፡ ቀን ፡ ተለዩ ፡ ስለ ፡ ሶስ
ተኛ ፡ ወንድም ፡ ስለ ፡ ማርቆስ ። ማርቆስም ፡ በውነት ፡ በፊ
ት ፡ በጎ ፡ አላደረገም ፡ በጰንፊልያ ፡ ሲለይ ፡ ከሐዋርያት ፡
ስለዚህም ፡ የጳውሎስ ፡ ቍጣ ፡ አሁን ፡ አልከፋም ። በኋ
ላም ፡ እሌህ ፡ ፫፤ በታላቅ ፡ ፍቅር ፡ ተሰማሙ ፡ እርሱ ፡ በር
ሳቸው ። የእግዚአብሔር ፡ መንፈስ ፡ አልተዋቸውምና ፡ የ
ክርስቶስን ፡ ስራ ፡ በጀቸው ፡ ያጠፉ ፡ ዘንድ ፡ በጸላትናት ፡
እርሱ ፡ በርሳቸው ።

አሁንም ፡ ጳውሎስ ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ኃይል ፡ ከሲላ
ስ ፡ ጋራ ፡ መንገዱን ፡ ሔደ ፡ ሁለተኛ ፡ ጊዜ ፡ ባሕዛብ ፡ መካ
ከል ፡ ወንጌልን ፡ ሊያስተምር ። ወደ ፡ ልስጥራና ፡ ወደ ፡ ደ
ርባም ፡ በደረሱ ፡ ጊዜ ፡ አንዱን ፡ ደህናውን ፡ ደቀ ፡ መዝሙር
ን ፡ አገኙ ፡ ስሙም ፡ ጢሞቴዎስ ። ያመነች ፡ የይሁዳዊ
ት ፡ ሴት ፡ ስምዋም ፡ ኤውኒቄ ፡ ልጅዋ ፡ የናቱም ፡ እናት ፡ ሎ
ኢስ ፡ ነበረች ። እሌህም ፡ ፪፤ ሴቶች ፡ ጢሞቴዎስን ፡ ያሳድ

ጉ ፡ ነበሩ ፡ በትግሣጽና ፡ በምክር ፡ ለእግዚአብሔር ፡፡ ጳው
ሎስም ፡ ይለዋል ፡፡ አንተ ፡ ከሕፃንነትህ ፡ ጀምረህ ፡ ተምረ
ሃልና ፡ የተቀደሰችን ፡ መጽሐፍ ፡ የምትችል ፡ ጠቢብ ፡ ታደ
ርገህ ፡ ዘንድ ፡ ለዘላለም ፡ መድኃኒት ፡ በየሱስ ፡ ክርስቶ
ስ ፡ ሃይማኖት ፡፡ ፪፤ ጢሞቴዎስ ፡ ፫፤ ፲፭፡፡ አባቱም ፡ አረሚ
ዊ ፡ ነበር ፡፡ ጢሞቴዎስም ፡ በጎ ፡ ምስክር ፡ ነበረለት ፡ በል
ስጥራና ፡ በኢቆኒዮም ፡ ከሚኖሩ ፡ ወንድሞች ፡፡ ይህነን ፡ ወ
ደደ ፡ ጳውሎስ ፡ ከርሳቸው ፡ ጋራ ፡ ያወጣ ፡ ዘንድ ፡ በወንጌ
ል ፡ ስብከት ፡ ይረዳቸው ፡ ዘንድ ፡፡ ላይሁድም ፡ እንደያሰን
ክል ፡ ገዘረው ፡፡ ከዚያ ፡ የነበሩት ፡ አይሁድ ፡ ሁሉ ፡ አባቱ
ን ፡ አውቀውት ፡ ነበሩና ፡ አረማዊ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡፡
  አገሩንም ፡ ሁሉን ፡ ሲዞሩ ፡ አዘዝዋቸው ፡ ይጠብቁ ፡ ዘን
ድ ፡ የታዘዘውን ፡ ትእዛዝ ፡ ከሐዋርያት ፡ ከቀሳውስትም ፡
በየሩሳሌም ፡ ከሚኖሩ ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ አብያተ ፡ ክር
ስቲያናት ፡ ጸኑ ፡ በሃይማኖት ፡፡ በቍጥርም ፡ በዙ ፡ ዕለት ፡
ዕለት ፡፡
  አሁንም ፡ ወደ ፡ ታናሽ ፡ እስያ ፡ ሊሔዱ ፡ ወደዱ ፡ ደግሞ ፡
እርሳቸው ፡ እንደ ፡ ፈቃደቸው ፡ አልቻሉም ፡፡ የቤተ ፡ ክር
ስቲያን ፡ መስራትና ፡ መዝረጋት ፡ ማጽናትም ፡ መፈጸም
ም ፡ የሰው ፡ አይደለም ፡ የእግዚአብሔር ፡ ስራ ፡ ነው ፡ እ
ንጂ ፡፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ መልእክተኛ ፡ ጌታው ፡ ወደ ፡
ሚሰደው ፡ ይሔደል ፡፡ መንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ ቃሉን ፡ በጊዜ
ው ፡ ወደሚወድ ፡ ይልካል ፡ ሲልከውም ፡ ይላል ፡፡ ዛሬ ፡
ቃሌን ፡ ብትሰሙ ፡ ልባችሁን ፡ አታጽኑ ፡፡ በበጎ ፡ ጊዜም ፡ የ
ማይሰማ ፡ የመንግሥት ፡ ሰማያት ፡ ደጅ ፡ ይዘጋበታል ፡፡ መ
ግባትንም ፡ አያገኝም ፡፡
  እግዚአብሔር ፡ ቃሉን ፡ አሁን ፡ ወደ ፡ ያሬት ፡ ልጆች ፡
መስደድ ፡ ፈቀደው ፡ ስለዚህ ፡ ሐዋርያትን ፡ ከሌላ ፡ መንገ
ድ ፡ ከለከላቸው ፡፡ ባለፏም ፡ ጊዜ ፡ ወደ ፡ አፍሪጊያና ፡ ወ
ደ ፡ ገላትያ ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ተከለከሉ ፡ ነገር ፡ እን
ዳይናገሩ ፡ በእስያ ፡፡ ወደ ፡ ሚስያም ፡ በመጡ ፡ ጊዜ ፡ ዞሩ ፡
ወደ ፡ ቢቲንያ ፡ ይሔዱ ፡ ዘንድ ፡፡ መንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ አል
ተዋቸውም ፡፡ ከሚስያም ፡ ባለፏ ፡ ጊዜ ፡ ወደ ፡ ጥሬዋስ ፡

መጡ ፡፡ ጥሬ.ዎስም ፡ በባሕር ፡ አጠገብ ፡ ትሬለችና ፡ ከዚያ ፡ ሊመለሱ ፡ ነበሩ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ሌላውን ፡ መንገድ ፡ ካላሳያቸው ፡፡ አሁንም ፡ ለጳውሎስ ፡ በሌሊት ፡ ራእይ ፡ ታየለት ፡፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ነበረ ፡ ከማቄዶኒያ ፡ ቁሞ ፡ የለመነው ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ ወደ ፡ መቄዶንያ ፡ እለፍ ፡ እርዳነም ፡፡ ይህነንም ፡ ራእይን ፡ ባየ ፡ ጊዜ ፡ የዚያን ፡ ጊዜ ፡ ፈለጉ ፡ ወደ ፡ መቄዶኒያ ፡ ይሄገሩ ፡ ዘንድ ፡፡ አውቀዋልና ፡ እግዚአብሔር ፡ እንደ ፡ ጸሬቸው ፡ ከዚያ ፡ ሊያስተምሩ ፡፡ ከጥሬዎስም ፡ ጀምሮ ፡ ሉቃስ ፡ ከርሳቸው ፡ ጋራ ፡ ሔደ ፡ አሌህም ፡ ባንድ ፡ ነበሩ ፡፡ ጳውሎስ ፡ ሲላስም ፡ ጢሞቴዎስም ፡ ሉቃስም ፡፡

ከጥሬዎስም ፡ ሰረሩ ፡ ወደ ፡ ሳሞትሬኪም ፡ መጡ ፡፡ በነጋውም ፡ ሔዱ ፡ ወደ ፡ ኔያጶሊስ ፡ በመቄዶኒያ ፡ ያለች ፡፡ ከዚያም ፡ ወደ ፡ ፊልጶስ ፡ እርስዋም ፡ የመቄዶንያ ፡ ከተማ ፡ ኮሎኒያም ፡ የምትሆን ፡፡ በዚቺም ፡ አገር ፡ አያሌ ፡ ቀን ፡ ተቀመጡ ፡፡ በሰንበትም ፡ ወጡ ፡ ካገር ፡ ወደ ፡ ሚደ ፡ ስትሪሞን ፡ ወደ ፡ ሚሉት ፡ ወንዝ ፡ ጸሎት ፡ ይደረግበት ፡ ዘንድ ፡ ወደ ፡ ለመደው ፡ ስፍራ ፡፡ በተቀመጡም ፡ ጊዜ ፡ ተናገሩ ፡ ከዚያ ፡ ለጸሎት ፡ ለተሰበሰቡት ፡ ሴቶች ፡፡ አንዲት ፡ ሴትም ፡ ስምዋን ፡ ሉዲያ ፡ የሚሉዋት ፡ ቃይ ፡ ሐርም ፡ የምትሸጥ ፡ ከቲያቲራ ፡ አገር ፡ ለእግዚአብሔር ፡ የምትገዛ ፡ ሰማች ፡፡ እግዚአብሔርም ፡ ልብዋን ፡ ከፈተ ፡ ከጳውሎስ ፡ የተባለውን ፡ ታስተውል ፡ ዘንድ ፡፡ እርስዋም ፡ በተጠመቀች ፡ ጊዜ ፡ ከቤተ ፡ ሰቦችዋ ፡ ጋራ ፡ ለመነቻቸው ፡ እንዲህ ፡ ስትል ፡፡ ያወቃችሁስ ፡ እንድሆን ፡ እኔ ፡ በጌታ ፡ እንደመንሁ ፡ ወደ ፡ ቤቴ ፡ ግቡና ፡ ተቀመጡ ፡፡ የግድም ፡ አለቻቸው ፡ እንዲህም ፡ ሆነ ፡፡ እርሳቸውም ፡ ወደ ፡ ጸሎት ፡ ሲሔዱ ፡ አንዲት ፡ ቀንጀዪቱ ፡ ተከተለቻቸው ፡ የሚያናግሬት ፡ መንፈስ ፡ ያደረባት ፡፡ በመናገርዋም ፡ ለጌቶችዋ ፡ እጅግ ፡ ጥቅም ፡ ትጠቅም ፡ ነበረች ፡፡ አሁን ፡ ሰይጣን ፡ በዚች ፡ ሴቲቱ ፡ አፍ ፡ ይተነኰልባቸው ፡ ዘንድ ፡ አሻ ፡፡ ደሮ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ጠበቃቸው ፡ በሰይጣን ፡ ወጽመድ ፡ እንዳይወድቁ ፡፡ ይህችም ፡ ሴቲቱ ፡ ሐዋርያትን ፡ አያሌ ፡ ጊዜ ፡ ተከተለች ፡ ከጸሎ

ት ፡ ሲመጡ ፡ እንዲህም ፡ ስትል ፡ ጮሀች ፡፡ እሌህ ፡ ሰዎች ፡ የልዑል ፡ አምላክ ፡ ባሮች ፡ ናቸው ፡፡ እርሳቸውም ፡ ያስ ተምርዋችኋል ፡ የመድኃኒትን ፡ መንገድ ፡፡ ሰይጣንም ፡ በ ዚህ ፡ ነገር ፡ ለትዕቢት ፡ ሊያስታቸው ፡ ነበር ፡ ደግ ፡ በትዕቢ ት ፡ ፈንታ ፡ ለትሕትና ፡ ሆነለት ፡ ለጳውሎስ ፡፡ በዚህ ፡ ነገር ፡ አዝና ፡ ወደዚያ ፡ መንፈስ ፡ ተመልሶ ፡ አለው ፡፡ አዝዛለ ሁ ፡ በየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ስም ፡ ከርስዋ ፡ ትወጣ ፡ ዘንድ ፡፡ በዚያም ፡ ጊዜ ፡ ወጣ ፡፡ አሁንም ፡ ሰይጣን ፡ ተቍጥቶ ፡ ጌ ቶችዋን ፡ አሳወከ ፡ በሐዋርያት ፡ ላይ ፡፡ ባዩ ፡ ጊዜ ፡ የመጠ ቀማቸው ፡ ተስፋ ፡ እንደ ፡ ተቈረጠ ፡ ጳውሎስንና ፡ ሲላስ ን ፡ ያዝዋቸው ፡፡ በገቢያም ፡ ጕተትዋቸው ፡ ወደ ፡ አለቆ ች ፡፡ ወደ ፡ ጭፍሮችም ፡ ባመጥዋቸው ፡ ጊዜ ፡ አሉ ፡፡ እሌ ህ ፡ ፪፡ ሰዎች ፡ አገራችንን ፡ እጅግ ፡ አወኩ ፡ እርሳቸውም ፡ አይሁድ ፡ ናቸው ፡፡ እንቀበለውም ፡ ዘንድ ፡ እናደርገው ም ፡ ዘንድ ፡ የማይገባነውን ፡ ሕግ ፡ ይናገራሉ ፡፡ እኛ ፡ የሮ ም ፡ ሰዎች ፡ ነን ፡፡ ሕዝብም ፡ ተነሣባቸው ፡፡ ጭፍሮችም ፡ ልብሳቸውን ፡ አስገፈፉ ፡ በሽመልም ፡ አስመትዋቸው ፡፡ እጅግም ፡ ካቈሰልዋቸው ፡ በኋላ ፡ ወደ ፡ ግዞት ፡ ቤት ፡ ጣል ዋቸው ፡፡ የግዞትንም ፡ ጠባቂ ፡ አዘዙት ፡ ተጠንቅቆ ፡ ይጠ ብቃቸው ፡ ዘንድ ፡፡ በዚህም ፡ ትእዛዝ ፡ በታዘዘ ፡ ጊዜ ፡ አጋ ዛቸው ፡ ወደ ፡ ውስጡ ፡ ግዞት ፡፡ እግራቸውንም ፡ አጸና ፡ በ ንጨት ፡፡ በመንፈቀ ፡ ሌሊትም ፡ ይጸልዩ ፡ እግዚአብሔርን ም ፡ ያመሰግኑ ፡ ነበረ ፡ ጳውሎስና ፡ ሲላስ ፡፡ የእግዚአብ ሔር ፡ መንፈስ ፡ ልባቸውን ፡ በመከራቸው ፡ አጽንቶታልና ፡ በሐዘን ፡ ፈንታ ፡ ያመሰግኑ ፡ ይመኩም ፡ ዘንድ ፡፡ እሥሮች ም ፡ ሰምዋቸው ፡፡ ድንገትም ፡ ታላቅ ፡ መናወጥ ፡ ሆነ ፡፡ እግዚአብሔር ፡ መስክሮላቸዋልና ፡፡ የግዞትም ፡ መሠ ረት ፡ ተናወጠ ፡ ደጆችም ፡ ሁሉ ፡ ተከፈቱ ፡፡ እሥራትም ፡ ለታሠረት ፡ ሁሉ ፡ ተፈታላቸው ፡፡ የግዞትም ፡ ጠባቂ ፡ በተ ነሣ ፡ ጊዜ ፡ ግዞትንም ፡ ባየ ፡ ጊዜ ፡ ደጅ ፡ ሁሉ ፡ ተከፍቶ ፡ ሰይፉን ፡ መዘዘ ፡ ራሱን ፡ ይገድል ፡ ዘንድ ፡፡ የታሠረት ፡ የ ኰበለሉ ፡ መስሎታልና ፡፡ ጳውሎስም ፡ በታላቅ ፡ ድምጽ ፡ ጮሀበት ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ በራስህ ፡ ክፉ ፡ አታድርግ ፡፡ እ

ኛ ፡ ሁላችን ፡ ከዚህ ፡ ነና ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ አውቀ ፡ እሌ
ህ ፡ ሰዎች ፡ ማን ፡ እንደሆኑ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ሰዎች ፡ ነበ
ረና ፡፡ እርሳቸውንም ፡ እንደ ፡ በደላቸው ፡ ፈራ ፡ አዘነም ፡
ስለ ፡ ኃጢአቱ ፡፡ መብራትንም ፡ ወስደ ፡ ተነሣ ፡ ኢየተንቀ
ጠቀጠም ፡ ገባ ፡፡ ሰግደም ፡ ወደቀ ፡ ለጳውሎስና ፡ ለሲላስ ፡፡
ወደ ፡ ሚደም ፡ አወጣቸው ፡፡ አለም ፡፡ ጌቶቼ ፡ ሆይ ፡ ምን
ድር ፡ ደገባኛል ፡ አደርግ ፡ ዘንድ ፡ እንድድን ፡፡ እርሳቸው
ም ፡ አሉት ፡፡ በጌታ ፡ በየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ እመን ፡ ትድናለ
ህም ፡ ቤትህም ፡ ሁሉ ፡፡ የጌታንም ፡ ነገር ፡ ነገሩት ፡ በቤቱ ፡
ላሉትም ፡ ሰዎች ፡ ሁሉ ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ የዘላለም ፡
መድኃኒት ፡ ያመጡለትን ፡ ሰዎች ፡ ወድዋቸዋልና ፡ ወሰደ
ቸው ፡ በሌት ፡ ቍሥላቸውንም ፡ አጠበላቸው ፡፡ የዚያን ፡
ጊዜም ፡ ተጠመቀ ፡ እርሱ ፡ የቤቱም ፡ ሰዎች ፡፡ ወደ ፡ ቤቱ
ም ፡ አወጣቸው ፡ ማዕድም ፡ አቀረበላቸው ፡፡ ደሳለውም ፡
እርሱ ፡ የቤቱም ፡ ሰዎች ፡ ሁሉ ፡፡ በእግዚአብሔር ፡ ስላ
መኑ ፡፡ እውነተኛ ፡ ደስታ ፡ አዘን ፡ የሌለበት ፡ በውነተኛ ፡ ሃ
ይማኖት ፡ ይገኛልና ፡ ብቻ ፡፡ ያለም ፡ ደስታ ፡ ሁሉ ፡ ግን ፡ ከን
ቱ ፡ ነው ፡ ጢስንም ፡ ይመስላል ፡፡ የእግዚአብሔር ፡ ደስታ
ም ፡ ከኃጢአት ፡ ስርየት ፡ የሚነሣ ፡ ሁለግዜ ፡ ይኖራል ፡፡

የፊልጲስ ፡ አለቆችም ፡ ማልደው ፡ ጭፍሮችን ፡ ሰደዱ ፡
እንደህ ፡ ሲሉ ፡፡ አውጣ ፡ እለዚያን ፡ ፪፤ ሰዎች ፡፡ እርሳቸ
ው ፡ ፈርተዋልና ፡ በሌሊት ፡ ከሆነ ፡ መናወጥ ፡ የተነሣ ፡፡ የ
ግዞትም ፡ ጠባቂ ፡ የምስራች ፡ ነገረው ፡ ጳውሎስን ፡ እንደ
ህ ፡ ሲል ፡፡ አለቆች ፡ ላኩ ፡ ትወጡ ፡ ዘንድ ፡፡ አሁንም ፡ ው
ጡ ፡ በደህናም ፡ ሒዱ ፡፡ ጳውሎስ ፡ ግን ፡ እግዚአብሔር ፡ በ
ሁሉ ፡ በመለክተኞቹ ፡ ይመሰገን ፡ ዘንድ ፡ ብሎ ፡ አላቸው ፡
በግልጽ ፡ መቱን ፡ እኛ ፡ የሮም ፡ ሰዎች ፡ ስንሆን ፡፡ ያለ ፡ ፍር
ድም ፡ በደሉን ፡ በግዞትም ፡ ጣሉን ፡፡ አሁንም ፡ በሥውር ፡
ያወጡናልን ፡፡ አይሆንም ፡፡ እርሳቸው ፡ መጥተው ፡ ያው
ጡን ፡ እንጅ ፡፡ ጳውሎስ ፡ በጠርሴስ ፡ ተወልድዋልና ፡ የጠር
ሴስ ፡ ሰዎች ፡ ሁሉ ፡ ሥልጣን ፡ ከተቀበሉ ፡ በኋላ ፡ የሮም ፡
ባላገሮች ፡ ይሆኑ ፡ ዘንድ ፡፡ የሮምም ፡ ባላገሮች ፡ ከሌላ ፡
ፍርድ ፡ በታች ፡ አልነበረም ፡ ከቄሣር ፡ እንጅ ፡ ከሮምም ፡

ጉባኤ ፡ በታች ፡፡ ከለዚህም ፡ ሌላ ፡ ፈራጅ ፡ አልፈረደባቸውም ፡፡ ጭፍሮችም ፡ የጳውሎስን ፡ ነገር ፡ ላለቆች ፡ ነገሩ ፡፡ እለዚያም ፡ የሮም ፡ ሰዎች ፡ እንደሆኑ ፡ በሰሙ ፡ ጊዜ ፡ ፈሩ ፡ ወደርሳቸውም ፡ መጡ ፡ አወጥዋቸውም ፡፡ ከከተማም ፡ ይወጡ ፡ ዘንድ ፡ ለመንዋቸው ፡፡ ከግዞትም ፡ ከወጡ ፡ በኋላ ፡ ገቡ ፡ ወደ ፡ ሉዲያ ፡፡ ወንድሞችንም ፡ አይተው ፡ አጽንዋቸው ፡ ወጡም ፡፡

ይዞሩም ፡ በነበሩ ፡ ጊዜ ፡ ባምፊጶሊስ ፡ ባጶሎንያም ፡ ወደ ፡ ተሳሎንቄ ፡ መጡ ፡፡ ከዚያም ፡ ያይሁድን ፡ መስጊድ ፡ አገኙ ፡፡ ጳውሎስም ፡ እንደ ፡ ልማዱ ፡ ገባ ፡ ወደርሳቸው ፡፡ ሦስት ፡ ሰንበትም ፡ የመጽሐፍ ፡ ቅዱስን ፡ ነገር ፡ ነገራቸው ፡ ኢየከፈተ ፡ ኢየገለጸም ፡ ክርስቶስ ፡ እንዲገባው ፡ ሕማማትን ፡ ይቀበል ፡ ዘንድ ፡ ከሙታንም ፡ ይነሣ ፡ ዘንድ ፡ እንደህም ፡ ሲል ፡፡ ይህ ፡ ክርስቶስ ፡ የሱስ ፡ ነው ፡ እኔ ፡ የማስተምራችሁ ፡ እርሱን ፡፡ ከርሳቸውም ፡ አያሌ ፡ ሰዎች ፡ አመኑ ፡፡ ከጳውሎስና ፡ ከሲላስም ፡ ጋራ ፡ ሆኑ ፡፡ ከአረማውያንም ፡ ከመልካም ፡ ሰዎች ፡ እጅግ ፡ ብዙ ፡፡ ከሴቶችም ፡ ከታላለቆች ፡ ጥቂት ፡ ያይደሉ ፡፡ አይሁድ ፡ ግን ፡ ያላመኑበት ፡ ቀኑባቸው ፡ ክፉ ፡ ሰዎችን ፡ ከገቢያ ፡ እስኪሰበስቡባቸው ፡ ድረስ ፡፡ አገርንም ፡ አወኩ ፡፡ በያሶንም ፡ ቤት ፡ እንግድነት ፡ የመጡበት ፡ ቆሙ ፡ ሲሹዋቸው ፡ ወደ ፡ ሕዝብ ፡ ይወስድዋቸው ፡ ዘንድ ፡፡ ባላገኙዋቸውም ፡ ጊዜ ፡ ያሶንን ፡ ጉተቱ ፡ ሌሎችንም ፡ ሰዎች ፡ ከወንድሞች ፡ ወደገር ፡ አለቆች ፡፡ እንዲህ ፡ ሲሉም ፡ ጮሁ ፡፡ እሌህ ፡ ናቸው ፡ ዓለምን ፡ ያወኩ ፡ ደግሞም ፡ ወዲህ ፡ መጡ ፡፡ ያሶንም ፡ ተቀበላቸው ፡፡ እሌህም ፡ ሁሉ ፡ ያድርጋሉ ፡ የቄሣርን ፡ ትእዛዝ ፡ የሚጸላ ፡ እንዲህ ፡ ሲሉ ፡፡ ሌላ ፡ ንጉሥ ፡ አለ ፡ የሱስ ፡ የሚሉት ፡፡ ሕዝብንም ፡ ያገርንም ፡ አለቆች ፡ አሳወኩ ፡ ይህነን ፡ ነገር ፡ በሰሙ ፡ ጊዜ ፡፡ ከያሶንም ፡ ከቀሩትም ፡ ምላሽ ፡ ተቀበሉ ፡ ለቀቅዋቸውም ፡፡ ወንድሞችም ፡ የዚያን ፡ ጊዜን ፡ በሌሊት ፡ ሰደድዋቸው ፡ ጳውሎስንና ፡ ሲላስን ፡ ወደ ፡ ቤሪያ ፡፡ ከዚያም ፡ ወደ ፡ አይሁድ ፡ መስጊድ ፡ ገቡ ፡፡ እርሳቸውም ፡ የከበሩ ፡ ነበሩ ፡ በተሳሎኒቄ ፡ ከሚኖሩት ፡ ይልቅ ፡፡ ተቀብለ

ዋልና ፡ ነገራቸውን ፡ በፍጹም ፡ ልባቸው ፡፡ ሁልጊዜም ፡ መረመሩ ፡ መጻሕፍትን ፡ ይህ ፡ ነገር ፡ እንዴህ ፡ እንደሆነ ፡፡ ከርሳቸውም ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ አመኑ ፡፡ ካረማውያንም ፡ እጅግ ፡ ከተመረጡትም ፡ ሴቶች ፡፡ ወንዶችም ፡ ጥቂት ፡ ያይደሉ ፡፡ አይሁድም ፡ በተሰሎንቄ ፡ ያሉት ፡ በሰሙ ፡ ጊዜ ፡ ጳውሎስ ፡ በቤሪያ ፡ እንደስተማረ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ነገር ፡ ወደዚያ ፡ ደግሞ ፡ መጡ ፡ ሰዎችንም ፡ አናወጡ ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ሰደዱ ፡ ወንድሞች ፡ ጳውሎስን ፡ ይሔድ ፡ ዘንድ ፡ ወደ ፡ ባሕር ፡፡ ሲላስና ፡ ጢሞቴዎስ ፡ ግን ፡ ከዚያ ፡ አያሌ ፡ ቀን ፡ ተቀመጡ ፡፡ ጳውሎስንም ፡ የተከተሉት ፡ ይዘውት ፡ ሔዱ ፡ ወደ ፡ አቴና ፡ ወደ ፡ አቲካ ፡ ከተማ ፡ የጽርዕ ፡ ጥበብ ፡ ሁሉ ፡ ወደተከማቸችባት ፡ አገር ፡፡ ይሸኙትም ፡ የነበረት ፡ ሒደው ፡ ከርሱ ፡ መልእክትን ፡ ወሰዱ ፡ ወደ ፡ ሲላስና ፡ ወደ ፡ ጢሞቴዎስ ፡ ፈጥነው ፡ ወደርሱ ፡ ይመጡ ፡ ዘንድ ፡፡ ሔዱም ፡፡ ጳውሎስ ፡ ግን ፡ ሲጠብቃቸው ፡ ባቴና ፡ ሰውነቱ ፡ ተቈጣበት ፡ በራሱ ፡ አገሪቱን ፡ አይትዋልና ፡ ብዙ ፡ ጣዖት ፡ እንደመለከች ፡፡ አይሁድንም ፡ አስተማረ ፡ የተገዙትንም ፡ በጉባኤ ፡ በገቢያም ፡ የሚያገኘውን ፡ ሁልጊዜ ፡፡ ከኤጲቈርስም ፡ ከስቶአም ፡ ፈሎሶፎች ፡ ይጋደሉት ፡ ነበረ ፡፡ ሌሎችም ፡ እንደህ ፡ አሉ ፡፡ ምን ፡ ይሻል ፡ ይህ ፡ ነገር ፡ ዘሪ ፡ ይል ፡ ዘንድ ፡፡ ሌሎችም ፡ አሉ ፡፡ ይህ ፡ ያስተምረናል ፡ ያዲሶች ፡ አማልክትን ፡ ትምህርት ፡፡ ያስተምራቸው ፡ ነበረና ፡ በየሱስ ፡ በትንሣኤውም ፡፡ ወደ ፡ ሸንጎም ፡ አርዮስ ፡ ፈጎስ ፡ ወደ ፡ ሚሉት ፡ ቦታ ፡ ወሰዱት ፡ እንደህ ፡ ሲሉ ፡፡ እንችልምን ፡ እናውቅ ፡ ዘንድ ፡ ይህነን ፡ አዲስ ፡ ትምህርት ፡፡ ጀርዋችን ፡ ባዲስ ፡ ነገር ፡ ትደክማለችና ፡፡ እኛም ፡ እንወደለን ፡ እናውቅ ፡ ዘንድ ፡ ይህ ፡ ነገር ፡ ምንድር ፡ ነው ፡፡ የአቴና ፡ ሰዎች ፡ ሁሉ ፡ ወደርስዋ ፡ የመጡትን ፡ እንግዶች ፡ አይለዩም ፡ ነበረና ፡ ለሌላ ፡ ነገር ፡ እንግዲ ፡ ነገር ፡ ሊሰሙ ፡ ሊናገሩም ፡ እንጅ ፡፡ ጳውሎስም ፡ ባርዮስ ፡ ፈጎስ ፡ ማኸል ፡ በቆመ ፡ ጊዜ ፡ አለ ፡፡ እላንተ ፡ ያቴና ፡ ሰዎች ፡ አይቻችኋለሁ ፡ በስራችሁ ፡ ሁሉ ፡ ያማልክትን ፡ ማምለክ ፡ እንድታብዙ ፡፡ እኔ ፡ ሳልፍ ፡ አይቻለሁና ፡ የምታመልኩበትን ፡ መሠ

ውያ ፡ በርሱ ፡ የተጻፈ ፡ የሚል ። ላልተወቀ ፡ አምላክ ።
ይህም ፡ የምታመለኩት ፡ የማታውቁትም ፤ ይህንን ፡ እኔ ፡
አስታውቃችኋለሁ ። ዓለምን ፡ የፈጠረ ፡ አምላክ ፡ በርስዋ ፡
ያለውንም ፡ ሁሉ ። እርሱ ፡ የሰማይና ፡ የምድር ፡ ጌታ ፡
ነውና ፡ እጅ ፡ በሰራው ፡ መቅደስ ፡ አይኖርምም ፡ የሰው
ም ፡ እጅ ፡ አያገለግለውም ። ማንንም ፤ አይሻም ። እር
ሱ ፡ ይሰጣል ፡ እንጂ ፤ ለሁሉ ፡ ሕይወትንና ፡ እስትንፋስ
ን ። እርሱም ፤ ፈጠረ ፡ አሕዛብን ፡ ሁሉ ፡ ካንድ ፡ ሰው ፡ ይ
ኖሩ ፡ ዘንድ ፡ በምድር ፡ ፊት ፡ ሁሉ ፡ ላይ ። በየጊዜውም ፡
ዘመኑን ፡ ሰራ ፡ ከጥንት ፡ ጀምሮ ፡ ስፍራቸውንም ፡ ይኖሩበ
ት ፤ ዘንድ ። እግዚአብሔርን ፡ እንዲሹት ፡ እንዲፈልጉት
ም ፡ ምናልባት ፡ ያገኙት ፡ እንደሆን ። ከኛ ፡ ከሁላችን ፡ የ
ራቀ ፡ አይደለምና ። እኛ ፡ በርሱ ፡ እንኖራለንና ፡ እንንቀሳቀሳ
ለንም ፡ እንገኛለንም ። ከላንት ፡ ቅኔ ፤ ከሚያደርጉ ፡ ሰዎች ፡
እንደሉ ። እኛ ፡ የርሱ ፡ ዘመዶች ፡ ነን ። እኛስ ፡ ያምላክ ፡
ዘመዶች ፡ ከሆነ ፡ አይገባም ፡ እንል ፡ ዘንድ ፡ ወርቅም ፡ ሆ
ነ ፡ ብርም ፡ ሆነ ፤ የተቀረጸም ፡ ደንጊያ ፡ በሰው ፡ ብልሃት ፡
ባሳቡም ። ይህ ፡ አምላክን ፡ ይመስላል ። ያንንም ፡ የድን
ቍርናውን ፡ ወራት ፡ እግዚአብሔር ፡ አሳለፈ ። አሁን ፡ ግ
ን ፡ ሰውን ፡ ሁሉን ፡ አዘዘ ፡ ንስሐ ፡ ይገቡ ፡ ዘንድ ፡ በየቦታ
ቸው ። ባለሙ ፤ የሚፈርድበትን ፡ ቀን ፡ አቁሞዋልና ፡ በቅ
ን ፡ ፍርድ ፡ ባንድ ፡ ሰው ፡ እጅ ፡ በመረጸው ። ሃይማኖትን
ም ፡ ለሁሉ ፡ ሰጠው ፡ እርሱን ፡ በማስነሣቱ ፡ ከሙታን ።
በሙታንም ፡ መነሣት ፡ በሰሙ ፡ ጊዜ ፡ እኩሌታቸው ፡ አፌ
ዙ ። እኩሌታቸውም ፡ አሉ ። ይህንንም ፡ ደግሞ ፡ እንሰማ
ሃለን ። እንደሁም ፡ ወጣ ፡ ጳውሎስ ፡ ከመካከላቸው ።
ከሰዎችም ፡ ተከፍለው ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ሆኑ ፡ አመ
ኑም ። ከርሳቸውም ፡ እንዲ ፡ ዲዮናስዮስ ፡ ነበረ ፡ አንድ ፤
ካርዮስ ፡ ፋጎስ ፡ ፈራጆች ። አንዲት ፡ ሴትም ፡ ስምዋን ፡ ደ
ማሪስ ፡ የሚልዋት ፡ ሌሎችም ፡ ከርሳቸው ። ስለዚህም ፡
ስለ ፡ አርዮስፋጎስ ፡ ዲዮናስዮስ ፡ እጅግ ፡ ሐሰት ፡ ተጻፈ ።
እውነት ፡ ሁና ፡ ስለርሱ ፡ የምናውቀው ፡ ይህ ፡ ብቻ ፡ ነው ፡
በሐዋርያት ፡ ስራ ፡ የተጻፈ ፡ ዲዮናስዮስም ፡ የቆርንቶስ ፡

ኤጲስቆጶስ ፡ ስለርሱ ፡ የሚል ፡፡ እርሱ ፡ ባቴና ፡ ላለች ፡ ቤ
ተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሥርዓት ፡ እንደደረገ ፡፡

የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ጢሞቴዎስ ፡ ከመቄዶንያ ፡ ተመልሶ ፡
ከጳውሎስ ፡ ጋራ ፡ ባቴና ፡ ተገናኘ ፡፡ እርሱንም ፡ ቶሎ ፡ ላ
ከ ፡ ወደ ፡ ተሳሎንቄ ፡ መጀመርያዪቱንም ፡ መልእክቱን ፡
ጽፎላቸው ፡ በጢሞቴዎስ ፡ እጅ ፡ ሰደደት ፡ ልባቸውን ፡ ለ
ማጽናት ፡ ለማቅናትም ፡ የተሳሎንቄ ፡ ጉባኤ ፡ እጅግ ፡ መ
ከራ ፡ ስለ ፡ ተቀበለች ፡ ካይሁድ ፡፡ ይህም ፡ ሆነ ፡ ከክርስቶ
ስ ፡ ልደት ፡ በኋላ ፡ በ፶፩ ፡ አመት ፡፡

ጢሞቴዎስንም ፡ ከላከው ፡ በኋላ ፡ ጳውሎስ ፡ ለብቻው ፡
አቴናን ፡ ትቶ ፡ ወደ ፡ ቆርንቶስ ፡ አገር ፡ ሔደ ፡፡ ይህችም ፡
ያካያ ፡ ምድር ፡ ታላቅ ፡ ከተማ ፡ ነበረች ፡ እጅግ ፡ ነጋደች ፡
እጅግም ፡ ፈሎሶፎች ፡ የነበሩባት ፡፡ በ፪ ፡ ወገን ፡ ባሕር ፡ ደ
ረሰባት ፡ ፪ ፡ ሚና ፡ የሚሉትም ፡ መርከቦች ፡ የሚቀመጡበ
ት ፡ ቦቶች ፡ ነበሩላት ፡ ያንዱ ፡ ስም ፡ ከንኽሬያ ፡ ያንዱም ፡
ሌኻዮን ፡፡ ከእስያም ፡ የመጡ ፡ መርከቦች ፡ በከንኽሬያ ፡
ተቀመጡ ፡ ከኢጣልያ ፡ ግን ፡ የመጡ ፡ በሌኻዩን ፡ ተቀመ
ጡ ፡፡ እንደሁም ፡ ኑሬ ፡ የሮም ፡ መንግሥት ፡ ብልሃት ፡ ሁ
ሉ ፡ ከነግድ ፡ ጋራ ፡ በርስዋ ፡ ተከማቸች ፡፡ ደግ ፡ ይህች ፡ ከ
ተማ ፡ ከብልሃትና ፡ ከባለጠግነት ፡ ሁሉ ፡ ጋራ ፡ በመንፈሳ
ዊ ፡ ጨለማ ፡ ተቀመጠች ፡፡ የጣዖት ፡ ማምለክ ፡ ከዝሙ
ት ፡ ጋራ ፡ ሁንዋልና ፡ ያፍርደቴ ፡ ማምለክ ፡ ከዚህ ፡ ከዝ
ሙት ፡ ሁሉ ፡ ጋራ ፡ በዛ ፡ ከሌላ ፡ስፍራ ፡ ይልቅ ፡፡ በዚህ
ም ፡ ስፍራ ፡ እግዚአብሔር ፡ ታላቅ ፡ ጉባኤ ፡ ይመርጽለት ፡
ነበረ ፡ ጳውሎስንም ፡ ላከ ፡ ይሰበስባቸው ፡ ዘንድ ፡ ወንጌል
ን ፡ በመስበክ ፡፡

ወደ ፡ ቆርንቶስም ፡ በደረሰ ፡ ጊዜ ፡ አንደን ፡ አይሁዳዊ ፡
ሰውን ፡ አገኘ ፡ ስሙ ፡ አኩላስ ፡ ከምሽቱ ፡ ከጵርስኪላ ፡
ጋራ ፡፡ አኩላስም ፡ በጶንጦስ ፡ ተወለደ ፡ በብዙ ፡ አገርም ፡
ይዞር ፡ ነበረ ፡፡ ወደ ፡ ቆርንቶስም ፡ ሳይደርስ ፡ በሮምያ ፡ ተቀ
መጠ ፡ አቅላውዴዎስ ፡ ቄሣር ፡ አይሁድን ፡ እስኪያዛቸ
ው ፡ ድረስ ፡ ከሮምያ ፡ ይወጡ ፡ ዘንድ ፡፡ ጳውሎስም ፡ ከር
ሳቸው ፡ ካኩላስና ፡ ከጵርስኪላ ፡ ጋራ ፡ ተቀመጠ ፡ ከስራቸ

ው ፡ ወገን ፡ ነበረና ፡ ይሰራም ፡ ነበር ፡ ስራቸውም ፡ የድን
ኳን ፡ ሽማ ፡ ነበረ ፡፡ ቅድሚ ፡ ቅድሚም ፡ አስተማረ ፡ በጉባ
ኤ ፡ አይሁድንና ፡ አረማውያንን ፡፡ ከመቄዶንያም ፡ በመ
ጡ ፡ ጊዜ ፡ ሲላስና ፡ ጢሞቴዎስ ፡ ጳውሎስ ፡ በነገረ ፡ በረ
ታ ፡፡ ለአይሁድም ፡ መሰከረ ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ እንደ ፡ ሆ
ነ ፡፡ በተጠናወቱትም ፡ በተሳደቡትም ፡ ጊዜ ፡ ልብሱን ፡ አ
ረገፈ ፡ አላቸውም ፡፡ ደማችሁ ፡ በራሳችሁ ፡ ላይ ፡ ይሁን ፡፡
እኔ ፡ ንጹሕ ፡ ነኝ ፡ ከነፍሳችሁ ፡፡ ወንጌልን ፡ አስተምርያች
ኋለሁና ፡ እላንት ፡ አልተቀበላችሁትም ፡ ብቻ ፡ ከንጊደህ ፡
ወደህ ፡ ወደ ፡ አሕዛብ ፡ እሔደለሁ ፡፡ ከዚያም ፡ ወጥቶ ፡ ገ
ባ ፡ ወደንድ ፡ ሰው ፡ ቤት ፡ ስሙ ፡ ዩስጦስ ፡ ለእግዚአብሔ
ር ፡ የሚገዛ ፡፡ ቤቱም ፡ ወደ ፡ መስጊድ ፡ ቀረበ ፡፡ ክርስጶስ
ም ፡ የመስጊድ ፡ አለቃ ፡ አመነ ፡ በጌታ ፡ ከቤቱ ፡ ሰዎች ፡ ሁ
ሉ ፡ ጋራ ፡፡ ብዙ ፡ ሰዎችም ፡ ከቆሮንቶስ ፡ ወገን ፡ በሰሙ ፡
ጊዜ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ትምህርት ፡ አመኑ ፡ ተጠመቁ
ም ፡፡ ጌታም ፡ ጳውሎስን ፡ አለ ፡ በሌሊት ፡ በሕልም ፡፡ አ
ትፍራ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ተናገር ፡ ዝምም ፡ አትበል ፡፡ እኔ ፡ ካን
ተ ፡ ጋራ ፡ ነኝና ፡ ማንም ፡ እጁን ፡ የሚጥልብህ ፡ የለምና ፡
ክፉ ፡ ሊያደርግብህ ፡፡ በዚህ ፡ አገር ፡ ታላቅ ፡ ወገን ፡ አለኝ
ና ፡፡ የጳውሎስ ፡ ልብም ፡ ከዚህ ፡ ከጌታው ፡ ነገር ፡ የተነሣ ፡
በጸና ፡ ጊዜ ፡ ደስ ፡ ብሎ ፡ የተቀበለውን ፡ ድካምና ፡ መከ
ራ ፡ ያይሁድንም ፡ ጸላትነት ፡ ታገሠ ፡ ወንጌልንም ፡ በመስ
በክ ፡ አልደከመም ፡፡ በቆሮንቶስም ፡ የተቀመጠበት ፡ ጊ
ዜ ፡ ሁሉ ፡ ፩ ፡ አመት ፡ ከ፯ ፡ ወር ፡ ነበረ ፡፡ ጋልዮንም ፡ አዲ
ስ ፡ ሹም ፡ ባካያ ፡ ላይ ፡ በተሾመ ፡ ጊዜ ፡ አይሁድ ፡ ተባብ
ረው ፡ በጳውሎስ ፡ ተነሡ ፡፡ ሊያሸንፉበት ፡ ተስፈ ፡ አድር
ገዋልና ፡፡ ጳውሎስንም ፡ ወሰዱት ፡ ወደ ፡ መቀመጫው ፡
እንደህ ፡ ሲሉ ፡፡ ይህ ፡ ሰዎችን ፡ ያባብላል ፡ እግዚአብሔ
ርን ፡ ያመልኩ ፡ ዘንድ ፡ ያለ ፡ ሥርዓት ፡፡ ጳውሎስም ፡ በ
ወደደ ፡ ጊዜ ፡ አፉን ፡ ይከፍት ፡ ዘንድ ፡ ጋልዮን ፡ አይሁድ
ን ፡ አላቸው ፡፡ የመበደልና ፡ የመበደሉ ፡ ቢሆን ፡ ወይስ ፡ ሌ
ላ ፡ ክፉ ፡ ነገር ፡ መልካም ፡ ነበረ ፡ እሰማችሁ ፡ ዘንድ ፡፡ በ
ሌላ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ መጣላት ፡ ስለሚሆን ፡ ስለ ፡ ስም ፡ ስለ ፡

ሕግም ፡ አላንት ፡ አወቁ ፡ አላንት ፡ አይሁድ ። እኔ ፡ በዚ
ህ ፡ ነገር ፡ አልፈርድምና ። ከዚያ ፡ ወዲያም ፡ አስወጣቸ
ው ፡ ከወንበሩ ፡ ፊት ። አረማውያንም ፡ ሁሉ ፡ ሶስቴኔስ
ን ፡ ያዙት ፡ የምስጊድን ፡ አለቃ ፡ በወንበር ፡ ፊትም ፡ መቱ
ት ፡ ባይሁድ ፡ ተቈጥተዋልና ፡ ጋልዮንም ፡ አንዷችን ፡ አላ
ለም ። ጳውሎስም ፡ እጅግ ፡ ቀን ፡ በቆሮንቶስ ፡ ከተቀመ
ጠ ፡ በኋላ ፡ ወንድሞችን ፡ ተሰናበተና ፡ ሔደ ፡ ከርሱም ፡ ጋ
ራ ፡ ጵርስኪላና ፡ አኩላስ ፡ ራሱን ፡ ተላጭቶ ፡ በክንኽሬ
ያ ። ስለት ፡ ነበረበትና ። ወደ ፡ ኤፌሶንም ፡ ደረሰ ። እለ
ዚያውንም ፡ ከዚያ ፡ ተዋቸው ። እርሱ ፡ ግን ፡ ወደ ፡ ጉባ
ኤ ፡ ገባ ፡ ለአይሁድም ፡ ተናገረ ። እርሳቸውም ፡ ለመኑት ፡
እጅግ ፡ ቀን ፡ በርሳቸው ፡ ዘንድ ፡ ሊኖር ፡ ልመናቸውን ፡ ግ
ን ፡ አልሰማም ። ተሰናበታቸውም ፡ እንዲህ ፤ ሲል ። ይገባ
ል ፡ የሚመጣውን ፡ ባል ፡ በየሩሳሌም ፡ አደርግ ፡ ዘንድ ።
ደግሞ ፡ ወደላንት ፡ እመለሳለሁ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ፈቃ
ድ ። ከኤፌሶንም ፡ ወጥቶ ፡ ወደ ፡ ቂሣርያ ፡ መጣ ። ወደ ፡
የሩሳሌምም ፡ ወጣ ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ሰላምን ፤ ሰ
ጠ ። ወደ ፡ አንጾኪያም ፡ ወረደ ። ስለዚህም ፡ ወደ ፡ አንጾ
ኪያ ፡ ስለ ፡ መምጣቱ ፡ ይናገራል ፡ በመልእክቱ ፡ ወደ ፡ ገ
ላትያ ፡ ሰዎች ፡ ምዕራፍ ፡ ፪፤ ቍጥር ፡ ፲፩። ባንጾኪያም ፡ ከ
ጴጥሮስና ፡ ከበርናባስ ፡ ጋራ ፡ ተገናኘ ፡ ለጊዜም ፡ ከርሳቸ
ው ፡ ጋራ ፡ ተጻላ ። በላይም ፡ ያልነ ፡ ስለ ፡ ጳውሎስና ፡ ስ
ለ ፡ በርናባስ ፤ መጻላት ፡ እርሱ ፡ በርሳቸው ፡ ለጊዜ ፡ ሲጻሉ ፤
ይህ ፡ በዚህ ፡ ስፍራ ፡ ደግሞ ፡ እውነት ፡ ነው ። ሰው ፡ ሁ
ሉ ፡ ኃጢአተኛ ፡ ነው ፡ ካንድ ፡ ሰው ፡ በቀር ፡ እርሱም ፤
የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ስለ ፡ ኃጢአተኞች ፡ ሁሉ ፡ ቅዱሳን ፡
ሐዋርያቱ ፡ ሳይቀሩ ፡ የሞተ ፡ ክብርና ፡ ምስጋና ፡ ሁሉ ፤ ለ
ዘላለም ፡ ለርሱ ፡ ብቻ ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ ለሰው ፡ ግን ፡ ነው
ርና ፡ ኃፍረት ። በዚህ ፡ የሐዋርያት ፡ ትምህርት ፡ ይጸናል ።
ሮሜ ፡ ፫፤ ፳፬፤ ፳፫። የጴጥሮስና ፡ የበርናባስም ፡ ኃጢአት ፤
እንዲህ ፡ ሆነ ። በየሩሳሌም ፡ በሐዋርያትና ፡ በቀሳውስት ፡
በጉባኤም ፡ ሲኖድስ ፡ የተሰራ ፡ ዕርቅ ፡ ካይሁድና ፡ ካሕዛብ ፡
በወጡ ፡ ክርስቲያን ፡ መኻከል ፡ ኦሪትን ፡ ስለ ፡ መጠበቅ ፡

ደህ ፡ ዕርቅ ፡ እጅግ ፡ አልጸናም ፡፡ እለዚያ ፡ ሰዎች ፡ ከፈሪ
ሳውያን ፡ ወገን ፡ በስም ፡ ክርስቲያን ፡ የሆኑ ፡ ቅናት ፡ ተቀበ
ሉ ፡ በልባቸው ፡ ባዩ ፡ ጊዜ ፡ አሕዛብ ፡ ከወንጌል ፡ እንደ ፡
ተከፋፈሉ ፡ እንደርሳቸው ፡ ሳይገዘሩ ፡ ኦሪትንም ፡ ሳይጠ
ብቁ ፡፡ በየሩሳሌምም ፡ የነበሩ ፡ ሐዋርያት ፡ ያይሁድ ፡ ሥር
ዓት ፡ ባንድ ፡ ጊዜ ፡ እንደላፈረሱ ፡ ባዩ ፡ ጊዜ ፡ በርሳቸውና ፡
በጳውሎስ ፡ መኻከል ፡ መለየት ፡ ሊያደርጉ ፡ አሕዛብንም ፡
ሊናውጹ ፡ ፈለጉ ፡ እንዲህ ፡ በማለት ፡፡ ባትገዘሩ ፡ ኦሪትን
ም ፡ ባጠብቁ ፡ አትጸድቁም ፡፡ ክርሳቸውም ፡ ትምህርት ፡ አ
ያሌ ፡ ወደ ፡ አንጾኪያ ፡ መጡ ፡ ጳውሎስ ፡ ከጴጥሮስና ፡ ከበ
ርናባስ ፡ ጋራ ፡ ከዚያ ፡ ሲሆን ፡ ከያዕቆብም ፡ ከየሩሳሌም ፡
ተላክነ ፡ ብለው ፡፡ አሁንም ፡ እርሳቸው ፡ ሳይመጡ ፡ ጴጥ
ሮስና ፡ በርናባስ ፡ ካሕዛብ ፡ ከወጡ ፡ ክርስቲያኖት ፡ ጋራ ፡
ተገናኙ ፡ ክርሳቸውም ፡ ጋራ ፡ በሉ ፡ ጠጡም ፡ የሃይማኖት
ን ፡ አንድነት ፡ ሲጠብቁ ፡፡ እልያ ፡ ግን ፡ ከመጡ ፡ በኋላ ፡ ጴ
ጥሮስና ፡ በርናባስ ፡ ካሕዛብ ፡ ጋራ ፡ አልተገናኙም ፡ ሲገናኙ
ም ፡ አሕዛብን ፡ እንደ ፡ አይሁድ ፡ ሊኖሩ ፡ ሊያደርጉም ፡ ፈ
ለግዋቸው ፡፡ ጴጥሮስ ፡ እንዲህ ፡ አድርጎ ፡ ጀመረ ፡ በርናባ
ስም ፡ ተከተለው ፡ ሌሎችም ፡ ካይሁድ ፡ ወገን ፡ የነበሩ ፡
ተከተልዋቸው ፡፡ ይህም ፡ ነገር ፡ እጅግ ፡ ክፉ ፡ ሆነ ፡፡ ስለ ፡
ግብዞት ፡ ካይሁድ ፡ ወገን ፡ እርሳቸውን ፡ ደስ ፡ ያሰኙዋቸ
ው ፡ ዘንድ ፡ ካደነተኞች ፡ ክርስቲያኖት ፡ ጋራ ፡ ካሕዛብ ፡ ወ
ገን ፡ በሃይማኖት ፡ የሆኑትን ፡ አንድነት ፡ አፈርሰዋታልና ፡፡
ስለዚህም ፡ ጳውሎስ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ የመላበት ፡ ስለ ፡
ወንጌልም ፡ ሁለጊዜ ፡ የቃጠለ ፡ አድልዎ ፡ ገጽ ፡ ሳያደርግ ፡
ጴጥሮስን ፡ ታላቅ ፡ ወንድሙን ፡ በፍቅር ፡ ብርታት ፡ ገሠጸ
ው ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡ በሁሉ ፡ ፊት ፡ በሁሉ ፡ ፊትም ፡ በድል
ዋልና ፡፡ አንተ ፡ አይሁዳዊ ፡ ስትሆን ፡ ባሕዛብ ፡ ወግ ፡ ታደር
ጋለህ ፡ ባይሁድና ፡ ባሕዛብ ፡ ማኸልም ፡ አትለይም ፡፡ አሁ
ን ፡ ለምን ፡ የግድ ፡ ትላለህ ፡ አሕዛብ ፡ ወደይሁድ ፡ ሥርዓ
ት ፡ ይገቡ ፡ ዘንድ ፡፡ እለዚህስ ፡ ፈሪሳውያን ፡ እውነት ፡ ቢ
ሉ ፡ ጽድቅም ፡ ከሃይማኖት ፡ ብቻ ፡ ባይመጣ ፡ ከኦሪት ፡ እ
ንጅ ፡ እኛ ፡ እነሆ ፡ ከፍጥረታችን ፡ አይሁድ ፡ ሁነን ፡ ጻድ

ቃን ፡ በሆነ ፡ ኃጥኣንም ፡ አይደለም ፡ አሕዛብ ፡ አይደለነም
ና ፡ ከቶም ፡ አንድነት ፡ ባይሆን ፡ ነበር ፡ በኛና ፡ ባሕዛብ ፡
መኻከል ፡ አንተ ፡ በፊት ፡ አንድነት ፡ እንደደረግህ ፡ እናደ
ርገውም ፡ ዘንድ ፡ እንደ ፡ አስተማርህ ። ነገር ፡ ግን ፡ እኛ ፡
እናውቃለን ፡ ሰው ፡ ኦሪትን ፡ በመስራት ፡ እንደይጸደቅ ፡ በ
የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ሃይማኖት ፡ እንጅ ። ስለዚህም ፡ እኛ ፡
እናምናለን ፡ በየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ በየሱስ ፡ ክርስቶስም ፡
እንጸደቅ ፡ ዘንድ ፡ ኦሪትንም ፡ በመስራት ፡ አይደለም ። ኦሪት
ን ፡ በመስራት ፡ ከቶ ፡ ሥጋ ፡ አይጸደቅምና ። ሃይማኖት ፡ ግ
ን ፡ ባያጸድቅ ፡ ኦሪትንም ፡ አለመጠበቃችን ፡ ኃጢአት ፡ ቢ
ቈጠርብን ፡ ክርስቶስም ፡ የኃጢአት ፡ አገልጋይ ፡ በሆነ ።
ይህ ፡ አይሁን ። ያፈረስሁትንስ ፡ ተመልሼ ፡ የምሰራው ፡ ከ
ሆንሁ ፡ በራሴ ፡ መሰከርሁ ፡ ትእዛዝን ፡ በማፍረሴ ። ገላ
ትያን ፡ ፪፡ ፲፩፡ እስከ ፡ ፲፰፡ ድረስ ። ጴጥሮስም ፡ ይህነን ፡ የ
ጳውሎስን ፡ ነገር ፡ ሰምቶ ፡ አዘነ ፡ ወደ ፡ ሃይማኖቱ ፡ ትምህ
ርትም ፡ ተመለሰ ። አንድነቱም ፡ የበርናባስም ፡ አንድነት ፡
ከጳውሎስ ፡ ጋራ ፡ ጸና ። እንጊዴህ ፡ ወዴህም ፡ ሁለግዜ ፡
እንደ ፡ ወንድሞች ፡ እርሱ ፡ በርሳቸው ፡ ተገናኙ ። እለዚያ ፡
አሰተኞች ፡ መምህራን ፡ ግን ፡ እለዚያ ፡ ፈሪሰውያን ፡ በስ
ም ፡ ብቻ ፡ ክርስቲያን ፡ የተባሉ ፡ አልደከሙም ፡ ወንጌል
ን ፡ ሃይማኖትንም ፡ በመከልከል ፡ በጳውሎስም ፡ እጅግ ፡
ድካም ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ መለየት ፡ ሰሩ ። የእግዚ
አብሔር ፡ መንፈስ ፡ ግን ፡ የርሱን ፡ ስራ ፡ ጠበቀ ። በቅዱሳ
ን ፡ ሐዋርያት ፡ አፍም ፡ ገሠጻቸው ፡ እለዚያን ፡ አሰተኞች ፡
መምህራንን ። በመጻሕፍታቸውም ፡ የሃይማኖትን ፡ ምሳ
ሌ ፡ ሰጠን ፡ ለኛ ፡ ለምእምናንም ፡ ሁሉ ፡ ለዘላለም ፡ እው
ነትና ፡ ሐሰት ፡ ሁሉ ፡ የሚገለጽበት ። የመጻሕፍትም ፡
ትምርት ፡ ሁሉ ፡ ባንድ ፡ ቃል ፡ ይናራል ፡ እንዲህ ፡ ሲል ። ክ
ርስቶስ ፡ የሕግ ፡ ፈጻሚ ፡ ነው ። በርሱም ፡ የሚያም
ን ፡ ሁሉ ፡ ይጸደቃል ። ሮሜ ፡ ፲፡ ፬፡፡

ጳውሎስም ፡ አያሌ ፡ ቀን ፡ ባንጾኪያ ፡ ከተቀመጠ ፡ በኋ
ላ ፡ ወደ ፡ ኤፌሶን ፡ ይመለስ ፡ ዘንድ ፡ ወጣ ። ተሻገረም ፡
ወደ ፡ ገላትያና ፡ ወደ ፡ ፍርጊያም ፡ መጣ ። በገላትያም ፡ አ

ወደ ፡ ገላትያና ፡ ወደ ፡ ፍርጊያም ፡ መጣ ፡፡ በገላትያም ፡ አስቀድሞ ፡ ወንጌልን ፡ አስተማረ ፡፡ አሁንም ፡ ደቀ ፡ መዛሙርትን ፡ ሁሉ ፡ አጸና ፡፡ እርሱም ፡ ከዚያ ፡ ሲዞር ፡ አንድ ፡ አይሁዳዊ ፡ ስሙን ፡ አጵሎስ ፡ የሚሉት ፡ አገሬም ፡ እስክንድርያ ፡ ተናጋሪ ፡ ሰውም ፡ በእስክንድርያም ፡ የተማረ ፡፡ እርሱ ፡ ወደ ፡ ኤፌሶን ፡ መጣ ፡፡ መጻፍ ፡ ቅዱስንም ፡ ለመተርጐም ፡ ብርቱ ፡ ነበረ ፡፡ በእግዚአብሔርም ፡ መንገድ ፡ ተማረ ፡፡ በሚቃጠልም ፡ መንፈስ ፡ አስተማረ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ነገር ፡፡ ደሮ ፡ የዮሐንስን ፡ ጥምቀት ፡ ብቻ ፡ አወቀ ፡፡ ይህም ፡ በጉባኤ ፡ በስብከቱ ፡ ሲገለጽ ፡ አኵላስና ፡ ጵርስኪላም ፡ በሰሙት ፡ ጊዜ ፡ ወሰዱት ፡ አስታወቁትም ፡ የጌታን ፡ መንገድ ፡ የተሻለ ፡ ማስታወቅ ፡፡ እርሱም ፡ ወደ ፡ አኻያ ፡ ማለፍ ፡ በወደደ ፡ ጊዜ ፡ ወንድሞች ፡ ስለርሱ ፡ ጻፉ ፡ ወደ ፡ ደቀ ፡ መዛሙርት ፡ ይቀበሉት ፡ ዘንድ ፡፡ ወደርሳቸውም ፡ በመጣ ፡ ጊዜ ፡ እጅግ ፡ ጠቀመ ፡ በጸጋ ፡ ላመኑ ፡ ሰዎች ፡፡ ዘወትር ፡ አይሁድን ፡ ይገሥጽ ፡ ነበረና ፡ ጽኑ ፡ ትግሣጽ ፡ በክርክር ፡፡ ከመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ኢየገለጠ ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡፡

አጵሎስም ፡ በቆርንቶስ ፡ ሳለ ፡ ጳውሎስ ፡ የዚያን ፡ አገር ፡ ላይ ፡ ላዩን ፡ ዞረ ፡ ወደ ፡ ኤፌሶንም ፡ መጣ ፡፡ ከዚያም ፡ ደቀ ፡ መዛሙርትን ፡ አገኘ ፡ አላቸውም ፡፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ተቀበላችሁን ፡ ባመናችሁ ፡ ጊዜ ፡፡ እርሳቸው ፡ ግን ፡ አሉት ፡፡ መቀበልስ ፡ ይቀርና ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እንደለ ፡ ስንኳ ፡ ከቶ ፡ አልሰማነም ፡፡ እንደርሳቸውም ፡ ያሉትን ፡ ሰዎች ፡ ብዙ ፡ አየነ ፡ እኛም ፡ ደግሞ ፡ በዘመናችን ፡፡ በውኋ ፡ የተጠመቁ ፡ በዙ ፡ አሉ ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ግን ፡ የተጠመቁ ፡ ወዴት ፡ ይገኛሉ ፡፡ ስለ ፡ ጌታችን ፡ መቀባት ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እጅግ ፡ ይከራከራሉ ፡ በከንቱ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ስለ ፡ ራሳቸው ፡ መቀባት ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ አያስቡም ፡፡ ባካሔዳቸውም ፡ ይገልጻሉ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እንደሌለባቸው ፡ መንፈስ ፡ ርኵስ ፡ እንጂ ፡፡ ጳውሎስም ፡ ምንድር ፡ ይላል ፡፡ የሚችል ፡ የለም ፡ ይል ፡ ዘንድ ፡ የሱስ ፡ ጌታዬ ፡ ነው ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እንጂ ፡፡ ፩፤ ቆ

ሮንቶስ ፡ ፲፪ ፫፡፡ ክርስቲያንም ፡ ማለት ፡ በመንፈስ ፡ ቅ
ዱስ ፡ የተቀባ ፡ ሰው ፡ ነው ፡፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ ያልተ
ቀባ ፡ ክርስቲያን ፡ ቢባል ፡ እርሱ ፡ በውነት ፡ ክርስቲያን ፡
አይደለም ፡፡

ጳውሎስም ፡ የኤፌሶንን ፡ ደቀ ፡ መዛሙርት ፡ አላቸ
ው ፡፡ በምን ፡ ተጠመቃችሁ ፡፡ እርሳቸውም ፡ አሉ ፡፡ በዮሐ
ንስ ፡ ጥምቀት ፡፡ ጳውሎስም ፡ አለ ፡፡ ዮሐንስስ ፡ አጠመ
ቀ ፡ በንስሐ ፡ ጥምቀት ፡ እንደዚህ ፡ ሲል ፡ ለሕዝብ ፡፡ ያም
ኑ ፡ ዘንድ ፡ ከርሱ ፡ በኋላ ፡ በሚመጣው ፡፡ ያውም ፡ በክር
ስቶስ ፡ የሱስ ፡፡ ይህነንም ፡ በሰሙ ፡ ጊዜ ፡ ተጠመቁ ፡ በጌ
ታ ፡ በየሱስ ፡ ስም ፡፡ ጳውሎስም ፡ እጁን ፡ በጸሎት ፡ በጫ
ነባቸው ፡ ጊዜ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ወረደላቸው ፡፡ በልዩ ፡ ቋ
ንቋም ፡ ተናገሩ ፡፡ ትንቢትንም ፡ ተናገሩ ፡፡ ሰዎችም ፡ ፲፪፡
ያህል ፡ ነበሩ ፡፡

ጳውሎስም ፡ ወደ ፡ አይሁድ ፡ መስጊድ ፡ ገባ ፡ ከዚያም ፡
በግልጥ ፡ ፫፡ ወር ፡ ሰበከላቸው ፡ ሲያስተምራቸው ፡ በእግ
ዚአብሔር ፡ መንግሥት ፡፡ ሰዎች ፡ ግን ፡ ልባቸውን ፡ ባጸኑ ፡
ጊዜ ፡ እንቢንም ፡ ባሉ ፡ ጊዜ ፡ ለዓመን ፡ ይህነንም ፡ መን
ገድ ፡ በሰደቡ ፡ ጊዜ ፡ በጉባኤ ፡ ፊት ፡ ከርሳቸው ፡ ራቀ ፡፡
ምእምናንም ፡ ከርሳቸው ፡ ለየ ፡፡ ዕለት ፡ ዕለትም ፡ ተናገ
ረ ፡ በትምህርት ፡ ቤት ፡ ያንድ ፡ ሰው ፡ ጢራኖስ ፡ የሚሉ
ት ፡ ገንዘብ ፡ በነበረ ፡፡ ይህም ፡ ሆነ ፡ ፪፡ አመት ፡ በታናሽ ፡
እስያ ፡ የኖሩት ፡ ሁሉ ፡ እስኪሰሙ ፡ ድረስ ፡ የጌታን ፡ ነገ
ር ፡ እርሳቸውም ፡ አይሁድ ፡ አረማውያንም ፡፡ እግዚአብ
ሔርም ፡ ነገሩን ፡ ጳውሎስ ፡ ያስተማረበቱን ፡ አጸናው ፡ ታላ
ቅ ፡ ኃይልም ፡ አደረገ ፡ በጳውሎስ ፡ እጅ ፡፡ ከገላው ፡ እስኪ
ወስዱ ፡ ድረስ ፡ መጠምጠምያውን ፡ መሐረምያውንም ፡
በድውያንም ፡ ላይ ፡ ጫኑበት ፡ ከርሳቸውም ፡ ደዌያቸው ፡
ወጣ ፡ ክፉ ፡ አጋንንትም ፡ ወጡ ፡፡ ካይሁድም ፡ ሰዎች ፡ አ
ስማተኞች ፡ መጡ ፡ የሚዞሩ ፡፡ እርሳቸውም ፡ የክርስቶ
ስ ፡ የስሙን ፡ ኃይል ፡ ባዩ ፡ ጊዜ ፡ በማስማታቸው ፡ ፈተኑ
ት ፡ ባንድ ፡ ክፉ ፡ መንፈስ ፡ ባደረበት ፡ ሰው ፡፡ የጌታን ፡ ስ
ም ፡ ጸረበት ፡ እንደዚህ ፡ ሲሉ ፡፡ እናምልሃለን ፡ በየሱስ ፡

ጳውሎስ ፡ በሚያስተምርበት ፡፡ እለዚህም ፡ አስማተኞች ፡ ፯፤ ወንድሞች ፡ ነበሩ ፡ የስቄዋ ፡ የካህናት ፡ አለቃ ፡ ልጆች ፡፡ ክፉም ፡ መንፈስ ፡ መለሰ ፡ አላቸውም ፡፡ የሱስንስ ፡ አውቀዋለሁ ፡ ጳውሎስንም ፡ ባርያውን ፡ ተረድቸዋለሁ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ እላንት ፡ እለማን ፡ ናችሁ ፡፡ ገንዘቤ ፡ አይደላችሁምን ፡፡ ያሰውም ፡ ክፉ ፡ መንፈስ ፡ ያደረበት ፡ ተነሣባቸው ፡ ገዛቸውም ፡ አሸነፈቸውም ፡ ከዚያ ፡ ቤት ፡ እስኪሸሹ ፡ ድረስ ፡ ራቁታቸው ፡ ተቋስለው ፡፡ ይህም ፡ ነገር ፡ በተሰማ ፡ ጊዜ ፡ የጌታው ፡ ስም ፡ እጅግ ፡ ተመሰገነ ፡፡ ካመኑትም ፡ እጅግ ፡ ሰዎች ፡ መጡ ፡ ኃጢአታቸውንም ፡ ያደረጉትን ፡ ተናገሩ ፡፡ እጅግም ፡ አስማት ፡ ያደረጉ ፡ ያስማትን ፡ መጻፋቸውን ፡ ክታባቸውንም ፡ አመጡ ፡ በሰው ፡ ሁሉ ፡ ፊትም ፡ አቃጠሉት ፡ ዋጋውም ፡ ፭፻፻፤ ብር ፡፡ ያስማት ፡ መጻፍ ፡ ጣዖት ፡ነውና ፡ በርሱም ፡ የሚያምን ፡ አረማዊ ፡ ነው ፡፡ በእግዚአብሔርም ፡ ለሚያምን ፡ አይገባም ፡ በክታብ ፡ በተጻፈው ፡ ወይስ ፡ በሌላ ፡ አስማት ፡ ያምን ፡ ዘንድ ፡፡

ይህ ፡ ነገርም ፡ ከሆነ ፡ በኋላ ፡ ጳውሎስ ፡ አሰበ ፡ በልቡ ፡ ወደ ፡ መቄዶኒያ ፡ ወደ ፡ አካያም ፡ ያልፍ ፡ ዘንድ ፡ ወደ ፡ የሩሳሌምም ፡ ይሔድ ፡ ዘንድ ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ ወደዚያም ፡ ከደረስሁ ፡ በኋላ ፡ ሮምያን ፡ አይ ፡ ዘንድ ፡ ይገባኛል ፡ ደግሞ ፡፡ ወዲያም ፡ ሳይሔድ ፡ መጀመርያዪቱን ፡ መልእክት ፡ ጻፈ ፡ ለቆሮንቶስ ፡ ጉባኤ ፡ በጢሞቴዎስ ፡ እጅም ፡ ሰደደው ፡፡ ይህም ፡ ሆነ ፡ በፋሲካ ፡ ከክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በኋላ ፡ በ፶፬፤ አመት ፡፡ ከዚህም ፡ ወዲያ ፡ ሁከት ፡ ሆነ ፡ በኤፌሶን ፡ በጳውሎስ ፡ መክንያት ፡፡ በኤፌሶን ፡ ታላቅ ፡ መቅደስ ፡ ነበረ ፡ አርጤምስ ፡ ለሚልዋት ፡ ጣዖት ፡ የተሰራ ፡ እርሱም ፡ እጅግ ፡ ድንቅ ፡ ስራ ፡ ነበር ፡ በብልሃት ፡ ሁሉ ፡ የተሰራ ፡፡ ይህንም ፡ መቅደስ ፡ ለማየት ፡ በርሱም ፡ አርጤምስን ፡ ለማምለክ ፡ ከታናሽ ፡ እስያ ፡ ሁሉ ፡ ከሌላ ፡ስፍራም ፡ ሰዎች ፡ መጡ ፡፡ በዚህም ፡ መክንያት ፡ኤፌሶን ፡ እንደ ፡ የሩሳሌም ፡ ስለ ክርስቲያን ፡ እንደ ፡ መካም ፡ ስለ ፡ እስላሞች ፡ እንደርሳቸው ፡ ላረማውያን ፡ ሆነች ፡፡ ብዙ ፡ ብልሃተኞችም ፡ ስራተኞች ፡

ከዚያ ፡ ነበረ ፡ በብረር ፡ የሰረ ፡፡ አንዱም ፡ ከርሳቸው ፡ ዴሚ
ጥሮስ ፡ የሚሉት ፡ የአርጤምስ ፡ መቅደስ ፡ ምሳሎችን ፡ ሰሪ ፡
በብረር ፡ ለእንግዶችም ፡ ሼጠው ፡ በዚህም ፡ ስራ ፡ እጅግ ፡ ደ
ረገ ፡ ነበረ ፡፡ ምእምናን ፡ ግን ፡ በበዙ ፡ ጊዜ ፡ ሰው ፡ ታጣ ፡ የ
መቅደስን ፡ ምሳሌ ፡ የሚገዛ ፡ የስራተኞችም ፡ ጥቅም ፡ ሔደ ፡፡
ስለዚህም ፡ ድሜጥሮስ ፡ ሰበሰበ ፡ ይህነን ፡ ስራ ፡ የሚሰረን ፡
ሁሉ ፡፡ አላቸውም ፡፡ እላንት ፡ ሰዎች ፡ ታውቃላችሁ ፡ ጥቅ
ማችን ፡ ከዚህ ፡ ስራ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡፡ እያታችኍልም ፡ ሰም
ታችኍልም ፡ በኤፌሶን ፡ ብቻ ፡ አይደለም ፡ በታናሽ ፡ እስያ ፡
ሁሉ ፡ እንጅ ፡ ደህ ፡ ጳውሎስ ፡ እጅግ ፡ ሰዎች ፡ መልስዋል ፡
እንዴህ ፡ ሲል ፡፡ እሌህ ፡ በጅ ፡ የተሰረ ፡ አማልክት ፡ አይ
ደሉም ፡፡ ደህም ፡ ብቻ ፡ የሚያስጨንቅን ፡ አይደለም ፡ የ
ሚያሳዝነንም ፡፡ የታላቂቱ ፡ ያርጤምስ ፡ አማልክት ፡ መቅ
ደስ ፡ ምናምን ፡ ይሆናል ፡ እንጅ ፡፡ ደግሞም ፡ ይቀራል ፡ ታ
ላቅነትዋ ፡ እስያ ፡ ሁሉ ፡ ዓለምም ፡ የሚያመልክዋት ፡፡ ደ
ህነንም ፡ በሰሙ ፡ ጊዜ ፡ ቍጣ ፡ መላባቸው ፡ ጮሁም ፡ እን
ዴህ ፡ ሲሉ ፡፡ ታላቅ ፡ ናት ፡ የኤፌሶን ፡ አርጤምስ ፡፡ አገር
ም ፡ ሁሉ ፡ ታወከ ፡ ወደ ፡ ሸንጎም ፡ ፈጥነው ፡ ሁሉ ፡ መ
ጡ ፡፡ ነጠቁም ፡ ጋዩስንና ፡ አርስጠርኮስን ፡ የመቄዶንያ ፡
ሰዎች ፡ የጳውሎስን ፡ ባልንጀሮች ፡፡ ጳውሎስ ፡ ግን ፡ ወደ ፡
ሕዝብ ፡ ደገባ ፡ ዘንድ ፡ በወደደ ፡ ጊዜ ፡ ደቀ ፡ መዛሙርት ፡
አልተዉትም ፡፡ ሌሎችም ፡ ከታናሽ ፡ እስያ ፡ አለቆች ፡ ወደ
ጆቹ ፡ ሲለምኑት ፡ ላኩበት ፡ ራሱን ፡ እንዳይለውጥ ፡ ወደ ፡
ሸንጎ ፡፡ ካሕዛብም ፡ አያሌ ፡ እንዴህ ፡ ጮሁ ፡ ሌሎችም ፡ በ
ሌላ ፡ ነገር ፡፡ ጉባኤውም ፡ ደንግጠው ፡ ነበረ ፡ ሌሎችም ፡ አ
ያውቁም ፡ ነበረ ፡ ስለ ፡ ምን ፡ ተሰበሰቡ ፡፡ ሰዎች ፡ ግን ፡ አ
ሌክሰንድሮስን ፡ አይሁዳዊ ፡ አንጥረኛውን ፡ ነተቱት ፡፡ እር
ሱም ፡ የጳውሎስ ፡ ጸላት ፡ ሁኖ ፡ በጳውሎስ ፡ ላይ ፡ ክፉ ፡
ሊናገር ፡ ብሎ ፡ በጁ ፡ ጠቀሰ ፡፡ ሕዝብ ፡ ግን ፡ ባወቀ ፡ ጊዜ ፡
እርሱ ፡ አይሁዳዊ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ጩኸታቸውን ፡ አበዙ ፡ ፪፡
ሰዓት ፡ የሚሆን ፡ እንዴህ ፡ ሲሉ ፡፡ ታላቅ ፡ ናት ፡ አርጤም
ስ ፡ ኤፌሶኒቱ ፡፡ ያገርም ፡ ጻፊ ፡ ሰዎችን ፡ ዝም ፡ አሰኞቸ
ው ፡ እንዴህ ፡ ሲል ፡፡ እላንት ፡ የኤፌሶን ፡ ሰዎች ፡ ማነው ፡

የማያውቅ ፡ ሰው ፡ የኤፌሶን ፡ ሰዎች ፡ አገር ፡ እንድታመ
ልክ ፡ የታላቂቱን ፡ ያርጤምስን ፡ ማምለክ ፡ ጣዖትዋንም ።
ይህነንም ፡ ማስተው ፡ አይቻልም ። ዝምም ፡ ብትሉ ፡ ይሻ
ላል ። ምንምን ፡ አታድርጉ ፡ በሁከት ። እሊህን ፡ ሰዎች ፡
አምጥታችኋልና ፡ የመቅደሳችሁን ፡ እቃ ፡ ያልሰረቁ ፡ አም
ላካችሁንም ፡ ያልሰደቡ ። ዲሜጥርስና ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ ያሉ
ት ፡ ሰራተኞች ፡ ግን ፡ በማንም ፡ ላይ ፡ ነገር ፡ እንደላቸው ፡
እነሆ ፡ ፈራጆች ፡ በገቢያ ፡ አለቆችም ። እርሱ ፡ በርሳቸው ፡
ይከራከሩ ። ሌላ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ትሹ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በጉባኤ ፡
ሕግ ፡ ይሰራ ። ስለዚህም ፡ ነገር ፡ ጸጥታ ፡ ይገባናል ። ሁከት ፡
ቢነሣ ፡ በዚህ ፡ ቀን ፡ መክንያት ፡ አልተገኘምና ፡ የሚገባን ፡
እንመልስበት ፡ ዘንድ ፡ በዚህ ፡ ክርክር ። ይህነንም ፡ ብሎ ፡
ሕዝብን ፡ ሰደደ ።

ሁከትም ፡ ጸጥ ፡ ካለ ፡ በኋላ ፡ ጳውሎስ ፡ ደቀ ፡ መዛሙር
ትን ፡ ጾራ ፡ ባረካቸውም ፡ ተሰናበታቸውም ፡ ወደ ፡ መቄደ
ኒያም ፡ ይሔድ ፡ ዘንድ ፡ ወጣ ። በስፍራም ፡ ሁሉ ፡ አብያ
ተ ፡ ክርስቲያናትን ፡ አጸና ፡ ወንጌልንም ፡ አስተማረ ። ወ
ደ ፡ ያላድስም ፡ መጣ ፡ በርስዋም ፡ ተቀመጠ ፡ ፫፡ ወር ። በ
የረሳሌምም ፡ ላለች ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ረዴትን ፡ ለቀ
መ ። አያሌንም ፡ መልእክቶችን ፡ ጻፈ ። ክፉም ፡ ምክር ፡
በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ካይሁድ ፡ አስቦ ፡ ሳለ ፡ ወደ ፡ ሶርያ ፡ ለመሔ
ድ ፡ ከቆርንቶስ ፡ ወጥቶ ፡ በባሕር ፡ አልሔደም ፡ በምድር ፡
እንጂ ፡ በመቄደኒያ ። ከርሱም ፡ ጋራ ፡ ነበሩ ፡ ሶሲጳጤር ፡
ከቤረያ ። ከተሳሎንቄ ፡ ወገንም ፡ አርስጠርኮስ ፡ ሴኩንዱ
ስም ። ከደርቤ ፡ ወገንም ፡ ጋይዮስ ፡ ጢሞቴዎስም ፡ ከታና
ሽ ፡ እስያ ፡ ወገንም ፡ ጢኺቆስ ፡ ጥረፊሞስም ። እሊህም ፡
ከጳውሎስና ፡ ከሉቃስ ፡ በፊት ፡ አልፈው ፡ ወደ ፡ ጥራዎስ ፡
መጡ ። ጳውሎስ ፡ ግን ፡ ከሉቃስ ፡ ጋራ ፡ በፊልጲስ ፡ የፋሲ
ካውን ፡ ባል ፡ አደረገ ። ከዚያም ፡ በባሕር ፡ ሰሮ ፡ ወደ ፡ ጥራ
ዎስ ፡ ሔደ ፡ ከለዚያም ፡ ጋራ ፡ ተገናኘ ። ከዚያም ፡ ሰረሩ ፡
ወደ ፡ አሶስ ፡ ወደ ፡ ሚጢሊኒም ፡ ወደ ፡ ኪዮስም ፡ ወደ ፡ ሳ
ሞስም ፡ ወደ ፡ ጥሮጊልዮንም ፡ ወደ ፡ መሊጥያም ፡ ለኤፌ
ሶን ፡ የምትቀርብ ። የኤፌሶንም ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡

ቀሳውስት ፡ አስመጣ ፡ ወደ ፡ ባሕር ፡ ደርቻ ፡ አላቸውም ፡፡ አላንት ፡ ታውቃላችሁ ፡ ወደ ፡ ታናሽ ፡ እስያ ፡ ከገባሁበት ፡ ከመጀመርያ ፡ ቀን ፡ ጀምሬ ፡ እንዴት ፡ ነበርሁ ፡ ከላንት ፡ ጋራ ፡፡ እግዚአብሔርን ፡ አገለግል ፡ ነበርሁ ፡ በፍጹም ፡ ልብ ፡ በትሕትናም ፡፡ በብዙ ፡ እንብም ፡ በደረሰብኝም ፡ መከራ ፡ ባይሁድ ፡ ክፋት ፡፡ ከሚሰማማችሁም ፡ ነገር ፡ አንደችን ፡ አልከለከልኋችሁም ፡ እናገረችሁ ፡ ነበርሁ ፡ እንጅ ፡ አስተምሬችሁም ፡ ነበርሁ ፡ በግልጥ ፡ በጉባኤም ፡ በቤትም ፡፡ ስመሰክር ፡ ላይሁድ ፡ ላረማውያንም ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ በመመለስ ፡ በጌታችንም ፡ በየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ሃይማኖት ፡፡ አሁንም ፡ እኔ ፡ በመንፈስ ፡ ታሥርያለሁ ፡ ወደ ፡ የሩሳሌም ፡ እሔድ ፡ ዘንድ ፡ ሳላውቅ ፡ ምን ፡ የሚሆንብኝን ፡ በርስዋ ፡፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ግን ፡ ባገር ፡ ሁሉ ፡ ይመሰክራል ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ እሥራትና ፡ መከራ ፡ ይቆይሃል ፡ ከዚያ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ይህነን ፡ መክን ያት ፡ አድርጌ ፡ አልቈጥርም ፡፡ ሕይወቴም ፡ እንኳ ፡ በኔ ፡ ዘንድ ፡ የከበረች ፡ አይደለችም ፡ ሩጫዬን ፡ እስክፈጽም ፡ ድረስ ፡ በደስታ ፡ መልእክቴንም ፡ ከጌታ ፡ የሱስ ፡ የተቀበልኋትን ፡ እመሰክር ፡ ዘንድ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ጸጋ ፡ ወንጌልን ፡፡ አሁንም ፡ እነሆ ፡ አውቃለሁ ፡ ሁላችሁ ፡ ደግሞ ፡ ፊቴን ፡ እንደታዩ ፡፡ እላንት ፡ የዞርኋችሁ ፡ ሳስተምሬችሁ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ መንግሥት ፡፡ ስለዚህም ፡ እኔ ፡ እመሰክርላችኋለሁ ፡ በዚህ ፡ ቀን ፡ ንጹሕ ፡ እንደ ፡ ሆንሁ ፡ ከሁላችሁ ፡ ደም ፡፡ የእግዚአብሔርን ፡ ምክር ፡ ሁሉ ፡ ከማስተማር ፡ አልተከለከልሁምና ፡፡ አሁንም ፡ ተጠንቀቁ ፡ ለራሳችሁ ፡ ለመንጋውም ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በርስዋ ፡ ላይ ፡ የሾማችሁ ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ አድርጎ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ትጠብቁ ፡ ዘንድ ፡ በደሙ ፡ የዋጀትን ፡፡ ይህነን ፡ እኔ ፡ አውቃለሁና ፡ ከሔድሁ ፡ በኋላ ፡ የሚነጥቁ ፡ ተኵሎች ፡ እንደ ገቡባችሁ ፡ ለመንጎች ፡ የማያዝኑ ፡፡ ከላንትም ፡ የሚነሡ ፡ ሰዎት ፡ አሉ ፡ ጠማማ ፡ ነገር ፡ የሚነገሩ ፡ ደቀ ፡ መዛሙርትን ፡ ወደ ፡ ኋላቸው ፡ ይስቡ ፡ ዘንድ ፡፡ ስለዚህም ፡ ንቁ ፡ አስባችሁ ፡ እንደልተውሁ ፡ ፫ ፡ አመት ፡ ሌትና ፡ ቀን ፡ እላንትን ፡ ከማስ

ተማር ፡ በንብ ፡ ከላንት ፡ ኢያንደንደችሁን ። አሁንም ፡ ወን
ድሞቼ ፡ ሆይ ፡ አደራ ፡ ሰጥቻችኋለሁ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ለ
ጸጋውም ፡ ነገር ፡ የሚችል ፡ ይሰራችሁ ፡ ዘንድ ፡ ርስትንም ፡
ይሰጣችሁ ፡ ዘንድ ፡ ከሚቀደሱ ፡ ሁሉ ፡ ጋራ ። ወርቅ ፡ ግ
ን ፡ ብሩርም ፡ ሆነ ፡ ልብስም ፡ ሆነ ፡ ከማንም ፡ አልሻሁ
ም ። እላንትም ፡ ታውቃላችሁ ፡ እሌህ ፡ እጆቼ ፡ ለምሻ
ው ፡ ነገር ፡ ከኔ ፡ ጋራ ፡ ላሉትም ፡ እንደገለገሉ ። ሁሉንም ፡
ገለጥሁላችሁ ፡ እንዲህ ፡ እንደገባችሁ ፡ ትደክሙ ፡ ዘንድ ፡
ለድሆችም ፡ ትሰጡ ፡ ዘንድ ። አስባችሁ ፡ የጌታን ፡ የየሱ
ስን ፡ ቃል ፡ እርሱ ፡ ብልዋልና ። የሚሰጥ ፡ ይመሰገናል ፡ ከ
ሚወስድ ፡ ይልቅ ።

ጳውሎስም ፡ ይህነን ፡ ባለ ፡ ጊዜ ፡ በጉልበቱ ፡ ተንበረከከ ፡
ከሁሉ ፡ ጋራ ፡ ጸለየም ። ሁላቸውም ፡ አለቀሱ ፡ እጅግ ፡
በጳውሎስም ፡ አንገት ፡ ላይ ፡ ወደቁ ፡ ሳሙትም ። ይልቁን
ም ፡ አዝነው ፡ ባለው ፡ ነገር ፡ እንግዲህ ፡ ደግሞ ፡ ፊቴን ፡ አ
ታዩም ። እስከ ፡ መርከብም ፡ ድረስ ፡ ሸኙት ።

ከዚያም ፡ ሰረሩ ፡ ወደ ፡ ቆስም ፡ መጡ ። ወደ ፡ ሮደስም ፡
ወደ ፡ ጳጥራም ። ቆጵሮስንም ፡ ወደ ፡ ግራ ፡ ተው ፡ ወደ ፡ ጢ
ሮስም ፡ መጡ ። ከዚያም ፡ ተቀመጡ ፡ ከደቀ ፡ መዛሙር
ት ፡ ጋራ ፡ ፯፤ ቀን ። እርሳቸውም ፡ በትንቢት ፡ መንፈስ ፡ ለ
ጳውሎስ ፡ የሚሆነውን ፡ ነገር ፡ በየሩሳሌም ፡ አውቀዋልና ፡
ለመኑት ፡ ወደዚያ ፡ እንደይወጣ ። ከዚያም ፡ በጸሎት ፡
ከተሰናበቱ ፡ በኋላ ፡ ወደ ፡ ጵቶልማይስ ፡ ደረሱ ፡ ፩፤ ቀንም ፡
ተቀመጡ ፡ በወንድሞች ፡ ዘንድ ። በነጋውም ፡ ወረዱ ፡ ወ
ደ ፡ ቂሣርያ ። ወደ ፡ ወንጌላዊም ፡ ወደ ፡ ፊልጶስ ፡ ቤት ፡ ገ
ቡ ። እርሱም ፡ ከ፯፤ ዲያቆናት ፡ አንድ ፡ የነበረ ። ፬፤ ሴቶ
ች ፡ ልጆች ፡ ነበሩለት ፡ እርሳቸውም ፡ ደናግል ፡ ትንቢትን ፡
የተናገሩ ። ከዚያም ፡ በተቀመጡ ፡ ጊዜ ፡ አጋቦስ ፡ ነቢይ ፡
መጣላቸው ፡ ከይሁዳ ፡ አገር ፡ የጳውሎስን ፡ ዝናር ፡ ወሰ
ደ ፡ ታጠቅባትም ፡ እጁንና ፡ እግሩን ፡ አለም ። እንዲህ ፡ ይ
ላል ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ። የዚህን ፡ ዝናር ፡ ባለቤት ፡ ሰው ፡
እንዲህ ፡ ያሥሩታል ፡ አይሁድ ፡ በየሩሳሌም ። ለሕዛብም ፡
እጅ ፡ አሳልፎ ፡ ይሰጡታል ። ከጳውሎስም ፡ ጋራ ፡ የነበሩ ፡

ይህነን ፡ ነገር ፡ በሰሙ ፡ ጊዜ ፡ ለመኑት ፡ ወደ ፡ የረሳሌም ፡ እንዳይወጣ ፡፡ ደር ፡ ጳውሎስ ፡ ፈቃዱ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ፈቃድ ፡ የበረታ ፡ መለሰላቸው ፡ አላቸውም ፡፡ ለምን ፡ ታለ ቅሳላችሁ ፡ ልቤንም ፡ ትሰብሩታላችሁ ፡፡ እኔ ፡ የጨከንሁ ፡ ነኝና ፡ ለሥራት ፡ ብቻ ፡ አይደለም ፡ ለሞትም ፡ እንጂ ፡ በየ ረሳሌም ፡ ስለ ፡ ጌታ ፡ ስለ ፡ የሱስ ፡ ስም ፡፡ ባይታዘዛቸው ም ፡ ዝማሉ ፡ እንደሀ ፡ ሲሉ ፡፡ የጌታ ፡ ፈቃድ ፡ ይሁን ፡፡

ወደ ፡ የረሰሌምም ፡ በደረሱ ፡ ጊዜ ፡ ወንድሞች ፡ በፍ ቅር ፡ ተቀበልዋቸው ፡፡ በያዕቆብም ፡ ቤት ፡ ከቀሳውስት ፡ ሁ ሉ ፡ ጋራ ፡ ተገናኘ ፡ ጳውሎስ ፡፡ እግዚአብሔርም ፡ ባሕዛብ ፡ መኻከል ፡ በጇ ፡ ያደረገውን ፡ ነገር ፡ ነገራቸው ፡፡ እርሳቸ ውም ፡ ይህነን ፡ በሰሙ ፡ ጊዜ ፡ እግዚአብሔርን ፡ አመሰገኑ ፡ አሉትም ፡፡ ታያለህን ፡ ወንድም ፡ ሆይ ፡ ስንት ፡ አእላፋት ፡ ካይሁድ ፡ ናቸው ፡ ያመኑ ፡፡ እርሳቸውም ፡ ሁሉ ፡ ለኦሪት ፡ የሚቀኑ ፡ ናቸው ፡፡ ስላንተም ፡ ሰምተዋል ፡ እንድታስተም ር ፡ አይሁድን ፡ ሁሉ ፡ ባሕዛብ ፡ መኻከል ፡ ያሉትን ፡ ከሙ ሴ ፡ ሥርዓት ፡ ደርቁ ፡ ዘንድ ፡ እንደሀ ፡ ኢያለህ ፡፡ ልጆቻቸ ውን ፡ እንዳይገዝሩ ፡ በሕግም ፡ እንዳይመላለሱ ፡፡ እንጊዲ ህስ ፡ ምን ፡ ይሁን ፡፡ የግድ ፡ ሕዝብ ፡ ሳይሰበስቡ ፡ አይቀሩ ም ፡፡ ይሰማሉና ፡ እንደ ፡ መጣህ ፡፡ አሁንም ፡ ይህነን ፡ የም ንልህን ፡ ነገር ፡ አድርግ ፡፡ ከኛ ፡ ዘንድ ፡ ፬፤ ሰዎች ፡ አሉ ፡ በ ራሳቸው ፡ ስለት ፡ ያለባቸው ፡፡ እሌህንም ፡ ውሰድና ፡ ከር ሳቸው ፡ ጋራ ፡ ንጻ ፡፡ ሰጥላቸውም ፡ ራሳቸውን ፡ እንዲላ ጩ ፡፡ እንዲሁም ፡ የሆነ ፡ እንደሆን ፡፡ ላይሁድም ፡ አይሁዳ ዊ ፡ እንድትሆን ፡ አይሁድን ፡ ታገኛለህ ፡፡ ሁሉም ፡ ያውቃ ሉ ፡ ስላንተ ፡ የሚጣላቸው ፡ ወሬ ፡ ሁሉ ፡ ሐሰት ፡ እንደሆ ነ ፡፡ አንተ ፡ እንደ ፡ ተሰማማህ ፡ እንጂ ፡ ሕግንም ፡ ጠባቂ ፡ እንደ ፡ ሆንህ ፡፡ ስላመኑት ፡ አሕዛብ ፡ ግን ፡ እኛ ፡ ጸፍነላቸ ው ፡ አዘዝናቸውም ፡ እንዲጠብቁ ፡ እንደሀ ፡ ያለ ፡ ነገር ፡ ሰውነታቸውን ፡ ከመጠበቅ ፡ በቀር ፡ ለጣዖት ፡ ከታረደው ፡ ከደምም ፡ ከታነቀውም ፡፡ ከዝሙትም ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜ ም ፡ ወሰደ ፡ ጳውሎስ ፡ ሰዎችን ፡፡ በነጋውም ፡ ነጻ ፡ ከርሳቸ ው ፡ ጋራ ፡፡ ወደ ፡ መቅደስም ፡ ገባ ፡ ኢየተወሬ ፡ የመንጻቱ ፡

ቀን ፡ ሲፈጸም ፡ መሥዋት ፡ ያቀርብ ፡ ዘንድ ፡ ሁሉ ፡ ኢየሩ
ሱ ። እንዲሁም ፡ ተጠንቅቆ ፡ ምናልባት ፡ አይሁድን ፡ ባያስ
ቷርቃቸው ፡ ብሎ ። ነገር ፡ ግን ፡ አልተጠቀመበትም ። ሰባ
ት ፡ ቀንም ፡ በተፈጸመ ፡ ጊዜ ፡ አዩት ፡ በመቅደስ ፡ ከእስ
ያ ፡ የመጡ ፡ አይሁድ ፡ ሕዝብንም ፡ ሁሉን ፡ አወኩ ፡ እጃቸ
ውንም ፡ ጣሉበት ፡ ኢየጮሁ ፡ እንዲሁም ፡ ኢያሉ ። እላን
ት ፡ ሰዎች ፡ ከእሥራኤል ፡ ወገን ፡ እርዲኑ ። ይህ ፡ ነው ፡ ሰ
ውን ፡ ሁሉን ፡ የሚያስተምር ፡ በየስፍራው ፡ ሕዝብን ፡ የሚ
ጠላ ፡ ትምርት ፡ ኦሪትንም ፡ ይህንም ፡ ስፍራ ። አረማውያ
ንንም ፡ ወደ ፡ መቅደስ ፡ አገባቸው ። ይህንም ፡ የተቀደሰ
ውን ፡ ስፍራውን ፡ አረከሰው ። (አይተው ፡ ነበረና ፡ ባገር ፡ ከ
ርሱ ፡ ጋራ ፡ አስቀድመው ፡ ጠረፊሞስን ፡ የኤፌሶንን ። ጳ
ውሎስም ፡ ያገባው ፡ ወደ ፡ መቅደስ ፡ መሰላቸው ።) ምሉ ፡
አገርም ፡ ሁሉ ፡ ታወከች ፡ ሕዝብም ፡ ተሰበሰቡ ፥ ጳውሎስን
ም ፡ ያዙት ፡ ከመቅደስ ፡ ወደ ፡ ሜደም ፡ አወጡት ። የዚያ
ን ፡ ጊዜም ፡ ደጆ ፡ ሁሉ ፡ ተዘጋ ። እርሳቸውም ፡ ሊገድሉ
ት ፡ ሲሹ ፡ ወሬ ፡ ደረሰ ፡ ወደ ፡ የሻለቃው ፡ በጭፍራ ፡ ላይ ፡
ሁሉ ፡ የተሾመ ፡ የሩሳሌም ፡ ፈጽማ ፡ እንደ ፡ ታወከች ።
እርሱም ፡ በዚያው ፡ ጊዜ ፡ ጭፍራውን ፡ ወሰደ ፡ የመቶ ፡ አ
ለቆችም ፡ ሲሮጥም ፡ ደረሰባቸው ። እርሳቸው ፡ ግን ፡ ባዩ ፡
ጊዜ ፡ የሻለቃውን ፡ ጭፍሮችንም ፡ ጳውሎስን ፡ በመምታት ፡
ታገሡ ። የዚያን ፡ ጊዜም ፡ የሻለቃው ፡ ወደርሱ ፡ ቀረበ ፡ ያዘ
ውም ፡ በ፪ ፡ ሰንሰለትም ፡ ይታሠር ፡ ዘንድ ፡ አዘዘ ። ጠየቀ
ም ፡ ማን ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ምንስ ፡ አደረገ ፡ ብሎ ። ኢያሌም ፡ እ
ንዲህ ፡ ኢያሌም ፡ እንዲህ ፡ ጮኹ ። የሰራውንም ፡ ስራ ፡
ማወቅ ፡ ባልተቻለው ፡ ጊዜ ፡ ስለ ፡ ጩኸት ፡ ብዛት ፡ ወደ ፡
ከተማ ፡ ይወስዱት ፡ ዘንድ ፡ አዘዘ ። ወደ ፡ ከተማውም ፡
ማውጫ ፡ በደረሰ ፡ ጊዜ ፡ ተሸከሙት ፡ ጭፍሮች ፡ ስለ ፡ ሕዝ
ቡ ፡ ጭንቀት ። እጅግ ፡ ሰዎች ፡ ይከተሉት ፡ ነበረና ፡ ኢየጮ
ሁ ፡ እንዲህ ፡ ብለው ። አውጡት ። ወደ ፡ ከተማውም ፡
ሲወስዱት ፡ ጳውሎስ ፡ አለው ፡ የሻለቃውን ። ትሰማኛለ
ህን ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ ብናገርህ ። እርሱም ፡ አለ ። በጽርዕ ፡
ቋንቋ ፡ ታውቃለህን ። አንተ ፡ የምስር ፡ ሰው ፡ አይደለህም

ን ፡ ከዚህ ፡ ዘመን ፡ አስቀድመህ ፡ ሁከት ፡ ያደረግህ ፡ ወደ ፡ ምድረ ፡ በደም ፡ ያወጣህ ፡ ፬፻፡ ሰዎች ፡ ከወንበዴች ፡ ወገ ን ፡፡ ጳውሎስም ፡ አለ ፡፡ እኔስ ፡ አይሁዳዊ ፡ ሰው ፡ ነኝ ፡ አ ገሬም ፡ ጠርሴስ ፡ ነው ፡፡ ከቂልቅያ ፡ አገር ፡ የታወቀች ፡ በ ታላቅነት ፡፡ እለምንሃለሁም ፡ እንድታዘኝ ፡ ለሕዝቡ ፡ እናገር ፡ ዘንድ ፡፡ ባዘዘውም ፡ ጊዜ ፡ በማውጫ ፡ ላይ ፡ ቆ መ ፡ ጳውሎስ ፡ ሕዝብንም ፡ በጁ ፡ ጠቀሰ ፡፡ እጅግም ፡ ጸጥ ታ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ነገራቸው ፡ በዕብራይስጥ ፡ ቋንቋ ፡ እንደህ ፡ ብሎ ፡ ሲጀምር ፡፡ እላንት ፡ ሰዎች ፡ ወንድሞች ፡ አባቶች ም ፡ ስሙ ፡ ነገሬን ፡ ዛሬ ፡ የምናገራችሁትን ፡፡ ሕዝብም ፡ በሰሙ ፡ ጊዜ ፡ በዕብራይስጥ ፡ ቋንቋ ፡ እንደ ፡ ናገራቸው ፡ ጸጥታውን ፡ አበዙ ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ነገራቸው ፡ እር ሱ ፡ ማን ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ አስቀድሞ ፡ መመለሱም ፡ እንዴ ት ፡ ሆነ ፡ ክርስቶስም ፡ እንደ ፡ ታየለት ፡ እንደለውም ፡፡ ሒ ድ ፡ እኔ ፡ እልክሃለሁና ፡ ሩቅ ፡ አገር ፡ ወደ ፡ አሕዛብ ፡፡ ይ ህነንም ፡ ብሎ ፡ አይሁድ ፡ ጸጥታቸውን ፡ አፈረሱ ፡ ቃላቸው ንም ፡ አነሡ ፡ ተባብረው ፡ እንደህ ፡ ሲሉ ፡፡ እንደህ ፡ ያለው ን ፡ ከምድር ፡ አውጡት ፡፡ አይገባምና ፡ ይኖር ፡ ዘንድ ፡ በሕ ይወት ፡፡ እርሳቸውም ፡ ሲጮሁ ፡ ልብሳቸውንም ፡ ሲጥሉ ፡ ትብያንም ፡ ሲበትኑ ፡ ወደ ፡ ንፋስ ፡ የሻለቃው ፡ አዘዘ ፡ ጭ ፍሮችን ፡ ወደ ፡ ከተማ ፡ ይወስዱት ፡ ዘንድ ፡ ባለንጋም ፡ ይ ገርፉት ፡ ዘንድ ፡ ይመረምሩትም ፡ ዘንድ ፡ ሊያውቅ ፡ በም ን ፡ መክንያት ፡ እርሳቸው ፡ እንደህ ፡ ይጮሁበታል ፡፡ ለመ ግረፍም ፡ የፍጥኝ ፡ ባሠሩት ፡ ጊዜ ፡ ጳውሎስ ፡ ለመቶ ፡ አ ለቃ ፡ አለ ፡ ለማስገረፍ ፡ ቁሞ ፡ ለነበረው ፡፡ ይገባችኋልን ፡ ባለመፍረድ ፡ ቅንም ፡ ሳይሆን ፡ የሮምን ፡ ሰው ፡ ትገርፉ ፡ ዘንድ ፡፡ የመቶ ፡ አለቃም ፡ ይህነን ፡ በሰማ ፡ ጊዜ ፡ መጣ ፡ ለሻለቃውም ፡ ነገረው ፡ እንደህ ፡ ሲል ፡ ምን ፡ ትሻለህ ፡ ታ ደርግ ፡ ዘንድ ፡ በዚህ ፡ ሰው ፡፡ ሮማዊ ፡ ነው ፡፡ የሻለቃውም ፡ ወደርሱ ፡ ቀረበ ፡ አለውም ፡፡ ንገረኝ ፡ ሮማዊ ፡ እንደሆንህ ፡ አንተ ፡፡ እርሱም ፡ አለ ፡፡ አዎን ፡፡ ያም ፡ ሊፈትነው ፡ አለ ፡፡ እኔ ፡ በብዙ ፡ ከብት ፡ ገዛሁት ፡ ይህችን ፡ የሮምን ፡ ባላገር ነት ፡፡ ጳውሎስም ፡ አለ ፡፡ እኔ ፡ ግን ፡ የሮም ፡ ባላገር ፡ ሆን

ሁ ፡ በመወለዷ ። የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ከርሱ ፡ ራቁ ፡ ገርፈው
ት ፡ ሊመረምሯት ፡ የነበሩ ። የሻለቃውም ፡ ደግሞ ፡ ፈራ ፡
ሲሰማ ፡ ሮማዊ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ስላሠረው ። በነጋውም ፡
የሰራውን ፡ ነገር ፡ ማወቅ ፡ በወደደ ፡ ጊዜ ፡ ስለ ፡ ምንስ ፡
ደከሰሰል ፡ ካይሁድ ፡ ብሎ ፡ ከሥራቱ ፡ ፈታው ፡ የካህናት ፡
አለቆችንም ፡ ከሸንጎ ፡ ጋራ ፡ አስመጣ ፡ ጳውሎስንም ፡ ወ
ሰደ ፡ ወደ ፡ መኻከላቸውም ፡ አቆመው ። ጳውሎስም ፡ ሸ
ንጎን ፡ ባየ ፡ ጊዜ ፡ አለ ። እላንት ፡ ወንድማማች ፡ ሰዎች ፡
እኔ ፡ በውነተኛ ፡ ሕሊናዬ ፡ ተመላለስሁ ፡ በእግዚአብሔር ፡
ፊት ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡ ድረስ ። ሐናንያ ፡ ግን ፡ የካህናት ፡ አ
ለቃ ፡ ይህነን ፡ ሲሰማ ፡ በፊቱ ፡ ቁመው ፡ የነበሩትን ፡ አፉ
ን ፡ ይመቱት ፡ ዘንድ ፡ አዘዘ ። ጳውሎስም ፡ አለው ። እ
ግዚአብሔር ፡ ይምታህ ፡ አንቱ ፡ የተላሰንህ ፡ ግድግዳ ።
አንተ ፡ ተቀምጠህን ፡ ትፈርድብኛለህ ፡ በሕግ ። ያለ ፡ ሕግ
ም ፡ ታዛለህን ፡ እመታ ፡ ዘንድ ። የቆሙት ፡ ግን ፡ አሉ ።
የእግዚአብሔርን ፡ ካህናት ፡ አለቃውን ፡ ትሰድባለህን ። ጳ
ውሎስም ፡ አለ ። አላውቅም ፡ ነበርሁ ፡ ወንድሞቼ ፡ ሆይ ፡
የካህናት ፡ አለቃ ፡ እንደ ፡ ሆነ ። ተጽፏልና ። የሕዝብህ
ን ፡ አለቃ ፡ አትርገም ፡ ትብሎ ። አሁንም ፡ ጳውሎስ ፡ ባየ ፡
ጊዜ ፡ ሸንጎ ፡ እንደ ፡ ተከፈለ ፡ እኩሌታቸውም ፡ ሳዱቃው
ያን ፡ እንደ ፡ ሆኑ ፡ እኩሌታቸውም ፡ ፈሪሳውያን ፡ በመንፈ
ስ ፡ ቅዱስ ፡ ጥበብን ፡ አደረገ ። በሸንጎ ፡ መኻከልም ፡ ጮ
ህ ፡ እንደዚህ ፡ ሲል ። እላንት ፡ ወንድማማች ፡ ሰዎች ። እ
ኔ ፡ ፈሪሳዊ ፡ የፈሪሳዊም ፡ ልጅ ፡ ነኝ ። ስለ ፡ ትንሣኤ ፡ ሙ
ታንም ፡ ተስፋ ፡ በኔ ፡ ይፈረድብኛል ። ይህም ፡ እውነት ፡ ነ
በረ ። ከሙታን ፡ በተነሣ ፡ ክርስቶስ ፡ አምንዋልና ፡ በዚህ
ም ፡ ሃይማኖት ፡ መከንያት ፡ ከሰሉት ። ይህነንም ፡ ባለ ፡
ጊዜ ፡ ጥል ፡ ሆነ ፡ በፈሪሳውያንና ፡ በሳዱቃውያን ፡ መኻከ
ል ። የካህናትም ፡ አለቃ ፡ ከሳዱቃውያን ፡ ወገን ፡ ነበረ ።
ታላቅ ፡ ጩኸትም ፡ ሆነ ። የፈሪሳውያንም ፡ ወገን ፡ ተነሡ ፡
ስለርሱ ፡ ይጣሉ ፡ ዘንድ ፡ እንደዚህ ፡ ሲሉ ። በዚህ ፡ ሰው ፡
ላይ ፡ ክፉ ፡ ነገር ፡ አናገኝም ። አንድ ፡ መንፈስ ፡ ነግሮት ፡ እ
ንደሆን ፡ እንጅ ፡ ወይስ ፡ መልአክ ፡ እግዚአብሔርን ፡ አን

ጣላ ፡፡ እጅግ ፡ ጥልም ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ የሻለቃው ፡ ፈራ ፡ ጳ
ውሎስን ፡ ከመኻከላቸው ፡ እንዳይነጥቁት ፡፡ ጭፍራውን
ም ፡ አዘዘ ፡ ከመኻከላቸው ፡ ጠልፈው ፡ ይወስዱት ፡ ዘን
ድ ፡ ወደ ፡ ከተማውም ፡ ያገቡት ፡ ዘንድ ፡፡ በምትመጣው
ም ፡ ሌሊት ፡ ጌታ ፡ በጳውሎስ ፡ ዘንድ ፡ ቆመ ፡ አለም ፡፡ በር
ታ ፡ ጳውሎስ ፡ ሆይ ፡ አትፍራም ፡፡ በየሩሳሌም ፡ እንደ ፡ መ
ሰከርህልኝ ፡ እንደሁ ፡ ደግሞ ፡ በሮምያ ፡ ትመሰክርልኝ ፡ ዘ
ንድ ፡ ጊዜ ፡ አለህ ፡ በዚህም ፡ በጌታው ፡ ነገር ፡ ጸንቶ ፡ ጳው
ሎስ ፡ የሚመጣበትን ፡ መከራ ፡ የመንገዱንም ፡ ድካም ፡
ሁሉ ፡ በደስታ ፡ ታገሠ ፡፡

በጸባም ፡ ጊዜ ፡ ከ፵፤ የሚበዙ ፡ አይሁድ ፡ ተማማሉ ፡ እ
ንጀራ ፡ እንዳይበሉ ፡ ውኃም ፡ እንዳይጠጡ ፡ ጳውሎስን ፡
እስኪገድሉት ፡ ድረስ ፡፡ ኤርሳቸውም ፡ መጡ ፡ ወደ ፡ ካህ
ናት ፡ አለቆችና ፡ ወደ ፡ ሽማግሎች ፡ አልዋቸውም ፡፡ እኛ ፡
ተማምለናል ፡ አንዳችን ፡ እንዳንቀምስ ፡ ጳውሎስን ፡ ሳን
ገድል ፡፡ አሁንም ፡ እላንት ፡ ለሻለቃው ፡ ንገሩት ፡ ከሸንጎ ፡
ጋራ ፡ ወደላንት ፡ ያወጣው ፡ ዘንድ ፡ ነጋ ፡ እንደምትወዱ ፡ ነ
ገሩን ፡ በውነት ፡ መመርመር ፡ ስትመስሉለት ፡፡ እርሱም ፡
ወደላንት ፡ ሳይደርስ ፡ እኛ ፡ እንገድለዋለን ፡፡ ደሮ ፡ እግዚአ
ብሔር ፡ መልአክተኛውን ፡ ጠበቀ ፡፡ የጳውሎስ ፡ የቱ ፡ ል
ጅ ፡ በሰማ፡ ጊዜ ፡ ምክራቸውን ፡ መጣ ፡ ገባም ፡ ወደ ፡ ከተ
ማ ፡ ለጳውሎስም ፡ ነገረው ፡፡ ጳውሎስም ፡ ጸራ ፡ ከመቶ ፡
አለቆች ፡ አንዱን ፡ አለውም ፡፡ ይህነን ፡ ብላቴና ፡ ውሰድ ፡
ወደ ፡ የሻለቃው ፡፡ የሚነግረው ፡ ነገር ፡ አለውና ፡፡ እርሱ
ም ፡ ወሰደው ፡ አገባውም ፡ ወደ ፡ የሻለቃው ፡ አለም ፡፡ የ
ታሠረ ፡ ጳውሎስ ፡ ጸራኝ ፡ ለመነኝም ፡ ወደንተ ፡ አግባው ፡
ዘንድ ፡ ይህነን ፡ ብላቴና ፡ የሚነግርህ ፡ ነገር ፡ አለውና ፡፡ የሻ
ለቃውም ፡ ብላቴናውን ፡ በጁ ፡ ያዘው ፡ ለብቻውም ፡ ወሰ
ደው ፡ ጠየቀውም ፡ አለውም ፡፡ ምንድር ፡ ነው ፡ የምትነግ
ረኝ ፡፡ ብላቴናውም ፡ አለው ፡፡ አይሁድ ፡ ፈጽመው ፡ ተማ
ከሩ ፡ ይለምኑህ ፡ ዘንድ ፡ ጳውሎስን ፡ ለማውረድ ፡ ነጋ ፡
ወደ ፡ ፍርድ ፡ ሸንጎ ፡፡ ነገሩን ፡ በውነት ፡ መመርመር ፡ እንደ
ወዱ ፡፡ አንተ ፡ ግን ፡ አታመንባቸው ፡፡ ሸምቀውበታልና ፡ ከ

፳፩ ሰው : የሚበዙ : ከርሳቸው : ወገን : የተማማሉ : እን
ደይበሉ : እንደይጠጡም : ሰይገድሉት :: አሁንም : እርሳ
ቸው : ተዘጋጅተዋል : ካንተም : ምላሽን : ይጠብቃሉ :: የ
ሻለቃው : ግን : ብላቴናውን : ሰደደው :: አዘዘውም : ለማ
ንም : እንደይነገር : ይህነን : ወሬ : እንደወጣለት :: ከመ
ቶ : አለቆችም : ፪ ጸራ : አላቸውም :: ፳፫ ወታደር : አዘጋ
ጁ : ወደ : ቂሣር ያ : ይሒዱ : ዘንድ : ፸ ፈረሰኞችም : ፪፻
ወርዋሮችም : በሌት : በሶስተኛ : ሰዓት :: እንስሳም : ው
ሰዱ : ጳውሎስን : ሊያስቀመጡበት : ያድርሱትም : ዘንድ :
ወደ : ፊልክስ : ወደ : ሹሙ :: መልእክትንም : ጻፈ : እን
ዴህ : ሲል :: ከቀላውዴዎስ : ሊሲያስ : ወደ : ጽኑ : ፊልክ
ስ :: ደስ : ይበልህ :: ይህነን : ሰው : አይሁድ : ያዙት : ሊገድ
ሉትም : ፈለጉ :: እኔም : ከጭፍራ : ጋራ : ደረስሁ : አዳን
ሁትም : ሮማዊ : እንደ : ሆነ : ባወቅሁ : ጊዜ :: በወደድሁ
ም : ጊዜ : አውቅ : ዘንድ : የሚያሳጡትን : መክንያት : ወ
ደ : ሸንጎቸው : አመጣሁት :: ሲያሳጡትም : አገኘኋቸው :
በሕጋቸው : ነገር :: መበደል : አላገኘሁበትም : ወደ : ሞ
ት : ወደ : እሥራትም : የሚያደርሰው :: ባወቅሁም : ጊ
ዜ : ክፉ : ምክር : እንደ : ተማከሩበት : በዚህ : ሰው : ወ
ደንተ : ሰደድሁት :: ጸላቶቹንም : አዘዝሁ : በፊትህ : ይከ
ሱት : ዘንድ :: ወታደርም : እርሱ : እንደዘዛቸው : ጳውሎ
ስን : በሌት : ወሰዱት : ይዘውትም : መጡ : ወደ : አንቲጳ
ጥሪስ :: በነጋውም : አሰናበቱ : ፈረሰኞችን : ከርሱ : ጋራ :
ይሒዱ : ዘንድ : ወደ : ሰፈርም : ተመለሱ :: እሌህም : መ
ጡ : ወደ : ቂሣርያ : መልእክትንም : ሰጡ : ለሹም :: ጳ
ውሎስንም : በፊቱ : አቆሙት :: መልእክትንም : ባነበበ :
ጊዜ : ጠየቀው : እንዴህ : ሲል :: ከወዴት : አገር : ነህ : አን
ተ :: ከቂልቅያም : እንደ : ሆነ : በሰማ : ጊዜ : አለው :: እ
ንሰማሃለን : ከሳሾችህ : በመጡ : ጊዜ : ደግሞ :: አዘዘም :
ይጠብቁት : ዘንድ : በሄሮድስ : ቤት :: ከ፭ ቀንም : በኋላ :
የጳውሎስ : ከሳሾች : ከየሩሳሌም : ወረዱ : ወደ : ቂሣር
ያ : ጳውሎስን : ይከሱ : ዘንድ :: እርሳቸውም : የካህናት :
አለቃ : ከሽማግሎች : ጋራ : ነበሩ :: የሮም : ተናጋሪም : ጠር

ጡሉስ ፡ የሚሉት ፡ በዋጋ ፡ ወሰዱ ፡ ከርሳቸው ፡ ጋራ ፡፡ አሁን ፡ ምክንያት ፡ አልተገኘምና ፡ ጳውሎስን ፡ ለምክሰስ ፡ አሰት ፡ አወጡበት ፡ እርሱንም ፡ በዓለም ፡ ሁሉ ፡ በየሩሳሌምም ፡ ሃይማኖታቸውን ፡ እንደ ፡ ክለክል ፡ አጣሉት ፡፡ እንደ ፡ ሕጋቸውም ፡ ይፈርዱበት ፡ እንደ ፡ ነበሩ ፡ ደሮ ፡ የሻለቃው ፡ እንደ ፡ ከለከላቸው ፡፡ ይህንንም ፡ ከሚጻፍጥ ፡ ነገር ፡ ጋራ ፡ ተናገሩ ፡ ስለ ፡ ቅኑ ፡ ሹሙን ፡ ሲያመሰግኑት ፡፡ ፌልክስ ፡ ግን ፡ እጅግ ፡ ግፈኛ ፡ ነበረ ፡ ስለ ፡ ግፉም ፡ ጥቂት ፡ ቀን ፡ በኋላ ፡ ሹመቱ ፡ ተሻረ ፡፡ ጠርጡሎስም ፡ ጳውሎስን ፡ ከከሰሰው ፡ በኋላ ፡ ጳውሎስ ፡ በውነት ፡ ተናገረ ፡ ነፍሱንም ፡ አነጻ ፡ የሆነውን ፡ በየውሃት ፡ ሲናገር ፡ ሃይማኖቱንም ፡ አካሔዱንም ፡ በእግዚአብሔርና ፡ በሰው ፡ ፊት ፡፡ ፌልክስም ፡ የክርስቲያንን ፡ መንገድ ፡ አውቆ ፡ ቁም ፡ ምለሽ ፡ አልመለሰላቸውም ፡ አላቸው ፡ እንጅ ፡፡ ሊሲያስ ፡ የሻለቃው ፡ ሲመጣ ፡ ነገራችሁን ፡ አውቃለሁ ፡፡ የመቶንም ፡ አለቃ ፡ አዘዘ ፡ ጳውሎስን ፡ ይጠብቅ ፡ ዘንድ ፡ ወዳጆቹንም ፡ እንዳይከለክልበት ፡ ለማገልገል ፡፡ ከዚያም ፡ በኋላ ፡ መጣ ፡ ፌልክስ ፡ ከኃጢአተኛዬቱ ፡ ከምሽቱ ፡ ድሩሲላ ፡ ጋራ ፡ ጳወሎስንም ፡ አስመጡ ፡ ይሰሙት ፡ ዘንድ ፡፡ እርስዋም ፡ አይሁዳዊት ፡ ነበረች ፡፡ እርሳቸውም ፡ ለመጫወት ፡ ብለው ፡ ሊሰሙት ፡ ነበሩ ፡ ከክርስቶስ ፡ ሃይማኖት ፡፡ ጳውሎስ ፡ ግን ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ኃይል ፡ ተናገራቸው ፡ ስለ ፡ ጽድቅ ፡ ስለ ፡ ንጽሕናም ፡ ስለ ፡ ሚመጣውም ፡ ፍርድ ፡፡ ይህንንም ፡ ሲሰማ ፡ ፌልክስ ፡ ፈራ ፡ ስለ ፡ ኃጢአቱ ፡፡ ደሮ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እንዳለ ፡፡ ዛሬ ፡ ድምጼን ፡ ብትሰሙ ፡ ልባችሁን ፡ አታጽኑ ፡፡ እርሱ ፡ አልጠበቀም ፡፡ ያች ፡ ታላቅና ፡ ብርቱ ፡ 'ዛሬ ፡' አለፈችበት ፡ ልቡን ፡ ሳይመልስ ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡፡ ፌልክስም ፡ ጳውሎስን ፡ አለው ፡፡ አሁንስ ፡ ሒድ ፡ በጎ ፡ ጊዜ ፡ ባገኝ ፡ አስጸራሃለሁ ፡፡ ከዚህም ፡ ጋራ ፡ ተስፋ ፡ አደረገ ፡ እጅ ፡ መንሻ ፡ ይቀበል ፡ ዘንድ ፡ ከጳውሎስ ፡ ወዳጆች ፡ አርነት ፡ ቢያወጣው ፡፡ ጳውሎስም ፡ እንደዚህ ፡ ያለውን ፡ ማድረግ ፡ ነቅዋልና ፡ የፌልክስ ፡ ወዳጅነት ፡ አለቀ ፡፡ ከ፪፡ አመትም ፡ በኋላ ፡ ጶርቅዮስ ፡ ፊስጦስ ፡ ተቀበለ ፡ የፌልክስን ፡ ሹ

መት ። ፊልክስም ፡ ወድዋልና ፡ አይሁድን ፡ ደስ ፡ ለማሰኘት ፡ ጳውሎስን ፡ ታሥሮ ፡ ተወው ።

ፊስጦስም ፡ ወደ ፡ የሩሳሌም ፡ በመጣ ፡ ጊዜ ፡ የጳውሎስ ፡ ጸላቶች ፡ ከሰሱት ። ወደ ፡ የሩሳሌምም ፡ ሊያስመጣው ፡ ከዚያም ፡ ሊፈርድበት ፡ ለመኑት ። እንዲህም ፡ ብለው ፡ በመንገድ ፡ ሊገድሉት ፡ አሰቡ ። ፊስጦስ ፡ ግን ፡ ከሳሾቹን ፡ ወደ ፡ ቄሣርያ ፡ ሊሔዱ ፡ አዘዛቸው ። ከርሱም ፡ ጋሬ ፡ ወረዱ ፡ ሊፈርድበትም ፡ በወደደ ፡ ጊዜ ፡ አይሁድ ፡ እጅግ ፡ ታላቅ ፡ መክንያት ፡ አመጡ ፡ በጳውሎስ ፡ ላይ ፡ እውነት ፡ ያድርጉት ፡ ዘንድ ፡ ያልቻላቸው ። እርሱም ፡ ሲማጉት ፡ እንዲህ ፡ አለ ። ያይሁድን ፡ ሕግ ፡ መቅደስንም ፡ ቄሣርንም ፡ አንዳች ፡ አልበደልሁም ። ፊስጦስ ፡ ግን ፡ አይሁድን ፡ ደስ ፡ ያሰኝ ፡ ዘንድ ፡ በወደደ ፡ ጊዜ ፡ ጳውሎስን ፡ አለ ። ትወዳለህን ፡ ወደ ፡ የሩሳሌም ፡ ትወጣ ፡ ዘንድ ፡ ከዚያም ፡ በዚህ ፡ ነገር ፡ ትፈራረድ ፡ ዘንድ ። ጳውሎስ ፡ ግን ፡ ያይሁድን ፡ ተንኰል ፡ አውቆ ፡ አለው ። እኔ ፡ ቁሚያለሁ ፡ በቄሣር ፡ ፍርድ ፡ እፈራረድበት ፡ ዘንድ ፡ የሚገባኝ ። አይሁድን ፡ በምንም ፡ አልበደልሁም ፡ አንተ ፡ ደግሞ ፡ እንድታውቅ ። እኔ ፡ በድዬ ፡ እንደ ፡ ሆንሁ ፡ ክፉም ፡ አድርጌ ፡ እንደ ፡ ሆንሁ ፡ ለሞት ፡ የሚገባ ፡ ከሞት ፡ የሚምረኝ ፡ አይኑር ። እሌህ ፡ የሚከሱኝ ፡ መክሰስ ፡ ዝምብሎ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ለማንም ፡ አይቻለውም ፡ ለርሳቸው ፡ አሳልፎ ፡ ይሰጠኝ ፡ ዘንድ ። እኔም ፡ በቄሣር ፡ ተማጽኘለሁ ። የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ፊስጦስ ፡ ከሚመክሩት ፡ ሰዎች ፡ ጋሬ ፡ ተጫወተ ፡ መለሰም ፡ አለም ። በቄሣርስ ፡ ከተማጸንህ ፡ ወደ ፡ ቄሣርም ፡ ትሔዳለህ ። አያሌ ፡ ቀንም ፡ ከዚያ ፡ በኋላ ፡ አግሪጳ ፡ የገሊላ ፡ ንጉሥ ፡ ከምሽቱ ፡ ጋሬ ፡ ወደ ፡ ቄሣርያ ፡ መጡ ፡ ፊስጦስን ፡ ያዩት ፡ ዘንድ ። እርሱም ፡ ጳውሎስን ፡ አወጣላቸው ፡ አግሪጳ ፡ ሊሰማው ፡ በፈለገ ፡ ጊዜ ። ጳውሎስም ፡ በቅድስት ፡ ድፍረት ፡ እጁን ፡ ዘረጋ ፡ ይናገር ፡ ዘንድ ፡ ካይሁድ ፡ ስለ ፡ ተከሰሰበት ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ አለም ። አግሪጳ ፡ ንጉሥ ፡ ሆይ ። ሰውነቴን ፡ የተመሰገነ ፡ አደርጋለሁ ፡ ዛሬ ፡ በፊትህ ፡ ተናገርያለሁና ። ይልቁንም ፡ አውቃለሁና ፡ እንድ

ታውቅ ፡ ያይሁድን ፡ ሕግ ፡ ልማዳቸውንም ። ስለዚህም ፡
እለምንሃለሁ ፡ ትሰማኝ ፡ ዘንድ ፡ በዝግምታ ። አተደደኄ ፡
ከሕፃንነቴ ፡ ጀምሬ ፡ እንዴት ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ቅድሞም ፡ የ
ነበርሁባትን ፡ ከወገኖቼ ፡ ጋራ ፡ በያሩሳሌም ፡ አይሁድም ፡
ሁሉ ፡ ያውቁታል ። አስቀድመው ፡ ያወቁኝ ፡ የወደዱ ፡ እ
ንደ ፡ ሆን ፡ ይምሰክሩ ። ፈሪሳዊ ፡ ነበርሁና ፡ እንደ ፡ ሕጋች
ን ፡ መጠን ፡ የበረታች ፡ መለየት ፡ የምትሆን ፡ ከሌላ ፡ መ
ለየት ፡ ይልቅ ። አሁንም ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ዘንድ ፡ ላባቶ
ቻችን ፡ በሆነችው ፡ ተስፋ ፡ ተከስሼ ፡ ቁሚያለሁ ። በርሱ
ም ፡ ፲፪፤ ነገድ ፡ እግዚአብሔርን ፡ ያመልካሉ ፡ ሁለግዜ ፡
ሌትና ፡ ቀን ፡ ወደርሱ ፡ ይደርሱ ፡ ዘንድ ፡ ተስፋ ፡ አድርገው ።
ስለዚህችም ፡ አለኝታ ፡ አግሪጳ ፡ ንጉሥ ፡ ሆይ ፡ ካይሁድ ፡
እከሰሳለሁ ። ስለምን ፡ ይሆናል ፡ አለመታመን ፡ በላንት ፡
ዘንድ ፡ እግዚአብሔር ፡ ሙታንን ፡ እንደ ፡ ያስነሣ ። እኔ ፡ ግ
ን ፡ ደግሜ ፡ በሰውነቴ ፡ ይመስለኝ ፡ ነበርሁ ፡ ብዙ ፡ አደር
ግ ፡ ዘንድ ፡ የናዝሬቱን ፡ የየሱስን ፡ ስም ፡ የሚጣላ ። ደህ
ነንም ፡ ደግሞ ፡ በየሩሳሌም ፡ አደረግሁት ። ከቅዱሳን ፡ ብ
ዙን ፡ ሰዎች ፡ በግዞት ፡ ጨመርኋቸው ፡ ሥልጣንን ፡ ወስጄ ፡
በካህናት ፡ አለቆች ። ሲገልዋቸውም ፡ ፍርድ ፡ የማስፈር
ድባቸው ፡ እኔ ፡ ነበርሁ ። በመስጊድም ፡ ሁሉ ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡
መከራ ፡ አስቀብላቸው ፡ ነበርሁ ፡ የግድም ፡ እላቸው ፡ ነበ
ርሁ ፡ ይሰድቡ ፡ ዘንድ ። እጅግም ፡ አበድሁባቸው ፡ ፈጽ
ሜም ፡ አሳደቻቸው ፡ ነበርሁ ፡ ወደ ፡ እንግዳ ፡ አገር ። በዚህ
ም ፡ ነገር ፡ ወደ ፡ ደማስቆ ፡ በሔድሁ ፡ ጊዜ ፡ በካህናት ፡ አ
ለቆች ፡ ትእዛዝ ፡ በሥልጣናቸውም ። በኩል ፡ ቀን ፡ በመ
ንገድ ፡ አየሁ ፡ ንጉሥ ፡ ሆይ ፡ ከሰማይ ፡ ብርሃን ፡ ከፀሓይ ፡
ብልጭታ ፡ የሚበልጥ ፡ በዙርያዬም ፡ በራ ፡ ከኔም ፡ ጋራ ፡ በ
ነበሩት ፡ ዙርያ ። ሁላችንም ፡ በወደቅን ፡ ጊዜ ፡ በምድር ፡ ላ
ይ ፡ ድምጽ ፡ ሰማሁ ፡ ሲነግረኝ ፡ ሲለኝም ፡ በዕብራይስጥ ፡ ቋ
ንቋ ። ሳውል ፡ ሳውል ፡ ለምን ፡ ታሳደኘለህ ። በተሳለ ፡ ችን
ካር ፡ ላይ ፡ ብትርግጥ ፡ ባንተ ፡ ይከፋብሃል ። እኔም ፡ አል
ሁ ። አንተ ፡ ማነህ ፡ አቤቱ ። እርሱም ፡ አለ ። እኔ ፡ የሱስ ፡
ነኝ ፡ የምታሳደኝ ። ነገር ፡ ግን ፡ ተነሣና ፡ ቁም ፡ በግርህ ። እ

ኔም ፡ ስለዚህ ፡ ታደቼሃለሁና ፡ እሾምህ ፡ ዘንድ ፡ አገልጋ
ይ ፡ ምስክርም ፡ ባየሀው ፡ ነገር ፡ በምገልጥልህም ፡፡ ዛሬ
ም ፡ ወደርሳቸው ፡ ከምሰድህ ፡ ከሕዝብና ፡ ካሕዛብ ፡ አድ
ንሃለሁ ፡፡ ዓይናቸውን ፡ ትከፍት ፡ ዘንድ ፡ እንዲመለሱ ፡
ከጨለማ ፡ ወደ ፡ ብርሃን ፡ ለሰይጣንም ፡ ከመገዛት ፡ ወደ ፡
እግዚአብሔር ፡፡ ይወስዱም ፡ ዘንድ ፡ የኀጢአታቸውን ፡ ስ
ርየት ፡ ርስትንም ፡ ከሚቀደሱ ፡ ጋራ ፡ ቤኔ ፡ ሃይማኖት ፡፡ አ
ሁንም ፡ አግሪጳ ፡ ንጉሥ ፡ ሆይ ፡ ዓመፀኛ ፡ አልሆንሁም ፡
ከሰማይ ፡ ለታየኝ ፡ ነገር ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ በደማስቆ ፡ አስተማ
ርሁ ፡ አስቀድሜ ፡ በየሩሳሌምም ፡ በይሁዳም ፡ አገር ፡ ሁ
ሉ ፡፡ ከዚያም ፡ በኋላ ፡ ላሕዛብ ፡፡ ንስሓ ፡ ይገቡ ፡ ዘንድ ፡ ይ
መለሱም ፡ ዘንድ ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ለንስሐ ፡ የሚገ
ባ ፡ ነገር ፡ ኢያደረጉ ፡፡ ስለዚህም ፡ ነገር ፡ ያዙኝ ፡ አይሁድ ፡
በመቅደስ ፡ ሊገሉኝም ፡ አሰቡ ፡፡ ከእግዚአብሔርም ፡ ዘን
ድ ፡ ረዴት ፡ ተቀበልሁ ፡፡ እስከዚህ ፡ ቀንም ፡ ድረስ ፡ ቆም
ሁ ፡ ስመሰክር ፡ ለታናሽም ፡ ለታላቅም ፡፡ ምንም ፡ አልተ
ናገርሁም ፡ ነቢያት ፡ ከተናገሩት ፡ ነገር ፡ የወጣ ፡ ሙሴም ፡
ደግሞ ፡፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ እንደለው ፡ የክርስቶስ ፡ ሕማማ
ት ፡፡ መጀመርያም ፡ እንዲሆን ፡ ከሙታን ፡ ከሚነሡ ፡፡ ያ
ስተምረበትም ፡ እንደለው ፡ ለሕዝብና ፡ ላሕዛብ ፡፡

ጳውሎስም ፡ ይህነን ፡ ለመንጸቱ ፡ በተናገረ ፡ ጊዜ ፡ ፊስጦ
ስ ፡ አለ ፡ በታላቅ ፡ ድምጽ ፡፡ አንተ ፡ አበድህ ፡ ጳውሎስ ፡
ሆይ ፡፡ ብዙ ፡ መጻሕፍትን ፡ ተማርህ ፡ አስክታብድ ፡ ድረስ ፡፡
እርሱ ፡ ግን ፡ አለ ፡፡ አላበድሁም ፡ ጽኑ ፡ ፊስጦስ ፡ ሆይ ፡ ነ
ገር ፡ ግን ፡ እናገራለሁ ፡ በውነትና ፡ በውቀት ፡፡ ንጉሥ ፡ ደግ
ሞ ፡ ይህነን ፡ በፊቱ ፡ በድፍረት ፡ የምናገርበትን ፡ ነገር ፡ ያ
ውቃልና ፡፡ ተረድቻለሁና ፡ ከዚህ ፡ ነገር ፡ አንዳች ፡ ከርሱ ፡ እ
ንደይሰወር ፡፡ ይህ ፡ በስውር ፡ አልሆነምና ፡፡ አግሪጳ ፡ ንጉ
ሥ ፡ ሆይ ፡ ነቢያትን ፡ ታምናለህን ፡፡ እኔ ፡ አውቃለሁ ፡ እን
ድታምናቸው ፡፡ አግሪጳ ፡ ግን ፡ ጳውሎስን ፡ አለው ፡፡ ጥቂ
ት ፡ ቀረህ ፡ ክርስቲያን ፡ ልታድርገኝ ፡፡ ጳውሎስም ፡ አለ ፡፡
ከእግዚአብሔር ፡ ዘንድ ፡ እለምናለሁ ፡ በጥቂት ፡ በጅግ
ም ፡ ላንተ ፡ ብቻ ፡ አይደለም ፡ ዛሬ ፡ እኔን ፡ ለሚሰሙኝ ፡ ሁ

ሉ ፡ እንጂ ፡ እንደኔ ፡ ይሆኑ ፡ ዘንድ ፡ ከዚህ ፡ ከሥራቴ ፡ በቀ
ር ። ይህነንም ፡ ነገር ፡ ባለ ፡ ጊዜ ፡ ንጉሥ ፡ ተነሣ ፡ ሹምም ፡
በርኒቄም ፡ የንጉሥ ፡ ምሽት ፡ ከርሳቸውም ፡ ጋራ ፡ ተቀምጠ
ው ፡ የነበሩት ። ለብቻቸውም ፡ በሆኑ ፡ ጊዜ ፡ እርሱ ፡ በርሳ
ቸው ፡ አሉ ። ይህ ፡ ሰው ፡ ምንም ፡ ክፉ ፡ ነገር ፡ አላደረገ
ም ፡ ለሞት ፡ ለሥራትም ፡ የሚያደርስው ። አግሪጳም ፡ ፊ
ስጦስን ፡ አለው ። ይህ ፡ ሰው ፡ ይፈታ ፡ ዘንድ ፡ ይገባ ፡ ነበ
ር ፡ በቄሣር ፡ ባልተማጸነ ። ከዚያም ፡ ወዲያ ፡ ፊስጦስ ፡ ጳ
ውሎስን ፡ ሰደደ ፡ ወደ ፡ ሮም ፡ ወደ ፡ ቄሣር ፡ እርሱም ፡
ኔሮን ፡ የተባለ ። አንድም ፡ የመቶ ፡ አለቃ ፡ ዩልዩስ ፡ የ
ሚሉት ፡ በመንገድ ፡ ጠበቀው ፡ ከሌሎች ፡ ከታሠሩት ፡ ሰ
ዎች ፡ ጋራ ። ለጳውሎስም ፡ በጎ ፡ አደረገ ፡ ከቀሩት ፡ ይል
ቅ ። የጳውሎስም ፡ ወዳጆች ፡ ሉቃስና ፡ አርስጠርኮስ ፡ ከተ
ሳሎንቄ ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ ሔዱ ። ከቄሣርያም ፡ ሰረሩ ፡ ባድ
ራሚቲ ፡ መርከብ ፡ እስከ ፡ ሚራ ፡ ድረስ ። ከዚያም ፡ ሌ
ላ ፡ መርከብ ፡ ከስክንድርያ ፡ የመጣች ፡ አገኙ ፡ በርስዋ
ም ፡ ሔዱ ፡ ወደ ፡ ሜሊጤ ፡ ማልጣም ፡ ወደ ፡ ተባለች ፡ ደሴ
ት ፡ እስኪቀርቡ ፡ ድረስ ፡ ከዚያም ፡ ሰበረች ። በማልጣ
ም ፡ ከከረሙ ፡ በኋላ ፡ ሌላውን ፡ መርከብ ፡ አገኙ ፡ ወደ ፡
ኢጣልያ ፡ ወደ ፡ ሶስት ፡ ኸዋኒት ፡ የወሰደቻቸውን ። ከዚያ
ም ፡ በምድር ፡ ሔዱ ፡ እስከ ፡ ሮም ፡ ድረስ ። በመንገደቸ
ውም ፡ ከቄሣርያ ፡ እስከ ፡ ሮም ፡ አሌሀን ፡ ስፍሮች ፡ አገኙ ።
በፊት ፡ ወደ ፡ ሰይዳ ፡ ደረሱ ፡ ከዚያም ፡ ቆጵሮስን ፡ በግራ ፡
ትተው ፡ በቂልቂያና ፡ በጳንፊልያ ፡ አለፉ ፡ ወደ ፡ ሚራም ፡
በሉቂያ ፡ ወዳለች ፡ ደረሱ ፡ መርከባቸውንም ፡ ለወጡ ። ከ
ዚያም ፡ እጅግ ፡ ቀን ፡ ሰረው ፡ ወደ ፡ ግኒደስ ፡ ደረሱ ፡ ከዚያ
ም ፡ ወደ ፡ አቅሬጥስ ። ከዚያም ፡ ከክረምት ፡ ከንፋስም ፡
በባሕርም ፡ እጅግ ፡ መከራ ፡ ተቀበሉ ። ከአቅሬጥስም ፡ ሰ
ረው ፡ በክላውዳ ፡ አለፉ ፡ ከዚያም ፡ በጅግ ፡ ድካም ፡ በጅ
ግ ፡ መከራም ፡ በጅግ ፡ ፍርሃትም ፡ በግድ ፡ ወደ ፡ ማልጣ ፡
ሲቀርቡ ፡ መርከባቸው ፡ ፈረሰች ፡ ሰዎች ፡ ግን ፡ ድነው ፡ ወ
ደ ፡ ደሴት ፡ ወደ ፡ ማልጣ ፡ ደረሱ ። ከዚያም ፡ እጅግ ፡ ቸርነ
ት ፡ ተቀበሉ ፡ ከማልጣ ፡ ሰዎች ፡ ከሹምም ፡ ጱብልዩስ ፡ ከ

ተባለው ፡፡ ጳውሎስም ፡ ከዚያ ፡ የጌታን ፡ ስም ፡ ሲያስተም ር ፡ እጅግ ፡ ድውያንን ፡ ፈወሰ ፡ በጌታ ፡ ስም ፡፡ ከ፫፡ ወር ም ፡ በኋላ ፡ ማልጣን ፡ ትተው ፡ በሌላ ፡ መርከብ ፡ ሔደ ፡ ወደ ፡ ሲራኩስ ፡ ከዚያም ፡ ወደ ፡ ሬጊዩም ፡ ከዚያም ፡ ወ ደ ፡ ጱቴዎሊ ፡፡ ከዚያም ፡ ወደ ፡ ፫፡ ኸዋኒት ፡ ከዚያም ፡ ወ ንድሞችን ፡ አገኙ ፡ ከሮም ፡ ወርያቸውን ፡ ሰምተው ፡ ሊቀ በሏዋቸው ፡ የመጡ ፡፡ ጳውሎስም ፡ እርሳቸውን ፡ ባያቸ ው ፡ ጊዜ ፡ እግዚአብሔርን ፡ አመሰገነ ፡ ልቡም ፡ በረታ ፡፡ በ ሮምም ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ የመቶ ፡ አለቃ ፡ አሳልፎ ፡ ሰጠ ፡ እ ሥርኞችን ፡ ለሠራዊት ፡ አለቃ ፡፡ ጳውሎስን ፡ ግን ፡ አሰናብቶ ት ፡ ነበረ ፡ ይቀመጥ ፡ ዘንድ ፡ እንደ ፡ ፈቃዱ ፡ ከሚጠብቀ ው ፡ ወታደር ፡ ጋራ ፡ እጁ ፡ በሰንሰለት ፡ ወደ ፡ ታሠረበት ፡፡ ቄሣር ፡ ኔሮን ፡ መጀመርያ ፡ ጊዜ ፡ እስኪፈርድበት ፡ እስኪ ፈታውም ፡ ድረስ ፡፡

በሮምም ፡ አንዲቱን ፡ ታላቅ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ አገ ኙ ፡ በቀድም ፡ መልእክቱን ፡ ይጽፉላት ፡ ወደ ፡ ነበረ ፡ ከቆሮ ንቶስ ፡ ዘንድ ፡፡ ከርሳቸውም ፡ ጋራ ፡ ከተገናኙ ፡ በኋላ ፡ ወ ደ ፡ አይሁድ ፡ መስጊድ ፡ ገባ ፡ ነገሩንም ፡ የሥራቱንም ፡ መ ክንያት ፡ የወንጌልንም ፡ ትምርት ፡ ነገራቸው ፡፡ በወንጌል ም ፡ ሲናገር ፡ እንደ ፡ ወትሮ ፡ ሆነ ፡፡ ተከፍለው ፡ ነገሩን ፡ ተቀ በሉ ፡ የቀሩትም ፡ አላመኑበትም ፡፡ እንጊደህም ፡ ወደሀ ም ፡ ፈጽሞ ፡ የወንጌል ፡ ትምርት ፡ ላሕዛብ ፡ ሆነች ፡፡

ሮምም ፡ በዚያ ፡ ዘመን ፡ ያለም ፡ ሁሉ ፡ ከተማ ፡ ነበረ ች ፡፡ የሮምም ፡ መንግሥት ፡ በታወቀች ፡ ምድር ፡ ሁሉ ፡ ተ ዘረጋች ፡ በኤውሮጳ ፡ በስያም ፡ ባፍሪቃም ፡፡ የወንጌል ም ፡ ትምርት ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ከየሩሳሌም ፡ ወደ ፡ ሮም ፡ ከደረሰች ፡ በኋላ ፡ ከሮም ፡ ወጥታ ፡ ወደ ፡ ዓለም ፡ ሁሉ ፡ መግባትን ፡ አገኘች ፡፡ ጳውሎስም ፡ ስለዚህ ፡ እጅግ ፡ ተናፈ ቀ ፡ ነበር ፡ አስቀድሞ ፡ በሮም ፡ የክርስቶስን ፡ ስም ፡ የክር ስቶስንም ፡ መድኃኒት ፡ ያስታውቅ ፡ ዘንድ ፡፡ አሁንም ፡ ወ ደ ፡ ያ ፡ ደርሶ ፡ መታሠሩ ፡ መክንያት ፡ ሆነለት ፡ ወደለም ፡ ሁሉ ፡ የወጣውን ፡ ትምርቱን ፡ ለማጽናት ፡፡ ከዚያም ፡ አ ያሌን ፡ ከመልእክቶቹ ፡ ጻፈ ፡ ወደ ፡ ኤፌሶን ፡ ወደ ፡ ፊል

ጵስዮስም ፡ ወደ ፡ ቆሎሳይስም ፡ ወደ ፡ ፊልሞንም ። በሮምም ፡ ከተማ ፡ የክርስቶስን ፡ ትምህርት ፡ ባይሁድና ፡ ባረማውያን ፡ መኻከል ፡ አስተማረ ፡ በታናሾችም ፡ በታላቆችም ፡ ከቄሣርም ፡ ከቤተሰቦቹ ፡ ደግሞ ፡ አያሌ ፡ እስኪያምኑ ፡ ድረስ ።

ቄሣሮችም ፡ የተባሉ ፡ የሮም ፡ ነገሥታት ፡ ከክርስቶስ ፡ ልደት ፡ ጀምረው ፡ እስከ ፡ ጳውሎስ ፡ ሞት ፡ ድረስ ፡ በሮም ፡ የነገሡ ፡ እሌህ ፡ ናቸው ።

፩። ቄሣር ፡ አውጉስቱስ ፡ ነገሠ ፡ እስከ ፡ ፲፬፤ አመት ፡ ከክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በኋላ ።

፪። ቄሣር ፡ ቲቤርዮስ ፡ ነገሠ ፡ ከልደት ፡ በኋላ ፡ ከ፲፬፤ አመት ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፴፯፤ አመት ፡ ድረስ ።

፫። ቄሣር ፡ ከሊጉላ ፡ ነገሠ ፡ ከልደት ፡ በኋላ ፡ ከ፴፯፤ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፵፩፤ አመት ፡ ድረስ ።

፬፤ ቄሣር ፡ ቀላውዴዎስ ፡ ነገሠ ፡ ከልደት ፡ በኋላ ፡ ከ፵፩፤ አመት ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፶፬፤ አመት ፡ ድረስ ።

፭፤ ቄሣር ፡ ኔሮን ፡ ነገሠ ፡ ከልደት ፡ በኋላ ፡ ከ፶፬፤ አመት ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፷፰፤ አመት ፡ ድረስ ።

ቄሣር ፡ ኔሮንም ፡ በመንግሥቱ ፡ መጀመርያ ፡ ደግና ፡ ሰው ፡ ነበረ ። መካሮቹ ፡ ግን ፡ እጅግ ፡ ሲያመሰግኑት ፡ ፈቃዱንም ፡ ሁለግዜ ፡ ሲፈጽሙት ፡ ሳይመክሩት ፡ ከፋ ። እናቱን ፡ ምሽቱንም ፡ መምህሩንም ፡ አስገደለ ፡ በኃጢአትም ፡ ሁሉ ፡ ወደቀ ። ጳውሎስም ፡ ፪፤ አመት ፡ በሮም ፡ ታሥሮ ፡ ተቀመጠ ፡ ወንጌልን ፡ ሲያስተምር ፡ በ፷፪፤ ፷፫፤ አመት ፡ ከክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በኋላ ። በ፷፫፤ አመትም ፡ ተፈታ ፡ ወደ ፡ ታናሽ ፡ እስያም ፡ ሔደ ፡ ወደ ፡ ኒቆጶሊስ ፡ ወደ ፡ ገላትያም ፡ ወደ ፡ አቅሬጥስም ። ተመልሶም ፡ ወደ ፡ እስጳንያ ፡ ሔደ ፡ ከዚያ ፡ ደግሞ ፡ የወንጌልን ፡ ትምህርት ፡ ሊዘርጋ ፡ ብሎ ። ደሮ ፡ የቄሣር ፡ ሰዎች ፡ ያዙት ፡ ወደ ፡ ሮምም ፡ ወሰዱት ፡ ከዚያም ፡ ኔሮን ፡ ራሱን ፡ በሰይፍ ፡ አስቆረጠው ፡ ከልደት ፡ በኋላ ፡ በ፷፯፤ አመት ። አያሌ ፡ ወራትም ፡ አስቀድሞ ፡ በ፷፬፤ አመት ፡ ኔሮን ፡ አብዶ ፡ ለመጫወት ፡ ብቻ ፡ ሮምን ፡ ከተማውን ፡ አነደደት ፡ ፱ቀንም ፡ ተቃ

ጠሉት ። ሰውም ፡ በዚህ ፡ መክንያት ፡ ሲቊጡ ፡ ቂሣርን
ም ፡ ሲጸሉት ፡ ክርስቲያንን ፡ አጣለ ፡ እርሳቸው ፡ ከተማ
ውን ፡ እንደነደድዋት ። አሁንም ፡ የሁሉ ፡ ጸላትነት ፡ የሁ
ሉም ፡ ቍጣ ፡ በክርስቲያን ፡ ላይ ፡ ወደቀ ። እጅግ ፡ ብርቱ ፡
ሞትም ፡ አወጡባቸው ። ተከፈለውን ፡ ወደ ፡ አርዌ ፡ ለም
ድ ፡ አግብተው ፡ ሰፈዋቸው ፡ እንደሁም ፡ ለውሾች ፡ ጣልዋቸ
ው ፡ ይነጠቁ ፡ ይነከሱም ፡ ይዋጡም ፡ ዘንድ ። ተከፈለው
ንም ፡ በሰምዕ ፡ በቅቢም ፡ በሌላም ፡ በሚቃጠል ፡ ነገር ፡ ቀ
ብዋቸው ፡ በንጩትም ፡ አሠርዋቸው ፡ በሌሊትም ፡ አነደ
ድዋቸው ፡ ባደባባይ ፡ ለመንገድ ፡ አላፎች ፡ ያብሩ ፡ ዘን
ድ ። ይህም ፡ መከራ ፡ ፫፤ ወይስ ፡ ፬፤ አመት ፡ ኖረ ። ኔሮን ፡
ግን ፡ ከሁሉ ፡ ተጸልቶ ፡ ራሱን ፡ ገደለ ፡ ፳፫፤ አመት ፡ ከልደ
ት ፡ በኋላ ።

በዚያ ፡ መሳደድም ፡ ጴጥሮስ ፡ መጋደሉን ፡ ጨረሰ ፡ በሮ
ም ፡ ከተማ ፡ ኔሮን ፡ ሲያሰቅለው ። ስለርሱም ፡ እጅግ ፡ ተጻ
ፈ ፡ እውነት ፡ ያልሆነ ። እውነት ፡ የሚመስል ፡ ይህ ፡ ነው ።
፬፤ አመት ፡ የሚያህል ፡ ከልደት ፡ በኋላ ፡ ጴጥሮስ ፡ ከየሩ
ሳሌም ፡ ወጥቶ ፡ ወደ ፡ አንጾኪያ ፡ መጣ ። ከዚያ ፡ ወዲያ
ም ፡ በጶንጦስ ፡ በገላትያም ፡ በቀጳደቂያም ፡ በቢቲኒያም ፡
በወንጌል ፡ አስተማረ ። በልደት ፡ አመትም ፡ ፳፭፤ የሚያ
ህል ፡ ወደ ፡ ሮም ፡ ደረሰ ፡ ከዚያም ፡ ባመት ፡ ፳፯፤ ከጳውሎ
ስ ፡ ጋራ ፡ ባንድ ፡ ጊዜ ፡ ሞተ ፡ ጳውሎስ ፡ ራሱ ፡ በሰይፍ ፡ ተ
ቈርጦ ፡ ጴጥሮስም ፡ ተሰቅሎ ። ለቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ፪፤ መ
ልእክቶች ፡ ጻፈ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ የቀደሳቸው ፡ ለሰው
ም ፡ ሁሉ ፡ ለዘመንም ፡ ሁሉ ፡ የጠበቃቸው ። ቅዱስ ፡ ማር
ቆስም ፡ ከጳውሎስና ፡ ከበርናባስ ፡ ጋራ ፡ ከሔደ ፡ በኋላ ፡
ጴጥሮስን ፡ ተከተለው ። ጴጥሮስም ፡ እጅግ ፡ ወደታልና ፡ ል
ጁን ፡ ይለዋል ፡ ፩፤ መልእክቱ ፡ ፭፤ ፲፫። ማርቆስም ፡ የጌታ
ችንን ፡ ወንጌል ፡ ከጴጥሮስ ፡ አፍ ፡ እርሱ ፡ በሮም ፡ ሲሆን ፡
ሰምቶ ፡ እንደ ፡ ጻፈው ፡ ይላል ፡ ቅሌሚንስ ፡ (አቅሌመንጦ
ስ ፡) ከስክንድርያ ። እንደሁም ፡ ሉቃስ ፡ የጌታችንን ፡ ወን
ጌል ፡ ከጳውሎስ ፡ አፍ ፡ ሰምቶት ፡ እንደ ፡ ጻፈው ፡ ይላሉ ፡
ሌሎች ፡ መጻሕፍትንም ፡ አደቶ ።

በዚያ ፡ ዘመንም ፡ አይሁድ ፡ ያዕቆብን ፡ የጌታችነን ፡ ወንድም ፡ በየሩሳሌም ፡ ገደሉት ፡፡ ያዕቆብ ፡ የየሩሳሌምን ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጠበቀ ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ አገርም ፡ አልሔደም ፡፡ ስለዚህም ፡ በማይጐዳ ፡ ሥርዓት ፡ ያይሁድን ፡ ወግ ፡ ጠበቀ ፡ ወንጌልን ፡ ሲያስተምር ፡ እንደ ፡ ጳውሎስና ፡ እንደ ፡ ጴጥሮስ ፡ ከርሳቸው ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ሁኖ ፡፡ እርሱም ፡ መልእክቱን ፡ ሲጽፍ ፡ እለዚያን ፡ አይሁድ ፡ ገሠጸ ፡ በስም ፡ ክርስቲያን ፡ የሆኑ ፡ ሃይማኖታቸውን ፡ ግን ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ነገር ፡ በመታዘዝ ፡ በጎ ፡ ስራም ፡ በመስራት ፡ ያልገለጹ ፡፡ እርሳቸውም ፡ አሉ ፡፡ እኛ ፡ በሃይማኖት ፡ እንጸደቃለን ፡ በምግባር ፡ አይደለም ፡፡ አሁንም ፡ ይህ ፡ ነገር ፡ እንደ ፡ ያው ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ጳውሎስም ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ እንዴህ ፡ ብሎ ፡ ይናገራል ፡፡ አሌህ ፡ ሰዎች ፡ ግን ፡ ሃይማኖትን ፡ አያውቁም ፡ ነበሩ ፡፡ የሚያጸድቅ ፡ ሃይማኖት ፡ ጳውሎስም ፡ ስለሚናገር ፡ የልብ ፡ ሕይወት ፡ ነውና ፡ የልብም ፡ አንድነት ፡ ከክርስቶስ ፡ ጋራ ፡ ያለርሱም ፡ ሰው ፡ ከቶ ፡ አይድንም ፡ ያለርሱም ፡ በውነት ፡ በጎ ፡ የሚሆን ፡ ስራ ፡ መስራት ፡ አይቻልም ፡፡ የሚጸደቅም ፡ ሰው ፡ በዚህ ፡ ሃይማኖት ፡ ብቻ ፡ ይጸደቃል ፡ በተግባርም ፡ አይደለም ፡፡ በሰው ፡ ፊት ፡ ግን ፡ ሃይማኖት ፡ ከቶ ፡ አይገለጽም ፡ በተግባር ፡ እንጂ ፡፡ እለዚያ ፡ ሰዎች ፡ ግን ፡ እናምናለን ፡ በሃይማኖትም ፡ እንጸደቃለን ፡ ያሉ ፡ ባፋቸው ፡ ብቻ ፡ አመኑ ፡ የሃይማኖት ፡ ዕውቀት ፡ የሃይማኖትም ፡ ትምህርት ፡ ነበረላቸው ፡ የሃይማኖት ፡ ባሕሪ ፡ ግን ፡ የሃይማኖትም ፡ ኃይል ፡ አልገባቸውም ፡፡ ስለዚህም ፡ ያዕቆብ ፡ ይላል ፡፡ ሃይማኖት ፡ ያለ ፡ ምግባር ፡ አያጸድቅም ፡፡ ደሮ ፡ የጳውሎስ ፡ ሃይማኖት ፡ ከቶ ፡ አይገኝም ፡ ከበጎ ፡ ስራ ፡ ጋራ ፡ እንጅ ፡፡ የያዕቆብም ፡ ማለት ፡ ይህ ፡ ነው ፡፡ ለእግዚአብሔር ፡ ነገር ፡ በመታዘዝ ፡ የርሱንም ፡ ፈቃድ ፡ በማድረግ ፡ ሃይማኖታችሁን ፡ ግለጡ ፡ እውነት ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡፡ ያለዚህ ፡ ሃይማኖታችሁ ፡ በከንፈራችሁ ፡ ብቻ ፡ ኑርዋልና ፡ ዝምብሎ ፡ ነው ፡ አይጠቅምም ፡ አያጸድቅምም ፡፡ ጳውሎስ ፡ ደግሞ ፡ እንዴህ ፡ ይላል ፡፡ የእግዚአብሔር ፡ መንግሥት ፡ በመናገር ፡ አትኖርም ፡ በኃይል ፡ እንጅ ፡፡ አሁ

ንም ፡ አይሁድ ፡ ይህን ፡ ሐዋርያ ፡ በመጀመርያ ፡ አከበሩ
ት ፡ ያዕቆብንም ፡ ጻድቅ ፡ አሉት ፡ ጸላቶነታቸው ፡ በክርስቲያ
ን ፡ ላይ ፡ እጅግ ፡ እስኪበዛ ፡ ድረስ ። ጳውሎስም ፡ ወደ ፡ ሮም ፡
ከሔደ ፡ በኋላ ፡ የካህናት ፡ አለቃ ፡ ሐናንያ ፡ እርሱም ፡ ደግ
ሞ ፡ አናንስ ፡ የተባለ ፡ አስያዘው ፡ ወደ ፡ ሸንጎም ፡ አስመጣ
ው ። ከዚያም ፡ መክሰሳቸው ፡ እውነት ፡ ሁኖ ፡ ባልተገለ
ጸ ፡ ጊዜ ፡ በመቅደስ ፡ ጠፈር ፡ ላይ ፡ ወሰዱት ፡ ከዚያ ፡ በሕ
ዝብ ፡ ሁሉ ፡ ፊት ፡ ክርስቶስን ፡ ሊክድ ፡ ብለው ፡ ፈሲካ ፡
ሁንዋልና ። እርሱ ፡ ግን ፡ ከዚያ ፡ በኃይል ፡ ለክርስቶስ ፡ መ
ሰከረ ። የሕዝብም ፡ አለቆች ፡ ተቈጥተው ፡ አስጣሉት ፡
ወደ ፡ ታች ፡ በታችም ፡ አስወገሩት ። እርሱም ፡ ሳይሞት ፡
ተንበርክኮ ፡ እንዲህ ፡ ቢል ፡ ለመነላቸው ። አቤቱ ፡ እግዚ
አብሔር ፡ አብ ፡ እኔ ፡ እለምንላቸዋለሁ ። የሚያደርጉት
ን ፡ አያውቁምና ። አንድ ፡ ካህንም ፡ ይህነን ፡ ሰምቶ ፡ አ
ላቸው ፡ ተው ፡ ምንድር ፡ ታድርጋላችሁ ። ይህ ፡ ጻድቅ ፡ ሰ
ው ፡ ስለላንት ፡ ይጸልያል ። ደር ፡ እለዚያ ፡ እቡደን ፡ አልሰ
ሙም ፡ በታላቅ ፡ እንጨት ፡ ራሱን ፡ ቀጥቅጠው ፡ ገደሉት ፡
እንጂ ። ይህም ፡ ሆነ ፡ በልደት ፡ አመት ፡ ፷፪፤ ወይስ ፡ ፷፫፤

አሁንም ፡ የነቢያት ፡ ትንቢት ፡ ስለ ፡ መድኃኒታችን ፡ ተ
ፈጸመ ። የእግዚአብሔር ፡ ልጅም ፡ በባርነት ፡ መልክ ፡ በ
ምድር ፡ ተመላለሶ ፡ በመስቀል ፡ ስለ ፡ ኃጢአታችን ፡ ሞ
ተ ። ከሙታንም ፡ ተነሣ ። ሐዋርያትንም ፡ ላከ ። ወደ ፡ ሰ
ማይም ፡ ወጣ ። መንፈሱንም ፡ በሐዋርያት ፡ ላይ ፡ ሰደደ ።
ከእሥራኤል ፡ ወገኖችም ፡ የተመረጹትን ፡ ወደ ፡ ጉባኤ
ው ፡ ወደ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሰበሰበ ። እርሳቸውም ፡ የወ
ንጌልን ፡ ኃይል ፡ የክርስቶስንም ፡ የስሙን ፡ ታላቅነት ፡ ባ
ሕዛብ ፡ መካከል ፡ አወሩት ። ብዙ ፡ አሕዛብም ፡ የክርስ
ቶስን ፡ መድኃኒት ፡ በሃይማኖት ፡ ተቀብለው ፡ በሰው ፡ መ
ካከል ፡ አዲስ ፡ ወገን ፡ ሆኑ ፡ የክርስቶስ ፡ የሁለተኛ ፡ አደ
ም ፡ ትውልድ ። የእግዚአብሔር ፡ መንግሥት ፡ በም
ድር ። ቤተ ፡ ክርስቲያንም ። እርሳቸውም ፡ የዘላለምን ፡

ወንጌል ፡ ከሐዋርያት ፡ አፍ ፡ ከጀቸውም ፡ ተቀበሉ ፡፡ ክር ስቶስም ፡ ተስፋ ፡ አስደረገላቸው ፡ ከርሳቸው ፡ ጋራ ፡ ደኖር ፡ ዘንድ ፡ በቃሉም ፡ በመንፈሱም ፡ ይምራቸው ፡ ዘንድ ፡ እ ስከ ፡ ዓለም ፡ ፍጻሜ ፡ ድረስ፡፡

እግዚአብሔር ፡ ስለ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ይሰጥ ፡ የነበረውን ፡ ተስፋ ፡ አሁን ፡ ፈጽምዋልኖ ፡ ባይሁድ ፡ ላይ ፡ የተናገረውን ፡ ቅያሜውን ፡ አሁን ፡ ደግሞ ፡ ሊፈጽም ፡ ነበር ፡፡ እርሱ ፡ በ ምህረቱ ፡ የእሥራኤልን ፡ ወገን ፡ አስቀድሞ ፡ ካሕዛብ ፡ ሁሉ ፡ መረጸ ፡ ሕዝቡ ፡ ይሆኑለት ፡ ዘንድ ፡ እርሱም ፡ ማለ ላቸው ፡ አምላካቸው ፡ ይሆንላቸው ፡ ዘንድ ፡፡ በሙሴ ፡ አ ፍም ፡ አላቸው ፡፡ በመንገዴ ፡ ብትመላለሱ ፡ ሥርዓቴንም ፡ ብትጠብቁ ፡ በደህንነት ፡ ትኖራላችሁ ፡ በፊቴ ፡፡ እምቢ ፡ ግ ን ፡ ብትሉ ፡ ሕጌንም ፡ ብታፈርሱ ፡ እኔንም ፡ ብትጣሉኝ ፡ እኔም ፡ ከፊቴ ፡ ዘንድ ፡ እጥላችኋለሁ ፡ በምድር ፡ ሁሉ ፡ ላይ ፡ ባሕዛብም ፡ ሁሉ ፡ መካከል ፡ እበትናችኋለሁ ፡፡ እላ ንትም ፡ ሕዝቤ ፡ የነበራችሁ ፡ በምህረቴ ፡ ስለ ፡ ኃጢአታች ሁ ፡ የተጣላችሁ ፡ ትሆናላችሁ ፡፡ ሕዝቤም ፡ ያልሆነውን ፡ እመርጸለሁ ፡ ሕዝቤ ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡፡ አሁንም ፡ አይሁድ ፡ አ ንድ ፡ ጊዜ ፡ በፊት ፡ የተጣሉ ፡ ነበሩ ፡ ወደ ፡ ባቢሎን ፡ በተማ ረኩ ፡ ጊዜ ፡፡ እግዚአብሔር ፡ ግን ፡ የዚያን ፡ ጊዜ ፡ አዘነላ ቸው ፡ ወደ ፡ አገራቸውም ፡ መለሳቸው ፡ መቅደሱም ፡ መ ለሰላቸው ፡፡ በባርቹም ፡ ሁሉ ፡ አፍ ፡ በብዙ ፡ ምሳሌም ፡ በብዙ ፡ ነገርም ፡ ከተናገራቸው ፡ በኋላ ፡ በዘመን ፡ ፍጻሜ ፡ የተወደደውን ፡ ልጁን ፡ ሰደደላቸው ፡፡ ደሮ ፡ የሱስ ፡ ክርስቶ ስ ፡ ወደ ፡ ወገኖቹ ፡ ጉበተ ፡ ወገኖቹ ፡ አልተቀበሉትም ፡ ጸሉ ት ፡ እንጅ ፡ ጣሉትም ፡ ሰቀሉትም ፡፡ በልባቸውም ፡ መጥ ማማት ፡ ጸረ ፡፡ ደሙ ፡ በላያችን ፡ በልጆቻችን ፡ ላይም ፡ ይሁን ፡፡ እንዲሁም ፡ ሆነ ፡ እርሳቸው ፡ እንደ ፡ ወደዱት ፡ ነ ቢያትም ፡ ክርስቶስም ፡ እንደ ፡ ተነበዩት ፡፡

ገሥዩስ ፡ ፍሎረስ ፡ በይሁዳ ፡ ላይ ፡ የተሾመ ፡ ከኔሮን ፡ በታች ፡ ክፏ ፡ ባደረገባቸው ፡ ጊዜ ፡ በልደት ፡ አመት ፡ ፷፮፤ አይሁድ ፡ ዐመፁ ፡ ከሮም ፡ መንግሥት ፡፡ የሮርያ ፡ ሹምም ፡ አሁን ፡ በየረሳሌም ፡ ላይ ፡ መጣ ፡ ከሠራዊቱ ፡ ጋራ ፡ ከበ

ባትም ። ደር ፡ አይሁድ ፡ መቶት ፡ ስልፍንም ፡ አደረጉ ። ቄ
ሣር ፡ ኔሮንም ፡ ይህነን ፡ ሲሰማ ፡ የሠራዊቱን ፡ አለቃ ፡ ወስ
ጳስያኑስን ፡ ሰደደባቸው ። ያም ፡ ብዙ ፡ አምቦችን ፡ ከርሳቸ
ው ፡ ወሰደ ። የረ̣ሳሌምን ፡ ግን ፡ ሳይወስድ ፡ ኔሮን ፡ ሞተ ።
ወስጳስያኑስም ፡ ወደ ፡ ሮም ፡ ተመለሰ ፡ ጥቂት ፡ ቀንም ፡ በ
ኋላ ፡ ነገሠ ። ልጁን ፡ ግን ፡ ቲቶስን ፡ በይሁደ ፡ አገር ፡ ተወ ፡
ሮረ̣ን ፡ ይጨርስ ፡ ዘንድ ። ቲቶስም ፡ ሠራዊቱን ፡ ወደ ፡ የ
ረ̣ሳሌም ፡ ወሰደቸው ፡ ከተማውንም ፡ በፋሲካ ፡ በዓል ፡
ከበባት ፡ ሰው ፡ በመላባት ፡ ጊዜ ። አይሁድም ፡ እርሶ ፡ በ
ርሳቸው ፡ ተለዩ ፡ በመኻከላቸውም ፡ እጅግ ፡ ደምን ፡ አፈ
ሰሶ ። ፫፤ መሳየታቸውም ፡ በከተማ ፡ በቤተ ፡ መቅደስም ፡
እርሶ ፡ በርሳቸው ፡ ቀሙ ፡ ገደሉም ፡ አጉሰቀሉም ። ባን
ድ ፡ ነገር ፡ ብቻ ፡ አንድነትን ፡ አደረጉ ፡ እምቢ ፡ በማለት ፡
ለሮም ፡ ሰዎች ፡ ይገዙ ፡ ዘንድ ። ቲቶስ ፡ ግን ፡ ቸር ፡ ነበረላቸ
ው ። የረ̣ሳሌምንም ፡ ያፈርስ ፡ ዘንድ ፡ አልወደደም ። እር
ሳቸውም ፡ ካዘኑ ፡ እርሶ ፡ ባዘነላቸው ። እርሳቸው ፡ ግን ፡
በኃጢአታቸው ፡ ደፈረ̣ ፡ ረደ̣ትንም ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ከሰ
ማይ ፡ ጠበቁ ፡ ባለመታዘዛቸው ፡ ዋጋ ። አሁንም ፡ ታላቅ ፡
ራብ ፡ ሆነ ፡ በከተማ ። አያሌ ፡ ሰዎች ፡ ሸሹ ። የሮም ፡ ወታ
ደሮች ፡ ግን ፡ አስቀድሞ ፡ በማርዋቸው ፡ አሁን ፡ ምህረት ፡
አያውቁም ፡ ነበረ̣ ። ወደርሳቸው ፡ የሸሹትን ፡ አይሁድ ፡
ባገር ፡ ፊት ፡ ሰቀልዋቸው ። በጊዜም ፡ ፫፻፤ አይሁድን ፡ ሰ
ቀሉ ፡ በየረ̣ሳሌም ፡ ፊት ። አንዲት ፡ ሴትም ፡ ከታላላቆ
ች ፡ ወገን ፡ ልጅዋን ፡ ገድላ ፡ ስትበላው ፡ ተገኘች ፡ ከራብ ፡
የተነሣ ። ተርበውም ፡ የሞቱ ፡ እጅግ ፡ ብዙ ፡ ነበረ̣ ።

የረ̣ሳሌምም ፡ እጅግ ፡ ብርቱ ፡ ተሠርታ ፡ ነበረች ። በዙር
ያዋ ፡ ሁሉ ፡ አያሌ ፡ ብርቶች ፡ መከበብዎች ፡ ካምቦችና ፡
ከግምቦች ፡ ጋራ ፡ ነበረ̣ ። የሮም ፡ ወታደሮች ፡ ግን ፡ በዚህ ፡
ሁሉ ፡ በዙርያ ፡ ሌላ ፡ ብርቱ ፡ ቅጥር ፡ አደረጉ ፡ ታላቆችን
ም ፡ ግምቦች ፡ ሰረ̣ ፡ በንጨትና ፡ በብረት ፡ ያገርን ፡ ቅጥር
ች ፡ የሚያፈርሶበት ፡ ታላቅ ፡ ደንጊያውንም ፡ ወደገር ፡ የ
ሚጥሉበት ። አይሁድም ፡ እጅግ ፡ ደከሙ ፡ የሮምን ፡ ጭ
ፍሮች ፡ ሊከለክሉ ፡ እጅግ ፡ ብልሃትም ፡ እጅግ ፡ ኃይልም ፡

አደረጉ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ጸላቶቻቸው ፡ በጥቂት ፡ በጥቂት ፡ ገ ቡ ፡ ወደ ፡ መቅደስም ፡ ቀረቡ ፡፡ ቲቶስም ፡ በብርቱ ፡ ቃል ፡ ወታደሮቹን ፡ ሁሉን ፡ ለመቅደስ ፡ ሊያዝኑ ፡ አዘዛቸው ፡፡ ዷ ሮ ፡ ያደሁድ ፡ ጭፍሮች ፡ በመቅደስ ፡ ውሥጥ ፡ አዘምተዋል ፍ ፡ በቲቶስ ፡ ላይ ፡ በኋላ ፡ አንድ ፡ ሮማዊ ፡ እሳት ፡ ይዞ ፡ ወ ደ ፡ መቅደስ ፡ ጣለው ፡ መቅደስም ፡ ነደደ ፡ ሁሉም ፡ እስኪ ፈጅ ፡ ድረስ ፡ ተቃጠለ ፡፡ የክርስቶስም ፡ ትንቢት ፡ እንዴሀ ፡ ሲል ፡ ተፈጸመ ፡፡ ደንጊያ ፡ በደንጊያ ፡ ላይ ፡ አይኖርም ፡፡ የሮ ም ፡ ጭፍሮችም ፡ በየሩሳሌም ፡ በዚያ ፡ ጦር ፡ የገደልዋቸ ው ፡ አይሁድ ፡ ፲፩፻፻፤ የመረኩትም ፡ ፱፻፻፤ ነበሩ ፡፡ የክር ስቲያን ፡ ጉባኤ ፡ ግን ፡ በጦር ፡ መጀመርያ ፡ ከየሩሳሌም ፡ ሸሹ ፡ በዮርዳኖስ ፡ ማዶም ፡ ጸላ ፡ በሚልዋት ፡ አገር ፡ እግ ዚአብሔር ፡ ጠበቃቸው ፡ መጸጀም ፡ አደረገላቸው ፡፡

አሁንም ፡ ካይሁድ ፡ የወጡ ፡ ክርስቲያኖት ፡ መቅደሳቸ ው ፡ ከፈረሰ ፡ በኋላ ፡ ወገኖቻቸውም ፡ ከተበተኑ ፡ በኋላ ፡ ባን ዷቸ ፡ አልተከለከሉም ፡ አንድነትን ፡ ከማድረግ ፡ ከወንድሞ ቻቸው ፡ ጋራ ፡፡ ክርስቶስም ፡ ስለዚህ ፡ በጅ ፡ የተሰራችን ፡ መ ቅደስ ፡ አፈረሳት ፡ በጅ ፡ ያልተሰራችን ፡ መንፈሳዊት ፡ መ ቅደሱን ፡ በሰው ፡ ልብ ፡ ያለቸውንም ፡ መንግሥቱን ፡ መል ካም ፡ ይሰራት ፡ ዘንድ ፡፡ ከርሳቸውም ፡ ብዙ ፡ አንድነትን ፡ አደረጉ ፡ካሕዛብ ፡ ከወጡ ፡ ክርስቲያን ፡ ጋራ ፡፡ ተከፍለው ፡ ግን ፡ በጣም ፡ ወደ ፡ ወንጌል ፡ ብርሃን ፡ አልደረሱም ፡፡ እር ሳቸውም ፡ ለራሳቸው ፡ ቤተ ፡ መቅደስን ፡ ሰሩ ፡ የሩሳሌም ፡ ወደ ፡ ነበረችበት ፡ ቦታ ፡ ኤልያ ፡ ከጲቶሊና ፡ በተባለች ፡ አገር ፡፡ እርሳቸውም ፡ መናፈቃን ፡ ሁነው ፡ ተቈጠሩ ፡ በ፪፤ ወገንም ፡ ተለዩ ፡ እኩሌታቸውም ፡ ኤቢዮናውያን ፡ እኩ ሌታቸውም ፡ ናዝሬናውያን ፡ ተባሉ ፡፡ እርሳቸውም ፡ ያ ይሁድን ፡ ወግ ፡ እንደ ፡ ችሎታቸው ፡ ተከተሉ ፡ እስከ ፡ ሃድ ርያኖስ ፡ ቄሣር ፡ ዘመን ፡ ድረስ ፡፡

ከሐዋርያትም ፡ የቀረ ፡ የሩሳሌም ፡ ከተደመሰሰች ፡ በኋ

ላ ፡ ዮሐንስ ፡ ነው ፡፡ እርሱም ፡ በታናሽ ፡ እስያ ፡ ባብያት ፡ ክርስቲያናት ፡ መኻከል ፡ ዞረ ፡ ወንጌልን ፡ ሲያስተምር ፡ ምእምናንንም ፡ ሲያጸና ፡ ሲጠብቃቸውም ፡ እስከ ፡ ሽምግ ልናው ፡ ድረሽ ፡፡

እሌህም ፡ ቄሣሮች ፡ ነበሩ ፡ ከኔሮን ፡ በኋላ ፡ እስከ ፡ ዮሐ ንስ ፡ ሞት ፡ ድረስ ፡፡

፩፡፡ ገልባ ፡ ኦቶንም ፡ ዊተልዩስም ፡፡ ኔሮን ፡ ሲሞት ፡ እለዚ ህ ፡ ፫፡ የሠራዊት ፡ አለቆች ፡ ነበሩ ፡፡ ከሮስታቸውም ፡ ኢያ ንደንዱ ፡ ሊነግሥ ፡ ፈለገ ፡ ለሁላቸው ፡ ግን ፡ አልሆነም ፡፡

፪፡፡ ቄሣር ፡ ወስጳስያኑስ ፡ ነገሠ ፡ ከልደት ፡ አመት ፡ ከ ፷፱፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፸፱፡ ድረስ ፡፡

፫፡፡ ቄሣር ፡ ቲቶስ ፡ ነገሠ ፡ ከ፸፱፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፹፩፡ ድረስ ፡፡

፬፡ ቄሣር ፡ ደሚቲያኑስ ፡ ነገሠ ፡ ከ፹፩፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፺፮፡ ድረስ ፡፡

፭፡ ቄሣር ፡ ነርዋ ፡ ነገሠ ፡ ከ፺፮፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፺፰፡ ድ ረስ ፡፡

ከለዚህ፡ሁሉም፡ደሚቲያኑስ፡ከፋ፡፡ እርሱም ፡ የወስ ጳስያኑስ፡ልጅ ፡ የቲቶስም ፡ ወንድም ፡ ነበረ ፡፡ ባካሔዱ ፡ ግ ን ፡ በስራውም ፡ ኔሮን ፡ መሰለ ፡፡ ሰውንም ፡ ሁሉን ፡ በድልዋ ልና ፡ ከሰው ፡ ሁሉ ፡ ፈራ ፡፡ ስለ ፡ ንጉሥም ፡ ከዳዊት ፡ ትው ልድ ፡ ወሬ ፡ በሰማ ፡ ጊዜ ፡ እጅግ ፡ መረመረ ፡ በክርስቲያ ንና ፡ ባይሁድ ፡ መኻከል ፡ ምናልባት ፡ ሰው ፡ እንደልቀረ ፡ ንጉሥ ፡ ሊሆን ፡ ጊዜ ፡ ላለው ፡፡ በኋላም ፡ ፪፡ ሰዎች ፡ ተገኙ ፡ የየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ዘመዶች ፡ በሥጋ ፡ የነበሩ ፡፡ እርሳቸው ንም ፡ አስመጣቸው ፡፡ እጃቸውን ፡ ግን ፡ ሲያይ ፡ ቀርበታ ቸው ፡ እንደ ፡ ሸከረ ፡ እንደ ፡ በረታም ፡ ከጅግ ፡ ስራ ፡ የተነ ሣ ፡ ድኅነታቸውንም ፡ ሲሰማ ፡ እንደ ያው ፡ ሰደዳቸው ፡፡ ስለዚህ ፡ ግን ፡ ክርስቲያንን ፡ ሁሉን ፡ ማሳደድ ፡ አልተወ ም ፡፡ ከቄሣር ፡ ዘመዶች ፡ እንኳ ፡ አያሌን ፡ አስገደለ ፡ ክር ስቲያን ፡ ስለ ፡ ነበሩ ፡፡ ዮሐንስንም ፡ ሐዋርያውን ፡ ከኤፌሶ ን ፡ ወደ ፡ ሮም ፡ እንደስመጣ ፡ ይላሉ ፡ ከዚያም ፡ ሁና ፡ ወ ደ ፡ ታላቅ ፡ ድስት ፡ የፈላ ፡ ዘይት ፡ የመላበት ፡ አስገባው ፡

ለዮሐንስም ፡ እንደደጉደ ፡ ባየ ፡ ጊዜ ፡ ወደ ፡ ጳጥሞስ ፡ ደ ሴት ፡ ሰደደው ፡፡ በጳጥሞስም ፡ ሲሆን ፡ ጌታችን ፡ ታየለት ፡ ተግሣጽንም ፡ ሰጠው ፡ ለ፯፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ በታና ሽ ፡ እስያ ፡ ለነበሩ ፡፡ እስከ ፡ ኋለኛ ፡ ዘመንም ፡ ለቤተ ፡ ክ ርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ መንግሥት ፡ የሚሆነ ውን ፡ ነገር ፡ ሁሉን ፡ መጋደልዋን ፡ መከራዋንም ፡ ድልዋን ም ፡ ክብርዋንም ፡ ገለጸለት ፡፡ ዮሐንስም ፡ ይህነን ፡ ከጻፈ ፡ በኋላ ፡ ደሚቲያኑስ ፡ ሞተ ፡፡ ምሽቱ ፡ አንድ ፡ ቀን ፡ ታናሽ ፡ ወረቀት ፡ በመሬት ፡ አገኘታለችና ፡ ደሚቲያኑስ ፡ እርስዋን ፡ ካያሌ ፡ ታላላቆች ፡ ጋራ ፡ ይገድሉ ፡ ዘንድ ፡ ትእዛዝ ፡ የጻ ፈበት ፡፡ ይህነንም ፡ ባወቀች ፡ ጊዜ ፡ ለወደጆችዋ ፡ ተናገረ ች ፡፡ እርሳቸውም ፡ ባንድ ፡ ወደ ፡ አደራሹ ፡ ገብተው ፡ ገደሉ ት ፡፡ በርሱም ፡ ፈንታ ፡ ነርዋ ፡ በመንግሥት ፡ ዙፋን ፡ ተቀመ ጠ ፡፡ እርሱም ፡ ደህና ፡ ቄሣር ፡ ነበረ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ከርሱ ፡ በታች ፡ ጥቂት ፡ ዕረፍት ፡ አገኘች ፡፡ ደሮ ፡ እጅግ ፡ አልኖረም ፡ ፪፡ አመት ፡ ብቻ ፡ እንጅ ፡፡ በዚያም ፡ ወሬት ፡ ዮሐንስ ፡ ደግሞ ፡ ወደ ፡ ኤፌሶን ፡ ተመለሰ ፡ ከዚያም ፡ ሞ ተ ፡ ምእመናንን ፡ ወትሩ ፡ ከመከረ ፡ በኋላ ፡ እንደሁ ፡ ሲ ል ፡፡ ሕፃናቴ ፡ ሆይ ፡ እርሱ ፡ በርሳችሁ ፡ ተዋደዱ ፡፡

ስለ ፡ ጌታችን ፡ ሐዋርያት ፡ ከተጻፈ ፡ ወደኛም ፡ ከደረሰ ፡ ወሬ ፡ እውነት ፡ የሚመስል ፡ ደሁ ፡ ነው ፡ ያጻፍነ ፡፡ ሌላ ፡ ወሬም ፡ ብዙ ፡ አለ ፡ እውነት ፡ የሌለበት ፡ ሰውንም ፡ ለማ ክበር ፡ ብቻ ፡ ክፉ ፡ ትምርትንም ፡ ለማጽናት ፡ የተጻፈ ፡፡ ለ ኛ ፡ ግን ፡ ደበቃል ፡ እናውቅ ፡ ዘንድ ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ቃ ሉን ፡ እንደ ፡ ሰጠ ፡ በሐዋርያትና ፡ በወንጌላውያን ፡ ባፈ ቸውና ፡ በጽፈታቸውም ፡ ትምርት ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያኑን ፡ እንደ ፡ መሰረተ ፡ ለዘወተርም ፡ እንደ ፡ ገዛባት ፡፡ በዚህ ፡ ቃ ል ፡ ነውና ፡ የቀደሙ ፡ ምእምናን ፡ የደኑበት ፡ የበረቱበ ትም ፡፡ ስለርሱም ፡ ሕደወታቸውን ፡ አልወደዱም ፡ እስከ ፡ ሞት ፡ ድረስ ፡፡ ደማቸውንም ፡ አፈሰሱ ፡ በደስታ ፡፡ በዚህ ፡ ቃል ፡ እርሱን ፡ አውቀውታልና ፡ አስቀድሞ ፡ የወደደነ ፡ ነፍ ሱንም ፡ ስለኛ ፡ የለወጠ ፡፡ ደሁ ፡ ቃልም ፡ ከሐዋርያት ፡ ዘ መን ፡ ወደሁ ፡ ከሰው ፡ ቃል ፡ ጋራ ፡ በተደበለቀ ፡ ጊዜ ፡ ጨ

ለማ ፡ ሆነ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ። የክርስቶስ ፡ መንፈስ ፡ ሽ
ሽ ፡ የክርስቶስ ፡ ስም ፡ ብቻ ፡ ቀረ ።

ያዲስ ፡ ሥርዓትም ፡ መጻሕፍት ፡ ከብሉይ ፡ መጻሕ
ፍት ፡ ጋሪ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ሁኖ ፡ የተቈጠረ ፡ ከ
ሰውም ፡ ቃል ፡ ሁሉ ፡ ከበጎም ፡ ከክፉም ፡ የተለዩ ፡ እሌ
ህ ፡ ናቸው ።

፩። የማቴዎስ ፡ ወንጌል ።

፪። የማርቆስ ፡ ወንጌል ።

፫። የሉቃስ ፡ ወንጌል ።

፬። የዮሐንስ ፡ ወንጌል ።

፭። የሐዋርያት ፡ ስራ ፡ በቅዱስ ፡ ሉቃስ ፡ የተጻፈ ።

፮፤ የጳውሎስ ፡ መልእክት ፡ ወደ ፡ ሮም ፡ ሰዎች ።

፯፤ ፰። የጳውሎስ ፡ ፪፡ መልእክቶች ፡ ወደ ፡ ቆሮንቶስ ፡
ሰዎች ።

፱። የጳውሎስ ፡ መልእክት ፡ ወደ ፡ ገላትያ ፡ ሰዎች ።

፲። የጳውሎስ ፡ መልእክት ፡ ወደ ፡ ኤፌሶን ፡ ሰዎች ።

፲፩። የጳውሎስ ፡ መልእክት ፡ ወደ ፡ ፊልጵስዩስ ፡ ሰዎች ፡

፲፪። የጳውሎስ ፡ መልእክት ፡ ወደ ፡ ቆሎሳይስ ፡ ሰዎች ።

፲፫፤ ፲፬፡ የጳውሎስ ፡ ፪፡ መልእክቶች ፡ ወደ ፡ ተሳሎንቄ ፡
ሰዎች ።

፲፭፤ ፲፮። የጳውሎስ ፡ ፪፡ መልእክቶች ፡ ወደ ፡ ጢሞቴ
ዎስ ።

፲፯። የጳውሎስ ፡ መልእክት ፡ ወደ ፡ ቲቶስ ።

፲፰፡ የጳውሎስ ፡ መልእክት ፡ ወደ ፡ ፊልሞን ።

፲፱፡ መልእክት ፡ ወደ ፡ ዕብራውያን ።

፳፡ የያዕቆብ ፡ ካቶሊካዊት ፡ መልእክት ።

፳፩፡ ፳፪፡ የጴጥሮስ ፡ ፪፡ ካቶሊካውያን ፡ መልእክቶች ።

፳፫፡ ፳፬፡ ፳፭። የዮሐንስ ፡ ፫፡ መልእክቶች ።

፳፮፡ የይሁዳ ፡ ካቶሊካዊት ፡ መልእክት ።

፳፯። የዮሐንስ ፡ ራእይ ፡ አፖካልጵሲስ ፡ *ἀποκάλυψις* የተ
ባለች ።

መጀመርያ ፡ ክፍል ፡ ተጨረሰች ።

፩፤ ቆሮንቶስ ፡ ፫፤ ፲፩፡፡

ማንም ፡ አይችልም ፡ ሌላውን ፡ መሠረት ፡ ይመሠርት ፡
ዘንድ ፡ ከዚያ ፡ ከተመሠረተው ፡ በቀር ፡፡ እር
ሱም ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ነው ፡፡

የእግዚአብሔር ፡ መንግሥት ፡ ታሪክ ፡

ሁለተኛ ፡ ክፍል ፡፡

እርሱም ፡

የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ታሪክ ፡

ከዮሐንስ ፡ ከሐዋርያ ፡ ሞት ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ዘመናችን ፡ ድረስ ፡፡ ከክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በኋላ ፡ ከ፻፡ አመት ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፲፰፵፩፡ ድረስ ፡፡

ዮሐንስ ፡ ፲፰፥ ፴፮።

መንግሥቴ ፡ ከዚህ ፡ ዓለም ፡ አይደለችም ።

መቅደም ።

አሁንም ፡ በጥቂት ፡ ቃል ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ታሪ ክ ፡ እንናገራለን ፡ ከዮሐንስ ፡ ከሐዋርያ ፡ ሞት ፡ ጀምረን ፡ እስከ ፡ ዘመናችን ፡ ድረስ ። ከክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በኋላ ፡ ከ፱ አመት ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፲፰፹፩ ድረስ ።

ይህንንም ፡ ታሪክ ፡ በ፰ ክፍል ፡ እንከፍላለን ።

፩። መጀመርያ ፡ ክፍል ። ከዮሐንስ ፡ ከሐዋርያ ፡ ሞ ት ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ታላቅ ፡ ቆንስታንቲኖስ ፡ እስከ ፡ መንግ ሥቱ ፡ መጀመርያ ፡ ድረስ ። ካመት ፡ ፱ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፫፻፲፪ ድረስ ።

፪። ሁለተኛ ፡ ክፍል ። ከቆንስታንቲኖስ ፡ ከመንግሥ ቱ ፡ መጀመርያ ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ሮም ፡ ጳጳስ ፡ እስከ ፡ ታላ ቅ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ ሹመት ፡ ድረስ ። ካመት ፡ ፫፲፪ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፭፺ ድረስ ።

፫። ሶስተኛ ፡ ክፍል ። ከታላቅ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ ከሮም ፡ ጳ ጳስ ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፈረንጅ ፡ ንጉሥ ፡ እስከ ፡ ታላቅ ፡ ክ ርል ፡ እስከ ፡ ሞቱ ፡ ድረስ ። ከልደት ፡ አመት ፡ ፭፺ ጀም ሮ ፡ እስከ ፡ ፰፲፬ ድረስ ።

፬። አራተኛ ፡ ክፍል ። ከፈረንጅ ፡ ንጉሥ ፡ ከታላቅ ፡ ክ ርል ፡ ከሞቱ ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ሮም ፡ ጳጳስ ፡ እስከ ፡ ሰባተ ኛ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ ድረስ ። ካመት ፡ ፰፲፬ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፲፻፸፫ ድረስ ።

፭። አምስተኛ ፡ ክፍል ። ከሮም ፡ ጳጳስ ፡ ከሰባተኛ ፡ ጎ ርጎርዮስ ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ሮም ፡ ጳጳስ ፡ እስከ ፡ ስምንተኛ ፡ ቦኒፋኪዮስ ፡ ድረስ ። ከልደት ፡ አመት ፡ ከ፲፻፸፫ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፲፪፺፬ ድረስ ።

፮። ስድስተኛ ፡ ክፍል ። ከሮም ፡ ጳጳስ ፡ ከስምንተኛ ፡

ቦኒፋኪዩስ ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መታደስ ፡ ድረስ ። ካመት ፡ ፲፪፻፺፬፤ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፲፭፲፮፤ ድረስ ።

፯። ሰባተኛ ፡ ክፍል ። ከቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከመታደስዋ ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ መዘረጋትዋ ፡ ድረስ ። ከልደት ፡ አመት ፡ ከ፲፭፲፮፤ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፲፯፻፭፤ ድረስ ።

፰። ስምንተኛ ፡ ክፍል ። ከቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከመዘረጋትዋ ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ዘመናችን ፡ ድረስ ። ከ፲፯፻፭፤ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፲፰፵፩፤ ድረስ ።

የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡

ታሪክ ፡

መጀመርያ ፡ ክፍል ፡፡

ከዮሐንስ ፡ ከሐዋርያ ፡ ሞት ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ታላቅ ፡ ቈን

ስታንቲኖስ ፡ መንግሥት ፡ ድረስ ፡፡

ከልደት ፡ ዓመት ፡ ፴፤ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፫፻፲፪፤ ድረስ ፡፡

በዚህ ፡ ዘመን ፡ የነገሡ ፡ ቄሣሮች ፡ እሌህ ፡ ናቸው ፡፡

፩፡፡ ትራያኑስ ፡ ካመት ፡ ፺፰፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፻፲፯፡ ድረስ ፡፡

፪፡ ሃድርያኑስ ፡ ከ፻፲፯፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፻፴፰፡ ድረስ ፡፡

፫፡፡ አንቶኒኑስ ፡ ጲዩስ ፡ ከ፻፴፰፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፻፷፩፡ ድረስ ፡፡

፬፡፡ ማርቆስ ፡ አውሬልዩስ ፡ ከ፻፷፩፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፻፹፡ ድረስ ፡፡

፭፡፡ ኮሞዱስ ፡ ከ፻፹፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፻፺፪፡ ድረስ ፡፡

፮፡፡ ጰርቲናክስና ፡ ዩልያኑስ ፡ ባንድ ፡ ነገሡ ፡ ከ፻፺፪፡ ጀምረው ፡ እስከ ፡ ፻፺፫፡ ድረስ ፡፡

፯፡፡ ሰጵቲምዩስ ፡ ሴቬሩስ ፡ ከ፻፺፫፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፪፻፲፩፡ ድረስ ፡፡

፰፡፡ ከረካላ ፡ ከ፪፻፲፩፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፪፻፲፯፡ ድረስ ፡፡

፱፡፡ ማክሪኑስ ፡፡ ፪፻፲፰፡፡

፲፡፡ ሄልዮገባሎስ ፡ ከ፪፻፲፰፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፪፻፳፪፡ ድረስ ፡፡

፲፩፡፡ እስክንድር ፡ ሴቬሮስ ፡ ከ፪፻፳፪፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፪፻፴፭፡ ድረስ ፡፡

፲፪፡፡ መክሲሚኑስ ፡ ከ፪፻፴፭፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፪፻፴፰፡ ድረስ ፡፡

፲፫፡፡ ጎርዲያኑስ ፡ ከ፪፻፴፰፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፪፻፵፬፡ ድረስ ፡፡

፲፬፡፡ ፊልጶስ ፡ ዓረብ ፡ ከ፪፻፵፬፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፪፻፵፱፡ ድረስ ፡፡

፲፭፡፡ ዴኪዩስ ፡ ከ፪፻፵፱፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፪፻፶፩፡ ድረስ ፡፡

፲፮፡፡ ገሉስ ፡ ከ፪፻፶፩፡ እስከ ፡ ፪፻፶፫፡ ድረስ ፡፡

፲፯፡፡ ኤሚልያኑስ ፡ ፪፻፶፫፡፡

፲፰፡፡ ባሌርያኑስ ፡ ፪፻፶፫፡ እስከ ፡ ፪፻፷፡፡

፲፱። ገሌኑስ ፡፡ ፪፶፫፡ እስከ ፡ ፪፷፰።
፳። ቀላውዲዮስ ፡ ጎቲኩስ ፡፡ ፪፷፰፡ እስከ ፡ ፪፸።
፳፩። አውሬልያኑስ ፡ ፪፸፡ እስከ ፡ ፪፸፭።
፳፪። ታኪቱስ ፡፡ ፪፸፭።
፳፫፡ ፋሎርያኑስ ፡፡ ፪፸፮።
፳፬፡ አውሬልዩስ ፡ ፕሮቡስ ፡፡ ፪፸፮፡ እስከ ፡ ፪፹፪።
፳፭፡ ካሩስ ፡፡ ፪፹፪፤ እስከ ፡ ፪፹፫።
፳፮። ኑሜርያኑስ ፡ ፪፹፫፡ ፪፹፬።
፳፯። ዲዮቅሌጥያኑስ ፡ ፪፹፬፡ እስከ ፡ ፫፻፭፤
፳፰። ታላቅ ፡ ቆንስታንቲኖስ ፡ ፫፻፮፤

መ፫መርያ ፡ ምዕራፍ ፡፡

የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መዝረጋትና ፡ መከራ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡፡

፩፡፡ መዝረጋትዋ ፡፡

በዚህ ፡ ዘመን ፡ የወንጌል ፡ ትምህርት ፡ ወደ ፡ ብዙ ፡ አገር ፡ ወደ ፡ ብዙ ፡ አሕዛብም ፡ ደረሰ ፡ በቀደም ፡ ያላወቁት ፡፡ ከፆንጦስ ፡ ጴጥሮስ ፡ አስቀድሞ ፡ ያስተምር ፡ ከነበረበት ፡ ወንጌል ፡ ወደ ፡ ጳርቲያ ፡ ወደ ፡ ሚዲያም ፡ ወደ ፡ ፋርስ ፡ ምድርም ፡ ደረሰ ፡ ከይሁዲም ፡ ወደ ፡ ምሥር ፡ ሁሉ ፡ ወደ ፡ ዓረብ ፡ ምድርም ፡፡ በምሥርም ፡ ቅዱስ ፡ ማርቆስ ፡ እጅግ ፡ ዘመን ፡ እንደ ፡ ተቀመጠ ፡ በወንጌልም ፡ እንደስተማረ ፡ ጴጥሮስና ፡ ጳውሎስ ፡ ከሞቱ ፡ በኋላ ፡ ይባላል ፡፡

ከሮምም ፡ ወንጌል ፡ ወጣ ፡ ወደ፡ ክርታጎ ፡ ለሮምም ፡ ወደ ፡ ተገዛች ፡ አፍሪቃ ፡ ሁሉ ፡፡ በኤውሮጳም ፡ ጋልያ ፡ ናት ፡ አሁን ፡ ፈረንሳዎች ፡ ያሉባት ፡ ምድር ፡ ወንጌልን ፡ ከሮም ፡ መጥቶ ፡ የተቀበለች ፡፡ ፫፡ መምህራን ፡ በጋልያ ፡ የወንጌልን ፡ ትምህርት ፡ አስተማሩ ፡ እጅግ ፡ ሰዎችም ፡ በክርስቶስ ፡ አመኑ ፡፡ ደግሞም ፡ ወደ ፡ እንግልጣር ፡ ደረሰች ፡ የክርስቶስ ፡ ሃይማኖት ፡፡

፪፡፡ መከራዋ ፡፡

ነገር ፡ ግን ፡ የክርስቶስ ፡ ትንቢት ፡ ለክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ የሰጠው ፡፡ በዚህ ፡ ዓለም ፡ ጭንቀት ፡ እንዲያገኙ ፡ ወደ ፡ መንግሥት ፡ እግዚአብሔርም ፡ በመከራ ፡ ብቻ ፡ እንዲገቡ ፡ ከሰውም ፡ ሁሉ ፡ የተጸሉ ፡ እንዲሆኑ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ደግሞ ፡ ተፈጸመ ፡፡ የክርስቶስ ፡ መንግሥት ፡ የዚህ ፡ ዓለም ፡ ወገን ፡ አልነበረችምና ፡፡ በክርስቶስ ፡ የሚያምኑ ፡ የብርሃን ፡ ልጆች ፡ ናቸውና ፡ ከጨለማ ፡ ጋራ ፡ አንድነት ፡ ለ

ሌላቸው ፡ የጨለማንም ፡ ስራ ፡ ሁሉ ፡ የሚገሥጹ ። በዚ
ያ ፡ ዘመንም ፡ የክርስቶስ ፡ ሃይማኖት ፡ አዲስ ፡ ነገር ፡ ነበ
ረች ። የሮም ፡ ቄሣሮች ፡ የሰውን ፡ ሃይማኖት ፡ ሁሉን ፡ አ
ልከለከሉም ፡ ከመንግሥታቸው ፡ ሃይማኖት ፡ ጋራ ፡ ባይጸ
ላ ፡ የሮምንም ፡ ሰዎች ፡ ባይከለክል ፡ ከሃይማኖታቸውና ፡ ከ
ወጋቸው ። ደግሞ ፡ ክርስቶስ ፡ ስለዚህ ፡ መጥትዋልና ፡ ዓለም
ን ፡ ሁሉን ፡ በወንጌል ፡ ባለች ፡ ሃይማኖት ፡ ያድን ፡ ዘንድ ።
ስለዚህም ፡ በዚያ ፡ ዘመን ፡ ክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ ባልንጀሮቻ
ቸውን ፡ የወንጌልን ፡ ትምርት ፡ አስተማርዋቸው ፡ ከጣዖታ
ቸውም ፡ ከኃጢአታቸውም ፡ ሁሉ ፡ ወደ ፡ ሕያው ፡ አምላ
ክ ፡ ወደ ፡ ልጁም ፡ ወደ ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ሊመለሱ ፡ መ
ከርዋቸው ። እርሳቸውም ፡ ባካሔዳቸው ፡ ትምህርታቸው
ን ፡ ሊያጸኑ ፡ ተጋደሉ ። በዚህም ፡ ሁሉ ፡ የሰውን ፡ ሁሉን ፡
እንደርሳቸው ፡ ያልሆነውን ፡ ጸላትነታቸውን ፡ አስነሡ ፡ ታ
ላቆችና ፡ ታናሾችም ፡ ጥቢባንና ፡ ድናቆርት ፡ ሁሉ ፡ ጸልዋቸ
ው ። ከሌሎች ፡ ይልቅም ፡ ካህናት ፡ ሲያዩ ፡ እጅግ ፡ ሰዎ
ች ፡ የጣዖታትን ፡ ማምለክ ፡ ትተው ፡ ወደ ፡ ክርስቲያን ፡
ሃይማኖት ፡ እንደ ፡ መለሱ ። ቄሣሮችም ፡ ባያዝኑላቸው ፡ ተ
ቈጡ ፡ ሲያዩ ፡ የክርስቲያን ፡ ሰዎች ፡ ለቄሣር ፡ አምድና ፡
ሥእል ፡ እንደ ፡ ደሰግዱ ፡ እንደ ፡ ያመልክዋቸውም ።

በትራያኑስ ፡ ዘመን ፡ እጅግ ፡ ታላቅ ፡ ስደት ፡ መጣች ፡ በ
ክርስቲያን ፡ ላይ ። ትራያኑስ ፡ በሌላ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ የተመሰ
ገነ ፡ ንጉሥ ፡ ነበረ ። ብርቱ ፡ ቅኝም ፡ ቸርም ፡ የውነትም ፡
ወዳጅ ፡ ጠቢብም ። ደግ ፡ የክርስቲያንን ፡ ነገር ፡ አያስተው
ልም ፡ ነበረ ፡ እጅግ ፡ መከራም ፡ አመጣባቸው ። እርሱ
ም ፡ አንዱን ፡ መኰንን ፡ ጵሊንዩስ ፡ የሚሉትን ፡ በቢቲን
ያ ፡ በጶንጦስም ፡ ላይ ፡ ሾመ ። ይህም ፡ ደግሞ ፡ እንደ ፡ ትራ
ያኑስ ፡ በሌላ ፡ ስራው ፡ ሁሉ ፡ ደህና ፡ ሰው ፡ ነበረ ። ጵሊን
ዩስ ፡ በሹመቱ ፡ እጅግ ፡ ክርስቲያን ፡ ሰዎች ፡ አገኘ ። የሕ
ዝብም ፡ ወሬ ፡ ስለርሳቸው ፡ እንዲህ ፡ ነበረ ። ክርስቲያን ፡
የተባሉ ፡ ሰዎች ፡ ለጣዖታት ፡ አይሰግዱምና ፡ አምላክ ፡ የ
ላቸውም ። በስውርም ፡ ይሰበሰባሉ ፡ ባጉባኤያቸው ፡ ኃጢ
አትን ፡ ሁሉን ፡ ለመስራት ። ጵሊንዩስም ፡ በዚህ ፡ ወሬ ፡

እንደ ያው ፡ አልታመነም ፡ መረመረ ፡ እንጅ ፡፡ በፊትም ፡ ክ ርስቲያን ፡ የነበረትን ፡ በኋላም ፡ የካደትን ፡ ሰዎች ፡ ጠየቀ ፡፡ እውነትንም ፡ በጣም ፡ ያገኘ ፡ ዘንድ ፡ ብሎ ፡ ፪ ሴቶች ፡ ደ ያቆናት ፡ ሠቃየ ፡ ደሮ ፡ ግን ፡ ከርሳቸው ፡ ክፉ ፡ ነገር ፡ አልሰማ ም ፡፡ የሰማው ፡ ነገር ፡ ይህ ፡ ነበረ ፡፡ በየሳምንት ፡ ባንድ ፡ ቀ ን ፡ ክርስቲያኖት ፡ ተሰበሰቡ ፡ ቅኔንም ፡ ዘመሩ ፡ ላምላካቸ ው ፡ ለክርስቶስ ፡፡ እርሱ ፡ በርሳቸውም ፡ ተባበሩ ፡ ለኃጢ አትም ፡ አይደለም ፡ ከኃጢአት ፡ ሁሉ ፡ ለመሸሽት ፡ በጎ ፡ ነ ገርንም ፡ ሁሉ ፡ ለማድረግ ፡ እንጅ ፡፡ በማታም ፡ ሁለተኛ ፡ ጊ ዜ ፡ ተሰበሰቡ ፡ ጥቂት ፡ እራትን ፡ ባንድ ፡ ለመቅመስ ፡፡ አ ሁንም ፡ ጵሊንዩስ ፡ ይህነን ፡ ለትራያኑስ ፡ ጻፈ ፡ ጠይቆት ፡ ምንድር ፡ ሊያደርግባቸው ፡ እንዴህም ፡ ሲል ፡፡ እስካሁን ፡ ድረስ ፡ ክርስቲያንን ፡ እንደ ያው ፡ አዘዝኋቸው ፡ ያገርን ፡ ልማድ ፡ ሊከተሉ ፡፡ የመንግሥትንም ፡ ሥርዓት ፡ እንደያ ፈርሱ ፡፡ የቄሣርንም ፡ ዐምድ ፡ ሊያመልኩ ፡ ክርስቶስን ም ፡ ሊረግሙ ፡፡ እንዴህም ፡ ባያደርጉ ፡ በሞት ፡ ተቃየምኋ ቸው ፡፡ ፫ ጊዜም ፡ ከተናገርኋቸው ፡ በኋላ ፡ እርሳቸውም ፡ እምቢ ፡ ካሉ ፡ እንደ ፡ ሕግ ፡ ገደልኋቸው ፡፡ ትራያኑስም ፡ የጵሊንዩስን ፡ ማድረግ ፡ በክርስቲያን ፡ ላይ ፡ አመሰገነ ፡ እ ንዴህም ፡ ብሎ ፡ ጨመረ ፡፡ ክርስቲያንን ፡ አትፈልግ ፡፡ ስለ ርሳቸውም ፡ አትጠይቅ ፡፡ ቢከሰሱ ፡ ግን ፡ መከሰሳቸውም ፡ እውነት ፡ ቢሆን ፡ ይፈረድባቸው ፡፡

በዚያ ፡ ጊዜም ፡ የክርስቲያን ፡ ልብ ፡ ተፈተነ ፡ በስምም ፡ ክርስቲያን ፡ ከነበሩ ፡ ብዙ ፡ ተገኙ ፡ የካዱ ፡ ወደ ፡ ጣዖቶ ም ፡ የተመለሱ ፡፡ ባውነት ፡ ያመኑ ፡ ግን ፡ ሕይወታቸውን ፡ የከበረችን ፡ አልቈጠርዋትም ፡ በክርስቶስም ፡ ጸኑ ፡፡ ከር ሳቸውም ፡ ብዙ ፡ ስለ ፡ ሃይማኖታቸው ፡ ተገደሉ ፡፡ አንድ ም ፡ ከርሳቸው ፡ ስምዖን ፡ ነበረ ፡ የጌታችን ፡ ዘመድ ፡ የና ዝሬናውያንም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ በኤልያ ፡ ካጲቶሊና ፡ ዕድሜ ውም ፡ ፻፳ ፡ አመት ፡ ነበረ ፡፡ አያሌ ፡ ቀን ፡ ገረፉት ፡ እርሱ ም ፡ ታገሠ ፡ ፍራጆቹ ፡ እስኪያደንቁ ፡ ድረስ ፡፡ በኋላም ፡ ሰ ቀሉት ፡፡ እርሱም ፡ እስኪሞት ፡ ድረስ ፡ ሃይማኖቱን ፡ በክ ርስቶስ ፡ አስታወቀ ፡፡

እንዲሁም ፡ ኢግናትዩስ ፡ ያንጾኪያ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ሞት ፡ በልደት ፡ አመት ፡ ፻፱። የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ትራያኑስ ፡ ከጦር ፡ ተመለሰ ፡ በህንድ ፡ ካደረገ ። ወደ ፡ አንጾኪያም ፡ ሲደርስ ፡ ኢግናትዩስን ፡ ከሰሶት ፡ ቄሣርም ፡ አስመጣው ፡ ጠየቀውም ፡ እንዲህ ፡ ሲል ። አንተ ፡ እንደምን ፡ ፀመፀኛ ፡ ነህ ፡ ትእዛዛችነን ፡ አፈርሰህ ፡ ሌሎች ፡ ሰዎችንም ፡ ለዚህ ፡ ች ፡ ስንፍና ፡ ታስታቸዋለህ ፡ ጥፋታቸው ፡ ለሚሆንባቸው ። ኢግናትዩስም ፡ አለ ። ቴኦፎሮስን ፡ እንዲህ ፡ ብለህ ፡ አትናገር ፡ ክፎች ፡ መናፍስት ፡ ሁሉ ፡ ራቁ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ባሮች ፡ ማሠርያቸውንም ፡ ሁሉ ፡ እቈርጣለሁ ፡ በክርስቶስ ፡ በሰማዩ ፡ ንጉሤ ፡ ረዳት ፡ በልቤ ። ትራያኑስም ፡ አለው ። በል ፡ ማነው ፡ ይህ ፡ ቴኦፎሮስ ። ኢግናትዩስም ፡ መለሰለት ፡ ሲል ። እርሱ ፡ ነው ፡ ክርስቶስን ፡ በልቡ ፡ የሚሸከመው ። ትራያኑስ ፡ ጠየቀው ፡ አለውም ። አንተ ፡ አማልክት ፡ በኛ ፡ ደግሞው ፡ ያደሬ ፡ ድልንም ፡ የሚሰጡን ፡ በጸላቶቻችን ፡ ላይ ፡ አይመስልህምን ። ኢግናትዩስም ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ መለሰለት ። አንተ ፡ ትስታለህ ። አንድ ፡ አምላክ ፡ ብቻ ፡ ነውና ፡ እርሱም ፡ ሰማይንና ፡ ምድርን ፡ የፈጠረ ። አንድ ፡ ክርስቶስም ፡ መንግሥቱ ፡ ርስቴ ፡ የምትሆን ። እርሱም ፡ ኃጢአቴን ፡ ካስደረገው ፡ ጋራ ፡ የሰቀለው ፡ የሰይጣንንም ፡ ክፋትና ፡ ተንኰል ፡ በልባቸው ፡ እርሱን ፡ ለሚሸከሙት ፡ ከግሬቸው ፡ በታች ፡ የጣለላቸው ። ትራያኑስም ፡ መልሶ ፡ ጠየቀው ። እርሱም ፡ በልብህን ፡ ደናሬል ፡ የተሰቀለ ። ኢግናትዩስም ፡ መለሰ ፡ አለም ። አዎን ። ተጽፈዋልና ። እኔ ፡ አድርባቸዋለሁ ፡ አመላለስባቸዋለሁም ። ከዚያም ፡ ወዲያ ፡ ትሬያኑስ ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ ፈረደበት ። ኢግናትዩስ ፡ የተሰቀለውን ፡ በልቡ ፡ እንዲሸከም ፡ ብልዋልና ፡ እኛ ፡ እናዛለን ፡ ታሥሮ ፡ ወደ ፡ ሮም ፡ ይመጣ ፡ ዘንድ ፡ ከዚያም ፡ ሕዝቡን ፡ ለመጫወት ፡ ላሬዊት ፡ እንዲጥሎት ፡ ለመብላታቸው ። እንዲህም ፡ ሆነበት ። ኢግናትዩስም ፡ ስለ ፡ ጌታው ፡ ስም ፡ በደስታ ፡ ሞተ ።

በሃድርያኑስ ፡ ዘመንም ፡ ጥቂት ፡ የተሻለ ፡ ነበረ ። ደሮ ፡ አይሁድ ፡ ዐምፀዋልና ፡ በየሩሳሌም ፡ በርሳቸው ፡ መ

ክንያት ፡ መከራ ፡ መጣ ፡ በክርስቲያን ፡ ላይ ፡፡ እርሳቸው ፡ ከእግዚአብሔር ፡ የተላከውን ፡ መሢሕ ፡ ያልተቀበሉ ፡ ስለ ፡ መናቁም ፡ ወደ ፡ አሕዛብ ፡ ሁሉ ፡ የተበተኑ ፡ ገና ፡ ሌላውን ፡ መሢሕ ፡ ጠበቁ ፡፡ በዚያ ፡ ዘመንም ፡ አንድ ፡ አሰተኛ ፡ መሢሕ ፡ መጣ ፡ በር ፡ ኮኽባ ፡ የሚሉት ፡ ማለቱም ፡ የኮከብ ፡ ልጅ ፡፡ እርሱ ፡ ብልዋልና ፡፡ የበልዓም ፡ ትንቢት ፡ ሲል ፡፡ ኮከብ ፡ ከያዕቆብ ፡ ይወጣል ፡፡ ለመሢሕ ፡ የተባለ ፡ በኔ ፡ ተፈጸመ ፡፡ እርሱም ፡ አይሁድን ፡ ላመፅ ፡ አስነሣቸው ፡ ተስፋም ፡ አስደረገላቸው ፡ ከሮም ፡ ቀምበር ፡ ያድናቸው ፡ ዘንድ ፡ ለምስጋናም ፡ ለክብርም ፡ ለመንግሥትም ፡ ከፍ ፡ ያደርጋቸው ፡ ዘንድ ፡፡ አይሁድም ፡ ይህነን ፡ አሰተኛውን ፡ መሢሐቸውን ፡ በደስታ ፡ ተቀበሉት ፡ በይሁዳ ፡ አገርም ፡ በሶርያም ፡ የነበሩ ፡ ሸፈጡ ፡ ክርስቲያንም ፡ ከርሳቸው ፡ ጋራ ፡ አልሸፈጡምና ፡ በሰይፍ ፡ ገደልዋቸው ፡፡ ሃድርያኑስ ፡ ግን ፡ ዘምቻ ፡ አደረገ ፡ በበርኮኽባ ፡ ላይ ፡ መታውም ፡ ከይሁድም ፡ ፶፰፻፹ ገደለ ፡፡

በአንቶኒኑስ ፡ ጲዩስ ፡ ዘመንም ፡ ደግሞ ፡ መሳደድ ፡ ሆነ ፡ በክርስቲያን ፡ ላይ ፡፡ በቄሣር ፡ ፈቃድም ፡ አይደለም ፡ ከሮም ፡ በራቀ ፡ አገር ፡ እንጂ ፡ በሕዝብና ፡ ክርስቲያንን ፡ በሚጸሉ ፡ መኳንንት ፡፡ በመናወጽ ፡ በሳትም ፡ በራብም ፡ በውኃም ፡ በሕማምም ፡ መከራ ፡ በመጣ ፡ ጊዜ ፡ ባገር ፡ ላይ ፡ ክርስቲያን ፡ የዚህ ፡ ሁሉ ፡ መክንያት ፡ ሁነው ፡ ተቈጠሩ ፡፡

በማርቆስ ፡ አውሬልዩስ ፡ ዘመንም ፡ ፬ ጊዜ ፡ ታላቅ ፡ መሳደድና ፡ መከራ ፡ ሆነ ፡ በክርስቲያን ፡ ላይ ፡፡ ይህ ፡ ቄሣርም ፡ እጅግ ፡ አዋቂ ፡ ነበረ ፡ እንደ ፡ ዕውቀቱም ፡ በጎ ፡ ነበረ ፡፡ ደሩ ፡ ጥበቡ ፡ የዚህ ፡ ዓለም ፡ ጥበብ ፡ ሁንዋልና ፡ የወንጌልን ፡ ነገር ፡ አላስተወለም ፡፡ ስለዚህም ፡ ክርስቲያንን ፡ ጸላ ፡ ስለ ፡ ሃይማኖትም ፡ በደስታ ፡ ሙተው ፡ ባያቸው ፡ ጊዜ ፡ እብደት ፡ መሰሉት ፡፡ በኃይልም ፡ በብርታትም ፡ ስንፍና ፡ ከመሰለው ፡ ሃይማኖት ፡ ሊመልሳቸው ፡ ፈለገ ፡፡ መኳንንቱንም ፡ ክርስቲያንን ፡ ይሹ ፡ ዘንድ ፡ ስለ ፡ ሃይማኖታቸውም ፡ ይፈርዱባቸው ፡ ዘንድ ፡ አዘዛቸው ፡፡

በዚህ ፡ ዘመንም ፡ ባመት ፡ ፻፷፫፡ ዩስቲኖስ ፡ ሰማዕት ፡ የተባለ ፡ በሮም ፡ ሞተ ፡ ስለ ፡ ሃይማኖት ። እርሱም ፡ በሴኬም ፡ አረማዊ ፡ ሁኖ ፡ ተወለደ ፡ ጥበብም ፡ ይፈልግ ፡ ነበረ ፡ በብዙ ፡ ሰዎች ፡ ወገን ። ባያሌም ፡ ወገን ፡ ከፊሎሶፎች ፡ ፈለገ ፡ ልቡ ፡ ግን ፡ አልጸገበም ፡ አንድ ፡ ሽማግሌን ፡ እስኪያገኝ ፡ ድረስ ፡ ክርስቶስን ፡ የሚያስታውቀው ። ወደ ፡ ክርስቶስም ፡ ተመልሶ ፡ በወንጌል ፡ ዕረፍትን ፡ አገኘ ፡ ለልቡ ። ከዚያ ፡ ወዲያም ፡ ሁለግዜ ፡ ለክርስቶስ ፡ መሰከረ ። ሁለት ፡ መጻሕፍትንም ፡ ጻፈ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ከመከሰስዋ ፡ ለማንጻት ። መጀመርያውንም ፡ ባመት ፡ ፻፶፱፡ ላንቶኒኑስ ፡ ጺዩስ ፡ ሰጠው ። ያም ፡ ቄሣር ፡ ያነን ፡ መጽሐፍ ፡ አንብቦት ፡ በጎ ፡ አደረገ ፡ ለክርስቲያኖች ። ሁለተኛውን ፡ መጽሐፏን ፡ ለማርቆስ ፡ ኣውሬልዩስ ፡ ሰጠ ። ደሩ ፡ ይህ ፡ ቄሣር ፡ ልቡን ፡ አለወጠም ። ዩስቲኑስን ፡ አስያዘ ፡ እንጂ ። የቄሣርም ፡ መምህር ፡ ሩስቲኩስ ፡ የተባለ ፡ ፈረደበት ። ዩስቲኖስ ፡ ብልዋልና ። በፊሎሶፎች ፡ ሁሉ ፡ ዕረፍት ፡ እንደላገኘ ፡ ለነፍሱ ፡ በክርስቶስ ፡ ሃይማኖት ፡ እንጂ ። ሩስቲኩስ ፡ ጠየቀው ፡ እንደህ ፡ ሲል ። አንተ ፡ ሰነፍ ፡ ይህችን ፡ ሃይማኖት ፡ ትከተላለህን ። ዩስቲኖስም ፡ እንደህ ፡ ሲል ፡ መለሰለት ። አዎን ፡ ክርስቲያንን ። እከተላለሁ ፡ ትምርታቸው ፡ እውነት ፡ ነውና ። ሩስቲኩስ ። ትምርታቸው ፡ ምንድር ፡ ነው ። ዩስቲኖስ ። እኛ ፡ እናመናለን ፡ ባንድ ፡ አምላክ ፡ የሰማይና ፡ የምድር ፡ ፈጣሪ ። በየሱስ ፡ ክርስቶስም ፡ የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ ልባቸውን ፡ ለሰጡት ፡ መድኃኒታቸው ፡ የሰውም ፡ ሁሉ ፡ ፈራጅ ፡ የሚሆን ። እኔ ፡ አንሳለሁ ፡ ስለርሱ ፡ እንደሚገባው ፡ እናገር ፡ ዘንድ ። ነቢያት ፡ ግን ፡ ስለርሱ ፡ ተናገሩ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ መምጣቱን ፡ አያሌ ፡ መቶ ፡ አመት ፡ አስቀድሞ ፡ የተነበዩት ። ሩስቲቡስ ። አንተ ፡ እውነትን ፡ ያለህ ፡ ቢመስልህ ፡ ከራስህ ፡ ጀምሬ ፡ እስከ ፡ እግርህ ፡ ድረስ ፡ ብገርፍህ ፡ ብሠቅይህም ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡ እንድትገባ ፡ ይመስልሃለን ። ዩስቲኖስ ። የምትቀይምብኝን ፡ እንኳ ፡ ብቀበል ፡ የምእምናን ፡ ሁሉ ፡ ርስት ፡ አይቀርብኝም ። ይህነን ፡ በውነት ፡ አውቃለሁ ። ሩስቲኩስ ።

ታዘዙ ፡ ለማልክትም ፡ ሠው ፡ ወይስ ፡ ያለ ፡ ምህረት ፡ ት
ሠቀያላችሁ ፡፡ ዩስቲኖስ ፡፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ አእምሮው ፡ ደህ
ና ፡ የሚሆን ፡ እውነተኛ ፡ ሃይማኖትን ፡ በስሕተትና ፡ በሸን
ግልና ፡ ፈንታ ፡ አይለውጥም ፡፡ እኛም ፡ እንወደለን ፡ በየ
ሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ መክንያት ፡ መከራ ፡ እንቀበል ፡ ዘንድ ፡
ለዘላለምም ፡ ደህንነት ፡ እንገባ ፡ ዘንድ ፡፡ ከዩስቲኖስ ፡ ጋ
ራም ፡ ባንድ ፡ የታሠረ ፡ ፮ ሰዎች ፡ ነገረን ፡ አጸኑ ፡፡ እንዲ
ህ ፡ ሲሉ ፡፡ ተግባርህን ፡ ቸኩል ፡ እኛ ፡ ክርስቲያን ፡ ነንና ፡
ለጣዖታትም ፡ መሥዋት ፡ አንችልም ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡
መኰንን ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ ፈረደ ፡፡ ላማልክት ፡ ከመሥዋ
ት ፡ ለቄሣርም ፡ ለፈቃዱ ፡ ከመታዘዝ ፡ እምቢ ፡ ያሉ
ት ፡ እንደ ፡ ሕግ ፡ በፊት ፡ ደገረፉ ፡ በኋላም ፡ ራሳቸው ፡ ይ
ቈረጣል ፡፡ እለዚያ ፡ ግን ፡ እግዚአብሔርን ፡ አመስግነው
ት ፡ ወደ ፡ ግዞታቸው ፡ ተመለሱ ፡ ጥቂትም ፡ በኋላ ፡ ራሳቸ
ው ፡ ተቈረጠ ፡፡

በስሚርናም ፡ የክርስቲያን ፡ ማሳደድ ፡ እጅግ ፡ በረታ ፡
ባመት ፡ ፻፷፯፡፡ የስሚርና ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ኤጲስቆጶ
ስ ፡ ስሙ ፡ ጶሊቃርጶስ ፡ የሐዋርያ ፡ የዮሐንስ ፡ ደቀ ፡ መ
ዝሙር ፡ የነበረ ፡ በዚህ ፡ ማሳደድ ፡ ሞተ ፡፡ ሕዝብም ፡ ሞ
ቱን ፡ እንደ ፡ ፈለጉ ፡ በሰማ ፡ ጊዜ ፡ በፊት ፡ ተሰወረ ፡ በስው
ርም ፡ በቀንና ፡ በሌሊት ፡ ጸለየ ፡ ስለ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያ
ናት ፡ ሁሉ ፡፡ በኋላ ፡ ግን ፡ ሎሌው ፡ እርሱ ፡ የነበረበትን ፡ ቦ
ታ ፡ ለመኰንን ፡ አስታወቀው ፡ ያም ፡ ሎላልቱን ፡ ሊያዙ
ት ፡ ሰደደ ፡፡ ጶሊቃርጶስም ፡ ሳይሔድ ፡ ከርሳቸው ፡ ጋራ ፡ ፪
ሰዓት ፡ በጸሎት ፡ ኖረ ፡፡ በኋላም ፡ ወደ ፡ ፍርድ ፡ ስፍራ ፡ ወ
ሰዱት ፡፡ በመንገደቸውም ፡ አንዱን ፡ ከመኳንንት ፡ አገኙ
ት ፡ ጶሊቃርጶስን ፡ ወደ ፡ ሰረገላው ፡ ያገባ ፡ በሚጻፍጥም ፡
ነገር ፡ የመከረው ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ ቄሣር ፡ ጌታችን ፡ በማ
ለት ፡ በመሥዋዕትም ፡ ምን ፡ ኃጢአት ፡ አለበት ፡፡ ሌላ
ም ፡ ነገር ፡ ጨመረበት ፡፡ ጶሊቃርጶስ ፡ ግን ፡ አላቸው ፡፡ የም
ትመክሩኝን ፡ ነገር ፡ አላደርግም ፡፡ ደህነን ፡ ሲል ፡ ከሰረገ
ላ ፡ አውጥተውት ፡ ወደ ፡ ምድር ፡ ጣሉት ፡ እግሩ ፡ እስኪ
ሰበር ፡ ድረስ ፡፡ ወደ ፡ ሸንጎም ፡ በደረሰ ፡ ጊዜ ፡ ሸንም ፡ አለ

ው ። ማል ፡ ክርስቶስንም ፡ ርገም ፡ እኔም ፡ እፈታሐለሁ ።
ጶሊቃርጶስም ፡ መለሰለት ፡ እንዲህ ፡ ሲል ። አሁን ፡ ፹፯
አመት ፡ በማገልገሉ ፡ ነኝ ፡ እርሱም ፡ ቸርነት ፡ ብቻ ፡ አደረ
ገልኝ ። አርሱንም ፡ ጌታዬን ፡ መድኃኒቴንም ፡ አሁንን ፡ ልር
ገመው ። ኹም ፡ ደግሞ ፡ ሲመክረው ፡ ለሕይወቱ ፡ ሊያዝ
ን ፡ ብሎ ፡ ጶሊቃርጶስ ፡ አለው ። እንኪያስ ፡ ብትወዲ ፡ ታ
ውቁኝ ፡ ዘንድ ፡ እኔ ፡ ምንድር ፡ ነኝ ፡ ብላችሁ ፡ ዕወቁት ።
እኔ ፡ ክርስቲያን ፡ ነኝ ። ትምህርቴንም ፡ ማወቅ ፡ ብትወ
ዲ ፡ ጊዜን ፡ አድርጉልኝ ። ኹሙም ፡ ሊያድነው ፡ ፈልግዋ
ልና ፡ አለው ። ሕዝብን ፡ ብቻ ፡ እሺ ፡ አሰኘቸው ፡ እኔም ፡
አድንሃለሁ ። ጶሊቃርጶስም ፡ መለሰለት ፡ አለም ። አንተ
ን ፡ ብቻ ፡ ልናገር ፡ ነበርሁ ፡ መኳንንትን ፡ ማክበር ፡ ሃይማ
ኖታችን ፡ ያዝናልና ። እለዚያ ፡ ግን ፡ እቡደን ፡ ሁነው ፡ አ
ደገባቸውም ፡ የሃይማኖትን ፡ ነገር ፡ ይሰሙት ፡ ዘንድ ። ኹ
ምም ፡ ጶሊቃርጶስ ፡ በሃይማኖት ፡ እንደ ፡ ጸና ፡ ባየ ፡ ጊዜ ፡
ባዋጅ ፡ ነጋሪ ፡ አፉ ፡ አስጸራ ። ጶሊቃርጶስ ፡ ክርስቲያን ፡
ሁኖ ፡ ነፍሱን ፡ አስታወቀ ። ሕዝብም ፡ አሁን ፡ መለሱ ፡ አ
ሉም ። ደህ ፡ የኃጢአት ፡ መምህር ፡ ነው ። የክርስቲያን
ም ፡ አባት ፡ ያማልክታችንም ፡ ጸላት ፡ ላማልክት ፡ መስገ
ድና ፡ መሥዋትም ፡ በመከልከል ፡ ብዙ ፡ ሰዎችን ፡ ያስተማ
ራቸው ። አሁንም ፡ እንጨትን ፡ ደርድረው ፡ እርሱን ፡ ለ
ማንደድ ፡ በንጨት ፡ ያሥሩት ፡ ዘንድ ፡ ፈለጉ ፡ እርሱ ፡ ግ
ን ፡ አለ ። ተውኝ ፡ ብቻ ። በሳት ፡ ስለርሱ ፡ ልቃጠል ፡ ኃይ
ል ፡ የሰጠኝ ፡ እርሱም ፡ ኃይል ፡ ይሰጠኛል ፡ በሳት ፡ ጸንቼ ፡
ልቆም ። እሳትንም ፡ ሲያነዱ ፡ ጸለየ ፡ እንዲህ ፡ ሲል ። አ
ቤቱ ፡ ሁሉን ፡ የምትችል ፡ አምላክ ፡ የተወደደ ፡ ልጅህ ፡
የየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ አባት ፡ በርሱ ፡ ዕውቀትህን ፡ የተቀበ
ልነ ። የመላእክትም ፡ የፍጥረትም ፡ ሁሉ ፡ ጌታ ፡ የሰው
ም ፡ ሁሉ ፡ በፊትህም ፡ የሚኖሩ ፡ የጻድቃን ፡ ጌታ ። እኔ ፡ አ
መሰግንሃለሁ ፡ በዚህ ፡ ቀን ፡ በዚች ፡ ሰዓትም ፡ አክብረህኛ
ልና ፡ ወደ ፡ ምስክሮችህ ፡ ቍጥር ፡ ልገባ ፡ የመሢሕን ፡ ጽዋ
ዕ ፡ እጠጠ ፡ ዘንድ ።

በዚህ ፡ ዘመንም ፡ የነበረች ፡ ሁለተኛ ፡ መሰደድ ፡ በገል

ያ ፡ በፈርንሲስ ፡ ምድር ፡ ነበረች ፡ በልዮንና ፡ በዌና ፡ በል ደት ፡ አመት ፡ ፻፸፯። ከዚያም ፡ የሕዝብ ፡ ጸላትነት ፡ በክ ርስቲያን ፡ ላይ ፡ እጅግ ፡ ብርቱ ፡ ነበረ ፡፡ የኃጢአት ፡ ሁሉ ፡ መክንያት ፡ አመጡባቸው ፡፡ የቂሣር ፡ ሹምም ፡ በሥቃ ይ ፡ ብቻ ፡ መረመራቸው ፡ በግድ ፡ ኃጢአታቸውን ፡ ሊያስታ ውቁ ፡ ብሎ ፡፡ አንድ ፡ ሰውም ፡ ከከበረ ፡ ዘመድ ፡ ይህን ፡ ሰምቶ ፡ መጣ ፡ ለክርስቲያን ፡ ንጽሕና ፡ ሊመሰክር ፡ የመ ከሰስም ፡ አሰት ፡ ሊገለጽ ፡ ብሎ ፡፡ መኰንን ፡ ግን ፡ አልሰ ማውም ፡ ጠየቀው ፡ እንጂ ፡ እርሱ ፡ ደግሞ ፡ ክርስቲያን ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ብሎ ፡፡ ክርስቲያን ፡ ነኝ ፡ ቢልም ፡ እርሱን ፡ ደ ግሞ ፡ ወደ ፡ ግዞት ፡ ጨመረ ፡፡ አያሌ ፡ ባሮችም ፡ አረማው ያን ፡ ሁነው ፡ በክርስቲያን ፡ ጌቶቻቸው ፡ ላይ ፡ መሰከሩ ፡ ያ ፡ የተከሰሱበት ፡ ኃጢአት ፡ እውነት ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡፡ የክ ርስቲያን ፡ ጸላቶችም ፡ ይህን ፡ ሰምተው ፡ አሰቡ ፡ መበደ ል ፡ ሁሉ ፡ ሥቃይም ፡ መከራም ፡ ሞትም ፡ ሁሉ ፡ በክርስ ቲያን ፡ ላይ ፡ ያደርሱት ፡ ዘንድ ፡ እንደ ገባ ፡፡ ለማንምም ፡ አላዘኑም ፡፡ ክርስቲያን ፡ ግን ፡ ይህን ፡ ሁሉ ፡ በትእግሥ ት ፡ ተሸከሙ ፡፡ በትእግሥትም ፡ አሸነፏ ፡ በመከራቸው ም ፡ በሃይማኖት ፡ ጸኑ ፡ ነጹም ፡፡ በልዮን ፡ የነበረች ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ኤጲስቆጶስዋ ፡ ጶቲኖስ ፡ የተባለ ፡ ዕድሜው ም ፡ ፺፤ አመት ፡ የነበረ ፡ እርሱ ፡ ደግሞ ፡ በፈርድ ፡ ክርስቶ ስን ፡ ታመነ ፡፡ በጠየቁት ፡ ጊዜ ፡ ማነው ፡ የክርስቲያን ፡ አ ምላክ ፡ ብለው ፡ እርሱ ፡ መለሰ ፡ እንደህ ፡ ቢል ፡፡ እላን ት ፡ ታውቁት ፡ ዘንድ ፡ ጊዜ ፡ አላችሁ ፡ ቢገባችሁ ፡፡ አሁን ም ፡ ሁላቸው ፡ ተቀጥተውት ፡ ሠቀዩት ፡ ፪፤ ቀንም ፡ በኋ ላ ፡ በግዞት ፡ ሞተ ፡፡ ብዙም ፡ ሞቱ ፡ በሥቃይ ፡ ብዙም ፡ በ ግዞት ፡ ሞቱ ፡፡ እርሳቸው ፡ ግን ፡ በሞቱ ፡ ጊዜ ፡ ብዙ ፡ ሰዎ ች ፡ በምስክራቸው ፡ ለክርስቶስ ፡ ተገዙ ፡ በሞቱትም ፡ ፈን ታ ፡ ገቡ ፡፡ አንድ ፡ ብላቴናም ፡ ዕድሜው ፡ ፲፭፤ አመት ፡ የነ በረ ፡ ስሙም ፡ ጶንቲኩስ ፡ የሚሉት ፡ አንደ ት ፡ ቀንደ ም ፡ ብላንዲና ፡ የተባለች ፡ ስለ ፡ ሃይማኖት ፡ የሞቱ ፡ በሃ ይማኖታትውም ፡ ብርታት ፡ ሰውን ፡ ሁሉን ፡ አስደነቁ ፡ የእ

ግዚአብሔር ፡ ኃይል ፡ በድካማቸው ፡ በርትታለችና ። ባን
ድ ፡ አገርም ፡ ክርስቲያን ፡ ያልበዙበት ፡ አንድ ፡ ኅብዝ ፡ ተ
ያዘ ፡ ስሙ ፡ ስምፎርያኑስ ፡ የተባለ ፡ ኪቤሌ ፡ የተባለ
ች ፡ ያምላኪቱ ፡ በዓል ፡ ባደረጉ ፡ ጊዜ ። የኪቤሌ ፡ ካህና
ትም ፡ ጣዖትዋን ፡ በሰረገላ ፡ ሁና ፡ አዞሯት ፡ ባገር ። የመንገ
ድ ፡ አላፊችም ፡ ሁሉ ፡ የኪቤሌ ፡ ሰረገላ ፡ ሲያልፉ ፡ በጉ
ልበታቸው ፡ ሰገደላት ፡ ስምፎርያኑስም ፡ ብቻውን ፡ ቁምዋ
ል ። አሁንም ፡ እንደ ፡ ማምለካቸው ፡ ከልካይ ፡ ያዙት ፡
ወደ ፡ ሹምም ፡ ወሰዱት ። ሹምም ፡ ጠየቀው ፡ እንዲህ ፡
ሲል ። አንተ ፡ ክርስቲያን ፡ ነህን ፡ እርሱም ፡ መለሰ ፡ አለ
ም ። እኔ ፡ ክርስቲያን ፡ ነኝ ። በሰማይም ፡ ለሚገዛ ፡ ለው
ነተኛ ፡ አምላክ ፡ እሰግደለሁ ፡ ለዚህች ፡ ጣዖት ፡ ግን ፡ መ
ስገድ ፡ አልችልም ፡ ብተውኝም ፡ ሳልፈራ ፡ እቀጠቅጣታለ
ሁ ። አሁንም ፡ ሹሙ ፡ ክርስቶስን ፡ ያስክደው ፡ ዘንድ ፡ ፈ
ተነው ። ያም ፡ ባልጠቀመ ፡ ጊዜ ፡ ራሱን ፡ ሊቈርጡት ፡ አ
ዘዘ ። ወደ ፡ ሞትም ፡ ሲወስዱት ፡ እናቱ ፡ አለቸው ። ል
ጄ ፡ ሆይ ፡ ልጄ ፡ ሆይ ። ሕያው ፡ አምላክ ፡ በልብህ ፡ ይኑር ።
ጽኑ ፡ ሁን ። በውነት ፡ ወደ ፡ ሕይወት ፡ ከሚወስደው ፡ ሞ
ት ፡ መፍራት ፡ ለኛ ፡ አይገባነም ። ልብህ ፡ ልጄ ፡ ሆይ ፡ በላ
ይ ፡ ይሁን ፡ በሰማይም ፡ ወደ ፡ ሚገዛ ፡ ተመልከት ። ዛሬ
ም ፡ ሕይወትን ፡ አይወስዱብህም ፡ ሕይወትህ ፡ ለበጎ ፡ ትለ
ወጥልሃለች ፡ እንጂ ። በብፁዕ ፡ መለወጥህ ፡ ልጄ ፡ ሆይ ፡
ዛሬ ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡ ሕይወት ፡ ትገባለህ ።

ቄሣር ፡ ቀሞዱስ ፡ ለራሱ ፡ ክርስቲያንን ፡ አልጸላም ፡
ደሮ ፡ ከርሱ ፡ በታች ፡ የተሾሙ ፡ መኳንንት ፡ አንድ ፡ አን
ድ ፡ ጊዜ ፡ ብዙ ፡ ሰዎችን ፡ በክርስቶስ ፡ ስለ ፡ ማመናቸው ፡
አሳደዱ ።

ከርሱም ፡ በኋላ ፡ የነገሠ ፡ ቄሣር ፡ ሰጵቲሚዮስ ፡ ሴቤ
ሩስ ፡ ተከፍሎ ፡ ወደጅ ፡ ነበረላቸው ። አንድ ፡ ክርስቲያን ፡
ባርያው ፡ ስሙ ፡ ጵሮክሉስ ፡ ከሕማሙ ፡ አድኖታልና ፡ በር
ሱም ፡ መክንያት ፡ ክርስቲያንን ፡ ከሕዝቡ ፡ ቍጣ ፡ ጠበቃ
ቸው ። ነገር ፡ ግን ፡ አረማውያንን ፡ ከለከለ ፡ ማምለካቸ

ውን ፡ ከመለወጥ ። በዚህም ፡ መክንያት ፡ የክርስቲያን ፡ ጸላቶች ፡ በመኳንንት ፡ መካከል ፡ ማሳደዳቸውን ፡ አልተ ውም ።

እንደሁም ፡ ነበረ ፡ በከረካላ ፡ ዘመን ፡ እርሱ ፡ ስለ ፡ ሃ ይማኖት ፡ ሁሉ ፡ ያልጠየቀ ። በዚህ ፡ ዘመንም ፡ ብዙ ፡ ሞ ቱ ፡ ስለ ፡ ሃይማኖት ፡ በርማዊት ፡ አፍሪቃ ። የኑሚዲያ ፡ ጋ ዢ ፡ ሰቱርኒኑስ ፡ ባመት ፡ ፪፻፪ ፡ አያሌን ፡ ክርስቲያንን ፡ ወደርሱ ፡ አስመጣ ፡ አላቸውም ። ቄሣርቻችን ፡ ሰጵቲሚ ዩስና ፡ ከረካላ ፡ ይምርዋችኋል ፡ በፈቃዳችሁ ፡ ወደ ፡ አማ ልክታችን ፡ ብትመለሱ ፡ ብቻ ። አንድ ፡ ከመካከላቸው ፡ እርሱም ፡ ስጴራቱስ ፡ መለሰለት ። እኛ ፡ ማንንም ፡ አል በደልነም ፡ ማንንም ፡ አልሰደብነም ፡ ስለ ፡ ክፋታችሁ ም ፡ ያደረጋችሁብን ፡ ሁሉ ፡ አመሰገናችሁ ። ስለ ፡ ሁሉ ም ፡ እውነተኛውን ፡ ጌታንና ፡ ንጉሡን ፡ እናከብራለን ። ሹ ሙም ፡ አለው ። እኛ ፡ ደግሞ ፡ አምላክን ፡ እንፈራለን ። በጌታችንም ፡ በቄሣር ፡ ጋኔን ፡ እንምላለን ። ስለ ፡ ደህንነቱ ም ፡ እንጸልያለን ፡ ለላንት ፡ ደግሞ ፡ ይህ ፡ ይገባችኋል ፡ ታድ ርጉት ፡ ዘንድ ። ስጴራቱስም ፡ መለሰ ፡ አለም ። እኔ ፡ የዚ ህ ፡ ዓለም ፡ ጋዢ ፡ ጋኔኑን ፡ አላውቅም ። ደር ፡ በሰማይ ፡ ያ ለውን ፡ አምላኬን ፡ አመልክዋለሁ ፡ ሰው ፡ ያላየውን ፡ ከ ቶ ፡ የማይታይንም ። ከቶ ፡ ምንም ፡ አልሰረቅሁም ፡ ከማን ምም ። ከመግዛቴም ፡ ሁሉ ፡ የሚገባውን ፡ ግብር ፡ እሰጣለ ሁ ፡ ቄሣርንም ፡ ጌታዬ ፡ እንዲሆን ፡ አስታውቀዋለሁ ። ማ ምለክ ፡ ግን ፡ አንዱን ፡ ጌታዬን ፡ ብቻ ፡ እችላለሁ ፡ አመል ከው ፡ ዘንድ ፡ እርሱም ፡ የነገሥታት ፡ ንጉሥ ፡ ያሕዛብም ፡ ሁሉ ፡ ጌታ ፡ የሚሆን ። ሹምም ፡ ክርስቲያኖችን ፡ እስከ ፡ ነጋ ፡ ወደ ፡ ግዞት ፡ አስመለሳቸው ። ሁለተኛም ፡ ሲመጡ ፡ ደግሞ ፡ መከራቸው ፡ የሶስት ፡ ቀንም ፡ ጊዜ ፡ አደረገላቸ ው ፡ ሊያስቡ ፡ ብሎ ። ስጴራቱስ ፡ ግን ፡ በቀረት ፡ ስም ፡ መለሰለት ፡ እንደህ ፡ ሲል ። እኔም ፡ ክርስቲያን ፡ ነኝ ፡ ሁ ላችንም ፡ ክርስቲያኖች ፡ ነን ። ከጌታችንም ፡ ከየሱስ ፡ ክር ስቶስ ፡ ሃይማኖት ፡ አንርቅም ። እንደ ፡ ፈቃዳችሁም ፡ አድ

ርጉ ። ራሳቸውም ፡ ይቈረጥ ፡ ዘንድ ፡ ተፈረደባቸው ። ሳይ ሞቱም ፡ እግዚአብሔርን ፡ አመሰገኑ ።

አያሌ ፡ አመትም ፡ በኋላ ፡ በከርታጎ ፡ ስቴቦካቱስ ፡ ሳቱርኒስም ፡ ሴኩርደሉስም ፡ ብላቴኖች ፡ ጸርጼትዋና ፡ ፈሊኪታስም ፡ ሴቶች ፡ ሁላቸው ፡ ገና ፡ ያልተጠመቁ ፡ ክርስቲያኖች ፡ ሁነው ፡ ተያዙ ። እርሳቸውም ፡ ሳይጠመቁ ፡ ለተጠመቁ ፡ ሁሉ ፡ ምሳሌን ፡ ሰጡ ፡ በሃይማኖታቸው ፡ ብርታት ። ከሌሎችም ፡ ይልቅ ጸርጼትዋ ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ብርቱ ፡ እንደ ፡ ሆነች ፡ ትመስላለች ። ዕድሜዋ ፡ ፳፪ ፡ አመት ፡ ነበረ ፡ ልጅም ፡ ነበረላት ፡ ያጠባችው ። የጸርጼትዋ ፡ አባትም ፡ አረማዊ ፡ ነበረ ፡ እናትዋ ፡ ግን ፡ ክርስቲያን ፡ ነበረች ። አባትዋም ፡ ከሞትዋ ፡ ፈራ ፡ ክርስቲያንም ፡ ሁና ፡ እንደ ደገድልዋት ፡ እንደ ፡ ታላቅ ፡ ነውርም ፡ ቈጠረው ፡ ለዘመዱ ። ወደ ፡ ፍርድ ፡ ቤትም ፡ ባገብዋቸው ፡ ጊዜ ፡ አርጌ ፡ አባትዋ ፡ መጣላት ፡ እንድትክድም ፡ እጅግ ፡ ለመናት ። እርስዋ ፡ ግን ፡ ከዚያ ፡ የነበረውን ፡ እቃ ፡ አሳየችው ፡ እንደሀ ፡ ስትል ። ለዚህ ፡ ዕቃ ፡ ሌላውን ፡ ስም ፡ ልስጠውን ፡ ከሚገባው ፡ ስም ፡ በቀር ። እርሱም ፡ አላት ። አይደለም ። እርስዋም ፡ አለች ። እንዲሁም ፡ እኔ ፡ ሌላ ፡ ነገር ፡ ልናገሬችሁ ፡ አልችልም ፡ ክርስቲያኒቱ ፡ እንደሆንሁ ፡ እንጅ ። በግዞትም ፡ በነበረ ፡ ጊዜ ፡ ተጠመቁ ። ጸርጼትዋም ፡ አለች ። ስጠመቅ ፡ ጊዜ ፡ መንፈስ ፡ ሌላውን ፡ ነገር ፡ እንደ ለምን ፡ አለኝ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ትዕግሥትን ፡ እንጅ ። ወደ ፡ ሌላ ፡ ግዞትን ፡ ወሰድዋቸው ፡ እጅግ ፡ ክፉ ፡ የነበረ በት ። እኔ ፡ እጅግ ፡ ፈራሁ ፡ አለች ፡ ከቶ ፡ እንደሀ ፡ ያለውን ፡ ጨለማ ፡ አላየሁምና ፡ እጅግም ፡ ተጨነቅሁ ፡ ከዚያም ፡ ከታሠረት ፡ ብዛት ፡ በተነሣ ፡ ሙቀት ፡ በወታደርም ፡ ክፉት ፡ ደግሞም ፡ በተካዜዬ ፡ ስለ ፡ ልጄ ። የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ዲያቆናት ፡ ግን ፡ በግዞት ፡ ያቈረብዋቸው ፡ ለክርስቲያናት ፡ እሥሮች ፡ የተሻለውን ፡ ቦታ ፡ በግዞት ፡ ቤት ፡ ገዙላቸው ፡ ከሌሎች ፡ እሥሮች ፡ ወደ ፡ ተለዩበት ። ጸርጼትዋም ፡ አሁን ፡ ልጅዋን ፡ አጠባች ፡ ለናትዋም ፡ አደራ ፡ ሰጠ

ቸው ፡ ዘመዶችዋንም ፡ አጸናች ፡ እጅግም ፡ ደስ ፡ አለች ። ሳይፈርዱም ፡ አባትዋ ፡ ወደርስዋ ፡ ቸኵሎ ፡ አላት ። ልጄ ፡ ሆይ ፡ እለምንሻለሁ ፡ ለሽበቴ ፡ እዘኝ ፡ ላባትሽ ፡ እዘኝ ፡ አባትሽ ፡ እባል ፡ ዘንድ ፡ ቢገባኝ ። እስከዚህ ፡ ዕድሜሽ ፡ ድረስ ፡ አሳድጌሻለሁና ፡ ከወንድማማችሽም ፡ ሁሉ ፡ አከብሬሻለሁና ። አሁን ፡ በሰው ፡ ሁሉ ፡ ፊት ፡ እንዲህ ፡ አታስነውሪኝ ። እናትሽን ፡ እይ ፡ አክስትሽንም ፡ እይ ፡ ልጅሽንም ፡ እይ ፡ እርሱም ፡ አይኖርም ፡ አንቺ ፡ ብትሞቺ ። ታላቅ ፡ አሳብሽን ፡ ትይ ፡ ሁላችነን ፡ እንደታጥፊ ። ከሁላችንም ፡ እንጊዲህ ፡ ማንም ፡ በግልጥ ፡ ይናገር ፡ ዘንድ ፡ አይደፍርም ፡ እንዲህ ፡ የሞትሽ ፡ እንድትሆኝ ። እንዲህም ፡ ሲል ፡ እጅዋን ፡ ነሣ ፡ በጅግ ፡ እንብም ፡ አልቅሶ ፡ በግርዋ ፡ ወደቀ ፡ ልጁም ፡ አላላትም ፡ እመቤቱ ፡ እንጅ ። እርስዋም ፡ ላባትዋ ፡ ሺበት ፡ አዘነች ፡ እርሱ ፡ ከዘመድዋ ፡ ሁሉ ፡ ብቻውን ፡ ቀርትዋልና ፡ ጣዖታትን ፡ ያመለከ ፡ ደስም ፡ ያላለው ፡ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ በተቀበለች ፡ መከራዋ ። አባትዋንም ፡ አለች ። በፍርድ ፡ ስቀም ፡ ጊዜ ፡ የዚያን ፡ ጊዜ ፡ እግዚአብሔር ፡ የሚወደው ፡ ይሆናል ። ይህነንም ፡ ዕወቅ ፡ እኛ ፡ በኃይላችን ፡ እንደገናር ፡ በእግዚአብሔር ፡ ኃይል ፡ እንጅ ። ሲፈርዱባቸውም ፡ አባትዋ ፡ ደግሞ ፡ መጣ ፡ ሊፈትን ፡ ብሎ ፡ ምናልባት ፡ ልብዋን ፡ እንደይለውጥ ። ሹምም ፡ ጽርጴትዋን ፡ አላት ። እዘኝ ፡ ላባትሽ ፡ ሽምግልና ፡ እዘኝ ፡ ለልጅሽ ፡ ሕፃንነቱም ። ሠዊ ፡ ለቄሣሮች ፡ ደህንነት ። እርስዋም ፡ መለሰች ። ይህነን ፡ አላደርግም ። እርሱ ። ክርስቲያኒቱን ፡ ነሽ ። እርስዋ ። አዎን ። ክርስቲያኒቱ ፡ ነኝ ። አሁንም ፡ ፍርድዋ ፡ የሁላቸውም ፡ ፍርድ ፡ ተቈረጠ ። በቀረበም ፡ በቄሣር ፡ በዓል ፡ ሁላቸው ፡ ለሕዝብና ፡ ለወታደሮች ፡ ሁሉ ፡ ለጫወታ ፡ ካራዊት ፡ ጋራ ፡ ሊታገሉ ፡ ነበረ ። በደስታም ፡ ወደ ፡ ግዞታቸው ፡ ተመለሱ ። ጽርጴትዋም ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ደግሞ ፡ ካባትዋ ፡ ልጅዋን ፡ ለመነች ፡ ልታጠባው ፡ ብላ ፡ እርሱ ፡ ግን ፡ ነሣላት ። ፌሊኪታስም ፡ በግዞት ፡ ሁና ፡ ስትወልድ ፡ የሥርች ፡ ጠባቂ ፡ አላት ። አሁን ፡ አንቺ ፡ ምፅሽ ፡ እንደህ ፡ ብርቱ ፡

ቢሆንብሽ ፡ ምንድር ፡ ይሆናል ፡ ብልሽ ፡ ላራዊት ፡ ቢጣሉሽ ፡፡ እርስዋም ፡ እንዲህ ፡ ስትል ፡ መለሰች ፡፡ አሁንስ ፡ መከራዬን ፡ እኔ ፡ እቀበለዋለሁ ፡፡ በዚያ ፡ ጊዜ ፡ ግን ፡ ሌላ ፡ ይሆናል ፡ ስለኔ ፡ የሚቀበለው ፡ እኔም ፡ ስለርሱ ፡ መከራ ፡ እቀበላለሁና ፡፡ እንደሁም ፡ በትዕግሥትና ፡ በሃይማኖት ፡ በምስጋናም ፡ ለሞታቸው ፡ ደረሱ ፡፡ አራዊትም ፡ ከነከስዋቸው ፡ በኋላ ፡ ለሞትም ፡ ሲቀርቡ ፡ በክርስቲያን ፡ ፍቅር ፡ አቅፈው ፡ የወንድሞችን ፡ ሳም ፡ እርሱ ፡ በርሳቸው ፡ ተሳሳሙ ፡ ተሰናበቱም ፡ ለዘላለም ፡ ሕይወት ፡፡

እስክንድር ፡ ሴቬርስም ፡ የክርስቲያንን ፡ መንገድ ፡ ወደደ ፡ እንደ ፡ ዕውቀቱ ፡፡ እርሱም ፡ ክርስቶስ ፡ አምላክ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ከብዙ ፡ ከሌሎች ፡ አማልክት ፡ ጋራ ፡ አሰበ ፡፡ ለክርስቶስም ፡ ዐምድን ፡ አደረገ ፡፡ የክርስቶስንም ፡ ቃል ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ ሰው ፡ ሊያደርግላችሁ ፡ እንድትወዱ ፡ እላንትም ፡ እንዲህ ፡ አድርጉላቸው ፡፡ ይህነን ፡ ቃል ፡ ባምባው ፡ ቅጥር ፡ በሃውልትም ፡ በደንጊያ ፡ ወቅሮት ፡ አስጻፈው ፡፡

ከርሱ ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ የነገሠ ፡ ቄሣር ፡ መክሲሚኑስ ፡ ትራክስ ፡ ክርስቲያንን ፡ ጸላ ፡ አሳደዳቸውም ፡፡

ፊልጶስ ፡ ዓረብ ፡ ዘመንም ፡ ለክርስቲያን ፡ ዕረፍት ፡ ሆነ ፡፡ እርሱም ፡ ክርስቲያንን ፡ ወደደ ፡ እንደ ፡ እስክንድር ፡ ሴቤረስ ፡፡ አያሌም ፡ የሚሉ ፡ አሉ ፡፡ ይህ ፡ ቄሣር ፡ ክርስቲያን ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡፡ ደር ፡ ይህ ፡ እውነት ፡ ሁና ፡ አይመስልም ፡፡

በዴኪዩስ ፡ ዘመንም ፡ ታላቅ ፡ መሳደድ ፡ ሆነ ፡ በክርስቲያን ፡ ላይ ፡ ከልደት ፡ አመት ፡ ከ፪፵፱፤ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፪፶፩፤ ድረስ ፡፡ እግዚአብሔርም ፡ ይህነን ፡ መከራ ፡ አስመጣ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ላይ ፡ የተኙትን ፡ ያነቃቸው ፡ ዘንድ ፡ የረከሱትንም ፡ ያነጻቸው ፡ ዘንድ ፡ ባለ ፡ ሁለት ፡ ልብንም ፡ ወይስ ፡ ሊመልስ ፡ ወይስ ፡ ከመንጋ ፡ ሊቆርጣቸው ፡፡ የተመረጹም ፡ ጸኑ ፡ በዚህ ፡ መከራ ፡ ደግሞ ፡፡ ከቀሩም ፡ ብዙ ፡ ካዱ ፡ ያነን ፡ ስም ፡ በርሱ ፡ ብቻ ፡ የዘላለም ፡ ደህንነታችን ፡ የተገኘ ፡፡

የቄሣርም ፡ የዴኪዩስ ፡ ፈቃድ ፡ ይህ ፡ ነበር ፡ የክርስቲያ

ንን ፡ ወገን ፡ በጣም ፡ ያጠፋ ፡ ዘንድ ። ስለዚህም ፡ ታላ ቅ ፡ መመርመን ፡ አዘዘ ፡ የተገኘውንም ፡ ክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ የጣዖታትን ፡ ማምለክ ፡ አዘዛቸው ። እምቢ ፡ ብለው ፡ እንደሆኑ ፡ መኳንንት ፡ እርሳቸውን ፡ በቅያሜ ፡ በሥቃይም ፡ ሊያገደ ፡ ነበረ ። ደህም ፡ ምናልባት ፡ የማይጠቅም ፡ እንደሆን ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ቀሳውስትም ፡ ዲያቆናትም ፡ ከታላቆችም ፡ በክርስቶስ ፡ ያመኑ ፡ ሊሞቱ ፡ ነበረ ። ሲሸሹም ፡ ገንዘባቸው ፡ ለመንግሥት ፡ ሊወስደባቸው ፡ አዘዘ ። የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ክርስቲያን ፡ ከተባሉ ፡ ከዙ ፡ ካደ ። ብዙ ፡ መኳንንትም ፡ ነበረ ፡ መግደልን ፡ ያልወደደ ፡ ከብትን ፡ እንጅ ። ወረቀትንም ፡ ጻፉ ፡ ለክርስቲያን ፡ የቄሣርን ፡ ትእዛዝ ፡ እንደ ፡ ፈጸሙ ፡ የሚል ። ብዙ ፡ ባላ ፡ ሁለት ፡ ልቦች ፡ ነበረ ፡ አሰት ፡ ኀጢአትን ፡ ያልቁጠረት ፡ ያሰቡም ፡ ባለቤታቸው ፡ ብቻ ፡ ባይሠው ፡ እንደ ፡ ታዘዙም ፡ ባያድርጉ ፡ በደህንነታቸውም ፡ ቢኖረ ፡ ሌላ ፡ ነገር ፡ ግድ ፡ የለም ። የክርስቶስንም ፡ ነገር ፡ አላሰቡትም ፡ እንዴህ ፡ ሲል ። ያለውን ፡ ነገር ፡ ሁሉን ፡ የማይክድ ፡ እኔንም ፡ የማይከተል ፡ ደቀ ፡ መዝሙሬ ፡ አይሆንም ። ብዙም ፡ ወደ ፡ ግዞት ፡ ተጨመረ ፡ ስለ ፡ ሃይማኖት ፡ ሳይሞቱ ፡ ግን ፡ ክርስቶስን ፡ ካደ ። በነፍሳቸው ፡ ግን ፡ ኀይል ፡ ያጡ ፡ በውነትም ፡ ልባቸውን ፡ ለክርስቶስ ፡ ደሰጡት ፡ የነበረ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ኀይል ፡ በድካማቸው ፡ በረታች ። እንዴሁም ፡ አንድ ፡ አሽከር ፡ ስሙ ፡ ዲዮስቆርስ ፡ ዕድሜው ፡ ፲፭፡ አመት ፡ የነበረ ፡ ሹምን ፡ በምላሹ ፡ እንዴህ ፡ ብሎ ፡ ያስደነቀው ፡ እስኪፈታው ፡ ድረስ ።

ቄሣርም ፡ ከሌሎች ፡ ይልቅ ፡ ኤጲስቆጶሳትን ፡ መግደል ፡ ፈለገ ። በዚህም ፡ ስደት ፡ በመጀመርያ ፡ የሮም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ፈቢያኑስ ፡ የሰማዕትን ፡ ሞት ፡ ሞተ ። ብዙ ፡ ኤጲስቆጶሳትም ፡ ካብያተ ፡ ክርስቲያኖታቸው ፡ ተሰወረ ፡ ስለ ፡ ፍርሃት ፡ አይደለም ፡ ሕይወታቸውን ፡ ለቤተ፡ክርስቲያን ፡ ደህንነት ፡ ሊጠብቁ ፡ ብለው ፡ እንጅ ። እንዴህም ፡ አደረገ ፡ ኪኪልዩስ ፡ ቂጵርያኑስ ፡ የከርታጎ ፡ ኤጲስቆጶስ ። ከተሰወረበት ፡ ስፍራ ፡ ግን ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያኑ ፡ ወትሮ ፡ ጻፈ ፡ ለነፍሳቸው

ም፡ ደህንነት፡ ጠዮቀ፡ መከራቸውም፡ ገሠጻቸውም፡ አጸና
ቸውም። ይህም፡ ስደት፡ ኖረ፡ ከልደት፡ አመት፡ ፪፵፱፤ ጀም
ሮ፡ እስከ፡ ፪፶፩፤ ድረስ፡ ሶስት፡ አመት። ዴኪዮስም፡ ጾር፡ አ
ደረገ፡ ጎቶች፡ ከሚሉት፡ ሕዝብ፡ ጋራ፡ በዚህ፡ ጾርም፡
ሞተ። በዚህ፡ መክንያትም፡ ክርስቲያን፡ ጥቂት፡ ዕረፍ
ት፡ አገኙ፡ ከጋሉስና፡ ዎሉስያኑስ፡ መንግሥት፡ በታች፡
እስከ፡ ፪፶፪፤ ድረስ። በዚህ፡ አመት፡ ቸነፈር፡ በሮም፡
መንግሥት፡ ሁሉ፡ ዘረጋ፡ በርሱም፡ በራብም፡ እጅግ፡ ሰ
ዎች፡ ሞቱ። የዚህንም፡ መክንያት፡ አሕዛብ፡ እንደ፡ ወ
ትሮ፡ ክርስቲያንን፡ ቈጠሩ። ቄሣርም፡ አዘዘ፤ ሰው፡ ሁ
ሉ፡ ለጣዖታት፡ መሥዋዕትና፡ ጸሎት፡ ሊያደርግ፡ አማል
ክታቸውን፡ እሺ፡ ያሰኙ፡ ዘንድ፡ መቅሠፍታቸውን፡ ለማ
ሳለፍ። አሁን፡ ደግሞ፡ አሕዛብ፡ ክርስቲያንን፡ ተቈጡ፡
ጣዖታታቸውን፡ እንደያመልኩ፡ ባዩ፡ ጊዜ። ቂጵርያኑስ
ም፡ የዚያን፡ ጊዜ፡ ከሮማዊት፡ አፍሪቃ፡ የነበሩትን፡ አብ
ያት፡ ክርስቲያናት፡ መከራቸው፡ በዚህ፡ ስደት፡ ሊጸኑ፡
መታመናቸውንም፡ በጣም፡ በክርስቶስ፡ ሊያደርጉ፡ በስ
ደታቸውም፡ የወንድሞችን፡ አንድነት፡ እንደይረሱ። በ
ሮም፡ ከተማ፡ የነበረ፡ ኤጲስቆጶስ፡ ቆርኔልዮስ፡ ስለ፡
ሃይማኖቱ፡ ሞተ። በርሱም፡ ፈንታ፡ የተሾመ፡ ኤጲስቆጶ
ስ፡ ሉኪዮስ፡ ደግሞ፡ አያሌ፡ ቀን፡ ኑሮ፡ ተገደለ። ጋሉስ፡ ግ
ን፡ እጅግ፡ ደክሞ፡ በጾር፡ በሽፍጥም፡ የክርስቲያንን፡ ማ
ሳደድ፡ ተወ፡ ባመት፡ ፪፶፫፤ ተገደለ። ለክርስቲያንም፡ ጥ
ቂት፡ ዕረፍት፡ ሆነ።

ቄሣር፡ ዋሌርያኑስም፡ ከ፪፶፫፤ ጀምሮ፡ እስከ፡ ፪፶፱፤
ድረስ፡ የነገሠ፡ በመንግሥቱ፡ መጀመርያ፡ ለክርስቲያን፡
በጎ፡ አደረገ። ባመት፡ ፪፶፯፤ ግን፡ ያሳደቸው፡ ዘንድ፡ ጀመ
ረ። በዚያም፡ ዘመን፡ ቂጵርያኑስን፡ የከርታጎን፡ ኤጲስቆ
ጶስ፡ ስለ፡ ሃይማኖቱ፡ ገደሉት። በመጀመርያው፡ ሹሙ፡
ከቤተ፡ ክርስቲያኑ፡ ብቻ፡ ሰደደው፡ ኩሩቢስ፡ ወደ፡ ሚሉ
ት፡ አገር፡ የክርስቲያንን፡ ጉባኤም፡ መሰብሰብ፡ ከለከ
ለ። ደሮ፡ ምንድር፡ ይችላል፡ ከመሬት፡ የተፈጠረ፡ ሰው፡
ከፈጣርዩ፡ ላይ፡ ያደርግ፡ ዘንድ። ቂጵርያኑስም፡ በሥጋ፡

ከቤተ ፡ ክርስቲያኑ ፡ የተለየ ፡ ነበረ ፡ በመንፈስ ፡ ግን ፡ ባን
ድነታቸው ፡ ኖረ ፡፡ ብዙ ፡ ሰዎችን ፡ ሰደዷ ፡ ስለ ፡ ሃይማኖታ
ቸው ፡ በተራራ ፡ ወርቅና ፡ ብር ፡ ብረትም ፡ ደንጊያውንም ፡
ይቈፍሩ ፡ ዘንድ ፡ እጅግ ፡ ሊያስደክምዋቸው ፡ ሊያስጨን
ቋቸውም ፡ ብለው ፡፡ ቂጵርያኑስ ፡ ግን ፡ ስለ ፡ መሻታቸው ፡
ምግብና ፡ ልብስ ፡ አከማቾ ፡ የተከማቸውንም ፡ ሰደደላ
ቸው ፡፡ ለሥጋቸውም ፡ ሲያስብ ፡ ለነፍሳቸው ፡ የሚፈለገ
ውን ፡ ነገር ፡ መጠበቅ ፡ አልተወም ፡፡ ቄሣርም ፡ ወደ ፡ ተራሮ
ች ፡ ለሰደዷቸው ፡ ክርስቲያኖች ፡ ከዚያ ፡ ይሰሩ ፡ ይደክሙ
ም ፡ ዘንድ ፡ ቂጵርያኑስ ፡ እንዲህ ፡ ጻፈላቸው ፡፡ በተራሮች ፡
ጉድጓድ ፡ ሥጋ ፡ በምንጻፍና ፡ በሞኻደ ፡ አያርፍም ፡ በክ
ርስቶስ ፡ ማጽናትና ፡ በደስታው ፡ እንጅ ፡፡ በስራም ፡ የደከ
ሙ ፡ ብልቶች ፡ በመሬት ፡ ይተኛሉ ፡፡ ደሮ ፡ ከክርስቶስ ፡ ጋ
ራ ፡ ከዚያ ፡ መኝታ ፡ መከራ ፡ አይቈጠርም ፡፡ የሚደ ፡ ሰ
ውነታችሁ ፡ በድፍ ፡ ቢከደን ፡ የውሥጥ ፡ ሰውነታችሁ ፡ በ
መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ይነጻ ፡፡ እንጅራስ ፡ አጣችሁ ፡ ሰው ፡ ግን ፡
በንጅራ ፡ ብቻ ፡ አይኖርም ፡ በእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ እን
ጅ ፡፡ ስትበርዷም ፡ ልብስ ፡ የላችሁም ፡፡ ክርስቶስን ፡ ግን ፡
የሚለብስ ፡ ሰው ፡ ልብስና ፡ ሸልም ፡ አያልቅበትም ፡፡ ቊ
ርባንንም ፡ መቀበል ፡ አሁን ፡ ባይቻላችሁ ፡ ለሃይማኖታች
ሁ ፡ አይጉደም ፡፡ ከሁሉ ፡ የተሻለውን ፡ ቊርባንን ፡ ትቀበላ
ላችሁና ፡ ለእግዚአብሔርም ፡ የከበረውን ፡ መሥዋት ፡ ት
ሠዋላችሁ ፡ ልባችሁን ፡ ብታቀርቡለት ፡፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱ
ስ ፡ ይለልና ፡፡ የተሰበረው ፡ የተደቈሰም ፡ ልብ ፡ ምሥዋዕ
ት ፡ ነው ፡ እግዚአብሔርን ፡ ደስ ፡ የሚያሰኝ ፡፡ ለቀሳውስት
ም ፡ ቂጵርያኑስ ፡ እንዲህ ፡ ይጽፋል ፡፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡
ታላቅ ፡ ክፍል ፡ ምሳሌያችሁን ፡ ተከተሉ ፡፡ ከላንተ ፡ ጋራ ፡
ሃይማኖታቸውን ፡ አስታውቀዋልና ፡ ከላንተ ፡ ጋራም ፡ ተቀ
ጽለዋልና ፡፡ እርሳቸውም ፡ በብርቱ ፡ ፍቅር ፡ ማሠርያ ፡ ከ
ላንተ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ናቸው ፡፡ የፍቅርም ፡ ማሠርያ ፡ ግዞት
ና ፡ ተራራ ፡ አይፈቱባቸውም ፡ መንጎችም ፡ ከጠባቆቻቸው ፡
ዘንድ ፡ አይለዩም ፡፡ የሚያሸንፍ ፡ ልቡና ፡ ኃይል ፡ ሆይ ፡ ያላ
ችሁ ፡፡ በልባችሁም ፡ ያለ ፡ ድል ፡ ሆይ ፡ በተራሮች ፡ ጉድጓ

ደች ፡ ትመላለሱ ፡ ዘንድ ፡ ሥጋ ፡ ታሥር ፡ ልብ ፡ ግን ፡ የሚሠለጥን ፡ አውቃችሁ ፡ ክርስቶስ ፡ ከላንት ፡ ዘንድ ፡ እንደሆነ ፡ በባርቹ ፡ ትዕግሥትም ፡ ደስ ፡ እንዲል ። በፈላጎቹ ፡ በመንገደቹም ፡ ሒደችሁ ፡ ወደ ፡ ዘላለም ፡ መንግሥቱ ፡ የምትገቡ ።

ቊሣርም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ በማሳደድ ፡ እንደልጐደት ፡ አየ ። ኤጲስቆጶሳትን ፡ ቀሳውስትንም ፡ መንጋቸውንም ፡ በለየ ፡ ጊዜ ፡ ሁላቸው ፡ በየስፍራቸው ፡ የወንጌልን ፡ ትምርት ፡ ዘረጉ ፡ ባካሔደቸውም ፡ ብዙ ፡ ሰዎችን ፡ ለሃይማኖት ፡ አስገዙ ። ይህነን ፡ አይቶ ፡ ባመት ፡ ፪፻፶፫ ፡ አዘዘ ፡ ኤጲስቆጶሳትን ፡ ቀሳውስትንም ፡ ዲያቆናትንም ፡ እንዲያው ፡ በሰይፍ ፡ ይገድሉ ፡ ዘንድ ፡ ሊቃውንትና ፡ ታላላቆችንም ፡ ክብራቸውን ፡ ሹመታቸውንም ፡ ገንዘባቸውንም ፡ ከርሳቸው ፡ ይወስዱ ፡ ዘንድ ፡ ከዚያ ፡ ወዲያም ፡ እርሳቸው ፡ ደግሞ ፡ ክርስቲያን ፡ ኑረው ፡ እንደሆኑ ፡ እርሳቸውንም ፡ በሰይፍ ፡ ይገድሉት ፡ ዘንድ ። የከበሩም ፡ ሴቶች ፡ ገንዘባቸው ፡ ተይዞ ፡ ካገራቸው ፡ ይፈልሱ ፡ ዘንድ ። ቊሣርንም ፡ ባምባው ፡ የሚያገለግሉት ፡ ክርስቶያናት ፡ የቊሣር ፡ ገንዘብ ፡ ሁነው ፡ ታሥረው ፡ ለብርቱ ፡ ተግባር ፡ ሊሔዱ ፡ ነበሩ ። የዚያን ፡ ጊዜም ፡ የሮምን ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ሲክስቱስ ፡ አራትንም ፡ ከዲያቆናቱ ፡ ገደሉ ። አያሌ ፡ ቀንም ፡ በኋላ ፡ በቂጵርያኑስ ፡ በከርታጎ ፡ ሲሆን ፡ ጊዜ ፡ ፈረዱበት ፡ የሮም ፡ አማልክትም ፡ ጸላት ፡ ሁንዋልና ፡ ገደሉት ። መጨረሻው ፡ ቃሉ ፡ ይህ ፡ ነበረ ። እግዚአብሔር ፡ ይመስገን ።

ባሌርያኑስም ፡ ከፋርስ ፡ ጋራ ፡ ጾር ፡ ባደረገ ፡ ጊዜ ፡ ፋርሳውያን ፡ መቱት ፡ ማረኩትም ፡ ገደሉትም ፡ ባመት ፡ ፪፻፶፬ ። ልጁም ፡ ገሌኑስ ፡ በመንግሥቱ ፡ ተከተለው ። ያም ፡ ስለ ፡ ሃይማኖትና ፡ ስለ ፡ መንግሥቱ ፡ መግዛት ፡ አላሰበምና ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጠቀመ ። ትእዛዝን ፡ ሰጠ ፡ የታሠሩ ፡ ክርስቲያናት ፡ ሁሉ ፡ ሊፈቱ ፡ ያፈለስዋቸውም ፡ ሊመለሱ ፡ ካብያተ ፡ ክርስቲያናትም ፡ የወሰዱ ፡ ገንዘብ ፡ ሁሉ ፡ ሊመልሱላቸው ። በዚህም ፡ ትእዛዝ ፡ ለክርስቲያናት ፡ ሥልጣንን ፡ ሰጠ ፡ እንደ ፡ ሃይማኖታቸው ፡ ይኖሩ ፡ ዘንድ ፡ እግዚአ

ብሔርንም : ያመልኩ : ዘንድ :: አሁንም : አብያተ : ክርስ
ቲያናት : ከስደታቸው : ዕረፍት : አገኙ : እስከ : ዲ ዮ ቅ ሌ
ት ያ ኖ ስ : መንግሥት : ድረስ ::

ዲዮቅሌትያኖስም : ካመት : ፪፹፬፡ እስከ : ፪፻፭፡ ድረስ :
ነገሠ :: በመንግሥቱም : መጀመርያ : እርሱ : ብቻውን : ነገ
ሠ : ፪፡ አመት :: ከ፪፹፮፡ ጀምሮ : መክሲሚያኖስ : ከርሱ :
ጋራ : ነገሠ :: ከ፪፺፫፡፡ ጀምሮም : ከጋሌርዮስና : ከቆንስታን
ቲዮስ : ክሎሮስ : ጋራ : ነገሠ : ፬፡ ቄሣሮች : ከርሳቸውም :
ሁለት : ታላቆች : ዲዮቅሌቲያኖስና : መክሲሚያኖስ : እላ
ዚህ : ፪ም : አውጉስጦስ : ተባሉ :: ፪፡ ታናንሾችም : ቄሣሮ
ች : ብቻ : የተባሉ : ጋሌርዮስና : ቆንስታንቲዮስ : ክሎሮ
ስ :: ቆንስታንቲዮስ : ክሎሮስም : የታላቅ : ቆንስታንቲኖ
ስ : አባት : ሆነ :: ዲዮቅሌትያኖስም : ከመክሲምያኖስ :
ጋራ : በኢጣልያና : ባፍሪቃ : በስያም : ላይ : ገዙ : የጋሌር
ዮስም : ግዛት : ኢሊርያ : የቆንስታንትዮስ : ክሎሮስ : ግ
ዛትም : ጋልያ : ስጳንያም : እንግልጣርም : ሆነ :: ከሁላቸ
ውም : ዲዮቅሌትያኖስ : በለጠ : ባልንጀሮቹ : በርሱ : ፈቃ
ድ : ብቻ : ተሾመዋልና ::

ዲዮቅሌትያኖስም : በመጀመርያው : ክርስቲያንን : አላ
ሳደዳቸውም : እስከ : ፫፡፫፡ ድረስ :: ጋ ሌ ር ዮ ስ : የክርስ
ቲያን : ጸላት : ነበረና : የዲዮቅሌትያኖስም : አማች :: እር
ሱም : ብዙ : ጊዜ : አስቀድሞ : ዲዮቅሌትያኖስን : ለመነ :
የክርስቲያንን : ሃይማኖት : እንዲከለክል :: እርሱ : ግን :
እምቢ : አለው : ክርስቲያን : እጅግ : በዝተዋልና : በማሳ
ደድም : ሁሉ : አይጠፉም : ብሎት :: ደሮ : ጋሌርዮስ : ል
መናውን : ወትሮ : ሲደግም : እርሱ : በመጨርሻ : እሺ :
አለው : ባመት : ፫፡፫፡ ዲዮቅሌትያኖስ : ከጋሌርዮስ : ጋ
ራ : በኒቆሚዲ ያ : በቢቲንያ : በተገናኙ : ጊዜ :: ለክርስቲያ
ኖት : በዚያች : ከተማ : እጅግ : የተዋበች : መቅደስ : ነበረ
ችላቸው :: አረማውያንም : አንድ : ቀን : ማልደው : በግ
ድ : በዚህ : መቅደስ : ገቡ : ያገኙበትንም : የእግዚአብሔር
ን : መጻሕፍት : ሁሉ : አቃጠሉ : መቅደስንም : ቀምተ
ው : አፈረሱት :: ነጋም : ደህነን : ትእዛዝ : ተጽፎ : ባደባ

ባደ ፡ በገቢያም ፡ ሁሉ ፡ አወጡት ። የቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ መሰብሰብ ፡ ሁሉ ፡ ሊከለክሉ ፡ ቤተ ፡ መቅደሳቸውንም ፡ ሊያፈርሱ ፡ የመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ እርሱም ፡ የብሉይና ፡ ያዲስ ፡ ኪዳን ፡ መጻሕፍትን ፡ ሁሉ ፡ ሊያነዱ ፡ ታላቆች ፡ ክርስቲያናትም ፡ ባይክዱ ፡ ሹመታቸው ፡ ክብራቸውም ፡ ሊሻር ፡ ክርስቲያንም ፡ ሁሉ ፡ በፍርድ ፡ ሊሠቀዩ ፡ ታናሾ ች ፡ ክርስቲያናትም ፡ አርነታቸው ፡ ጠፍቶ ፡ ባሮች ፡ ሊሆኑ ። ባሮች ፡ ክርስቲያናትም ፡ ባይክዱ ፡ ከቶ ፡ አርነት ፡ እንዳይ ወጡ ።

ይህነን ፡ ትእዛዝ ፡ ሰይጣን ፡ በጅግ ፡ ተንኰል ፡ አስደረገ ። መጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ከጠፋ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ሁሉ ፡ ብ ጠፋ ፡ ነበረች ። ደር ፡ እግዚአብሔር ፡ ጉባኤውን ፡ ጠበቀ ። ይህ ፡ መከራ ፡ ሳይመጣ ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ እጅግ ፡ ተዘር ግትዋልና ፡ በሮም ፡ መንግሥትም ፡ በንግደ ፡ አገርም ፡ በል ዩ ፡ ልዩ ፡ ቋንቋም ። የሮምም ፡ ሹማምት ፡ ሁሉ ፡ ያንድ ፡ ልብ ፡ አልነበሩም ። ለክርስቲያን ፡ እጅግ ፡ ክፉ ፡ ያላሰበ ፡ ሹም ፡ ሁሉ ፡ እጅግ ፡ አልመረመረም ፡ ስለ ፡ መጻሕፍታቸ ው ። ብዙም ፡ ከክርስቲያናት ፡ ለሚመረምር ፡ ሹም ፡ በ መጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ፈንታ ፡ የመናፈቃንን ፡ መጻሕፍት ፡ ሰ ጡት ። አያሌ ፡ ግን ፡ ሰውን ፡ ፈርተው ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ለሚመረምሩ ፡ አረማውያን ፡ አሳልፈው ፡ ሰጡት ። ሌሎ ች ፡ ግን ፡ እንዲያው ፡ እምቢ ፡ አሉ ፡ ከመስጠት ። ሕይወ ታቸውንም ፡ መስጠት ፡ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ መረጹ ፡ የመጻሕ ፍትን ፡ ከመስጠት ፡ ፈንታ ።

ባንዲት ፡ አገርም ፡ በኑሚዲያ ፡ አንዲት ፡ ጉባኤ ፡ ክርስ ቲያን ፡ የነበሩ ፡ ተያዙ ። በዲያቆን ፡ ቤተ ፡ ተሰብስበው ፡ ነበሩ ፡ ቄስ ፡ ወደ ፡ አስተማሪቸውበት ፡ ቍርባንንም ፡ ወደ ፡ ተቀበሉበት ። ተይዘውም ፡ ወደ ፡ ከርታጎ ፡ ወደ ፡ ፍርድ ፡ ሔዱ ፡ በመንገደቸው ፡ ቅኔ ፡ ሲዘምሩ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ምስጋና ። ከርሳቸውም ፡ ብዙን ፡ ሠቀዩ ፡ የተሰወረውን ፡ ነገር ፡ የተሸሸገውንም ፡ መጽሐፍ ፡ ሊያውቁበት ። አንድ ም ፡ ተሠቅዮ ፡ ጸሪ ፡ እንደህ ፡ ሲል ። አላንተ ፡ ትበድላላ ችሁ ፡ አላንተ ፡ ክፎች ። ንጹሐንን ፡ ትቀደላችሁና ። እኛ ፡

ወንበዴች ፡ አይደለነምና ፡፡ ማንንም ፡ አልሸነግልነም ፡፡ አ
ምላኬ ፡ ሆይ ፡ ማረኝ ፡፡ አመሰግንሃለሁ ፡ አቤቱ ፡፡ ኃይል ፡
ስጠኝ ፡ ይህነን ፡ መከራ ፡ ስለ ፡ ስምህ ፡ እታገሥ ፡ ዘንድ ፡፡
ባሮችህን ፡ ከዚህ ፡ ዓለም ፡ ግዞት ፡ አርነት ፡ አውጣቸው ፡፡
አመሰግንሃለሁ ፡ ማመስገንም ፡ አልችልም ፡፡ የመንግሥ
ትን ፡ አምላክ ፡ አመሰግናለሁ ፡፡ የዘላለም ፡ መንግሥት ፡
ትገለጻለች ፡ የማትጠፋም ፡ መንግሥት ፡፡ ጌታችን ፡ ክርስ
ቶስ ፡ ሆይ ፡ እኛ ፡ ክርስቲያኖች ፡ ነን ፡፡ ላንተም ፡ እንገዛለን ፡
አንተም ፡ ተስፋችን ፡ ነህ ፡፡ ሹሙም ፡ ባለው ፡ ጊዜ ፡፡ ምነ
ው ፡ የቄሣርን ፡ ትእዛዝ ፡ አልጠበቅህም ፡፡ እርሶ ፡ መለሰ
ለት ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ እኔ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ሕግ ፡ የተ
ማርሁበትን ፡ እርሶን ፡ ብቻ ፡ እጠብቃለሁ ፡፡ ስለዚህ ፡ ሕግ
ም ፡ እሞታለሁ ፡ በዚህ ፡ ሕግም ፡ እፈጸማለሁ ፡ ሌላ ፡ የለ
ም ፡፡ ሌላ ፡ ሰውም ፡ በተሠቀየ ፡ ጊዜ ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ ጸለ
የ ፡፡ እርዳኝ ፡ ክርስቶስ ፡ ሆይ ፡ እለምንሃለሁ ፡ ማረኝም ፡፡
ነፍሴንም ፡ ጠብቅ ፡ መንፈሴንም ፡ አጽና ፡ እንዳላፈር ፡፡ ለ
መታገሥም ፡ ኃይል ፡ ስጠኝ ፡፡ ዲያቆንንም ፡ ጉባኤ ፡ በቤቱ ፡
ተሰብስበው ፡ ወደ ፡ ነበሩ ፡ ሹም ፡ አለው ፡፡ ምነው ፡ ተቀበ
ልሃቸው ፡፡ እርሱም ፡ ተሠቅዮ ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡ መለሰለ
ት ፡፡ ወንድሞቼን ፡ መቀበል ፡ እንጅ ፡ ሌላ ፡ አይቻለኝም ፡፡
ሹሙ ፡፡ የቄሣርን ፡ ትእዛዝ ፡ ግን ፡ ልትጠብቅ ፡ ነበርህ ፡፡
ዲያቆን ፡፡ እግዚአብሔር ፡ ግን ፡ ከቄሣር ፡ ይበልጣል ፡፡ ሹ
ሙ ፡፡ መጻሕፍት ፡ ቅዱሳት ፡ አሉን ፡ በቤትህ ፡፡ ዲያቆን ፡፡
አሉኝ ፡ በልቤ ፡፡ በታሠረት ፡ መኻከልም ፡ አንዲት ፡ ክርስ
ቲያን ፡ ሴት ፡ ነበረች ፡ ቢክቶርያ ፡ የተባለች ፡ አባትዋ ፡ ወ
ንድምዋም ፡ አረማውያን ፡ የነበሩ ፡፡ ወንድምዋም ፡ ፎር
ቱናትያኑስ ፡ ይመጣ ፡ ነበር ፡ ለመካድ ፡ እሹ ፡ ሊያሰኛት ፡
ሊያስፈታትም ፡፡ እርስዋ ፡ ግን ፡ ስትጸና ፡ ወንድምዋ ፡ አ
ለ ፡፡ እርስዋ ፡ ልብ ፡ የላትም ፡፡ እርስዋ ፡ ግን ፡ አለች ፡፡ ይ
ህ ፡ ልቤ ፡ ነው ፡፡ እርሶንም ፡ ከቶ ፡ አልለውጥም ፡፡ ሹሙ
ም ፡ በጠየቃት ፡ ጊዜ ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ ከወንድምሽ ፡ ጋራ ፡
ትሔጃለሽን ፡፡ እርስዋም ፡ እንዲህ ፡ ስትል ፡ መለሰች ፡፡ እ
ንኳን ፡፡ እኔ ፡ ክርስቲያን ፡ ነኝና ፡፡ የእግዚአብሔርንም ፡ ት

እዛዝ : የሚያድርጉ : እርሳቸው : ወንድሞቼ : ናቸው :: አንድ : ታናሽ : አሽከርም : ከርሳቸው : ጋራ : ነበረ : ስሙ : ሂላርያኖስ :: ሹሙም : በቅያሚው : ቶሎ : ሊያስፈራው : ብሎ : ነበር : ነገር : ግን : የእግዚአብሔር : ኃይል : በዚህ : ሕፃንም : ብርቱ : ሁኖ : ተገለጸ :: ሹምን : ብልዋልና :: እንደ : ፈቃዳችሁ : አድርጉ :: እኔ : ክርስቲያን : ነኝና ::

የግዞት : ቤቶችም : ሁሉ : በክርስቲያን : እሥሮች : መሉ : አዲስ : ትእዛዝ : ሲወጣ : የሚል :: ከሥሮች : የሚሠዉ : ሁሉ : ሊፈቱ :: የቀሩትም : ሁሉ : በግድ : ላማልክት : ሊሠዉ :: በዚህም : ትእዛዝ : ላይ : አራተኛ : ተጨመረ : ባመት : ፫፻፬፤ ክርስቲያን : ሁሉ : ሊሠዉ : ያዘዘ :: አሁንም : አሳዳጆች : የክርስቲያንን : ሃይማኖት : ፈጽመን : ሻርነ : አሉ :: ደሮ : በዚያ : ዘመን : የሃይማኖት : ድል : መንሣት : ቀረበ ::

ቈንስታንቲዩስ : ኽሎሮስ : እርሱ : ከ፬፤ ቄሣሮች : አንድ : የነበረ : ክርስቲያንን : ወደደ :: ስለ : ሃይማኖትም : መከራ : ይቀበሉ : የነበሩትን : አከበራቸው : ከሌሎች : ይልቅም : ታመነባቸው :: ላምላኩ : የታመነ : ያልሆነ : ሰው : ሁሉ : ለንጉሥም : ከቶ : የታመነ : አይሆንም : አለ :: በመንግሥቱም : በጋልያ : በስጳንያም : በእንግልጣርም : ቤተ : ክርስቲያን : እጅግ : መከራ : አልተቀበለችም ::

ዲዮቅሌትያኖስና : መክሲሚያኖስ : ባመት : ፫፻፭፤ መንግሣቸውን : አስቀመጡ : ጋሌርዮስና : ቈንስታንቲዮስ : ኽሎሮስም : በስፍራቸው : ቄሣሮች : አውጉስቶች : ሆኑ :: ሴቤሩስም : መክሲሚኑስም : ቄሣሮች : ሆኑ :: ሴቤሩስም : በኢጣልያ : መክሲሚኑስም : በእስያ :: መክሲሚኑስም : እንደ : ጋሌርዮስ : ነበረ : የክርስቲያን : ጸላት :: እርሱም : አዲስ : ስደት : አደረገ : በክርስቲያን : ላይ :: ወደ : ገበያ : የመጣ : ምግብና : መጠጥ : ሁሉ : ለጣዖታት : ወደ : ተሠዋ : ውኃ : ወደስ : ፀጅ : ያግቡበት : ዘንድ : አዘዘ :: በዚህም : ትእዛዝ : አያሌ : ደም : ፈሰሰ ::

ቈንስታንቲዮስ : ኽሎሮስም : ሞተ :: ባመት : ፫፻፮፤ ልጁ

ም ፡ እርሱ ፡ በኋላ ፡ ታላቅ ፡ የተባለ ፡ ቈንስታንቲኖስ ፡ በመንግሥቱ ፡ ተከተለው ። መክሰንቲዩስም ፡ ኢጣልያ ንና ፡ አፍሪቃን ፡ ወሰደ ፡ ከሴቬረስ ። ባመትም ፡ ፫፻፲፪ ሊቂኒዩስ ፡ ቄሣር ፡ ሆነ ፡ በኢሊርያ ፡ ላይ ።

ጋሌርዮስም ፡ እርሱ ፡ ደህነን ፡ ስደት ፡ አስቀድሞ ፡ ያስነ ሣው ፡ በጅግ ፡ ብርቱ ፡ ሕማም ፡ ወደቀ ፡ ሲታመምም ፡ ጊ ዜ ፡ ከክርስቲያን ፡ አምላክ ፡ ፈራ ፡ እጅግ ፡ በድሎታልና ፡ የክርስቲያንም ፡ ሃይማኖት ፡ በስደቱ ፡ ሁሉ ፡ እንደልተጐ ደ ፡ አይቶ ዋልና ፡ ስለዚህም ፡ ባመት ፡ ፫፻፲፩፡ ትእዛዝን ፡ አ ወጣ ፡ ክርስቲያን ፡ በቄሣሮች ፡ ምህረት ፡ እግዚአብሔርን ፡ እንደ ፡ ሃይማኖታቸው ፡ ሊያመልኩት ፡ የርሳቸውንም ፡ የ ክርስቲያንን ፡ አምላክ ፡ ሊለምኑ ፡ ለቄሣሮች ፡ ለመንግሥ ትም ፡ ለራሳቸውም ፡ ደህንነት ፡ መንግሥት ፡ ሁሉ ፡ በደህን ነት ፡ ትኖር ፡ ዘንድ ።

አሁንም ፡ አየነ ፡ አሕዛብ ፡ በግድ ፡ ያደረጉትን ፡ ነገር ፡ በ ክርስቲያን ፡ ላይ ፡ ክርስቶስም ፡ ጉባኤውን ፡ እንደ ፡ ጠበ ቃት ፡ እንደትጉደበት ። ደግሞ ፡ ሰይጣን ፡ በግድ ፡ ብቻ ፡ አል ሰራም ፡ በክርስቲያን ፡ ላይ ፡ በውቀትም ፡ እንጂ ። ባርቹ ን ፡ አስነሥትዋቸዋል ፡ ፈሎሶፎችን ፡ ቅኔ ፡ አድራጎችንም ፡ ተናጋሮችንም ፡ ሌሎች ፡ ጻፎችንም ፡ መጻሕፍት ፡ ይጽፋ ፡ ዘንድ ፡ ሰውን ፡ ከሃይማኖት ፡ ሊከለክሉባቸው ፡ ሃይማኖት ንም ፡ ሊያፈርሱባቸው ።

ከለዚህ ፡ ጽላቶችም ፡ በጽፈት ፡ መጉደት ፡ የፈለገ ፡ አን ድ ፡ ቅኔ ፡ አድራጊ ፡ ሉቂያኖስ ፡ የተባላ ፡ ነበረ ። እርሱ ም ፡ በመጽሐፉ ፡ በክርስቲያን ፡ ሃይማኖት ፡ በሃይማኖት ም ፡ ሁሉ ፡ ተላገጸ ።

ሌላ ፡ ጸላትም ፡ በክርስቲያን ፡ ላይ ፡ የጻፈ ፡ ኬልሱስ ፡ ነበረ ፡ እርሱም ፡ ፈሎሶፎስ ። የሃይማኖት ፡ ትምርት ፡ ለር ሱ ፡ ስንፍና ፡ መሰለው ። የሃይማኖትም ፡ ኃይለኛ ፡ ነገር ፡ ከሁሉ ፡ የከበረ ፡ እርሱም ፡ ክርስቶስ ፡ ለኃጢአተኞች ፡

እንደ ፡ መጣ ፡ ለጻድቃን ፡ አይደለም ፡ ለዚህ ፡ ሰው ፡ ዕንቅ
ፋት ፡ ሆነ ፡፡

ሦስተኛም ፡ ሰው ፡ በሃይማኖት ፡ ላይ ፡ የጻፈ ፡ ደግሞ ፡ ከ
ፈሎሶፎች ፡ ወገን ፡ ነበረ ፡ ስሙም ፡ ጶርፈርዮስ ፡፡

አራተኛም ፡ ሰው ፡ በሃይማኖት ፡ ላይ ፡ የጻፈ ፡ የቄሣር ፡
እንደኔ ፡ ነበረ ፡ በፊት ፡ በቢቲንያ ፡ በኋላም ፡ በስክንድርያ ፡
ላይ ፡ ተሹሞ ፡፡ ስሙም ፡ ሄሮቅሌስ ፡፡ እርሱም ፡ ክርስቶ
ስን ፡ ካንድ ፡ አስማተኛ ፡ አጶሊናሪስ ፡ ከሚሉት ፡ ጋራ ፡ አ
ስተካከለው ፡ ከጢያና ፡ አገር ፡፡

ከለዚህ ፡ ጸላቶች ፡ ጸፎችም ፡ በቀር ፡ ማርቆስ ፡ አውሬ
ልዮስ ፡ ቄሣር ፡ ባለቤቱ ፡ በክርስቲያን ፡ ላይ ፡ ጻፈ ፡፡

ነገር ፡ ግን ፡ እለዚህ ፡ ጸላቶች ፡ ሁሉ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን
ን ፡ በመጕደት ፡ ፈንታ ፡ እጅግ ፡ ጠቀሙላት ፡፡ የእግዚአብ
ሔርን ፡ ቃል ፡ አጽንተውታልና ፡ እንደዚህ ፡ ሲል ፡፡ የመስቀ
ል ፡ ቃል ፡ ለሚጠፉ ፡ስንፍና ፡ ነው ፡፡ ለኛ ፡ ግን ፡ ለምንድን
በት ፡ የእግዚአብሔር ፡ ኃይል ፡ የእግዚአብሔርም ፡ ጥበ
ብ ፡ ነው ፡፡

ሁለተኛ ፡ ምዕራፍ ፡፡

ስለ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሥርዓት ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡፡ ስለ ፡ ትግሣጽም ፡፡ ስለ ፡ መለየትም ፡፡

፩፡ ስለ ፡ ሥርዓት ፡፡

የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሥርዓት ፡ ባንድ ፡ ግዜ ፡ ፍጽምት ፡ አልሆነችም ፡፡ ክርስቶስና ፡ ሐዋርያት ፡ ስለርስዋ ፡ በቍርጥ ፡ ነገር ፡ የተገለጸውን ፡ ትእዛዝ ፡ አልሰጡምና ፡፡ ክርስቶስ ፡ ግን ፡ በወንጌልና ፡ በሐዋርያት ፡ ቃሉን ፡ ሰጠ ፡፡ በቃሉም ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ለሚለምኑት ፡ ሁሉ ፡ ይሰጠው ፡ ዘንድ ፡ በመንፈሱም ፡ ምእምናንን ፡ ሁሉ ፡ በጊዜም ፡ ሁሉ ፡ ወደ ፡ እውነት ፡ ሁሉ ፡ ይመራቸው ፡ ዘንድ ፡ ተስፋ ፡ አስደረገላቸው ፡፡ ይህ ፡ ነገርም ፡ ታላቅ ፡ ነው ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ መቀበል ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ መምራት ፡፡ ሥርዓት ፡ በዘመን ፡ ሁሉ ፡ በሰውም ፡ ባገርም ፡ ሁሉ ፡ አንዲት ፡ ትሆን ፡ ዘንድ ፡ አትችልም ፡ ትለወጣለች ፡ እንጂ ፡፡ የእግዚአብሔር ፡ መንፈስ ፡ ግን ፡ አንድ ፡ ነው ፡ ለዘላለምም ፡ አይለወጥም ፡፡

፪፡ በሐዋርያት ፡ ዘመን ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እንደህ ፡ ያለች ፡ አንድነት ፡ ነበረችባት ፡ ሁላቸው ፡ አንድ ፡ ሥጋ ፡ እንዲት ፡ ነፍስም ፡ እስኪሆኑ ፡ ድረስ ፡፡ ክርስቲያናትም ፡ ሁሉ ፡ በክርስቶስ ፡ ከቶ ፡ አልተለዩም ፡፡ ሁላቸው ፡ ያደም ፡ ልጆች ፡ እንደ ፡ ነበሩ ፡ በሥጋ ፡ ሁላቸውም ፡ ለራሳቸው ፡ ያለ ፡ ክርስቶስ ፡ የጠፉ ፡ ኃጥአን ፡ እንደ ፡ ነበሩ ፡፡ እንደሁም ፡ በሃይማኖት ፡ ሁላቸው ፡ ባንድ ፡ ክርስቶስ ፡ ዳኑ ፡፡ ሁላቸውም ፡ ባንድ ፡ መጽራት ፡ ተጸሩ ፡፡ ባንድ ፡ ደምም ፡ ጸደቁ ፡፡ ባንድ ፡ መንፈስም ፡ ነጹ ፡ ተቀደሱም ፡፡ ጴጥሮስም ፡ ለሚያምን ፡ ሁሉ ፡ አለ ፡፡ እላንት ፡ የመንግሥትና ፡ የክህነት ፡ ወገን ፡ ናችሁ ፡ የተመረጠችም ፡ የተቀደሰችም ፡ ትውልድ ፡፡ ትገልጡ ፡ ዘንድ ፡ ከጨለማ ፡ ወደ ፡ ብርሃን ፡ የጸራ

ችሁን ፡ ስራ ፡ በመደነቅ ፡፡ ፩፡ ጴጥሮስ ፡ ፩፡ ፱፡፡ ስለዚህች ፡ አንድነትም ፡ ይናገራል ፡ የዮሐንስ ፡ ወንጌል ፡ ፲፯፡ ፳፡ ፳፩፡ ፳፪፡ ፳፫፡፡ የሐዋርያት ፡ ስራ ፡ ፬፡ ፴፪፡፡ ሮሜ ፡ ፲፪፡ ፭፡፡ ፩፡ ቆሮንቶስ ፡ ፲፡ ፲፯፡፡ ኤፌሶን ፡ ፬፡ ፫፡ ፬፡ ፭፡ ፮፡፡ በዚችም ፡ አንድነት ፡ ክርስቶስ ፡ ብቻ ፡ ሊገዛ ፡ ነበረ ፡ ከክርስቶስና ፡ ከሚያምን ፡ ሁሉ ፡ መኻከል ፡ ከቶ ፡ ማንም ፡ እንዳይገባ ፡ የሚለያቸው ፡፡ ክርስቶስ ፡ ሁሉ ፡ በሁሉም ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡፡ ገላትያን ፡ ፫፡ ፳፮፡ ፳፯፡፡ ቆሎሰይስ ፡ ፫፡ ፲፡ ፲፩፡፡

፪፡፡ ሁላቸውም ፡ አንድ ፡ ሥጋ ፡ ሁነው ፡ በክርስቶስ ፡ ለዚህ ፡ ሥጋ ፡ ግን ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ብልቶች ፡ ነበሩ ፡ ባንድ ፡ መንፈስ ፡ የተሰማሙ ፡፡ ይህም ፡ መንፈስ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ስጥወታ ፡ እንደ ፡ ፈቃዱ ፡ ሰጠ ፡ ለየብልት ፡ ሁሉ ፡፡ ፩፡ ቆሮንቶስ ፡ ፲፪፡ ፯፡ ኤፌሶን ፡ ፬፡ ፯፡፡ ሮሜ ፡ ፲፪፡ ፬፡ ፭፡ ፮፡ ፯፡፡

፫፡፡ መንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ በሐዋርያት ፡ ዘመን ፡ መስጠቱን ፡ እንደ ፡ ሰጠው ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ልትሰራበት ፡ እንዲህም ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መልእክት ፡ ሆነች ፡፡ ፩፡ ቆሮንቶስ ፡ ፲፪፡ ፳፰፡፡ ኤፌሶን ፡ ፬፡ ፲፩፡፡ እንዲሁም ፡

፬፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ ላይ ፡ የተሾሙ ፡ የጌታችን ፡ ሐዋርያት ፡ ነበሩ ፡፡ እርሳቸውም ፡ ከጌታ ፡ የተላኩ ፡ ነበሩ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ በመስበካቸው ፡ በማስተማራቸውም ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ መጀመርያ ፡ ያደረገ ፡ በመጽሐፋቸው ፡ ምእምናንን ፡ ሁሉ ፡ የሚመራቸው ፡ እስከ ፡ ዓለም ፡ ፍጻሜ ፡ ድረስ ፡፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ መዝረጋት ፡ የርሳቸው ፡ ልዩ ፡ መልእክት ፡ ነበረ ፡፡

፭፡፡ ከሐዋርያትም ፡ በቀር ፡ ነቢያት ፡ ነበሩ ፡፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በመጀመርያ ፡ ዘመን ፡፡ ደሮ ፡ የትንቢት ፡ መስጠት ፡ ሰው ፡ የሚመጣወን ፡ ነገር ፡ በፊት ፡ የሚያውቅበት ፡ ብቻ ፡ አይደለም ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ኃይልም ፡ እንጅ ፡ ለብርቱ ፡ መንፈሳዊ ፡ መናገር ፡፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ የሰውን ፡ መንፈሳዊ ፡ ዓይን ፡ ሲከፍት ፡ የእግዚአብሐርን ፡ ነገር ፡ በሕይወት ፡ ያይ ፡ ዘንድ ፡ በልቡም ፡ የመንፈስ ፡ እሳት ፡ ሲሰጥ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ይቃጠል ፡ ዘንድ ፡፡ አፉንም ፡ ሲከፍት ፡ የሚገባውን ፡ ነገር ፡ ሰው ፡ ሳያስብ ፡ በሕይወት

ና ፡ በኃይል ፡ ይናገር ፡ ዘንድ ፡፡ ፩፡ ቆሮንቶስ ፡ ፲፬፡ ፩፡ እስከ ፡ ፫፡፡ ፳፬፡ ፳፫፡ ፳፰፡፡

፴፫፡፡ ደግሞም ፡ ወንጌላውያን ፡ ነበሩ ፡ ካገር ፡ ወደገር ፡ የዞሩ ፡ በወንጌል ፡ ያስተምሩ ፡ ዘንድ ፡ በክርስቲያን ፡ ጉባ ኤዎች ፡፡ እንደሁም ፡ ፊልጶስ ፡ በርናባስም ፡ ሲላስም ፡ ጢ ሞቴዎስም ፡ ቲቶስም ፡ ነበሩ ፡፡ እለዚያም ፡ የጌታችነን ፡ ታሪክና ፡ ትምርት ፡ ከልደቱ ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ዕርገቱ ፡ ድረ ስ ፡ የጻፉት ፡ ማቴዎስ ፡ ማርቆስም ፡ ሉቃስም ፡ ዮሐንስም ፡ ወንጌላውያን ፡ ተባሉ ፡፡

፴፬፡፡ በየቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ሁሉ ፡ የተሾሙ ፡ ጠባቆ ች ፡ አንዳንድ ፡ ጊዜ ፡ ሽማግሎች ፡ ወይስ ፡ ቀሳውስት ፡ አንዳንድ ፡ ጊዜም ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ተባሉ ፡፡ ቄስም ፡ በ ዮናኒ ፡ ቋንቋ ፡ ጵሬስቢትሮስ ፡ ማለት ፡ ሽማግሌ ፡ ይባላል ፡፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ለመጠበቅ ፡ ብላቴኖችን ፡ አልወሰዱ ምና ፡ ሽማግሎችን ፡ አንጂ ፡ የሰውን ፡ ማድረግ ፡ ያለምንም ፡ ነገር ፡ ያወቁትን ፡ በክርስቶስም ፡ ተፈትነው ፡ የጸኑ ፡ የጥበብና ፡ የመምሪትንም ፡ ስጦታ ፡ የተቀበሉ ፡ ከመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡፡ ተግባራቸው ፡ እጅግ ፡ ታላቅ ፡ ነበረና ፡፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ሊጠብቁ ፡ ነበረና ፡ በጃቸው ፡ የታመኑባቸው ፡ የምእምናን ፡ ነፍስ ፡ ሁሉ ፡ ለክርስቶስ ፡ እንዲሆን ፡ እንዲኖርም ፡ በሰ ይጣን ፡ እጅም ፡ እንዳይወድቅ ፡፡ ክርስቲያንም ፡ የተባለ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ በኃጢአት ፡ በጨለማም ፡ እንዳይኖር ፡ ወደ ፡ ብርሃን ፡ እግዚአብሔርን ፡ የእግዚአብሔርንም ፡ ልጅ ፡ የሱ ስ ፡ ክርስቶስን ፡ ወደ ፡ ማወቅ ፡ እንዲደርስ ፡፡ በዚህም ፡ ብ ርሃን ፡ እንዲመላለስ ፡፡ ክርስቲያንም ፡ ሁሉ ፡ በአካሔዱ ፡ የወንጌልን ፡ ትምርት ፡ እንዲያከብር ፡፡ በቤተ ፡ ክርስቲያ ንም ፡ ያሰት ፡ ትምርት ፡ የሰውም ፡ ትእዛዝ ፡ እንዳይነሣ ፡ ምእምናንን ፡ ለማሳት ፡፡ የክርስቶስ ፡ ጉባኤ ፡ ታድግ ፡ ዘ ንድ ፡ አንጂ ፡ ትፈጽምም ፡ ዘንድ ፡ በርሱ ፡ ራስዋ ፡ በሚ ሆን ፡ ክርስቶስ ፡፡ ስለዚህም ፡ ቄስ ፡ ጶደሚን ፡ የመንጋ ፡ ጠባቂ ፡ ኢጲስቆጶስም ፡ ጠባቂ ፡ ይባላል ፡፡ እርሳቸው ም ፡ በሐዋርያት ፡ ዘመን ፡ አንድ ፡ ነበሩና ፡፡ ቄስም ፡ አንዳ ንድ ፡ ጊዜ ፡ ጵሬስቢትሮስ ፡ ተባለ ፡ ስለ ፡ ሽምግልናው ፡ ስ

ለ ፡ ጥበቡም ፡ አንደንድ ፡ ጊዜም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ስለ ፡ ተግ ባሬ ፡፡ ሁላቸውንም ፡ ጴጥሮስ ፡ የክርስቶስ ፡ ሐዋርያ ፡ በሽ ምግልናው ፡ እንደሆ ፡ ይላል ፡፡ በላንት ፡ ዘንድ ፡ ያሉትን ፡ ቅሬስቢትሮች ፡ እለምናቸዋለሁ ፡ እኔ ፡ ቅሬስቢትሮስ ፡ እ ንደርሳቸው ፡፡ ለክርስቶስ ፡ ሕማም ፡ የምመሰክር ፡ አንድ ነትም ፡ ያለኝ ፡ ለሚገለጠው ፡ ክብር ፡፡ እላንት ፡ የታመና ችሁባትን ፡ የክርስቶስን ፡ መንጋ ፡ ትጠብቁ ፡ ዘንድ ፡ እጅግ ም ፡ ትጉብኝዋቸው ፡ ዘንድ ፡ በግድም ፡ አይደለም ፡ በል ብ ፡ ፈቃድ ፡ እንጅ ፡፡ ረብ ፡ ለማገኘት ፡ አይደለም ፡ በርኅሬ ኄ ፡ እንጅ ፡፡ እንደ ፡ ጌቶች ፡ በርስት ፡ ላይ ፡ ያሉ ፡ አይደለ ም ፡፡ ለመንጎች ፡ ምሳሌ ፡ እንደምትሆኑ ፡ እንጅ ፡፡ የጠባ ቆች ፡ አለቃ ፡ ሲገለጥ ፡ ጊዜ ፡ የማይጠፋውን ፡ የክብርን ፡ አክሊል ፡ ትቀበሉ ፡ ዘንድ ፡፡ ፩፤ ጴጥሮስ ፡ ፭፤ ፩፤ እስከ ፡ ፬፡፡

ሌላ ፡ ነገርም ፡ ስለ ፡ ቀሳውስትና ፡ ስለ ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ስለ ፡ አንድነታቸውም ፡ ስለ ፡ ተግባሬቸውም ፡ ይገኛል ፡ በ ሐዋርያት ፡ ስራ ፡ ምዕራፍ ፡ ፳፤ ፲፯፤ ፳፰፡፡ ፩፤ ጢሞቴዎስ ፡ ፫፤ ፩፤ እስከ ፡ ፯፡፡ ቲቶስ ፡ ፩፤ ፭፤ ፯፤ ፯፤ ፰፤ ፱፡፡

፭፭፡፡ በመጀመርያው ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ሰዎች ፡ ተ ገኙ ፡ ቀሳውስት ፡ ሳይሆኑ ፡ የማስተማርን ፡ ስጥወታ ፡ የተ ቀበሉ ፡ ከመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ስለዚህም ፡ ለማስተማር ፡ ተ ጸረ ፡፡ ጳውሎስ ፡ ይላልና ፡ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ ሲናገር ፡፡ እር ሱ ፡ ሰጠ ፡ ይሆኑ ፡ ዘንድ ፡ አያሌ ፡ ሐዋርያት ፡ አያሌም ፡ ነ ቢያት ፡ ሌሎችመ ፡ ወንጌላውያን ፡፡ ሌሎችም ፡ ጠባቆች ፡ አስተማሮችም ፡፡ ቅዱሳን ፡ ይፈጸሙ ፡ ዘንድ ፡ ማገልገል ን ፡ ለማድረግ ፡ የክርስቶስንም ፡ ስራ ፡ ለመስራት ፡፡ ሁላ ችን ፡ እስክንደርስ ፡ ድረስ ፡ ወደ ፡ ሃይማኖት ፡ አንድነት ፡ የ እግዚአብሔርንም ፡ ልጅ ፡ ወደ ፡ ማወቅ ፡፡ እስከ ፡ ፍጹም ም ፡ ተስፋ ፡ ድረስ ፡ እስከ ፡ ክርስቶስ ፡ አካል ፡ ፍጻሚ ፡ የ ሚያሀል ፡፡ ኤፌሶን ፡ ፬፤ ፲፩፤ ፲፪፤ ፲፫፡፡

፯፯፡፡ ከለዚያም ፡ በቀር ፡ ዲያቆናት ፡ ተገኙ ፡ በሐዋርያ ት ፡ ዘመን ፡፡ ዲያቆንም ፡ ማለት ፡ አገልጋይ ፡ ነው ፡፡ እር ሳቸውም ፡ በመጀመርያ ፡ በድኆች ፡ መክንያት ፡ ብቻ ፡ በየ ረሳሌም ፡ ተሾሙ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ የሥጋዋን ፡ መ

ሻት ፡ ያበጁ ፡ ዘንድ ፡ ሐዋርያትም ፡ ለመንፈስዋ ፡ ብቻ ፡ ያ
ስቡ ፡ ዘንድ ፡፡ በጥቂት ፡ በጥቂት ፡ ግን ፡ ጥቅማቸው ፡ ለቤ
ተ ፡ ክርስቲያን ፡ በዝቶ ፡ ተግባራቸውም ፡ በዛ ፡፡ ለሥጋም ፡ ብ
ቻ ፡ አልሆኑም ፡ ለነፍስም ፡ እንጂ ፡ በትምርት ፡ እንደ ፡ እስጢ
ፋኖስ ፡ እንደ ፡ ፊልጶስም ፡፡ ደግሞም ፡ ደ ያቆ ኒ ሶ ች ፡ ማለ
ት ፡ ሴቶች ፡ ዲያቆኖች ፡ ነበሩ ፡ የሚያምኑትን ፡ ሴቶች ፡
መሻት ፡ ሊጠብቁ ፡፡ ከክርስቶስ ፡ ጉባኤ ፡ አንዷች ፡ እንደደጉ
ድል ፡ ክርስቲያንም ፡ ሁሉ ፡ ወንድና ፡ ሴት ፡ ወንጌልን ፡ እ
ንዲያውቅ ፡ የክርስቶስንም ፡ ፈቃድ ፡ እንዲፈጽም ፡ በርሱ
ም ፡ እንዲድን ፡፡ ስለርሳቸውም ፡ ጳውሎስ ፡ ይናገራል ፡ ስ
ለ ፡ እጲስቆጶሳት ፡ ከተናገረ ፡ በኋላ ፡፡ ፩፡ ጢሞቴዎስ ፡ ፫፡
፰፡ እስከ ፡ ፲፫፡፡ ፭፡ ፱፡ ፲፡፡

ለሁላቸውም ፡ የጳውሎስ ፡ ነገር ፡ ደረሰ ፡ ሲል ፡፡ ስጥወ
ታ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ነው ፡ መንፈስ ፡ አንድ ፡ ሲሆን ፡፡ ለማገልገ
ልም ፡ ልዩነት ፡ አለው ፡ እግዚአብሔር ፡ እርሱ ፡ አንድ ፡ ሲ
ሆን ፡፡ ኃይልም ፡ ልዩ ፡ ነው ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ሁሉን ፡ የሚያደር
ግ ፡ እግዚአብሔር ፡ በሁሉ ፡ ላይ ፡ አንድ ፡ ነው ፡፡ ለኢያንዳ
ንዱም ፡ ይሰጠዋል ፡ ከመንፈስ ፡ የሚገባውን ፡ ያህል ፡፡ ፩፡
ቆሮንቶስ ፡ ፲፪፡ ፱፡ ፭፡ ፯፡ ፯፡፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ማገል
ገል ፡ የተሾሙ ፡ ሁሉ ፡ ባንድ ፡ ምክር ፡ በፊት ፡ ተመረጹ ፡ ሕ
ዝብና ፡ ቀሳውስት ፡ ባንድ ፡ ሲማከሩ ፡፡ ከተመረጹም ፡ በኋ
ላ ፡ በጸሎት ፡ እጃቸውን ፡ በራሳቸው ፡ ላይ ፡ ጫኑ ፡፡ የእግ
ዚአብሔርንም ፡ መንፈስና ፡ በረከት ፡ በላያቸው ፡ ለመኑ ፡
እንደሁም ፡ ቀደስዋቸው ፡፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ አለቆ
ች ፡ ምንም ፡ አላደረጉም ፡ ከ ሕ ዝ ብ ፡ ጋራ ፡ እንጂ ፡፡

ይህችም ፡ ሥርዓት ፡ ከሐዋርያት ፡ ዘመን ፡ በኋላ ፡ በጥቂ
ት ፡ በጥቂት ፡ ተለወጠች ፡፡ ቀሳውስት ፡ በተሰበሰቡ ፡ ጊዜ ፡
በጉባኤያቸው ፡ 'ሲኖደስ' ፡ በሚሉት ፡ አንደን ፡ ከመካከላ
ቸው ፡ ለጊዜ ፡ መርያቸው ፡ ሁኖ ፡ መረጹት ፡፡ በየጉባኤም ፡
ልዩ ፡ ልዩ ፡ መሪን ፡ አደረጉ ፡፡ በኋላም ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ በቀ
ሰውስት ፡ ጉባኤ ፡ ከሕዝብና ፡ ከቀሳውስት ፡ የተመረጸ ፡ መ
ሪ ፡ ለወትሮ ፡ መሪ ፡ ሁኖ ፡ ኖረ ፡፡ እርሱም ፡ ብቻውን ፡ ኤጲ
ስቆጶስ ፡ ተባለ ፡ የወንድሞቹ ፡ የቀሳውስት ፡ ጠባቂ ፡፡ እን

ዷሁም ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ በጥቂት ፡ በጥቂት ፡ ከቀሳውስት ፡ ተለየ ፡ ቀሳውስትም ፡ ከሕዝብ ፡ ተለዩ ፡ በ ሐዋርያት ፡ ዘመን ፡ አንድ ፡ የነበሩ ፡፡ እንዲሁም ፡ ባዲስ ፡ ሥርዓት ፡ ብሉይን ፡ ሥርዓት ፡ ተከተሉ ፡፡ ባዲስ ፡ ሥርዓት ፡ የክርስቲያን ፡ ጉባኤ ፡ ሁሉ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ዕፃ ፡ ሁን ው ፡ የቀሳውስትና ፡ የነገሥታት ፡ ወገን ፡ ነበሩ ፡ በብሉይ ፡ ግን ፡ የሌዊ ፡ ወገን ፡ ብቻ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ዕፃ ፡ ሁኖ ፡ ተ ቈጠረ ፡ በእሥራኤል ፡ በኵርነት ፡ ፈንታ ፡ እግዚአብሔር ፡ መርጾታልና ፡፡ ከዚህ ፡ ወገንም ፡ የሐርንን ፡ ልጆች ፡ ቀሳውስ ትን ፡ አደረጋቸው ፡ እርሳቸውም ፡ ከሕዝባቸው ፡ ተለዩ ፡፡ እንዲሁም ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከሐዋርያት ፡ ዘመን ፡ በኋላ ፡፡ ቀሳውስት ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሆኑ ፡ ካህናት ፡ እንደ ፡ ነበሩ ፡ ባይሁድ ፡ ወገን ፡፡ ኤጲስቆጶስም ፡ እንደ ፡ ካህናት ፡ አለቃ ፡፡ ዲያቆናትም ፡ እንደ ፡ ሌዋውያን ፡፡

ደግሞም ፡ አንደንድ ፡ አዲስ ፡ ማገልገል ፡ ገባ ፡ በቤተ ፡ ክ ርስቲያን ፡፡ በርሱም ፡ ሥርዓት ፡ በዛ ፡፡ የዲያቆናትም ፡ ተግ ባር ፡ በበዛ ፡ ጊዜ ፡ ሁለተኞች ፡ ዲያቆናት ፡ የተባሉ ፡ አደረጉ ፡ ዲያቆናትን ፡ የረዱ ፡፡ አንባቢዎችንም ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የሚያነቡ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንንም ፡ መጻሕፍ ት ፡ የሚጠብቁ ፡፡ አኮሉቶችንም ፡ ተካታዮች ፡ ማለታ ቸው ፡፡ ኤጲስቆጶስን ፡ የሚከተሉ ፡ የሚረዱትም ፡፡ ኤክ ሶርኪስታንንም ፡ ማለት ፡ ክፉችን ፡ መናፍስት ፡ በጸሎት ፡ ከሰው ፡ የሚያውጡ ፡፡ በረኞችንም ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያ ንን ፡ ቤት ፡ የሚከፍቱ ፡ የሚዘጉም ፡ የሚያነጹትም ፡ የሚጠብቁትም ፡፡

አሁንም ፡ እንናገራለን ፡ ስለ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያ ናት ፡ መሰማማት ፡ እርሱ ፡ በርሳቸው ፡ በዚያ ፡ ዘ መን ፡፡ ክርስቶስ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያኑን ፡ አንዲት ፡ ሁና ፡ አ ደረጋት ፡ መለየትም ፡ አላደረገባትም ፡ ለክርስቲያንም ፡ ጉባኤ ፡ ሁሉ ፡ አንዲት ፡ ተስፋ ፡ አንዲትም ፡ ጸጋ ፡ ነበረ ችላት ፡፡ የክርስቶስ ፡ ተስፋ ፡፡ "፪፤ ወይስ ፡ ፫፤ በስሜ ፡ ባን ድ ፡ ወደ ፡ ተሰበሰቡበት ፡ስፍራ ፡ ሁሉ ፡ እኔ ፡ በመካከላ ቸው ፡ ነኝ" ፡፡ በዚህም ፡ ልዩነት ፡ አልነበረም ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡

ወንጌል ፡ በፊት ፡ ወደ ፡ ከተሞች ፡ ደርስዋልና ፡ ከከተሞ
ችም ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ አገር ፡ ወደ ፡ መንደርም ፡፡ እንደሁም ፡
በያገር ፡ በየመንደርም ፡ የነበሩ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡
ቀሳውስትን ፡ አደረጉላቸው ፡ እሌህም ፡ በከተማ ፡ ከኖሩ ፡
ከኤጲስቆጶስ ፡ በታች ፡ ሆኑ ፡፡ የታናኖችም ፡ ከተሞች ፡ ኤ
ጲስቆጶሳት ፡ ሁሉ ፡ ከሚትሮጶሊስ ፡ ከታላቆች ፡ ከተሞች ፡
ኤጲስቆጶሳት ፡ ሚጥሮጶሊታኖች ፡ ወይስ ፡ ማጥራኖች ፡ የ
ሚትሮጶሊቶች ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ከተባሉ ፡ በታች ፡ ነበሩ ፡፡
ከለዚህም ፡ ሚጥሮጶሊቶች ፡ ፭፤ ነበሩ ፡ ከቀሩት ፡ የበለጡ ፡
እርሳቸውም ፡ ሮም ፡ አንጾኪያም ፡ እስክንድርያም ፡
ኤፌሶንም ፡ ቆርንቶስም ፡፡ ክርክርም ፡ በተነሣ ፡ ጊዜ ፡
አስጠየቁ ፡ በለዚያ ፡ ከተሞች ፡ እንዴት ፡ ያስተምራሉ ፡
ከዚያ ፡ ሐዋርያት ፡ እጅግ ፡ ወደ ፡ ተቀመጡባቸው ፡ ከተ
ሞች ፡ ብለው ፡፡ ከሁሉም ፡ የከበረች ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡
የሮም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ነበረች ፡፡ ሮም ፡ የሮም ፡ መንግ
ሥት ፡ ሁሉ ፡ ከተማ ፡ ነበረችና ፡፡ ከዚያም ፡ እለዚያ ፡ ፪፤
ታላቆች ፡ ሐዋርያት ፡ ጴጥሮስና ፡ ጳውሎስ ፡ ለወንጌል ፡ መ
ስክረው ፡ ሞቱ ፡፡ የምዕራብም ፡ ታላቅ ፡ ክፍል ፡ ወንጌልን ፡
ከሮምያ ፡ ወጥቶ ፡ ተቀበሉ ፡፡ ስለዚህም ፡ ይህች ፡ ቤተ ፡ ክ
ርስቲያን ፡ ከሌላ ፡ ይልቅ ፡ ታመነች ፡፡

አብያተ ፡ ክርስቲያናትም ፡ በዚያ ፡ ዘመን ፡ በሮም ፡ መ
ንግሥት ፡ ሁሉ ፡ አንድነት ፡ ነበረላቸው ፡፡ በመልእክትም ፡
በሚዞሩ ፡ ክርስቲያኖች ፡ ወንድሞች ፡ ተገናኙ ፡፡ ማንም ፡
ክርስቲያን ፡ ወደ ፡ ሩቅ ፡ አገር ፡ መሔድ ፡ በወደደ ፡ ጊዜ ፡
አደራ ፡ መልእክትን ፡ ፈለገ ፡ ከኤጲስቆጶስ ፡ ወደ ፡ አብ
ያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ሁሉ ፡፡ ይህችም ፡ መልእክት ፡ መሰከ
ረችለት ፡ እርሱ ፡ ወንድም ፡ እንዲሆን ፡ ለክርስቲያን ፡
ሁሉ ፡ የክርስቲያንም ፡ ልብ ፡ ሁሉ ፡ ቤቱም ፡ ተከፈተለት ፡፡

በሮምም ፡ መንግሥት ፡ በየክፍልዋ ፡ የነበሩ ፡ አብያተ ፡
ክርስቲያናት ፡ ክርክር ፡ ወይስ ፡ ሌላ ፡ ጉዳይ ፡ ቢሆንላቸ
ው ፡ ባንድ ፡ ተሰበሰቡ ፡ ባንድ ፡ ይማከሩ ፡ ዘንድ ፡፡ እንደዚህ ፡
ያለችም ፡ ብዙ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ የተሰበሰቡባት ፡
ጉባኤ ፡ በዮናኒ ፡ ቋንቋ ፡ ሲኖደስ ፡ ተባለች ፡፡ ማለቱ ፡ መሰ

ብሰብ :: እሌህም ፡ ሲኖዶች ፡ ጥቂት ፡ ዘመን ፡ ከሐዋርያት ፡
በኋላ ፡ ጀመሩ :: በየላይስ ፡ ምድርም ፡ ሲኖዶች ፡ ቶሎ ፡ ለሥ
ርዓት ፡ ሆኑ :: በየጊዜም ፡ ተሰበሰቡ ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ከቀ
ሳውስትና ፡ ከሕዝቡ ፡ ጋራ ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስንም ፡ መስጠ
ት ፡ ለመኑ ፡ ስለ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ጉደይ ፡ ሁሉ ፡ ተማ
ከሩ :: በግሪ ፡ አፍሪቃም ፡ በቀጰደቂያም ፡ ፲፱፤ አመት ፡ የ
ሚያህል ፡ ከልደት ፡ በኋላ ፡ እለዚያ ፡ ሲኖዶች ፡ በያመት ፡
በያመት ፡ ተሰበሰቡ :: አሁንም ፡ በክርስቶስ ፡ መንፈስ ፡ በ
ፍቅርም ፡ በትሕትናም ፡ ቢሰበሰቡ ፡ መልካም ፡ በሆነ ፡ ይህ
ም ፡ የክርስቶስ ፡ ማለት ፡ ነው ፡ ‘በ ስ ሜ’ ፡ ሲል ፡ እንዲህ ፡
ሲል :: ሁለት ፡ ወይስ ፡ ሶስት ፡ በ ስ ሜ ፡ በተሰበሰቡ ፡ ጊዜ ፡
እኔ ፡ በመካከላቸው ፡ ነኝ :: ደሮ ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ እንዲህ ፡ አ
ልሆነም :: ባንድ ፡ በተሰበሰቡ ፡ ጊዜ ፡ በሐሜት ፡ በቅናት
ም ፡ በጸላትነትም ፡ በትዕቢትም ፡ ተሰበሰቡ ፡ የክርስቶስ
ም ፡ መንፈስ ፡ አልገዛም ፡ ያለም ፡ የሰይጣንም ፡ መንፈስ ፡
እንጂ ::

ሲኖዶችም ፡ የተማከሩትን ፡ የቍረጡትንም ፡ ነገር ፡ ወደ ፡
ሌላ ፡ ስፍራ ፡ ሰደዱት :: በሩቅ ፡ አገርም ፡ የነበሩትን ፡ አብ
ያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ አስታውቁበት ::

እንዲህም ፡ የክርስቶስ ፡ ጉባኤ ፡ በታላቅ ፡ በሮም ፡ መን
ግሥት ፡ ሁሉ ፡ በምድርም ፡ ሁሉ ፡ ተዘረጋች :: ልዩ ፡ ልዩ ፡
አሕዛብ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ሰዎችም ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ ስፍራም ፡ አ
ስቀድሞ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ልማድ ፡ የነበረላቸው ፡ አሁንም ፡ ገ
ና ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ ቋንቋ ፡ ባንድ ፡ የተናገሩ ፡ አንድ ፡ ክርስ
ቶስ ፡ አንድ ፡ አምላክም ፡ አንድ ፡ ሃይማኖትም ፡ ሆናላቸ
ው :: ስለዚህም ፡ ክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ እንዲህ ፡ አለ :: እ
ኔ ፡ አምናለሁ ፡ ባንዲት ፡ ቅድስትና ፡ ካቶሊክዊት ፡
ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በቅዱሳንም ፡ አንድነት :: ይህቸ
ን ፡ አንድነት ፡ ግን ፡ በመንፈስ ፡ ብቻ ፡ ከፈለጊት ፡ ካደረጊ
ትም ፡ መልካም ፡ በሆነ :: በሥጋ ፡ ግን ፡ በመልክም ፡
ሲፈልጊት ፡ ጸላትነትና ፡ ሞት ፡ ሆነበት :: እንዲህ ፡ ይላል
ና ፡ ክርስቶስ :: በሚደ ፡ በሥጋ ፡ መልክም ፡ በማድረግ ፡ የ
እግዚአብሔር ፡ መንግሥት ፡ እርስዋም ፡ አይነተኛ ፡ ቤተ ፡

ክርስቲያን ፡ አትመጣም ፡፡ የሚሉም ፡ የለም ፡፡ እነሆ ፡ እ ርስዋ ፡ በዚህ ፡ ናት ፡ ወይስ ፡ እነሆ ፡ ከዚያ ፡፡ እነሆ ፡ የእግ ዚአብሔር ፡ መንግሥት ፡ በውሥጣችሁ ፡ በሰው ፡ መንፈስ ፡ ናት ፡፡ ሉቃስ ፡ ፲፯፤ ፳፩፡፡ በውነትም ፡ ደቀ ፡ መዛሙርቴ ፡ የ ሚሆኑትን ፡ በፍሬያቸው ፡ ታወቋቸዋላችሁ ፡፡ የሚለኝ ፡ ሁ ሉ ፡፡ አቤቱ ፡ አቤቱ ፡ በስሜም ፡ የተጠመቀ ፡ ባፉም ፡ በሥ ጋውም ፡ ክርስቲያን ፡ ያለው ፡ ወደ ፡ መንግሥተ ፡ ሰማያት ፡ የሚገባ ፡ አይደለም ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ የሚያድርግ ፡ በሰማይ ፡ ያለውን ፡ ያባቴን ፡ ፈቃድ ፡፡ ማቴዎስ ፡ ፯፤ ፳፤ ፳፩፡፡ በዚህ ፡ ነገርም ፡ ክርስቶስ ፡ ይለያል ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በውነት ፡ ደቀ ፡ መዛሙርቱ ፡ ክርስቲያንም ፡ ያሉትን ፡ በስም ፡ ብቻ ፡ ካሉት ፡፡ በውነት ፡ ክርስቲያን ፡ ያሉ ፡ እርሳቸው ፡ ብ ቻ ፡ የክርስቶስ ፡ ጉባኤ ፡ ናቸው ፡፡ ቅድስትና ፡ ካቶሊ ካዊት ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡፡ እርሳቸው ፡ የሰማዩ ፡ አባ ት ፡ ፈቃዱን ፡ ያደርጋሉና ፡ ወደ ፡ መንግሥተ ፡ እግዚአብሔር ም ፡ ወደ ፡ እውነተኛ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ይገባሉ ፡፡ እርሳቸ ውም ፡ ብቻቸው ፡፡ ክርስቲያን ፡ ግን ፡ የተባሉ ፡ ሁሉ ፡ በስ ምና ፡ ባፍ ፡ ክርስቲያን ፡ የሚሆኑ ፡ ሁሉ ፡ የምትታይ ፡ ቤ ተ ፡ ክርስቲያን ፡ ናቸው ፡ ክርስቶስ ፡ መርበብን ፡ የመሰላት ፡ በጎና ፡ ክፉ ፡ ዓሣ ፡ የመላበት ፡ ማቴዎስ ፡ ፲፫፤ ፵፯፤ እስከ ፡ ፶፡፡ በምትታይ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የማታይ ፡ ቤት ፡ ክር ስቲያን ፡ አለች ፡፡ እርስዋን ፡ ብልቶችዋንም ፡ እግዚአብ ሔር ፡ ብቻ ፡ ፈጽሞ ፡ ያውቃል ፡ በክፍሉም ፡ እርሳቸው ፡ ይ ታወቃሉ ፡ በፍርያቸው ፡ በሃይማኖታቸውና ፡ ባካሔዳቸው ፡፡ እርሳቸውም ፡ ሁሉ ፡ አንድ ፡ ናቸው ፡ በክርስቶስ ፡፡ ያለለ ዚህም ፡ ያለማታይ ፡ ያለ ፡ ቅድስትና ፡ ካቶሊካዊት ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ደህንነት ፡ የለም ፡ በሰማይና ፡ በምድር ፡፡

ከዚያ ፡ ዘመን ፡ ጀምሮ ፡ ግን ፡ ብምትታይ ፡ በማታይም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መኻከል ፡ መልካም ፡ አለዩምና ፡ ታላ ቅ ፡ ስሕተት ፡ ተነሣ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እጅግ ፡ ክፉ ፡ ነገር ፡ የመጣበት ፡ እስካሁን ፡ ድረስ ፡፡ ይህነንም ፡ ስሕተት ፡ በመ ጀመርያ ፡ ጊዜ ፡ ፈጽመን ፡ እናገኘለን ፡ በቁም ፡ ነገር ፡ በቅ ዱስ ፡ ቂጵርያኖስ ፡ መጻሕፍት ፡ ስለ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡

አንድነት ፡ በጻፈው ፡ መጽሐፉ ፡፡ በዚህም ፡ መጽሐፍ ፡ ቂጵ ርያኖስ ፡ የምትታይን ፡ የማታይንም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ባንድ ፡ ደብልቆ ፡ እንደሀ ፡ ይላል ፡፡ ክርስቶስ ፡ ለሐዋርያ ት ፡ መንፈስ ፡ ቅዱሱን ፡ ሰጠ ፡፡ ሐዋርያትም ፡ ኤጲስቆጶሳ ትን ፡ ሰጡት ፡ እጅ ፡ በመጫን ፡ ኤጲስቆጶስም ፡ ለሚከ ተለው ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ አሳልፎ ፡ ይሰጠዋል ፡፡ ኤጲስቆጶስ ም ፡ ከተገኘባት ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በቀር ፡ መንፈስ ፡ ቅዱ ስ ፡ አይገኝም ፡፡

በዚህም ፡ ካቅዱስ ፡ ቂጵርያኖስ ፡ ነገር ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በኤጲስቆጶስ ፡ እጅ ፡ ታሥሮ ፡ ይመስላል ፡፡ ደሮ ፡ እንዴት ፡ ይላል ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ለራሱ ፡ በዮኤል ፡ በነቢይ ፡ በሐዋ ርያትም ፡ በጴጥሮስና ፡ በጳውሎስ ፡ አፍ ፡፡ እንደሀ ፡ ይላ ል ፡፡ የእግዚአብሔርን ፡ ስም ፡ የሚጸራ ፡ ሁሉ ፡ ይድናል ፡፡ ዮኤል ፡ ፫፡ ፭፡፡ የሐዋርያት ፡ ስራ ፡ ፪፡ ፳፩፡፡ ሮሜ ፡ ፲፡ ፲፫፡፡ በዚህም ፡ የቂጵርያኖስ ፡ ስሕተት ፡ ይገለጣል ፡፡ ኤጲስቆጶ ስ ፡ ሁሉ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ባይኖርበት ፡ ለራሱ ፡ ይጠፋ ል ፡፡ ወንጌልንም ፡ ቢሰብክ ፡ እግዚአብሔር ፡ በቃሉ ፡ መን ፈሱን ፡ መስጠት ፡ ይችላል ፡፡ በጎ ፡ ኤጲስቆጶስም ፡ በጸሎ ትና ፡ በሃይማኖት ፡ በሚያምን ፡ ሰው ፡ ላይ ፡ እጁን ፡ ቢጭ ን ፡ ያ ፡ በሃይማኖቱ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ይቀበላል ፡ በኤጲ ስቆጶስ ፡ እጅ ፡፡ እንደሀም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ እንደ ፡ ሌላ ፡ ክ ርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ሥርዓት ፡ ታሠረ ፡ እግ ዚአብሔር ፡ ግን ፡ በኤጲስቆጶስ ፡ ፈቃድ ፡ አልታሠረም ፡፡

በዚያም ፡ አንድ ፡ ስሕተት ፡ ብቻ ፡ አልኖረም ፡ በዚያ ፡ ዘመን ፡፡ አንዲት ፡ የምትታይ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አ ንዱን ፡ ኤጲስቆጶስን ፡ ፈለገች ፡ ደግሞ ፡ ከቀሩት ፡ ኤ ጲስቆጶሳት ፡ ሁሉ ፡ በላይ ፡ የሚሆን ፡፡ ምነው ፡ በሰማ ይ ፡ የሚኖር ፡ ያ ፡ ታላቅ ፡ የካህናት ፡ አለቃ ፡ እርሱ ፡ በደ ሙ ፡ ወደ ፡ መጋረጇ ፡ ውሥጥ ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ የገባ ፡ የዘላ ለምንም ፡ መድኃኒት ፡ ያደረገ ፡ በደሙ ፡ ለሁላችን ፡ እርሱ ም ፡ በማደኑ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መካከለኛ ፡ አለቃም ፡ ራስም ፡ እርሱ ፡ ለብቻው ፡ የሆነ ፡ ተስፋም ፡ ያስደረገ ፡ ክ ውነተኛ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጋራ ፡ ደኖር ፡ ዘንድ ፡ እስከ ፡

ዓለም ፡ ፍጻሜ ፡ ድረስ ፡፡ ምነው ፡ እርሱ ፡ ላባቶቻችን ፡ አልበቃም ፡፡

ወደትስ ፡ ተገኘ ፡ ያ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ ላይ ፡ ይሾም ፡ ዘንድ ፡ ጊዜ ፡ የነበረለት ፡፡ ምላሽ ፡፡ በ ሮም ፡፡ እንደዚህ ፡ ብልዋልና ፡ ቊጽርያኖስ ፡፡ ጴጥሮስ ፡ በሐ ዋርያት ፡ መኻከል ፡ የበለጠ ፡ ነበረ ፡፡ የሱስም ፡ አለው ፡፡ አንተ ፡ ጴጥሮስ ፡ ነህ ፡ በዚህም ፡ ድንጊያ ፡ ላይ ፡ ቤተ ፡ ክርስ ቲያኔን ፡ እሠራለሁ ፡ የገሃነምም ፡ ደጆች ፡ አይጸኑባትም ፡፡ እኛም ፡ ስለዚህ ፡ ነገር ፡ አስቀድመን ፡ ተናገርን ፡፡ ክርስቶስ ም ፡ ጴጥሮስን ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ መሠረት ፡ እንደላ ደረገ ፡ አየን ፡፡ ደሮ ፡ ቊጽርያኑስ ፡ እንደዚህ ፡ አለ ፡፡ ክርስቶ ስ ፡ በዚህ ፡ ነገር ፡ ጴጥሮስን ፡ በቀረት ፡ ሐዋርያት ፡ ላይ ፡ ሾ መ ፡፡ ይህም ፡ ስሕተት ፡ ሆነ ፡፡ እንደሁም ፡ ጨመረ ፡ ቊጽር ያኑስ ፡ ከሌሎች ፡ ጋራ ፡ ሲል ፡፡ በሮም ፡ ያለች ፡ ቤተ ፡ ክርስ ቲያን ፡ የጴጥሮስ ፡ መቀመጫ ፡ ነበረች ፡፡ ጴጥሮስም ፡ የርስ ዋ ፡ መጀመርያ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ነበረ ፡፡ እርሱም ፡ እንደ ፡ በ ለጠ ፡ በሐዋርያት ፡ መኻከል ፡ ክርስቶስም ፡ በላያቸው ፡ እንደደረገው ፡ እንዲሁም ፡ የጴጥሮስ ፡ ተከታዮች ፡ የሮም ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ የበልጣሉ ፡ ከቀረት ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ በላ ያቸውም ፡ ተሾሙ ፡፡

የሮምም ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ይህነን ፡ ነገር ፡ አስበው ፡ እጅ ግ ፡ ትዕቢተኞች ፡ ሆኑ ፡፡ ክርስቶስ ፡ ግን ፡ አለ ፡፡ በመኻከላ ችሁ ፡ ታላቅ ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ የሚወድ ፡ የሁላችሁ ፡ ባር ያ ፡ የሁን ፡፡ ማለቱ ፡ እንዲህ ፡ ነው ፡፡ እርሱ ፡ በርሳችሁ ፡ መበላለጥ ፡ አትሹ ፡ በፍቅርና ፡ በትሕትና ፡ ተቀደደሙ ፡ እ ንጂ ፡፡

የሮም ፡ ኤፌስቆጶስ ፡ ቢ ክ ቶ ር ፡ የእስያን ፡ አብያተ ፡ ክ ርስቲያናት ፡ ሁሉን ፡ ገዘተ ፡ በልደት ፡ አመት ፡ ፻፺፡ ስለ ፡ ታናሽ ፡ ነገር ፡ ፋሲካውን ፡ አላደረጉምና ፡ ከሮም ፡ ጋራ ፡ ባ ንድ ፡ ጊዜ ፡፡ ተርቱልያኑስም ፡ ይላል ፡፡ የሮም ፡ ኤጲስቆ ጶሳት ፡ ራሳቸውን ፡ የኤጲስቆጶሳት ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ያደር ጋሉ ፡፡ እስጢፋኑስም ፡ የሮም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ እንደ ፡ ቢ ክቶር ፡ አደረገ ፡፡ በታናሽ ፡ እስያና ፡ በግሪ ፡ አፍሪቃ ፡ የነበ

ሯትን ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ስለ ፡ ቃናሽ ፡ ነገር ፡ ገዘኋቸው ፡፡

በዚያ ፡ ዘመን ፡ ግን ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ሁሉ ፡ ለሮም ፡ መንፈስ ፡ ገና ፡ አልተገዙም ፡፡ ኢሬኔዎስ ፡ የልዮን ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ቢክቶርን ፡ ገሠጸ ፡ ስለ ፡ አለመውደዱ ፡ ስለ ፡ ትዕቢቱም ፡፡ ቂጵርያኑስም ፡ ባለቤቱ ፡ ለእስጢፋኖስ ፡ ለሮም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ በሲኖደሱ ፡ ስም ፡ ጻፈ ፡ ወንድም ፡ ለወንድሙ ፡ እንዲጽፍ ፡ እስጢፋኖስንም ፡ በፍቅርና ፡ በኃይል ፡ ገሠጸው ፡፡ እንዲሁም ፡ ፊርሚልያኖስ ፡ የቄሣርያ ፡ በቀጰደቂያ ፡ ያለች ፡ ኤጲስቆጶስ ፡፡

፪፤ ስለ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ተግሣጽ ፡፡

ከመጀመርያ ፡ ጀምሮ ፡ ወደምትታይ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በጎችና ፡ ክፎች ፡ ሰዎች ፡ ገቡ ፡ አስቀድመን ፡ እንዳልነ ፡፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ጠባቆች ፡ አልቻላቸውም ፡ የሰውን ፡ ልብ ፡ ይመረምሩ ፡ ዘንድ ፡ ክፎችንም ፡ ወደ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከመግባት ፡ ይከለክልዋቸው ፡ ዘንድ ፡፡ ሐዋርያትም ፡ ይህነን ፡ ካልቻላቸው ፡ እርሳቸውም ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ የመላባቸው ፡ ከሌላ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ይልቅ ፡ እንዴት ፡ ሆነ ፡ ለሌሎች ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ የሌላቸው ፡ እንደ ፡ ሮም ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ቢክቶርና ፡ እስጢፋኖስ ፡፡ እሌህ ፡ እውነተኞችን ፡ ክርስቲያን ፡ ያወጡ ፡ ዘንድ ፡ ፈለጉ ፡ ስለ ፡ ቃናሽ ፡ ክርክር ፡፡ እርሳቸው ፡ ግን ፡ ለራሳቸው ፡ ሳይወጡ ፡ ተቀመጡ ፡፡ ደግ ፡ ይህ ፡ ክፉት ፡ ሥርዓት ፡ አልሆነም ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡፡ ሥርዓታቸውም ፡ እንዲህ ፡ ነበረ ፡፡ በጥምቀት ፡ ወደ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የገባ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ተስፋና ፡ ስለት ፡ ሊያደርግ ፡ ነበረ ፡ በግልጽ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ፊት ፡፡ የሰይጣንን ፡ መንግሥት ፡ ከሰይጣን ፡ ስራ ፡ ሁሉ ፡ ጋራ ፡ ሊክድ ፡ እግዚአብሔርም ፡ በሚወደው ፡ ሕይወትና ፡ አካሔድ ፡ ሊኖር ፡፡ ይህነንም ፡ ስለት ፡ ያፈረሰ ፡ በታላቅ ፡ ኀጢአትም ፡ የኖረ ፡ ክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ አልተቈጠረምና ፡ ገዘተው ፡ ከጉባኤያቸው ፡ አወጡት ፡ ንስሓ ፡ እስ

ኪገባ ፡ ድረስ ፡ በንስሐም ፡ እስኪመለስ ፡ ድረስ ። ሥርዓ
ትም ፡ አደረጉ ፡ ለንስሓ ። በተገዘቱ ፡ ጊዜ ፡ ቀን ፡ ተሰሬላ
ቸው ፡ ስንት ፡ ወሬት ፡ ሊቀመጡ ፡ የሆኑ ፡ መመለስ ፡ ቢወ
ዱ ። በልብሳቸውም ፡ በጾማቸውም ፡ ንስሓቸው ፡ ሊገለጽ ፡
ነበር ። እንደ ፡ ካቴኩሜኖችም ፡ ሁለተኛ ፡ ጊዜ ፡ ሊማሩ ፡
ሊፈተኑም ፡ ነበረ ። ከተፈተኑም ፡ በኋላ ፡ አንድ ፡ ቀን ፡ ተ
ቈረጠላቸው ፡ ወደ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የሚገቡበት ፡ በግ
ልጽም ፡ ኃጢአታቸውን ፡ አስታወቁ ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር
ም ፡ ጸለዩ ፡ ስለ ፡ ሰርየታቸው ፡ የጉባኤንም ፡ የቀሳውስት
ንም ፡ ልመና ፡ ፈለጉ ። ንስሓቸውም ፡ በጎ ፡ ሁኖ ፡ ከተ
ቀበለ ፡ ኤጲስቆጶስና ፡ ቀሳውስት ፡ እጃቸውን ፡ ጫኑባቸ
ው ፡ የወንጌልንም ፡ ተስፋ ፡ ነገርዋቸው ፡ እንደሁም ፡ እን
ደ ፡ ተፈቱ ፡ ተቀበልዋቸው ፡ በምእምናን ፡ ጉባኤ ። ከዚህ
ም ፡ ጋሬ ፡ ትምህርት ፡ አልቀረም ። ደግ ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ በነ
ፍሳቸው ፡ ተጉደበት ፡ ወደምትታይ ፡ ጉባኤ ፡ ወደ ፡ ቄስ
ም ፡ ወደ ፡ ኤጲስቆጶስም ፡ ሲመለሱ ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔ
ር ፡ ግን ፡ አልተመለሱም ። ብዙ ፡ ሰዎችም ፡ በሥጋ ፡ ብቻ ፡
ንስሓ ፡ አደረጉ ፡ ሲጾሙ ፡ ባፈቸውም ፡ በልብሳቸውም ፡ ሲ
ያዝኑ ፡ በልባቸው ፡ ግን ፡ በኃጢአት ፡ ኖረ ፡ ጸኑም ። ለጴጥ
ሮስም ፡ ለቀረትም ፡ ሐዋርያት ፡ ስለ ፡ ተሰጠ ፡ ስለ ፡ መንግሥ
ተ ፡ ሰማያት ፡ መክፈቻ ፡ አስቀድመን ፡ ተናገርን ። ወደ ፡ መን
ግሥተ ፡ ሰማያትም ፡ ከመግባት ፡ ከመመለስም ፡ ማንም ፡
አልተከለከለም ። እርሱ ፡ ለብቻው ፡ በውነት ፡ መከልከል
ና ፡ መቀበል ፡ የሚችል ፡ ሰውንም ፡ ሁሉን ፡ ወደርሱ ፡ ይመጣ ፡
ዘንድ ፡ የጸሬው ፡ ያዘዘውም ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ያለም ፡
መድኃኒትና ፡ ፈሬጅ ፡ ሁልግዜ ፡ ይገኛልና ፡ ለሰውም ፡ ሁ
ሉ ፡ እርሱ ፡ ይቀርባል ፡ ከኤጲስቆጶስ ፡ ከቄስም ፡ ከጉባኤ
ም ፡ ይልቅ ።

በዚያ ፡ ዘመንም ፡ ክርክር ፡ ሆነ ፡ ሰርየት ፡ ስለሚገኝ
በት ፡ ኃጢአት ፡ ለሞትም ፡ ስለማያድርስ ፡ ሰርየት
ም ፡ ሰለማይገኝበት ፡ ለሞትም ፡ ስለሚያድርስ ፡ ኃ
ጢአት ። ሰርየት ፡ የማይገኝለት ፡ ኃጢአት ፡ ይህ ፡ ተቈጠ
ረ ። የሃይማኖት ፡ ክደት ፡ ሸንግልናም ፡ መስረቅም ፡ ዝሙ

ትም ፡ ምንዝንም ፡ ይህነንም ፡ የሚመስል ፡፡ አሁንም ፡ አ
ያሌ ፡ ነበረ ፡ የሚሉ ፡፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ይገባል ፡ ለኃ
ጢአተኛ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ተስፋ ፡ ታስደርግ ፡ ዘንድ ፡ ንስሓ ፡
ቢገባ ፡ ቢመለስም ፡ ኃጢአቱ ፡ ሁሉ ፡ እንዲቀር ፡፡ ሌሎች ፡
ግን ፡ አሉ ፡፡ ወደ ፡ ሞት ፡ የሚያደርሰውን ፡ ኃጢአት ፡ ያ
ደረገው ፡ ኃጥእ ፡ ሁሉ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ፍርድ ፡ ይቀር ፡
ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አይገባምና ፡ የምህረት ፡ ተስፋ ፡ ታ
ስደርግለት ፡ ዘንድ ፡፡

፫፤ ስለ ፡ መለየት ፡፡

በዚህ ፡ ዘመን ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ፪፤ መለየት ፡ ነበረ ፡
አንዲት ፡ የፌሊኪሲሙስ ፡ በከርታጎ ፡ በሮማዊት ፡ አፍሪ
ቃ ፡ አንዲትም ፡ የኖዋትያኑስ ፡ መለየት ፡ በሮም ፡፡

የፌሊኪሲሙስም ፡ መለየት ፡ እንደዚህ ፡ ነበረች ፡፡ ቂ
ጵርያኑስ ፡ በከርታጎ ፡ ቄስ ፡ ሲሆን ፡ ከከርታጎ ፡ ጎባኤ ፡ ከቀ
ሳውስትም ፡ ተመረጸ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ በዚያ
ች ፡ ከተማ ፡፡ ለቂጵርያኑስም ፡ ጸላቶች ፡ ነበሩ ፡ የተቀኑት ፡
እርሱ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡፡ ከጸላቶቹም ፡ ፭፤ ቀሳው
ስት ፡ ነበሩ ፡ ከወደጆቻቸው ፡ ጋራ ፡ ቂጵርያኑስን ፡ እጅግ ፡
የተጸሉ ፡ ሊሽሩትም ፡ የፈለጉ ፡፡ ከርሳቸውም ፡ አንድ ፡ ኖ
ዋቱስ ፡ የተባለ ፡ ነበረ ፡ እጅግ ፡ ቅናተኛ ፡ ቄስ ፡ ለከርታጎ ፡ በ
ምትቀርብ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከቂጵርያኑስ ፡ በታች ፡ የነበ
ረ ፡፡ ያም ፡ ኖዋቱስ ፡ አንደኑን ፡ ፌሊኪሲሙስ ፡ የሚሉትን ፡
ለዲያቆን ፡ ቀደሰው ፡ ብርቱን ፡ ሰውን ፡ የቂጵርያኑስ ፡ ጸላ
ት ፡፡ ቂጵርያኑስም ፡ በዚህ ፡ ማድረጉ ፡ ኖዋቱስን ፡ አጣለ ፡
ፌሊኪሲሙስን ፡ ግን ፡ አልሻረም ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ የዴ
ኪዮስ ፡ ማሳደድ ፡ ጀመረ ፡ በፊት ፡ እንደልነ ፡፡ ቂጵርያኑስ
ም ፡ ለጊዜ ፡ ከቤተ ፡ ክርስቲያኑ ፡ ተሸሸጎ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያ
ኑን ፡ በስውር ፡ ጠበቀ ፡፡ ጸላቶቹም ፡ አሰትን ፡ ተናግረው ፡
በፍርሃት ፡ መክንያት ፡ አጣሉት ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ብዙ ፡
ሰዎች ፡ በጉባኤው ፡ መጡ ፡ በመሳደድ ፡ መጀመርያ ፡ የካ
ዱ ፡ ለጣዖትም ፡ የሠው ፡ ወደስ ፡ እንዲሠው ፡ ሊመሰከ

ሯ ፡ ወረቀትን ፡ የተቀበሉ ፡ ከሹማቸው ። አርሳቸውም ፡ አዝነው ፡ ተመለሱ ፡ ፍትሐትንም ፡ ከቊጵርያኑስ ፡ ፈለጉ ። ቊጵርያኑስ ፡ ግን ፡ የወንጌልን ፡ ተስፋ ፡ ይናገሬቸው ፡ ዘንድ ፡ አልተቸኰለም ። ይጸኑ ፡ ዘንድ ፡ እንጂ ፡ ንስሓቸውንም ፡ እውነት ፡ ሁኖ ፡ ይገልጹ ፡ ዘንድ ፡ መከራቸው ፡ ያ ፡ መከራ ፡ እስኪጨርስ ፡ ድረስ ፡ እርሱም ፡ ከኤጲስቆጶሳቱና ፡ ከቀሳውስቱ ፡ ከጉባኤውም ፡ ጋሬ ፡ ነገሬቸውን ፡ እስኪመረምር ፡ ድረስ ። እስከዚያ ፡ ድረስም ፡ ከቊርባን ፡ ከለከላቸው ። እለዚያ ፡ ሰዎችም ፡ በጸላቶቹ ፡ ጸኑ ፡ በቊጵርያኑስ ፡ ላይ ። አያሌም ፡ ሰማዕቶች ፡ ስለ ፡ ሃይማኖት ፡ ለሞት ፡ ይቀርቡ ፡ የነበሯ ፡ መከራም ፡ የተቀበሉ ፡ ቅዱሳንም ፡ ሁነው ፡ የተቈጠሯ ፡ ይህችን ፡ ጾላትነት ፡ በቊጵርያን ፡ ላይ ፡ አበዙ ። አንድ ፡ ጊዜም ፡ ክርስቶስን ፡ካስታወቁ ፡ በኋላ ፡ ለሰይጣን ፡ አገለገሉ ፡ ባለመውደድ ፡ በትዕቢትም ፡ ጥልንም ፡ በማብዛት ። የደኪዩስም ፡ ማሳደድ ፡ ሳይጨርስ ፡ ቊጵርያኑስ ፡ አያሌን ፡ ኤጲስቆጶሳትና ፡ ቀሳውስት ፡ ወደ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሰደደ ፡ የድኆችን ፡ መሻት ፡ ይመረምሯ ፡ ዘንድ ፡ በመሻታቸውም ፡ መጠን ፡ ይሰጥዋቸው ፡ ዘንድ ። እሌህም ፡ ወደ ፡ ጉባኤ ፡ ሲደርሱ ፡ ፌሊኪሲሙስ ፡ እጅግ ፡ ጥል ፡ አደረገባቸው ፡ ሰዎችንም ፡ በቊጵርያኑስ ፡ ላይ ፡ ያመፁ ፡ ዘንድ ፡ አወካቸው ። ስለዚህም ፡ ቊጵርያኑስ ፡ ባመት ፡ ፪፶፩ ወደ ፡ ክርታጎ ፡ ከተመለሰ ፡ በኋላ ፡ የዚያን ፡ ምድር ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ሁሉ ፡ ሰበሰበ ፡ ለሲኖደስ ። በዚህችም ፡ ሲኖደስ ፡ የካዱትን ፡ ሰዎች ፡ ስለ ፡ መቀበል ፡ ተማከሯ ፡ የፌሊኪሲመስንም ፡ ወገን ፡ ገዘቱ ። ጥቂት ፡ ወሬትም ፡ ከዚያ ፡ ወዲያ ፡ ይህች ፡ መለየት ፡ ጠፋች ።

ሁለተኛ ፡ መለየትም ፡ የኖዋትያኑስ ፡ መለየት ፡ በሮም ፡ ነበረች ። ኖዋትያኑስም ፡ አረማዊ ፡ ሁኖ ፡ በታመመ ፡ ጊዜ ፡ በሃይማኖት ፡ ደነ ፡ ከሕማሙ ። የሮምም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ፋቢያኑስ ፡ አጠመቀው ፡ በኋላም ፡ ቀደሰው ፡ ቄስ ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ። ለጊዜም ፡ ከክህነቱ ፡ ዐረፈ ፡ በብሕትና ፡ የትምህርትንም ፡ መጽሐፍ ፡ ጻፈ ። ነገር ፡ ግን ፡ ባየ ፡ ጊዜ ፡ በስም ፡ ብቻ ፡ ክርስቲያን ፡ የነበሯ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እ

ንደ ፡ በዙ ፡ ብሕትናውን ፡ ትተ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሰበከ ፡ ጉባኤንም ፡ የረኩሶትን ፡ ብልቶችዋ ፡ ከመኻከልዋ ፡ ታውጣቸው ፡ ዘንድ ፡ በመከራም ፡ ጊዜ ፡ የካደ.ትን ፡ እንደትቀበላቸው ፡ መከራት ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ፈቢያኑስ ፡ የሮም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ሞተ ፡፡ ያም ፡ ፎዋቱስ ፡ የከርታጎ ፡ ቄስ ፡ የቂጵርያኑስ ፡ ጸላት ፡ መጥቶ ፡ ከፎዋትያኑስ ፡ ጋራ ፡ አንድነት ፡ አደረገ ፡፡ ፎዋትያኑስንም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ አሺ ፡ አሰኘው ፡፡ ሌሎች ፡ ቀሳውስት ፡ ግን ፡ ከኤጲስቆጶሳትና ፡ ከጉባኤ ፡ ጋራ ፡ ቆርኔልዩስን ፡ መረጹ ፡ ለኤጲስቆጶሳቸው ፡ እለዚያም ፡ ፪፤ ባንድ ፡ ተጻሉ ፡፡ ሁለታቸውም ፡ ወደ ፡ ሌሎች ፡ ጉባኤዎች ፡ ሰደደ. ፡ ወደ ፡ ከርታጎ ፡ ወደ ፡ እስክንድርያም ፡ ወደ ፡ አንጾኪያም ፡ የሌሎችንም ፡ ምክር ፡ ይሰሙ ፡ ዘንድ ፡፡ የከርታጎ ፡ ኤጲስቆጶስም ፡ ቂጵርያኑስ ፡ ብርቱ ፡ ነገር ፡ ጻፈ ፡ በፎዋትያኑስ ፡ ላይ ፡፡ ደዮናስዮስ ፡ ግን ፡ የስክንድርያ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ባይነተኛ ፡ ፍቅር ፡ ፎዋትያኑስን ፡ መከረ ፡ ደር ፡ እርሱ ፡ አልሰማም ፡፡ በዚህ ፡ ክርክር ፡ ግን ፡ የሁላቸው ፡ ስሕተት ፡ ይገለጻል ፡፡ ሁላቸው ፡ የጳውሎስን ፡ ነገር ፡ ስለ ፡ ሃይማኖት ፡ ጽድቅ ፡ አላስተዋሉም ፡ የክርስቶስንም ፡ ነገር ፡ ስለምትታይ ፡ ስለማትታይም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያኑ ፡፡ ፎዋትያኑስም ፡ አለ ፡፡ ለሞት ፡ የሚያደርሰውን ፡ ኃጢአት ፡ ላደረገው ፡ ሰው ፡ የሰርዮትን ፡ ተስፋ ፡ ያስደርጉለት ፡ ዘንድ ፡ ወደ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ይቀበሉት ፡ ዘንድ ፡ አይገባም ፡፡ እግዚአብሔር ፡ ብቻ ፡ ያውቃልና ፡ ኃጢአታቸው ፡ ያስቀርላቸው ፡ እንደሆን ፡ ወይስ ፡ አይደለም ፡፡ ጸላቶቹ ፡ ግን ፡ ከአርቶደክሳውያን ፡ አሉ ። ወደ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከመግባት ፡ ሰውን ፡ ብትከለክለው ፡ ከዛላለም ፡ ደህንነት ፡ ትከለክለዋለህ ፡፡ ፎዋትያኑስም ፡ ስለ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ተናግሮ ፡ እንደህ ፡ አለ ፡፡ እውነተኛ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ንጽሕትና ፡ ቅድስት ፡ ናት ፡፡ ብልቶችዋም ፡ ንጹሓንና ፡ ቅዱ.ሳን ፡ ናቸው ፡፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ሁሉ ፡ ኃጢአተኞችን ፡ ከመኻከልዋ ፡ ባታውጣ ፡ ባለቤትዋ ፡ ርክስት ፡ ትሆናለች ፡፡ ስለዚህም ፡ የፎዋትያኑስ ፡ ወገን ፡ ካታሮች ፡ ማለት ፡ ንጹሓን ፡ ተባሉ ፡፡ አርቶደክሳውያን ፡ ግን ፡ እንደህ ፡

አሉ ፡፡ እንክርዳድና ፡ ስንዴ ፡ በዚህ ፡ ሕይወት ፡ ባንድ ፡ ናቸው ፡ ክርስቶስም ፡ በፍርድ ፡ ቀን ፡ ብቻ ፡ ይለያቸዋል ፡፡ ደግሞ ፡ ጳውሎስ ፡ የውነተኞች ፡ ክርስቲያንን ፡ ጉባኤ ፡ ንጽሕትና ፡ ቅድስት ፡ በክርስቶስ ፡ ይላታል ፡ በመንፈስ ፡ መጋደል ፡ ሳይቀር ፡ ከኃጢአት ፡ ጋራ ፡ እስከ ፡ ሞት ፡ ድረስ ፡፡ በስምምም ፡ ብቻ ፡ ክርስቲያን ፡ ያሉ ፡ እንክርዳድም ፡ ክርስቶስ ፡ በወንጌል ፡ ይጸራቸዋል ፡ በሃይማኖት ፡ ወደ ፡ መንግሥቱ ፡ ይገቡ ፡ ዘንድ ፡፡ ክርስቶስ ፡ ይላልና ፡፡ ብዙ ፡ ተጸሩ ፡፡ ጥቂት ፡ ግን ፡ ተመረጹ ፡፡ የተጸሩም ፡ የምትታይ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ናቸው ፡፡ የተመረጹ ፡ ግን ፡ የማትታየ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ናቸው ፡፡

ሁላቸውም ፡ ኢየመንገዷቸው ፡ ቢስቱ ፡ አርቶደክሳውያን ፡ በሲኖደስ ፡ በሮም ፡ ሲሰበሰቡ ፡ ባመት ፡ ፪፵፩፡ የኖዋትያኑስን ፡ ወገን ፡ ገዘቱ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ይህ ፡ ወገን ፡ በዚህ ፡ አልጠፋም ፡ ለብቻቸው ፡ ግን ፡ ኖሩ ፡፡ ኤጲስቆጶሳትም ፡ ነበሩላቸው ፡ ለስድስት ፡ መቶ ፡ አመት ፡ ከክርስቶስ ፡ በኋላ ፡ እስኪቀርቡ ፡ ድረስ ፡፡

ሶስተኛ፡ምዕራፍ።
የክርስቲያን፡ሕይወትና፡አካሔድ፡
የክርስቲያንም፡ማምለክ፡
በዚህ፡ዘመን።

፩፤ ስለ፡ክርስቲያን፡ሕይወትና፡አካሔድ።

በዚህ ፡ ዘመን ፡ ሃይማኖትን ፡ የተቀበሉ ፡ በርሱ ፡ ተለወጡ ፡ አዲሶችም ፡ ሰዎች ፡ ሆኑበት ። ይህም ፡ እጅግ ፡ ተገለጸ ። አስቀድመው ፡ ጣዖታትን ፡ ባመለኩ ፡ ጊዜ ፡ በርኩስት ፡ ሁሉ ፡ ይኖሩ ፡ ነበሩ ። በክርስቶስ ፡ ግን ፡ ካመኑ ፡ በኋላ ፡ ከኃጢአት ፡ ማገልገል ፡ ከሰይጣንም ፡ መንግሥት ፡ ተሰናበቱ ። አብያተ ፡ ክርስቲያናትም ፡ ባረማውያን ፡ መኻከል ፡ ብርሃናትን ፡ መሰሉ ፡ በጨለማ ፡ መኻከል ፡ የሚያበሩ ። በዚያ ፡ ዘመንም ፡ ለግብዝነት ፡ እጅግ ፡ መክንያት ፡ አልነበረም ፡ በሌላ ፡ ዘመን ፡ እንደ ፡ ተገኘ ። የብዙም ፡ ልብ ፡ በታላቅ ፡ መከራ ፡ ተፈተነ ። ደሮ ፡ የሁሉ ፡ ልብ ፡ አልተፈተነም ፡ ግብዝነትም ፡ ሁሉ ፡ አልተከለከችም ። ብዙ ፡ ሰዎች ፡ ሃይማኖትን ፡ የተቀበሉ ፡ የቀደመውን ፡ ተግባራቸውን ፡ ሊተው ፡ ነበሩ ። በተግባራቸው ፡ ግን ፡ ምግባቸውም ፡ ቀረ ። የክርስቲያንም ፡ ጉባኤ ፡ መሻታቸውን ፡ ጠብቃ ፡ እንደ ፡ ችሎትዋ ፡ መገበቻቸው ። ይህም ፡ ለብዙ ፡ ተግባራቸውን ፡ ላልወደዱ ፡ ሰዎች ፡ መክንያት ፡ ሆነ ፡ ክርስቲያን ፡ ይሆኑ ፡ ዘንድ ። በክርስቲያንና ፡ በረማውያን ፡ መኻከልም ፡ ታላቅ ፡ መለየት ፡ ሁንዋልና ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ አሰቡ ፡ ካረማውያን ፡ መኻከል ፡ ከወጡ ፡ በኋላ ፡ ካለምም ፡ ከኃጢአትም ፡ እንደ ፡ ወጡ ፡ በልባቸውም ፡ የነበረውን ፡ዓለም ፡ አልጠበቁም ፡ ከኃጢአትም ፡ ጋራ ፡ አልተጋደሉም ፡ ያሸነፏ ፡ ይመስላቸው ፡ ነበረና ። ብዙ ፡ ሰዎችም ፡ ልባቸው ፡ ሳይለወጥ ፡ ተጠመቁ ፡ ኃጢአት ፡ ሁሉ ፡ በጥምቀት ፡ ውኃ ፡ የጠፋባቸው ፡ መሰላቸው ፡ እንጂ ። ከጥምቀትም ፡ ወዲያ ፡ ኃጢአት ፡ ሁ

ሉ ፡ አይጉደነም ፡ አሉ ፡፡ ብዙ ፡ ሰዎችም ፡ ሃይማኖትን ፡ ወደዲ ፡ ደር ፡ ከጥምቀት ፡ ፈረ ፡ ወደ ፡ ሞትም ፡ ሳይቀርቡ ፡ አልተጠመቁም ፡ የወደዲትን ፡ ኃጢአት ፡ ከጥምቀት ፡ ወዲያ ፡ በግድ ፡ ሊተውት ፡ እንደ ይሆኑ ፡ ፈርተዋልና ፡፡ ደሀናች ፡ መመሀሪንም ፡ እጅግ ፡ ጠበቁ ፡ ከዚህ ፡ ስሕተት ፡፡ በስብከታቸውም ፡ በጽፈታቸውም ፡ ሰዎችን ፡ መከረ ፡ የሃይማኖትን ፡ ነገርና ፡ ትምርት ፡ ብቻ ፡ እንደ ይዙ ፡ የሃይማኖትንም ፡ ኃይልና ፡ ሕይወቱን ፡ እንጅ ፡፡ ደሮ ፡ ባለቤታቸው ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ ሳቱ ፡ የምትታይንና ፡ የማትታይን ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሳይለዩ ፡፡ የክርስቲያን ፡ ዕውቀት ፡ የክርስቲያንም ፡ ኃይል ፡ ከዘመን ፡ ለዘመን ፡ ሊበዛ ፡ ነበረ ፡ እንደ ፡ ቀን ፡ ብርሃን ፡ ጨለማውንም ፡ ሁሉን ፡ ሊያሸንፍ ፡ ነበር ፡፡ አይነተኛ ፡ ሃይማኖትም ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ ከጅግ ፡ ድካም ፡ ጋሬ ፡ ተገኘ ፡ ክፉ ፡ ልማድም ፡ በጥቂት ፡ በጥቂት ፡ ብቻ ፡ ተሸነፈ ፡፡

የክርስቲያን ፡ አንድነትም ፡ እጅግ ፡ ጽኑ ፡ ሁኖ ፡ ተመሰከረ ፡ በፍቅሬቸው ፡ እርሱ ፡ በርሳቸው ፡፡ ለረማውያን ፡ አዲስ ፡ ነገር ፡ ነበረ ፡ ክርስቲያን ፡ እርሶ ፡ በርሳቸው ፡ እንደ ፡ ዘመዶች ፡ እንደ ፡ ወንድሞችና ፡ እኅቶች ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡፡ ለዚህችም ፡ አንድነት ፡ ምልክት ፡ ሆነ ፡ ክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ ከተጠመቀ ፡ በኋላ ፡ በሳም ፡ እንደ ፡ ተገናኘ ፡ ከክርስቲያን ፡ ጋሬ ፡፡ የወንድሞችም ፡ ፍቅር ፡ በዚያ ፡ ዘመን ፡ እጅግ ፡ ተቃጠለ ፡፡ በየጉባኤ ፡ ሁሉ ፡ ክርስቲያኖች ፡ እንደ ፡ ችሎታቸው ፡ ወርቅና ፡ ብር ፡ ሰበሰቡ ፡ ለድኆቻቸው ፡ ለንግዶችም ፡ ለሸማግሎችም ፡ ለባልቴቶችም ፡ ለድውያንም ፡ በወንጌልም ፡ መክንያት ፡ ለታሠረ ፡፡ ለጸሎትና ፡ ለምስጋናም ፡ የእግዚአብሔርንም ፡ ቃል ፡ ለመስማት ፡ ወደ ፡ ጉባኤ ፡ የመጣ ፡ ሁሉ ፡ እንደ ፡ ችሎቱ ፡ የፍቅርን ፡ መስጠት ፡ ሰጠ ፡ በየእሑድ ፡፡ ደህም ፡ ከሌላ ፡ ደልቅ ፡ የቤቶች ፡ ተግባር ፡ ነበረ ፡ ለሚሸትን ፡ ክርስቲያኖች ፡ በሥጋ ፡ መሻታቸው ፡ ሁሉ ፡ በፍቅርና ፡ በትሕትና ፡ ያገለግሉ ፡ ዘንድ ፡፡ እርሳቸውም ፡ በግልጽ ፡ አያስተምሬም ፡ ነበረ ፡፡ ደሮ ፡ በስውር ፡ ያደረጉት ፡ የፍቅር ፡ ማገልገላቸው ፡ ያለ ፡ ድምጽ ፡ አስተማረ ፡ በሰውም ፡ መካከል ፡ እንደ ፡ መብሪት ፡ አበሬ ፡፡ ስለ ፡ እ

ንግዷችም ፡ መኸት ፡ ለቀሙ ፡፡ የመቄደንያ ፡ ያኸያም ፡ አብ
ያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ አስቀድሞ ፡ እንደ ፡ ለቀሙ ፡ ለየሩሳ
ሌም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እንዲሁም ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡፡ የ
ለዚያም ፡ ጉደይ ፡ እጅግ ፡ ታላቅ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ሌሎች ፡ አ
ብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ጾሙ ፡ በጾምም ፡ ያልበሉትን ፡ የ
ምግባቸውን ፡ ፈንታ ፡ ለድኆች ፡ ወንድሞቻቸው ፡ ሰጡ
ት ፡፡ እንዲህም ፡ አደረጉ ፡ በኮርታጎ ፡ ብዙ ፡ ክርስቲያን ፡ በ
ኑሚዲያ ፡ ስለ ፡ ካይማኖት ፡ በታሠሩ ፡ ጊዜ ፡፡ የኮርታጎ ፡ ወ
ንድሞቻቸው ፡ ለርሳቸው ፡ የፍቅራቸውን ፡ መስጠት ፡ ለቀ
ሙ ፡ ከጾምም ፡ ከጉደያቸውም ፡ ከትርፋቸውም ፡ ባገኙ
ት ፡ ወርቃቸው ፡ የታሠሩትን ፡ ወንድሞች ፡ አስፈትዋቸ
ው ፡፡ ቸነፈርም ፡ ወይስ ፡ ሌላ ፡ ብርቱ ፡ ሕማምና ፡ ሞት ፡ ላ
ገር ፡ በደረሰ ፡ ጊዜ ፡ አረማውያን ፡ እጅግ ፡ ፈሩ ፡ ክርስቲያ
ን ፡ ግን ፡ ድውያንን ፡ ጠበቁ ፡ የርሳቸውንም ፡ ድውያን ፡ ብ
ቻ ፡ አይደለም ፡ ያረማውያንንም ፡ እንጅ ፡፡ ሙታንንም ፡ ቀ
በሩ ፡ አረማውያን ፡ እንደ ፡ ያው ፡ ባደባባዮች ፡ ላሬዊት ፡
የተውዋቸው ፡፡ ብዙ ፡ ክርስቲያንም ፡ ሞቱ ፡ ድውያንንና ፡
ሙታንን ፡ ካገለገለ ፡ በኋላ ፡ ጥዋፍንም ፡ መሰሉ ፡ ለሌላ ፡
የሚያበሬ ፡ ለሬሱ ፡ ግን ፡ የሚፈጅ ፡፡

የክርስቶስም ፡ ባሮች ፡ በርሱ ፡ ከሰይጣን ፡ ባርነት ፡ ወጥ
ተው ፡ የመንፈስን ፡ አርነት ፡ የእግዚአብሔርንም ፡ ልጅነ
ት ፡ ያገኙ ፡ እርሳቸው ፡ በመንፈሱ ፡ ተማሩ ፡ ከእግዚአብ
ሔር ፡ ለእግዚአብሔርም ፡ ለተሰሬ ፡ ለሰው ፡ ሥርዓት ፡ ሁ
ሉ ፡ ደገዙ ፡ ዘንድ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ታዘው ፡ ለሰውም ፡ አይ
ደለም ፡፡ ከእግዚአብሔር ፡ ፈቃድ ፡ ለሚወጣ ፡ ግን ፡ እም
ቢ ፡ ደሉ ፡ ዘንድ ፡፡ በዚህ ፡ መጠንም ፡ ከፉ ፡ ጫወታ ፡ ጠፈ ፡
የኃጢአት ፡ ተግባርም ፡ የሰውን ፡ ነፍስ ፡ የሚጉደው ፡ ተ
ው ፡፡ በብዙ ፡ ነገርም ፡ ተጠሬጠሩ ፡ ከኃጢአትና ፡ ከበጎ ፡ ነ
ገር ፡ በመኻከል ፡ ሁና ፡ የመሰላቸው ፡ ለክርስቲያን ፡ ቢገ
ባ ፡ ወይስ ፡ አይገባም ፡ ብለው ፡፡ ያገርን ፡ ሹመት ፡ ይቀበ
ሉ ፡ ዘንድ ፡ ወይስ ፡ ጾርን ፡ ያድርጉ ፡ ዘንድ ፡ ወይስ ፡ እጅ
ግ ፡ ከብት ፡ ወይስ ፡ ያለም ፡ ክብር ፡ ይሆንላቸው ፡ ዘንድ ፡
እንዲገባቸው ፡ ወይስ ፡ አይደለም ፡ ተጠሬጠሩ ፡፡

የክርስቲያን ፡ ሃይማኖት ፡ ያለምን ፡ ፍትወትና ፡ መርዓት ፡ ጸሎት ዋልና ፡ በመብላትና ፡ በመጠጥ ፡ በመቀበልና ፡ በመስጠትም ፡ በድካምና ፡ በረፍትም ፡ በመንገርና ፡ ዝም ፡ በማለትም ፡ በኃዘንና ፡ በደስታም ፡ በሕይወትና ፡ በሞትም ፡ እግዚአብሔርን ፡ ያከብሩ ፡ ዘንድ ፡ በዚህ ፡ ተጋደሉ ፡፡ ከሰውም ፡ መኻከል ፡ አልሸሹም ፡ ባለም ፡ ኖሩ ፡ እንጅ ፡ በዚች ፡ ክፉእትና ፡ ጠማማች ፡ ትውልድ ፡ ያበሩ ፡ ዘንድ ፡ እንደ ፡ መብራቶች ፡ ባለም ፡፡ ለጊዜ ፡ ብቻ ፡ ተሰወሩ ፡ ልባቸውን ፡ ይሰበስቡ ፡ ዘንድ ፡ በእግዚአብሔር ፡ በጸሎትና ፡ በጾም ፡ ልባቸውንም ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ያሰናዱ ፡ ዘንድ ፡፡

ነገር ፡ ግን ፡ በዚያ ፡ ዘመን ፡ የሃይማኖትን ፡ ጽድቅ ፡ መልካም ፡ አላስተዋሉምና ፡ ድንግልናውን ፡ እጅግ ፡ አከበሩ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ደስ ፡ እንደ ፡ ያሰኘው ፡ ከመጋባት ፡ ይልቅ ፡ ብለዋልና ፡፡ በዚህና ፡ በሌላ ፡ ነገር ፡ ሰይጣን ፡ ገባ ፡ በመልአክ ፡ መልክ ፡፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ የ ጽ ድ ቅን ፡ ት ር ፉ ፡ ያውጡ ፡ ዘንድ ፡ ብለዋል ፡ ያል ታ ዘ ዙ ት ን ም ፡ ነገር ፡ ቢ ያ ድ ር ጉ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ትእዛዝ ፡ ወጡ ፡፡ ይህም ፡ ከሌላ ፡ ስንፍና ፡ ሁሉ ፡ ይበልጣል ፡፡ ስለዚህም ፡ ክርስቶስ ፡ ይላል ፡፡ እንደ ፡ ሕፃናት ፡ ባትሆኑ ፡ ወደ ፡ መንግሥተ ፡ ሰማያት ፡ አትገቡም ፡፡

አንደንድ ፡ ጊዜ ፡ ግን ፡ የርኩት ፡ መንፈስ ፡ ተገለጸ ፡ የሰውን ፡ ቀምበር ፡ በመንፈሳቸው ፡ ይሸከሙ ፡ ዘንድ ፡ እምቢ ፡ ያለ ፡፡ የሞንታኑስ ፡ ወገን ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ባዘዙ ፡ ጊዜ ፡ የጾም ፡ ሥርዓትን ፡ ያድርጉ ፡ ዘንድ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ እምቢ ፡ አሉ ፡ እንዲህ ፡ ሲሉ ፡፡ እንዲህ ፡ በሚሆን ፡ በጾምና ፡ በሌላ ፡ ነገር ፡ ለክርስቲያን ፡ ባዲስ ፡ ሥርዓት ፡ ትእዛዝ ፡ አይገባም ፡፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ እግዚአብሔር ፡ እንዲያደርገው ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ እንዲያስተምረው ፡ ያድርግ ፡ እንጅ ፡፡ እግዚአብሔር ፡ ጾምን ፡ አላዘዘም ፡ ካንድ ፡ ጾም ፡ በቀር ፡ እርሱም ፡ ይህ ፡ ነው ፡፡ ኃጢአትን ፡ አንተው ፡ ዘንድ ፡፡

እንዲሁም ፡ መምህራን ፡ በጣም ፡ አላለቀም ፡ የክርስ

ቲያንን ፡ መጋባት ፡ ያመሰገኑት ። የስክንድርያ ፡ ክሌ ሚንቶስ ፡ ይላልና ፡ ድንግልናውን ፡ አክብረው ፡ መጋባ ት ፡ የሚንቁትን ፡ ሰዎች ። በውነት ፡ ክርስቲያን ፡ ለሚሆ ን ፡ ሰው ፡ ሐዋርያት ፡ ምሳሌዎቹ ፡ ናቸው ። ሰውም ፡ በውነት ፡ ብርቱ ፡ ሰው ፡ ሁኖ ፡ አይገለጽም ፡ በብሕትነት ። ነገር ፡ ግን ፡ ያ ፡ ከሌሎች ፡ ሰዎች ፡ ላይ ፡ ያሸንፈል ፡ ባለ ፡ መሸት ፡ ሁኖ ፡ አ ባትም ፡ ሁኖ ፡ በመፈተን ፡ ሁሉ ፡ ምሽቱንና ፡ ልጆቹን ፡ ቤተ ፡ ሰቦቹንም ፡ ከብቱንም ፡ ከመጠበቅ ፡ የሚደርስለት ፡ እግዚ አብሔርን ፡ ከመውደድ ፡ ሳይርቅ ፡ የሚጸና ። ያላገባ ፡ ግን ፡ ከብዙ ፡ መፈተን ፡ ይሸሻል ። ራሱን ፡ ብቻ ፡ ጠብቆት ፡ ከርሱ ፡ ይዋርዳል ፡ የራሱን ፡ ደህንነትስ ፡ አንደንድ ፡ ጊዜ ፡ ከተከለ ከለ ፡ ባካሔደ ፡ ግን ፡ ከርሱ ፡ ይልቅ ፡ ከሚጠቅም ፡ በውነ ትም ፡ ታናሽ ፡ ምሳሌ ፡ ከሚሆን ፡ ሁሉን ፡ የሚጠብቅ ፡ የ እግዚአብሔር ። ስለ ፡ ክርስቲያንም ፡ እመቤት ፡ ይላል ። እናት ፡ የልጆች ፡ ምስጋና ፡ ናት ። የወንድ ፡ መስጋናም ፡ ምሽቱ ፡ ናት ። ወንድና ፡ ልጆቹም ፡ የቤት ፡ ምስጋና ፡ ናቸ ው ። እግዚአብሔር ፡ ግን ፡ የሁላቸው ፡ ምስጋና ፡ ነው ።

ተርቱልያኑስም ፡ እንደህ ፡ ይላል ። አንድነት ፡ ሆይ ፡ በሁ ለት ፡ ምእምናን ፡ መካከል ፡ የምትሆኝ ፡ አንዲት ፡ ተስፋ ም ፡ አንዲት ፡ መናፈቅም ፡ አንዲት ፡ ሥርዓትም ፡ ለሕይወ ታቸው ፡ አንድም ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ማገልገል ፡ ላላቸው ። ሁለታቸው ፡ እንደ ፡ ወንድምና ፡ እት ፡ ናቸው ፡ እርሱ ፡ በ ርሳቸው ። መንፈስና ፡ ሥጋ ፡ አልተለየባቸውም ፡ ሁለቱ ፡ ባንድ ፡ ሥጋ ፡ ናቸውና ። ባንድ ፡ በጉልበታቸው ፡ ተንበርክ ከው ፡ ይጸልያሉ ፡ ይጾማሉም ፡ ባንድ ። እርሱ ፡ በርሳቸው ም ፡ ያስተምራሉ ፡ ይመካከራሉም ፡ ይታገሣሉም ። ባን ድም ፡ ናቸው ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በጌታውም ፡ እራት ። ጭንቀትንም ፡ ስደትንም ፡ ደስታውንም ፡ ሁሉ ፡ እርሱ ፡ በ ርሳቸው ፡ ይከፋፈላሉ ። አንድም ፡ ከባልንጀራው ፡ አንዷ ችን ፡ አይሸሽገም ፡ አንድም ፡ ከባልንጀራው ፡ አይሸሽም ፡ ድውያንንም ፡ በግልጽ ፡ ይጐበኛሉ ፡ ድኆችንም ፡ በግልጽ ፡ ይረዳሉ ። መዝሙርንም ፡ ቅኔንም ፡ ይዘምራሉ ። እርሱ ፡ በርሳቸውም ፡ ይቀደደማሉ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ምስጋና ።

ክርስቶስም ፡ እንዲህ ፡ ያለውን ፡ ነገር ፡ አይቶ ፡ ሰምቶም ፡ ደስ ፡ ይለዋል ፡፡ እንዲሁም ፡ ላሉት ፡ ሰላሙን ፡ ይሰድላቸዋል ፡፡ ሁለታቸውም ፡ ወደሉበት ፡ እርሱም ፡ ከዚያ ፡ ነው ፡፡ እርሱም ፡ ወደለበት ፡ ከዚያ ፡ ሰይጣን ፡ የለም ፡፡

ለሴትም ፡ ሽልም ፡ አዩ ፡ ለክርስቲያን ፡ እንዲገባ ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ ሥጋም ፡ እንዲህ ፡ ይለብስ ፡ ዘንድ ፡ ለኃጢአት ፡ እንደያስጉምጅ ፡ ለንጽሕናም ፡ እንዲረባ ፡፡ በልብሳቸውም ፡ ተጠነቀቁ ፡ የማይገባ ፡ ሽልም ፡ ሁሉ ፡ እንዲርቅ ፡ ከዚህም ፡ የተረፈውን ፡ ገንዘባቸውን ፡ ለድሆች ፡ ሰጡ ፡፡

በክርስቲያንና ፡ ባረማውያንም ፡ መኻከል ፡ መጋባት ፡ አልወደዱም ፡፡ ከክርስቲያን ፡ መቀደድ ፡ ከጅግም ፡ ክርስቲያን ፡ ስራ ፡ እንደይከለክላቸው ፡፡ ሁለታቸው ፡ ግን ፡ አረማውያን ፡ ሁነው ፡ በተጋቡ ፡ ጊዜ ፡ በኋላም ፡ አንድ ፡ ካመነ ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ተመልሶ ፡ መጋባትን ፡ አልፈቱም ፡ አረማዊ ፡ ባይፈታው ፡፡

መጋባትም ፡ እንዲህ ፡ ሆነ ፡፡ የመጋባትን ፡ ሥርዓት ፡ በመኰንን ፡ ፊት ፡ ካደረጉ ፡ በኋላ ፡ ሙሽራና ፡ ሙሽሪቱ ፡ ባንድ ፡ ወደ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሔደው ፡ የጌታውን ፡ እራት ፡ ባንድ ፡ ተቀበሉ ፡ መስጠትም ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሰጡ ፡ ቄስም ፡ የእግዚአብሔርን ፡ በረከት ፡ በላያቸው ፡ ለመነላቸው ፡ እንደህም ፡ የተቀደሰች ፡ መጋባት ፡ ጸንታ ፡ ሆነች ፡፡

የክርስቲያንም ፡ የሕይወቱ ፡ ነፍስ ፡ ሁና ፡ የተቈጠረ ፡ እርሱ ፡ ጸሎት ፡ ነበረ ፡፡ በጸሎት ፡ ነው ፡ የክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ ክህነት ፡ የተገለጸበት ፡ ኃይሉም ፡ ያልተናገረ ፡፡ በልብ ፡ ጸሎት ፡ ነው ፡ ያለምና ፡ የመንፈስ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ በርሱ ፡ የተቀደሰላቸው ፡፡ መጋደላቸውም ፡ ይህ ፡ ነበረ ፡ ሕይወታቸው ፡ ሁሉ ፡ አንድ ፡ ያልተቈረጠ ፡ ጸሎት ፡ ይሆንላቸው ፡ ዘንድ ፡፡ እንዲህ ፡ ይላልና ፡ ኦሪጌኔስ ፡ አደማንቲናስ ፡ ስለ ፡ ጳውሎስ ፡ ነገር ፡ ፩ ፡ ተሳሎኒቄ ፡ ፭፤ ፲፯፡፡ ጸልዩ ፡ ሳተውት ፡፡ ጸሎትንና ፡ ስራውን ፡ መልካም ፡ የሚያገጥመው ፡ ሳይተው ፡ ይጸልያል ፡፡ እንዲህ ፡ ብቻ ፡ የጳውሎስን ፡ ነገር ፡ ፈጽመናልና ፡ ሕይወታችን ፡ ሁሉ ፡ አንድ ፡ ጸሎት ፡ ብቻ ፡ ቢሆን ፡፡ ጸሎትም ፡ የተባለ ፡ የውነተኛ ፡ የታላቅም ፡ ጸሎታችን ፡ ክፍል ፡

ብቻ ፡ ቢሆን ፡፡ አይምሰለን ፡ ቃላት ፡ እንደ ፡ ተማርነ ፡ እንና
ገረው ፡ ዘንድ ፡ በተሰራ ፡ በጸሎት ፡ ጊዜ ፡፡ የጳውሎስን ፡ ነ
ገር ፡ ‘ሳተው ፡ ጸልዩ’ ፡ ሲል ፡ መልካም ፡ ብናስተውል ፡ ሕይ
ወታችን ፡ ሁሉ ፡ ሳተወው ፡ ‘አባታችን ፡ ሆይ ፡ በሰማይ ፡ የ
ምትኖር’ ፡ ትላለች ፡፡ እንደዚህም ፡ ያለች ፡ ሕይወት ፡ በምድ
ር ፡ አይደለችም ፡ በሰማይ ፡ እንጅ ፡ አካሔድዋ ፡ ይሆን ፡ ዘ
ንድ ፡ ይገባልና ፡፡ እኛም ፡ የእግዚአብሔር ፡ ዙፋን ፡ ልንሆ
ን ፡፡ መንግሥተ ፡ እግዚአብሔር ፡ በለዚያ ፡ ሁሉ ፡ ትኖራለ
ችና ፡ የሰማዩ ፡ ሰው ፡ የክርስቶስ ፡ ሥእል ፡ በልባቸው ፡ ያ
ለ ፡ በርሱም ፡ ሰማያውያን ፡ የሚሆኑ ፡፡ የእስክንድርያ
ም ፡ ክሌሜንቶስ ፡ ይላል ፡፡ ጸሎት ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ጋ
ራ ፡ መመላለስ ፡ ነው ፡፡ ድምጻችን ፡ እንኳ ፡ በግድ ፡ ብቻ ፡
ቢሰማ ፡ ከንፈራችነንም ፡ ሳንከፍት ፡ ዝምም ፡ ብለን ፡ እ
ግዚአብሔርን ፡ ስንናገር ፡ በውሥጣችን ፡ እንጮሃለን ፡፡ ው
ሥጣችነን ፡ ሁሉ ፡ ወደርሱ ፡ ማቅናት ፡ እግዚአብሔር ፡ ወ
ትሮ ፡ ይሰማልና ፡፡ መልካምም ፡ የሚጸሊ ፡ በስፍራ ፡ ሁሉ ፡
ይጸልያል ፡ ጸሎቱ ፡ ሳይገለጽ ፡ ለሕዝብ ፡ ዓይን ፡፡ እርሱም ፡
ሲመላለስ ፡ ከሰዎችም ፡ ጋራ ፡ ተግባሩን ፡ ሲያድርግ ፡ በጸ
ጥታም ፡ ሲያነብ ፡ የሚገባውንም ፡ ስራ ፡ ሁሉ ፡ ሲሰራ ፡ ወ
ትሮ ፡ ይጸልዮል ፡፡ በነፍሱም ፡ ማጅድ ፡ እንኳ ፡ እግዚያብ
ሔርን ፡ ቢያስብ ፡ ብቻ ፡፡ ባልተሰማም ፡ መናፈቅ ፡ ወደ ፡ አ
ብ ፡ ቢጸራ ፡ አብ ፡ ቅርብ ፡ ነው ፡ ከርሱ ፡ ጋራም ፡ ነው ፡ በተ
ናገረው ፡ ጊዜ ፡፡

ደሮ ፡ ይህ ፡ የወትሮ ፡ ጸሎት ፡ በልብ ፡ ሲኖር ፡ ያፍ ፡ ጸሎ
ት ፡ በየጊዜው ፡ አልቀረም ፡፡ ያደሁድ ፡ ሥርዓት ፡ አስቀድ
ሞ ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ እንዴህ ፡ ተከተልዋቸው ፡ ክርስቲያን ፡
ደግሞ ፡ ዕለት ፡ ዕለት ፡ በሶስተኛ ፡ በስድስተኛም ፡ በዘጠኘ
ኛም ፡ ሰዓት ፡፡ ይህም ፡ ሥርዓት ፡ ሰውን ፡ ለጊዜው ፡ ሊያ
ሥሩ ፡ አልነበረም ፡ ጸሎትን ፡ ለማስነሣት ፡ እንጅ ፡ በምድ
ራዊ ፡ ተግባራቸው ፡ ጸሎትን ፡ ለመርሳት ፡ ስለ ፡ ተፈተኑ ፡ ክ
ርስቲያናት ፡፡ የቀረም ፡ ታላቅ ፡ ተግባራቸው ፡ ሁሉ ፡ የቀን ፡
ሁሉ ፡ መጀመርያና ፡ መጨረሻ ፡ ምሳቸውም ፡ ዕራታቸው
ም ፡ ጉባኤያቸውም ፡ ሌላም ፡ ነገር ፡ በጸሎት ፡ ተጀመረና ፡

ተጨረሰ ። ሰውም ፡ ለራሱ ፡ ብቻ ፡ አልጸለያም ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ሁሉ ፡ ለምእምናንም ፡ ሁሉ ፡ እንጂ ፡ ክርስቶስ ፡ እንደስተማረነ ፡ እንዲል ፡ ዘንድ ። አባቴ ፡ ሆይ ፡ አይደለም ፡ አባታችን ፡ ሆይ ፡ እንጂ ፡ በሰማይ ፡ የምትኖር ። ከሌላም ፡ ይልቅ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ቃል ፡ ለማንበብ ፡ ጸለዩ ፡ መንፈስ ፡ ቀዱስንም ፡ ለመኑ ፡ ያለርሱ ፡ ያ ፡ ቃል ፡ ወደ ፡ ልባቸው ፡ አልገባምና ።

፪። እግዚአብሔርን ፡ በግልጽ ፡ ስለ ፡ ማምለክ ፡ በክርስቲያን ፡ ጉባኤ ።

ያደስ ፡ ሥርዓት ፡ ማገልገል ፡ ከሁሉ ፡ ይልቅ ፡ መንፈሳዊ ፡ ሁኖ ፡ ለቦታ ፡ ለጊዜም ፡ ለሥጋዊ ፡ መልክና ፡ ማድረግም ፡ አልታሠረም ። ስለዚህም ፡ አረማውያን ፡ አደነቁ ፡ በክርስቲያን ፡ ዘንድ ፡ ሁሉ ፡ ታጥትዋልና ፡ መቅደስ ፡ መሠውያም ፡ ሥእልም ፡ ጣዖትም ። ኦሪጌኔስም ፡ መለሰላቸው ፡ እንዲህ ፡ ሲል ። የእግዚአብሔር ፡ መቅደስና ፡ መልክ ፡ የክርስቶስ ፡ ሰውነት ፡ ናት ፡ የክርስቶስም ፡ መንፈስ ፡ ያለባቸው ፡ ምእምናን ፡ ሁሉ ።

ክርስቲያንም ፡ በሃይማኖት ፡ በፍቅርም ፡ በተስፋም ፡ የነበረላቸውን ፡ አንድነት ፡ በጸሎትና ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ቃል ፡ በመስማት ፡ ያጸኑ ፡ ዘንድ ፡ ባንድ ፡ ተሰበሰቡ ። ለመሰብሰብም ፡ ቦታውን ፡ ሁሉን ፡ የተቀደሰ ፡ ሁኖ ፡ ቈጠሩት ። ክሌሜንቶስም ፡ ይላል ። የተመረጹት ፡ ጉባኤ ፡ እርሳቸው ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የተባሉ ፡ ናቸው ፡ ቦታም ፡ አይደለም ። ዩስቲኑስ ፡ ሰማዕትም ፡ በማርቆስ ፡ አውሬልዩስ ፡ ፊርድ ፡ ሲሆን ፡ የሮም ፡ ሹም ፡ ሩስቲኩስ ፡ በጠየቀው ፡ ጊዜ ፡ እንዲህ ፡ ሲል ። ወዴት ፡ ትሰበሰባላችሁ ። መለሰለት ። ሰው ፡ ሁሉ ፡ ወደሚወድ ፡ ወደሚችልበትም ፡ ስፍራ ። አላንተም ፡ ታስባላችሁን ፡ እኛ ፡ ሁላችን ፡ ባንድ ፡ ስፍራ ፡ እንድንሰበሰብ ። አይደለም ። የክርስቲያን ፡ አምላክ ፡ ባንድ ፡ ስፍራ ፡ አልተወሰነምና ፡ እርሱ ፡ ያልታየ ፡ አምላክ ፡ ሰማይንና ፡ ምድርን ፡ ይመላል ፡ እንጂ ፡ ምእምናንም ፡ በስፍራ ፡ ሁሉ ፡ ያመልኩታል ። ዩስቲኑስም ፡ አለው ፡ እር

ሱ : በሮም : ሲሆን : አያሌ : ክርስቲያን : ወትሮ : ወደ : ማደርያው : እርሱ : ወደሚያድርበት : እንዲሰበሰቡ : ስብከቱንና : ትምርቱን : ይሰሙ : ዘንድ :: ወደ : ሌሎች : ወደ : ጉባኤ : ቦቶች : አልሔድሁምና : አለ ::

በጥቂት : በጥቂትም : ቦቶችን : አሰናዱ : ለቤተ : ክርስቲያን : መሰብሰብ :: የፊተኛውም : ስራ : ያደረጉበት : ከፍ : ያለው : መቀመጫ : ወይስ : መቆምያ : ነበረ : መጽሐፍ : ቅዱስን : ለማንበብ : ለስብከትም :: ደግሞም : ለጌታው : እራት : ለቍርባን : ሳድቃውን : ሰሩ :: ይህ : ሳድቃም : በተርቱልያኑስ : ዘመን : አራ : ወይስ : አልታሬ : ማለት : መሠውያ : ተባለ :: አብያተ : ክርስቲያናትም : በረፋታቸው : ጊዜ : የተለዩትን : ቤቶች : ሠሩ : ለእግዚአብሔር : ማገልገል ::

በዚያ : ዘመንም : ክርስቲያን : ሥእልን : አላደረጉም : በመቅደሳቸው :: እግዚአብሔርን : ፈርተውታልና : ተጠንቀቁ : የርሱን : ማምለክ : እንዳይደበልቁ : ጣዖታትን : ከማምለክ : ጋራ :: ያምላክን : ሥእል : አላደረጉም : እርሱ : መንፈስ : ነውና : እርሱም : ማምለኩን : በመንፈስና : በውነት : ይፈልጋል :: የክርስቶስንም : ሥእል : ከማድረግ : ፈሩ : ደግሞ : ክርስቶስን : እንዳያስቍጡ : ብለው :: አረማውያን : ነበሩ : እንጅ : ክርስቲያንም : አይደሉም : የክርስቶስን : ሥእል : ያደርጉ : ዘንድ : የጀመሩ : እርሳቸውም : ክርስቶስን : የወደዱ : አረማውያን : ከታላላቆቻቸውም : ጋራ : ያስተካክሉት :: እንዲህም : አደረገ : ቄሣር : እስክንድር : ሴቬሩስ :: ክርስቶስን : እንደ : ዕውቀቱ : ወደታልና : ምስሉንም : አስደረገ : ካጾሎንና : ከሶክራቴስ : ከጵላቶንም : ካሪስቶቴሌስም : አምሳል : አጠገብ : አኖረው :: ሌሎች : አረማውያንም : ሥእልን : ሰሩ : ለክርስቶስና : ለጴጥሮስ : ለጳውሎስም : እለዚያ : ደህና : ሰዎች : ነበሩ : ብልዋልና ::

ክርስቲያንም : የሥእሎቻቸውን : መጀመርያ : በቤተ : ክርስቲያን : አላደረጉም : በቤታቸው : እንጅ : በጣዖታት : ፈንታ :: በማኅተማቸው : በቃቸውም : በመንደቃቸው :

አምሳል ፡ አደረጉ ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ነገር ፡፡ ከዚያ ፡ ወዲያም ፡ በቤት ፡ ክርስቲያንም ፡ መንደቅ ፡ አምሳልን ፡ አደረጉ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፤ በኤልዊራ ፡ የተሰበሰበች ፡ ሲኖዶስ ፡ ይህነን ፡ ባመት ፡ ፫፻፭ ፡ ከለከለች ፡ እንዲህ ፡ ስትል ፡፡ የምታመልኩት ፡ የምትሰግዱለትም ፡ ነገር ፡ አትሣሉት ፡ በመንደቃችሁ ፡፡

የመስቀልን ፡ ምልክት ፡ ያድርጉ ፡ ዘንድ ፡ ቶሎ ፡ ጀመሩ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡፡ በተርቱልያኑስ ፡ መጻሕፍት ፡ ስለዚህ ፡ ነገር ፡ ይገኛል ፡ ይታወቅማል ፡፡ የዚያ ፡ ዘመን ፡ ክርስቲያን ፡ በዚህች ፡ ምልክት ፡ ሃይማኖታቸውን ፡ በተሰቀለው ፡ በየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ እንደ ፡ አስታወቁት ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ሰዎች ፡ ደግሞ ፡ ተገኙ ፡ ይህችን ፡ ምልክት ፡ በሃይማኖት ፡ ፈንታ ፡ የቈጠሩት ፡ ልባቸውን ፡ ያለወጡ ፡ ኀጢአታቸውንም ፡ ያልተዉ ፡፡ ይህች ፡ ምልክት ፡ ያድነናል ፡ ሌላ ፡ ነገርም ፡ አይፈለግም ፡ ብለዋልና ፡፡

ስለ ፡ ማምለክ ፡ ጊዜያትና ፡ ስለ ፡ በዓላት ፡፡

በዚህ ፡ ዘመን ፡ በመጀመርያ ፡ ጊዜያቸው ፡ ሁሉ ፡ አንድ ፡ ነበረላቸው ፡፡ ዕለት ፡ ዕለትም ፡ ለጸሎትና ፡ ለስብከት ፡ ተሰበሰቡ ፡ ከዚያም ፡ በኋላ ፡ ወደ ፡ ስራቸው ፡ ሔዱ ፡ ጊዜያቸው ፡ ሁሉ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ተቀድሶዋልና ፡፡ ሕይወታቸውንም ፡ ሁሉን ፡ ሲሰሩ ፡ ሳይሰሩም ፡ አንድ ፡ ሰንበት ፡ ሁኖ ፡ ቈጠሩት ፡፡ ባይሁድ ፡ የነበረ ፡ ሕግ ፡ ሁሉ ፡ በክርስቶስ ፡ ከተፈጸመ ፡ በኋላ ፡ አሮጌ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ አለፈ ፡ ሁሉም ፡ አዲስ ፡ ሆነ ፡፡ ፪፡ ቆሮንቶስ ፡ ፭፡ ፲፯፡፡ ቆሎሳይስ ፡ ፪፡ ፲፯፡ ፲፯፡፡ ልባቸውንም ፡ በዚህ ፡ ነገር ፡ ለማጽናት ፡ ብለው ፡ አንደንድ ፡ ቀን ፡ ከሌላ ፡ ይልቅ ፡ እርሱ ፡ በርሳቸው ፡ አሳሰቡ ፡ የጌታውን ፡ ነገር ፡፡ ይህም ፡ ሁሉ ፡ በመጀመርያ ፡ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ ሆነ ፡፡ በየሳምንት ፡ በመጀመርያ ፡ ቀን ፡ የደስታውን ፡ በዓል ፡ አደረጉ ፡ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ ትንሣኤ ፡፡ በርሱም ፡ አልጾሙም ፡ ተንበርክከውም ፡ አልጸለዩም ፡ ቈመው ፡ እንጂ ፡፡ ክርስቶስ ፡ በኀጢአቱ ፡ የወደቀውን ፡ ሰው ፡ በትንሣኤ

ው ፡ መልሶ ፡ አስነሥቶታልና ፡ ብለው ፡፡ በየርቡዕም ፡ በያርብ
ም ፡ የክርስቶስን ፡ ሕማማት ፡ ታሰቡ ፡ በለዚያም ፡ ቀን ፡
ጾሙ ፡ ለጸሎትም ፡ ተሰበሰቡ ፡ የክርስቶስን ፡ ሕማማት ፡
ለመታሰብ ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ስለ ፡ ሰንበት ፡ ክርክር ፡
ሆነ ፡ በመሥራቅና ፡ በርብ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ መኻ
ከል ፡፡ የመሥራቅም ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ የብሉይን ፡
ነገር ፡ ካደ.ስ ፡ ነገር ፡ ጋራ ፡ ባንድ ፡ ደብልቀውት ፡ ቅደሚን ፡
እንደ ፡ ሰንበት ፡ አከበሩት ፡ ፪፤ ሰንበቶችም ፡ ነበሩላቸው ፡፡
ያርብ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ግን ፡ አንደን ፡ ብቻ ፡ አከ
በሩት ፡ እርሱም ፡ እሁድ ፡፡

ካመት ፡ በዓላት ፡ መጀመርያ ፡ ያከበሩት ፡ ፋሲካ ፡
ነበረ ፡፡ ካይሁድም ፡ ወጥተው ፡ የነበሩ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲ
ያናት ፡ በምሥራቅ ፡ ካሕዛብ ፡ ወጥተው ፡ ከነበሩ ፡ አብያ
ተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ባርብ ፡ ተለዩ ፡፡ የምሥራቅ ፡ አብያተ ፡
ክርስቲያናት ፡ ፋሲካቸውን ፡ ካይሁድ ፡ ጋራ ፡ ባንድ ፡ ጊዜ ፡
አከበሩ ፡ በሌሊት ፡ በ፲፬ና፤ በ፲፭፤ ቀን ፡ መኻከል ፡ ኒሳን ፡
በተባለ ፡ ወር ፡፡ ከዚያም ፡ በተከተለው ፡ ቀን ፡ የክርስቶስ
ን ፡ ሕማማትና ፡ ሞት ፡ አሰቡ ፡፡ በሶስተኛውም ፡ ቀን ፡ የክ
ርስቶስን ፡ ትንሣኤ ፡፡ የምዕራብ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡
ግን ፡ ካረማውያን ፡ ወጥተው ፡ የነበሩ ፡ እንደህ ፡ አላደረጉ
ም ፡ ካይሁድ ፡ ጋራ ፡ ፋሲካቸውን ፡ እንዲያደርጉት ፡፡ ያመ
ት ፡ ባልም ፡ ስለ ፡ ትንሣኤ ፡ ባደረጉ ፡ ጊዜ ፡ አንድ ፡ እሁድ ፡
አደረጉለት ፡ አንድ ፡ ዓርብም ፡ ለንስሓ ፡ ለጾምም ፡ የክርስ
ቶስም ፡ ሞት ፡ ለመታሰብ ፡፡ ደሮ ፡ ታላቅ ፡ ነገር ፡ አላደረጉበት
ም ፡ በየሳምንት ፡ በየሳምንት ፡ ለክርስቶስ ፡ ሞትና ፡ ትን
ሣኤ ፡ ተስበዋልና ፡፡ በልደት ፡ አመትም ፡ ፻፶፪፤ የስሚር
ና ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ጶሊቃርጶስ ፡ ከሮም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ካኒኬ
ቱስ ፡ ጋራ ፡ በተገናኙ ፡ ጊዜ ፡ ክርክር ፡ ተነሣ ፡ ስለ ፡ ፋሲካ ፡
በዓል ፡፡ ጶሊቃርጶስም ፡ የቅዱስ ፡ ዮሐንስ ፡ የሐዋርያ ፡ ደ
ቀ ፡ መዝሙር ፡ የነበረ ፡ አኒኬቱስን ፡ አለው ፡፡ ባይሁድ ፡
ፋሲካ ፡ ጊዜ ፡ ዮሐንስ ፡ ደግሞ ፡ ፋሲካውን ፡ አደረገ ፡፡ አኒ
ኬቱስ ፡ ግን ፡ ጶሊቃርጶስን ፡ አለው ፡፡ በሮም ፡ የቀደሙት ፡
ሐዋርያት ፡ ምንም ፡ እንደህ ፡ ያለውን ፡ ነገር ፡ አላደረጉ

ም :: ነገር ፡ ግን ፡ እሌህ ፡ ፪፡ በዚህ ፡ ታናሽ ፡ ክርክር ፡ መለየትን ፡ አላደረጉም :: ሁለታቸው ፡ ኢየልማደቸው ፡ በዓልን ፡ አደረጉ ፡ አንድነታቸው ፡ ሳይፈርስ :: በኋላ ፡ ግን ፡ ባመት ፡ ፻፺፡ ታላቅ ፡ ክርክር ፡ ስለ ፡ ፈሲካ ፡ ጊዜ ፡ ተነሣ :: በዚህ ፡ ክርክር ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ በ፪፡ ወገን ፡ ተከፈሉ :: ባንድ ፡ ወገን ፡ እለዚያ ፡ አይሁድን ፡ የተከተሉ ፡ እርሳቸውም ፡ የታናሽ ፡ እስያ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ነበሩ ፡ በራሳቸውም ፡ ጶሊክራቴስ ፡ የኤፈሶን ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ነበረ :: በሁለተኛውም ፡ ወገን ፡ የሮም ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያት ፡ ከቂሣርያ ፡ ከየሩሳሌምም ፡ ከጢሮስም ፡ ከስክንድርያም ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ጋራ ፡ ነበሩ :: የስያም ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ እንዲህ ፡ አሉ :: ፈሲካውን ፡ ካይሁድ ፡ ተቀብለናልና ፡ አይሁድንም ፡ በጊዜያቸው ፡ እንከተል ፡ ዘንድ ፡ ይገባናል :: ከሮምም ፡ ጋራ ፡ የነበሩ ፡ እንዲህ ፡ አሉ :: ያይሁድን ፡ ፈሲካ ፡ እኛ ፡ አልተቀበልነም :: ጌታችን ፡ በ፲፫፡ ኒዛን ፡ እራቱን ፡ ከደቀ ፡ መዛሙርቱ ፡ ጋራ ፡ በላ ፡ በሚመጣውም ፡ ቀን ፡ እርሱ ፡ ራሱን ፡ ስለ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ለወጠ ፡ እርሱ ፡ ባለቤቱ ፡ ፈሲካ ፡ ሁኖ :: በዚህም ፡ ያይሁድን ፡ ፈሲካ ፡ ሻረ :: የስያም ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ አሉ :: ከ፲፬፡ ኒዛን ፡ በኋላ ፡ የሚከተል ፡ ቀን ፡ የሕማማት ፡ በዓል ፡ ይሁን :: የሮምም ፡ ሰዎች ፡ አሉ :: ሁልጊዜ ፡ በዓርብ ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ ይገባል :: እለዚያም ፡ ቢሉ :: ከሕማማት ፡ በኋላ ፡ በሶስተኛ ፡ ቀን ፡ የክርስቶስ ፡ የትንሣኤው ፡ በዓል ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ ይገባል ፡ ብለው :: እለዚህ ፡ አሉ :: ይህ ፡ በሁድ ፡ ብቻ ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ ይገባል ::

የሮምም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ቢክቶር ፡ ስለዚህ ፡ ታናሽ ፡ ነገር ፡ የስያውን ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ገዘታቸው :: ደሮ ፡ ግን ፡ ኢሬኔዎስ ፡ በዚህ ፡ ማድረጉ ፡ እጅግ ፡ ገሠጸው ::

ከትንሣኤው ፡ በዓልም ፡ በፊት ፡ ጾም ፡ አደረጉ :: ይህም ፡ ጾም ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ ሥርዓት ፡ የሚያደርጉለት :: ነገር ፡ ግን ፡ ስለ ፡ ርዝመቱ ፡ ሰውን ፡ ሁሉን ፡ እንደ ፡ ፈቃዱ ፡ ተውት :: ባንደንድ ፡ አገርም ፡ ይህነን ፡ ጾም ፡ እንደ ፡ ክርስቶስ ፡ ጾም ፡ ሊያደርጉት ፡ ብለው ፡ የ፵፡ ቍጥርንም ፡ ሊጠብ

ቁ ፡ ብለው ፡ ፴፤ ሰዓት ፡ አደረጉ ። ከለዚህ ፡ ፴፤ ሰዓትም ፡ ፴፤ ቀን ፡ ሆኑ ።

የፋሲካ ፡ በዓልም ፡ ከተደረገ ፡ በኋላ ፡ የ፶፤ በዓል ፡ ደግሞ ፡ አደረጉ ። እርሱም ፡ ያበዓል ፡ ፶፤ ቀን ፡ ከትንሣኤ ፡ በኋላ ፡ የሆነውን ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ መምጣት ፡ ያስታስብ ። እለዚህም ፡ ፶፤ ቀን ፡ ፩፤ በዓል ፡ ሁኖ ፡ ቍጠሬት ። በርሳቸውም ፡ አልጾሙም ፡ ቁመውም ፡ ብቻ ፡ ጸለዩ ። በብዙ ፡ አገርም ፡ ዕለት ፡ ዕለት ፡ ቍርባንን ፡ አደረጉ ። በኋላም ፡ ከሌህ ፡ ፶፤ ቀን ፡ ፪፤ መረጹ ፡ በዓላት ፡ ይሆኑ ፡ ዘንድ ፡ እርሳቸውም ፡ የርገትና ፡ የጰራቅሊጦስ ፡ በዓል ፡ ሆኑ ።

ሌሎች ፡ በዓላትም ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ባብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ሁሉ ፡ አልተቀደሱም ፡ ባንደንድ ፡ ስፍራ ፡ ብቻ ፡ የኤጲፋኒያስ ፡ በዓል ፡ ተቀደስ ። ባንደንድ ፡ ስፍራም ፡ መናልባት ፡ የልደትን ፡ በዓል ፡ ይቀድሶ ፡ ዘንድ ፡ ጀመረ ።

ስለ ፡ ክርስቲያን ፡ ማምለክ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ።

የማምለክ ፡ ታላቅ ፡ ነገር ፡ ጸሎትና ፡ ምስጋና ፡ ትምርትም ፡ በእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ነበረ ። ለትምህርትም ፡ መሠረት ፡ የብሉይና ፡ ያዲስ ፡ መጻሕፍት ፡ አደረጉ ። ይህንንም ፡ አነበቡ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ በሚያውቅበት ፡ ቋንቋ ። ስለዚህም ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ ቋንቋ ፡ ተተረጐመ ። ከማንበብም ፡ በኋላ ፡ ስብከት ፡ ተከተለ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ቃል ፡ ማለት ፡ የሚያወጡበት ፡ ሰውንም ፡ ሁሉን ፡ በዚህ ፡ ቃል ፡ የተናገረውን ፡ ነገር ፡ በልቡ ፡ ይቀበለው ፡ ዘንድ ፡ የሚመክሬበት ።

ዝማሬንም ፡ አደረጉ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ምስጋና ። ስለርሱም ፡ የደዊትን ፡ መዝሙርት ፡ ወሰዱ ፡ አዲስ ፡ ቅኔንም ፡ አደረጉ ።

ስለ ፡ ምሥጢራት ።

ክርስቶስ ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያኑ ፡ ፪፤ ምሥጢራት ፡ ሰጠ ፡ አንድነት ፡ የሚጸናባቸው ፡ በርሱና ፡ በርሳቸው ፡ መካከ

ል : እርሱ : በርሳቸውም : በመኻከላቸው :: ጥምቀትን :
አደረገ : ወደዚኽ : አንድነት : ለመግባት : ምልክት :
ይሆን : ዘንድ :: የጌታውንም : እራት : ቍርባን : የሚሉ
ት : ይህችን : አንድነት : ለማጽናት : ምልክት : ይሆን :
ዘንድ ::

ወደ : ጥምቀትም : የመጡ : ሰዎች : ሳይጠመቁ : አያ
ሌ : ወራት : ሊቈዩ : ነበሩ : ለመፈተን : ትምርትንም : ለ
መቀበል :: እርሳቸውም : ከቴኹሜኖች : ተባሉ : ማለ
ት : የሚሰሙ : ሰዎች :: እርሳቸውም : የእግዚአብሔርን :
ነገር : የሃይማኖትንም : ትምርት : ለመስማት : ብቻ : ወ
ደ : ቤተ : ክርስቲያን : ገቡ : ወደ : ቍርባን : አልተውዋ
ቸውም ::

በስክንድርያም : ሰዎችን : አሳደጉ : ከቴኹሜኖችን : ለ
ማስተማር :: እርሳቸውም : ከቴኼቶች : ተባሉ ::

በዚያ : ዘመንም : ስምቦሎን : የሚሉትን : ነገር : አደ
ረጉ : የሃይማኖት : ማስታወቅ : ማለት : የሚሆን :: እርሱ
ም : ከቴኹሜኖችን : ለመፍተን : ነበረ : ሳይጠመቁ : እር
ሱን : ሊረዱ : በግልጽም : ሊያስታውቁት : ነበሩ : በርሱ : ደ
ገለጽ : ዘንድ : እርሳቸው : የኦርቶዶክሳዊት : ቤተ : ክርስ
ቲያንን : ትምርት : እንደ : ተከተሉ : ከመናፈቃንም : ሊለ
ዩበት :: አንድ : ስምቦሎን : የሐዋርያት : ስምቦሎን :
ተባለ : እንደሀ : የሚል ::

" እኔ : አምናለሁ : ሁሉን : በሚችል : በእግዚአብሔር :
" አብ : የሰማይና : የምድር : ፈጣሪ ::

" ባንድ : ልጁም : በየሱስ : ክርስቶስ : በጌታችን :: የተ
" ረገዘ : በመንፈስ : ቅዱስ :: የተወለደም : ከማርያም : ድ
" ንግል :: መከራም : የተቀበለ : በጲላጦስ : በጴንጤናዊ :
" ዘመን :: የተሰቀለም :: የሞተም :: ወደ : ሢኦልም : የ
" ወረደ :: በሶስተኛም : ቀን : ከሙታን : የተነሣ :: ወደ :
" ሰማይም : የወጣ :: ሁሉንም : ወደ : ሚችል : ወደ : እግ
" ዚአብሔር : አብ : ወደ : ቅኙ : የተቀመጠ :: ከዚያም : የ
" ሚመለስ : በሕያዋንና : በሙታን : ሊፈርድ ::

" አምናለሁም : በመንፈስ : ቅዱስ :: ባንዲትም : ቅድስ

“ ትና ፡ ካቶሊካዊት ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ። በቅዱሳንም ፡ አ
“ ንድነት ። በኃጢአትም ፡ ስርየት ። በሥጋም ፡ ትንሣኤ ።
“ በዘላላምም ፡ ሕይወት ። ”

ይህነን ፡ ስምቦሎን ፡ ከቴኰሚናች ፡ ተቀበሉ ። እርሱን ም ፡ በልባቸው ፡ ሊይዙት ፡ በጥምቀታቸውም ፡ ጊዜ ፡ በግ ልጽ ፡ ሊያስታውቁት ፡ ነበረ ። በግልጽም ፡ የሰይጣንን ፡ ያ ለምንም ፡ የሥጋውንም ፡ ስራ ፡ ሁሉን ፡ ሊክዱ ፡ እግዚአ ብሔርንም ፡ ለማገልገል ፡ ተስፋ ፡ ሊያስደርጉ ፡ ነበረ ።

በመጀመርያም ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ እንደ ሀ ፡ ተጠመቀ ፡ የገላ ው ፡ ሁላንትና ፡ እንደ ፡ ወረደ ፡ በውኃ ፡ ታች ፡ ድውያን ፡ ግ ን ፡ በመርጨት ፡ ተጠመቁ ። በጥምቀትም ፡ ጊዜ ፡ የተባ ለ ፡ ነገር ፡ በስፍራ ፡ ሁሉ ፡ አንድ ፡ አልነበረም ። ባንድ ፡ ስ ፍራም ፡ ቀሳውስት ፡ እንዲያው ፡ በየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ስ ም ፡ ብቻ ፡ አጠመቁ ። በሌላ ፡ ስፍራም ፡ በአብና ፡ በልጅ ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ ስም ። ደሮ ፡ ቃሉ ፡ ልዩ ፡ ቢሆን ፡ መ ንፈስ ፡ አንድ ፡ ነበረ ።

በዚህ ፡ ዘመንም ፡ ክርክር ፡ ሆነ ፡ ስለ ፡ ሕፃናት ፡ ጥም ቀት ። ኢሬኔዎስም ፡ ይላል ። ክርስቶስ ፡ መጣ ፡ ሰውን ፡ ሁሉን ፡ በሰውነቱ ፡ ያድን ፡ ዘንድ ። ሁሉም ፡ በርሱ ፡ ሁለተ ኛ ፡ ይወለዱ ፡ ዘንድ ፡ ለእግዚአብሔር ። ሕፃናትንም ፡ ዐሸ ከሮችንም ፡ ብላቴናችንም ፡ ጕልማሶችንም ፡ ሽማግሎች ንም ። ስለዚህም ፡ በዕድሜ ፡ ሁሉ ፡ አለፈ ። እርሱም ፡ ለ ሕፃናት ፡ ሕፃን ፡ ሆነ ፡ ሕፃናትን ፡ ይቀድስ ፡ ዘንድ ። ላሸከ ሮችም ፡ ዐሸከር ፡ ሆነ ፡ ዐሸከሮችን ፡ ይቀድስ ፡ ዘንድ ። ለ ሁሉም ፡ ምሳሌ ፡ ሆነ ፡ ሁላቸውንም ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ቀ ደሳቸው ። ስለዚህም ፡ ይገባል ፡ ሕፃናትን ፡ ወደ ፡ ክርስቶ ስ ፡ አንድነት ፡ እናቀርባቸው ፡ ዘንድ ። ተርቱልያኑስ ፡ ግን ፡ የሕፃናትን ፡ ጥምቀት ፡ ሊከለክል ፡ ፈለገ ። ክርስቶስ ፡ አላ ዘዘውምና ፡ ሕፃናትም ፡ ካልተማሩ ፡ አያምኑም ፡ ሳያም ኑም ፡ ጥምቀታቸው ፡ አይገባቸውም ፡ ብልዋል ።

ደሮ ፡ ግን ፡ የሕፃናት ፡ ጥምቀት ፡ አሸነፈች ። በካርታጎ ፡ በተሰበሰበች ፡ ሲኖደስ ፡ ባመት ፡ ፪፻፶፪ ፡ ፫፻፲፭ ኤጲስቆጶሳት ፡ ባንድ ፡ ሁነው ፡ የሕፃናት ፡ ጥምቀት ፡ ከሁሉ ፡ የተቀበለ

ች ፡ ሆነች ፡፡ አንድ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ፊዲስ ፡ የሚሉት ፡ ጠየ
ቃቸው ፡፡ ምንድር ፡ ይገባል ፡ ሕፃናትን ፡ ቶሎ ፡ ማጥመቅ ፡
በመወለዳቸው ፡ ጊዜ ፡ ወይስ ፡ ፰፤ ቀን ፡ መቈየት ፡ በብሉ
ይ ፡ ሥርዓት ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡፡ ሲናደስም ፡ መለሱለት ፡ በቂ
ጵርያኑስ ፡ አፍ ፡ እንደዚህ ፡ ሲሉ ፡፡ ሕፃናት ፡ በኃጢአት ፡ ተ
ወልደዋልና ፡ ወደ ፡ ክርስቶስ ፡ ቶሎ ፡ አምጥዋቸው ፡ በጥ
ምቀት ፡ አትቈዩም ፡ እርሱ ፡ ቶሎ ፡ ያድናቸው ፡ ዘንድ ፡፡

ለሚጠመቁም ፡ ሕፃናት ፡ ዋሶችን ፡ አደረጉ ፡ ተስፋ ፡
ያስደረጉ ፡ ሕፃናትን ፡ ይጠብቁ ፡ ዘንድ ፡ ባደጉም ፡ ጊዜ ፡ በ
ትምርትና ፡ በማሳደግ ፡ ወደ ፡ ክርስቶስ ፡ ይወስድዋቸው ፡
ዘንድ ፡፡

ሕፃናትም ፡ በተጠመቁ ፡ ጊዜ ፡ ለመንፈሳዊት ፡ ክህነታ
ቸው ፡ በሜሮም ፡ ተ ቀ ቡ ፡፡ ቄስም ፡ እጁን ፡ ጫነባቸው ፡ ሲ
ጸልይ ፡ እግዚአብሔር ፡ መንፈሱን ፡ ለሕፃን ፡ እንዲሰድ ፡
እንደዚህም ፡ ጥምቀት ፡ ጸንታ ፡ ተቈጠረች ፡፡ እንደዚህ ፡ በመ
ጀመርያ ፡ ሆነ ፡፡ በኋላ ፡ ግን ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ብቻቸው ፡ እ
ጅ ፡ በመጫን ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ መስጠት ፡ እንዲችሉ ፡
ባስተማረ ፡ ጊዜ ፡ ቄስ ፡ አጠመቀ ፡ ብቻ ፡ ለኤጲስቆጶስ ፡ ግ
ን ፡ የጅ ፡ መጫን ፡ ቀረ ፡፡

ሕፃንም ፡ ከተጠመቀ ፡ በኋላ ፡ ወተትና ፡ ማር ፡ ተቀበለ ፡
ለምሳሌ ፡ እርሱ ፡ ሲያምን ፡ የሰማያዊ ፡ ከናዐን ፡ ወራሽ ፡
እንደ ፡ ሆነ ፡ ወተትና ፡ ማር ፡ የሚፈስበት ፡ ማለት ፡ የወን
ጌል ፡ ደህንነት ፡ ሁሉ ፡ ወደ ፡ ሚገኝበት ፡፡ በኋላም ፡ የሰላ
ምን ፡ ሳም ፡ ተቀበለ ፡፡

ሌላ ፡ ክርክርም ፡ ተነሣ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ስለ ፡ መናፈ
ቃን ፡ ጥምቀት ፡ የሚጠቅም ፡ እንደሆን ፡ ወይስ ፡ አይደ
ለም ፡፡ በታናሽ ፡ እስያም ፡ እጅግ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያና
ት ፡ ነበረ ፡ እንዲህ ፡ ያሉ ፡፡ አይጠቅምም ፡ ለመናፈቃን ፡
አንድነት ፡ የላቸውምና ፡ ከአርቶደክሳውያን ፡ ጋራ ፡ ከርሳ
ቸውም ፡ የተጠመቀ ፡ ሁለተኛ ፡ ጊዜ ፡ ይጠመቅ ፡ ዘንድ ፡ ይ
ፈለጋል ፡፡ የሮም ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ግን ፡ አሉ ፡፡ በ
ክርስቶስ ፡ በሥላሴም ፡ ስም ፡ የተጠመቁ ፡ ሁሉ ፡ ጥምቀ
ታቸው ፡ ደህና ፡ ነው ፡፡ የእግዚአብሔር ፡ ስም ፡ ነውና ፡ ጥ

ምቀትን ፡ የሚቀድስ ፡ የመናፈቃንም ፡ ክፋት ፡ አደጉደው
ም ፡፡ ይህ ፡ ነገር ፡ በ፪ ሲኖዶች ፡ በኢቆኒዩምና ፡ በሲነደ ፡
ጸና ፡፡

ተርቱልያኑስ ፡ ግን ፡ ስለዚህ ፡ ነገር ፡ ጻፈ ፡ የሮምንም ፡ ሥ
ርዓት ፡ አልተቀበለም ፡ የመናፈቃንን ፡ ጥምቀት ፡ ጥምቀት ፡
ሁኖ ፡ ሳይቍጥር ፡፡ በአፍሪቃም ፡ በካርታጎ ፡ ሲኖደስ ፡ ተሰ
በሰበች ፡ ፸ ኤጲስቆጶሳትም ፡ በራሳቸውም ፡ አግሪጺኑስ ፡
ኤጲስቆጶስ ፡ የመናፈቃንን ፡ ጥምቀት ፡ አልተቀበሉም ፡፡ በ
ዚህም ፡ የሮም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ እስጢፋኖስ ፡ ባመት ፡ ፪፻፶፫
ተቈጥቶ ፡ የታናሽ ፡ እስያ ፡ የቀጳደቂያም ፡ የገላትያም ፡
የቂልቂያም ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ሁሉ ፡ ገዘታቸው ፡፡ በካርታጎ
ም ፡ ባመት ፡ ፪፻፶፮ ፪ ሲኖዶች ፡ ሆኑ ፡ ባንድም ፡ ፲፰ ባን
ድም ፡ ፹፩ ኤጲስቆጶሳት ፡ ተሰበሰቡ ፡ በቂጵርያኑስ ፡ በታ
ች ፡ እርሳቸውም ፡ ሁሉ ፡ የተርቱልያኑስን ፡ ነገር ፡ አጸኑ ፡ የ
መናፈቃን ፡ ጥምቀት ፡ አይጠቅምም ፡ ብለው ፡ መድገም
ም ፡ ይፈልጋል ፡፡ ቂጵርያኑስም ፡ እስጢፋኖስን ፡ እጅግ ፡ ገ
ሠጸ ፡፡ እስጢፋኖስም ፡ በትዕቢቱ ፡ አንድነትን ፡ ፈታ ፡ ከካ
ርታጎ ፡ ጋራ ፡ የነበረች ፡፡ ቂጵርያኑስ ፡ ግን ፡ ደግሞ ፡ ሲኖደስ
ን ፡ ፹፯ ኤጲስቆጶሳት ፡ የነበሩበት ፡ ሰበሰበ ፡ በርሳቸውም ፡
የመጀመርያውን ፡ ነገሩን ፡ አጸና ፡፡ ወደ ፡ ፊርሚልያኖስም ፡
ጻፈ ፡ እርሱም ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ሆነ ፡፡ ደዮናስዮስ ፡
ግን ፡ የስክንድርያ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ እለዚህን ፡ ፪ ወገን ፡ ሊ
ያስታርቅ ፡ ወደደ ፡ ስለዚህም ፡ እስጢፋኖስን ፡ ለመነ ፡ ፍቅ
ርና ፡ አንድነት ፡ ያድርግ ፡ ዘንድ ፡ካብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡
ጋራ ፡፡ ደር ፡ መከራና ፡ ስደት ፡ ተመለሱላቸው ፡ እንደህም ፡
ክርክር ፡ ቀረ ፡፡

ስለ ፡ ጌታ ፡ እራት ፡ ስለ ፡ ቍርባን ፡፡ ስለ ፡ ፍቅር ፡ እራትም ፡፡

በዚህ ፡ ዘመን ፡ እሌህ ፡ ፪ እራቶች ፡ ባንድ ፡ ነበሩ ፡፡ የጌ
ታ ፡ እራት ፡ ቍርባንም ፡ የተባለ ፡ እርሱም ፡ የክርስቶስ ፡
ሥጋና ፡ ደም ፡ አንድነት ፡ ምሳሌ ፡ ነበረ ፡ የክርስቶስም ፡ ብ
ልቶች ፡ እርሱ ፡ በርሳቸው ፡፡ ይህነን ፡ ባንድ ፡ ከተቀበሉ ፡ በ

ኋላ ፡ እርሳቸው ፡ ባንድ ፡ ኑረው ፡ የፍቅርን ፡ እራት ፡ ‘አጋ ጴ’ ፡ የሚሉትን ፡ በሉ ፡ የወንድሞችን ፡ ፍቅር ፡ እርሶ ፡ በር ሳቸው ፡ ሊያጸኑ ፡፡ ያጋጴ ፡ ሥርዓት ፡ ግን ፡ ቶሎ ፡ ጠፋ ፡ ብ ዙ ፡ ሰዎች ፡ ከንቱ ፡ አድርገውታልና ፡፡ ስለ ፡ ፍቅርም ፡ የተሰ ራ ፡ እርሳቸው ፡ ለመብላትና ፡ ለመጠጥ ፡ ብቻ ፡ ቍጠሩት ፡፡

የጌታችን ፡ እራት ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ የምስጋና ፡ እራት ፡ ነበረ ፡ ጳውሎስም ፡ ኤውኻሪስቲያ ፡ εὐχαριστία እንደለ ው ፡፡ ቄስ ፡ እንጀራና ፡ የወይን ፡ ጽዋ ፡ በሳድቃ ፡ ዘንድ ፡ ሲ ያነሣ ፡ እግዚአብሔርን ፡ በጉባኤ ፡ ስም ፡ አመሰገነ ፡ ስለ ፡ ፍጥረቱ ፡ ሁሉ ፡፡ እርሶም ፡ የፍጥረት ፡ ሁሉ ፡ ፈጣሪ ፡ ሁና ፡ ልጁን ፡ ስለ ፡ ሰው ፡ ደህንነት ፡ እንደ ፡ ለወጠ ፡፡ ምእምናን ንም ፡ ሁሉ ፡ ኢያንዳንዱ ፡ ባለቤቱ ፡ እንጀራና ፡ ጽዋ ፡ አመ ጡ ፡ እንደ ፡ መስጠታቸው ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ጉባኤ ፡፡ ስለ ዚህም ፡ ቍርባን ፡ ተባለ ፡ ማለቱ ፡ መስጠት ፡፡ ደህነንም ፡ ለእግዚአብሔር ፡ እንደ ፡ አቀረቡ ፡ ከምስጋና ፡ ጋራ ፡ እን ዲህ ፡ የሚያምን ፡ ሁሉ ፡ ሁለንትናውን ፡ ለእግዚአብሔር ፡ አቀረበ ፡ እንደ ፡ ተቀደሰች ፡ ምሥዋዕት ፡ የእግዚአብሔር ፡ ካ ህን ፡ ሁና ፡ ስለዚህም ፡ ቍርባን ፡ ተባለ ፡፡ በኋላ ፡ ግን ፡ ከ ዚህ ፡ ስም ፡ ስሕተት ፡ ተወለደ ፡ የሮም ፡ ቀሳውስት ፡ እንዲ ህ ፡ ሲሉ ፡፡ እኛ ፡ በቍርባን ፡ ጊዜ ፡ ወትሮ ፡ የተሰቀለውን ፡ የሞተውንም ፡ ክርስቶስ ፡ እናቀርባለን ፡፡

በቍርባን ፡ ጊዜ ፡ የወሰዱት ፡ እንጀራ ፡ የወትሮ ፡ እንጀ ራ ፡ ነበረ ፡ እርሶንም ፡ ቀደሶ ፡፡ ካይሁድ ፡ ወገን ፡ ግን ፡ የወ ጡ ፡ ክርስቲያኖች ፡ ያይሁድንም ፡ ሥርዓት ፡ በቍርባን ፡ የ ጠበቁ ፡ ከፋሲካም ፡ ጋራ ፡ ብቻ ፡ የቍረቡ ፡ ሌላ ፡ እንጀራ ፡ አልወሰዱም ፡ ያልመጸጸውን ፡ እንጀ ፡፡

በመጀመርያም ፡ ዕለት ፡ ዕለት ፡ አቍረቡ ፡ በኋላም ፡ በየእ ሁድ ፡ በየእሁድ ፡ እግዚአብሔርን ፡ በግልጽ ፡ ባመለኩ ፡ ጊ ዜ ፡፡ ዲያቆናትም ፡ አገልግለው ፡ ለተሰበሰቡ ፡ ሁሉ ፡ እንጀ ራና ፡ ጽዋ ፡ አቀረቡ ፡፡ በኋላም ፡ ከተረፈ ፡ ከተቀደሰ ፡ እንጀ ራና ፡ ጻጀ ፡ ለንግዶችና ፡ ለድውያን ፡ ለሥሮችም ፡ ወሰዱት ፡ ወደ ፡ ጉባኤ ፡ መምጣት ፡ ያልቻላቸው ፡፡ ባያሌ ፡ አብያት ፡ ክርስቲያናት ፡ ግን ፡ እንዲህ ፡ አደረጉ ፡ ዕለት ፡ ዕለት ፡ ቍር

ባንን ፡ ይበሉ ፡ ዘንድ ፡ ዕለት ፡ ዕለት ፡ ጉባኤ ፡ ባልሆነ ፡ ጊ
ዜ ። በየእሁድ ፡ ጉባኤ ፡ ከተፈታ ፡ በኋላ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ከ
ተቀደሰው ፡ እንጀራ ፡ ክፍሉን ፡ ወደ ፡ ቤቱ ፡ ወሰደ ፡ ከርሱ ፡
ጋራ ፡ ከርሱም ፡ ዕለት ፡ ዕለት ፡ ከጸሎትና ፡ ከምስጋና ፡ ጋ
ራ ፡ በላ ። እንዲህም ፡ አሉ ፡ ተርቱልያኑስና ፡ ቂጵርያኑስ ።
እንጀራችንን ፡ የሚበቃንን ፡ ስጠን ፡ ዛሬ ፡ ስንጸልይ ፡ ይህ ፡
ማለቱ ፡ ነው ፡ ስለ ፡ ቍርባን ፡ እንድንጸልይ ። ከዚህም ፡
በሮም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከዚያ ፡ ወዲያ ፡ ያ ፡ ስሕተት ፡ ሆ
ነ ፡ ቍርባንን ፡ እንዲቍርጡ ፡ ቁስም ፡ ላይደል ፡ ሰው ፡ ሁ
ሉ ፡ እንጀራ ፡ ብቻ ፡ እንዲሰጡ ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡ ድረስ ።

በሙታንም ፡ መክንያት ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ልቅሶ ።

በሞት ፡ የክርስቲያን ፡ ሃይማኖት ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ተገለ
ጸ ፡ ካረማውያንም ፡ አለመስተስፈት ፡ ተለየ ። እንዲህም ፡
ይላል ፡ ቂጵርያኑስ ። እግዚአብሔር ፡ ካለም ፡ ጸርቶ ፡ ከ
ኛ ፡ ዘንድ ፡ ስለ ፡ ወሰደቸው ፡ ሐዘን ፡ አይገባነም ። እኛ ፡
አውቀናልና ፡ እርሳቸው ፡ እንደልጠፉ ፡ ቀደሙነ ፡ እንጂ ።
ከኛም ፡ ተሰናበቱ ፡ እኛ ፡ እንከተላቸው ፡ ዘንድ ። ከኛም ፡
ተለይተው ፡ እንደ ፡ ሰረረ ፡ ወደርሳቸው ፡ መናፈቅ ፡ ይገባና
ል ፡ ማልቀስ ፡ ግን ፡ አይገባነም ። አልቅሰንም ፡ ጥቁር ፡ ል
ብስ ፡ ስለ ፡ ሞታቸው ፡ እንድንለብስ ፡ አይገባነም ። እርሳ
ቸው ፡ አሁን ፡ በእግዚአብሔር ፡ ዘንድ ፡ የምስጋናውን ፡ ልብ
ስ ፡ ለብሰውታልና ። አረማውያንም ፡ በውነት ፡ እንደደከ
ሙነ ፡ ስለርሳቸው ፡ በእግዚአብሔር ፡ ዘንድ ፡ በሕይወት ፡
እንደሉ ፡ የሚላቸው ፡ እንድናለቅስ ፡ ስለ ፡ ጠፉ ፡ ሰዎች ፡
እንደ ፡ ያለቅሱ ። በቃልም ፡ ለምናስታውቀው ፡ ሃይማኖት ፡
በልባችን ፡ መመስከር ፡ እናጸናው ፡ ዘንድ ፡ ይገባናል ። እ
ኛ ፡ በተስፈ ፡ የምንኖር ፡ ክርስቶስም ፡ ስለኛ ፡ መከራ ፡ እ
ንደ ፡ ተቀበለ ፡ እንደ ፡ ተነሣም ፡ የምናምን ፡ በክርስቶስ
ም ፡ የምንኖር ፡ በርሱም ፡ መክንያት ፡ በርሱም ፡ ሁነን ፡ የ
ምንነሣ ፡ ምነው ፡ እኛ ፡ እምቢን ፡ እንላለን ፡ ከዚህ ፡ ዓለ
ም ፡ ከመሰናበት ፡ ወይስ ፡ ስለ ፡ ወገኖቻችን ፡ የተሰናበቱ ፡
እንደ ፡ ጠፉ ፡ እናለቅሳለን ፡ ክርስቶስ ፡ እርሱም ፡ ጌታችን

ና ፡ አምላካችን ፡ ሲያዝነ ፡ ሲልንም ፡፡ እኔ ፡ ትንሣኤና ፡ ሕ
ይወት ፡ ነኝ ፡፡ በኔ ፡ የሚያምን ፡ ቢሞት ፡ ይሐይዋል ፡፡ የ
ሚሐይውም ፡ የሚያምንብኝም ፡ ከቶ ፡ አይሞትም ፡፡ ም
ነው ፡ እኛ ፡ አንቸኩልም ፡ የሰማዩን ፡ አገራችነን ፡ ልናይ ፡
ካባቶቻችንም ፡ ጋራ ፡ ልንገናኝ ፡፡ ከዚያ ፡ ከተወደዱ ፡ ሰዎ
ች ፡ ታላቅ ፡ ቍጥር ፡ ይጠብቁናል ፡፡ የርሳቸው ፡ የዘላለም ፡
ደህንንታቸውን ፡ ያገኙ ፡ ስለኛ ፡ ደህንነትም ፡ ብቻ ፡ ገና ፡ የ
ሚያስቡ ፡፡ ታላቅ ፡ ደስታ ፡ ሆይ ፡ ለርሳቸውና ፡ ለኛ ፡ እርሳ
ቸውን ፡ ለማየት ፡ ከርሳቸው ፡ ጋራ ፡ ለመገናኘት ፡ ስንደርስ ፡፡

ልባቸውም ፡ እንደህ ፡ ሁኖ ፡ በየቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ባመ
ት ፡ አንድ ፡ ቀን ፡ አደረጉ ፡ በሃይማኖት ፡ ስለ ፡ ሞቱ ፡ ሁሉ ፡
በሞቱ ፡ ቀን ፡፡ በዚያ ፡ ቀንም ፡ የሞተው ፡ ዘመዶችና ፡ ወ
ዳጆች ፡ ቍርባን ፡ አደረጉ ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ የነበረችላቸውን ፡
አንድነት ፡ ያጸኑ ፡ ዘንድ ፡፡ የሞተውንም ፡ ገና ፡ እንደሚኖ
ር ፡ የጉባኤም ፡ ብልት ፡ እንደሚሆን ፡ ቍጥረውት ፡ የርሱ
ን ፡ ፈንታ ፡ ወደ ፡ ቍርባን ፡ አመጡ ፡፡ ቄስም ፡ ለሞተው ፡ ዕ
ረፍት ፡ ለመነ ፡፡ በዚህም ፡ ሥርዓት ፡ በጎና ፡ ክፉ ፡ ነገር ፡ ባን
ድ ፡ ደበለቁ ፡ እግዚአብሔር ፡ ስላልገለጸ ፡ ነገር ፡ ሲቍርቡ ፡
ሲጸልዩም ፡፡

ይህም ፡ ከሌሎች ፡ ይልቅ ፡ ለሰማዕቶች ፡ ደረሰ ፡ ደማቸ
ው ፡ ስለ ፡ ሃይማኖት ፡ የፈሰሰ ፡፡ እርሳቸውም ፡ ከሌሎች ፡
ይልቅ ፡ ተመሰገኑ ፡፡ የርሳቸውም ፡ የሞቱበት ፡ ቀን ፡ እን
ደ ፡ ልደታቸው ፡ ቀን ፡ ተቍጠረ ፡ ለዘላለም ፡ ድህንነት ፡ ተ
ወልደዋልና ፡ ብለው ፡፡ በዚያ ፡ ቀንም ፡ ያ ፡ ሰማዕት ፡ ክር
ስዋ ፡ ዘንድ ፡ የነበረ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ተሰበሰበች ፡ ቄስ
ም ፡ የሰማዕትን ፡ ታሪክ ፡ አወጣ ፡ ሃይማኖቱን ፡ እንደ ፡ አ
ስታወቀ ፡ መከራውንም ፡ እንደ ፡ ተቀበለ ፡ እንደ ፡ ሞተ
ም ፡፡ ከዚያ ፡ ወዲያም ፡ ቍርባንን ፡ አደረጉ ፡ የርሱን ፡ አን
ድነት ፡ ያጸኑት ፡ ዘንድ ፡፡

አራተኛ ፡ ምዕራፍ ።
የክርስቲያን ፡ ትምርት ፡ ታሪክ ፡
የክርክርም ፡ ታሪክ ፡
በዚህ ፡ ዘመን ።

፩። ስለ ፡ መናፍቃን ።

ስለ ፡ ኤብዮናውያንና ፡ ስለ ፡ ናዝራውያን ፡ በፊት ፡ ተናገ ርን ። አሁንም ፡

I. ስለ ፡ ግኖስቲኮች ፡

እንናገራለን ።

ግኖስቲኮችም ፡ የውቀት ፡ ሰዎች ፡ ማለት ፡ ነው ። እርሳቸ ውም ፡ እንደህ ፡ ተባሉ ፡ በሃይማኖት ፡ ብቻ ፡ አልጸገቡምና ፡ ሃይማኖትንም ፡ ናቁ ፡ ዕውቀትንም ፡ ፈለጉ ። ዕውቀትንም ፡ እግዚአብሔር ፡ ያልገለጸውን ። እርሳቸውም ፡ በሐዋርያ ት ፡ ዘመን ፡ ፈጽመው ፡ ተነሡ ፡ ሐዋርያትም ፡ በመጻሕፍ ታቸው ፡ ከርሳቸው ፡ ጋራ ፡ ተጋደሉ ። ጳውሎስም ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ ስለርሳቸው ፡ ይናገራል ፡ ደግሞም ፡ በመልእክቱ ፡ ወ ደ ፡ ቆሎሳይስ ፡ ም ፡ ፪፡ ቍ ፡ ፰፡ ፲፰። እርሳቸውም ፡ ያረማ ውያንና ፡ ያይሁድን ፡ ያሰተኛ ፡ ፍልስፍና ፡ ከክርስቲያን ፡ ትምርት ፡ ጋራ ፡ ደበለቁ ፡ እንዲህም ፡ የውነት ፡ መንገድ ፡ ጠፋባቸው ።

እርሳቸውም ፡ እንደህ ፡ ሲሉ ፡ ጠየቁ ። እንዴት ፡ ይሰማ ማል ፡ የሚጨርስና ፡ የማይጨርስ ፡ ነገር ። እንዴትም ፡ ሆ ነ ፡ የፍጥረት ፡ መጀመርያ ። እንዴትም ፡ ይችላል ፡ እግዚ አብሔር ፡ እርሱ ፡ መንፈስ ፡ የሚሆን ፡ ፈጣሪ ፡ ይሆን ፡ ዘን ድ ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ አንድነት ፡ ለሌለው ፡ ለሥጋዊ ፡ ዓለም ። እግዚአብሔርም ፡ ፍጹም ፡ ቢሆን ፡ ከወዴት ፡ ይመጣል ፡ በዚህ ፡ ዓለም ፡ ያለ ፡ ጉድል ፡ ሁሉ ። ቅዱስ ፡ አምላክም ፡ የሰው ፡ ፈጣሪ ፡ ቢሆን ፡ ከወዴት ፡ ይመጣል ፡ ክፉ ። እንደ

ትም ፡ ተለዩ ፡ የሰዎች ፡ ጠባያት ። ለዚህ ፡ መጠየቅም ፡ ም ላሽን ፡ ፈለጉ ። ከዚህም ፡ በኋላ ፡ ነገር ፡ ስለ ፡ ግኖስቲኮ ች ፡ ወገኖች ፡ እንናገራለን ።

1. ስለ ፡ ኬሪንቶስ ፡ ወገን ።

ኬሪንቶስ ፡ በኤፌሳን ፡ ተቀመጠ ፡ ዮሐንስ ፡ ሐዋርያ ፡ ከ ዚያ ፡ ደግሞ ፡ ሲቀመጥ ። የርሱም ፡ ትምርት ፡ እንዲህ ፡ ነበ ረ ። ከእግዚአብሔር ፡ ዘንድ ፡ ብዙ ፡ መላእክት ፡ በብዙ ፡ ወ ገንም ፡ ወጡ ፡ ታላቆችና ፡ ታናሾች ። በታናሾች ፡ መላእክት ም ፡ በራሳቸው ፡ አንድ ፡ አለቃ ፡ ሆነ ፡ በርሳቸውም ፡ ዓለም ፡ ተፈጠረ ፡ የሙሴ ፡ ሕግም ፡ ተሰጠ ። ኬሪንቶስም ፡ በየሱስ ፡ በሰው ፡ በክርስቶስም ፡ መኻከል ፡ ለየ ። የሱስም ፡ ሰው ፡ ሁኖ ፡ እንደ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ከዮሴፍና ፡ ከማርያም ፡ ተወለ ደ ፡ አለ ። ስለ ፡ ጽድቁ ፡ ግን ፡ ስለ ፡ ጥበቡም ፡ ክርስቶስ ፡ ያለም ፡ ማደን ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ ተመረጸ ። በተጠመቀም ፡ ጊዜ ፡ ከዮሐንስ ፡ መጥመቅ ፡ ሰማይ ፡ ተከፈተ ፡ የእግዚአብ ሔር ፡ ቃልም ፡ በርግብ ፡ ምሳሌ ፡ ወረደ ፡ አደረበትም ። የ እግዚአብሔር ፡ ቃልም ፡ ከመናፍስት ፡ ሁሉ ፡ የሚበልጥ ፡ መንፈስ ፡ ሁኖ ፡ የሱስ ፡ በርሱ ፡ በሁላቸው ፡ ላይ ፡ ተሾመ ፡ ብሎ ። የመስቀል ፡ ትምርት ፡ ለኬሪንቶስ ፡ ስንፍና ፡ ነበረ ፡ እንደዚህ ፡ ሲል ። የሱስ ፡ በታላቅነቱ ፡ ዓለምን ፡ አዳነ ፡ በመ ዋረዱም ፡ አይደለም ። የሱስም ፡ ሳይሰቀል ፡ የእግዚአብሔ ር ፡ ቃል ፡ ከርሱ ፡ ተለየ ፡ ብልዋልና ። እርሱም ፡ አስተማ ረ ፡ ክርስቶስ ፡ ሊመጣ ፡ ጊዜ ፡ እንደለው ፡ ፲፻፤ አመት ፡ በ ምድር ፡ ላይ ፡ ይገዛ ፡ ዘንድ ። ይህም ፡ በሰባተኛ ፡ ሺህ ፡ አ መት ፡ ካለም ፡ ፍጥረት ፡ በኋላ ፡ ይሆናል ፡ አለ ። እርሱ ፡ አስተምርዋልና ፡ እንዲህ ፡ ሲል ። ያለም ፡ ፍጥረት ፡ ምሳ ሌ ፡ ነው ፡ ላለም ፡ ታሪክ ። ዓለም ፡ በ፮፤ ቀን ፡ ተፈጥርዋል ና ፡ በሰባተኛውም ፡ ቀን ፡ የሰንበት ፡ የረፍትም ፡ ቀን ፡ ነበ ረ ፡ እንደዚህም ፡ ዓለም ፡ ፮፤ ሺህ ፡ አመት ፡ ሊኖር ፡ ነው ፡ ሰ ባተኛውም ፡ ሺህ ፡ አመት ፡ የሰንበትና ፡ የረፍት ፡ ዘመን ፡ ይሆናል ፡ ብልዋል ።

2. ስለ ፡ ባሲሊዴስ ፡ ወገን ፡፡

ባሲሊደስ ፡ ፻፵ ፡ አመት ፡ የሚያህል ፡ ከልደት ፡ በኋላ ፡ በምስርና ፡ በሶርያ ፡ ተቀመጠ ፡ ከልጁ ፡ ከኢሲደሮስ ፡ ጋራ ፡፡ ትምርቱም ፡ እንደህ ፡ ነበረ ፡፡ እንደህ ፡ አለ ፡፡

እግዚአብሔር ፡ ሳይገለጽ ፡ በኃይሎቹ ፡ ተዘረጋ ፡ እርሳቸውም ፡ ብዙ ፡ ናቸው ፡ በየ፯ ፡ የተከፈሉ ፡፡ በሁሉ ፡ ላይ ፡ እለዚህ ፡ ፯ ፡ ናቸው ፡፡ መንፈስ ፡፡ ቃልም ፡፡ ማሰብም ፡፡ ጥበብም ፡፡ ኃይልም ፡፡ ጽድቅም ፡፡ ሰላምም ፡፡ እሌህ ፡ ፯ ፡ እርሳቸው ፡ ከወጡ ፡ ከምንጫቸው ፡ ጋራ ፡ መጀመርያ ፡ ኦግደዋስ ፡ (ማለት ፡ ስ ምን ት ፡) ናቸው ፡፡ ይህችም ፡ ኦግደዋስ ፡ የባሕሪ ፡ ሁሉ ፡ ሥር ፡ ናት ፡ ሁሉ ፡ ከርስዋ ፡ ወጥትዋልና ፡፡ ከዚችም ፡ ከመጀመርያዪቱ ፡ ከታላዊቱም ፡ ኦግደዋስ ፡ እጅግ ፡ ታናሾች ፡ ኦግደዋሶች ፡ ወጡ ፡ ሁላቸውም ፡ አንድ ፡ መሳሌል ፡ ናቸው ፡ ፫፻፷፭ ፡ ማዕረጋት ፡ ያለበት ፡ የእግዚአብሔር ፡ ሕይወትና ፡ ኃይል ፡ በርሱ ፡ የሚወርድበት ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ወደ ፡ ዓለም ፡ እስኪደርስ ፡ ድረስ ፡፡ ማዕረግም ፡ ሁሉ ፡ ኢያንደንዱ ፡ ፩ ፡ ኦግደዋስ ፡ ነው ፡፡ ሁሉም ፡ ባንድ ፡ አብ ረ ክ ሰ ስ ፡ ተባለ ፡ በዮናኒ ፡ ፊደላት ፡ *ἀβραξας* ቢቍጠር ፡ ፫፻፷፭ ፡ የሚሆን ፡፡ ይህም ፡ የብርሃን ፡ መንግሥት ፡ ተባለ ፡፡ በርስዋም ፡ ፊት ፡ ለፊት ፡ የ ጨ ለማ ፡ መንግሥት ፡ ነበረች ፡ ሂሌ ፡ *ὕλη* የተባለች ፡ ማለት ፡ ሕይወት ፡ የሌለበት ፡ በሐሪ ፡፡ ከብርሃን ፡ መንግሥትም ፡ አያሌ ፡ ከኦግደዋሶች ፡ ወድቀው ፡ ከሂሌ ፡ ጋራ ፡ ተደበለቁ ፡፡ በዚህም ፡ መደበለቅ ፡ ያለም ፡ ፍጥረት ፡ ሆነ ፡ በወደቁም ፡ መላእክት ፡፡ የርሳቸውም ፡ አለቃ ፡ አንድ ፡ ከለዚህ ፡ ከወደቁ ፡ መላእክት ፡ ያለም ፡ ፈጣሪ ፡ ሆነ ፡፡ እርሱ ፡ ካምላክ ፡ በታች ፡ ሁኖ ፡ አምላክም ፡ በርሱ ፡ ላይ ፡ ግዝቶ ፡ እርሱ ፡ ዓለምን ፡ ፈጠረ ፡፡ በእግዚአብሔርም ፡ ጥበብ ፡ ሕይወት ፡ ሁሉ ፡ በሂሌ ፡ ታሥሮ ፡ ስለ ፡ ኃጢአቱ ፡ መከራ ፡ ይቀበል ፡ ዘንድ ፡ ጊዜ ፡ አለው ፡ በጥቂት ፡ በጥቂት ፡ እስኪነሣ ፡ ድረስ ፡፡ የደንጊያ ፡ ሕይወት ፡ የተቈረጠለትን ፡ ዘመን ፡ በደንጊያ ፡ ትኖራለች ፡ አርነት ፡ ወጥታ ፡ ወደ ፡ ተክል ፡ እስክትገባ ፡ ድረስ ፡፡ በተክልም ፡ ዘመንዋን ፡ ከተቀመጠች ፡ በኋላ ፡ ወደ ፡ እንስሳ ፡ ት

ፈልሳለች ፡ ከታናሽ ፡ እንስሳም ፡ ወደ ፡ ታላቁ ፡ ወደ ፡ ሰው ፡ እስክትደርስ ፡ ድረስ ፡፡ ያም ፡ የወደቁት ፡ መላእክት ፡ አለ ቃ ፡ አርኮን ፡ ተባለ ፡ ማለቱ ፡ አለ ቃ ፡፡ እርሱም ፡ የእግ ዚአብሔርን ፡ ነገር ፡ አያውቅም ፡ ሳያውቀው ፡ ግን ፡ የእግ ዚአብሔርን ፡ ፈቃድ ፡ ይፈጽማል ፡፡ ያይሁድ ፡ ሕዝብም ፡ ይህነን ፡ አርኮን ፡ እግዚአብሔር ፡ ሁኖ ፡ አሰቡት ፡፡ በመ ካከላቸው ፡ የነበሩ ፡ መንፈሳውያን ፡ ግን ፡ እርሱን ፡ አ ወቁት ፡፡

የባሲሊደስም ፡ ትምርት ፡ ስለ ፡ መ ድኃኒት ፡ እንደዚህ ፡ ብ ሎ ፡ ነበረ ፡፡ እግዚአብሔር ፡ ልዑል ፡ መንፈሳውያንን ፡ ሰዎች ፡ ሊያድናቸው ፡ በፈቀደ ፡ ጊዜ ፡ በመጀመርያ ፡ ኦግደዋስ ፡ በሬ. ሱ ፡ ያለውን ፡ መንፈሱን ፡ ላከ ፡ ይህም ፡ ከሰው ፡ ከየሱስ ፡ ጋሬ ፡ ተዋሀደ ፡ የሱስ ፡ በዮርዳኖስ ፡ በተጠመቀ ፡ ጊዜ ፡፡ አሁ ንም ፡ አርኮን ፡ የሱስን ፡ አይቶ ፡ መንፈስ ፡ እንደደረበት ፡ ወደ ፡ ዕውቀት ፡ ደረሰ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ልዑልም ፡ ተገዛ ፡፡ ባለምም ፡ ያሉትን ፡ ፪፤ ወገን ፡ የሂሌ ፡ ወገንና ፡ የመንፈስ ፡ ወገን ፡ ለየ ፡፡ የመንፈስንም ፡ ወገኖች ፡ ወደ ፡ ብርሃን ፡ ደ መጡ ፡ ዘንድ ፡ አልከለከላቸውም ፡፡ ለባሲሊደስም ፡ ለር ሱ ፡ ደግሞ ፡ የመስቀል ፡ ቃል ፡ ስንፍና ፡ ነበረ ፡ እንደዚህ ፡ ብ ልዋልና ፡፡ በየሱስ ፡ ያድር ፡ የነበረ ፡ መንፈስ ፡ መከሬ. ፡ በቀ ረበ ፡ ጊዜ ፡ ሬ.ቀ ፡ የሱስንም ፡ ሰው ፡ ብቻ ፡ ሁኖት ፡ ለመከ ሬ. ፡ አሰናበተው ፡፡

ባሲሊደስም ፡ የጳውሎስን ፡ ትምርት ፡ ሰው ፡ በሃይማኖ ት ፡ ብቻ ፡ ያለ ፡ መግበር ፡ ይጸድቃል ፡ ሲል ፡ ካደ ፡፡ የሰው ፡ ኃጢአት ፡ ሁሉ ፡ የኃጢአት ፡ ደመወዜ ፡ በሚሆን ፡ በመከ ሬ. ፡ ይከፈላል ፡ ይሽሬ.ልም ፡ አለ ፡፡ ሃይማኖትም ፡ የእግዚ አብሔርን ፡ ነገር ፡ መመለከትና ፡ መቀበል ፡ ነው ፡ ብልዋል ፡፡

የምግባሩ ፡ ትምርት ፡ ብርቱ ፡ ነበረ ፡፡ መንፈሳዊ ፡ ሰው ፡ ይጋደል ፡ ዘንድ ፡ ነበረ ፡ ባሕርዩን ፡ ሁሉን ፡ ሊያነጻ ፡ ከኃጢ አት ፡ ከሂሌ ፡ ነገርም ፡ ሁሉ ፡፡ መጋባትንም ፡ እንደ ፡ ሌሎ ች ፡ ግኖስቲኮች ፡ አልናቀም ፡፡

3. የዋለንቲኖስ ፡ ወገን ፡፡

ዋለንቲኖስም ፡ በምስር ፡ ተወለደ ፡ ወደ ፡ ሮምም ፡ ሔደ ፡
ትምህርቱን ፡ ከዚያ ፡ አስተማረ ፡፡ የርሱም ፡ ትምርት ፡ የባ
ሲሊደስን ፡ መሰለ ፡ አንዳንድ ፡ ነገር ፡ ብቻ ፡ ልዩ ፡ ነበረ ፡፡

የባሕሪ ፡ ሁሉ ፡ ምንጭ ፡ ዋለንቲኖስ ፡ ቢቶስ ፡ ብሎ ፡ ጸ
ራው ፡ ማለቱ ፡ ጫርስ ፡ የሌለው ፡ ጕድጓድ ፡፡ ከርሱም ፡ የ
ወጡትን ፡ ኃይሎች ፡ አዮኖችን ፡ ብሎ ፡ ጸራቸው ፡፡ አዮን
ም ፡ αἰὼν ማለት ፡ ዓለም ፡ ነው ፡፡ እርሳቸውም ፡ በየ፪፤ ተጸመ
ዱ ፡ ተባትና ፡ አንስት ፡፡ ሁላቸውም ፡ ተወሰኑ ፡፡ በወሰናቸው
ም ፡ በሥርዓታቸውም ፡ ከኖሩ ፡ ደህንነት ፡ በጸናች ፡፡ የብር
ሃንም ፡ መንግሥት ፡ በዋለንቲኖስ ፡ ጵሌሮማ ፡ πλήρωμα ተባለ
ች ፡ ማለቱ ፡ ምላት ፡፡ ከጵሌሮማም ፡ አያሌ ፡ አዮኖች ፡ ወደ ፡
ታች ፡ ወደ ፡ ሂሌ ፡ ወደ ፡ ጨለማ ፡ መንግሥት ፡ ወደቁ ፡ ሂሌ
ንም ፡ እንደ ፡ ያው ፡ የሞተች ፡ ሕይወትና ፡ መንቀሳቀስ ፡ የ
ሌለበት ፡ አሳንቀሶ ፡፡ ከለዚህም ፡ ከወደቁ ፡ አዮኖች ፡ አ
ንዲት ፡ አንስት ፡ አዮን ፡ ነበረች ፡ ሶፊያ ፡ ማለት ፡ ጥበብ ፡
የተባለች ፡፡ እርስዋም ፡ ከሂሌ ፡ ጋራ ፡ ከመገናኘትዋ ፡ ባለ
ም ፡ ያለ ፡ ሕይወት ፡ ሁሉ ፡ መጣች ፡፡ እንዴህም ፡ ፫፤ የጣባ
ያት ፡ ወገን ፡ ሆኑ ፡፡ ፩፤ መንፈሳውያን ፡ የጵሌሮማ ፡ ወገን ፡፡
፪፤ ነፍሳውያንም ፡ የፍጥረት ፡ ወገን ፡ እንደ ፡ ፈቃደቸው ፡ ወ
ደ ፡ ላይ ፡ ወደ ፡ ጵሌሮማ ፡ ወይስ ፡ ወደ ፡ ታች ፡ ወደ ፡ ሂሌ ፡ መ
ሔድ ፡ የቻላቸው ፡፡ ፫፤ ሥጋውያንም ፡ የሂሌ ፡ የሰይጣንም ፡
ወገን ፡፡ በዚህ ፡ ፍጥረት ፡ ላይም ፡ አንድ ፡ አዮን ፡ ተሾመ ፡ ያ
ምላክ ፡ ያልተፈጸመ ፡ ምሳሌ ፡ እርሱም ፡ ዴሚውርጎስ ፡ ተባ
ለ ፡ ማለት ፡ ፈጣሪ ፡ በርሱ ፡ ዓለም ፡ ተፈጥርዋልና ፡፡ በሂሌ ፡
ላይም ፡ አንድ ፡ ባሕሪ ፡ ይገዛል ፡ እርሱም ፡ ሰይጣን ፡ ነው ፡፡
ይህ ፡ ዓለምም ፡ የላዩኛ ፡ ዓለም ፡ የጵሌሮማ ፡ ምሳሌ ፡ ሊ
ሆን ፡ ነበረ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ፍጹም ፡ አልሆነም ፡፡ ዴሚውርጎ
ስ ፡ ግን ፡ ሰውን ፡ ሲፈጥር ፡ እንደርሱ ፡ የሆነውን ፡ ነፍስ ፡ ሰ
ጠው ፡፡ ደሮ ፡ ያች ፡ ሶፊያ ፡ ከሶቴር ፡ እርሱም ፡ የሚያድ
ን ፡ አዮን ፡ ከሚሆን ፡ የተቀበለቸውን ፡ መንፈስ ፡ ለሰው ፡
ሰጠች ፡ እንዴህም ፡ ሰው ፡ በ፫፤ ጠባያት ፡ ሆነ ፡ ሥጋዊ ፡ በ
ሥጋ ፡ ነፍሳዊም ፡ በነፍስ ፡ መንፈሳዊም ፡ በመንፈስ ፡፡ የሰ

ው ፡ ልጆችም ፡ ሁሉ ፡ የለዚህ ፡ ፫፤ ወገን ፡ ናቸው ። ሶቴርም ፡ መንፈሳውያንና ፡ ነፍሳውያን ፡ ሰዎች ፡ ሊያድኑ ፡ ፈቀደ ፡ ስለዚህም ፡ ሁለግዜ ፡ ከዴሚውርጎስ ፡ ጋራ ፡ ሰራ ፡ ዴሚውርጎስ ፡ ሳያውቀው ። የብሉይ ፡ መጻሕፍትንም ፡ ሰጠ ፡ አያሌ ፡ ትርጉም ፡ ያለው ፡ ስለለዚህ ፡ ፫፤ ወገኖች ። ዴሚውርጎስም ፡ አንድ ፡ ክርስቶስን ፡ አደረገ ፡ ከሰማያዊ ፡ ኤቴር ፡ ባሕሪ ፡ ሥጋውን ፡ ያደረገለት ፡ ምድራዊ ፡ እንደይሆን ። ነፍስም ፡ ሰጠው ፡ ከፍጥረቱ ። ደሮ ፡ እርሱ ፡ ያልቻለው ፡ ሶቴር ፡ አደረገ ። ክርስቶስ ፡ በዮርዳኖስ ፡ በተጠመቀ ፡ ጊዜ ፡ ሶቴር ፡ በርግብ ፡ ምሳሌ ፡ መጥቶ ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ ተዋሀደ ። ይህም ፡ መዋደድ ፡ ነው ፡ ሰው ፡ የሚድንበት ፡ የክርስቶስ ፡ ሞትም ፡ አይደለም ። ለዋለንቲኖስም ፡ እንደ ፡ ባሲሊደስ ፡ እንደ ፡ ኬሪንቶስም ፡ እንደ ፡ ግኖስቲኮችም ፡ ሁሉ ፡ የመስቀል ፡ ትምህርት ፡ ዕንቅፋት ፡ ነበረና ። እንዲህ ፡ ይላልና ፡ ዋለንቲኖስ ። ክርስቶስ ፡ መከራውን ፡ ስይቀበል ፡ ሶቴር ፡ ከርሱ ፡ ተለይቶ ፡ ወደ ፡ ጵሌሮማ ፡ ተመለሰ ። ክርስቶስም ፡ ሲሞት ፡ ነፍሱ ፡ ወደ ፡ ዴሚውርጎስ ፡ ሔደ ፡ ከርሱም ፡ ሥልጣንንና ፡ ሹመትን ፡ በስሙ ፡ ተቀበለ ፡ በዚህ ፡ ዓለም ፡ ላይ ። መንፈሱ ፡ ግን ፡ ወደ ፡ ሶቴር ፡ ወጣ ፡ በርሱም ፡ የሚድኑ ፡ መንፈሳውያን ፡ ሁሉ ፡ ወደዚያ ፡ ይከተሉታል ።

የዋለንቲኖስ ፡ ወገንም ፡ ታላቆች ፡ መምህራን ፡ እለዚህ ፡ ናቸው ። ሄራክሌዎን ፡ ከስክንድርያ ፡ ጵቶልሜዎስም ፡ ማርቆስም ፡ በርዴሳኔስም ።

4. ስለ ፡ ኦፌታውያን ። ማለት ፡ የባብ ፡ ወገን ።

የርሳቸው ፡ ትምርት ፡ ባንዳንድ ፡ ነገር ፡ የዋለንቲኖስን ፡ ትምርት ፡ ይመስላል ፡ ደሮ ፡ ከርሱ ፡ ይልቅ ፡ ከወንጌል ፡ ይርቃል ። እርሳቸውም ፡ ደግሞ ፡ በትምርታቸው ፡ አሉ ፡ ከሕይወት ፡ ክፍል ፡ እንደ ፡ ወደቀ ፡ ከጵሌሮማ ፡ ወደ ፡ ሂሌ ። የጵሌሮማም ፡ ሶፊያ ፡ ተገናኘች ፡ ከታችኞች ፡ አዮኖች ፡ ጋራ ። ኦፌታውያን ፡ ግን ፡ ፈጣሪዩን ፡ ያልደባኦት ፡ አሉት ። እርሱም ፡ የጵሌሮማ ፡ ጸላት ፡ ነው ፡ በጸላትነቱም ፡ ይኖራል ፡ ሶፊያ ፡ እስክትሸረው ፡ ድረስ ። ያልደባኦት ፡ ግን ፡ ሳ

ይወድ ፡ በግድም ፡ ለሶፊያና ፡ ለጵሌርማ ፡ ይገዛል ፡፡ እርሱ
ም ፡ ወደ ፡ ታች ፡ ወደ ፡ ሂሌ ፡ ባየ ፡ ጊዜ ፡ ምሳሌው ፡ በሂሌ ፡
ሆነ ፡ እርሱም ፡ የባብ ፡ መንፈስ ፡፡ ከያልደባኦትም ፡ ፯፤ መ
ላእክት ፡ ተወለዱ ፡ የ፯፤ ከዋክብት ፡ መናፍስት ፡ የሚሆ
ኑ ፡፡ እለዚህም ፡ እንደ ፡ እንስሳ ፡ የሆነውን ፡ ሰውን ፡ ፈጠ
ሩ ፡ ያልደባኦት ፡ መንፈሱን ፡ እስኪሰጠው ፡ ድረስ ፡፡ ሰው
ም ፡ የያልደባኦትን ፡ መንፈስ ፡ ሲቀበል ፡ ይህ ፡ መንፈስ ፡
ከያልደባኦት ፡ ራቀ ፡፡ በዚህም ፡ ሰው ፡ ከርሱ ፡ በላይ ፡ እ
ንደ ፡ ሆነ ፡ ተቍጥቶ ፡ ከለከለው ፡ መልካምንና ፡ ክፉን ፡ ከ
ሚያስታውቀው ፡ ዛፍ ፡ እንደይበላ ፡፡ ሶፊያ ፡ ግን ፡ በባብ ፡
መንፈስ ፡ ሰውን ፡ ላለመታዘዝ ፡ አታለለቸው ፡ የሰውን ፡ ዓ
ይንም ፡ ከፈተች ፡፡ እንዲህም ፡ በለዚህ ፡ ሰዎች ፡ ትምህር
ት ፡ የሰው ፡ መጀመርያ ፡ ኃጢአት ፡ ኃጢአት ፡ አልሆነም ፡
በጎ ፡ ስራ ፡ እንጂ ፡፡ መውደቅም ፡ አይደለም ፡ መነሣት ፡
እንጂ ፡፡ ስለዚህም ፡ እሌህ ፡ ሰዎች ፡ እባባውያን ፡ ተባ
ሉ ፡ የባብን ፡ መንፈስ ፡ ስላከበሩ ፡፡ እንዲህም ፡ ትምህርታ
ቸው ፡ በመስደብ ፡ በክፋትም ፡ ባመፃም ፡ መላ ፡ ወደ ፡ ር
ኩሰትም ፡ ሁሉ ፡ ወሰደቸው ፡ እለዚያን ፡ የባብን ፡ ልጆች ፡

5. ስለ ፡ በሲሊደስ ፡ አሰተኛ ፡ ወገን ፡፡ በባሲሊደስ ፡ ስም ፡
ከርሱ ፡ ጋራ ፡ የሚጸላ ፡ ትምርት ፡ ያስተማሩ ፡፡

እርሳቸውም ፡ ደሚውርጎስ ፡ የልዑል ፡ አምላክ ፡ ጸላ
ት ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ብለው ፡ አስተማሩ ፡፡ መንፈስ ፡ ግን ፡ የሥ
ጋውን ፡ ምሳሌ ፡ ብቻ ፡ ለበሰ ፡ ሰውን ፡ ያድን ፡ ዘንድ ፡፡ አ
ይሁድም ፡ ይሰቅሉት ፡ ዘንድ ፡ በወደዱ ፡ ጊዜ ፡ ሲሞንን ፡ ከ
ኪሬኔ ፡ በርሱ ፡ ፈንታ ፡ አሰቀለ ፡ እርሱ ፡ ግን ፡ ወደ ፡ ብርሃ
ን ፡ መንግሥት ፡ ተመለሰ ፡፡

እሌህ ፡ ሰዎችም ፡ ደቄቶች ፡ ተባሉ ፡፡ ማለት ፡ በምሳ
ሌ ፡ የሚያምኑ ፡ ግብዞች ፡፡

6. የሴት ፡ ያደም ፡ ልጅ ፡ ወገን ፡፡

እርሳቸውም ፡ አስተማሩ ፡ ሴት ፡ የመንፈሳውያን ፡ ሁ
ሉ ፡ አባት ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ሶፊያም ፡ አስወለደቸው ፡ ባቤል ፡

ፈንታ ፡፡ ሴትም ፡ በኋለኛ ፡ ዘመን ፡ በዩሱስ ፡ አካል ፡ ተወለደ ፡፡

7. የቃይል ፡ ወገን ፡፡

እርሳቸውም ፡ የደፈረ ፡ ዘንጎች ፡ ነበረ ፡፡ በብሉይ ፡ መጻሕፍት ፡ የእግዚአብሔር ፡ ጸላቶች ፡ የተባሉ ፡ ሁሉ ፡ ወደጆቻቸውን ፡ አደረጉ ፡ ስለዚህም ፡ ቃይልን ፡ ላለቃቸው ፡ መረጹ ፡፡ ይሁደንም ፡ አስቆርታዊን ፡፡

8. የሳቱርኒኑስ ፡ ወገን ፡፡

ሳቱርኒኑስ ፡ እንደሀ ፡ ብሎ ፡ አስተማረ ፡፡ በብርሃንና ፡ በጨለማ ፡ መንግሥቶች ፡ መኻከል ፡ ፯፤ ታቸኞች ፡ መላእክት ፡ የከዋክብት ፡ መናፍስት ፡ ናቸው ፡፡ እርሳቸውም ፡ ከጨለማ ፡ መንግሥት ፡ ጋራ ፡ ተጸልተው ፡ ክፍልዋን ፡ ወሰደ ፡ በርሱም ፡ ይህ ፡ ዓለም ፡ ሆነ ፡ እለዚህ ፡ ፯፤ የተከፋፈሉበት ፡፡ አለቃቸውም ፡ ያይሁድ ፡ አምላክ ፡ ነበረ ፡፡ ሁለግዜም ፡ ከሰይጣንና ፡ ከመንግሥቱ ፡ ጋራ ፡ ተጻሉ ፡ እርሳቸውም ፡ የሚሰረ ፡ ሰይጣን ፡ ያፈርሳል ፡፡ ጥቂት ፡ ብርሃንም ፡ ይወድቅባቸዋል ፡ መልክ ፡ ያለው ፡ በርሱም ፡ የብርሃን ፡ ምሳሌ ፡ አደረጉ ፡፡ ለርሱም ፡ መንፈስ ፡ የለውም ፡ እግዚአብሔር ፡ ከመንፈሱ ፡ እስኪሰጠው ፡ ድረስ ፡፡ ይህም ፡ የእግዚአብሔር ፡ መንፈስ ፡ ክፍል ፡ ከሂሌ ፡ ጋራ ፡ ሊጋደል ፡ ከርኩሰትም ፡ ሁሉ ፡ ሊነጻ ፡ ነው ፡ ዘመኑ ፡ እስኪደርስ ፡ ድረስ ፡ ወደ ፡ ብርሃን ፡ መንግሥት ፡ ይመለስ ፡ ዘንድ ፡፡ የሳቱርኒኑስ ፡ መድኀን ፡ ደግሞ ፡ የሥጋ ፡ ምሳሌ ፡ ብቻ ፡ ለበሰ ፡፡ እርሱና ፡ ወገኑም ፡ መጋባትን ፡ ከለከሉ ፡ ብህትናውንም ፡ አዘዙ ፡፡

9. ስለ ፡ ታትያኑስና ፡ ስለ ፡ እንክራቲቶች ፡ ወገን ፡፡

ታትያኑስ ፡ በአሲርያ ፡ የተወለደ ፡ በሮም ፡ ኖረ ፡ ተናጋሪ ፡ ሁኖ ፡፡ ከዚያም ፡ ዩስቲኖስ ፡ ሰማዕት ፡ አስተምርት ፡ ወደ ፡ ክርስቲያን ፡ ሃይማኖት ፡ ገባ ፡፡ በዩስቲኖስ ፡ ዘመንም ፡ ኦርቶዶክሳዊ ፡ ሁኖ ፡ ተቀመጠ ፡፡ ዩስቲኖስ ፡ ግን ፡ ከሞተ ፡ በኋላ ፡ ግኖስቲኮስ ፡ ሆነ ፡፡ እንደሀ ፡ ብሎም ፡ አስተማረ ፡፡

የሰው ፡ ነፍስ ፡ ከሂሌ ፡ ተፈጠረች ፡ ስለዚህ ፡ ልትሞት ፡ ፃት ፡ መንፈስ ፡ በክርስቶስ ፡ ባይገባባት ። ታትያኑስም ፡ መ ጋባትን ፡ ጸላ ፡ እንደ ፡ ሰይጣን ፡ ስራ ፡፡ ሰውም ፡ የሥጋው ን ፡ መሻት ፡ ይከለክል ፡ ዘንድ ፡ አዘዘ ፡ ስለዚህም ፡ እን ክራቲቲስ ፡ ተባለ ፡ ማለቱ ፡ የሥጋውን ፡ መሻት ፡ የሚከለ ክል ፡ በሥጋውም ፡ ላይ ፡ የሚገዛ ፡፡

እንደሁም ፡ ፱ልፀስ ፡ ከስያኑስና ፡ ሴቤረስ ፡ ነበረ ፡፡

10. ሌሎች ፡ ግኖስቲኮች ፡ ሕግን ፡ የጸሉ ፡፡ እርሳቸው ም ፡ ቃርጶክራቴስ ፡ ኤጲፋኔስም ፡ የጵሮድኮስም ፡ የኒ ቆላዎስም ፡ የሲሞንም ፡ ያንቲተክቶችም ፡ ወገኖች ።

እሌህም ፡ ሁሉ ፡ ሕግንና ፡ ሥርዓትን ፡ ጸሉ ፡፡ የክርስቲያ ንም ፡ አርነት ፡ ለኃጢአት ፡ ለማገልገል ፡ ሊሰሩ ፡ ነበሩ ፡፡

11. ስለ ፡ መርቂዮንና ፡ ስለ ፡ ወገኑ ፡፡

መርቂዮን ፡ ከቀሩ ፡ ግኖስቲኮች ፡ ሁሉ ፡ ተሻለ ፡፡ እርሱ ም ፡ በውቀቱ ፡ የሳተ ፡ ከልቡ ፡ ይልቅ ፡ ይመስላል ፡፡ አባቱ ም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ነበረ ፡ በሲኖጴ ፡ በጶንጦስ ፡ በ፻፶፡ አመ ት ፡ የሚያህል ፡ ከልደት ፡ በኋላ ፡፡ መርቂዮንም ፡ በመጀመ ርያ ፡ ኦርቶዶክሳዊ ፡ ነበረ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ አንዳንድ ፡ ነገር ፡ በ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ትምርት ፡ አገኘ ፡ ያልተገጠመላት ፡፡ እ ርሱም ፡ ሌላ ፡ ትምርት ፡ አወጣ ፡ ከቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ተገዘተ ፡፡ የትምርቱ ፡ ታላቅ ፡ ነገር ፡ ይህ ፡ ነበረ ፡፡

፩፡ ነገር ፡ አለ ፡ ከዘላለም ፡ ለዘላለም ፡ በመኻከላቸው ፡ ጸላትነት ፡ ያለባቸው ፡፡ እግዚአብሔር ፡ ለውልና ፡ መንግ ሥቱ ፡ ባንድ ፡ ወገን ፡ ሂሌም ፡ በሁለተኛ ፡ ወገን ፡፡ በሁለታ ቸውም ፡ መኻከል ፡ ደሚውርጎስ ፡ ደኖሬል ፡ እርሱም ፡ ያ ለም ፡ ፈጣሪ ፡ ያይሁድም ፡ አምላክ ፡፡ የሂሌም ፡ አለቃ ፡ ሰይጣን ፡ ነው ፡፡ ደሚውርጎስም ፡ ከሂሌና ፡ ከሰይጣን ፡ ጋ ሪ ፡ ተጋደለ ፡ ድልም ፡ አልነሣም ፡፡ እግዚአብሔር ፡ ልዑል ፡ ግን ፡ የሰውን ፡ ሥጋ ፡ ለብሶ ፡ በሥጋውም ፡ ሰውን ፡ አደነ ፡፡ የሱስም ፡ መከራውን ፡ በመቀበል ፡ በርሱ ፡ በውነት ፡ የሚ

ያምኑበትን ፡ ያድናል ፡፡ መከራው ፡ ግን ፡ በማየት ፡ ብቻ ፡ ነበረ ፡ በውነት ፡ መከራ ፡ አልተቀበለም ፡፡

መርቂዮንም ፡ የብሉይ ፡ ሥርዓት ፡ መጻሕፍትን ፡ አላስተዋላቸውምና ፡ የሚያውርኀስ ፡ ስራ ፡ ናቸው ፡ አለ ፡፡ ከሐዋርያትም ፡ ጳውሎስን ፡ ብቻ ፡ ተቀበለ ፡፡ የርሱም ፡ ምግባር ፡ ብርቱ ፡ ነበረ ፡ ከዓለም ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ሰው ፡ ሊሸሽ ፡ ፈለገ ፡ በፍጥረትም ፡ እንዳይረክስ ፡፡

የመርቂዮን ፡ ወገንም ፡ መምህራን ፡ ማርቆስ ፡ ሉቃስም ፡ አጴሌስም ፡ ከመርቂዮን ፡ ትምርት ፡ እጅግ ፡ አልራቁም ፡፡

II. ስለ ፡ ማኑ ፡ ስለ ፡ ማኒኬዮችም ፡፡

ማኒም ፡ አንድ ፡ መናፍቅ ፡ ነበረ ፡ ባመት ፡ ፪፻፸፤ በፋርስ ፡ መንግሥት ፡ የተነሣ ፡ የክርስቲያንን ፡ ሃይማኖት ፡ ከፋርስ ፡ ሃይማኖት ፡ ጋራ ፡ መደብለቅ ፡ የፈለገ ፡ እንደሁም ፡ ትምርቱን ፡ ሰራ ፡ የግኖስቲኮችን ፡ ትምህርት ፡ የመሰለች ፡፡ ክርስቲያንም ፡ ሊቀበሉት ፡ ብሎ ፡ እርሱ ፡ ያ ፡ ጰራቅሊጦስ ፡ ክርስቶስ ፡ ለደቀ ፡ መዛሙርቱ ፡ ተስፋ ፡ ስላስደረገላቸው ፡ የክርስቶስም ፡ ሐዋርያ ፡ እኔ ፡ ነኝ ፡ አለ ፡፡ እርሱም ፡ ብልህና ፡ አዋቂ ፡ ነበረ ፡ መልካምንም ፡ አምሳል ፡ አደረገ ፡፡ የፋርስ ፡ ንጉሥም ፡ ሻጱር ፡ በመጀመርያ ፡ መልካም ፡ ተቀበለው ፡፡ የፋርስ ፡ ካህናት ፡ ግን ፡ አሳደዱት ፡፡ እርሱም ፡ ወደ ፡ ህንድና ፡ ወደ ፡ ጪን ፡ ሸሸ ፡፡ ሻጱርም ፡ በሞተ ፡ ጊዜ ፡ ማኑ ፡ ተመለሰ ፡ የሻጱር ፡ ልጅም ፡ ሆርሙዝ ፡ ተቀበለው ፡ ባመት ፡ ፪፸፪፡፡ ከ፩፤ አመትም ፡ በኋላ ፡ ቤህረም ፡ ነገሠ ፡ እርሱም ፡ በመጀመርያ ፡ በጎ ፡ አደረገለት ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ ጸላው ፡፡ የፋርስንም ፡ ካህናት ፡ ሰበሰበ ፡ ከማኑ ፡ ጋራ ፡ ይከራከሩ ፡ ዘንድ ፡ እርሳቸውም ፡ ማኑን ፡ መናፈቅ ፡ ሁኖ ፡ ገለጹት ፡፡ ባልካደም ፡ ጊዜ ፡ ገድለውት ፡ ቍርበቱን ፡ ገፈፉበት ፡ መሉትም ፡ ወገኑንም ፡ ለማስፈራት ፡ በከተማ ፡ ደጅ ፡ ፊት ፡ ሰቀሉት ፡ ባመት ፡ ፪፸፯፡፡

የርሱም ፡ ትምርት ፡ የግኖስቲኮች ፡ ትምርት ፡ ዘመድ ፡ ነበረች ፡፡ እንደሁም ፡ አለ ፡፡ ፪፤ ባሕርዮች ፡ አሉ ፡ የዘላለ

ም ፡ እርሳቸውም ፡ አንድ ፡ በጎ ፡ ባሕሪ ፡ እርሱም ፡ እግዚ
አብሔር ። አንድም ፡ ክፉ ፡ ባሕሪ ፡ እርሱም ፡ ሰይጣን ፡ የ
ፋርስ ፡ ወገን ፡ አህሪማን ፡ የሚሉት ። እግዚአብሔር ፡ አ
ብም ፡ የብርሃን ፡ ንጉሥ ፡ ነው ። በጎ ፡ ነገርም ፡ ሁሉ ፡ ከር
ሱ ፡ ዘንድ ፡ ይመጣል ። ከርሱም ፡ ፲፪፤ አዮኖች ፡ ወጡ ፡ በ
ጎ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ የመላባቸው ። የጨለማ ፡ ሥልጣናት ፡ ግ
ን ፡ እርሱ ፡ በርሳቸው ፡ ተጸልተው ፡ ፀብ ፡ ሲያድርጉ ፡ እ
ርሱ ፡ በርሳቸው ፡ ወደ ፡ ብርሃን ፡ መንግሥት ፡ ቀረቡ ፡ ጥቂ
ት ፡ ብርሃንም ፡ ወደቀባቸው ። የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ጥላቸው
ን ፡ ረስተው ፡ ወደ ፡ ብርሃን ፡ መንግሥት ፡ ሊገቡ ፡ ተጋደሉ ፡
የብርሃንን ፡ ክፍል ፡ ይወስዱ ፡ ዘንድ ። ስለዚህም ፡ እግዚ
አብሔር ፡ አንዲት ፡ አዮንን ፡ እርስዋም ፡ የሕይወት ፡ እ
ናት ፡ የሆነች ፡ ከባሕርዩ ፡ አስወጣት ፡ የብርሃንን ፡ መንግ
ሥት ፡ ወሰን ፡ ትጠብቅ ፡ ዘንድ ። ከርስዋም ፡ መጀመርያ ፡
ሰው ፡ ተወለደ ፡ እርሱም ፡ ፭፤ ጽሬዓንን ፡ ጠባያት ፡ እሳት
ን ፡ ብርሃንንም ፡ አየርንም ፡ ውኃውንም ፡ መሬትንም ፡
ለብሶ ፡ ለመጋደል ፡ ወጣ ። ነገር ፡ ግን ፡ የጨለማ ፡ ሥልጣ
ናት ፡ ባሸነፉት ፡ ጊዜ ፡ እግዚአብሔር ፡ ሕያውን ፡ መንፈ
ሱን ፡ አስወጣ ፡ ይረደው ፡ ዘንድ ። ያም ፡ ወደ ፡ ብርሃን ፡
መንግሥት ፡ መለሰው ። ከሰው ፡ እቃ ፡ ጦር ፡ ግን ፡ ክፍል ፡
ወደቀ ፡ የጨለማም ፡ ሥልጣናት ፡ ከብርሃኑ ፡ ክፍልን ፡ ዋ
ጡ ፡ ይህም ፡ ከሂሌ ፡ ጋራ ፡ የተደበለቀች ፡ ያለም ፡ ነፍስ ፡
ሆነች ። እርስዋንም ፡ ደግሞ ፡ ያድን ፡ ዘንድ ፡ ብሎ ፡ ሕያ
ው ፡ መንፈስ ፡ ሁልጊዜ ፡ ይሰራል ። ያልወደቀውንም ፡ ብር
ሃን ፡ ወደ ፡ ፀሐይ ፡ ወደ ፡ ጨረቃም ፡ ወደ ፡ ከዋክብትም ፡
አኖረ ፡ ከዚያ ፡ የወደቀችን ፡ ሕይወት ፡ ሁሉ ፡ ከሞት ፡ ያ
ድን ፡ ዘንድ ። ደህ ፡ ብርሃንም ፡ የሰው ፡ ልጅ ፡ ተባለ ፡ ከመ
ጀመርያ ፡ ሰው ፡ ወጥትዋልና ። አሁንም ፡ የጨለማ ፡ ኃይ
ሎች ፡ ብርሃናቸው ፡ ሁሉ ፡ እንደይሔድ ፡ ብለው ፡ የርሳቸ
ውን ፡ ብርሃን ፡ የፍጥረትን ፡ ነፍስ ፡ ለቀሙ ፡ አለቃቸውም ፡
የመጀመርያውን ፡ ሰው ፡ ምሳሌ ፡ አደረገበት ። ደህችም ፡
ምሳሌ ፡ ሰው ፡ ሆነች ፡ እርሱም ፡ አደም ፡ ብርሃንና ፡ ጨለ
ማ ፡ የሚገናኙበት ፡ ታናሽ ፡ ዓለምም ፡ ያለው ።

የማኑም ፡ ትምርት ፡ ስለ ፡ ገነት ፡ ስለ ፡ መጀመርያ ፡ ኀጢአትም ፡ ኀጢአት ፡ እንደልሆነ ፡ ስለ ፡ ማደንም ፡ ይህ ፡ ሁሉ ፡ የግኖስቲኮች ፡ ዓለማዊ ፡ ጥበባቸው ፡ ይመስላል ፡ የእግዚአብሔርንም ፡ ቃል ፡ በጣም ፡ ይጸላል ፡፡

የማኑ ፡ ወገንም ፡ ማኒኬዎች ፡ የተባሉ ፡ ራሳቸውን ፡ ክርስቲያን ፡ ሲሉ ፡ ክርስቲያንን ፡ ገሊላውያን ፡ አልዋቸው ፡፡ ማኑም ፡ ትንሣ ፡ ክርሶ ፡ በኋላ ፡ ሙሐመድ ፡ እንደ ፡ ተነሣ ፡ ራሱን ፡ጰራቅሊጦስ ፡ ብሎ ፡ ክርስቲያንንም ፡ ሰድቦ ፡ መጻሕፍታቸውን ፡ እንደ ፡ አጠፋ ፡ የርሱንም ፡ ትምህርት ፡ ብቻ ፡ እንደ ፡ ክርስቶስ ፡ እንደ ፡ እግዚአብሔርም ፡ ትምርት ፡ አደረገ ፡ የርሱንም ፡ ቍርአን ፡ የመሠረት ፡ መልእክት ፡ አለው ፡፡

በማኑም ፡ ጉባኤ ፡ ፪፡ ወገን ፡ ነበረ ፡ የውሥጡ ፡ የሚደም ፡ የተባሉ ፡፡ የሚደም ፡ የማኑ ፡ መጻሕፍት ፡ ሊሰሙ ፡ ነበረ ፡ ምሥጢራቸውን ፡ ግን ፡ አልተማረም ፡ የውሥጡ ፡ ግን ፡ የተመረጹ ፡ ነበረ ፡ ፍጹማንም ፡ ካህናትም ፡ ተባሉ ፡፡ እርሳቸውም ፡ በድንግልና ፡ ሊኖሩ ፡ ታዘዙ ፡ ከፍጥረትም ፡ አንዳችን ፡ እንደይበድሉ ፡ እንስሳም ፡ እንደይገድሉ ፡ አታክልትንም ፡ እንደይሰብሩ ፡፡ እለዚህም ፡ ካህናት ፡ ምግባቸውን ፡ ከጉባኤ ፡ ተቀበሉ ፡፡ ማኑም ፡ ጰራቅሊጦስ ፡ ተብልዋልና ፡ እንደ ፡ ክርስቶስም ፡ ፲፪፡ ሐዋርያት ፡ መረጸ ፡፡ ከሞቱም ፡ በኋላ ፡ ይህች ፡ ሥርዓት ፡ ተጠበቀች ፡ ወትር ፡ ፲፪፡ አለቆች ፡ ባራሳቸው ፡ እንደ ፡ ሆኑ ፡ በ፲፪፡ ላይም ፡ አንድ ፡ የሁሉ ፡ አለቃ ፡ ሁኖ ፡ በማኑ ፡ ፈንታ ፡፡ ከለዚያም ፡ ፲፪፡ በታች ፡ ፸፪፡ ቀሳውስትና ፡ ዲያቆናት ፡ ወንጌላውያንም ፡ የተባሉ ፡ ተሾሙላቸው ፡፡

፪፡፡ ስለ ፡ ክርስቲያን ፡ ትምህርት ፡ በዚያ ፡ ዘመን ፡፡

የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ የጉባኤው ፡ መድኀኒትና ፡ ጌታ ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡ ሲወጣ ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያኑ ፡ ቃሉን ፡ ሰጠ ፡ በሐዋርያት ፡ አፍ ፡፡ ይህ ፡ ቃልም ፡ ባፈቸው ፡ ከተሰበከ ፡ በኋ

ላ ፡ በመንፈስና ፡ በኃይል ፡ ብዙ ፡ ኀጥኣንም ፡ በርሱ ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ከተመለሱ ፡ በኋላ ፡ ይህነን ፡ ቃሉን ፡ በጽፈት ፡ ለምእምናን ፡ ሁሉ ፡ ለዘመንም ፡ ሁሉ ፡ እስከ ፡ ዓለም ፡ ፍጻሜ ፡ ድረስ ፡ ጠበቀው ። አሁንም ፡ ሐዋርያት ፡ ይህነን ፡ ቃል ፡ አወቁ ፡ የክርስቶስም ፡ መንፈስ ፡ በስብከታቸው ፡ ከስሕተት ፡ ጠበቃቸው ፡ የርሳቸውን ፡ ነገር ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ነገር ፡ ጋራ ፡ እንደ ፡ ደበልቁ ፡ መንፈስም ፡ በርሳቸው ፡ ያስጻፈ ፡ የሰው ፡ ነገር ፡ እንደ ፡ ይሆን ፡ የክርስቶስ ፡ የሕያውም ፡ አምላክ ፡ ነገር ፡ እንጅ ፡ ለዘላለም ፡ የሚኖር ። ይህ ፡ ቃልም ፡ ብቻ ፡ የክርስቶስ ፡ ጽሩ ፡ ቃል ፡ ነው ፡ በሌላም ፡ በሰው ፡ መጽሐፍ ፡ እንደዚህ ፡ ጽሩ ፡ አይገኝም ። ስለዚህም ፡ እርሱ ፡ የክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ መሪ ፡ ነው ፡ በመንገዳቸው ፡ ሁሉ ፡ ወደ ፡ ዘላለም ፡ ደህንነት ፡ እስኪደርሱ ፡ ድረስ ። ነገር ፡ ግን ፡ እንዴት ፡ አለ ፡ ክርስቶስ ። እንዲህ ፡ ናት ፡ የእግዚአብሔር ፡ መንግሥት ፡ እንደ ፡ ሰው ፡ ዘርን ፡ የሚጣል ፡ በምድር ፡ ላይ ። ይተኛልም ፡ ይነሣልም ፡ ሌትም ፡ ቀንም ፡ ዘሩም ፡ ይበቀላል ፡ ያድጋልም ፡ እንደ ፡ ላወቀ ፡ እርሱ ። ምድሪቱ ፡ ብቻዋን ፡ ታወጣለችና ፡ በፍሬ ። በመጀመርያ ፡ ሣዕር ። ደግሞም ፡ እሸት ። ደግሞም ፡ ስንዴ ፡ ትመላለች ፡ በሸት ፡ ማርቆስ ፡ ፬፡ ፳፮፡ ፳፯፡ ፳፰። የክርስቶስ ፡ ዕውቀትና ፡ ሕይወት ፡ በክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ ልብ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ መካከል ፡ በድንገት ፡ አልተፈጸመምና ፡ ሊያድግ ፡ ነበረ ፡ እንጅ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ኃይል ፡ ከኃጢአትና ፡ ከስሕተት ፡ ጋራ ፡ በመጋደል ። ስለዚህ ፡ እናያለን ፡ በመጀመርያ ፡ ዘመን ፡ የክርስቲያን ፡ ዕውቀት ፡ በመጀመርያ ፡ ብቻ ፡ እንደ ፡ ነበረች ፡ በጣምም ፡ እንደ ፡ ልተለየች ፡ ካልነጻ ፡ ከሰው ፡ ትምህርት ። ደሮ ፡ ይህ ፡ ሳይቀር ፡ የክርስቶስ ፡ ቃል ፡ አደረጋቸው ፡ መንፈሱም ፡ መራቸው ፡ ከብርሃን ፡ ወደ ፡ ብርሃን ። እርሱም ፡ በመጋደል ። ይህ ፡ መጋደልም ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ አጅግ ፡ ሆነ ፡ ከገኖስቲኮች ፡ ጋራ ። ከርሳቸውም ፡ ጋራ ፡ ሲከራከሩ ፡ ሲጋደሉም ፡ እርሳቸው ፡ ለራሳቸው ፡ የወንጌልን ፡ ብርሃን ፡ ሊፈልጉ ፡ ሊማሩም ፡ ነበሩ ። ይህነንም ፡ ሲሹ ፡ ከመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱ

ስ ፡ ወደ ፡ እውነት ፡ ሁሉ ፡ መሬቸው ፡ እንደ ፡ ሃይማኖታቸው ፡ መጠን ።

የቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ መምህራን ፡ የ፪፤ ወገን ፡ ነበሩ ። ያንድ ፡ ወገኖ ፡ መምህራን ፡ በየውሃት ፡ ብቻ ፡ መኖር ፡ ፈለጉ ፡ ሲመረምሩም ፡ እጅግ ፡ ተጠነቀቁ ፡ ሃይማኖት ፡ እንዳይጉደ ፡ በውቀት ። የሁለተኛ ፡ ወገንም ፡ መምህራን ፡ ሃይማኖት ፡ ሳይቀር ፡ እጅግ ፡ መረመሩ ፡ ዕውቀትን ፡ ሊያገኙ ፡ የክርስቲያንንም ፡ ትምህርት ፡ ለጥቢባን ፡ አረማውያን ፡ ሊያበጁ ፡ ከጥቢባን ፡ ወገን ፡ ደግሞ ፡ ሰዎችን ፡ ለሃይማኖት ፡ ያገኙ ፡ ዘንድ ። የመጀመርያ ፡ ወገንም ፡ መምህራን ፡ በሮም ፡ በአፍሪቃም ፡ በታናሽ ፡ እስያም ፡ ነበሩ ፡ እንደ ፡ ጶሊቃርጶስ ፡ ከስሚርና ። ጳጲያስም ፡ ከሂራጶሊስ ። ኢሬኔዎስም ፡ ተርቱልያኑስም ። በርሳቸው ፡ መኻከልም ፡ የሚበልጥ ፡ ኢሬኔዎስ ፡ ነው ። እርሱም ፡ በመጽሐፉ ፡ ከግኖስቲኮች ፡ ጋራ ፡ ሲጋደል ፡ እንዲህ ፡ ይላል ።

ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በምድር ፡ ሁሉ ፡ በመሠረት ፡ ትምህርትዋ ፡ አንዲት ፡ ናት ። ሃይማኖትዋም ፡ አንዲት ፡ ናት ። ይህንንም ፡ ታምናለች ፡ አንድ ፡ ልብና ፡ አንዲት ፡ ነፍስ ፡ እንደላት ፡ ታስታውቀውማለች ፡ አንድ ፡ አፍ ፡ ብቻ ፡ እንዳላት ። ፀሓይም ፡ እርሱም ፡ የእግዚአብሔር ፡ ስራ ፡ ባለም ፡ ሁሉ ፡ አንድ ፡ እንደሆን ፡ እንደህም ፡ የውነት ፡ ትምህርት ፡ ወደ ፡ ስፍራ ፡ ሁሉ ፡ ብርሃኑን ፡ ይሰደል ፡ ሰውንም ፡ ሁሉን ፡ ያብራል ፡ እውነትን ፡ ወደ ፡ ማወቅ ፡ ይደርሱ ፡ ዘንድ ፡ የሚወዱትን ። ከቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ አለቆች ፡ መንገር ፡ መልካም ፡ የሚያውቅ ፡ እንኳ ፡ ሌላ ፡ ነገር ፡ አይችልም ፡ አያውቅምም ፡ ሌላም ፡ ትምህርትን ፡ ማስተማር ፡ አይችልም ፡ ከክርስቶስ ፡ እርሱ ፡ መምህራችን ፡ ከሚሆን ፡ ማንም ፡ አይበልጥምና ። የመንገርም ፡ ስጥወታ ፡ የሚያጣ ፡ ከተቀበለው ፡ ትምህርት ፡ አንደች ፡ አያልቅበትም ፡ ሃይማኖት ፡ ሁሉ ፡ አንዲት ፡ ናትና ። ያም ፡ አእምሮ ፡ ይህና ፡ የሚሆን ፡ እግዚአብሔርንም ፡ የሚፈራ ፡ እውነትንም ፡ የሚወድ ፡ እግዚአብሔር ፡ በሰው ፡ ሥልጣን ፡ የሰጠውን ፡ ነገር ፡ በደስታ ፡ ያስባል ፡ ወደ ፡ ዕውቀቱም ፡ ሊደርስ ፡ ይጋ

ደላል ። ዕለት ፡ ዕለትም ፡ ተምሮ ፡ በርሱ ፡ ያድጋል ። እር ሱ ፡ ግን ፡ ይህ ፡ ነው ፡ በግልጽ ፡ በቁም ፡ ነገርም ፡ የተነገረ ፡ በመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ የተሰወረ ፡ ምሥጢርም ፡ አይደለም ። ፍቅር ፡ የሌለበት ፡ ዕውቀት ፡ ይነፋልና ፡ ፍቅርም ፡ ብቻ ፡ ይጠ ቅማል ፡ ጳውሎስ ፡ እንደለ ።

ከግኖስቲኮች ፡ ጸላቶች ፡ ግን ፡ አያሌ ፡ ክርስቲያን ፡ ባለ ቤታቸው ፡ ወደ ፡ ስሕተት ፡ ወደቁ ። እርሳቸውም ፡ የ ሞን ታኑ ስ ፡ ወገን ፡ ናቸው ።

ሞንታኑስም ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ነበር ፡ ባመት ፡ ፻፶፥ የሚያ ህል ፡ በፍሪጊያ ፡ ሁና ፡ ካረማውያንም ፡ ተመልሶ ፡ የክርስቲያ ንን ፡ ሃይማኖት ፡ የተቀበለ ። በሃይማኖትም ፡ እጅግ ፡ የቃጠ ለ ። ያለምን ፡ ነገር ፡ ናቀ ፡ ለልቡም ፡ ዕረፍት ፡ የለውምና ፡ የሥጋና ፡ የመንፈስ ፡ ነገር ፡ ደበለቀ ። እርሱ ፡ በሃይማኖት ና ፡ በፍቅር ፡ ሲቃጠል ፡ በኃይልም ፡ ሲናገር ፡ ሰዎች ፡ ነበሩ ፡ ነቢይ ፡ ሁና ፡ የቈጠሩት ። በዚህም ፡ ትዕቢቱ ፡ ተነሣ ፡ እር ሱም ፡ ከእግዚአብሔር ፡ እንደ ፡ ተላከ ፡ አሰበ ፡ ቤተ ፡ ክር ስቲያንን ፡ ያነጻ ፡ ዘንድ ፡ አዲስ ፡ ነገርንም ፡ ያወጣ ፡ ዘን ድ ። ከሕማምም ፡ የተነሣ ፡ በተነበየ ፡ ጊዜ ፡ እርሱ ፡ ከወ ገኑ ፡ ጋራ ፡ አሰቡ ፡ ይህ ፡ ከመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እንደ ፡ ሆነ ። ፪፥ ሴቶችም ፡ የዚህ ፡ ወገን ፡ ሆኑ ፡ እርሳቸውም ፡ ጵርስኪ ላና ፡ መክሲሚላ ።

የሞንታኑስ ፡ ወገንም ፡ ትምርት ፡ ይህ ፡ ነበረ ። የእግዚአ ብሔር ፡ መንግሥት ፡ ታድጋለች ፡ ካለመፈጸምም ፡ በጥቂት ፡ በጥቂት ፡ በማዕረግ ፡ ወደ ፡ ፍጻሜ ፡ ትደርሳለች ። የመንግ ሥት ፡ እግዚአብሔርም ፡ ሕፃንነት ፡ ባባቶች ፡ አለቆች ፡ ዘ መን ፡ ነበረ ። ዐሸከርናዋም ፡ በሕግና ፡ በነቢያት ፡ ዘመን ፡ የጕብዝም ፡ ዕድሜዋ ፡ በወንጌል ፡ ዘመን ፡ ጕልማስናዋም ፡ በሞንታኑስ ፡ ዘመን ። በርሱ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ሁለተኛ ፡ ጊዜ ፡ ፈሰዋልና ። ሞንታኑስም ፡ ጳራቅሊጦስ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ብለዋልና ። በዚህ ፡ ትምርትም ፡ እጅግ ፡ እውነት ፡ ነበረ ። መንግሥተ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወደ ፡ ውሥጥ ፡ ባታድግ ፡ ወ ደ ፡ ሚደም ፡ ባትዘረጋ ፡ ክፉ ፡ ነውና ፡ ሃይማኖትም ፡ ሕያ ው ፡ አይደለም ። ስለዚህም ፡ እርሳቸው ፡ በጣም ፡ መናፈ

ቃን ፡ ሁነው ፡ አልተቈጠረም ፡ እንደ ፡ ተሳቱ ፡ ወንድሞች ፡ እ
ንጅ ። ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ በነቢያት ፡ ልታድግ ፡ ይገባል ፡ አ
ሉ ። እግዚአብሔርም ፡ ነቢያቱ ፡ በሞንታኑስ ፡ ወገን ፡ እን
ደ ፡ ሰጠ ፡ በርሳቸውም ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ታላቅ ፡ ስጦ
ታ ፡ እንደ ፡ መጣ ፡ ለክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ መሰላቸው ። እር
ሳቸውም ፡ እጅግ ፡ ጾሙ ፡ ጾምንም ፡ በትእዛዝ ፡ በቤተ ፡
ክርስቲያን ፡ ያበዙ ፡ ዘንድ ፡ ፈለጉ ፡ ሌሎች ፡ መምህራን
ም ፡ ስለዚህ ፡ ከርሳቸው ፡ ጋራ ፡ ተከራከሩ ፡ ለጊዜ ። ነገር ፡
ግን ፡ በኋላ ፡ ሞንታኑስን ፡ በዚህ ፡ ነገር ፡ ተከተሉት ፡ በቤተ ፡
ክርስቲያን ። እርሳቸውም ፡ እጅግ ፡ ወደዱ ፡ ለሃይማኖት ፡
ለመምሰክር ፡ ይሞቱ ፡ ዘንድ ። እርሳቸውም ፡ ሰውን ፡ ሁ
ሉን ፡ ከሁለተኛ ፡ መጋባት ፡ ከለከሉ ፡ ወንድም ፡ ወይስ ፡ ሴ
ት ፡ ሲሞት ፡ ሁለተኛውን ፡ መጋባት ፡ ኃጢአትን ፡ አደረጉ
ት ። ወንድና ፡ ሴት ፡ ለዚህ ፡ ዓለም ፡ ብቻ ፡ አልተዋደዱም
ና ፡ ብለው ፡ ለዘላለም ፡ ሕይወትም ፡ እንጅ ።

ይች ፡ ወገንም ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በበዛች ፡ ጊዜ ፡ አያ
ሌ ፡ መምህራን ፡ እጅግ ፡ ብርቱ ፡ ተናገሩባቸው ፡ ይገዘትዋ
ቸውም ፡ ዘንድ ፡ ፈለጉ ። ኢሬኔዎስ ፡ ግን ፡ አስታረቃቸው ፡
ከኤሌውትርስ ፡ ከሮም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ካብያተ ፡ ክርስቲ
ያናትም ፡ ጋራ ፡ ጵሬክስያስ ፡ ከታናስ ፡ እስያ ፡ ወደ ፡ ሮም ፡
እስኪመጠ ፡ ድረስ ። እርሱም ፡ ባጣላቸው ፡ ጊዜ ፡ ተገዘ
ቱ ፡ ለብቻቸውም ፡ ኖሩ ።

የቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ መምህራን ፡ ሁለተኛ ፡ ወገን ፡ እ
ርሳቸውም ፡ የስክንድርያ ፡ መምህራን ፡ ሃይማኖት ፡ ሳይቀ
ር ፡ ዕውቀትን ፡ እጅግ ፡ ፈለጉ ። በስክንድርያም ፡ የከቴኬ
ቶች ፡ መድረሳ ፡ ነበረች ፡ መምህራን ፡ የክርስቲያንን ፡ ትም
ህርት ፡ የተማረባት ፡ እጅግም ፡ የመረመረባት ፡ ከቴኬቶ
ች ፡ የሚያጠምቁባት ፡ መምህራን ፡ ሁልጊዜ ፡ የበጁ ፡ ይሆ
ኑ ፡ ዘንድ ፡ ላረማውያንና ፡ ለመናፈቃን ፡ መልስ ፡ ይሰጡ ፡
ዘንድ ፡ ስለ ፡ ወንጌል ፡ ትምህርት ። የዚችም ፡ የከቴኬ
ቶች ፡ መድረሳ ፡ አስተማሮች ፡ ጳንቴናስ ፡ ነበረ ፡ ክሌሜን
ቶስም ፡ ኦሪጌኔስም ። እግዚአብሔር ፡ ይችን ፡ መድረሳ ፡
ሲባርክ ፡ ብዙ ፡ ብላቴኖች ፡ ይማሩ ፡ ዘንድ ፡ ወደርስዋ ፡ መ

ጡ ፡፡ በቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ለማስተማር ፡ ነፍሳቸውን ፡ ያሰናዱ ፡ ዘንድ ፡ የወደዱ ፡ ወደዚያ ፡ መጡ ፡ ከዚያም ፡ ተማሩ ፡፡ ሃይማኖትንም ፡ በውቀት ፡ ማስተማር ፡ የርሳቸው ፡ ተግባር ፡ ሁንዋልና ፡ ባለቤታቸው ፡ በዚህ ፡ እጅግ ፡ ዕውቀትን ፡ ፈለጉ ፡፡

ክሌሚንቶስም ፡ ይላል ፡፡ ላዋቂ ፡ ሃይማኖት ፡ ይፈለጋል ፡ ለነፍሱ ፡ ሕይወት ፡ የሥጋ ፡ ሕይወትም ፡ እስትንፋስን ፡ እንድትሻ ፡፡ ሃይማኖት ፡ ግን ፡ እንደ ፡ ያው ፡ መምሰል ፡ አይደለችም ፡፡ በልብ ፡ የሚሆን ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ነገር ፡ መቀበል ፡ እንጂ ፡ ለርሱም ፡ እሺ ፡ ማለት ፡ በልብ ፡፡ አለማመንም ፡ የሰው ፡ መጉደል ፡ ነው ፡፡ በልጅም ፡ የሚያምን ፡ የዘላለም ፡ ሕይወት ፡ አለው ፡፡ ምእምናንም ፡ ሕይወትን ፡ ያገኙ ፡ እንደሆኑ ፡ ምንድር ፡ ይተርፋባቸዋል ፡ ከዘላለም ፡ ሕይወት ፡ የሚበልጥ ፡፡

ስለ ፡ ትምርትም ፡ ዕውቀት ፡ ይላል ፡፡ ትምርትና ፡ ካሒድ ፡ አንድ ፡ ይሆኑ ፡ ዘንድ ፡ ይገባል ፡፡ ዛፍ ፡ ከፍሬው ፡ ይታወቃልና ፡ ባበባውና ፡ በቅጸሉም ፡ አይደለም ፡፡ ዕውቀትም ፡ ከፍሬና ፡ ካካሒድ ፡ ትመጣለች ፡ ከትምህርትና ፡ ካበባም ፡ አይደለም ፡፡ የክርስቲያንም ፡ ዕውቀት ፡ ትምርት ፡ ብቻ ፡ አይደለም ፡ ያ ፡ ብርሃን ፡ እንጂ ፡ በነፍስ ፡ የሚነሣ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ትእዛዝ ፡ ከመታዘዝ ፡ ሁሉንም ፡ የሚያበራ ፡ ለሰውም ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ የሚያስታውቀው ፡ ራሱን ፡ ፍጥረትንም ፡ የእግዚአብሔርንም ፡ አንድነት ፡፡ ዓይን ፡ ለሥጋ ፡ እንደ ሆነ ፡ እንደህም ፡ ዕውቀት ፡ ለመንፈስ ፡ ነው ፡፡ የውቀት ፡ ምንጭም ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ነው ፡ ማለት ፡ ብሉይና ፡ አዲስ ፡ መጽሐፍ ፡ ሌላ ፡ የለም ፡፡

አረማውያንና ፡ አይሁድም ፡ ሲሉ ፡፡ የክርስቲያን ፡ ወገን ፡ ብዙ ፡ ናቸውና ፡ ዕውቀት ፡ ወደ ፡ ተገኘበት ፡ አይታወቅም ፡ ብለው ፡ ክሌሚንቶስ ፡ እንደህ ፡ አለ ፡፡ እኛ ፡ በሰው ፡ ምስክር ፡ አናምንም ፡ ሰው ፡ ይፈርደልና ፡ እኛ ፡ ደግመን ፡ መፍርድ ፡ እንደምንችል ፡፡ ባይበቃም ፡ አሳባችነን ፡ እንል ፡ ዘንድ ፡ ለነገርነው ፡ ነገር ፡ ምስክር ፡ እንሰጥ ፡ ዘንድ ፡ ሊፈልጉ ፡ ከሰው ፡ ምስክር ፡ አንሻም ፡፡ ደግ ፡ እኛ ፡ የነገር

ነውን ፡ ነገር ፡ እናጽናልን ፡ በእግዚአብሔር ፡ ነገር ፡ በርሱ ም ፡ ብቻ ፡ ጽኑ ፡ ይሆናል ። በዚህም ፡ መጠን ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስን ፡ የቀመሱት ፡ ብቻ ፡ ምእመናን ፡ ይባላሉ ። በርሱ ፡ ግን ፡ ያደጉ ፡ እውነትንም ፡ በጣም ፡ ያወቁ ፡ እርሳቸው ፡ አ ዋቆች ፡ ሆኑ ። ለመጽሐፍ ፡ ዕውቀትም ፡ የሚያምን ፡ ልብ ፡ ይፈለጋል ። የሚያምንም ፡ ልብ ፡ የተከፈተውን ፡ ዓይን ፡ ይመስላል ። ያለርሱ ፡ አይታወቅምና ፡ በመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ የተባለ ። ከዚህ ፡ ጋራም ፡ ሌላ ፡ ዕውቀት ፡ ይፈለጋል ፡ የሰ ውን ፡ ብልሃትና ፡ ጥበብ ፡ እንድታውቅ ፡ የእግዚአብሔር ን ፡ ነገር ፡ ላረማውያንና ፡ ለመናፈቃን ፡ ታበጀው ፡ ዘንድ ፡ እንዲጠቅምላቸው ። ዐዋቂ ፡ ክርስቲያንም ፡ ያረማውያ ንን ፡ ጥበብ ፡ እንዲያውቅ ፡ ክሌሜንቶስ ፡ ይፈልጋል ፡ ያለ ዚህ ፡ አያደምና ፡ እግዚአብሔር ፡ ባረማውያንም ፡ መኻ ከል ፡ እንደ ፡ ሰራ ፡ አራማውያንን ፡ ወንጌልን ፡ ለመቀበል ፡ ያሰናደቸው ፡ ዘንድ ። ያረማውያንም ፡ ጥበብ ፡ ያለም ፡ ጥ በብ ፡ ሁኖ ፡ ወደ ፡ መንግሥተ ፡ ሰማያት ፡ አያደርስም ፡ አ ንደንድ ፡ ብልጭልጭት ፡ ግን ፡ ከውነት ፡ አለበት ፡ እግዚአ ብሔር ፡ የጠበቀላቸው ፡ በርሱ ፡ መክንያት ፡ ይናፈቁ ፡ ዘን ድ ፡ ወደዚያ ፡ ፀሓይ ፡ ወደ ወንጌል ፡ ወደሚያበራ ፡ ይህነንም ፡ ላረማውያን ፡ ማሳየት ፡ ይገባል ።

ይህችም ፡ ዕውቀት ፡ ከሃይማኖትና ፡ ከየውሃት ፡ ካልተ ለየች ፡ ባልጉደች ፡ በትሕትናም ፡ በኖረች ። ነገር ፡ ግን ፡ ታ ላቅ ፡ መፈተን ፡ ነበረ ፡ ሃይማኖትንና ፡ ዕውቀትን ፡ ይለዩ ፡ ዘንድ ። ይህ ፡ ግን ፡ ሳይቀር ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ የቤተ ፡ ክ ርስቲያኑ ፡ አለቃ ፡ ለርሳቸው ፡ ከውቀት ፡ ስጥወታ ፡ ታላቅ ፡ ክፍልን ፡ ሰጠ ፡ ለክሌሜንቶስና ፡ ለኦሪጌኔስ ፡ የወደደውን ም ፡ በረከት ፡ ሰጠበት ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እርሳቸው ፡ የ ተቀበሉትን ፡ እውቀት ፡ በረቡ ፡ ጊዜ ።

የክሌሜንቶስንም ፡ ትምርት ፡ ኦሪጌኔስ ፡ ደቀ ፡ መዝሙ ሩ ፡ ከርሱ ፡ ይልቅ ፡ አወጣው ። ኦሪጌኔስም ፡ አለ ። እግዚ አብሔር ፡ ቃሉን ፡ ሰጠ ፡ ስለ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ። በሃይማኖት ም ፡ ብቻ ፡ ይህነን ፡ ቃል ፡ የሚቀበል ፡ በርሱ ፡ ከኃጢአቱ ፡

ይነጻል ፡ ይድናልም ፡፡ በዚህም ፡ ሃይማኖት ፡ ሰው ፡ እግዚአብሔርን ፡ ቢለምን ፡ ቃሉንም ፡ ቢመረምር ፡ ያችን ፡ እውነተኛዪቱን ፡ ጥበብ ፡ ያገኛል ፡ የእግዚአብሔር ፡ ነገር ፡ የሚታወቅባት ፡፡ ስለ ፡ ሃይማኖትም ፡ እንዲህ ፡ ይላል ፡፡ ሃይማኖት ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ነገር ፡ ባፋችን ፡ ብቻ ፡ መቀበል ፡ ማለት ፡ አይደለም ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ሃይማኖት ፡ ሕይወት ፡ ነው ፡፡ ያመነበት ፡ ነገር ፡ ወደ ፡ ልባችን ፡ ይገባል ፡ ልባችንንም ፡ ወደርሱ ፡ ይለውጣል ፡ በበጎ ፡ ስራችንም ፡ ይገለጻል ፡፡ ዕውቀት ፡ ግን ፡ ማየት ፡ ነው ፡ ከሃይማኖትም ፡ እጅግ ፡ ይበልጣል ፡፡ ይህንንም ፡ ሲል ፡ ኦሪጌኔስ ፡ ለስሕተት ፡ ቀረበ ፡ የጳውሎስን ፡ ነገር ፡ ፩ ቆሮንቶስ ፡ ፲፫ ሲያስተምር ፡፡ ኦሪጌኔስም ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ቃል ፡ እጅግ ፡ መረመረ ፡ ነገርም ፡ ከርሱ ፡ አውጥቶ ፡ አስተማረ ፡ እጅግ ፡ መልካም ፡ የነበረ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ይህን ፡ ቃል ፡ ሲያበራ ፡ ስሕተት ፡ አልቀረም ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ በማስተማር ፡፡ ነገሩ ፡ እንዲህ ፡ ነበረ ፡፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ሁሉ ፡ ብሉይና ፡ አዲስ ፡ የርሱም ፡ ቃል ፡ ሁሉ ፡ ፫ ማለት ፡ አለው ፡፡ በዚህም ፡ የእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ የሰውን ፡ ባሕሪ ፡ ይመስላል ፡፡ ሰውም ፡ በ፫ ክፍል ፡ እንዲኖር ፡ በመንፈስ ፡ በነፍስም ፡ በሥጋም ፡ እንዲሁ ፡ ነው ፡ የእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ደግሞ ፡፡ አንድ ፡ ሥጋዊ ፡ ማለት ፡ አለው ፡ የሚያነበው ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ማስታወል ፡ የሚችል ፡ እርሱም ፡ የጽፈት ፡ ማለት ፡፡ አንድም ፡ ነፍሳዊ ፡ ማለት ፡ አለው ፡ ምእመናን ፡ ብቻ ፡ የሚያውቁ ፡ በሃይማኖታቸው ፡ ለዚህ ፡ ዓለም ፡ ሰዎችም ፡ የተሰወረ ፡፡ ሦስተኛም ፡ ማለት ፡ መንፈሳዊ ፡ ነው ፡ ላዋቆች ፡ ብቻ ፡ የሚሆን ፡ የሚያስተውሉትም ፡ ብፁዓን ፡ ናቸው ፡፡ በዚህም ፡ በኦሪጌኔስ ፡ ትምርት ፡ ደግሞ ፡ እውነትና ፡ ስሕተት ፡ ተደበለቀበት ፡፡ ያ ፡ ግን ፡ እውነት ፡ ነው ፡፡ የእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ባሕርን ፡ ይመስላል ፡ ዕውቀት ፡ ሕይወትም ፡ ደህንነትም ፡ የሚመላበት ፡፡ ወደርሱም ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ብርሃን ፡ የሚገባ ፡ በልቡም ፡ መግባት ፡ የሚሰጠው ፡ ሁሉ ፡ ደህንነቱ ፡ አይወሰንም ፡ አይጨረስምም ፡፡ እርሱ

ን ፡ ግን ፡ የማያውቅ ፡ ልቡ ፡ ባያ ፡ ነው ፡ ነፍሱም ፡ ትርባለ
ች ፡ ራቡም ፡ ባንደች ፡ አይቫርም ፡ ለዘላለም ፡ ይሠቅይዋ
ል ፡ እንጅ ፡፡

የክርስቲያን ፡ ትምህርት ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡
ስለ ፡ እግዚአብሔር ፡ ባሕሪ ፡፡

እግዚአብሔር ፡ እንደለ ፡ በሰው ፡ ነፍስ ፡ ሁሉ ፡ ተጻፈ ፡፡
እግዚአብሔርም ፡ በሰው ፡ ባሕሪ ፡ ሁሉ ፡ ምስክርን ፡ ሰጠ ፡
ለርሱ ፡ የሚመሰክር ፡፡ ይህነን ፡ ደግሞ ፡ የዚያን ፡ ዘመን ፡
መምህራን ፡ አሉ ፡፡ ደር ፡ እግዚአብሔርን ፡ እናውቅ ፡ ዘን
ድ ፡ አንችልም ፡ እግዚአብሔር ፡ ነፍሱን ፡ ሳይገልጽ ፡ ክሌ
ሜንቶስ ፡ ይላል ፡፡

ቴዎፊሎስም ፡ ያንጾኪያ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ እንደህ ፡ አ
ለ ፡፡ በፍጥረት ፡ ሁሉ ፡ እግዚአብሔር ፡ ተገለጸ ፡ ይህነን ፡
መግለጽ ፡ ግን ፡ ለመቀበል ፡ የሰው ፡ ልብ ፡ እንደ ፡ ነጻ ፡ ይፈ
ለጋል ፡፡ ልቡ ፡ ግን ፡ በጨለማ ፡ ቢኖር ፡ እግዚአብሔርን ፡ በ
ፍጥረቱ ፡ አያይም ፡፡

አረማውያን ፡ በጠየቁ ፡ ጊዜ ፡ እንደህ ፡ ሲሉ ፡፡ አምላካ
ችሁ ፡ ወደት ፡ ነው ፡ አሳይን ፡ ቴዎፊሎስ ፡ መለሰላቸው ፡፡
አንተ ፡ ሰውነትህን ፡ አሳይኝ ፡ እኔም ፡ አምላኬን ፡ አሳይ
ሃለሁ ፡፡ የነፍስህን ፡ ዓይን ፡ እንደ ፡ ያይ ፡ አሳይኝ ፡ የልብህ
ም ፡ ጆሮ ፡ እንደ ፡ ሰማ ፡፡ ለሰው ፡ ሁሉ ፡ ዓይን ፡ አለውና ፡ ፀሐ
ይን ፡ ሊያይ ፡ ዕውር ፡ ግን ፡ አያይውም ፡፡ እግዚአብሔርስ ፡
ሁሉን ፡ ፈጠረ ፡ በስራው ፡ ሁሉ ፡ እርሱ ፡ ይታወቅ ፡ ዘንድ ፡
ያልታየች ፡ ነፍስ ፡ እንድታወቅ ፡ ከስራዋ ፡፡ ሕይወትም ፡
ሁሉ ፡ እርሱን ፡ ትገልጻለች ፡ የርሱም ፡ እስትንፋስ ፡ ዓለ
ምን ፡ ሁሉን ፡ ያሐይዋል ፡፡ ያለዚህም ፡ ዓለም ፡ ሁሉ ፡ ምና
ምን ፡ ሁኖ ፡ ቢጠፈ ፡ ነበር ፡፡ ሰውም ፡ እርሱን ፡ ሳይገልጽ ፡ መ
ንገር ፡ አይችልም ፡፡ ደር ፡ የልብህ ፡ ጨለማ ፡ ብቻ ፡ መክንያ
ት ፡ ነው ፡ ይህነን ፡ መገለጽ ፡ እንደትይ ፡፡ ስለዚህም ፡ እል
ሃለሁ ፡፡ ራስህን ፡ የነፍስህንም ፡ ዓይን ፡ ብቻ ፡ መፈወስ ፡
ለሚችል ፡ ለውነተኛ ፡ ባለ ፡ መድኃኒት ፡ ሰጠው ፡ እርሱ
ም ፡ እግዚአብሔር ፡፡

እንደሆም ፡ አሉ ፡ የስክንድርርያ ፡ ክሌሜንቶስና ፡ ተርቱ ልያኑስ ፡፡

ክርስቶስም ፡ ይላል ፡፡ እግዚአብሔር ፡ መንፈስ ፡ ነው ፡፡ የዮሐንስ ፡ ወንጌል ፡ ፬፡ ፳፬፡፡ መንፈስም ፡ ማለት ፡ በሰው ፡ ሕዋሳት ፡ የማይታወቅ ፡ ህላዌ ፡፡ ተርቱልያኑስ ፡ ግን ፡ ለእግዚ አብሔር ፡ እጅግ ፡ ረቂቅ ፡ ገላ ፡ እንደለው ፡ የሥጋም ፡ አይደለ ም ፡ ከኤቴር ፡ እንጅ ፡ ያለ ፡ ይመስለው ፡ ነበር ፡፡ ገላም ፡ ማ ለት ፡ የባሕሪ ፡ መፍርያና ፡ ልብስ ፡ በስፍራ ፡ የሚኖር ፡፡

ኦሪጌኔስ ፡ ግን ፡ እንደህ ፡ አለ ፡፡ ስለ ፡ እግዚአብሔር ፡ የ ምንናገር ፡ ሁሉ ፡ ምሳሌ ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ በፍቅር ፡ የተደረገ ፡፡

ፆዋትያኑስም ፡ ይላል ፡፡ የእግዚአብሔርን ፡ ባሕሪ ፡ እር ሱ ፡ ብቻ ፡ ያውቃል ፡ ወደ ፡ ሰው ፡ ልብም ፡ ሁሉ ፡ ይገባል ፡ ይነገር ፡ ዘንድ ፡ ግን ፡ አይቻለውም ፡፡

አሁንም ፡ እግዚአብሔር ፡ ቢል ፡ ሰው ፡ በእግዚአብሔ ር ፡ መልክና ፡ ምሳሌ ፡ እንደ ፡ ተፈጠረ ፡ እንደሆም ፡ ስለ ፡ እግዚአብሔር ፡ በሰው ፡ ምሳሌ ፡ ይናገራል ፡፡ ይህነን ፡ ነገ ር ፡ ግን ፡ መርቄዮን ፡ አልወደደም ፡ ስለዚህም ፡ ተርቱልያ ኑስ ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ በመጽሐፉ ፡ ተከራከረ ፡፡ ነገራቸውም ፡ ስለ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቍጣ ፡ ነበረ ፡ ስለ ፡ ጽድቅም ፡፡ መር ቄዮን ፡ ብልዋልና ፡፡ እግዚአብሔር ፡ አይቈጣም ፡፡ ተርቱ ልያኑስ ፡ ግን ፡ አሳያው ፡ የእግዚአብሔር ፡ ቸርነት ፡ ከጽድ ቁ ፡ እንደይለይ ፡ በርሱም ፡ ፍቅርና ፡ ጽል ፡ ጸጋና ፡ ቍጣም ፡ እንደለው ፡ ይህ ፡ ሁሉ ፡ ግን ፡ እርሱ ፡ በርሳቸው ፡ እንደይ ጸላ ፡ ይሰማማል ፡ እንጅ ፡፡

ስለ ፡ ፍጥረት ፡፡

ስለ ፡ ፍጥረትም ፡ የክርስቲያን ፡ መምህራን ፡ አስተማ ሩ ፡ ቅዱስ ፡ ሐዋርያ ፡ እንሚል ፡ በዕብራውያን ፡ ፲፩፡ ፫፡፡ በሃ ይማኖት ፡ እናውቃለን ፡ ዓለም ፡ በእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ እ ንደ ፡ ተፈጠረ ፡ ከማይታየውም ፡ የሚታየው ፡ እንደ ፡ ሆ ነ ፡፡ ስለዚህ ፡ ነገርም ፡ ተከራከሩ ፡ ከግኖስቲኮች ፡ ጋራ ፡፡ ግ ኖስቲኮች ፡ ብለዋልና ፡፡ ዓለም ፡ የተፈጠረበት ፡ ሂሌ ፡ ከዘ ላለም ፡ ነው ፡ እንደ ፡ እግዚአብሔር ፡፡ እንደችም ፡ ካልነበ

ረ ፡ አንደችም ፡ ባልሆነ ፡፡ በዚች ፡ ሥጋዊት ፡ ጥበባቸው ፡ ላ
ይ ፡ የክርስቲያን ፡ መምህራን ፡ ሃይማኖታቸውን ፡ ገለጹ ፡
እንዲህ ፡ ሲሉ ፡፡ አእምሮ ፡ ሁሉ ፡ የማያስጠልቀው ፡ ነገር ፡
የሰውም ፡ ማሰብ ፡ የማይደርስበት ፡ በሃይማኖት ፡ በልባ
ችን ፡ እንቀበለዋለን ፡ እግዚአብሔር ፡ አንዳችን ፡ እንደ
ፈልግ ፡ ምንም ፡ ይፈጥርበት ፡ ዘንድ ፡፡ ከዘላለም ፡ የሚኖ
ርም ፡ እግዚአብሔር ፡ ብቻ ፡ ነውና ፡፡ እርሱም ፡ አንዳች ፡
ሳይሆን ፡ ዓለምን ፡ ሁሉ ፡ በቃሉ ፡ ፈጠረው ፡፡

አሁንም ፡ ሌላ ፡ ሳች ፡ ተነሣ ፡ እርሱም ፡ ሀርሞጌኔስ ፡
የሚሉት ፡፡ ትምህርቱም ፡ እንዲህ ፡ ነበረ ፡፡ ዓለም ፡ ሳይ
ፈጠር ፡ አንዳች ፡ ካልሆነ ፡ ምንም ፡ ክፉ ፡ ባይነሣ ፡፡ ፍጥረ
ትም ፡ ሁሉ ፡ እንደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ፈቃድ ፡ በጎ ፡ በሆነ ፡፡
ባለምም ፡ ያለ ፡ ክፉ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ አይ
ደለም ፡ ከፍጥረት ፡ ሁሉ ፡ በፊት ፡ ከሚሆን ፡ ከማቴርያ ፡
እንጂ ፡፡

ኢሬኔዎስና ፡ ተርቱልያኑስም ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ ተከራከሩ ፡
የመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ነገር ፡ ብቻ ፡ ሲያውጡበቅ ፡ ያለ ፡ ሌላ ፡
ፊሎሶፊያ ፡፡

ኦሪጌኔስ ፡ ግን ፡ ከዚያ ፡ ይልቅ ፡ አሰበ ፡ በመጽሐፍ ፡ ቅዱ
ስም ፡ አልኖረም ፡፡ እርሱም ፡ እንዲህ ፡ አለ ፡፡ እግዚአብ
ሔር ፡ ከቶ ፡ ዝምብሎ ፡ ሳይሰራ ፡ አልኖረም ፡፡ ይህ ፡ ዓለም
ም ፡ በጊዜው ፡ ተፈጠረ ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ እንደለ ፡፡ ነገ
ር ፡ ግን ፡ ከዚህ ፡ ዓለም ፡ አስቀድሞ ፡ ሌላ ፡ ፍጥረትም ፡ ነ
በረ ፡፡ እግዚአብሔርም ፡ ከዘላለም ፡ ልጁን ፡ እንደ ፡ ወለ
ደ ፡ እንዲሁም ፡ ወትሮ ፡ በልጁ ፡ ይገለጽ ፡ ነበረ ፡፡

በዚህ ፡ ነገርም ፡ ሜቶዲዩስ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ከኦሪጌኔስ ፡
ጋራ ፡ ተጻላ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ የኦሪጌኔስን ፡ ነገር ፡ አላስተዋለም
ና ፡ አላሸነፈበትምም ፡፡

ስለ ፡ ...

በዚያ ፡ ዘመንም ፡ የሥ...
ቲያን ፡ ገና ፡ አልበሰለም...
ግን ፡ በመጽሐፍ ፡ ቅዱስ...

ምህሬን ፡ ታወቀ ፡፡ ይህ ፡ ትምህርትም ፡ ከመድኃኒታችን ፡ ትምህርት ፡ ጋራ ፡ ተሰማማ ፡ እግዚአብሔር ፡ የሰው ፡ ፈጣሪና ፡ ማደን ፡ ቀደኸም ፡፡ እርሱም ፡ አብና ፡ ልጅ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስም ፡፡ የካይማኖትም ፡ ትምህርት ፡ በዚህ ፡ መሠረት ፡ ላይ ፡ ተሰራ ፡፡ ደር ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ የዚህ ፡ ነገር ፡ እውነት ፡ ከስሕተት ፡ ጋራ ፡ ሊጋደል ፡ ነበረ ፡፡ መምህሬንም ፡ ሁሉ ፡ አንድ ፡ አልነበረበትም ፡፡

የዚች ፡ ትምርት ፡ ታላቅ ፡ ነገር ፡ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ መለኮት ፡ ነበረ ፡፡ የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ አብ ፡ ጋራ ፡ እንደሆነ ፡፡ በመጽሐፍ ፡ ቅዱስም ፡ ልጅ ፡ ቃል ፡ ተባለ ፡ ማለቱም ፡ ይህ ፡ ነው ፡፡ ሰው ፡ ሲናገር ፡ ያልታየች ፡ ነፍሱ ፡ በቃሉ ፡ እንድትገለጽ ፡ እንደሁም ፡ ያልታየ ፡ አምላክ ፡ በክርስቶስ ፡ ይገለጻል ፡፡ ስለ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቃልም ፡ ባይሁድና ፡ ባረማውያን ፡ ዘንድ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ትምህርት ፡ ነበረ ፡፡ የክርስቲያንም ፡ መምህሬን ፡ ከርሳቸው ፡ አንዳንድ ፡ ነገር ፡ ሲቀበሉ ፡ ከካይማኖት ፡ ነገርም ፡ ጋራ ፡ ሲደበልቁት ፡ የካይማኖት ፡ ትምህርት ፡ ተጉደችበት ፡፡

አሁንም ፡ መናፈቃን ፡ ተነሡ ፡ የሥላሴን ፡ ትምህርት ፡ የካዱ ፡፡ አንድም ፡ ጵራክስያስ ፡ የሚሉት ፡ ሰማዕት ፡ ነበረ ፡ አስቀድሞ ፡ በማርቆስ ፡ አውሬልዩስ ፡ ዘመን ፡ መከራ ፡ የተቀበለ ፡ ስለ ፡ ካይማኖት ፡፡ እርሱም ፡ መናፈቅ ፡ ሆነ ፡ እንደህ ፡ ሲል ፡፡ ክርስቶስ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ አብ ፡ ዘንድ ፡ አይለይም ፡ እርሱም ፡ አብ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡፡ ስለ ፡ ሰውነቱ ፡ ብቻ ፡ ልጅ ፡ ይባላል ፡፡ የተወለደም ፡ መከራም ፡ የተቀበለ ፡ የተሰቀለም ፡ የሞተም ፡ አብ ፡ ነው ፡፡ እንደ ፡ ጵራክስያስም ፡ ኖኤቱስ ፡ ከስሚርና ፡ ደግሞ ፡ አስተማረ ፡፡ እርሳቸውም ፡ እንደህ ፡ ሲሉ ፡ ክርስቶስን ፡ ከአብ ፡ ጋራ ፡ ሊያስተካ

መሰላቸው ፡፡

...ወደቱስና ፡ አርቴሞን ፡ ነበ
...ርስቶስ ፡ አምላክ ፡ አይደለ
...ብቻ ፡ በርሱ ፡ በረታች ፡ ከሌ
...ሁሉ ፡ ከሰው ፡ ሁሉ ፡ አ

እንደህም ፡ አንድ ፡ ወገን ፡ ነበረ ፡ አሎጎች ፡ የተባሉ ፡ ማለት ፡ ቃል ፡ የሌላቸው ፡፡ የእግዚአብሔርን ፡ ቃል ፡ የክርስቶስን ፡ የመለኮቱን ፡ ትምህርት ፡ ክደውታልና ፡፡ እርሳቸውም ፡ የዮሐንስን ፡ ወንጌል ፡ አልተቀበሉም ፡ ስለ ፡ ቃል ፡ ትናገራለችና ፡፡

ደግሞም ፡ ጳውሎስ ፡ ከሳሞሰታ ፡ የዚህ ፡ ወገን ፡ ሰው ፡ ነበረ ፡፡ እርሱም ፡ ባመት ፡ ፪፷፡፡ የሚያህል ፡ ያንጾኪያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ነበረ ፡፡ እርሱም ፡ የጼኖቢያ ፡ የጳልሚራ ፡ ንግሥት ፡ ወዳጅ ፡ ነበረ ፡ ያለምን ፡ ክብርና ፡ መርዓት ፡ ከክርስቶስ ፡ ፍቅር ፡ ይልቅ ፡ ወደደ ፡ ክርስቶስም ፡ ከሌላ ፡ ሰው ፡ አይበልጥም ፡ አለ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ኃይል ፡ እንጂ ፡ በርሱ ፡ ከሌላ ፡ ሰው ፡ ይልቅ ፡ የበረታች ፡፡

ባንደትም ፡ ባመት ፡ ፪፷፫፡ በንጾኪያ ፡ በተሰበሰበች ፡ ሲኖደስ ፡ ቄስ ፡ መልኪዮን ፡ የጳውሎስን ፡ ስሕተት ፡ ገለጸ ፡፡ እርሱ ፡ ግን ፡ አልተሻረም ፡፡ ጼኖቢያ ፡ ወዳቀለችና ፡፡ አውሬልያኑስ ፡ ቄሣር ፡ ግን ፡ ባሸነፈት ፡ ጊዜ ፡ ሻረው ፡፡

ቤርሎስም ፡ የቦስራ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ናፈቀ ፡ እንደህ ፡ ሲል ፡፡ የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ አልተወለደም ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ባሕሪ ፡ ዘንድ ፡ ብልጭልጭ ፡ ሳይፈስ ፡ ወደ ፡ ሰው ፡ ገላ ፡፡ ባመት ፡ ፪፵፱፡ ሲኖደስ ፡ ስለርሱ ፡ ተሰበሰቦች ፡ በቄሣርያ ፡ ከዚያም ፡ ኦሪጌኔስ ፡ ከቤሮሎስ ፡ ጋራ ፡ ሲሙጉት ፡ ቤርሎስ ፡ አዝኖ ፡ ወደ ፡ ሃይማኖት ፡ ተመለሰ ፡፡

እንደህም ፡ ሳቤልዩስ ፡ ባፍሪቃ ፡ የነበረ ፡ ባመት ፡ ፪፶፡፡ የሚያህል ፡፡ የርሱም ፡ ትምርት ፡ ስለ ፡ ሥላሴ ፡ እንደህ ፡ ነበር ፡፡ አብና ፡ ልጅ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ አንድ ፡ ባሕሪ ፡ ናቸው ፡ አንድ ፡ አካልም ፡፡ ነገ[illegible]
በ፫፡ መልክ ፡ ተገለጸ ፡ በፍጥረ[illegible]
ደስም ፡ ፀሐይ ፡ ደግሞ ፡ እን[illegible]
ገለጽ ፡ በፀሐይ ፡ ባሕሪ ፡ በመ[illegible]

ከለዚህ ፡ መናፍቃን ፡ ት[illegible]
ህርት ፡ ተለዩች ፡፡ አንድ [illegible]

ክ ፡ ነው ፡ አሉ ፡፡ እርሱም ፡ እግዚአብሔር ፡ አብ ፡፡ ከር ሱም ፡ ከዘላለም ፡ ተወለደ ፡ ፍጥረት ፡ ሁሉ ፡ ሳይፈጠር ፡ የ እግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ ባሕርዩውም ፡ አንድ ፡ ነው ፡ ከእ ግዚአብሔር ፡ አብ ፡ ጋራ ፡ አካሉ ፡ ግን ፡ ለብቻው ፡ ነው ፡፡ በርሱም ፡ የማይታይ ፡ አምላክ ፡ ይገለጻል ፡ በርሱም ፡ ፍጥ ረት ፡ ሁሉ ፡ ተፈጠረ ፡፡ ስለዚህም ፡ የእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ይባላል ፡ ለዘላለምም ፡ ይኖራል ፡፡

በዚህ ፡ ነገርም ፡ አብያት ፡ ክርስቲያናት ፡ ሁሉ ፡ አንድ ፡ ነበረ ፡፡ ታናሽ ፡ መለየት ፡ ግን ፡ አልቀረም ፡ በምሥራቅና ፡ በምዕራብ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ መኻከል ፡፡

በምስራቅ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናትም ፡ መኻከል ፡ የኦሪ ጌኔስ ፡ ትምርት ፡ እጅግ ፡ ተዘረጋች ፡፡ እግዚአብሔር ፡ በዳ ዊት ፡ አፍ ፡ ሲል ፡፡ አንተ ፡ ልጄ ፡ ነህ ፡ ዛሬ ፡ ወለድሁህ ፡፡ ኦሪጌኔስ ፡ ይህ ፡ ዛሬ ፡ ያለ ፡ ጊዜ ፡ ያለ ፡ ዘመንም ፡ ነው ፡ ከ ዘላለም ፡ አለ ፡፡ ደግ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ ከአብ ፡ ባ ሕሪ ፡ እንደ ፡ ተወለደ ፡ አላለም ፡ ያምላክ ፡ ባሕሪ ፡ እንደ ይከፈል ፡ ብሎ ፡፡ አብንና ፡ ልጅን ፡ አላስተካከለም ፡ እር ሱ ፡ በርሳቸው ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ ልጅና ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከፍጥረት ፡ ሁሉ ፡ ከፍ ፡ እንዲሉ ፡ እንዲሁም ፡ አብ ፡ ከ ፍ ፡ ይላል ፡ ከርሳቸው ፡፡ ስለዚህም ፡ ኦሪጌኔስ ፡ እንዲህ ፡ አለ ፡፡ ወደ ፡ ልጅ ፡ እንጸልይ ፡ ዘንድ ፡ አይገባነም ፡ ወደ አብ ፡ ብቻ ፡ እንጅ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ በልጁ ፡ በየሱስ ፡ ክርስቶ ስ ፡ ስም ፡፡

ተርቱልያኑስ ፡ ግን ፡ መለየት ፡ አላደረገም ፡ ባካል ፡ እን ጅ ፡ በባሕሪ ፡ ቍጥር ፡ ሁላቸው ፡ አንድ ፡ ናቸው ፡ አለ ፡፡ ደ ግ ፡ ልጅ ፡ ከአብ ፡ በታች ፡ ነው ፡ አለ ፡፡ እንዲህም ፡ የምዕ ራብ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡፡

ባን ... ፫፳፭፤ በተሰበሰቡት ፡ ሲኖዶስ ፡ የ
... ግሙ ፡ አንድ ፡ ነገርንም ፡ ረገ
... ፡ የተቀበሉ ፡ ቢኒቂያ ፡ እርሱ
... በባሕሪ ፡ አንድ ፡ የሚሆን ፡፡
... ጅ ፡ ከአብ ፡ ጋራ ፡፡ እንዲህ
... ፡ ሁሉ ፡ ይለወጣል ፡ የተ

ፈጽሞ ፡ ነገር ፡ የለምና ፡ ከሰማይ ፡ በታች ፡ ከእግዚአብሔ
ር ፡ ነገር ፡ በቀር ፡፡

እንዲሁም ፡ ዲዮናስዮስ ፡ የእስክንድርያ ፡ ኤጲስቆጶ
ስ ፡ የኦሪጌኔስ ፡ ደቀ ፡ መዝሙር ፡ የነበረ ፡ በሳቤልያኖች ፡
ላይ ፡ ሲጽፍ ፡ ሆሞውስዮንን ፡ ረገመ ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡
የሮም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ዲዮናስዮስ ፡ በጽፈቱ ፡ ስለዚህ ፡
ገሠጸው ፡፡ የእስክንድርያም ፡ ዲዮናስዮስ ፡ የነገረን ፡ ማለ
ት ፡ ለወንድሙ ፡ ለሮም ፡ ዲዮናስዮስ ፡ ከፈተለት ፡ በትሕ
ትናም ፡ በፍቅርም ፡ ይህነን ፡ ነገርን ፡ ትቶ ፡ ዕርቀ ፡ ጸና ፡፡

ስለ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ግን ፡ ትምርታቸው ፡ ገና ፡ አል
በሰለችም ፡፡ እርሳቸውም ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ስጥወታ ፡
ታላቅ ፡ ክፍል ፡ የተቀበሉ ፡ በልባቸው ፡፡ ዩስቲኑስ ፡ ሰማዕ
ትም ፡ አለ ፡፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ የእግዚአብሔር ፡ መልአ
ክ ፡ ነው ፡ ከየሱስ ፡ ክርስቶስም ፡ የተላከ ፡ የእግዚአብሔ
ር ፡ ኃይል ፡ ከክፉ ፡ መንፈስ ፡ ምእምናንን ፡ የሚጠብቅ ፡፡
ኦሪጌኔስም ፡ ይላል ፡፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ የጸጋ ፡ ስጥወታ ፡
ሁሉ ፡ ምንጭ ፡ ነው ፡ መጀመርያም ፡ ባሕሪ ፡ ከእግዚአብ
ሔር ፡ አብ ፡ በልጁ ፡ የተወለደ ፡፡

ስለ ፡ ሰው ፡ ጠባይዕ ፡፡

ይህችም ፡ ትምርት ፡ ከመናፍስት ፡ ትምህርት ፡ ጋራ ፡ ት
ገጠማለች ፡፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ብልዋልና ፡ የዚያ ፡ ዘመን
ም ፡ መምህራን ፡ ተቀበሉት ፡ ፪፤ ወገን ፡ መናፍስት ፡ እንዳ
ሉ ፡ በጎችና ፡ ክፎች ፡ እርሳቸውም ፡ መላእክትና ፡ ሰይጣ
ናት ፡፡ በጎ ፡ ሰዎችም ፡ አንድነት ፡ እንዳላቸው ፡ ከመላእ
ክት ፡ ጋራ ፡ ክፎችም ፡ አንድነት ፡ እንዳላቸው ፡ ከሰይጣ
ናት ፡ ጋራ ፡፡ በሰይጣንም ፡ ማሳት ፡ ኃጢአትና ፡ ሞት ፡ ወደ ፡
ዓለም ፡ እንደ ፡ ገባ ፡፡

በዚህ ፡ ነገርም ፡ በትምህርት ፡ ስለ ፡ ክፉ ፡ ተከራከሩ ፡ ከ
ግኖስቲኮች ፡ ጋራ ፡፡ ግኖስቲኮች ፡ ክፉ ፡ ሁሉ ፡ በግድ ፡ ከማ
ቴርያ ፡ ከሂሌም ፡ መጣ ፡ ብለዋልና ፡፡ የክርስቲያን ፡ መም
ህራን ፡ ግን ፡ የመጽሐፍ ፡ ቅዱስን ፡ ትምህርት ፡ ሊያስትም

ሯ ፡ ነበረ ፡ ክፉ ፡ ሁሉ ፡ እንደልመጣ ፡ ፍቃድ ፡ ባላቸው ፡ ፍትረቶች ፡ በፈቃደቸው ፡ እንጅ ፡፡

ተርቱልያኑስም ፡ አለ ፡፡ አደም ፡ በተፈጠረ ፡ ጊዜ ፡ ኃይ ል ፡ ሁሉ ፡ ነበረለት ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ምሳሌ ፡ በመንፈ ሱ ፡ ይገልጽ ፡ ዘንድ ፡፡ ይህ ፡ ኃይል ፡ ግን ፡ አልተገለጸም ፡፡ በ ፈቃደ ፡ ሊገልጸው ፡ ነበረ ፡ እንጅ ፡፡ የእግዚአብሔርም ፡ ስ ራ ፡ በሰው ፡ ልብ ፡ ስለ ፡ ንጽሕናው ፡ ገና ፡ ባንደች ፡ አልተከ ለከለም ፡፡ በእግዚአብሔር ፡ አንድነትም ፡ ከኖረ ፡ የእግዚ አብሔርንም ፡ ምሳሌ ፡ በጠባዩ ፡ ከሰራ ፡ ባልሞተ ፡ ወደ ፡ ዘ ላለም ፡ ሕይወት ፡ ደህንነት ፡ ሁሉ ፡ ወደ ፡ መላችባት ፡ በደረ ሰ ፡፡ መጀመርያውም ፡ ኃጢአቱ ፡ ይህ ፡ ነበረ ፡ ሰው ፡ ፈቃደ ን ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ፈቃድ ፡ በታች ፡ እንደላደረገ ፡ በላዩ ው ፡ እንጅ ፡ በዚህ ፡ ኃጢአትም ፡ ሰው ፡ ከኃጢአትና ፡ ከጥ ፋት ፡ መግዛት ፡ በታች ፡ ተገዛ ፡፡ ኃጢአትም ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ወደ ፡ ሰው ፡ ጠባይዕ ፡ ከገባ ፡ በኋላ ፡ ጠባዩን ፡ ሁሉን ፡ አረ ኩሰ ፡ መለዮትም ፡ አደረገበት ፡ በእግዚአብሔር ፡ አንድነት ፡ ፈንታ ፡፡ ከእግዚአብሔር ፡ መንፈስ ፡ ጋራ ፡ የነበረች ፡ ከሰይ ጣን ፡ ጋራ ፡ አንድነት ፡ ሆነችለት ፡፡ የሰውም ፡ ሁሉ ፡ አባ ት ፡ ኃጢአቱን ፡ አሳልፎ ፡ ለትውልደ ፡ ሁሉ ፡ አስቀረው ፡፡ የአደም ፡ ነፍስ ፡ የሰው ፡ ሁሉ ፡ ምንጭ ፡ ነበረችና ፡ የሰው ፡ ነፍስ ፡ ሁሉ ፡ በዘር ፡ መጠን ፡ ባደም ፡ ኑራለችና ፡፡ በዚህ ም ፡ ኃጢአት ፡ በጉነት ፡ ሁሉ ፡ በጣም ፡ አልጠፈም ፡ የእግ ዚአብሔር ፡ ስራ ፡ ነውና ፡ ተጨለመ ፡ እንጅ ፡፡ ከእግዚአብ ሔር ፡ ዘንድም ፡ የሚሆን ፡ አይጠፋም ፡ ይጨለማል ፡ እን ጅ ፡ መጨለም ፡ ይችላልና ፡ እግዚአብሔር ፡ አይደለምና ፡፡ መጥፋት ፡ ግን ፡ አይቻለም ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ዘንድ ፡ ነው ና ፡፡ እግዚአብሔርም ፡ ብቻ ፡ ያለ ፡ ኃጢአት ፡ ነው ፡ ክርስ ቶስም ፡ በሰውነቱም ፡ ያለ ፡ ኃጢአት ፡ ነው ፡፡ ክርስቶስ ፡ ደ ግሞ ፡ አምላክ ፡ ነውና ፡፡ ስለዚህም ፡ የሰው ፡ ነፍስ ፡ ሁሉ ፡ ያለ ፡ ዕደ ፡ አይደለችም ፡ ሁሉ ፡ ያለ ፡ በጎ ፡ ዘር ፡ አይደለች ምና ፡፡ ደሮ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ጸጋ ፡ የሰው ፡ የከፋውን ፡ ጠባዩን ፡ መልወጥ ፡ ይችላል ፡፡

የስክንድርያም ፡ ክሌሜንቶስ ፡ እንደሀ ፡ አለ ፡፡ ሰው ፡ በ

ፈቃዱ ፡ በኀይሉም ፡ ብቻ ፡ ኃጢአትን ፡ ማሸነፍ ፡ አይችል
ም ። በልቡ ፡ ሁሉ ፡ ግን ፡ ቢጋደል ፡ እግዚአብሔር ፡ ኀይሉ
ን ፡ ይሰጠዋል ፡ በርሱም ፡ ያሸንፋል ።

ኦሪጌኒስም ፡ ኃጢአት ፡ ሁሉ ፡ ከፍጥረት ፡ መለየት ፡ እን
ደ ፡ ተነሣ ፡ መሰለው ። ፍጡራንም ፡ ሁሉ ፡ በመጀመርያ ፡
አንድ ፡ እንደ ፡ ሆኑ ፡ በኋላም ፡ እንደ ፡ ተለዩ ፡ እርሱ ፡ በር
ሳቸው ፡ ሁሉም ፡ ብችነቱን ፡ ፈለገ ። አሁንም ፡ ፍጥረት ፡
ሁሉ ፡ በነ ፡ ነበረ ፡ እንደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ግን ፡ አይደለ
ም ። እግዚአብሔርም ፡ ብቻ ፡ በራሱ ፡ በነ ፡ ነው ፡ ፍጥረት ፡
ግን ፡ በእግዚአብሔር ፡ ብቻ ፡ በነ ፡ ነው ። መኖሩ ፡ ሁሉ ፡ ከ
እግዚአብሔር ፡ ነውና ። ለብቻውም ፡ መኖር ፡ ለራሱም ፡
መኖር ፡ በፈለገ ፡ ጊዜ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ተለየ ፡ ኃጢአት
ም ፡ ተነሣ ። አሁንም ፡ የእግዚአብሔር ፡ የጥበቡና ፡ የኀይ
ሉ ፡ ስራ ፡ ይህ ፡ ነው ፡ መለየትን ፡ ኃጢአትንም ፡ ጥፋትን
ም ፡ ሁሉን ፡ ይሸር ፡ ዘንድ ። ኦሪጌኒስም ፡ እንደዚህ ፡ አለ ።
በወደቀ ፡ ሰው ፡ በጠበዩ ፡ ፫፤ ጠባያት ፡ ናቸው ። የመንፈ
ስ ፡ የነፍስም ፡ የሥጋም ። ከእግዚአብሔር ፡ የወጣ ፡ መን
ፈሳዊ ፡ ነው ። ከዚህ ፡ ዓለም ፡ ሕይወትም ፡ የወጣ ፡ ነፍሳ
ዊ ፡ ነው ። ከሥጋም ፡ የሚወጣ ፡ ሥጋዊ ፡ ነው ። እሊህ ፡
፫ም ፡ በሰው ፡ ሁሉ ፡ ይገኛሉ ፡ ባንድም ፡ አንድ ፡ በሌላም ፡
ሌላ ፡ ከርሳቸው ፡ ይገዛል ።

ስለ ፡ ሰው ፡ ማደን ።

በዚያ ፡ ዘመንም ፡ ከግኖስቲኮች ፡ ጋራ ፡ በመከራከር ፡ አ
ንደንድ ፡ ብርሃን ፡ አገኙ ፡ በዚች ፡ ትምርት ፡ ደግሞ ። ከለ
ዚያ ፡ ግኖስቲኮች ፡ ጋራም ፡ ሲከራከሩ ፡ የክርስቶስ ፡ ገላ ፡
የሥጋ ፡ ገላ ፡ አልነበረም ፡ የኤቴር ፡ እንጅ ፡ ወይስ ፡ የሥ
ጋ ፡ ገላ ፡ ምሳሌ ፡ ብቻ ፡ ያሉ ፡ ወይስ ፡ ክርስቶስ ፡ በመለኮ
ቱ ፡ ብቻ ፡ አደነ ፡ በሰውነቱ ፡ አይደለም ፡ ብለው ። እር
ሳቸው ፡ የመጽሐፍ ፡ ቅዱስን ፡ ትምህርት ፡ ስለ ፡ ሰውነቱ ፡
እውነት ፡ አጸኑባቸው ።

ኢግናጥዩስም ፡ ግኖስቲኮችን ፡ እንደዚህ ፡ አለ ። የላን
ት ፡ ክርስቶስ ፡ መትሐት ፡ ነው ። ተርቱልያኑስም ፡ ደቄ

ቶችን ፡ አላቸው ። ምነው ፡ ክርስቶስን ፡ እኩል ፡ አሰትን ፡ ታደርጉታላችሁ ። እርሱስ ፡ በጣም ፡ እውነት ፡ ነበረ ።

የዚያን ፡ ዘመንም ፡ ክርስቲያን ፡ ክርስቶስ ፡ በገላው ፡ ያልተዋበ ፡ መሰላቸው ። ክርስቶስ ፡ በባርያ ፡ መልክ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ጳውሎስ ፡ እንዲል ፡ ፊልጵስዩስ ፡ ፪።

የስክንድርያ ፡ ክሌሜንቶስ ፡ ግን ፡ ክርስቶስ ፡ በውነት ፡ ያልታመመ ፡ በጠባዩ ፡ በፈቃዱ ፡ ብቻ ፡ ሕማምን ፡ የተቀበለ ፡ መሰለው ።

ኢሬኔዎስም ፡ እንደሀ ፡ አለ ። በክርስቶስ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ የሰውን ፡ ገላ ፡ ብቻ ፡ ተቀበለ ፡ የሰውን ፡ ነፍስ ፡ አይደለም ፡ በነፍስም ፡ ስፍራ ፡ መለኮቱ ፡ ሆነ ።

ዩስቲኑስ ፡ ሰማዕትም ፡ ሰውን ፡ በ፫፤ ክፍል ፡ ክፍሎት ፡ ሥጋ ፡ ነፍስም ፡ መንፈስም ፡ የክርስቶስ ፡ ነፍስና ፡ ሥጋ ፡ የሰው ፡ ጠባይዕ ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ አለ ፡ በመንፈሱግ ፈንታ ፡ ቃል ፡ እንደ ፡ ሆነ ።

ተርቱልያኑስ ፡ ግን ፡ እንደሀ ፡ አለ ። ክርስቶስ ፡ የሰውነታችነን ፡ ጠባይዕ ፡ ሁሉ ፡ ከኃጢአት ፡ በቀር ፡ ተቀበለ ፡ እንደሁም ፡ ቃል ፡ ፈጽሞ ፡ ሰው ፡ ሆነ ። ሰውም ፡ በ፪፤ ክፍል ፡ ብቻ ፡ ይኖራል ፡ በገላና ፡ በነፍስ ።

የኦሪጌኔስ ፡ ትምህርትም ፡ ስለዚህ ፡ የተርቱልያኑስን ፡ ትምህርት ፡ መሰለ ። እርሱ ፡ ግን ፡ ሰውን ፡ በ፫፤ ክፍሎት ፡ ክርስቶስ ፡ ይህነን ፡ ሁሉን ፡ ከጠባያችን ፡ እንደ ፡ ተቀበለ ፡ ብልዋል ። ሌላ ፡ ትምርት ፡ ግን ፡ ለዚህ ፡ አዋቂ ፡ ነበረ ፡ ከመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ጋራ ፡ ያልተሰማማ ።

ስለ ፡ መድኃኒት ።

ኢሬኔዎስም ፡ እንደሀ ፡ ይላል ። የእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ብቻ ፡ አብን ፡ ይገልጽለን ፡ ዘንድ ፡ ቻለው ፡ እኛም ፡ ባልተማርነ ፡ እርሱ ፡ ባለቤቱ ፡ መምህር ፡ ሁኖ ፡ ካልመጣልነ ። ሰው ፡ ሊለምድ ፡ ነበረ ፡ እግዚአብሔርን ፡ በልቡ ፡ ይቀበል ፡ ዘንድ ፡ እግዚአብሔርም ፡ ሊለመድ ፡ ነበረ ፡ በሰው ፡ ማኸል ፡ ያድር ፡ ዘንድ ። በሁለታቸውም ፡ መኻከል ፡ ለመጣ ፡ መኻከለኛ ፡ የሁለታቸው ፡ ዘመድ ፡ ይሆን ፡ ዘን

ድ ፡ ተገባለት ፡ በሁለታቸው ፡ መካከል ፡ አንድነትን ፡ ያደርግ ፡ ዘንድ ፡፡ በዕድሜም ፡ ሁሉ ፡ ሊያልፍ ፡ ነበረ ፡ ዕድሜን ፡ ሁሉን ፡ ሊቀድስ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ምሳሌ ፡ እርሱዋ ፡ ፍጽምት ፡ ቅድስና ፡ የምትሆን ፡፡ በሰውም ፡ ጠባይዕ ፡ ሁሉ ፡ የኀጢአተኛውን ፡ ጠባይዕ ፡ የመሰለ ፡ በኀጢአት ፡ ላይ ፡ ፈረደ ፡፡ ሰውን ፡ ግን ፡ ይመስለው ፡ ዘንድ ፡ አዘዘው ፡፡ የሰው ፡ ወገን ፡ ግን ፡ የሰይጣን ፡ እሥሮች ፡ ነበሩ ፡ ክርስቶስም ፡ ቤዛ ፡ ሁኖ ፡ በእሥሮች ፡ ፈንታ ፡ ተለወጠ ፡፡ ክፉ ፡ በላያችን ፡ ገዛ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ገንዘብ ፡ የነበርነ ፡፡ እግዚአብሔርም ፡ በግድ ፡ አላደነነም ፡ በቅን ፡ እንጂ ፡፡ ግንዘቡን ፡ በተበዣ ፡ ጊዜ ፡፡ ሰው ፡ ሁኖ ፡ የሰውን ፡ ጸላት ፡ ካላሸነፈ ፡ ጸላትም ፡ በቅን ፡ ባልተሸነፈ ፡፡ አምላክም ፡ ሁኖ ፡ መድኀኒትን ፡ ካልሰጠነ ፡ ይህ ፡ መድኀኒት ፡ ባልጸናልነ ፡፡

ዩስቲኑስ ፡ ሰማዕትም ፡ እንደዚህ ፡ ይላል ፡፡ ሕግ ፡ ሰውን ፡ ሁሉን ፡ ረገመች ፡፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ አልቻለምና ፡ በጣም ፡ ይፈጽማት ፡ ዘንድ ፡፡ ክርስቶስ ፡ ግን ፡ ይህነን ፡ መርገም ፡ በኛ ፡ ፈንታ ፡ ተሸክሞት ፡ ከኛ ፡ ዘንድ ፡ አስወገደው ፡፡

ባንድ ፡ መልእክትም ፡ በዚያ ፡ ዘመን ፡ ለደዮግኔት ፡ የተጻፈ ፡ እጅግ ፡ መልካም ፡ እንደዚህ ፡ ይላል ፡ ጻፈው ፡፡ እግዚአብሔር ፡ ያለም ፡ ሁሉ ፡ ጌታና ፡ ፈጣሪ ፡ ሰውን ፡ በመውደድ ፡ ይመላል ፡ በትዕግሥትም ፡፡ እንደዚህ ፡ ነበረ ፡ እንደዚህም ፡ ነው ፡ እንደዚህም ፡ ይሆናል ፡ ለዘላለም ፡ እርሱ ፡ ቻር ፡ የማይቈጣም ፡ እርሱም ፡ ብቻው ፡ በጎ ፡ የሚሆን ፡፡ እርሱም ፡ ታላቁን ፡ የማይናገርም ፡ ምክርን ፡ ተማከረ ፡ ለልጁም ፡ ብቻ ፡ አስታወቀው ፡፡ ይህ ፡ ምክርም ፡ በርሱ ፡ በተሰወረበት ፡ ጊዜ ፡ እርሱ ፡ እኛን ፡ እንደያስብለን ፡ ይመስል ፡ ነበረ ፡፡ ባለፈ ፡ ዘመንም ፡ እንደ ፡ ፈቃዳችን ፡ ተወነ ፡ መመኛታችነን ፡ እንከተል ፡ ዘንድ ፡፡ ይህም ፡ በኀጢአታችን ፡ ደስ ፡ እንዲል ፡ አይደለም ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ በዚያ ፡ ዘመን ፡ ተገልጸናልና ፡ ሕይወታችን ፡ እንደይገባነ ፡ ስለ ፡ ምግባራችን ፡ አሁን ፡ ግን ፡ ስለ ፡ እግዚአብሔር ፡ ጸጋ ፡ እንዲገባነ ፡፡ ድካማችነንም ፡ አለመቻላችነንም ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ መንግሥት ፡ ለመግባት ፡ ከገለጽነ ፡ በኋላ ፡ በእግዚአብሔር ፡

ኃይል ፡ እንድንችለው ፡፡ የኃጢአታችን ፡ ሚዛን ፡ ግን ፡ በመላ ፡ ጊዜ ፡ ፈጽሞም ፡ በተገለጸ ፡ ጊዜ ፡ ሥቃይና ፡ ሞት ፡ ይመወዜያችን ፡ ሁና ፡ እንዲጠብቀን ፡ እርሱ ፡ አልጸላነም ፡ አላወጣነምም ፡ ታገሠ ፡ እንጂ ፡፡ እርሱ ፡ ባለቤቱ ፡ ኃጢአታችነን ፡ በላየው ፡ ወስዷ ፡ እርሱም ፡ ባለቤቱ ፡ አንድ ፡ ልጁን ፡ በፈንታችን ፡ ቤዛ ፡ አድርጎት ፡ ለወጠው ፡ እርሱን ፡ ቅዱሱን ፡ በኃጢአት ፡ ፈንታ ፡፡ ምንድር ፡ ነበረና ፡ ሌላ ፡ ኃጢአታችነን ፡ መሸፈን ፡ የቻለው ፡ ከጽድቁ ፡ በቀር ፡፡

ለለዚያም ፡ ክርስቲያን ፡ መደንና ፡ መቀደስ ፡ የተሰማማ ፡ ነበረ ፡፡ ክርስቶስ ፡ ንጉሥ ፡ ሁና ፡ ተቈጠረ ፡ የሰይጣንን ፡ መንግሥት ፡ ያፈረሰ ፡ የተማረኩትንም ፡ አርነት ፡ ያወጣቸው ፡፡ እንደሁም ፡ የሰይጣን ፡ ወታደር ፡ በፊት ፡ የነበረ ፡ አሁን ፡ የክርስቶስ ፡ ወታደርና ፡ ካህናት ፡ ሆኑ ፡፡

የሮም ፡ ክሌሜንቶስ ፡ እንደሀ ፡ ይላል ፡፡ ምንድር ፡ እንኪያ ፡ ልናድርግ ፡ ወንድሞቼ ፡ ሆይ ፡፡ ልንታክትን ፡ በበጐነት ፡ ፍቅርንም ፡ ልንተውን ፡፡ ይሀ ፡ እግዚአብሔር ፡ አይተው ፡ ከቶ ፡ ይሆንብን ፡ ዘንድ ፡፡ በማይታከት ፡ ልብ ፡ በሚቃጠልም ፡ መንፈስ ፡ በጎ ፡ ነገርን ፡ ሁሉን ፡ እናድርግ ፡ ዘንድ ፡ ልንጋደል ፡ እንጂ ፡፡ የሁሉ ፡ ፈጣሪና ፡ ጌታ ፡ በስራው ፡ ደስ ፡ ይላልና ፡፡

የዲዮግኔትም ፡ መልእክት ፡ ጻፊ ፡ እንደሀ ፡ ይላል ፡፡ ምን ፡ ያሀል ፡ ደስ ፡ ትላለሀ ፡ ይሀነን ፡ መድኃኒትሀን ፡ ብታውቅ ፡ እንደትም ፡ እጅግ ፡ ትወደዋለሀ ፡ እርሱን ፡ አስቀድሞ ፡ እጅግ ፡ ብርቱ ፡ የወደደሀ ፡፡

ይሀም ፡ ሁሉ ፡ በሃይማኖት ፡ እንዲሆን ፡ ኢሬኔዎስ ፡ አስተማረ ፡፡

ስለ ፡ ፍጻሜ ፡፡

በዚሀ ፡ ዘመንም ፡ ብዙ ፡ ክርስቲያኖች ፡ ተስፋ ፡ አደረጉ ፡ ዓለም ፡ ፯፤ ሺሀ ፡ አመት ፡ ከኖረ ፡ በኋላ ፡ ክርስቶስ ፡ እንደመጣ ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ሰንበት ፡ ማለት ፡ የረፍት ፡ ዘመን ፡ እንደሰጥ ፡ ዓለምም ፡ ሁሉ ፡ የክርስቶስ ፡ ሃይማኖትና ፡ ምስጋና ፡ እንደመላበት ፡፡ ይሀነን ፡ ካመኑት ፡ ክ

ርስቲያን ፡ ጳጵያስ ፡ ኢሬኔዎስም ፡ ዩስቲኑስ ፡ ሰማዕትም ፡ ኔጶስም ፡ ነበሩ ፡፡ የስክንድርያ ፡ የሮምም ፡ መምህራን ፡ ግን ፡ አልተቀበሉትም ፡፡

ስለ ፡ ትንሣኤም ፡ አስተምረው ፡ ካግኖስቲኮች ፡ ጋራ ፡ በመጋደል ፡ ጸኑ ፡፡ ግኖስቲኮችም ፡ ማቴርያን ፡ ሁሉን ፡ ያጠፉ ፡ ዘንድ ፡ ነበሩ ፡ ስለዚህም ፡ የክርስቲያን ፡ መምህራን ፡ አሳደዋቸው ፡፡ ክርስቶስ ፡ የምእምናንን ፡ ሥጋ ፡ ይጠፋ ፡ ዘንድ ፡ እንደደተወው ፡ ያስነሣዋል ፡ እንጅ ፡ ይለውጠውማል ፡ ለተመሰገነ ፡ ገላው ፡ ይመስል ፡ ዘንድ ፡፡

፫፤ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የታላቆች ፡ መምህራንዋ ፡ ታሪክ ፡፡

I. የሐዋርያት ፡ ዘመን ፡ አባቶች ፡፡

1. የሮም ፡ ክሌሜንቶስ ፡፡

ስለርሱም ፡ ጳውሎስ ፡ ይናገራል ፡ ፊልጵስዩስ ፡ ፬፤ ፫፡፡ እርሱም ፡ የሮም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ሆነ ፡፡ እርሱም ፡ ከጻፈ ፡ መጻሕፍት ፡ ፪፤ መልእክቶች ፡ ብቻ ፡ ቀሩልን ፡ ወደ ፡ ቆሮንቶስ ፡ የጻፈ ፡፡ ሌላ ፡ መጽሐፍም ፡ በስሙ ፡ የተጻፈ ፡ በውነት ፡ የርሱ ፡ መጽሐፍ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ አይመስልም ፡፡

2. ሀርማስ ፡፡

ጳውሎስም ፡ ስለርሱ ፡ ጻፈ ፡ በሮሜ ፡ መልእክት ፡ በ፲፮፤ ምዕራፍ ፡፡ ከርሱም ፡ ፩፤ መጽሐፍ ፡ ቀረልን ፡ እረኛ ፡ የተባለ ፡፡

3. 4. ስለ ፡ ኢግናትዩስና ፡ ስለ ፡ ጶሊቃርጶስ ፡ በላይ ፡ ተናገርን ፡፡

II. አጶሎጌቶች ፡፡

የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መምህራን ፡ ስለ ፡ ክርስቲያን ፡ ባረማውያን ፡ ላይ ፡ መጕታው ፡ የጻፉ ፡ ክርስቲያንን ፡ ከመከሰሳቸው ፡ ያነጽዋቸው ፡ ዘንድ ፡፡

1. ካድራቱስ ፡ ወንጌላዊ ፡፡

እርሱም ፡ እንዲህ ፡ አለ ፡፡ የጌታችን ፡ ታምራት ፡ ሁለግ ዜ ፡ ታዩ ፡ እውነት ፡ ነበረና ፡፡ በርሱ ፡ የተፈወሱ ፡ ከሙታ ንም ፡ የተነሡ ፡ ሁለግዜ ፡ በሰው ፡ ማየት ፡ ነበረ ፡ ክርስ ቶስ ፡ በምድር ፡ ሲኖር ፡ ከርገቱም ፡ በኋላ ፡፡ ከርሳቸውም ፡ አያሌ ፡ ወደ ፡ ዘመናችን ፡ ደረሱ ፡፡

2. አሪስቲደስ ፡፡

3. ዮስቲኑስ ፡ ሰማዕት ፡፡

ስለርሱም ፡ በቅድም ፡ ተናገርን ፡፡ እርሱም ፡ ፪፤ መጻሕፍ ትን ፡ ጻፈ ፡ ክርስቲያንን ፡ ካረማውያን ፡ መክሰስ ፡ ያነጻቸ ው ፡ ዘንድ ፡ አንድም ፡ ከትሪፎ ፡ ጋራ ፡ መጫወት ፡ የተባለ ፡፡

4. ታትያኑስ ፡ የዩስቲኑስ ፡ የሰማዕት ፡ ደቀ ፡ መዝሙር ፡፡ ስለርሱም ፡ ተናገርን ፡፡

5. አቴናጎራስ ፡፡

እርሱም ፡ መጽሐፍን ፡ ስለ ፡ ክርስቲያን ፡ ጽፎ ፡ ለቄሣ ር ፡ ለማርቆስ ፡ አውሬልዮስ ፡ ሰጠው ፡፡

6. ሀርምያስ ፡፡

7. ቴዎፊሎስ ፡ ያንጾኪያ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡፡

8. ሄጌሲጶስ ፡፡

እርሱም ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ታሪክ ፡ በ፭፤ መጻሕፍ ት ፡ ጻፈ ፡፡

9. ሚሊቶ ፡ የሰርዴስ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡፡

10. ቅላውዴዎስ ፡ አጶሊናሪስ ፡ የሂራጶሊስ ፡ ኤጲስ ቆጶስ ፡፡

11. ኢሬኔዎስ ፡ በልዮን ፡ በፈረንሳዎች ፡ አገር ፡ ኤጲስቆ ጶስ ፡ የነበረ ፡፡

እርሱም ፡ የጶሊቃርጶስ ፡ ደቀ ፡ መዝሙር ፡ ነበረ ፡፡ እርሱ ም ፡ ከብዙ ፡ መምህራን ፡ በዚያ ፡ ዘመን ፡ ከነበረ ፡ ይበልጣ ል ፡፡ አንዲን ፡ ታላቅ ፡ መጽሐፍን ፡ በመናፈቃን ፡ ላይ ፡ ጻፈ ፡፡

12. ሂጶሊቱስ ፡ የኢሬኔዎስ ፡ ደቀ ፡ መዝሙር ፡፡

13. ተርቱልያኑስ ፡ ባፍሪቃ ፡፡

እርሱም ፡ አረማዊ ፡ በነበረ ፡ ጊዜ ፡ ተናጋሪ ፡ ነበረ ፡ በፍርድ ፡ ልቡም ፡ የቃጠለ ፡፡ የክርስቲያንም ፡ ሃይማኖት ፡ ከተቀበለ ፡ በኋላ ፡ ሁሉን ፡ ለሃይማኖት ፡ ለመታዘዝ ፡ እሺ ፡ ያሰደኘ ፡ ዘንድ ፡ ወደደ ፡፡ እርሱም ፡ ብዙ ፡ መጻሕፍትን ፡ ጻፈ ፡ ወደኛ ፡ የደረሱ ፡ እስካሁን ፡ ድረስም ፡ ፍርያቸውን ፡ የሚያፈሩ ፡፡

14. ቂጵርያኑስ ፡ የከርታጎ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡፡

የርሱንም ፡ ታሪክ ፡ ደግሞ ፡ በላይ ፡ ጻፍነው ፡፡ ከርሱም ፡ የተጻፏ ፡ ብዙ ፡ መጻሕፍት ፡ ደረሱልን ፡፡

15. አርኖቢዩስ ፡፡ ተናጋሪ ፡፡

እርሱም ፡ ከሕልም ፡ የተነሣ ፡ ኃጢአትን ፡ ትቶ ፡ ወደ ፡ ክርስቶስ ፡ ተመለሰ ፡፡ ፯፤ መጻሕፍትንም ፡ ጻፈ ፡ ባረማውያን ፡ ላይ ፡፡

16. ካዩስ ፡፡ 17. ኖዋትያኑስ ፡፡

እሌሀ ፡ ፪፤ በሮም ፡ አንደኛ ፡ ቄስ ፡ አንደኛም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ነበረ ፡፡

18. ሚኑኪዩስ ፡ ፌሊክስ ፡ የሮም ፡ ተናጋሪ ፡፡

19. ቲቱስ ፡ ፍላዊዩስ ፡ ክሌሜንቶስ ፡ የስክንድርያ ፡ ከቴኬቲስ ፡፡

እርሱ ፡ ገና ፡ አረማዊ ፡ በነበረ ፡ ጊዜ ፡ እጅግ ፡ ዕውቀትን ፡ ፈለገ ፡ በብዙ ፡ አገርም ፡ ዞረ ፡ ያገኘው ፡ ዘንድ ፡፡ ብዙ ፡ መምህራንም ፡ ነበሩለት ፡ አንድ ፡ በየላደስ ፡ አንድም ፡ በቀደሌሶርያ ፡ አንድም ፡ በኢጣልያ ፡ አንድም ፡ በሶርያ ፡ በኋላም ፡ ከሁላቸው ፡ የበለጠ ፡ አዋቂ ፡ በምስር ፡ አገኘው ፡ እርሱንም ፡ ጳንቴኖስ ፡፡ ጳንቴኖስም ፡ ከምስር ፡ ከተሰናበተ ፡ በኋላ ፡ ክሌሜንቶስ ፡ በርሱ ፡ ስፍራ ፡ ከቴኬቲስ ፡ ሆነ ፡፡ እርሱም ፡ ክርስቲያንንና ፡ አረማውያንን ፡ ለማስተማር ፡ የጻፈ ፡ እጅግ ፡ ነው ፡፡

20. ኦሪጌኔስ ፡ አደማንቲኖስ ::

እርሱም ፡ በእስክንድርያ ፡ ተወለደ ፡ ባመት ፡ ፻፹፭፡፡ እርሱም ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ከነበሩ ፡ ከክርስቲያን ፡ መምህራን ፡ ሁሉ ፡ ይበልጣል ፡ በውቀቱ ። አባቱና ፡ እናቱም ፡ ክርስቲያን ፡ ነበሩ ። ልጃቸውንም ፡ እግዚአብሔርን ፡ ለመፍራትና ፡ ለመውደድ ፡ አሳደጉት ። አባቱም ፡ ሌዎኒደስ ፡ ልጁን ፡ ዕለት ፡ ዕለት ፡ ከመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ክፍልን ፡ ሊማር ፡ አዘዘው ፡ ኦሪጌኔስም ፡ በርሱ ፡ እጅግ ፡ ደስ ፡ አለው ። የተማረውንም ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ትርጓሜውን ፡ መረመረ ። በዐሽክርነቱም ፡ የክሌሜንቶስ ፡ ደቀ ፡ መዝሙር ፡ ነበረ ። ልቡም ፡ በበጐነት ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ተጋድሎ ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ የክርስቶስን ፡ ነገር ፡ ሳያስተውል ፡ ነፍሱን ፡ ጀንደርቦ ፡ አደረገ ፡ ስለ ፡ መንግሥተ ፡ ሰማያት ፡ ብሎ ። በኋላ ፡ ግን ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስን ፡ ያተኾለ ፡ ባወቀ ፡ ጊዜ ፡ ስለዚች ፡ ስሕተቱ ፡ አዘነ ። የኦሪጌኔስ ፡ አባትም ፡ ሌዎኒደስ ፡ በታሠረ ፡ ጊዜ ፡ ስለ ፡ ሃይማኖትም ፡ በሞት ፡ ጊዜ ፡ እርሱ ፡ ደግሞ ፡ ይሞት ፡ ዘንድ ፡ ፈለገ ። እናቱ ፡ ግን ፡ ከለከለችው ። ሌዎኒደስም ፡ ከሞተ ፡ በኋላ ፡ መኰንን ፡ ከብቱን ፡ ሁሉን ፡ ወሰደ ፡ የኦሪጌኔስም ፡ እናት ፡ ከ፯፡ ልጆችዋ ፡ ጋራ ፡ ተቀመጠች ፡ መምገባቸውንም ፡ ሳነች ። የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ኦሪጌኔስ ፡ ዕድሜው ፡ ፲፰፡ አመት ፡ ሁኖ ፡ በማስተማር ፡ እጅግ ፡ ደከመ ፡ ይረዳት ፡ ዘንድ ። በማሳደድም ፡ ጊዜ ፡ ኦሪጌኔስ ፡ ከቴኬቴስ ፡ ሆነ ፡ በእስክንድርያ ። እግዚአብሔርም ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ ከሞት ፡ ጠበቀው ። በኋላም ፡ ብዙ ፡ አረማውያን ፡ ሲመረምሩ ፡ የክርስቲያንን ፡ ነገር ፡ ከኦሪጌኔስም ፡ ጋራ ፡ ሲመጉቱ ፡ እርሱ ፡ ፊሎሶፊያን ፡ ተማረ ፡ ከአሞኒዮስ ፡ ሰክስ ፡ ያረማውያን ፡ ዕውቀት ፡ መልካም ፡ ያውቅ ፡ ዘንድ ፡ አረማውያንንም ፡ ለክርስቶስ ፡ ይረባ ፡ ዘንድ ፡ ብሎ ። በዚህም ፡ እግዚአብሔርንና ፡ ሰውን ፡ በመውደድ ፡ እግዚአብሔር ፡ እጅግ ፡ ባረከው ፡ ብዙ ፡ ሰዎችም ፡ ከጠቢባን ፡ ወገን ፡ ከታላቆቸም ፡ በትምርቱ ፡ ለሃይማኖት ፡ ተገዙ ። እንዲህም ፡ አንድ ፡ አምብሮስዮስ ፡ የሚሉት ፡ አስቀድሞ ፡ የክርስቲያንን ፡ ሃይማኖት ፡ ስንፍናውን ፡ ይቈጥራት ፡ ነበረ ፡

ኦሪጌኔስን ፡ እስኪሰማ ፡ ድረስ ፡፡ ከርሱም ፡ ተማረ ፡ ክርስ ቲያንም ፡ ሆነ ፡ ገንዘቡንም ፡ ሁሉን ፡ ሰጠ ፡ ኦሪጌኔስን ፡ በ ማስተማሩ ፡ ደረደው ፡ ዘንድ ፡፡ ኦሪጌኔስም ፡ ሸማግሌ ፡ ሲ ሆን ፡ ዕብራይስጥን ፡ ተማረ ፡ ብሉይ ፡ መጽሐፍን ፡ መልካ ም ፡ ያስተውል ፡ ዘንድ ፡ ብሎ ፡፡ ስራውንም ፡ ስለ ፡ መው ደዱ ፡ ኦሪጌኔስ ፡ አደማንቲኖስ ፡ ተባለ ፡ ማለቱም ፡ እንደ ፡ አልማዝ ፡ የሚበርታ ፡፡ ስለ ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስም ፡ ሁሉ ፡ ጻፈ ፡ ትምርቱን ፡ ያስተምር ፡ ዘንድ ፡፡

ነገር ፡ ግን ፡ ኦሪጌኔስ ፡ አንድ ፡ ጸላትን ፡ አገኘ ፡ ስለ ፡ መ ንፈሱና ፡ ስለ ፡ እውቀቱ ፤ የተቀናበት ፡ እርሱም ፡ ዲሚትር ዮስ ፡ የስክንድርያ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡፡ የኦሪጌኔስ ፡ ወዳጆች ፡ የየሩሳሌም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ እስክንድር ፡ የቂሣርያም ፡ ኤ ጲስቆጶስ ፡ ቴዎክቲስቶስ ፡ ለምነውታልና ፡ በቤተ ፡ ክርስቲ ያናቸው ፡ ይሰብክ ፡ ዘንድ ፡፡ እርሱም ፡ ቄስ ፡ አልነበረምና ፡ ቀሰሱት ፡ ባመት ፡ ፪፻፳፰፡፡ ስለዚህም ፡ ዲሚትርዮስ ፡ እጅ ግ ፡ ተቈጣ ፡ ቅዳሴውንም ፡ ሻረ ፡ በሲኖደስም ፡ ገዘተው ፡፡ አሁንም ፡ መለየት ፡ ሆነ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በኦሪጌኔስ ፡ መክንያት ፡፡ የስክንድርያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከሮም ፡ ጋ ራ ፡ ከመካከላቸው ፡ አወጡት ፡ በከናዐን ፡ ግን ፡ በዐረቢ ያም ፡ በፊንቂያም ፡ በአካያም ፡ የነበሩ ፡ አብያተ ፡ ክርስ ቲያናት ፡ ተቀበሉት ፡፡ ኦሪጌኔስ ፡ ግን ፡ የረገሙትን ፡ ጸላቶ ቹን ፡ ባረከ ፡ በክፋም ፡ ፈንታ ፡ በጎን ፡ መለሰላቸው ፡፡ በደኪ ዩስ ፡ ማሳደድም ፡ ሕይወቱን ፡ ሰጠ ፡ ስለ ፡ ሃይማኖት ፡ ባ መት ፡ ፪፻፶፬፤ ዕድሜው ፡ ፷፱፤ አመት ፡ ሲሆን ፡፡

21. ሄራክለስ ፡፡

እርሱ ፡ የኦሪጌኔስ ፡ ደቀ ፡ መዝሙር ፡ ነበረ ፡ ዲሚትርዮ ስንም ፡ በኤጲስቆጶስና ፡ ተከተለ ፡፡

22. ዲዮናስዮስ ፡፡

እርሱም ፡ ደግሞ ፡ የኦሪጌኔስ ፡ ደቀ ፡ መዝሙር ፡ በትም ርት ፡ የክርስቶስም ፡ ደቀ ፡ መዝሙር ፡ በየውሃት ፡ ነበረ ፡ ሄ ራቅለስንም ፡ ተከትሎ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ሆነ ፡ በስክንድርያ ፡ ባመት ፡ ፪፻፵፰፡፡

23. ጎርጎርዮስ ፡ ታውማቱርጎስ ፡ የታምራት ፡ አድራጊ ፡ የተባለ ፡፡

እርሱም ፡ ደግሞ ፡ የኦሪጌኔስ ፡ ደቀ ፡ መዝሙር ፡ ነበረ ፡ በትምርቱም ፡ ሃይማኖትን ፡ ተቀበለ ፡፡ ፳፤ አመት ፡ ከኦሪጌኔስ ፡ ጋራ ፡ ከተቀመጠ ፡ በኋላ ፡ ወደ ፡ ጶንጦስ ፡ ተመልሶ ፡ የጶንጦስ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ሆነ ፡፡ እጅግ ፡ ሰዎችም ፡ በርሱ ፡ ሃይማኖትን ፡ ስለ ፡ ተቀበሉ ፡ እርሱ ፡ ታውማቱርጎስ ፡ ተባለ ፡፡

24. ሜቶድዮስ ፡ የኦሊምጶስ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡፡

25. ጳምፊሎስ ፡ የቂሣርያ ፡ ቄስ ፡፡

እርሱም ፡ የኦሪጌኔስ ፡ ወዳጅ ፡ ነበር ፡፡ ማስተማርያንም ፡ አደረገ ፡ በቂሣርያ ፡ እጅግ ፡ መጻሕፍትንም ፡ ለቀዐ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ቀሳውስት ፡ ሊማሯባቸው ፡፡ ሰውንም ፡ ሁሉን ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስን ፡ መማር ፡ የወደደውን ፡ ረዳ ፡ በዲዮክሌትያኖስ ፡ ስደትም ፡ ሞተ ፡ ስለ ፡ ሃይማኖት ፡ ባመት ፡ ፫፻፱፡፡

26. ፔሲኪዮስ ፡ የምስር ፡ ኤጲስቆጶስ ፡፡

እርሱም ፡ ባመት ፡ ፫፻፫፤ ወይስ ፡ ፫፻፱፤ በዲዮክሌትያኖስ ፡ ስደት ፡ ሞተ ፡፡

የቤት ፡ ክርስቲያን ፡ ታሪክ ፡

ሁለተኛ ፡ ክፍል ፡

ከታላቅ ፡ ቈንስታንቲኖስ ፡ ከመንግሥቱ ፡ መጀመርያ ፡ ጀምሮ ፡

እስከ ፡ ሮም ፡ ጳጳስ ፡ እስከ ፡ ታላቅ ፡ ጎርጎርዮስ ፤

ሙት ፡ ድረስ ፡፡

ከልደት ፡ አመት ፡ ፫፲፪፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፮፻፬፡ ድረስ ፡፡

በዚህ ፡ ዘመን ፡ የነገሡ ፡ ቄሣሮች ፡ እሊህ ፡ ናቸው ፡፡

ታላቅ ፡ ቈንስታንቲኖስ ፡ ካመት ፡ ፫፻፮ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፫፻፴፯ ድረስ ፡፡

ልጆቹም ፡፡ ቈንስታንቲኖስ ፡ ፫፻፴፯ እስከ ፡ ፫፻፵፡፡
ቈንስታንስ ፡ ፫፻፴፯ እስከ ፡ ፫፻፶፡፡
ቈንስታንቲዎስ ፡ ፫፻፴፯ እስከ ፡ ፫፻፷፩፡፡

ዩልያኖስ ፡ የክርስቲያን ፡ ጸላት ፡ ፫፻፷፩ እስከ ፡ ፫፻፷፫፡፡

ዮዊያኖስ ፡ ፫፻፷፫ ፫፻፷፬፡፡

መጀመርያ ፡ ዋለንቲኒያኖስ ፡ በምዕራብ ፡፡

ዋለንስም ፡ በምሥራቅ ፡ ፫፻፷፬ እስከ ፡ ፫፻፸፰፡፡

ግራቲያኖስና ፡ ሁለተኛ ፡ ዋለንቲኒያኑስ ፡ በምዕራብ ፡ ፫፻፸፰ እስከ ፡ ፫፻፹፪፡፡ ታላቅ ፡ ቴዎደስዩስም ፡ በምሥራቅ ፡ ከ፫፻፸፱ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፫፻፺፩ ድረስ ፡፡ ከዚያም ፡ ወዲያ ፡ ቴዎደስዩስ ፡ ብቻውን ፡ ነገሠ ፡ እስኪሞት ፡ ድረስ ፡ ፫፻፺፭፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ መንግሥት ፡ ተከፈለች ፡ በ፪ ልጆቹ ፡፡

አርካድዮስ ፡ በምሥራቅ ፡ ፫፻፺፭ እስከ ፡ ፬፻፰፡፡

ሆኖርዩስ ፡ በምዕራብ ፡ ፫፻፺፭ እስከ ፡ ፬፻፳፫፡፡

ሁለተኛ ፡ ቴዎደስዮስ ፡ በምሥራቅ ፡ ፬፻፰፡፡ እስከ ፡ ፬፻፶፡፡

ሶስተኛ ፡ ዋለንቲኒያኑስ ፡ በምዕራብ ፡ ፬፻፳፭፡፡

ጶልኬሮያ ፡ ንግሥት ፡ ከማርቂያኖስ ፡ ጋራ ፡ ፬፻፶፡፡ እስከ ፡ ፬፻፶፫፡፡

መክሲሙስ ፡ በምሥራቅ ፡ ፫፻፹፭፡፡

ማዮርያኑስ ፡ ፬፻፶፯፡፡

ሌዎን ፡ ትራክስ ፡ ፬፻፶፯፡፡

ሁለተኛ ፡ ሌዎን ፡ ካባቱ ፡ ከዜኖ ፡ ጋራ ፡ ፬፻፸፬፡፡

ሮሙሉስ ፡ አውጉስቱሉስ ፡ የሮም ፡ ኋለኛ ፡ ቄሣር ፡ በምዕራብ ፡፡ በርሱ ፡ ዘመንም ፡ ባመት ፡ ፬፻፸፮ ኦድዋክር ፡ የ

ኀቶች ፡ ንጉሥ ፡ የሮምን ፡ መንግሥት ፡ በምዕራብ ፡ አፍር
ስዋልና ፡ በሮምም ፡ ነገሠ ።

መጀመርያ ፡ አንስታስዮስ ፡ ፬፺፩።
መጀመርያ ፡ ዩስቲኑስ ፡ ፭፲፰።
መጀመርያ ፡ ዩስቲኒያኑስ ፡ ፭፳፯።
ሁሉተኛ ፡ ዩስቲኑስ ፡ ፭፷፭።
ሁለተኛ ፡ ቲቤርዮስ ፡ ፭፸፰።
ማውሬትዮስ ፡ ፭፹፪።

መጀመርያ ፡ ምዕራፍ ።

ስለ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መዝረጋትና ፡ መከራ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ።

፩፤ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መዝረጋትና ፡ መከራ ፡ በሮም ፡ መንግሥት ።

፩፩፤ የሮም ፡ ቄሣሮች ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ያደረጉትን ፡ ነገር ።

በዚህ ፡ ዘመን ፡ በመጀመርያ ፡ ታላቅ ፡ መጋደል ፡ ሆነ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ባሮም ፡ መንግሥት ፡ እስክትገዛ ፡ ድረስ ። ድል ፡ ሳታንሣ ፡ መከራ ፡ ልትቀበል ፡ ነበረች ።

ቄሣር ፡ ጋሌርዮስ ፡ ፫፻፩፤ በሞተ ፡ ጊዜ ፡ ዘመዱ ፡ ካዩስ ፡ ጋሌርዮስ ፡ ዋሌርዮስ ፡ መክሲሚኑስ ፡ በስያ ፡ ሁሉ ፡ ነገሠ ። እርሱም ፡ የክርስቲያን ፡ ታላቅ ፡ ጸላት ፡ ነበረ ፡ አሳደዳቸውም ። እርሳቸው ፡ ግን ፡ በክፉ ፡ ፈንታ ፡ በጎ ፡ አደረጉ ፡ በቸነፈርና ፡ በራብ ፡ ጊዜ ፡ የተራቡትን ፡ መገቡ ። ስለዚህም ፡ አረማውያን ፡ የክርስቲያንን ፡ አምላክ ፡ አመሰገኑ ። አያሌ ፡ ክርስቲያንም ፡ ስለ ፡ ሃይማኖት ፡ ሞቱ ፡ በኤሚሳ ፡ በስክንድርያም ፡ ባንጾኪያም ። ይህም ፡ የዚያ ፡ ዘመን ፡ ስደት ፡ መጨረሻ ፡ ነበረ ። ከምዕራብ ፡ ረዴት ፡ መጥታለችና ።

ቈንስታንቲኖስ ፡ ባመት ፡ ፫፻፮፤ ባባቱ ፡ በቈንታንቲዎስ ፡ ኽሎርስ ፡ ፈንታ ፡ ነገሠ ። ስለ ፡ ክርስቲያንም ፡ እንደ ፡ አባቱ ፡ አሰበ ፡ ለራሱም ፡ ባረማውያን ፡ አማልክት ፡ አመነ ፡ መክሴንቲዩስን ፡ እስኪያሸንፍ ፡ ድረስ ። መክሴንቲዩስም ፡ ባለቤቱ ፡ የኢጣልያ ፡ ያፍሪቃም ፡ መንግሥት ፡ ወሰደ ፡ እጅግም ፡ ክፉ ፡ ግፈኛም ፡ ነበረ ። የተገዙትም ፡ ሁሉ ፡ ክርስቲያንና ፡ አረማውያን ፡ ጸሉት ፡ ስለ ፡ ክፋቱ ። ቈንስታንቲኖስም ፡ አዘመተው ። መክሴንቲዩስም ፡ ያረማ

ውያ'ነ ፡ ዐፃምለክ ፡ ሁሉ ፡ ሲያድርግ ፡ አማልክት ፡ ሁሉ ሊረዱት ፡ ብሎ ፡ ቆንስታንቲኖስ ፡ አዝኖ ፡ ተክዞ ፡ እንዴህ ፡ ሲል ፡፡ ማን ፡ ይረዳኛል ፡ እንኪያስ ፡፡ በሌሊትም ፡ በሕልም ፡ ወደ ፡ ምሥራቅ ፡ ሲያይ ፡ የነበልባል ፡ መስቀል ፡ ታየለት ፡ በሰማይ ፡ መልአክም ፡ በአጠገቡ ፡ የሚለው ፡፡ በ ዚህ ፡ አ ሸነፍ ፡፡ በሚመጣም ፡ ቀን ፡ ይችንም ፡ ራእዩን ፡ በሠራዊቱ ፡ ላይ ፡ አየ ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ በሠራዊቱ ፡ ባንዴራ ፡ የ መስቀልን ፡ ምልክት ፡ አስደረገ ፡ ከክርስቶስ ፡ ስም ፡ ጋራ ፡ የመክሴንቲዩስንም ፡ ሠራዊት ፡ መትቶ ፡ ወደ ፡ ሮም ፡ ከተ ማ ፡ ገባ ፡ ምሳሌውንም ፡ በገቢያ ፡ አቆመ ፡ ባንዴራውን ፡ በጁ ፡ የሚዝ ፡ የመስቀል ፡ ምልክት ፡ የነበረበት ፡ ሰታቹ ም ፡ የተጻፈ ፡፡ በዚህ ፡ በሚያድን ፡ ምልክት ፡ በውነተኛ ፡ ድ ፍረት ፡ ምልክት ፡ እኔ ፡ ከተማችሁን ፡ ከግፍ ፡ ቀምበር ፡ አ ደንኋት ፡፡

ከዚያም ፡ በኋላ ፡ ፪፤ ጊዜ ፡ ትእዛዝን ፡ ሰጠ ፡ ለሰው ፡ ሁ ሉ ፡ ሥልጣን ፡ እንዳለው ፡ አምላኩን ፡ እንደ ፡ ወደደው ፡ ያመልክ ፡ ዘንድ ፡ ለመንግሥቱ ፡ ሁሉ ፡ ዕረፍት ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ የሰዎችም ፡ አማልክት ፡ ሁሉ ፡ ለቄሣሮችም ፡ በጎ ፡ እንዲሆኑ ፡፡ በዚህ ፡ ነገርም ፡ ቆንስታንቲኖስ ፡ ከሊኪኒዩስ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ነበረ ፡፡ ሊኪኒዩስም ፡ የቆንስታንቲኖስን ፡ እ ት ፡ ቆንስታንቲያን ፡ ምሽቱ ፡ አድርጎ ፡ አገባት ፡፡ ሊኪኒዩስ ም ፡ በመክሲሚኑስ ፡ ላይ ፡ ጾር ፡ አደረገ ፡ መክሲሚኑስ ም ፡ ጥቂት ፡ ወራት ፡ በኋላ ፡ በጠርሲስ ፡ ሲሞት ፡ ቆንስታን ቲኖስና ፡ ሊኪኒዩስ ፡ ብቻቸውን ፡ ቄሣሮች ፡ ነበሩ ፡፡ አሁን ፡ ግን ፡ እሌህ ፡ ፪፤ ተጻሉ ፡ እርሶ ፡ በርሳቸው ፡ ባመትም ፡ ፫፻፲፬ ቆንስታንቲኖስ ፡ በሊኪኒዩስ ፡ ላይ ፡ አሸነፈ ፡ ነገር ፡ ግ ን ፡ ሁለታቸው ፡ ታረቁ ፡፡ ሊኪኒዩስም ፡ ክርስቲያንን ፡ መ ጽላት ፡ ጀመረ ፡ የመንግሥቱ ፡ ክርስቲያን ፡ ቆንስታንቲኖ ስን ፡ ከርሶ ፡ ይልቅ ፡ የወደዱ ፡ ሲመስለው ፡፡ በኋላም ፡ ባ መት ፡ ፫፻፳፫ ሁለተኛ ፡ ጾር ፡ ሆነ ፡ በለዚህ ፡ ፪፤ መኻከል ፡፡ ቆንስታንቲኖስም ፡ ሊኪኒዩስን ፡ አሸነፎት ፡ ለብቻው ፡ ነገ ሠ ፡ በሮም ፡ መንግሥት ፡ ሁሉ ፡፡ አሁንም ፡ ቆንስታንቲኖ ስ ፡ ለራሱ ፡ ገና ፡ ክርስቲያን ፡ አልሆነም ፡ ደር ፡ የክርስቲ

ያን ፡ አምላክ ፡ ከሌሎች ፡ አማልክት ፡ ሁሉ ፡ የበለጠ ፡ መ
ሰለው ፡፡ በግድም ፡ አረማውያንን ፡ አልከለከለም ፡ ጣዖ
ታትን ፡ በግልጽ ፡ ከማምለክ ፡ ሰውን ፡ ሁሉን ፡ ተወ ፡ እን
ጂ ፡ እንደ ፡ ልማዱ ፡ አምላኩን ፡ ያከብር ፡ ዘንድ ፡፡ ሊኪኒ
ዩስን ፡ ግን ፡ ካሸነፈው ፡ በኋላ ፡ መንግሥቱን ፡ ሁሉን ፡ ለእ
ግዚአብሔር ፡ መግዛት ፡ ሰጠው ፡ ራሱንም ፡ የእግዚአብሔ
ር ፡ ባርያ ፡ ሁኖ ፡ ቊጠረው ፡፡ ደሮ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ማገ
ልገል ፡ በመንፈስና ፡ በውነት ፡ አላወቀም ፡ ስለዚህም ፡ በ
ኃጢአቱ ፡ ኖረ ፡፡ የዚህም ፡ ታላቅ ፡ መክንያት ፡ የዚያ ፡ ዘመ
ን ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ነበሩ ፡፡ ለርሳቸው ፡ አሁን ፡ የሚገባ ፡ ስ
ራ ፡ ይህ ፡ ኑርዋልና ፡ ቆንስታንቲኖስን ፡ በወንጌል ፡ ያስተም
ሩት ፡ ዘንድ ፡ እግዚአብሔርም ፡ የሚፈልገው ፡ ማገልገል ፡
ያሳዩት ፡ ዘንድ ፡ ደሮ ፡ በዚህ ፡ ፈንታ ፡ በማይገባ ፡ መጠን ፡
አከበሩት ፡፡ አንድም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ እንዲህ ፡ አለው ፡፡ እ
ግዚአብሔር ፡ በዚህ ፡ ዓለም ፡ በፍጥረቱ ፡ ሁሉ ፡ ላይ ፡ ሹሞ
ህ ፡ በሚመጣ ፡ ዓለም ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ ጋራ ፡ ትገዛ ፡
ዘንድ ፡ ጊዜ ፡ አለህ ፡፡ ቆንታንቲኖስም ፡ ባለቤቱ ፡ በዚች ፡
ማስመሳል ፡ ተቈጥቶ ፡ ኤጲስቆጶስን ፡ አለ ፡፡ እንዲህ ፡ ያ
ለ ፡ ድፍረት ፡ በእግዚአብሔር ፡ ላይ ፡ እንደይገባ ፡ ደሮ ፡ ለ
ቆንስታንቲኖስ ፡ ሊለምን ፡ እግዚአብሔር ፡ ጸጋውን ፡ እንዲ
ሰጠው ፡ በዚህ ፡ ዓለም ፡ በሚመጣም ፡ የእግዚአብሔር ፡
ባርያ ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡፡

ቆንስታንቲኖስም ፡ የክርስቲያንን ፡ ማምለክ ፡ ከሌላ ፡
ይልቅ ፡ ወደደው ፡ አከበረውም ፡፡ ኤጲስቆጶሳትንም ፡ አ
ከበረ ፡ የተዋቡትንም ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ አሠራ ፡፡
ከብትም ፡ ሰጠ ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በመንግሥቱም ፡ ሁ
ሉ ፡ የክርስቲያን ፡ ሃይማኖት ፡ እንዲገዛ ፡ ወደደ ፡፡ ደሮ ፡ ሰ
ውን ፡ ሁሉን ፡ ሃይማኖትን ፡ ለመቀበለ ፡ አላገደቸውም ፡፡
በማስተማር ፡ እንጂ ፡ በምስክርም ፡ ወንጌልን ፡ ይዘርጉ
ት ፡ ዘንድ ፡ አዘዘ ፡፡ ከጣዖታትም ፡ መቅደሮች ፡ አያሌን ፡
አስፈረሰ ፡ አረማውያን ፡ በርሳቸው ፡ ቂሣርን ፡ በበደሉ ፡ ጊ
ዜ ፡ ስለ ፡ ማምለካቸው ፡ ግን ፡ አይደለም ፡፡ በኒቅያ ፡ በሲ
ኖደስ ፡ ኤጲስቆጶሳትን ፡ መከረ ፡ እንደይቀኑ ፡ እርሱ ፡ በር

ሳቸው ፡ ክብር ፡ ሲያገኙ ፡ በቅናትም ፡ መለየት ፡ እንደያደ
ርጉ ፡ ላረማውያንም ፡ የክርስቶስን ፡ ስም ፡ ሊሰድቡ ፡ መ
ክንያት ፡ እንደይሰጡ ፡፡ አረማውያንም ፡ ወደ ፡ ሃይማኖት ፡
ይደርሳሉ ፡ የክርስቲያን ፡ መሆን ፡ በነገር ፡ ሁሉ ፡ ደግ ፡ ቢመ
ስላቸው ፡፡ ትምርትም ፡ ለሁሉ ፡ እንደይጠቅም ፡ አወቁ ፡፡
አያሌ ፡ ሰዎችም ፡ ሃይማኖትን ፡ ደቀበላሉ ፡ በጊዜ ፡ ምግ
ብ ፡ ቢያገኙ ፡ ከክርስቲያኖች ፡፡ ሌሎችም ፡ እሺ ፡ ይላሉ ፡
ኤጲስቆጶሳት ፡ ከጸላቶቻቸው ፡ ቢጠብቀዋቸው ፡፡ ሌሎች
ም ፡ በነ ፡ እንግድነት ፡ ብትቀበሏቸው ፡፡ ሌሎችም ፡ እ
ጅ ፡ መንሻ ፡ ቢያገኙ ፡፡ ትምርትን ፡ የሚወደ ፡ ጥቂት ፡ ናቸ
ውና ፡ የውነትም ፡ ወደጆች ፡ እጅግ ፡ አይገኙም ፡፡

ቈንስታንቲኖስም ፡ ኤጲስቆጶሳትን ፡ እንደህ ፡ ብሎ ፡ ሲ
መክራቸው ፡ ግብዝነት ፡ ለመብዛት ፡ አገለገለ ፡፡ ብዙ ፡ ሰ
ዎች ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ግብዞች ፡ ሆኑ ፡ እውነተኞች ፡ ክርስ
ቲያኖች ፡ ግን ፡ ጥቂት ፡ ሆኑ ፡፡ ቈንስታንቲኖስም ፡ ባለቤቱ ፡
ከሃይማኖት ፡ ኃይል ፡ በልቡ ፡ ጥቂት ፡ ቀመሰ ፡፡ ዕድሜው ፡
፶፩ ፡ አመት ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ እርሱ ፡ ገና ፡ አልተጠመቀም ፡፡
ኃጢአቱ ፡ እንደይከለከል ፡ ፈርትዋልና ፡፡ በልቡም ፡ ታላቅ ፡
ኃጢአት ፡ ኖረበት ፡፡ ሁለተኛዪቱ ፡ ምሽቱ ፡ ፈውስታ ፡ ልጇ
ን ፡ ክርስጶስን ፡ በመንዝር ፡ መክንያት ፡ ከሰሰች ፡ ስለዚህ
ም ፡ ተቈጥቶ ፡ አስገደለው ፡፡ ሄሌናም ፡ እናቱ ፡ ስለዚህ ፡
በገሠጸቸው ፡ ጊዜ ፡ በኋላም ፡ ያ ፡ መክሰስ ፡ ሐሰት ፡ እንደ ፡
ሆነ ፡ በተገለጸ ፡ ጊዜ ፡ ምሽቱን ፡ ገደለ ፡፡ የቱንም ፡ የቈንስታ
ንቲያ ፡ ልጅን ፡ ደግሞ ፡ አስገደለ ፡ ክፉ ፡ ነገር ፡ ከርሱ ፡ በፈ
ሬ ፡ ጊዜ ፡፡ በዚህ ፡ ሁሉም ፡ በውነተኛ ፡ በልብ ፡ ሃይማኖት ፡
ሰርየትን ፡ ከለመነ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ልቡ ፡ ዕረፍት ፡ ባገ
ኘ ፡ በጣምም ፡ በተለወጠ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ኤጲስቆጶሳቱ ፡ ከ
ኃጢአቱ ፡ እንቅልፍ ፡ አላስነሡትም ፡ የሰውን ፡ ክብር ፡ ወ
ደዋልና ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ትእዛዝ ፡ ይልቅ ፡፡

ቈንስታንቲኖስም ፡ ለሞቱ ፡ እንደ ፡ ቀርብ ፡ ባሰበ ፡ ጊዜ ፡ በኒቆ
ሚደያ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ በኤውሴቢዮስ ፡ ተጠመቀ ፡ ጥቂት ፡
ቀንም ፡ በኋላ ፡ ሞተ ፡ ባመት ፡ ፫፻፴፯ ፡፡ መንግሥቱንም ፡ ለ፫ ፡

ልጆቹ ፡ አሰነበተ ፡ ቈንስታንቲኖስና ፡ ቈንስታንስ ፡ በምዕራብ ፡ ሊገዙ ፡ ቈንስታንቲዎስ ፡ ግን ፡ በምሥራቅ ።

ኋላ ፡ ፪፤ ወንድማማች ፡ ግን ፡ ቈንስታንቲኖስና ፡ ቈንስታንስ ፡ ተጸልተው ፡ ጾርን ፡ አደረጉ ፡ እርሱ ፡ በርሳቸው ፡ ቈንስታንቲኖስ ፡ የሞተበት ፡ ባመት ፡ ፫፻፵።

አሁንም ፡ ቈንስታንቲዎስ ፡ የምሥራቅ ፡ ሁሉ ፡ ጌታ ፡ ሆኖ ፡ ቈንስታንስ ፡ በምዕራብ ፡ ሆነ ። መግኔንቲዩስም ፡ በቈንስታንስ ፡ ላይ ፡ ባመፀ ፡ ጊዜ ፡ ቈንስታንስ ፡ በጾር ፡ ሞተ ፡ ባመት ፡ ፫፻፶። ቈንስታንቲዎስም ፡ የሮም ፡ መንግሥት ፡ ሁሉ ፡ ለብቻው ፡ ጌታ ፡ ሆኖ ፡ ቀረ ። እርሱም ፡ እንደ ፡ አባቱ ፡ ጠቢብ ፡ አልነበረምና ፡ ያረማውያንን ፡ ጣዖት ፡ ማምለክ ፡ በግድ ፡ ሊሽር ፡ ብሎ ፡ ባመት ፡ ፫፻፵፩፤ ትእዛዝ ፡ ሰጠ ፡ እንደህ ፡ የሚል ። የጣዖታት ፡ ሃይማኖት ፡ ይጨረስ ፡ የምሥዋዕታቸውም ፡ ማበድ ፡ ይሻር ። በ፫፻፵፪፤ ሁለት ፡ ቄሣሮች ፡ አዘዙ ፡ ያረማውያን ፡ መቅደስ ፡ ሁሉ ፡ እንዲዘጋ ፡ ብለው ። በ፫፻፶፫ም፤ ምሥዋዕትንና ፡ ጣዖታትን ፡ ማምለክ ፡ ሁሉ ፡ ሲከለክል ፡ ይህችን ፡ ትእዛዝ ፡ በሚያፈርስ ፡ ሞት ፡ አደረገበት ። ይህም ፡ በስሙ ፡ በዩልያኖስም ፡ ስም ፡ ሆነ ፡ ዩልያኖስ ፡ እንኳ ፡ በስውር ፡ አረማዊ ፡ ሲሆን ፡ በዚህ ፡ ነገርም ፡ ጸላትነቱ ፡ በዛ ። ቈንስታንቲዎስም ፡ ብዙ ፡ ከጣዖት ፡ መቅደሶች ፡ አስፈረሰ ፡ ብዙም ፡ ቀማ ፡ ከብታቸውንም ፡ ወይስ ፡ ላብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ወይስ ፡ ለወደጆቹ ፡ በጎ ፡ ለነገሩት ፡ ሰጠ ። ስለዚህም ፡ እጅግ ፡ ሰዎች ፡ ከታላቆች ፡ ወገን ፡ ያረማውያንን ፡ መቅደስ ፡ ይቀሙ ፡ ዘንድ ፡ ፈለጉ ፡ የራሳቸውን ፡ መመኛት ፡ ያጸግቡ ፡ ዘንድ ። ቄሣርም ፡ በዚህ ፡ መክንያት ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ ሊሰጥ ፡ ነበረ ፡ ይህነን ፡ መቅማት ፡ የሚከለክል ፡ ባመት ፡ ፫፻፵፪፤ እንደህ ፡ ሲል ። ባገር ፡ ደጅ ፡ ሁሉ ፡ በሜደ ፡ ያሉትን ፡ መቅደሶች ፡ እንዳያፈርሱ ፡ ይጠብቋቸው ፡ እንጅ ።

አያሌ ፡ መምህራንም ፡ ቈንስታንቲዎስን ፡ መልካም ፡ አድርገው ፡ ገሠጹ ። ሂላርዩስም ፡ እንደህ ፡ አለው ። በመንግሥት ፡ ወርቅ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ መቅደስ ፡ ታከብደላችሁ ፡ ካረማውያንም ፡ መቅደሶች ፡ የቀማችሁ ፡ ከሰውም ፡ በግድ ፡

የወሰዷችሁ ፡ በቅሥፈም ፡ ያገዷችሁትን ፡ ክብት ፡ ለእግዚ
አብሔር ፡ ትሞላችሁ ፡፡ አታፍስዩስም ፡ እንዲህ ፡ ይላል ፡
ስለ ፡ ቆንስታንቲዎስ ፡ ስለ ፡ አሪዎስ ፡ ወገንም ፡ ሁሉ ፡፡ እ
ርሳቸው ፡ ለሬሳቸው ፡ በሃይማኖታቸው ፡ እንደ ያምኑ ፡ በ
ዚህ ፡ ይገለጻል ፡ ግድ ፡ ያድርጋሉና ፡ ሰውን ፡ ባለመውደዳ
ቸው ፡ እንዲያገዷ ፡ ለሃይማኖት ፡፡ እንዲሁም ፡ ሰይጣን ፡
ደግሞ ፡ ሰው ፡ ቢቀበለው ፡ በምሳርና ፡ በሰይፉ ፡ ይገባል ፡፡
መድኃኒታችን ፡ ግን ፡ የዋህ ፡ ነው ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ ማን
ም ፡ ይከተለኝ ፡ ዘንድ ፡ ቢወድ ፡ ደቀ ፡ መዝሙሬም ፡ ይ
ሆን ፡ ዘንድ ፡ ቢወድ ፡ መስቀሉን ፡ ይውሰድ ፡፡ ማንንም ፡
አያገደውም ፡፡ ሰውም ፡ ባይወደው ፡ ክርስቶስ ፡ ይተወዋ
ል ፡፡ እውነት ፡ በሰይፍና ፡ በጾር ፡ አትሰበክምና ፡ ወይስ ፡ በ
ሠራዊት ፡ ኃይል ፡ በምክርና ፡ በመቀበል ፡ እንጂ ፡፡

ነገር ፡ ግን ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መምህራን ፡ ሁሉ ፡ እን
ዲህ ፡ ብለው ፡ አልተናገሩም ፡፡ ብዙ ፡ ነበሩና ፡ ቄሣር ፡ እን
ደ ፡ ወደደው ፡ የተናገሩት ፡፡ እንዲህ ፡ ብልዋልና ፡ ማተርኑስ ፡
፪ ቄሣሮችን ፡ ቆንስታንስንና ፡ ቆንስታንቲዎስን ፡፡ የመቅደ
ሶችን ፡ ሸልም ፡ ትወስዲ ፡ ዘንድ ፡ አትፈሩ ፡፡ የመቅደሶች
ንም ፡ ባለጠግነት ፡ ሁሉ ፡ ለላንትና ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ርብ
ዐ ፡ ረቡት ፡፡ ማተርኑስም ፡ ያረማውያንን ፡ ማምለክ ፡ ሁ
ሉ ፡ በግድ ፡ ሊሽሩ ፡ መከሬቸው ፡፡ እንዲሁም ፡ ጌዎርጊዮ
ስ ፡ የስክንድርያ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ በስክንድርያ ፡ አደረገ ፡፡

በዚህ ፡ ማድረግም ፡ አይነተኞች ፡ ክርስቲያኖች ፡ አልበዙ
ም ፡ ባረማውያን ፡ ብዙ ፡ ነበሩ ፡ እንጂ ፡ ጣዖታትን ፡ በማ
ምለክ ፡ የበረቱ ፡ ብቻ ፡፡ እርሳቸውም ፡ ጊዜያቸውን ፡ ጠበ
ቁ ፡ ጸላትነታቸውን ፡ ይገልጹ ፡ ዘንድ ፡፡ ይህም ፡ ሆነላቸው ፡
በዩልያኖስ ፡ ቄሣር ፡ መግዛት ፡፡

ዩልያኖስም ፡ የቆንስታንቲኖስ ፡ የወንድሙ ፡ ልጅ ፡ ነበ
ረ ፡፡ ቆንስታንቲኖስም ፡ ወንድሙን ፡ ገደለ ፡ እንደ ያመፅበ
ት ፡ ፈርትዋልና ፡፡ ቆንስታንቲዎስም ፡ እጅግ ፡ ጥል ፡ አደረ
ገ ፡ በዘመዶቹ ፡ ዩልያኖስንም ፡ ከመንግሥ ፡ ይከለክል ፡ ዘ
ንድ ፡ ፈለገ ፡፡ ስለዚህም ፡ እርሱን ፡ ከጋሉስ ፡ ከወንድሙ ፡
ጋራ ፡ ለክህነት ፡ አሳደጋቸው ፡፡ በግድም ፡ በጽልም ፡ ሁንቀ

ልኖ ፡ ዩልያኖስ ፡ ሃይማኖትን ፡ መጽላት ፡ ቀሎ ፡ ጀመረ ፡ ያ
ረማውያንንም ፡ መምህሬን ፡ ትምርት ፡ እጅግ ፡ ፈለገ ፡፡ በ
መጀመርያም ፡ በግልጽ ፡ ክርስቲያን ፡ ነበረ ፡ በስውር ፡ ግን ፡
በውነትም ፡ አረማዊ ፡፡ ወንድሙም ፡ ጋሉስ ፡ በቍስጥንጢ
ዖስ ፡ ጸላትነት ፡ ፫፻፶፬ ሞተ ፡ በዚህም ፡ የዩልያኖስ ፡ ጸላት
ነት ፡ በክርስቲያን ፡ ላይ ፡ በዛ ፡፡ ደግ ፡ እንደ ሀ ፡ ግብዝ ፡ ነበ
ረ ፡ እርሱ ፡ ፍጹም ፡ አረማዊ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ለኤጲስቆጶ
ሳት ፡ ሚደዊ ፡ መልኩን ፡ ብቻ ፡ ላዩ ፡ በጎ ፡ ክርስቲያን ፡ ሁ
ኖ ፡ እንደ ፡ መሰላቸው ፡፡

ባመት ፡ ፫፻፷፩ ዩልያኖስ ፡ ቄሣር ፡ ሆነ ፡፡ ከዚያም ፡ ጀም
ሮ ፡ እጅግ ፡ ደከመ ፡ በጣም ፡ የጣዖታትን ፡ ማምለክ ፡ ይ
መልስ ፡ ዘንድ ፡፡ ቍስጥንጢኖስና ፡ ቍስጥንጢዎስም ፡ ስ
ለ ፡ ክርስቲያን ፡ ሃይማኖት ፡ ያደረጉትን ፡ ነገር ፡ ሁሉን ፡ ይ
ሽር ፡ ዘንድ ፡፡ እርሱም ፡ ባለቤቱ ፡ ያረማውያን ፡ የካህና
ታቸው ፡ አለቃ ፡ ሁኖ ፡ እጅግ ፡ ደከመ ፡ አማልክታቸውን ፡
ያገለግል ፡ ዘንድ ፡ ምሥዋዕትንም ፡ ይሠውላቸው ፡ ዘን
ድ ፡ ክርስቲያን ፡ እስኪላገጹበት ፡ ድረስ ፡፡ ዩልያኖስም ፡
እጅግ ፡ ጻፈ ፡ በክርስቲያን ፡ ላይ ፡፡ በጽፈቱም ፡ ካረማው
ያንና ፡ ከክርስቲያን ፡ መጻሕፍት ፡ መክንያትን ፡ ሰበሰበ ፡
ባንድም ፡ ይበለቀው ፡ ክርስቲያንን ፡ ለማጣላት ፡፡ በክርስ
ቲያን ፡ መጻሕፍትም ፡ የተገኘውን ፡ በጎ ፡ ነገርን ፡ አረማው
ያን ፡ ይከተሉት ፡ ዘንድ ፡ መከሬቸው ፡ እንዲህ ፡ አድርገ
ው ፡ የክርስቲያንን ፡ ሃይማኖት ፡ ይሽሩ ፡ ዘንድ ፡ ብሎ ፡፡ በ
ዚህም ፡ አልኖረም ፡፡ በግድና ፡ በተንኰል ፡ ክርስቲያን ፡ ሊ
መለሱ ፡ ነበረ ፡ ወደ ፡ ጣዖታት ፡፡ እጅግ ፡ ብርም ፡ ለድሆ
ች ፡ ሰጠ ፡ እሺ ፡ ያሰኛቸው ፡ ዘንድ ፡፡ ያረማውያንንም ፡
ካህናት ፡ እጅግ ፡ አከበሬቸው ፡ የበደላቸውንም ፡ ቀሠፈ ፡
የጣዖታትንም ፡ መቅደሶች ፡ ያፈረሱትን ፡ መልሶ ፡ አሠ
ሬቸው ፡፡ የተቀሙትንም ፡ ከብታቸውን ፡ ከክርስቲያን ፡
ወስዶት ፡ ለጣዖታት ፡ መቅደሶች ፡ መለሰላቸው ፡ አረማው
ያን ፡ እንኳ ፡ እስኪገሥጹት ፡ ድረስ ፡፡

ክርስቶስንና ፡ ክርስቲያንንም ፡ ለመጽላት ፡ ብሎ ፡ ላይ
ሁድ ፡ ወደጅነትን ፡ አደረገ ፡ ወደ ፡ የሩሳሌምም ፡ ይመለ

ሱ ፡ ዘንድ ፡ ከዚያም ፡ የተገለበጠውን ፡ መቅደሳቸውን ፡ አደስ ፡ ይሠሬት ፡ ዘንድ ፡ አዘዛቸው ፡ የክርስቶስን ፡ ትን ቢት ፡ በጣም ፡ ሊሽር ፡ ብሎ ፡ በየሩሳሌም ፡ መቅደስ ፡ ደን ጊያ ፡ በደንጊያ ፡ ላይ ፡ እንደይኖር ፡ ሲል ። እጅግ ፡ ከብት ም ፡ ሰጠ ፡ እጅግም ፡ ደከመ ፡ ይህነን ፡ ፈቃደኑ ፡ ለመፈጸ ም ። ደሮ ፡ በዚህ ፡ ነገር ፡ እግዚአብሔር ፡ ከለከለው ። ስ ራተኞች ፡ በስፍራው ፡ በቆፈሩ ፡ በሰሩም ፡ ጊዜ ፡ ምድር ፡ ተናወጸች ፡ እሳትም ፡ ከምድር ፡ ወጥቶ ፡ የተጀመረውን ም ፡ ስራ ፡ አጥፍቶ ፡ ስራተኞችን ፡ አስፈራ ፡ ስራውም ፡ ቀ ረ። አሁንም ፡ አይሁድን ፡ መከረ ፡ እግዚአብሔርን ፡ ስለ ፡ እርነታቸው ፡ ያመሰግኑት ፡ ዘንድ ፡ ይለምኑትም ፡ ዘንድ ፡ ለርሱ ፡ ለጾሩም ፡ ለመቅደሳቸውም ፡ ያ ፡ ከፋርስ ፡ ጋራ ፡ የተጀመረ ፡ ጾር ፡ ሲጨርስ ፡ መልካም ፡ መቅደስ ፡ መሥራ ት ፡ እንደቻሉ ፡ የከበረችም ፡ ከተማ ፡ የሩሳሌም ፡ እር ሱ ፡ ከርሳቸው ፡ ጋራ ፡ በርስዋ ፡ መኖር ፡ የወደደ ።

በክርስቲያን ፡ ላይም ፡ እጅግ ፡ ተንኰል ፡ አደረገ ። ብር ቱ ፡ ሊሆንባቸው ፡ ደምም ፡ ሊያፈስ ፡ አልወደደም ፡ የክር ስቲያን ፡ ሃይማኖት ፡ በመከራ ፡ እንደይጉደ ፡ ተጠቀመ ፡ እ ንጅ ፡ ከመጀመርያ ፡ አደትዋልና ። የተሳደደትን ፡ ኤጲስቆ ጶሳት ፡ ቀንስታንቲዎስ ፡ ስለ ፡ ሥላሴ ፡ ትምርት ፡ ያሳደደቸ ውን ፡ ሊመለሱ ፡ አዘዛቸው ። ስለዚህም ፡ ብዙ ፡ መምህራ ን ፡ ወደገሬቸው ፡ ወደ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናታቸውም ፡ ተመ ለሱ ። ነገር ፡ ግን ፡ አታናስዮስም ፡ በተመለስ ፡ ጊዜ ፡ ወደ ፡ እስክንድርያ ፡ ወደ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያኑም ፡ ተቈጥቶ ፡ ከለ ከለው ። እርሱን ፡ እጅግ ፡ ፈርትዋልና ፡ በትምርቱ ፡ ብዙ ፡ ካረማውያን ፡ የክርስቲያንን ፡ ሃይማኖት ፡ ስለ ፡ ተቀበሉ ። ሌሎች ፡ ኤጲስቆጶሳትና ፡ ቀሳውስት ፡ ከሌሎች ፡ መምህ ራን ፡ ጋራ ፡ አላሰባቸውም ፡ ተስፋ ፡ አድርግዋልና ፡ እርሱ ፡ በርሳቸው ፡ በሚያድርጉ ፡ መጣላት ፡ ሃይማኖታቸው ፡ እን ዲጠፋ ፡ ብሎ ።

ዩልያኖስም ፡ ክርስቲያንን ፡ ከለከለ ፡ የቀደሙትን ፡ ያረ ማውያንን ፡ ፊሎሶፊያ ፡ ከማስተማር ። እንደህ ፡ አድርጎ ፡ ብልሃት ፡ ሁሉ ፡ በክርስቲያን ፡ ማኅበል ፡ ያለቀ ፡ እንደሆን ፡

ብሏዋል :: ወይስ : የክርስቲያን : ብላቴኖች : ይህነን : መ ማር : ቢወዱ : ወደ : አረማውያን : መድረሶች : በግድ : ሊ ሔዱ : ነበረ :: ስለዚህ : ግን : ፪ ታላቆች : ተናጋሮች ፡ ሹመ ታቸውን : ተሰናበቱ : ሃይማኖታቸውን : ይጠብቁ : ዘንድ :: እርሳቸውም : ጵርኤሬስዮስ : በአቴና : ዊክቶርዮስም : በሮም ::

ያረማውያንም : ዕውቀት : በክርስቲያን : መድረሶች : ባለቀ : ጊዜ : ፪ ክክርስቲያን : አዋቆች : አጶሊናሪስ : የተ ባሉ : አባትና : ልጅ : የመጽሐፍ : ቅዱስን : ታሪክና : ትም ርት : ለብላቴኖች : አበጁት : ባረማውያን : ዕውቀት : ፈንታ ::

ጥቂት : ደምሞ : ፈሰሰ : ደግሞ :: ጊዎርጊዮስ : የስክን ድርያ : ኤጲስቆጶስ : ክፉ : ሰው : የነበረ : ቈንስታንቲዎስ : ባተናስዮስ : ፈንታ : በስክንድርያ : የሾመው : ባለማሰቡ : አረማውያን : አስቀድሞ : እጅግ : ያስቈጣ : አሁን : በሕ ዝቡ : ሞተ : በስክንድርያ : ክድራኮንቲዎስ : ጋራ :: እንዲሁ ም : ማርቆስ : ያሬቱሳ : ኤጲስቆጶስ : መከራ : ተቀበለ : አ ስቀድሞ : ያረማውያንን : መቅደስ : አፍርሶዋልና ::

ዩልያኖስም : እጅግ : ጊዜ : ክነገሠ : እንደ : ቈንስታንቲ ኖስ : ምኖልባት : እጅግ : በጉዳ : በቤተ : ክረስቲያን :: ደ ሮ : እግዚአብሔር : የነገሥታት : ንጉሥ : ይህነን : ጸላት : ለጊዜው : አደረገ : ቤተ : ክርስቲያንን : በርሱ : ደገሥጽ : ዘንድ : ለመጉዳትዋም : አላደረገውም :: የርሱ : ጊዜም : ባለፈ : ጊዜ : ይህነንም : መግሠጫውን : በሳት : ጣለው ::

ዩልያኖስ : በፋርስ : ላይ : ባደረገ : ጾር : ሞተ :: ፈቃዱ : እንደህ : ነበረ : ያሸነፈ : እንደሆን : እጅግ : ክፉ : ያደርግ : ዘንድ : በቤተ : ክርስቲያን : ላይ :: በሞተ : ጊዜም : እጁ ን : መሬት : መልቶ : መሬትን : ወደ : ንፋስ : ጣለው : እን ደህ : ሲል :: አንተ : ገሊላዊ : ሆይ : አሸነፍህ :: ገሊላዊ : ክ ርስቶስ : ማለቱ : ነበረ ::

ዮዊያኑስም : ክዩልያኖስ : በኋላ : ተክተለ :: አንድ : አመትም : ብቻ : ነገሠ :: እርሱም : ክርስቲያን : ሁኖ : የ ኒቅያ : ሃይማኖት : ወዳጅ : ለሁሉም : ቸር : ነበረ :: አረማ

ውያንንም ፡ አላገደቸውም ፡ ለክርስቲያን ፡ ሃይማኖት ።

ክሮዊያኑስም ፡ በኋላ ፡ ፪ ወንድሞቹ ፡ ዋለንቲኒያኑ ስም ፡ በምዕራብ ፡ ዋለንስም ፡ በምሥራቅ ፡ ነገሡ ። ዋለ ንታኒያንም ፡ ቸር ፡ ነበረ ፡ አረማውያንንም ፡ በረፍት ፡ ተ ዋቸው ፡ እርሱም ፡ የኒቅያ ፡ ሃይማኖት ፡ ወገን ፡ ነበረ ። ዋ ለንስ ፡ ግን ፡ አረማውያንንና ፡ የኒቅያውን ፡ ወገን ፡ አሳደደ ።

ግራትያኑስም ፡ አባቱን ፡ ዋሌንቲኒያኑስን ፡ ተከተለ ፡ ፫፻፸፭ እስከዚያ ፡ ዘመንም ፡ ድረስ ፡ ልማድ ፡ ነበረ ፡ ቄሣ ሮች ፡ የካህናት ፡ አለቆች ፡ ይባሉ ፡ ዘንድ ፡ ስለዚህም ፡ ዩል ያኖስ ፡ እጅግ ፡ ይወው ፡ ነበረ ። ግራትያኑስ ፡ ግን ፡ ይህን ፡ ልማድ ፡ ሻረ ። ባመትም ፡ ፫፻፹፪ ያረማውያንን ፡ ልማድ ፡ ወሰነ ።

ሁለተኛ ፡ ዋለንቲኒያኑስም ፡ ወንድሙን ፡ ግራትያኑ ስን ፡ በመንግሥት ፡ ተከተለ ። በዚያ ፡ ዘመንም ፡ አረማ ውያን ፡ ስለ ፡ ማምለካቸው ፡ አዘኑ ፡ ቄሣርንም ፡ ለመኑ ት ፡ እንደ ፡ ልማዳቸው ፡ እንዲተውላቸው ። ደር ፡ አምብ ሮስዮስ ፡ የሚደላንድ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ በበጎ ፡ ምክር ፡ ቄሣር ን ፡ አጸና ፡ ልቡ ፡ እንዳይታወክ ። ላረማውያን ፡ እሺ ፡ እ ንደይል ።

ዮሐንስ ፡ አፈ ፡ ወርቅም ፡ በቴዎደስዮስ ፡ መንግሥት ፡ መ ጀመርያ ፡ ቄሣርን ፡ መከረ ፡ አንደኛን ፡ በግድ ፡ እንደያደር ግ ፡ ባረማውያን ፡ ላይ ፡ እንደህ ፡ ሲል ። ወንጌል ፡ ለብቻ ው ፡ ቢኖር ፡ በመንፈስ ፡ ኃይልም ፡ ቢሰበክ ፡ ወንጌል ፡ ባለ ቤቱ ፡ በኃይሉ ፡ ይገዛል ፡ በሰው ፡ ልብ ፡ ሁሉ ፡ ላይ ። ሰው ፡ ግን ፡ በውንድሙ ፡ ላይ ፡ ግድ ፡ ቢያደርግ ፡ ለሃይማኖት ፡ ሊ ያገደው ፡ ብሎ ፡ አይገባም ፡ አይጠቅምም ።

ደር ፡ ቄሣሮች ፡ ወትሮ ፡ አላደረጉም ፡ በዚህ ፡ ባፈ ፡ ወር ቅ ፡ ምክር ። በቴዎደስዮስ ፡ ዘመንም ፡ እጅግ ፡ ሁከት ፡ ስ ለዚህ ፡ ሆነ ። እጅግ ፡ መቅደሶችን ፡ አፈርሰዋልና ፡ እጅግ ፡ ግድም ፡ አደረጉ ፡ ባረማውያን ፡ በቴዎደስዮስ ፡ ፈቃድ ፡ ያ ለ ፡ ፈቃዱም ። የቴዎደስዮስ ፡ ነገር ፡ ሁለግዜ ፡ አንድ ፡ አል ነበረምና ። በዚህ ፡ መክንያትም ፡ ቴዎፊሎስ ፡ የስክንድር ያ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ እርሱም ፡ ሥጋዊ ፡ ሰው ፡ የጌታችንን ፡ ም

ህረት ፡ ንቁ ፡ የክርስቲያንም ፡ ፍቅርና ፡ ጥበብ ፡ በጣም ፡ አ
ጥቶ ፡ ታላቅ ፡ ሁከት ፡ አደረገ ፡ በስክንድርያ ፡ ያረማውያን
ን ፡ መቅደስ ፡ ሲያፈርስ ፡ ከጫወታ ፡ ከመላገጽም ፡ ጋራ ፡ አ
ረማውያን ፡ ሁሉ ፡ እስኪቈጡ ፡ ድረስ ፡ እጅግ ፡ ደምም ፡
እስኪፈስ ፡ ድረስ ፡፡ እንዲሁም ፡ በብዙ ፡ ስፍራ ፡ ሆነ ፡፡ ቴ
ዎዶስዮስም ፡ አያሌ ፡ ትእዛዛት ፡ ሰጠ ፡ በዚህ ፡ ነገር ፡ በኋ
ላም ፡፡ ታላቅ ፡ መበደል ፡ ሁና ፡ ተቈጠረ ፡ በንጉሥ ፡ ላይ ፡ እ
ንደሚደርስ ፡ ሰው ፡ ጣዖታትን ፡ ቢያመልክ ፡፡

የቴዎዶስዮስም ፡ ፪፤ ልጆች ፡ አርካድዮስና ፡ ሆኖርዮ
ስ ፡ ኃይል ፡ አልነበረላቸውም ፡ ያረማውያንን ፡ ማምለክ ፡
በጣም ፡ ይሽሩ ፡ ዘንድ ፡፡ ፪፤ ኤጲስቆጶሳት ፡ በዚህ ፡ ዘመ
ን ፡ ነበሩ ፡ ከቴዎፊሎስ ፡ ነገር ፡ የተሻለውን ፡ ያደረጉ ፡፡ አ
ውጉስቲኖስ ፡ ክርስቲያንን ፡ መክርዋልና ፡ ለራሳቸው ፡
ለእግዚአብሔር ፡ በውነት ፡ ደገዙ ፡ ዘንድ ፡ በምሳሌም ፡ በ
ትምርትም ፡ በጸሎትም ፡ ይጋደሉ ፡ ዘንድ ፡ የወንድሞቻ
ቸውን ፡ ያረማውያንን ፡ ጣዖታት ፡ በልባቸው ፡ እንዲያፈ
ርሱ ፡ የደንጊያ ፡ የንጨትም ፡ የወርቅም ፡ መቅደሳቸውን ፡
በግድ ፡ ይወስዲባቸው ፡ ዘንድ ፡ ያፈርስዋቸውም ፡ ዘንድ ፡
አይገባም ፡ ብሎ ፡፡ እንዲህም ፡ ክሪሶስቶሞስ ፡ እርሱ
ም ፡ አፈ ፡ ወርቅ ፡ ባለጠጎችን ፡ ክርስቲያንን ፡ የሚለም
ን ፡ የክርስቲያንን ፡ አብያተ ፡ መቅደሶች ፡ መድረሶችንም ፡
ያበዙ ፡ ዘንድ ፡ እለዚያ ፡ አረማውያን ፡ ወንጌልን ፡ የማያ
ውቁ ፡ ሁሉ ፡ ትምህርትን ፡ ያገኙ ፡ ዘንድ ፡፡

በርም ፡ መንግሥትም ፡ የነበሩ ፡ አረማውያን ፡ ካመት ፡
፬፻፡፡ ጀምረው ፡ ማምለካቸውን ፡ በግልጽ ፡ ተከልክሎባቸ
ዋልና ፡ በስውር ፡ ሊያደርጉት ፡ ነበሩ ፡፡

ዩስቲኒያኑስም ፡ አረማውያንን ፡ ፈለገ ፡ እጅግም ፡ መ
ረመሬቸው ፡ ማምለካቸውን ፡ ፈጽሞ ፡ ይሽር ፡ ዘንድ ፡፡ አ
ያሌ ፡ ታላቆች ፡ ሰዎች ፡ በዚህ ፡ መክንያት ፡ ሞቱ ፡፡ ሌሎች
ም ፡ ወደ ፡ ፋርስ ፡ መንግሥት ፡ ሸሹ ፡፡ የቀሩትም ፡ ከለዚ
ያ ፡ ጋራ ፡ ክርስቲያናት ፡ ተብለው ፡ የክርስቲያንን ፡ ሕይወ
ት ፡ ያለቀባቸው ፡ ባንድ ፡ ተደበለቁ ፡፡

፪፪፡ አረማውያን ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ በክርስቲያን ፡ ላይ ፡ ስለ ፡ ጻፉ ፡ መጻሕፍት ፡፡ ስለ ፡ ክርስ ቲያን ፡ መምህሬንም ፡ ምላሽ ፡፡

ፎልያኖስ ፡ ቄሣር ፡ እጅግ ፡ ጻፈ ፡ በክርስቲያን ፡ ላይ ፡፡ ይህም ፡ ባለማወቁ ፡ ብቻ ፡ አይደለም ፡ በጸላትነቱ ፡ እን ጂ ፡፡ እንደ ፡ ዓለም ፡ ታላላቆችና ፡ ጠቢባን ፡ የማያምኑ ፡ እርሱ ፡ በክርስቶስ ፡ መዋረድ ፡ ተሰናከለ ፡፡ የክርስቶስ ፡ መንግሥትንም ፡ መዋረድ ፡ አልወደደም ፡ የሥጋውን ፡ መዋ ረድ ፡ ሲያይ ፡ ለመንፈሱን ፡ ምስጋና ፡ ለማየት ፡ ዓይኑ ፡ አ ልተከፈተምና ፡፡ የወንጌልንም ፡ ትምርት ፡ ሁሉ ፡ ክፉ ፡ ፈ ቃዱ ፡ ስለ ፡ ጸላትነቱ ፡ ሳያስተውለው ፡ ተላገጸበት ፡፡

አያሌ ፡ መክሰስ ፡ አረማውያን ፡ ክርስቲያንን ፡ የከሰሱበ ት ፡ ይህ ፡ ነው ፡፡ አረማውያን ፡ አሉ ፡፡ የክርስቲያን ፡ ሃይማ ኖት ፡ አልተዘረጋም ፡ በነገሥታት ፡ ተድላ ፡ ገጽ ፡ እንጂ ፡፡ ደ ር ፡ ከክርስቶስ ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ቈንስታንቲኖስ ፡ ዘመን ፡ ድረስ ፡ የሆኑላቸው ፡ ሁሉ ፡ ይህ ፡ ነገር ፡ አሰት ፡ ሁና ፡ ተገለ ጸበት ፡፡ ደግሞ ፡ ስለ ፡ ክፉ ፡ አካሔዳቸው ፡ ሳደብዋቸው ፡ እርሳቸው ፡ በቅድስና ፡ ባመኑ ፡ ጊዜ ፡፡ ደር ፡ በዚህ ፡ ነገር ፡ አረማውያን ፡ ያለ ፡ ፈቃዳቸው ፡ ለወንጌል ፡ በጉነት ፡ መ ሰከሩ ፡፡ ደግሞ ፡ የክርስቶስን ፡ ትምርት ፡ በተራራ ፡ ላይ ፡ ሁና ፡ ያስተማረውን ፡ ከሰሱ ፡ እንደሆ ፡ ሲሉ ፡፡ ክርስቶስ ፡ እንደዘዘ ፡ ቢሆን ፡ ሰው ፡ እንደደበቅል ፡ ክፉም ፡ በክፉ ፡ እንደይመልስ ፡ ለሚለምነውም ፡ ሁሉ ፡ ቢሰጥ ፡ መንግሥ ት ፡ ሁሉ ፡ መኖር ፡ አትችልም ፡፡ አውጉስቲኑስ ፡ ግን ፡ እን ደሆ ፡ ሲል ፡ መለሰላቸው ፡፡ የታዘዘው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ለል ብ ፡ ይደርሳል ፡ ልባችን ፡ ወትር ፡ ለትሕትና ፡ ለምህረትም ፡ ለፍቅርም ፡ ሊገዛ ፡ ነውና ፡ በስራው ፡ ግን ፡ ክርስቶስ ፡ ወት ር ፡ ለጊዜ ፡ የተሻለውን ፡ ስራ ፡ እናደርግ ፡ ዘንድ ፡ ይፈልጋል ፡፡

አውጉስቲኑስም ፡ ያረማውያን ፡ መክሰስ ፡ ለምላሽ ፡ መ ጽሐፉን ፡ ስለ ፡ እግዚአብሔር ፡ መንግሥት ፡ ጻፈ ፡ በርሱ ም ፡ ያረማውያንን ፡ አፍ ፡ ዘጋ ፡፡

፫፫። ስለ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ መከልከያ ፡ ሃይማኖትን ፡ የከለከለው ፡፡ ስለ ፡ ልዩ ፡ ልዩም ፡ መንገድ ፡ ሰው ፡ ወደ ፡ ሃይማኖት ፡ የደረሰበት ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡፡

ታላቅ ፡ መከልከያ ፡ በውነትም ፡ ሰውን ፡ ወደ ፡ ክርስቶስ ፡ ከመምጣት ፡ የከለከለው ፡ እንደ ፣ ሁለግዜ ፡ በሰው ፡ ልብ ፡ ኖረ ፡፡ ሰው ፡ ኃጢአቱን ፡ ውደ ፡ ወደ ፡ ብርሃን ፡ አልመጣም ፡፡ ለልዩ ፡ ልዩ ፡ ሰዎችም ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ነገር ፡ ነበረለት ፡ ሊከለክለው ፡ ብሎ ፡፡ የተማሩ ፡ የሚመስሉ ፡ የክርስቲያን ፡ ጥበብ ፡ አይበቃም ፡ ነበር ፡፡ የተዋበ ፡ ነገርም ፡ የፈለጉ ፡ የሚጻፈጥም ፡ ነገር ፡ በዚያ ፡ ዘመን ፡ ብዙ ፡ እንደ ፡ ፈለጉት ፡ በወንጌል ፡ አላገኙትም ፡፡ ደግሞም ፡ ብዙ ፡ ነበሩ ፡ እንደዚህ ፡ ያሉ ፡፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ እንደዚህ ፡ ደግሞ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ሃይማኖትና ፡ ማምለክ ፡ ይፈለጋል ፡ አንድም ፡ ለሁሉ ፡ አይሆንም ፡፡ አምብሮስዮስ ፡ ግን ፡ የማይላንድ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ እንደዚህ ፡ ላሉ ፡ ሰዎች ፡ እንደዚህ ፡ ይላቸዋል ፡፡ ኑ ፡ ብምድር ፡ ሁናችሁ ፡ የሰማይን ፡ አካሔድ ፡ ትማሩ ፡ ዘንድ ፡፡ ከዚህ ፡ ስንኖር ፡ አካሔዳችን ፡ በላይ ፡ ነው ፡፡ ያ ፡ የፈጠረኝ ፡ አምላክ ፡ እርሱ ፡ የሰማይን ፡ ምሥጢር ፡ ባለቤቱ ፡ ያስተምረኝ ፡ ነፍሱን ፡ እንኳ ፡ የማያውቅ ፡ ሰው ፡ ግን ፡ አይደለም ፡፡

ወደ ፡ ሃይማኖት ፡ ሰውን ፡ የወሰደ ፡ መንገድ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ነበረ ፡፡ ደሮ ፡ ወደ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መግባትን ፡ የፈለጉ ፡ ሁሉ ፡ ከኃጢአታቸው ፡ መመለስ ፡ አልወደዱም ፡፡ አውጉስቲኑስ ፡ እንደዚህ ፡ ይላል ፡፡ ስንት ፡ ናቸው ፡ ክርስቶስን ፡ የሚፈልጉ ፡ በምድራዊ ፡ መሻታቸው ፡ ብቻ ፡ በጎ ፡ ያደርግላቸው ፡ ዘንድ ፡ ብለው ፡፡ አንድ ፡ ተጸልዮ ፡ የቄስን ፡ ወዳጅነትና ፡ ማስታረቅ ፡ ይለምናል ፡፡ እንድም ፡ ከግፈኛ ፡ ሰው ፡ ተጨንቆ ፡ ወደ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ይሸሻል ፡፡ አንድም ፡ ደህነን ፡ ይለምናል ፡ ሌላም ፡ ሌላውን ፡፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ እንደዚህ ፡ ባሉ ፡ ሰዎች ፡ ዕለት ፡ ዕለት ፡ ትሞላለች ፡፡ የሱስን ፡ በየሱስ ፡ መክንያት ፡ የሚሹት ፡ ጥቂት ፡ ናቸው ፡፡

አሁንም ፡ እንደዚህ ፡ ያሉ ፡ ሰዎች ፡ ወደ ፡ ደግ ፡ ቄስ ፡ የመጡ ፡ እንደ ፡ ሆኑ ፡ እርሱ ፡ ወደ ፡ ክርስቶስ ፡ የሚወስዳቸውን ፡ መንገድ ፡ አሳያቸው ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ብዙ ፡ ነበሩ ፡ እር

ሳቸውም ፡ የሚበዙ ፡ ቀሳውስትና ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ያለ ፡ ምርምር ፡ ልመናቸውን ፡ ያደረጉ ፡ እንዲያውም ፡ ያጠመቁዋቸው ፡፡ እንዲሁም ፡ የተጠመቁ ፡ በስራቸው ፡ ክርስቶስን ፡ ካዱ ፡፡ አንዳንድም ፡ ነበረ ፡ እንደ ፡ ቆንስታንቲኖስ ፡ እግዚአብሔር ፡ ኃይሉን ፡ ያሳየው ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ፊርሃት ፡ ም ፡ የመጣበት ፡፡ ብዙም ፡ ነበሩ ፡ ዕረፍትን ፡ የፈለጉ ፡ ከኃጢአታቸው ፡ ለነፍሳቸው ፡፡ አሁንም ፡ ክርስቶስ ፡ ይላል ፡፡ እኔ ፡ አሳርፋችኋለሁ ፡፡ ስለዚህም ፡ እለዚያም ፡ በቄስ ፡ ቃል ፡ ብቻ ፡ ካለፉሩ ፡ ወደ ፡ ክርስቶስም ፡ ሒደው ፡ በርሱ ፡ ዕረፍትን ፡ ከፈለጉ ፡ ባገኙት ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ብዙ ፡ ቀሳውስት ፡ ቃላቸውን ፡ ከክርስቶስ ፡ ቃል ፡ ይልቅ ፡ አክብረው ፡ ቶሎ ፡ እግዚአብሔር ፡ ይፈታህ ፡ አሉ ፡ ሳይመረምሩ ፡ ሰውም ፡ በቃላቸው ፡ ቢጸና ፡ በኃጢአት ፡ እንቅልፉ ፡ ቢተኛ ፡ ነበር ፡ በወንጌል ፡ ግን ፡ ዕረፍትን ፡ ከኃጢአት ፡ አላገኘም ፡፡ አያሌም ፡ ነበሩ ፡ የሰውን ፡ ጥበብ ፡ ሁሉ ፡ ይፈትኑ ፡ የነበሩ ፡ በርሱ ፡ ዕረፍትን ፡ ያገኙ ፡ ዘንድ ፡ ለነፍሳቸው ፡ ያም ፡ ሁሉ ፡ እንደይጠቅም ፡ ባዩ ፡ ጊዜ ፡ አንዳችም ፡ ከወንጌል ፡ በቀር ፡ የነፍስን ፡ ራብ ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ማጽገብ ፡ እንደይችል ፤ በተማሩ ፡ ጊዜ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወንጌልን ፡ ሰጣቸው ፡ በርሱም ፡ የዘላለምን ፡ ሕይወት ፡ አገኙ ፡፡ እንደህ ፡ አውጉስቲኑስና ፡ ሲኔስዮስ ፡፡

፪፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መዘረጋትና ፡ መከራ ፡ ከሮም ፡ መንግሥት ፡ በሚደ ፡፡

የክርስቲያንም ፡ ሃይማኖት ፡ አንዳንድ ፡ ጊዜ ፡ ካገር ፡ ወደገር ፡ አለፈ ፡ በነጋዶች ፡፡ አንዳንድ ፡ ጊዜም ፡ ባረማውያን ፡ ማኸል ፡ በኖሩ ፡ መኖክ ሶች ፡፡ አንዳንድ ፡ ጊዜም ፡ በስደታቸው ፡ ክርስቲያን ፡ ተሰድደው ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ አገር ፡ ሒዱ ፡ ወደ ፡ ደረሱበትም ፡ አገር ፡ በወንጌል ፡ አስተማሩ ፡፡ ብዙ ፡ ጊዜም ፡ ልዩ ፡ አሕዛብ ፡ ክርስቶስን ፡ ተቀበሉ ፡ ክርስቲያን ፡ የተባሉ ፡ የሮም ፡ ሰዎች ፡ ሲጸሉት ፡፡

በዚህ ፡ ዘመንም ፡ ብዙ ፡ አሕዛብ ፡ ከምሥራቅ ፡ ፈለሱ ፡

ወደ ፡ ምዕራብም ፡ መጡ ፡፡ የሮምንም ፡ መንግሥት ፡ አወኩ ፡ አዲሶችንም ፡ መንግሥቶች ፡ ሠሩ ፡፡ እርሳቸውም ፡ ጎቶች ፡ ሁኖችም ፡ ዋንደሎችም ፡ ገርማኖችም ፡ ፍረንጆችም ፡፡ እርሳቸውም ፡ የሃይማኖትን ፡ ዘር ፡ በማኸላቸው ፡ ተቀበሉ ፡ በርሱም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሆነች ፡ በመኻከላቸው ፡ በምዕራብ ፡፡ የሮምም ፡ መንግሥት ፡ በወደቀች ፡ ጊዜ ፡ የርሳቸው ፡ መንግሥቶች ፡ የርሳቸውም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ኃይለኞች ፡ ሁነው ፡ ቆሙ ፡፡ ሐዲስ ፡ ሕይወትንም ፡ ተቀበሉ ፡፡ እርሳቸውም ፡ ፍረንጆች ፡ የተባሉ ፡ ናቸው ፡፡

በፋርስ ፡ መንግሥትም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ነበረች ፡ መከራም ፡ ተቀበለች ፡ ከማጎችና ፡ ካይሁድ ፡፡ ቆንስታንቲኖስም ፡ አደራ ፡ ጻፈላቸው ፡ ለፋርስ ፡ ንጉሥ ፡ ለሁለተኛ ፡ ሻጱር ፡፡ በለዚህ ፡ ፪፤ መንግሥቶችም ፡ በሮም ፡ መንግሥትና ፡ በፋርስ ፡ መንግሥት ፡ መኻከል ፡ ዕርቅ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ክርስቲያንም ፡ በፋርስ ፡ መንግሥት ፡ ዐረፉ ፡ በጥል ፡ ጊዜ ፡ ግን ፡ ተሳደዱ ፡፡ ክርስቲያን ፡ የሮም ፡ ወዳጆች ፡ ናቸው ፡ ብለዋልና ፡፡ ደግሞ ፡ ሁለግዜ ፡ ጸላትነት ፡ ነበረ ፡ በፋርስና ፡ በክርስቲያን ፡ ሃይማኖትና ፡ ማምለክ ፡ መኻከል ፡፡ ከሁሉም ፡ ይልቅ ፡ የተቈጡበት ፡ የመስቀል ፡ ትምህርት ፡ ነው ፡፡

መጀመርያ ፡ መሳደድም ፡ በፋርስ ፡ መንግሥት ፡ ባመት ፡ ፫፻፵፫፤ ነበረ ፡ ንጉሥ ፡ ከክርስቲያን ፡ ዘንድ ፡ ግብር ፡ በፈለገ ፡ ጊዜ ፡ ጣዖታትን ፡ እንዲያመልኩ ፡፡ የሰሌውቂያም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ስምዖን ፡ የሚሉት ፡ እርሱም ፡ ሽማግሌ ፡ ይህነን ፡ ግብር ፡ ከክርስቲያን ፡ ዘንድ ፡ ሊለቅም ፡ ነበረ ፡ ደሮ ፡ ግን ፡ እርሱ ፡ እምቢ ፡ አለ ፡፡ ስለዚህ ፡ ስምዖን ፡ ሊሞት ፡ ፈረደበት ፡፡ የክርስቲያንም ፡ ኤጲስቆጶሳትና ፡ ቀሳውስት ፡ ሁሉ ፡ ሊሞቱ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናትም ፡ ሊፈርሱ ፡ እቃቸውም ፡ ሊረኰስ ፡ ነበር ፡፡ ስምዖንም ፡ ጉኃሺያታዛዴስም ፡ ፋሲቅም ፡ ሞቱ ፡ ከ፱፤ ቀሳውስት ፡ ጋራ ፡፡

በመጣውም ፡ አመት ፡ ፫፻፵፬፤ ስደት ፡ በረታች ፡፡ ክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ ሊሞቱ ፡ ነበሩ ፡ ብዞችንም ፡ ስለ ፡ ሃይማኖት ፡ ገደሉ ፡፡ ባመትም ፡ ፬፻፳፤ ደግሞ ፡ ተሳደዱ ፡ ከንጉሥ ፡ ከየዝደገርድና ፡ ከዋራኔስ ፡ በታች ፡፡

በዚህ ፡ ዘመንም ፡ ወንጌል ፡ ወደ ፡ አርሜን ፡ መንግሥት ፡ ደረሰ ፡፡ ጎርጎርዮስ ፡ አብራሂ ፡ የተባለ ፡ ወንጌልን ፡ ከዚያ ፡ ሰበከ ፡ በማስተማሩም ፡ ያርሜን ፡ ንጉሥ ፡ ቲሪደቴስ ፡ ሃይማኖትን ፡ ተቀበለ ፡፡ ካመት ፡ ፫፻፪፤ በኋላም ፡ ሚዝርብ ፡ እስከዚያ ፡ ድረስ ፡ ገና ፡ ባልተማረ ፡ አስተማረ ፡፡ ላርሜን ፡ ወገንም ፡ በዚያ ፡ ዘመን ፡ ፊደላትና ፡ ጽፈት ፡ አል ነበሬቸውምና ፡ ሚዝርብ ፡ አዲስ ፡ ጽፈት ፡ አወጣላቸው ፡፡ መጽሐፈ ፡ ቅዱስንም ፡ ባርሜን ፡ ቋንቋ ፡ አስተረጐመ ፡፡

ባርሜንና ፡ በፋርስ ፡ ምድር ፡ አጠገብ ፡ አንዲት ፡ ታናሽ ፡ መንግሥት ፡ ነበረች ፡ በዚያ ፡ ዘመን ፡ ኢቤርያ ፡ አሁን ፡ ግን ፡ ጌዎርጊያ ፡ የተባለች ፡፡ አንዲት ፡ ክርስቲያኒቱ ፡ ወደ ፡ ያ ፡ ተማርካ ፡ ባርያዪቱ ፡ ሆነች ፡ ላንድ ፡ ባላገር ፡ ሰው ፡፡ ባካሔድዋም ፡ በስራዋም ፡ ለለዚያ ፡ ሰዎች ፡ ሁሉ ፡ ምሳሌ ፡ ሆነች ፡፡ አንድ ፡ ሕፃንም ፡ በዚያ ፡ አገር ፡ በታመመ ፡ ጊዜ ፡ ላገር ፡ ሰዎች ፡ ሁሉ ፡ አደረሱት ፡ እንደዚያ ፡ አገር ፡ ልማድ ፡ ማንም ፡ ለሕማሙ ፡ መድኃኒት ፡ ያወቀ ፡ ቢገኝ ፡ ያሳየው ፡ ዘንድ ፡ ብሎ ፡፡ መድኃኒትም ፡ ባልተገኘች ፡ ጊዜ ፡ ወደ ፡ ክርስቲያኒቱ ፡ ደግሞ ፡ ወሰዱት ፡፡ እርስዋ ፡ ግን ፡ አለች ፡፡ እኔ ፡ መድኃኒትን ፡ አላውቅም ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ክርስቶስ ፡ አምላኬ ፡ መርደት ፡ ይችላል ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ እንኳ ፡ ባይችል ፡፡ እርስዋም ፡ ላሽከረ ፡ ክርስቶስን ፡ ለመነች ፡ ተሰማችም ፡ አሽከርም ፡ ደነ ፡፡ ያገር ፡ ንግሥትም ፡ ይህነን ፡ ወሬ ፡ ሰማች ፡፡ እርስዋም ፡ ከዚያ ፡ ወደ ፡ ያ ፡ በታመመች ፡ ጊዜ ፡ ክርስቲያኒቱን ፡ አስጸራች ፡፡ ያች ፡ ግን ፡ ታምራት ፡ አድራጊቱ ፡ አይደለሁም ፡ ብላ ፡ እምቢ ፡ አለች ፡ ከመምጣት ፡፡ ንግሥትም ፡ ባለቤትዋ ፡ ሰዎችዋ ፡ ባልጋ ፡ ወደ ፡ ክርስቲያኒቱ ፡ ይሸከምዋት ፡ ዘንድ ፡ አዘዟቸው ፡፡ ክርስቲያኒቱም ፡ ጸለየች ፡ ለንግሥት ፡ መደኀን ፡ እርስዋም ፡ ደነች ፡፡ ንጉሥም ፡ ይህነን ፡ ሰምቶ ፡ መስጠትን ፡ ይሰጣት ፡ ዘንድ ፡ ወደደ ፡ ደርሮ ፡ ምሽቱ ፡ አለቸው ፡፡ ያች ፡ ክርስቲያኒቱ ፡ አንደችን ፡ ከምድራዊ ፡ ከብት ፡ አትቀበልም ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ይህነን ፡ ዋጋዋ ፡ ሁኖ ፡ ትቈጥሬለች ፡ እኛ ፡ ከርስዋ ፡ ጋራ ፡ አምላክዋን ፡ ብናመልክ ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ንጉሥ ፡ ገና ፡

አልሰማም :: ከዚያ : ወዲያ : ግን : አንድ : ጊዜ : ባደነ : ጊዜ : ጽጋግ : ሁና : ምድሪቱ : ተጨለመች :: እርሱም : ከሰዋቹ : ዘንድ : ተለየ : በምድረ : በደ : መንገዱም : ጠፋበት :: አሁን : ስለ : ክርስቲያን : አምላክ : የሰማውን : ነገር : አስቦ : ወደርሱ : ጸሬ : ስለትንም : አደረገ : እግዚአብሔር : እርሱን : በደህና : ወደ : ሰዋቹ : ያደርሰው : እንደሆን : እርሱን : ያመልክ : ዘንድ :: የዚያን : ጊዜም : ጽጋግ : ሔደ : ምድሪቱም : በሪች : እርሱም : ወደ : ሰዋቹ : ደረሰ : የክርስቲያኒቱንም : ነገር : ተማረ : ከምሽቱ : ጋሬ :: እርሱም : ከምሽቱ : ጋሬ : ሰዋቹን : አስተማረ : ንጉሥ : ወንደችን : ምሽቱም : ሴቶችን :: በኋላም : ንጉሥ : ከርም : መንግሥት : መምህሬን : አስመጣ : መንግሥቱም : ሁሉ : ሃይማኖትን : ተቀበለች ::

በዩስቲኑስና : በዩስቲኒያኑስ : ዘመንም : የክርስቲያን : ትምህርት : ወደ : ላዝዮችና : ወደ : አባስጎች : ደረሰች ::

ደግሞም : ቴዎፊሎስ : ህንደዊ : ቀስማስም : ወንጌልን : በህንድ : አስተማረ ::

በዓረብ : ምድረ : በደም : በየመንም : የክርስቲያን : ትምህርት : በሞናኩስት : ተዘረጋች ::

በዚህ : ዘመንም : ወንጌል : ወደዚች : ምድር : ወደ : አበሻ : ደረሰች :: በቆንስታንቲኖስ : ዘመን : አንድ : አዋቂ : ከጢርስ : አገር : ስሙን : ሚሮጵዮስ : የሚሉት : በኤርትሬ : ባሕር : ዞረ : ባሕርንና : ምድርን : ሰዎችንም : ብልሃታቸውንም : ይመረምር : ዘንድ :: ወደ : ደረቻም : በመጣ : ጊዜ : በመርከቡ : ያገር : ሰዎች : ቀመኞች : ሁነው : የመርከብን : ሰዎች : ሁሉ : ከሚሮጵዮስ : ጋሬ : ገደልዋቸው : ለ፪፡ ብላቴኖች : ብቻ : አዝነው : ስማቸውን : ፍሩሚንትዮስና : ኤደስዮስ : የሚሉት :: ሁላታቸውንም : ወደ : ንጉሥ : አመጥዋቸው :: ንጉሥም : ወደ : ቤቱ : ተቀበላቸው :: ኤደስዩስንም : አሳላፊዩን : አደረገው : ፍሩሚንቲዮስም : ጸፊው : ሆነ :: ንጉሥም : በሞተ : ጊዜ : ንግሥቱ : ፍሩሚንቲዮስን : ታመነች : ልጅዋን : ሐፄን : ያሳድገው :

ዘንድ ፡ ፍሬሜንቲዮስም ፡ ያዩ ፡ እንደኔ ፡ ወደስ ፡ ራስ ፡ እ ንደሆነ ፡ ይላሉ ፡፡ ፍሬሜንትዮስም ፡ የቻለውን ፡ አደረገ ፡ የሃይማኖትን ፡ ዘር ፡ ባበሻ ፡ ይዘራ ፡ ዘንድ ፡፡ ከሌላ ፡ አገር ም ፡ ለመጡ ፡ ነጋዶች ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ አሰራ ፡ ከርሳ ቸውም ፡ ጋራ ፡ እግዚአብሔርን ፡ አመለከ ፡ ቄስ ፡ አልተገ ኘምና ፡፡ ንጉሥም ፡ በኋላ ፡ ሁለታቸውን ፡ አሰነበተ ፡ ወደገ ራቸው ፡ ይመለሱ ፡ ዘንድ ፡፡ ኤደስዮስም ፡ ወደ ፡ ጢርስ ፡ ሔደ ፡ ከዚያም ፡ ቄስ ፡ ሁኖ ፡ ተቀመጠ ፡፡ ፍሬሜንትዮስ ፡ ግን ፡ በዚህ ፡ አገርም ፡ ፈርመናቶስና ፡ አበ ፡ ሰላማ ፡ የተባ ለ ፡ ዕረፍት ፡ አልነበረለትም ፡ ያበሻ ፡ መንግሥት ፡ በክርስ ቶስ ፡ እስትድን ፡ ድረስ ፡፡ ወደ ፡ እስክርድርያም ፡ ሔደ ፡ ከ ዚያም ፡ አታናስዮስ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ሆነ ፡ ባመት ፡ ፫፻፳፮፡፡ ካ ታናስዮስም ፡ ኤጲስቆጶስን ፡ ለመነ ፡ ላበሻ ፡ አታናስዮስ ም ፡ ከፍሬሜንትዮስ ፡ የሚሻል ፡ አይገኝም ፡ ብልዋልና ፡ እርሱን ፡ ቀደሰ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ ለዚች ፡ አገ ር ፡፡ ያም ፡ ተመለሰ ፡፡ ባበሻም ፡ በወንጌል ፡ አስተማረ ፡ እንደሁም ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መጀመርያ ፡ ባበሻ ፡ ሆነ ፡፡ በኋላም ፡ ቴዎፊሎስ ፡ ህንደዊ ፡ መጣ ፡ እርሱም ፡ የአርዮ ስ ፡ ወገን ፡ ነበረ ፡፡ ቈንስታንቲዎስም ፡ በኋላ ፡ የኒቅያ ፡ ወገ ን ፡ ባበሻ ፡ ያሳድድ ፡ ዘንድ ፡ ብሎ ፡ ያበሻውን ፡ ንጉሥ ፡ ፍሬ ሜንትዮስን ፡ ወደ ፡ እስክንድርያ ፡ እንደ ፡ ሰደው ፡ ጌዎርጊ ዮስ ፡ ሃይማኖቱን ፡ ይመረምር ፡ ዘንድ ፡ ጻፈለት ፡ ነገር ፡ ግ ን ፡ አልሆነለትም ፡፡

በዩስቲኑስና ፡ በዩስቲኒያኑስ ፡ ዘመንም ፡ ያይሁድ ፡ ንጉ ሥ ፡ ዙንዋስ ፡ የሚሉት ፡ በዓረብ ፡ አገር ፡ በየመን ፡ ክርስ ቲያንን ፡ አሳደደ ፡፡ ያበሻ ፡ ንጉሥም ፡ ይህነን ፡ ሰምቶ ፡ ጾ ር ፡ አደረገ ፡ በዙንዋስ ፡ ላይ ፡ መታውም ፡ መንግሥቱንም ፡ ወሰደ ፡ ክርስቲያንን ፡ አብርሃም ፡ የተባለውን ፡ አነገሠ ፡፡ ከዚያ ፡ ወደ ያም ፡ አብርሃም ፡ ሲሞት ፡ ዙንዋስ ፡ ተመል ሶ ፡ መግዛቱን ፡ ወሰደ ፡ ክርስቲያንንም ፡ አሳደደ ፡ ከመጀ መርያው ፡ ጊዜ ፡ ይልቅ ፡፡ ያበሻ ፡ ንጉሥ ፡ ግን ፡ ሁለተኛ ፡ ተ መለሰ ፡ ዙንዋስንም ፡ ገደለ ፡ ሌላውንም ፡ መኰንን ፡ ሾ መ ፡ በዚያ ፡ አገር ፡ ላይ ፡፡

ስለ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መዘረጋት ፡ በኤውሮጳ ፡፡ አን
ድ ፡ መልእክተኛ ፡ በኢርላንድ ፡ ወንጌልን ፡ ያስተማረ ፡
ጳትሪክዩስ ፡ ነበረ ፡፡ እርሱም ፡ በስኮትላንድ ፡ ተወለደ ፡፡
አባቱም ፡ ዲያቆን ፡ ሆኖ ፡ በወንጌል ፡ አስተማረው ፡ ነገር ፡
ግን ፡ የወንጌልን ፡ ኃይል ፡ አልተማረም ፡ ወደ ፡ መከራ ፡ እስ
ኪደርስ ፡ ድረስ ፡፡ ዕድሜውም ፡ ፲፯፤ ዓመት ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡
የባሕር ፡ ሌቦች ፡ መጡ ፡ ሰርቀውም ፡ ወሰዱት ፡ ከርሳቸ
ው ፡ ጋራ ፡ ወደ ፡ ኢርላንድ ፡ ከዚያም ፡ ለንጉሥ ፡ ሼጡት ፡፡
ያገርም ፡ ሰዎች ፡ አረማውያን ፡ ነበሩ ፡፡ ንጉሥም ፡ እረኛ ፡
አደረገው ፡ በመንጎቹ ፡ ላይ ፡፡ አሁንም ፡ በብቸኘነቱ ፡ ጊዜ ፡
ከልልቡ ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ተመለሰ ፡ ለተማረውም ፡
ወንጌል ፡ አሰበ ፡፡ ልቡንም ፡ በእግዚአብሔር ፡ አጸና ፡፡ ፯፤
ዓመትም ፡ ከተቀመጠ ፡ በኋላ ፡ ፮፤ ግዜ ፡ በሕልም ፡ ታዘዘ ፡
ባንድ ፡ መንግድ ፡ ወደ ፡ ባሕር ፡ ይሸሽ ፡ ዘንድ ፡ ከዚያም ፡
ወደገርህ ፡ የሚወስድህ ፡ መርከብ ፡ ኑርዌልና ፡ ብሎ ፡፡ ይህ
ነንም ፡ ትእዛዝ ፡ ተከትሎ ፡ ወደገሩ ፡ ደረሰ ፡፡ ፲፤ ዓመትም ፡
ከዚያ ፡ በኋላ ፡ ሁለተኛ ፡ ጊዜ ፡ ተሰርቆ ፡ ወደ ፡ ገልያ ፡ መ
ጠ ፡ ወደ ፡ ፈረንሳዎች ፡ አገር ፡፡ የክርስቲያንም ፡ ነጋዶች ፡
አርነት ፡ አወጡት ፡ ወደገሩም ፡ ሰደዱት ፡፡ ከዚያም ፡ ሰዎ
ቹን ፡ እጅግ ፡ ደስ ፡ አሳኛቸው ፡ በመምጣቱ ፡፡ ጳትሪክዩስ ፡
ግን ፡ ዕረፍት ፡ አልነበረለትም ፡ በሕልሙም ፡ ታዘዘ ፡ ወ
ደ ፡ ኢርላንድ ፡ ይመለስ ፡ ዘንድ ፡ ከዚያም ፡ ያነን ፡ ስራ ፡ ይ
ሰራ ፡ ዘንድ ፡ ክርስቶስ ፡ ስለርሱ ፡ ደሙን ፡ ያፈሰሰ ፡፡ አሁን
ም ፡ ወደ ፡ ገልያ ፡ ሔደ ፡ ከበጎ ፡ ቀሳውስትና ፡ ሞናኩስት
ም ፡ ተጨምሮ ፡ ተማረ ፡፡ ከዚያ ፡ በኋላም ፡ ወደ ፡ ኢርላን
ድ ፡ ሔደ ፡ ወንጌልንም ፡ አስተማረ ፡፡ የሕዝብም ፡ ካህናት ፡
አሳደዱት ፡ ነገር ፡ ግን ፡ እግዚአብሔር ፡ የብዙ ፡ ሰዎችን ፡ ል
ብ ፡ ከርሳቸውም ፡ አያሌ ፡ መኳንንት ፡ ወደርሱ ፡ መለስ ፡፡
ወንጌልንም ፡ ተቀብለው ፡ ምድርን ፡ ሰጡት ፡ ጳትሪክዩስ ፡
በርስዋ ፡ ገዳምን ፡ የሰራበት ፡፡ ሞናኩስትንም ፡ አሳደገ ፡
አስተማረም ፡ በዚያ ፡ አገር ፡ ሁሉ ፡ ወንጌልን ፡ ያስተምሩ ፡
የነበሩ ፡፡

በዚያ ፡ ዘመንም ፡ የክርስቲያን ፡ ትምርት ፡ ወደ ፡ ነቶ

ች ፡ ደግሞ ፡ ደረሰች ፡፡ እርሳቸውም ፡ አንድ ፡ ወገን ፡ ነበሩ ፡ በዚያ ፡ ዘመን ፡ ከምሥራቅ ፡ ወጥተው ፡ ወደ ፡ ምዕራብ ፡ የ ሔዱ ፡ የሮምንም ፡ መንግሥት ፡ ያወከዋት ፡ የሮምንም ፡ ከተማ ፡ የቀሙ ፡ በኋላም ፡ በኤውሮጳ ፡ ክርስቲያን ፡ ሁነ ው ፡ የተቀመጡ ፡፡ ክርስቲያንም ፡ ገና ፡ ሳይሆኑ ፡ ወደ ፡ ሮ ም ፡ መንግሥት ፡ ገብተው ፡ እጅግ ፡ ሰዎችን ፡ ቀሳውስት ፡ ሳ ይቀሩ ፡ መረኩ ፡ የተመረኩትም ፡ የመረኳቸውን ፡ በወንጌ ል ፡ አስተማሩ ፡፡ እጅግም ፡ ለርሳቸው ፡ ያደረገ ፡ ኡል ፊለ ስ ፡ ነው ፡ የርሳቸው ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ የሆነ ፡ ከቍንስታንቲኖ ስ ፡ ዘመንም ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ዋለንስ ፡ ዘመን ፡ ድረስ ፡ በ መኻከላቸው ፡ ያስተማረ ፡ የእግዚአብሔርንም ፡ ቃል ፡ ወ ደ ፡ ቋንቋቸው ፡ ያስተረጐመ ፡፡ ዮሐንስ ፡ አፈ ፡ ወርቅም ፡ ለ ትምርታቸው ፡ ሰራ ፡፡ እርሱ ፡ የቍንስታንቲኒያ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳ ስ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ወደ ፡ ያ ፡ የመጡትን ፡ ኀቶች ፡ አስተማረ ፡ ወንጌልንም ፡ ለመስበክ ፡ ቀደሳቸው ፡፡

ሁለተኛ ፡ ምዕራፍ ::

ስለ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሥርዓት ::

ስለ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ተግሣጽ ::

ስለ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ መለየት ፡

በዚያ ፡ ዘመን ::

፩፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሥርዓት ፡ ታሪክ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ::

ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መስማማት ፡ ከመን ግሥት ፡ ጋራ ::

የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መሆን ፡ ከሮም ፡ መንግሥት ፡ ጋራ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ተለወጠ :: መንግሥት ፡ አስቀድማ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጸላት ፡ ነበረች ፡ ክርስቲያንም ፡ እጅግ ፡ ጊዜ ፡ ተሳደዱ ፡ ተጨነቁም :: አሁን ፡ ግን ፡ ቈንስታንቲኖስ ፡ የክርስቲያንን ፡ ሃይማኖት ፡ ከተቀበለ ፡ በኋላ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ገዣች ፡ ባረማውያንም ፡ አምልኮ ፡ ላይ ፡ ሆነች :: አሁንም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ የመላባት ፡ ከሆነች ፡ እጅግ ፡ መጠቀም ፡ በቻላት ፡ መንግሥትም ፡ ሁሉ ፡ በጥቂት ፡ በጥቂት ፡ የክርስቲያን ፡ መንግሥት ፡ በሆንች :: የመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ኃይል ፡ ግን ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጥቂት ፡ ሲሆን ፡ ያለምም ፡ ነገር ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ነገር ፡ ጋራ ፡ ሲደበለቅ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ንጽሕና ፡ ተጐደችበት ::

ቈንስታንቲኖስም ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መፍረድ ፡ አልወደደም ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ፍርድ ፡ ለኤጲስቆጶሳት ፡ ሊተወው ፡ ወደደ ፡ እንጂ :: ባመትም ፡ ፫፲፬፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ሰው ፡ ሲማጸን ፡ ከኤጲስቆጶሳት ፡ ፍርድ ፡ ወደ ፡ ቄሣር ፡

ፈረድ ፡ እርሱ ፡ እንዲህ ፡ አለ ። የኤጲስቆጶሳት ፡ ፈረድ ፡ እን ደሁ ፡ ይቍጠር ፡ ክርስቶስ ፡ ባለቤቱ ፡ እንደ ፈረድ ። ደሮ ፡ ቈ ንስታንቲኖስ ፡ ደግሞ ፡ በሮም ፡ መንግሥት ፡ ላይ ፡ የተሾመ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ባርያ ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ ወደደ ፡ የርሱን ፡ ማገልገል ፡ ያበዛ ፡ ዘንድ ። አንድ ፡ ጊዜም ፡ ከኤጲስቆጶሳ ት ፡ ጋራ ፡ ሲበላ ፡ እርሱ ፡ በመጫወት ፡ እንዲህ ፡ አላቸው ። እኔ ፡ ደግሜ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ነኝ ፡ ከቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በሚ ደ ፡ ያለው ፡ ነገር ፡ ጠባቂ ። 'ኤጲስቆጶስ' ፡ ማለቱ ፡ ጠባቂ ፡ ነውና ። ከቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በሚደ ፡ የሚሆን ፡ ማለት ፡ መንግሥት ፡ ነው ። የቈንስታንቲኖስ ፡ ማለትም ፡ ይህ ፡ ነበረ ። እላንተ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጠባቆች ፡ እንድት ሆኑ ፡ እንደሁም ፡ እኔ ፡ የመንግሥት ፡ ጠባቂ ፡ ነኝ ። ይህነን ም ፡ ነገሬን ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ እንዲህ ፡ ብለው ፡ አስተረጉ ሙ ፡ እርሱ ፡ እንደለ ። እኔ ፡ እንደላንተ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ነ ኝ ። እላንተ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ውሥጣዊን ፡ ነገር ፡ እርሱንም ፡ ትምርትና ፡ ማምለክ ፡ ትጠብቃላችሁ ፡ እኔ ም ፡ የሚደዊን ፡ ነገርዋን ፡ እጠብቃለሁ ፡ እርሱም ፡ መግዛ ትዋንና ፡ ሚደዊ ፡ ሥርዓትዋን ። እንኪያስ ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ እርሱ ፡ በርሳቸው ፡ በተጻሉ ፡ ጊዜ ፡ ስለ ፡ ትምርት ፡ ቈንስታ ንቲኖስ ፡ ማስታረቃቸውን ፡ ተግባሬን ፡ አደረገ ። ስለዚህ ም ፡ ለመታረቅ ፡ መከሬቸው ፡ ባልሰሙም ፡ ጊዜ ፡ በችሎ ቱ ፡ የነበረውን ፡ አደረገ ። በመንግሥቱ ፡ ሁሉ ፡ ከተገኙ ፡ ኤ ጲስቆጶሳት ፡ ሰበሰበ ፡ በርሳቸው ፡ ጉባኤም ፡ የተቈረጠው ን ፡ ነገር ፡ ሕግን ፡ ቈጠረት ፡ ለመንግሥቱ ፡ ሁሉ ። ይህነን ም ፡ ሕግ ፡ የጠበቁ ፡ ክርስቲያን ፡ የመንግሥቱ ፡ በረከት ፡ ሆነላቸው ። ያልጠበቁት ፡ ግን ፡ የመንግሥትን ፡ ሕግ ፡ እን ደ ፡ በደሉ ፡ ተቈጠሬ ።

አሁንም ፡ እንዴት ፡ ሆነ ። የኤጲስቆጶሳት ፡ ጉባኤ ፡ በተ ሰበሰቡ ፡ ጊዜ ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ የ፪፤ ወገን ፡ ነበሬ ፡ እርሱ ፡ በርሳቸው ፡ የተከሬከሬ ። በዚያም ፡ ክርክር ፡ እለዚያ ፡ ፪፤ አንድ ፡ ካልሆኑ ፡ ያሸነፈው ፡ ወገን ፡ ነገር ፡ ለትእዛዝ ፡ ሆነ ። አሁንም ፡ ሥርዓት ፡ እንዲህ ፡ ሆነ ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ብቻ ፡ የትምርትን ፡ ነገር ፡ እንደ ቈርጡ ። ደሮ ፡ እንዲህ ፡ አ

ልሆነም ፡፡ ቁሣሮችና ፡ ወገኖቻቸው ፡ የወደዱት ፡ ትምህር
ት ፡ ሁለግዜ ፡ አሸነፈ ፡ ኤጲስቆጶሳትም ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ የቄ
ሣርን ፡ ባለምዋልነት ፡ ፈለጉ ፡ ከመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ጸጋ ፡ ይ
ልቅ ፡፡ እንደህ ፡ ይገለጻል ፡ በኒቅያ ፡ ሲኖደስ ፡ የምሥራቅ ፡
ኤጲስቆጶሳት ፡ የጉባኤን ፡ ነገር ፡ እንደልተቀበሉ ፡ ስለ ፡ ቆ
ንስታንቲኖስ ፡ ፈቃድ ፡ ካልሆነ ፡፡ ሁለተኛም ፡ ቴዎደስዮስ ፡
በመጀመርያ ፡ ሲኖደስ ፡ በኤፌሶን ፡ አለ ፡፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ያ
ልሆነ ፡ በሲኖደስ ፡ እንደይናገር ፡፡ ደር ፡ ግን ፡ የቄሣር ፡ ቤተ ፡
ሰቦች ፡ የቄርሎስ ፡ ወደጆች ፡ የነበሩ ፡ አታለሉት ፡ እርሱ ፡
እሺ ፡ እስኪሉቸው ፡ ድረስ ፡፡

ኤጲስቆጶሳትም ፡ ሁሉ ፡ ዝም ፡ አላሉም ፡ ለመንግሥ
ት ፡ መግዛት ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡፡ የጵሉስዩም ፡ ኢሲደር
ስ ፡ ቴዎደርስን ፡ ጻፈ ፡፡ ለመንግሥት ፡ ዕረፍት ፡ እንደይሆ
ን ፡ እርሱ ፡ የቤተ ፡ ሰዎቹን ፡ ክርክር ፡ ባይከለክል ፡፡ ሂላር
ዩስም ፡ የጶዋቲ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ቆንስታንቲዎስን ፡ አለው ፡፡
እርሰዎ ፡ ስለዚህ ፡ ይገዛሉ ፡ ይጠብቁማል ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ በ
ደህና ፡ አርነት ፡ ይኖር ፡ ዘንድ ፡፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ዕ
ረፍት ፡ አይመለስም ፡ ቍስሉም ፡ አይድንም ፡ ሰው ፡ ሁ
ሉ ፡ ከባርነት ፡ ወጥተው ፡ እንደ ፡ ልባቸው ፡ ሃይማኖት ፡ ሳ
ይኖሩ ፡፡ ለውነተኛ ፡ ሃይማኖትም ፡ እንኳ ፡ ግድ ፡ ቢጨመ
ር ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ቢከለክልዎ ፡ እንደህ ፡ ሲልዎ ፡፡ እግዚ
አብሔር ፡ ያለም ፡ ሁሉ ፡ ጌታ ፡ ነው ፡ እርሶ ፡ በግድ ፡ የተደ
ረገውን ፡ መታዘዝ ፡ አይሻም ፡ የተገደውንም ፡ ሃይማኖት ፡
ማስታወቅ ፡ አይወድም ፡፡ እርሱም ፡ ግብዝነትን ፡ ይጸላ
ል ፡ በቅንም ፡ ማምለክ ፡ ብቻ ፡ ይፈልጋል ፡፡

በዚህ ፡ ጊዜ ፡ መንግሥት ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ምግብ
ና ፡ መኖር ፡ ጠበቀች ፡፡ ቆንስታንቲኖስ ፡ ባመት ፡ ፫፻፳፩፥ በትእ
ዛዝ ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሥልጣን ፡ ሰጠ ፡ ርስትን ፡ ለመ
ቀበል ፡፡ በዚህ ፡ መክንያትም ፡ ብዙ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያ
ናት ፡ እጅግ ፡ ባለጠጎች ፡ ሆኑ ፡፡ ያለምን ፡ ነገር ፡ የወደዱ ፡
ኤጲስቆጶሳት ፡ እጅግ ፡ ከብት ፡ ለቀሙ ፡ ከሞቱ ፡ ሰዎች ፡
እሺ ፡ ያሰኛቸው ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ያወርሱ ፡ ዘንድ ፡፡
በዘመኑም ፡ በኃጢአት ፡ ይኖር ፡ የነበረ ፡ ሰው ፡ ሲሞት ፡ ከ

ብቱን ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሰጠ ፡ በዚህ ፡ መስጠት ፡ የነፍ ሱን ፡ ዕረፍት ፡ ይገዛ ፡ ዘንድ ፡፡ በጎ ፡ መምህራን ፡ ግን ፡ እንደዚህ ፡ ሥልጣናቸው ፡ አላደረጉም ፡ ብዙ ፡ ጊዜም ፡ ር ስትን ፡ አልተቀበሉም ፡ ሰው ፡ በሰጡት ፡ ጊዜ ፡፡ ስለዚህ ም ፡ ከክፎች ፡ ተጸሉ ፡፡ ስላዚህም ፡ አፈ ፡ ወርቅንና ፡ አው ጉስቲኑስን ፡ ጸሉ ፡ እሌህ ፡ ፪! አብያተ ፡ ክርስቲያናታቸው ን ፡ ባለጠጎች ፡ አላደረጉምና ፡፡ ደህና ፡ ኤጲስቆጶሳትም ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የተሰጠውን ፡ ግንዘብ ፡ ፍቅርን ፡ በማ ድረግ ፡ ፈጁት ፡፡ እለዚህም ፡ ላብያተ ፡ ክርስቲያናታቸው ፡ ልዩን ፡ ቤት ፡ ሰሩ ፡ ለንገደኞ ፡ ለነደያንም ፡ ለደከሙም ፡ ሽማግሎች ፡ ለድውያንም ፡ አባትና ፡ እናት ፡ ለሌላቸው ም ፡ አሽከሮች ፡ ለሁላቸው ፡ ረዲት ፡፡ እንደህም ፡ ባሲልዮ ስ፡የቄሣርያ፡ኤጲስቆጶስ፡ታላቅ፡ቤትን፡ሠራ፡ከተማውን፡ የመሰለች ፡ ባሲልያስም ፡ የተባለች ፡፡ በዚች ፡ ቤትም ፡ ለ ንግደኞችና ፡ ለነደያን ፡ ለድውያንም ፡ የሚሹት ፡ ረዲት ፡ ሁ ሉ ፡ ተገኘበት ፡፡ ይች ፡ ቤትም ፡ በባሲልዮስ ፡ አገር ፡ በቄ ሣርያ ፡ ነበረች ፡ እርሱም ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ ክር ሱ ፡ በታች ፡ ለነበረች ፤ እንደህ ፡ ያለውን ፡ የፍቅርን ፡ ቤት ፡ አሠራ ፡፡

ቆንስታንቲኖስም ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በጎ ፡ ሊያድርግ ፡ ብሎ ፡ ቀሳውስትንና ፡ ኤጲስቆጶሳትን ፡ ከልዩ ፡ ልዩ ፡ ከመ ንግሥት ፡ ማገልገልና ፡ ግብር ፡ ፈታቸው ፡፡ ደህ ፡ ግን ፡ ለቤ ተ ፡ ክርስቲያንና ፡ ለመንግሥት ፡ ክፉ ፡ ሆነ ፡፡ ብዙ ፡ ሰዎ ች ፡ ነበረና ፡ የመንግሥትን ፡ ማገልገል ፡ ያልወደዱ ፡ ስለዚ ህም ፡ ወደ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ደቀደሱ ፡ ዘንድ ፡ መጡ ፡፡

ቆንስታንቲኖስም፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ትፈርድ ፡ ዘንድ ፡ ሥልጣን ፡ ሰጣት ፡፡ በዚህ ፡ መክንያትም ፡ ቀሳውስትና ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ያለምን ፡ ነገር ፡ ለማድረግ ፡ ተጸሩ ፡፡

ኤጲስቆጶሳትና ፡ ቀሳውስት ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ተቻላቸ ው ፡ እጅግ ፡ ደጠቅሙ ፡ ዘንድ ፡ በምክራቸው ፡ በመጠበቃ ቸውም ፡ ከመኳንንት ፡ ጋራ ፡ ግፍ ፡ እንደያደርጉ ፡ ሲከለ ክልዋቸው ፡፡ እንደህም ፡ ባንጾኪያ ፡ ሆነ ፡ ባመት ፡ ፫፻፹፯! ቄሣር ፡ ቴዎደስዮስ ፡ ግብርን ፡ ባበዛ ፡ ጊዜ ፡ ሁከት ፡ ሲነ

ሣ ፡፡ ስለዚህም ፡ ቄሣር ፡ ተቈጣ ፡ ሰውም ፡ ሁሉ ፡ ከቄሣ
ር ፡ ቍጣ ፡ ፈራ ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ያንጾኪያ ፡ ኤጲስቆጶ
ስ ፡ ፍላዊያኖስ ፡ የሚሉት ፡ እርሱም ፡ አርጌና ፡ ድውይ ፡ የነ
በረ ፡ ወደ ፡ ቈንስታንቲኒያ ፡ ሔደ ፡ ወደ ፡ ቴዎደስዩስም ፡ ተ
ቸኰለ ፡ አለውም ፡፡ እኔ ፡ የሁላችን ፡ ጌታ ፡ መለክተኛ ፡ ሁ
ኜ ፡ መጣሁ ፡ የርሱን ፡ ቃል ፡ እናገርዎ ፡ ዘንድ ፡ እንዲህ ፡ ሲ
ል ፡፡ ይቅር ፡ ብትሉ ፡ ለሰው ፡ የሰማዩ ፡ አባታችሁም ፡ ይቅ
ር ፡ ይላችኋል ፡፡ ይህነን ፡ ነገሩንም ፡ በፋሲካ ፡ መክንያት ፡
ሲያጸና ፡ ወደ ፡ ቄሣር ፡ ልብ ፡ ገባ ፡ ቄሣርም ፡ እንዲህ ፡ ሲ
ል ፡ ጮኸ ፡፡ እኔ ፡ ሰው ፡ ሁኜ ፡ ታላቅ ፡ ነገር ፡ አድርጋለሁን ፡
በሰው ፡ ላይ ፡ ያለውን ፡ ቍጣዬን ፡ ብተው ፡ ያለም ፡ ሁሉ ፡
ጌታ ፡ ስለኛ ፡ የባርነት ፡ ምሳሌ ፡ የተቀበለ ፡ ቸርነትም ፡ ያደ
ረገላቸው ፡ ከርሳቸው ፡ የተሰቀለ ፡ እርሱ ፡ ስለ ፡ ሰቀሉት ፡
ወደባቱ ፡ ሲጸሪ ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ ይቅር ፡ በልላቸው ፡ የሚ
ያድርጉትን ፡ አያውቁምና ፡፡ ፍላዊያኖስንም ፡ አዘዘ ፡ ወ
ደ ፡ አንጾኪያ ፡ እንዲመለስ ፡ እንዲቸኵልም ፡ የምስራች
ን ፡ ይነገሬቸው ፡ ዘንድ ፡ ፋሲካ ፡ ሳይደርስ ፡ ቄሣር ፡ ለሆነ
ው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ይቅር ፡ እንዲላቸው ፡ እንዲረሳውም ፡፡
እንዲህም ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ እጅግ ፡ ጊዜ ፡ የባልቴቶችና ፡
አባትና ፡ እናት ፡ የሌላቸው ፡ አሽከሮች ፡ ጠባቆች ፡ ሆኑ ፡፡
እንዲህም ፡ ሆነ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ መሸሸጊዎች ፡ ሲ
ሆኑ ፡፡ የተሳደዱ ፡ ወዲያ ፡ ሸሹ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ካሳደጀቻቸ
ው ፡ ጋሪ ፡ እስኪያስታርቃቸው ፡ ድረስ ፡፡ ይህነን ፡ ልማድ ፡
ክርስቲያን ፡ ካረማውያንና ፡ ካይሁድ ፡ ተቀበሉ ፡ ከመቅደ
ሶቻቸው ፡፡ የቴዎደስዮስ ፡ ባለምዋል ፡ ኤውትሮጵዮስ ፡ እ
ርሱም ፡ ግፈኛ ፡ ሰው ፡ ቄሣርን ፡ እሺ ፡ አሰኘው ፡ ትእዛዝ
ን ፡ ሊሰጥ ፡ ይህነን ፡ ነገር ፡ የሚከለክል ፡፡ አፈ ፡ ወርቅ ፡ ብ
ዙ ፡ ሰዎችን ፡ ኤውትሮጵዮስ ፡ ያሳደዳቸውን ፡ በቤተ ፡ ክር
ስቲያኑ ፡ ተቀብልዋልና ፡፡ በተከተለው ፡ አመት ፡ ግን ፡ ኤ
ውትሮጵዮስ ፡ ባለቤቱ ፡ መከራን ፡ አገኝቶ ፡ ወደ ፡ ቤተ ፡ ክ
ርስቲያን ፡ ሸሸ ፡ ከዚያም ፡ አደሪውን ፡ ፈለገ ፡ አፈ ፡ ወር
ቅም ፡ ከዚያ ፡ ተቀበለው ፡፡

ባመትም ፡ ፱፻፩፡ ትእዛዝ ፡ ተሰጠ ፡ እንዲህ ፡ የሚል ፡፡

ወደ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጋሻ ፡ ጦር ፡ ሳይዝ ፡ የሚሸሸ ፡ ሁሉ ፡ አደራ ፡ ይሆንለታል ፡ ማንም ፡ በግድ ፡ አያውጣው ። ጋሻ ፡ ጦር ፡ ግን ፡ ይዞ ፡ በግድ ፡ ወደ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የሚገባ ፡ አደራውን ፡ ይፈልግ ፡ ዘንድ ፡ በግድ ፡ ያውጡት ። ባመት ፡ ፬፻፴፪፤ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ ወጣ ፡ ያሚል ። ባርያ ፡ ወይስ ፡ ሎሌ ፡ ጋሻ ፡ ጦርን ፡ ሳይዝ ፡ አደራውን ፡ ቢፈልግ ፡ ወደ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ይቀበሉት ፡ ቁስም ፡ ካንድ ፡ ቀን ፡ የሚበዛ ፡ አይቈይ ፡ የባርያውን ፡ ወይስ ፡ የሎሌውን ፡ ጌታ ፡ ይናገር ፡ ዘንድ ። ጌታው ፡ ወይስ ፡ የተበደለ ፡ ሁሉ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መክንያት ፡ ይቅር ፡ ይለው ፡ ዘንድ ፡ ወደርሱም ፡ በቸርነት ፡ ይቀበለው ፡ ዘንድ ።

፪፬፤ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሥርዓት ፡ በውሥጥዋ ።

በዚህ ፡ ዘመንም ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የተለወጠ ፡ የተጨመረም ፡ ስለ ፡ መንግሥት ፡ መለወጥ ፡ ሆነ ።

በዚህ ፡ ዘመንም ፡ ያች ፡ በቀደመው ፡ ዘመን ፡ የጀመረች ፡ ስሕተት ፡ በረታች ፡ የክህነት ፡ ወገን ፡ እንደ ፡ ተለዩ ፡ ከሕዝብ ፡ ወገን ። ስለዚህም ፡ ብዙ ፡ ቀሳውስትና ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ የክርስቲያንን ፡ ሕዝብ ፡ ይንቁ ፡ ዘንድ ፡ ማጋባትንም ፡ ሌላውንም ፡ ወደ ፡ ዓለም ፡ የሚያገባውን ፡ ንብረት ፡ ርኵስ ፡ ሁኖ ፡ ይቈጥሩ ፡ ዘንድ ፡ ራሳቸውንም ፡ ከሌሎች ፡ ያነቡሩ ፡ ዘንድ ፡ የክርስቶስ ፡ ሎላልት ፡ ነን ፡ ሲሉ ፡ ሳያስቡም ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ የሚኖርበት ፡ ክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ የክርስቶስ ፡ ሎሌ ፡ የክርስቶስ ፡ ካህንና ፡ ንጉሥም ፡ እንደ ሆነ ።

ባመትም ፡ ፫፻፭፤ በኤልዊራ ፡ የተሰበሰበች ፡ ሲኖደስ ፡ ኤጲስቆጶሳትን ፡ ቀሳውስትንም ፡ ዲያቆናትንም ፡ ከማጋባት ፡ ከለከለች ። በኒቅያ ፡ ሲኖደስም ፡ ሰዎች ፡ ነበሩ ፡ እንደዚህ ፡ ያለውን ፡ ትእዛዝ ፡ የፈለጉ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ጰፍኑትዮስ ፡ እርሱም ፡ ኤጲስቆጶስና ፡ ሰማዕት ፡ ባሕታዊም ፡ የነበረ ፡ ይህነን ፡ ከለከለ ፡ እንደዚህ ፡ ሲል ። ማጋባት ፡ ደግሞ ፡ የተቀደሰች ፡ ንብረት ፡ ናት ፡ ጳውሎስ ፡ እንደለ ። ያገቡም ፡ ቀሳውስት ፡ ደግሞ ፡ ይችላሉ ፡ በበጎ ፡ አካሔዳቸው ፡ ደመ

ላለቡ ፡ ዘንድ ፡፡ ስለዚህም ፡ በላያቸው ፡ ቀምበር ፡ አደጪ
ን ፡ የሰው ፡ ድካም ፡ የማይችል ፡ ይሸከመው ፡ ዘንድ ፡፡ ነገር ፡
ግን ፡ በፊት ፡ የተሰሪች ፡ ሥርዓት ፡ አልተለወጠችም ፡ ቀስ ፡
ከቀደሲው ፡ በኋላ ፡ ምሽትን ፡ እንደ ያገባ ፡፡ የሮም ፡ ኤጲ
ስቆጶስ ፡ ሲሪኪዩስ ፡ ግን ፡ መጀመርያ ፡ ትእዛዝ ፡ አወጣ ፡
ለተቀደሰ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ እንደይገባ ፡ ምሽትን ፡ ያገባ ፡ ዘን
ድ ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በሌላ ፡ በተቀደሰ ፡
ሥጋ ፡ እንጅ ፡ ይኖር ፡ ዘንድን ፡ ይችላል ፡፡ በዚህ ፡ ነገርም ፡
፪ ስሕተት ፡ ነበረ ፡፡ አንድ ፡ መጋባት ፡ ቅድስናውን ፡ እንድት
ከለክል ፡፡ ሁለተኛውም ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በካህናት ፡ ብ
ቻ ፡ እንዲኖር ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ሌሎች ፡ ነበረ ፡ በዚህ ፡ የመጉ
ቱ ፡ ከርሳቸውም ፡ ዮዊንያኑስና ፡ ዊጊላንቲዩስ ፡፡

የካህናት ፡ መሆን ፡ ከሌሎች ፡ ክርስቲያን ፡ መሆን ፡ አን
ድ ፡ ጊዜ ፡ ከተወሰነ ፡ ከተለየም ፡ በኋላ ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱ
ስ ፡ ኃይልም ፡ ወደ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ እጅ ፡ በሰው ፡ አሳብና ፡
በሰው ፡ ትምህርት ፡ ከተሰጠ ፡ በኋላ ፡ ሰውም ፡ ሲያስተ
ምር ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ እጁን ፡ በጫነ ፡ ጊዜ ፡ በቄስና ፡ በዲያቆ
ን ፡ ላይ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ የዚያን ፡ ጊዜ ፡ በግድ ፡ እንዲ
መጣ ፡ እንዲገባም ፡ በቄስ ፡ ወይስ ፡ በዲያቆን ፡ ሰውነት ፡
በሌላም ፡ አይሆንም ፡ ብለው ፡ ወደ ፡ ክህነት ፡ የደረሱ ፡ ሰ
ዎች ፡ በዙ ፡ ለክህነት ፡ ያልተሰናዱ ፡ ያልተማሩም ፡ መን
ፈስ ፡ ቅዱስም ፡ የሌለባቸው ፡፡ እርሳቸውም ፡ ተቀደሱ ፡፡
በኋላም ፡ ልባቸውን ፡ አከብረው ፡ አሁን ፡ ደንቍርነታቸ
ው ፡ አለማወቃቸውም ፡ ርኵሰታቸውም ፡ ሁሉ ፡ ሳይቅር ፡
መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እንዲኖርባቸው ፡ አሉ ፡ በልባቸው ፡፡ የ
ሚነገረትንም ፡ የሚያድርጉትንም ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ መንፈ
ስ ፡ ቅዱስ ፡ እንዲቀድሰው ፡ እንዲያጸናውም ፡፡ እንዲህ ፡
ካሉም ፡ ጋራ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ ከናትያንዝ ፡ አፈ ፡ ወርቅም ፡
አውጉስቲኑስም ፡ እጅግ ፡ ተከራከሩ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ መድ
ረሶች ፡ ታጡ ፡፡ ፪ ታላቆች ፡ መድረሶች ፡ ነበረ ፡ አንዲት ፡ በ
ስክንድርያ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ያ ፡ አዋቂ ፡ ዲ ዲሞስ ፡ ያስ
ተማረበት ፡፡ እርሱም ፡ ከሕፃንነቱ ፡ ጀምሮ ፡ ዕዉር ፡ ሲሆ
ን ፡ ከብዙ ፡ ሰዎች ፡ መምህራን ፡ በዘመኑ ፡ በውቀቱ ፡ በለጠ ፡፡ ደ

ግሞም ፡ ያንጾኪያ ፡ መድረሳ ፡ ጀመረች ፡ የታወቀች ፡ ትሆ ን ፡ ዘንድ ፡፡ ሌሎችም ፡ ክህነትን ፡ የፈለጉ ፡ ከኤጲስቆጶሳ ት ፡ ተማሩ ፡ እንደሁም ፡ አውጉስቲኑስና ፡ ኤውሴቢዮስ ፡ ከዌርኬሊ ፡ ብላቴኖችን ፡ ለክህነት ፡ አስተማሩ ፡፡

ያልተፈተነም ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ወደ ፡ ክህነት ፡ እንደይደርስ ፡ ብላ ፡ የኒቅያ ፡ ሲኖደስ ፡ በ፪፤ ቃኖኑ ፡ አዘዘች ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ጥቂት ፡ ወራት ፡ ብቻ ፡ ከተቀመጠ ፡ በኋላ ፡ ቄስ ፡ ወይስ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ እንደይቀደስ ፡፡ ለመፈተን ፡ እ ጅግ ፡ ወራት ፡ ይፈለጋል ፡፡ በሰርዲካም ፡ ሲኖደስ ፡ ባመት ፡ ፫፻፵፯፤ አዘዙ ፡ በ፲፤ ቃኖን ፡ እንደህ ፡ ሲሉ ፡፡ ባለጠጋ ፡ ሰው ፡ ወይስ ፡ መፈረድ ፡ የተማረ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ እንደይሆን ፡ ነባ ቢ ፡ ዲያቆንም ፡ ቄስም ፡ ካልሆነ ፡ በለዚያም ፡ ሹመቶ ች ፡ ኑሮ ፡ ካልተፈተነ ፡፡

በዚያ ፡ ዘመንም ፡ ያች ፡ ልማድ ፡ ገና ፡ አልጠፋም ፡ ኤ ጲስቆጶስና ፡ ቄስ ፡ ባለቀ ፡ ጊዜ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ከሕዝብ ፡ ጋ ራ ፡ አደባሩን ፡ እንደመርጹ ፡፡ በዚህ ፡ ዘመንም ፡ የኤጲስቆ ጶስና ፡ የቄስ ፡ ሥርዓት ፡ ተጨምረው ፡ ተለዩ ፡ እርሱ ፡ በር ሳቸው ፡፡ የኤጲስቆጶስ ፡ ተግባር ፡ ብቻ ፡ ቅደሴ ፡ ሆነ ፡ ቀሳ ውስትንና ፡ ሜሮምን ፡ እንደቀድስ ፡ የተጠመቁትንም ፡ እ ንደያጸና ፡ ለቀሳውስትም ፡ ሥልጣን ፡ እንደሰጥ ፡ ኃጢአ ትን ፡ ይቅር ፡ ለማለት ፡፡ ኤጲስቆጶስም ፡ በዚህ ፡ እንደ ፡ በ ለጠ ፡ ከቄስ ፡ እንደህም ፡ ቄስ ፡ በለጠ ፡ ከዲያቆን ፡፡ ዲያ ቆንም ፡ ካንባቢ ፡፡ ለዲያቆናትም ፡ አለቃ ፡ አደረጉላቸው ፡ ለብቻው ፡፡ ለቀሳውስትም ፡ የቀሳውስትን ፡ አለቃ ፡ ለብቻ ው ፡፡ እለዚህም ፡ ፪፤ የዲያቆናትንና ፡ የቀሳውስትን ፡ ጉደ ይ ፡ ወደ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ያደርሱት ፡ ዘንድ ፡ ነበሩ ፡፡ ዲያቆኒ ሶችም ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ተሾሩ ፡፡

ነገር ፡ ግን ፡ አያሌ ፡ አደሮች ፡ ሹመቶች ፡ ተነሡ ፡፡ በኽል ኬደን ፡ ሲኖደስ ፡ ትእዛዝ ፡ ወጣ ፡ ለኤጲስቆጶስ ፡ ሁሉ ፡ አ ንድ ፡ ኦይቆይሞስ ፡ እንደሆንለት ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ን ፡ ገንዘብ ፡ የሚጠብቅ ፤ ኤጲስቆጶስም ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ የ ሚቋጠር ፡፡ ደግሞ ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ ፈራጅ ፡ ተደረገ ፡ በመጣላት ፡ ሁሉ ፡ የሚፈርድላት•፡፡ ደግሞም ፡

ናታርዮች ፡ ተደረጉላት ፡ ማለት ፡ ቀሎ ፡ የሚጽፉ ፡ ጳጳ ች ። እርሳቸውም ፡ በሲኖደስ ፡ ሁሉ ፡ የተናገረውን ፡ ነገር ፡ የተሰራውንም ፡ የጸናውንም ፡ ትእዛዝ ፡ ሁሉ ፡ ተቸኩለው ፡ ሊጽፉ ፡ ነበረ ። ደግሞም ፡ ድውያንን ፡ ለመርደትና ፡ ለመጠበቅ ፡ ሙታንንም ፡ ለመቅበር ፡ ልዩ ፡ ሹመትን ፡ ሰሩ ።

በከተሞች ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ነበሩ ፡ ባንዲት ፡ ቤት ፡ ክርስ ቲያን ፡ ያገለገሉ ፡ ከቀሳውስትና ፡ ከዲያቆናት ፡ ጋራ ። አን ዲት ፡ ቤት ፡ ክርስቲያንም ፡ አትባቃምና ፡ ለከተማ ፡ ሰዎ ች ፡ ሁሉ ፡ ሌሎች ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ተሠሩ ፡ ከኤ ጲስቆጶስ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በታች ፡ የሆኑ ።

የሜትሮጶሊታኖችም ፡ ሥርዓት ፡ በቀደሙ ፡ ዘመን ፡ የተደ ረገች ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ጸናች ። በሜትሮጶሊስ ፡ በመንግሥ ት ፡ ክፍል ፡ ከተማ ፡ የነበረ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ በሌሎች ፡ በክ ፍሉ ፡ ከነበሩ ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ በላይ ፡ ነበረ ፡ ጠበቃቸው ም ። በየክፍልም ፡ ፪፤ ሲኖዶች ፡ ነበሩ ፡ በያመቱ ፡ ሜትሮጶ ሊታኖስም ፡ የኤጲስቆጶሳት ፡ አለቃ ፡ በሲኖደስ ፡ በላያቸ ው ፡ ተቀመጠ ፡ የምክርም ፡ መሪ ፡ ነበረ ። በሜትሮጶሊታ ኖችም ፡ መካከል ፡ አያሌ ፡ ነበሩ ፡ ከሌሎች ፡ የበለጡ ፡ በ ኒቅያ ፡ ሲኖደስ ፡ እንደ ፡ ተባለ ። የሮም ፡ የስክንድርያ ም ፡ያንጾኪያም ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ሥልጣን ፡ እንደላቸ ው ፡ ከሌሎት ፡ በላይ ፡ ይሆኑ ፡ ዘንድ ። ለለዚህ ፡ ፫፤ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ደግሞ ፡ ፪፤ ተጨመሩ ፡ ፩፤ በቍንስታንቲኒያ ፡ ፩ም ፡ በየሩሳሌም ። የቍንስታንቲኒያም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ሥልጣ ን ፡ ተቀበለ ፡ በሁለተኛ ፡ አይኩሜኒቁ ፡ ሲኖደስ ፡ ፫፻፹፩፤ በ ቍንስታንቲኒያ ፡ በተሰበሰበች ፡ መጀመርያ ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ ከሮም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ በኋላ ። በካልቤደንም ፡ ሲኖደስ ፡ ባ መት ፡ ፬፻፶፩፤ ይህ ፡ ጸና ፡ እንደዚህ ፡ ሲሉ ። አባቶቻችን ፡ በ መጀመርያይቱ ፡ ሮም ፡ ላለው ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ይህነን ፡ ክብ ር ፡ ሰጡ ፡ ሮም ፡ የምትገዛ ፡ ከተማ ፡ ናትና ፡ እንደዚህም ፡ ባደስ ፡ ሮም ፡ በቍንስታንቲኒያ ፡ ያለ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ ተካከለ ፡ ቍንስታንቲኒያ ፡ የመንግሥት ፡ ሁሉ ፡ ከተ ማ ፡ የቄሣርም ፡ መኖርያ ፡ ናትና ። እሌህ ፡ ፭፤ ሜትሮጶሊ

ታኖችም፡ አሁን፡ ጳትርያርኳት፡ ተባሉ፡ ያባቶች፡ አለቆች፡ ማለት፡ የሚሆን፡፡

ይችም፡ የክብር፡ ሥርዓት፡ በክርስቶስ፡ ደቀ፡ መዛሙርት፡ እርሱ፡ ገና፡ በምድር፡ ላይ፡ ሲኖር፡ አያሌ፡ ጊዜ፡ ክርክርን፡ ያስነሣች፡ አሁን፡ የጅግ፡ ክፉት፡ ምንጭ፡ ሆነች፡፡ ስለዚህም፡ ይላል፡ ጎርጎርዮስ፡ ከናትያንዝ፡ እርሱም፡ ባለቤቱ፡ ጳትርያርኽ፡ የነበረ፡ በቍንስታንቲኒያ፡፡ ወዮልን፡ ስለ፡ መቀደም፡ በመቀመጥ፡ በመኖርም፡ በግድም፡ ስለ፡ መክበር፡፡ ምነው፡ እንደንታወቅ፡ እንደንከብርም፡ በቅድስና፡ ብቻ፡፡ አሁን፡ ግን፡ ያ፡ መቀመጥ፡ በቀኝ፡ በግራም፡ በመኻከልም፡ በላይም፡ በታችም፡ ያም፡ መሔድ፡ በቀደምና፡ ባንድ፡ እጅግ፡ መለያየት፡ አደረገ፡ በከንቱ፡ በመኻከላችን፡ ብዙም፡ ወደ፡ ጥፋት፡ ጣለው፡፡ የሮምም፡ ጳትርያርኽ፡ ሥልጣን፡ በዛች፡ በሌሎች፡ ላይ፡፡ የሮም፡ ዕድሜ፡ እንደ፡ መንግሥት፡ ከተማ፡ እንደ፡ ቤተ፡ ክርስቲያንም፡ የሮምም፡ ታላቅነትና፡ ኃይል፡ ለምዕራብ፡ የሮምም፡ ወሬ፡ ስለ፡ ጴጥሮስና፡ ጳውሎስ፡ በሮም፡ እንደ፡ ነበሩ፡ ያ፡ ነገርም፡ የሮም፡ ኤጲስቆጶስ፡ ብቻውን፡ እንደ፡ ነበረ፡ በምዕራብ፡ ብዙ፡ ጊዜም፡ ከልዩ፡ ወገን፡ ሕዝብ፡ የቄሣር፡ ቤት፡ እንደደከፈበት፡፡ ይህ፡ ሁሉ፡ መክንያት፡ ሆነ፡ ከሮም፡ ኤጲስቆጶሳት፡ ካልተወሰነች፡ ትዕቢታቸው፡ ጋራ፡ የሮም፡ ኤጲስቆጶስ፡ በቍንስታንቲኒያ፡ ኤጲስቆጶስ፡ ላይ፡ እንደሸነፈ፡፡ የቤተ፡ ክርስቲያንም፡ ታላቅ፡ መምህሬን፡ እንደ፡ ቴዎደሬቶስ፡ ዖጵታቱስም፡ አውጉስቲኑስም፡ ሮምን፡ የጴጥሮስን፡ መንበር፡ አደረጉ፡ የሮምንም፡ ኤጲስቆጶሳት፡ የጴጥሮስን፡ ተከታዮች፡፡ የሮም፡ ኤጲስቆጶሳትም፡ እንደ፡ ዩልዩስ፡ ሲሪክዩስም፡ ኢኖኬንቲዩስም፡ ደመሶስም፡ ሌዎንም፡ በትዕቢታቸው፡ መክንያትን፡ ሁሉን፡ ተጠቀሙ፡ ሹመታቸውን፡ ያከብሩ፡ ዘንድ፡ ራሳቸውንም፡ በቅዱስ፡ ጴጥሮስ፡ ስም፡ ላለም፡ ሁሉ፡ ጌቶች፡ ያደርጉ፡ ዘንድ፡፡

የቤተ፡ ክርስቲያንም፡ ሁሉ፡ አንድነት፡ ይጠብቁ፡ ዘንድ፡ ብለው፡ እለዚያን፡ ሲኖዶችን፡ አደረጉ፡ ኦይኩሜኒ

ቆች ፡ የተባሉ ፡ ላለም ፡ ሁሉ ፡ የሚሆኑ ፡ ማለት ፡ የኤጲስቆ
ጶሳት ፡ ሁሉ ፡ ጉባኤዎች ፡፡ እርሳቸውም ፡ በተቀደሙ ፡ ሲኖደ
ች ፡ ምሳሌ ፡ ሆኑ ፡፡ በርሳቸውም ፡ ክርክርን ፡ ሁሉን ፡ መግጠ
ም ፡ ለማምለክም ፡ ለተግሣጽም ፡ ለመኖርም ፡ ሥርዓት
ን ፡ ያደርጉ ፡ ዘንድ ፡ ፈለጉ ፡፡ የተከራከረበትንም ፡ ነገር ፡ መግ
ጠም ፡ እውነተኛውንም ፡ አንድነት ፡ ማድረግ ፡ አልቻላቸው
ም ፡፡ የተከራከሩ ፡ ወገኖች ፡ ወደ ፡ ሲኖደስ ፡ ሳይገቡ ፡ አውቀዋ
ልና ፡ ማሰባቸውን ፡ ትምርታቸውንም ፡ ማጽናት ፡ ብቻ ፡ ይፈ
ልጉ ፡ እንደ ፡ ነበሩ ፡ ወንድሞቻቸውን ፡ ከመስማት ፡ ይል
ቅ ፡፡ እንደ ፡ ይላልና ፡ ጎርጎርዮስ ፡ ከናትያንዝ ፡፡ እውነት ፡
ልነገር ፡ እኔ ፡ ብችል ፡ ከኤጲስቆጶሳት ፡ ሲኖደስ ፡ እሸሻለሁ ፡
ሲኖደስ ፡ ሁሉ ፡ ለበጎ ፡ እንደ ፡ ተጨረሰች ፡ ከቶ ፡ አላየሁ
ምና ፡፡ ሲኖደስ ፡ ሁሉ ፡ ክፉ ፡ ነገርን ፡ ለመሻር ፡ የተሰበሰበ
ች ፡ በመሻር ፡ ፈንታ ፡ አበዛቸው ፡ የፀብና ፡ የመግዛት ፡ መ
ውደድ ፡ በሲኖደስ ፡ ሁሉ ፡ ይገዛልና ፡ በርሱም ፡ ለተገኘ ፡ ሁ
ሉ ፡ የሌሎችን ፡ ክፋት ፡ ከመሻር ፡ ይፈርድበት ፡ ዘንድ ፡
ይቀላል ፡፡

ነገር ፡ ግን ፡ ኃጢአት ፡ ሁሉ ፡ ሳይቅር ፡ ክርስቲያን ፡ ሲኖደ
ችን ፡ እንደ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ስራ ፡ ቍጠሯት ፡ ቤተ ፡ ክር
ስታያንን ፡ ይገዛባቸው ፡ ዘንድ ፡ ለሰውም ፡ ሁሉ ፡ እንደገ
ባው ፡ የሲኖደስን ፡ ትእዛዝ ፡ ይቀበልና ፡ ይከተል ፡ ዘንድ ፡፡
እንደሀም ፡ ይላል ፡ አውጉስቲኑስ ፡፡ የሚከራከሩበት ፡ ነገ
ር ፡ በሲኖደስ ፡ መማከር ፡ ብቻ ፡ አይሆንም ፡ ከሲኖደስ ፡ በ
ተቀደመው ፡ ምርምር ፡ እንጅ ፡፡ ሲኖደስ ፡ የዚህ ፡ ምርም
ርን ፡ ፍሬ ፡ ያወጣል ፡ ብቻ ፡ ለዚህ ፡ ፍሬም ፡ ስልጣን ፡ ይ
ሰጣል ፡፡ ስለዚህም ፡ ይችላል ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ ክርክር ፡ በ
ኦይኩሜኒቁ ፡ ሲኖደስ ፡ እንደይገጠም ፡ የተቀደመው ፡ ም
ርምር ፡ በጣም ፡ አልበሰለምና ፡ ፍሬንም ፡ አላፈራምና ፡፡
እንደሀም ፡ ሲኖደስ ፡ ሁሉ ፡ ለጊዜ ፡ ነው ፡ የክርስቲያንን ፡
እውቀት ፡ በምርምራቸው ፡ የሆነ ፡ ለሁሉ ፡ ለመቀበል ፡ ሊ
ያሠለጥን ፡ ሊያጽናውም ፡ ነው ፡፡ ለሰውም ፡ ሁሉ ፡ ይገባ
ል ፡ በሲኖደስ ፡ የጸናውን ፡ ነገር ፡ ይቀበልና ፡ ይታዘዝለት ፡
ዘንድ ፡፡

አሁንስ ፡ የክርስቲያን ፡ ሣይማኖት ፡ ባሕሪ ፡ እንደሀ ፡ ነው ፡ ለሰው ፡ ሁሉ ፡ ትእዛዝ ፡ ብቻ ፡ ከመታዘዝ ፡ እንዲከለክል ፡ እግዚአብሔር ፡ ሳያዝ ፡፡ የሚያምን ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ የክርስቶስን ፡ ድምጽ ፡ ያውቃልና ፡ ከሰውም ፡ ድምጽ ፡ ይለየዋል ፡ የንግደውንም ፡ ድምጽ ፡ ሳይከተል ፡ የክርስቶስን ፡ ድምጽ ፡ ብቻ ፡ ይሰማል ፡ ይከተለውማል ፡፡ የጳውሎስን ፡ ነገር ፡ አስቦ ፡ እንደሀ ፡ ሲል ፡፡ አላንት ፡ በዋጋ ፡ ተገዝታችኋልና ፡፡ ለሰው ፡ ባሮች ፡ አትሁኑ ፡፡ የዮሐንስ ፡ ወንጌል ፡ ፲፡ ፬፡ ፳፡፡ ፩፡ ቆሮንቶስ ፡ ፯፡ ፳፫፡፡ አሁንም ፡ በሲኖደስ ፡ የተሰበሰቡ ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ሁሉ ፡ በክርስቶስ ፡ ስም ፡ ያልተሰበሰቡ ፡ ከርሳቸው ፡ ሁለግዜ ፡ ብዙ ፡ የነበረ ፡ በሥጋዊ ፡ ስማቸው ፡ ብቻ ፡ የመጡ ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስንም ፡ ፈቃድ ፡ ያልጠየቁ ፡ ብዙ ፡ ጊዜም ፡ በቅዱሳን ፡ ወንድሞቻቸው ፡ በክርስቶስ ፡ ስም ፡ መጥተው ፡ በነበረ ፡ ላይ ፡ ያሾነፉ ፡ እንደሀ ፡ ያሉ ፡ ሲኖደስ ፡ ቃልዋን ፡ እንደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ታስቈጥር ፡ ዘንድ ፡ የሰውንም ፡ አሳብና ፡ ትምርት ፡ ሁሉ ፡ ለቃልዋ ፡ ታስገዛ ፡ ዘንድ ፡ በወደደች ፡ ጊዜ ፡ ትዕቢተኛ ፡ ሁና ፡ ወደ ፡ ስሕተት ፡ ወደቀች ፡፡

የሲኖደችንም ፡ ትእዛዛት ፡ ሁሉ ፡ መሰብሰብ ፡ የጀመረ ፡ ዲዮናስዮስ ፡ እክሲጉውስ ፡ ነው ፡ እርሱም ፡ የሮም ፡ሞናክሴ ፡ ከ፭፻፡፡ በኋላ ፡ መጻፉን ፡ የጻፈ ፡፡

፪፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ተግሣጽ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡፡

ከቀደመ ፡ ዘመን ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሥርዓትን ፡ ተቀበለች ፡ ታላቅ ፡ ኃጢአትን ፡ የሚያደርጉትን ፡ ሰዎች ፡ ካንድነትዋ ፡ ያወጡ ፡ ዘንድ ፡ ደገዝትዋቸውም ፡ ዘንድ ፡ ንስሐ ፡ እስኪገቡ ፡ ድረስ ፡ ንስሓም ፡ ሲገቡ ፡ ይቀበልዋቸው ፡ ዘንድ ፡፡ ከኖዋትያኑስም ፡ በኋላ ፡ ተለመደ ፡ ማንንም ፡ እንደይከለክሉ ፡ ንስሓ ፡ የሚገባውን ፡ ከፍትሐት ፡ በፊትም ፡ ሳይሆን ፡ በሞት ፡ ጊዜ ፡ ሆነ ፡፡

ንስሐ ፡ የሚገቡም ፡ ሰዎች ፡ በ፬፡ ወገን ፡ ተከፈሉ ፡፡ መጀመርያ ፡ ወገን ፡ አለዚያ ፡ ነበረ ፡ ወደ ፡ ጉባኤ ፡ ከመግባ

ት ፡ የተከለከሉ ፡፡ እርሳቸውም ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ደጅ ፡ ቁመው ፡ ነበሩ ፡ ሲያለቅሱ ፡ የሚገቡትንም ፡ ክርስቲያን ፡ ሲለምኑ ፡ እግዚአብሔርን ፡ ይለምኑላቸው ፡ ዘንድ ፡ ወደ ፡ ምድርም ፡ ሲሰግዱ ፡፡ ሁለተኛ ፡ ወገንም ፡ እለዚያ ፡ ነበሩ ፡ ከልተጠመቁ ፡ ከከቴኩሜኖች ፡ ሁሉ ፡ ጋራ ፡ የገቡ ፡ በልዩ ፡ ስፍራም ፡ የኖሩ ፡ የመጽሐፍ ፡ ቅዱስን ፡ መንበብና ፡ ስብከት ፡ ወደ ፡ ሰሙበት ፡፡ ሶስተኛ ፡ ወገናቸውም ፡ እርሳቸው ፡ ነበሩ ፡ ልዩ ፡ ጸሎት ፡ የሚጸልዩላቸው ፡ እርሳቸው ፡ በጕልበታቸው ፡ ተንበርክከው ፡ ሲኖሩ ፡፡ አራተኛ ፡ ወገንም ፡ እልያ ፡ ነበሩ ፡ ማምለክን ፡ ሁሉን ፡ ከክርስቲያን ፡ ጋራ ፡ ባንድ ፡ ያደረጉ ፡ ከቍርባን ፡ በቀር ፡፡ አሁን ፡ ግን ፡ ቃሊል ፡ አልሆነም ፡ ቍርባን ፡ ለማይገባቸውን ፡ ሰዎች ፡ ከቍርባን ፡ ይከለክሉ ፡ ዘንድ ፡ ታላቅ ፡ ቢሆኑ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ አፈ ፡ ወርቅና ፡ አምብሮስዮስ ፡ ይችሉት ፡ ነበረ ፡፡

፫፡፡ የመለያየት ፡ ታሪክ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡፡

፩፩፡ የደናቱስ ፡ መለየት ፡፡

ደህች ፡ መለየት ፡ ባፍሪቃ ፡ ነበረች ፡ በተቀደመ ፡ ዘመንም ፡ በርም ፡ ለነበረች ፡ ለኖዋትያኑስ ፡ መለየት ፡ መሰለች ፡፡

፪፪፡ የሚሌትዮስ ፡ መለየት ፡፡

ደህችም ፡ መለየት ፡ በምሥር ፡ ሆነች ፡ ፪፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ እርሳቸውም ፡ ጴጥሮስ ፡ የስክንድርያ ፡ ጳጳስና ፡ ሚሌትዮስ ፡ የኒቆጶሊስ ፡ ጳጳስ ፡ እርሱ ፡ በርሳቸው ፡ ሲጻሉ ፡፡

፫፫፡ የደመሩስና ፡ የውርቢኑስ ፡ የሮም ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ መለየት ፡፡

በዚቺም ፡ መለየት ፡ ፪፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ በትዕቢታቸው ፡ ባንድ ፡ ጊዜ ፡ የጴጥሮስ ፡ ወንበር ፡ የሚሉትን ፡ ፈለጉ ፡ ሁከትንም ፡ አደረጉ ፡ በሮም ፡ ፻፴፯፡ ሰዎች ፡ የሞቱበት ፡፡ የደመሩስ ፡ ትዕቢት ፡ ግን ፡ ውርቢኑስን ፡ አሸንፎት ፡ ደመሩስ ፡ ጳጳስ ፡ ሆነ ፡፡

ሶስተኛ፡ምዕራፍ።

ስለ፡ክርስቲያን፡አካሔድና፡ማምለክ፡
በዚህ፡ዘመን።

፩፡ የክርስቲያን፡አካሔድ።

፩፩፡ ስለ፡ክርስቲያን፡ሁሉ፡አካሔድ።

በዚህ ፡ ዘመን ፡ መጀመርያ ፡ በሮም ፡ መንግሥት ፡ በሆነ
ች ፡ መለወጥ ፡ የታየች ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እጅግ ፡ ረኩሰ
ች ። ቁሣር ፡ ክርስቲያን ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ የክርስቲያንንም ፡
ማምለክ ፡ የታዘዘውን ፡ ማምለክ ፡ ባደረገ ፡ ጊዜ ፡ ብዙ ፡
ሰዎች ፡ ወደ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ገቡ ፡ ስለ ፡ ቁሣር ፡ ፈቃድ ፡
ስለ ፡ ክብራቸውም ፡ ስለ ፡ ምግባቸውም ፡ ስለ ፡ ሥጋዊት ፡
ሕይወታቸውም ፡ በልባቸውና ፡ ባካሔዳቸው ፡ አረማውያ
ን ፡ የሚኖሩ ፡ ስማቸውንም ፡ ብቻ ፡ የለወጡ ። ብዙ ፡ ነበ
ሩ ፡ ኃጢአታቸውን ፡ ብቻ ፡ ደጸገቡ ፡ ዘንድ ፡ ብለው ፡ ሞት ፡
ሳይደርስ ፡ የልተጠመቁ ። ብዙም ፡ ከተጠመቁ ፡ በኋላ ፡ ል
ማድን ፡ ያደረጉት ፡ በያመት ፡ ፩፡ ጊዜ ፡ ብቻ ፡ ወደ ፡ ቤተ ፡
ክርስቲያን ፡ ደገቡ ፡ ዘንድ ፡ በዚያ ፡ ጊዜም ፡ ተቍረቡ ፡ በ
ቍርባንም ፡ ብቻ ፡ በመስቀልም ፡ ምልክት ፡ የኃጢአታቸ
ውን ፡ ብዛት ፡ ሁሉ ፡ ያጠፋ ፡ መሰላቸው ። ወንጌልን ፡ በመ
ንበብም ፡ በመማርም ፡ በመከተልም ፡ ፈንታ ፡ አስማት ፡ አ
ደረጉበት ።

በቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ እጅግ ፡ የጉደ ፡ ያ ፡ ቲላቅ ፡ ክር
ክር ፡ ነበረ ፡ ስለ ፡ ትምርት ፡ በጾልና ፡ በቅናት ፡ በትዕቢት
ም ፡ የሆነ ።

ያችም ፡ ስሕተት ፡ እጅግ ፡ ጉደች ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ እጅግ ፡
የበዛ ፡ ስለ ፡ ክህነት ። ቀሳውሰት ፡ ከሕዝብ ፡ እንደ ፡ ተ
ለዩ ። ስለዚህም ፡ ሕዝብ ፡ እንደዚህ ፡ አሉ ። ስለ ፡ ቅድስና ፡
ስለ ፡ ንጽሕናም ፡ ስለ ፡ ፍቅርም ፡ ስለ ፡ ጽድቅም ፡ ስለ ፡ በ

ኅ ፡ ነገርም ፡ ሁሉ ፡ የተባለ ፡ ነገር ፡ ለቁስ ፡ ይደርሳል ፡ ለሕዝብም ፡ አይደለም ። እግዚአብሔር ፡ ግን ፡ እንዲህ ፡ ይላል ። ያለ ፡ ቅድስና ፡ ማንም ፡ እግዚአብሔርን ፡ አያይም ።

ነገር ፡ ግን ፡ ያ ፡ ሳይቀር ፡ የታዩች ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እንዲህ ፡ ስትረከስ ፡ በስም ፡ ብቻ ፡ ክርስቲያን ፡ በነበሩ ፡ ሰዎች ፡ ሕዝብ ፡ ቀረች ፡ ለክርስቶስ ፡ ያልታዩች ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያኑ ፡ በታዩች ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የተሰወሩ ፡ በጊዜም ፡ እንደ ፡ ብርሃናት ፡ የበሩ ። እንዲህም ፡ ብዙ ፡ እናያለን ፡ ከቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መምህራን ፡ አካሔዳቸው ፡ ለኛ ፡ ደግሞ ፡ ለምሳሌ ፡ የሆነች ፡ በተሰጣቸው ፡ በእግዚአብሔር ፡ ጸጋ ፡ ለኛ ፡ ደግሞ ፡ እግዚአብሔር ፡ የሚሰጣን ፡ ብንለምነው ።

ታሪክም ፡ አያሌን ፡ ሴቶች ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ያስታውቀናል ፡ ክርስቶስን ፡ የወደዱት ፡ የተከተሉትም ። እንዲህም ፡ የጎርጎርዮስ ፡ ከናትዚያንዝ ፡ እናት ፡ ኖና ፡ የሚልዋት ፡ ባልዋን ፡ እርሱም ፡ ደግሞ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ የሚሉትን ፡ ባካሔድዋ ፡ በጸሎትዋም ፡ ወደ ፡ ሃይማኖት ፡ ወሰደቻው ። የበኵር ፡ ልጅዋን ፡ ጥቂት ፡ ቀን ፡ ከተወለደ ፡ በኋላ ፡ ወደ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ወሰደቻው ፡ ወንጌልንም ፡ በጁ ፡ አኖረች ፡ በጸሎትም ፡ ለክርስቶስ ፡ ቀደሰቻው ። እንዲህም ፡ አንቱሳ ፡ ያፈ ፡ ወርቅ ፡ እናት ፡ ሞኒካም ፡ ያውጉስቲኖስ ፡ እናት ፡ እግዚአብሔርን ፡ አገለገሉ ፡ ልጆቻቸውን ፡ ለክርስቶስ ፡ ሲያሳድጉ ።

፪፤ ስለ ፡ አስቄጥስ ፡ ሕይወት ፡ ስለ ፡ ምንኵስናም ።

በቀደመ ፡ ዘመን ፡ ክርስቲያን ፡ ካለም ፡ ጥፋት ፡ ጋራ ፡ ሲጋደሉ ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ ካለም ፡ ተለዩ ፡ ያስቄጥስንም ፡ አካሔድ ፡ ተከተሉ ፡ እጅግ ፡ ኢየጾሙ ፡ ከመጋባትም ፡ ሲርቁ ፡ ገንዘባቸውንም ፡ ለድኆች ፡ ሲሰጡ ፡ በምድረ ፡ በዳም ፡ ሲኖሩ ። አስቄጥስም ፡ ሁሉ ፡ በምስር ፡ የበዙ ፡ ለብቻው ፡ ኖሩ ። በዚህ ፡ ዘመን ፡ ግን ፡ ሥርዓታቸው ፡ ተለወጠች ፡ ከአስቄጥስም ፡ ሥርዓት ፡ ለምንኵስና ፡ ሆነች ። ይህም ፡ ሆነ ፡ ባንቶንዮስ ፡ ስራ ።

አንቶንዮስም ፡ ባመት ፡ ፪፻፶፤ ከክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በ

ኋላ ፡ ቆማ ፡ በሚሉት ፡ አገር ፡ በምስር ፡ ተወለደ ፡፡ ወላጆ ቹም ፡ በሃይማኖት ፡ አሳደጉት ፡ እጅግ ፡ መጽሐፍ ፡ ግን ፡ አ ላወቀም ፡፡ እርሱም ፡ ዝምታውን ፡ ወደደ ፡ የእግዚአብሔር ንም ፡ ነገር ፡ ማሰብ ፡ በርሱም ፡ የእግዚአብሔር ፡ መንፈስ ፡ በልቡ ፡ ሰራ ፡ ልቡን ፡ ካለም ፡ እንደ ፡ ለየው ፡፡ ክርስቶስ ም ፡ ለባለጠጋ ፡ ብላቴና ፡ ያለውን ፡ ነገር ፡ እንደዚህ ፡ ሲል ፡፡ ገንዘብህን ፡ ሺጥ ፡ ለድኆችም ፡ ስጠው ፡ መጥተህም ፡ ተ ከተለኝ ፡፡ ይህነን ፡ ነገር ፡ እንደ ፡ ፊደሉ ፡ ለልቡ ፡ ወሰደ ፡ አ ንቶንዮስ ፡ ገንዘቡንም ፡ ሸጥቶ ፡ ለድኆች ፡ ሰጠው ፡ ጥቂ ትም ፡ ብቻ ፡ አስቀረ ፡ ለቱ ፡፡ እቱንም ፡ በኋላ ፡ ወደ ፡ በነ ፡ ሴቶች ፡ ለማሳደግ ፡ አደራ ፡ ሰጣት ፡ የቀረውንም ፡ ከብቱ ን ፡ ለድኆች ፡ ሰጠው ፡፡ እርሱም ፡ ወደ ፡ በረኻ ፡ ሔደ ፡ ያ ስቈጥስን ፡ ሕይወት ፡ ጀመረ ፡፡ አንቶንዮስም ፡ በውነት ፡ እ ግዚአብሔርን ፡ እሻ ፡ ማገልገሉም ፡ ፈለገ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ከ ሰው ፡ መኻከል ፡ ከእግዚአብሔርም ፡ ሥርዓት ፡ መውጣ ቱ ፡ ስሕተት ፡ ነበረ ፡ የመስቀልን ፡ ነገር ፡ ስለ ፡ መጸደቃች ን ፡ በሃይማኖት ፡ ብቻ ፡ ያለ ፡ ምግባር ፡ አላስተወለምና ፡፡ አሁንም ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ሥርዓት ፡ ወጥቶ ፡ እጅግ ፡ መ ጋደልን ፡ አገኘ ፡ ከሥጋው ፡ ከሰይጣንም ፡ ጋራ ፡ እጅግ ፡ ድ ካምም ፡ ካለምስራት ፡ የተነሣ ፡፡ ሥጋው ፡ ሰይሰራ ፡ ልቡ ም ፡ ብቻ ፡ በማሰብ ፡ በጸሎትም ፡ በመጋደልም ፡ ሲኖር ፡ እ ርሱም ፡ ለብቻው ፡ ሁኖ ፡ ይህም ፡ ሁሉ ፡ እግዚአብሔር ፡ ያ ላዘዘ ፡፡ እጅግ ፡ ዘመንም ፡ በብሕትነቱ ፡ ከተቀመጠ ፡ በኋ ላ ፡ ብዙ ፡ አስቈጦች ፡ መጡለት ፡ እርሱም ፡ አስተማሬቸ ው ፡ የምስርም ፡ ምድረ ፡ በዳ ፡ በስቈጦች ፡ ደሶች ፡ መላች ፡፡ ብዙ ፡ ሰዎችም ፡ ምክሩን ፡ ይሰሙ ፡ ዘንድ ፡ መጡለት ፡ ማጽናትና ፡ ረዳትም ፡ ከርሱ ፡ ይፈልጉ ፡ ዘንድ ፡፡ እርሱም ፡ ሁላቸውን ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ፍቅር ፡ አሳያቸው ፡ ላንድ ፡ ልጁ ፡ ያላዘነ ፡ ስለ ፡ ሁላችን ፡ የሰጠው ፡ እንጅ ፡፡ ዕድሜ ውም ፡ ፻፭ ፡ አመት ፡ ሆነ ፡፡

ካንቶኒዮስም ፡ በኋላ ፡ ምንኵስና ፡ በምስር ፡ እጅግ ፡ በ ዛች ፡፡ ከምስርም ፡ ባንቶኒዮስ ፡ ደቀ ፡ መዛሙርት ፡ ወጥታ ፡ በየሩሳሌምና ፡ በሶርያ ፡ ተዘረጋች ፡፡ ባንቶኒዮስ ፡ መክንያ

ትም : አስቄጦች : በፊት : ለብቻቸው : ይኖሩ : የነበሩ : መ
ኖርያቸውን : ባንድ : አደረጉ :: እርሱ : ግን : ከሞተ : በኋ
ላ : ጳኮምዮስ : ተነሣ : ለሁላቸው : ሥርዓትን : ያደረገ ::
እርሱም : ባንዲት : በኒል : ባለች : ደሴት : ታላቅ : ገዳ
ምን : ሠራ : በርሱም : መናኵስትን : ሰበሰበ : በ፳፬፤ ክ
ፍልም : ከፈላቸው :: በየክፍል : ላይም : አንድ : አለቃው
ን : ሾመ : ስራቸውንም : ለብቻው : እርሱም : የሁላቸ
ው : አለቃ : ወይስ : አርሺመንድሪት : ነበረ :: ገዳምም :
ቄኖቢዮን : ተባለ : መናኵስትም : ቄኖቢቶች : ተባሉ :: ከ
ለዚያም : መናኵስት : መናፍቃን : ተነሡ : ባመት : ፫፻፤
የሚያህል : ኤውኪቶች : የተባሉ : ሥርዓትን : ሁሉን :
አፈረሰው : ለልባቸው : ፈቃድ : ሁሉ : ለኃጢአትም : ሁ
ሉ : የተሰጡ ::

ሌሎች : ሳቾችም : በዚያ : ዘመን : የኤውስታቲዎ
ስ : ወገን : ነበሩ : ከሌሎች : አስቄጦች : እንዲበርቱ : ያ
ሉ :: እርሳቸውም : መጋባትን : የቤትንም : ሥርዓት : ናቁ :
የመናኵስትን : ልብስ : ብቻ : ሲለብሱ : ሌላውን : ልብ
ስ : የለበሱትን : ሰዎች : ናቁ :: ምሽትንም : ካጋባ : ቄስ :
ቍርባን : ለመቀበል : እምቢ : አሉ :: በመንደርም : ቤተ :
ክርስቲያን : ገና : ካልተሠራች : ማምለክም : በሌላ : ቤት :
ከሆነ : ባለ : ቤቱ : ምሽት : ያጋባ : ከዚያ : አልተቍረቡ
ም :: ቤተ : ክርስቲያን : እንኳ : በርሳቸው : ረኵሰች : ስለ
ዚህም : ለብቻቸው : አመለኩ :: የገንግራም : ሲኖደስ : ስ
ሕተታቸውን : ገሠጸች ::

ምንኩስናም : አንዳንድ : በጎ : ነገር : ነበረላት :: ብዙ :
ሰዎች : ከታላቆች : ወገን : ባለም : ደክመው : የነበሩ : በ
ርስዋ : ጊዜን : አገኙ : ለነፍሳቸው : ለማሰብ :: የመናኵስ
ትም : ጉባኤ : የእግዚአብሔርን : ነገር : ቢሹ : በዙርያቸ
ው : የነበሩትን : ሰዎች : ምሳሌን : ሰጡ :: ብዙ : ገዳሞች
ም : አሽከሮችን : ለማሳደግ : እንግዶችንም : ለመቀበል :
ነበሩ :: በምዕራብም : አሕዛብን : ለማስተማር :: ባሲልዮ
ስ : ሥርዓትን : አደረገ : ለማሳደግ : በገዳሞች :: ነገር : ግ

ን ፡ እጅግ ፡ ክፉ ፡ ነገር ፡ ከሞንክሶች ፡ ተነሣ ። በትዕቢታቸ
ው ፡ ለክርክር ፡ ሲገቡ ፡ ፅብም ፡ ሲያድርጉ ።
ብዙ ፡ ሞንክሶችም ፡ እጅግ ፡ ደከሙ ፡ የጠባያቸውን ፡
መሻት ፡ በጣም ፡ ደገድሉ ፡ ዘንድ ። የስምዖን ፡ ወገን
ም ፡ እንደህ ፡ ነበሩ ፡ በዓምድ ፡ ለይ ፡ የቆሙ ፡ ማንቀሳቀ
ስ ፡ ወደማይችሉበት ፡ እንደህ ፡ አድርገው ፡ ፈቃደቸውን ፡
ደገዙ ፡ ዘንድ ።
ምንኵስናም ፡ ከምሥራቅ ፡ ወጣች ፡ ወደ ፡ ምዕራብም ፡
አለፈች ፡ ባታናስዮስ ፡ በኤውሴቢዮስም ፡ በሄርኒሞስም ፡ በ
አውጉስቲኑስም ። ምንኵስናንም ፡ በገልያ ፡ እጅግ ፡ ተቀበ
ሉት ። ከስያኑስም ፡ የምሥራቅን ፡ ሥርዓት ፡ ለለዚያ ፡
ምናኵስት ፡ አደረገ ። ከርሱም ፡ በኋላ ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ ተነ
ሣ ፡ ለምዕራብ ፡ ገደሞች ፡ ሌላ ፡ ሥርዓት ፡ ያደረገላቸው ፡
እርሱም ፡ ቤኔዲክቱስ ፡ ነበረ ። እርሱም ፡ ባመት ፡ ፬፻፹፤
ተወለደ ፡ በኢጣልያ ፡ ምድር ፡ ኑርስያ ፡ በተባለች ፡ አገር ።
አያሌ ፡ ወራትም ፡ በሮም ፡ ከተቀመጠ ፡ በኋላ ፡ ወደ ፡ ምድ
ረ ፡ በደ ፡ ሔደ ፡ ከሮማኑስም ፡ ጋራ ፡ ኖረ ፡ ባሕታዊ ፡ ሁኖ ፡
ከሮማኑስም ፡ ተማረ ። በኋላም ፡ ገደሞችን ፡ ሠራ ፡ ብርቱ ፡
ሥርዓትም ፡ አደረገላቸው ። ከብርታቱም ፡ ጋራ ፡ የወንጌ
ልን ፡ የሚጻፈጠውን ፡ ትምርቱን ፡ ደበለቀ ። በየገደም ፡
ሁሉ ፡ ፲፪፤ ሞንክሶችን ፡ አኖረ ፡ ከ፩፤ መምህር ፡ በታች ። እ
ለዚያም ፡ ገደሞች ፡ በዚያ ፡ ዘመን ፡ እጅግ ፡ ጠቀሙ ፡ የወ
ንጌልን ፡ ትምህርት ፡ በፋርንጆች ፡ አሕዛብ ፡ መካከል ፡ ደ
ዘርጉ ፡ ዘንድ ።
ባዚያ ፡ ዘመንም ፡ አንድ ፡ ሞናክሴ ፡ ተነሣ ፡ በሮም ፡ ዮ
ዊኒያኑስ ፡ የሚሉት ፡ የወንጌልን ፡ ትምህርት ፡ ጽሩ ፡ ሁ
ኖ ፡ ያስተማረ ። ደር ፡ የዘመኑ ፡ ሰዎች ፡ ጥቂት ፡ ነበሩ ፡ የ
ተቀበሉት ። እርሱም ፡ እንደህ ፡ አለ ። የእግዚአብሔር ፡
ሕይወት ፡ አንዲት ፡ ናት ፡ ለምእምናን ፡ ሁሉ ፡ አንዲት
ም ፡ አንድነት ፡ ከክርስቶስ ፡ ጋራ ፡ አንዲትም ፡ ሁለተኛ ፡ ል
ደት ። ለውነተኞች ፡ ክርስቲያናት ፡ ሁሉ ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ ነ
ው ፡ አንድ ፡ መጽሬት ፡ አንድ ፡ ክብር ፡ የሰማዩም ፡ ገንዘ
ብ ፡ ሁሉ ፡ ለሁሉ ፡ ነው። የምድርም ፡ መሆናቸው ፡ በዚህ ፡

መለየት ፡ አያደርግላቸውም ። ስለዚህም ፡ ለሚያምኑ ፡
ሰዎች ፡ ቢያምኑ ፡ ብቻ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ አንድ ፡ ነው ፡ ብሕት
ነትና ፡ መጋባት ፡ መብላትና ፡ ጾም ፡ ያለምም ፡ ገንዘብ ፡
መግዛትና ፡ አለመግዛት ። በእግዚአብሔር ፡ ዘንድም ፡
፩፤ መለየት ፡ ብቻ ፡ ይቈጠራል ፡ እኛ ፡ የክርስቶስ ፡ ወገን ፡
ብንሆን ፡ ወይስ ፡ አይደለም ፡ ሌላ ፡ መለየት ፡ የለም ። በ
ውነትም ፡ የሚያምኑ ፡ ሁሉ ፡ የክርስቶስ ፡ ወገን ፡ ናቸው ፡
አንዲት ፡ ገላ ፡ አንድ ፡ መንፈስም ። ስለ ፡ መጋባትም ፡ አ
ለ ። እግዚአብሔር ፡ በገነት ፡ አደረገው ፡ ክርስቶስም ፡ ቀደ
ሰው ፡ አከበረውም ። ስለ ፡ ጾምም ፡ አለ ። እግዚአብሔ
ር ፡ ዓለምን ፡ ሁሉን ፡ ስለርሱ ፡ ለምስጋናውም ፡ ፈጠረ ፡ ክ
ርስቶስም ፡ ፍጥረትን ፡ ሁሉን ፡ ቀደሰ ፡ የሚንቀውም ፡ ኃጢ
አትን ፡ ያደርጋል ፡ ለጊዜም ፡ ለንፍሮ ፡ የሚጾም ፡ የማይ
ጾምም ፡ አንድ ፡ ናቸው ፡ የሚጾምም ፡ በማይጾም ፡ አይፍ
ረድ ። ዮዊኒያኑስም ፡ አለ ። በውነት ፡ የሚያምን ፡ በሃይ
ማኖቱ ፡ ጸድቆ ፡ የዘላለም ፡ ደህንነት ፡ ጸንታለታለች ። ከ
ዚህ ፡ የሚበልጥን ፡ ነገር ፡ መቀበል ፡ አይችልም ፡ ምንድ
ር ፡ ይበልጣለና ፡ ከክርስቶስ ፡ ጋራ ፡ ካለች ፡ አንድነት ። በ
ክርስቶስ ፡ ጸጋ ፡ ይኑር ፡ ብቻ ፡ ይህም ፡ ይሆናል ፡ በዚህ ፡ ጸ
ጋ ፡ ልቡን ፡ ዕለት ፡ ዕለት ፡ ደግሞ ፡ ለክርስቶስ ፡ ቢቀድሰ
ው ። ሃይማኖት ፡ ወደለችባት ፡ ሕይወት ፡ ሁሉ ፡ ታሸንፋለ
ች ፡ በኃጢአት ፡ ሁሉ ፡ ላይ ፡ ኃጢአትንም ፡ ትከለክላለ
ች ። ከእግዚአብሔር ፡ የተወለደ ፡ ሁሉ ፡ ኃጢአት ፡ አያደ
ርግምና ፡ ዮሐንስ ፡ እንዲል ። በጎ ፡ ዛፍም ፡ ክፉ ፡ ፍሬን ፡
አያፈርም ፡ ክርስቶስ ፡ እንዳለ ።

አያሌ ፡ ሰዎችም ፡ ነበሩ ፡ የዮዊንያኑስን ፡ ትምህርት ፡ የተ
ቀበሉ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ጊዜ ፡ ገና ፡ አለደረሰም ፡ የወንጌል ፡ ብ
ርሃን ፡ ብሩ ፡ እንዲያበራ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ ላ
ይ ። ሰዎች ፡ ጨለማውን ፡ ወደዱ ፡ ጨልማም ፡ በዛ ። የሮ
ም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ሲሪኪዮስ ፡ በሮም ፡ በተሰበሰበች ፡ ሲኖደ
ስ ፡ ባመት ፡ ፫፯፤ ዮዊንያኑስን ፡ ወገዘ ።

፩፡፡ ስለ፡ክርስቲያን፡ማምለክ፡በዚህ፡ዘመን፡፡

፩፩፡፡ ስለ፡ክርስቲያን፡ማምለክ፡መሆን፡ ከክርስቲያን፡ሕይወት፡ጋራ፡፡

በዚህ፡ ዘመንም፡አፈ፡ወርቅና፡ኣውጉስቲኑስ፡እጅግ፡ተጋደሉ፡ሰውን፡አስተምረው፡እግዚአብሔርን፡ደስ፡የሚያሰኘውን፡ማምለክ፡በሚታይ፡መልክ፡ብቻ፡በሥጋም፡የሚደረግ፡በጊዜም፡በስፍራም፡የሚኖር፡በጽሎትም፡ሥርዓት፡ለሚሰራ፡ብቻ፡የማይሆን፡የመንፈስና፡የውነት፡የሚሆን፡እንጅ፡ሁለግዜ፡በስፍራም፡ሁሉ፡ከልብም፡የሚወጣ፡ወደ፡እግዚአብሔርም፡የሚደርስ፡፡ ነገር፡ግን፡ያለም፡መንፈስ፡ገዛ፡በክርስቲያን፡ብዛት፡ላይ፡ስለዚህም፡የርሳቸውን፡ነገር፡አልሰሙም፡፡

፩፪፡ ስለ፡ማምለክ፡ሸልም፡ስለ፡መቅደስ፡ ቤትም፡፡ ስለ፡ሥእልም፡፡

በቀደመ፡ዘመንም፡ክርስቲያን፡ካረማውያን፡ጋራ፡በተጋደሉ፡ጊዜ፡ክርስቲያን፡ሁሉ፡ሸልምን፡ጸሉ፡በቤተ፡ክርስቲያን፡፡ የሮም፡መንግሥት፡ግን፡የክርስቲያን፡መንግሥት፡በተባለች፡ጊዜ፡ሸልምን፡ሥእልንም፡ውበትንም፡ሁሉ፡ወደዱ፡፡ እጅግ፡ወርቅም፡ለቤተ፡ክርስቲያን፡መሸለም፡ያመጡትን፡ልባቸው፡በኃጢአት፡ሲኖር፡አፈ፡ወርቅ፡አላቸው፡፡ ክርስቶስ፡ወርቃችሁን፡አይሻም፡ልባችሁን፡እንጅ፡፡ ቤተ፡ክርስቲያን፡የወርቅ፡ሰሪ፡ስፍራ፡አይደለችምና፡የምላእክት፡ጉባኤ፡እንጅ፡፡ ስለዚህም፡ነፍሳችሁን፡እንፈልጋለን፡፡

የመቅደስ፡ቤታቸው፡በየሩሳሌም፡መቅደስ፡ምሳሌ፡ተሰራ፡በ፫፡ተከፍሎ፡፡ መጀመርያ፡ክፍልም፡ለሰው፡ሁሉ፡ነበረ፡የጉባኤ፡ወገን፡ያልነበሩ፡አረማውያን፡አይሁድም፡የተገዘቱትም፡ከዚያ፡ኑረው፡ስብከትን፡ሰሙ፡፡ ከዚያ፡ወዲያም፡መቅደስ፡ተከተለች፡ያመኑ፡የተጠመቁም፡ሕዝብ፡ወደ፡ነበሩበት፡ስፍራ፡፡ በኋላም፡ቅዱስ፡ቅዱሳን፡የተባለ፡ስፍራ፡ለቍርባን፡የነበረ፡በመጋረጃና፡በንጩት፡ወይስ፡በብረት፡ከመቅደስ፡የ

ተለየ ፡፡ ከዚያም ፡ መሠውያ ፡ ነበረ ፡ የኤጲስቆጶስም ፡ ዙፋን ፡ በዙርያም ፡ የቀሳውስት ፡ ወንበሮች ፡፡ ወደዚህ ፡ ስፍራም ፡ የተቀደሱ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አገልጋዮች ፡ ብቻ ፡ ገቡ ፡፡

የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መሸለም ፡ በወርቅና ፡ በዕንቍ ፡ በከበረ ፡ ደንጊያም ፡ በሸለሙት ፡ በመስቀል ፡ ጀመረ ፡፡

የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሥኢል ፡ ግን ፡ በመጀመርያ ፡ እጅግ ፡ ክልክል ፡ አገኘ ፡፡ ቈንስታንቲኖስ ፡ ከዘመዷ ፡ ጋራ ፡ የማምለክን ፡ ሸልም ፡ እጅግ ፡ ሲወዱ ፡ ከርሳቸው ፡ ልማድ ፡ ወጣ ፡ ወደ ፡ መንግሥቱ ፡ ሁሉ ፡ ቤት ፡ ሁሉ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ሁሉ ፡ የሰውም ፡ ልብስ ፡ ሁሉ ፡ ተሣለ ፡ በክርስቶስ ፡ በደቀ ፡ መዛሙርቱም ፡ በኤጲስቆጶሳትም ፡ በሞቱም ፡ ሰማዕቶች ፡ በሌሎች ፡ ቅዱሳንም ፡ ሥኢል ፡፡ ይህ ፡ ግን ፡ ባለመጋደል ፡ አልሆነም ፡፡ የቈንታንቲኖስ ፡ ወደጅ ፡ ኤውሴቢዮስ ፡ የቄሣርያ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ አስቴርዮስም ፡ ያማስያ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ የክርስቶስን ፡ ሥኢል ፡ እንዳያደርጉ ፡ መከሩ ፡ አምፊሎኪዮስም ፡ ገሠጻቸው ፡ የቅዱሳን ፡ ሥኢል ፡ እንዳያደርጉ ፡ በዚህ ፡ ፈንታ ፡ አካሔዳቸውን ፡ በቅዱስ ፡ ስራ ፡ ይሸልሙ ፡ ዘንድ ፡ መከራቸው ፡፡ እንደህም ፡ አሬ ፡ ወርቅና ፡ ኒሎስ ፡ አውጉስቲኑስም ፡፡

ካመትም ፡ ፬፻፡ በኋላ ፡ በምሥራቅ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ጀመረ ፡ ልሥኢል ፡ እንደሰግዱ ፡ ሌዎንትዮስም ፡ የንያጶሊስ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ በመጽሐፉ ፡ ሊያጸናቸው ፡ ፈለገ ፡፡ ክሴናያስ ፡ ግን ፡ የሂራጶሊስ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ባገረ ፡ ከለከለው ፡፡

፫፫፡ ስለ ፡ ማምለክ ፡ ጊዜ ፡ ስለ ፡ በዓልም ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡፡

በዚህ ፡ ዘመንም ፡ አያሌ ፡ መምህራን ፡ ተገኙ ፡ ቀንን ፡ ሁሉ ፡ ያስተካክሉ ፡ ለክርስቲያንም ፡ ዕለት ፡ ዕለት ፡ እግዚአብሔርን ፡ ያመልኩ ፡ ዘንድ ፡ በነፍሳቸውም ፡ ዕለት ፡ ዕለት ፡ ለእግዚአብሔር ፡ በዓል ፡ ያድርጉ ፡ ዘንድ ፡ እንደገባቸው ፡ በዓልም ፡ ለወትሮ ፡ ማምለክ ፡ ብቻ ፡ ለማስታሰብያ ፡ እን

ደ፡ ተደረገ፡ ያስተማረ ፡፡ እንዴህም ፡ ሄርኒሙስ፡ አፈ፡ ወ
ርቅም ፡ ሶቅራቴስም ፡ አስተማረ ፡፡
የበዓልም ፡ ሁሉ ፡ ሥርና ፡ መኻከለኛ ፡ ክርስቶስ ፡ ነበረ ፡
በዚህ ፡ ዘመን ፡ ደግሞ ፡ እርሱም ፡ የተሰቀለ ፡ የሞተም ፡
የተነሣም ፡ በተመሰገነም ፡፡ ዓርብ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ በብ
ዙ ፡ ስፍራ ፡ በዓል ፡ ሆነ ፡ ስራ ፡ ያልተሰራበት ፡ ሰውም ፡ ወ
ደ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ተሰብስቦ ፡ ንስሓ ፡ የገባበት ፡ ለክር
ስቶስ ፡ ሞትም ፡ አሰበ ፡፡ ባያሌ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት
ም ፡ ተቊረቡ ፡፡ በምሥራቅም ፡ በብዙ ፡ ስፍራ ፡ ሰንበት ፡
ከሑድ ፡ ጋራ ፡ ተቀደሰ ፡፡ በላዎዲቅያ ፡ ሲኖደስም ፡ ታዘዘ ፡
በቅደሚ ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስን ፡ እንዲያነቡ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲ
ያን ፡ በሑድ ፡ እንዲያነቡት ፡፡ ክርክርም ፡ ተነሣ ፡ በዚያ ፡
ጾም ፡ የሚገባ ፡ እንደሆን ፡ ወይስ ፡ አይደለም ፡ ብለው ፡፡
ደህና ፡ መምህራን ፡ ግን ፡ በዚህ ፡ ሰውን ፡ ሁሉን ፡ እንደ ፡
ፈቃዱ ፡ ተዉ ፡ አልተከራከሩበትም ፡ እንደ ፡ አምብሮስዩ
ስና ፡ ሄሮኒሙስ ፡ አውጉስቲኑስም ፡፡ ኢኖኬንቲዩስ ፡ ግን ፡
የሮም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ በቅደሚ ፡ እንዲጾሙ ፡ አዘ ፡፡
እሑድም ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ በትእዛዝ ፡ ተቀደሰ ፡ የላዎ
ዲቅያ ፡ ሲኖደስ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናትን ፡ ቈንስታንቲኖስ
ም ፡ መንግሥቱን ፡ ሁሉን ፡ አዘውታልና ፡ ያ ፡ ቀን ፡ ለረፍ
ትና ፡ ለማምለክ ፡ እንዲሆን ፡ ብለው ፡፡
ስለ ፡ አመት ፡ በዓለት ፡፡ ባመት ፡ ፬፱፧ ሌላ ፡ በዓል ፡ ገ
ና ፡ አልተሰራም ፡ በቀደመ ፡ ዘመን ፡ ከተሰረ ፡ በዓለት ፡
በቀር ፡፡ እርሳቸውም ፡ የክርስቶስ ፡ ሞት ፡ የክርስቶስም ፡
ትንሣኤ ፡ የክርስቶስ ፡ ዕርገትም ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስም ፡
በዓለት ፡፡
ስለ ፡ ፋሲካ ፡ በዓልም ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ በመጀመርያ ፡ ገ
ና ፡ መለየት ፡ ነበረ ፡፡ ስለዚህም ፡ በቈንስታንቲኖስ ፡ ትእዛ
ዝ ፡ በኒቅያ ፡ ሲኖደስ ፡ ሥርዓትን ፡ አደረጉ ፡ ያይሁድን ፡ ሥ
ርዓት ፡ ትተው ፡ የትንሣኤ ፡ በዓል ፡ በሑድ ፡ የመስቀልም ፡
በዓል ፡ ባርብ ፡ ያደርጉ ፡ ዘንድ ፡፡ የስክንድርያም ፡ ኤጲስ
ቆጶስ ፡ ወትሮ ፡ በኤጶፋኒያ ፡ በዓል ፡ የፋሲካን ፡ ጊዜ ፡ ሊ
ያስታወቅ ፡ ነበረ ፡፡ አያሌ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ግን ፡

ይህን ፡ ሥርዓት ፡ አልተቀበሉምና ፡ ካይሁድም ፡ ጋራ ፡ በኒዛን ፡ ወር ፡ በ፲፬ ቀን ፡ ፋሲካቸውን ፡ አደረጉ ፡ ስለዚህ ፡ የ፲፬ ቀን ፡ ሰዎች ፡ ተብለው ፡ ተገዘቱ ።

የ፵ ቀንን ፡ ጾም ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ደግሞ ፡ አጸኑ ። ሰው ፡ ሁሉ ፡ በንስሐ ፡ ካለምም ፡ ታድሎ ፡ በመሸሸት ፡ ነፍሱን ፡ እንዲያሰናዷ ፡ የትንሣኤን ፡ በዓል ፡ በሚገባ ፡ መጠን ፡ በደስታ ፡ ያደርገው ፡ ዘንድ ። በለዚህ ፡ ፵ ቀንም ፡ መጨረሻ ፡ ሳምንት ፡ ታላቅ ፡ ሳምንት ፡ ተብላ ፡ ለክርስቶስ ፡ ሕማማት ፡ ለመታሰብ ፡ ተለየች ። በዚችም ፡ ሳምንት ፡ ፫ ቀን ፡ ተለዩ ፡ እርሳቸውም ፡ አሙስ ፡ ስለ ፡ ቍርባን ፡ መታሰብ ፡ ዓርብም ፡ ስለ ፡ መስቀል ። ቅዳሚም ፡ ታላቅ ፡ ሰንበት ፡ ተባለ ። በርሱም ፡ ብዙ ፡ ተጠመቁ ፡ ከተሞችም ፡ ሁሉ ፡ በማተ ፡ በሩ ። ሰውም ፡ ሁሉ ፡ መብራት ፡ ይዞ ፡ ወደ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ገባ ። የፋሲካውንም ፡ ጵዋት ፡ ጠበቀ ፡ በክርስቶስ ፡ ትንሣኤ ፡ ደስ ፡ ይለው ፡ ዘንድ ። ያም ፡ በዓል ፡ ፰ ቀን ፡ ኖረ ፡ አዲስ ፡ የተጠመቁም ፡ በዚያች ፡ ሳምንት ፡ ወትር ፡ ነጭ ፡ ልብስ ፡ ለበሱ ፡ ደስም ፡ አሉ ። በዚች ፡ ሳምንትም ፡ አዲስ ፡ እንደ ፡ ተወለዱ ፡ ሕፃናት ፡ ተቈጥረዋልና ፡ ስምንተኛው ፡ ቀን ፡ የሕፃናት ፡ ቀን ፡ ተባለ ። እለዚያም ፡ ፶ ቀን ፡ ከፋሲከ ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ጴንጠቆስቴ ፡ ድረስ ፡ ፩ በዓል ፡ ሁነው ፡ ተቈጠሩ ፡ ፪ ቀንም ፡ የርገትና ፡ የጴንጠቆስቴ ፡ ቀን ፡ ከሌሎች ፡ ተለይተው ፡ በለጡ ።

በዚህ ፡ ዘመንም ፡ ፪ በዓላት ፡ ተጨመሩ ፡ እርሳቸውም ፡ ኤጲፋኒያና ፡ የልደት ፡ በዓል ። ኤጲፋኒያም ፡ የዮናኒ ፡ ቋንቋ ፡ መገለጽ ፡ ማለት ፡ ሁኖ ፡ ፪ ልዩ ፡ መክንያት ፡ አደረጉ ፡ ለዚህ ፡ በዓል ። በምሥራቅ ፡ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ ጥምቀት ፡ በምዕራብም ፡ ስለ ፡ መገለጹ ፡ ለሰብአ ፡ ሰግላን ። ደግሞም ፡ ስለ ፡ ኃይሉ ፡ መገለጽ ፡ በሰርግ ፡ በቃና ፡ በገሊላ ፡ ተቀደሰ ። ይህ ፡ በዓልም ፡ ከምሥራቅ ፡ ተነሥቶ ፡ ወደ ፡ ምዕራብ ፡ ደረሰ ።

የልደት ፡ በዓል ፡ ግን ፡ ከምዕራብ ፡ ተነሥቶ ፡ ወደ ፡ ምሥራቅ ፡ መጣ ። ካመት ፡ ፫፻፶ ፡ በኋላ ፡ ጀመረ ።

አንድ ፡ ሳምንትም ፡ ከልደት ፡ በኋላ ፡ የሮም ፡ መንግሥ

ት ፡ ያመትዋ ፡ መጀመርያ ፡ ነበር ፡ በዚህ ፡ መክንያትም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አስቀድሞ ፡ ፫ ቀን ፡ ለንስሓ ፡ አደረገ ች ፡ በኋላም ፡ የክርስቶስን ፡ ግዝረት ፡ በ፰ ቀን ፡ ከልደት ፡ በኋላ ፡ አሰበች ፡፡

፬፬ ፡ የማምለክ ፡ ስራ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡፡

የማምለክ ፡ ታላቅ ፡ ነገር ፡ ደህ ፡ ነበረ ፡ የእግዚአብሔር ን ፡ ቃል ፡ ማንበብ ፡፡ በየጉባኤ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አገ ልጋይ ፡ ከመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ክፍልን ፡ አነበበ ፡፡ በየበዓል ም ፡ የበዓልን ፡ መክንያት ፡ ከወንጌል ፡ አነበበ ፡፡

ስለ ፡ ስብከት ፡፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ አሳብ ፡ ስ ለ ፡ ስብከት ፡ አንድ ፡ አልነበረም ፡፡ ባንድ ፡ ስፍራ ፡ ታናስ ፡ ነገር ፡ አደረጉት ፡ የቄስን ፡ ስራ ፡ ጸሎትና ፡ መዝመር ፡ ማ ቍረብም ፡ ማጥመቅም ፡ ቍጠረት ፡ ስብከትን ፡ ግድ ፡ የ ለም ፡ ብለው ፡፡ በሌላ ፡ ስፍራ ፡ ግን ፡ ስብከትን ፡ ከሌላ ፡ ማምለክ ፡ ሁሉ ፡ የሚበልጥ ፡ ቍጠረት ፡ ቄስም ፡ በጎ ፡ ተ ናጋሪ ፡ ካልሆነ ፡ አልተቀበሉትም ፡፡

ለመዝመርም ፡ ሥርዓትን ፡ አደረጉ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡፡ ስ ለ ፡ መዝሙራቸውም ፡ ከመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ የተለቀሙት ን ፡ መዝሙራትንና ፡ ምስጋናውን ፡ ደግሞ ፡ አዲስ ፡ የተሰ ራውን ፡ ቅኔ ፡ ወሰዱ ፡፡ አምብሮስዩስ ፡ የሚደላንድ ፡ ኤጲ ስቆጶስ ፡ ሂላርዩስም ፡ የጶዋቴ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ባሲልዮ ስ ም ፡ ሌሎችም ፡ እንደህ ፡ አደረጉ ፡፡

ስለ ፡ ምሥጢራት ፡፡ ጌታችን ፡ ስለ ፡ ሃይማኖታችን ፡ አ ንድነት ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ የሰጣቸውን ፡ ምሥጢራት ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ በክርስቲያን ፡ ብዛት ፡ እንደ ፡ ሥጋ ፡ መጠን ፡ ተቀ በሉ ፡ የሚታደን ፡ ከማይታደ ፡ ነገር ፡ ሳይለዩ ፡፡ እንደህም ፡ ሆነ ፡ በጥምቀት ፡፡ ብዙ ፡ ወላጆች ፡ ፈርተው ፡ ልጆቻቸው ፡ የጥምቀትን ፡ ጸጋ ፡ በኃጢአት ፡ እንደይሸሩ ፡ ቆዩ ፡ የልጆቻ ቸው ፡ ዕድሜ ፡ እስኪበስል ፡ ድረስ ፡፡ ሌሎችም ፡ እጅግ ፡ ቆዩ ፡ የኃጢአታቸውን ፡ መስፈር ፡ በፊት ፡ ሊመሉ ፡ በኋላ ም ፡ ተጠመቁ ፡ ኃጢአትን ፡ ማድረግ ፡ ባልቻሉ ፡ ጊዜ ፡ ለሞ ትም ፡ በቀረቡ ፡ ጊዜ ፡፡

ቍርባንንም ፡ ምሥዋዕት ፡ ሁኖ ፡ ሲቍጥሩት ፡ ሕዝቡ ፡ ተሳተኙ ፡ ቄስ ፡ ክርስቶስን ፡ ሁለግዜ ፡ ደግሞ ፡ እንደ ሠወ ው ፡ ሲያስቡ ፡፡

አስቀድሞም ፡ የተጀመረውን ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ጨመ ረ ፡ ቅዱሳንን ፡ እንደ ደገባ ፡ ያከብረ ፡ ዘንድ ፡፡ በዓልንም ፡ ያደርጉላቸው ፡ ዘንድ ፡፡ አፅንታቸውንም ፡ የተባሉ ፡ እን ኪ ፡ ጠበቁ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ አኖሩት ፡ ታመኑበት ም ፡ ታምራትንም ፡ ያደረጉ ፡ መሰላቸው ፡፡ በዚህ ፡ መክን ያትም ፡ ታላቅ ፡ ክርክር ፡ ሆነ ፡ ለዊሮኒሙስ ፡ ከዊጊላንቲ ዩስ ፡ ጋራ ፡፡

አንዲት ፡ ወገንም ፡ መናፈቃን ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ነበሩ ፡ ማርያም ፡ ድንግልን ፡ ያመለኩ ፡፡ እርሳቸውም ፡ ሴቶች ፡ ነበሩ ፡ በዐረብ ፡ ምድር ፡ ራሳቸውን ፡ የማርያም ፡ ካህናት ፡ ያደረጉ ፡ በዓልን ፡ አደረጉ ፡ ቂጣ ፡ የሚሠውበት ፡ ለማርያ ም ፡፡ እርሳቸውም ፡ ተገዘቱ ፡፡

የቈንስታንቲኖስ ፡ እናት ፡ ሄሌና ፡ ከሌሎች ፡ ከንጉሥ ፡ ዘመዶች ፡ ጋራ ፡ ወደ ፡ የሩሳሌም ፡ ከሔደ ፡ በኋላ ፡ ክርስቶ ስ ፡ የነበረበትን ፡ ስፍራ ፡ ሁሉ ፡ ያዩ ፡ ዘንድ ፡ ብዙ ፡ ሌሎች ፡ ክርስቲያኖት ፡ ተከተልዋቸው ፡ ሰውም ፡ አላለቀም ፡ በስ ፍራ ፡ ሁሉ ፡ የታወቀውን ፡ ያልታወቀውንም ፡ ነገር ፡ ያሳ የ ፡፡ በዚህ ፡ ነገር ፡ ደግሞ ፡ በጎ ፡ ከክፉ ፡ ጋራ ፡ ተደባልቆ ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ መሰሉ ፡ እንዲህ ፡ ያለ ፡ መንገድ ፡ ወደ ፡ ተቀ ደሰ ፡ ስፍራ ፡ ከልብ ፡ ቅድስና ፡ ከበጎ ፡ ስራም ፡ ሁሉ ፡ እን ደ ፡ ተሻለ ፡፡ ወደ ፡ ሩቅ ፡ አገርም ፡ ሔደው ፡ የክርስቶስን ፡ የቅዱሳኑም ፡ ቦታ ፡ ሲያዩ ፡ ከክርስቶስ ፡ ትእዛዝ ፡ ሁሉ ፡ ባገራቸው ፡ የተፈቱ ፡ መሰላቸው ፡፡

አራተኛ ፡ ምዕራፍ ፡

የክርስቲያን ፡ ትምህርት ፡ ታሪክ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ።

፩፤ ስለ ፡ ትምህርት ፡ ሁሉ ፡ እንደ ፡ ያው ።

የክርስቲያን ፡ ትምርት ፡ ዕውቀት ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ በምርም
ርና ፡ በክርክር ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መኻከል ፡ አደገች ።
አስቀድሞ ፡ በሜደ ፡ ከነበሩ ፡ ካረማውያንና ፡ ከመናፍቃን ፡
ጋራ ፡ ተከራከሩ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ግን ፡ እርሶ ፡ በርሳቸው ፡
በሚለዩበት ፡ ነገር ፡ ተመጓጉቱ ። እግዚአብሔርም ፡ ቤተ ፡
ክርስቲያኑን ፡ ጠበቀ ፡ መሠረትዋ ፡ እንደደገለበጥ ፡ የሰው
ም ፡ ክፋት ፡ የሰውን ፡ ነገር ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ነገር ፡ ጋራ ፡
በትምርቱ ፡ ሲደበልቅ ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ጽሩ ፡ ኑሮ ፡ እን
ዲደደበለቅ ፡ ከሰው ፡ ነገር ፡ ጋራ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ እን
ዲደርቅ ።

በዚህ ፡ ዘመንም ፡ ከሁሉ ፡ የሚበልጥ ፡ መምህር ፡ ትም
ርቱ ፡ እስከ ፡ ዘመናችን ፡ ድረስ ፡ እጅግ ፡ ፍሬን ፡ ያፈራ ፡
አውጉስቲኑስ ፡ ነበረ ። ሞኒካ ፡ የሚልዋት ፡ እናቱ ፡ በጸ
ሎትና ፡ በንብ ፡ በጅግ ፡ መጋደልም ፡ ስለ ፡ ነፍሶ ፡ መድኀኒ
ት ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ቀደሰቸው ፡ ከመጽሐፍ ፡ ቅዱስም ፡
አስተማረቸው ። ነገር ፡ ግን ፡ እርስዋ ፡ በነፍሶ ፡ የሰራችውን ፡
በጎ ፡ ነገር ፡ አረማዊ ፡ የነበረ ፡ አባቱ ፡ አፈረሰበት ። ዕድሜው
ም ፡ ፲፱፤ አመት ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ እርሶም ፡ በክርታጎ ፡ ሲኖር ፡
በኃጢአት ፡ ሁሉ ፡ ወደቀ ። ከዚያ ፡ በኋላም ፡ ፈሎሶፊያን ፡
ተማረ ፡ በፈሎሶፊያ ፡ ኃይልም ፡ በራቁዱ ፡ ላይ ፡ ሊገዛ ፡ ኃ
ጢአቱንም ፡ ሊያሸንፍ ፡ ተስፋ ፡ አደረገ ። አሁንም ፡ መጋ
ደል ፡ ጀመረ ፡ ከኃጢአት ፡ ጋራ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ፈሎሶፊያ ፡ ኃ
ይልን ፡ አልሰጠቸውም ። መጽሐፍ ፡ ቅዱስን ፡ በዚያ ፡ ዘ
መን ፡ ናቀ ፡ ከለልቡ ፡ ሁሉ ፡ ዕውቀትንና ፡ ደህንነትን ፡ ሲ
ሻ ። ስለዚህም ፡ ማኒኬዎስ ፡ ሆነ ፡ በማኒኬዎች ፡ መለየ
ት ፡ ምናልባት ፡ ያነን ፡ ለነፍሱ ፡ ሰላም ፡ መስጠት ፡ የሚ
ችል ። ዕውቀት ፡ ባያገኝ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ፲፤ አመት ፡ ከማኒ ፡

ወገን ፡ ከተማረ ፡ በኋላ ፡ ትምርታቸው ፡ ሁሉ ፡ ስሕተት ፡ እንደ ፡ ሆነች ፡ አገኘ ፡፡ አሁንም ፡ ወደ ፡ ጵላቶን ፡ ፊሎሰፊያ ፡ ሔደ ፡፡ ይህችንም ፡ ፊሎሶፊያን ፡ እጅግ ፡ ወደደ ፡ በርስዋም ፡ ዕረፍትን ፡ ያገኝ ፡ ዘንድ ፡ ተስፋ ፡ አደረገ ፡፡ እርሱም ፡ በሕፃንነቱ ፡ ከመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ከክርስቲያን ፡ ሃይማኖትም ፡ ያወቀውን ፡ ነገር ፡ አስቦ ፡ ይህ ፡ ከጵላቶን ፡ ፊሎሶፊያ ፡ ጋራ ፡ እንደ፡ገጠም ፡ መሰለው ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ዕውር ፡ እንደ፡ፈርድ ፡ ስለ ፡ ቀለም ፡ እንደ፡ህም ፡ አውጉስቲኑስ ፡ የዚያን ፡ ጊዜ ፡ ፈረደ ፡ ስለ ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡፡ ትሕትና ፡ ሃይማኖትም ፡ ፍቅርም ፡ አልነበረለትም ፡ ያለርሱ ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ከማስተዋል ፡ የተዘጋ ፡፡ ያውጉስቲኑስም ፡ ተስፋ ፡ በኃጢአቱ ፡ ተሻረ ፡፡ ፊሎሶፊያው ፡ ከኃጢአቱ ፡ ያደነው ፡ ዘንድ ፡ አልቻላትምና ፡፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ በኃጢአት ፡ ላይ ፡ ያሸነፈ ፡ በመሰለው ፡ ጊዜ ፡ ቶሎ ፡ ተመልሶ ፡ ወደቀበት ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ የልቡን ፡ ጥፋት ፡ ሲያይ ፡ የጳውሎስን ፡ መልእክት ፡ ወደ ፡ ሮሜ ፡ ሰዎች ፡ አነበበ ፡ በርሱም ፡ የልቡ ፡ የኃጢአቱም ፡ ዕውቀት ፡ ጸና ፡፡ ለመደንግም ፡ የነበረለት ፡ መመኘቱ ፡ በረታ ፡፡ አንድ ፡ ጊዜም ፡ እንደ፡ህ ፡ ሁኖ ፡ ባትክልቱ ፡ ሲቀመጥ ፡ እጅግ ፡ ብርቱ ፡ ልቅሶም ፡ ከለልቡ ፡ ሲያለቅስ ፡ ሲጸልይም ፡ ሲልም ፡፡ አቤቱ ፡ እስከ ፡ መቼ ፡ ትቈጣለህ ፡ በኃጢአቴ ፡ ለዘላለምን ፡፡ ኃጢአቴን ፡ አታስብ ፡፡ እስከ ፡ መቼም ፡ ነጋ ፡ እላለሁ ፡፡ ምነው ፡ የኃጢአትን ፡ ባርነቴን ፡ አሁን ፡ አልጨርስም ፡፡ እንደ፡ህ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ልቡን ፡ በከፈተ ፡ ጊዜ ፡ ድምጽን ፡ ሰማ ፡ የሚል ፡፡ እንካና ፡ አንብብ ፡ እንካና ፡ አንብብ ፡፡ ይህነን ፡ ድምጽ ፡ እንደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ትእዛዝ ፡ ተቀበለው ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስንም ፡ ወስደ ፡ የጳውሎስን ፡ ነገር ፡ አገኘ ፡ እንደ፡ህ ፡ ሲል ፡፡ በቀን ፡ እንሒድ ፡ በቅን ፡ ነገር ፡፡ በዘፈንና ፡ በስካርም ፡ አይደለም ፡፡ ፈቃደኝነንም ፡ በመከተል ፡ አይደለም ፡ ርኵሰትንም ፡ ሐሜትንም ፡ ቅናትንም ፡፡ ጌታን ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስን ፡ ልበሱት ፡ እንጀ ፡ ሥጋችሁንም ፡ ጠብቁ ፡ በፍትወት ፡ እንደ፡ደናር ፡፡ ሮሜ ፡ ፲፫፡ ፲፫፡ ፲፬፡፡ ይህም ፡ የእግዚአብሔር ፡ ነገር ፡ ልቡን ፡ አበራ ፡ ኃጢአቱንም ፡ አስታወቀው ፡፡ ደግሞ

ም ፡ የኃጢአቱን ፡ መድኃኒት ፡፡ በርሱም ፡ ዕርቅና ፡ ዕረፍ ት ፡ ወደ ፡ ልቡ ፡ ገባ ፡፡ ደስም ፡ አለ ፡ በእግዚአብሔር ፡ በ መድኃኒቱ ፡፡ አሁንም ፡ የመጽሐፍ ፡ ቅዱስን ፡ ነገር ፡ አስታ ውሎ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በልቡ ፡ ሲኖር ፡ አስተምርታለና ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ማስተማር ፡ ቻለው ፡ የርሱም ፡ ታላ ቅ ፡ ቃል ፡ ለውቀት ፡ ሁሉ ፡ ለመሠረት ፡ ያደረገው ፡ ደህ ፡ ነበረ ፡ ሲል ፡፡ ሃይማኖት ፡ ማስታዋልን ፡ ትቀድማለች ፡፡

፪፡ የልዩ ፡ ልዩ ፡ የሃይማኖት ፡ ትምርት ፡ ታሪክ ፡፡

፩፩፡ ስለ ፡ ቴዎሎጊያ ፡፡ የክርስቲያን ፡ ትምርት ፡ ስለ ፡ እግዚአብሔር ፡፡

ስለ ፡ ሥላሴ ፡፡ ስለ ፡ ሥለሴ ፡ በቀደመ ፡ ዘመን ፡ የነበረ ች ፡ ትምህርት ፡ አንድ ፡ አልነበረችም ፡ በፊት ፡ እንደየነ፡፡ ኦሪጌኔስ ፡ ከደቀ ፡ መዛሙርቱ ፡ ጋራ ፡ ደሉ ፡ ነበረ ፡፡ የእግዚ አብሔር ፡ ልጅ ፡ ዓለም ፡ ሳይፈጠር ፡ ከእግዚአብሔር ፡ አ ብ ፡ እንደ ፡ ፈሰሰ ፡ ከአብ ፡ ባሕሪ ፡ ግን ፡ አልተወለደም ፡፡ የምዕራብ ፡ መምህራን ፡ ግን ፡ የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ ከ አብ ፡ ባሕሪ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ አብም ፡ ባሕሪ ፡ ከዘላለም ፡ እንደ ፡ ተወለደ ፡ አሉ ፡፡ ስለ ለዚህ ፡ ፪፡ ትምርቶችም ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ታላቅ ፡ መመጉ ት ፡ ሆነ ፡፡ የክርስቲያንም ፡ ትምህርት ፡ ክርስቲያን ፡ ባልነበ ረች ፡ ትምህርት ፡ ላይ ፡ አሸነፈች ፡፡ ደህ ፡ ክርክር ፡ በዚህ ፡ ዘ መን ፡ ጀመረ ፡ በአርዮስ ፡ በስክንድርያ ፡ ቄስ ፡፡ አሪዮስም ፡ ትምርቱ ፡ አደስ ፡ እንደሆነ ፡ አላሰበም ፡ እንደሀ ፡ ሲል ፡፡ የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ደሆን ፡ ዘንድ ፡ ካልጀ መረ ፡ ባደሆን ፡ ነበረ ፡ ወደስ ፡ ሁለተኛ ፡ አምላክ ፡ ብቻ ፡፡ አ ሁንም ፡ ፩፡ አምላክ ፡ ብቻ ፡ አለ ፡ በርሱምና ፡ በፍጥረት ፡ መኻከል ፡ አንደኛ ፡ አደገባምና ፡ ብሎ ፡ እንኪያስ ፡ የእግ ዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ፍጥረት ፡ ነው ፡፡ እርሱም ፡ የፍጥረት ፡ መጀመርያ ፡ ምንም ፡ ሳይሆን ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ፈቃድ ፡ የተፈጠረ ፡ ወደስ ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ተወለደ ፡ ሲል ፡ ተ ፈጠረ ፡ ማለት ፡ እንደሆነ ፡፡ እግዚአብሔር ፡ ከፍጥረቱ

ሁሉ ፡ እንደ ፡ ለይ ፡ እንዲህም ፡ ይለያል ፡ ፍጥረት ፡ ሁሉ ፡
ከእግዚአብሔር ፡ መፈጠር ፡ እንደ ፡ ይችል ። ስለዚህም ፡ እ
ግዚአብሔር ፡ አንድ ፡ ባሕሪዩን ፡ አደረገ ፡ እርሱን ፡ እንዲ
ህ ፡ የሚመስለው ፡ ፍጥረት ፡ እንኳ ፡ እግዚአብሔርን ፡
መመሰል ፡ እንደሚችል ፡ በርሱም ፡ የቀረች ፡ ፍጥረት ፡ ሁ
ሉ ፡ ተፈጠረች ። የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ ግን ፡ ሲባል ፡ እ
ርሱ ፡ ከሌላ ፡ ፍጥረት ፡ ሁሉ ፡ እንደ ፡ በልጥ ፡ ማለት ፡ ነው ።
አምላክም ፡ ብሎ ፡ አሪ.ው ፡ ደሮ ፡ በአምላክ ፡ ምሳሌ ፡ ብ
ቻ ፡ የሚሆን ፡ አለ ። አሪዮስም ፡ እጅግ ፡ ብልህ ፡ አልነበረ
ምና ፡ አያውቅም ፡ ነበር ፡ ትምህርቱ ፡ እውነት ፡ እንደሆነ ፡
ወንጌል ፡ ሁሉ ፡ በተሻረበት ። እግዚአብሔር ፡ ግን ፡ ቤተ ፡
ክርስቲያኑን ፡ ጠበቀ ፡ በመንፈሱም ፡ ሰዎችን ፡ አስነሣ ፡
የአሪዮስን ፡ ስሕተት ፡ ከንቱ ፡ ሁና ፡ የገለጽዋት ፡ በመጽሐ
ፍ ፡ ቅዱስና ፡ በተቀደሰች ፡ አእምሮ ፡ የሻረትም ። እስ
ክንድርም ፡ የስክንድርያ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ በፊት ፡ አሪዩስ
ን ፡ ገሠጸ ፡ በኋላም ፡ ባመት ፡ ፫፳፰፡ በምስር ፡ በተሰበሰ
በች ፡ ሲኖደስ ፡ ፻፡ መምህራን ፡ የተከማቹባት ፡ ያሪዮስን ፡
ሹመት ፡ ሻረ ፡ ገዘተውም ። ከዚያም ፡ በኋላ ፡ አርዮስ ፡
መጻሕፍትን ፡ ጻፈ ፡ ትምርቱን ፡ የሚያስታውቅበት ። እ
ስክንድርም ፡ መልእክትን ፡ ጻፈ ፡ ለታላቆች ፡ ኤጲስቆ
ጶሳት ፡ ያሪዮስን ፡ ትምርት ፡ ስሕተት ፡ ሁና ፡ ያስታወቃቸ
ውን ። አርዮስም ፡ እርሱ ፡ ደግሞ ፡ ጻፈ ፡ የምሥራቅን ፡ ኤ
ጲስቆጶሳት ፡ ወደጆቹን ፡ ያደርግ ፡ ዘንድ ። አሁንም ፡ ፪፡ ኤ
ጲስቆጶሳት ፡ ነበሩ ፡ ኤውሴቢዮስ ፡ የተባሉ ፡ አንድም ፡ የ
ኒቆሚደ.ያ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ያሪዮስ ፡ ወደጅ ፡ ትምርቱም ፡
ያሪዮስን ፡ ትምርት ፡ የመሰለች ። ኤውሴቢዮስም ፡ የቄሣር
ያ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ የቈንስታንቲኖስ ፡ ወደጅ ፡ የተማረ ፡ ሰ
ውም ። የርሱም ፡ ትምህርት ፡ የዲዮኒስዮስን ፡ የኦሪጌኔ
ስ ፡ የደቀ ፡ መዝሙሩን ፡ ትምርት ፡ መሰለች ። እርሱም ፡
እስክንድርንና ፡ አሪዮስን ፡ ያስታርቅ ፡ ዘንድ ፡ ፈለገ ። ይ
ህም ፡ ሳይጠቅም ፡ ቈንስታንቲኖስ ፡ መልእክትን ፡ ሰደ ፡ ለ
እስክንድርና ፡ ላሪዮስ ፡ በሆስዮስ ፡ እጅ ፡ እርሱም ፡ የኰ
ርዶዋ ፡ ኤጲስቆጶስ ። ቈንስታንቲኖስም ፡ በዚህ ፡ ክርክር ፡

ሁሉ ፡ አዘነ ፡ አላቸውም ፡፡ ሁለታቸው ፡ ወንድሞች ፡ ሁነ
ዋልና ፡ እንደ ደገባቸው ፡ በዚህ ፡ ታናሽ ፡ በመሰለው ፡ ነገር ፡
ይከራከሩ ፡ ዘንድ ፡፡ ደግ ፡ እንዲህ ፡ አልሆነም ፡ ያስታርቋቸ
ው ፡ ዘንድ ፡ ስለዚህም ፡ ታላቅ ፡ ሲኖደስ ፡ ከመንግሥት ፡
ሁሉ ፡ በቈንስታንቲኖስ ፡ ትእዛዝ ፡ ተሰበሰበች ፡ ባመት ፡
፫፻፳፭፤ ወደ ፡ ኒቅያ ፡ በቢቲንያ ፡፡ ፫፻፲፰፤ ኤጲስቆጶሳትም ፡ ተ
ሰበሰቡ ፡ ከርሳቸውም ፡ ብዙ ፡ ከምሥራቅ ፡፡ ቈንስታንቲኖ
ስም ፡ ባለቤቱ ፡ ለመመጐት ፡ ገባ ፡፡ አሁንም ፡ ፫፤ ወገን ፡
ነበሩ ፡፡ ያንድ ፡ ወገንም ፡ የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ ከአብ ፡
ጋራ ፡ ሆሞውስዮስ ፡ነው ፡ ያሉ ፡ ያንድ ፡ ባሕሪ ፡ ማለት ፡
የሚሆን ፡፡ እርሳቸውም ፡ የእስክንድርና ፡ የምዕራብ ፡
ወገን ፡፡ የሁለተኛ ፡ ወገን ፡ የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ ከአብ ፡
ባሕሪ ፡ የተለየ ፡ ባሕሪ ፡ ነው ፡ ተፈጠረም ፡ ያሉ ፡ እርሳ
ቸውም ፡ ያሪዮስና ፡ የኤውሴብዮስ ፡ ከኒቆሚዲያ ፡ ወገ
ን ፡ ብዙ ፡ አልነበሩም ፡፡ በለዚህ ፡ ፪፤ መኻከልም ፡ ሦስተ
ኛ ፡ ወገን ፡ ነበረ ፡ ከኤውሴብዮስ ፡ ከቄሣርያ ፡ ጋራ ፡ የነበ
ሩ ፡ እርሳቸውም ፡ ብዙ ፡ ነበሩ ፡፡ እርሳቸውም ፡ አሉ ፡፡ የ
እግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ ከአብ ፡ ጋራ ፡ ሆሞውስዮስ ፡ አይደለ
ም ፡ ሆሞዩስዮስ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ማለት ፡፡ የልጅ ፡ ባሕሪ ፡
የአብን ፡ ባሕሪ ፡ ይመስላል ፡፡ እርሳቸውም ፡ ማስታረቅ ፡ ፈ
ለጉ ፡፡ እርሳቸውም ፡ በኤውሴቢዮስ ፡ ከቄሣርያ ፡ እጅ ፡ የ
ሃይማኖትን ፡ ምሳሌ ፡ አደረጉ ፡ በርሱ ፡ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ እ
ንዲህ ፡ ያሉበት ፡፡ እርሱ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ አምላክ
ም ፡ ካምላክ ፡ ብርሃንም ፡ ከብርሃን ፡ ሕይወትም ፡ ከሕይ
ወት ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ የፍጥረትም ፡ ሁሉ ፡ መጀመርያ ፡ ወይ
ስ ፡ በኵር ፡ ካለምም ፡ ሁሉ ፡ አስቀድሞ ፡ ከአብ ፡ የተወ
ለደ ፡፡ ይህችም ፡ ምሳሌ ፡ ደህና ፡ ሆነች ፡ ደግ ፡ አንዳንድ ፡
መጨመርያ ፡ ቃል ፡ ፈለገች ፡ ካርዮስ ፡ ትምርት ፡ ፍጹም ፡
መለየት ፡ ትለይ ፡ ዘንድ ፡፡ አሁንም ፡ ቈንስታንቲኖስ ፡ ያ
ሪዮስን ፡ ስድብ ፡ አይቶ ፡ እንደ ፡ እስክንድር ፡ ወደደ ፡፡
እንዲህም ፡ የኒቅያ ፡ የሃይማኖት ፡ ምሳሌ ፡ ሆነች ፡ እን
ዲህ ፡ የምትል ፡፡

እኔ፡ አምናለሁ፡ ባንድ፡ አምላክ፡ ሁሉን፡ በሚ
ችል፡ አብ፡ የሰማይና፡ የምድር፡ የሚታይም፡ የ
ማይታይም፡ ነገር፡ ሁሉ፡ ፈጣሪ ።
ባንድ ፡ ጌታም ፡ በየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ እርሱም ፡
ብቻውን፡ የተወለደ፡ የእግዚአብሔር፡ ልጅ ፡ ከ
አብ፡ የተወለደ፡ ካለም ፡ ሁሉ፡ አስቀድሞ ። አ
ምላክ፡ ከአምላክ ። ብርሃንም፡ ከብርሃን ። እ
ውነተኛ፡ አምላክ፡ ከውነተኛ፡ አምላክ ። የተወ
ለደም፡ ያልተፈጠረ ። ያንድ ፡ ባሕሪ ፡ ሁኖ፡ ከአ
ብ ፡ ጋራ ። ነገር ፡ ሁሉ ፡ በርሱ ፡ የሆነ ። እር
ሱም፡ ስለኛ፡ ሰዎች ፡ ስለ፡ መድኃኒታችን፡ ከሰ
ማይ፡ ወረደ፡ ሥጋም፡ ለበሰ፡ በመንፈስ፡ ቅዱስ፡
ከማርያም ፡ ድንግል ። ሰውም ፡ ሆነ ። ደግሞ
ም ፡ ስለኛ፡ ተሰቀለ፡ በጲላጦስ፡ በጴንጤናዊ ፡
ዘመን ። እርሱም ፡ መከራ ፡ ተቀበለ ፡ ተቀበረ
ም ። በሶስተኛውም ፡ ቀን፡ ተነሣ ፡ በመጽሐፍ ፡
ቅዱስ፡ እንደ ፡ ተባለ ። ወደ ፡ ሰማይም ፡ ወጣ ።
ወደ፡ አብም፡ ወደ ፡ ቀኙ ፡ ይቀመጣል ። በምስጋ
ናም ፡ ይመለስ፡ ዘንድ ፡ ጊዜ፡ አለው ፡ በሕያዋን
ና፡ በሙታን፡ ለመፍረድ ። መንግሥቱም፡ መጨ
ረሻ፡ የላትም ።
አምናለሁም፡ በመንፈስ፡ ቅዱስ ። እርሱም ፡ ጌ
ታ፡ የሕይወትም፡ ሰጭ፡ የሚሆን ። ከአብ፡ የሚ
ወጣ ። ከአብና፡ ከልጅ ፡ ጋራ ፡ ባንድ ፡ የሚሰግ
ዱለት፡ የሚያመሰግኑትም ። እርሱም፡ በነቢያት፡
አፍ፡ ተናገረ ። አምናለሁም፡ ባንዲት፡ ካቶሊካ
ዊትና፡ አጶስቶሊካዊት፡ ቤተ፡ ክርስቲያን ። አስ
ታውቃለሁም፡ አንዲትን፡ ጥምቀት፡ ለኃጢአት፡
ስርየት ። ተስፋም፡ አደርጋለሁ፡ የሙታንን፡ ትን
ሣኤ ። የሚመጣውንም፡ ዓለም፡ ሕይወት ።
ይህችንም፡ ምሳሌ፡ ብዙ ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ተቀበሉ ። በ
መጀመርያም፡ ፲፰፤ ኤጲስቆጶሳት፡ እምቢ ፡ አሉ ፡ ደግ ፡ የ
ቄሣርን፡ ቍጣ ፡ ፈርተዋልና ፡ ተቀበሉት ፡ የአሪዮስንም ፡

ትምርት ፡ ወገዙ ፡ ከ፪፤ በቀር ። እርሳቸውም ፡ የመርማሪ ካ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ቴዎናስ ፡ የሚሉት ፡ የጵቶሌማይስም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ሴኩንደስ ። ያሪዮስ ፡ ፪፤ ወደጆች ፡ ግን ፡ የኒቆሚዲያ ፡ ኤውሴቢዮስና ፡ የኒቅያ ፡ ቴዎግኑስ ፡ ስለ ፡ ዕርቅ ፡ ብለው ፡ የሃይማኖትን ፡ ምሳሌ ፡ ከመውገዝ ፡ በቀር ፡ ተቀበሉት ። አሪዮስም ፡ ከ፪፤ ምሳሌን ፡ ካልተቀበሉ ፡ ጋራ ፡ ካገሪቸው ፡ ተሳደደ ። የቀሩም ፡ ፪፤ ደግሞ ፡ በኋላ ፡ ተሳደደ ። ከዚያ ፡ ወዲያም ፡ የቆንስታንቲኖስ ፡ ቍጣ ፡ ባሪዮስ ፡ ላይ ፡ ባመት ፡ ፫፻፳፰፤ አርፎ ፡ አስመለሰው ።

አሁን ፡ ግን ፡ አታናስዮስ ፡ ተነሣ ፡ በመንፈስና ፡ በኃይል ፡ በታላቅ ፡ መጋደልም ፡ በመከራም ፡ እውነተኛውን ፡ ትምህርት ፡ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ ስለ ፡ መለኮቱ ፡ አንድነት ፡ ከአብ ፡ ጋራ ፡ ኢየጠበቀ ። እርሱም ፡ አለ ። የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ መኻከለኞችን ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ አይችልም ፡ አንድነትም ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ጋራ ፡ ያደርግልን ፡ ዘንድ ፡ አይችልም ፡ እርሱም ፡ ለራሱ ፡ አምላክ ፡ ከአብም ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ባይሆን ፡ ስለዚህም ፡ በሆሞውስዮን ፡ ትምርት ፡ የመድኃኒታችን ፡ ትምህርት ፡ ትኖራለች ። አታናስዮስም ፡ ጥቂት ፡ ወራት ፡ ከኒቅያ ፡ ሲኖደስ ፡ በኋላ ፡ የሞተውን ፡ እስክንድርን ፡ በሹመቱ ፡ ተከተለው ። ያሪዮስ ፡ ወዳጆችም ፡ በከንቱ ፡ ከለመኑት ፡ በኋላ ፡ አሪዮስን ፡ መልሶ ት ፡ ይቀበለው ፡ ዘንድ ፡ ቆንስታንቲኖስ ፡ አዘዘው ፡ ባይሰማም ፡ ተቃየመው ፡ ካገሩ ፡ ይሰደው ፡ ዘንድ ። አታናስዮስ ፡ ግን ፡ አልፈራም ፡ ስለ ፡ ክርስቲያን ፡ አካሔደም ፡ ቆንስታንቲኖስ ፡ የዚያን ፡ ጊዜ ፡ ተወው ። ጸላቶቹ ፡ ግን ፡ ሁለግዜ ፡ ሲከሱት ፡ ባመት ፡ ፫፻፴፭፤ ሲኖደስ ፡ ተሰበሰበች ፡ በጢሮስ ፡ በቆንስታንቲኖስ ፡ ትእዛዝ ፡ የቄሣርያ ፡ ኤውሴቢዮስ ፡ ሲፈርድ ። ፈራጆቹ ፡ ግን ፡ ግፍ ፡ አደረጉበት ፡ ከዚያም ፡ ወደ ፡ ቆንስታንቲኒያ ፡ ወደ ፡ ቄሣር ፡ ሲሔድ ፡ አሳደደት ፡ ቄሣር ፡ ለስደት ፡ እስኪያውጣው ፡ ድረስ ፡ ወደ ፡ ትሪር ፡ በንምሳ ፡ ምድር ፡ ባመት ፡ ፫፻፴፯። የዚያን ፡ ጊዜም ፡ በየሩሳሌም ፡ የቅዱስ ፡ መቃብር ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ቆንስታንቲኖስ ፡ ያሠራት ፡ ተፈጸመች ፡ ሲቀድስዋትም ፡ ሲኖደስ ፡ በየሩሳሌም ፡

ተሰበሰቡ ፡ አሪዮስን ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አንድነት ፡ መል ሰው ፡ የተቀበሉት ፡፡ ቈንስታንቲኖስም ፡ አሪዮስን ፡ ሊመ ረምር ፡ ብሎ ፡ ወደ ፡ ቈንስታንቲኒያ ፡ አስመጣው ፡፡ ከዚያ ም ፡ አሪዮስ ፡ የሃይማኖትን ፡ ምሳሌ ፡ አደረገ ፡ የኒቅያን ፡ ምሳሌ ፡ የሚመስል ፡ ትምህርቱም ፡ የተሰወረችበት ፡፡ ቈንስ ታንቲኖስም ፡ አስማለው ፡ እንደዚህ ፡ ምሳሌ ፡ ያስተም ር ፡ ዘንድ ፡፡ ከዚያ ፡ ወዲያም ፡ ቈንስታንቲኖስ ፡ ተረድቶ ፡ አሪዮስ ፡ ደህና ፡ ክርስቲያን ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ በግልጽ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ወደ ፡ ክርስቲያን ፡ አንድነት ፡ ሊያስቀበለ ው ፡ ወደደ ፡፡ ያ ፡ ግን ፡ ሳይሆን ፡ አሪዮስ ፡ በድንገት ፡ ሞተ ፡ ባይኑ ፡ ምድር ፡ ተቀምጦ ፡፡ እግዚአብሔር ፡ ፈርደበታልና ፡፡

ቈንስታንቲኖስም ፡ ባመት ፡ ፫፻፴፯፤ በሞተ ፡ ጊዜ ፡ ቈንስ ታንቲዎስም ፡ ሲነግሥ ፡ እጅግ ፡ መከራ ፡ ደረሰ ፡ በኒቅያ ፡ ወገን ፡፡ ያሪዮስ ፡ ወገንም ፡ የሆሞዩስያኖች ፡ ወገንም ፡ የቈ ንስታንቲዎስ ፡ ሎሌነትና ፡ ባለሟሎች ፡ ነበሩ ፡ እሺ ፡ ያ ሰኙት ፡ ለንፈቁያቸው ፡፡

አታናስዮስም ፡ ከተሳደደ ፡ በኋላ ፡ አርያኖች ፡ ለስክንድ ርያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጲስቶስ ፡ የሚሉትን ፡ ኤጲስቆጶ ስን ፡ ሰጡ ፡ በስክንድርያ ፡ ያልወደዱት ፡፡

የታላቅ ፡ ቈንስታንቲኖስ ፡ ልጅም ፡ ቈንስታንቲኖስ ፡ በምዕ ራብ ፡ የገዛ ፡ አታናስዮስን ፡ ወደ ፡ እስክንድርያ ፡ መለሰ ፡ ከ ዚያም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በደስታ ፡ ተቀበለቸው ፡፡ ጸላቶ ቹ ፡ ግን ፡ ፱፤ ሲኖዶችን ፡ ሰበሰቡ ፡ ባንጾኪያ ፡ ከዚያም ፡ ፭፤ የ ሃይማኖትን ፡ ምሳሎች ፡ ሰሩ ፡ ክርስቶስ ፡ ሆሞዩስዮስ ፡ ነው ፡ ያሉባቸው ፡ በባሕርዩ ፡ አብን ፡ እንደመስል ፡፡ ስ ለዚህም ፡ ሆሞዩስያኖች ፡ ወይስ ፡ መንፈቀ ፡ አርያና ች ፡ ይባላሉ ፡፡ እርሳቸውም ፡ ቈንስታንቲዮስን ፡ እሺ ፡ አ ሰኙት ፡ ሌላውን ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ወደ ፡ እስክንድርያ ፡ ለ መስደድ ፡ ባታናስዮስ ፡ ፈንታ ፡፡ ያም ፡ አንድ ፡ ሰውን ፡ ካ ሪዮስና ፡ ከሰይጣን ፡ ወገን ፡ ጎርጎርዮስ ፡ የሚሉት ፡ ሰደደ ፡ በግድም ፡ ከዚያ ፡ ሾመው ፡፡ ጎርጎርዮስም ፡ ከወታደር ፡ ጋ ራ ፡ በስክንድርያ ፡ በገባ ፡ ጊዜ ፡ እጅግ ፡ ደም ፡ ፈሰሰ ፡ ላታ ናስዮስም ፡ በግድ ፡ ሆነ ፡ እንደ ፡ ሸሸ ፡ ለስክንድርያም ፡ በ

ሚቀርብ : ቦታ : ጥዊት : ተሰወረ : ለኤጲስቆጶሳትም : ጻ
ፈ : በኋላም : ባመት : ፫፻፵፩ ወደ : ሮም : ኤጲስቆጶስ : ወ
ደ : ዩልዩስ : ሸሸ :: በሮምም : ባመት : ፫፻፵፪ ሲኖደስ : ተ
ሰበሰበች : ላታናስዮስ : የሆነች :: በኋላም : ፪ ቄሣሮች : ቆን
ስታንቲዎስና : ቆንስታንስ : ሲኖደስን : ሰበሰቡ : በሳርዲ
ካ : ከዚያም : ፸፯ ኤጲስቆጶሳት : ከምሥራቅ : ብቻ : ከ፫፻
የሚበዙም : ኤጲስቆጶሳት : ከምዕራብ : ተሰበሰቡ ::
ይህ : ግን : ላንድነት : አልሆነም : ለመለየት : እንጂ :: የ
ምሥራቅ : ኤጲስቆጶሳት : አታናስዮስንና : ዩልዩስን : ጸል
ተው : ተለዩ : ሌላውንም : ሲኖደስ : በፊሊጶጶሊስ : በት
ራክያ : ሰበሰቡ ::

የዚያን : ጊዜም : ቆንስታንቲዎስና : ቆንስታንስ : አብረ
ው : አታናስዮስን : አስመለሱ : ወደ : እስክንድርያ : ባ
መት : ፫፻፵፱ የስክንድርያ : ወገን : ጎርጎርዮስን : ከገደሉ
ት : በኋላ ::

የዚያን : ጊዜ : ግን : የመርቄሎስና : የፎቲኖስ : ስሕተት :
ተነሣች : የሰቤልዩስን : ስሕተት : መስላ :: ማርቄሎስም :
ያታናስዮስ : ወዳጅ : ሁኖ : በቆንስታንቲኒያ : በተሰበሰበ
ች : ሲኖደስ : ተገዝቶ : ወደ : ሮምም : ሸሸ : ከዚያም : በ
ጎ : ተቀበሉት : ወደ : ሹመቱም : መለሱት :: ያሪዮስ :
ወገንም : ሌላውን : ሲኖደስ : በ ሲ ር ሚ ዩ ም : ሰበሰቡ : ባ
መት : ፫፻፶፩ ሁለታቸው : የተሾረበት :: ፪ ሲኖዶችም : ተሰበ
ሰቡ : በአርሌስና : በማይላንድ :: ከዚያም : ያርያኖች : ተ
ንኰል : ባታናስዮስ : ወዳጆች : አሸነፊች : ካያሌ : ኤጲስቆጶ
ሳት : ባቀር : አታናስዮስን : ከክፉ : መከሰስ : ያነጹት : እ
ርሳቸውም : ኤውሴቢዮስ : ከዌርኬሊ : ሉኪፌርም : ከካ
ግሊያሪ : ሂላርዩስም : ከጵዋቴ :: ቄሣርም : ሊቤርዩስን
ና : ሆስዩስን : አሳደደ : አንዱን : ወደ : ቤሬኣ : አንዱንም :
ወደ : ሲርሚዩም :: ባመትም : ፫፻፶፮ አታናስዮስ : ሶስተ
ኛ : ጊዜ : ተሳደደ : ከስክንድርያ : ግፈኛ : ሰውም : ጌዎርጊ
ስ : የሚሉት : በስፍራው : ተሾመ :: አታናስዮስም : አሁ
ን : በመናኵስት : መኻከል : በምስር : ተሰወረ ::

አሁንም : የኒቅያ : ጸላቶች : በመኻከላቸው : እርሱ : በ

ርሳቸው ፡ ተጻሉ ፡ ፪፤ ሰዎች ፡ ሲነሡ ፡ ያሪዮስን ፡ ትምርት ፡ በብርቱ ፡ ነገር ፡ ያጸኑት ። እርሳቸውም ፡ አኤትዮስና ፡ ደቀ ፡ መዝሙሩ ፡ ኤውኖሚዮስ ። በርሳቸው ፡ ላይም ፡ የኒሳ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ ተከራከረ ፡ ከኒቅያ ፡ ወገን ፡ ያንቂራም ፡ በሲልዮስ ፡ የኒቅያ ፡ ጸላት ። ውርሳኪዎስና ፡ ዋለንስ ፡ ግን ፡ ኤውኖሚዮስንና ፡ አኤትዮስን ፡ ከሌሎች ፡ አርያኖች ፡ ከኒቅያኖችም ፡ ጋራ ፡ ማስታረቅ ፡ ፈለጉ ፡ በሲርሚዩምም ፡ ፫፻፶፯፤ በተሰበሰበች ፡ ሲኖደስ ፡ አዲስ ፡ ምሳሌን ፡ ሰሩ ፡ በር ሱም ፡ የክርክርን ፡ ነገር ፡ ተው ፡ አታናስዮስንም ፡ ወገዙ ፡ ሊቤርዮስንና ፡ ሆስዮስንም ፡ የተገዘቱትን ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ እሺ ፡ አሰኙ ፡ እርሳቸውም ፡ በመከራ ፡ መክንያት ፡ እሺ ፡ አልዋቸው ፡ አታናስዮስን ፡ ወደጀቸውን ፡ ይወግዙት ፡ ዘንድ ። አሁን ፡ ግን ፡ ፪፤ እኩል ፡ አሪያኖች ፡ መጽሐፉን ፡ ጻፉ ፡ በዚች ፡ ሲኖደስ ፡ ላይ ፡ ስለዚህም ፡ ፪፤ ሌሎች ፡ ሲኖዶች ፡ ተሰበሰቡ ፡ ባንድ ፡ አመት ፡ በ፫፻፶፱፤ በሴሌውኪያና ፡ በሪሚኒ ። የኤውኖሚዮስ ፡ ወገንም ፡ አሸነፈች ፡ በቍሣር ፡ ቤት ፡ ሰዎች ፡ መክንያት ፡ በቍንስታንቲኒያም ፡ ባመት ፡ ፫፻፷፤ ሌላ ፡ ሲኖደስ ፡ ተሰበሰበች ፡ ይህነን ፡ ያጸናችው ።

አሁንም ፡ እጅግ ፡ ክርክር ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ እጅግ ፡ ጥልም ፡ መናወጽም ፡ እግዚአብሔር ፡ መከራን ፡ ሰደደ ፡ በርሱም ፡ አንድነት ፡ ሆነች ። ይህም ፡ በቍንስታንቲዎስ ፡ ሞትና ፡ በዩልያኖስ ፡ መንግሥት ፡ ሆነ ። ሁላቸውም ፡ ለጊዜ ፡ ክርክራቸውን ፡ ረስተው ፡ ባንድ ፡ ሃይማኖት ፡ አብረው ፡ ጸኑ ፡ ባንድ ፡ ጸላት ፡ ላይ ። ይህም ፡ ሆነ ፡ ባመት ፡ ፫፻፷፪፤ በስክንድርያ ፡ ብዙ ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ከአታናስዮስ ፡ ጋራ ፡ በተሰበሰቡ ፡ ጊዜ ፡ የተሳቱትንም ፡ በተቀበሉ ፡ ጊዜ ፡ በክርስቲያን ፡ ምህረት ።

በዋለንስ ፡ መንግሥትም ፡ የኒቅያ ፡ ወገን ፡ ተሳደደ ። ዋለንስም ፡ ከኤውኖሚዎስ ፡ ደቀ ፡ መዝሙር ፡ ከኤውደክሲዎስ ፡ ተምርዋልና ። ነገር ፡ ግን ፡ ፫፤ ታላቆች ፡ መምህራን ፡ የቍሣርያ ፡ በሲልዮስ ፡ ወንድሙም ፡ የኒሳ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ የዚህም ፡ ወዳጅ ፡ የናትያንዝ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ ለኒቅያ ፡ ትምህርት ፡ አገለገሉ ፡ በትምህርታቸው ። ዋለንስም ፡ በ

ግድ ፡ ባሲልዮስን ፡ ማሳደድ ፡ በወደደ ፡ ጊዜ ፡ አልቻለው
ም ፡ አታናስዮስንም ፡ ከስደቱ ፡ አስመለሰ ፡ እርሱም ፡ በረ
ፏት ፡ በክርስቶስ ፡ አንቀላፋ ፡ ባመት ፡ ፫፻፸፫።

በቴዎደስዮስ ፡ ዘመንም ፡ ይህች ፡ ትምርት ፡ በሮም ፡ መን
ግሥት ፡ ሁሉ ፡ አሸነፈች ። ጎርጎርዮስም ፡ ከናትያንዝ ፡ እስከ
ዚያ ፡ ድረስ ፡ ባንድ ፡ ሰው ፡ ቤት ፡ የምእምናንን ፡ ጉባኤ ፡
በቈንስታንቲኒያ ፡ ለማምለክ ፡ የሰበሰበ ፡ ያሪያኖች ፡ ኤጲ
ስቆጶስ ፡ ዲሞፊሎስ ፡ ጳትሪያርክ ፡ ሁንዋልና ፡ እርሱ ፡ አ
ሁን ፡ በዲሞፊሎስ ፡ ስፍራ ፡ ጳትሪያርኽ ፡ ሆነ ። እርሱ ፡ ግ
ን ፡ ይህችን ፡ ሹመቱን ፡ ቶሎ ፡ አሰናበተ ። አሁንም ፡ በቈ
ንስታንቲኒያ ፡ ሁለተኛ ፡ ኦይኩሜኒቂ ፡ ሲኖደስ ፡ ተሰበሰ
በች ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ፻፶፤ ኤጲስቆጶሳት ፡ ብቻ ፡ ከዚያ ፡ ተሰበሰ
ቡ ። በዚች ፡ ሲኖደስም ፡ የኒቅያ ፡ ሃይማኖት ፡ ምሳሌ ፡ ጸና
ች ፡ የክርስቲያንም ፡ ትምህርት ፡ ስለ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡
ከአብና ፡ ከልጅ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ የሚሆን ፡ አጸንዋት ።

በዚህ ፡ ዘመንም ፡ የምዕራብ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡
ጥቂት ፡ ሊለዩ ፡ ጀመሩ ፡ ከምሥራቅ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያ
ናት ፡ በትምርት ፡ ስለ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ሥርጸት ።
በምሥራቅ ፡ ከአብ ፡ የሚወጣ ፡ ሲሉ ፡ በምዕራብ ፡ በቶሌ
ደ ፡ ሲኖደስ ፡ መጨመርያውን ፡ አደረጉ ፡ ከአብና ፡ ከልጅ ፡
የሚወጣ ፡ ሲሉ ።

ያሪዮስ ፡ ትምርትም ፡ ከጎቶች ፡ ለጊዜ ፡ የተቀበለች ፡ ነበ
ር ፡ በኋላም ፡ ዋንደሎች ፡ ወደ ፡ ከርታጎ ፡ ወደ ፡ ግራ ፡ አፍ
ሪቃም ፡ የገቡ ፡ አርያኖች ፡ ነበሩ ፡ እጅግ ፡ ምእምናንንም ፡
ገደሉ ።

፪፪፤ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ አካልና ፡ ባሕሪ ፡ ትምርት ፡ ታሪ ክ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ።

ያሪዮስ ፡ ወገን ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ የክርስቶስን ፡ መለኮ
ት ፡ የካዱ ፡ እርሳቸውም ፡ የሰውነቱን ፡ ፍጽምነት ፡ ደግ
ሞ ፡ ካዱ ፡ እንደህ ፡ ብለው ፡ ሲያስተምሩ ። ቃል ፡ የሰው
ን ፡ ገላ ፡ ብቻ ፡ እንደ ፡ ለበሰ ፡ የሰውን ፡ ነፍስ ፡ አይደለ
ም ። በማርቄሎስ ፡ ትምርት ፡ ግን ፡ የቀደመ ፡ የሳቤልዩ

ስ ፡ በፎቲኖስም ፡ የጳውሎስ ፡ ከሳሞሰታ ፡ ትምህርት ፡ ተ
መለሰች ፡፡

ጎርጎርዮስ ፡ ከኒሳ ፡ ጎርጎርዮስም ፡ ከናትያንዝ ፡ እን
ደሁ ፡ ብለው ፡ አስተማረ ፡፡ ቃል ፡ የሰውን ፡ ሁለንትና ፡
ከርሱ ፡ ጋራ ፡ አስተዋሀደ ፡፡ በዚህ ፡ መዋሀድ ፡ ግን ፡ ሁለ
ት ፡ አልሆኑም ፡ አንድ ፡ እንጅ ፡ መዋሀድም ፡ እንደሁ ፡ ሆ
ነ ፡ እንጨትና ፡ እሳት ፡ አንድ ፡ እንዲሆኑ ፡ በመቃጠል ፡፡

ከዚችም ፡ ትምርት ፡ ጋራ ፡ ያጶሊናሪስ ፡ ትምርት ፡ ተጻ
ለች ፡ እንደሁ ፡ ብሎ ፡፡ ቃል ፡ በክርስቶስ ፡ የሰውን ፡ ገላና ፡
ነፍስ ፡ ብቻ ፡ እንደ ፡ ተቀበለ ፡ መንፈሱን ፡ አይደለም ፡ እን
ደሁ ፡ ሲል ፡፡ የሰውነት ፡ ሁለንትና ፡ ከመለኮት ፡ ጋራ ፡ ላ
ንድ ፡ አካል ፡ መዋደድ ፡ አይሆንም ፡ ስለዚህ ፡ የሰው ፡ መ
ንፈስ ፡ ከክርስቶስ ፡ ቀርቶ ፡ ቃልም ፡ በርሱ ፡ ፈንታ ፡ ሆነ ፡፡
ነገር ፡ ግን ፡ ኦርቶደክሳውያን ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ ተምዋገቱ ፡ አታ
ናስዮስም ፡ እንደሁ ፡ አለው ፡፡ እንዴት ፡ ሆነ ፡ ክርስቶስ ፡
ምሳሊያችን ፡ ጠባዩ ፡ እንደ ፡ ጠባያችን ፡ካልሆነ ፡፡ እርሱ
ም ፡ የሰውን ፡ ጠባይዕ ፡ ሁለንትና ፡ ማደን ፡ ባልቻለው ፡
ሁለንትናውን ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ ካላስተዋደደ ፡፡

ያጶሊናሪስም ፡ ስሕተት ፡ ተወገዘች ፡ ባመት ፡ ፫፸፯፤ ክር
ክር ፡ ሳያልቅ ፡፡ ክርክርም ፡ በስክንድርያ ፡ መምህራንና ፡
ባንጾኪያ ፡ መምህራን ፡ መካከል ፡ ነበረ ፡፡

ቴዎደሮስ ፡ ከሞጵስዌስቲያ ፡ እንደሁ ፡ አለ ፡፡ ክርስቶ
ስ ፡ ሰውነታችነን ፡ በጣም ፡ ተቀበለ ፡ ከኃጢአት ፡ በቀር ፡ እ
ንጅ ፡፡ ሰይጣንም ፡ ሲፈትነው ፡ እርሱ ፡ ስይጣንን ፡ በመለ
ኮቱ ፡ አላሸነፈውም ፡ እንደ ፡ እግዚአብሔር ፡ በፈቃዱ ፡ እ
ንጅ ፡ እንደ ፡ ሰው ፡፡ መፈተንም ፡ እንደኛ ፡ ደረሰበት ፡ እኛ
ም ፡ እንደርሱ ፡ እናሸንፍ ፡ ዘንድ ፡፡ ቃልም ፡ ከሰውነቱ ፡ ጋ
ራ ፡ የሰውን ፡ ፈቃድ ፡ ደግሞ ፡ ተቀበለ ፡፡ ያለዚህ ፡ ክርስቶ
ስ ፡ እንደኛ ፡ ባልተጋደለ ፡፡ የክርስቶስም ፡ የሰውነቱ ፡ ዋጋ ፡
ነበረ ፡ ለመጋደሉ ፡ ለማሸነፉም ፡ በኃጢአትና ፡ በሰይጣን ፡
ላይ ፡፡ እንዲህም ፡ ሆነ ፡ ክርስቶስ ፡ እንዲችል ፡ ከትንሣኤ
ው ፡ በኋላ ፡ መንፈሱን ፡ ይሰጥ ፡ ዘንድ ፡ ለሚያምኑበት ፡
ሁሉ ፡፡

የስክንድርያ፡ መምህራን፡ ግን፡ በዚህ፡ ላይ፡ ተከራ ከሩ። እርሳቸውም፡ የክርስቶስ፡ የ፪፤ ጠባያቱን፡ መዋ ደድ፡ ድንቅና፡ ታምራት፡ ሁኖ፡ አስተማሩት። ስለዚህ ም፡ በቋንቋቸው፡ የሚያስደንቀወን፡ ነገር፡ ወደዱ፡ በመጽ ሐፉ፡ ቅዱስ፡ ያልተገኘ፡ እንዲህ፡ ሲሉ። ማርያም፡ ያም ላክ፡ እናት፡ ናት። ማርያምም፡ ቃልን፡ ወለደች፡ በሥጋ፡ መጠን። እግዚአብሔር፡ ታመመ። እግዚአብሔርም፡ ሞ ተ። ሌላ፡ ነገርም፡ ይህነን፡ የሚመስል። በመጀመርያም፡ በዚህ፡ መዋደድ፡ እርሳቸው፡ ደግሞ፡ ለዩ፡ የሰውን፡ ባሕሪ፡ ከእግዚአብሔር፡ ባሕሪ፡ ደሮ፡ ክርስቶስ፡ እንዴት፡ እንደ፡ ተዋደደ፡ የሰው፡ አእምሮ፡ ሁሉ፡ ከቶ፡ አያገኘም።

እሁንም፡ እለዚህ፡ ፪፤ ወገኖች፡ የስክንድርያና፡ ያንጾ ኪያ፡ ወገን፡ እርሱ፡ በርሳቸው፡ የመንፈስ፡ ቅዱስን፡ ስ ራ፡ እርሱም፡ ፍቅር፡ የሚሆን፡ ከጠበቁ፡ መለየት፡ ባል ሆነ። ነገር፡ ግን፡ የራሳቸውን፡ ነገር፡ ከእግዚአብሔር፡ ነገ ር፡ ጋራ፡ ደብልቀው፡ እስከ፡ ዘመናችን፡ ድረስ፡ የኖረ፡ መለየት፡ ተነሣች።

ይህችም፡ መለየት፡ ጀመረች፡ በንስጥሮስ፡ ክርክር። ንስጥሮስም፡ ሞነክሴ፡ የነበረ፡ ባንጾኪያ፡ ቀሰሰ፡ በኋላ ም፡ ባመት፡ ፬፻፳፰፤ የቍንስታንቲኒያ፡ ጳትርያርክ፡ ሆነ። ይህችም፡ ታላቅ፡ ሹመት፡ ነበረች፡ እጅግም፡ ጥበብና፡ ደ ውሃት፡ ትሕትናም፡ ፈለገች፡ ለንስጥሮስ፡ ያልነበረች። በዚያ፡ ዘመንም፡ ማርያምን፡ የእግዚአብሔርን፡ እናት፡ ደሉ፡ ዘንድ፡ ልማድ፡ ሆነ። ንስጥሮስም፡ በመጀመር ያ፡ ተጠነቀቀ፡ ይህነን፡ ማለት፡ በመከልከል፡ እንደያሰ ንክል። ቄሱ፡ አናስታስዮስ፡ እስኪጀምር፡ ድረስ፡ ደል፡ ዘንድ። ሰው፡ ሁሉ፡ ማርያምን፡ የእግዚአብሔርን፡ እ ናት፡ አይላት፡ እርስዋ፡ ሰው፡ ነበረችና፡ እግዚአብሔር፡ ግን፡ ከሰው፡ መወለድ፡ አይችልም። የዚያን፡ ጊዜም፡ አንድ፡ በቍንስታንቲኒያ፡ የሰበከ፡ ኤጲስቆጶስ፡ አንድ፡ ጊ ዜ፡ በስብከቱ፡ እንዲህ፡ አለ። ውጉዝ፡ ነው፡ ማርያም ን፡ የእግዚአብሔርን፡ እናት፡ የሚላት። ከዚያ፡ ጀምሮ ም፡ ታላቅ፡ ክርክር፡ ጀመረ፡ በሰው፡ ሁሉ፡ መኻከል፡ ስ

ለ ፡ ማርያምና ፡ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ ጠባይዕ ፡፡ አሁንም ፡ ንስ
ቶርዮስ ፡ ደግሞ ፡ በዚህ ፡ እጅግ ፡ ዘመን ፡ የኖረ ፡ ቤት ፡ ክር
ስቲያንም ፡ እጅግ ፡ የተጐዳችበት ፡ ክርክር ፡ ገባ ፡፡ ባመት
ም ፡ ፬፻፳፱ ፡ ጵሮክሎስ ፡ ተነሣበት ፡ የሰውም ፡ ጸላትነት ፡
በንስቶርዮስ ፡ ላይ ፡ አስነሣበት ፡፡ አያሌንም ፡ ቀሳውስት ፡
በንስቶርዮስ ፡ ላይ ፡ የሰበኩ ፡ መናፈቃን ፡ ሁነው ፡ ንስቶር
ዮስ ፡ በሲኖደስ ፡ ገዘታቸው ፡፡ አሁን ፡ ግን ፡ ቄርሎስ ፡ የስክ
ንድርያ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳስ ፡ ተነሣበት ፡ እርሱግ ፡ ያለም ፡ መን
ፈስ ፡ የገዛበት ፡ በቍስጣንጢኒያም ፡ ሊቀ ፡ ጳጳስ ፡ የተቀና ፡
የርሱ ፡ እኩል ፡ ስለ ፡ ተቈጠረ ፡፡ እርሱም ፡ በመጀመርያ ፡
፲፪ ፡ መጻሕፍትን ፡ ጻፈ ፡ ስለዚህ ፡ ክርክር ፡ በንስቶርዮስ ፡
ላይ ፡ በርሱም ፡ ንስቶርዮስን ፡ አስቈጣ ፡ የጸላትነቱንም ፡
ነገር ፡ በፍቅር ፡ ምሳሌ ፡ አለበሰው ፡፡ ንስቶስርዮስን ፡ የክ
ርስቶስን ፡ መለኮት ፡ እንደ ፡ ካደ ፡ አደረገው ፡፡ በኋላ ፡ እ
ሌህ ፡ ፪ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ የታረቁ ፡ መሰሉ ፡ ነገር ፡ ግን ፡
በቄርሎስ ፡ ቀሳውስት ፡ ፅቡ ፡ ተመልሶ ፡ በዛ ፡፡ ቄርሎስም ፡
የንስቶርዮስን ፡ ትምርት ፡ ብቻ ፡ እንደ ፡ ጸላ ፡ መሰለ ፡
ደሮ ፡ የጽሉ ፡ መክንያት ፡ ቅናትና ፡ ትዕቢት ፡ ነበረ ፡ ንስቶርዮ
ስን ፡ ሊሽር ፡ ብልዋል ፡፡ ስለዚህም ፡ በስውር ፡ እጅግ ፡ ትንኰ
ል ፡ ሰራ ፡ ለንጉሥ ፡ ቤት ፡ ሰቦች ፡ ሲጽፍ ፡ ለባለምዋሎቹም ፡
ሁሉ ፡ መስጠት ፡ ሲሰድ ፡ ከቀሳውስትም ፡ ከታላቆች ፡ መ
ኳንንትም ፡ ጋራ ፡ ወደጅነት ፡ አደረገ ፡ በንስቶርዮስ ፡ ላይ ፡፡
ቄርሎስም ፡ የሮም ፡ ኤጲስቆጶስን ፡ የኬሌስቲኑስን ፡ ረዲ
ት ፡ ለመነ ፡ ንስቶርዮስን ፡ ለመሻር ፡፡ በሮም ፡ ኤጲስቆጶሳ
ትም ፡ ዘንድ ፡ እርሳቸውም ፡ ክርስቶስን ፡ በትሕትና ፡ ያል
ተከተሉ ፡ ልማድ ፡ ሆነ ፡ እንዴህ ፡ በተለመኑ ፡ ጊዜ ፡ እንደ
ሰሙ ፡ እሺም ፡ በማለታቸው ፡ ፈራጆች ፡ እንዲሆኑ ፡ በቤ
ተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ ላይ ፡፡ ንስቶርዮስም ፡ እርሱ ፡ ደግ
ሞ ፡ ለሮም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ጻፈ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ወንድም ፡ እ
ንደ ፡ ጽፈ ፡ ለወንድሙ ፡ ስለዚህም ፡ ኬሌስቲኖስ ፡ ቄርሎስ
ን ፡ ሰማ ፡ ንስቶርዮስንም ፡ ጸላ ፡፡ በሮምም ፡ በተሰበሰበ
ች ፡ ሲኖደስ ፡ ንስቶርዮስ ፡ የገዘታቸውን ፡ ቀሳውስት ፡ ኬሌ
ስቲኑስ ፡ ፈታቸው ፡፡ ንስቶርዮስንም ፡ ተቃየመ ፡ በ፲ ፡ ቀን ፡ ስ

ሕተቱን ፡ በደከድ ፡ እንደ ሸረው ። በዚህ ፡ ነገርም ፡ ቄርሎ
ስ ፡ እጅግ ፡ ደስ ፡ ብሎ ፡ ላንጾኪያ ፡ ጳትርያርክ ፡ ዮሐንስ ፡
ጻፈ ፡ ሲያስፈራው ፡ እርሱ ፡ ካብያተ ፡ ክርስቲያናቱ ፡ ጋራ ፡
ከምዕራብ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ እንደ ደለዩ ፡ ብሎ ።
ያንጾኪያም ፡ ጳትርያርክ ፡ የዚያ ፡ አገርም ፡ ኤጲስቆጶሳ
ት ፡ የኔስቶርዮስ ፡ ወዳጆች ፡ ነበሩ ። ዮሐንስም ፡ ለመነው ፡
ዕርቅን ፡ እንደ ያደርግ ፡ ስለ ፡ አንዲት ፡ ቃልም ፡ ስለ ፡ ማር
ያም ፡ እርስዋ ፡ የእግዚአብሔር ፡ እናት ፡ እንድትሆን ፡ ክ
ርክርን ፡ ሊተው ፡ ለመታረቅም ፡ ሊክድ ። ነስቶርዮስም ፡
መለሰለት ፡ ሲል ፡ ለዚች ፡ አንዲት ፡ ቃል ፡ እሺ ፡ እንዲል ፡
ቄርሎስ ፡ ግን ፡ ትዕቢቱን ፡ እንደ ይተው ። እርሱም ፡ ፈለገ ፡
ደህነን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ለኦይኩሜኒቂ ፡ ሲኖደስ ፡ እንዲ ያደ
ርሱ ፡ ከዚያ ፡ ይመረመር ፡ ዘንድ ። ደግ ፡ ቄርሎስ ፡ መቀውየ
ት ፡ አልቻለውም ። ባመት ፡ ፬፻፴፩ መልእክትን ፡ ጻፈለት ፡
፲፪ ነገር ፡ በገለጸለት ፡ ይክደው ፡ ዘንድ ። ደህም ፡ ነገር ፡ ሁ
ሉ ፡ ባንጾኪያ ፡ ትምርት ፡ ሁሉ ፡ ላይ ፡ ነበረ ፡ ቴዎደሮስ ፡ እ
ንደስተማረው ። አሁንም ፡ ደህ ፡ ክርክር ፡ ሁሉ ፡ በኔስቶር
ዮስ ፡ ላይ ፡ ብቻ ፡ አልነበረም ፡ ባንጾኪያ ፡ ትምርት ፡ ሁሉ ፡
ላይ ፡ እንጂ ። ያንጾኪያም ፡ ሊቀ ፡ ጳጳስ ፡ ዮሐንስ ፡ ቴዎደ
ሬቶስን ፡ በለዚህ ፡ ፲፪ የቄርሎስ ፡ ነገር ፡ ላይ ፡ ሊመጉት ፡
ለመነው ፡ ቴዎደሬቶስም ፡ ተማጉተ ። ነገር ፡ ግን ፡ ክርክሬ
ቸው ፡ በዛበት ።

ነስቶርዮስ ፡ በቄርሎስ ፡ ፲፪ አናቴማቲስሞች ፡ በተባ
ሉ ፡ ነገር ፡ ላይ ፡ ሌሎች ፡ ፲፪ አናቴማቲስሞችን ፡ አደረገ ።
ቄሣርም ፡ የቄርሎስንና ፡ የኬሌስቲኑስን ፡ ማድረግ ፡ አልወ
ደደም ፡ እርሱ ፡ አይትዋልና ፡ ቄርሎስ ፡ ሌላውን ፡ ነገር ፡ እ
ንደይሻ ፡ የነስቶርዮስን ፡ ጥፋት ፡ እንጅ ። ስለዚህም ፡ ነስቶ
ርዮስ ፡ በፊት ፡ እንደ ፡ ፈለገው ፡ ሲኖደስን ፡ ሰበሰበ ፡ በኤ
ፌሶን ፡ ባመት ፡ ፬፻፴፩ ቄርሎስንም ፡ እጅግ ፡ ተቈጣ ፡ በቀ
ደም ፡ ፈልግዋልና ፡ በቄሣርና ፡ በምሽቱ ፡ መኻከል ፡ ፅብ ፡
ያስነሣ ፡ ዘንድ ።

ቄርሎስና ፡ ኔስቶርዮስም ፡ ባንድ ፡ ጊዜ ፡ ወደ ፡ ኤፌሶን ፡
ደረሱ ፡ የሮም ፡ መልእክተኞችና ፡ ያንጾኪያ ፡ ኤጲስቆጶሳ

ት ፡ ሳይመጡ ፡፡ ቄርሎስም ፡ ከምስር ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ እርሳ
ቸውም ፡ ሁላቸው ፡ እንደርሱ ፡ ካሉ ፡ ጋራ ፡ ብቻውን ፡ ነበረ ፡
ስለዚህም ፡ አልዘገየም ፡ ሲኖዶስን ፡ በመሰብሰብ ፡፡ ነስቶር
ዮስ ፡ ግን ፡ እምቢ ፡ አለ ፡ ለመምጣት ፡ ያንጾኪያ ፡ ኤጲስቆ
ጶሳት ፡ ሰይመጡ ፡፡ አሁንም ፡ የቄርሎስ ፡ ሲኖዶስ ፡ እርሱ ፡
ካሳሽና ፡ ፈራጅ ፡ ባንድ ፡ ጊዜ ፡ የነበረባት ፡ ነስቶርዮስን ፡ ወገ
ዘች ፡፡ አያሌ ፡ ቀንም ፡ እርሳቸው ፡ ከጀመሩ ፡ በኋላ ፡ ያንጾኪ
ያ ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ መጡ ፡ ሌላውንም ፡ ሲኖዶስ ፡ አደረጉ ፡
ቄርሎስንና ፡ ሚምኖንንም ፡ የኤፌሶንን ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ወገ
ዙ ፡ መናፈቃን ፡ ሁነው ፡፡ አሁንም ፡ ወሬ ፡ ወደ ፡ ቄሣር ፡ ደ
ረሰ ፡ እርሱም ፡ ኤጲስቆጶሳትን ፡ ሁሉ ፡ አዘዛቸው ፡ ባን
ድ ፡ ሲኖዶስ ፡ ሊሰበሰቡ ፡ በረፍትም ፡ ሊመረምሩ ፡፡ ደሮ ፡
ቄርሎስ ፡ በተንኰሉ ፡ ደህነን ፡ ከለከለ ፡ ወንደንድም ፡ በቆን
ስታንቲንያ ፡ እጅግ ፡ ወደ ፡ ከበረ ፡ ሞንክሴ ፡ በስውር ፡ ሰደ
ደ ፡ ያም ፡ ከሌሎች ፡ ከመናኰስቱ ፡ ጋራ ፡ ቄሣርን ፡ አስፈ
ራ ፡ እሺ ፡ አሰኘውም ፡ ቄርሎስን ፡ ያዝ ፡ ዘንድ ፡ ከኤጲ
ስቆጶሳቱ ፡ መልእክተኞች ፡ እንዲሰድ ፡ ወደ ፡ ቄሣር ፡፡ ይ
ህም ፡ ሆነ ፡፡ እለዚያም ፡ በትንኰላቸው ፡ የነስቶርዮስን ፡
ጸላቶች ፡ እጅግ ፡ አበዙ ፡፡ ከብዙ ፡ ትንኰልም ፡ ከብዙ ፡
ዕብም ፡ በኋላ ፡ የቄሣር ፡ ሹም ፡ የ፪፤ ወገን ፡ ኤጲስቆጶሳ
ት ፡ ባንድ ፡ ሰበሰበ ፡፡ ነስቶርዮስና ፡ ቄርሎስም ፡ ስለ ፡ ፀባ
ቸው ፡ በግድ ፡ ካወጥዋቸው ፡ በኋላ ፡ የሃይማኖትን ፡ ትምር
ት ፡ ምሳሌ ፡ አደረጉ ፡ የኤፌሶን ፡ ስምቦሉን ፡ የተባ
ለች ፡፡ ነስቶርዮስም ፡ ወደ ፡ ገዳሙ ፡ ተመለሰ ፡ አስቀድሞ ፡
ወደ ፡ ነበረበት ፡፡ ቄርሎስ ፡ ግን ፡ ከሚምኖን ፡ ጋራ ፡ ወደ ፡
ሹመታቸው ፡ ተመለሱ ፡፡ ስለዚህም ፡ ዕርቅ ፡ አልሆነም ፡፡
ቄርሎስም ፡ የቄሣርን ፡ ሰዎች ፡ በብሩ ፡ ገዛቸው ፡፡ ባመት ፡
፬፴፪፤ እሌህ ፡ ፪፤ ወገን ፡ ለማየት ፡ ታረቁ ፡ ባውነት ፡ አይደ
ለም ፡፡ ቄርሎስም ፡ እንዲህ ፡ አለ ፡፡ አንድ ፡ ክርስቶስ ፡ ከ፪፤
ጠባያት ፡ እንደሆነ ፡ በ፪፤ አይደለም ፡፡ አሁንም ፡ ነስቶርዮ
ስ ፡ ተወገዘ ፡ ወደጆቹም ፡ ተውት ፡ ከ፫፤ በቀር ፡ እርሳቸው
ም ፡ የሞጵስዌስቲያ ፡ ሚሌትዮስ ፡ የሄራ.ጶሊስም ፡ እስክ
ንድር ፡ የጠርሲስም ፡ ሀላዲዮስ ፡ ሹመታቸው ፡ ስለርሱ ፡

የተሻረች ። ቄርሎስና ፡ ኬሌስቲኖስ ፡ ግን ፡ ገና፥ ዕረፍት ፡ አልነበረላቸውም ፡ በጽላትነታቸው ፡ በነስቶርዮስ ፡ ላይ ፡ ንስቶርዮስ ፡ በገደም ፡ ሲሆን ። ስለዚህም ፡ ቴዎደስዮስን ፡ ለመኑ ፡ ከሰው ፡ ሁሉ ፡ መኻከል ፡ ያውጣው ፡ ዘንድ ። ቴዎደስዮስም ፡ ባመት ፡ ፬፻፳፰፤ ወደ ፡ ሊብያ ፡ በረኻ ፡ አሳደደው ፡ በመከራም ፡ ሞተ ። ደሮ ፡ ይህ ፡ እንኳ ፡ ለቄርሎስ ፡ አልበቃም ፡ እርሱ ፡ የቴዎደሮስንና ፡ የዲዮደሮስን ፡ ትምርት ፡ ሁሉ ፡ ያጠፋ ፡ ዘንድ ፡ ፈለገ ። ስለዚህ ፡ ደግሞ ፡ ክርክርን ፡ ከጀመረ ፡ በኋላ ፡ ሞተ ፡ ባመት ፡ ፬፻፵፬።

ባቄርሎስም ፡ ፈንታ ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ ተከተለው ። የዚያን ፡ ጊዜም ፡ በቍስጥንጥንያ ፡ በነበሩ ፡ ሞናኮስት ፡ መኻከል ፡ አንድ ፡ መምህር ፡ ነበረ ፡ ኤውቲኬስ ፡ የተባለ ፡ የቄርሎስ ፡ ወገን ፡ እጅግ ፡ ክርክር ፡ ያደረገ ፡ ባንጾኪያ ፡ ወገን ፡ ላይ ። ቴዎደሬቶስም ፡ በርሱ ፡ ላይ ፡ መጽሐፏን ፡ ጻፈ ፡ ዲዮስቆሮስም ፡ ስለዚህ ፡ መጽሐፉ ፡ ከሰሰው ፡ በደምናስ ፡ ባንጾኪያ ፡ ጳትርያርኽ ፡ ዘንድ ። በቴዎደሬቶስም ፡ ጥልን ፡ አደረገ ። ኤውቲኬስ ፡ ግን ፡ ባመት ፡ ፬፻፵፰፤ ባቍስጥንጥንያ ፡ በተሰበሰበች ፡ ሲኖደስ ፡ ተፈተነ ፡ መናፈቅም ፡ ሁኖ ፡ ሲገኝ ፡ ተወገዘ ። በክርስቶስ ፡ ፩፤ ጠባይዕ ፡ ብቻ ፡ እንደለ ፡ የርሱም ፡ የገላው ፡ ባሕሪ ፡ እንደ ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ ገላ ፡ እንዳይደለ ፡ አስተምርዋልና ። ነገር ፡ ግን ፡ የቄሣር ፡ ባለምዋሎች ፡ ሁሉ ፡ የኤውቲኬስና ፡ የዲዮስቆሮስ ፡ ወዳጆች ፡ ነበሩ ፡ እጅግ ፡ መስጠት ፡ ከርሳቸው ፡ ዘንድ ፡ ተቀብለዋልና ። ቄሣርም ፡ ደግሞ ፡ ከርሳቸው ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ነበረ ። እርሱም ፡ አዘዘ ፡ አዲስ ፡ ኦይኩሜኒኬ ፡ ሲኖደስ ፡ በኤፌሶን ፡ ባመት ፡ ፬፻፵፱፤ ትሰበሰብ ፡ ዘንድ ፡ ከዲዮስቆሮስ ፡ በታች ፡ የርሱም ፡ ወገን ፡ ብቻ ፡ ይመጡ ፡ ዘንድ ፡ ሌሎችም ፡ የመጡ ፡ እንደሆን ፡ ምክርና ፡ ፍርድ ፡ እንደሌላቸው ፡ ሊሰሙ ፡ እንጂ ፡ ብሎ ። እንደዚህም ፡ ያች ፡ ሲኖደስ ፡ በኤፌሶን ፡ ተሰበሰበች ፡ በታሪክ ፡ የወንበደች ፡ ሲኖደስ ፡ የተባለች ፡ በዲዮስቆሮስ ፡ በኤጲስቆጶሳቱም ፡ በወታደሮችም ፡ ከዚያ ፡ ስለ ፡ ተሰሩ ፡ ግፍ ። በርስዋም ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ ግድን ፡ ሁሉን ፡ አደረገ ፡ ኤጲስቆጶሳትን ፡ እሺ ፡ ያሰኝ ፡ ዘ

ንድ ፡ ፍላዊያኖስም ፡ የቍንስጣንቲኒያ ፡ ጳትርያርክ ፡ ደም
ኖስም ፡ ያንጾኪያ ፡ ጳትርያርክ ፡ ቴዎዶሬቶስም ፡ ሌሎች
ም ፡ ብዙ ፡ ደህና ፡ መምህራን ፡ የነበሩ ፡ ተወገዙ ፡ ከሹመ
ታቸውም ፡ ተሻደዱ ፡፡

ዲዮስቆርስም ፡ እንዲህ ፡ በቄሣር ፡ ኃይልና ፡ በግፍ ፡ ሲ
ገዛ ፡ የምሥራቅ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ወደ ፡ ሮም ፡ ኤ
ጲስቆጶስ ፡ ወደ ፡ ታላቅ ፡ ሌዎን ፡ ሰደዱ ፡፡ እርሱም ፡ ታላ
ቅ ፡ የተባለ ፡ ስለ ፡ መንፈሱ ፡ ኃይል ፡፡ ለመኑትም ፡ ደህንነ
ታቸውን ፡ ይጠብቅ ፡ ዘንድ ፡፡

የዚያን ፡ ጊዜም ፡ የምሥራቅ ፡ መንግሥት ፡ ተለወጠች ፡፡
ሁለተኛ ፡ ቴዎዶስዮስ ፡ ሞተ ፡ ባመት ፡ ፬፻፶፡፡ ጴልኬርያም ፡
እቱ ፡ ተከተለቸው ፡ በመንግሥቱ ፡ ማርቂያኖስን ፡ ተጋብ
ታ ፡፡ እርስዋም ፡ የፍላዊያኖስ ፡ ወዳጅ ፡ ነበረች ፡ የዲዮስ
ቆሮስም ፡ ሥልጣን ፡ በቍንስታንቲኒያ ፡ አለቀች ፡፡

አሁንም ፡ ሌላ ፡ ኦይኩሜኒኬ ፡ ሲኖዶስ ፡ በኒቅያ ፡ ተሰበ
ሰበች ፡ ባመት ፡ ፬፻፶፩፡፡ ከዚያም ፡ ፮፻፴፡፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ተሰ
በሰቡ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ምክራቸውን ፡ በጀመሩ ፡ ጊዜ ፡ ሁከ
ት ፡ ሆነ ፡ በመኻከላቸው ፡፡ ስለዚህም ፡ ሲኖዶስ ፡ ከዚያ ፡
ተነሥታ ፡ ወደ ፡ ኬልኬዶን ፡ ተነቀለች ፡፡ ከዚያም ፡ የዲዮስ
ቆርስ ፡ ወገን ፡ ሁሉ ፡ የንጉሥን ፡ ኃይል ፡ ፈርተዋልና ፡ አዘ
ኑ ፡ ሌዎንም ፡ የሰጣቸውን ፡ ምሳሌ ፡ ተቀበሉ ፡ እንዲህ ፡ የ
ሚል ፡ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡፡

> አንድ ፡ ክርስቶስ ፡ እርሱም ፡ ልጅ ፡ ጌታም ፡ አንደኛ
> ም ፡ የተወለደ ፡ እንደ ፡ ታወቀ ፡ በ፪፡ ጠባያት ፡ የተ
> ዋደዱ ፡ ያለ ፡ መደበለቅ ፡ ያለ ፡ መለወጥም ፡ ያለ ፡
> መቈርም ፡ ያለ ፡ መለየትም ፡ አንድ ፡ ክርስቶስ ፡ ሁ
> ኖ ፡ በሁለት ፡ ጠባያት ፡፡

ዲዮስቆርስም ፡ ስለ ፡ ትምርቱና ፡ ስለ ፡ አካሔዱ ፡ ተከ
ሰሰ ፡፡ በመዋረድ ፡ ፈንታ ፡ ግን ፡ እርሱ ፡ ሌዎንን ፡ ወገዘ ፡ ስ
ለዚህም ፡ ተሻረ ፡፡

በዚች ፡ ሲኖዶስ ፡ ግን ፡ ዕርቅ ፡ አልሆነም ፡ በቤተ ፡ ክርስ
ቲያን ፡፡ በየሩሳሌምም ፡ አንድ ፡ ሞነክሴ ፡ ቴዎዶስዮስ ፡ የ

ሚሉት ፡ የዲዮስቆሮስ ፡ ወገን ፡ የነበረ ፡ የየሩሳሌምን ፡ ሊቀ ፡ ጳጳስ ፡ ዩበናሊስ ፡ የሚሉት ፡ ሻረው ፡፡ ባለቤቱም ፡ ሊቀ ፡ ጳጳስ ፡ ሁኖ ፡ በኻልኬዶን ፡ ወገን ፡ ተቈጣ ፡ በሳ ትና ፡ በሰይፍ ፡፡ በምስርም ፡ ታላቅ ፡ ሁከት ፡ ሆነ ፡፡ ከዚያ ም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በ፪፤ ተለየች ፡ ፩፤ ወይስ ፡ ፪፤ ጠባያ ት ፡ ስለ ፡ ማለታቸው ፡ ባንድ ፡ ክርስቶስ ፡፡ በኋላም ፡ ጴጥ ርስ ፡ ሞንጎስ ፡ ባንድ ፡ ጣባይዕ ፡ ትምህርት ፡ ያስተማረ ፡ የ ወገኑም ፡ አለቃ ፡ በምስር ፡ ቄሣር ፡ ዜኖንን ፡ ለማስታረቅ ፡ መከረው ፡ ዜኖንም ፡ እንደ ፡ ምክሩ ፡ መልእክትን ፡ ጻፈ ፡ በምስር ፡ ወደሉት ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡፡ ይህችም ፡ መልእክት ፡ መዋደጀ ፡ ተባለች ፡ በ፪፤ ወገን ፡ አንድነትን ፡ ታደርግ ፡ ዘንድ ፡ ብለው ፡፡ ደግ ፡ አንድነት ፡ አልሆነም ፡ ጥ ል ፡ በዛበት ፡ እንጂ ፡፡

ከ፩፤ ጠባይዕ ፡ ወገን ፡ ፪፤ ሰዎች ፡ ተነሡ ፡ ክቢናያስና ፡ ሴ ቬረስ ፡ ትምርታቸውን ፡ እጅግ ፡ የዘረጉ ፡፡ ባናስታስዮስ ፡ ዘመንም ፡ ትምርታቸው ፡ አሸነፈች ፡ በዩስቲኖስና ፡ በዩስ ቲኒያኑስ ፡ መንግሥት ፡ ግን ፡ የኻልኬዶን ፡ ትምህርት ፡፡ በ ዩስቲኒያኑስ ፡ መንግሥት ፡ ግን ፡ በመጨረሻዋ ፡ እጅግ ፡ ጥ ፋት ፡ ሆነ ፡ በንጉሥ ፡ ስንፍና ፡ እርሱ ፡ ባለማወቁ ፡ በትዕቢ ቱም ፡ የደከመ ፡ የመንግሥቱን ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ሁሉ ፡ ያገ ደቸው ፡ ዘንድ ፡ ፫፤ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አንድነት ፡ የሞቱት ን ፡ መምህራን ፡ እርሳቸውም ፡ ቴዎደሮስ ፡ ቴዎደሬቶስም ፡ ኢባስም ፡ ከሞታቸው ፡ በኋላ ፡ ለመውገዝ ፡፡

የነስቶርዮስ ፡ ወገንም ፡ ከቀረች ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከ ተወገዘች ፡ በኋላ ፡ በፋርስ ፡ መንግሥት ፡ ተዘረጋች ፡፡

ያንድ ፡ ጠባይዕ ፡ ወገንም ፡ በምስር ፡ ለራሳቸው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳስን ፡ መረጹላቸው ፡ ትምርታቸውም ፡ ወደ ፡ ኑቢያ ፡ ወ ደ ፡ ሃበሻም ፡ ደረሰች ፡ ወደ ፡ አርመን ፡ ምድርም ፡፡ ከርሳቸ ውም ፡ አንድ ፡ ሞንክሴ ፡ በሶርያ ፡ ተነሣ ፡ ያዕቆብ ፡ የሚ ሉት ፡፡ አያሌ ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ከወገናቸው ፡ ቀደሱት ፡ ጳጳ ሳቸው ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡፡ እርሱም ፡ በጅግ ፡ ድካምና ፡ መ ከራ ፡ ዞረ ፡ በስፍራም ፡ ሁሉ ፡ ቀሳውስትና ፡ ኤጲስቆጶሳ

ት ፡ ቀደሰላቸው ፡ አለቃውንም ፡ ሰጠላቸው ፡ እርሱም ፡ ያ ንጾኪያ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳስ ፡፡

፫፫፤ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ትምርት ፡ ስለ ፡ ሰው ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡፡

ይህች ፡ ትምህርት ፡ እጅግ ፡ ተመረመረች ፡ በምዕራብ ፡ አውጉስቲኑስና ፡ ጰላግዩስ ፡ ሲከራከሩበት ፡፡ ጰላግዩ ስም ፡ ሞነክሴ ፡ ነበረ ፡ በንግለጣር ፡ የኃጢአትን ፡ ብርታት ፡ የሰውንም ፡ ጥፋት ፡ የእግዚአብሔርንም ፡ የሕጉን ፡ መን ፈስ ፡ የክርስቶስንም ፡ ጸጋ ፡ ያላወቀ ፡፡ አውጉስቲኑስ ፡ ግ ን ፡ ከልቡ ፡ ይህነን ፡ ተማረ ፡ ከሕይወቱም ፡፡

ጰላግዩስ ፡ በሮም ፡ ሁኖ ፡ አንድ ፡ ሰውን ፡ አየ ፡ እርሱ ም ፡ ተናጋሪ ፡ ኬሌስቲዩስ ፡ የሚሉት ፡፡ ያም ፡ ከኃጢአ ቱ ፡ ተመልሶ ፡ ሞነክሴ ፡ ሆነ ፡ ጰላግዩስንም ፡ ተከተለ ፡፡ እ ርሱም ፡ የጰላግዩስን ፡ ትምርት ፡ ሁሉን ፡ ተቀበለ ፡ ተናጋሪ ም ፡ ሁንዋልና ፡ ስለርሱ ፡ ተከራከረ ፡፡

ጰላግዩስና ፡ ኬሌስቲዩስም ፡ ባመት ፡ ፬፻፲፩፤ አብረው ፡ ወ ደ ፡ ከርታጎ ፡ ሔዱ ፡፡ ጰላግዩስም ፡ ከዚያ ፡ ጥቂት ፡ ቀን ፡ ከ ተቀመጠ ፡ በኋላ ፡ ተነሥቶ ፡ ሔደ ፡ ኬሌስቲዩስ ፡ ግን ፡ ኖረ ፡፡ እርሱም ፡ ከዚያ ፡ በመጋደሉ ፡ በነፍሱም ፡ ችሎት ፡ ወደጆ ችን ፡ አገኘ ፡ ስለዚህ ፡ ይቀሰስ ፡ ዘንድ ፡ ፈለገ ፡ በዚያችም ፡ ከተማ ፡ ቀስ ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ባመት ፡ ፬፻፲፪፤ ሲኖ ዶስ ፡ ተሰብስባ ፡ በከርታጎ ፡ ጳውሊኑስ ፡ የሚሉት ፡ ዲያቆን ፡ አጣለው ፡ ስለ ፡ አስተማረ ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ ያደም ፡ ኃጢ አት ፡ የሰውን ፡ ወገን ፡ ሁሉ ፡ አልጐደውም ፡ ራሱን ፡ ብቻ ፡ እንጅ ፡ ሕፃናትም ፡ ሁሉ ፡ ሲወለዱ ፡ በንጽሕና ፡ ይወለዷ ሉ ፡ አደም ፡ እንደ ፡ ተፈጠረ ፡፡ በዚህ ፡ ነገርም ፡ በመረመሬ ት ፡ ጊዜ ፡ ከቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አንድነት ፡ አወጡት ፡፡

ጰላግዩስም ፡ ባመት ፡ ፬፻፲፫፤ ወደ ፡ የሩሳሌም ፡ ሔደ ፡ ሂ ሮኒሙስንም ፡ አገኘቶ ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ ክርክርን ፡ ጀመረ ፡፡ በሂሮኒሙስ ፡ ዘንድም ፡ የዚያን ፡ ጊዜ ፡ ያውጉስቲኑስ ፡ ደ ቀ ፡ መዝሙር ፡ ከሂስጳንያ ፡ ነበረ ፡ ስሙን ፡ ኦርስዩስ ፡ የ

ሚሉት ፡፡ ሄርኒሙስም ፡ በፊት ፡ መጽሐፍን ፡ ጻፈ ፡ በጰላግዩስ ፡ ላይ ፡፡ ኦሮስዩስም ፡ በየሩሳሌም ፡ በተሰበሰበች ፡ ሲኖደስ ፡ ጰላግዩስን ፡ ከሰሰ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ከዚያ ፡ የተሰበሰቡ ፡ የጰላግዩስ ፡ ወዳጆች ፡ ነበሩ ፡ ስሕተቱንም ፡ ማየት ፡ አልቻላቸውም ፡፡ ስሕተቱም ፡ ይህ ፡ ነበረች ፡፡ ሰው ፡ ቢወድ ፡ ይችላል ፡ ያለ ፡ ኃጢአት ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ የእግዚአብሔርንም ፡ ትእዛዝ ፡ በጣም ፡ ይፈጽም ፡ ዘንድ ፡ ብሎ ፡፡ ይህም ፡ ነገር ፡ ስሕተት ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ባላዩ ፡ ጊዜ ፡ የሮም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ኢኖከንቲዩስ ፡ በዚህ ፡ ይፍረድ ፡ አሉ ፡፡ ሌላም ፡ በዲዮስጶሊስ ፡ የተሰበሰበች ፡ ሲኖደስ ፡ ደግማ ፡ ጰላግዩስን ፡ አነጻች ፡ ከመከሰሱ ፡ ከርሱም ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ነበሩ ፡፡

አሁንም ፡ ጰላግዩስ ፡ በምሥራቅ ፡ በነጻ ፡ ጊዜ ፡ ያፍሪቃ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ለሮም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ለኢኖከንቲዩስ ፡ ጻፈች ፡ የርሱንና ፡ የኬሌስቲዩስን ፡ ትምርት ፡ ይወግዝ ፡ ዘንድ ፡፡ ኢኖከንቲዩስም ፡ ካፍሪቃ ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ጋራ ፡ በትምርት ፡ አንድ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ መሰላቸው ፡፡ ደሮ ፡ በጰላግዩስ ፡ መፍረድ ፡ ሳይችል ፡ ሞተ ፡ ዞሲሞስም ፡ ተከተለው ፡ ባመት ፡ ፬፻፲፯፡፡ እርሱም ፡ በዚህ ፡ ነገር ፡ አልተማረምና ፡ ከምሥራቅም ፡ መምህራን ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ኑሮዋልና ፡ ጰላግዩስንና ፡ ኬሌስቲዩስን ፡ አጸደቃቸው ፡ የፍሪቃ ፡ ኤጲስቆጶሳትንም ፡ ወቀሰ ፡ እለዚህን ፡ ፭፤ ስለ ፡ ወገዙ ፡፡ እርሱም ፡ ለሁለታቸው ፡ ፍጹም ፡ ምስክር ፡ መሰከረላቸው ፡ ኦርቶዶክሳውያን ፡ እንደ ፡ ሆኑ ፡፡ ያፍሪቃ ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ግን ፡ በዚህ ፡ ነገሩ ፡ አልታወኩምና ፡ ምላሽ ፡ ጻፏለት ፡ ያሳዩበት ፡ ዞሲሞስ ፡ ይህነን ፡ ነገር ፡ መልካም ፡ እንደ ፡ ልመረመረ ፡ እርሳቸውም ፡ ስለዚህ ፡ የፈረደውን ፡ ፍርድ ፡ እንደ ፡ ልተቀበሉ ፡፡ ዞሲሞስም ፡ አሁን ፡ ፈርቶ ፡ ሌላውን ፡ መልእክት ፡ ሰደደላቸው ፡ በርሱ ፡ የጻፈላቸው ፡ እንደዩህ ፡ ሲል ፡፡ ይህ ፡ ነገር ፡ ይቈይ ፡ እስከ ፡ ሌላ ፡ ጊዜ ፡፡ እርሳቸው ፡ ግን ፡ አልዘገዩም ፡ ባመት ፡ ፬፻፲፰፤ ሲኖደስን ፡ ሰበሰቡ ፡ በከርታጎ ፡ በርሱም ፡ ፱፤ ቃኖናት ፡ አደረጉ ፡ ስለ ፡ አያሌ ፡ ትምርት ፡ እንደዚህ ፡ አያሉ ፡፡

የሰው ፡ ሁሉ ፡ ጠባይዕ ፡ በመጀመርያ ፡ ሰው ፡ ኃጢአ

ት ፡ ረኵሰ ። ሞትም ፡ የኃጢአት ፡ ደመወዜ ፡ ነው ። ጸ
ጋም ፡ የመንፈሳዊት ፡ ሕይወት ፡ መስጠት ፡ ነው ፡ እግ
ዚአብሔር ፡ ለልባችን ፡ የሚሰጥ ፡ በውነትም ፡ በጎ ፡ የ
ሚሆን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ከርሱ ፡ ብቻ ፡ ይመጣል ።
አራተኛ ፡ ቃናንም ፡ እንደህ ፡ ይላል ። ውጉዝ ፡ ይሁን ፡ የ
ሚል ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ጸጋ ፡ በክርስቶ
ስ ፡ የምታጸድቅን ፡ ያለፈውን ፡ ኃጢአት ፡ ለመስረይ ፡
ብቻ ፡ እንድትሆን ፡ ከሚመጣውም ፡ ኃጢአት ፡ ትጠ
ብቀን ፡ ዘንድ ፡ ለመርደት ፡ እንደይደል ።
አምስተኛ ፡ ቃናንም ፡ እንደህ ፡ ይላል ። ውጉዝ ፡ ነው ፡ የ
ሚል ። ጸጋ ፡ በዚህ ፡ መጠን ፡ ብቻ ፡ ትረደናለች ፡ ኃጢ
አት ፡ እንደናደርግ ፡ ዕውቀት ፡ ስትሰጠነ ። የእግዚአ
ብሔርን ፡ ትእዛዝ ፡ ለማወቅ ፡ እናውቅ ፡ ዘንድ ፡ የ
ሚገባንን ፡ ነገር ፡ ልናደርገው ፡ ልንተወውም ። ነገር ፡ ግ
ን ፡ በልባችን ፡ አትሰጠነም ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ትእ
ዛዝ ፡ እንወድ ፡ ዘንድ ፡ ችሎትንም ፡ እናደርገው ፡
ዘንድ ።
ጳውሎስም ፡ ሲል ። ዕውቀት ፡ ይነፋል ፡ ፍቅር ፡ ግን ፡
ይሰራል ፡ ሰው ፡ ቢያምን ፡ ክርስቶስ ፡ ለሚነፋን ፡ ነገ
ር ፡ ብቻ ፡ ጸጋውን ፡ እንደ ሰጠነ ፡ ለመስራት ፡ ግን ፡ እንደ
ይሰጠነ ፡ ሁሉም ፡ የእግዚአብሔር ፡ ስጥወታ ፡ ሁንዋል
ና ፡ የሚገባንን ፡ ስራ ፡ ማወቅ ፡ ለማድረግም ፡ መው
ደድና ፡ ችሎት ። ዕውቀት ፡ እንደይነፋነ ፡ ፍቅር ፡ ይ
ሰራነ ፡ ዘንድ ፡ እንጅ ።
በ፮፤ ቃናን ፡ ያች ፡ ትምርት ፡ ደግሞ ፡ ተወገዘች ፡ ሰው ፡ ያ
ለ ፡ ጸጋ ፡ ባለቤቱ ፡ ያደርገው ፡ ዘንድ ፡ የሚችለው ፡ ስራ ፡ ጸ
ጋ ፡ መስራት ፡ እንድታቀለው ፡ ብቻ ፡ የምትል ። ክርስቶስ ፡
በዮሐንስ ፡ ወንጌል ፡ ፲፭፤ ፭።፤ አይደልምና ። ያለኔ ፡ አንደችን ፡
ታድርጉ ፡ ዘንድ ፡ ይቸግርላችኋል ። ነገር ፡ ግን ። ያለኔ ፡ አን
ደችን ፡ ማድረግ ፡ አትችሉም ።
ቂሣር ፡ ሆኖርዩስም ፡ ባመት ፡ ፬፻፲፰፤ አያሌ ፡ ትእዛዛት ፡
ሰጥትዋልና ፡ በጸላገዩስ ፡ ወገን ፡ ላይ ፡ ዘሲሞስ ፡ ፈራ ፡ ካ
ፍሪቃ ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ጋራ ፡ አንድነት ፡ አደረገ ፡ ኬሌስቲ

ዩስንና ፡ ጴላግዩስንም ፡ ወገዘ ፡፡ ኤጲስቆጶሳትንም ፡ ሁሉ ፡ ይህነን ፡ መውገዝ ፡ ያጸኑት ፡ ዘንድ ፡ አዘዛቸው ፡፡ ፲፰፤ ኤጲስቆጶሳትም ፡ እምቢ ፡ ብለዋልና ፡ ሹመታቸው ፡ ተሻረች ፡፡

አንድ ፡ ታላቅ ፡ ነገር ፡ በዚህ ፡ ክርክር ፡ ይህ ፡ ነበረ ፡፡ ስለ ፡ ሰው ፡ አርነት ፡፡ ጴላግዩስ ፡ አለ ፡፡ ይህ ፡ አርነት ፡ የሰው ፡ ፈቃድ ፡ ችሎት ፡ ነው ፡ በበጎና ፡ በክፉ ፡ መኻከለ ፡ ለመምረጽ ፡ ነፍሱንም ፡ ወይስ ፡ ለበጎ ፡ ወይስ ፡ ለክፉ ፡ ይሰጥ ፡ ዘንድ ፡፡ ከዚህ ፡ ሥር ፡ በጎና ፡ ክፉ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ሁለግዜ ፡ ይመጣል ፡ ብሎ ፡፡ አውጉስቲኑስ ፡ ግን ፡ አለው ፡፡ እንዲህ ፡ ያለ ፡ መካከል ፡ በበጎና ፡ በክፉ ፡ መኻከል ፡ በሰው ፡ ፈቃድ ፡ አይገኝም ፡፡ ሰውም ፡ ወትሮ ፡ በልቡ ፡ ባንደኛ ፡ ይጸናል ፡ ማድረጉ ፡ ሳይደረግ ፡፡ ክፉና ፡ በጎ ፡ ካንዲት ፡ ሥር ፡ አይወጣም ፡፡ ክፉ ፡ ዛፍ ፡ በጎ ፡ ፍሬን ፡ አያፈራም ፡ በጎ ፡ ዛፍም ፡ ክፉ ፡ ፍሬን ፡ አያፈራም ፡፡ በጎ ፡ ሁሉ ፡ ከሚወጣው ፡ ሥር ፡ እርሱ ፡ እግዚአብሔርን ፡ መውደድ ፡ ነው ፡፡ የክፉ ፡ ሁሉ ፡ ሥር ፡ ግን ፡ የነፍሱን ፡ መውደድ ፡ ነው ፡፡ በዚያ ፡ መጠንም ፡ ሰው ፡ ወይስ ፡ በጎን ፡ ወይስ ፡ ክፉን ፡ ይፈጽማል ፡ በልቡ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ፍቅር ፡ ቢገዛ ፡ ወይስ ፡ የራሱን ፡ መውደድ ፡ ቢገዛ ፡፡ የጴላግዩስ ፡ ትምርት ፡ ግን ፡ ስለ ፡ አርነት ፡ ፈቃድ ፡ አይገጠምም ፡፡ ለእግዚአብሔርና ፡ ለሞቱ ፡ ጻድቃንም ፡፡ እርሳቸው ፡ መምረጽ ፡ አይችሉምና ፡ በበጎና ፡ በክፉ ፡ መኻከል ፡ ለሰው ፡ ጥፋት ፡ ብቻ ፡ ይገጽማል ፡ ሰውም ፡ በቅድስና ፡ በሚያድግ ፡ መጠን ፡ መምረጽ ፡ ያልቅበታል ፡ በውነትም ፡ አርነት ፡ ይወጣል ፡ በጎ ፡ ነገርንም ፡ አለመጠራጠር ፡ በደስታ ፡ ያደርጋል ፡፡ በበጉነትም ፡ ፍጻሜ ፡ አርነትና ፡ ግድ ፡ አንድ ፡ ናቸው ፡፡ እእምሮ ፡ ላለው ፡ ፍጥረት ፡ ሁሉ ፡ በአርነት ፡ ያድርጋል ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ሕግ ፡ ቢገዛ ፡፡ እንዲህ ፡ ያለችም ፡ አርነት ፡ አሁን ፡ አትገኝምና ፡ የሰው ፡ ፍጥረት ፡ እንደ ፡ ተጉደ ፡ ጥፋትም ፡ እንደ ፡ ገባበት ፡ ይገለጻል ፡፡ ክፉ ፡ እእምሮም ፡ ካለው ፡ ፍጥረት ፡ ሁሉ ፡ ከባሕሪው ፡ ጋራ ፡ ይጸላል ፡፡ ከፍጥረቱም ፡ ጋራ ፡ አይገጠምም ፡፡ ሰውም ፡ የተፈጠረበት ፡ አርነት ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ከጠፋች ፡ በኋላ ፡ ሰው ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ሕግ ፡ ርቅዋልና ፡ ባርነት ፡ አርነትን ፡

ተከተለች ፡፡ ሰውም ፡ ከፍጥረቱ ፡ እንደ ገባው ፡ ጠባዩን ፡ ለበጎ ፡ ላምላካዊም ፡ ነገር ፡ ነፍሱን ፡ ሰጥቶ ፡ በውነተኛዪቱ ፡ አርነት ፡ ወትሮ ፡ በዝቶ ፡ እንደ ጸናባት ፡ እንዲሁም ፡ ነፍሱን ፡ ለክፉ ፡ ሰጥቶ ፡ በክፉ ፡ ባርነት ፡ ወትሮ ፡ በዝቶ ፡ ይጸናበታል ፡፡ ክርስቶስ ፡ እንዳለ ፡፡ ኃጢአትን ፡ የሚያደርግ ፡ የኃጢአት ፡ ባርያ ፡ ነው ፡፡ ክፉም ፡ ደመወዜን ፡ ባለቤቱ ፡ ይከፍላል ፡ በጎም ፡ ባለቤቱ ፡፡

ጴላግዩስ ፡ ግን ፡ ከወገኑ ፡ ጋራ ፡ የሰውን ፡ የባሕሪውን ፡ ጥፋት ፡ አላመኑም ፡፡ የአደም ፡ ባሕሪ ፡ እንደ ፡ ሕፃናታችን ፡ ባሕሪ ፡ ነበረች ፡ ኃጢአትንም ፡ አደረገ ፡ ክፉን ፡ በመምረጽ ፡ እንዲህም ፡ ሕፃናታችን ፡ ወይስ ፡ ክፉን ፡ ወይስ ፡ በጎን ፡ ይመርጹ ፡ ዘንድ ፡ ይችላሉ ፡ አደም ፡ እንደ ፡ ቻለው ፡፡ የሰው ፡ ባሕሪም ፡ በአደም ፡ ኃጢአት ፡ አልተለወጠም ፡ ይላሉ ፡፡

ደግሞም ፡ ጴላግዩስ ፡ ሰውን ፡ በክፉና ፡ በበጎ ፡ መኻከል ፡ አስቀመጠው ፡፡ አውጉስቲኑስ ፡ ግን ፡ እንዲህ ፡ አለ ፡፡ ሰው ፡ በፍጥረቱ ፡ ሕግ ፡ የሚኖር ፡ ከበጎ ፡ ጋራ ፡ አንድነት ፡ አለው ፡፡ ከዚህ ፡ ሕግም ፡ የራቀ ፡ ከክፉ ፡ ጋራ ፡ አንድነት ፡ አለው ፡፡ መኻከለኛ ፡ መኖርያ ፡ የለውም ፡፡ በእግዚአብሔርም ፡ አንድነት ፡ ያለ ፡ ብቻ ፡ በጎ ፡ ነው ፡ ከርሱ ፡ ግን ፡ የተለየ ፡ ክፉ ፡ ነው ፡፡

የጴላግዩስ ፡ ወገን ፡ ግን ፡ አሉ ፡፡ እግዚአብሔር ፡ ለሰው ፡ በጎን ፡ ለማድረግ ፡ ኃይልን ፡ ሁሉን ፡ ሰጠው ፡ አሁንም ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ ብቻ ፡ ይፈለጋል ፡፡ በዚህ ፡ በተሰጠው ፡ ኃይል ፡ በጎን ፡ እንዲሰራ ፡፡ መቻልም ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ዘንድ ፡ ነው ፡ መውደድና ፡ ማድረግ ፡ ግን ፡ ከሰው ፡ ዘንድ ፡ ነው ፡፡

አውጉስቲኑስም ፡ አለ ፡፡ የሰው ፡ ፈቃድ ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ አንድነት ፡ ወጥቶ ፡ ከእግዚአብሔርም ፡ ተለይቶ ፡ ሌላ ፡ ማድረግ ፡ አልቻለውም ፡ ክፉ ፡ እንጂ ፡፡ ስለዚህም ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ መመለስ ፡ አልቻለውም ፡ እግዚአብሔር ፡ አዲስ ፡ ጸጋ ፡ ካልሰጠው ፡፡

ያውጉስቲኑስና ፡ የጴላግዩስ ፡ ታላቅ ፡ መለየት ፡ በየትምርታቸው ፡ ይህ ፡ ነው ፡፡ ጴላግዩስ ፡ ወደ ፡ ሰው ፡ ማድረግ ፡

ብቻ ፡ አየ ፡ ክፉንም ፡ ወይስ ፡ በጎን ፡ ሁኖ ፡ በርሱ ፡ ቍጠረ
ው ፡፡ አውጉስቲኖስ ፡ ግን ፡ የሰውን ፡ ልብ ፡ በእግዚአብሔ
ር ፡ ቃልና ፡. መንፈስ ፡ ይመረምር ፡ ዘንድ ፡ ወደደ ፡፡

እንዲህም ፡ ነበረ ፡ በየትምርታቸው ፡ ስለ ፡ አደም ፡ ኃጢ
አት ፡፡ ጰላግዩስ ፡ ይላል ፡፡ አደም ፡ በገነት ፡ ሲፈተን ፡ ፍሬ
ን ፡ በመመኘት ፡ ወደቀ ፡፡ አሁንስ ፡ ይህ ፡ መመኘት ፡ እን
ዲያው ፡ ክፉ ፡ አልነበረም ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ተፈጥርዋል
ና ፡ ደሮ ፡ ይህነን ፡ መመኘት ፡ ተከትሎ ፡ የእግዚአብሔርን ፡
ትእዛዝ ፡ ማፍረሱ ፡ ይህ ፡ ነው ፡ ኃጢአቱ ፡፡

አውጉስቲኑስ ፡ ግን ፡ አለ ፡፡ ያደም ፡ ኃጢአት ፡ ታላቅነት ፡
ይህ ፡ ነው ፡ አርነቱን ፡ በባርነት ፡ እንደ ፡ ለወጠ ፡፡ እርሱ ፡ ገ
ና ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ሲሆን ፡ ከዚቹ ፡ አንድ
ነት ፡ እንደ ፡ ወጣ ፡፡ ይህም ፡ በመጀመርያ ፡ በ ልቡ ፡ በእግዚ
አብሔር ፡ እውነት ፡ ሲ ጠ ራ ጠ ር ፡ እንደ ፡ እግዚአብሔር
ም ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ ሲ ወ ድ ፡ እግዚአብሔርም ፡ የከለከለ
ውን ፡ ነገር ፡ ሲ መ ኝ ፡፡ ከዚያም ፡ በኋላ ፡ ክፉ ፡ ማ ድ ረግ ፡
ተከተለ ፡፡ የሰው ፡ ፈቃድ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ፈቃድ ፡ ከተ
ለየ ፡ በኋላ ፡ ጠባዩ ፡ ሁሉ ፡ በሁለት ፡ ተ ከ ፈ ለ ፡ ከዚህ ፡ መ
ከፈልም ፡ የሥጋና ፡ የነፍስ ፡ ክፋት ፡ ሁሉ ፡ መጣ ፡ ሞት
ም ፡ የኃጢአት ፡ ደመወዜ ፡ ሆነ ፡፡ ከመጀመርያ ፡ ሰውም ፡
ደህ ፡ ሁሉ ፡ ወደ ፡ ትውልዱ ፡ ሁሉ ፡ አለፈ ፡፡ በመጀመርያ ፡
ሰውም ፡ የራሱ ፡ መውደድ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ተለይቶ ፡
የኃጢአት ፡ ሁሉ ፡ ምንጭ ፡ አንደ ፡ ሆነ ፡ እንዲህም ፡ በትው
ልዱ ፡ ሁሉ ፡፡ ከዚህም ፡ የሕዋሳት ፡ መመኘት ፡ ተነሣ ፡፡ ሰ
ው ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ተለይትዋልና ፡ እግዚአብሔርም ፡
የሰውን ፡ መንፈስ ፡ እንጊዴህ ፡ ወዴህ ፡ አላጸገበምና ፡ ወ
ደ ፡ ፍጥረት ፡ ዘነበለ ፡ ፍጥረትንም ፡ በእግዚአብሔር ፡ አል
ተመኘም ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ተለይቶ ፡ እንጂ ፡፡

የጰላግዩስ ፡ ወገንም ፡ ሲሉ ፡፡ ይህ ፡ የሕዋሳት ፡ መመኘ
ት ፡ ክፉ ፡ እንደይሆን ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ተፈጥርዋልና ፡ ሰ
ውም ፡ መመኘቱን ፡ ከንስሳ ፡ ጋራ ፡ እንደ ፡ ተከፈለ ፡ አው
ጉስቲኑስ ፡ መልካም ፡ መለሰላቸው ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ በን
ስሳ ፡ ዘንድ ፡ መጋደል ፡ አይገኝም ፡ በመንፈስና ፡ በሥጋ ፡

መኽከል ፡፡ ለሰው ፡ ግን ፡ በመንፈሱ ፡ በሕዋሳዊት ፡ ጠባዩ ፡
ላይ ፡ ይገዛ ፡ ዘንድ ፡ ይገባል ፡፡

አውጉስቲኑስም ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ አስተማረ ፡፡ መጀመ
ርያ ፡ ኃጢአት ፡ በአደም ፡ ብቻ ፡ እንደልተቈጠረ ፡ በሰው ፡
ሁሉ ፡ እንጂ ፡፡ አደም ፡ የሰው ፡ ሁሉ ፡ አባት ፡ የሰው ፡ ሁ
ሉም ፡ አለቃ ፡ ኑርዋልና ፡ የሰውም ፡ ሁሉ ፡ ዘመድና ፡ ጠ
ባይዕ ፡ በዘር ፡ መጠን ፡ በርሱ ፡ ነበረ ፡፡

የጸላግዩስ ፡ ወገን ፡ ግን ፡ ይህነን ፡ የኃጢአትን ፡ ፍሬ ፡ ለ
ሰው ፡ ሁሉ ፡ አውጉስቲኑስ ፡ እንደ ፡ አስተማረ ፡ ካዱት ፡
እንዲህ ፡ ሲሉ ፡፡ ያንድ ፡ ሰው ፡ ኃጢአት ፡ በሌላ ፡ ሰው ፡ ላ
ይ ፡ መቍጠር ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ጽድቅ ፡ ጋራ ፡ ይጸላል ፡
ኃጢአትም ፡ ካባት ፡ ወደ ፡ ልጁ ፡ ማለፍ ፡ አይችልም ፡፡ አ
ደምም ፡ ልጆቹን ፡ አልጐዳቸውም ፡ በምሳሌው ፡ እንጂ ፡፡ በ
ሰው ፡ ወገንም ፡ ኃጢአት ፡ እንደ ፡ በዛ ፡ እውነት ፡ ነው ፡፡
ይህም ፡ እንዲያው ፡ በልማድ ፡ ሆነ ፡፡ ጳውሎስ ፡ ግን ፡ ሲ
ል ፡፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ኃጢአተኛ ፡ እንደ ሆነ ፡ ሁሉም ፡ እንደ ፡
በደሉ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ አንድ ፡ ሳይቀር ፡ ማለቱ ፡ እንዲህ ፡
አይደለም ፡፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ ይገኛሉና ፡ ኃጢአትን ፡ ያላደረ
ጉ ፡ እንደ ፡ አቤል ፡ ይስሐቅም ፡ ያዕቆብም ፡ ማርያምም ፡፡
እንዲህም ፡ የጸላግዩስ ፡ ወገን ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ቃል ፡
ካደ ፡፡

ኃጢአትንም ፡ ቃሊል ፡ የሚቈጥር ፡ ሰው ፡ የእግዚአብሔ
ር ፡ ጸጋ ፡ ደግሞ ፡ ቃሊል ፡ ይሆንለታል ፡፡ እንዲህም ፡ ይገለ
ጸል ፡ በጸላግዩስ ፡ ወገን ፡፡ የእግዚአብሔር ፡ ጸጋ ፡ መገለ
ጹ ፡ ነው ፡ አሉ ፡ ሰውን ፡ ለማስተማር ፡ የበጎ ፡ ነገርንም ፡
ሁሉን ፡ ምሳሌን ፡ መስጠት ፡፡ ይህም ፡ በሰው ፡ ሁሉ ፡ ይገኛ
ል ፡ ባረማውያን ፡ ባይሁድም ፡ ከርሳቸውም ፡ ይልቅ ፡ በክ
ርስቲያን ፡፡ የዚህ ፡ ጸጋም ፡ ፍሬ ፡ ጽድቅ ፡ ነው ፡ ከፍጥረ
ት ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ በኦሪት ፡ ሕግም ፡ በታች ፡ በወንጌል ፡ ጸ
ጋም ፡ በታች ፡፡

ጸላግዩስም ፡ ከወገኑ ፡ ጋራ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ጸጋ ፡ የሰው
ን ፡ ፈቃድ ፡ በጎን ፡ ለማድረግ ፡ እንዲያገድ ፡ ካደ ፡፡ እግዚአብ
ሔር ፡ ሰውን ፡ ካስተማረው ፡ ምሳሌንም ፡ ከሰጠው ፡ በኋላ ፡

ለራሱ ፡ ይተወዋል ፡ በጎን ፡ ወይስ ፡ ክፉን ፡ ይመርጽ ፡ ዘን
ድ ፡ አለ ፡፡

አውጉስቲኑስ ፡ ግን ፡ እንደሁ ፡ አለ ፡፡ ምግባርን ፡ በመቁ
ጠር ፡ ጸጋ ፡ ይሻራል ፡፡ ጸጋም ፡ እንደ ፡ ያው ፡ እንደ ፡ እግዚአ
ብሔር ፡ መምረጽ ፡ ነው ፡፡ ሰውም ፡ አይችልም ፡ የእግዚአ
ብሔርን ፡ ጸጋ ፡ ይገብር ፡ ዘንድ ፡ ወይስ ፡ ይከለክለው ፡ ዘ
ንድ ፡፡ የእግዚአብሔር ፡ ጸጋ ፡ ሕይወት ፡ ነውና ፡ ወደ ፡ ሰ
ው ፡ ልብ ፡ ሳይገባ ፡ ሰው ፡ በኃጢአቱ ፡ ይኖራል ፡ ወደ ፡ ልቡ ፡
ግን ፡ ሲገባ ፡ ለኃጢአት ፡ የተገዛ ፡ ፈቃድ ፡ ይለወጣል ፡ ለእ
ግዚአብሔርም ፡ ይታዘዛል ፡፡

ምንድር ፡ ነበረች ፡ የክርስቶስ ፡ መድኃኒት ፡፡ በጰላግዩ
ስ ፡ ዘንድ ፡ ክርስቶስ ፡ ሰውን ፡ በትምርቱና ፡ በምሳሌው ፡
ብቻ ፡ አደነው ፡ በሌላ ፡ የለም ፡፡ ደግሞ ፡ ብዙ ፡ ኃጢአትን ፡
ላደረጉ ፡ ሰዎች ፡ የኃጢአታቸው ፡ ስርየት ፡፡

አውጉስቲኑስ ፡ ግን ፡ እንደሁ ፡ አለ ፡፡ የእግዚአብሔር ፡
ጸጋ ፡ ሰውን ፡ ሲያሳድግ ፡ ለመደኑ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ሕ
ግ ፡ ለልቡ ፡ ያስታውቀዋል ፡ እንደሁም ፡ አድርጎ ፡ ይገልጽ
ለታል ፡ ኃጢአቱን ፡ ጥፋቱንም ፡ ባለቤቱ ፡ በኃይሉ ፡ እንደይ
ችል ፡ ሕግን ፡ ይፈጽም ፡ ዘንድ ፡፡ አሁንም ፡ ሰው ፡ በልቡ ፡
ኃጢአቱን ፡ ሲያውቅ ፡ ማደንን ፡ ይፈልጋል ፡ በማደንም ፡ ያ
ምናል ፡፡ በሃይማኖቱም ፡ የኃጢአቱን ፡ ስርየት ፡ ብቻ ፡ አይ
ቀበልም ፡ ከክርስቶስ ፡ ሕይወት ፡ ጋራ ፡ አንድነት ፡ ያደርጋ
ል ፡ እንጂ ፡፡ የክርስቶስም ፡ ሕይወት ፡ ይገባበታል ፡፡ ለነፍ
ሱም ፡ ጤና ፡ ይሆናል ፡ ከኃጢአቱ ፡ ሕማም ፡፡ አሁንም ፡
ፈቃዱ ፡ ይፈታል ፡ አርነትም ፡ ይወጣል ፡ አስቀድሞ ፡ የኃ
ጢአት ፡ ባርያ ፡ የነበረ ፡፡ ሰውም ፡ አሁን ፡ በፈቃዱ ፡ ለጽድ
ቅ ፡ ይገዛል ፡ በምታገለግል ፡ ፍቅር ፡፡ የእግዚአብሔርም ፡ ጸ
ጋ ፡ አምላካዊት ፡ ሕይወት ፡ በሰው ፡ ልብ ፡ የምትሠለጥን ፡
በፍቅር ፡ ስራ ፡ ትገለጸለች ፡፡ ይህም ፡ የሕግ ፡ የሚያሐይ
ው ፡ መንፈሱ ፡ በክርስቲያን ፡ ልብ ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ የ
ሚፈስ ፡ ፍቅር ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ በዚች ፡ ሕይወት ፡
ሲኖር ፡ ወደ ፡ በጉነት ፡ ወደ ፡ ቅድስናም ፡ ፍጻሜ ፡ አይደርስ
ም ፡ ኃጢአቱም ፡ በጣም ፡ አይተወውም ፡፡ ስለዚህ ፡ ወት

ር ፡ ከኃጢአት ፡ ጋራ ፡ መጋደል ፡ ይፈለጋል ። በመጋደልም ፡ እንደ ደከም ፡ እስኪሞት ፡ ድረስ ፡ የማጽናት ፡ ጸጋ ፡ ይፈለጋል ። እርሱም ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ለዘላለም ፡ ሕይወት ፡ የተመረጹ ፡ የሚታወቁበት ፡ ምልክታቸው ፡ ነው ።

ስለ ፡ ዘላለም ፡ መምረጽም ፡ ትምህርቱ ፡ ይህ ፡ ነበረ ። መጀመርያ ፡ ኃጢአት ፡ ከሰው ፡ ፈቃድ ፡ ተነሣ ፡ የተከተለው ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ሁሉ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ፈቃድ ፡ ነው ፡ ዓለም ፡ ሳይፈጠር ፡ እንዲህ ፡ የወሰነው ። ይህችም ፡ ትምርት ፡ ስለ ፡ ዘላለም ፡ መምረጽ ፡ እንድትጉደ ፡ እጅግ ፡ መጠነቀቅ ፡ ፈለገች ። አውጉስቲኑስም ፡ ይህነን ፡ አይቶ ፡ አያሌን ፡ መጻሕፍትን ፡ ጻፈ ፡ ሰውን ፡ ያስጠነቅቅ ፡ ዘንድ ።

የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ሌላ ፡ ወገን ፡ ሰዎች ፡ ተነሡ ፡ መኻከለኞች ፡ ባውጉስቲኑስና ፡ በጰላግዩስ ፡ መኻከል ፡ መንፈቀ ፡ ጰላግያኖች ፡ የተባሉ ። ከርሳቸውም ፡ የሚበልጥ ፡ መምህር ፡ አንድ ፡ ዮሐንስ ፡ ከሲያኑስ ፡ ነበረ ፡ የዮሐንስ ፡ አፈ ወርቅ ፡ ደቀ ፡ መዝሙር ፡ ወደ ፡ መሲልያ ፡ የመጣ ፡ ከዚያም ፡ ታላቅ ፡ ገዳም ፡ የታወቀም ፡ ያደረገ ።

አውጉስቲኑስም ፡ ሞተ ፡ ለጸጋ ፡ እንዲህ ፡ ከመሰከረ ፡ በኋላ ፡ ባመት ፡ ፬፻፴፤ በዕድሜዉም ፡ ፸፮፤ አመት ። ከሞቱ ፡ በኋላ ፡ ክርክር ፡ ስለ ፡ ትምርቱ ፡ አልቀረም ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ባመት ፡ ፭፻፳፱፤ የሚያህል ፡ በምዕራብ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ተቀበሉት ።

፲፬፤ ስለ ፡ ምሥጢራት ፡ ትምህርት ፡ ታሪክ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ።

በዚህ ፡ ዘመን ፡ ስለ ፡ ምሥጢራት ፡ የጻፉ ፡ አፈ ፡ ወርቅና ፡ ኢሲደርስ ፡ አውጉስቲኑስም ፡ ቴዎደርስም ፡ ጎርጎርዮስም ፡ የጰላግዩስ ፡ ወገንም ፡ ሌሎችም ፡ ናቸው ።

አውጉስቲኑስም ፡ በምሥጢራት ፡ ፪፤ ነገር ፡ ይለያል ። የሚታይ ፡ የማይታይም ። የሚታይም ፡ ምልክት ፡ ነው ፡ ለማይታይም ። የሚታይም ፡ ለሁሉ ፡ ይሆናል ፡ የማይታይ ፡ ግን ፡ ለሁሉ ፡ አይሆንም ።

የምሥጢራት ፡ ቍጥርም ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ በዛ ፡፡ ክርስ ቶስ ፡ ፪ ብቻ ፡ አደረገ ፡ ጥምቀትና ፡ ቍርባን ፡፡ አሁን ፡ ግ ን ፡ ፯ ሆኑ ፡ እሌህ ፡ ፭ ተጨምረዋልና ፡፡ የተጠመቁ ፡ ማ ጽናት ፡፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ያገልጋዮችዋ ፡ የሞናኩ ስትም ፡ ቅደሴ ፡፡ መጋባትም ፡፡ የሚሞቱም ፡ መቅባት ፡፡ ንስሓም ፡፡

፫፸፭ ስለ ፡ ፍጻሜ ፡ ትምርት ፡፡

በዚህ ፡ ዘመንም ፡ ብዙ ፡ ሆኑ ፡ ያሉ ፡፡ የተረገሙ ፡ ሥቃ ይ ፡ በገሃናም ፡ ለዘላለም ፡ አይኖርም ፡ በርሱ ፡ ብዙ ፡ ይነ ጹበታል ፡ ለርሳቸውም ፡ የመንጻት ፡ እሳት ፡ ነው ፡፡ ክር ሱም ፡ በሕያዋን ፡ ጸሎት ፡ በንስሓም ፡ ይወጣሉ ፡ ወደ ፡ ሰ ማይም ፡ ያልፋሉ ፡፡ ከምሥራቅ ፡ መምህራንም ፡ አያሌ ፡ ነበሩ ፡ ያሉ ፡፡ የተረገሙ ፡ ብዙ ፡ ዘመን ፡ ሥቃይ ፡ ከተቀበ ሉ ፡ በኋላ ፡ እርሳቸው ፡ ንስሐ ፡ ይገባሉ ፡ የእግዚአብሔር ም ፡ ምህረት ፡ ለሁላቸው ፡ ይደርሳል ፡ ፍጥረት ፡ ሁሉ ፡ እ ስክትድን ፡ ድረስ ፡፡ በዚህ ፡ ትምርትም ፡ ከዚያ ፡ ዘመን ፡ ጀምሮ ፡ እጅግ ፡ መጉደት ፡ ሆነበት ፡፡

፫፸፮ ስለ ፡ ኦሪጌኔስ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ የተነሣ ፡ ክርክር ፡፡

በዚህ ፡ ዘመን ፡ ብዙ ፡ መናፈቃን ፡ ነበሩ ፡ የኦሪጌኔስን ፡ ቃ ል ፡ አውጥተው ፡ የተናፈቁበት ፡ ስለዚህ ፡ ብዙ ፡ ሌሎች ፡ መምህራን ፡ የኦሪጌኔስን ፡ መጻሕፍት ፡ መማር ፡ ከለከሉ ፡፡

ከኦሪጌኔስም ፡ ወዳጆች ፡ እሌህ ፡ ነበሩ ፡፡ ኤውሴቢዮ ስ ፡ ከቄሣርያ ፡፡ ዲዲሞስም ፡ ከስክንድርያ ፡፡ ባሲልዮስ ም ፡፡ ጎርጎርዮስም ፡ ከኒሳ ፡፡ ጎርጎርዮስም ፡ ከናትያንዝ ፡፡ ዮሐንስም ፡ ከየሩሳሌም ፡፡ ሩፌኑስም ፡፡ ከጸላቶቹም ፡ እሌ ህ ፡ ነበሩ ፡፡ መርኪሎስ ፡፡ ጳኮሚዮስም ፡፡ ኤጲፋኒዮስ ም ፡፡ ሄሮኒሙስም ፡ ሌሎችም ፡፡

ሄሮኒሙስም ፡ በመጀመርያ ፡ ከሩፌኑስና ፡ ከዮሐንስ ፡ ጋራ ፡ በየሩሳሌም ፡ ባንድ ፡ ሁኖ ፡ የኦሪጌኔስ ፡ ወዳጅ ፡ ነ

በረ። በኋላም፡ ሰውን፡ ፈርቶ፡ ጸላቱ፡ ሆነ፡ ስለርሱም፡ ከረፊኑስና፡ ከዮሐንስ፡ ጋራ፡ ተጻላ። የዚያን፡ ጊዜም፡ በምስር፡ የነበሩ፡ ምናክሮች፡ ደግሞ፡ ስለ፡ ኦሪጌኔስ፡ ተለዩ። የኦሪጌኔስም፡ ጸላቶች፡ ስለ፡ እግዚአብሔር፡ ሥጋ፡ አድርገዋልና፡ መናፍቃን፡ ሁነው፡ ተቈጠሩ። ቴዎፊሎስም፡ የስክንድርያ፡ ሊቀ፡ ጳጳስ፡ በላያቸው፡ ጻፈ። እልያ፡ ግን፡ ተቈጥተው፡ ወደ፡ ቴዎፊሎስ፡ አብደው፡ ሲሮጡ፡ እርሱ፡ በግብዝነቱ፡ አስታረቃቸው፡ ኦሪጌኔስንም፡ ወገዛላቸው። በኋላም፡ ከስስቱ፡ የተነሣ፡ ከበጎ፡ ሰው፡ ከቄስ፡ ኢሲደሮስ፡ ጋራ፡ ተጻለ፡ እርሱም፡ የኦሪጌኔስ፡ ወዳጅ፡ የነበረ። ኢሲደሮስን፡ ገዘተ፡ ወገዘውም። ያም፡ ወደ፡ መናኵስት፡ ወደ፡ ኦሪጌኔስ፡ ወዳጆች፡ ሸሸ። ቴዎፊሎስም፡ እርሱንና፡ እርሳቸውን፡ አሳደደ፡ ኦሪጌኔስንም፡ የኦሪጌኔስንም፡ መጻሕፍት፡ በስክንድርያ፡ ባመት፡ ፫፻፺፱፡ በተሰበሰቦች፡ ሲኖዶስ፡ ወገዘ። እለዚያንም፡ መናኵስት፡ የኦሪጌኔስን፡ መጻሕፍት፡ የመረመሩትን፡ ከምስር፡ አወጣቸው። እርሳቸውም፡ ወደ፡ ቍስጥንጢኒያ፡ ሸሹ። ከዚያም፡ አፈ፡ ወርቅ፡ ሊቀ፡ ጳጳስ፡ የግፉም፡ ሁሉ፡ ጸላት፡ ሁኖ፡ ተቀበላቸው። አሁንም፡ አፈ፡ ወርቅ፡ በበጎ፡ ስራው፡ በብርታቱም፡ በክፎች፡ ላይ፡ ወደ፡ ቀሳውስት፡ ወደ፡ ኤጲስቆጶሳትም፡ ወደ፡ ሕዝብም፡ ወደ፡ ታናሾችና፡ ወደ፡ ታላቆች፡ ወደ፡ ንግሥት፡ እንኳ፡ ወደ፡ ኤውዶክሲያ፡ በሚደርስ፡ ለራሱ፡ ብዙ፡ ጸላቶች፡ አደረገለት። ቴዎፊሎስም፡ ባለቤቱ፡ ጸላቱ፡ ነበረ፡ ኳርሱ፡ በፊት፡ ቀሾታልና፡ አሁንም፡ አፈ፡ ወርቅ፡ ከርሱ፡ ስለ፡ በለጠ፡ ተቀናበት። አሁንም፡ እልያ፡ ሞናኵስት፡ ወደርሱ፡ በመጡ፡ ጊዜ፡ አፈ፡ ወርቅ፡ ለቴዎፊሎስ፡ መልእክትን፡ ጻፈ፡ ሲለምነው፡ ከርሳቸው፡ ጋራ፡ እንዲታረቅ፡ ይቅርም፡ እንዲላቸው። ቴዎፊሎስ፡ ግን፡ በዚህ፡ ፈንታ፡ ከሳሾችን፡ ሰደደ፡ በመናኵስት፡ ላይ፡ ወደ፡ ቍስጥንጢኒያ። ምናኵስትም፡ እርሳቸው፡ ደግመው፡ አሁን፡ ቴዎፊሎስን፡ ከሰሱት፡ ቄሣርም፡ አፈ፡ ወርቅን፡ በዚህ፡ ነገር፡ ፈራጅ፡ አድርጎ፡ ቴዎፊሎስን፡ አስመጣ።

ከዚያ ፡ ጀምሮም ፡ ቴዎፊሎስ ፡ ሌላ ፡ ነገርን ፡ አላሰበም ፡ አፈ ፡ ወርቅን ፡ ይሸር ፡ ዘንድ ፡ እንጅ ። ስለዚህ ፡ ሲኖዶስን ፡ ሰበሰበ ፡ ኦሪጌኔስ ፡ የተወገዘበት ፡ አፈ ፡ ወርቅ ፡ ግን ፡ ለመውገዝ ፡ እምቢ ፡ አለ ። በዚህ ፡ መክንያትም ፡ ጸላቶቹ ፡ በዙ ፡ ቴዎፊሎስም ፡ በረታበት ። የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ቴዎፊሎስ ፡ በተንኰሉ ፡ ኤውዶክሲያን ፡ አስቈጣት ፡ ባፈ ፡ ወርቅ ፡ ላይ ፡ እንዲህም ፡ ከኤጲስቆጶሳቱ ፡ ጋራ ፡ ወደ ፡ ቈንስታንቲኒያ ፡ ጋራ ፡ መጣ ፡ እንደ ፡ ተከሰሰም ፡ አይደለም ፡ እንደ ፡ ፈራጅ ፡ እንጅ ። ሲኖዶስን ፡ ለቈንስታንቲኒያ ፡ በሚቀርብ ፡ በዛፍ ፡ ታች ፡ ሰበሰበ ፡ የቈንስታንቲኒያን ፡ ሕዝብ ፡ ፈርትዋልና ። የተሰበሰቡም ፡ ያፈ ፡ ወርቅ ፡ ጸላቶች ፡ ነበሩ ፡ እርሳቸውም ፡ ወገዙት ፡ ቄሣርም ፡ አሳደደው ፡ ወደ ፡ ሩቅ ፡ አገር ። ነገር ፡ ግን ፡ ጥቂት ፡ ቀን ፡ እርሱ ፡ ከሔደ ፡ በኋላ ፡ ምድር ፡ ተናወጸች ፡ ንግሥትም ፡ ኤውዶክሲያ ፡ ፈርታ ፡ አስመለሰቸው ። አፈ ፡ ወርቅም ፡ በተመለሰ ፡ ጊዜ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያኑ ፡ በደስታ ፡ ተቀበለቸው ። ነገር ፡ ግን ፡ ፪፤ ወር ፡ ብቻ ፡ ተቀምጦ ፡ ንግሥቱን ፡ በጸየፈ ፡ ጊዜ ፡ ስለ ፡ ኃጢአትዋ ፡ እርስዋ ፡ ሁለተኛ ፡ ጊዜ ፡ አሳደደቸው ፡ ባመተ ፡ ፬፻፬፤ ወደ ፡ ኩኩሶስም ፡ ሰደደቸው ፡ በኢሳውርያ ፡ ወደምትኖር ። ከዚያም ፡ አላረፈም ፡ የክርስቶስን ፡ መንግሥት ፡ ከመዝረጋት ፡ ባሕዛብ ፡ መካከል ፡ ብርሃኑም ፡ እጅግ ፡ አበራ ። ስለዚህም ፡ ጸላቶቹ ፡ ተቀንተውበት ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ ስፍራ ፡ ሰደዱት ፡ ባመተ ፡ ፬፻፯፤ በመንገዱም ፡ እጅግ ፡ አድክመውታልና ፡ በኮማኑ ፡ አገር ፡ ሞተ ፡ እንዲህ ፡ ሲል ። ምስጋና ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ስለ ፡ ሁሉ ።

የኦሪጌኔስም ፡ ክርክር ፡ አዲስ ፡ ተነሣ ፡ በዩስቲኒያኑስ ፡ ዘመን ። አያሌ ፡ ጊዜም ፡ ከሰው ፡ ተወገዘ ፡ ነፍሱ ፡ በደህንነት ፡ ስትኖር ፡ በክርስቶስ ፡ በጌታው ፡ ዘንድ ።

ስለ ፡ አያሌ ፡ መናፍቃን ፡ በዘህ ፡ ዘመን ።

፩፡ ስለ ፡ አውጢያኖች ።

አውጢዎስ ፡ አስቄጥስ ፡ ነበረ ፡ አካሔዱ ፡ ያለ ፡ ነውር ፡ የነበረ ። እርሱም ፡ ቀሳውስትንና ፡ ኤጲስቆጶሳትን ፡ ሲገሥጽ ፡ እርሳቸው ፡ ጸልተውት ፡ ገዘቱት ። አሁንም ፡ ብዙ ፡ ከቀሳውስትና ፡ ከሕዝቡ ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ሆኑ ፡ ቀሰሱትም ፡ አለቃቸውንም ፡ አደረጉት ። እርሳቸውም ፡ ከሌላ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጋራ ፡ አንድነት ፡ አላደረጉም ። ፋሲካንም ፡ እንደ ፡ በቀደም ፡ካይሁድ ፡ ጋራ ፡ አደረጉ ። አውጢዎስም ፡ አለቃቸው ፡ ወደ ፡ ሞስኮብ ፡ ምድር ፡ ከተሳደደ ፡ በኋላ ፡ ጎቶች ፡ ሥርዓቱን ፡ ለጊዜ ፡ ተቀበሉት ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ መለየታትው ፡ ጠፉ ።

፪፡ የሬቶርዮስ ፡ ወገን ፡ በስክንድርያ ፡ያውቀት ፡ ጸላቶች ፡ እንደ ፡ ነበሩ ፡ ይባላል ።

፫። ማኒኬዎች ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ በሮም ፡ መንግሥት ፡ በፋርስም ፡ መንግሥት ፡ ተዘረጉ ። ወደ ፡ አፍሪቃም ፡ ወደ ፡ ገልያም ፡ ደረሱ ፡ ተሳደዱም ፡ እስከሚከተልም ፡ ዘመን ፡ ኖሩ ።

፬፡ የጵርስኪልያኑስ ፡ ወገን ፡ በስጳንያ ፡ የተነሡ ፡ ትምርታቸውም ፡ የማኒኬዎችን ፡ ትምርት ፡ የመሰለች ። እርሳቸውም ፡ በምዕራብ ፡ ተዘረጉ ፡ ተሳደዱም ። ጵርስኪልያኑስም ፡ ተገደለ ። ያም ፡ ሸፋጭ ፡ መክሲሙስ ፡ የንጉሥን ፡ ዙፋን ፡ የወሰደ ፡ የሁላቸውን ፡ ከብትና ፡ ሕይወት ፡ ፈለገ ። ማርቲኑስ ፡ ግን ፡ የቱር ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ቅዱስ ፡ ሰውም ፡ ከለከለው ።

የቤት ፡ ክርስቲያን ፡ ታሪክ ፡

ሶስተኛ ፡ ክፍል ።

ከሮም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ከታላቁ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ ጀምሮ ፡
እስከ ፡

ቄሣር ፡ ታላቁ ፡ ካርል ፡ እስከ ፡ ሞቱ ፡ ድረስ ።

ከክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በኋላ ፡ ከ፭፻፺፫፣ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፰፻፲፬፣
ድረስ ።

የዚህ ፡ ዘመን ፡ ነገሥታት ፡ እሌህ ፡ ናቸው ።

፩ ፡ በምሥራቅ ።

1. መውሪትዮስ ፡ እስከ ፡ ፮፻፪ ድረስ ።
2. ፎቃስ ፡ ከ፮፻፪ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፮፻፲ ድረስ ።
3. ሄራክልዮስ ፡ ከ፮፻፲ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፮፻፵፩ ድረስ ።
4. ፫ስተኛ ፡ ቍንስታንቲኖስ ፡ ፮፻፵፩ ።
5. ሄራክሌዎናስ ፡ ፮፻፵፩ ።
6. ሁለተኛ ፡ ቍንስታንስ ፡ ፮፻፵፩ እስከ ፡ ፮፻፷፰ ።
7. አራተኛ ፡ ቍንስታንቲኖስ ፡ ጶጎናቶስ ፡ የተባለ ፡ ፮፻፷፰ እስከ ፡ ፮፻፹፭ ።
8. ሁለተኛ ፡ ዩስቲኒያኑስ ፡ ከ፮፻፹፭ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፮፻፺፭ ድረስ ።
9. ሌዎንቲዮስ ፡ ፮፻፺፭ እስከ ፡ ፮፻፺፰ ።
10. ፫ስተኛ ፡ ቲቤርዮስ ፡ ፮፻፺፰ እስከ ፡ ፯፻፭ ።
11. ሁለተኛ ፡ ዩስቲኒያኑስ ፡ በቡልጋሮች ፡ ኃይል ፡ ተመልሶ ፡ ደነገሠል ፡ ፯፻፭ እስከ ፡ ፯፻፲፩ ።
12. ፊልጲኮስ ፡ ፯፻፲፩ እስከ ፡ ፯፻፲፫ ።
13. ሁለተኛ ፡ አናስታስዮስ ፡ ፯፻፲፫ እስከ ፡ ፯፻፲፯ ።
14. ፫ስተኛ ፡ ቴዎደስዮስ ፡ ፯፻፲፯ ።
15. ፫ስተኛ ፡ ሌዎን ፡ ኢሳውሪኮስ ፡ ፯፻፲፯ እስከ ፡ ፯፻፵፩ ።
16. አምስተኛ ፡ ቍንስታንቲኖስ ፡ ቆጵሮኒሞስ ። ፯፻፵፩ እስከ ፡ ፯፻፸፭ ።
17. አራተኛ ፡ ሌዎን ፡ ካዛርስ ፡ ፯፻፸፭ እስከ ፡ ፯፻፹ ። ምሽቱም ፡ ኢሬኔ ።
18. ስድስተኛ ፡ ቍንስታንቲኖስ ፡ ጶርፊሮጌኔቶስ ። ኢሬኔ ፡ እናቱ ፡ በርሱ ፡ ፈንታ ፡ ነገሠች ፡ ከ፯፻፹ ጀምሪ ፡ እስከ ፡ ፯፻፺ ድረስ ። ከዚያም ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፯፻፺፯ ድረስ ፡ ቍንስታንቲኖስ ፡ ባለቤቱ ፡ ነገሠ ። የዚያን ፡ ጊዜ ፡ ግን ፡ ኢሬኔ ፡ ልጅዋን ፡ አስገደለች ።

19. ኢሬኔ ፡ የቈንስታንቲኖስ ፡ የጰርፊሮጌኔቶስ ፡ እናት ፡ ልጅዋን ፡ ካስገደለች ፡ በኋላ ፡ ነገሠች ፡ እስከ ፡ ፰፻፩ ድረስ ፡፡
20. ኒኬፎሮስ ፡ ሎጎቴታ ፡ ፰፻፩ እስከ ፡ ፰፻፲፩።
21. ሚካኤል ፡ ረንካቤ ፡ ፰፻፲፩ እስከ ፡ ፰፻፲፫።
22. አምስተኛ ፡ ሌዎን ፡ አርሜኒኮስ ፡ ፰፻፲፫ እስከ ፡ ፰፻፳።

፬። በምዕራብ ፡፡ የፍርንጆች ፡ ነገሥታት ፡፡

1. ሁለተኛ ፡ ክሎታር ፡ ፮፻፲፫ እስከ ፡ ፮፻፳፰።
2. ዳጎበርት ፡ ፮፻፳፰ እስከ ፡ ፮፻፴፰። እርሱም ፡ በሞት ፡ ጊዜ ፡ መንግሥቱ ፡ በ፪ ልጆቹ ፡ ተከፈለች ፡፡
3. ክሎድዊግ ፡ ፮፻፴፰ እስከ ፡ ፮፻፶፮።
4. ኤብሮይን ፡ ፮፻፶፮ እስከ ፡ ፮፻፹፩።
5. ጲጲን ፡ ከሄርስታል ፡ ፮፻፸፰።
6. ካርል ፡ መርቴል ፡ ፯፻፲፭።
7. ጲጲን ፡ አጭር ፡ ፯፻፵፩።
8 ታላቅ ፡ ካርል ፡ ፯፻፸፩ እስከ ፡ ፰፻፲፬ ድረስ ፡፡ በ፰፻ም ፡ ቄሣር ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ ተቀባ ፡፡

፭። የሮም ፡ ጳጳሳት ፡፡

1. ታላቅ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ ፭፻፺። እስከ ፡ ፮፻፬።
2. ሳቢኒያኑስ ፡ ፮፻፬ እስከ ፡ ፮፻፮።
3. ሶስተኛ ፡ ቦኒፋኪዩስ ፡ ፮፻፮።
4. አራተኛ ፡ ቦኒፋኪዩስ ፡ ፮፻፮ እስከ ፡ ፮፻፲፭።
5. ዴውስዴዲት ፡ ፮፻፲፭ እስከ ፡ ፮፻፲፰።
6. አምስተኛ ፡ ቦኒፋኪዩስ ፡ ፮፻፲፰ እስከ ፡ ፮፻፳፭።
7. ሆኖርዩስ ፡ ፮፻፳፭ እስከ ፡ ፮፻፴፰።
8. ሲዌሪኑስ ፡ ፮፻፴፰ እስከ ፡ ፮፻፵።
9. አራተኛ ፡ ዮሐንስ ፡ ፮፻፵። እስከ ፡ ፮፻፵፪።
10. ቴዎደሮስ ፡ ፮፻፵፪ እስከ ፡ ፮፻፵፱።
11. ማርቲኑስ ፡ ፮፻፵፱ ፡ እስከ ፡ ፮፻፶፭።
12. ኤውጌኒዎስ ፡ ፮፻፶፭ እስከ ፡ ፮፻፶፯።
13. ዊታልያኑስ ፡ ፮፻፶፯ እስከ ፡ ፮፻፸፪።

14. አዴዎዳቱስ ፡ ፮፸፪፤ እስከ ፡ ፮፸፮፡፡
15. ዶምኑስ ፡ ፮፸፮፤ እስከ ፡ ፮፸፰፡፡
16. አጋቶ ፡ ፮፸፰፤ እስከ ፡ ፮፹፩፡፡
17. ሁለተኛ ፡ ሌዎን ፡ ፮፹፪፡፡
18. ሁለተኛ ፡ ቤኔዲክቱስ ፡ ፮፹፬፤ እስከ ፡ ፮፹፭፡፡
19. አምስተኛ ፡ ዮሐንስ ፡ ፮፹፭፡፡
20. ኮኖን ፡ ፮፹፮፡፡
21. ሰርጊዮስ ፡ ፮፹፯፤ እስከ ፡ ፯፻፩፡፡
22. ስድስተኛ ፡ ዮሐንስ ፡ ፯፻፩፤ እስከ ፡ ፯፻፭፡፡
23. ሰባተኛ ፡ ዮሐንስ ፡ ፯፻፭፤ እስከ ፡ ፯፻፯፡፡
24. ሲሲኒዮስ ፡ ፯፻፰፡፡
25. ቆንስታንቲኖስ ፡ ፯፻፰፤ እስከ ፡ ፯፲፭፡፡
26. ሁለተኛ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ ፯፲፭፤ እስከ ፡ ፯፴፩፡፡
27. ሶስተኛ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ ፯፴፩፤ እስከ ፡ ፯፵፩፡፡
28. ዘካሪያስ ፡ እስከ ፡ ፯፶፪፡፡
29. እስጢፋኖስ ፡ ፯፶፪፤
30. ሁለተኛ ፡ እሰጢፋኖስ ፡ እስከ ፡ ፯፶፯፡፡
31. ጳውሎስ ፡ እስከ ፡ ፯፷፯፡፡
32. ሁለተኛ ፡ ቆንስታንቲኖስ ፡ ፯፷፰፡፡
33. ሶስተኛ ፡ እስጢፋኖስ ፡ እስከ ፯፸፪፡፡
34. ሃድርያኑስ ፡ እስከ ፡ ፯፺፭፡፡
35. ሶስተኛ ፡ ሌዎን ፡ እስከ ፡ ፰፲፮፡፡

መጀመርያ ፡ ምዕራፍ ፡፡

የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የመዘረጋትዋና ፡ የመከራዋ ፡ ታሪክ ፡ በዚ፲፱ ፡ ዘመን ፡፡

፩፤ በኤውሮጳ ፡፡

ባለፈው ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ብዙ ፡ አሕዛብ ፡ ፈለሱ ፡ ከእስያ ፡ ወደ ፡ ኤውሮጳ ፡ ከምሥራቅም ፡ ወደ ፡ ምዕራብ ፡፡ እርሳቸ ውም ፡ አራዊት ፡ ወታደሮች ፡ ብልሃት ፡ የሌላቸው ፡ ያል ተማሩም ፡ በማምለካቸውም ፡ አረማውያን ፡ የነበሩ ፡፡ እርሳቸውም ፡ በክርስቶስ ፡ ዘመን ፡ ጌታችን ፡ በሰውነቱ ፡ በምድር ፡ ሲኖር ፡ ፍልሰታቸውን ፡ ጀመሩ ፡ መጀመርያውን ም ፡ መኖርያቸውን ፡ በእስያ ፡ ትተው ፡ ወደ ፡ ምዕራብ ፡ መ ጡ ፡፡ ከዚያም ፡ ሲቀመጡ ፡ እግዚአብሔር ፡ በጥቂት ፡ በጥ ቂት ፡ ለሮም ፡ መንግሥት ፡ አስገዛቸው ፡ መልክተኞቹን ም ፡ ሰደደላቸው ፡ የወንጌልን ፡ ሰባኮች ፡ በርሳቸው ፡ ስብ ከት ፡ የዘላለም ፡ መንግሥቱን ፡ በመካከላቸው ፡ ይዘርጋ ት ፡ ዘንድ ፡፡ የሮም ፡ መንግሥት ፡ ኃይል ፡ አለቀች ፡፡ እርስ ዋም ፡ በቅድም ፡ ባረማውያን ፡ ሥርዓት ፡ ትጀምር ፡ ነበረ ች ፡ እግዚአብሔርም ፡ መግዛትን ፡ ይሰጣት ፡ ነበረ ፡ ባለም ፡ ሁሉ ፡ ላይ ፡ በመካከልዋ ፡ የክርስቶስ ፡ መንግሥት ፡ ትጀ ምር ፡ ዘንድ ፡ ኃይልዋንም ፡ በሰው ፡ ልብ ፡ ትገልጽ ፡ ዘንድ ፡፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ፫፻፤ አመት ፡ መከራ ፡ ከተቀበለች ፡ በ ኋላ ፡ መንግሥቱን ፡ አሸነፈች ፡ ቄሣሮችም ፡ ለቤተ ፡ ክርስ ቲያን ፡ አገልጋዮች ፡ ሆኑ ፡፡ እርሳቸውም ፡ ሁለቱን ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ከሮም ፡ መንግሥት ፡ ጋራ ፡ ባንድ ፡ ደበለቁ ፡፡ በዚህ ፡ መደበለቅም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ተከለከለች ፡ በ ውሥጥዋ ፡ ከማደግ ፡ መንግሥትንም ፡ ከማደስ ፡፡ ስለዚ ህም ፡ እግዚአብሔር ፡ የሚሆነውን ፡ ነገር ፡ ሁሉን ፡ እንደ ሀ ፡ አበጀው ፡ በምሥራቅ ፡ የወንጌል ፡ ፀሐይ ፡ ሲጨልም ፡ በምዕራብ ፡ እንዲወጣ ፡፡ የሮምም ፡ መንግሥት ፡ ለእስላ

ሞች ፡ ለበርበር ፡ በሆነች ፡ ጊዜ ፡ ሌሎች ፡ መንግሥቶች ፡ እንደ ነሡ ፡ በክርስቶስም ፤ ብርሃን ፡ እንደ መላለሱ ፡ ከርሳቸውም ፡ ወንጌል ፡ በጊዜው ፡ እስኪጠጣ ፡ ድረስ ፡ ወደ ፡ ዓለም ፡ ሁሉ ። የዚህ ․ ሠሁ፫ሠሬ ፡ ባለፈ ፡ ዘመን ፡ ተደረገ ። ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ በብዙ ፡ አገር ፡ ተተከለች ፡ እጅግ ፡ ደምም ፡ ፈሰሰ ፡ ስለ ፡ ሃይማኖት ፡ እጅግ ፡ ምስክሮችም ፡ ተነሡ ፡ በነገራቸው ፡ በጽፈታቸውም ፡ በሕይወታቸውም ፡ ለወንጌል ፡ የመሰከሩ ። እርሳቸውም ፡ አሁን ፡ በብርሃናቸው ፡ ሊያበሩ ፡ ነበሩ ፡ ባረማውያን ፡ ጨለማ ፡ መኻከል ፡ ላይስ ፡ ሕዝብም ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ትእዛዝ ፡ ያስታውቁ ፡ ዘንድ ፡ ተጾሩ ።

እሌህም ፡ ከምሥራቅ ፡ ወደ ፡ ምዕራብ ፡ የፈለሱ ፡ አሕዛብ ፡ በዚህ ፡ ዘመንም ፡ የክርስቲያንን ፡ ሃይማኖት ፡ የተቀበሉ ፡ ገርማኖች ፡ ይባላሉ ፡ ማለቱ ፡ የጾር ፡ ሰዎች ። እርሳቸውም ፡ የፍርንጆች ፡ ሁሉ ፡ አባቶች ። አንዲት ፡ ሕዝብ ፡ ከርሳቸው ፡ ቡርጉንደች ፡ የሚልዋቸው ፡ በ፬፻፤ አመት ፡ የሚያህል ፡ ሃይማኖትን ፡ ተቀበለች ፡ ካርያኖች ፡ መምህራን ። ባመትም ፡ ፭፲፯፤ ንጉሣቸው ፡ ሲጊስሙንድ ፡ የኒቅያን ፡ ትምርት ፡ ተቀበለ ፡ አዊቱስ ፡ ከሚሉት ፡ ኤጲስቆጶስ ።

ከሌህ ፡ ቡርጉንደችም ፡ ሌላ ፡ ሕዝብ ፡ ፍራንኮች ፡ የተባሉ ፡ ከዚያ ፡ ዘመን ፡ በኋላ ፡ በብዙ ፡ ገርማኖች ፡ ላይ ፡ የገዛች ፡ ሃይማኖትን ፡ ተቀበለች ። የፍራንኮች ፡ ንጉሥ ፡ ኽሎድዊግ ፡ የቡርጉንደች ፡ ንጉሥን ፡ እት ፡ ምሽት ፡ አድርጎ ፡ አጋባት ። እርስዋም ፡ ኽሎቲልደ ፡ ክርስቲያኒቱ ፡ ሁና ፡ ባልዋን ፡ ታስታምን ፡ ዘንድ ፡ ደከመች ፡ ጣዖታት ፡ እንደ ይጠቅሙ ፡ ብላ ፡ ወደ ፡ ሃይማኖትም ፡ ትወስደው ፡ ዘንድ ፡ የክርስቲያን ፡ አምላክ ፡ እርሱም ፡ ብቻ ፡ በውነት ፡ አምላክ ፡ የሚሆን ፡ ሁሉን ፡ ይችላልና ፡ ብላታለች ። ኽሎድዊግ ፡ ግን ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡ ፈረደ ። ያ ፡ አምላክ ፡ ለሕዝቡ ፡ በጸላቶቹ ፡ ላይ ፡ ኃይልና ፡ ድል ፡ የሚሰጥ ፡ ደህና ፡ ነው ። የሮም ፡ መንግሥት ፡ ግን ፡ ትፈርሳለችና ፡ አምላክዋ ፡ ደህና ፡ እንደ ይሆን ፡ ይገለጽበታል ። የብኵር ፡ ልጁ ፡ ግን ፡ በምሽቱ ፡ አምላክ ፡ ስም ፡

ተጠመቀ :: ሕፃንም ፡ ቶሎ ፡ ሲሞት ፡ የርሱ ፡ ነገር ፡ ስለ ፡ ክርስቲያን ፡ አምላክ ፡ እውነት ፡ መሰለው :: በኽሎቲልደ ፡ ልመና ፡ ግን ፡ ሁለተኛ ፡ ልጅም ፡ ደግሞ ፡ ተጠመቀ :: ያም ፡ ደግሞ ፡ በታመመ ፡ ጊዜ ፡ ኽሎድዊግ :: ደህ ፡ ደግሞ ፡ ደሞታል ፡ አለ :: ኽሎቲልደ ፡ ግን ፡ እግዚአብሔርን ፡ ለመነች ፡ ስለ ፡ እግዚአብሔር ፡ ምስጋና ፡ ባረማውያን ፡ መኻከል ፡ ያድነው ፡ ዘንድ ፡ ብላ ፡ ልመናዋም ፡ ተሰማ :: ደር ፡ ኽሎድዊግ ፡ ለምክሩ ፡ መስማትን ፡ አልሰጠም ፡ መከራ ፡ እስቲያገኝ ፡ ድረስ :: ባመት ፡ ፬፻፺፮፡ ሠራዊቱ ፡ በጸር ፡ እጅግ ፡ መከራ ፡ አገኙ :: ወደ ፡ አማለክቱም ፡ ሁሉ ፡ በከንቱ ፡ ከጸሬ ፡ በኋላ ፡ ስለ ፡ ክርስቲያን ፡ አምላክ ፡ የሰማውን ፡ ነገር ፡ አስቦ ፡ ለመነው ፡ አሁን ፡ ደረደው ፡ ዘንድ :: ስለትም ፡ አደረገ ፡ እግዚአብሔር ፡ ድልን ፡ ደሰጠው ፡ እንደሆን ፡ ያመልከው ፡ ዘንድ :: እግዚአብሔርም ፡ ድልን ፡ ሰጥቶት ፡ ኽሎድዊግ ፡ አመሰገነው :: ኽሎቲልደም ፡ በዚህ ፡ ነገር ፡ እጅግ ፡ ደስ ፡ ብላ ፡ ሬሚጊዩስን ፡ የሬምስን ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ አስመጣች :: ያም ፡ ኽሎድዊግን ፡ ሲያስተምር ፡ አሁን ፡ ልቡ ፡ ተከፈተ :: ኽሎድዊግም ፡ ባመት ፡ ፬፻፺፮፡ በልደት ፡ ባል ፡ ተጠመቀ :: የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ከ፫፻፡ የሚበዙ ፡ ከወታደሮቹ ፡ አንደ ፡ ተጠመቁ ፡ ደባላል ::

ባመት ፡ ፰፻፴፩፡ የፈረንኮች ፡ ንጉሥ ፡ ኺልድቤርት ፡ ትእዛዝን፡ ሰጠ ፡ የጣዖታትን፡ ማምለክ ፡ ሁሉን፡ የከለከለበት ::

በንግሊዝ ፡ ደሴቶችም ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ደግሞ ፡ ሃይማኖት ፡ ተዘረጋች :: አስቀድሞም ፡ እንደሉ፡ ጳትሪኪዩስ ፡ በኢርላንድ ፡ ብዙ ፡ ደቀ ፡ መዛሙርቱን ፡ አስቀረ ፡ እርሱ ፡ በሞተ ፡ ጊዜ :: እርሳቸውም ፡ የተጀመረውን ፡ የሃይማኖትን ፡ ስራ ፡ ሰሩ ፡ የኢርላንድ ፡ ደሴት ፡ እስክትመላ ፡ በገደሞች :: እርሳቸውም ፡ ሁሉ ፡ የሃይማኖት ፡ ማስተመርዮች ፡ ነበሩ :: በብርታንያ ፡ ግን ፡ አሁን ፡ እንግልጣር ፡ በምትባል ፡ ደሴት ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እንግሎችና ፡ ሰክሶኖች ፡ በተባሉ ፡ በንግደች ፡ አሕዛብ ፡ እጅግ ፡ መከራ ፡ አገኝታ ፡ ለመጥፋት ፡ ቀረበች :: እልያም ፡ እንግሎችና ፡ ሰክሶኖች ፡ ፯፡ መንግሥቶችን ፡ አደረጉ ፡ በንግልጣር ፡ ደሴት :: ከ፯፡ ነገሥታ

ትም ፡ አንድ ፡ ኤደልበርት ፡ የኬንት ፡ ንጉሥ ፡ አንዲት ፡ ወደዝሮ ፡ ከፈሬንኮች ፡ ንጉሥ ፡ ምሽት ፡ አድርጎ ፡ አጋባት ፡ እርስዋም ፡ ክርስቲያን ፡ ሁና ፡ ኤጲስቆጶስዋን ፡ ከርስዋ ፡ ጋራ ፡ ወሰደች ፡ ንጉሥም ፡ አልከለከላትም ፡ አምላክዋን ፡ ታመልክ ፡ ዘንድ ፡፡ ታላቅ ፡ ጎርጎርዮስም ፡ ይህነን ፡ ዐውቆ ፡ ባመት ፡ ፭፻፺፯፡ ያንዲት ፡ ገደሙን ፡ መምህር ፡ አውጉስቲኑስ ፡ የሚሉትን ፡ ከ፵፡ መነኩስት ፡ ጋራ ፡ ሰደደ ፡ በንግልጣር ፡ ወንጌልን ፡ ይሰብክ ፡ ዘንድ ፡፡ እርሳቸውም ፡ ወደ ፡ እንግልጣር ፡ በደረሱ ፡ ጊዜ ፡ ንጉሥ ፡ ኤደልበርት ፡ ተቀበላቸው ፡ ከአውጉስቲኑስም ፡ ጋራ ፡ ተማከረ ፡ በሃይማኖት ፡ ስለ ፡ ማስተማራቸው ፡ በቤት ፡ ይቀበላቸው ፡ ዘንድ ፡ ሳይደፍር ፡ በሜዳ ፡ እንጀ ፡ አስማትን ፡ ፈርትዋልና ፡፡ ሲማከሩም ፡ ንጉሥ ፡ ተዋቸው ፡ ያስተምሩ ፡ ዘንድ ፡ መኖርያንና ፡ ምግብንም ፡ ሰጣቸው ፡፡ አንዲህም ፡ ትምህርታቸውን ፡ ሲጀምሩ ፡ ንጉሥ ፡ በፊት ፡ ተማረ ፡ ተጠመቀም ፡፡ የርሱም ፡ ምሳሌ ፡ ኤያሌ ፡ ታምሪትም ፡ ብዙ ፡ ሰዎችን ፡ እሺ ፡ አሰኙ ፡ ይጠመቁ ፡ ዘንድ ፡ ባንዲትም ፡ በልደት ፡ ባል ፡ አውጉስቲኑስ ፡ ፻፻፡ የሚያህልን ፡ ሰዎች ፡ ካረማውያን ፡ አጠመቀ ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ አውጉስቲኑስ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ሁና ፡ ተቀደሰ ፡ በኋላም ፡ ለሜትሮጶሊታን ፡፡ ጎርጎርዮስ ፡ ግን ፡ አልተወም ፡ ይመክረው ፡ ዘንድ ፡ ለትሕትና ፡ ለጥበብም ፡ በትዕቢት ፡ እንደይወድቅ ፡ የመጽሪቱንም ፡ ፍሬ ፡ ከታምሪት ፡ እንደይኘ ፡ ከደህና ፡ ትምህርት ፡ ከፍቅርም ፡ ከትሕትናም ፡ ምሳሌ ፡ እንጀ ፡፡

ነገር ፡ ግን ፡ አውጉስቲኑስ ፡ በንግልጣር ፡ ከቅድም ፡ ከተገኙ ፡ ቀሳውስትና ፡ ሞናኩስት ፡ ጋራ ፡ ዕርቅ ፡ አልጠበቀም ፡፡ እርሳቸውም ፡ ከድሮ ፡ ሉባቻቸው ፡ ነበሩ ፡ አሁንም ፡ አውጉስቲኑስ ፡ ለሮም ፡ ጳጳስ ፡ ያስገዛቸው ፡ ዘንድ ፡ ፈለገ ፡፡ እርሳቸው ፡ ግን ፡ አርነታቸውን ፡ መጠበቅ ፡ ወደዱ ፡፡ ያውጉስቲኑስንም ፡ ትዕቢት ፡ አልወደዱም ፡፡ ስለዚህም ፡ አያሌ ፡ ዘመን ፡ ዘገዩ ፡ ከሮም ፡ ጳጳስ ፡ ጋራ ፡ አንድነትን ፡ ሳያደርጉ ፡፡

የሃይማኖትን ፡ ትምህርት ፡ ግን ፡ መልካም ፡ አላስተማ

ረግምና ፡ የተጠመቁንም ፡ ሁሉ ፡ አልፈተነም ፡ የክርስቲያ
ን ፡ ቍጥር ፡ እጅግ ፡ ሲበዛ ፡ ሃይማኖት ፡ ጥቂት ፡ ኖረች ፡ እ
ጅግ ፡ መጋደልም ፡ ሆነ ፡ እስክትገዛ ፡ ድረስ ፡ እስክትጸና
ም ፡ ድረስ ፡፡ ባመት ፡ ፮፻፴፫ አንድ ፡ የክርስቲያን ፡ ንጉሥ ፡
በጾር ፡ሞተ ፡ አረማውያንም ፡ መግዛትን ፡ አገኙ ፡ ቤተ ፡ ክ
ርስቲያንም ፡ ተጨነቀች ፡፡ እግዚአብሔር ፡ ግን ፡ ካያሌ ፡ ወ
ራት ፡ በኋላ ፡ ረዳት ፡ ሰደደ ፡ ባንድ ፡ ሰው ፡ ከንጉሥ ፡ ዘመ
ድ ፡ ኦስዋልድ ፡ በሚሉት ፡፡ እርሱም ፡ ተማርኮ ፡ ነበረ ፡ በ
ኢርላንድ ፡ ከዚያም ፡ ሃይማኖትን ፡ ተማረ ፡ ተጠመቀም ፡
ክርስቶስንም ፡ ወደደ ፡፡ እርሱም ፡ አሁን ፡ ተመልሶ ፡ ዝ
ምቻውን ፡ አደረገ ፡ ባረማውያን ፡ ላይ ፡፡ ሳይወጉም ፡ የመ
ስቀልን ፡ ምልክት ፡ ተከለ ፡ በፊቱም ፡ ሰግደ ፡ ወደ ፡ እግዚ
አብሔር ፡ ጸሬ ፡ ድልን ፡ ይሰጥ ፡ ዘንድ ፡ ለቅን ፡ ነገር ፡ በጁ ፡፡
እግዚአብሔርም ፡ ተለምኖ ፡ ጸላቶቹን ፡ ከርሱ ፡ እጅግ ፡ የ
በለጡትን ፡ አሸነፈ ፡ ስለዚህም ፡ ልቡን ፡ ብርቱ ፡ አደረገ ፡ የ
ቻለውን ፡ ሁሉን ፡ ያደርግ ፡ ዘንድ ፡ ያምላኩ ፡ ማምለክ ፡ በ
ሕዝቡ ፡ እስኪገዛ ፡ ድረስ ፡፡ ስለዚህም ፡ አንድ ፡ ብርቱን ፡
ሞነክሴን ፡ አስመጣ ፡ ከኢርላንድ ፡፡ ያ ፡ ግን ፡ ወደ ፡ ሰው ፡
ድካም ፡ መዋረድ ፡ አልቻለውምና ፡ ሕዝቡ ፡ አልወደዱት
ም ፡ ነገሩንም ፡ አልተቀበሉም ፡ ሞናክሴም ፡ ወደገሩ ፡ ተመ
ለሰ ፡፡ በመናኵስትም ፡ ጉባኤ ፡ ያች ፡ ሕዝብ ፡ አርዌ ፡ ና
ት ፡ ደንቈሮም ፡ ትምህርትንም ፡ አትቀበልም ፡ አለ ፡፡ የ
ዚያን ፡ ጊዜም ፡ አይደን ፡ ተነሥቶ ፡ ወቀሰው ፡ ምህረት ፡
ስለሌለው ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ ለሕፃናት ፡ ወተት ፡ ይገባል ፡
ጴጥሮስ ፡ እንደለ ፡ ለዚኽ ፡ ሕዝብም ፡ ምህረት ፡ ትዕግሥ
ትም ፡ ይገባል ፡፡ እንዲህም ፡ ባለ ፡ ጊዜ ፡ እርሱ ፡ ተመረጸ ፡
የወንጌል ፡ መለክተኛ ፡ ወደዚኽ ፡ ሕዝብ ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡
ኤጲስቆጶስም ፡ ሁኖ ፡ ተቀደሰ ፡፡ እርሱም ፡ ኃይሉን ፡ ሁሉ
ን ፡ ሰጠ ፡ ወንጌልን ፡ ለማስተማር ፡ የክርስቶስንም ፡ ሃይ
ማኖት ፡ ለማጽናትና ፡ ለመዘረጋት ፡፡ ኦስዋልድም ፡ ፰፤ አ
መት ፡ ከነገሠ ፡ በኋላ ፡ ካሕዛብ ፡ ጋራ ፡ ባደረገው ፡ ጾር ፡ ሞ
ተ ፡ ባመት ፡ ፮፻፵፪፡፡ የክርስቲያን ፡ ሃይማኖት ፡ ግን ፡ አልተ
ከለከለችም ፡ ተዘረጋች ፡ እንጂ ፡፡

በንምሳ ፡ ምድርም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አስቀድሞ ፡ ተ ተክላች ፡፡ በንግዶች ፡ አሕዛብ ፡ ግን ፡ ሁሉን ፡ በገለበጡ ፡ እ ጅግ ፡ ተጨንቀች ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ቤቄሪ ኑስ ፡ የሚሉት ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ተላከ ፡ ለተጨነቁ ፡ አብ ያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ረዳት ፡ ያመጣ ፡ ዘንድ ፡ ወንጌልንም ፡ ያስተምር ፡ ዘንድ ፡፡ አገሬንና ፡ ክብቱን ፡ ዘመዶቹንም ፡ ሥ ጋ ፡ የሚወደውንም ፡ ነገር ፡ ሁሉን ፡ ትቶ ፡ ዘሬ ፡ ደናው ፡ በ ሚባል ፡ ወንዝ ፡ ካገር ፡ ወደገር ፡ ከድካምና ፡ ከመከራ ፡ ሁ ሉ ፡ ሳይፈራ ፡ ረዳት ፡ የሚሹትን ፡ ሁሉን ፡ ይረዳቸው ፡ ዘ ንድ ፡ በዚህም ፡ ሁሉ ፡ እግዚአብሔርን ፡ ብቻ ፡ አመሰገነ ፡ በምስጋናም ፡ አንቀላፋ ፡፡

ከዚያ ፡ ዘመንም ፡ ጀምር ፡ እጅግ ፡ ሞናኮስት ፡ የጳትሪ ክዩስ ፡ ደቀ ፡ መዛሙርት ፡ የርሳቸውም ፡ ደቀ ፡ መዛሙር ት ፡ አገራቸውን ፡ ትተው ፡ በንምሳ ፡ በፈረንኮችም ፡ ምድ ር ፡ ሃይማኖትን ፡ ዘረጉ ፡፡ እንዲህም ፡ የጀመረ ፡ ሰው ፡ ኮ ሉ ምባን ፡ ነበረ ፡ ፲፪፤ ደቀ ፡ መዛሙርትን ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ የወሰ ደ ፡ እርሳቸውንም ፡ ለብርቱ ፡ ሥርዓት ፡ ለጸሎትም ፡ ለት ሕትናም ፡ ለመታዘዝም ፡ በጅም ፡ ለመስራት ፡ አስለመ ደ ፡፡ ከርሳቸውም ፡ ጋራ ፡ ገዳምን ፡ ሠራ ፡ በዱር ፡ ባረማው ያን ፡ መካከል ፡፡ የድካማቸውንም ፡ እንጀራ ፡ ብቻ ፡ ሲበ ሉ ፡ ባፈቸውና ፡ በምሳልያቸው ፡ አስተማረ ፡ ብዙ ፡ ሰዎ ች ፡ ከክርስቲያንና ፡ ካሕዛብ ፡ ልጆቻቸውን ፡ እስኪሰጥዋ ቸው ፡ ድረስ ፡ ለማሳደግና ፡ ለማስተማር ፡፡ እንዲህም ፡ ያ ሉትን ፡ ገዳሞች ፡ እጅግ ፡ ሠራ ፡ በየገዳም ፡ ፲፪፤ መናኮስ ት ፡ ከ፩፤ መምህር ፡ ጋራ ፡፡ ስለ ፡ ብርቱ ፡ ልማዱም ፡ ስለ ፡ ተግሣጹምም ፡ እጅግ ፡ መጋደል ፡ ሆነለት ፡ ከሮም ፡ ጳጳሳ ት ፡ ከሲኖዶችም ፡ ከክርስቲያንና ፡ ካሕዛብም ፡ ጋራ ፡፡ ስ ለ ፡ ቅድስናው ፡ ግን ፡ ፈሬት ፡፡

የኮሉምባንም ፡ ደቀ ፡ መዝሙር ፡ ጋሉስ ፡ ባንድ ፡ ምድ ረ ፡ በዳ ፡ በሀልቤትያ ፡ ምድር ፡ ገዳምን ፡ ሠራ ፡ በዙርያ ም ፡ የነበረ ፡ አሕዛብ ፡ በትምርቱ ፡ በእግዚአብሔር ፡ አ መኑ ፡ በክርስቶስ ፡ ስምም ፡ ተጠመቁ ፡፡ ሌያሌ ፡ ሞናኮ ስትም ፡ ተከተሉ ፡ ከኢርላንድ ፡ የመጡ ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ ም

ድረ ፡ በደም ፡ ገደምን ፡ ያደርጉ ፡ ዘንድ ፡ በዙርያቸውም ፡ ወንጌልን ፡ ያስተምሩ ፡ ዘንድ ። ደግሞም ፡ አያሌ ፡ ኤጲስ ቆጶሳት ፡ ከፍራንኮች ፡ መንግሥት ፡ ለዚህ ፡ ስራ ፡ ነፍሳቸ ውን ፡ ሰጡ ። ከርሳቸውም ፡ መኻከል ፡ አንድ ፡ ኤጲስቆጶ ስ ፡ ነው ፡ ከሌሎች ፡ የበለጠ ፡ በዛደማኖቱ ፡ ክርስቶስንም ፡ በመውደዲ ። ሳይቀደስም ፡ የወርቅ ፡ ሰሪ ፡ ነበረ ፡ እንደህ ም ፡ ለብዙ ፡ ሰዎች ፡ ነፍስ ፡ ጠቀመ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እ ስክትፈልገው ፡ ድረስ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ። ከዚ ያም ፡ ወደ ፡ በብዙ ፡ አሕዛብ ፡ መኻከል ፡ ወንጌልን ፡ አ ስተማረ ።

አንድም ፡ መለክተኛ ፡ ከንግልጣር ፡ የመጣ ፡ በፍሪሶች ም ፡ መኻከል ፡ ያስተማረ ፡ እጅግም ፡ የደከመ ፡ የክርስቶ ስን ፡ ፍቅር ፡ ለዚህች ፡ ሕዝብ ፡ ያስታውቅ ፡ ዘንድ ፡ ዊሊ ብሮርድ ፡ ነው ።

ከሁሉ ፡ ደልቅ ፡ ግን ፡ ቦኒፋኪዩስ ፡ አደረገ ፡ ወንጌል ን ፡ ለመዝረጋት ፡ በንምሳ ፡ ምድር ። እርሱም ፡ ስለዚህ ፡ የንምሳ ፡ ሐዋርያ ፡ ይባላል ። እርሱም ፡ በኪርቶን ፡ በንግ ልጣር ፡ ተወለደ ፡ ባመት ፡ ፯፻። ከሕፃንነቱሞ ፡ ጀምሮ ፡ የ እግዚአብሔርን ፡ ነገር ፡ ወደ ፡ እንደዚያ ፡ ዘመንም ፡ ልማ ድ ፡ ወደ ፡ ገደም ፡ ገባ ፡ ባመትም ፡ ፯፲፰፤ ወደ ፡ ሮም ፡ ሔደ ፡ ከጳጳስም ፡ ከሁለተኛ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ እጅ ፡ መጽሬቱን ፡ ተቀ በለ ፡ በንምሳ ፡ አገር ፡ በወንጌል ፡ ያስተምር ፡ ዘንድ ። ጳ ጳስ ፡ ጎርጎርዮስም ፡ ባመት ፡ ፯፳፫፤ ኤጲስቆጶስ ፡ ይሆን ፡ ዘ ንድ ፡ ቀደሰው ፡ ለንምሳ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አስማለው ም ፡ አዲሶች ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ሁሉ ፡ የቅዱስ ፡ ጴ ጥሮስ ፡ እንደኔ ፡ ለሚሆን ፡ ብሎ ፡ ለሮም ፡ ጳጳስ ፡ ያስገዛቸ ው ፡ የሮምንም ፡ ትምህርትና ፡ ሥርዓት ፡ በጣም ፡ ይጠብቅ ፡ ዘንድ ። ቦኒፋኪዩስም ፡ ይህነን ፡ መሐላ ፡ በችሎቱ ፡ ሁሉ ፡ ፈጸመ ። እግዚአብሔርም ፡ እንደህ ፡ አደረገው ፡ እለዚያ ፡ አሕዛብ ፡ ወንጌልን ፡ ሲቀበሉ ፡ በፊት ፡ ወደ ፡ ሮም ፡ ባርነ ት ፡ እንደገቡ ፡ በርሱም ፡ ሊያድጉ ፡ ለወንጌል ፡ የወንጌል ፡ አርነት ፡ በጣም ፡ ሳይሆንላቸው ። ያ ፡ አመት ፡ ፯፶፬፤ ሳይ ጨርስ ፡ ቦኒፋኪዩስ ፡ ፲፻፻፤ የሚያህል ፡ ከንምሳዎች ፡ አጠ

መቀ :: ላይ ሮች : አብያተ : ክርስቲያናትም : ሁሉ : ቀሳውስትና : ኤጲስቆጶሳት : ሚትሮጶሊታኖችም : ሰጣቸው :: ጲጲንንም : ንጉሥ : ይሆን : ዘንድ : ቀባው : ባ፴ት : ፲፱፪:: ባመትም : ፲፱፫፤ ደቀ : መዝሙረን : ሉል : የሚሉትን : ኤጲስቆጶስ : ሁኖ : በስፍራው : ከቀደሰው : በኋላ : ወደ : ፍሪስያ : አረማውያን : ሔደ : ከዚያ : በሽምግልናው : ወንጌልን : ሊያስተምር : ሊሞትም : ብሎ :: በብዙ : ስፍራም : ዙሮ : አያሌን : ሽህ : አሕዛብ : አጠመቀ : አያሌም : አብያተ : ክርስቲያናትን : ተከለ :: አረማውያን : ግን : በዚህ : ተቈጥተው : ገደሉት : ባመት : ፲፱፫:: ዕድሜው : ፸፫፤ አመት : ሲሆን :: ብዙ : ደቀ : መዛሙርትም : ተከተሉት : የቤተ : ክርስቲያንን : መዝረጋት : የጠበቁ : እንደ : ጎርጎርዮስ : በኡትረኽት : ስቱርምም : በፉልደ : ብዙ : ሌሎችም ::

ከገርማኖች : አሕዛብም : በንምሳ : ምድር : የተቀመጡ : አንዲት : ሕዝብ : ነበረች : በወንጌል : ላይ : ብዙ : አመት : የተቃወመች : እርሳቸውም : ሰክሶኖች :: ታላቅ : ካርልም : ለሣይማኖት : አገደቸው : በጾር :: ስለዚህም : አያሌ : ጊዜ : ካዱ : እስከ : ፳፬፤ ድረስም : ቤተ : ክርስቲያን : በመካከላቸው : አልጸናችም :: በርሳቸውም : መካከል : ከዚያ : ወዲያ : አያሌ : ጻድቃን : መምህራን : አስተማረ : እንደ : ልዩድገር : ዊልሃድም ::

ታላቅ : ከርልም : አዋሮችን : ካሸነፈ : በኋላ : እርሳቸው : ደግሞ : የክርስቲያንን : ጥምቀትና : ስም : ምምህራንንም : ተቀበሉ ::

እንደህም : የመንግሥተ : ሰማያት : ዘር : ተዘሬ : በለዚያ : አሕዛብ : መካከል :: በተከተለውም : ዘመን : ሊበቈል : ፍሬውንም : ሊያፍሬ : ጊዜ : ነበረለት ::

፪፤ በስያና : ባፍሪካ ::

ባለዚያ : ቦቶች : አሁን : ታላቅ : ፍርድ : ተፈረደች : ከእግዚአብሔር :: ብዙ : አገሮች : የወንጌል : ብርሃን : የነበረላቸው : በዚህም : ብርሃን : ያልተመላለሱ : አሁን :

ብርሃናቸው ፡ ጠፍቶ ፡ ሌሊት ፡ ሆነባቸው ፡፡ የእሥላም ፡
ጨረቃ ፡ በወንጌል ፡ ፀሐይ ፡ ፊንታ ፡ አሰተኛውን ፡ ብርሃን ፡
ሰጠች ፡፡

መሀመድ ፡ ባመት ፡ ፮፻፲፤ በዐረብ ፡ ምድር ፡ ተነሣ ፡ አዲ
ስ ፡ ሃይማኖትንም ፡ አስተማረ ፡ ካይሁድ ፡ ከክርስቲያን
ም ፡ ከሌላም ፡ ደልቆ ፡ ከግኖስቲኮች ፡ መጻሕፍት ፡ ተለቅ
ሞ ፡ የተደበለቀ ፡፡ እርሱም ፡ በመጀመርያው ፡ ባረማውያ
ን ፡ ላይ ፡ ብቻ ፡ ተነሣ ፡ ክርስቲያንና ፡ አይሁድ ፡ ግን ፡ እርሳ
ቸውም ፡ ሁለታቸው ፡ ደግመው ፡ በጨለማ ፡ የኖሩ ፡ በተቃወ
ሙበት ፡ ጊዜ ፡ በርሳቸውም ፡ ላይ ፡ ሆነ ፡፡ በትምህርቱ ፡ ስ
ለ ፡ እግዚአብሔር ፡ የእግዚአብሔር ፡ ታላቅነት ፡ ከሁሉ ፡ ይ
በልጣል ፡፡ ቅድስናው ፡ ግን ፡ ከጽድቁ ፡ ጋራ ፡ ጸጋውም ፡ አ
ላስተማረም ፡ አንድነትም ፡ በእግዚአብሔርና ፡ በሰው ፡ መ
ኻከል ፡ ወደ ፡ ትምርቱ ፡ አልደረሰችም ፡፡ በትምርቱ ፡ የእ
ግዚአብሔር ፡ ምህረት ፡ ከቅድስናው ፡ ተልይታ ፡ ድካም ፡
ትመስላለች ፡፡ እግዚአብሔር ፡ ኃጢአትን ፡ አይጸላም ፡ በኃ
ጢአተኛ ፡ ላይም ፡ አይቈጣም ፡ ሐሳዊን ፡ ነቢዩን ፡ ብቻ ፡ ቢ
ያከብር ፡፡ ብሉይና ፡ አዲስ ፡ መጻሕፍት ፡ ረኵሶ ፡ ቢል ፡ አል
ተቀበላቸውም ፡ የርሱ ፡ አሰት ፡ እንደ ፡ ደገለጽባቸው ፡ ብ
ሎ ፡፡ የሥላሴ ፡ ትምርትስ ፡ ባገሩ ፡ በነበሩ ፡ ክርስቲያን ፡ መ
ኻከል ፡ መልካም ፡ አላስተማሩምና ፡ ጣለው ፡፡ የእግዚአ
ብሔር ፡ ልጅ ፡ የዘላለም ፡ መወለዱ ፡ ከአብ ፡ ባሕሪ ፡ በሰ
ው ፡ መጠን ፡ ብቻ ፡ ፈረደበት ፡ ስድብ ፡ ቈጠረው ፡ እግዚአ
ብሔር ፡ አልተወለደምና ፡ አይወልድም ፡ ቢል ፡፡ ኃጢአት
ም ፡ አልቈጠረምና ፡ ከኃጢአትም ፡ መድኃኒት ፡ አይፈልግ
ም ፡ አለ ፡ በነቢዩም ፡ የሚያምን ፡ ሁሉ ፡ የሥጋው ፡ መመ
ኘት ፡ ሁሉ ፡ በገነት ፡ ለዘወትርም ፡ ይጸግባል ፡፡ እግዚአብ
ሔር ፡ ቢል ፡፡ ያለ ፡ ቅድስና ፡ ማንም ፡ እግዚአብሔርን ፡ አ
ያይም ፡፡ ሥጋና ፡ ደምም ፡ የእግዚአብሔርን ፡ መንግሥት ፡
አይወርስም ፡፡

እንደ ፡ ሀ ፡ ያለች ፡ ትምህርት ፡ የሥጋ ፡ ትምህርት ፡ ሁናለች
ና ፡ ለሰው ፡ ሁለ ፡ ከሥጋ ፡ ተወልድዋልና ፡ ደስ ፡ ታሰኛለች ፡ ስ
ለዚህም ፡ ቶሎ ፡ ተዘረጋች ፡፡ ከዚህም ፡ ጋራ ፡ የጋሻ ፡ ጦር ፡ ኃ

ደል ፡ መጣ ፡ የእግዚአብሔርም ፡ ፍርድ ፡ በተጨለመች ፡ ቤቱ ፡ ላይ ፡፡ በምስርና ፡ በሶርያ ፡ የነበረ ፡ አንድ ፡ ጠባይዕ ፡ ብቻ ፡ በክርስቶስ ፡ እንደለ ፡ ያስተማረ ፡ ከንጉሣቸው ፡ ጋራ ፡ ተጸልተዋልና ፡ ከሙሀመድና ፡ ከወገኑ ፡ ጋራ ፡ ተገናኙ ፡፡ መንግሥትንም ፡ ወደ ፡ መግዛት ፡ ረዱት ፡፡ እንዲህም ፡ የነስቶርያኖች ፡ ወገን ፡፡ እስላሞችም ፡፡ ከሮሜ ፡ መንግሥት ፡ ታላቅ ፡ ክፍልን ፡ ወሰዱ ፡ ባፍሪቃም ፡ የነበረትን ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ በድንገት ፡ ሻረ ፡ ባሕርንም ፡ ተሻግረው ፡ ወደ ፡ እስጳንያ ፡ አለፉ ፡ ወሰዱትም ፡ ወደ ፡ ፍረንኮችም ፡ መንግሥት ፡ ገቡ ፡ የፍርንጆችንም ፡ ሁሉ ፡ መግዛት ፡ ሊወስዱ ፡ ነበረ ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ እግዚአብሔር ፡ ፍረንኮችን ፡ ረደ ፡ በካርል ፡ ማርተል ፡ እጅ ፡ ታላቅ ፡ ወጋት ፡ ሁንዋልና ፡ በጽዋቴ ፡ በርሱም ፡ ካርል ፡ ማርተል ፡ የስላሞችን ፡ አለቃ ፡ ዓብዱ ፡ ረኽማንን ፡ ገደለ ፡ የስላሞችንም ፡ ኃይል ፡ በምዕራብ ፡ አፈረሰ ፡ ባመት ፡ ፯፴፪፡፡

በፈርስና ፡ በህንድ ፡ ምድርም ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ሣይማኖት ፡ ተዘረጋች ፡ በተሳደዱ ፡ በነስቶርያኖች ፡ እጅ ፡፡

ደግሞም ፡ በኑቢያ ፡ የዚያን ፡ ጊዜ ፡ የክርስቲያን ፡ መንግሥት ፡ ሆነች ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ በስላሞች ፡ ፈረሰች ፡፡

ሁለተኛ፡ ምዕራፍ፡

የቤተ፡ ክርስቲያን፡ የሥርዓትዋ፡ ታሪክ፡ በዚህ፡ ዘመን፡፡

፩፡ የቤተ፡ ክርስቲያን፡ መገናኘት፡ ከመንግሥት፡ ጋራ፡፡

በገርማኖች፡ አሕዛብ፡ በዚህ፡ ዘመን፡ ሃይማኖትን፡ በተቀበሉ፡ መኻከል፡ ሥርዓት፡ አልተደረገችምና፡ እርሳቸው፡ ከሮም፡ የወጣችን፡ ሥርዓት፡ ሊቀበሉ፡ ነበሩ፡፡ የፈረንኮችና፡ የሌሎች፡ ገርማኖች፡ ነገሥታት፡ በቤተ፡ ክርስቲያን፡ መግዛት፡ ፈለጉ፡ ከሆኑላቸውም፡ ለቤተ፡ ክርስቲያን፡ እጅግ፡ ክፉ፡ በሆነ፡፡ አንዳንድ፡ ጊዜ፡ የቤተ፡ ክርስቲያንን፡ ገንዘብ፡ ወሰደ፡ ቀሳውስትንና፡ ኤጲስቆጶሳትንም፡ ሲሾሙ፡ ባለሞዋሎቻቸውን፡ ሾሙ፡ ትምርትን፡ ያላወቁትን፡ በኃጢአትም፡ የኖሩትን፡፡ ወይስ፡ የቤተ፡ ክርስቲያንን፡ ሹመት፡ ሼጡ፡ እጅግ፡ ዋጋውን፡ ለሰጠ፡፡ እንዲህም፡ የተሾመ፡ የንጉሥ፡ ሎሌ፡ ሆነ፡ እንደ፡ ንጉሥም፡ ፍርድ፡ ሊያስተምር፡ ነበረ፡ እጅግ፡ ግዜ፡ ከክርስቶስ፡ ፍቃድ፡ የተለየ፡፡ የቤተ፡ ክርስቲያንም፡ ሲኖዶች፡ ከጳጳስ፡ ጋራ፡ ስለዚህ፡ ተጋደሉ፡ በመጋደላቸውም፡ እንዲህ፡ ሆነ፡ መግዛት፡ ሁሉ፡ በጊዜው፡ ለጳጳሳት፡ እንደሆነ፡፡ ያም፡ ደግሞ፡ እጅግ፡ ክፋት፡ ያመጣ፡ በቤተ፡ ክርስቲያን፡ መኻከል፡፡

ሲኖዶስም፡ ሁሉ፡ በዚህ፡ ዘመን፡ አልተሰበሰበችም፡ በንጉሥ፡ ፈቃድ፡ እንጅ፡፡ በርስዋም፡ የተቈረጠ፡ ፈቃድ፡ ሁሉ፡ በንጉሥ፡ ሥልጣን፡ ታወቀ፡፡ በኋላም፡ ሲኖዶች፡ ከመንግሥት፡ ጉባኤዎች፡ ጋራ፡ አንድ፡ ሆኑ፡፡ ያገርም፡ ሹማምትና፡ ታላቆች፡ ባንድ፡ ተሰበሰቡ፡ ከቀሳውስትና፡ ከኤጲስቆጶሳት፡ ጋራ፡ የመንግሥትና፡ የቤተ፡ ክርስቲያንም፡ ምክር፡ ባንድ፡ ተማከሩ፡፡

፪፡፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሥርዓት ፡ በውሥጥዋ ፡፡

በዚህ ፡ ዘመን ፡ የሞናክሮች ፡ ክብር ፡ በዛ ፡፡ በታላቆች ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናትም ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ከቀሳውስታቸው ፡ ጋራ ፡ የመጽ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ኽሮድጋንግ ፡ የሚሉት ፡ ሥርዓት ፡ አደረገላቸው ፡ እንደ ፡ ሞናኮስት ፡ ባንድ ፡ ደፍረ ፡ ዘንድ ፡፡ ይህችም ፡ ሥርዓት ፡ ቃኖን ፡ ተባለች ፡፡

በ፪፤ ሲኖዶችም ፡ ሥርዓት ፡ አደረጉ ፡ ለኤጲስቆጶሳት ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ሁሉ ፡ መንደረን ፡ ሁሉን ፡ ደጉብኝ ፡ ዘንድ ፡ ቀሳውስትንና ፡ ሕዝብን ፡ ይመረምር ፡ ዘንድ ፡ ስለ ፡ ሃይማኖት ፡ ስለ ፡ ትምህርትም ፡ ስለ ፡ አካሔድም ፡፡

በፈረንኮችም ፡ አገር ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ሁሉ ፡ ባገሩ ፡ ሁሉ ፡ በያመት ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ሊያደርግ ፡ ነበር ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡፡

በዚህ ፡ ዘመንም ፡ የሮም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ኃይል ፡ እጅግ ፡ በዛች ፡ በታላቅ ፡ ጎርጎርዩስ ፡፡ እርሱም ፡ የቅዱስ ፡ ጴጥሮስ ፡ በሹመቱ ፡ ተከታይ ፡ ነኝና ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሁሉን ፡ እጠብቅ ፡ ዘንድ ፡ ይገባኛል ፡ አለ ፡፡ የርሱም ፡ ኃይል ፡ ታላቅ ፡ ነበረች ፡ እጅግም ፡ ሆነች ፡ በምግባሩ ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡፡ ከዚህም ፡ ሁሉ ፡ ጋራ ፡ እርሱ ፡ የራሱን ፡ ክብር ፡ እንደደፈልግ ፡ መሰለው ፡፡ ለራሱ ፡ ትሑት ፡ ሁኖ ፡ መሰለ ፡ የሚፈልገውን ፡ ክብር ፡ ለቅዱስ ፡ ጴጥሮስና ፡ ለሹመቱ ፡ ፈለገ ፡ እንጂ ፡ ብሎ ፡፡ የስክንድርያ ፡ ጳጳስ ፡ ኤውሎግዮስ ፡ ጎርጎርዮስን ፡ ያለም ፡ ሁሉ ፡ ጳጳስ ፡ ሲለው ፡ ጎርጎርዮስ ፡ ከለከለው ፡ እንደህ ፡ ሲል ፡፡ እኔ ፡ ማን ፡ እንድሆን ፡ አውቃለሁ ፡ አንተም ፡፡ አንተም ፡ በሹመትህ ፡ ወንድሜ ፡ ነህ ፡፡ በቅድስናህ ፡ ግን ፡ አባቴ ፡ ነህ ፡፡

ከዮሐንስ ፡ ጻዋሚ ፡ ከቀንስታንቲኒያ ፡ ጳጳስ ፡ ጋራ ፡ እጅግ ፡ ተጸላ ፡ ያ ፡ ራሱን ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ኦይኩሜኒኮስ ፡ ብልዋልና ፡፡ ይህም ፡ ክርክር ፡ ያለ ፡ ቅናት ፡ አልነበረም ፡፡

ባመትም ፡ ፮፻፫፤ የሮም ፡ ጳጳስ ፡ ምድራዊ ፡ ሹም ፡ ሆነ ፡ ጲጲን ፡ የሮምን ፡ ምድር ፡ ከሎንጎባርደች ፡ እጅ ፡ በወሰደ ፡ ጊዜ ፡ ለቅዱስ ፡ ጴጥሮስም ፡ በሰጣት ፡ ጊዜ ፡፡ ከዚያም ፡ ዘ

መን ፡ ጀምረው ፡ በቁም ፡ ነገር ፡ አሉ ፡ እለዚያ ፡ ጳጳሳት ፡ እርሳቸው ፡ በጴጥሮስ ፡ ፈንታ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ ራስ ፡ እንደ ሆኑ ፡፡ በሰው ፡ ፍርድም ፡ በታች ፡ እንዳይደ ሉ ፡ መንፈሳዊት ፡ ሥልጣንም ፡ ሁሉ ፡ ከርሳቸው ፡ ዘንድ ፡ እንድትሆን ፡፡

፬ስተኛ ፡ ምዕራፍ ፡፡

ስለ ፡ ክርስቲያን ፡ ሕይወት ፡ ስለ ፡ ክርስቲያንም ፡ ማምለክ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡፡

በዚህ ፡ ዘመን ፡ ሃይማኖትን ፡ በተቀበሉ ፡ በገርማኖች ፡ አሕዛብ ፡ የሃይማኖት ፡ ኃይል ፡ እጅግ ፡ አልተገለጸችም ፡፡ የእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ በጥቂት ፡ ሰዎች ፡ እጅ ፡ ብቻ ፡ ኑር ዋልና ፡ ከሰው ፡ ቃልም ፡ ጋራ ፡ እጅግ ፡ ተደበለቀ ፡፡ በታላ ቅ ፡ ካርልም ፡ ዘመን ፡ ጥቂት ፡ የተሻለ ፡ ሆነ ፡ እርሱ ፡ በዚ ህ ፡ በውነት ፡ ታላቅ ፡ ነበረና ፡ ስለ ፡ ሕዝቡ ፡ እጅግ ፡ አስብ ዋልና ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ነገር ፡ ይማሩ ፡ ዘንድ ፡፡ አያሌ ም ፡ መምህራን ፡ ነበሩለት ፡ እጅግ ፡ የሰሩ ፡ የደከሙም ፡ ስለዚህ ፡ ነገር ፡፡ ከሌላ ፡ ይልቅም ፡ አልኩን ፡፡ አልኩን ፡ ወደ ፡ ከንትርብሪ ፡ ጉባኤ ፡ በጻፈው ፡ መልእክቱ ፡ አላቸ ው ፡፡ የእግዚአብሔር ፡ ዕውቀት ፡ አይገኝም ፡ በመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ እንጅ ፡፡ ዕውር ፡ ግን ፡ ዕውርን ፡ ቢመራ ፡ ሁላታቸው ፡ ወደ ፡ ጉድጓድ ፡ ይወድቃሉ ፡፡ ደሮ ፡ የጠቢባን ፡ ብዛት ፡ የሕ ዝብ ፡ ደህንነት ፡ ነው ፡፡ የመጽሐፍ ፡ ቅዱስን ፡ መምህራን ፡ ውሰዱላችሁ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ እንዳያልቅባችሁ ፡ የ ሕዝብም ፡ መሮች ፡ እንደይጉድሉ ፡ የውነትም ፡ ምንጭ ፡ እ ንደይደርቅ ፡፡ በማይንዝም ፡ በተሰበሰበች ፡ ሲኖዶስ ፡ ሥርዓ ትን ፡ አደረጉ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ወይስ ፡ ቄስ ፡ ወይስ ፡ ሌላ ፡ ቢሆ ን ፡ በየእሁድ ፡ በየበዓልም ፡ ለሕዝቡ ፡ ይሰብክ ፡ ዘንድ ፡ ሰ ው ፡ ሁሉ ፡ እንዲያስታውሉት ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ በጎ ፡ ቀሳውስ ት ፡ ጥቂት ፡ ነበሩ ፡ የተማሩ ፡ ማስተማርም ፡ የተቻላቸው ፡፡

በዚያ ፡ ጊዜም ፡ ስብከት ፡ ባገር ፡ ቋንቋ ፡ ሁኖ ፡ ጸሎትና ፡ ዝማሬ ፡ በላቲን ፡ ቋንቋ ፡ ነበረ ፡፡ መዝመርንም ፡ በፍረን ኮች ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ እጅግ ፡ ተማሩ ፡፡ ቆንስታን ቲኖስ ፡ ቆጵሮኒሞስም ፡ ለጲጲን ፡ ለንጉሥ ፡ ኦርጋኖንን ፡ ለ ሙሲካ ፡ ሰድዋልና ፡ ዝማሬ ፡ በኦርጋኖን ፡ ተደረገ ፡ ማም ለክም ፡ በርሱ ፡ እጅግ ፡ ያማረ ፡ ሆነ ፡፡

የሳተችም ፡ ሃይማኖት ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ እጅግ ፡ በዛች ፡

ሰው ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ቃል ፡ ሳያውቅ ፡ ሳይመረምርም ፡ መታመኑን ፡ በፍጥረት ፡ አድርጓልና ። በእግዚአብሔር ም ፡ ያላመኑ ፡ ድንቅን ፡ ታአምራትን ፡ ሳያዩ ፡ ብዙ ፡ ነበ ሩ ። ስለዚህም ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ ተሳቱ ፡ ድንቅን ፡ ማየት ፡ ሲ ፈልጉ ፡ ሐሰተኛ ፡ ድንቅን ፡ አዩ ፡ በወንጌልም ፡ የተገኘው ን ፡ ድንቅ ፡ አላሰቡም ፡ ከኃጢአት ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ መለወጥ ፡ አልሆነላቸውምና ።

እንደዚህም ፡ በምግባር ፡ መታመን ፡ በዛ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ እርሱም ፡ የሥጋ ፡ ስራ ፡ ማድረግ ፡ ነው ፡ የማይጠቅም ፡ ሰ ው ፡ በበጎ ፡ ልብ ፡ ባያደርገው ፡ እንደ ፡ ምጽዋት ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ መስጠት ። ወደ ፡ የረሳሌምም ፡ ወደ ፡ ሮም ያም ፡ ወደ ፡ ሌላም ፡ ቅድስት ፡ ወደ ፡ ተባለች ፡ አገር ፡ መሔ ድ ። እጅግ ፡ ሰዎች ፡ ከቀሳውስትና ፡ ከሕዝብ ፡ ይህነን ፡ ሲ ያደርጉ ፡ በእግዚአብሔር ፡ እንደ ፡ ተጸደቁ ፡ ያመኑ ፡ ሕያው ትን ፡ ሃይማኖት ፡ በክርስቶስ ፡ አያውቁም ፡ ነበሩና ።

ቅዱሳንንና ፡ ማርያም ፡ ድንግልን ፡ ማክበር ፡ በዚህ ፡ ዘ መን ፡ በዝቶ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የጣዖታት ፡ ማምለክ ፡ ተነሣ ። ጥቂት ፡ ሰዎች ፡ ብቻ ፡ ተገኙ ፡ ሌላ ፡ ነገር ፡ ያሰቡ ፡ ልባቸውንም ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ብቻ ፡ ያኖሩ ። ባሕር ያቸውም ፡ ወትሮ ፡ በኃጢአት ፡ ሲኖር ፡ መከራ ፡ በመጣ ፡ ጊ ዜ ፡ ወደ ፡ ቅዱሳን ፡ ጸሩ ፡ ወደ ፡ መቃብራቸውም ፡ ሔደ ፡ ለሥእላቸውም ፡ ሰገደ ።

በዚህ ፡ ዘመንም ፡ አያሌን ፡ አደሮችን ፡ በዓላት ፡ ቀደ ሱ ። እርሳቸውም ፡ ፩፤ የማርያም ፡ በዓላት ፡ የመንጻት ዋ ፡ በዓልና ፡ የዐርገትዋ ፡ በዓል ። ደግሞም ፡ የክርስቶስ ፡ ግዝረት ፡ በዓል ፡ ፳፤ ቀን ፡ ከልደቱ ፡ በኋላ ፡ በሮምም ፡ ያመ ት ፡ መጀመርያ ። ደግሞም ፡ የቅዱስ ፡ ሚካኤል ። ደግሞ ም ፡ የጴጥሮስና ፡ የጳውሎስ ፡ የሞታቸው ፡ በዓል ፡ የዮሐ ንስ ፡ ምጥመቅም ፡ የልደቱ ፡ በዓል ። ያንድርያስም ፡ የርሚ ግዩስም ፡ የማርቲኑስም ፡ በዓላት ። ለልዩ ፡ ልዩ ፡ ቅዱሳን ም ፡ በየሞቱበት ፡ አገር ፡ በዓል ፡ አደረጉላቸው ። አንድ ፡ በዓልም ፡ አደረጉ ፡ ለቅዱሳን ፡ ሁሉ ፡ ፩፤ ሳምንት ፡ ከጰራቅ ሌጦስ ፡ በዓል ፡ በኋላ ።

ስለ ፡ ቍርባንም ፡ መሥጢር ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ በምዕራ ብ ፡ ያች ፡ ትምህርት ፡ ጸናች ፡ ቍርባን ፡ መሥዋዕት ፡ እን ደ ሆነ ፡ የክርስቶስ ፡ሞትና ፡ መሥዋዕቱ ፡ በመስቀል ፡ በቄ ስ ፡ እጅ ፡ የሚደገምበት ፡፡ እንደ ህም ፡ የወንጌል ፡ ትምህ ርት ፡ ስለ ፡ቍርባን ፡ በዝታ ፡ ተጕደች ፡፡ ቍርባንንም ፡ ስለ ፡ ሙታን ፡ ሠዉ ፡ በዚህ ፡ ዓለም ፡ በውነተኛ ፡ ሃይማኖት ፡ በ ክርስቶስ ፡ ከገሃናም ፡ እሳት ፡ ያልሸሹ ፡ ከሞታቸው ፡ በኋ ላ ፡ በቄስ ፡ ኃይል ፡ በመሥዋዕቱም ፡ ከዚያ ፡ እሳት ፡ ያወ ጡ ፡ ዘንድ ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ሲል ፡ ያ ፡ እሳት ፡ እንደይ ጠፋ ፡፡ በዚህ ፡ በሰው ፡ ከንቱ ፡ ትምህርትና ፡ ማድረግ ፡ የ ክርስቶስ ፡ የዘላለም ፡ ቃሉ ፡ ባገልጋዮቹ ፡ ተሸረ ፡ እርሱ ፡ ሲል ፡፡ ሁለተኛ ፡ ያልተወለደ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ የእግዚአብሔ ርን ፡ መንግሥት ፡ እንደያይ ፡፡ ያባቱንም ፡ የእግዚአብሔር ን ፡ ፈቃድ ፡ የማያደርግ ፡ ክርስቶስ ፡ በፍርድ ፡ ቀን ፡ የርሱ ፡ ገንዘብ ፡ ሁኖ ፡ እንደያውቀው ፡፡ በክርስቶስ ፡ ቃልም ፡ የተ ጨነቀ ፡ መንገድ ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡ የሚወስድ ፡ ሰፊ ፡ ሆነ ፡፡ የ ዚያን ፡ ጊዜም ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ በዕድሜያቸው ፡ ሁሉ ፡ ል ባቸውን ፡ ላለምና ፡ ለሰይጣን ፡ ይሰጡ ፡ የነበረ ፡ በሞቱ ፡ ጊዜ ፡ ከብታቸውን ፡ ለቄስ ፡ ለሰማይ ፡ ሸያጭ ፡ ሰጡት ፡ መ ግባትን ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡ የገዙበት ፡ ሲመስላቸው ፡፡

የቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ተ ግ ሣ ጽ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ከፋ ች ፡፡ ለተገዘቱ ፡ ሰዎች ፡ የተደረገ ፡ ንስሐ ፡ የልብ ፡ መመለስ ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ አልነበረም ፡ ጾምና ፡ ምጽዋት ፡ እን ጂ ፡፡ እርሱ ፡ ጽድቅ ፡ ሁኖ ፡ ተቈጥርዋልና ፡፡ በፍርዳቸው ም ፡ ልማድ ፡ ነበረና ፡ የበደለ ፡ ሰው ፡ የሰረቀ ፡ ወይስ ፡ የገ ደለ ፡ በመበደሉ ፡ ፈንታ ፡ ወርቅ ፡ ሲሰጥ ፡ ተፈታ ፡፡ ይህ ፡ ል ማድ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ገብቶ ፡ ሰው ፡ ከመገዘቱ ፡ ፍት ሐትን ፡ በወርቅ ፡ ገዛ ፡፡ ይህነን ፡ ትምርት ፡ ግን ፡ የዚያን ፡ ጊ ዜ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ገና ፡ አልተቀበሉም ፡ አያሌ ፡ ሲኖዶች ፡ ገሠጹት ፡ እንጂ ፡ ከለከሉትም ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ብዙ ፡ ነበረ ፡ ከቀሳውስትና፡ ከሕዝብ ፡ በዚህ ፡ ስሕተት ፡ የኖረ ፡ በሚመ ጣም ፡ ዘመን ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ይህነን ፡ ስሕተት ፡ በግል ጽ ፡ ተቀበለችው ፡ እንደ ፡ እውነት ፡ ትእዛዝም ፡ አደረ ገቸው ፡፡

አራተኛ ፡ ምዕራፍ ፡፡

የክርስቲያን ፡ ትምህርት ፡ ታሪክ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡፡

፩፡ በምዕራብ ፡፡

አንድ ፡ ከታላቆች ፡ መምህራን ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ታላቅ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ የሮም ፡ ጳጳስ ፡ ነበረ ፡፡ እርሱም ፡ በሮም ፡ ተወለደ ፡ ባመት ፡ ፭፻፵፡ ወይስ ፡ ፭፻፶፡ ከታላቅ ፡ ዘመድም ፡ ነበረ ፡ አያሌ ፡ አመትም ፡ ከቄሣር ፡ የተሾመ ፡ ሆነ ፡ በሮም ፡ ላይ ፡፡ ዕድሜው ፡ ግን ፡ ፴፡ አምት ፡ ሲሆን ፡ ሞናክሴ ፡ ሆነ ፡ ፯፡ ገዳሞችንም ፡ ተከለ ፡ ባንዲቱም ፡ እርሱ ፡ ገባ ፡ በኋላም ፡ መምህርዋ ፡ ሆነ ፡፡ ጳጳስ ፡ ጰላግዩስ ፡ ግን ፡ ከገዳም ፡ ወስዶት ፡ ዲያቆኑ ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ ቀደሰው ፡፡ በኋላም ፡ መለክተኛውን ፡ አደረገው ፡ ወደ ፡ ቆንስታንቲኒያ ፡ በቄሣር ፡ ዘንድ ፡ ሊኖር ፡ በርሱ ፡ ፈንታ ፡፡ ጰላግዩስም ፡ ባመት ፡ ፭፻፹፱፡ በሞተ ፡ ጊዜ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ በርሱ ፡ ስፍራ ፡ ጳጳስ ፡ ሆነ ፡፡ ከዚያም ፡ ጀምር ፡ እጅግ ፡ ሰራ ፡ ስለ ፡ ትምህርትና ፡ ስለ ፡ ሥርዓት ፡ ከሁሉም ፡ ይልቅ ፡ ስብከትን ፡ ወደደ ፡፡ ይህ ፡ የቄስና ፡ የኤጲስቆጶስ ፡ ተላቅ ፡ ተግባር ፡ ሁኖ ፡ ቈጠረው ፡ በግልጽ ፡ በስብከት ፡ ጉባኤን ፡ ያስተምር ፡ ዘንድ ፡ ሰውንም ፡ ሁሉን ፡ ለብቻው ፡ በመጫወት ፡ ይመክር ፡ ዘንድ ፡፡ መጽሐፍን ፡ ጻፈ ፡ ለክህነት ፡ ሁሉ ፡ የጠባቂ ፡ ቃኖን ፡ የተባለ ፡፡ በርሱም ፡ ይናገራል ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጠባቂ ፡ ሁሉ ፡ ያውቅ ፡ ዘንድ ፡ ስለሚገባው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡፡

የጎርጎርዮስ ፡ ትምርት ፡ ያውጉስቲኑስን ፡ ትምርት ፡ መሰለች ፡ ካውጉስቲኑስ ፡ መጻሕፍት ፡ ይቀዳ ፡ ነበረና ፡፡ ጎርጎርዮስ ፡ ባመት ፡ ፮፻፬፡ ሞተ ፡፡

ሌላ ፡ ታላቅ ፡ መምህርም ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ኢሲዶሩስ ፡ ከሴቪልያ ፡ ነበረ ፡ እጅግ ፡ መጻሕፍትን ፡ የጻፈ ፡፡ እርሱ ፡ ደግሞ ፡ ያውጉስቲኑስን ፡ ትምህርት ፡ ተከተለ ፡፡

በእንግልጣርና ፡ በኢርላንድ ፡ የመጽሐፍ ፡ መውደድ ፡ ታላቅ ፡ ነበረ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡፡ አንድ ፡ ታላቅ ፡ መምህር ፡ በ

እንግሊጣር ፡ ቤደ ፡ ነበረ ፡ ባመት ፡ ፯፻፫ ፡ የተወለደ ፡ ባመትም ፡ ፯፻፴፭ ፡ የሞተ ፡፡ እርሱም ፡ ሞተ ፡ በምስጋና ፡ሲዘምር ፡፡ ምስጋና ፡ ይሁን ፡ ለአብና ፡ ለልጅ ፡ ለመንፈስ ፡ ቅዱስም ፡፡

ቤደም ፡ በሞተ ፡ አመት ፡ ፯፻፴፭ ፡ ከርሱ ፡ የሚበልጥ ፡ መምህር ፡ ተወለደ ፡ እርሱም ፡ አልኩን ፡፡ ቄሣር ፡ ካርል ፡ በመንግሥቱ ፡ ሁሉ ፡ የመምህራንን ፡ አለማውቅ ፡ ሊሽር ፡ ዕውቀትንም ፡ ሊያበዛ ፡ ፈለገ ፡፡ ስለዚህም ፡ አዋቆች ፡ መምህራኑን ፡ ወደርሱ ፡ ሰበሰበ ፡ በርሳቸውም ፡ መኻከል ፡ አልኩን ፡ በለጠ ፡፡ ካርልም ፡ ባለቤቱ ፡ ከርሱ ፡ ተማረ ፡፡ በክርስቶስም ፡ እጅግ ፡ የተወደድህ ፡ መምህሬ ፡ አለው ፡፡ አልኩንም ፡ እጅግ ፡ ከሰራ ፡ በኋላ ፡ ስለ ፡ ትምህርት ፡ ስለ ፡ ማስተማርም ፡ ባመት ፡ ፰፻፬ ፡ ሞተ ፡ በጰራቅሊጦስ ፡ በዓል ፡፡

በዚህ ፡ ዘመንም ፡ ክርክር ፡ ተነሣ ፡ በስጳንያ ፡ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡፡ ይህም ፡ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ መለኮት ፡ ነበረ ፡፡ ፪ ፡ መምህራን ፡ ነበሩ ፡ በስጳንያ ፡ የቶሌደ ፡ ሜትሮጶሊታን ፡ ኤሊጳንዱስ ፡ የቆባለ ፡ የውርጌሊስ ፡ ኤጲስቆጶስም ፡ ፌሊክስ ፡ የሚሉት ፡ እንዲህ ፡ ያሉ ፡፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ በሰውነቱ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ እንዲሆን ፡ በመቀበል ፡ ነው ፡ በመወለድ ፡ አይደለም ፡፡ በመለኮቱ ፡ ግን ፡ የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ ነው ፡ በዘላለም ፡ መወለዱ ፡ ከአብ ፡ ባሕሪ ፡፡ እንዲህም ፡ ክርስቶስ ፡ በመለኮቱ ፡ የእግዚአብሔር ፡ የባሕሪ ፡ ልጅ ፡ ሁኖ ፡ በሰውነቱም ፡ የጸጋ ፡ ልጅ ፡ አስተማሩ ፡፡

ከዚህ ፡ ትምርትም ፡ ጋራ ፡ የቴዎድሮስን ፡ ትምርት ፡ ከመሰለች ፡ ከስላሞችም ፡ ጋራ ፡ በመጋደል ፡ ከተነሣች ፡ ፪ ፡ ሰዎች ፡ ተከራከሩ ፡ በስጳንያ ፡፡ አንድ ፡ ቄስ ፡ ቤያቱስ ፡ የሚሉት ፡ አንድም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ኤቴርዩስ ፡ የሚሉት ፡፡

የፌሊክስ ፡ ትምህርትም ፡ ተወገዘች ፡ ፌሊክስም ፡ አዝና ፡ ካደ ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ ክደቱን ፡ ደገሞ ፡ ሻረ ፡፡ ከዚያም ፡ ወዲያ ፡ አልኩን ፡ በአኽን ፡ በተሰበሰበች ፡ ሲኖደስ ፡ በግል

ጽ ፡ ከፌሊክስ ፡ ጋራ ፡ ተምዋገተ ፡፡ ፌሊክስም ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ትምርት ፡ ተቀበለ ፡ በአንድነታቸውም ፡ ኖረ ፡፡

፪፤ በምሥራቅ ፡ በነበረች ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡፡

ካመት ፡ ፯፻፶፤ በኋላ ፡ ዮሐንስ ፡ የደመስቆ ፡ሞናክሴ ፡ መጽሐፍን ፡ ጻፈ ፡ የኦርቶደክሳዊት ፡ ሃይማኖት ፡ ትምህርት ፡ የተባለ ፡፡ በርሱም ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ትምርት ፡ ከታላቆች ፡ መምህራን ፡ ተለቀመች ፡፡

የምሥራቅ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ትምህርትዋ ፡ እጅግ ፡ አስተማርዋተ ፡ በገደሞች ፡፡ የአርዮስፋጎስ ፡ የሚሉት ፡ የ ደዮናስዮስን ፡ መጻሕፍት ፡ ካራት ፡ መቶ ፡ አመት ፡ በኋላ ፡ የተጻፉ ፡ እጅግ ፡ ተማሩ ፡ ያንድ ፡ ጠባይዕ ፡ ወገንም ፡ ምስክር ፡ ሁነው ፡ ቍጠርዋቸው ፡ ጸላቶቻቸው ፡ ግን ፡ አል ተቀበልዋቸውም ፡ አታናስዮስና ፡ ቄርሎስ ፡ እለዚያን ፡ መጻሕፍት ፡ በየዘመናቸው ፡ አላወቁምና ፡ በኋላቸው ፡ ተጻፉ ፡፡

አንድ ፡ እጅግ ፡ የተማረ ፡ ሰው ፡ ባለ ፡ ማሰብም ፡ መክሲሙስ ፡ ነበረ ፡ ከ፮፻፶፤ አመት ፡ በኋላ ፡ የነበረ ፡ በፊትም ፡ የቁሣር ፡ መጀመርያ ፡ ጻፌ ፡ በኋላም ፡ሞናክሴ ፡ የሆነ ፡ የኒሳም ፡ ጎርጎርዮስ ፡ ያሰተኛ ፡ ደዮናስዮስም ፡ መጻሕፍት ፡ ከሌላ ፡ ይልቅ ፡ የተማረ ፡፡

ሁለት ፡ ታላቅ ፡ ክርክሮች ፡ ነበሩ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ በምሥራቅ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡፡ አንድ ፡ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ ፊቃድ ፡ ሁለተኛም ፡ ሥእልን ፡ ስለ ፡ ማክበር ፡፡

ቁሣር ፡ ሄራቅልዮስ ፡ ከፋርስ ፡ ጋራ ፡ በወጋ ፡ ጊዜ ፡ ከብዙ ፡ መምህራን ፡ ጋራ ፡ ተገናኘ ፡ አንድ ፡ ጠባይዕ ፡ ያስተማሩት ፡ በክርስቶስ ፡፡ ከርሳቸውም ፡ ጋራ ፡ ሲከራከር ፡ አሰበ ፡ ስለ ዚህ ፡ ያለ ፡ ክርክር ፡ ሁሉ ፡ ምናልባት ፡ እንዲጨርስ ፡ መምህራን ፡ ቢያስተምሩ ፡ አንዲት ፡ ኃይል ፡ እንዳለ ፡ በክርስቶስ ፡ በመለኮቱና ፡ በሰውነቱ ፡ አንድ ፡ የሆነች ፡፡ የቍንስታንቲኒያን ፡ ጳትርያርክ ፡ ሰርግዩስን ፡ ስለዚህ ፡ በጠየቀ ፡ ጊዜ ፡ ያ ፡ ደግሞ ፡ ይህ ፡ መልካም ፡ እንዲሆን ፡ መሰለው ፡ ስለ ዚህም ፡ ሄራክልዩስ ፡ በማሰቡ ፡ ጸና ፡፡ አንድ ፡ ኤጲስቆጶስ

ም ፡ ቂሮስ ፡ ከፋሲስ ፡ እርሱ ፡ ደግሞ ፡ ይህነን ፡ ነገር ፡ ሲቀበል ፡ የስክንድርያ ፡ ጳትርያርክ ፡ ሆነ ፡ ባመት ፡ ፯፻፲፡፡ በርሱም ፡ ስራ ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ በምስር ፡ ያንድ ፡ ጠባይዕ ፡ በክርስቶስ ፡ ያስተማሩ ፡ ከቀረኾ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጋራ ፡ አንድነት ፡ አደረጉ ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ሶፍሮንዮስ ፡ የየሩሳሌም ፡ ጳትርያርክ ፡ ወደ ፡ እስክንድርያ ፡ መጥቶ ፡ የ፪፡ ጠባያትንም ፡ ትምርት ፡ አጽንቶ ፡ ባደስ ፡ ትምርት ፡ ተከራከረ ፡፡ ሰርግዩስ ፡ ግን ፡ ሁለታቸውን ፡ ዝምን ፡ ማለት ፡ መከራቸው ፡፡ ሰርግዩስም ፡ ከሮም ፡ ጳጳስ ፡ ጋራ ፡ በዚህ ፡ ነገር ፡ አንድነት ፡ አደረገ ፡፡ እሌህም ፡ ፪፡ ወደደ ፡ ሰው ፡ ያስተምር ፡ ዘንድ ፡ አንድ ፡ ክርስቶስ ፡ በ፪፡ ጠባያቱ ፡ መጠን ፡ ያምላካዊንና ፡ የሰውን ፡ ስራ ፡ እንዲያደርግ ፡፡ በኋላም ፡ ቄሣር ፡ ትእዛዝን ፡ ሰጠ ፡ የካይማኖት ፡ ትምርት ፡ የተባለ ፡ በርሱም ፡ ሰውን ፡ ሁሉን ፡ ስለ ፡ አንድም ፡ ስለ ፡ ሁለትም ፡ ኃይል ፡ ከመናገር ፡ ከለከለ ፡፡ አሁንም ፡ ፪፡ ሰዎች ፡ መምህራን ፡ እጅግ ፡ ተጋደሉ ፡ ስለ ፡ ኢያትምህርታቸው ፡ አንድም ፡ መክሲሙስ ፡ ስለ ፡ ፪፡ ኃይልና ፡ ፈቃድ ፡ በክርስቶስ ፡ ቴዎደሮስም፡ ከፍራን ፡ ስለ ፡ ፩፡ ኃይልና ፡ ፈቃድ ፡፡

ቴዎደሮስም ፡ እንደህ ፡ አለ ፡፡ በክርስቶስ ፡ ሁሉን ፡ የፈቀደ ፡ ፈቃድ ፡ ያምላክ ፡ የቃል ፡ ፈቃድ ፡ ነበረ ፡ እርሱም ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ለወትሮ ፡ የሰውን ፡ ጠባይዕ ፡ የተቀበለ ፡ ሰውም ፡ የሆነ ፡፡ መክሲሙስ ፡ ግን ፡ አለ ፡፡ ክርስቶስ ፡ እኛን ፡ ለማደን ፡ በሰውነቱ ፡ ሁለንትና ፡ እንደኛ ፡ ሆነ ፡ አንዳች ፡ ሳይቀር ፡፡ የኛን ፡ ፈቃድ ፡ የኛንም ፡ ኃይል ፡ ተቀበለ ፡ ከኃጢአት ፡ በቀር ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ እንደለ ፡፡ ባካሉ ፡ አንድነት ፡ የሚሰራ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ነው ፡ ብሎ ፡፡ ከሆኖርዩስም ፡ በኋላ ፡ የተከተሉ ፡ የሮም ፡ ጳጳሳት ፡ እንደ ፡ መክሲሙስ ፡ አሉ ፡፡ እንዲሁም ፡ ያፍሪቃ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡፡

ባመትም ፡ ፯፻፳፫፡ ቄሣር ፡ ቆንስታንስ ፡ ሁለተኛ ፡ ትእዛዝ ፡ ስለዚህ ፡ ክርክር ፡ ሰጠ ፡ የካይማኖት ፡ ምሳሌ ፡ የሚለው ፡፡ በርሱም ፡ ክርክር ፡ ሁሉ ፡ ስለዚህ ፡ ነገር ፡ ተከለከለ ፡

የሚከራከርበትም ፡ ሁሉ ፡ ሹመቱ ፡ ይቅር ፡ ዘንድ ፡ ተቀየ
መበት ። ደግ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ዐርቅና ፡ ሰላም ፡ በሰ
ው ፡ ኃይል ፡ አይደረግም ፡ በእግዚአብሔር ፡ መንፈስ ፡ ብ
ቻ ፡ እንጂ ። የሮም ፡ ጳጳስ ፡ ማርቲኑስ ፡ የ፪ ፈቃድን ፡ ት
ምህርት ፡ ያስተማሩ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንንም ፡ ሁሉን ፡ ሊ
ጠብቅ ፡ ብሎ ፡ በሮም ፡ ሲኖዶስን ፡ ሰበሰበ ፡ ፳ ቀኖናች ፡ የ
ተደረጉባት ፡ በጸሎቶቹ ፡ ላይ ፡ ያንድ ፡ ፈቃድንም ፡ ትምህ
ርት ፡ ያስተማሩ ፡ በዚህ ፡ ተወገዙ ። ይህነንም ፡ ነገር ፡ ማር
ቲኑስ ፡ ለቈንስታንስ ፡ ሰደደ ። የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ማርቲኑ
ስ ፡ ወደጅነት ፡ እንደደረገ ፡ ካንድ ፡ ዓመፀኛ ፡ ጋራ ፡ አሉ ።
ስለዚህም ፡ ታሞ ፡ ሲሆን ፡ ታሠረ ፡ ወደ ፡ ናክሶስ ፡ ደሴት
ም ፡ ወሰዱት ፡ እጅግ ፡ ግፍም ፡ አደረጉበት ። በኋላም ፡ ወ
ደ ፡ ቈንስታንቲኒያ ፡ ወሰዱት ፡ በግፍም ፡ ከፈረዱበት ፡ በኋ
ላ ፡ ወደ ፡ ኬርሶን ፡ በሞስቆው ፡ ምድር ፡ ነተቱት ፡ ከዚያ
ም ፡ እጅግ ፡ መከራ ፡ በትዕግሥት ፡ ከተቀበለ ፡ በኋላ ፡ ሞ
ተ ። መክሲሙስን ፡ ደግሞ ፡ አሠሩት ፡ ወደ ፡ ቈንስታንቲኒ
ያም ፡ ወሰዱት ፡ ከዚያም ፡ ትምህርቱን ፡ ሳይለውጥ ፡ ወ
ደ ፡ ቢዚያ ፡ በትሬክያ ፡ ወሰዱት ፡ ባመትም ፡ ፮፻፷፪ መልሰ
ው ፡ ወደ ፡ ቈንስታንቲኒያ ፡ ጕተቱት ፡ እጅግ ፡ መከራም ፡
ጨመሩበት ፡ በርሱም ፡ ሞተ ።

አሁንም ፡ በግድ ፡ አንድነት ፡ አልሆነችም ፡ መለየት ፡ እን
ጅ ። ከአደፋደቱስ ፡ ጀምሮ ፡ የሮም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያ
ን ፡ ተለየች ፡ ከምሥራቅ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ። ስለዚ
ህም ፡ ቈንስታንቲኖስ ፡ ጶጎናቶስ ፡ ቄሣር ፡ ሲኖዶስን ፡ ኦይኩ
ሜኒኬን ፡ ሰበሰበ ፡ በቈንስታንቲኒያ ፡ በርስዋም ፡ የ፪ ፈ
ቃድ ፡ ትምህርት ፡ አሸነፈች ። በ፪ በተከተልዋትም ፡ ሲኖ
ዶች ፡ ጸናች ።

ባመት ፡ ፯፻፲፩ ግን ፡ አንድ ፡ ዓመፀኛ ፡ ፊሊጲኮስ ፡ ሁለተ
ኛውን ፡ ዩስቲኒያኑስን ፡ ገድሎት ፡ መንግሥትን ፡ ወሰደ ።
እርሱም ፡ ፩ ፈቃድ ፡ በክርስቶስ ፡ አምኖ ፡ እልያ ፡ ሲኖደ
ች ፡ ያጸንዋትን ፡ ትምህርት ፡ አፈረሰ ። እርሱ ፡ ግን ፡ ፪ አ
መት ፡ ብቻ ፡ ከነገሠ ፡ በኋላ ፡ ሁለተኛ ፡ አናስታስዮስ ፡ ተከ
ተለው ፡ የርሱንም ፡ ስራ ፡ ገለበጠ ።

እንደሁም ፡ ደች ፡ ትምህርት ፡ በኦርቶደክሳውያን ፡ መ ኳከል ፡ በሮም ፡ መንግሥት ፡ ጠፍቶ ፡ ታናሽ ፡ ሕዝብ ፡ በል ባናስ ፡ ተራራ ፡ የኖረ ፡ ተቀበሉት ፡ ማረን ፡ ከተባለ ፡ ሞና ክኔ ፡፡ እርሳቸውም ፡ እስካሁን ፡ ድረስ ፡ የማረን ፡ ወገ ን ፡ ይባላሉ ፡፡

ሥኤልን ፡ ስለ ፡ ማክበር ፡ የሆነ ፡ ክርክር ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡፡ ለሥኤሎች ፡ የሆነ ፡ ክብር ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ከ ሌላ ፡ ይልቅ ፡ በምሥራቅ ፡ በዛ ፡ ማክበራቸው ፡ ለማምለ ክ ፡ እስኪሆን ፡ ድረስ ፡፡ ስለዚህም ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ እጅ ግ ፡ ታላቅ ፡ ፀብ ፡ ሆነ ፡ ነገሥታትም ፡ እጅግ ፡ ግድ ፡ አደረጉ ፡ ሕዝብን ፡ እንደ ፡ ፈቃደቸው ፡ እግዚአብሔርን ፡ ወደ ፡ ማ ምለክ ፡ ያገደ ፡ ዘንድ ፡፡ እንደህ ፡ ሌዎን ፡ ኢሳውሪኮስ ፡ ቄ ሣር ፡ ጀመረ ፡ ሥኤልን ፡ አምሳልንም ፡ ይከለክል ፡ ዘንድ ፡ ያለ ፡ ፍቅር ፡ ያለ ፡ ጥበብም ፡፡ ክርስቲያን ፡ የተባሉ ፡ ብዛ ትም ፡ በውነት ፡ ሥኤልን ፡ እንደ ፡ አማልክትን ፡ አከበረ ፡ ለእግዚአብሔርም ፡ ብቻ ፡ የተገባውን ፡ ማገልገል ፡ ለሥኤ ል ፡ አደረጉ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ብዙ ፡ ነበረ ፡ ሥኤልን ፡ ሲያዩ ፡ ክ ርስቶስን ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ምሳሌ ፡ ያሰቡት ፡፡ እርሳቸ ውም ፡ እጅግ ፡ ተሰናከሉ ፡ ሥኤላቸው ፡ ሲፈርስ ፡፡ ያም ፡ ማፍረስ ፡ እጅግ ፡ ጊዜ ፡ በሰው ፡ እጅ ፡ ሆነ ፡ እግዚአብሔር ን ፡ ያላመለኩ ፡ ወደስ ፡ በሥኤል ፡ ወደስ ፡ ያለ ፡ ሥኤል ፡፡ ሌ ዎን ፡ ፲፮ ዓመት ፡ በሥኤል ፡ ላይ ፡ ከሰራ ፡ በኋላ ፡ ሞተ ፡ ቆንስታንቲኖስ ፡ ቆጵሮኒሙስም ፡ ልጁ ፡ እርሱም ፡ ደ ግሞ ፡ የሥኤል ፡ ጸላት ፡ የነበረ ፡ ተከተለው ፡ ባመት ፡ ፯፻፴፩፡፡ ዘመዱም ፡ አርታባስደስ ፡ ተነሥቶበት ፡ መንግሥ ቱን ፡ ወሰደ ፡ ሥኤልንም ፡ ማክበር ፡ መለሰ ፡፡ ቆንስታንቲ ኖስ ፡ ግን ፡ ፯፻፴፬ አሸነፈው ፡ ሥኤልንም ፡ በጣም ፡ ከመን ግሥቱ ፡ ሁሉ ፡ ያጠፋ ፡ ዘንድ ፡ ፈቀደ ፡ ስለዚህም ፡ ባመት ፡ ፯፻፵፬ ሲኖደስን ፡ ኦይኩሜኒኬን ፡ ሰበሰበ ፡ ፫፻፴፰ ኤጲስቆ ጶሳት ፡ የተሰበሰቡባት ፡ እርሳቸውም ፡ ሥኤልን ፡ እንደ ፡ ጣዖትን ፡ የወገዙት ፡፡ ከዚያም ፡ ወዲያ ፡ እጅግ ፡ አበደ ፡ በሥኤል ፡ ላይ ፡ ወንድሞቻቸውንም ፡ በደሉ ፡፡ ከርሳቸው

ም ፡ ከሥኦል ፡ ያልተሰናበቱ ፡ ወደ ፡ ግዞት ፡ ጨመሯ ፡ ገደል ዋቸውም ፡፡ ከሌህም ፡ ብዙ ፡ ሞናክሶች ፡ ነበሩ ፡፡

ቆንስታንቲኖስ ፡ ቆጵሮኒሞስም ፡ ፴፤ አመት ፡ ግድ ፡ ካደረገ ፡ በኋላ ፡ በሥኦል ፡ ላይ ፡ ልጁ ፡ አራተኛ ፡ ሌዎን ፡ ተከተለው ፡ በመንግሥቱ ፡ ባመት ፡ ፯፸፭፡፡ እርሱም ፡ አንዲት ፡ ሴትን ፡ ካቴና ፡ ስምዋን ፡ ኢሬኔ ፡ የሚሉት ፡ አገባት ፡፡ እርስዋም ፡ ሥኦልን ፡ በማምለክ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ከመታዘዝ ፡ እንደ ፡ ተፈታች ፡ መስልዋታልና ፡ ሥኦልን ፡ እጅግ ፡ አከበረች ፡፡ ሌዎንም ፡ የሥኦል ፡ ጸላት ፡ ነበረ ፡ እንደ ፡ አባቱ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ብርቱ ፡ አልነበረም ፡ እንደርሱ ፡፡ ስለዚህም ፡ ኢሬኔ ፡ እጅግ ፡ ተቻለች ፡ ሥኦልን ፡ ለመመለስ ፡ ታደርግ ፡ ዘንድ ፡፡ ባመትም ፡ ፯፹፡፡ ሌዎን ፡ በሞተ ፡ ጊዜ ፡ ልጁ ፡ ቆንስታንቲኖስ ፡ ጶርፊሮጌኒቶስ ፡ ሕፃን ፡ ሁኖ ፡ ተከተለው ፡ በሕፃንነቱም ፡ ኢሬኔ ፡ ነገሠች ፡ በርሱ ፡ ፈንታ ፡፡ እርስዋም ፡ አሁን ፡ በትንኰል ፡ ሰራች ፡ ፈቃድዋን ፡ ትፈጽም ፡ ዘንድ ፡፡ ሞናኰስትን ፡ አከበረች ፡ እርሳቸው ፡ ሁሉ ፡ የሥኦል ፡ ወዳጆች ፡ ኑረዋልና ፡ ኤጲስቆጶሳትንም ፡ አደረገቻቸው ፡፡

የቆንስታንቲኒያም ፡ ጳትርያርክ ፡ በሞተ ፡ ጊዜ ፡ ተራስዮስ ፡ የሥኦል ፡ ታላቅ ፡ ወዳጅ ፡ በስፍራው ፡ ተሾመ ፡፡ አሁንም ፡ ሌላ ፡ ሲኖደስ ፡ በቆንስታንቲኒያ ፡ ተሰበሰበች ፡ ባመት ፡ ፯፹፮፡፡ የዚያን ፡ ጊዜ ፡ ግን ፡ ተከልክለው ፡ በሥኦል ፡ ጸላቶች ፡ ባመት ፡ ፯፹፯፤ በኒቅያ ፡ ተሰበሰቡ ፡ ከዚያም ፡ እንደ ፡ ኢሬኔ ፡ ፈቃድ ፡ የቀደመቸውን ፡ ሲኖደስ ፡ ነገር ፡ አፈረሱ ፡ የሥኦልንም ፡ ማክበር ፡ መለሱ ፡፡ ይህችንም ፡ ሲኖደስ ፡ በምዕራብ ፡ ሊሾር ፡ ብሎ ፡ ቄሣር ፡ ካርል ፡ ባመት ፡ ፯፺፡፡ ፬፤ መጻሕፍትን ፡ ጻፈ ፡ በሥኦል ፡ አፍራሾችና ፡ ባክባሮቹ ፡ ላይ ፡፡ ባመትም ፡ ፯፺፬፤ ሲኖደስ ፡ ተሰበሰበች ፡ በፍራንክፏርት ፡ በርስዋም ፡ የሥኦል ፡ መሰገድና ፡ መገለገል ፡ ተወገዘ ፡፡

፬፡፡ ስለ ፡ መናፈቃን ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡፡

ከመናፈቃን ፡ ፩፤ ወገን ፡ ተነሣች ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ጳው

ሊኪያኖች ፡ የተባሉ ፡፡ እርሳቸውም ፡ ከማርቂዮን ፡ ከግኖ
ስቲቆች ፡ ወገን ፡ ይነሡ ፡ ነበረ ፡ ትምህርታቸውም ፡ የማር
ቂዮንን ፡ ትምህርት ፡ መሰለኝ ፡፡ እርሳቸውም ፡ ጳውሊኪ
ያኖች ፡ ተባሉ ፡ የጳውሎስን ፡ የሐዋርያውን ፡ መጻሕፍት ፡
ብቻ ፡ እንደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ነገር ፡ ስለ ፡ ተቀበሉ ፡፡

የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ታሪክ ፡

አራተኛ ፡ ክፍል ።

ከታላቁ ፡ ካርል ፡ ከሞቱ ፡ ጀምሮ ፡

እስከ ፡ ሰባተኛ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ ሹመት ፡ ድረስ ።

ካመት ፡ ፰፻፲፬ ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፲፻፸፫ ፡ ድረስ ።

በዚህ ፡ ዘመን ፡ የነገሡ ፡ ነገሥታት ፡ እሌህ ፡ ናቸው ።

፩፤ በምሥራቅ ።

1. ሌዎን ፡ አርሜኒኩስ ፡ እስከ ፡ ፰፳፤ ድረስ ።
2. ሁለተኛ ፡ ሚኻኤል ፡ እስከ ፡ ፰፳፱፤ ድረስ ።
3. ቴዎፊሎስ ፡ እስከ ፡ ፰፵፪፤ ድረስ ።
4. ሶስተኛ ፡ ሚኻኤል ፡ ከናቱ ፡ ከቴዎደራ ፡ በታች ፡ እስከ ፡ ፰፷፯፤ ድረስ ።
5. በርዲስ ፡ እስከ ፡ ፰፷፮፤ ድረስ ።
6. ባሲልዮስ ፡ ማቄደን ፡ እስከ ፡ ፰፹፮፤ ድረስ ።
7. ሌዎን ፡ ፊሎሶፎስ ፡ እስከ ፡ ፱፲፪፤ ድረስ ።
8. አለክሰንድሮስ ፡ ፱፲፫።
9. ስምንተኛ ፡ ቈንስታንቲኖስ ፡ ጶርፊሮ ጌኒቶስ ፡ እስከ ፡ ፱፶፱፤ ድረስ ።
10. ሮማኑስ ፡ እስከ ፡ ፱፷፫፤ ድረስ ።
11. ባሲልዮስና ፡ ቈንስታንቲኖስ ፡ ከናታቸው ፡ ከቴዎፋኒያ ፡ በታች ። ኒኬፎሮስ ፡ ፎቃስም ፡ ቴዎፋኒያን ፡ ያገባት ፡ ነገሡ ፡ እስከ ፡ ፱፷፱፤ ድረስ ።
12. ዮሐንስ ፡ ዚሚስኬስ ፡ ከ፱፷፱፤ ጀምሮ ።

፪፤ በምዕራብ ፡ እሌህ ፡ ታላቆች ፡ ነገሥታት ፡ ነበሩ ።

1. ሉድዊግ ፡ ጻድቅ ፡ የፈራንኮች ፡ ንጉሥ ፡ እስከ ፡ ፰፵።
2. ሎታር ፡ የሉድዊግ ፡ ልጅ ፡ ከወንድሞቹ ፡ ጋራ ፡ ስለ ፡ መንግሥት ፡ አያሌ ፡ ጊዜ ፡ ተጸላ ፡ እስከ ፡ ፰፶፭፤ ድረስም ፡ ነገሠ ።
3. ሉድዊግ ፡ የንምሳ ፡ ንጉሥ ፡ ፰፵፫፤ እስከ ፡ ፰፸፮።
4. ታላቅ ፡ አልፍሬድ ፡ የእንግልጣር ፡ ንጉሥ ፡ ፰፸፩፤ እስከ ፡ ፱፻።
5. ታላቅ ፡ ኦቶ ፡ የንምሳ ፡ ንጉሥ ፡ ፱፸፫።
6. ሁጎ ፡ ካጴት ፡ የፈረንሳዎች ፡ ንጉሥ ፡ ፱፺፮።
7. ታላቅ ፡ ካኑት ፡ የደኖች ፡ ንጉሥ ፡ ፲፴፭።

8. አራተኛ ፡ ሀይንሪኽ ፡ የንምሳ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፻፶፮።
9. ፊሊጶስ ፡ የፈረንስ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፻፷።
10. ዊልያም ፡ ኖርሀማን ፡ የእንግሊጣር ፡ ንጉሥ ፡ ፲፻፷፮።

በዚህ ፡ ዘመንም ፡ የነበሩ ፡ የሮም ፡ ጳጳሳት ፡ እሌህ ፡ ናቸው ።

1. አራተኛ ፡ ኢስጢፋኖስ ። ፰፻፲፮።
2. ጳሻሊስ ፡ ፰፻፲፯።
3. ሁለተኛ ፡ ኤውጌኒዮስ ፡ ፰፻፳፬።
4. አራተኛ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ ፰፻፳፯።
5. ሁለተኛ ፡ ሰርግዩስ ፡ ፰፻፵፬።
6. አራተኛ ፡ ሌዎን ፡ ፰፻፵፯።
7. ሶስተኛ ፡ ቤኔዲክቱስ ፡ ፰፻፶፭።
8. ኒቆላዎስ ፡ ፰፻፶፰።
9. ሁለተኛ ፡ ሀድርያኑስ ፡ ፰፻፷፯።
10. ስምንተኛ ፡ ዮሐንስ ። ፰፻፸፪።
11. ማሪን ፡ ፰፻፹፪።
12. ሶስተኛ ፡ ሀድርያኑስ ፡ ፰፻፹፬።
13. አምስተኛ ፡ ኢስጢፋኖስ ፡ ፰፻፹፭።
14. ፎርሞሱስ ፡ ፰፻፺፩።
15. ስድስተኛ ፡ ቦኒፋኪዩስ ። ፰፻፺፮።
16. ስድስተኛ ፡ ኢስጢፋኖስ ፡ ፰፻፺፮።
17. ሮማኑስ ። 18. ሁለተኛም ፡ ቴዎደሮስ ። 19. ዘጠኘ ኛም ፡ ዮሐንስ ። ፰፻፺፰።
20. አራተኛ ፡ ቤኔዲክቱስ ። ፱፻።
21. አምስተኛ ፡ ሌዎን ። 22. ክርስቶፎሮስም ፡ ፱፻፫።
23. ሶስተኛ ፡ ሰርግዩስ ፡ ሌዎንን ፡ በግዞት ፡ ፀገደለ ። ፱፻፬።
24. ሶስተኛ ፡ አናስታስዮስ ፡ ፱፻፲፩።
25. ለውደ ። 26. አሥረኛ ፡ ዮሐንስ ። ፱፻፲፬።
27. ስድስተኛ ፡ ሌዎን ። 28. ሰባተኛም ፡ ኢስጢፋኖስ ። ፱፻፳፱።
29. አሥራ ፡ አንደኛ ፡ ዮሐንስ ። ፱፻፴፩።
30. ሰባተኛ ፡ ሌዎን ፡ ፱፻፴፮።

31. ስምንተኛ ፡ እስጢፋኖስ ፡ ፱፴፱።
32. ሁለተኛ ፡ ማሪን ፡ ፱፵፪።
33. ሁለተኛ ፡ አጋጴቶስ ፡ ፱፵፮።
34. አሥራ ፡ ሁለተኛ ፡ ዮሐንስ ፡ ፱፶፭።
35. ስምንተኛ ፡ ሌዎን ። 36. አምስተኛም ፡ ቤኔዲክቱስ ፡ ፱፷፬።
37. አሥራ ፡ ሦስተኛ ፡ ዮሐንስ ። ፱፷፭።
38. ስድስተኛ ፡ ቤኔዲክቱስ ፡ ፱፸፪።
39. ሰባተኛ ፡ ቦኒፋኪዩስ ፡ ፱፸፬።
40. ሰባተኛ ፡ ቤኔዲክቱስ ፡ ፱፸፭።
41. አሥራ ፡ አራተኛ ፡ ዮሐንስ ፡ ፱፹፫።
42. ሰባተኛ ፡ ቦኒፋኪዩስ ፡ ፱፹፬።
43. አሥራ ፡ አምስተኛ ፡ ዮሐንስ ፡ ፱፹፭።
44. አምስተኛ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ ፱፺፮።
45. ሁለተኛ ፡ ሲልበስተር ፡ ፱፺፱።
46. አሥራ ፡ ሰባተኛ ፡ 47. አሥራ ፡ ስምንተኛ ፡ ዮሐንስ ። ፲፻፫።
48. አራተኛ ፡ ሰርግዮስ ። ፲፻፱።
49. ስምንተኛ ፡ ቤኔዲክቱስ ፡ ፲፻፲፪።
50. አሥራ ፡ ዘጠኝኛ ፡ ዮሐንስ ፡ ፲፻፳፬።
51. ዘጠኝኛ ፡ ቤኔዲክቱስ ፡ ፲፻፴፫።
52. ሦስተኛ ፡ ሲልበስተር ፡ ፲፻፵፬።
53. ስድስተኛ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ ፲፻፵፭።
54. ሁለተኛ ፡ ክሌሜንስ ። ፲፻፵፮።
55. ሁለተኛ ፡ ደማሱስ ፡ ፲፻፵፰።
56. ዘጠኝኛ ፡ ሌዎን ፡ ፲፻፵፱።
57. ሁለተኛ ፡ ዊክቶር ፡ ፲፻፶፭።
58. ዘጠኝኛ ፡ እስጢፋኖስ ፡ ፲፻፶፮።
59. አሥረኛ ፡ ቤኔዲክቱስ ። 60. ሁለተኛ ፡ ኒቆላዎስ ። ፲፻፶፰።
61. ሁለተኛ ፡ እስክንድር ። 62. ሁለተኛ ፡ ሆኖርዮስ ፡ ፲፻፷፩።
63. ሰባተኛ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ ፲፻፸፫።

መጀመርያ፡ምዕራፍ።

ስለ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡መዘረጋት።

በኤውሮጳ፡በሰሜን፡፫፤ መንግሥቶች፡አሉ፡ስዌደን፡ኖርዌግንም፡ደንማርክም፡የተባሉ። በዚህ፡ዘመንም፡ሃይማኖት፡ወደዚያ፡ደረሰች።

የደንማርክ፡ንጉሥ፡ሃረልድ፡ባመት፡፰፻፷፯፤ ወደ፡ጻድቅ፡ሉድዊግ፡መጣ፡ተጠመቀም። ወደገሩም፡በተመለሰ፡ጊዜ፡ሉድዊግ፡፮፤ ሰዎች፡መምህራን፡አንስጋርንና፡ገውትበርትን፡ከርሱ፡ጋራ፡ሰደደ፡በደንማርክ፡ወንጌልን፡ያስተምሩ፡ዘንድ። አንድ፡ማስተማርያ፡አደረጉ፡ብላቴኖችን፡ወንጌልን፡ለመስበክ፡ያሳድጉበት፡ያስተምሩበትም፡ዘንድ። ሌላ፡ማድረግ፡አልቻላቸውም፡ያገር፡ሕዝብ፡ብርቱ፡ነበሩና፡ጣዖታትን፡በማምለክ። የዚያን፡ጊዜም፡ሉድዊግ፡አንስጋርን፡ሰደደ፡ወደ፡ስዌደን። አንስጋርም፡ሞናክሴን፡ዊትማርን፡ወዳጁ፡የነበረውን፡ከርሱ፡ጋራ፡ወሰደ። እጅግ፡እጅ፡መንሻውን፡ከርሳቸው፡ጋራ፡ወሰዱ፡ንጉሥ፡ሉድዊግ፡ጻድቅ፡የሰጣቸው፡ለስዌደን፡ንጉሥ። ነገር፡ግን፡ወደ፡ስዌደን፡ደርቻ፡ሳይደርሱ፡መርከባቸው፡ፈረሰች፡ገንዘባቸውም፡በባሕር፡ጠፋ፡ሰዎችም፡በግድ፡ብቻ፡ዳኑ። የስዌደን፡ንጉሥም፡በፍቅር፡ተቀበላቸው። አንድ፡ሰውም፡ምድሩን፡ሰጣቸው፡ቤተ፡ክርስቲያንን፡ይሠሩበት፡ዘንድ። ባመትም፡፰፻፴፤ ተመለሱ፡ወደ፡ሉድዊግ። ባመትም፡፰፻፴፩፤ የሮም፡ጳጳስ፡አንስጋርን፡ቀደሰ፡ሜትሮጶሊታን፡ይሆን፡ዘንድ፡በለዚያ፡፫፤ መንግሥቶች፡ለተተከሉ፡ለሚተከሉም፡አብያተ፡ክርስቲያናት፡ሁሉ። በሀምቡርግም፡ይኖር፡ዘንድ፡ከዚያም፡የሰሜን፡አብያተ፡ክርስቲያናትን፡ይጠብቅ፡ዘንድ። ገውትበርትም፡ወደ፡ስዌደን፡ሒደ፡ነበረ፡ከዚያም፡የእግዚአብሔር፡ነገር፡በጁ፡አደገ። ሁከ

ት ፡ ግን ፡ በተነሣ ፡ ጊዜ ፡ ገውትበርት ፡ ፲፻ ፡ ከዚያም ፡ ፳፤ አመት ፡ አልተቻሉም ፡ ያስተምሩ ፡ ዘንድ ፡፡

አንስጋርም ፡ ባመት ፡ ፰፻፡፡ የሚያህል ፡ ወደ ፡ ደኖች ፡ ንጉሥ ፡ ወደ ፡ ኤሪኽ ፡ ተላከ ፡ ከዚያም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ሠራ ፡ አስተማረም ፡ ያመኑትንም ፡ አጠመቀ ፡፡

ባመትም ፡ ፰፻፪፤ አንስጋር ፡ ሁለተኛ ፡ ጊዜ ፡ ወደ ፡ ስዌደን ፡ ሔደ ፡ ኤሪምበርትንም ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ ወሰደ ፡፡ ኦለፍም ፡ ወደ ፡ ተባለ ፡ ወደ ፡ ስዌደን ፡ ንጉሥ ፡ በደረሱ ፡ ጊዜ ፡ ንጉሥ ፡ መልካም ፡ ተቀበላቸው ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ የጣዖታት ፡ ካህናት ፡ እጅግ ፡ ተቈጡባቸው ፡ ይከለክልዋቸውም ፡ ዘንድ ፡ ፈለጉ ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ የመንግሥት ፡ ታላላቆች ፡ ለጉባኤ ፡ ተሰበሰቡ ፡ ዕፃውንም ፡ ጣሉ ፡ ያውቁ ፡ ዘንድ ፡ የክርስቲያንን ፡ አምላክ ፡ ማምለክ ፡ እንደ ፡ ገባቸው ፡ ወይስ ፡ አይደለም ፡፡ አንስጋርም ፡ የዚያን ፡ ጊዜ ፡ ከወዳጆቹ ፡ ጋራ ፡ በጸሎትና ፡ በልመና ፡ እግዚአብሔርን ፡ ለመኑ ፡ የወንጌልን ፡ ነገር ፡ ያበጅ ፡ ዘንድ ፡፡ ዕፃም ፡ ለክርስቲያን ፡ ወደቀ ፡፡ አንድ ፡ ሽማግሌም ፡ ሕዝብን ፡ መከረ ፡ የአንስጋርን ፡ ትምህርት ፡ በደስታ ፡ እንዲቀበሉት ፡ እርሱ ፡ የሚያምኑበትን ፡ የሚረዳ ፡፡ ከዚያም ፡ ጀምሮ ፡ ወንጌል ፡ በስዌደን ፡ ተዘራ ፡፡ አንስጋርም ፡ እንዲህ ፡ ሳይደክም ፡ ስለ ፡ ወንጌል ፡ ሰራ ፡ እስከ ፡ ፱፻፴፤ ድረስ ፡፡ በደንማርክም ፡ እጅግ ፡ መጋደል ፡ ሆነ ፡ በክርስቲያንና ፡ ባረማውያን ፡ መካከል ፡ ታላቅ ፡ ካኑት ፡ ንጉሥ ፡ በምሽቱ ፡ ማስተማር ፡ ክርስቲያን ፡ እስኪሆን ፡ ድረስ ፡፡

በስዌደን ፡ ደግሞ ፡ የወንጌል ፡ መለክተኞች ፡ ተጋደሉ ፡ ጣዖታትን ፡ ከማምለክ ፡ ጋራ ፡ ኦለፍ ፡ ስኬት ፡ ኮኒንግ ፡ እስኪነግሥ ፡ ድረስ ፡ ከ፱፻፺፤ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፲፻፳፪፤ ድረስ ፡፡ ይህም ፡ ንጉሥ ፡ ከልልቡ ፡ ክርስቲያን ፡ ሆነ ፡ እጅግም ፡ አደረገ ፡ የወንጌልን ፡ መዝረጋት ፡ ያቀል ፡ ዘንድ ፡፡

የክርስቲያን ፡ ሃይማኖትም ፡ ከስዌደን ፡ ወደ ፡ ኖርዌገን ፡ አለፈች ፡፡ የኖርዌገን ፡ ንጉሥ ፡ ኦለፍ ፡ ቅዱስ ፡ የተባለ ፡ ቀሳውስትንና ፡ መጻሕፍትን ፡ አስመጣ ፡ ሕዝቡን ፡ ያስተምር ፡ ዘንድ ፡ የወታደሩንም ፡ ጋሾች ፡ በመስቀል ፡ አስመለ

ነተ ፡፡ ከኖርዌገንም ፡ ዘንድ ፡ የክርስቲያን ፡ ሃይማኖት ፡ ወደ ፡ ብዙ ፡ ደሴቶች ፡ ደረሰች ፡፡

በዚህ ፡ ዘመንም ፡ ሃይማኖት ፡ ተዘረጋች ፡ በኸ፣ ጻሮችና ፡ በቡልጋሮች ፡ መካከል ፡፡ ፪ ሞናክሮች ፡ ከምሥራቅ ፡ በለዚያ ፡ ምድር ፡ በዞሩ ፡ ባስተማሩም ፡ ጊዜ ፡ ስማቸው ፡ ቄርሎስና ፡ ሜቶዲዮስ ፡ የሚልዋቸው ፡ ወንድሞች ፡፡ እሌህ ፡ ሁለትም ፡ ለለዚያ ፡ አሕዛብ ፡ ፊደላትን ፡ ሰጡ ፡ ጽፈትና ፡ ትምህርት ፡ እንዲሆንላቸው ፡ በቋንቋቸው ፡፡ በለዚህ ፡ አሕዛብም ፡ መካከል ፡ የተተከለች ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በኋላ ፡ ለጅግ ፡ ፀብ ፡ መክንያት ፡ ሆነች ፡ በሮምና ፡ በቆንስታንቲኒያ ፡ ጳጳሳት ፡ መካከል ፡፡ ሊያንደንደቸው ፡ ገንዘቤ ፡ ናት ፡ ብለዋልና ፡፡

ከቡልጋሮችም ፡ ምድር ፡ ሃይማኖት ፡ ወደ ፡ ሞራቪያ ፡ ደረሰች ፡ በሜቶዲዮስ ፡ ማስተማር ፡፡ ማምለካቸውም ፡ ሁሉ ፡ ባገሬቸው ፡ ቋንቋ ፡ ሲሆን ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ሜቶዲዮስን ፡ ከሰሱ ፡ በለቲና ፡ ቋንቋ ፡ እንደላደረገው ፡፡ ጳጳስ ፡ ዮሐንስ ፡ ፰ ግን ፡ በዚህ ፡ አመሰገነው ፡ ቍርባንንም ፡ ብቻ ፡ በለቲና ፡ ቋንቋ ፡ እንዲቀድስ ፡ ፈለገው ፡፡

በሜቶዲዮስም ፡ ማስተማር ፡ ወንጌል ፡ ወደ ፡ ቦሄሚያ ፡ ደግሞ ፡ ደረሰች ፡ ባረማውያንም ፡ ማምለክ ፡ ላይ ፡ አሸነፈች ፡ ባመት ፡ ፱፻፺፩፡፡

በዚህ ፡ ዘመንም ፡ በወንደች ፡ መካከል ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጀመረች ፡ ንጉሣቸው ፡ ክርስቲያን ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡፡

እንዲሁም ፡ የጶሎኒያ ፡ የሞስቆብም ፡ አሕዛብ ፡ ወንጌልን ፡ ተቀበሉ ፡፡ ደግሞም ፡ የሁንጋርያ ፡ ሕዝብ ፡ በወንጌል ፡ ተማረች ፡፡ ከዚያም ፡ ሃይማኖት ፡ ወደ ፡ ትራንሲልዋኒያ ፡ ወደ ፡ ወላኽያም ፡ አለፈች ፡፡

ሁለተኛ ፡ ምዕራፍ ፡፡

የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሥርዓት ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡፡

በዚህ ፡ ዘመን ፡ የምዕራብ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የሥርዓ ትን ፡ መጽሐፍ ፡ ተቀበለች ፡፡ ከዚህ ፡ ዘመንም ፡ በፊት ፡ አ ንድ ፡ መጽሐፍ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ የተቀበለች ፡ ነበረች ፡ የዲዮናስዮስ ፡ ኤክሲጉውስ ፡ መጽሐፍ ፡፡ በር ስዋም ፡ የሲኖዶች ፡ ቃኖናች ፡ ከሮም ፡ ጳጳሳት ፡ ትእዛዛ ት ፡ ጋራ ፡ ባንድ ፡ ተለቀሙ ፡፡ ካመትም ፡ ፰፻፵፤ በኋላ ፡ ኢሲደ ርስ ፡ የሴዊልያ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ይህችን ፡ መጽሐፍ ፡ አቀ ና ፡ አበዛትም ፡፡ ካመትም ፡ ፰፻፶፤ ወዲህ ፡ ሌላ ፡ በኢሲደር ስ ፡ ስም ፡ የተጻፈች ፡ መጽሐፍ ፡ ወጣች ፡ አዲስ ፡ ትእዛዛት ን ፡ ያወጣች ፡ አስቀድሞ ፡ ያልታወቁ ፡ በዚህም ፡ በታሪክ ፡ ሐሰት ፡ ሁነው ፡ የተገለጹ ፡ የዚያን ፡ ጊዜ ፡ ብቻ ፡ ባለማወ ቅ ፡ መግዛትን ፡ ያገኙ ፡፡ ሶስት ፡ ነገርም ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ በረታ ፡፡ ፩፤ ክርስቶስ ፡ ለሮም ፡ ጳጳስ ፡ ሥልጣን ፡ እንደ ፡ ሰ ጠ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ ላይ ፡፡ መፍረድም ፡ ሁሉ ፡ መጠበቅም ፡ ሁሉ ፡ ከነገሥታት ፡ ግፍ ፡ ለኤጲስቆጶሳት ፡ እንደሆን ፡ በሮም ፡ ጳጳስ ፡ እጅ ፡፡ ፪፤ የክብር ፡ ሥርዓት ፡ ታዘዘች ፡ ማዕረጋት ፡ እንደሆኑ ፡ ከዲያቆን ፡ ጀምሮ ፡ እስ ከ ፡ ሮም ፡ ጳጳስ ፡ ድረስ ፡፡ ፫፤ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጠባቂ ፡ እርሱም ፡ ቄስ ፡ ኤጲስቆጶስም ፡ ጳጳስም ፡ በክርስቶስ ፡ ፈ ንታ ፡ ኑርዋልና ፡ በመንግሥት ፡ ሹማምት ፡ በታች ፡ አይደ ሉም ፡ በላይ ፡ እንጅ ፡፡ እነሆ ፡ የጳጳሳት ፡ ትዕቢት ፡፡ ባ ለም ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ላይ ፡ ይሆኑ ፡ ዘንድ ፡ ብለው ፡ ይህነን ፡ ያሰትን ፡ መጽሐፍ ፡ ሰሩ ፡ በወንጌልም ፡ ላይ ፡ አደረጉት ፡፡ ይህነንም ፡ አሰት ፡ በምዕራብ ፡ ተቀበሉ ፡ በውነቱም ፡ አ ልተጠራጠሩም ፡ እስከ ፡ ፲፭፻፶፱፤ ድረስ ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፤ አሰቱ ፡ ተገለጸ ፡፡

የጳጳሳት ፡ ታሪክ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡፡

ያች ፡ መጽሐፍ ፡ ከተሰራች ፡ በኋላ ፡ ጳጳሳት ፡ ለግፋቸው ፡ ለትዕቢታቸውም ፡ ወሰን ፡ አላደረጉም ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ሉድዊግ ፡ ጻድቅ ፡ ለጳጳስ ፡ አንደንድ ፡ ጊዜ ፡ ዝቅ ፡ አለ ፡፡ የቄሣር ፡ ልጆች ፡ ባባታቸው ፡ ላይ ፡ ባመፁ ፡ ጊዜ ፡ ወደ ፡ ጳጳስም ፡ በሸሹ ፡ ጊዜ ፡ እርሱ ፡ ኃጢአታቸውን ፡ ቀደሰ ፡ አባታቸውንም ፡ ከልጆቹ ፡ በታች ፡ አደረገው ፡፡

ባመትም ፡ ፰፻፶፰፤ መጀመርያ ፡ ኒቆላዎስ ፡ ጳጳስ ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ ተሾመ ፡፡ እርሱም ፡ ከቀደሙት ፡ ጳጳሳት ፡ ይልቅ ፡ በረታ ፡፡ ሎታርን ፡ የፈረንስን ፡ ንጉሥ ፡ ሌላውን ፡ ሴቲቱን ፡ ያገባ ፡ ዘንድ ፡ ከምሽቱ ፡ የተለየ ፡ ገዘተ ፡ ምሽቱን ፡ እስከመልስ ፡ ድረስ ፡፡ ኒቆላዎስም ፡ ከሂንክማር ፡ ከሬምስ ፡ ሜትሮጶሊታን ፡ ጋራ ፡ ተጻለ ፡፡ ሂንክማር ፡ በሲኖደስ ፡ አንዱን ፡ ከኤጲስቆጶሳቱ ፡ ገዘተ ፡ ይህ ፡ ኤጲስቆጶስም ፡ ወደ ፡ ጳጳስ ፡ ተማፀነ ፡፡ ኒቆላዎስም ፡ የሂንክማርን ፡ የሲኖደስንም ፡ ፍርድ ፡ ሽሮ ፡ ያነን ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ወደ ፡ ሹመቱ ፡ መለሰው ፡፡

ከኒቆላዎስም ፡ በኋላ ፡ ሁለተኛ ፡ ሃድርያኑስ ፡ ጳጳስ ፡ ሁኖ ፡ ተሾመ ፡ ባመት ፡ ፰፻፷፯፡፡ እርሱም ፡ ከነገሥታትና ፡ ከሂንክማር ፡ ጋራ ፡ ተጻላ ፡፡ ሂንክማር ፡ የሎታርን ፡ ልጅ ፡ ካርልን ፡ ለመንግሥት ፡ ቀብቶ ፡ ቀደሰው ፡፡ ሃድርያኑስ ፡ ግን ፡ የካርልን ፡ ወንድም ፡ ማንገሥ ፡ ፈለገ ፡ ሂንክማርንም ፡ ገዘተ ፡ ካርልንም ፡ ሻረ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ አልሆነለትም ፡፡ ሂንክማር ፡ ግን ፡ ዘመዱን ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ የነበረውን ፡ እርሱም ፡ ደግሞ ፡ ሂንክማር ፡ የተባለውን ፡ በገዘተ ፡ ጊዜ ፡ በሲኖደስ ፡ ሃድርያኑስ ፡ የተገዘተውን ፡ ወደ ፡ ሹመቱ ፡ መልሶት ፡ የገዘተውንም ፡ ሂንክማርን ፡ እርሱ ፡ ገዘተ ፡፡ ይህም ፡ ሁሉ ፡ በላይ ፡ በነገርነው ፡ በኢሲደርስ ፡ በሥርዓቱ ፡ መጽሐፍ ፡ እንደ ፡ ተሰራ ፡ ቃኖን ፡ የሆነ ፡ አለው ፡፡ ሂንክማር ፡ ግን ፡ ያ ፡ መጽሐፍ ፡ በገዛናም ፡ ተወለደ ፡ አለ ፡፡ ደር ፡ ጳጳሳት ፡ አሸነፏ ፡፡

የሮምም ፡ ጥፋት ፡ በየጳጳስ ፡ በዛ ፡፡ ሁለት ፡ ጋለሞቶች ፡ የሮም ፡ ሴቶች ፡ የኤጲስቆጶሳት ፡ አለቆች ፡ በሮም ፡ ወደጀ

ቾ ፡ የጳጳስን ፡ መምረጽ ፡ አደረጉ ፡፡ በርሳቸውም ፡ ፈቃድ ፡ ባመት ፡ ፱፻፫፡ ሶስተኛ ፡ ሰርግዩስ ፡ ጳጳስ ፡ ሁኖ ፡ ተሾመ ፡፡ ባመትም ፡ ፱፶፯፡ አሥራ ፡ ሁለተኛ ፡ ዮሐንስ ፡ ጳጳስ ፡ ሆነ ፡ ዕድሜው ፡ ፲፰፡ አመት ፡ ሲሆን ፡፡ ይህም ፡ ሰው ፡ እጅግ ፡ ክፉ ፡ ነበረ ፡ አመንዝራም ፡፡ እርሱም ፡ ተሽሮ ፡ ስምንተኛ ፡ ሌዎን ፡ ጳጳስ ፡ ሆነ ፡፡ ባመትም ፡ ፱፹፭፡ ዮሐንስ ፡ ፲፭፡ ጳጳስ ፡ ሆነ ፡፡ እርሱም ፡ ከፈረንስ ፡ ንጉሥ ፡ ከሁጎ ፡ ከጴጥ ፡ ጋራ ፡ ተጻላ ፡፡ ከፈረንስ ፡ ንጉሥም ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ብርቱ ፡ ሰው ፡ አዋቂም ፡ ነበረ ፡ እርሱም ፡ ገርበርት ፡ የሬምስ ፡ ሜትሮጶሊታን ፡፡ ገርበርትም ፡ የጳጳሳትን ፡ ኃጢአት ፡ የዚያን ፡ ጊዜ ፡ ገለጸ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ እርሱ ፡ ባመት ፡ ፱፺፱፡ ባለቤቱ ፡ ጳጳስ ፡ ሆነ ፡ ሁለተኛ ፡ ሲልበስተር ፡ ተብሎ ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ልቡን ፡ ከበጎ ፡ ለክፉ ፡ የለወጠ ፡ ይመስላል ፡ ባመትም ፡ ፲፻፫፡ ሞተ ፡፡ ከርሱም ፡ በኋላ ፡ አያሌ ፡ ክፉች ፡ ጳጳሳት ፡ ተከተሉ ፡ ከርሳቸውም ፡ አንድ ፡ አሽከር ፡ በኃጢአቱ ፡ የታወቀ ፡ ባመት ፡ ፲፻፴፩፡ ስሙን ፡ ቤኔዲክቱስ ፡ ፱፡ የሚሉት ፡፡ በርሱም ፡ ፈንታ ፡ ሌላውን ፡ ሶስተኛ ፡ ሲልበስተር ፡ የሚሉትን ፡ ጳጳስ ፡ ባደረጉ ፡ ጊዜ ፡ ቤኔዲክቱስ ፡ ሹመቱን ፡ ሼጠ ፡ ብር ፡ ያገኝ ፡ ዘንድ ፡ ብሎ ፡፡ አንድ ፡ ደህና ፡ ቄስም ፡ ገዛው ፡ ጳጳስ ፡ ሁኖ ፡ ስድስተኛ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ የተባለ ፡፡ ደግሞ ፡ ቤኔዲክቱስ ፡ ሹመቱን ፡ ከሼጠ ፡ በኋላ ፡ አልተሰናበተውም ፡፡ አሁንም ፡ ፫፡ ጳጳሳት ፡ ባንድ ፡ ጊዜ ፡ ነበሩ ፡፡ ሲልበስተር ፡ ቤኔዲክቱስም ፡ ጎርጎርዮስም ፡፡

የዚያን ፡ ጊዜም ፡ የንምሳ ፡ ንጉሥ ፡ ሶስተኛ ፡ ሀይንሪኽ ፡ ወደ ፡ ሮም ፡ መጥቶ ፡ ሶስታቸውን ፡ ሻረ ፡ አዲስ ፡ ጳጳስንም ፡ ሾመ ፡ እርሱም ፡ ሶስተኛ ፡ ክሌሜንስ ፡ የተባለውን ፡፡

ባመትም ፡ ፲፻፵፱፡ ዘጠኘኛ ፡ ሌዎን ፡ ጳጳስ ፡ ሆነ ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ተነሣ ፡ ጳጳሳትን ፡ ያበረታቸው ፡ ባለም ፡ ሁሉ ፡ ላይ ፡ እርሱም ፡ ሂልድብራንድ ፡፡ እርሱም ፡ በቅድም ፡ የርያ ፡ ጠባቂ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ይላሉ ፡ አኀቱም ፡ ቄስ ፡ ሁኖ ፡ ከርሱ ፡ እጅግ ፡ ተማረ ፡፡ አንድም ፡ ከኤጲስቆጶሳት ፡ አለቆች ፡ በሮም ፡ የነበረ ፡ አለው ፡፡ አንቱ ፡ ቅዱስ ፡ ሰይጣኔ ፡ ነህ ፡ ብሎት ፡፡ ባመትም ፡ ፲፻፶፱፡ ሁለተኛ ፡ ኒ

ቀላዎስ ፡ ጳጳስ ፡ ሆነ ፡ በሂልድብራንድ ፡ ኃይል ፡ ሥርዓትን ም ፡ አደረገ ፡ ጳጳስ ፡ ሁሉ ፡ በ፷፤ በሮም ፡ በሚኖሩ ፡ በኤጲ ስቆጶሳት ፡ አለቆች ፡ እንዲመረጽ ::

ስለ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መገናኘት ፡ ከመንግሥት ፡ ጋራ ::

ብዙ ፡ ቀሳውስትና ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ አልወደዱም ፡ ሹ መት ፡ ሁሉ ፡ በንጉሥ ፡ እንዲሆን :: በውነትም ፡ ይህ ፡ እ ጅግ ፡ ጊዜ ፡ ክፉ ፡ ሆነ ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ንጉሥ ፡ እንደ ፡ ፈቃዱ ፡ በጎን ፡ ቄስ ፡ ወይስ ፡ በጎን ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ሲከለክ ል ፡ ክፉንም ፡ ሲሾም :: የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ኤጲስቆጶሳ ት ፡ ከተመረጹ ፡ በኋላ ፡ ለማጽናታቸው ፡ ለመቅደሳቸው ም ፡ በትርንና ፡ ቀለበትን ፡ ተቀበሉ ፡ ከንጉሥ :: አሁንም ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ የሰማይን ፡ መጽሬታቸውን ፡ ባደረሱ ፡ እጅ ግ ፡ ይጠቅሙ ፡ ዘንድ ፡ በተቻላቸው :: ነገር ፡ ግን ፡ እጅግ ፡ ጊ ዜ ፡ ሆነ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አገልጋዮች ፡ የንጉሥን ፡ ማ ገልገል ፡ አስበው ፡ የክርስቶስን ፡ ማገልገል ፡ እንዲረሱ :: በ ዚህም ፡ ላይ ፡ ሌሎች ፡ ተነሡ ፡ ሹመታቸውን ፡ ከንጉሥ ፡ እ ጅ ፡ መቀበል ፡ ያልወደዱ ::

ስለ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሥርዓት ፡ በውሥጥዋ ::
ስለ ፡ ምንኵስና ::

ምንክስና ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ከፍ ታለችና ፡ አያሌ ፡ ሰዎች ፡ ተነሡ ፡ ለበጎ ፡ ይመልሱት ፡ ዘንድ ፡ የሰሩ :: እንደህ ፡ ቤኔ ዲክቱስ ፡ ከአኒያኔ ፡ በፍራንስ ፡ መንግሥት ፡ ባመት ፡ ፰፻፲፩፤ በኋላም ፡ የርሱ ፡ ስራ ፡ ሳይጠቅም ፡ በረኖና ፡ ዎደ ፡ ተ ጋደሉ ፡ ምንክስናውን ፡ ለማሻል :: አንዲት ፡ ታላቅ ፡ ገደም ፡ ተሠራች ፡ በክሊኒ ፡ ያስቄጦች ፡ ሕይወት ፡ እጅግ ፡ ያበረቱባ ት :: ይህችም ፡ ገደም ፡ በበጎ ፡ ስራዋ ፡ የታወቀች ፡ ሆነች :: ብዙ ፡ ገዳሞችም ፡ ተሠሩ ፡ እንደርስዋ ፡ የሆኑ ፡ አንድነት ም ፡ የነበረላቸው ፡ እርሱ ፡ በርሳቸው ::

ሶስተኛ፡ ምዕራፍ።

የቤተ፡ክርስቲያን፡ ማምለክ፡ በዚህ፡ ዘመን።

በታላቅ፡ካርል፡ ዘመን፡ የወጣ፡ጥቂት፡ ብርሃን፡ከር ሱ፡ በኋላ፡ተጨለመ። በዚህ፡ ዘመን፡ ረባኑስ፡ማውረ ስ፡ መጽሐፍን፡ ጻፈ፡ በጎን፡ መንፈስ፡ያስነሣ፡ ዘንድ፡ በ ቤተ፡ክርስቲያን። ነገር፡ግን፡ ቃሉን፡ አልሰሙም። እን ደርሱም፡ ፫፡ ሲኖዶች፡ ማስተማርን፡ ያዘዙ። በዚህ፡ ደገ ለጻል፡ብዙ፡ቀሳውስት፡መድገምን፡እንኳ፡እንደላወቁ።
ሶስት፡ ሞናክሶች፡ ነበሩ፡ በዚህ፡ ዘመን፡ ከመጽሐፍ፡ ቅዱስ፡ ክፍልን፡ ያስተረጐሙ፡ በቋንቋቸው። እርሳቸው ም፡ ኦትፍሪድ፡ ሆትገርም፡ ዊሊራምም። አኅበርት ም፡ የቤተ፡ ክርስቲያንን፡ ጸሎት፡ አቀና። ቅላውድዩስ ም፡ የቱሪን፡ኤጲስቆጶስ፡ከጳጳስ፡ጋራ፡ተጋደለ፡ሥእል ን፡ ስለ፡ ማክበር። 'ክብርና፡ ምስጋና፡ ሁሉ፡ ለእግዚአብ ሔር፡ ይሁን'፡ ይህ፡ ነገር፡ በመጽሐፍ፡ ቅዱስ፡ ከሁሉ፡ ይ በልጣል፡ አለ። ስለዚህም፡ ሥእልን፡ ማክበር፡ ሁሉ፡ ኃ ጢአት፡ ሁኖ፡ ቍጠረው። የሮም፡ ጳጳስ፡ መጀመርያ፡ ጳ ሻሊስ፡ ገዘተው። ደር፡ ሉድዊግ፡ ጻድቅ፡ ከጳጳስ፡ ጸላት ነት፡ ጠበቀው።
ደግሞ፡ ረቲርዩስ፡ የቤሮና፡ኤጲስቆጶስ፡ በዚህ፡ ዘመ ን፡ የውነት፡ ምስክር፡ ሆነ። ካመት፡ ፱፻፴፫፡ ጀምሮ፡ የቀ ሳውስትንና፡ የሕዝብን፡ኃጢአት፡እጅግ፡ ሲገሥጽ፡ ያነን፡ ትምርትንም፡ ሲሾር፡ ሰው፡ በጾምና፡ በምጽዋት፡ በልዩ፡ ልዩ፡ሥጋዊ፡ ስራም፡ እንዲጸድቅ፡ የምትል። ስለዚህም፡ ቀሳውስትና፡ኤጲስቆጶሳት፡ አሳደዱት።
ነገር፡ግን፡ እንደዚህ፡ያለ፡ በጎ፡ ነገር፡ እጅግ፡ አልጠቀመ ም፡ እንደ፡ አንደንድ፡ ብልጭልጭ፡ ነበረ፡ እንጅ፡ ከፀሓ ይ፡ ወደ፡ ተጨለሙት፡ ዋሻ፡ የምትወድቅ። ቤተ፡ክርስቲ ያንም፡ተጨለመች፡ የእግዚአብሔር፡ነገር፡ ከሰው፡ነገር፡ በታች፡ ብርሃንም፡ ከንቅብ፡ በታች፡ ሁናለችና። የዚያን፡

ጊዜም ፡ ጳጳስ ፡ አሥራኛ ፡ ዮሐንስ ፡ ትእዛዝን ፡ አደረገ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ የሞተውን ፡ ሰው ፡ ከቶ ፡ ቅዱስ ፡ ሁና ፡ እንደይቀ-ጥረው ፡ የሮም ፡ ጳጳስ ፡ በግልጽ ፡ ሳይቀድሰው ፡፡

ስለ ፡ ኃጢአት ፡ መፍታትና ፡ ማሠር ፡፡

በርሱ ፡ ደግሞ ፡ የዚህ ፡ ዘመን ፡ ትምህርት ፡ ወትር ፡ ብዝታ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ራቀች ፡፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ ከቀሳውስታቸውና ፡ ከኤጲስቆጶሳታቸው ፡ ፈርተዋልና ፡ ኃጢአት ፡ አድርገው ፡ ወደ ፡ ሮም ፡ ሔዱ ፡ ጳጳስም ፡ ሁላቸውን ፡ ፈታ ፡፡ ስለዚህም ፡ አያሌ ፡ ኤጲስቆጶሳትና ፡ ሜትሮፖሊታኖች ፡ ተከራከረበት ፡፡

አራተኛ ፡ ምዕራፍ ፡፡

የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የትምህርትዋ ፡ የክርክ
ርዋም ፡ ታሪክ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡፡

፩፡፡ በምሥራቅ ፡፡

በምሥራቅና ፡ በምዕራብ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያን ፡
መኻከል ፡ የነበረ ፡ ክርክር ፡፡ የዚህ ፡ ታላቅ ፡ መክንያት ፡
ቅናት ፡ ነበረ ፡ በቍስታንቲኒያ ፡ ጳትርያርክና ፡ በሮም ፡ ጳ
ጳስ ፡ መኻከል ፡፡ ደግሞ ፡ አንዳንድ ፡ መለየት ፡፡ በምሥ
ራቅ ፡ ቄስ ፡ ሁሉ ፡ ምሽትን ፡ ለመጋባት ፡ ሳይቀድስ ፡ ሥል
ጣን ፡ ነበረለት ፡ በምዕራብ ፡ የለም ፡፡ በምሥራቅ ፡ ጾም ፡
በቅድሚ ፡ ተከለከለ ፡ በምዕራብ ፡ ግን ፡ ታዘዘ ፡፡ ደግሞም ፡
በትምህርት ፡ አንዳንድ ፡ መለየት ፡ ነበረ ፡፡ እንዲህ ፡ በት
ምህርታቸው ፡ ስለ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡፡ የምሥራቅ ፡ ቤ
ተ ፡ ክርስቲያን ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከአብና ፡ ከልጅ ፡ እንዲ
ይለይ ፡ እንዲያነስም ፡ ብላ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እንደ ፡ እ
ግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ መሆኑን ፡ በዘላለም ፡ ከአብ ፡ ብቻ ፡ አ
ለው ፡ ብላለች ፡፡ ይህነንም ፡ እንዲህ ፡ ገለጸች ፡፡ በኒቅያ ፡ ያ
ደረጉትን ፡ በቍስታንቲኒያም ፡ ያጸኑትን ፡ስምቦሎን ፡ የ
ሃይማኖትን ፡ ምሳሌ ፡ እንዲያው ፡ ተቀበሉ ፡፡ በምዕራብ
ም ፡ በቶሌደና ፡ በአኼን ፡ የጨመረበትን ፡ ነገር ፡ መንፈስ ፡
ቅዱስ ፡ ከአብና ፡ ከልጅ ፡ ይወጣል ፡ ብለው ፡ በምሥራቅ ፡
አልተቀበሉም ፡፡ በምዕራብ ፡ ግን ፡ የአርዮስን ፡ ትምርት ፡
ሊሽሩ ፡ ነበሩ ፡ ስለዚህ ፡ አሉ ፡፡ የእግዚአብሔር ፡ ባሕሪ ፡
በሶስት ፡ አካላት ፡ አንድ ፡ ነውና ፡፡ ልጅና ፡ መንፈስ ፡ ቅዱ
ስ ፡ አብን ፡ አይመስሉም ፡ ብቻ ፡ ከአብ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ና
ቸው ፡ እንጂ ፡ ስለዚህ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከአብ ፡ ብቻ ፡
አይወጣም ፡ ከልጅ ፡ መውጣት ፡ ሲቀር ፡ አብና ፡ ልጅ ፡
አንድ ፡ ናቸውና ፡፡ አሁንም ፡ ለሁለታቸው ፡ እውነት ፡ ነበረ ፡
ፍቅርም ፡ ካልቀረባቸው ፡ ባልተለዩ ፡፡ እውነታቸውም ፡ በ

ተገለጠላቸው ፡፡ ባመት ፡ ፰፻፷፤ ኢግናትዮስ ፡ የቁንስታን
ቲኒያ ፡ ጳትርያርክ ፡ ብርቱ ፡ ተግሣጽ ፡ አድርጊልና ፡ በሰው ፡
ኃጢአት ፡ ላይ ፡ እርሱ ፡ ተጻላ ፡ ከንግሥት ፡ ከቴዎድራ ፡ ጋ
ራ ፡፡ ለኢግናትዮስም ፡ ሌሎች ፡ ጸላቶች ፡ ነበሩና ፡ በቁንስ
ታንቲኒያ ፡ በቅሳውስት ፡ መካከል ፡ ከርሳቸውም ፡ አንድ ፡
የተገዘተ ፡፡ የንጉሥ ፡ ሰዎች ፡ ከሌሎች ፡ ጸላቶቹ ፡ ጋራ ፡ አ
ንድነት ፡ አደረጉ ፡ አንደኒን ፡ ፎኪዩስ ፡ የንጉሥ ፡ ጸፊ ፡ የነበ
ረውን ፡ ሾሙ ፡ ጳትርያርክ ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ ኢግናትዮስን ፡
በሲኖደስ ፡ ሽረውት ፡፡ ኢግናትዮስ ፡ ግን ፡ ከኒቆላዎስ ፡ ፩፤ ረዲ
ትን ፡ ለመነ ፡፡ ኒቆላዎስም ፡ መልክተኞቹን ፡ ወደ ፡ ቍንስታ
ንቲኒያ ፡ ሰደደ ፡ ይህነን ፡ ነገር ፡ ይመረምሩ ፡ ዘንድ ፡፡ እሌ
ሀ ፡ ግን ፡ ብርን ፡ ተቀብለዋልና ፡ ለፎቂዮስ ፡ ተናገሩ ፡፡ ኒቆ
ላዎስም ፡ ይህነን ፡ ነገር ፡ ሰምቶ ፡ ሲኖደስን ፡ በሮም ፡ ሰበሰ
በ ፡ በርስዋም ፡ መለክተኞቹን ፡ ከፎኪዮስ ፡ ጋራ ፡ የገዘቱ
ባት ፡ ኢግናትዮስንም ፡ መለሱ ፡፡ ይህነንም ፡ ጽፈት ፡ ወደ ፡
ቍንስታንቲኒያ ፡ ወደ ፡ ንጉሥ ፡ ሰደደው ፡፡ ከዚያ ፡ ግን ፡ ተ
ላገጹበት ፡፡ ፎኪዮስም ፡ በቍንስታንቲኒያ ፡ ሌላውን ፡ ሲ
ኖደስ ፡ ሰበሰበ ፡ ኒቆላዎስንም ፡ የሮምንም ፡ ቤተ ፡ ክርስ
ቲያን ፡ በርስዋ ፡ ገዘተ ፡ ስለ ፡ ስህተታቸው ፡ በመንፈስ ፡ ቅ
ዱስ ፡ ትምህርት ፡ ብሎ ፡፡ ኒቆላዎስ ፡ ደግሞ ፡ እንዲህ ፡ ተቀ
በለው ፡ መጻሕፍትንም ፡ አስጻፈ ፡ በምሥራቅ ፡ ቤተ ፡ ክር
ስቲያን ፡ ላይ ፡ እንዲህም ፡ መለየታቸው ፡ ጸና ፡፡

ባመትም ፡ ፰፻፷፯፤ ሚካኤል ፡ ቄሣር ፡ በባሲልዮስ ፡ እ
ጅ ፡ ሞተ ፡ ፎኪዮስም ፡ ባሲልዮስን ፡ ባላቍረበ ፡ ጊዜ ፡ ስ
ለ ፡ መግደሉ ፡ ተሻረ ፡ ኢግናትዮስም ፡ ወደ ፡ ስፍራው ፡ ተ
መለሰ ፡፡ አሁንም ፡ አንድነት ፡ በፈለገ ፡ ጊዜ ፡ ከሮም ፡ ጳጳ
ስ ፡ ጋራ ፡ ወደ ፡ ሃድርያን ፡ ላከ ፡፡ ሃድርያንም ፡ በሮም ፡ ሲ
ኖደስን ፡ ሰበሰበ ፡ በርስዋም ፡ የቍንስታንቲኒያን ፡ ሲኖደስ ፡
በፎኪዮስ ፡ የተሰበሰበችን ፡ ወገዘ ፡ ፎኪዮስንም ፡ ገዘቶ
ት ፡ ኢግናትዮስን ፡ ተቀበለ ፡፡ አሁን ፡ ግን ፡ ክርክር ፡ ተነሣ ፡
ስለ ፡ ቡልጋርያ ፡ ሕዝብ ፡ ሃይማኖትን ፡ የተቀበሉ ፡ በቁርሎ
ስና ፡ በሜቶድያስ ፡ ትምህርት ፡፡ ቍንስታንቲኒያ ፡ 'ይህች ፡
ሕዝብ ፡ ግንዘቤ ፡ ናት' ፡ ስትል ፡፡ ሮም ፡ 'የኔ ፡ ናት' ፡ አለች ፡፡

ደህቾ ፡ ክርክርም ፡ ስትፎር ፡ ኢግናትዮስ ፡ ሞተ ፡፡ ፎኪዮስ ም ፡ ተመልሶ ፡ ተሾመ ፡፡ ወደጅነትም ፡ ሲፈልግ ፡ ክሮም ፡ ጳጳስ ፡ ከዮሐንስ ፡ ፰፤ ጋራ ፡ ዮሐንስ ፡ እሺ ፡ አለ ፡ ፎኪዮስ ፡ መበደሉን ፡ ቢያስታውቅ ፡ ቢያዝንም ፡ ቡልጋርያም ፡ ለሮ ም ፡ ቢተው ፡፡ ለዚህም ፡ ፎኪዮስ ፡ እምቢ ፡ ባለ ፡ ጊዜ ፡ ዮሐ ንስ ፡ ወገዘው ፡፡ አሁንም ፡ አንድነት ፡ የላቸውም ፡ ቄሣር ፡ ሌዎን ፡ ፊሎሶፎስ ፡ ፎኪዮስን ፡ እስኪሸር ፡ ድረስ ፡ ባመ ት ፡ ፲፻፵፯፤ ባመት ፡ ፲፻፶፬፤ የቆንስታንቲኒያ ፡ ጳትርያርክ ፡ ሚካኤል ፡ ኬሩላርዮስ ፡ ፀብን ፡ ደግሞ ፡ አስነሣው ፡፡ የዚ ያን ፡ ጊዜም ፡ ስለ ፡ ቍርባን ፡ እንጀራ ፡ ነበረ ፡፡ በምዕራብ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ካመት ፡ ፱፻፤ ወደህ ፡ ጀመረች ፡ ለቍር ባን ፡ ያልመጸጸውን ፡ እንጀራ ፡ ትወስድ ፡ ዘንድ ፡፡ ኬሩላ ርዮስም ፡ አሁን ፡ በዚህ ፡ እጅግ ፡ ተቈጥቶ ፡ የምዕራብ ፡ ክርስቲያኖች ፡ የአይሁድ ፡ ወገን ፡ ናቸው ፡ አለ ፡ አጲሞች ንም ፡ አላቸው ፡፡ አሁንም ፡ ታላቅ ፡ ክርክር ፡ ተነሣ ፡ የቆን ስታንቲኒያ ፡ ቄሣርም ፡ ያስታርቃቸው ፡ ዘንድ ፡ ደከመ ፡ ነገ ር ፡ ግን ፡ አልሆነለትም ፡፡

፪፤ በምዕራብ ፡፡

በዚህ ፡ ዘመን ፡ በምዕራብ ፡ አንድ ፡ ታላቅ ፡ መምህር ፡ ረ ባኑስ ፡ ማውረስ ፡ ነበረ ፡፡ እርሱ ፡ በፉልደ ፡ የነበረች ፡ የታ ላቅ ፡ ገደም ፡ መምህር ፡ ነበረ ፡፡ እርሱም ፡ እጅግ ፡ ጻፈ ፡ መ ጽሐፍ ፡ ቅዱስን ፡ ያበራ ፡ ዘንድ ፡፡ እንደሁም ፡ የሀልበርስ ታድ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ሃይሞ ፡፡ አንድ ፡ ሞናክሴም ፡ ድሩትመ ር ፡፡ አንድም ፡ ታላቅ ፡ ፊሎሶፎስ ፡ በኢርላንድ ፡ ተነሣ ፡ ስ ሙን ፡ ዮሐንስ ፡ ስኮቱስ ፡ ኤሪጌና ፡ የሚሉት ፡፡ ሌሎችም ፡ በ ውቀታቸው ፡ የታወቁ ፡ መምህራን ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ እሌ ህ ፡ ናቸው ፡፡ የበርኬሊ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ኦቶ ፡፡ ገርበርትም ፡፡ የሻርትርም ፡ መምህር ፡ ፉልበርት ፡ የካንትርብሪም ፡ ሚት ሮጶሊታን ፡ ላንፍራንክ ፡፡ ቤርንጋርም ፡፡ ብሩኖም ፡፡

በዚህ ፡ ዘመንም ፡ ያውጉስቲኑስን ፡ መጻሕፍት ፡ ሁሉ ፡ ተቀበሉ ፡ እጅግ ፡ ሳይመረምርዋቸው ፡፡ ስለዚህም ፡ ትምር ቱን ፡ ስለ ፡ ዘላለም ፡ መምረጽ ፡ ጣሉት ፡፡ አንድም ፡ ጎት

ኻልክ ፡ የሚሉት ፡ ሞናክሴ ፡ ይህነን ፡ ትምርት ፡ ባስተማ
ረ ፡ ጊዜ ፡ ተገዘተ ፡ በግዞትም ፡ ሞተ ፡ ፲፩፤ አመት ፡ ከታሠ
ረ ፡ በኋላ ፡፡ ጎትኻልክ ፡ ግን ፡ ከሞተ ፡ በኋላ ፡ ሌሎች ፡ ተነ
ሡ ፡ ይህችን ፡ ትምህርት ፡ ያስተማሩ ፡ እንደ ፡ ራትራምኑስ ፡
ሉጱስ ፡፡

ሌላ ፡ ክርክርም ፡ ተነሣ ፡ ስለ ፡ ቍርባን ፡፡ ጳኻስዩስ ፡ ረድ
በርቱስ ፡ እርሱ ፡ ሞነክሴ ፡ የነበረ ፡ ባመት ፡ ፰፻፴፩፤ ትምርት
ን ፡ አወጣ ፡ እንደህ ፡ ሲል ፡፡ ቍርባን ፡ ሲቀደስ ፡ የቍርባን ፡
እንጀራ ፡ በውነት ፡ እንጀራ ፡ ሁኖ ፡ አይኖርም ፡ የንጀራ ፡ ባ
ሕሪ ፡ በተአምራት ፡ ይጠፋል ፡ እንጂ ፡ ለማየትም ፡ ብቻ ፡ ለ
መቅመስም ፡ እንጀራ ፡ ይኖራል ፡ ምእምናንን ፡ እንደያስ
ፈራ ፡፡ በባሕሪው ፡ መለወጥ ፡ ግን ፡ የክርስቶስ ፡ እውነተኛ ፡
ገላው ፡ ይሆናል ፡ ብሎ ፡፡ ይህነንም ፡ መጽሐፍ ፡ ለንጉሥ ፡
በሰጠ ፡ ጊዜ ፡ ንጉሥ ፡ ራትራምኑስን ፡ ጠየቀ ፡ ስለ ፡ ትምር
ቱ ፡ እውነት ፡፡ ያም ፡ የጳኻስዮስ ፡ ትምርት ፡ እውነት ፡ እን
ደይደለ ፡ ገለጸ ፡፡ የክርስቶስም ፡ ገላ ፡ በቍርባን ፡ ለምእ
ምናን ፡ ሃይማኖት ፡ እንደ ፡ ከፈል ፡ እንጀራ ፡ እንጀራ ፡ ሲኖ
ር ፡ ሳይለወጥም ፡ አለ ፡፡ ዮሐንስ ፡ ስኮቱስ ፡ ኤሪጊናም ፡ ስ
ለዚህ ፡ ጻፈ ፡ በመጽሐፉም ፡ አለ ፡፡ የቍርባን ፡ ቅዳሴ ፡ መል
ክና ፡ ምልክት ፡ አራቡንም ፡ እንደ ፡ ሆን ፡፡ ጳጳስ ፡ ግን ፡ የጳ
ኻስዩስ ፡ ረድበርቱስን ፡ ትምህርት ፡ እውነት ፡ እንደ ፡ ሆነ
ች ፡ ተቀበለ ፡ ከርስዋም ፡ የተለየችውን ፡ ገዘተ ፡፡

ባመትም ፡ ፲፻፶፱፤ ቤርንጋር ፡ በዚች ፡ በጳኻስዩስ ፡ ትም
ርት ፡ ላይ ፡ ተከራከረ ፡ ከመጽሐፉ ፡ ቅዱስም ፡ ጋራ ፡ አንድት
ጸላ ፡ አሳየ ፡፡ በኋላም ፡ ወደ ፡ ሮም ፡ ሲመጣ ፡ የኤጲስቆጶ
ሳት ፡ አለቆች ፡ በግድ ፡ አገደት ፡ የረድበርትን ፡ ትምርት ፡ ይ
ቀበል ፡ የምልም ፡ ዘንድ ፡ ከፍርሃቱ ፡ የተነሣ ፡ በለዚያ ፡ ት
እዛዝ ፡ እንደህ ፡ ሲል ፡፡ ቄስ ፡ ቍርባንን ፡ ከቀደሰ ፡ በኋላ ፡
እንጀራ ፡ በጣም ፡ ይለወጣል ፡ የሚቍርብም ፡ ሰው ፡ ሁ
ሉ ፡ የክርስቶስን ፡ እውነተኛ ፡ ገላ ፡ ባፉ ፡ ይቀበላል ፡ በጥርሱ
ም ፡ ይነክሰዋል ፡ በጎርሮውም ፡ ይውጠዋል ፡ እንደ ፡ ሌላ ፡
መብልም ፡ ሁሉ ፡ ያደርግበታል ፡፡ እንደህ ፡ ተጨለመች ፡ የ
ክርስቶስ ፡ ብርሃን ፡ ሲሏ ፡፡ የሚያድን ፡ እርሱ ፡ መንፈስ ፡

ነው ፡፡ ሥጋ ፡ ግን ፡ አይጠቅምም ፡፡ ቢናገርም ፡ የዚያን ፡ ጊዜ ፡ በፍርሃት ፡ መክንያት ፡ በሃይማኖቱ ፡ ደከሞ ፡ የርሱን ፡ የተቫለችውን ፡ እውነተኛይቱን ፡ ትምህርት ፡ ካደ ፡ በጸላቶቹ ም ፡ ተፈታ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ከሮም ፡ ከተሰናበተ ፡ በኋላ ፡ ኃይ ሉ ፡ ተመለሰች ፡ እርሱም ፡ በስሕተቱ ፡ አዘነ ፡ መጽሐፍንም ፡ ጻፈ ፡ በሮም ፡ ትምርት ፡ ላይ ፡ እንደሆነ ፡ ቢሉ ፡፡ ሮም ፡ የሐዋ ርያት ፡ ዙፋን ፡ አይደለችም ፡ የሰይጣን ፡ እንጂ ፡፡ ከዚያ ም ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ ፳፤ ጎርጎርዮስ ፡ ጳጳስ ፡ ሁለተኛ ፡ ጊዜ ፡ ወ ደ ፡ ሮም ፡ አስመጣው ፡ ከዚያም ፡ ሁለተኛ ፡ ጊዜ ፡ በታላቅ ፡ ፍርሃቱ ፡ ካደ ፡፡ በኋላም ፡ አዝኖ ፡ ወደ ፡ ታናሽ ፡ ደሴት ፡ ሔ ደ ፡ ከዚያም ፡ ታሪኩን ፡ ጻፈ ፡ በመጽሐፉም ፡ ሰውን ፡ ሁሉ ን ፡ ለመነ ፡ ስለ ፡ ክህደቱ ፡ ያዝንለት ፡ ዘንድ ፡ የእግዚአብ ሔርንም ፡ ምህረት ፡ ይለምንለት ፡ ዘንድ ፡፡

ስለ ፡ መናፈቃን ፡፡

በዚህ ፡ ዘመንም ፡ ጳውሊኪያኖች ፡ በብዙ ፡ ስፍራ ፡ ተ ዘርግተው ፡ ወደ ፡ ምዕራብ ፡ መጡ ፡፡ ባመት ፡ ፱፲፤ በአኩ ታኒያ ፡ ነበሩ ፡፡ ሰባት ፡ አመትም ፡ ከዚያ ፡ ወዲያ ፡ እንደር ሳቸው ፡ መናፈቃን ፡ በኦርሌአንስ ፡ ተገኙ ፡ ከርሳቸውም ፡ ፲፫፤ ስለ ፡ ኑፋቄያቸው ፡ ሞቱ ፡፡

ሌሎች ፡ መናፈቃንም ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ባያሌ ፡ ስፍራ ፡ ተ ገኙ ፡ ሁላቸውም ፡ ከግኖስቲኮች ፡ ትምህርት ፡ የተቀበሉ ፡ ይመስላሉ ፡፡

የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡
ታሪክ ፡

አምስተኛ፡ክፍል።

ከሰባተኛ፡ጎርጎርዮስ፡ጀምሮ፡

እስከ፡ስምንተኛ፡ቦኒፋኪዩስ፡ድረስ።

ከልደት፡አመትም፡ከ፲፸፫፡ጀምሮ፡

እስከ፡፲፪፻፬፡ድረስ።

በዚህ ፡ ዘመንም ፡ የነገሡ ፡ ነገሥታት ፡ እሊህ ፡ ናቸው ።

፩፤ በምሥራቅ ።

1. ኒኬፎርስ ፡ በታኒያቴስ ፡ ፲፻፸፰።
2. እስክንድር ፡ ኮምኔኖስ ። ፲፻፹፩።
3. አሌክስዮስ ፡ ፲፩፲፫።
4. ዮሐንስ ፡ ኮምኔኖስ ፡ ፲፩፲፰።
5. መጀመርያ ፡ ማኑኤል ፡ ኮምኔኖስ ፡ ፲፩፵፫።
6. ሁለተኛ ፡ አሌክሲዮስ ፡ ኮምኔኖስ ፡ ፲፩፹።
7. አንድሮኒኮስ ፡ ኮምኔኖስ ፡ ፲፩፹፫።
8. ይስሐቅ ፡ አንጌሎስ ፡ ፲፩፹፭።
9. ጎትፍሪድ ፡ ከቡልዮንና ፡ በልድዊን ፡ ወንድሙ ፡ የየሩሳሌም ፡ ነገሥታት ።
10. ሳህለደን ፡ የስላሞች ፡ ንጉሥ ፡ በግምሥር ፡ ፲፩፸፩።
11. ጀንጊስካን ፡ የሞንጎሎች ፡ ንጉሥ ፡ ፲፪፻፪።
12. ባልድዊንና ፡ ሀይንሪኽ ፡ የላቲኖች ፡ ነገሥታት ፡ በቍንስታንታኒያ ። ፲፪፻፬።
13. ቴዎደሮስ ፡ ለስካሪስ ፡ የሩም ፡ ንጉሥ ፡ በኒቅያ ፡ ፲፪፻፮።
14. ሮበርት ፡ የላቲኖች ፡ ንጉሥ ፡ በቍንስታንቲኒያ ፡ ፲፪፳፩።
15. ዮሐንስ ፡ ዋታጼስ ፡ የሩም ፡ ንጉሥ ፡ ፲፪፳፪።
16. ሁለተኛ ፡ በልድዊን ፡ የላቲኖች ፡ ንጉሥ ፡ በቍንስታንቲኒያ ፡ ፲፪፳፰።
17. ሁለተኛ ፡ ቴዎደሮስ ፡ ለስካሪስ ፡ የሩም ፡ ንጉሥ ። ፲፪፶፭።
18. ሚካኤል ፡ ጳሌዎሎጎስ ፡ የሩም ፡ ንጉሥ ፡ በቍንስታንቲኒያ ፡ ፲፪፷፩፤
19. ሁለተኛ ፡ አንድሮኒኮስ ፡ የሩም ፡ ንጉሥ ። ፲፪፹፫።

፪፤ በምዕራብ ።

1. ሀይንሪኽ ፡ ፬፤ የንግሣ ፡ ንጉሥ ፡ ከ፲፻፳፪፤ ጀምሮ ።
2. ሀይንሪክ ፡ ፭፤ የንግሣ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፩፻፮።

3. ሉድዊግ ፡ ፮፡ የፈራንስ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፩፡፯፡፡
4. ሎታር ፡ ፪፡ የፈራንስ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፩፳፰፡፡
5. ሉድዊግ ፡ ፯፡ የፈራንስ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፩፴፯፡፡
6. ኮንረድ ፡ የንምሳ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፩፴፰፡፡
7. ፈሪድሪኽ ፡ ፩፡ የንምሳ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፩፶፪፡
8. ሀንሪ ፡ ፪፡ የእንግልጣር ፡ ንጉሥ ፡ ፲፩፶፬፡፡
9. ፊልጶስ ፡ ፪፡ የፈራንስ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፩፹፡፡
10. ሀይንሪኽ ፡ ፮፡ የንምሳ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፩፺፬፡
11. ዮሐንስ ፡ አለምድር ፡ የእንግልጣር ፡ ንጉሥ ፡ ፲፩፺፱፡
12. ፈሪድሪኽ ፡ ፪፡ የንምሳ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፪፲፰፡፡
13. ሀንሪ ፡ ፫፡ የእንግልጣር ፡ ንጉሥ ፡ ፲፪፲፮፡፡
14. ሉድዊግ ፡ ፰፡ የፈራንስ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፪፳፫፡፡
15. ሉድዊግ ፡ ፱፡ ቅዱስ ፡ የሚሉት ፡ የፈራንስ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፪፳፮፡፡
16. ኮንረድ ፡ ፬፡ የንምሳ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፪፶፡፡
17. ኤድዋርድ ፡ ፩፡ የእንግልጣር ፡ ንጉሥ ፡ ፲፪፸፫፡፡
18. ሩዶልፍ ፡ ፩፡ የንምሳ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፪፸፫፡፡
19. ፊልጶስ ፡ ፫፡ የፈራንስ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፪፸፡፡
20. ፊልጶስ ፡ ፬፡ የፈራንስ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፪፹፬፡፡
21. አዶልፍ ፡ የንምሳ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፪፺፩፡፡

፫፡ የሮም ፡ ጳጳሳት ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ እሌህ ፡ ናቸው ፡፡

1. ጎርጎርዮስ ፡ ፯፡ ፲፻፸፫፡፡
2. ክሌሜንስ ፡ ፲፻፹፡፡ ከጎርጎርዮስ ፡ ጋራ ፡፡
3. ዊክቶር ፡ ፫፡ ፲፻፹፯፡፡
4. ውርባን ፡ ፪፡ ፲፻፹፰፡፡
5. ጳሻሊስ ፡ ፪፡ ፲፻፹፱፡፡
6. ግላስዩስና ፡ ጎርጎርዩስ ፡ ፰፡ ፲፩፲፰፡
7. ካሊክስቱስ ፡ ፲፩፲፱፡፡
8. ኬሌስቲኑስና ፡ ሆኖርዩስ ፡ ፪፡ ፲፩፳፬፡፡
9. ኢኖኬንቲዩስ ፡ ፪፡፡ አናክሌቱስ ፡ ፪፡ ፲፩፴፡፡
10. ኬሌስቲኑስ ፡ ፪፡ ፲፩፵፫፡፡

11. ሉኪዮስ ፡ ፪፤ ፲፩፴፬፡፡
12. ኤውጌኒዮስ ፡ ፫፤ ፲፩፴፭፡፡
13. አናስታስዮስ ፡ ፬፤ ፲፩፵፫፡፡
14. ሀድርያን ፡ ፬፤ ፲፩፵፬፡፡
15. እስክንድር ፡ ፫፡፡ ቪክቶርም ፡፡ ጳኻሊስም ፡፡ ካሊክስቱስም ፡፡ ፲፩፶፡፡
16. ሉኪዮስ ፡ ፫፤ ፲፩፸፩፡፡
17. ውርባኑስ ፡ ፫፡፡ ፲፩፸፭፡፡
18. ጎርጎርዮስ ፡ ፰፤ ፲፩፸፯፡፡
19. ክሌሜንስ ፡ ፫፤ ፲፩፸፰፡፡
20. ኬሌስቲኑስ ፡ ፫፤ ፲፩፹፩፡፡
21. ኢኖኬንቲዮስ ፡ ፫፤ ፲፩፹፰፡፡
22. ሆኖርዮስ ፡ ፫፤ ፲፪፲፯፡፡
23. ጎርጎርዮስ ፡ ፱፤ ፲፪፳፯፡፡
24. ኬሌስቲኑስ ፡ ፬፡፡ ኢኖኬንቲዮስ ፡ ፬፤ ፲፪፴፩፡፡
25. እስክንድር ፡ ፬፤ ፲፪፵፬፡፡
26. ውርባኑስ ፡ ፬፤ ፲፪፶፩፡፡
27. ክሌሜንስ ፡ ፬፤ ፲፪፶፭፡፡
28. ጎርጎርዮስ ፡ ፲፤ ፲፪፷፩፡፡
29. ኢኖኬንቲዮስ ፡ ፭፡፡ ሀድርያን ፡ ፭፡፡ ዮሐንስ ፡ ፰፩፡፡ ፲፪፷፯፡፡
30. ኒቆላዎስ ፡ ፲፪፷፯፡፡
31. ማርቲኑስ ፡ ፬፤ ፲፪፸፡፡፡
32. ሆኖርዮስ ፡ ፬፤ ፲፪፸፯፡፡
33. ኒቆላዎስ ፡ ፬፤ ፲፪፸፰፡፡
34. ኬሌስቲኑስ ፡ ፭፡፡ ፲፪፹፬፡፡
35. ቦኒፋኪዮስ ፡ ፰፡፡ ፲፪፹፬፡፡

መጀመርያ ፡ ምዕራፍ ።

ስለ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መዝረጋት ።

፩፤ በእስያ ።

በዚህ ፡ ዘመን ፡ ታላቅ ፡ ሕዝብ ፡ ተነሣች ፡ በመኻከለኛ ፡ እስያ ፡ በዓለም ፡ ሁሉ ፡ የምትዘረጋ ። የጪንም ፡ የህንድም ፡ የፋርስም ፡ መንግሥቶችን ፡ ገልብጠው ፡ ወደ ፡ ኤውሮጳ ፡ መጡ ፡ የኤውሮጳንም ፡ አሕዛብ ፡ ሊያስገዙ ፡ ቀረቡ ፡ ደሮ ፡ እግዚአብሔር ፡ ከለከላቸው ። ይህች ፡ ሕዝብም ፡ የሞንጎሎት ፡ ሕዝብ ፡ ትባላለች ። በመኻከላቸው ፡ የኔስቶርዮስ ፡ ወገን ፡ ወንጌልን ፡ አስተማረ ፡ ከርሳቸውም ፡ ብዙ ፡ ሃይማኖትን ፡ ተቀበሉ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ሃይማኖት ፡ ኃይለኛ ፡ አልነበረምና ፡ የእስላም ፡ ትምርት ፡ አሸነፈቸው ።

፪፤ በኤውሮጳ ።

በዚህ ፡ ዘመን ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከጶሎኒያ ፡ ወደ ፡ ጶመራኒያ ፡ ገባች ፡ ኦቶም ፡ የበምበርግ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ነፍሱን ፡ ሰጠ ፡ ያችን ፡ ሕዝብ ፡ ሁሉ ፡ ወደ ፡ ክርስቲያን ፡ ሃይማኖት ፡ ይወስድ ፡ ዘንድ ። እጅግ ፡ ሰዎችንም ፡ አጠመቀ ፡ ብላቴኖችንም ፡ ወደርሱ ፡ ሰብስቦ ፡ አስተማራቸው ። በእግዚአብሔርም ፡ በረከት ፡ ሆነለት ፡ በጥቂት ፡ ወራት ፡ በጶመራኒያ ፡ ሁሉ ፡ የወንጌልን ፡ ዘር ፡ ይዘራ ፡ ዘንድ ፡

አንድ ፡ ቄስም ፡ ነበረ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ካለማወቁ ፡ ከኃጢአቱም ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ የተመለሰ ፡ ከዚያም ፡ ጀምሮ ፡ የተቀበለውን ፡ ብርሃን ፡ ወደ ፡ አሕዛብ ፡ ወሰደ ፡ በርሳቸው ፡ መኻከል ፡ ያበራ ፡ ዘንድ ። ስሙም ፡ ዊጽሊን ፡ ነው ። በኋላም ፡ ወንጌልን ፡ በኦልደንቡርግ ፡ ሰበከ ፡ የኦልደንቡርግም ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ሆነ ። ኬሌስቲኑስ ፡ ፫፤ የሞናኵስትን ፡ ጉባኤዎች ፡ አደረገ ፡ የክርስቶስ ፡ ወታደር ፡ የተባሉ ። እርሳቸውም ፡ በጋሻ ፡ ጾር ፡ ሃይማኖትን ፡ በሊፍላንድ ፡ አገር ፡ ሊዘርጉ ፡ ነበረ ። እርሳቸውም ፡ የጵሩስያን ፡ ሕዝብ ፡ ወደ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ለማግባት ፡ አገድዋቸው ።

ሁለተኛ ፡ ምዕራፍ ።

የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሥርዓት ።

የጳጳሳት ፡ ታሪክ ።

በዚህ ፡ ዘመን ፡ መጀመርያ ፡ አንድ ፡ ጳጳስ ፡ ጀመረ ፡ በቀደሙት ፡ ጳጳሳት ፡ ሁሉ ፡ የበረታ ፡ ሌላ ፡ ነገርንም ፡ ያልወደደ ፡ የሮም ፡ ጳጳስ ፡ የእግዚአብሔር ፡ እንደኔ ፡ በምድር ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ እንጂ ። እርሱም ፡ ጳጳስ ፡ ሳይሆን ፡ ሂልድብራንድ ፡ ተባለ ፡ ከተሾመ ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ ስሙን ፡ ሰባተኛ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ አለው ።

ጎርጎርዮስ ፡ ፯፤ እንደዬህ ፡ አለ ። የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሥልጣን ፡ ብቻ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ የተሰራች ፡ ናት ። ሌላ ፡ ሥልጣን ፡ ሁሉ ፡ ከሰው ፡ ትዕቢት ፡ ተነሣች ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ተከክልዋልና ። እርሱም ፡ በምድር ፡ ያለች ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አለቃ ፡ ሁኖ ፡ መስሎት ፡ ሥልጣን ፡ ሁሉ ፡ በጄ ፡ ናት ፡ ለኔም ፡ ተሰጠች ፡ አለ ። እርሱም ፡ ፈቀደ ፡ የመንግሥት ፡ ሹማምት ፡ ሁሉ ፡ አንደኞችን ፡ እንዲያስቡ ፡ አንደችንም ፡ እንዲያደርጉ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ ያለ ፡ ፈቃዱ ፡ ሥልጣናቸውንም ፡ ገንዘባቸውንም ፡ ሁሉን ፡ ለቅዱስ ፡ ጴጥሮስ ፡ እንዲሰጡ ፡ እርሱ ፡ በፈንታው ፡ ለተሾመ ። ለዚህም ፡ የማይታዘዝ ፡ የቅዱስ ፡ ጴጥሮስ ፡ መቅሠፍት ፡ ገባበት ፡ በጳጳስ ፡ እጅ ፡ እርሱ ፡ መንግሥተ ፡ ሰማያትን ፡ የሚዘጋበት ። ትእዛዝንም ፡ አደረገ ፡ ቄስና ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ሁሉ ፡ ሹመቱን ፡ በብር ፡ ያገኘ ፡ ሹመቱ ፡ እንዲሻር ፡ ምሽትንም ፡ ያገባ ፡ እንዲሰደት ፡ ወይስ ፡ ከቅደሴው ፡ እንዲፈታ ። ባመትም ፡ ፲፻፸፭፤ በሲኖደስ ፡ የመንግሥትን ፡ ሹማምት ፡ ሁሉ ፡ ከለከለ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ አገልጋዮች ፡ ይሾሙ ፡ ዘንድ ። ነገር ፡ ግን ፡ አራተኛ ፡ ሀይንሪኽ ፡ ለጳጳስ ፡ መታዘዝ ፡ አልወደደም ፡ እርሱም ፡ ግፈኛ ፡ ንጉሥ ፡ ነበረ ፡ ስለ ፡ ግፉም ፡ ሰዎቹ ፡ አልወደዱትም ። ሀይንሪኽ ፡ በፊት ፡ የጳጳስ ፡ ወዳጅ ፡ ነበረ ፡ ጳጳስ ፡ እስኪከለክለው ፡ ድረስ ። የ

ዚያን ፡ ጊዜ ፡ ጳጳስ ፡ ሀይንሪኽን ፡ መግዛት ፡ ፈለገ ፡ ደሮ ፡
ሀይንሪኽ ፡ ጳጳስን ፡ ሻረ ፡ ብርቱንም ፡ መልእክት ፡ ለጳጳስ ፡
ጻፈ ፡፡ ጳጳስ ፡ ግን ፡ አሁን ፡ ሀይንሪኽን ፡ ወገዘ ፡ ሕዝቡን
ም ፡ ከመታዘዝ ፡ ፈታ ፡፡ ሰዎችም ፡ ጎርጎርዮስን ፡ በገሠጹ ፡
ጊዜ ፡ ሲሉ ፡፡ ንጉሥን ፡ መግዛት ፡ መንግሥቱንም ፡ መሻ
ር ፡ አይገባም ፡ ጎርጎርዮስ ፡ እንዲህ ፡ አላቸው ፡፡ ክርስቶ
ስ ፡ ኃይል ፡ ከሰጠኝ ፡ በክፎች ፡ መናፍስት ፡ ላይ ፡ እንዴት ፡
ይመስላችኋል ፡ ሥልጣን ፡ እንደልሰጠኝ ፡ በሰይጣን ፡ ባሮ
ች ፡ በነገሥታት ፡ ላይ ፡፡ ሀይንሪኽ ፡ ግን ፡ ከሕዝቡም ፡ ጋራ ፡
ተጸልትዋልና ፡ ጳጳስ ፡ ሁሉን ፡ ተቻለው ፡፡ አሁንም ፡ ሀይን
ሪክ ፡ ፍትሐትን ፡ ፈለገ ፡ ከጳጳስ ፡ ስለዚህም ፡ ፲፻፸፯፤ በክረ
ምት ፡ ብርድም ፡ እጅግ ፡ በጸና ፡ ጊዜ ፡ ወደ ፡ ሮም ፡ ሔደ ፡፡
ከዚያም ፡ ጳጳስ ፡ ፫፤ ቀንና ፡ ፫፤ ሌሊት ፡ ንጉሥን ፡ በሚደ ፡
ለብቻው ፡ በብርድ ፡ አስቀመጠው ፡ አረቁቱ ፡ ሁኖ ፡ በኋላ
ም ፡ ወደርሱ ፡ አስመጣው ፡፡ ሀይንሪኽም ፡ ተስፏ ፡ ባስደረገ
ለት ፡ ጊዜ ፡ ከጳጳስ ፡ ጋራ ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ክብር ፡ ብ
ቻ ፡ ይስራ ፡ ዘንድ ፡ ፈታው ፡፡ መንግሥቱንም ፡ መለሰለት ፡፡
አሁን ፡ ግን ፡ በኢጣልያና ፡ በንምሳ ፡ የነበሩ ፡ አሕዛቡ ፡ ን
ጉሣቸውን ፡ ተቈጡ ፡ እንዲህ ፡ ስለ ፡ ተዋረደ ፡ ለጳጳስ ፡ አ
ደ ስ ፡ ንጉሥንም ፡ መረጹ ፡ ጳጳስም ፡ አሰተኛ ፡ ሆነ ፡ ላደ
ስ ፡ ንጉሥም ፡ የመንግሥትን ፡ አክሊል ፡ ሰደደ ፡፡ ሀይንሪ
ኽም ፡ በኋላ ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ በተዋጋ ፡ ጊዜ ፡ ገደለው ፡ በሲኖ
ደስም ፡ በኢጣልያ ፡ የጳጳስን ፡ ሹመት ፡ ሻረ ፡ ሌላውን
ም ፡ ጳጳስን ፡ አደረገ ፡፡ በኋላም ፡ ሀይንሪኽ ፡ ወደ ፡ ሮም ፡ መ
ጣ ፡ ከሠራዊቱ ፡ ጋራ ፡ ጳጳስንም ፡ ከበበ ፡ ወደ ፡ እምባው ፡
የሸሸ ፡ አንድ ፡ ታላቅ ፡ ወደጀ ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ አገር ፡ ወደ ፡ ሳ
ለርና ፡ እስኪወስደው ፡ ድረስ ፡፡ ከዚያም ፡ ሞተ ፡ ባመት ፡
፲፻፹፭፡፡

የጳጳሳት ፡ ክብርና ፡ ኃይል ፡ እጅግ ፡ በዛች ፡ ጳጳስ ፡ ውር
ባኑስ ፡ የምዕራብን ፡ ክርስቲያኖት ፡ ሁሉን ፡ ወደ ፡ የሩሳሌ
ም ፡ ይሰድ ፡ ዘንድ ፡ በጀመረ ፡ ጊዜ ፡ የጌታን ፡ መቃበር ፡ ከስ
ላሞች ፡ እጅ ፡ ይወስዱ ፡ ዘንድ ፡፡ አንድ ፡ ባሕታዊ ፡ ጴጥሮ
ስ ፡ ካሚንስ ፡ መጥትዋልና ፡ ጳጳስን ፡ ተናገረ ፡ እስላሞች ፡

የሩሳሌምን ፡ እንደ ፡ ወሰደ ፡ ቅዱስ ፡ ስፍራውንም ፡ እን ደ ፡ አረከሶ ፡ እጅግም ፡ ብርቱ ፡ መከራ ፡ እንደ ፡ አደረጉ ፡ በክ ርስቲያን ፡ ላይ ፡ ብሎ ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ውርባኑስ ፡ ያነን ፡ ባሕታዊን ፡ ሰደደ ፡ ወደ ፡ ፍርንጆች ፡ አገር ፡ ሁሉ ፡ ሰውን ፡ ሁ ሉን ፡ የተቀደሰውን ፡ ጾር ፡ ያደርግ ፡ ዘንድ ፡ ሊፈልግ ፡፡ ባመ ትም ፡ ፲፻፺፭፤ ጳጳስ ፡ ታላቅ ፡ ጉባኤን ፡ ሰበሰበ ፡ በጺያጨን ጳ ፡ በክለርሞንትም ፡፡ ወደዚህ ፡ ጾር ፡ የሚገባ ፡ ሰው ፡ ሁ ሉ ፡ ኃጢአቱ ፡ ቀረለት ፡ ቅዱስ ፡ ወታደርም ፡ ተባላ ፡፡ በመ ስቀልም ፡ ተመለከተ ፡ የመስቀልም ፡ ወታደር ፡ ሆነ ፡፡ ይህ ፡ ነገርም ፡ ወደዚያ ፡ ዘመን ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ወደ ፡ ልባቸው ፡ ገ ብትዋል ፡ ጳጳስንም ፡ እጅግ ፡ አከበረበት ፡፡

የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ጳጳስ ፡ ተጻላ ፡ ከፊሊጶስ ፡ ከፍራንስ ፡ ንጉሥ ፡ ጋራ ፡ ምሽቱን ፡ አውጥቶ ፡ ያንድ ፡ መኰንን ፡ ምሽ ት ፡ ስላሳታት ፡ ምሽቱን ፡ አድርግዋት ፡፡ አያሌ ፡ ኤጲስቆጾ ሳትም ፡ ኃጢአቱን ፡ በነ ፡ አደረጉት ፡ አንድ ፡ ኢቦ ፡ የሚሉ ት ፡ ግን ፡ በኃጢአቱ ፡ ገሠጸው ፡ ስለ ፡ ተግሣጹም ፡ ንጉሥ ፡ ወደ ፡ ግዞት ፡ ጨመረው ፡፡ ጳጳስም ፡ ንጉሥን ፡ ገዘተ ፡፡

ጳሻሊስም ፡ ፪፤ ከ፬፤ ሀይንሪኽ ፡ ጋራ ፡ ተጋደለ ፡፡ የሀይንሪ ኽ ፡ ልጅም ፡ ሀይንሪኽ ፡ ፭፤ አርሶ ፡ በጳጳስ ፡ ሥልጣን ፡ ባባ ቱ ፡ ላይ ፡ የተነሣ ፡ ጳጳስን ፡ እሺ ፡ አለው ፡ መንግሥቱ ፡ እ ስኪጸና ፡ ድረስ ፡ በኋላም ፡ ጳጳስን ፡ ካለቆቹ ፡ ጋራ ፡ አሠረ ፡ ፈቃደን ፡ ለማድረግ ፡ ተስፈ ፡ እስኪያስደርጉ ፡ ድረስ ፡፡ ጳጳ ስ ፡ ግን ፡ ከተፈታ ፡ በኋላ ፡ ተስፈውን ፡ አፈረሰ ፡፡

ባመትም ፡ ፲፩፳፪፤ ከሊክስቱስ ፡ ፪፤ ከንጉሥ ፡ ጋራ ፡ ተስ ማማ ፡ ኤጲስቆጶሳትንና ፡ የገደሞችን ፡ መምህራን ፡ በሥ ርዓት ፡ የተመረጹ ፡ እንዲሆኑ ፡ ማጽናታቸውን ፡ ከንጉሥ ፡ እንዲቀበሉ ፡ ንጉሥ ፡ ይሾማቸው ፡ ዘንድ ፡ ለሹመታቸው ም ፡ ምልክት ፡ በትርን ፡ ይቀበሉ ፡ ዘንድ ፡፡ በዚህ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ደስ ፡ አለው ፡፡

ባመትም ፡ ፲፩፴፤ ሆኖርዩስ ፡ ፪፤ በሞተ ፡ ጊዜ ፡ ኢኖኬንቲ ዩስ ፡ ፪፤ ተመረጸ ፡፡ አንድ ፡ ከኤጲስቆጶሳት ፡ አለቆች ፡ ግን ፡ በብሩ ፡ የጳጳስን ፡ ሹመት ፡ ገዛ ፡ ስሙንም ፡ አናክሌቱስ ፡ ብሎ ፡ አወጣ ፡፡ ኢኖኬንቲዩስም ፡ ወደ ፡ ፍራንስ ፡ ሸሽቶ ፡ ካያ

ሌ ፡ ደህና ፡ ሰዎች ፡ ጋራ ፡ ተገናኝ ፡ በርሳቸውም ፡ ቃል ፡ አሸነፈ ። ወደ ፡ ሮምም ፡ ተመለሰ ።

የዚያን ፡ ጊዜም ፡ በሮም ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ አርኖልድ ፡ ከብረሽያ ፡ የሚሉት ፡ በጳጳሳት ፡ ላይ ፡ ተነሣ ፡ ሲል ። ለቀሳውስት ፡ ሁሉ ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አገልጋዮች ፡ አይገባም ፡ ያለም ፡ ክብትና ፡ ሹመት ፡ መግዛትም ፡ እንዲሆንላቸው ። ለቄስ ፡ የሚገባው ፡ ለቄስ ፡ ይሁን ፡ ለሹምም ፡ የሚገባ ፡ ለሹም ፡ ይሁን ። ኢኖኬንቲዩስም ፡ አርኖልድን ፡ ገዘተ ። ነገር ፡ ግን ፡ የሮም ፡ ሕዝብ ፡ እጅግ ፡ ወደዱት ፡ ሁከትንም ፡ አደረጉ ፡ በጳጳስ ፡ ላይ ፡ ይህም ፡ ኖረ ፡ እስከ ፡ ፲፩፻፶፬፤ ድረስ ።

በሀድርያን ፡ ፬ም ፡ ዘመን ፡ ታላቅ ፡ መጋደል ፡ ጀመረ ፡ በጳጳሳትና ፡ በነገሥታት ፡ መካከል ። ጳጳስ ፡ ፈሪድሪኽን ፡ ፩፤ ንጉሡን ፡ መንግሥቱን ፡ ከጳጳስ ፡ እንደ ፡ ተቀበለ ፡ አለው ። ከዚያም ፡ ዘመን ፡ ጀምሮ ፡ ፈሪድሪኽ ፡ ጳጳሳትን ፡ ማውረድ ፡ ፈቀደ ። ስለዚህም ፡ የደፈረትን ፡ የጳጳስን ፡ መልክተኞች ፡ አልተቀበለም ። ጽፈትንም ፡ ሰደደ ፡ ወደ ፡ መንግሥቱ ፡ ሁሉ ፡ የመንግሥቱን ፡ አክሊል ፡ ከጳጳስ ፡ ቸርነት ፡ እንደልተቀበለ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ እንጂ ፡ በመኳንንቱ ፡ መምረጽ ፡ ብሎ ። ንጉሥም ፡ ጳጳስን ፡ አስፈሪ ፡ በሠራዊቱ ፡ ታረቀም ። ጳጳስም ፡ በኋላ ፡ በጽፈቱ ፡ ንጉሥን ፡ በገሠጸ ፡ ጊዜ ፡ በሚገባው ፡ መጠን ፡ እንደያከብረው ፡ ሲል ። ፈሪድሪኽ ፡ ብርቱ ፡ ተግሣጽ ፡ መለሰለት ፡ ክብርን ፡ ስለ ፡ መመኘቱ ፡ ስለ ፡ ድፍረቱም ፡ በንጉሥ ፡ ላይ ።

ሀድርያንም ፡ በሞተ ፡ ጊዜ ፡ የመሪጩች ፡ አለቆች ፡ በ፪፤ ወገን ፡ ተከፈሉ ። አንዲት ፡ ወገን ፡ እስክንድርን ፡ ፫፤ መረጹ ፡ ፩፤ ወገንም ፡ ዊክቶርን ። ንጉሥ ፡ ግን ፡ ሁለታቸውን ፡ አልተቀበለም ፡ ሲኖደስንም ፡ በጳዊያ ፡ ሰበሰበ ፡ አዲስ ፡ መምረጽ ፡ ያደርጉበት ፡ ዘንድ ። እስክንድርም ፡ በዚህ ፡ ተቈጥቶ ፡ ዊክቶር ፡ እሺ ፡ ሲል ፡ እርሱ ፡ ተኾመ ፡ በሲኖደስ ፡ መምረጽ ። እስክንድር ፡ ግን ፡ ሁላቸውን ፡ ገዘታቸው ።

ይህ ፡ ክርክርም ፡ በፈሪድሪኽ ፡ ፩፤ በሀይንሪኽ ፡ ፯፤ በልጁ ፡ አልተጨረሰም ። ባመትም ፡ ፲፩፻፺፰፤ የፈሪድሪኽ ፡ ፩፤ ምሽት ፡

ቊንስታንትያ ፡ ልጅዋን ፡ ፍሬድሪኽ ፡ ፪፤ ዕድሜው ፡ ፯፤ ዓመ ት ፡ ሲሆን ፡ ለጳጳስ ፡ አደራ ፡ ሰጠቻው ፡ ይጠብቀው ፡ ዘን ድ ። የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ጳጳስ ፡ ተጻላ ፡ ከንግሣ ፡ ታላቆች ፡ ጋራ ፡ ንጉሥን ፡ ስለ ፡ መምረጽ ፡፡ ታላቅ ፡ ኦቶንም ፡ የተመረ ጸውን ፡ ንጉሥ ፡ ገዘተ ፡ ባመት ፡ ፲፪፡፱፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ፍ ሬድሪኽን ፡ ፪፤ አነገሠ ፡፡ ፍሬድሪኽ ፡ ፪ም ፡ ኢኖኬንቲዩስ ፡ ባ ለ ፡ ጊዜ ፡ ጸለትነት ፡ አላደረገም ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ ልቡን ፡ ገለ ጸ ፡፡ ለሆኖርዩስ ፡ ፫ም ፡ ተስፋ ፡ አስደረገ ፡ ከሠራዊቱ ፡ ጋራ ፡ ወደ ፡ የሩሳሌም ፡ ይሔድ ፡ ዘንድ ፡ ያም ፡ ሳይሆን ፡ ጳጳስ ፡ ሞተ ፡፡ ጎርጎርዮስ ፡ ፱፤ ግን ፡ ለስለቱ ፡ አሳሰበው ፡፡ ፍሬድሪ ኽም ፡ ተነሣ ፡ ይፈጽመው ፡ ዘንድ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ባመት ፡ ፲፪፳፰፤ ሠራዊቱ ፡ ሁሉ ፡ በሲቊልያ ፡ በተሰበሰቡ ፡ ጊዜ ፡ በታ ላቅ ፡ ሕማም ፡ በወታደሮቹ ፡ በተጀመረ ፡ ተከለከልሁ ፡ አ ለ ፡ ሠራዊቱንም ፡ ፈታ ፡ እርሱም ፡ ተመለሰ ፡፡ ጳጳስም ፡ አ ሁን ፡ ገዘተው ፡ በኋላም ፡ ፍሬድሪኽ ፡ ሔደ ፡ ወደ ፡ የሩሳሌ ም ፡ ከዚያም ፡ አሸንፎ ፡ የየሩሳሌምን ፡ መንግሥት ፡ አክ ሊል ፡ ባለቤቱ ፡ በራሱ ፡ ላይ ፡ አስቀመጠ ፡፡ ይህንንም ፡ ወደ ፡ ኤውሮጳ ፡ አወራ ፡ እንደህ ፡ ሲል ፡፡ ይህ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ክንድ ፡ አደረገኙ ፡፡ ወደ ፡ ኤውሮጳም ፡ ከተመለሰ ፡ በኋላ ፡ ተ ፈታ ፡፡ ከጳጳስ ፡ ጋራም ፡ ታረቀ ፡፡ በኋላ ፡ ደግሞ ፡ ተጻሉ ፡ ሳ ይታረቁም ፡ ጳጳስ ፡ ሞተ ፡ ባመት ፡ ፲፪፵፩፡፡ ኢኖኬንቲዩስ ፡ ፬ም ፡ ደግሞ ፡ በጽሉ ፡ ንጉሥን ፡ አስጨነቀ ፡ እስከ ፡ ሞቱ ፡ ድረስ ፡ ባመት ፡ ፲፪፶፡፡

ኢኖኬንቲዩስም ፡ ካንድ ፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ሮበርት ፡ ከሚሉ ት ፡ ጋራ ፡ ተጻላ ፡፡ ሮበርትም ፡ የጳጳስን ፡ ኃጢአት ፡ ገለጸለ ት ፡ እጅግም ፡ ገሠጸው ፡፡ ጳጳስም ፡ ጸላትነትን ፡ ያደርግ ፡ ዘንድ ፡ ፈለገ ፡ በሮበርት ፡ ላይ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ አልሆነለትም ፡፡

ስለ ፡ ምንክስና ፡፡

በዚህ ፡ ዘመን ፡ ሞናኵስት ፡ በዙ ፡ ልዩ ፡ ልዩም ፡ አዲስ ፡ ወገን ፡ ሆኑ ፡ ከሞናኵስት ፡፡ ብዙ ፡ ሞናኵስትም ፡ ባገር ፡ ሁሉ ፡ ዞሩ ፡ ንስሐ ፡ ይሰብኩ ፡ ዘንድ ፡፡ ከሰምዋቸውም ፡ ሰ ዎች ፡ ብዙ ፡ ንስሐ ፡ ብቻ ፡ አላደረጉም ፡ ሞናኵስትም ፡ ሆ

ኑ ፡ እንጅ ፡፡ ብዙ ፡ ሰዎችም ፡ ከድኅነታቸው ፡ የተነሣ ፡ ሞና ኵስት ፡ ሆኑ ፡ እንጅራ ፡ ያገኙ ፡ ዘንድ ፡ ብለው ፡፡

ባለፈ ፡ ዘመንም ፡ የክሊኒ ፡ ሥርዓት ፡ ተሰራች ፡ ከርሱ ም ፡ አሁን ፡ እጅግ ፡ ብልሃትና ፡ ዕውቀት ፡ ወጣ ፡፡ በዚህ ፡ ዘ መንም ፡ የኪስቴርቲዩም ፡ ሥርዓት ፡ ተሰራች ፡ ከርስዋ ም ፡ አንድ ፡ ሞንክሴ ፡ ተነሣ ፡ በኃይሉ ፡ በሕይወቱም ፡ ቅድስ ና ፡ ለዚያ ፡ ዘመን ፡ እጅግ ፡ በጎ ፡ ያደረገ ፡፡ እርሱም ፡ በርን ሀርድ ፡ ከክሌርዎ ፡፡

ሌላ ፡ ሥርዓትም ፡ የካርቱዝ ፡ ሥርዓት ፡ ተባለች ፡ ብር ቱች ፡ አስቂጦች ፡ የነበሩባት ፡፡ ሌላ ፡ ሥርዓትም ፡ የ ካር ሚል ፡ ተራራ ፡ ሥርዓት ፡፡

አንድ ፡ ሰውም ፡ ልጁ ፡ ከብርቱ ፡ ሕማም ፡ በዳነ ፡ ጊዜ ፡ የምንኵስና ፡ ሥርዓትን ፡ አደረገ ፡ ስለ ፡ ድውያን ፡፡ ሌላ ፡ ሰውም ፡ ሥርዓትን ፡ አደረገ ፡ ከስላሞች ፡ የተማረኩትን ፡ መንገደኞች ፡ በብር ፡ ይፈቱ ፡ ዘንድ ፡፡ ይህችም ፡ ሥርዓት ፡ የቅድስት ፡ ሥላሴ ፡ ሥርዓት ፡ ተባለች ፡፡

እጅግ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ሥርዓቶችም ፡ ተነሡ ፡ ለሞናኵስት ፡ ጳጳስ ፡ እስኪከለክል ፡ ድረስ ፡ አዲስ ፡ ሥርዓትን ፡ ከማድ ረግ ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜ ፡ ግን ፡ ፪ ልዩ ፡ ሥርዓቶች ፡ ተነሡ ፡ በድ ኅነት ፡ ኑረው ፡ ወደገር ፡ ሁሉ ፡ የሚዞሩ ፡ ንስሐ ፡ ይሰብኩ ፡ ዘንድ ፡፡ አንድ ፡ የደሚኒኩስ ፡ አንድም ፡ የፍራንሲስኩስ ፡ ወገን ፡ ነበሩ ፡፡ የደሚኒኩስ ፡ ወገንም ፡ የሰባኮች ፡ ወገን ፡ ተባሉ ፡፡ ሁለታቸውም ፡ ነደያን ፡ ሁነው ፡ በምጽዋት ፡ ብ ቻ ፡ ኖሩ ፡፡

ሶስተኛ ፡ ምዕራፍ ።

የማምለክ ፡ ታሪክ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ።

በዚህ ፡ ዘመንም ፡ የነፍስ ፡ መሻት ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ እጅግ ፡ ተገለጸ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ የወንጌል ፡ ብርሃን ፡ አለቀ ። ስንት ፡ አእላፍ ፡ ወጡ ፡ ወደ ፡ የሩሳሌም ፡ የነፍሳቸውን ፡ ዕረፍት ፡ ከዚያ ፡ ያገኙ ፡ ዘንድ ። ስንት ፡ ሰዎችም ፡ ወደ ፡ ምንኩስና ፡ ገቡ ፡ ካለም ፡ ይሸሹ ፡ ዘንድ ፡ ብለው ፡ ዓለም ፡ በውሥጣቸው ፡ በልባቸው ፡ ሲኖር ። ስንት ፡ ሰዎችም ፡ ገንዘባቸውን ፡ ሰጡ ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ለገዳሞችም ፡ ለድኆችም ፡ መንግሥተ ፡ ሰማያትን ፡ ይገዙበት ፡ ዘንድ ፡ ብለው ።

ካመትም ፡ ፲፰፻። ወዲህ ፡ ታላቆች ፡ ማስተማርዮች ፡ ኡኒቨርሲታቶች ፡ የሚልዋቸው ፡ ተሠሩ ። ትምርትም ፡ በዛባቸው ። አያሌም ፡ ደህና ፡ መምህራን ፡ በሕዝብ ፡ ቋንቋ ፡ መስበክን ፡ ጀመሩ ። ከርሳቸውም ፡ ቶማስ ፡ አኩናስ ፡ በርቶልድም ፡ ከአውግስቡርግ ፡ ጉበርቱስም ፡ አላኑስም ። ዋልደንሶችም ፡ የተባሉ ፡ ወገን ፡ ለሕዝብ ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስን ፡ በቋንቋቸው ፡ ሰጡ ። ሕዝብም ፡ በደስታው ፡ ተቀበሉት ። ብዙ ፡ ሰዎችም ፡ ተባበሩ ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስን ፡ ለመማር ፡ ቀሳውስታቸውም ፡ በከሰስዋቸው ፡ ጊዜ ፡ ኢኖኬንቲዩስ ፡ ከሳሾችን ፡ አልሰማም ። ወደለዚያም ፡ ሰዎች ፡ ጻፈ ፡ በቸር ፡ ነገር ፡ በእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ እንደ መረምሩ ፡ መልካም ፡ እንደሆነ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ እንደይገባ ፡ ያለ ፡ ሥርዓት ፡ ያለ ፡ ቄስም ፡ ለብቻቸው ፡ መሰብሰብ ። እርሳቸው ፡ ግን ፡ መሰብሰባቸውን ፡ አልተውም ፡ ቀሳውስት ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ነገር ፡ አያውቁም ፡ ነበሩና ። ስለዚህም ፡ ጳጳስ ፡ የኪስቴርቲዩም ፡ መነኮስት ፡ ይመረምርዋቸው ፡ ዘንድ ፡ አዘዛቸው ፡ በርሳቸውም ፡ ፍርድ ፡ መናፍቃን ፡ ሁነው ፡ ተገኙ ፡ ስለዚህም ፡ ግድ ፡ አደረጉባቸው ።

እንዲሁም ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ብዙ ፡ እቡዳትን ፡ ከምናኮ

ስት ፡ ስንፍናቸውን ፡ ሁሉን ፡ ማድረግ ፡ በተውዋቸው ፡ ጊዜ ፡ አሌህን ፡ ሰዎች ፡ የክርስቶስን ፡ ትእዛዝ ፡ ጠብቀው ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ቃል ፡ የተማሩ ፡ ከለከሉ ። መጽሐፈ ፡ ቅዱስ ፡ እንደ ደሆንላቸው ፡ በቋንቋቸው ፡ የወንጌል ፡ ክፍል ፡ ብቻ ፡ እንጅ ፡ በላቲና ፡ ቋንቋ ።

በዚህ ፡ ዘመንም ፡ ልማድ ፡ ሆነ ፡ ቍርባንን ፡ በክፍል ፡ ብቻ ፡ ያቍርቡ ፡ ዘንድ ። ይህም ፡ ልማድ ፡ ያንድ ፡ መልክ ፡ ቍርባን ፡ ተባለ ። ቀሳውስት ፡ ብቻ ፡ እንጀራውንና ፡ ፅዋን ፡ ተቀበሉ ፡ ለሕዝብ ፡ ግን ፡ እንጀራ ፡ ብቻ ፡ ሰጡ ፡ በንጀራ ፡ በክርስቶስ ፡ ገላ ፡ የክርስቶስ ፡ ደም ፡ ከሥጋው ፡ ጋራ ፡ ባንድ ፡ ደኖራል ፡ ብለዋልና ።

የንስሓ ፡ ሥርዓትም ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ገና ፡ በሁሉ ፡ አልከፋም ። አያሌ ፡ መምህራን ፡ ነበሩ ፡ ያስተማሩ ፡ ንስሓ ፡ ለማየት ፡ በሥጋም ፡ ብቻ ፡ እንደደሆን ፡ በልብ ፡ እንጅ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ብለው ። ነገር ፡ ግን ፡ ይህ ፡ አልጠቀመም ፡ የምትሠለጥን ፡ ትምርት ፡ በዚያ ፡ ዘመን ፡ ያች ፡ ኑራለችና ፡ እንዲህ ፡ ሲሉ ። የክርስቶስ ፡ ምግባር ፡ ብቻ ፡ አያድንም ፡ ሰው ፡ ምግባሩን ፡ ለክርስቶስ ፡ ምግባር ፡ ባይጨምር ።

አራተኛ ፡ ምዕራፍ ።

የትምህርትና ፡ የክርክር ፡ ታሪክ ።

፩። በምሥራቅ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ።

በምሥራቅ ፡ ትምርት ፡ ሁለግዜ ፡ በዝታ ፡ አለቀች ። በለዚህ ፡ ፪፤ በምሥራቅና ፡ በምዕራብ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ መኻከል ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ክርክር ፡ አደረጉ ፡ ምናልባት ፡ መገጠም ፡ እንደ፡ሆን ፡ ብለው ። ከምሥራቅም ፡ መምህራን ፡ ፲፪፤ ሰዎች ፡ አደረጉ ፡ ከርሳቸውም ፡ ፩፤ ኒኬታስ ፡ ነበረ ። ከምዕራብም ፡ ፩፤ ነበረ ፡ እርሱም ፡ አንሴልም ፡ የካንትርብሪ ፡ ሜትሮጶሊታን ። ሚካኤል ፡ ጳሌዎሎጎስም ፡ አንድነትን ፡ ፈለገ ፡ ከምዕራብ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጋራ ። ነገር ፡ ግን ፡ ጳጳሳት ፡ የምሥራቅ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እንደ ፡ ርሳቸው ፡ ትሆን ፡ ዘንድ ፡ ፈልገዋልና ፡ አልሆነላቸውም ።

፪፤ በምዕራብ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ።

በዚህ ፡ ዘመን ፡ በምዕራብ ፡ አንደንድ ፡ ታላቅ ፡ መምህር ፡ ተነሣ ፡ ከርሳቸውም ፡ አያሌ ፡ ነበሩ ፡ ሁሉን ፡ የመረመሩ ፡ በኦርቶደክሳዊት ፡ ትምርትም ፡ ያልኖሩ ። ሌሎች ፡ ግን ፡ መመርመራቸውን ፡ ሁሉን ፡ ኦርቶደክሳዊት ፡ ትምርትን ፡ ለማጽናት ፡ አደረጉ ፡ የአውጉስቲኑስን ፡ ቃል ፡ አስበው ፡ ሲል ። ፊደስ ፡ ጵሬኬዲት ፡ ኢንተለክቱም ። ማለቱ ። ሃይማኖት ፡ ዕውቀትን ፡ ትቀድማለች ። አንድም ፡ መርማሪ ፡ ሮስኬሊኑስ ፡ ነበረ ። የርሱም ፡ ጸላት ፡ አንሴልም ፡ የክንትርብሪ ፡ ሜትሮጶሊታን ። አንሴልምም ፡ እጅግ ፡ የተማረ ፡ መምህር ፡ ነበረ ፡ አለም ። የእግዚአብሔርን ፡ ነገር ፡ መመርመር ፡ አይጠቅምም ፡ ሰው ፡ በእግዚአብሔር ፡ ባይሐይው ፡ መኖርያው ፡ ሕይወቱም ፡ ደህንነቱም ፡ በእግዚአብሔር ፡ ባይሸ ፡ በያገኝም ።

ከርሱም ፡ በኋላ ፡ በርንሀርድ ፡ ከክሌርቦ ፡ ተነሣ ፡ እርሱም ፡ አለ ። የእግዚአብሔር ፡ ነገር ፡ ባእምሮ ፡ መሠሡ

ት ፡ በመናገርም ፡ ብዛት ፡ አይታወቅም ፡ በሕይወት ፡ ቅድስ
ና ፡ እንጅ ። የርሱም ፡ ጸሎት ፡ ወትር ፡ የሚጸሊ ፡ ይህ ፡ ነበ
ረ ፡ እንደህ ፡ ሲል ። አቤቱ ፡ ዕውቀትህን ፡ አስተምረኝ ፡ አ
ንተንና ፡ እኔን ፡ አውቅ ፡ ዘንድ ። እንዲሁም ፡ አለ ። ክርስ
ቶስን ፡ በማንበብ ፡ ብቻ ፡ አቲዘውም ፡ በመከተል ፡ እ
ንጅ ።

ሌላ ፡ መምህርም ፡ አቤላርድ ፡ ነበረ ። እርሱም ፡ እጅ
ግ ፡ ሲመረምር ፡ ምናክሮችንና ፡ ቀሳውስትንም ፡ ስላለማወ
ቃቸው ፡ ሲገሥጽ ፡ ባለቤቱ ፡ ከኦርቶደክሳዊት ፡ ትምርት ፡
ራቀ ።

ሌሎች ፡ መምህራንም ፡ ሮበርት ፡ ጲሌን ፡ ሁጎም ፡ ከቅ
ዱስ ፡ ዊክቶር ። ጊልበርትም ። ጴጥሮስ ፡ ሎምባርዱስ
ም ፡ እርሱም ፡ የቃላት ፡ መምህር ፡ የተባለ ። የርሱም ፡ ደ
ቀ ፡ መዝሙር ፡ ጴጥሮስ ፡ ከጶይቴ ፡ ሆነ ።

ሌሎች ፡ መምህራንም ፡ ጴጥሮስ ፡ ከጌሮኽ ፡ ዋልተርም ፡
ከማውሪታኒያ ፡ ነበሩ ።

ከርሳቸውም ፡ የሚበልጡ ፡ ፍራንሲስ ፡ ከሃሌስ ፡ ቦና
በንቱራም ፡ ታላቅ ፡ አልበርትም ፡ ቶማስ ፡ አኲናስ
ም ፡ ነበሩ ።

እሌህ ፡ መምህራንም ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ፍርሃት ፡ ወጥ
ተው ፡ አልመረመሩም ። ቶማስ ፡ አኲናስም ፡ ባንደች ፡ ሲ
መረምር ፡ ዕውቀቱንም ፡ ሳያገኝ ፡ በጒልበቱ ፡ ተንበርክኮ ፡
እግዚአብሔርን ፡ ለመነ ፡ እንዲያስተምረው ። እግዚአብ
ሔርም ፡ ተለመነ ፡ የመንፈሱም ፡ ብርሃን ፡ ሰጣቸው ። ነገ
ር ፡ ግን ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ነገር ፡ ከሰው ፡ ነገር ፡ በቤተ ፡ ክ
ርስቲያን ፡ ትምህርት ፡ አለዩምና ፡ እጅግ ፡ ጨለማ ፡ ቀረባ
ቸው ።

አንድ ፡ መምህርም ፡ ሮጅር ፡ ቤከን ፡ የሚሉት ፡ የመጽ
ሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ መጀመርያ ፡ ቋንቋች ፡ ዕብራይስጥና ፡ ዮናኒ ፡
ተማረ ፡ ወደ ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ዕውቀት ፡ ይደርስ ፡ ዘን
ድ ፡ ብሎ ።

የመናፍቃን ፡ ታሪክ ።

አያሌ ፡ መናፍቃን ፡ ነበሩ ፡ የግኖስቲኮች ፡ ዘመዶች ፡ ኤውኪቶችና ፡ ቦጎሚሎች ፡ የተባሉ ።

ብዙ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ወገንም ፡ ነበሩ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ከታሮች ፡ ማለት ፡ ንጹሓን ፡ የተባሉ ። ንጽሕት ፡ ትምርት ፡ ከሰው ፡ ትምርት ፡ ጋራ ፡ ያልተደበለቀች ፡ በመኻከላችን ፡ ትገኛለች ፡ ወይስ ፡ ጉባኤያችን ፡ በክፎች ፡ ሰዎች ፡ አልረከሰችም ፡ ሲሉ ። ነገር ፡ ግን ፡ የከታሮች ፡ ስም ፡ ደግሞ ፡ ስድብ ፡ ሁኖ ፡ ተቈጠረ ፡ ለብዙ ፡ ደህና ፡ ክርስቲያኖች ፡ ባካሔዳቸው ፡ በትምህርታቸውም ፡ ከቀሩ ፡ ሰዎች ፡ የተሻሉ ፡ አወጡት ። ከርሳቸው ፡ ግን ፡ ብዙ ፡ የግኖስቲኮች ፡ ወገን ፡ ነበሩ ።

አንድ ፡ ሰውም ፡ ነበረ ፡ አልመሪኽ ፡ የሚሉት ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ ያስተማረ ። የነገር ፡ ሁሉ ፡ መሆን ፡ አምላክ ፡ ነው ፡ መልኩም ፡ ፍጥረት ፡ ነው ።

ሌሎች ፡ መለያየትም ፡ ተነሡ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ማቅናት ፡ የፈለጉ ። እንዲህ ፡ አርኖልድ ፡ ከብሬሽያ ። እርሱም ፡ የአቤላርድ ፡ ደቀ ፡ መዝሙር ፡ ነበረ ፡ የቀሳውስትንም ፡ ጥፋትና ፡ ኃጢአት ፡ ገለጸ ፡ እጅግም ፡ ገሠጻቸው ። ትምህርቱም ፡ በሮም ፡ ከተወገዘች ፡ በኋላ ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ ተቀበልዋት ፡ በኋላም ፡ በግድ ፡ ወሰዱት ፡ በሳትም ፡ አንድደው ፡ ገደሉት ። እንዲህም ፡ ሆነ ፡ ለጴጥሮስ ፡ ከብሩደስ ፡ ከወገኑ ፡ ጋራ ። አያሌም ፡ መለያየት ፡ ነበሩ ፡ የሐዋርያት ፡ መለያየት ፡ የተባሉ ፡ የሐዋርያትን ፡ አካሔድና ፡ ድኅነትን ፡ ሊከተሉ ፡ ብለዋልና ። እንዲህ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ስጋሬሊ ፡ የሚሉት ፡ መለየት ፡ አደረገ ፡ ጉባኤውንም ፡ ያጶስቶሊኮች ፡ ወንድሞች ፡ አላቸው ። ከጳጳስ ፡ ግን ፡ ሥልጣን ፡ አልነበረለትምና ፡ ባመት ፡ ፲፪፻፺፡ በሳት ፡ ሞተ ።

እሌህ ፡ መለያየትም ፡ ሁሉ ፡ አለፉ ፡ በሰው ፡ ቃል ፡ ላይ ፡ የርሳቸውን ፡ ቃል ፡ ብቻ ፡ አድርገዋልና ። ነገር ፡ ግን ፡ አንዲት ፡ ወገን ፡ ተነሣች ፡ ያላለፈች ፡ በእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ተመሠርታለችና ። እርሳቸውም ፡ በልደንሶች ፡ የተባሉ ፡ መምህራቸው ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ነበረ ፡ ጴጥሮስ ፡ በልዱስ ፡ የሚሉት ፡ ስለዚህም ፡ በልደንሶች ፡ ይባላሉ ። እርሱም ፡ ጻድ

ቅ ፡ ነጋዴ ፡ ነበረ ፡፡ አንድ ፡ ጊዜም ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ቃል ፡ በላቲኖ ፡ ቋንቋ ፡ በደጉሙት ፡ ጊዜ ፡ ሲሰማ ፡ እርሱ ፡ አላስተ ዋለውምና ፡ አዘነ ፡ አያሌ ፡ ክፍልን ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ቃ ል ፡ ከቅዱሳን ፡ ሰዎችም ፡ ቃል ፡ በአዋቂ ፡ መምህር ፡ አሰተ ረጐመ ፡፡ ይህንንም ፡ ሲያነብ ፡ በጥቂት ፡ በጥቂት ፡ አደገ ፡ በ ውቀቱ ፡፡ ደግ ፡ ገና ፡ በግልጽ ፡ ይነሣ ፡ ዘንድ ፡ አላለም ፡፡ ነገ ር ፡ ግን ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ከወዳጆቹ ፡ ጋራ ፡ ሲቀመጥ ፡ አንድ ፡ ሰውም ፡ በመካከላቸው ፡ ሲሞት ፡ ይህ ፡ ሞት ፡ የእግዚአ ብሔር ፡ መጽሬት ፡ ሁኖለት ፡ ወደ ፡ ልቡ ፡ ገባ ፡ ምንፈሳዊ ፡ ጉባኤንም ፡ ያደርግ ፡ ዘንድ ፡ አሰበ ፡ ሐዋርያትን ፡ የተከተ ሉ ፡ በድኅነት ፡ የክርስቶስንም ፡ ፈቃድ ፡ በማድረግ ፡፡ በል ዲስም ፡ ገንዘቡን ፡ ለነደያን ፡ ሰጠ ፡ አስተማሪቸውም ፡ ከ እግዚአብሔር ፡ ቃል ፡፡ የእግዚአብሔርንም ፡ መንግሥት ፡ ለመዝረጋት ፡ ይሰሩ ፡ ዘንድ ፡ መከሪቸው ፡፡ የልዮን ፡ ሜት ሮጶሊታን ፡ ግን ፡ በልዲስን ፡ ከለከለ ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስን ፡ ከማስተማር ፡፡ በልዲስ ፡ ግን ፡ ሳይታዘዝ ፡ ለጳጳስ ፡ ለእስ ክንድር ፡ ፫፤ ጳፈ ፡ የመጽሐፍ ፡ ቅዱስንም ፡ ትርጉም ፡ ሰደ ደለት ፡ ጉባኤውንም ፡ እንዲያጸና ፡ ለመነው ፡፡ ደግ ፡ ጳጳስ ፡ ልመናውን ፡ ነሣው ፡ የፍራንሲስኩስንም ፡ ሞንክሶች ፡ አዘ ዘ ፡ የሌህን ፡ ሰዎች ፡ ትምህርት ፡ ይመረምሩ ፡ ዘንድ ፡፡ እ ልያ ፡ ግን ፡ ናቀዋቸው ፡ ጳጳስንም ፡ እሺ ፡ አሰኙት ፡ ለዚች ፡ ጉባኤ ፡ ለመጽሐፍም ፡ ትርጉም ፡ ማጽናትን ፡ ይነሣባቸው ፡ ዘንድ ፡፡ ከዚያ ፡ ዘመንም ፡ ጀምሮ ፡ መጋደል ፡ ሆነ ፡ በበል ዲስና ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ በተባለች ፡ መካከል ፡፡ ጳጳስ ም ፡ ሉኪዮስ ፡ ፫፤ ገዘታቸው ፡ ስሕተትን ፡ ሳያገኙባቸው ፡፡

በልደንሶችም ፡ በትምርታቸው ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስን ፡ ተ ከተሉ ፡፡ የመጽሐፍ ፡ ቅዱስም ፡ ትርጓሚ ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱ ስ ፡ ነው ፡ አሉ ፡፡ የሃይማኖትም ፡ ዕውቀት ፡ በሌላ ፡ አይገኝ ም ፡ በእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ እንጂ ፡፡ ስለዚህም ፡ የቅዱሳ ንንም ፡ ማክበር ፡ ከለከሉ ፡፡ በመጀመርያውም ፡ መሐላው ን ፡ እንኳ ፡ ጾርንም ፡ ከለከሉ ፡ ክርስቶስ ፡ ስላለ ፡፡ ነገሬች ሁ ፡ አዎን ፡ አዎን ፡ ይሁን ፡ አይደለምም ፡ አይደለም ፡፡ ከር ሱ ፡ የሚያልፍ ፡ ከክፉ ፡ ነው ፡፡ ጸላቶቻችሁንም ፡ ውደዱ ፡፡

የበልደንሶችም ፡ ጸላቶች ፡ እንኳ ፡ እንዲህ ፡ አሉ ። በልደን
ሶች ፡ በማድረጋቸው ፡ ሁሉ ፡ ደህና ፡ እንደ ፡ ሆኑ ፡ መጽሐፍ ፡
ቅዱስንም ፡ ፈጽመው ፡ እንዲያውቁ ። በዚህም ፡ በጸላቶ
ቻቸው ፡ ምስክር ፡ እንኳ ፡ እርሳቸው ፡ የክርስቶስ ፡ ወገን ፡
እንደ ፡ ሆኑ ፡ ተገለጹ ፡ ጸላቶቻቸው ፡ ግን ፡ ያለም ፡ ወገን ፡
የክርስቶስን ፡ ወገን ፡ ሁለግዜ ፡ የሚጸሉ ።

ጳጳስም ፡ ባየ ፡ ጊዜ ፡ መናፈቃን ፡ የተባለች ፡ ወገን ፡ እ
ሺ ፡ እንደትል ፡ የመስቀልን ፡ ጾር ፡ የሚሉት ፡ አደረገባቸው ፡
በሁላቸው ፡ ላይ ። የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ብዙ ፡ ሺሕ ፡ ከበጎችና ፡
ከክፎች ፡ ሞቱ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሰደፍ ፡ እውነትን ፡ ስ
ለ ፡ ፈለጉ ፡ እውነትንም ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ስላላገኙ ።
ባመትም ፡ ፲፪፻፫፡ ጎርጎርዮስ ፡ ፱፡ ለደሚኒኩስ ፡ ወገን ፡ ሞ
ናክሶች ፡ ተግባር ፡ ይህነን ፡ አደረገላቸው ፡ ሰውን ፡ ሁሉን ፡
ይመረምሩ ፡ ዘንድ ፡ ማንንም ፡ ሲያገኙ ፡ መናፈቅ ፡ የሚሆ
ን ፡ ለፍርድ ፡ ይሰጡት ፡ ዘንድ ። እንዲህም ፡ ሰይጣን ፡ ኃይ
ሉን ፡ ሁሉን ፡ አደረገ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ብርሃን ፡ ይከለክ
ል ፡ ዘንድ ፡ ክርስቲያንም ፡ የተባሉ ፡ በጨለማ ፡ ይኖሩ ፡
ዘንድ ።

የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡

ታሪክ ፡

ስድስተኛ ፡ ክፍል ፡፡

ከቦኒፋኪዩስ ፡ ፰፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡

እስከ ፡ መታደስዋ ፡ መጀመርያ ፡ ድረስ ፡

ካመት ፡ ፲፪፺፬፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፲፭፲፯፡ ድረስ ፡፡

በዚህ ፡ ዘመን ፡ የነገሡ ፡ ነገሥታት ፡ እሌህ ፡ ናቸው ፡፡

፩፤ በምሥራቅ ፡፡

1. አንድሮኒኮስ ፡ ፫፤ ፲፫፳፰፡፡
2. ዮሐንስ ፡ ጰሌዎሎጎስ ፡ ፯፤ ፲፫፵፩፡፡
3. ታመርላን ፡ የሞንጎሎች ፡ ንጉሥ ፡ ፲፫፷፱፡፡
4. አሙራት ፡ የስላሞች ፡ ንጉሥ ፡ ፲፫፸፬፡፡
5. አንድሮኒኮስ ፡ ፬፤ ፲፫፺፡፡
6. ባያዜት ፡ የስላሞች ፡ ንጉሥ ፡ ፲፫፹፱፡፡
7. ዮሐንስ ፡ ጰሌዎሎጎስ ፡ ፯፤ ፲፬፳፬፡፡
8. ቆንስታንቲኖስ ፡ ፲፩፤ ፲፬፵፰፡፡

ቱርኮች ፡ ቆንስታንቲኒያን ፡ ወሰዱ ፡ ባመት ፡ ፲፬፶፫፤ የሩሞችንም ፡ መንግሥት ፡ ገለበጡ ፡፡

፪፤ የምዕራብ ፡ ነገሥታት ፡ እሌህ ፡ ናቸው ፡፡

1. ኤድዋርድ ፡ ፪፤ የእንግልጣር ፡ ንጉሥ ፡ ፲፫፯፡፡
2. ሀይንሪኽ ፡ ፯፤ የንምሳ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፫፲፩፡፡
3. ሉድዊግ ፡ ፲፤ የፈረንስ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፫፲፬፡፡
4. ፊልጶስ ፡ ፭፤ የፈረንስ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፫፲፮፡፡
5. ኤድዋርድ ፡ ፫፤ የእንግልጣር ፡ ንጉሥ ፡ ፲፫፳፯፡፡
6. ፊልጶስ ፡ ፮፤ የፈረንስ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፫፳፰፡፡
7. ታላቅ ፡ ሉድዊግ ፡ የሁንጋርያ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፫፵፪፡፡
8. ካርል ፡ ፬፤ የቦሄሚያ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፫፵፮፡፡
9. ካርል ፡ ፭፤ የፈረንስ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፫፷፬፡፡
10. ሪቻርድ ፡ ፪፤ የእንግልጣር ፡ ንጉሥ ፡ ፲፫፸፯፡፡
11. ዌንጽል ፡ የቦሄሚያ ፡ ንጉሥ ፡፡ ፲፫፸፰፡፡
12. ካርል ፡ ፮፤ የፈረንስ ፡ ንጉሥ ፡፡ ፲፫፹፡፡
13. ሲጊስሙንድ ፡ የሁንጋርያ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፫፹፯፡፡
14. ሀንሪ ፡ ፬፤ የእንግልጣር ፡ ንጉሥ ፡ ፲፫፺፱፡፡
15. ሀንሪ ፡ ፭፤ የእንግልጣር ፡ ንጉሥ ፡ ፲፬፲፫፡፡
16. ሲጊስሙንድ ፡ የንምሳ ፡ ንጉሥ ፡፡ ፲፬፲፡፡

17. ሀንሪ ፡ ፭፤ የእንግሊጣር ፡ ንጉሥ ፡ ፲፬፲፫።
18. አልብረኽት ፡ ካውስትርያ ፡ ፲፬፴፰።
19. ኤድዋርድ ፡ ፬፤ የእንግሊጣር ፡ ንጉሥ ፡ ፲፬፷፩።
20. ሉድዊግ ፡ ፲፩፤ የፍራንስ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፬፷፩።
21. ፈርዲናንድ ፡ የስጳንያ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፬፸፱።
22. ሀንሪ ፡ ፯፤ የእንግሊጣር ፡ ንጉሥ ፡ ፲፬፹፭።
23. መክሲሚልያን ፡ የንምሳ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፬፺፫።
24. ሉድዊግ ፡ ፲፪፤ የፍራንስ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፬፺፰።
25. አማኑኤል ፡ የጶርቱጋል ፡ ንጉሥ ፡ ፲፬፺፰።
26. ሀንሪ ፡ ፰፤ የእንግሊጣር ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፱።
27. ክርስቲያን ፡ ፪፤ የደንማርክ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፲፫።
28. ፍራንሲስ ፡ የፍራንስ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፲፭።
29. ካርል ፡ የስጳንያ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፲፮።

የሮም ፡ ጳጳሳት ፡ እሌህ ፡ ናቸው ።

1. ቦኒፋኪዩስ ፡ ፱። ፲፫፹፱።
2. ቤኔዲክቱስ ፡ ፲፫፤ ፲፫፺፬።
3. ክሌሜንስ ፡ ፯፤ ፲፫፸፰።
4. ዮሐንስ ፡ ፳፫፤ ፲፬፲።
5. ቤኔዲክቱን ፡ ፲፪፤ ፲፫፴፬።
6. ክሌሜንስ ፡ ፮፤ ፲፫፵፪።
7. ኢኖኬንቲዩስ ፡ ፮፤ ፲፫፶፪።
8. ክሌሜንስ ፡ ፭፤ ፲፫፶፪።
9. ኡርባኑስ ፡ ፭፤ ፲፫፷፪።
10. ጎርጎርዮስ ፡ ፲፩፤ ፲፫፸።
11. ኡርባኑስ ፡ ፮፤ ፲፫፸፰። ከርሱ ፡ ጀምሮ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በ፪፤ በሮም ፡ ጳጳሳት ፡ ተለየች ፡ አንደኛው ፡ በሮም ፡ ሲኖር ፡ አንድም ፡ ባቪኞን ።
12. ክሌሜንስ ፡ ፯፤ ባቪኞን ፡ ፲፫፸፱።
13. ቦኒፋኪዩስ ፡ ፱፤ በሮም ፡ ፲፫፹፱።
14. ቤኔዲክቱስ ፡ ፲፫፤ ባቪኞን ፡ ፲፫፺፬።
15. ኢኖኬንቲዩስ ፡ ፯፤ በሮም ፡ ፲፬፬።

16. ጎርጎርዮስ ፡ ፲፪፡ በሮም ፡ ፲፬፻፮፡፡
17. እስክንድር ፡ ፭፡ ፲፬፻፱፡፡
18. ዮሐንስ ፡ ፳፫፡ ፲፬፻፲፡፡
19. ማርቲኑስ ፡ ፭፡ ፲፬፲፯፡፡
20. ኤውጌንዮስ ፡ ፬፡ ፲፬፴፩፡፡
21. ፊሊክስ ፡ ፭፡ ፲፬፴፱፡፡
22. ኒቆላዎስ ፡ ፭፡ ፲፬፵፯፡፡
23. ክሊክስቱስ ፡ ፫፡ ፲፬፶፭፡፡
24. ጲዮስ ፡ ፪፡ ፲፬፶፰፡፡
25. ጳውሎስ ፡ ፪፡ ፲፬፷፬፡፡
26. ሲክስቱስ ፡ ፬፡ ፲፬፸፩፡፡
27. ኢኖኬንቲዮስ ፡ ፰፡ ፲፬፹፬፡፡
28. እስክንድር ፡ ፮፡ ፲፬፺፪፡፡
29. ጲዮስ ፡ ፫፡ ፲፭፻፫፡፡
30. ዮልዮስ ፡ ፪፡ ፲፭፻፫፡፡
31. ሌዎን ፡ ፲፡፡ ፲፭፲፫፡፡

መጀመርያ ፡ ምዕራፍ ።

ስለ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መዝረጋት ።

በዚህ ፡ ዘመን ፡ ካመት ፡ ፲፬፻፺፪፡ ጀምሮ ፡ የስጳንያ ፡ ሰዎች ፡ አንድ ፡ ታላቅ ፡ ምድር ፡ አገኙ ፡ ወደ ፡ ምዕራብ ፡ በሰረሩ ፡ ጊዜ ። ይህችም ፡ ምድር ፡ አሜሪካ ፡ ተባለች ። የዚያች ፡ ምድርንም ፡ ሰዎች ፡ ሃይማኖት ፡ የተባለውን ፡ ነገር ፡ ለመቀበል ፡ በሰደፍ ፡ አገድዋቸው ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በዚህ ፡ ማድረግ ፡ አንዳች ፡ አልተጠቀመችም ። ለለዚያ ፡ ሰዎችም ፡ በሃይማኖት ፡ ፈንታ ፡ ባርነት ፡ አመጡባቸው ፡ አንጅ ።

በኤውሮጳም ፡ የሊቶኒያ ፡ ሕዝብ ፡ ወደ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ተጨመረች ።

ሁለተኛ ፡ ምዕራፍ ፡፡

የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሥርዓት ፡፡

የጳጳሳት ፡ ታሪክ ፡፡

ቦኒፋኪዩስ ፡ ፰፤ እርሱም ፡ ትዕቢተኛ ፡ ግፈኛም ፡ ሰው ፡ የጳጳሳትን ፡ ታሪክ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ይጀምራል ፡፡ እጅግ ፡ ፀብ ፡ ነበረለት ፡ ከሮም ፡ ታላቆችና ፡ ከነገሥታት ፡ ጋራ ፡ ከሰውም ፡ ሁሉ ፡ ጋራ ፡፡ ፊልጶስ ፡ ፬፤ የፍራንስ ፡ ንጉሥ ፡ በጦር ፡ ጊዜ ፡ ግብሩን ፡ ፈለገ ፡ ከመንግሥቱ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡፡ ቦኒፋኪዩስም ፡ የዚያን ፡ ጊዜ ፡ ትእዛዝን ፡ አወጣ ፡ ሲል ፡፡ ግብርን ፡ ከቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የሚፈልግ ፡ ንጉሥ ፡ ሁሉ ፡ የሚሰጠውም ፡ ቄስ ፡ ሁሉ ፡ ውጉዝ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡፡ ይህ ፡ ባመት ፡ ፲፪፻፺፯፤ ነበረ ፡፡ ይህነን ፡ ትእዛዝ ፡ ግን ፡ ያመጣውን ፡ የጳጳስን ፡ መልክተኛ ፡ ንጉሥ ፡ ንቆት ፡ ሰደደው ፡ በተመለሰም ፡ ጊዜ ፡ አሠረው ፡ ፲፫፻፩፤ ጳጳስም ፡ ንጉሥን ፡ ባመት ፡ ፲፫፻፪፤ በገዘተ ፡ ጊዜ ፡ ንጉሥ ፡ ታላቆቹን ፡ ሰበሰበ ፡ ጳጳስንም ፡ ስለ ፡ ኃጢአቱ ፡ ስለ ፡ ትዕቢቱም ፡ ከሰሰ ፡ ወደ ፡ ኦይኩሜኒኬ ፡ ሲኖደስም ፡ ተማጸነ ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ የንጉሥ ፡ መልክተኛ ፡ ጳጳስን ፡ ስለ ፡ ዓመፀው ፡ አሠረው ፡ ፈታውም ፡፡ ጳጳስም ፡ በኋላ ፡ አብዶ ፡ ሞተ ፡ ባመት ፡ ፲፫፻፫፤

ቤኔዲክቱስም ፡ በኋላ ፡ የጳጳስ ፡ መራጮች ፡ የኤጲስ ቆጶሳት ፡ አለቆች ፡ እጅግ ፡ ተጨነቁ ፡ ስለ ፡ አዲስ ፡ ጳጳስ ፡፡ እርሳቸው ፡ የ፪፤ ወገን ፡ ነበሩና ፡፡ አንድ ፡ ወገን ፡ ከኢጣልያኖች ፡ ቦኒፋኪዩስን ፡ ይወዱ ፡ የነበሩ ፡ አንድ ፡ ወገንም ፡ የፊልጶስ ፡ የንጉሥ ፡ ወዳጆች ፡፡ የፍራንሲስ ፡ ወገን ፡ ግን ፡ በተንኰል ፡ አንድ ፡ ሜትሮጶሊታንን ፡ መረጡ ፡ እንደ ፡ ጸላታቸው ፡ ፈቃድ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ እርሱን ፡ በፊት ፡ እሺ ፡ አሰኙት ፡ የንጉሥን ፡ ፈቃድ ፡ ሁሉ ፡ ያደርግ ፡ ዘንድ ፡፡ እንደዚህም ፡ ተሾመ ፡ ጳጳስም ፡ ሁኖ ፡ ክሌሜንስ ፡ ፭፤ ተባለ ፡፡ እርሱም ፡ ፍራንሲስ ፡ ሁኖ ፡ ባገሩ ፡ ባዊኞን ፡ መኖርያውን ፡ አደረገ ፡፡

ደህም ፡ በእግዚአብሔር ፡ ፈቃድ ፡ ከሌላ ፡ መክንያት ፡ ጋራ ፡ የጳጳሳትን ፡ ኃይል ፡ ያወርድ ፡ ዘንድ ፡ አገለገላ ።

ባመት ፡ ፲፻፲፩፤ በተሰበሰበች ፡ ቢየደስ ፡ ፊልጶስ ፡ ጳጳስን ፡ አገደ ፡ ከሞናኮስት ፡ አንዷቱን ፡ ሥርዓት ፡ ለመሻር ፡ እርስ ዋም ፡ የየሩሳሌም ፡ ቤተ ፡ መቅደስ ፡ ወገን ፡ ሞነክሶች ፡ የ መቅደስ ፡ ጌቶች ፡ የተባሉ ።

ክሌሜንስም ፡ ከሞተ ፡ በኋላ ፡ ፪፤ አመት ፡ ጳጳስ ፡ አልነ በረም ፡ ከመራጩች ፡ መለየት ፡ የተነሣ ። ባመትም ፡ ፲፻፲፯፤ የፈራንሲስ ፡ ወገን ፡ አሸነፈ ፡ ዮሐንስ ፡ ፳፪ም ፡ ጳጳ ስ ፡ ሆነ ። እርሱም ፡ ከ ሉድ ዊ ግ ፡ ከንግሣ ፡ ንጉሥ ፡ ጋ ራ ፡ ተጻላ ። በፈራንሲስ ፡ ንጉሥም ፡ ኃይል ፡ በመርገሙ ፡ መረከው ። የዚያን ፡ ጊዜም ፡ የንምሳ ፡ መኳንንት ፡ ተባበ ሩ ፡ በጳጳስ ፡ ላይ ፡ ፱፤ መራጩች ፡ መኳንንትን ፡ አደረ ጉ ፡ ንጉሣቸውን ፡ የሚመርጹና ፡ የሚጠብቁት ። ዮሐንስ ም ፡ ሞተ ፡ ፲፻፴፬፤ ቤኔዲክቱስ ፡ ፲፪፤ ተከተለው ። ከቤኔዲ ክቱስም ፡ በኋላ ፡ ክሌሜንስ ፡ መጣ ፡ እርሱም ፡ ሉድዊ ግን ፡ ሻረ ።

ባመትም ፡ ፲፻፸፰፤ ኡርባኑስ ፡ ፯፤ ጳጳስ ፡ ሆነ ፡ እርሱም ፡ በሮም ፡ ተቀመጠ ። የፈራንሲስ ፡ መራጩች ፡ ግን ፡ ወደ ፡ አ ዊኞን ፡ ሸሹ ፡ ከዚያም ፡ ወደ ፡ ክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ ጻፉ ፡ ኡ ርባኑስ ፡ ርጉም ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ሁሉ ፡ አፈራሺ ። ስለዚህም ፡ እርሳቸው ፡ ሌላውን ፡ ጳጳስ ፡ ሾ ሙ ፡ ክሌ ሜ ን ስ ፡ ፯፤ የሚሉትን ።

ደህ ፡ የምዕራብ ፡ ታላቅ ፡ መለየት ፡ ይባላል ፡ ቤተ ፡ ክርስቱያን ፡ ፵፤ አመት ፡ በ፪፤ ጳጳሳት ፡ በተከፈለች ፡ ጊዜ ። ከሁለታቸውም ፡ ኢያንደንዱ ፡ ቢል ። እኔ ፡ ብቻ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ራስና ፡ አለቃ ፡ የክርስቶስም ፡ እንደኔ ፡ በም ድር ፡ ነኝ ። የኔም ፡ ወገን ፡ ብቻ ፡ ትድናለች ። የዚያን ፡ ጊ ዜም ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ በልባቸው ፡ አሰቡ ፡ የሮም ፡ ትምር ት ፡ እንደህ ፡ የምትል ፡ አንዷት ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እንድ ትሆን ፡ አንድ ፡ ክርስቶስም ፡ በሰማይ ፡ እንደህም ፡ አንድ ፡ ጳጳስ ፡ በምድር ። ደህ ፡ ትምህርት ፡ ሐሰት ፡ እንዲሆን ። እ ንደሁም ፡ ቢያስቡ ፡ ጥፋትንም ፡ ቢያዩ ፡ በጳጳሳት ፡ መክ

ንያት ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የገባ ፡ ሌላውንም ፡ ነገር ፡ ተ
ማረ ፡ እርሱም ፡ ይህ ፡ ነበረ ። እሌሀ ፡ ጳጳሳት ፡ ከክርስቶ
ስ ፡ ቃልና ፡ ሥርዓት ፡ ራቁ ፡ የክርስቶስም ፡ የሐዋርያቱም ፡ ተ
ከታዮች ፡ አይደሉም ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ አናጾች ፡ አይ
ደሉም ፡ አፍራሾች ፡ እንጅ ፡ የሰይጣንም ፡ ባሮች ። አሁን
ም ፡ እሌሀ ፡ ሰዎች ፡ በልባቸው ፡ እንደዩህ ፡ ሲያስቡ ፡ ሲያዝኑ
ም ፡ ስለ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ጥፋት ፡ ሲያዝኑ ፡ በእግዚአ
ብሔርም ፡ ቃል ፡ ሲያምኑ ፡ ሲመረምሩም ፡ የጳጳስን ፡ ቃል ፡
ተጠራጠሩ ፡ እግዚአብሔርንም ፡ ለመኑ ፡ ረዴትን ፡ ከሰማ
ይ ፡ እንዲሰድ ። እግዚአብሔርም ፡ ተለመነ ፡ ረዴትም ፡
በጥቂት ፡ በጥቂት ፡ ሰደደ ። ነገር ፡ ግን ፡ የእግዚአብሔር ፡
ረዴት ፡ ሳይመጣ ፡ የሰው ፡ ጥፋት ፡ ሊበዛ ፡ ነበረ ። ስለዚህ ፡
ሆነ ፡ አሁን ፡ አያሌ ፡ ጳጳሳት ፡ እንደ ፡ ተከተሉ ፡ በስስታቸ
ው ፡ በግፍቸውም ፡ በትዕቢታቸውም ፡ በሐሚታቸውም ፡
በኃጢአትም ፡ ሁሉ ፡ ከሌሎች ፡ የታወቁ ።

ባመትም ፡ ፲፬፻፱ ሲኖደስ ፡ ተሰበሰበች ፡ በ ጲ ሳ ፡ እጅ
ግ ፡ ሚትሮጶሊታኖች ፡ ኤጲስቆጶሳትም ፡ ቀሳውስትም ፡ መ
ምህራንም ፡ የተሰበሰቡበት ። ፪ ጳጳሳትም ፡ ተጸሩ ፡ ባይመ
ጡም ፡ ጊዜ ፡ ተገዘቱ ፡ ተሻሩም ፡ አዲስ ፡ ጳጳስም ፡ ተሾመ ፡
ስሙ ፡ እስክንድር ፡ ፭ የሚሉት ። እልያ ፡ ፪ ጳጳሳት ፡
ግን ፡ አልታዘዙምና ፡ አሁን ፡ ፫ ነበረ ፡ በ፪ ፈንታ ። መለ
የትም ፡ አልተጨረሰችም ። እስክንድርም ፡ ቶሎ ፡ ሞተ ፡ ሰ
ውም ፡ እንደለ ፡ በመርዝ ። አንድም ፡ ኮ ሳ ፡ የተባለ ፡ የ
ኤጲስቆጶሳት ፡ አለቃ ፡ የጳጳስም ፡ መሬጭ ፡ በምርዝ ፡ ገ
ደለው ። እርሱም ፡ እስክንድርን ፡ ከገደለ ፡ በኋላ ፡ ጳጳስ ፡
ሆነ ፡ ዮሐንስ ፡ ፳፫ ተብሎ ። እርሱም ፡ አሁን ፡ አንደን ፡
ከጸላቶቹ ፡ የጳሪስ ፡ ኡኒቬርሲታስ ፡ ጻፈ ፡ ደልዩ ፡ የሚሉ
ት ፡ የጳጳስን ፡ መሬጭ ፡ አደረገ ። ነገር ፡ ገን ፡ ይህች ፡ ኡኒቬ
ርሲታስ ፡ በዚህ ፡ አልታረቀችም ። መምህራንዋ ፡ ከሌሎ
ች ፡ ደህና ፡ መምህራን ፡ ጋራ ፡ ወትሮ ፡ ጻፉና ፡ ሰበኩ ፡ የቤ
ተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ማቅናት ፡ ፈልገው ፡ በራስና ፡ በብ
ልቶች ፡ ብለው ። አሁንም ፡ የጲሳ ፡ ሲኖደስ ፡ አልጠቀመ
ችምና ፡ ሌላውን ፡ ሲኖደስ ፡ በኮንስታንስ ፡ ሰበሰቡ ፡ ባ

መት ፡ ፲፬፲፬። ከቀደምዋት ፡ ሲኖዶች ፡ ሁሉ ፡ ይህች ፡ በ
ለጠች ፡ አያሌ ፡ ሽሕ ፡ ኤጲስቆጶሳትና ፡ መምህራን ፡ ተከ
ማችተውበታልና። ከዚያም ፡ ፬፤ ነገር ፡ ነበረ ፡ የተመካከሩበ
ት ። ፩፤ እልያን ፡ ፪፤ ጳጳሳትን ፡ ሊሾሩ ። ፫፤ የሁስን ፡ ክር
ክር ፡ ሊመረምሩ ። ፬፤ ቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ በራስና ፡ በብ
ልቶች ፡ ሊያቅኑ ። ጳጳስ ፡ ግን ፡ ፈርቶ ፡ ባመት ፡ ፲፬፲፭፤ ሸ
ሸ ። አሁንም ፡ ጳጳስ ፡ ይህችን ፡ ሲኖዶስ ፡ ይሽር ፡ ዘንድ ፡
ፈለገ ፡ ደሮ ፡ ሲኖዶስ ፡ ሰውን ፡ ሁሉን ፡ አስታወቀች ፡ እን
ደህ ፡ ስትል ። በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በቆንስታንስ ፡ የተሰበሰ
በች ፡ ሲኖዶስ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እንደኔ ፡ ሁና ፡ ሥልጣ
ንዋን ፡ ከክርስቶስ ፡ ተቀበለች ፡ ለሰውም ፡ ሁሉ ፡ ይገባል ፡
ይታዘዝላት ፡ ዘንድ ፡ ለሃይማኖት ፡ መለየትንም ፡ ለመሻ
ር ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ለማደስ ፡ በሚደርስ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ።
በጳጳስ ፡ ነገርም ፡ ሲኖዶስ ፡ ሁለንትናዋ ፡ አንድ ፡ ሁናለ
ችና ፡ ፫፤ ጳጳሳት ፡ ተሻሩ ። አሁንም ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን
ን ፡ ማቅናት ፡ ፈለጉ ። ነገር ፡ ግን ፡ በሰይጣን ፡ ተንኰል ፡ ተ
ለዩ ። ብዙ ፡ ሰዎችም ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሥርዓት ፡
እንዲሻል ፡ የኃጢአትም ፡ ፍትሐት ፡ እንዲይሸመት ፡ ወደ ፡
ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ የገባ ፡ ጥፋት ፡ ሁሉ ፡ እንዲሻር ፡ ፈ
ለጉ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ በመለየታቸው ፡ አልሆነላቸውም ።

አዲስ ፡ ጳጳስም ፡ ማርቲኑስ ፡ ፭፤ የሚሉት ፡ ተሾመ ።
እርሱም ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ማቅናትና ፡ መታደስ ፡ አ
ልወደደም ፡ ሲኖዶስንም ፡ ለፈቃዱ ፡ እሺ ፡ አሰኘ ። ባመት
ም ፡ ፲፬፲፯፤ የኮንስታንስ ፡ ሲኖዶስ ፡ ተፈታች ፡ ሌላ ፡ ሲኖ
ደስም ፡ ተሰራች ፡ ፭፤ አመት ፡ በኋላ ፡ ወደ ፡ ጳዊያ ፡ የም
ትሰበሰብ ። በጳዊያም ፡ ሕማም ፡ ሁንዋልና ፡ ወደ ፡ ሲዬ
ና ፡ ተሰበሰቡ ፡ ከዚያም ፡ ጥቂት ፡ ከተቀመጡ ፡ በኋላ ፡ ተፈ
ቱ ፡ ባመትም ፡ ፲፬፴፩፤ በባሲል ፡ ተሰበሰቡ ። በዚያም ፡ አ
መት ፡ መርቲኑስ ፡ ሙትዋልና ፡ ሌላ ፡ ጳጳስ ፡ ተሾም ፡ ስሙ
ም ፡ ኤውጌኒዩስ ፡ ፬፤ ተባለ ። መለክተኛውንም ፡ ወደ ፡
ባሲል ፡ ላከ ። ያችም ፡ ሲኖደስ ፡ መልካም ፡ ስትጀምር ፡
ጳጳስ ፡ ተንኰልን ፡ አደረገ ፡ ማድረግዋን ፡ ያዘግየው ፡ ዘን
ድ ። ሲኖደስም ፡ እንደ ፡ ፈቃዱ ፡ ሳታድርግ ፡ ጳጳስ ፡ ፈታ

ታ ፡ ባመት ፡ ፲፬፴፰፤ ጳጳስ ፡ ግን ፡ ተጨንቆ ፡ ከሲኖደስ ፡ ጋ ራ ፡ ታረቀ ፡፡ ይችም ፡ ሲኖደስ ፡ ብዙ ፡ ቃኖኖችን ፡ አደረገች ፡ ጳጳስን ፡ ደስ ፡ ያላሰኙ ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ማቅናትም ፡ ደህና ፡ የሆኑ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ጳጳስ ፡ ሻራት ፡ ሌላም ፡ ሲኖደ ስ ፡ ሰበሰበ ፡ አንድነትን ፡ ለማድረግ ፡ ከረሞች ፡ ጋራ ፡ ባመ ት ፡ ፲፬፴፱፤ አሁንም ፡ ፪፤ እርሶ ፡ በርሳቸው ፡ የተጻሉ ፡ ሲ ኖደች ፡ ነበሩ ፡ እርሱ ፡ በርሳቸውም ፡ የተገዛዘቱ ፡፡

በባሲል ፡ ሲኖደስም ፡ ተለዩ ፡፡ አንድ ፡ የበረቱ ፡ ወገን ፡ ነበ ረ ፡ አንድም ፡ የደከሙ ፡፡ የበረቱም ፡ መምህራን ፡ አዲስ ፡ ጳጳስን ፡ ሾሙ ፡ ፊሊክስ ፡ ፭፤ የሚሉት ፡፡ በዚህ ፡ ሲኖደስ ም ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ ልባቸውን ፡ ለወጡ ፡ የሰውን ፡ ጸላትነ ት ፡ ከመፍራት ፡ የሰውንም ፡ ክብር ፡ ከመውደድ ፡ የተነ ሣ ፡፡ እንደሁም ፡ ፍሬያቸው ፡ ከንቱ ፡ ነበረ ፡፡ እግዚአብሔ ር ፡ እንደህ ፡ አድርጎታልና ፡ የቤት ፡ ክርስቲያን ፡ መድኃኒ ት ፡ ከሰው ፡ እንደይመጣ ፡ ሰውም ፡ እንደይከብርበት ፡ እ ርሱ ፡ ብቻ ፡ እንደ ታወቅ ፡ አንጅ ፡ እንደ ፡ መድኃኒት ፡ ሁሉ ፡ ምንጭ ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያኑም ፡ እርሶ ፡ ብቻ ፡ ረዳት ፡ የሚ ሆን ፡፡ አንድ ፡ መምህርም ፡ በባሲል ፡ በሲኖደስ ፡ ነበረ ፡ ኤ ኔያስ ፡ ሲ ልዊዩስ ፡ የሚሉት ፡፡ እርሱም ፡ እጅግ ፡ ብልሕ ፡ ነ በረ ፡ በመጀመርያም ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ደህንነት ፡ ሰራ ፡ ተናገረም ፡፡ በኋላ ፡ ግን ፡ ያለም ፡ መንፈስ ፡ አሸነፈው ፡ የጳ ጳስም ፡ ወደጅ ፡ ሆነ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንንም ፡ ደህንነት ፡ ካደ ፡፡ የዚህም ፡ ማድረጉ ፡ ዋጋ ፡ የጳጳስ ፡ ሹመት ፡ ሆነ ፡፡ እርሱም ፡ ባመት ፡ ፲፬፶፰፤ ጳጳስ ፡ ሁንዋልና ፡ ሁለተኛ ፡ ጲ ዩስ ፡ ተባለ ፡፡ ከብዙ ፡ ከቀደሙት ፡ ጳጳሳት ፡ ከፋ ፡፡

ነገር ፡ ግን ፡ ከሁሉ ፡ የሚከፋ ፡ ጳጳስ ፡ ሥጋውንና ፡ ነፍሱን ፡ ለሰይጣን ፡ የሼጠ ፡ የክርስቶስንም ፡ መንጋ ፡ አሳልፎ ፡ ለገ ሃናም ፡ የሰጣት ፡ እስክንድር ፡ ፮፤ ነበረ ፡ ባመት ፡ ፲፬፺፪፤ ጳጳስ ፡ የሆነ ፡፡ ሹመቱንም ፡ በወርቅ ፡ ደገዛ ፡ ነበረ ፡፡ ጳጳስ ም ፡ ሳይሆን ፡ በዝሙት ፡ ሁሉ ፡ ኖረ ፡፡ ከንዲት ፡ ሴት ፡ ፭፤ ል ጆች ፡ ወለደ ፡ ከርሳቸውም ፡ ፬፤ ይታወቃሉ ፡ በኃጢአታቸ ው ፡፡ አንዲት ፡ ሴት ፡ ልጁ ፡ ሉክ ሬትያ ፡ የሚልዋት ፡ ፩፤ ጊ ዜ ፡ ተጋባች ፡ አባትዋም ፡ እስክንድር ፡ እንደ ፡ ምሽቱ ፡ አጋ

ባባት ፡፡ አንድ ፡ ኃጢአት ፡ እርሱ ፡ ያላደረገው ፡ አልነበረም ፡ ፍትወትን ፡ ወይስ ፡ ብርን ፡ ያገኝበት ፡ ዘንድ ፡፡ ከኤጲስቆጶሳት ፡ አለቆቹም ፡ እርሱ ፡ ከልጁ ፡ ጋራ ፡ አያሌን ፡ በመርዝ ፡ ከገደሉ ፡ በኋላ ፡ ልጁ ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ደግሞ ፡ መርዝ ፡ በፃጅ ፡ አደረገ ፡ ስለ ፡ አንድ ፡ ከለዚያ ፡ አለቆች ፡ አባቱም ፡ ጳጳስ ፡ ይህነን ፡ ሳያውቅ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ፈቃድ ፡ ይህንን ፡ መርዝ ፡ የነበረበትን ፡ ፃጅ ፡ ጠጠ ፡ ሞተበትም ፡ ባመት ፡ ፲፭፻፫፡፡

ከርሱም ፡ በኋላ ፡ የተከተለ ፡ ጳጳስ ፡ ዩልዩስ ፡ ፪፡ ነበረ ፡ ወታደር ፡ ግፈኛ ፡ ሰውም ፡፡ ካያሌ ፡ መንግሥቶች ፡ ጋራ ፡ ተጻላ ፡ የሰውም ፡ ሁሉ ፡ ጸላት ፡ ነበረ ፡፡ በርሱም ፡ ላይ ፡ ሲኖደስን ፡ ሰበሰቡ ፡ በጲሳ ፡ ባመት ፡ ፲፭፲፩፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ በከንቱ ፡፡ ጳጳስም ፡ በዚች ፡ ሲኖደስ ፡ ለይ ፡ ሌላውን ፡ ሲኖደስ ፡ አከማቸ ፡ እንደ ፡ ፈቃዱ ፡፡ እርሱም ፡ የግፉ ፡ ልቅ ፡ በመላ ፡ ጊዜ ፡ ሞተ ፡ ባመት ፡ ፲፭፲፫፡፡ በስፍራውም ፡ ሌዎን ፡ ፲፡ ተከተለ ፡ ያለም ፡ የብልሃቱና ፡ የመርዓቱ ፡ ወዳጅ ፡፡ እርሱ ፡ ደግሞ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ መጠበቅ ፡ አልቻለውም ፡፡

ሶስተኛ ፡ ምዕራፍ ፡፡

ስለ ፡ ምንኵስና ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡፡

በዚህ ፡ ዘመንም ፡ በምንኵስና ፡ ኀጢአት ፡ እጅግ ፡ በዝቶ ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ ወገን ፡ የተሻለ ፡ መንፈስ ፡ ተነሣ ፡ የበዛውን ፡ ክፋት ፡ የገሠጸ ፡ ስለዚህም ፡ ተሰድበው ፡ በጋርደች ፡ ተባሉ ፡፡ በጋርደችም ፡ ማለት ፡ የሚጸልዩ ፡ ሰዎች ፡፡

በፍራንሲስኩስ ፡ ወገንም ፡ መለየት ፡ ሆነች ፡፡ በብርቶች ፡ ባልበረቱም ፡ ተከፈሉ ፡፡ ብርቶችም ፡ ያለምን ፡ ገንዘብ ፡ ሁሉን ፡ ንቀው ፡ ነደያንም ፡ ሁነው ፡ ዞረ ፡ ንስሓን ፡ ሲሰብኩ ፡፡ ክርሳቸውም ፡ አያሌ ፡ ተነሡ ፡ በትንቢት ፡ የተናገሩ ፡ የዘመናቸውንም ፡ ጥፋት ፡ ሲገሥጹ ፡ ሮምንም ፡ ባቢሎን ፡ ሲሉ ፡ ጊዜ ፡ እንደለ ፡ ባቢሎን ፡ እንድትፈርስ ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ዘመንም ፡ እንደ መጣ ፡ በርሱም ፡ የእግዚአብሔር ፡ ዕውቀት ፡ የሰውም ፡ ደህንነት ፡ እንደ ገዛ ፡ ባለም ፡ ሁሉ ፡ ላይ ፡ አሉ ፡፡ እርሳቸውም ፡ በተሳደዱ ፡ ጊዜ ፡ ወደ ፡ ንምሳ ፡ አገር ፡ ሸሹ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ጉባኤንም ፡ አደረጉ ፡ በነ ፡ ነገርን ፡ ለመስራት ፡ ለነደያንም ፡ ለድውያንም ፡፡ አንድ ፡ ታላቅ ፡ ወገንም ፡ ክርሳቸው ፡ ተነሡ ፡ አንድ ፡ ገርሃርድ ፡ አለቃቸው ፡ የነበረላቸው ፡፡ ክርሳቸውም ፡ መኻከል ፡ ቶማስ ፡ ከክምጸን ፡ ነበረ ፡፡ ደህች ፡ ጉባኤም ፡ እጅግ ፡ አደረገች ፡ ማስተማርን ፡ ታቅና ፡ ዘንድ ፡፡

አራተኛ ፡ ምዕራፍ ፡፡

የትምህርትና ፡ የክርክር ፡ ታሪክ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡፡

፩፤ በሮሞች ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡፡

በአቶስ ፡ ተራራ ፡ እጅግ ፡ ምናኰስት ፡ ነበሩ ፡ እስካሁን ፡ ድረስም ፡ ከዚያ ፡ የብዙ ፡ ምናኰስት ፡ መቀመጫ ፡ ነው ፡፡ በዚህ ፡ ዘመንም ፡ በመኻከላቸው ፡ አንዲት ፡ ስንፍና ፡ ተዘረጋች ፡ እንደህ ፡ ሲሉ ፡፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ወትሮ ፡ ሳያንቀሳቀስ ፡ ወደ ፡ እንብርቱ ፡ ቢያይ ፡ እግዚአብሔርን ፡ ወደ ፡ ማየት ፡ ይደርሳል ፡፡

ሁለት ፡ ቁሣሮቻቸውም ፡ አንድሮኒኮስ ፡ ፪፤ ዮሐንስ ፡ ጰሌዎሎጎስም ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ፈተኑ ፡ አንድነትን ፡ ያድርጉ ፡ ዘንድ ፡ ከምዕራብ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከላቲኖች ፡ ጋራ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ አልሆነላቸውም ፡፡

፪፤ በምዕራብ ፡ በላቲና ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡፡

በዚህ ፡ ዘመንም ፡ ታላቅ ፡ መጋደል ፡ ሆነ ፡ በጨለማና ፡ በሚመጣ ፡ ብርሃን ፡ መኻከል ፡፡ እግዚአብሔርም ፡ እጅግ ፡ አደረገ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ መታደስ ፡ ያሰናድው ፡ ዘንድ ፡፡

በዚህ ፡ ዘመንም ፡ የሮም ፡ የምሥራቅ ፡ መንግሥት ፡ በቱርኮች ፡ ኃይል ፡ ወደቀች ፡ ስለ ፡ ኃጢአትዋ ፡ ፈርሳ ፡፡ ከምሥራቅም ፡ እጅግ ፡ መምህራን ፡ ሸሽተው ፡ ወደ ፡ መዕራብ ፡ ደረሱ ፡ ብልሃታቸውንም ፡ በምዕራብ ፡ ዘረጉ ፡ እንደህም ፡ ዕውቀት ፡ በምዕራብ ፡ በኤውሮጳ ፡ በዛ ፡፡

ደግሞም ፡ ባመት ፡ ፲፬፻፶፤ አንዲት ፡ ብልሃት ፡ ተገኘች ፡ እርስዋ ፡ ከሁሉ ፡ ይልቅ ፡ የምትጠቅም ፡ ዕውቀትን ፡ ለመዝረጋት ፡ እርስዋም ፡ በማኅተም ፡ መጻፍ ፡፡ በርሶ ፡ የሰው ፡ ጽሒፈት ፡ ቶሎ ፡ ወደ ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ ይደርሳል ፡፡ መማርንም ፡ እጅግ ፡ ያቀላል ፡፡

እግዚአብሔርም ፡ የሰውን ፡ አሳብ ፡ በዚያ ፡ ዘመን ፡ ወደ ፡ ከዋክብት ፡ አኖረ ፡ ከዋክብትንም ፡ ዕውቀው ፡ ወደ ፡ ባሕር ፡ ሔዱ ፡ በመርከባቸውም ፡ በባሕር ፡ ሁሉ ፡ ይዞሩ ፡ ዘንድ ፡ ጀመሩ ፡ ካገርም ፡ ወደገር ፡ ከባሕርም ፡ ወደ ፡ ባሕር ፡ ከሕዝብም ፡ ወደ ፡ ሕዝብ ፡ ደረሱ ፡፡ እንደሁም ፡ አድርገው ፡ ዕውቀታቸው ፡ በዛ ፡ መንገድም ፡ ተበጀ ፡ የወንጌል ፡ ዕውቀት ፡ በሚመጣ ፡ ዘመን ፡ ወደ ፡ አሕዛብ ፡ ሁሉ ፡ ይደርስበት ፡ ዘንድ ፡ ጊዜ ፡ የነበረለት ፡፡

እንደህም ፡ ወደ ፡ ምዕራብ ፡ በባሕር ፡ በዞሩ ፡ ጊዜ ፡ ታላቅ ፡ ምድር ፡ ተገኘች ፡ በፊት ፡ ከቶ ፡ ያልታወቀች ፡ ሰውም ፡ በርስዋ ፡ ተገኘ ፡፡ ያች ፡ ምድርም ፡ አሜሪካ ፡ ተባለች ፡፡ ደግሞም ፡ በሰረሩ ፡ ጊዜ ፡ ባፍሪቃ ፡ ዙረው ፡ አዲስ ፡ መንገድን ፡ አገኙ ፡ ወደ ፡ ህንድ ፡ ወደ ፡ ሣበሻ ም ፡ አስቀድሞ ፡ ያልታወቀውን ፡ መንገድ ፡፡

አሁንም ፡ ያለም ፡ ዕውቀት ፡ መብዛት ፡ በጀመረች ፡ ጊዜ ፡ ብዙ ፡ ሰዎችም ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ዕውቀት ፡ ይደርሱ ፡ ዘንድ ፡ ተናፈቁ ፡፡ አያሌመ ፡ ፈተኑ ፡ መንገድን ፡ ያደርጉ ፡ ዘንድ ፡ ለመመርመር ፡ ከጨለማም ፡ ጋራ ፡ ይጋደሉ ፡ ዘንድ ፡፡ ከርሳቸውም ፡ እሌህ ፡ ናቸው ፡፡ አካም ፡ በእንግልጣር ፡ ደሬንደስም ፡ ጴጥሮስ ፡ ደልዪ ም ፡ ኮርትረስዩስም ፡ ጋብርኤል ፡ ቢልም ፡፡ በእንግልጣርም ፡ ባመት ፡ ፲፬፻፬፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ተነሣ ፡ የንጉሥ ፡ ንስሓ ፡ አባት ፡ ስሙም ፡ ቶማስ ፡ ብራድወርደይን ፡ በኢኮል ፡ ጳላግያኖች ፡ ትምርት ፡ ላይ ፡ የመጉተ ፡፡ ሬይሙንደስ ፡ ከሰቡንደ ፡ በተከራካሮች ፡ ላይ ፡ የክርስቲያን ፡ ትምህርት ፡ ወደ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ዕውቅት ፡ ያደርስ ፡ ዘንድ ፡ ጻፈ ፡፡

አያሌ ፡ መምህራንም ፡ ነበሩ ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ደህንነት ፡ የሰሩ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ስራቸው ፡ በኮል ፡ ብቻ ፡ ነበረ ፡፡ እንደህ ፡ የጳሪስ ፡ መምህራን ፡ ጌርሶምና ፡ ደልዪ ፡ አሉ ፡፡ ሕዝብ ፡ ሁሉ ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስን ፡ ቢመረምሩ ፡ ይጉደል ፡ አንደንድም ፡ ትምህርት ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የሚያስተምርዋት ፡ ትሻርበታለችና ፡ አሉ ፡፡

ከዚያ ፡ ዘመንም ፡ ደህና ፡ ቀሳውስት ፡ ሕዝብን ፡ በቋንቋ

ቸው ፡ ያስተምሩ ፡ ዘንድ ፡ ጀመሩ ፡ ይሰብኩላቸውም ፡ ዘን ድ ፡፡ መልካሙ ፡ የሚሰብኩ ፡ ጥቂት ፡ ነበሩ ፡ በዚህ ፡ ዘ መን ፡ ለሕዝብም ፡ የሚጠቅሙ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ አያሌ ፡ ተገ ኙ ፡ እንደ ፡ ታውለር ፡፡ የቀደሙ ፡ ቋንቋች ፡ የዮናኒና ፡ የ ለቲና ፡ ቋንቋ ፡ ዕውቀት ፡ ላንደንድ ፡ ጠቀመ ፡ መጽሐፉ ፡ ቅ ዱስን ፡ በመጀመርያው ፡ ቋንቋው ፡ ይመረምሩ ፡ ዘንድ ፡፡ እ ንዲህም ፡ ላውረንቲዩስ ፡ በላ ፡፡

አያሌም ፡ ምስክሮች ፡ ለወንጌል ፡ እውነት ፡ የመሰከሩ ፡ አሉ ፡ በዚያ ፡ ዘመን ፡፡ እንደህ ፡ ዮሐንስ ፡ ወሰል ፡ ከግሮ ኒንገን ፡፡ እርሱም ፡ እጅግ ፡ ተምርዋልና ፡ ባለ ፡ ክርክርና ፡ ያለም ፡ ብርሃን ፡ ተባለ ፡፡ ጳጳስ ፡ ሲለው ፡ አንዲት ፡ ቸርነ ት ፡ ከርሱ ፡ ይለምን ፡ ዘንድ ፡ እርሱ ፡ መጽሐፉ ፡ ቅዱስን ፡ ለመነ ፡ በዮናኒና ፡ በዕብራይስጥ ፡ ቋንቋ ፡፡ እርሱም ፡ ስለ ፡ እውነተኛ ፡ ንስሐ ፡ ተከራከረ ፡ ስለ ፡ እውነተኛም ፡ ቤተ ፡ ክ ርስቲያን ፡፡ ስለ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ እንዲህ ፡ አለ ፡፡ የ ውነተኛ ፡ የቅዱሳን ፡ ጉባኤ ፡ እለዚያ ፡ ሰዎች ፡ ናቸው ፡፡ ባ ንድ ፡ ሃይማኖት ፡ ባንድ ፡ ፍቅርም ፡ ባንድ ፡ አለኝተም ፡ ከ ክርስቶስ ፡ እርሱን ፡ ብቻ ፡ ከሚሹት ፡ ከማይታይም ፡ አለ ቃቸው ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ያሉ ፡ ሁሉ ፡፡ የሚታይ ፡ አለቃቸው ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ቢሆን ፡ የሮምንም ፡ ጳጳስ ፡ የሮምንም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ባያውቁ ፡ ግድ ፡ የለም ፡፡

እንደርሱም ፡ ዮሐንስ ፡ ቡርክሀርድ ፡ ከዌሰል ፡ ነበ ረ ፡፡ የአውጉስቲኑስን ፡ መጻሕፍት ፡ ተማረ ፡ በርሳቸውም ፡ በዘመኑ ፡ ስሕተት ፡ ላይ ፡ ተመጉተ ፡፡

እሌህ ፡ መምህራን ፡ ግን ፡ በትምህርታቸው ፡ ለጥቂት ፡ ሰዎች ፡ ብቻ ፡ ጠቀሙ ፡፡ ሁለት ፡ ግን ፡ ነበሩ ፡ ለብዙ ፡ የጠቀ ሙ ፡ ብርሃናቸውም ፡ ወደ ፡ ሩቅ ፡ ስፍራ ፡ ለሩቅ ፡ ዘመን ም ፡ ያበራ ፡፡ እርሳቸውም ፡ ዊክሊፍ ፡ በእንግልጣርና ፡ ሁስ ፡ በቦሂሚያ ፡ ናቸው ፡፡

ከሌህ ፡ ሁለትም ፡ መጀመርያ ፡ ዮሐንስ ፡ ዊክሊፍ ፡ በእ ንግልጣር ፡ ነበረ ፡፡ በንግልጣርም ፡ የጳጳስ ፡ ኃይል ፡ እጅግ ፡ ታላቅ ፡ ሁኖ ፡ ዊክሊፍ ፡ ተነሣ ፡ ተከራከረበትም ፡፡ እርሱ ም ፡ በክርክር ፡ ኃይለኛ ፡ ኑርዋልና ፡ ወንጌልኛ ፡ መምህ

ር ፡ ተባለ ። እርሱም ፡ በኦክስፎርድ ፡ በነበረች ፡ ኡኒቬርሲታስ ፡ አስተማረ ። የንግልጣርም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ባመት ፡ ፲፫፸፬፡ አያሌ ፡ መለክተኞች ፡ ወደ ፡ ሮም ፡ ጳጳስ ፡ በሰደደች ፡ ጊዜ ፡ ዊክሊፍ ፡ ደግሞ ፡ ከርሳቸው ፡ አንድ ፡ ሆነ ። የዚያን ፡ ጊዜም ፡ እጅግ ፡ አየ ፡ ከሮም ፡ ጥፋት ። ከተመለሰም ፡ በኋላ ፡ በጅግ ፡ ብርቱ ፡ ነገር ፡ ተጋደለ ፡ ከጳጳስ ፡ ጋራ ። ይህም ፡ ክርክሩ ፡ ሞንክሶችን ፡ የሎንደንም ፡ ኤጲስ ቆጶስ ፡ እጅግ ፡ አስቈጣ ። ነገር ፡ ግን ፡ የለንከስትር ፡ ጋዢ ፡ ከንጉሡ ፡ ጋራ ፡ የሚገዛ ፡ ዊክሊፍን ፡ ጠበቀ ፡ ጸላቶቹ ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ ይገድሉት ፡ ዘንድ ፡ በወደዱ ፡ ጊዜ ። እርሱም ፡ እጅግ ፡ አደረገ ፡ አሸክሮችን ፡ በእግዚአብሔር ፡ ነገር ፡ ለማስተማር ፡ ስለዚህም ፡ እንደ ፡ ዕውቀቱ ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስን ፡ በእንግልዝ ፡ ቋንቋ ፡ አስተረጐመ ፡ ባመት ፡ ፲፫፹። የዚያን ፡ ጊዜ ፡ ግን ፡ የከንትርብሪ ፡ ሜትሮጶሊታን ፡ ሰውን ፡ ሁሉን ፡ ይህነን ፡ ትርጉም ፡ የሚያነብ ፡ ገዘተ ። እነሆ ፡ የዕውሬን ፡ ዕውሬን ፡ መሮች ፡ ከሚመሩት ፡ ጋራ ፡ ወደ ፡ ጉድጓድ ፡ የሚወድቁ ። ጸላቶቹ ፡ እጅግ ፡ ደከሙ ፡ ይሸሩት ፡ ዘንድ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ እግዚአብሔር ፡ ጠበቀው ፡ ባመትም ፡ ፲፫፹፬፡ ሙቶ ፡ ወደ ፡ አሸነፊች ፡ ጉባኤ ፡ በሰማይ ፡ ገባ ።

አያሌ ፡ ቀሳውስትም ፡ የዊክሊፍ ፡ ደቀ ፡ መዛሙርት ፡ ሆኑ ፡ በንግልጣርም ፡ ዞሩ ፡ የርሱን ፡ ትምርት ፡ ይዘርጉ ፡ ዘንድ ። ነገር ፡ ግን ፡ የማሳደድ ፡ እሳት ፡ ተቃጠለባቸው ፡ ብዙ ፡ ሰዎችም ፡ በሞታቸው ፡ የወንጌልን ፡ እውነት ፡ ሊመሰክሩ ፡ ነበሩ ።

የዊክሊፍም ፡ ትምህርት ፡ ከንግልጣር ፡ ወጥታ ፡ ወደ ፡ ቦሄሚያ ፡ መንግሥት ፡ ደረሰች ። በቦሄሚያም ፡ ከተማ ፡ በጵራግ ፡ የዚያን ፡ ጊዜ ፡ አንዲት ፡ አዲስ ፡ ኡኒቬርሲታስ ፡ ተሠራች ፡ አያሌ ፡ ሸሕ ፡ ብላቴኖች ፡ በክህነት ፡ በመፍረድም ፡ በመፈወስም ፡ በፊሎሶፊያም ፡ የተማሩባት ፡ ባመት ፡ ፲፫፺፰። የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ፪፡ የወንጌል ፡ ምስክሮች ፡ እርሳቸውም ፡ ቀሳውስት ፡ በጵራግ ፡ ተነሡ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ጥፋት ፡ ላይ ፡ ሰበኩ ። አንዱም ፡ ኮንራድ ፡ ካውስትሪያ ፡ ፲፫፳፮፡ የሞተ ። ሁለተኛውም ፡ ዮሐንስ ፡ ሚሊች ።

እርሱም ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስና ፡ በኃይል ፡ ሰበከ ፡ ከድካምም ፡ አልፈራም ፡ በመንፈሱም ፡ አያሌ ፡ ጊዜ ፡ ጸለቶቹን ፡ አስደነገጠ ፡ ፈቃደቸውን ፡ በላየው ፡ ማድረግ ፡ እንዳይችሉ ፡፡ እርሱም ፡ የቀሳውስትን ፡ ጉባኤ ፡ አደረገ ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ ባንድ ፡ ቤት ፡ የሚኖሩ ፡ ወንጌልንም ፡ በመስበክ ፡ የተማሩ ፡ የወንጌልንም ፡ ዘር ፡ ባገራቸው ፡ የዘሩ ፡፡ እርሱም ፡ ሞተ ፡ ባመት ፡ ፲፫፺፬፤ በጽሬግ ፡፡ ዮስተኛም ፡ ከሌሀ ፡ ምስክሮች ፡ ማቲያስ ፡ ከያኖ ፡ ነበረ ፡ የንጉሥ ፡ የንስሐ ፡ አባቱ ፡፡ ስለ ፡ ወንጌል ፡ ትምህርቱም ፡ ንጉሡ ፡ አሳደደው ፡ እርሱም ፡ ባመት ፡ ፲፫፸፬፤ ሞተ ፡፡

የዚያን ፡ ጊዜም ፡ የየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ሰማዕት ፡ ዮሐንስ ፡ ሁስ ፡ በምስክሩ ፡ ተነሣ ፡፡ እርሱም ፡ ባመት ፡ ፲፫፷፫፤ ሁሲኔጽ ፡ በተባለች ፡ አገር ፡ ከነዳያን ፡ ወላጆች ፡ ተወለደ ፡፡ በመከራም ፡ አደገ ፡ ተማረም ፡ እግዚአብሔርም ፡ እንዲህ ፡ ወደ ፡ ልብ ፡ የውሃት ፡ ወሰደው ፡፡ ክህንነትንና ፡ ፈሎሶፌያን ፡ በጽሬግ ፡ ተማረ ፡ መምህራኑም ፡ ኦርቶዶክሳውያን ፡ ተብለው ፡ ነበሩ ፡ እርሱም ፡ ደግሞ ፡ ተከተላቸው ፡ በኋም ፡ ተምርዋልና ፡ እርሱ ፡ ደግሞ ፡ ከኡኒቨርሲታስ ፡ መምህራን ፡ አንድ ፡ ሆነ ፡፡ ባመት ፡ ፲፫፺፰፤ ባመትም ፡ ፲፬፡፩፤ ፪፤ በኋ ፡ ሰዎች ፡ ከሕዝቡ ፡ አንዲት ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ሠሩ ፡ ሕዝብን ፡ ለማስተማር ፡ ለስብከትም ፡ ብቻ ፡ ቤተ ፡ ልሔምም ፡ አልዋት ፡ ማለት ፡ የመንፈሳዊ ፡ እንጀራ ፡ ቤት ፡ ክርስቶስ ፡ የሚወልድበት ፡ በመንፈሳዊ ፡ ልደቱ ፡ በሰው ፡ ልብ ፡፡ በዚችም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሁስ ፡ መጀመርያ ፡ ሰባኪ ፡ ሆነ ፡፡ በርስዋም ፡ ሲሰብክ ፡ የሕዝብን ፡ መሻት ፡ የሕዝብንም ፡ ንብረት ፡ ተማረ ፡፡ በቀሳውስትና ፡ በመምህራን ፡ በሞናክሶችም ፡ መክኒያት ፡ በሕዝብ ፡ የተዘረጋውን ፡ ጥፋት ፡ አየ ፡፡ በዚህም ፡ አዝኖ ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስንም ፡ ተምሮ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በውነቱ ፡ መራው ፡፡ እርሱ ፡ ባለቤቱ ፡ እንዲህ ፡ ይላል ፡ በመጽሐፉ ፡፡ ቀድሚ ፡ ሥጋውን ፡ ደስ ፡ የሚያሰኘውን ፡ ነገር ፡ ብቻ ፡ አሰብሁ ፡ የዚያን ፡ ጊዜ ፡ ግን ፡ እግዚአብሔር ፡ እንደ ፡ ሚቃጠል ፡ እንጨት ፡ ከሳት ፡ ነጥቆ ፡ አደነኝ ፡ ወደ ፡ ክርስቶስ ፡ እውነትም ፡

ወደ ፡ እውቀቱም ፡ አደረሰኝ ። ልቤም ፡ በሚያድነኝ ፡ እሳ
ት ፡ ተያዘ ፡ ከዚያም ፡ ጀምሮ ፡ በክርስቶስ ፡ መውደድ ፡
ይቃጠላል ።

ከዚያም ፡ ጀምሮ ፡ ስብከቱ ፡ የተሻለች ፡ ሆነች ፡ ወደ ፡ ሰው ፡
ልብም ፡ ገባች ። አካሔዱም ፡ ብርታትና ፡ ፍቅር ፡ አንድ ፡ የሆ
ኑበት ፡ እጅግ ፡ መሰከረ ፡ ለትምህርቱ ፡ ጸላቶቹ ፡ እንኳ ፡ እ
ንደ ፡ መሰከሩለት ። ከዚያ ፡ ዘመን ፡ አስቀድሞ ፡ አንድ ፡ ወ
ታደር ፡ ባንድ ፡ መንደር ፡ ቤት ፡ ክርስቲያንን ፡ ያፈርስ ፡ ነበ
ረ ፡ ወሬም ፡ ወጣ ፡ የቍርባን ፡ እንጀራ ፡ ከዚያ ፡ እንደ ፡ ተገ
ኘ ፡ ከርሶ ፡ ደም ፡ የፈሰሰበት ። ይህ ፡ ወሬም ፡ የቀሳውስት ፡
ስራ ፡ ነበረ ፡ በርሶ ፡ ሊገለጽ ፡ የቍርባን ፡ እንጀራ ፡ በቄስ ፡ ቃ
ል ፡ በክርስቶስ ፡ ገላ ፡ እንደ ፡ ለወጥ ። የክርስቶስም ፡ ሥጋና ፡
ደም ፡ ባንድ ፡ እንዲኖሩ ፡ በንጀራ ፡ ብለው ። ስለዚህም ፡ ሰ
ው ፡ እንደ ፡ ይኸ ፡ እንጀራና ፡ ፅጅ ፡ በቍርባን ፡ ይቀበል ፡ ዘን
ድ ። አሁንም ፡ የመንፈሳዊ ፡ ጨለማ ፡ ታላቅ ፡ ሁንዋልና ፡
ያልተማሩ ፡ ሕዝብ ፡ ታምራትን ፡ ሁሉን ፡ ሳይመረምሩ ፡ ተ
ቀበሉ ። ጳጳስም ፡ ወደዚያች ፡ ቤት ፡ ክርስቲያን ፡ ለሚሔ
ዱ ፡ ሰዎች ፡ ሁሉ ፡ የኃጢአትንና ፡ የንስሓውን ፡ ፈትሖት ፡ ሰ
ጣቸው ፡ እጅግ ፡ ብርም ፡ ከዚያ ፡ መንገድ ፡ ሆነለት ፡ ለርሶ
ና ፡ ላገር ፡ ቀሳውስት ። ሕዝብ ፡ ግን ፡ እጅግ ፡ ኃጢአት ፡ ጨ
መረበት ፡ ስለ ፡ ፈትሖታቸው ። ስለዚህም ፡ የጽራግ ፡ ሜት
ሮጶሊታን ፡ ይህነን ፡ ነገር ፡ ከሁስና ፡ ከሌሎች ፡ ጋራ ፡ መረመ
ረ ፡ አሰትም ፡ ሁኖ ፡ ገለጸው ። ሰውንም ፡ ሁሉን ፡ በመግዘ
ት ፡ ከለከለ ፡ ወደዚያ ፡ ስፍራ ፡ ከመሔድ ። ይህም ፡ ባመ
ት ፡ ፲፬፻፭ ፡ ሆነ ። ሁስም ፡ መልካም ፡ መጽሐፍን ፡ ጻፈ ፡ በ
ዚያ ፡ ስሕተት ፡ ላይ ። የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ታላቅ ፡ ክርክር ፡
ተነሣ ፡ በቦሄሚያ ፡ ስለዚች ፡ ትምህርት ፡ ከዊክሊፍ ፡ ትም
ህርት ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ሁና ፡ የታወቀች ። የዚያ ፡ ዘመንም ፡ የ
ጺሳ ፡ ሲኖደስ ፡ ተሰብስባ ፡ ነበረች ፡ ሜትሮጶሊታንም ፡ ከጳ
ጳስ ፡ ጋራ ፡ ሲሆን ፡ ንጉሥ ፡ ዌንጽስላውስ ፡ ግን ፡ ከሲኖደስ ፡
ጋራ ፡ ሁስም ፡ ከሲኖደስ ፡ ጋራ ፡ ነበረ ፡ ተስፋ ፡ አድርገዋል
ና ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ደህንነት ፡ እንዲጠቅም ። በዚህ ፡
መክንያትም ፡ ሜትሮጶሊታኑ ፡ ጸላቱ ፡ ሆነ ። ያም ፡ ሁስ ፡

መናፍቅ ፡ ነው ፡ አለ ፡፡ ከዊክሊፍም ፡ ከሚሊችም ፡ መጻሕ
ፍት ፡ ፳፪፡ በሳት ፡ አቃጠለ ፡ ሁስንም ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡
በሌላ ፡ ስፍራም ፡ ከመስበክ ፡ ከለከለው ፡፡ በዚህ ፡ ማድ
ረጉም ፡ የሁስ ፡ ወዳጆች ፡ በሕዝብ ፡ መኻከል ፡ እጅግ ፡ ታ
ወኩ ፡፡ ሁስም ፡ ከመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ለስብከት ፡ እንደ ፡
ተጸራ ፡ በልቡ ፡ ታምኖ ፡ በዚህ ፡ ነገር ፡ ለሜትሮጶሊታን ፡ እ
ሺ ፡ አላለም ፡፡ ጸላቶቹም ፡ ታምራትን ፡ ሊያደርግ ፡ ሲፈል
ጉት ፡ በታምራት ፡ ይመሰከር ፡ ዘንድ ፡ ብለው ፡ እርሶ ፡
እንዴህ ፡ ሲል ፡ መለሰላቸው ፡፡ አሰተኛ ፡ መሢሕ ፡ ደግሞ ፡ ታ
ምራትን ፡ ያደርጋል ፡፡ ደሮ ፡ የክርስቶስ ፡ የደቀ ፡ መዝሙ
ሩ ፡ ምስክር ፡ ደህ ፡ ነው ፡፡ ነፍሶን ፡ ክደ ፡ ክርስቶስን ፡ የሚ
ከተል ፡፡ ሁስም ፡ እንዲህ ፡ አለ ፡፡ የዊክሊፍን ፡ መጽሐፍ ፡
አነባለሁ ፡ የሰውን ፡ ሁሉን ፡ መጽሐፍ ፡ እንደነብ ፡ ስመረ
ምረው ፡ በርሶም ፡ የተገኘ ፡ እውነት ፡ እስክሞት ፡ ድረስ ፡
እጠብቃለሁ ፡፡ እግዚአብሔርም ፡ ኃይልን ፡ ይሰጠኛል ፡ እር
ሶ ፡ ቢወድ ፡ በሞቴ ፡ የሰማዕቶቹን ፡ አክሊል ፡ ለመቀበል ፡፡
ከዚያም ፡ በኋላ ፡ ጳጳስ ፡ ከናጶሊስ ፡ ንጉሥ ፡ ጋራ ፡ ተጸል
ቶ ፡ ሰውን ፡ ሁሉን ፡ አዘዘ ፡ ወደ ፡ ናጶሊስ ፡ ለጾር ፡ ደሔድ ፡
ዘንድ ፡ ለሚሔዱትም ፡ ሁሉ ፡ ኃጢአታቸውን ፡ ፈታላቸ
ው ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ሁስ ፡ ከወዳጁ ፡ ሂሮኒሙስ ፡ ከጽራ
ግ ፡ ከሚሉት ፡ ጋራ ፡ ተነሣ ፡ በዚህ ፡ ስሕተትና ፡ ጥፋት ፡ ላ
ይ ፡ ደሰብክ ፡ ዘንድ ፡ ለወንጌልም ፡ ይመስክር ፡ ዘንድ ፡፡ ም
ስክራቸውም ፡ ከንቱ ፡ አልነበረም ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ ተቀበሉ
ት ፡ እንጂ ፡ የሰውንም ፡ ስሕተት ፡ ትተው ፡ በወንጌል ፡ አመ
ኑ ፡፡ ጳጳስም ፡ ሁስን ፡ ገዘተ ፡፡ አሁንም ፡ ሜትሮጶሊታኑ ፡
ጽራግን ፡ ከተማውን ፡ ገዘታት ፡ ሁስን ፡ እስክታወጣ ፡ ድረ
ስ ፡ ከመኻከልዋ ፡፡ በዚህ ፡ ሁከትም ፡ ሁስ ፡ አንድ ፡ መጽ
ሐፍን ፡ ጻፈ ፡ ስለ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የሚናገር ፡ በርሶም ፡
የሮምን ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መርኰስ ፡ ሁሉ ፡ በወንጌል ፡ ብ
ርሃን ፡ ገለጸ ፡ እውነተኛውንም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እርስዋ
ም ፡ በክርስቶስ ፡ የሚቀደሶ ፡ ሰዎች ፡ ጉበኤ ፡ እንድትሆን ፡
አንድ ፡ ራስም ፡ ያላት ፡ እርሶም ፡ የሶስ ፡ ክርስቶስ ፡ ሌ
ላ ፡ የለም ፡ ብሎ ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ጽራግን ፡ ትቶ ፡ ወደን

ድ ፡ ወያጁ ፡ ሔደ ፡ ከዚያም ፡ ስብከቱን ፡ በቦሂሚያ ፡ ቋን
ቋ ፡ ለሕዝብ ፡ ጻፈ ፡ በሜደም ፡ ለብዙ ፡ ሰዎች ፡ ሰበከ ።

የዚያን ፡ ጊዜም ፡ የኮንስታንስ ፡ ሲኖደስ ፡ ተሰብስባ ፡ ሁ
ስ ፡ ደግሞ ፡ ወደዚያ ፡ ተጸራ ፡ ይመረመር ፡ ይፈረድበትም ፡
ዘንድ ። ሲጊስሙንድም ፡ ንጉሥ ፡ ለደህንነቱ ፡ ይጠብቀ
ው ፡ ዘንድ ፡ በደህንነትም ፡ ይመልሰው ፡ ዘንድ ፡ ተስፋ ፡ አ
ስደረገለት ። ሁስ ፡ ግን ፡ በንጉሥ ፡ ነገር ፡ አልታመነም ፡ በእ
ግዚአብሔር ፡ እንጂ ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡ ጉባኤውን ። የጸላቶ
ቹ ፡ ቍጥር ፡ ከክርስቶስ ፡ ጸላቶችን ፡ እርሱ ፡ በተሰቀለ ፡ ጊ
ዜ ፡ ከነበረት ፡ ይበዛል ። እኔ ፡ ግን ፡ በእግዚአብሔር ፡ አም
ናለሁ ። እርሱም ፡ አእምሮ ፡ ይሰጠኛል ፡ በጸላትነት ፡ ላይ ።
ኃይልንም ፡ ይሰጠኛል ፡ ግዞትንና ፡ ሞትን ፡ ለመናቅ ። በሞ
ቴ ፡ አመሰግነው ፡ ዘንድ ፡ ብችል ፡ እርሱ ፡ ያስቸኩለው ።
ብመለስ ፡ ግን ፡ እርሱ ፡ ይጠብቀኝ ፡ ለውነት ፡ ሳይጐድ ፡ እ
መለስ ፡ ዘንድ ። ሁለት ፡ ታላላቆችን ፡ ሰዎች ፡ ለሁስ ፡ ሰ
ጡ ፡ በመንገድ ፡ ይጠብቁት ፡ ዘንድ ። አንደቸውም ፡ እጅ
ግ ፡ የወደደው ፡ ወዳጁ ፡ ነበረ ፡ ዮሐንስ ፡ ከኽሉን ።

ሁስም ፡ ፳፰ ፡ ቀን ፡ በኮንስታንስ ፡ ከተቀመጠ ፡ በኋላ ፡ ሳ
ይሰሙት ፡ ስሕተቱን ፡ እንዲክድ ፡ ፈለጉት ። እርሱ ፡ ግን ፡
እንዲህ ፡ ብሎ ፡ መለሰ ። እኔ ፡ እሞት ፡ ዘንድ ፡ እወዳለሁ ፡
አውቄ ፡ በስሕተት ፡ ከመኖር ፡ ይልቅ ። ሲኖደስም ፡ አልመ
ረመረትም ፡ ሳይመረምረት ፡ ወደ ፡ ግዞት ፡ ጨመረት ፡ እ
ንጂ ። ንጉሥም ፡ ሊፈታው ፡ በፈለገ ፡ ጊዜ ፡ ጳጳስ ፡ ከለከለ
ው ፡ ሲል ። ለመናፈቅ ፡ ሁሉ ፡ የተሰጠ ፡ ተስፋና ፡ መሐላ ፡
ማፍረስ ፡ ኃጢአት ፡ ሁኖ ፡ አይቈጠርም ። በግዞትም ፡
እጅግ ፡ ሲታመም ፡ መክሰሳቸውን ፡ አመጡለት ። እርሱ ፡
ግን ፡ ተናጋሪውን ፡ ፈለገ ፡ ከመክሰሳቸው ፡ ያነጻው ፡ ዘን
ድ ፡ ነሡበትም ። የዚያን ፡ ጊዜ ፡ ሁስ ፡ ዓይኑን ፡ ወደ ፡ ሰ
ማይ ፡ አቅንቶ ፡ አለ ። እንጊደህ ፡ አንተ ፡ ጌታዬ ፡ የሱስ ፡
ክርስቶስ ፡ ሆይ ፡ ጸራክሌቶሲና ፡ ፍራጂ ፡ ሁን ። ፍራጂም ፡
በቅርብ ፡ ዘመን ፡ ይፈርድባችኋል ። ብዙ ፡ ሰዎችም ፡ ቀረ
ቡለት ፡ ብዙ ፡ ጊዜም ፡ ፈተኑት ፡ ከሃይማኖቱ ፡ ያወኩት ፡
ዘንድ ፡ እርሱ ፡ ግን ፡ ሁለግዜ ፡ ጸንቶ ፡ ኖረ ። በረፍትም ፡

በየውሃትም ፡ የክርስቶስን ፡ ስም ፡ ታምኖ ፡ አስታወቀ ፡፡ ሰባት ፡ ወርም ፡ በግዞት ፡ ከተቀመጠ ፡ በኋላ ፡ ፈረደ፡በት ፡፡ ሁስም ፡ መስማትን ፡ ለመነ ፡ ከሲኖደስ ፡ ደሮ ፡ አልሰሙት ም ፡ ስለዚህ ፡ አሁንም ፡ ደግሞ ፡ ወደ ፡ ክርስቶስ ፡ ተማጸ ነ ፡፡ ሲኖደስም ፡ ይህ ፡ መበደል ፡ ሁኖ ፡ ቊጠረበት ፡ ክርስቶ ስ ፡ እንደደፈርድባቸው ፡ ሲመስላቸው ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜ ም ፡ ለጸላቶቹ ፡ ጸለዩ ፡ እግዚአብሔር ፡ ኃጢአታቸውን ፡ እ ንደደቊጥርባቸው ፡፡ ፍርደቸውንም ፡ እንደህ ፡ ብለው ፡ ቊረጡ ፡፡ ሁስ ፡ የማይመልስ ፡ ነፈቂ ፡ ነውና ፡ በሳት ፡ ደሞ ት ፡ ዘንድ ፡ ደገባዋል ፡፡ የንጩትንም ፡ መድብ ፡ አድርገው ፡ በመኻከሉ ፡ አሠረት ፡፡ ሁሶም ፡ ተንበርክኮ ፡ ነፍሱን ፡ ለ እግዚአብሔር ፡ አደራ ፡ ሰጣት ፡፡ የዚያን ፡ ጊዜም ፡ አንድ ፡ መኰንን ፡ ደግሞ ፡ ሊክድ ፡ ፈለገው ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ሁስ ፡ በሃ ይማኖቱ ፡ ጸና ፡፡ እንጩትንም ፡ አንድደው ፡ አቃጠሉበት ፡፡

የሁስ ፡ ወደጅም ፡ ሄሮኒሙስ ፡ ከጽራግ ፡ እርሱ ፡ ደግ ሞ ፡ ወደ ፡ ኮንታንስ ፡ መጣ ፡ ከዚያም ፡ ታሥሮ ፡ እጅግ ፡ ቀ ን ፡ ከተቀመጠ ፡ በኋላ ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ደከመ ፡ ካደም ፡፡ በ ኋላ ፡ ግን ፡ በክደቱ ፤ አዘነ ፡ በግልጽም ፡ ስለ ፡ ክደቱ ፡ ንስሐ ፡ ገባ ፡ እርሱንም ፡ ደግሞ ፡ ወደ ፡ እሳት ፡ ጨመረት ፡፡ በእሳ ትም ፡ ሲሞት ፡ እግዚአብሔርን ፡ አመሰገነ ፡፡

ሁስም ፡ ከሞተ ፡ በኋላ ፡ እጅግ ፡ ታላቅ ፡ ሁከት ፡ ሆነ ፡ በ ቦሄሚያ ፡፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ ተነሡ ፡ በጳጳስ ፡ ላይ ፡ ሌላውን ፡ የተሻለውን ፡ ሥርዓት ፡ የፈለጉ ፡ ስለ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያናቸ ው ፡፡ ንጉሥም ፡ ግድ ፡ ባደረገ ፡ ጊዜ ፡ እርሳቸው ፡ ዐመፁ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ እርሳቸው ፡ ተለዩ ፡፡ እኩሌታቸውም ፡ ከባሲ ል ፡ ሲኖደስ ፡ ጋራ ፡ ተሰማሙ ፡ እኩሌታቸውም ፡ ጾር ፡ አ ደረጉ ፡፡ ይህ ፡ ጾርም ፡ በዚያ ፡ ዘመን ፡ አልተጨረሰም ፡፡ ነ ገር ፡ ግን ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ ከጾር ፡ ተለይተው ፡፡ የሁስን ፡ የወ ንጌልንም ፡ ትምርት ፡ በልባቸው ፡ ጠበቁት ፡ በዝምታም ፡ በስውርም ፡ ቊዩ ፡ እግዚአብሔር ፡ በስደት ፡ እስኪገልጻቸ ው ፡ ድረስ ፡ በሚመጣው ፡ ዘመን ፡፡

የቤት ፡ ክርስቲያን ፡

ታሪክ ፡

ሰባተኛ ፡ ክፍል ።

ከቤት ፡ ክርስቲያን ፡ ከመታደስዋ ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡

መዛረጋትዋ ፡ ድረስ ።

ካመትም ፡ ፲፰፲፯፤ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፲፯፻፰፤ ድረስ ።

በዚህ ፡ ዘመንም ፡ የነገሡ ፡ ነገሥታት ፡ እሌህ ፡ ናቸው ።

1. ካርል ፡ ፭፤ የንምሳና ፡ የስጳንያ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፳።
2. ክርስቲያን ፡ ፪፤ የስዊደንና ፡ የደንማርክ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፳።
3. ፍሪድሪኽ ፡ ፩፤ የደንማርክ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፳፫።
4. ጉስታውስ ፡ ዋሳ ፡ የስዊደን ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፳፫።
5. ፈርዲናንድ ፡ ካውስትርያ ፡ የሁንጋርያ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፳፮።
6. ኢዋን ፡ ፬፤ የሞስኮብ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፴፫።
7. ኤድዋርድ ፡ ፮፤ የእንግሊጣር ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፵፯።
8. ሀንሪ ፡ ፪፤ የፍራንስ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፵፯።
9. ሲጊስሙንድ ፡ ፪፤ የጶሎኒያ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፵፰።
10. ማርያም ፡ የእንግሊጣር ፡ ንግሥት ፡ ፲፭፶፫።
11. ፈርዲናንድ ፡ ፩፤ የንምሳ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፶፮።
12. ፊልጶስ ፡ ፪፤ የስጳንያ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፶፮።
13. ኤልሳቤጥ ፡ የእንግሊጣር ፡ ንግሥት ፡ ፲፭፶፰።
14. ፍሪድሪኽ ፡ ፪፤ የደንማርክ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፶፱።
15. ፍራንሲስ ፡ ፪፤ የፍራንስ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፶፱።
16. ኤሪክ ፡ ፲፬፤ የስዊደን ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፷።
17. ካርል ፡ ፱፤ የፍራንስ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፷።
18. መክሲሚልያን ፡ የሮም ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፷፪።
19. መክሲሚልያን ፡ ፪፤ የንምሳ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፷፬።
20. ዮሐንስ ፡ ፫፤ የስዊደን ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፷፰።
21. ሀንሪ ፡ ፫፤ የፍራንስ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፸፬።
22. ሩዶልፍ ፡ ፪፤ የንምሳ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፸፮።
23. ሀንሪ ፡ የጶርቱጋል ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፸፰።
24. ፌዎደር ፡ የሞስኮብ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፹፬።
25. ሲጊስሙንድ ፡ ፫፤ የጶሎንያ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፹፯።
26. ክርስቲያን ፡ ፬፤ የደንማርክ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፹፰።
27. ሀንሪ ፡ ፬፤ የፍራንስ ፡ ንጉሥ ፡ ፡ ፲፭፹፱።
28. ሲጊስሙንድ ፡ ፬፤ የጶሎንያ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፺፪።
29. ፊልጶስ ፡ ፫፤ የስጳንያ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፭፺፰።

30. ያዕቆብ ፡ ፩፤ የእንግልጣር ፡ ንጉሥ ፡፡ ፲፮፻፫፡፡
31. ካርል ፡ ፱፤ የስዊደን ፡ ንጉሥ ፡ ፲፮፻፬፡፡
32. ሉድዊግ ፡ ፲፫፤ የፈረንስ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፮፻፲፡፡
33. ጉስታውስ ፡ አደልፍ ፡ የስዌደን ፡ ንጉሥ ፡ ፲፮፻፲፩፡፡
34. ማቲያስ ፡ የሁንጋርያ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፮፻፲፪፡፡
35. ሚኻኤል ፡ ሮማኖው ፡ የሞስኮብ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፮፻፲፫፡፡
36. ፈርዲናንድ ፡ ፪፤ የንምሳ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፮፻፲፯፡፡
37. ፍሪድሪኽ ፡ የቦሄሚያ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፮፻፲፱፡፡
38. ፊልጶስ ፡ ፬፤ የስጳንያ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፮፻፳፩፡፡
39. ቻርለስ ፡ ፩፤ የእንግልጣር ፡ ንጉሥ ፡ ፲፮፻፳፭፡፡
40. ውላዲስላውስ ፡ ፬፤ የጶሎንያ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፮፻፴፪፡፡
41. ፈርዲናንድ ፡ ፫፤ የንምሳ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፮፻፴፯፡፡
42. ዮሐንስ ፡ የጶርቱጋል ፡ ንጉሥ ፡ ፲፮፻፵፡፡
43. ሉድዊግ ፡ ፲፬፤ የፈረንስ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፮፻፵፫፡፡
44. ዮሐንስ ፡ ከሲሚር ፡ የጶሎኒያ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፮፻፵፰፡፡
45. ፍሪድሪኽ ፡ ፫፤ የደንማርክ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፮፻፵፰፡፡
46. ክሮምዌል ፡ የእንግልጣር ፡ ጠባቂ ፡ ፲፮፻፶፫፡፡
47. አልፎንስ ፡ ፮፤ የጶርቱጋል ፡ ንጉሥ ፡ ፲፮፻፶፮፡፡
48. ካርል ፡ ፲፤ የስዌደን ፡ ንጉሥ ፡ ፲፮፻፶፬፡፡
49. ሌዎጶልድ ፡ የንምሳ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፮፻፶፰፡፡
50. ካርል ፡ ፲፩፤ የስዌደን ፡ ንጉሥ ፡ ፲፮፻፷፡፡
51. ቻርለስ ፡ ፪፤ የእንግልጣር ፡ ንጉሥ ፡ ፲፮፻፷፡፡
52. ካርል ፡ ፪፤ የስጳንያ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፮፻፷፪፡፡
53. ክርስቲያን ፡ ፭፤ የደንማርክ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፮፻፸፡፡
54. ዮሐንስ ፡ የጶሎኒያ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፮፻፸፬፡፡
55. ፌዎደር ፡ ፫፤ የሞስኮብ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፮፻፸፮፡፡
56. ጴጥሮስ ፡ ፩፤ የሞስኮብ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፮፻፹፪፡፡
57. ያዕቆብ ፡ ፪፤ የእንግልጣር ፡ ንጉሥ ፡ ፲፮፻፹፭፡፡
58. ዊልያም ፡ ፫፤ የእንግልጣር ፡ ንጉሥ ፡ ፲፮፻፹፱፡፡
59. ካርል ፡ ፲፪፤ የስዌደን ፡ ንጉሥ ፡ ፲፮፻፺፮፡፡
60. ፍሪድሪኽ ፡ ፬፤ የደንማርክ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፮፻፺፱፡፡
61. ፍሪድሪኽ ፡ ፩፤ የጵረሲያ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፯፻፩፡፡
62. አና ፡ የእንግልጣር ፡ ንግሥት ፡ ፲፯፻፪፡፡

63. ዮሴፍ ፡ ፩፤ የንምሳ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፯፡፭።
64. ዮሐንስ ፡ ፭፤ የጶርቱጋል ፡ ንጉሥ ፡ ፲፯፡፮።
65. ካርል ፡ ፮፤ የንምሳ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፯፲፩።
66. ፍሪድሪኽ ፡ ዊልሄልም ፡ ፩፤ የጵሩስያ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፯፲፫።
67. ጊዎርጊስ ፡ ፩፤ የእንግልጣር ፡ ንጉሥ ፡ ፲፯፲፬።
68. ሉድዊግ ፡ ፲፭፤ የፍራንስ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፯፲፭።
69. ኡልሪካ ፡ ኤሌዎኖራ ፡ የስዌደን ፡ ንግሥት ፡ ፲፯፲፰።
70. ፍሪድሪኽ ፡ ፭፤ የስዌደን ፡ ንጉሥ ። ፲፯፳።
71. ሉድዊግ ፡ ፪፤ የስጳንያ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፯፳፬።
72. ካታሪና ፡ ፪፤ የሞስኮብ ፡ ንግሥት ፡ ፲፯፳፭።
73. ጊዎርጊስ ፡ ፪፤ የእንግልጣር ፡ ንጉሥ ፡ ፲፯፳፯።
74. ጴጥሮስ ፡ ፪፤ የሞስኮብ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፯፳፯።
75. አና ፡ የሞስኮብ ፡ ንግሥት ፡ ፲፯፴።
76. ክርስቲያን ፡ ፬፤ የደንማርክ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፯፴።
77. ካርል ፡ የስጳንያ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፯፴፬።
78. ማርያም ፡ ቴሬስያ ፡ የንምሳ ፡ ንግሥት ፡ ፲፯፵።
79. ፍሪድሪኽ ፡ ፪፤ የጵሩስያ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፯፵።
80. ኤልሳቤጥ ፡ የሞስኮብ ፡ ንግሥት ። ፲፯፵፩።
81. ካርል ፡ ፯፤ የንምሳ ፡ ንጉሥ ። ፲፯፵፪።
82. ፍራንሲስ ፡ ፩፤ የንምሳ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፯፵፭።
83. ፈርዲናንድ ፡ ፮፤ የስጳንያ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፯፵፮።
84. ዮሴፍ ፡ የጶርቱጋል ፡ ንጉሥ ፡ ፲፯፶።
85. አዶልፍ ፡ ፍሪድሪኽ ፡ የስዌደን ፡ ንጉሥ ፡ ፲፯፶፩።
86. ጊዎርጊስ ፡ ፫፤ የእንግልጣር ፡ ንጉሥ ፡ ፲፯፷።
87. ጴጥሮስ ፡ ፫፤ የሞስኮብ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፯፷፪።
88. ስታኒስላውስ ፡ የጶሎኒያ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፯፷፬።
89. ዮሴፍ ፡ ፪፤ የንምሳ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፯፷፭።
90. ክርስቲያን ፡ ፯፤ የደንማርክ ፡ ንጉሥ ። ፲፯፷፮።
91. ጉስታውስ ፡ ፫፤ የስዌደን ፡ ንጉሥ ። ፲፯፸፩።
92. ሉድዊግ ፡ ፲፮፤ የፍራንስ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፯፸፬።
93. ማርያም ፡ የጶርቱጋል ፡ ንግሥት ፡ ፲፯፸፯።
94. ፍሪድሪኽ ፡ ዊልሄልም ፡ ፪፤ የጵሩስያ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፯፹፮።
95. ካርል ፡ ፬፤ የስጳንያ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፯፹፰።

96. ሌዎጶልድ ፡ ፪፤ የንጕሠ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፯፻፺፡፡
97. ጉስታውስ ፡ አደልፍ ፡ ፬፤ የስዊደን ፡ ንጉሥ ፡ ፲፯፻፺፩፡፡
98. ፈራንሲስ ፡ ፪፤ የንግሠ ፡ ንጉሥ ፡ ፲፯፻፺፪፡፡

ሰባት ፡ መቶ ፡ አመት ፡ ከክርስቶስ ፡ ልደት ፡ አስቀድሞ ፡ እግዚአብሔር ፡ በነቢዩ ፡ በይሳይያስ ፡ አፍ ፡ የምእምናን ን ፡ ጉባኤ ፡ አላት ፡፡ ተነሺ ፡ ብሪም ፡ ብርሃንሽ ፡ መጥትዋል ና ፡ የእግዚአብሔርም ፡ ምስጋና ፡ በላዩሽ ፡ ወጥትዋልና ፡፡ እነሆ ፡ ጨለማ ፡ የምድርን ፡ ፊት ፡ ሽፈነ ፡ ጽጋግም ፡ አሕዛ ብን ፡ ነገር ፡ ግን ፡ በላይሽ ፡ እግዚአብሔር ፡ ይወጣል ፡ ምስ ጋናውም ፡ በላዩሽ ፡ ያበራል ፡፡ የዚህችም ፡ ትንቢት ፡ በታላ ቅ ፡ ክፍል ፡ ተፈጸመች ፡ ጌታችን ፡ ወደ ፡ ምድር ፡ በወረደ ፡ ጊ ዜ ፡ በሐዋርያት ፡ አፍም ፡ ወንጌሉን ፡ በየሩሳሌም ፡ ባሰበ ከ ፡ ጊዜ ፡፡ በኋላቸው ፡ ግን ፡ ጨለማ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በዛች ፡ ከ፲፪፤ አመትም ፡ በዝታ ፡ ኖረች ፡፡ በሰው ፡ ሁሉ ፡ ኃ ይልም ፡ ብርሃን ፡ መውጣት ፡ አልተቻላትም ፡፡ የዚያን ፡ ጊ ዜም ፡ እግዚአብሔር ፡ ብርሃንን ፡ አወጣ ፡ ከጨለማ ፡ መ ኻከል ፡ በያፈት ፡ ልጆችም ፡ ላይ ፡ የወንጌል ፡ ብርሃን ፡ አ በራች ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያኒቱም ፡ ታደሰች ፡፡

ይህም ፡ የእግዚአብሔር ፡ ስራ ፡ ነው ፡፡ እርሱም ፡ ሰውን ፡ እንደ ፡ እቃው ፡ ብቻ ፡ አደረገ ፡ ስለዚህም ፡ ክብር ፡ ሁሉ ፡ ለ ርሱ ፡ ይገባል ፡፡ ከለዚያ ፡ ሰዎች ፡ ለእግዚአብሔር ፡ እንደ ፡ እቃው ፡ ያገለገሉት ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ለማብራትና ፡ በ ማቅናት ፡ እሌህ ፡ ይበልጣሉ ፡፡ ሉተርና ፡ ሜላንኽቶን ፡ በንግሠ ፡፡ ጽዊንግሊና ፡ ከልዊንም ፡ በሄልዌትያ ፡፡ ክ ረንመርና ፡ ሪድሌም ፡ ለቲመርም ፡ በእንግልጣር ፡፡ እ ርሳቸውም ፡ ብቻቸው ፡ አልነበሩም ፡፡ እግዚአብሔር ፡ በዚ ያ ፡ ዘመን ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ አስነሣ ፡ እንጅ ፡ በኤውሮጳ ፡ ሁ ሉ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ጉዳይ ፡ ያወቁ ፡ የወንጌልንም ፡ ትምህርት ፡ በሐዋርያት ፡ መጻሕፍት ፡ እንደ ፡ ተሰጠ ፡ ከሰ ው ፡ መጨመርያ ፡ ነጽቶ ፡ ከስውር ፡ ወደ ፡ ግልጥ ፡ ያወጡ

ት ፡፡ ከርሳቸውም ፡ የሚበለጥ ፡ ማርቲን ፡ ሉተር ፡ ነበረ ፡፡
እርሱም ፡ ባመት ፡ ፲፬፻፹፫፡ በደሀና ፡ ወላጆች ፡ ተወለደ ፡
አይስሌበን ፡ በሚልዋት ፡ አገር ፡፡ በሰክሰን ፡ ምድር ፡፡ እር
ሱም ፡ ከሕፃንነቱ ፡ ጀምሮ ፡ ዕድሜው ፡ ፲፭፡ አመት ፡ ሲሆን ፡
ተማረ ፡ አባቱ ፡ ወደ ፡ መድረሳ ፡ ወደ ፡ ማስተማርያ ፡ አግብ
ቶት ፡፡ በመከራ ፡ በየውሃትም ፡ አድጎ ፡ ከተማረ ፡ በኋላ ፡
የመምህርን ፡ ማዕረግ ፡ ደብተራ ፡ የሚመስል ፡ መጊስተር
ም ፡ የሚሉት ፡ ካገኘ ፡ በኋላ ፡ አባቱ ፡ ፍርድን ፡ እንዲማር ፡
እንዲያስተምርም ፡ ፈራጅም ፡ እንዲሆን ፡ ወደደ ፡፡ የዚያ
ን ፡ ጊዜ ፡ ግን ፡ የእግዚአብሔር ፡ ጸጋ ፡ በልቡ ፡ ሰራ ፡ ልቡን
ም ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ለመቀበል ፡ አሰናደወ ፡፡ ባመት ፡
፲፭፻፭፡ እርሱ ፡ በመንገድ ፡ ሲሆን ፡ ነጕድጓድ ፡ መብረቅ ፡ ሆ
ነ ፡ መብረቅም ፡ አንዱን ፡ ባጠገቡ ፡ የሔደውን ፡ ወዳጁን ፡ ገ
ድሎት ፡ ሉተርን ፡ ወደ ፡ ምድር ፡ ጣለ ፡፡ ከተነሣም ፡ በኋላ ፡
ከሞት ፡ እንደ ፡ ደነ ፡ ባየ ፡ ጊዜ ፡ በልቡ ፡ ስለ ፡ ሞቱ ፡ ከሞ
ትም ፡ በኋላ ፡ ስለ ፡ ሚመጣው ፡ ፍርድ ፡ አሰበ ፡፡ ለሞቱ
ም ፡ ልቡን ፡ ያስናድው ፡ ዘንድ ፡ ብሎ ፡ ያለምን ፡ ሕይወት ፡
ካደ ፡ ወደ ፡ ምንኵስናም ፡ ገባ ፡፡ በገደምም ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ሁ
ሉ ፡ ብርቱ ፡ መጋደልን ፡ ተጋደለ ፡ የታዘዘውንም ፡ ያልታዘዘ
ውንም ፡ ተግባር ፡ አደረገ ፡ በምግባሩ ፡ ይጸድቅ ፡ ዘንድ ፡ ልቡ
ንም ፡ ከኃጢአት ፡ ሁሉ ፡ ያነጻ ፡ ዘንድ ፡ ብሎ ፡፡ ሉተር ፡ እ
ንደ ፡ ሞናኵስት ፡ ብዛት ፡ አልነበረምና ፡ በሰው ፡ ፊት ፡ ክ
ብርን ፡ የሚሹ ፡ ከሰውም ፡ ጻድቃን ፡ ደባሉ ፡ ዘንድ ፡ ብቻ ፡
የሥጋቸውን ፡ ንጽሕና ፡ በሰው ፡ ፊት ፡ የሚሰሩ ፡ የልባቸውን ፡
መርኵስ ፡ ሳይጠብቁ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ሉተር ፡ ከእግዚአብሔር ፡
ፍርድ ፡ ፈራ ፡፡ እግዚአብሔር ፡ የልብን ፡ አሳብና ፡ መሻ
ት ፡ እንዲያይ ፡ እንዲፈርድበትም ፡ አውቅዋልና ፡፡ ስለዚ
ህም ፡ ልቡን ፡ ከሥጋዊ ፡ መሻት ፡ ሁሉ ፡ ከኃጢአትም ፡ ሁ
ሉ ፡ ያነጻ ፡ ዘንድ ፡ ፈለገ ፡፡ የእግዚአብሔርን ፡ መንገድ ፡
ግን ፡ አያውቅም ፡ ነበረ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ትምህርት ፡
በዚያ ፡ ዘመን ፡ የሚያስተምሩባት ፡ ከወንጌል ፡ እጅግ ፡
ርቃለችና ፡፡ ሰውም ፡ በተግባሩ ፡ በጾም ፡ በድካምም ፡ በ
ምጽዋዕትም ፡ በመከራም ፡ በመገረፍም ፡ ይጸድቃል ፡ አ

ሉ ። ሉተር ፡ ይህነን ፡ ሁሉ ፡ በራሱ ፡ አብዝቶ ፡ ዐረፍት ፡ አ
ላገኘም ፡ ለነፍሱ ። ሥጋውን ፡ ሲያደክም ፡ ሲገሥጸውም ፡
ሲገርፈውም ፡ የልቡ ፡ ኃጢአት ፡ በረታበት ፡ ክፉ ፡ አሳብ
ም ፡ አልተሸነፈም ፡ በመጋደሉ ፡ ሁሉ ፡ በረታ ፡ እንጂ ። ስ
ለዚህም ፡ ሉተር ፡ በእግዚአብሔር ፡ ማሰብን ፡ አልቻለው
ም ፡ በፍርሃትና ፡ በመንቀጥቀጥ ፡ እንጂ ። ሉተርም ፡ ባለ
ቤቱ ፡ ከዚያ ፡ በኋላ ፡ እንደህ ፡ አለ ። ማንም ፡ ከቶ ፡ በም
ንኲስና ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡ ከደረሰ ፡ እኔ ፡ በደረስሁ ፡ እጅግ ፡
በምንኲስና ፡ በኖርሁ ፡ ራሴን ፡ ለሞት ፡ ባደረስሁ ፡ ሥጋዬ
ን ፡ በማድከም ። ይህም ፡ ሁሉ ፡ ሲበዛ ፡ ሉተርም ፡ ለማየ
ት ፡ እጅግ ፡ ደህና ፡ ሞንክሴ ፡ ሲሆን ፡ በሰውም ፡ ፊት ፡ ጽ
ድቅ ፡ ሁኖ ፡ በተቈጠረ ፡ ሁሉ ፡ በተመላለሰ ፡ ጊዜ ፡ የልቡ ፡
ኃጢአት ፡ በዛ ፡ ጭንቀቱም ፡ ፍርሃቱም ፡ ኃዘኑም ፡ ወደ፡ት ፡
እኖራለሁ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ፊት ፡ ብሎ ። ማን ፡ ይረደኛ
ል ፡ ከኃጢአቴ ፡ ከእግዚአብሔርም ፡ ቍጣ ። ከዚህም ፡ ከ
ሐዘኑ ፡ የተነሣ ፡ ሉተር ፡ በጅግ ፡ ብርቱ ፡ ሕማም ፡ ወደቀ ።
ላንድ ፡ ሽማግሌም ፡ ሞነክሴ ፡ በተናዘዘ ፡ ጊዜ ፡ ጭንቀቱ
ንም ፡ ባስታወቀው ፡ ጊዜ ፡ ያ ፡ የወንጌልን ፡ ማጽናት ፡ አጸ
ናው ፡ እንደህ ፡ ሲል ። ተስፋውን ፡ አትጣል ፡ እመን ፡ ብ
ቻ ፡ በሐዋርያት ፡ ሃይማኖት ፡ የምናምን ፡ እንደህ ፡ ብላን ።
እኔ ፡ አምናለሁ ፡ በኃጢአት ፡ ሰርየት ። ይህም ፡ የዚ
ያን ፡ ጊዜ ፡ ወደ ፡ ልቡ ፡ ገባ ፡ ደር ፡ አልጸናበትም ። እግዚአብ
ሔር ፡ ቃሉን ፡ እስኪከፍትለት ፡ ድረስ ። የዚያን ፡ ጊዜም ፡
አንድ ፡ ሰው ፡ ነበረ ፡ የብዙ ፡ ገዳሞች ፡ አለቃ ፡ ስሙም ፡ ስታ
ውጺጽ ፡ እርሱም ፡ የሉተርን ፡ መጋደል ፡ አወቀ ፡ ባለቤቱ ፡
በፊት ፡ እንደ ፡ ሉተር ፡ ይጋደል ፡ ነበረና ፡ በሃይማኖትም ፡
የነፍሱን ፡ ዕረፍት ፡ አገኘ ። እርሱም ፡ ባየው ፡ ጊዜ ፡ አለ
ው ። ወንድሜ ፡ ሆይ ፡ እግዚአብሔርን ፡ አሁን ፡ ደስ ፡ ታሰ
ኘ ፡ ዘንድ ፡ አሁንም ፡ ከኃጢአትህ ፡ ትነጻ ፡ ዘንድ ፡ አትሻ ፡
አይሆንልህምና ። አሁን ፡ ብቻ ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስን ፡ በሃ
ይማኖት ፡ ጸንተህ ፡ ያዘው ፡ የርሱንም ፡ ጸጋ ፡ በኃጢአትህ ፡
ሰርየት ፡ ተቀበል ፡ ይህም ፡ ሃይማኖት ፡ ፍቅር ፡ በልብህ ፡ ይ
ሰራል ፡ ፍቅርም ፡ ብቻ ፡ ይችላል ፡ እውነተኛውን ፡ ንስሐ ፡

እግዚአብሔርን ፡ ደስ ፡ የሚያሰኘውን ፡ ደሰራ ፡ ዘንድ ፡፡ ፍ
ርሃት ፡ ግን ፡ አይችለውም ፡፡

ደህ ፡ ነገረም ፡ እውነት ፡ ነው ፡፡ በፍርሃት ፡ በኖዝን ፡ የእ
ግዚአብሔርን ፡ ፍርድ ፡ የገሃኖምንም ፡ ሥቃይ ፡ ስንፈራ ፡ ስ
ለ ፡ ራሳችን ፡ ብቻ ፡ እናዝናለን ፡፡ ደህም ፡ ንስሓ ፡ ከኃጢአ
ት ፡ አይነጻም ፡፡ እግዚአብሔርን ፡ ግን ፡ ብንወድ ፡ የንስሓ
ችንና ፡ ያዘናችን ፡ መክንያት ፡ ደህ ፡ ነው ፡ እግዚአብሔር
ን ፡ እንደ ፡ በደልነው ፡፡ ወደጅም ፡ ወደጁን ፡ መበደል ፡ አን
ደደወድ ፡ እንዲሁም ፡ ሰው ፡ የእግዚአብሔር ፡ ወደጅ ፡ ቢ
ሆን ፡ ቢበድለው ፡ እጅግ ፡ ብርቱ ፡ አዘን ፡ ያዝናል ፡፡ ደህ ፡
አዘንም ፡ ብቻ ፡ እግዚአብሔርን ፡ ደስ ፡ ያሰኛል ፡፡

የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ሉተር ፡ የጳውሎስን ፡ መልእክት ፡ ወ
ደ ፡ ሮሜ ፡ ሰዎች ፡ መረመረ ፡ እግዚአብሔርም ፡ ቃሉን ፡ ከ
ፈተለት ፡፡ አስቀድሞም ፡ እጅግ ፡ ጊዜ ፡ የእግዚአብሔርን ፡
ቃል ፡ መርምር ፡ አላስተወለውም ፡ እንደ ፡ ሰው ፡ ትምህር
ት ፡ መርምርታልና ፡ ያባቶችን ፡ ትርጓሜ ፡ ብቻ ፡ ሲደዝ ፡
የሮም ፡ ጳጳስ ፡ እንደዘዘው ፡፡ አሁን ፡ አንድ ፡ ቃል ፡ ታላ
ቅ ፡ ሆነለት ፡ ወደ ፡ ልቡም ፡ ገባ ፡ ጳውሎስ ፡ ሲል ፡ ሮሜ ፡
፩፡ ፲፯። የእግዚአብሔር ፡ ጽድቅ ፡ በወንጌል ፡ ደገለጻል ፡ ከ
ሃይማኖት ፡ ወደ ፡ ሃይማኖት ፡ እንደ ፡ ተጻፈ ፡፡ ጻድቅ ፡ በሃ
ደማኖት ፡ ደሐደዋል ፡፡ ደህነን ፡ ነገር ፡ ሲመረምር ፡ በል
ቡ ፡ ተጠራጠረ ፡ እንዴህ ፡ ሲል ፡፡ ምንድር ፡ ነው ፡ የእግዚአ
ብሔር ፡ ጽድቅ ፡፡ አሁንም ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የተቀበ
ሉት ፡ ትምህርት ፡ እንዴህ ፡ ነበረ ፡፡ የእግዚአብሔር ፡ ጽድ
ቅ ፡ ደህ ፡ ነው ፡፡ በጎ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ እግዚአብሔር ፡ ሰውን ፡
በሕጉ ፡ ያዘዘው ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ፈቃድ ፡ መፈጸም ፡ ጽ
ድቅ ፡ ነው ፡፡ ሉተርም ፡ ደህነን ፡ ነገር ፡ አስቦ ፡ አላስተወል
ም ፡ እንዴት ፡ ደችላል ፡ ኃጢአተኛ ፡ ሰው ፡ በእግዚአብሔ
ር ፡ ፊት ፡ ደጸድቅ ፡ ዘንድ ፡ ጻድቅም ፡ ደሆን ፡ ዘንድ ፡፡ የዚ
ያን ፡ ጊዜ ፡ ግን ፡ የእግዚአብሔር ፡ መንፈስ ፡ ገለጸለት ፡ የ
እግዚአብሔር ፡ ጽድቅ ፡ ያ ፡ ጽድቅ ፡ እንዲሆን ፡ እግዚአብ
ሔር ፡ ለሚያምን ፡ ሰው ፡ የሚሰጠው ፡፡ ያ ፡ ጽድቅም ፡ በ
ወንጌል ፡ ደገለጻል ፡ እግዚአብሔርም ፡ በክርስቶስ ፡ ለሃደ

ማኖት : ይሰጠዋል :: ክርስቶስ : መድኃኒታችን : ሁኖ : በፈ
ንታችን : ያደረገው : ሁሉ : እርሱ : ጽድቃችን : ነው :: በው
ነትም : የሚያምን : ሁሉ : ክርስቶስን : እንደ : መድኃኒ
ቱ : የሚቀበለው : ሰው : የክርስቶስን : ሁለንትና : ይቀበላ
ል : እንደ፡ሁም : ጽድቁ : ክርስቶስ : ነው : በክርስቶስም :
ይጸድቃል :: ዬሬሚያስ : እንዴህ : ይላልና : ስለ : ክርስቶ
ስ : በትንቢቱ :: ይህ : ይሆናል : ስሙ : የሚጸራበት :: יְהוָה
צִדְקֵנוּ ይሆዋህ : ጺድቄኑ : እግዚአብሔር : ጽድቃችን :: ከ
ዚያ : ዘመንም : ጀምሮ : የሉተር : ጭንቀት : ሸሽ : በሓይ
ማኖቱ : አሸንፏዋልና : ለእግዚአብሔርም ፡ በደስታ : አገለ
ገለ :: ባመትም : ፲፭፻፰ የሰክሰን : ጋዢ : ፍሪድሪክ : ጠቢ
ብ : የተባለ : ዊትንበርግ : ወደ : ተባለች : ከተማው : ወሰ
ደው : በዚያም : በነበረች : ኡኒቬርሲታስ : መምህር : ይሆ
ን : ዘንድ : ሾመው : ፊሎሶፊያን : ያስተምር : ዘንድ :: ባ
መትም : ፲፭፻፲ ወደ : ሮም : ወደ : ጳጳስ : ተላከ : ስለ : ስታ
ውጺጽ : ተግባር :: ወደ፡ያም : በደረሰ : ጊዜ : እጅግ : አደነ
ቀ : አዘነም : በቤተ : ክርስቲያን : ጥፋት : በጳጳስ : አብያ
ተ : ክርስቲያናት : ባየው :: ወደ : ዊትንበርግም : ከተመለ
ሰ : በኋላ : ሁለተኛውን : ማዕረግ : ደክቶር : የሚሉትን : አ
ገኘ : ጋዡም : የክህነትን : መምህር : አደረገው : በኡኒቬር
ሲታስ : ባመት : ፲፭፻፲፪ ከዚያም : ጀምሮ : ልቡ : ተቃጠለ :
ለወንጌል : በመምሰክር :: እርሱም : ጀመረ : የእግዚአብ
ሔርን : ቃል : ያስተምር : ዘንድ : በቤተ : ክርስቲያን : ሁ
ሉ : ከብዙ : ዘመን : አስቀድሞ : ልማድ : ሲሆን : የሰው
ን : ቃል : ያባቶችን : ቃል : ማስተማር :: ሉተር : አይትዋል
ና : ወደ : ቤተ : ክርስቲያን : የገባ : ጥፋት : ሁሉ : በዚህ :
መክንያት : ብቻ : እንደ : ገባ : የሰው : ቃል : ከእግዚአብ
ሔር : ቃል : ጋራ : እንደ : ተደበለቀ :: የክርስቶስ : ጉባኤ : በ
ክርስቶስ : በሐዋርያቱም : በነቢያቱም : ቃል : ብቻ : ተመ
ሠርታ : ስትሆን :: ሉተርም : በዚህ : ቃል : ጸንቶ : እግዚአ
ብሔር : አጸንቶታልና : በእግዚአብሔር : ተጸራ : የዘመኑ
ን : መንፈሳዊት : ጨለማ : በቤተ : ክርስቲያን : የገዛች : ኃ
ደልዋን : ታፈርስ : ዘንድ :: በዊትንበርግም : እግዚአብሔ

ር ፡ ስራውን ፡ ባረከ ፡ ከዚያም ፡ መምህራንና ፡ ደቀ ፡ መዛሙርት ፡ እጅግ ፡ የበዙ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ቃል ፡ ደወደ ፡ ዘንድ ፡ ያስተውሉትም ፡ ዘንድ ፡ ኃይሉንም ፡ በልባቸው ፡ ደቀበሉት ፡ ዘንድ ፡ ጀመረ ። አሁን ፡ የእግዚአብሔርና ፡ የቃሉ ፡ ጸላቶች ፡ ያነን ፡ ክርክር ፡ ጀመረ ፡ መጨረሻው ፡ የውነት ፡ ድል ፡ መንግሥት ፡ ከስሕተት ፡ ላይ ፡ የሆነ ።

የርም ፡ ጳጳስ ፡ ሌዎን ፡ ፲፤ ያለም ፡ የብልሃቱ ፡ የብልጭልጩም ፡ የመርዓቱም ፡ ወደጅ ፡ ነበረ ። ስለዚህም ፡ እጅግ ፡ ታላቅ ፡ ቤቶች ፡ እጅግ ፡ የተዋበችም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ በርም ፡ ሠራ ። ስለዚህም ፡ ስራ ፡ ስለማይጸገብም ፡ መሻቱ ፡ ብርን ፡ ያገኝ ፡ ዘንድ ፡ ብሎ ፡ ወደለም ፡ ሁሉ ፡ ሰደደ ፡ የኃጢአትን ፡ ስርየት ፡ የንስሓንም ፡ ፍትሐት ፡ ደሼጥ ፡ ዘንድ ። መለክተኞቹም ፡ ወደ ፡ ሰክስን ፡ መጡ ፡ ከርሳቸውም ፡ አንድ ፡ ቴጽል ፡ የሚሉት ፡ እጅግ ፡ ደፋሪ ፡ ሰው ፡ ነበረ ፡ ወንጌልን ፡ እጅግ ፡ ያስነወረ ፡ በማድረጉ ። እርሱ ፡ ሣፅን ፡ ደዝዋልና ፡ በጫንቃው ፡ የሚሸከመው ፡ ስለ ፡ ፍትሐትም ፡ የተቀበለውን ፡ ብር ፡ ሁሉን ፡ ወደርሱ ፡ አገባ ። በሣፅንም ፡ ስድብ ፡ ተጻፈ ፡ እንደህ ፡ የሚል ። ብር ፡ ወደ ፡ ሣፅን ፡ ሲገባ ፡ ጊዜ ፡ የዚያን ፡ ጊዜ ፡ ነፍስ ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡ ደገባል ። ቴጽልም ፡ ከዊትንበርግ ፡ ዋደ ፡ ማደርቅ ፡ አገር ፡ ሲደርስ ፡ አያሌ ፡ ሰዎች ፡ ከሉተር ፡ ከንስሓ ፡ ልጆቹ ፡ ከርሱ ፡ ፍትሐትን ፡ ገዙ ። ለመቍረብም ፡ ወደ ፡ ሉተር ፡ በመጡ ፡ ጊዜ ፡ ፍትሐትን ፡ ከቴጽል ፡ ገዛነ ፡ አሉት ። ሉተር ፡ ግን ፡ አላቍረባቸውም ። አሁንም ፡ የፍትሐትን ፡ ትምህርት ፡ በወንጌል ፡ እንደ ፡ ተገኙች ፡ አወጣት ፡ ስለርስዋም ፡ የተነሣችን ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ያሸነፈችን ፡ ስሕተት ፡ ገለጸ ፡ ገሠጻትም ፡ በስብከቱ ። በዚያ ፡ ጊዜም ፡ ባመት ፡ ፲፭፻፲፯፤ በዊተንበርግ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ደጅ ፡ ፺፭፤ ቃላት ፡ በወረቀት ፡ ጽፎ ፡ አጸና ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ሊያያቸው ፡ ሊያነባቸውም ። እሌህ ፡ ቃላትም ፡ ስለ ፡ ፍትሐት ፡ ስለ ፡ ንስሓም ፡ ተናገረ ። ከርሳቸውም ፡ አያሌ ፡ እሌህ ፡ ናቸው ።

፩፤ ጌታችን ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ንስሓ ፡ ግቡ ፡ ሲል ። ፈቃደ ፡ ደህ ፡ ነው ፡ የምእምናን ፡ ሕይወት ፡ ሁሉ ፡ በምድ

ር ፡ ሲኖሩ ፡ ወትር ፡ አንደኛ ፡ የማይጨርሱን ፡ ንስሐ ፡ እንዲያደርጉ ፡፡
፯፡፡ ጳጳስ ፡ ኃጢአትን ፡ መስረይ ፡ አይችልም ፡ በዚህ ፡ ልክ ፡ አንድ ፡ እግዚአብሔር ፡ ፈጽሞ ፡ የሰረየውን ፡ ኃጢአት ፡ ስርየቱን ፡ እንዲገልጽ ፡ እንዲያጸናም ፡፡
፰፩፡፡ የንስሐን ፡ ፍትሐት ፡ የሚሰብኩ ፡ ይስታሉ ፡ እንደዚህ ፡ በማለት ፡፡ ሰው ፡ በጳጳስ ፡ ፍትሐት ፡ ከሥቃይ ፡ ሁሉ ፡ እንዲፈታ ፡ እንዲድንም ፡፡
፰፫፡፡ ጳጳስ ፡ ያለቸውን ፡ ሥልጣን ፡ ለመፍታትና ፡ ለማሠር ፡ ይህች ፡ ሥልጣን ፡ ለኤጲስቆጶስ ፡ ሁሉ ፡ ለቄስም ፡ ሁሉ ፡ በየቤተ ፡ ክርስቲያኑ ፡ በየስፍራውም ፡ በየሰፈቸም ፡ አለችው ፡፡
፰፯፡፡ ብር ፡ ወደ ፡ ሣፁን ፡ ሲገባ ፡ ነፍስ ፡ የዚያን ፡ ጊዜ ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡ ትገባለች ፡ የሚሉ ፡ የሰውን ፡ ጨወታ ፡ ያስተምራሉ ፡፡
፴፪፡፡ በንስሐ ፡ ፍትሐት ፡ በጽሬቱ ፡ የዘላለም ፡ መድኃኒታቸው ፡ እንደ ፡ ተረደላቸው ፡ የሚመስላቸው ፡ ከመምህራኖቻቸው ፡ ጋራ ፡ ወደ ፡ ሰይጣን ፡ ይወርዳሉ ፡፡
፷፪፡፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እውነተኛ ፡ መዝገብ ፡ የኃጢአት ፡ ስርየት ፡ ከርሱ ፡ የሚገኝበት ፡ ቅዱስ ፡ ወንጌል ፡ ነው ፡ የእግዚአብሔርን ፡ መስጋናና ፡ ጸጋ ፡ የሚገልጽ ፡፡
፺፬፡፡ መምህራንና ፡ ቀሳውስት ፡ ሁሉ ፡ ክርስቲያንን ፡ ይምከሩ ፡ ራሳቸውን ፡ ክርስቶስን ፡ በመከራ ፡ በሞትም ፡ በገሃነምም ፡ ይከተሉ ፡ ዘንድ ፡ እንዲችሉ ፡፡
፺፭፡፡ በብዙ ፡ መከራም ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡ እንዲገቡ ፡ በፍትሐትም ፡ መክንያት ፡ በኃጢአታቸው ፡ እንደይጸኑ ፡፡

እሊህ ፡ ፺፭ ቃላትም ፡ ቶሎ ፡ ታትመው ፡ በኤውሮጳ ፡ ሁሉ ፡ ተዘረጉ ፡፡ እጅግ ፡ ሰዎችም ፡ መረመርዋቸው ፡፡ ጳጳስ ፡ ግን ፡ እጅግ ፡ አላሰበበትም ፡ እርሱ ፡ ይህ ፡ ክርክር ፡ በሌላ ፡ መክንያት ፡ በሉተርና ፡ በቴጽል ፡ መካከል ፡ ብቻ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ይመስለው ፡ ነበረና ፡፡ የቴጽል ፡ ወደጆች ፡ ግን ፡ የጨለማም ፡ ወገን ፡ ሁሉ ፡ አሁን ፡ በሉተር ፡ ላይ ፡ ተነሡ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ሁሉ ፡ ሰበኩበት ፡፡ ሉተርም ፡ በሣይማ

ኖቱ ፡ አርፎ ፡ የርሳቸውን ፡ ቊጣ ፡ ጠበቀ ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ እኔ ፡ የማድርገው ፡ ስራ ፡ በሰው ፡ ሁሉ ፡ ፈቃድና ፡ ምክር ፡ አይሁን ፡ እንደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ምክር ፡ እንጂ ፡፡ ማን ፡ ይችላልና ፡ ይህነን ፡ ስራ ፡ ይከለክል ፡ ዘንድ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ቢሆን ፡፡ ወይስ ፡ ማን ፡ ይችላል ፡ ያበጀው ፡ ዘንድ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ባይሆን ፡፡ የኔም ፡ የላንትም ፡ የሁላችንም ፡ ፈቃድ ፡ አይሁን ፡ የተቀደሰ ፡ ፈቃድህ ፡ ይሁን ፡ እንጂ ፡ አባታችን ፡ ሆይ ፡ በሰማይ ፡ ያለህ ፡፡

የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ሉተር ፡ ወደ ፡ ሀይደልበርግ ፡ ተጸራ ፡ ከዚያ ፡ ባንዲት ፡ ጉባኤ ፡ ስለ ፡ ሃይማኖት ፡ ይፈተን ፡ ዘንድ ፡፡ አያሌ ፡ ጉበዞችም ፡ ተማሮች ፡ ከዚያ ፡ የሰሙት ፡ ትምህርቱን ፡ ተቀበሉ ፡ በኋላም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ በማሳደስ ፡ ስራ ፡ ረዱት ፡፡ ከርሳቸውም ፡ ቡከርና ፡ ብረንፅ ፡፡ አሁንም ፡ ይህ ፡ መጋደል ፡ ሲበዛ ፡ የሉተርም ፡ ጸላቶች ፡ ሳያርፏ ፡ ጳጳስ ፡ ሌዎን ፡ ሉተርን ፡ ወደ ፡ ሮም ፡ አስጸራው ፡ ከዚያ ፡ ይፈረድበት ፡ ዘንድ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ያገሩ ፡ ጌታው ፡ ፍሪድሪኽ ፡ ጠቢብ ፡ ከጳጳስ ፡ ተንኰል ፡ ፈርቶ ፡ የጳጳስን ፡ መለክተኛ ፡ ወደ ፡ ንምሳ ፡ አስመጣ ፡ እርሱም ፡ ካዮታን ፡ የተባለ ፡፡ ሉተርንም ፡ ወደርሱ ፡ ላከ ፡ ወደ ፡ አውግስቡርግ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ካዮታን ፡ ዕቡይና ፡ ደንቆሮ ፡ ሰው ፡ ሁኖ ፡ ከሉተር ፡ ጋራ ፡ አልተማጉተም ፡፡ እንዲያው ፡ ሊክድ ፡ ፈለገው ፡ እንጂ ፡፡ እርሱ ፡ አውቀዋልና ፡ ከሉተር ፡ ጋራ ፡ ቢከራከር ፡ ሉተር ፡ ቢያሸንፈው ፡ ነበር ፡፡ አሁንም ፡ ሉተርን ፡ ሊይዝ ፡ ወደ ፡ ሮምም ፡ በግድ ፡ ሊወስደው ፡ ፈለገ ፡ ደሮ ፡ ጳውሎስ ፡ በደማስቆ ፡ እንደ ፡ ደነ ፡ ደቀ ፡ መዛሙርት ፡ በከፈር ፡ ካገር ፡ መካቡብያ ፡ አውርደው ፡ እንደ ፡ አደኑት ፡ እንደህም ፡ ያውግስቡርግ ፡ ሹም ፡ የሉተር ፡ ወዳጅ ፡ አንዲት ፡ የከተማ ፡ ታናሽ ፡ ደጅ ፡ ከፍቶ ፡ ሰደደው ፡ በስውር ፡፡ ሉተርም ፡ ሸሽቶ ፡ ወደ ፡ ዊተንበርግ ፡ ተመለሰ ፡፡ ካዮታንም ፡ ይህነን ፡ በሰማ ፡ ጊዜ ፡ ተቈጥቶ ፡ ወደ ፡ ፍሪድሪኽ ፡ ጠቢብ ፡ ጻፈ ፡ ሉተርን ፡ ወደ ፡ ሮም ፡ እንዲሰድ ፡ ብሎ ፡፡ ያ ፡ ግን ፡ ጻድቅ ፡ ሰው ፡ ነበረ ፡ የሉተርም ፡ ወዳጅ ፡፡ ስለዚህ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ሰው ፡ ለጸላቶቹ ፡ ፈቃድ ፡ አሳልፎ ፡ አልሰጠ

ም ፡፡ አሁንም ፡ ሌዎን ፡ ሉተርን ፡ ገና ፡ በቸርነት ፡ ወደ ፡ ሮ
ም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ይመልስ ፡ ዘንድ ፡ ወደደ ፡ ጵፈትን ፡
ቢሰድ ፡ ሉተር ፡ ስለ ፡ ተማጕተው ፡ የፍትሐትን ፡ ነገር ፡ ያጸ
ናበት ፡፡ ደግሞም ፡ ብላቴንጌታው ፡ ስሙን ፡ ሚ ል ቲ ጽ ፡ የ
ሚሉት ፡ ሉተርን ፡ ዕርቅ ፡ እንደ ሻ ፡ አለው ፡፡ ሉተርም ፡ እ
ሺ ፡ አለ ፡ ጸላቶቹ ፡ ዝም ፡ ቢሉ ፡ እርሱ ፡ ደግሞ ፡ ዝም ፡ ብሎ ፡
ነበር ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ጸላቶቹ ፡ ዝም ፡ አላሉም ፡፡ አንድ ፡ መ
ምህርም ፡ ኤ ክ ፡ የሚሉት ፡ በለይጵዚግ ፡ ነበረ ፡ ዕቡይ ፡ ሰ
ው ፡፡ ያ ፡ በዊተንበርግ ፡ የተነሣችን ፡ አዲስም ፡ የተባለችን ፡
ትምርት ፡ በመጀመርያ ፡ መልካም ፡ ተቀበላት ፡ አሁን ፡ ግ
ን ፡ ይመጕትበት ፡ ዘንድ ፡ ፈለገ ፡፡ በመምህሬንም ፡ መኽከ
ል ፡ በግልጽ ፡ መመጕት ፡ ስለ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ነገር ፡ ልማድ ፡ ነ
በረ ፡ አሁን ፡ ግን ፡ ይህ ፡ ልማድ ፡ ለወንጌል ፡ አገለገለ ፡፡ ኤ
ክም ፡ ካንድ ፡ በዊተንበርግ ፡ ካስተማሬት ፡ መምህሬን ፡ ካ
ርልስታድ ፡ ከሚሉት ፡ ጋሬ ፡ መከሬከር ፡ ፈለገ ፡ ስለዚህ
ም ፡ ሉተርና ፡ ካርልስታድ ፡ ሁለታቸው ፡ ባንድ ፡ ወደ ፡ ለይ
ጵዚግ ፡ ሔዱ ፡፡ ከዚያም ፡ ተመጓጕቱ ፡ ስለ ፡ አውጉስቲኑ
ስ ፡ ትምህርት ፡ ስለ ፥ ጸጋ ፡ ስለ ፡ ሰውም ፡ አርነት ፡፡ ኤክ ፡
ግን ፡ መመጕቱን ፡ እጅግ ፡ በሉተር ፡ ላይ ፡ አደረገ ፡፡ ሉተር
ም ፡ አሁን ፡ ከወንጌልና ፡ ከታሪክ ፡ የክርስቲያንን ፡ ትምህ
ርት ፡ አጸንቶ ፡ ኤክን ፡ አሸነፈ ፡፡ በዚህ ፡ ክርክርም ፡ መክ
ንያት ፡ ሉተር ፡ ደግሞ ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስንና ፡ ታሪክን ፡ እ
ጅግ ፡ በመመርመር ፡ በውቀቱ ፡ ጸና ፡ አደገም ፡ የሮምንም ፡
ጨለማ ፡ አየ ፡ በቀደም ፡ ካየው ፡ ይልቅ ፡፡

ካሁንም ፡ ጀምሮ ፡ ፌ ል ጶ ስ ፡ ሜ ላ ን ኽ ቶ ን ፡ እጅግ ፡ የ
ተማረ ፡ ሰው ፡ የነበረ ፡ ከሉተር ፡ ጋሬ ፡ በዊተንበርግ ፡ አስ
ተማረ ፡፡ ሁለታቸውም ፡ ወንድሞች ፡ ሆኑ ፡ እንደ ፡ ዳዊት
ና ፡ እንደ ፡ ዮናታን ፡፡ ሜላንኽቶንም ፡ በሉተር ፡ ሃይማኖት ፡
በረታ ፡ ሉተርም ፡ ከሜላንኽቶን ፡ ዕውቀት ፡ ተማረ ፡፡ ከ
ለይጵዚግ ፡ መመጕት ፡ በኋላ ፡ ስለ ፡ ፍትሐት ፡ ስለ ፡ ሃይማ
ኖትም ፡ ስለ ፡ ሥርዓትም ፡ የሆነ ፡ ክርክር ፡ በዛ ፡፡

የዚያን ፡ ጊዜም ፡ ኤክ ፡ ወደ ፡ ሮም ፡ ወደ ፡ ጳጳስ ፡ ሔደ ፡
በሉተር ፡ ላይ ፡ ሥልጣንን ፡ ከጳጳስ ፡ ይቀበል ፡ ዘንድ ፡፡ ጳጳ

ስንም ፡ በሉተር ፡ ላይ ፡ አስቀኈኖቶ ፡ ጉባኤ ፡ ተሰበሰበች ፡ በሉተር ፡ የፈረደ ፡ ፵፩ ቃላት ፡ ከመጻሕፍቱ ፡ ያወጡ ፡ ስሕተት ፡ ሁነው ፡ የቈጠረ ። ደር ፡ ኤልያ ፡ ቃላት ፡ ምንና ፡ ምን ፡ እንደሆኑ ፡ አላሉም ። ጳጳስም ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ በሉተር ፡ ላይ ፡ ፈረደ ። ሉተር ፡ በ፷ ቀን ፡ መጻሕፍቱን ፡ ሁሉን ፡ ባይሰድ ፡ በሳት ፡ ይነደሉ ፡ ሰውነቱንም ፡ ለንጉሥ ፡ ፍርድ ፡ አሳልፈን ፡ እንሰጠዋለን ፡ ንጉሥ ፡ ስለ ፡ ኑፋቄው ፡ ይቀሥፈው ፡ ዘንድ ። የዚያን ፡ ጊዜም ፡ አያሌ ፡ መጻሕፍት ፡ ጨምር ፡ አወጣ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የነበረ ፡ ታላቅ ፡ ስሕተት ፡ ሁሉ ፡ የሚገለጽባቸው ። አንዲት ፡ መጽሐፍ ፡ ስምዋ ፡ ስለ ፡ ባቢሎን ፡ ምርኮ ፡ የተባለች ። በርሱም ፡ ገለጸ ፡ እሥራኤል ፡ አስቀድሞ ፡ በባቢሎን ፡ እንደ ፡ ተማረከ ፡ እንደሁም ፡ አሁን ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በሮም ፡ በነቡከድነዛር ፡ እርሱም ፡ ጳጳስ ፡ ማለት ፡ የሚሆን ፡ ተማረከች ፡ ብሎ ።

ኤክም ፡ ወደ ፡ ንምሳ ፡ ሲመለስ ፡ የጳጳስን ፡ ጽፈትና ፡ መግዘት ፡ በሉተር ፡ ላይ ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ ይዞ ፡ ባያሌ ፡ አገር ፡ የሉተርን ፡ መጻሕፍት ፡ አነደደ ። በብዙ ፡ አገር ፡ ግን ፡ በኤክ ፡ ተላገጹ ። ብዙ ፡ ሰዎችም ፡ ሉተርን ፡ የወደዱ ፡ ኤክን ፡ መግደል ፡ ፈለጉ ፡ እንዲህም ፡ በለይጵዚግ ፡ በኤክ ፡ አገር ፡ ሆነ ፡ ኤክ ፡ በግልጽ ፡ መዞር ፡ እንደይቻለው ፡ ሰው ፡ እንደይቀደው ።

ሉተርም ፡ አሁን ፡ ለጳጳስ ፡ ከመገዛት ፡ ተለይቶ ፡ ጳጳስ ፡ አውጥቶታልና ፡ የጳጳስን ፡ ጽፈትና ፡ መግዘት ፡ ከጳጳሳት ፡ ቃኖናች ፡ ጋራ ፡ ወሰደ ፡ በዊተንበርግም ፡ ጉበያ ፡ ሕዝብ ፡ ሁሉ ፡ ከታላላቆቹ ፡ ከመምህራንና ፡ ከደቀ ፡ መዛሙርት ፡ ጋራ ፡ በተሰበሰቡ ፡ ጊዜ ፡ ታላቅ ፡ እሳትን ፡ አደረገ ፡ እለዚያንም ፡ መጻሕፍት ፡ ሁሉ ፡ ወደ ፡ እሳት ፡ ጣላቸው ፡ እንዲህ ፡ ሲል ። የእግዚአብሔርን ፡ ጉባኤ ፡ ስለ ፡ አሳዘንህ ፡ የዘላለም ፡ እሳት ፡ ይብላህ ።

አሁንም ፡ የጳጳስ ፡ ቍጣ ፡ በዛ ። አዲስ ፡ ንጉሥን ፡ ካርል ፡ ፭፡ እጅግ ፡ ነዘነዘ ፡ መግዘቱን ፡ ይፈጽም ፡ ዘንድ ፡ በንምሳ ፡ መንግሥት ፡ ሁሉ ። ንጉሥም ፡ በወረሰው ፡ አገር ፡ የጳጳስን ፡ ነገር ፡ ፈጸመ ። ነገር ፡ ግን ፡ ጋዞቻቸው ፡ የሉተር ፡ ወዳጆች ፡ የነ

በረባቸው ፡ አገሮች ፡ በሰክስንና ፡ በሌላ ፡ አገር ፡ አልቻለው
ም ፡፡ አሁንም ፡ ካርል ፡ ፳፤ ባመት ፡ ፲፭፻፳፩፤ የመንግሥቱን ፡ ጉ
ባኤ ፡ ሰበሰበ ፡ ዎርምስ ፡ በሚሉዋት ፡ አገር ፡ ሉተርም ፡ ወ
ደ ፡ ያ ፡ ይመጣ ፡ ዘንድ ፡ አዘዘው ፡ ከዚያ ፡ ይፈረድበት ፡ ዘን
ድ ፡፡ የሉተርም ፡ ወዳጆች ፡ እንደይሔድ ፡ በመከረት ፡ ጊ
ዜ ፡ እንደ ፡ ሁስ ፡ እንደይሆንበት ፡ ብለው ፡ ሉተር ፡ መለ
ሰላቸው ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡፡ በዎርምስም ፡ ሰይጣናት ፡ ቢመ
ሉ ፡ እንደ ፡ ጡብ ፡ በቤቶችዋ ፡ ሰገነት ፡ ላይ ፡ እኔ ፡ ደግሞ ፡
እሔደለሁ ፡፡ ሉተርም ፡ ወደ ፡ ዎርምስ ፡ ሔደ ፡ ከዚያ
ም ፡ በጉባኤ ፡ ሁና ፡ የጉባኤ ፡ ጻፌ ፡ ጠየቀው ፡ ስለ ፡ አያ
ሌ ፡ ከዚያ ፡ ስለ ፡ ነበረ ፡ መጻሕፍት ፡ የርሱ ፡ መጻሕፍ
ት ፡ እንደ ፡ ሆኑ ፡ እርሱም ፡ እንደ ፡ ጻፈቸው ፡፡ ደግሞ
ም ፡ እንዲወድ ፡ ይክደቸው ፡ ዘንድ ፡፡ ቢክድም ፡ ምን
ድር ፡ ነው ፡ ከተጻፈ ፡ ነገረ ፡ የሚክደው ፡፡ ሉተርም ፡ መጻ
ሕፍቱን ፡ አስታወቀ ፡ ስለ ፡ መካድም ፡ እንዲህ ፡ አለ ፡፡ ከ
እግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ መስክረው ፡ እንደ ፡ ተሳትሁ ፡ በደገ
ልጹልኝ ፡ እኔ ፡ አልክድም ፡ ባውቀቱ ፡ ላይም ፡ አልበድ
ልም ፡፡ እነሆ ፡ ከዚህ ፡ ቁሚያለሁ ፡ ሌላ ፡ ማድረግም ፡ አ
ልችልም ፡ እግዚአብሔር ፡ ይርዳኝ ፡፡ አሜን ፡፡

ጸላቶቹም ፡ አሁን ፡ ይሸረት ፡ ዘንድ ፡ እሹ ፡፡ ጳጳስም ፡
መግዘቱን ፡ አስቸኰለ ፡፡ መለክተኛውም ፡ ንጉሥን ፡ እሺ ፡
አስኘው ፡ ሉተርን ፡ እንዲህ ፡ ይገዝተው ፡ ዘንድ ፡ ካያሌ ፡ ቀ
ን ፡ ደህንነት ፡ በኋላ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ሥልጣን ፡ እንደለው ፡ ሉ
ተርን ፡ አገኝቶ ፡ ይገድለው ፡ ዘንድ ፡፡ ሉተር ፡ እንኪያስ ፡ ከ
ዎርምስ ፡ ተነሥቶ ፡ ወደ ፡ ዊትንበርግ ፡ ሊመለስ ፡ ሔደ ፡፡ በ
መንገዱም ፡ ሲሆን ፡ አያሌ ፡ ፈረሰኞች ፡ ድንገት ፡ ወደቁበ
ት ፡ ከመንገድ ፡ አግድመው ፡ ሲመጡ ፡ ነጥቀው ፡ ከርሳቸው ፡
ጋራ ፡ ቶሎ ፡ ወሰዱት ፡ ዋርትቡርግም ፡ ወደ ፡ ተባለች ፡ አም
ባ ፡ ላይ ፡ የፍሪድሪኽ ፡ የጠቢብ ፡ ገንዘብ ፡ ወደ ፡ ነበረች ፡ አ
ምረት ፡፡ ይህ ፡ የፍሪድሪኽ ፡ ጠቢብ ፡ ማድረግ ፡ ነበረ ፡ ሉተርን ፡
ከጸላቶቹ ፡ እጅ ፡ ያስጠላው ፡ ዘንድ ፡ ብሎ ፡፡ በዋርትቡርግ
ም ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ሉተር ፡ መኻቱን ፡ ሁሉን ፡ አገኘ ፡ ካርነት ፡ በ
ቀር ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ዝምብሎ ፡ አልተቀመጠም ፡፡ ከዚያ ፡ የእ

ግዚአብሔርን ፡ ቃል ፡ ከዕብራይሥትና ፡ ከዮናኒ ፡ ቋንቋ ፡ ወደ ፡ ንምሳዊ ፡ ቋንቋ ፡ አስተረጐመ ፡፡ እንደህም ፡ የእግዚ አብሔር ፡ ቃል ፡ በቀድም ፡ ጥቂት ፡ ይታወቅ ፡ የነበረ ፡ በንግ ደ ፡ ቋንቋ ፡ ተጽፏዋልና ፡ አሁን ፡ ወደ ፡ ንምሳ ፡ ሕዝብ ፡ ሁ ሉ ፡ እጅ ፡ ደረሰ ፡ የወደደትም ፡ ከንምሳ ፡ ሕዝብ ፡ ተቻላቸ ው ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ትምህርት ፡ ይመረምሩ ፡ ዘንድ ፡ ለዘላለም ፡ መድኀኒታቸውም ፡ ይድኑ ፡ ዘንድ ፡፡ አሁንም ፡ ያ ፡ ብልሃት ፡ እግዚአብሔር ፡ ለሰው ፡ የሰጠው ፡ መጽሐፉ ን ፡ በማኅተም ፡ ያትሙ ፡ ዘንድ ፡ እጅግ ፡ ጠቀመ ፡፡ ባያሌ ፡ ቀን ፡ ብዙ ፡ ሺሕ ፡ መጻሕፍት ፡ ታትመው ፡ ወደ ፡ ዓለም ፡ ሁ ሉ ፡ ሒደዋልና ፡፡ መጽሐፈ ፡ ቅዱስም ፡ ተተርጉሞ ፡ ታተመ ፡ በጥቂት ፡ ቀንም ፡ ወደ ፡ ንምሳ ፡ አገር ፡ ሁሉ ፡ ደረሰ ፡ የብ ዙ ፡ ሰውም ፡ ልብ ፡ መለሰ ፡ ከጨለማ ፡ ወደ ፡ ብርሃን ፡ ከ ሰይጣንም ፡ መግዛት ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡፡ ከዚህ ፡ በቀር ም ፡ ሉተር ፡ አያሌ ፡ ሌሎች ፡ መጻሕፍትን ፡ ጻፈ ፡ በዋርት ቡርግ ፡ ሲሆን ፡፡ ፩፤ አመት ፡ ተ፲፤ ወርም ፡ ከዚያ ፡ ከተቀመ ጠ ፡ በኋላ ፡ ወደ ፡ ዊተንበርግ ፡ ተመለሰ ፡፡

የመመለሱም ፡ መክንያት ፡ ይህ ፡ ነበረ ፡፡ አያሌ ፡ ቀሳው ስት ፡ ከወደጆቹ ፡ የማምለክን ፡ ሥርዓት ፡ ለወጡ ፡ ጥበብ ፡ ሲያጡ ፡፡ እንደህም ፡ ወደ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ገብተ ው ፡ ሥእልን ፡ ሁሉን ፡ አፈረሱ ፡ እግዚአብሔርን ፡ ያመል ኩ ፡ ዘንድ ፡ በመንፈስና ፡ በውነት ፡ ብለው ፡፡ እንደህም ፡ በማድረጋቸው ፡ በሃይማኖት ፡ የደከሙትን ፡ ልብ ፡ አሳናከ ሉ ፡፡ ስለዚህ ፡ ሉተር ፡ ተመለሰ ፡ ሁከትን ፡ ያስቀመጥ ፡ ዘንድ ፡፡

ሉተርም ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ከጳጳስ ፡ ጉባኤ ፡ ተለይቶ ፡ የቀደ መውን ፡ ከጳጳስ ፡ የተሰራውን ፡ ሥርዓት ፡ ለመጠበቅ ፡ አ ልታሠረም ፡፡ ስለዚህም ፡ እርሱ ፡ ከሌሎች ፡ መምህራን ፡ ከወንጌል ፡ ወገኖች ፡ ጋራ ፡ ሥርዓትን ፡ አደረገ ፡ ለቀሳውስት ና ፡ ለመናኮስት ፡ ከብሕትና ፡ እንደ ፡ ተፈቱ ፡ እንደ ፡ እግዚ አብሔር ፡ ሥርዓት ፡ ለሰው ፡ ሁሉ ፡ እንደ ፡ ተደረገ ፡ ያንደ ት ፡ ምሽት ፡ ባል ፡ ይሆኑ ፡ ዘንድ ፡ ለሕዝብም ፡ ምሳሎች ፡ ይሆኑ ፡ ዘንድ ፡ በሁሉ ፡፡ ለሕዝብም ፡ ሥርዓትን ፡ አደረጉ ፡

በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ለማምለካቸው ፡፡ ከሌላ ፡ ነገርም ፡ ይ
ልቅ ፡ ያሸክሮችን ፡ ማስተማር ፡ ጠበቁ ፡፡ ሉተር ፡ ላሸክሮች ፡
ሁሉ ፡ ታናሽ ፡ መጽሐፍን ፡ ጻፈላቸው ፡ ከቴኺ.ስሞስ ፡ የተ
ባለ ፡፡ በርሱም ፡ የመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ታላቅ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡
ተጻፈ ፡ ለቀሰውስትም ፡ ሁሉ ፡ እንደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ትእ
ዛዝ ፡ በልባቸው ፡ አኖረላቸው ፡ ዐሸክሮችንና ፡ የክርስቲያ
ንን ፡ ሕዝብ ፡ ሁሉ ፡ ይጠብቁ ፡ ዘንድ ፡ በመጽሐፍ ፡ ቅዱ
ስ ፡ ስብከትም ፡ በማስተማርም ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ይ
ወስድዋቸው ፡ ዘንድ ፡፡

የዚያን ፡ ጊዜም ፡ በሄልዌትያ ፡ ምድር ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያ
ን ፡ በወንጌል ፡ ታደሰች ፡፡ ከዚያም ፡ ፪፡ ሰዎች ፡ እግዚአብ
ሔር ፡ መንፈሱን ፡ የሰጣቸው ፡ ከጳጳስ ፡ ስሕተት ፡ የተነ
ሣ ፡ የተሰወረውን ፡ ወንጌል ፡ ወደ ፡ ብርሃን ፡ አወጡት ፡፡
እርሳቸውም ፡ ጽዊንግሊና ፡ ኤኮላምጳድዩስ ፡ ነበሩ ፡፡
ጽዊንግሊም ፡ በጹሪኽ ፡ ኤኮላምጳዲዩስም ፡ በባሲል ፡ አስ
ተማረ ፡፡ እርሳቸውም ፡ ከሉተርና ፡ ከሜላንኽቶን ፡ ጋራ ፡
አንድ ፡ ነበረ ፡ በትምርታቸው ፡ በቊርባን ፡ ትምርት ፡ ግን ፡
ተለዩ ፡፡ ሉተር ፡ ሲል ፡፡ የጌታችን ፡ ገላና ፡ ደም ፡ በተቀደሰ ፡
እንጀራና ፡ ፀጅ ፡ በውነት ፡ ይሰጣልና ፡ ይቀበሉታል ፡ በምል
ክትም ፡ ብቻ ፡ አይደለም ፡፡ ጽዊንግሊ ፡ አለ ፡፡ ክርስቶስ ፡
የቊርባንን ፡ ሥርዓት ፡ ሲያደርግልን ፡ ማስታሰብያውን ፡
ሰራለት ፡ እኛ ፡ ሁለግዜ ፡ ፍቅረን ፡ እናስብ ፡ ዘንድ ፡ ገላው ፡
ስለኛ ፡ እንደ ፡ ተሰበረ ፡ ደሙም ፡ ስለኛ ፡ እንደ ፡ ፈሰሰ ፡፡ ክ
ርስቶስም ፡ ሲል ፡፡ ይህ ፡ ሥጋዬ ፡ ነው ፡፡ ይህም ፡ ደሜ ፡
ነው ፡ ማለቱ ፡፡ የሥጋዩና ፡ የደሜ ፡ ምልክት ፡ ይህ ፡ ነው ፡፡

የዚያን ፡ ጊዜም ፡ አያሌ ፡ ከንምሳ ፡ ጋዦች ፡ የወንጌል
ን ፡ ብርሃን ፡ ተቀበሉ ፡ እርሳቸውም ፡ የሰክሰን ፡ ጋዢ ፡ መ
ራጭ ፡፡ የብራንድንቡርግም ፡ መርክግራፍ ፡ ማለት ፡ የንም
ሳ ፡ ወሰን ፡ ጠባቂ ፡፡ የሀሰንም ፡ ለንድግራፍ ፡ ጋዢ ፡ ፊልጶ
ስ ፡፡ ብዙም ፡ ከንምሳ ፡ ከተሞች ፡፡ እርሳቸውም ፡ አሁን ፡
አንድነት ፡ አደረጉ ፡ እርሱ ፡ በርሳቸው ፡ አንደኞ ፡ ክፉ ፡ ነገ
ር ፡ ከጸላቶቻቸው ፡ ቢደርስባቸው ፡ ደህንነታቸውን ፡ እር
ሱ ፡ በርሳቸው ፡ ይጠብቁ ፡ ዘንድ ፡፡

ባመትም ፡ ፲፭፻፱፤ የመንግሥት ፡ ጉባኤ ፡ ደግሞ ፡ ተሰበሰበች ፡ ከዚያም ፡ የሮም ፡ ወገን ፡ በረቱ ፡ በወንጌል ፡ ወገን ፡ ላይ ። ትእዛዝንም ፡ አደረጉ ፡ የዎርምስን ፡ ትእዛዝ ፡ ይጠብቁ ፡ ዘንድ ፡ የሉተርንም ፡ መጻሕፍት ፡ ሁሉ ፡ በሳት ፡ ያጥፏ ፡ ዘንድ ፡ የጳጳስም ፡ ሥርዓት ፡ ከቶ ፡ እንደይሻር ፡ ማንምም ፡ እንደይከለክል ፡ ይህነን ፡ ሥርዓት ፡ ከመጠበቅ ፡ ቁስም ፡ በስብከቱ ፡ እንደይከራከር ፡ በጳጳስ ፡ ነገር ።

ደሮ ፡ ግን ፡ የወንጌልን ፡ ትምህርት ፡ ከሉተር ፡ የተቀበሉ ፡ ጋዦች ፡ በዚህ ፡ ላይ ፡ ተከራከረው ፡ ተጋደሉ ፡ ስለዚህም ፡ እስካሁን ፡ ድረስ ፡ ጵ ር ተ ስ ታ ን ቶ ች ፡ ማለት ፡ ተጋደዮች ፡ ይባላሉ ። ይህም ፡ ስም ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ ይገባል ፡ በምድር ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ቃል ፡ የእግዚአብሔርንም ፡ ደህና ፡ ማገልገል ፡ ከሚከለክለው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ጋራ ፡ ስትጋደል ።

ባመትም ፡ ፲፭፻፴፤ ቄሣር ፡ ካርል ፡ ፭፤ ከመንግሥቱ ፡ ታላላቆች ፡ ከ፱፻፤ የሚበዙ ፡ ታላቅ ፡ ጉባኤን ፡ ሰበሰበ ፡ ጵርተስታንቶን ፡ ያገዷ ፡ ዘንድ ፡ ወደ ፡ ሮም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ለመመለስ ። ነገር ፡ ግን ፡ በዚያች ፡ ጉባኤ ፡ በ፳፭፤ ሰኔ ፡ የጵርተስታንቶች ፡ ጋዦች ፡ የከተሞቻቸውም ፡ መለክተኞች ፡ መምህራኖቻቸውም ፡ ለቄሣር ፡ ካርል ፡ በመንግሥቱ ፡ ፊት ፡ ትምህርታቸውን ፡ አስታወቁት ፡ ሜላንኽቶንና ፡ ሉተር ፡ እንደ ፡ ጻፏት ፡ እንደሁ ፡ ሲሉ ።

የጵርተስታንቶች ፡ ትምህርት ፡ በአውግስቡርግ ፡ በተሰበሰበች ፡ ጉባኤ ፡ በንምሳ ፡ ቄሣር ፡ በካርል ፡ ፭፤ በመንግሥቱም ፡ ፊት ፡ ያስታወቁት ።

ባመት ፡ ፲፭፻፴፤ በ፳፭፤ ሰኔ ።

፩፤ ስለ ፡ እግዚአብሔር ።

በመጀመርያ ፡ አብረን ፡ እናስተምራለን ፡ እንደ ፡ ኒቅያ ፡ ሲኖደስ ፡ አንድ ፡ አምላካዊ ፡ ባሕሪ ፡ እንደለው ፡ አምላክ ፡ የተባለ ፡ በውነትም ፡ አምላክ ፡ የሚሆን ። በዚህ

ም፡ ባንድ፡ አምላካዊ፡ ባሕሪ፡ ሦስት፡ አካላት፡ እንደ
ሉ፡ ያንድ፡ ኃይል፡ ያንድ፡ ዘላለምናም፡፡ እርሳቸውም፡
እግዚአብሔር፡ አብ፡ እግዚአብሔር፡ ወልድም፡ እ
ግዚአብሔር፡ መንፈስ፡ ቅዱስም፡፡ ሦስታቸውም፡ ሁ
ሉ፡ አንድ፡ አምላካዊ፡ ባሕሪ፡ የዘላለም፡፡ ያለ፡ ክፍል
ም፡፡ ያለ፡ መጨረሻም፡፡ ኃይሉም፡ ጥበቡም፡ በጐነቱ
ም፡ ያልተወሰነ፡፡ አንድ፡ ፈጣሪ፡ አንድ፡ ጠባቂም፡ ለሚ
ታይ፡ ለማይታይም፡ ነገር፡ ሁሉ፡፡

አካልም፡ ስንል፡ ማለታችን፡ የሌላ፡ ክፍል፡ ወይስ፡
በሌላ፡ ያለ፡ መጨመርያ፡ አይደለም፡፡ መሆኑ፡ ለሬሱ፡
ያለው፡ እንጂ፡ አባቶችም፡ በዚህ፡ ነገር፡ ይህነን፡ ቃል፡
እንደደረጉ፡፡

ስለዚህም፡ እንጥላለን፡ ይህችን፡ ትምህርት፡ የሚ
ጻልዋትን፡ መናፍቃን፡ ሁሉን፡፡ እርሳቸውም፡ ማኒኬ
ዮች፡ በ፪፡ አማልክት፡ ያስተማሩ፡ አንድም፡ በጎ፡ አን
ድም፡ ክፉ፡፡ ደግሞም፡ የበለንቲኒያኖስን፡ ያርዮስ
ንም፡ የኤውኖሚዮስንም፡ የሙሀመድንም፡ ወገ
ን፡ እርሳቸውንም፡ የሚመስሉትን፡ ሁሉን፡፡ ደግሞም፡
የሳሞሰታን፡ የቀደመውን፡ ያዲስንም፡ ወገኑን፡፡ ባን
ድ፡ አካል፡ የሚያስተምሩን፡ በልያም፡ ፪፡ በቃልና፡ በመ
ንፈስ፡ ቅዱስ፡ የሚጠራጠሩን፡ እንደዚህ፡ ሲሉ፡፡ ልዩ፡ አካ
ላት፡ አይደሉም፡ ነገር፡ ግን፡ ቃል፡ የተሰማው፡ ቃልና፡ ድ
ምጽ፡ ማለት፡ ነው፡ ብለው፡፡ መንፈስ፡ ቅዱስንም፡ የተ
ፈጠረውን፡ ኃይል፡ በፍጥረት፡ ይሉታል፡፡

፪፡፡ ስለ፡ ሚወረስ፡ ኃጢአት፡፡

ደግሞም፡ በኛ፡ ዘንድ፡ ያስተምራሉ፡ እንደዚህ፡ ሲሉ፡፡
ካደም፡ መውደቅ፡ ወዲህ፡ ሥጋ፡ ሁኖ፡ የተወለደ፡
ሰው፡ ሁሉ፡ በኃጢአት፡ ይረገዛል፡ ይወለደልም፡፡
የዚህም፡ ማለት፡ ይህ፡ ነው፡፡ ሰው፡ ሁሉ፡ ከናቱ፡ ሆ
ድ፡ ጀምሮ፡ የክፉ፡ ፈቃድና፡ መሻት፡ ይመላበታል፡ የእ

ግዚአብሔር ፡ እውነተኛ ፡ ፍርሃት ፡ በእግዚአብሔርም ፡ እ ውነተኛ ፡ ሃይማኖት ፡ ከፍጥረቱ ፡ ይሆንለት ፡ ዘንድ ፡ እን ደይቻል ፡፡ ይህም ፡ ሕማም ፡ ሰው ፡ የሚወለድበት ፡ የሚ ወርሰውም ፡ ኃጢአት ፡ አይነተኛ ፡ ኃጢአት ፡ ነው ፡፡ ሰውን ም ፡ ሁሉን ፡ ለዘላለም ፡ በሚኖር ፡ በእግዚአብሔር ፡ ቍ ጣ ፡ ያስኰንናል ፡ በጥምቀትና ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ሁለተ ኛ ፡ ባይወለድ ፡፡

ስለዚህም ፡ የጴላግዮስ ፡ ወገንና ፡ ሌሎችን ፡ እንጥ ላለን ፡ የሚወረስውን ፡ ኃጢአት ፡ ኃጢአት ፡ ሁኖ ፡ የ ማይቈጥሩትን ፡ ሥጋውን ፡ በሥጋዊ ፡ ኃይል ፡ ይቀድሙ ፡ ዘ ንድ ፡፡ እንደህ ፡ አስተምረው ፡ የክርስቶስን ፡ ሕማምና ፡ ምግባሩን ፡ ያስነውራሉና ፡፡

፫፤ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ ስለ ፡ ጌታችን ፡፡

እንደህም ፡ እንላለን ፡፡ እግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ ሰው ፡ ሆነ ፡ ከንጽሕት ፡ ድንግል ፡ ከማርያም ፡ ተወልደ ፡፡ ሁለቱ ም ፡ ጠባያቱ ፡ ያምላክና ፡ የሰው ፡ ጠባይዕ ፡ ባንድ ፡ አካ ል ፡ ያልተለዩ ፡ እንደህ ፡ ተዋሀዱ ፡ አንድ ፡ ክርስቶስ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡፡ እውነተኛ ፡ አምላክና ፡ እውነተኛ ፡ ሰው ፡ የ ሆነ ፡፡ በውነትም ፡ የተወለደ ፡ ታመመም ፡ ተሰቀለም ፡ ሞ ተም ፡ ተቀበረም ፡ ስለ ፡ ሚወረስ ፡ ኃጢአት ፡ ብቻ ፡ አይደለ ም ፡ ስለ ፡ ሌላ ፡ ኃጢአትም ፡ ሁሉ ፡ እንጅ ፡፡ የእግዚአብ ሔርንም ፡ ቍጣ ፡ ያስታርቅ ፡ ዘንድ ፡፡

ደግሞም ፡ ክርስቶስ ፡ ወረደ ፡ ወደ ፡ ገሃነም ፡ በሦስተኛ ፡ ቀንም ፡ በውነት ፡ ከሙታን ፡ ተነሣ ፡ ወደ ፡ ሰማይም ፡ ወ ጣ ፡፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቀኝም ፡ ይቀመጣል ፡ በፍጥረ ት ፡ ሁሉም ፡ ላይ ፡ ለዘላለም ፡ ይገዛል ፡፡ የሚያምኑበትን ም ፡ ሁሉ ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ይቀድሳቸዋል ፡ ያነጻቸው ማል ፡ ሕይወትንም ፡ ልዩን ፡ ልዩንም ፡ ስጥወታን ፡ በጎ ፡ ነ ገርንም ፡ ይከፍልላቸዋል ፡ ከሰይጣንና ፡ ከኃጢአትም ፡ ይ ጠብቃቸዋል ፡፡

ደግሞም ፡ እርሱ ፡ ክርስቶስ ፡ ጌታችን ፡ በመጨረሻ ፡ በግ

ልጅ፡ ይመለሳል፡ በሕያዋንና፡ በሙታን፡ ይፈርድ፡ ዘንድ፡ በሐዋርያት፡ ስምዮሎን፡ እንደ፡ ተባለ።

፬፡ ስለ፡ መጸደቅ።

ደግሞም፡ በኛ፡ ዘንድ፡ እንዲህ፡ ብለው፡ ያስተምራሉ፡ የኃጢአታችን፡ ስርየትና፡ መጸደቃችን፡ በእግዚአብሔር፡ ፊት፡ እንደይሆንልን፡ በምግባራችን፡ ወይስ፡ በስራችን፡ ወይስ፡ በመክፈላችን። ነገር፡ ግን፡ የኃጢአትን፡ ስርየት፡ እንቀበላለን፡ በእግዚአብሔርም፡ ፊት፡ እንጸደቃለን፡ ከእግዚአብሔር፡ ጸጋ፡ የተነሣ፡ ስለ፡ ክርስቶስም፡ በሃይማኖትም፡ ክርስቶስ፡ ስለኛ፡ መከራ፡ እንደ፡ ተቀበለ፡ በርሱም፡ መክንያት፡ ኃጢአት፡ እንዲሰረይልን፡ ጽድቅንም፡ የዘላለምንም፡ ሕይወት፡ እንድንቀበል፡ ብናምን። ይህችን፡ ሃይማኖት፡ እግዚአብሔር፡ ጽድቅ፡ ሁና፡ ይላታል፡ ይቈጥራትማል፡ ቅዱስ፡ ጳውሎስ፡ እንደሊል፡ በሮሜ፡ መልእክት፡ ምዕራፍ፡ ፫። ፬።

፭፡ ስለ፡ ስብከት፡ ሹመት።

እንዲህ፡ ያላትንም፡ ሃይማኖት፡ እናገኝ፡ ዘንድ፡ ብሎ፡ እግዚአብሔር፡ የመስበክን፡ ሹመት፡ ሰጠ፡ ወንጌልንና፡ ምሥጢራትንም፡ ሰጠ፡ በዚህ፡ ሁሉ፡ መንፈስ፡ ቅዱስን፡ እንቀበል፡ ዘንድ። መንፈስ፡ ቅዱስም፡ በሚወደው፡ ስፍራ፡ በሚወደውም፡ ጊዜ፡ በሚሰሙት፡ ሰዎች፡ ሃይማኖትን፡ ይሰራል፡ ወንጌል፡ ሲያስተምራቸው፡ የታረቀ፡ እግዚአብሔር፡ እንደለን፡ በምግባራችን፡ አይደለም፡ በክርስቶስ፡ ምግባር፡ እንጂ፡ እኛ፡ ብናምን፡ ብቻ።

የመናፈቃንም፡ ከወንጌል፡ ከሚሰማ፡ ቃል፡ በቀር፡ መንፈስ፡ ቅዱስን፡ እንድናገኝ፡ በራሳችን፡ ማስናደት፡ በማ

ሰባቹንና ፡ በስራችንም ፡ ብለው ፡ የሚያስተምረባት ፡ ትምህርታቸው ፡ ትወገዛለች ፡፡

፯፡ ስለ ፡ በጎ ፡ ስራ ፡፡

ደግሞም ፡ እንላለን ፡ እንዴህ ፡ ላለች ፡ ሃይማኖት ፡ በጎ ፡ ፍሬንና ፡ በጎ ፡ ስራን ፡ ማፍራት ፡ እንዲገባት ፡ እግዚአብሔር ፡ ያዘዘውንም ፡ በጎ ፡ ስራ ፡ ሁሉ ፡ ስለ ፡ እግዚአብሔር ፡ እናደርገው ፡ ዘንድ ፡ እንዲገባነ ፡ እንዴህም ፡ ባለ ፡ ስራ ፡ እንታመን ፡ ዘንድ ፡ አይደለም ፡ ወይስ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ጸጋ ፡ በርሱ ፡ እንገብር ፡ ዘንድ ፡፡ የኃጢአትን ፡ ስርየትና ፡ ጽድቅ ፡ በክርስቶስ ፡ ባለች ፡ ሃይማኖት ፡ ብቻ ፡ ተቀብለናልና ፡፡ ክርስቶስም ፡ ባለቤቱ ፡ ይለናል ፡ ሉቃስ ፡ ፲፯፡ ፲፡ ይህነን ፡ ሁሉን ፡ ባደረጋችሁ ፡ ጊዜ ፡ በሉ ፡፡ እኛ ፡ የማንጠቅም ፡ ባሮች ፡ ነነ ፡፡ እንዴህም ፡ አባቶች ፡ አስተማሩ ፡፡ አምብሮስዩስ ፡ ብልዋልና ፡፡ በእግዚአብሔር ፡ ዘንድ ፡ እንዴህ ፡ ተወሰነ ፡ በክርስቶስ ፡ የሚያምን ፡ እንዲድን ፡ ኃጢአቱም ፡ እንዲሰረይለት ፡ በስራ ፡ አይደለም ፡ በሃይማኖት ፡ ብቻ ፡ እንጀ ፡ ያለ ፡ ምግባር ፡፡

፰፡ ስለ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡፡

ደግሞም ፡ ያስተምራሉ ፡ እንዴህ ፡ ሲሉ ፡ ሁለግዜ ፡ አንዲት ፡ ቅድስት ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አለች ፡ ትኖርማለች ፡ እርስዋም ፡ የምእምናን ፡ ሁሉ ፡ ጉባኤ ፡ በርሳቸው ፡ ዘንድ ፡ ጽሩ ፡ ወንጌል ፡ የሚሰበክባቸው ፡ የተቀደሱም ፡ ምሥጢራት ፡ እንደ ፡ ወንጌል ፡ ትእዛዝ ፡ የሚገለገሉባቸው ፡፡

ደህ ፡ ነገር ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ላይነተኛ ፡ አንድነትዋ ፡ ደበቃልና ፡ በርስዋ ፡ ወንጌልን ፡ እንደ ፡ ጽሩ ፡ ማለቱ ፡ ባንድ ፡ ልብ ፡ እንዲሰብኩት ፡ ምሥጢራትንም ፡ እግዚአብሔር ፡ በቃሉ ፡ እንደዘዘው ፡ እንዲያገለግልዋቸው ፡፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አንድነትም ፡ በስፍራ ፡ ሁሉ ፡ አንዲት ፡ ከ

ቱም ፡ የማትለይ ፡ ከሰውም ፡ የተሰራች ፡ ሥርዓ ት ፡ እንድትገኝ ፡ አይሻም ፡፡ እንደሀም ፡ ጳውሎስ ፡ ይላል ፡ ኤፌሳን ፡ ፬፤ ፬፡፡ አንድ ፡ ገላ ፡ አንድ ፡ መንፈስም ፡ እንደ ፡ ተጸራችሁ ፡ ለመጸራታችሁ ፡ በሚገባው ፡ ባንድ ፡ ተስፋ ፡፡ አንድ ፡ ጌታ ፡ አንዲት ፡ ሃይማኖትም ፡ አንዲት ፡ ጥ ምቀትም ፡፡

፰፡፡ ስለ ፡ ግብዞች ፡፡ በስምም ፡ ብቻ ፡ ክርስቲያን ፡ ስላሉ ፡፡

ደግሞም ፡ እንደሀ ፡ እንላለን ፡፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በ ውነት ፡ ሌላ ፡ ሳትሆን ፡ የምእምናንና ፡ የቅዱሳን ፡ ሁሉ ፡ ጉባኤ ፡ እንጂ ፡ ይህም ፡ ሳይቀር ፡ በዚች ፡ ሕይወት ፡ ብዙ ፡ ሐሰውት ፡ ክርስቲያናትና ፡ ግብዞች ፡ ተገኝተዋልና ፡ ደግ ሞ ፡ የተገለጹ ፡ ኃጥአን ፡ በቅዱሳን ፡ መኻከል ፡ ሲኖሩ ፡ ም ሥጢራት ፡ ግን ፡ ኃይለኞች ፡ ይኖራሉ ፡ የሚያገለግልዋቸ ው ፡ ቀሳውስት ፡ እንኳ ፡ ቅዱሳን ፡ ባይደሉ ፡ ክርስቶስ ፡ ባ ለቤቱ ፡ እንደለ ፡ ስለ ፡ ፈሪሳውያን ፡ ማቴዎስ ፡ ፳፫፤ ፪፡፡ ስ ለዚህም ፡ የደናቱስ ፡ የሌሎችም ፡ ትምህርት ፡ ሁሉ ፡ እ ንደሀ ፡ ያልሆነች ፡ ትጣላለች ፡፡

፱፡፡ ስለ ፡ ጥምቀት ፡፡

ስለ ፡ ጥምቀትም ፡ ያስተምራሉ ፡ እንደሀ ፡ ብለው ፡፡ ጥ ምቀት ፡ ትገባለች ፡ ጸጋም ፡ በርስዋ ፡ ለመቀበል ፡ ይ ገለጻል ፡ ሕፃናትንም ፡ ማጥመቅ ፡ ይገባል ፡ እርሳቸው ንም ፡ በጥምቀት ፡ ለእግዚአብሔር ፡ አሳልፈን ፡ እንሰጣ ቸዋለን ፡ ደስም ፡ እናሰኘውበታለን ፡፡ ስለዚህም ፡ የሕፃ ናት ፡ ጥምቀት ፡ አይገባም ፡ የሚሉ ፡ ሰዎች ፡ መናፈቃን ፡ ሁነው ፡ ይቈጠራሉ ፡፡

፲፡ ስለ ፡ ቍርባን ፡፡

ስለ ፡ ጌታችን ፡ እራት ፡ እንደሀ ፡ ብለው ፡ ያስተምራሉ ፡

የክርስቶስ ፡ እውነተኛ ፡ ገላና ፡ ደም ፡ በኅብረ.ና ፡ በወይን ፡ ፀጅ ፡ መልክ ፡ በቍርባን ፡ በውነት ፡ አለ ፡ በዚያም ፡ ይቈረባል ፡ እኛም ፡ እንቀበለውበታለን ። ከዚህም ፡ ጋራ ፡ የምትጸላ ፡ ትምህርት ፡ እንጥላለን ።

፲፩። ስለ ፡ መናዘዝ ።

ስለ ፡ መናዘዝም ፡ እንዲህ ፡ ብለው ፡ ያስተምራሉ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ያለ ፡ ለብቻው ፡ መናዘዝና ፡ መፈታት ፡ እንጠብቀው ፡ ዘንድ ፡ እንደንተወውም ፡ እንዲገባ ፡ እንጅ ። ነገር ፡ ግን ፡ በመናዘዝ ፡ መበደልንና ፡ ኃጢአትን ፡ ሁሉን ፡ መንገርና ፡ መቍጠር ፡ አይፈለግም ፡ ማንም ፡ አይችለውምና ። መዝሙር ፡ ፲፱፥ ፲፪። ማን ፡ ይችላል ፡ መበደሉን ፡ ሁሉን ፡ ያውቅ ፡ ዘንድ ።

፲፪። ስለ ፡ ንስሓ ።

ስለ ፡ ንስሓም ፡ እንዲህ ፡ ሲሉ ፡ ያስተምራሉ ። ከጥምቀታቸው ፡ በኋላ ፡ ኃጢአት ፡ ያደረጉ ፡ ሁሉ ፡ ሁለጊዜ ፡ ንስሓ ፡ ቢገቡ ፡ የኃጢአትን ፡ ስርየት ፡ ያገኛሉ ፡ ፍትሐትም ፡ አይከለከልባቸውም ፡ ከቤተ ፡ ክርስቲያን ። እውነተኛ ፡ ንስሓም ፡ ሌላ ፡ የለም ፡ በውነት ፡ በኃጢአቱ ፡ ማዘንና ፡ መፈራት ፡ እንጅ ፡ ከዚህም ፡ ጋራ ፡ በወንጌል ፡ ፍትሐት ፡ መታመን ፡ ኃጢአት ፡ እንደ ፡ ተሰረየች ፡ ጸጋም ፡ በክርስቶስ ፡ እንደ ፡ ተሰጠች ። ይች ፡ ሃይማኖት ፡ ልብን ፡ ታጸናለችና ፡ ታጸግባለች ፡ በኋላም ፡ መሻል ፡ ይከተል ፡ ኃጢአትንም ፡ መተወት ። ይህ ፡ የንስሓ ፡ ፍሬ ፡ ነውና ፡ ዮሐንስ ፡ እንዲል ፡ ማቴዎስ ፡ ፫፥ ፰። የንስሓውን ፡ እውነተኛ ፡ ፍሬ ፡ ሰሩ ።

የልያንግም ፡ ትምህርት ፡ እንጥላለን ፡ እንዲህ ፡ የሚሉ ። አንድ ፡ ጊዜ ፡ ቅዱሳን ፡ የሆኑ ፡ ሰዎች ፡ ተመልሰው ፡ መውደቅ ፡ እንደይችሉ ። ደግሞም ፡ የኖዋትያኖችን ፡ ትምህርት ፡ እንጥላለን ፡ ከተጠመቁ ፡ በኋላ ፡ ኃጢአት ፡ ያደረጉ ፡ ከፋት

ሐት ፡ የሚከለክሉባት ፡፡ እልያንም ፡ አንሰማም ፡ የሚያ ስተምሩ ፡ በሃይማኖት ፡ የኃጢአትን ፡ ስርየት ፡ እንደናገኝ ፡ በምግባራችን ፡ እንጅ ፡፡

፲፫፡፡ ምሥጢራትን ፡ ስለ ፡ መጠበቅ ፡፡

ምሥጢራትን ፡ ስለ ፡ መጠበቅ ፡ ያስተምራሉ ፡ እንዲህ ፡ ሲሉ ፡፡ ምሥጢራት ፡ ክርስቲያን ፡ በግልጽ ፡ የሚታወቁ ባቸው ፡ ምልክቶች ፡ ብቻ ፡ ይሆኑ ፡ ዘንድ ፡ አልተሰሩም ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ስለኛ ፡ ያሉቹ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ፈቃድ ፡ ምል ክቶችና ፡ ምስክሮች ፡ ይሆኑልን ፡ ዘንድ ፡ ሃይማኖታችንን ም ፡ ያስነሡ ፡ ዘንድ ፡ ያጸንዋትም ፡ ዘንድ ፡፡ ስለዚህም ፡ ሃይማኖትን ፡ ይፈልጋሉ ፡ ሰውም ፡ በሃይማኖት ፡ ሲቀበላ ቸው ፡ እንጅ ፡ ሃይማኖቱንም ፡ ሲያጸናባቸው ፡ እንዲገባ ቸው ፡ አይደረጉም ፡፡

፲፬፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ስለ ፡ መግዛት ፡፡

በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ስለ ፡ መግዛት ፡ እንዲህ ፡ ሲሉ ፡ ያስተ ምራሉ ፡፡ ለማንም ፡ አይገባም ፡ በግልጽ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲ ያን ፡ እንዲያስተምር ፡ እንዲሰብክም ፡ ምሥጢራትንም ፡ እንዲያገለግል ፡ በሥርዓት ፡ ካልተጸራ ፡፡

፲፭፡ ስለ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሥርዓት ፡፡

የኛ ፡ መምህራን ፡ እንዲህ ፡ ሲሉ ፡ ያስተምራሉ ፡ ከሰው ፡ ከተሰራች ፡ ከቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሥርዓት ፡ ያለ ፡ ኃጢአት ፡ መጠበቅ ፡ የሚችሉትን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ይጠብቁ ፡ ዘንድ ፡ ለ ዕርቅም ፡ ለበጎ ፡ ሥርዓትም ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የሚጠቅ ም ፡ እንደ ፡ አያሌ ፡ በዓላት ፡ ይህነንም ፡ የሚመስለውን ፡ ነ ገር ፡፡ ከዚህ ፡ ጋራ ፡ ግን ፡ የስተምራሉ ፡ የሰውን ፡ ልብ ፡ ከ ቶ ፡ እንደያከብደበት ፡ እንዲህ ፡ ያለ ፡ ነገር ፡ ለነፍስ ፡ መ ድኃኒት ፡ እንደፈለግ ፡ ብለው ፡፡

ደግሞም ፡ ይላሉ ፡ እግዚአብሔርን ፡ ለማስታረቅ ፡ ጸጋ ውንም ፡ ለመግበር ፡ ከሰው ፡ የተሰሬ ፡ ልማድና ፡ ትእዛዝ ፡ ሁሉ ፡ ከወንጌል ፡ ጋሬ ፡ እግዚአብሔር ፡ በክርስቶስ ፡ ስላለ ች ፡ ሃይማኖት ፡ ከገለጸውም ፡ ነገሬ ፡ ጋሬ ፡ እንዲጸላ ፡፡ ስ ለዚህም ፡ የምንኰስና ፡ ስለት ፡ ሌላውም ፡ ካባቶች ፡ ወደ ኛ ፡ የመጣ ፡ ትእዛዝ ፡ ስለ ፡ መብልና ፡ ስለ ፡ ቀን ፡ ስለ ፡ ጊ ዜም ፡ ልዩነት ፡ ሰው ፡ በርሱ ፡ ጸጋ ፡ ገብር ፡ የኃጢአትንም ፡ ዋጋ ፡ በርሱ ፡ ከፈሎ ፡ የሚመስል ፡ አይጠቅምም ፡ ከወን ጌልም ፡ ጋሬ ፡ ይጻላል ፡፡

፲፮፤ ስለ ፡ ዓለም ፡ ሹመትና ፡ መግዛት ፡፡

ስለ ፡ ዓለም ፡ ሹመትና ፡ መግዛት ፡ እንዲህ ፡ ብለው ፡ ያስ ተምሬሉ ፡ ባለም ፡ ያሉ ፡ ሥልጣናት ፡ ሁሉ ፡ በሥርዓትም ፡ የተሰሩ ፡ ሹመቶችና ፡ ሕጋጋት ፡ ሁሉ ፡ በጎ ፡ ሥርዓቶች ፡ እ ንዲሆኑ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ የተፈጠሩ ፡ የተሰሩም ፡፡ በክር ስቲያንም ፡ ኃጢአት ፡ እንደይቈጠር ፡ እርሱ ፡ ሹምና ፡ መ ኰንን ፡ ወይስ ፡ ፈራጅ ፡ ቢሆን ፡ እንደ ፡ ንጉሥ ፡ እንደ ፡ ሌላ ፡ ሹመትም ፡ ቢፈርድ ፡ ቢያጸድቅም ፡ ሕግ ፡ አፍራሾችንም ፡ በሰይፉ ፡ ቢቀሥፉ ፡ በቅንም ፡ ጾርን ፡ ቢያደርግ ፡ ቢሸምት ም ፡ ቢለውጥም ፡ ቢከራከርም ፡ በመኰንን ፡ ፍርድም ፡ ቢ ምል ፡ ገንዘብም ፡ ቢሆንለት ፡ ምሽቱንም ፡ ቢያገባ ፡ እን ደህም ፡ ያለውን ፡ ነገር ፡ ቢያደርግ ፡፡

ስለዚህም ፡ የመናፈቃንን ፡ ትምህርት ፡ እንጥላለን ፡ ይ ህ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ እንዲያው ፡ ኃጢአት ፡ ነው ፡ የሚሉ ፡፡ የለ ዚያም ፡ ኑፋቄ ፡ ትወገዛለች ፡ የክርስቲያንን ፡ ፍጻሜ ፡ የ ሚቈጥሬት ፡ ሰው ፡ በሥጋው ፡ ቤቱንና ፡ ምድሬን ፡ ምሽቱ ንም ፡ ልጆቹንም ፡ በፈቃዱ ፡ ቢተው ፡ ያነንም ፡ ነገር ፡ ሁሉ ን ፡ ባያደርግ ፡፡ አይነተኛዪቱ ፡ ፍጻሜ ፡ ግን ፡ ይህች ፡ ናት ፡፡ የእግዚአብሔር ፡ እውነተኛ ፡ ፍርሃት ፡ እውነተኛ ም ፡ ሃይማኖት ፡ በእግዚአብሔር ፡፡ ወንጌል ፡ የሚያ ፡ የጊዜም ፡ ባሕሪና ፡ ጽድቅ ፡ አያስተምርምና ፡ የውሥጥ ፡ እንጅ ፡ የዘላለምም ፡ የልብም ፡ ባሕሪና ፡ ጽድቅ ፡፡ ያለም

ንም ፡ መግዛትና ፡ መኾም ፡ ወይስ ፡ መጋባትን ፡ አይሽርም ፡ ያዘናል ፡ እንጂ ፡፡ ይህነን ፡ ነገር ፡ ሁሉን ፡ እንደ ፡ እግዚአብሔር ፡ እንደ ፡ አይነተኛ ፡ ሥርዓቱ ፡ እንድንጠብቀው ፡ በዚያም ፡ መቆም ፡ ሁሉ ፡ የክርስቲያንን ፡ ፍቅር ፡ በውነትም ፡ በጎ ፡ ያለውን ፡ ስራ ፡ ሁሉ ፡ ኢየመጸሬቱ ፡ ይገልጸው ፡ ዘንድ ፡፡ ስለዚህም ፡ ለክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ ይገባል ፡ ለመኰንኑ ፡ እንዲገዛ ፡ ለትእዛዛቱም ፡ ለሕጋጋቱም ፡ ያለ ፡ ኀጢአት ፡ ይደረግ ፡ ዘንድ ፡ በሚችል ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ እንዲታዘዝ ፡፡ ያለ ፡ ኀጢአት ፡ ግን ፡ የመኰንን ፡ ትእዛዝ ፡ መፈጸም ፡ ባይቻል ፡ ለእግዚአብሔር ፡ እንድንታዘዝ ፡ ይገባናል ፡ ለሰው ፡ ከመታዘዝ ፡ ይልቅ ፡፡ የሐዋርያት ፡ ስራ ፡ ፭፤ ፳፱፡፡

፲፯፡፡ ስለ ፡ ኋለኛ ፡ ቀን ፡ ስለ ፡ ዓለምም ፡ ፍጻሜ ፡፡

ደግሞም ፡ ያስተምራሉ ፡ ጌታችን ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ በኋለኛ ፡ ቀን ፡ እንዲመጣ ፡ ይፈርድ ፡ ዘንድ ፡ ሙታንንም ፡ ሁሉን ፡ ያስነሣል ፡፡ ምእምናንንና ፡ ምሩጻንንም ፡ የዘላለምን ፡ ሕይወትና ፡ ደስታ ፡ ይሰጣቸዋል ፡፡ ክፉ ፡ ሰዎችን ፡ ግን ፡ ሰይጣናትንም ፡ ወደ ፡ ገሃነምና ፡ ወደ ፡ ዘላለም ፡ ኵነኔ ፡ ይኰናቸዋል ፡፡ ስለዚህም ፡ የመናፍቃንን ፡ ትምርት ፡ ይጥላሉ ፡ የሚሉ ፡ የሰይጣናትና ፡ የርጉማን ፡ ሰዎች ፡ ሥቃይና ፡ መቅሠፍት ፡ ለዘላለም ፡ እንዳይሆንላቸው ፡፡ ደግሞም ፡ የልያን ፡ ትምርት ፡ እንደ ፡ አይሁድ ፡ ከሙታን ፡ ትንሣኤ ፡ ወዲህ ፡ ቅዱሳንና ፡ ጻድቃን ፡ አንዲት ፡ ዓለማዊት ፡ መንግሥት ፡ እንድትሆንላቸው ፡ በምድር ፡ ክፎችንም ፡ ሁሉን ፡ እንዲያጠፉ ፡ ብለው ፡ የሚያስተምሩትን ፡ ትምህርት ፡ ይጥላሉ ፡፡

፲፰፡፡ ስለ ፡ አርነት ፡ ፈቃድ ፡፡

ስለ ፡ አርነት ፡ ፈቃድ ፡ እንዲህ ፡ ሲሉ ፡ ያስተምራሉ ፡፡ ሰው ፡ ያርነት ፡ ፈቃድ ፡ በክፍል ፡ አለው ፡ በሚዴ ፡ ባለማዊ ፡ ነገርም ፡ በደህና ፡ አካሔድ ፡ ይመላለስ ፡ ዘንድ ፡ አእምሮው

ም ፡ በሚያስተውለውን ፡ ነገር ፡ ይመርጽ ፡ ዘንድ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ሰው ፡ ያለ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ጸጋና ፡ ረድኤት ፡ ያለ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ መስራት ፡ እግዚአብሔርን ፡ ደስ ፡ ያሰኝ ፡ ዘንድ ፡ እግዚአብሔርንም ፡ ከልልቡ ፡ ይፈራ ፡ ዘንድ ፡ ከልልቡም ፡ ያምን ፡ ዘንድ ፡ ወይስ ፡ የተወለደበትን ፡ ክፉ ፡ መመኞቱን ፡ ከልቡ ፡ ያወጣ ፡ ዘንድ ፡ አይቻለውም ፡፡ እንደህ ፡ ያለ ፡ ነገር ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ብቻ ፡ ይሆናል ፡ እንጂ ፡ እግዚአብሔር ፡ በቃሉ ፡ በሚሰጠው ፡፡ ጳውሎስ ፡ ብልዋልና ፡ ፩፤ ቆሮንቶስ ፡ ፪፤ ፲፬፡፡ ነፍሳዊ ፡ ሰው ፡ አይቀበልም ፡ የእግዚአብሔርን ፡ መንፈስ ፡ ነገር ፡፡

ሰውም ፡ ሊያውቅ ፡ ብለን ፡ እኛ ፡ እንደህ ፡ ስንል ፡ አዲስን ፡ ነገር ፡ እንደናስተምር ፡ እነሆ ፡ ያውጉስቲኑስ ፡ ቃል ፡ ስለ ፡ አርነት ፡ ፈቃድ ፡ በሂጶግናስቲኮን ፡ በ፫፤ መጽሐፉ ፡ እንደህ ፡ ሲል ፡፡ እኛ ፡ እናምናለን ፡ በሰው ፡ ሁሉ ፡ ያርነት ፡ ፈቃድ ፡ እንደለው ፡፡ ለሁሉ ፡ ከፍጥረታቸው ፡ ከልደታቸውም ፡ አእምሮና ፡ ልቡና ፡ አለ ፡፡ ለእግዚአብሔርስ ፡ እንደችን ፡ ያደርጉ ፡ ዘንድ ፡ እንዲችሉ ፡ አይደለም ፡ ወይስ ፡ እግዚአብሔርን ፡ ከልልባቸው ፡ ለመውደድና ፡ ለመፍራት ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ በሚደዊ ፡ ለዚችም ፡ ሕይወት ፡ በሚደርስ ፡ ነገር ፡ አርነት ፡ አላቸው ፡ በጎን ፡ ወይስ ፡ ክፉን ፡ ለመምረጽ ፡፡ በጎም ፡ ማለቱ ፡ ይህ ፡ ነው ፡ ይላል ፡ አውጉስቲኑስ ፡፡ የሰው ፡ ጠባይዕ ፡ የምትችለው ፡ እንደዚህ ፡፡ በርሻ ፡ መስራት ፡ ወይስ ፡ አለመስራት ፡፡ መብላትና ፡ መጠጥም ፡ ወደ ፡ ወደጅም ፡ መሔድ ፡ ወይስ ፡ አለመሔድ ፡፡ ልብስንም ፡ መልበስ ፡ ወይስ ፡ መግፈፍ ፡፡ መሥራትንም ፡፡ ቤትንም ፡ መጋባት ፡፡ ስራውንም ፡ መስራት ፡፡ እንደሁም ፡ ያለውን ፡ የሚጠቅመውን ፡ በጎም ፡ የሚሆንን ፡ ነገር ፡ ማድረግ ፡፡ ይህም ፡ ሁሉ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ በቀር ፡ አይሆንም ፡ አይቆምም ፡፡ ሁሉ ፡ ከርሱ ፡ ዘንድ ፡ በርሱም ፡ ኑርዋል ፡ እንጂ ፡፡ ደሮ ፡ ግን ፡ ሰው ፡ ከመምረጹ ፡ ኃጢአትን ፡ ማድረግ ፡ ይችላል ፡ እንደህ ፡፡ ለጣዖታት ፡ መስገድ ፡ መግደልም ፡ ሌላ ፡ ክፉ ፡ ነገርም ፡፡

፲፱፡፡ ስለ፡ኃጢአት፡መክንያት፡፡

ስለ፡ኃጢአትም፡ መክንያት በኛ፡ ዘንድ፡ እንዲህ፡ብለው፡ ያስተምራሉ ፡፡ ሁሉን ፡ የሚችል ፡ እግዚአብሔር ፡ ፍጥረትን ፡ ሁሉን ፡ ፈጠረ ፡ ይጠብቀውማል ፡፡ ደሮ ፡ በኃጥኣን፡ሁሉ፡እግዚአብሔርንም፡በሚንቁ፡ሁሉ፡ኃጢአትን፡የሚያሰራ፡ነገር፡እርሱ፡ለክፉ፡የሚዘነብል፡ፈቃዳቸው፡ነው፡፡እንዲህ፡የሰይጣንና፡የክፎች፡ሁሉ፡ፈቃድ፡ነውና፡እግዚአብሔር ፡ እጁን፡ከርሳቸው ፡ ዘንድ፡ በመለሰ፡ጊዜ፡የዚያን፡ጊዜ፡እርሳቸው፡ከእግዚአብሔር፡ዘንድ፡ ወደ ፡ ክፋት ፡ ተመለሱ ፡ ክርስቶስ ፡ እንዳለ ፡፡ ሰይጣን፡ አሰትን፡ ከገንዘቡ፡ ይናገራል ፡፡

፳፡ ስለ፡ሃይማኖትና፡ስለ፡በጎ፡ስራ፡፡

መምህራኖችነን፡ቢሰድቡ፡በጎ፡ስራ፡እንደሚከለክሉ፡አሰት፡ነው፡፡መጻሕፍታቸው፡ስለ፡፲፡ትእዛዛትና፡ሌላ፡መጻሕፍታቸው፡ ይገልጻሉና፡ስለ፡አይነተኛ፡ስለ፡ክርስቲያን፡መሆንና፡ስራ፡በጎን፡የሚጠቅመውንም፡ትምርትና፡ምክርን፡እንደ፡አደረጉ፡የቀደሙ፡መምህራን፡ጥቂት፡ስለ፡አስተማሩ፡፡የቀደሙ፡መምህራን፡ለስብከታቸው፡ሁሉ፡የሕፃናትን፡ዝምብሎንም፡ስራ ፡ ፈልገዋልና፡እንደ፡መቍጠርያ፡፡ለቅዲሳንም፡መስገድ፡፡ምንኵስናንም፡፡ወደ፡ተቀደሰችም፡ስፍራ፡መሔድ፡፡የታዘዘውንም፡ጾም፡፡በዓላትንም ፡፡ ልዩንም ፡ ጉባኤዮች ፡፡ እንደዚህም ፡ ያለውን፡ከንቱ፡ስራ፡ ጸላቶቻችንም ፡ እንኳ፡ አሁን፡ አያመሰግኑም ፡ በቅድም ፡ እንደመሰገኑት ፡፡ አሁንም ፡ እርሳቸው፡ ደግመው፡ ተምረዋልና፡ስለ ፡ ሃይማኖት ፡ ጥቂት ፡ ይናገሩ፡ ዘንድ፡ አስቀድሞ፡ ከቶ ፡ አንዳች ፡ ሳይናገሩ፡፡ አሁንም ፡ ያስተምራሉ፡ ሰው ፡ በስራ ፡ ብቻ ፡ በእግዚአብሔር፡ ፊት፡ እንዲደአደቅ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ በክርስቶስ ፡ ያለውን ፡ ሃይማኖት፡ ይጨምረበታል ፡ ቢሉ ፡፡ ሃይማኖትና ፡ ስራ ፡ ባንድ፡ ሁነው ፡ በእግዚአብሔር ፡ ፊት ፡ ያጸድቁናል ፡ ብለው ፡፡ ይህ ፡ ነገርም ፡ ምናልባት ፡ ልብን ፡ ጥቂት ፡ ያጸናል ፡ በስራ ፡ ብቻ ፡ ከመታመን ፡ ይልቅ ፡፡

ስለ ፡ ሃይማኖትም ፡ የሚናገረውን ፡ ትምርት ፡ ከሌላ ፡ ክር ስቲያን ፡ ትምርት ፡ ሁሉ ፡ የሚበልጥ ፡ እጅግ ፡ ዘመን ፡ አላ ስተማረበትምና ፡ (በሰው ፡ ሁሉ ፡ ዘንድ ፡ እንዲታወቅ ፡) በስ ፍራ ፡ ሁሉ ፡ ስለ ፡ ስራ ፡ ብቻ ፡ አስተማረ ፡ እንጅ ፡፡ መምህራ ኖችን ፡ ግን ፡ ስለ ፡ ሃይማኖት ፡ አስተማረ ፡ እንዲህ ፡ ሲሉ ፡፡ ስራችን ፡ ሁሉ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ጋራ ፡ ያስታርቀን ፡ ዘንድ ፡ ጸጋንም ፡ ይሰራልን ፡ ዘንድ ፡ አይችልም ፡፡ ይህ ፡ በሃይማኖት ፡ ብቻ ፡ ይሆናል ፡ እንጅ ፡ ኃጢአታችን ፡ በክርስቶስ ፡ ዐክንያ ት ፡ እንዲሰረይልን ፡ ብናምን ፡፡ እርሱ ፡ ብቻ ፡ መኻከለኛ ፡ ነውና ፡ አብን ፡ ማስታርቅ ፡ የሚችል ፡፡ በስራ ፡ ግን ፡ ይህኙን ፡ መስራት ፡ ጸጋውንም ፡ መግበር ፡ የሚሻ ፡ ሁሉ ፡ ክርስቶስ ን ፡ ንቆት ፡ ባለቤቱ ፡ ልዩን ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ የሚ ወስደውን ፡ መንገድ ፡ ያደርግ ፡ ዘንድ ፡ የፈልጋል ፡ በወን ጌል ፡ ላይ ፡፡

ይህ ፡ ትምርትም ፡ ስለ ፡ ሃይማኖት ፡ ግሉጽና ፡ ጽሩ ፡ ሁኖ ፡ በ ጳውሎስ ፡ መጻሕፍት ፡ በብዙ ፡ ስፍራ ፡ ይገኛል ፡ ከሌላ ፡ ይ ልቅም ፡ ኤፈሶን ፡ ፪፡ ፰፡ ሲል ፡፡ ከጸጋ ፡ የተነሣ ፡ ደናችሁ ፡ በሃይማኖት ፡፡ ያም ፡ ከላንተ ፡ አይደለም ፡ የእግዚአ ብሔር ፡ ስጥወታ ፡ ነው ፡ እንጅ ፡፡ በስራም ፡ አይደለ ም ፡ ማንም ፡ ራሱን ፡ እንዳይመካ ፡ የሚቀርም ፡፡ ከዚ ህም ፡ ከጳውሎስ ፡ ነገር ፡ አዲስ ፡ ትርጓሜን ፡ እንዳላወጣ ነ ፡ ካውጉስቲኑስ ፡ ይገለጻል ፡፡ እርሱ ፡ ደግሞ ፡ ስለዚህ ፡ ነገር ፡ እጅግ ፡ አስተማረ ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡ በክርስቶስ ፡ ሃይ ማኖት ፡ ጸጋ ፡ እንድናገኝ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ፊትም ፡ እንድ ንጸድቅ ፡ በስራም ፡ አይደለም ፡፡

ያልተፈተኑም ፡ ሰዎች ፡ እንኳ ፡ ይህነን ፡ ትምርት ፡ ሲንቁ ፡ ለማይደፍርና ፡ ለሚፈራ ፡ ልብ ፡ እጅግ ፡ ማጽናትና ፡ መድኃ ኒት ፡ አለበት ፡፡ የሰው ፡ ልብ ፡ በስራው ፡ ወደ ፡ ዕረፍትና ፡ ወደ ፡ ዕርቅ ፡ አይደርስምና ፡ በሃይማኖት ፡ እንጅ ፡ በውነት ፡ ሲያውቅ ፡ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ የታረቀ ፡ አምላክ ፡ እንደለው ፡ ጳውሎስ ፡ እንዲል ፡፡ ሮሚ ፡ ፭፡ ፩፡፡ በሃይማኖት ፡ ከጸደቅነ ፡ ሰላም ፡ አለነ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ዘንድ ፡፡

ይህነን ፡ ማጽናት ፡ አስቀድሞ ፡ በስብከት ፡ አላስተማረ

ም፡ቸጋሪኞች፡ልቦችን፡በስራቸው፡ትምርት፡አደከሙ፡
እንጂ፡፡እጅግም፡ልዩ፡ልዩ፡ስራ፡ሆነ፡፡አያሌን፡ሰዎች፡
የልባቸው፡ጭንቀት፡ወደ፡ገዳሞች፡አስኰበላላቸው፡ተ
ስፋ፡ሲያድርጉ፡ከዚያ፡በምንኵስና፡ጸጋውን፡ይሰሩ፡፡ዘ
ንድ፡ብለው፡፡አያሌም፡ሌላውን፡ስራውን፡አወጡ፡በ
ርሱ፡ጸጋውን፡ይሰሩ፡ዘንድ፡የኃጢአትንም፡ዕዳ፡ይከ
ፍሉበት፡ዘንድ፡፡ከርሳቸውም፡ብዙ፡አገኙ፡ሰው፡እን
ደ፡ሀ፡አድርጎ፡ወደ፡ዕርቅ፡እንደይደርስ፡፡ስለዚህም፡የ
ግድ፡ነበረ፡ይህነን፡የሃይማኖትን፡ትምርት፡በክርስቶስ፡
እንዲያስተምሩ፡እጅግም፡እንዲጋደሉበት፡ሰው፡ሁሉ፡
ያውቅ፡ዘንድ፡በሃይማኖት፡ብቻ፡ያለ፡ምግባር፡የእግ
ዚአብሔርን፡ጸጋ፡እንድናገኝ፡፡

ደግሞም፡ያስተምራሉ፡ይህ፡ሃይማኖት፡ሰይጣናትና፡
ክፉኣን፡ሰዎችም፡ካላቸው፡ሃይማኖት፡ጋራ፡አንድ፡እ
ንደይሆን፡፡እልያም፡ደግመው፡ታሪክን፡ክርስቶስ፡እን
ደ፡ታመመ፡ከሙታንም፡እንደ፡ተነሣ፡ተቀብለዋልና፡፡
እኛ፡ግን፡ስለ፡አይነተኛ፡ሃይማኖት፡እንናገራለን፡የሚ
ያምን፡እኛ፡በክርስቶስ፡ጸጋንና፡የኃጢአትን፡ሰርየት፡
እንድንቀበል፡፡ይህም፡ሃይማኖት፡ያውቃል፡የታረቀው
ን፡አምላክ፡በክርስቶስ፡እንደለው፡ወደርሱም፡ይጸራ
ል፡፡ያለ፡እግዚአብሔርም፡እንደ፡አሬማውያን፡አይኖር
ም፡፡ሰይጣናትና፡ክፉች፡ሰዎች፡በዚህ፡ነገር፡በኃጢአ
ት፡ስርየት፡አያምኑምና፡እግዚአብሔርን፡ይጸላሉ፡ወደ
ርሱም፡በውነት፡መጽራት፡አይችሉም፡የበጎ፡ነገርም፡
ተስፋ፡ያደርጉት፡ዘንድ፡አይሆንላቸውም፡፡እንዲሁም፡
መጽሐፍ፡ቅዱስ፡ስለ፡ሃይማኖት፡ይናገራል፡፡ሰይጣና
ት፡ግን፡ክፉት፡ሰዎችም፡ያላቸው፡ዕውቀት፡በመጽሐ
ፍ፡ቅዱስ፡ሃይማኖት፡አይባልም፡፡እንዲህ፡ይላልና፡በብ
ሬውያን፡፲፩፡፩፡፡ሃይማኖት፡ታሪክን፡ማወቅ፡አይደለም፡
በእግዚአብሔር፡መታመን፡እንጂ፡የርሱንም፡ተስፋ፡
መቀበል፡፡አውጉስቲኑስም፡ያሳስብናል፡የሃይማኖትን፡
ቃል፡ሲል፡በመጽሐፍ፡ቅዱስ፡እንዲህ፡እናስታውለው፡
ዘንድ፡ማለቱ፡በእግዚአብሔር፡መታመን፡እንዲሆ

ን ፡ እርሱ ፡ እንዲማርን ፡ ታሪክን ፡ ማወቅ ፡ ግን ፡ ሰይጣናት ፡ ደግመው ፡ እንዲያውቁት ፡ እንደ ደደሉ ፡፡

ደግሞም ፡ ያስተምራሉ ፡ በጎ ፡ ስራ ፡ መስራት ፡ በግድ ፡ እንዲፈለግ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ሰው ፡ እንደይታመንበት ፡ ጸጋን ፡ በርሱ ፡ ደገብር ፡ ዘንድ ፡ ስለ ፡ እግዚአብሔር ፡ እንጂ ፡፡ እግዚአብሔርን ፡ ያመሰግንበት ፡ ዘንድ ፡፡ ሃይማኖትም ፡ ሁለግዜ ፡ ጸጋውን ፡ የኃጢአትንም ፡ ስርየት ፡ ብቻ ፡ ይዛል ፡፡ መንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ በሃይማኖት ፡ ተሰጥትዋልና ፡ ልብን ፡ በጎን ፡ ስራን ፡ ለመስራት ፡ ያሰናድዋል ፡፡ ይህ ፡ ግን ፡ ሳይሆን ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ በልብ ፡ ሳይኖር ፡ ለልብ ፡ ኃይል ፡ የለውም ፡ ደግሞም ፡ ከሰይጣን ፡ ሥልጣን ፡ በታች ፡ ነው ፡ እርሱም ፡ የተቸገረውን ፡ የሰውን ፡ ጠባይዕ ፡ ወደ ፡ ብዙ ፡ ኃጢአት ፡ ይወስደል ፡ ካለም ፡ ጠቢባን ፡ እንድናውቅ ፡ በጎ ፡ ያለ ፡ ነውርም ፡ ይመላለሱ ፡ ዘንድ ፡ የፈለጉ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ አልሆነላቸውም ፡ በግልጽ ፡ በብዙም ፡ በታላቅም ፡ ኃጢአት ፡ ወደቁ ፡፡ እንደህም ፡ ለሰው ፡ ይሆናል ፡ ያለ ፡ አይነተኛ ፡ ሃይማኖት ፡ ያለ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ ቢኖር ፡ ራሱንም ፡ ባለቤቱ ፡ በሰውነቱ ፡ ኃይል ፡ መግዛት ፡ ቢሻ ፡፡ ስለዚህም ፡ የሃይማኖት ፡ ትምርት ፡ አይሰደበ ፡ በጎ ፡ ስራ ፡ እንዲከለክል ፡ ተብሎ ፡ ያከብረት ፡ እንጂ ፡ በጎ ፡ ስራ ፡ መስራት ፡ አስተምርዋልና ፡ ረዴትንም ፡ ሰጥትዋልና ፡ በጎ ፡ ስራን ፡ እንሰራ ፡ ዘንድ ፡፡ ያለ ፡ ሃይማኖትና ፡ ያለ ፡ ክርስቶስ ፡ የሰው ፡ ጠባይዕና ፡ ችሎት ፡ እጅግ ፡ ይደክማል ፡ በጎ ፡ ስራ ፡ ከመስራት ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔርም ፡ ከመጽራት ፡ በመከራም ፡ ከመታገሥ ፡ ባልንጀራውንም ፡ ከመውደድ ፡ የታዘዘውንም ፡ ሹመት ፡ ከመፈጸም ፡ ከመታዘዝም ፡ ከክፉ ፡ መመኘትም ፡ ከመሸሽ ፡፡ እንደህ ፡ ያለ ፡ ታላቅ ፡ በውነትም ፡ በጎ ፡ ሰራ ፡ አይደረግም ፡ ከክርስቶስ ፡ ረዴት ፡ በቀር ፡ እርሱ ፡ እንዲል ፡ በዮሐንስ ፡ ወንጌል ፡ ፲፭፡ ፭፡፡ ያለኔ ፡ አንደችን ፡ ማድረግ ፡ አትችሉም ፡፡ የክርስቶስንም ፡ ረዴት ፡ እንቀበልም ፡ በሃይማኖት ፡ እንጂ ፡፡

፳፩፡ ወደ ፡ ቅዱሳንም ፡ ስለ ፡ መጸሬት ፡፡

ለቅዱሳን ፡ ስለ ፡ ማገልገል ፡ ወገኖቻችን ፡ እንደህ ፡ ብለው ፡ ያስተምራሉ ፡ ቅዱሳንን ፡ እንድናስብ ፡ ሃይማኖታችንን ፡ እናጽና ፡ ዘንድ ፡ አደተን ፡ ለርሳቸው ፡ ጸጋ ፡ እንደ ፡ ሆነላቸው ፡ በሃይማኖትም ፡ እንደ ፡ ተረዳቸው ፡ ደግሞም ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ በየመጸሬቱ ፡ እርሳቸውን ፡ ምሳሎች ፡ ሊያድርጋቸው ፡ ላካሔዱ ፡፡ እንደህም ፡ ቄሣር ፡ ይችላሉ ፡ የዳዊትን ፡ ምሳሌ ፡ ይከተሉ ፡ ዘንድ ፡ ጾርን ፡ አድርገው ፡ በቱርኮች ፡ ላይ ፡፡ ሁለታቸው ፡ ነገሥታት ፡ ናቸውና ፡ የመንግሥታቸውን ፡ ሰዎች ፡ መጠበቅ ፡ ለሚገባቸው ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ በመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ቅዱሳን ፡ መጸሬት ፡ ከቅዱሳንም ፡ ዘንድ ፡ ረዴትን ፡ መሻት ፡ አልታዘዘም ፡፡ አንድ ፡ አስታራቂና ፡ መኻከለኛ ፡ ብቻ ፡ ተሾምዋልና ፡ በእግዚአብሔርና ፡ በሰው ፡ መኻከል ፡ እርሱም ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ፩፡ ጢሞቴዎስ ፡ ፪፡ ፭፡፡ እርሱም ፡ ብቻውን ፡ ምድኅናችን ፡ ለብቻው ፡ የካህናት ፡ አለቃችን ፡ የጸጋ ፡ ዙፋናችንም ፡ ጰራቅሌቶሳችንም ፡ ነው ፡ ሮሜ ፡ ፰፡ ፴፬፡፡ እርሱም ፡ ብቻ ፡ ተስፈ ፡ አስደረገልነ ፡ ጸሎታችንን ፡ ይሰማ ፡ ዘንድ ፡፡ ይህም ፡ ከሁሉ ፡ የሚበልጥ ፡ ማምለክ ፡ ሁኖ ፡ በእግዚአብሔር ፡ መጽሐፍ ፡ ይቈጠራል ፡ ይህነን ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስን ፡ በመከራ ፡ ሁሉ ፡ በመሻትም ፡ በጕዳይም ፡ ሁሉ ፡ ከለልባችን ፡ እንሻው ፡ ዘንድ ፡ እንጸራበትም ፡ ዘንድ ፡፡ የዮሐንስ ፡ ፩፡ መልእክት ፡ ፪፡ ፩፡፡

፳፪፡ ስለ ፡ ቍርባን ፡ በሁለት ፡ መልኩ ፡፡

በኛ ፡ ዘንድ ፡ ቍርባንን ፡ በ፪፡ መልኩ ፡ ለሕዝብም ፡ ይሰጣሉ ፡፡ ይህ ፡ የክርስቶስ ፡ ጥሬ ፡ ትእዛዝ ፡ ነውና ፡ ማቴዎስ ፡ ፳፯፡ ፳፯፡፡ እንደህ ፡ ሲል ፡፡ ከዚህ ፡ ጠጡ ፡ ሁላችሁ ፡፡ እንደህ ፡ ብሎ ፡ ክርስቶስ ፡ በቁም ፡ ነገር ፡ ስለ ፡ ጽዋዕ ፡ አዘዘ ፡ ሁላቸው ፡ ከርሱ ፡ ይጠጡ ፡ ዘንድ ፡፡ ሰውም ፡ ከቶ ፡ እንደይጠራጠር ፡ ስለዚህ ፡ ጽዋዕ ፡ ለቅሳውስት ፡ ብቻ ፡ እንደይሆን ፡ ብሎ ፡ ጳውሎስ ፡ ፩፡ ቆሮንቶስ ፡ ፲፩፡ ፲፯፡ ይገልጸዋል ፡ የቆሮንቶስ ፡ ጉባኤ ፡ ሁለቱን ፡ እንደ ፡ ተቀበለች ፡፡ እ

ንደህም ፡ ያለ ፡ ማድረግ ፡ እጅግ ፡ ዘመን ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ኖረ ፡ ከታሪክ ፡ ካባቶችም ፡ መጻሕፍት ፡ እንደ፡ገለጽ ፡፡ ቂጵርያኖ ስም ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ በመጻሕፍቱ ፡ ይላል ፡ ጽዋዕ ፡ በዘመኑ ፡ ለሕዝብ ፡ ሁሉ ፡ እንደ ፡ ተሰጠ ፡፡ እንደሁም ፡ ሄሮኒሙስ ፡ ይላል ፡ የሚያቍርቡ ፡ ቀሳውስት ፡ ለሕዝብ ፡ የክርስቶስን ፡ ደሙ ፡ እንዲሰጡ ፡፡ ጳጳስ ፡ ግላስዩስም ፡ ባለቤቱ ፡ ያዛል ፡ ቍርባን ፡ እንደይከፈል ፡፡ ቃኖንም ፡ ከቶ ፡ አይገኝም ፡ ሕዝብ ፡ አንድ ፡ ክፍልን ፡ ብቻ ፡ ይቀበሉ ፡ ዘንድ ፡ የሚያዝ ፡፡ ጊዜና ፡ ሰውም ፡ አይታወቅም ፡ መቼ ፡ ወደስ ፡ በማን ፡ ይህች ፡ ልማድ ፡ ሕዝብ ፡ በቍርባን ፡ ፩፡ ክፍልን ፡ ብቻ ፡ እርሱም ፡ እንጀራውን ፡ እንዲቀበሉ ፡ የሚያዝ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ይህ ፡ ተገለጸ ፡ ይህች ፡ ልማድ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ትእዛዝና ፡ በቀደሙ ፡ ቃኖኖች ፡ ላይ ፡ እንዲሆን ፡ እንደይገባም ፡፡

ስለዚህም ፡ እንደ ፡ ክርስቶስ ፡ ሥርዓት ፡ ቍርባንን ፡ መቀበል ፡ የፈለጉትን ፡ ልብ ፡ እናከብድ ፡ ዘንድ ፡ በጌታችንም ፡ በክርስቶስ ፡ ሥርዓት ፡ ላይ ፡ እንዲቍርቡ ፡ እናገዳቸው ፡ ዘንድ ፡ አልተገባነም ፡፡

፶፫፡፡ ስለ፡ ቀሳውስት ፡ መጋባት ፡፡

በሰው ፡ ሁሉ ፡ እጅግ ፡ ታላቅ ፡ መክሰስ ፡ ነበረ ፡ በታላቆችና ፡ በታናሾች ፡ ንጽሕናውን ፡ ይጠብቁ ፡ ዘንድ ፡ ባልቻላቸው ፡ በቀሳውስት ፡ ዝሙት ፡፡ እንደህም ፡ ያለ ፡ የሚያስፈራ ፡ ኃጢአታቸው ፡ ሙብለጥ ፡ አይችልም ፡ ነበረ ፡፡ ከዚህ ፡ ታላቅ ፡ ኃጢአትም ፡ ከዝሙትና ፡ ከምንዝር ፡ ከርሱም ፡ ከተነሣ ፡ ማሰናከል ፡ ይሸሹ ፡ ዘንድ ፡ ብለው ፡ አያሌ ፡ ከቀሳውስታችን ፡ በመጋባት ፡ ሕግ ፡ ተጋቡ ፡ መክንያትንም ፡ ስለዚህ ፡ ይገልጻሉ ፡ ወደ ፡ መጋባት ፡ እንደ ፡ ተገዱ ፡ በልባቸው ፡ በግድ ፡፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ በቁም ፡ ነገር ፡ ሲል ፡፡ እግዚአብሔር ፡ መጋባትን ፡ እንደደረገ ፡ ርክስናውን ፡ ሊከለክልበት ፡ ጳውሎስ ፡ እንደ፡ል ፡ ፩፡ ቆሮንቶስ ፡ ፯፡ ፳፡ ፴፡ ሰው ፡ ከምንዝር ፡ ሁሉ ፡ ሊሸሽ ፡ ለኢያንዳንዱ ፡ ምሽቱ ፡ ትሁንለ

ት ፡ ብሎ ፡፡ መጋባትም ፡ ከመቃጠል ፡ ይሻላል ፡፡ እግዚአብሔርም ፡ ወንድንና ፡ ሴትን ፡ ፈጠረ ፡ በመጋባት ፡ አንድ ፡ ይሆኑ ፡ ዘንድ ፡፡ ባረካቸውም ፡ አላቸውም ፡፡ ብዙ ፡ ተበዙም ፡፡ ኦሪት ፡ ዘፍጥረት ፡ ፩፥ አሁንም ፡ ሰው ፡ ቢያስብ ፡ ምናልባት ፡ ሥልጣንና ፡ ኃይል ፡ እንደለው ፡ ያለ ፡ ልዩ ፡ መጽሬትና ፡ ኃይል ፡ ከእግዚአብሔር ፡ በፈቃደኛ ፡ በስለቱ ፡ ብቻ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ የነገሥታት ፡ ንጉሥን ፡ ፍጥረት ፡ ይለውጥ ፡ ዘንድ ፡ የተሻለውንም ፡ ያደርገው ፡ ዘንድ ፡ ይህ ፡ እንደይሆን ፡ ታሪክ ፡ ገለጸ ፡ መርኩስ ፡ በዝቶበታልና ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ በቀሳውስትዋ ፡ ዝሙት ፡ እጅግ ፡ ተነወረች ፡፡

አሁንም ፡ የእግዚአብሔር ፡ ቃልና ፡ ትእዛዝ ፡ በሰው ፡ ትእዛዝና ፡ ስለት ፡ ሁሉ ፡ ከቶ ፡ መለወጥ ፡ አይችልምና ፡ በዚህና ፡ በሌላ ፡ መክንያት ፡ ቀሳውስትና ፡ ሌሎች ፡ የተቀደሱ ፡ ሰዎች ፡ ምሽቶችን ፡ አጋቡ ፡፡

ደግሞም ፡ ይገለጻል ፡ ከታሪክና ፡ ካባቶች ፡ መጻሕፍት ፡ በድሮ ፡ ሥርዓት ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ለቀሳውስትና ፡ ለዲያቆናት ፡ ምሽቶች ፡ እንደ ፡ ነበሩላቸው ፡፡ ስለዚህም ፡ ጳውሎስ ፡ ይላል ፡፡ ኤጲስቆጶስ ፡ ያለ ፡ ነውር ፡ ይሁን ፡ ያንዲት ፡ ሴት ፡ ባል ፡፡ ፩ ጢሞቴዎስ ፡ ፫፥ ፪፥ ደግሞም ፡ በንምሳ ፡ አሁን ፡ ፬፻፥ አመት ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ ቀሳውስትን ፡ ለብችነት ፡ እንደ ፡ አገዱ ፡ ከመጋባትም ፡ እንደ ፡ ከለከልዋቸው ፡፡ እርሳቸውም ፡ ሁሉ ፡ የዚያን ፡ ጊዜ ፡ በዚህ ፡ ትእዛዝ ፡ እጅግ ፡ ተከራከሩ ፡ ሁከትም ፡ ሆነ ፡፡ ጳጳስም ፡ የዚያን ፡ ጊዜ ፡ የሚመጣውን ፡ መጋባት ፡ ብቻ ፡ አልከለከለም ፡ ያለውን ፡ መጋባት ፡ ደግሞ ፡ አፈረሰባቸው ፡ እንጅ ፡፡

ይህም ፡ ማድረጉ ፡ ከሕግ ፡ ሁሉ ፡ ጋራ ፡ ተጻላ ፡ በእግዚአብሔርና ፡ በሰው ፡ ዘንድ ፡፡ ከዚህም ፡ በግድ ፡ ከተደረገ ፡ ከቀሳውስት ፡ አለመጋባት ፡ ከቶ ፡ በጎ ፡ ነገር ፡ አልወጣም ፡ ክፉ ፡ እንጅ ፡፡ ደግሞም ፡ ጲዮስ ፡ ፪፥ እርሱ ፡ አዋቂ ፡ ሰው ፡ የነበረ ፡ እጅግ ፡ ጊዜ ፡ እንደዚህ ፡ አለ ፡፡ አንደንድ ፡ መክንያት ፡ ለቀሳውስት ፡ አለመጋባት ፡ አለ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ እጅግ ፡ ብዙ ፡ መክንያት ፡ አለ ፡ ለመጋባታቸው ፡፡

ስለዚህም ፡ እኛ ፡ ለርሰዎ ፡ ለንጉሣችን ፡ ተስፋ ፡ እናደ

ርጋለን ፡ ይህን ፡ እንዲያስቡ ፡ ለቀሳውስትም ፡ ሥልጣን ፡ እንዲሰጡ ፡ ምሽትን ፡ ያገቡ ፡ ዘንድ ። ለማንም ፡ አይጐድምና ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ለሁሉም ፡ እጅግ ፡ ይጠቅማል ፡ እንጂ ፡ በዚህ ፡ ነገርም ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ትእዛዝ ፡ ብንከተል ። እርሱ ፡ ከስለት ፡ ሁሉ ፡ ይበልጣልና ። ሰውም ፡ ላለመጋባት ፡ እንኳ ፡ ስለት ፡ ካደረገ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ትእዛዝ ፡ አይለወጥበትም ።

፳፬። ስለ ፡ ቍርባን ።

ጸላቶቻችን ፡ እኛ ፡ ቍርባንን ፡ እንደ ፡ ሻርነ ፡ ቢያጣሉን ፡ ሐሰት ፡ ይናገራሉ ። የታወቀ ፡ ነውና ፡ ቍርባን ፡ በኛ ፡ ዘንድ ፡ እጅግ ፡ እንደ ፡ ከበረ ፡ ጸላቶቻችን ፡ ከሚያከብሩት ፡ ይልቅ ። መምህራኖችን ፡ ሕዝባችንን ፡ እጅግ ፡ ያስተምራሉና ፡ የምሥጢሩን ፡ ትምህርት ፡ ስለ ፡ ምንድርም ፡ እንደ ፡ ተሰራ ፡ ምንድርም ፡ ይገባል ፡ እናደርግ ፡ ዘንድ ፡ በጎ ፡ ልንቀበለው ፡ ብለው ፡ የፈራውን ፡ ልብ ፡ ለማጽናት ። እንዲሁም ፡ ሕዝብ ፡ ወደ ፡ ቍርባን ፡ ይመጣሉ ።

መምህራኖችንም ፡ በቍርባን ፡ የገባውን ፡ ስሕተት ፡ ይጸይፉሉ ። ድግሞም ፡ የቍርባን ፡ ማድረግ ፡ በኛ ፡ ዘንድ ፡ አልተለወጠም ፡ በዚህ ፡ ብቻ ፡ እንጂ ፡ አስቀድሞ ፡ በለቲና ፡ ቋንቋ ፡ ከተቀደሰ ፡ አሁን ፡ በንምሳዊ ፡ ይቀደሳል ። ማምለክ ፡ ሁሉ ፡ ለዚህ ፡ ነውና ፡ ሕዝብ ፡ የክርስቶስን ፡ ዕውቀት ፡ ይማርበት ፡ ዘንድ ።

ቍርባን ፡ ግን ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ ማድረጉ ፡ ከዚህ ፡ ዘመን ፡ አስቀድሞ ፡ ለክፉ ፡ ስለ ፡ ተደረገ ፡ ገቢያ ፡ እስኪሆንበት ፡ ቀሳውስትም ፡ በብር ፡ እስኪቀድሱት ፡ ድረስ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ እንደዚህ ፡ ያለውን ፡ ኃጢአት ፡ መምህራኖችን ፡ ገሠጹ ፡ የጳውሎስን ፡ ነገር ፡ ሲያሳስቡ ፡ ፩፤ ቆሮንቶስ ፡ ፲፩፤ ፳፱፤ ሲል ። ሰው ፡ ሳይገባው ፡ ቢበላ ፡ ቢጠጠም ፡ ቍርባንን ፡ ለራሱ ፡ ኵነኔ ፡ ይበላል ፡ ይጠጣልም ፡ የጌታን ፡ ገላ ፡ አይለይምና ። ከዚህ ፡ ኵነኔ ፡ ፈርተን ፡ ለቍርባን ፡ የማይገባ ፡ ነገር ፡ ሻርነ ፡ ከመካከላችን ፡ የተሻየጠውን ፡ ቍርባን ፡

በስውርም ፡ ለብቻው ፡ ያለውን ፡ ቍርባን ፡ ስለ ፡ ብርና ፡ በግ ድ ፡ እስካሁን ፡ ድረስ ፡ የተደረገ ፡፡

ደግሞም ፡ ያችን ፡ ታላቂቱን ፡ ስሕተት ፡ ጸየፏ ፡ የሮም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ስታስተምር ፡ ክርስቶስ ፡ ጌታችን ፡ በሞ ቱ ፡ ስለ ፡ሚወረስ ፡ ኀጢአት ፡ ብቻ ፡ ቤዛ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ቍ ርባንንም ፡ እንደደረገ ፡ ስለ ፡ ቀረ ፡ ኀጢአት ፡ ሁሉ ፡ እንደዚህ ም ፡ ቍርባንን ፡ ምሥዋዕትን ፡ እንደደረገው ፡ ለሕያዋንና ፡ ለሙታን ፡ ኀጢአታቸውን ፡ ያስወግድበት ፡ ዘንድ ፡ እግዚአ ብሔርንም ፡ ያስታርቅ ፡ ዘንድ ፡፡ ከዚህ ፡ ትምርትም ፡ ክርክ ር ፡ ተነሣ ፡ እጅግ ፡ ሲመጉቱ ፡ አንድ ፡ ቍርባን ፡ ለብዙ ፡ ሰ ዎች ፡ ሲያቍርቡ ፡ መግባሬ ፡ እንዲያህል ፡ ለእ.ያንደንዴ ፡ ለብቻው ፡ ከሚደረግ ፡ ቍርባን ፡ ጋራ ፡ ወይስ ፡ አያህልም ፡ ብለው ፡፡ አያህልምም ፡ ሲሉ ፡ እጅግ ፡ ቍርባኖች ፡ ተነሡ ፡ ቍጥር ፡ የሌላቸው ፡፡ ሰው ፡ እንዲህ ፡ በማድረግ ፡ ፈቃዱን ፡ ሁሉን ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ያገኝ ፡ ዘንድ ፡ በክርስቶስም ፡ ያ ለ ፡ ሃይማኖት ፡ እውነተኛ ፡ ማምለክም ፡ ተረስትዋል ፡፡

ስለዚህም ፡ መምህራኖችን ፡ እንደ ፡ ተገባቸው ፡ አስተማ ሩ ፡ ስለ ፡ ቍርባን ፡ ስለ ፡ በጎ ፡ ማቍረቡ ፡፡ ምሥዋዕትም ፡ ስለ ፡ ሚወረስ ፡ ኀጢአትና ፡ ስለ ፡ ሌላ ፡ ኀጢአት ፡ ሁሉ ፡ ከ ቶ ፡ እንደይገኝ ፡ካንድ ፡ ምሥዋዕት ፡ በቀር ፡ ክርስቶስ ፡ የ ሠዋው ፡ እርሱ ፡ በሞተ ፡ ጊዜ ፡ ስለ ፡ ኀጢአት ፡ ሁሉ ፡ ቤዛ ፡ ሁኖ ፡፡ እጅግ ፡ ድንቅና ፡ አዲስ ፡ ስንፍና ፡ ነው ፡ በቤተ ፡ ክር ስቲያን ፡ ማስተማር ፡ የክርስቶስ ፡ ሞት ፡ ስለ ፡ ሚወረስ ፡ ኀጢአት ፡ ብቻ ፡ ቤዛ ፡ እንዲሆን ፡ ስለ ፡ ሌላ ፡ ኀጢአትም ፡ አይደለም ፡፡ ስለዚህም ፡ ተስፋ ፡ እናደርጋለን ፡ ሰው ፡ ሁ ሉ ፡ እንዲያስታውል ፡ እንደዚህ ፡ ያለውን ፡ ስሕተት ፡ በከን ቱ ፡ እንደልጸየፋነው ፡፡ ደግሞም ፡ ጳውሎስ ፡ ሲል ፡፡ ሮሜ ፡ ፫ ፤ ፳፭ ፡፡ ጸጋ ፡ እንድናገኝ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ፊት ፡ በሃይማ ኖት ፡ በስራም ፡ አይደለም ፡ ይህ ፡ የቍርባን ፡ ክፉ ፡ ማቍረ ብ ፡ ከዚህ ፡ ጋራ ፡ ይጻላል ፡ ሰው ፡ መስሎታልና ፡ በዚህ ፡ መ ቍረብ ፡ ጸጋውን ፡ ያገኝ ፡ ዘንድ ፡፡ እንደዚህ ፡ ነበረና ፡ ቄስ ፡ ለ ራሱ ፡ ብቻ ፡ አይደለም ፡ ለሕያዋንና ፡ ለሙታን ፡ ሁሉ ፡ ኀ ጢአትን ፡ ያስወገደበት ፡ ጸጋውንም ፡ ያደረገበት ፡ ይመስለ

ው ፡ ነበረ ፡፡ ደግሞም ፡ ቍርባን ፡ ስለ ፡ ኃጢአት ፡ መሥዋዕ ትን ፡ እናደርግበት ፡ ዘንድ ፡ አልተሰራም ፡ ክርስቶስ ፡ ደህነ ን ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ለወትሮ ፡ ተፈጽሞዋልና ፡ ሃይማኖታችነን ፡ ለማስነሣትና ፡ ልባችነን ፡ ለማጽናት ፡ እንጅ ፡፡ ቍርባን ፡ ያሳስብናልና ፡ ክርስቶስ ፡ የጸጋውን ፡ የኃጢአት ፡ ስርየትን ም ፡ ተስፈ ፡ እንደስደረገልነ ፡፡ ስለዚህም ፡ ይኽ ፡ ምሥጢር ፡ ሃይማኖትን ፡ ትፈልጋለች ፡ ያለ ፡ ሃይማኖትም ፡ መቍረብ ፡ ከንቱ ፡ ነው ፡፡

እንኪያስ ፡ ቍርባን ፡ መሥዋዕት ፡ አይደለምና ፡ ለሌሎ ች ፡ ሕያዋን ፡ ወይስ ፡ ሙታን ፡ ኃጢአታቸውን ፡ ያስወግድ ፡ ዘንድ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ያንድነት ፡ እራት ፡ ቄስና ፡ ሌሎች ፡ ለራሳ ቸው ፡ የሚቍረቡበት ፡ በኛ ፡ ዘንድ ፡ እንደህ ፡ ይደረጋል ፡ በ ባላትና ፡ በሌላ ፡ ጊዙ ፡ የሚቍረቡ ፡ ቢገኙ ፡ ቍርባን ፡ እንደ ቀደስ ፡፡ እንደህም ፡ እኛ ፡ እናደርጋለን ፡ በቅድም ፡ እንደ ፡ አደረጉ ፡ ከጳውሎስም ፡ ካሬ ፡ ወርቅም ፡ ከሌላ ፡ መጽሐፈ ም ፡ እንደገለጽ ፡፡

፳፫፡፡ ስለ ፡ መናዘዝ ፡፡

መናዘዝ ፡ በቀሳውስታችን ፡ አልተሻረም ፡፡ ደህነን ፡ ልማ ድ ፡ ጠብቀናለና ፡ ቍርባንን ፡ በፊት ፡ ላልተሰሙ ፡ ላልተፈቱ ም ፡ እንደንሰጠው ፡፡ በርሱም ፡ ሕዝብ ፡ ደህና ፡ ትምርትን ፡ ደሰማሉ ፡ የፍትሐት ፡ ነገር ፡ ቄስ ፡ በክርስቶስ ፡ ትእዛዝና ፡ ሥልጣን ፡ ኃጢአቱን ፡ ለሚያስታውቀው ፡ በክርስቶስም ፡ ለሚያምን ፡ ቢል ፡፡ ኃጢአትህ ፡ ቀረ ፡፡ ደህ ፡ የምስራች ፡ ማ ጽናቱ ፡ እንዴት ፡ ታላቅ ፡ እንደሆን ፡ የተገኘ ፡ የቄስ ፡ እርሱ ፡ ሰው ፡ ሁኖ ፡ ቃሉ ፡ አይደለምና ፡ ብሎ ፡ የእግዚአብሔር ፡ እ ንጅ ፡ እርሱ ፡ ብቻ ፡ ኃጢአትን ፡ ደቀር ፡ ማለት ፡ የሚችል ፡፡ በርሱ ፡ ፈንታ ፡ በርሱም ፡ ትእዛዝ ፡ ተናግርዋልና ፡፡

ስለዚህ ፡ ትእዛዝም ፡ መምህራኖችን ፡ ሕዝባችነን ፡ እጅ ግ ፡ ያስተምሯሉ ፡ በሰው ፡ ነገር ፡ እንደያምኑ ፡ ብለው ፡ በእ ግዚአብሔር ፡ ነገር ፡ እንጅ ፡ እንደደጠራጠሩም ፡፡ ስለዚህ ፡ ነገርም ፡ ቀሳውስት ፡ አስቀድመው ፡ ባንዲት ፡ ቃል ፡ አላስታ

ማረም ፡ በመናዘዝ ፡ እጅግ ፡ በተናገረ ፡ ጊዜ ፡ የሕዝብን ፡ ል ብ ፡ ሠቀዩ ፡ ኃጢአትን ፡ በማስቈጠር ፡ በመክፈልም ፡ ከን ስሓም ፡ በመፍታትም ፡ በመንገድም ፡ ወደ ፡ ቅዱስ ፡ ስፍራ ፡ ይህንንም ፡ በሚመስል ፡ ነገር ፡፡ ከጸላቶቻችንም ፡ ብዙ ፡ አ ሉ ፡ ባለቤታቸው ፡ የሚሉ ፡ የመምህራኖችን ፡ ትምህርት ፡ በዚህ ፡ ነገር ፡ ከሌላ ፡ እንደ ፡ ሻል ፡፡

ስለ ፡ መናዘዝም ፡ መምህራኖችን ፡ እንደህ ፡ ብለው ፡ ያስ ተምራሉ ፡ ሰውን ፡ እንደ ፡ ያገደ ፡ ኃጢአቱን ፡ ሁሉን ፡ በስ ም ፡ ለመንገር ፡ ይህ ፡ ማንም ፡ አይችልምና ፡፡ ዳዊት ፡ እን ደ ፡ ል ፡፡ ማን ፡ ይችላል ፡ ይቈጥር ፡ ዘንድ ፡ ስንት ፡ ጊዜ ፡ እን ደ ፡ በድል ፡፡ የተሰወረብኝንም ፡ ኃጢአት ፡ ይቅር ፡ በልልኝ ፡ መዝሙር ፡ ፲፱ ፡ ፲፫ ፡፡ የሬሚያስም ፡ ይላል ፡ በመጽሐፉ ፡ ፲፯ ፡ ፱ ፡፡ የሰው ፡ ልብ ፡ ይደፍራል ፡ ተስፋውንም ፡ ይጥላል ፡፡ ማን ፡ ይችላል ፡ ያጠልቀው ፡ ዘንድ ፡፡ የሰው ፡ ጠባይዕ ፡ እን ንደህ ፡ በኃጢአት ፡ ሁሉ ፡ መላ ፡ ሁሉን ፡ ማየትና ፡ ማወቅ ፡ እንደይችል ፡፡ ከምንቈጥረውም ፡ ኃጢአት ፡ ብቻ ፡ ብንፈ ታ ፡ ባይጠቅምን ፡ ከሁሉ ፡ ባንፈታ ፡ ካንድ ፡ በውነት ፡ አልተ ፈታነምና ፡፡ ስለዚህም ፡ ገድ ፡ የለም ፡ ሰው ፡ ኃጢአቱን ፡ በ መናዘዝ ፡ እንደ ፡ ቈጥር ፡፡ እንደሁም ፡ አባቶች ፡ አስተማረ ፡ ስለ ፡ መናዘዝ ፡ እንደ ፡ አፈ ፡ ወርቅ ፡ ሌሎችም ፡፡

፳፯ ፡፡ ስለ ፡ መብል ፡ ልዩነት ፡፡

የቀደሙ ፡ መምህራን ፡ አስተማረ ፡ ሰበኩም ፡ ጻፉም ፡ የመብልን ፡ ልዩነት ፡ ከሰውም ፡ የተሰራውን ፡ ትእዛዝና ፡ ልማድ ፡ መጠበቅ ፡ እንደ ፡ ጠቅም ፡ ብለው ፡ ሰው ፡ በርሱ ፡ ጸጋውን ፡ ይሰራበት ፡ ዘንድ ፡ የኃጢአትንም ፡ ዕደ ፡ ይከፍ ልበት ፡ ዘንድ ፡፡ ስለዚህም ፡ ዕለት ፡ ዕለት ፡ አደስ ፡ ጾም ፡ የማምለክም ፡ አዲስ ፡ ነገር ፡ አዲስ ፡ ሥርዓትም ፡ ይህንን ም ፡ የሚመስለው ፡ ነገር ፡ ተነሣ ፡ መምህራንም ፡ ብርቱ ፡ ነበረበት ፡ እንደህ ፡ ያለ ፡ ነገር ፡ ለማምለክ ፡ እንደ ፡ ገባ ፡ ሰ ውም ፡ በመጠበቀው ፡ ጸጋ ፡ እንደ ፡ ሰራ ፡ ባለመጠበቀው ም ፡ ታላቅ ፡ ኃጢአት ፡ እንደ ፡ ሆን ፡፡ ከዚህም ፡ እጅግ ፡ ታላ

ቀ ፡ ስሕተት ፡ በቤተ ፡ክርስቲያን ፡ ተነሣች ። የክርስቶስ ፡ ጸ
ጋ ፡ የሃይማኖትም ፡ ትምህርት ፡ ተጉድቶበታልና ፡ በወንጌ
ልም ፡ ከሁሉ ፡ የሚበልጥ ፡ ነገር ፡ እርሱ ፡ ነውና ፡ ስለ ፡ ጸ
ጋ ፡ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ ስለ ፡ ምግባሩም ፡ ስለ ፡ ሃይማኖትም ፡
የትምርት ፡ መሠረት ፡ ይጉደል ፡ እርሱ ፡ ቢጉድ ። ስለዚህ
ም ፡ ቅዱስ ፡ ጳውሎስ ፡ እጅግ ፡ ብርቱ ፡ ጻፈ ፡ በሙሴ ፡ በክ
ህነት ፡ ሕጉ ፡ ላይ ፡ በሰውም ፡ በተሰራ ፡ ካባቶች ፡ ወደኛ ፡
አልፎ ፡ በመጣ ፡ ልማድ ፡ ላይ ። እኛ ፡ እንማር ፡ ዘንድ ፡ በ
እግዚአብሔር ፡ ፊት ፡ ቅዱሳን ፡ እንደንሆን ፡ በስራችን ፡ በ
ሃይማኖት ፡ በክርስቶስ ፡ እንጀ ፡ ጸጋውን ፡ ተቀብለን ፡ በክ
ርስቶስ ፡ መክንያት ። ይህች ፡ የጳውሎስ ፡ ትምርት ፡ ለመ
ጥፋት ፡ ቀረበች ፡ ሲያስተምሩ ፡ ሰው ፡ የእግዚአብሔርን ፡
ምህረት ፡ ሊሰራ ፡ በትእዛዛት ፡ በመጾምም ፡ መብልንም ፡
ልብስንም ፡ በመለየት ፡ የሚቀርም ። እንደህ ፡ ያለ ፡ የሰ
ው ፡ ሥርዓት ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ትእዛዝ ፡ አስጨለም ፡
የሰው ፡ ሥርዓት ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ትእዛዝ ፡ እጅግ ፡ የም
ትበልጥ ፡ ተቍጥራለችና ። ይህም ፡ ብቻ ፡ የክርስቲያን ፡ አ
ካሔድ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ አስተማሩ ፡ በዓልን ፡ እንደህ ፡ የሚ
ያከብር ፡ በግልጽም ፡ እንደህ ፡ የሚጸልይ ፡ እንደህም ፡ የ
ሚጾም ፡ እንደህም ፡ የሚለብስ ፡ ይህናና ፡ ደግ ፡ ክርስቲያ
ን ፡ ተባለ ። ሌላ ፡ የሚገባ ፡ የታዘዘም ፡ በጎ ፡ ስራ ፡ ግን ፡ ዓ
ለማዊ ፡ ሥጋዊም ፡ ነገር ፡ ሁኖ ፡ ተቈጠረ ። ሰው ፡ ኢያንደ
ንዱ ፡ በየመጸሬቱ ፡ የሚገባውን ፡ ነገር ፡ ቢሰራ ፡ ባለቤቱ ፡
ቢደክም ፡ ምሽቱንና ፡ ልጆቹን ፡ ይመግብ ፡ ዘንድ ፡ እግዚአ
ብሔርንም ፡ ለመፍራትና ፡ ለመውደድ ፡ ያሳድጋቸው ፡ ዘ
ንድ ፡ እመቤትም ፡ ልጆችን ፡ ወልዳ ፡ መልካም ፡ ብትጠ
ብቃቸው ፡ መኰንንም ፡ አገሩንና ፡ ሰዎቹን ፡ ቢገዛ ። እንደ
ህም ፡ የሚመስል ፡ ስራ ፡ ዓለማዊና ፡ ያልተፈጸመ ፡ የማይ
ጠቅምም ፡ ስራ ፡ ተባለ ፡ ካባቶች ፡ ወደኛ ፡ የወረደ ፡ የሰ
ው ፡ ትእዛዝ ፡ ብቻ ፡ የተመሰገነውን ፡ ስም ፡ ተቀበለ ፡ ቅዱ
ስና ፡ ፍጹም ፡ ስራ ፡ ተብሎ ። ስለዚህም ፡ ልክና ፡ ጨርስ ፡
አልታወቀም ፡ እንደህ ፡ ያለችውን ፡ ሥርዓት ፡ ለማድረግ ።
እንደህ ፡ ያለችም ፡ ሥርዓት ፡ የሰውን ፡ ልብ ፡ እጅግ ፡ ለ

ማስቸገር፡ሆነ፡ሁሉን፡ይጠብቁ፡ዘንድ፡ሰዎች፡አይችሉም፡ነበረና፡ደግሞም፡የታዘዘ፡ማምለክ፡ሁኖ፡መሰላቸው። ጌርሶንም፡ይላል፡ብዙ፡ሰዎች፡ተስፋቸውን፡ሁሉን፡እንደ፡ጣሉት፡አያሌም፡ነፍሳቸውን፡እንደ፡ገደሉ፡የክርስቶስን፡የጸጋውን፡ማጽናት፡አልሰሙምና፡እጅግ፡ሁከትም፡እጅግም፡መጕደት፡በሥጋና፡በነፍስ፡በዚህ፡መክንያት፡ሆነ።

ስለዚህም፡መምህራኖችን፡በድፍረት፡አይደለም፡ወይስ፡የቤተ፡ክርስቲያንን፡ሥልጣናት፡በመናቅ፡ስለዚህ፡ነገር፡ያስተማሩ። የቤተ፡ክርስቲያን፡ታላቅ፡ጕዳይ፡ነበረ፡እንጂ፡ስለዚህ፡ስሕተት፡ሁሉ፡ከለዚህ፡ሥርዓቶችም፡ስለ፡ተነሣ፡ጥፋት፡ያስተምሩ፡ዘንድ። ወንጌል፡በግድ፡ይፈልገዋልና፡የሃይማኖት፡ነገር፡ወትሮ፡በሁሉ፡ላይ፡በቤተ፡ክርስቲያን፡ይሰበክና፡ይማር፡ዘንድ። ይህን፡ትምርት፡ግን፡ሰው፡አያስተውልም፡በኃይሉ፡በስራውም፡ጸጋውን፡ይሰራ፡ዘንድ፡ቢመስለው። እንዲሁም፡አስተማረበት፡ሲሉ። የሰውን፡ሥርዓት፡በመጠበቅ፡ሰው፡አይችልም፡የእግዚአብሔርን፡ምህረት፡መስራት፡ወይስ፡እግዚአብሔርን፡ማስታረቅ፡ወይስ፡የኃጢአትን፡ዕዳ፡መክፈል። ስለዚህም፡ይህ፡ነገር፡በግድ፡የሚፈለግ፡ማምለክ፡ሁኖ፡አይቈጠር። መክንያትም፡ማቴዎስ፡፲፭፡ ፫፡ ፮፡ ይገኛል። ክርስቶስ፡ፈሪሳውያንን፡እንደህ፡ሲል። ለምን፡እላንተ፡ትላለፋላችሁ፡የእግዚአብሔርን፡ሕግ፡ስለ፡ወጋችሁ። በከንቱ፡ያመልኩኛል፡የሰውን፡ሥርዓት፡ትምህርት፡ኢያስተማሩ። ደግሞም፡ሕዝብን፡ጸሬ፡እንዲህም፡አለ። ስሙ፡አስተውሉም። ወደፉ፡የሚገባ፡ሰውን፡የሚያርክስ፡አይደለም፡ካፉ፡የሚወጣ፡እንጂ። ደግሞም፡ጳውሎስ፡ይላል። የእግዚአብሔር፡መንግሥት፡መብልና፡መጠጥ፡አይደለም። ሮሜ፡፲፬፡ ፲፯፡፡ ደግሞም፡በቈሎሳይስ፡፪፡ ፲፮፡፡ ሰው፡አይፈረድባችሁ፡በመብልና፡በመጠጥ፡በዓልንም፡በመቍጠር፡በሰንበትም። በ፩፡ ጢሞቴዎስም፡፬፡ ፩፡ ፫፡፡ እንደህ፡ያለ፡ትእዛዝ፡ሰው፡መብልንና፡መጋባትን፡ቢከለክል፡

የሰይጣን ፡ ትምህርት ፡ ይባላል ፡ ከወንጌል ፡ ጋሬ ፡ ይጸላ ልና ፡፡

ጾላቶቻችን ፡ ግን ፡ መምህሬናችን ፡ የሥጋውን ፡ ማድከ ምና ፡ ተግሣጽ ፡ እንደ ከለክሉ ፡ ቢሉ ፡ እወነት ፡ አይሉ ም ፡፡ መምህሬናችን ፡ እግዚአብሔር ፡ ለምእምናን ፡ ለመ ሽከም ፡ ስለ ፡ ሰጣቸው ፡ መስቀል ፡ እርሱም ፡ መከራና ፡ ጭ ንቀት ፡ ስለሚሆን ፡ ያስተምሩናል ፡ በደስታም ፡ እንድንቀበ ለው ፡ ይመክሩናል ፡፡ እርሱም ፡ በውነት ፡ ተግሣጽ ፡ ነው ፡ ለመድኃኒታችን ፡፡ ደግሞም ፡ ይላሉ ፡ ለክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ እንደ ገባ ፡ በሥጋው ፡ ደገዛ ፡ ዘንድ ፡ ስሬውን ፡ በማብዛት ፡ በመብልም ፡ ልክ ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ ለኃጢአት ፡ መክንያት ፡ እንደይሰጥ ፡ ጾጋውን ፡ ለመስሬት ፡ ግን ፡ አይደለም ፡፡ ይህ ፡ መግዛትና ፡ ሥርዓት ፡ በሥጋ ፡ ላይ ፡ አንደንድ ፡ ቀን ፡ ብቻ ፡ አይሁን ፡ ወትሮ ፡ እንጅ ፡፡ ስለዚህም ፡ ክርስቶስ ፡ ይላል ፡ ሉቃስ ፡ ፳፩፡ ፴፬፡፡ በነፍሳችሁ ፡ ተጠንቀቁ ፡ እንደይከብዷ ፡ ሆዷችሁን ፡ በመምላት ፡፡ ስለዚህም ፡ ወትሮ ፡ እንጾማለ ን ፡ ማለት ፡ ልባችንን ፡ አናከብድም ፡ በመብላት ፡ ብዛትና ፡ በስካር ፡ ሥጋችን ፡ ሁለግዜ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ለማገልገ ል ፡ የተሰናዷ ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡፡ የምንጥል ፡ እንኪያ ፡ እ ርሱ ፡ ጾም ፡ አይደለም ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ሰው ፡ ጾምን ፡ እንደ ፡ ሕግ ፡ ቢያድርገው ፡ ለልዩ ፡ ልዩ ፡ ጊዜ ፡ ለልዩ ፡ ልዩ ፡ መብል ም ፡ ሰውን ፡ ለማጽደቅ ፡ የሚቈጠር ፡፡ እርሱም ፡ ከወንጌ ል ፡ ጋሬ ፡ ይጻላል ፡፡

በኛ ፡ ዘንድም ፡ ሥርዓት ፡ አለን ፡ ደግሞ ፡፡ ደር ፡ ከርሱ ፡ ጽ ድቅን ፡ አንፈልግበትም ፡ ሕግም ፡ አናደርግበትም ፡ ቤተ ፡ ክ ርስቲያንን ፡ ለመስሬት ፡ ብቻ ፡ እንጠብቀዋለን ፡ እንጅ ፡፡

፳፯፡፡ ስለ ፡ ምንኵስና ፡ ስለት ፡፡

ስለ ፡ ምንክስና ፡ ስንናገር ፡ ማሰብ ፡ ይፈልጋል ፡ አስቀድ ሞ ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ በምንኵስና ፡ በገደሞችም ፡፡ በርሱም ፡ እጅግ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ጋሬ ፡ የሚጸላ ፡ ነገር ፡ ነበ ረ ፡፡ ባውጉስቲኑስ ፡ ዘመንም ፡ በገደሞች ፡ የገቡ ፡ ሰዎች ፡

እንደ ፡ ፈቃደቸው ፡ ነበረ ፡፡ በኋላ ፡ ግን ፡ ተግሣጽና ፡ ትምህርት ፡ በከፋ ፡ ጊዜ ፡ የገደም ፡ ስለት ፡ ተደረገ ፡ በርሱም ፡ ተግሣጽ ፡ ሊመለስ ፡ ነበረ ፡ በግድ ፡ በማሠርያም ፡፡

ከዚህ ፡ ጋራም ፡ ብዙ ፡ ሌላ ፡ ነገር ፡ ተነሣ ፡ ሰዎችም ፡ እንደዚህ ፡ ላለው ፡ ግዞት ፡ የውቀት ፡ ዕድሜያቸው ፡ ሳይደርስ ፡ ለምንኵስና ፡ ታሠሩ ፡፡ ይህ ፡ ነገርም ፡ በሴቶች ፡ ገደሞች ፡ አስጨነቀ ፡ ከወንዶች ፡ ገደሞች ፡ ይልቅ ፡ ለሴቶች ፡ ኃዘን ፡ ሲገባቸው ፡ በድካማቸው ፡ መከንያት ፡፡ ይህ ፡ ነገርም ፡ ይህ ፡ ስለት ፡ ማድረግም ፡ ብዙ ፡ ሰዎችን ፡ አስቀድሞ ፡ አሳዘነ ፡ ብዙ ፡ ሰዎችንም ፡ አሰናከለ ፡፡ የምንኵስናም ፡ ስለት ፡ እንደ ፡ ጥምቀት ፡ ስለት ፡ ተቈጠረ ፡፡ ሞነክሶችም ፡ ተስፋ ፡ አደረጉበት ፡ ለኃጢአት ፡ ስርየት ፡ ለመጸደቃቸውም ፡ በእግዚአብሔር ፡ ፊት ፡ ትርፍንም ፡ ያገኙበት ፡ መሰላቸው ፡፡ ምንኵስናም ፡ ተመሰገነች ፡ ከሌላ ፡ ክርስቲያን ፡ መሆን ፡ ሁሉ ፡ ይልቅ ፡ ከክህነት ፡ ከመፍረድም ፡ ከመንግሥትም ፡ እርሱንም ፡ ከሚመስል ፡ ይልቅ ፡ እንደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ነገርና ፡ ትእዛዝ ፡ ከተደረገ ፡ ሁሉ ፡ ይልቅ ፡፡ ይህም ፡ ሁሉ ፡ ከወንጌል ፡ የሚበልጥ ፡ ተቈጠረ ፡ ከወንጌልም ፡ ጋራ ፡ ተጻለ ፡፡

አስቀድሞም ፡ ገደሞች ፡ የመጽሐፍ ፡ ቅዱስና ፡ የሌላ ፡ ዕውቀት ፡ ማስተማርዮች ፡ ነበሩ ፡ ሊማሩም ፡ ብለው ፡ ወደ ፡ ገደሞች ፡ ሔዱ ፡፡ አሁን ፡ ግን ፡ ይጸድቁ ፡ ዘንድ ፡ እንደ ፡ ቅዱሳንም ፡ ይከብሩ ፡ ዘንድ ፡፡

እንዴት ፡ ግን ፡ ይላሉ ፡ መምህራኖችን ፡፡ ትምርታቸው ፡ እንደሁ ፡ ነው ፡፡ ምንኵስናን ፡ ትተው ፡ ወደ ፡ መጋባት ፡ የሚገቡ ፡ የብችነት ፡ ስጥወታ ፡ አልተቀበሉምና ፡ በጎ ፡ ያደርጋሉ ፡ ሥልጣንና ፡ ትእዛዝም ፡ አላቸው ፡ ምሽትን ፡ ያገቡ ፡ ዘንድ ፡፡ የምንኵስናም ፡ ስለት ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ሥርዓት ፡ አይሽርም ፡፡ የእግዚአብሔርም ፡ ትእዛዝ ፡ እንደሁ ፡ ነው ፡፡ ስለ ፡ ምንዝር ፡ ለሰው ፡ ሁሉ ፡ መሽቱ ፡ ትሁንለት ፡፡ ለሴቲቱም ፡ ሁሉ ፡ ባል ፡ ይሁንላት ፡፡ ፩ ፡ ቆሮንቶስ ፡ ፯ ፡ ፪ ፡፡ እንደሁም ፡ ይላል ፡ እግዚአብሔር ፡ በኦሪት ፡ ዘፍጥረት ፡ ፪ ፡ ፲፰ ፡፡ መልካም ፡ አይደለም ፡ ሰው ፡ ብቻውን ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡፡ የምትረደውን ፡ እርሱንም ፡ የምትከተል ፡ ባልንጀ

ሬ ፡ ልፈፕርለት ። ይህን ፡ እግዚአብሔር ፡ ያዘዘውን ፡ ት
እዛዝ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ በስለቱ ፡ ይሽር ፡ ዘንድ ፡ አይችልም ።
እግዚአብሔር ፡ አንድ ፡ ሥጋ ፡ ይሆኑ ፡ ዘንድ ፡ ያደረጋቸው ፡
ወንድና ፡ ሴት ፡ ሰው ፡ ይለያቸው ፡ ዘንድ ፡ ወይስ ፡ አንድነ
ታቸውን ፡ ይከለክል ፡ ዘንድ ፡ ቢወድ ፡ የእግዚአብሔርን ፡
ፈቃድና ፡ ሥርዓት ፡ መከልከል ፡ ይፈልጋል ።

ከዚህም ፡ በቀር ፡ አንድ ፡ ታላቅ ፡ መክንያት ፡ አለን ፡ የ
ምንኵስና ፡ ስለት ፡ የሚፈታበት ፡ እርሱም ፡ ይህ ፡ ነው ።
የእግዚአብሔር ፡ ሥርዓት ፡ ስለ ፡ ዘላለም ፡ መድኃኒታች
ን ፡ የተሰራ ፡ እንደደረስ ፡ ሰው ፡ በሰራው ፡ በቅድስና ፡ መ
ልክ ፡ እንደ ፡ ምንኵስና ። የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ አንድ ፡
ጊዜ ፡ ለወትሮ ፡ ለዘላለም ፡ ፍጹምትን ፡ ጽድቅና ፡ መድኃ
ኒት ፡ ሰራልነ ፡ ሰው ፡ በሃይማኖት ፡ ብቻ ፡ የሚቀበለው ፡ ቢ
ያምን ፡ እግዚአብሔር ፡ በልጁ ፡ መክንያት ፡ በጸጋ ፡ ልጆቹ ፡
እንሆን ፡ ዘንድ ፡ እንዲቀበልን ። አሁንስ ፡ ሞነክሶች ፡ በም
ንኵስናቸው ፡ የመላእክትም ፡ ማምለክ ፡ የሚመስል ፡ ማ
ምለካቸው ፡ እንዲጸደቁ ፡ የእግዚአብሔርንም ፡ ጸጋ ፡ እን
ዲያገኙ ፡ ይመስላቸዋል ። ይህ ፡ ግን ፡ ምንድር ፡ ነው ፡ የክ
ርስቶስን ፡ ምስጋና ፡ ማሳነስ ፡ እንጅ ፡ የጸጋውንም ፡ ዋጋ ፡
የሃይማኖትንም ፡ ጽድቅ ፡ መካድ ።

ከዚህ ፡ ይገለጻል ፡ እንደዚህ ፡ ያለ ፡ ስለት ፡ የማይገባ ፡ ሐ
ሰውትም ፡ ማምለክ ፡ እንዲሆን ፡ እግዚአብሔርንም ፡ እ
ንዲያሳዝን ፡ ሰውም ፡ ለመጠበቀው ፡ እንደይታሠር ።

፳፰፤ ስለ ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ሥልጣን ።

ስለ ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ሥልጣን ፡ አስቀድሞ ፡ እጅግ ፡ ተጻ
ፈ ፡ ብዙ ፡ ጸፎችም ፡ የኤጲስቆጶሳትን ፡ ሥልጣን ፡ ካለ
ም ፡ ኃይል ፡ ጋራ ፡ ደበለቁ ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ያለም ፡ ጋዦች ፡
እስኪሆኑ ፡ ድረስ ። ከዚህም ፡ መደብለቅ ፡ እጅግ ፡ ሁከት
ና ፡ መናወጽ ፡ ተነሣ ። ኤጲስቆጶሳት ፡ ክርስቶስ ፡ የሰጣቸ
ውን ፡ ሥልጣን ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ለመስራት ፡ አላደረ
ጉም ፡ ራሳቸውን ፡ ለማክበር ፡ እንጅ ፡ የሰውን ፡ ልብ ፡ ቢ

ያከብዷ ፡ ከክርስቶስ ፡ ትእዛዝ ፡ ጋሪ ፡ በሚጸላ ፡ ትእዛዛ ቸው ፡፡ ቄሣርችንና ፡ ነገሥታትንም ፡ እንኳ ፡ እንደ ፡ ፈቃደ ቸው ፡ ይሾሙ ፡ ይሽሩም ፡ ዘንድ ፡ ሲደፍሩ ፡፡ ይህንንም ፡ ድፍረታቸው ፡ ብዙ ፡ ደህፎች ፡ መምህራን ፡ በየጊዜያቸ ው ፡ ጸየፏት ፡ እርሳቸው ፡ ግን ፡ አልሰሙም ፡፡ ስለዚህም ፡ መምህራኖችን ፡ እግዚአብሔርን ፡ ለማክበር ፡ የሰውንም ፡ ልብ ፡ ለማጽናናት ፡ አሁን ፡ ተገደዱ ፡ የመንፈሳዊንና ፡ የሥጋ ዊን ፡ ነገር ፡ ሥልጣን ፡ ይለዩ ፡ ዘንድ ፡ ሲያስተምሩ ፡ ለሁለ ታቸው ፡ ኢየብቻቸው ፡ ስለ ፡ እግዚአብሔር ፡ ትእዛዝ ፡ ከ ለልብ ፡ ማክበር ፡ እንዲገባቸው ፡ ከሁሉ ፡ እንደ ፡ በልጥ ፡ እ ንደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ስጦታ ፡ በምድር ፡ ላይ ፡፡

እንደህም ፡ ነው ፡ የመምህራኖችን ፡ ትምርት ፡፡ የመክ ፈቻ ፡ ሥልጣን ፡ እርሱም ፡ የኤጲስቆጶሳት ፡ ሥልጣን ፡ ወ ንጌል ፡ እንደለ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ የተሰጠ ፡ ሥልጣንና ፡ ትእዛዝ ፡ ነው ፡ ወንጌልን ፡ ለመስበክ ፡ የኃጢአትን ፡ ስርየ ት ፡ እግዚአብሔር ፡ ለሁሉ ፡ መስጠት ፡ የሚወደው ፡ ለመ ግለጽ ፡ ምሥጢራትንም ፡ ለመክፈል ፡፡ ክርስቶስ ፡ ሐዋርያ ቱን ፡ እንደህ ፡ ብልዋልና ፡ ዮሐንስ ፡ ፳፡ ፳፩፡፡ ሰላም ፡ ለላን ት ፡ ይሁን ፡፡ አብ ፡ እንደ ፡ ላከኝ ፡ እንደሁም ፡ እኔ ፡ እልካ ችኋለሁ ፡፡ ይህንም ፡ ብሎ ፡ እፍ ፡ አለባቸው ፡ አላቸው ም ፡፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ተቀበሉ ፡፡ ኃጢአቱንም ፡ የምት ተውለት ፡ ቀረችለት ፡ የምትደዙበትም ፡ ተያዘችበት ፡፡ ደ ህ ፡ ሥልጣን ፡ ሰማይን ፡ መክፈትና ፡ መዝጋት ፡ ግን ፡ ሌላ ፡ የለም ፡ የእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ማስተማርና ፡ መስበክ ፡ እ ንጅ ፡ ምሥጢራትንም ፡ ማገልገል ፡፡ በርሱም ፡ ሥጋዊ ፡ ገ ንዘብ ፡ አይሰጥበትምና ፡ ነገር ፡ ግን ፡ መንፈሳዊ ፡ የዘላለ ም ፡ ጽድቅ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ የዘላለምም ፡ ሕይወት ፡፡ ይህ ፡ ገንዘብ ፡ አይገኝምም ፡ በመስበክ ፡ ሹመት ፡ እንጅ ፡፡ በምሥጢራትም ፡ ቅዱስ ፡ ጳውሎስ ፡ እንዲል ፡፡ ወንጌል ፡ የእግዚአብሔር ፡ ኃይል ፡ እንዲሆን ፡ የሚያምኑትን ፡ ሁሉ ን ፡ ያድን ፡ ዘንድ ፡፡ ሮሜ ፡ ፩፡ ፲፮፡፡ ይህ ፡ የኤጲስቆጶሳት ፡ የቤት ፡ ክርስቲያንም ፡ ሥልጣን ፡ ሁኖ ፡ ያለምን ፡ ሥልጣ ን ፡ የመኑንንም ፡ መግዛት ፡ ከቶ ፡ አይከለክልም ፡፡ የመ

ኵንን ፡ ሹመት ፡ ልዩ ፡ ነውና ፡ የወንጌልም ፡ ሹመት ፡ ል
ዩ ፡ ነው ። እሌህ ፡ ፪ም ፡ ኤዮብቻቸው ፡ ይኖሩ ፡ ዘንድ ፡ ይ
ገባል ፡ ክርስቶስ ፡ እንደ ፡ ል ፡፡ መንግሥቱ ፡ የዚህ ፡ ዓለም ፡ አ
ይደለችም ፡፡ የዮሐንስ ፡ ወንጌል ፡ ፲፰፡ ፴፮፡፡ ሉቃስ ፡ ፲፪፡
፲፬፡፡ ፊልጵስዩስ ፡ ፫፡ ፳፡፡ ፪፡ ቆሮንቶስ ፡ ፲፡ ፬፡፡

ስለዚህም ፡ መምህራኖችን ፡ እሌህን ፡ ፪፡ የቤተ ፡ ክርስ
ቲያንን ፡ ሹመትና ፡ የመንግሥትን ፡ ሹመት ፡ ይለያሉ ፡ ያ
ስከብርዋቸውማሉ ፡፡ ለኤጲስቆጶሳት ፡ ግን ፡ ያለም ፡ ሹ
መት ፡ ደግሞ ፡ ቢጨመርላቸው ፡ ይህ ፡ መጨመርያ ፡ ከእግ
ዚአብሔር ፡ ሥልጣን ፡ አይደለም ፡ ከነገሥታት ፡ እንጅ ፡
ለወንጌል ፡ ሹመታቸውም ፡ ከቶ ፡ አይደርስም ፡፡

የኤጲስቆጶሳትና ፡ የቀሳውስት ፡ ሹመት ፡ በእግዚአብ
ሔር ፡ ትእዛዝ ፡ ይህ ፡ ነው ፡ ወንጌልን ፡ መስበክ ፡ የኃጢአ
ትንም ፡ ስርየት ፡ መግለጽ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ላይ ፡ የሚሰ
ሩትን ፡ ከጉባኤ ፡ መቍረጥ ፡ ባለም ፡ ኃይልም ፡ አይደለ
ም ፡ በእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ እንጅ ፡፡ እንደሁም ፡ ለማድ
ረጋቸው ፡ ክርስቶስ ፡ እንደዘዘ ፡ ቢያደርጉ ፡ መታዘዝ ፡ ይ
ገባላቸዋል ፡ ከቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሉቃስ ፡ ፲፡ ፲፮፡፡ ያለ ፡ ክ
ርስቶስ ፡ ትእዛዝ ፡ ግን ፡ አንደችን ፡ ቢያዙ ፡ መታዘዝ ፡ ኃ
ጢአት ፡ ይሆናል ፡፡ ማቴዎስ ፡ ፯፡ ፲፭፡፡ ገላትያን ፡ ፩፡ ፰፡፡ ፪፡
ቆሮንቶስ ፡ ፲፫፡ ፰፡ ፲፡፡

እጅግ ፡ ክርክርም ፡ ሆነ ፡ ስለ ፡ ማምለክ ፡ ኤጲስቆጶሳ
ት ፡ ሥልጣን ፡ እንደላቸው ፡ በማምለክ ፡ የሚወደትን ፡
ይለውጡ ፡ ወይስ ፡ ይጨምሩ ፡ ዘንድ ፡ ወይስ ፡ ይቍርጡ ፡ ዘ
ንድ ፡ ሥልጣን ፡ እንደላቸው ፡ ወይስ ፡ አይደለም ፡፡ መም
ህራኖችንም ፡ እንዲህ ፡ ይላሉ ፡፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ሥልጣን ፡ እ
ንደ ፡ ሌለው ፡ አንደችን ፡ ለማድረግ ፡ ወይስ ፡ ለማዘዝ ፡ የ
እግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ የሚከለክል ፡፡ ወይስ ፡ እግዚአብሔ
ር ፡ የከለከለውን ፡ ነገር ፡ ያዙ ፡ ዘንድ ፡ ለመድኃኒታችን ፡
እንደ ፡ ሚገባው ፡፡ የሐዋርያት ፡ ስራ ፡ ፲፭፡ ፲፡፡ ፪፡ ቆሮንቶስ ፡
፲፫፡ ፲፡፡ ይህነን ፡ ግን ፡ ኤጲስቆጶሳት ፡ ባይጠብቁ ፡ ወንጌል ፡
ይጕደል ፡ ኃጢአትም ፡ ይበዛል ፡፡

የቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ማምለክ ፡ ሁሉ ፡ እግዚአብሔር

ን ፡ ለማመስገን ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንንም ፡ ልብ ፡ ለመስ ራት ፡ ነውና ፡ ሥርዓት ፡ ይፈለግሉታል ፡ ይህ ፡ ምስጋና ፡ ይህ ም ፡ መስራት ፡ እንደይከለክል ፡፡ በዚህም ፡ ይገለጻል ፡ ኤጲ ስቆጶሳት ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጌቶች ፡ እንደይደሉ ፡ ወይ ስ ፡ ምእምናን ፡ የርሳቸው ፡ ባሮች ፡፡ አንድ ፡ ጌታ ፡ ነውና ፡ እርሱም ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ በደሙ ፡ የተበዛነ ፡ ከ ባርነት ፡ ሁሉ ፡ እርሱም ፡ ሁላችንን ፡ ይልናል ፡፡ አላን ት ፡ በታላቅ ፡ ዋጋ ፡ ተገዛችሁ ፡ ለሰው ፡ ባሮች ፡ አትሁ ኑ ፡፡ ደሮ ፡ ኤጲስቆጶሳትና ፡ ቀሳውስት ፡ ዲያቆናትም ፡ የወ ንድሞቻቸው ፡ የደስታቸው ፡ ረጀች ፡ ናቸው ፡፡

ቅዱስ ፡ ጴጥሮስም ፡ ኤጲስቆጶሳትን ፡ ይከለክላል ፡ በቤ ተ ፡ ክርስቲያን ፡ ላይ ፡ እንደይገዙ ፡ እርስዋ ፡ የክርስቶስ ፡ መንጋ ፡ የምትሆን ፡ ይጠብቅዋት ፡ ዘንድ ፡ ለደህንነታቸው ፡ ያዛቸዋል ፡ እንጂ ፡፡ ፩፡ ጴጥሮስ ፡ ፭፡ ፫፡፡

እኛም ፡ አሁን ፡ ሥልጣናታቸውን ፡ እንሽር ፡ ዘንድ ፡ አንሻ ም ፡ እንለምናቸዋለን ፡ እንጂ ፡ የሰውን ፡ ልብ ፡ ለኃጢአት ፡ እንደያገዱ ፡፡ ይህነን ፡ ግን ፡ ትተው ፡ ልመናችነን ፡ ቢንቁ ፡ ከ ኵነኔ ፡ ደፍሩ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቢቋጠርባቸው ፡ ለቤተ ፡ ክ ርስቲያን ፡ መክንያት ፡ እንደ ፡ ሰጡ ፡ ለመለየት ፡ እርሳቸ ው ፡ ሊከለክሉት ፡ የነበሩ ፡፡

እሌህን ፡ ፷፰፡ ቃላት ፡ ጻፍነ ፡ ሃይማኖታችነን ፡ ትምህርታ ችነንም ፡ እንገልጽባቸው ፡ ዘንድ ፡፡ ማንም ፡ በዚህ ፡ የሚ ጠራጠር ፡ ቢገኝ ፡ መጨመርያውንም ፡ ትምርት ፡ የሚፈል ገ ፡ ከለልባችን ፡ እሺ ፡ እንላለን ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ እናስተምረው ፡ ዘንድ ፡፡

እኛ ፡ የጌታችን ፡ የቄሣር ፡ ሎላልት ፡

ዮሐንስ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ምህረት ፡

የሰክሰን ፡ ጋዢ ፡ መሬጭ ፡፡

ጌዎርጊስ ፡ የብረንደንቡርግ ፡ ጋዢ ፡፡

ኤርንስት ፡ የሊነቡርግ ፡ ጋዢ ፡፡
ፊልጶስ ፡ የሀስን ፡ ጋዢ ፡፡
ዮሐንስ ፡ ፍሪድሪኽ ፡ የሰክስን ፡ ሀርጾግ ፡፡
ፍራንሲስኩስ ፡ የሊነቡርግ ፡ ሀርጾግ ፡፡
ዎልፍገንግ ፡ የኣንሀልት ፡ ጋዢ ፡፡
አልብረኽት ፡ የመንስፈልድ ፡ ግራፍ ፡፡
የኒርንበርግ ፡ ከተማ ፡ መለክተኞች ፡፡
የሬውትሊንግን ፡ ከተማ ፡፡

ደህኘ ፡ የጵሮተስታንቶች ፡ ትምህርት ፡ ፍት ፡ በወንጌል ፡ እንደ ፡ ተመሠረተች ፡ እንደ ፡ ተመሰከረችበትም ፡፡ የንምሳ ፡ ቄሣር ፡ ካርል ፡ ፭፤ ግን ፡ አልተቀበላትም ፡ ለመንግሥቱ ፡ ሁሉ ፡፡ ስለዚህም ፡ ብዙ ፡ ጋዦች ፡ ከምድራቸው ፡ ጋራ ፡ ከሮም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ወጡ ፡፡

የሮም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ሲኖደስን ፡ ሰበሰበች ፡ በትሪኤንት ፡ ከጳጳስ ፡ በታች ፡ ካመት ፡ ፲፭፻፵፭፤ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፲፭፻፷፫፤ ድረስ ፡፡ በዚች ፡ ሲኖደስም ፡ የሮም ፡ ጸላትነት ፡ ጸናች ፡ በጵሮተስታንቶች ፡ ላይ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ የነበረውንም ፡ ትምርታቸውን ፡ ወገዙ ፡፡ እንዴህም ፡ መለየት ፡ ሆነ ፡ በሮም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንና ፡ በጵሮተስታንቶች ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መኻከል ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡ ድረስ ፡፡

ሉተርም ፡ ባመት ፡ ፲፭፻፵፮፤ ሞተ ፡ ነፍሱን ፡ አደራ ፡ ሰጥቶ ፡ በእግዚአብሔር ፡ እጅ ፡፡ የወንጌል ፡ ትምርት ፡ ግን ፡ ከጨለማ ፡ ወደ ፡ ብርሃን ፡ እንደ ፡ ወጣች ፡ በርሱና ፡ በወደጆቹ ፡ በንምሳ ፡ መንግሥት ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ አገርም ፡ ወጣች ፡፡

በሄልዌትያም ፡ ጽዊንግሊ ፡ ሞተ ፡ ባመት ፡ ፲፭፻፴፩፤ እርሱም ፡ ከሞተ ፡ በኋላ ፡ ዮሐንስ ፡ ካልቢኑስ ፡ ተነሣ ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስና ፡ በኃይል ፡ የተጀመረውን ፡ ስራ ፡ በሄልዌትያ ፡ አድርጎ ፡ ከፈሬልና ፡ ከቤጻ ፡ ጋራ ፡፡ ብርሃናቸውም ፡ ወደ ፡ ሩቅ ፡ አገር ፡ አበራ ፡፡

በእንግሊጣርም፡ የቤተ፡ ክርስቲያን፡ መታደስ፡ ከን ጉሥ፡ ከሀንሪ፡ ፰፡ በታች፡ ጀመረ፡ ባመት፡ ፲፭፳፮፡ መጽ ሐፈ፡ቅዱስ፡በተተረጐመ፡ጊዜ፡ በቲንደልና፡ በፍሪስ፡፡ ቲንደልም፡ በወንጌል፡ ካስተማረ፡ በኋላ፡ ባመት፡ ፲፭፴፮፡ ተይዞ፡ ተነደደ፡፡ ባመትም፡ ፲፭፴፱፡ ንጉሥ፡ የሮም፡ ጳጳስ ን፡ መግዛት፡ በመንግሥቱ፡ ሻረ፡፡ ሰዎቹንም፡ ሁሉን፡ አ ዘዘ፡ ለጳጳስ፡ ሥልጣን፡ በሌላ፡ አገርም፡ ላለው፡ ሥል ጣን፡ ሁሉ፡ እንደይታዘዙ፡ ለርሱ፡ ለንጉሥ፡ ሥልጣን፡ እንጂ፡ እርሱም፡ በእግዚአብሔር፡ ኃይል፡ የመንግሥቱ፡ የቤተ፡ ክርስቲያኑም፡ አለቃ፡ እንደ፡ ሆነ፡፡ ሀንሪ፡ ግን፡ ባንዳንድ፡ ነገር፡ የወንጌልን፡ ነገር፡ ካለም፡ ነገር፡ ጋራ፡ ደ ብልቆ፡ የቤተ፡ ክርስቲያን፡ መሻት፡ አልተፈጸመበትም፡፡ ክረንመር፡ ሪድሌም፡ ለቲመርም፡ ክሮምወልም፡ ሌሎችም፡ ለወንጌል፡ በኃይላቸው፡ አገለገሉ፡፡

በሀንሪ፡ ፰ም፡ ልጅ፡ በኤድወርድ፡ ፮፡ ዘመን፡ የወንጌ ል፡ ትምርት፡ አደገች፡ ጸናችም፡፡ እርሱ፡ ግን፡ ከሞተ፡ በኋ ላ፡ እቱ፡ ማርያም፡ ተከተለቻው፡ በመንግሥት፡፡ እርስ ዋም፡ የወንጌል፡ ጸላት፡ ሁና፡ ጽሩ፡ ትምህርቱን፡ በግ ድ፡ ትሽረው፡ ዘንድ፡ ፈለገች፡፡ ስለዚህም፡ ብዙ፡ ደህና፡ መምህራን፡ ስለ፡ ወንጌል፡ በሳት፡ በንጨትም፡ በሰይፈ ም፡ በግዞትም፡ ሞቱ፡፡ ብዙም፡ ካገራቸው፡ ተሳደው፡ ወ ደ፡ ንምሳ፡ ወደ፡ ሄልዌትያም፡ ሸሹ፡፡ ይህችም፡ ስደት፡ ካመት፡ ፲፭፶፫፡ እስከ፡ ፲፭፶፰፡ ድረስ፡ ነበረች፡፡

ማርያምም፡ ባመት፡ ፲፭፶፰፡ በሞተች፡ ጊዜ፡ እትዋ፡ ኤልሳቤጥ፡ ነገሠች፡፡ እርስዋም፡ የወንጌል፡ ወዳጅ፡ ሁ ና፡ ለወንጌል፡ ትምህርት፡ በመንግሥትዋ፡ ሁሉ፡ መግ ዛት፡ ሰጠቻው፡ የቤተ፡ ክርስቲያንም፡ ማምለክ፡ በወንጌ ል፡ ያቅኑት፡ ዘንድ፡ አዘዘች፡፡ ይህም፡ ባመት፡ ፲፭፰፪፡ ሆ ነ፡፡ የዚያን፡ ጊዜም፡ እሌሀ፡ ፴፱፡ ቃላት፡ ተጻፉ፡ የንግል ጣር፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ሃይማኖት፡ የሚናገሩ፡፡

የእንግሊዝ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡የሃይማኖትዋ፡ ትምህርት፡በ፴፱፡ ቃላት፡ይህች፡ናት ።

፩፡፡ ስለ፡ቅድስት፡ሥላሴ ።

አንድ፡ሕያውና፥እውነተኛ፡አምላክ፡ብቻ፡አለ ። እ
ርሱም፡ለዘላለም፥የሚኖር ። ሥጋም፡ክፍልም፡ሕማ
ማትም፥የሌለው ። ኃይሉም፡ጥበቡም፡ቸርነቱም፡ያል
ተወሰነ ። የሚታይም፡የማይታይም፡ነገር፡ሁሉ፡ፈጣሪ
ና፥ጠባቂ ። በዚች፡መለኮትም፡አንድነት፡ሦስት፡አካላ
ት፡አሉ ። እርሳቸውም፡አብ፡ወልድም፡መንፈስ፡ቅ
ዱስም ።

፪፡፡ ስለ፡ቃል፡ስለ፡እግዚአብሔር፡ልጅ፡እርሱም፡ እውነተኛ፡ሰው፡የሆነ ።

ልጅ፡የአብ፡ቃል፡የሚሆን፡ከአብም፡ከዘላለም፡የ
ተወለደ ። እርሱም፡እውነተኛ፡የዘላለምም፡አምላክ ።
ከአብም፡ጋራ፡ያንድ፡ባሕሪ፡ሁኖ፡በተመሰገነች፡ድንግ
ል፡በማኅፀንዋ፡ሲሆን፡ከባሕሪዋ፡የሰውን፡ጠባይዕ፡ተ
ቀበለ ። እንዲሁም፡ሁለት፡ምሉኣንና፡ፍጹማን፡ጠባያ
ት፡እርሳቸውም፡መለኮትና፡ሰውነት፡ባንድ፡አካል፡ተ
ዋሀዱ፡ከቶ፡የማይለዩ ። አንድ፡ክርስቶስ፡የሆነ ። እር
ሱም፡እውነተኛ፡አምላክ፡እውነተኛም፡ሰው፡ነው ።
እርሱም፡በውነት፡መከራ፡ተቀበለ ። ተሰቀለም ። ሞተ
ም ። ተቀበረም ። አባቱን፡ያስታርቅልን፡ዘንድ ። መሥዋ
ዕትም፡ይሆን፡ዘንድ፡ስለ፡ሚወረስ፡ዕዳችን፡ብቻ፡አ
ይደለም፡ሰው፡ስለ፡ሚያደርገውም፡ኃጢአት፡ሁሉ፡
እንጂ ።

፫፡፡ ስለ፡ክርስቶስ፡መውረድ፡ወደ፡ሲዖል ።

ክርስቶስ፡ስለኛ፡እንደ፡ሞተ፡እንደ፡ተቀበረም፡እን
ዲሁም፡ወደ፡ሲዖል፡እንደ፡ወረደ፡እናምናለን ።

፬፤ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ ትንሣኤ ::

ክርስቶስ ፡ በውነት ፡ ከሞት ፡ ተነሣ :: ተመልሶም ፡ ገላውን ፡ ካፅንት ፡ ለሰው ፡ ጠባይዕም ፡ ፍጻሜ ፡ ከሚገባ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ጋራ ፡ ወሰደ ፡ እንደሁም ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡ ወጣ :: ከዚያም ፡ ይቀመጣል ፡ በሰው ፡ ሁሉ ፡ ይፈርድ ፡ ዘንድ ፡ እስኪመለስ ፡ ድረስ ፡ በኋለኛ ፡ ቀን ::

፭፤ ስለ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ::

መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከአብ ፡ የሚወጣ ፡ ያንድ ፡ ባሕሪ ፡ ምስጋናም ፡ ክብርም ፡ ነው ፡ ከአብና ፡ ከልጅ ፡ ጋራ ፡ እውነተኛም ፡ የዘላለምም ፡ አምላክ ::

፮፤ መጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ለመድኃኒታችን ፡ ይበቃል ::

ለመድኃኒታችን ፡ የሚገባ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ በመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ይገኛል :: ስለዚህም ፡ በርሱ ፡ ያልተገኘ ፡ ወይስ ፡ እውነቱ ፡ ከርሱ ፡ የማይገለጽ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ እንደ ፡ ሃይማኖት ፡ ነገር ፡ አንቀበለውም :: ለዘላለም ፡ መድኃኒትም ፡ አይፈለግም :: መጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ግን ፡ የምንላቸው ፡ መጻሕፍት ፡ እልያ ፡ መጻሕፍት ፡ ናቸው ፡ የቃኖን ፡ የሚሉት ፡ የብሉይና ፡ ያዲስ ፡ ኪዳን ፡ መጻሕፍት ፡ በሥልጣናቸው ፡ ከቶ ፡ ያልተጠራጠሩ ፡

የቃኖንም ፡ መጻሕፍት ፡ ስምና ፡ ቍጥር ፡ ይህ ፡ ነው ::

፩፤ የብሉይ ፡ ኪዳን ፡ መጻሕፍት ::

፩፤ ኦሪት ፡ ዘፍጥረት ::

፪፤ ኦሪት ፡ ዘፀአት ::

፫፤ ኦሪት ፡ ዘሌዋውያን ::

፬፤ ኦሪት ፡ ዘኍልቍ ::

፭፤ ኦሪት ፡ ዘዳግም ::

፮፤ መጽሐፈ ፡ ኢያሱ ፡ ወልደ ፡ ነዌ ::

፯፤ መጽሐፈ ፡ መሳፍንት ::

፴፱፡ ቃላት ::

፰፡ መጽሐፈ : ሩት ::
፱፡ መጽሐፈ : ሳሙኤል : ቀዳማዊ ::
፲፡ መጽሐፈ : ሳሙኤል : ካልእ ::
፲፩፡ መጽሐፈ : ነገሥት : ቀዳማዊ ::
፲፪፡ መጽሐፈ : ነገሥት : ካልእ :
፲፫፡ መጽሐፈ : ዜና : መዋዕል : ቀዳማዊ ::
፲፬፡ መጽሐፈ : ዜና : መዋዕል : ካልእ ::
፲፭፡ መጽሐፈ : ዕዝራ ::
፲፮፡ መጽሐፈ : ነህምያ ::
፲፯፡ መጽሐፈ : አስቴር ::
፲፰፡ መጽሐፈ : ኢዮብ ::
፲፱፡ መጽሐፈ : መዝሙራት : ዘዳዊት ::
፳፡ መጽሐፈ : ምሳሌ ::
፳፩፡ መጽሐፈ : መክብብ ::
፳፪፡ መጽሐፈ : መኃልየ : መኃልይ ::
፳፫፡ ትንቢተ : ኢሳይያስ ::
፳፬፡ ትንቢተ : ኤርምያስ ::
፳፭፡ ሰቆቃወ : ኤርምያስ ::
፳፮፡ ትንቢተ : ሕዝቅኤል ::
፳፯፡ ትንቢተ : ደንኤል ::
፳፰፡ ትንቢተ : ሆሴዕ ::
፳፱፡ ትንቢተ : ኢዮኤል ::
፴፡ ትንቢተ : ዓሞጽ ::
፴፩፡ ትንቢተ : አብድያ ::
፴፪፡ ትንቢተ : ዮናስ ::
፴፫፡ ትንቢተ : ሚክያስ ::
፴፬፡ ትንቢተ : ናሆም ::
፴፭፡ ትንቢተ : አንባቆም ::
፴፮፡ ትንቢተ : ሰፎንያስ ::
፴፯፡ ትንቢተ : ሐጌ ::
፴፰፡ ትንቢተ : ዘካርያስ ::
፴፱፡ ትንቢተ : መልክያስ ::

፪፤ ያዲስ ፡ ኪዳን ፡ መጻሕፍት ፡፡

፩፤ የማቴዎስ ፡ ወንጌል ፡፡
፪፤ የማርቆስ ፡ ወንጌል ፡፡
፫፤ የሉቃስ ፡ ወንጌል ፡፡
፬፤ የዮሐንስ ፡ ወንጌል ፡፡
፭፤ የሐዋርያት ፡ ስራ ፡፡
፮፤ የጳውሎስ ፡ መልእክት ፡ ወደ ፡ ሮሜ ፡ ሰዎች ፡፡
፯፤ የጳውሎስ ፡ መጀመርያ ፡ መልእክት ፡ ወደ ፡ ቆሮንቶስ ፡ ሰዎች ፡፡
፰፤ የጳውሎስ ፡ ሁለተኛ ፡ መልእክት ፡ ወደ ፡ ቆሮንቶስ ፡ ሰዎች ፡፡
፱፤ የጳውሎስ ፡ መልእክት ፡ ወደ ፡ ገላትያን ፡ ሰዎች ፡፡
፲፤ የጳውሎስ ፡ መልእክት ፡ ወደ ፡ ኤፌሶን ፡ ሰዎች ፡፡
፲፩፤ የጳውሎስ ፡ መልእክት ፡ ወደ ፡ ፊልጵስዩስ ፡ ሰዎች ፡፡
፲፪፤ የጳውሎስ ፡ መልእክት ፡ ወደ ፡ ቆላሳይስ ፡ ሰዎች ፡፡
፲፫፤ የጳውሎስ ፡ መጀመርያ ፡ መልእክት ፡ ወደ ፡ ተሰሎኒቂ ፡ ሰዎች ፡፡
፲፬፤ የጳውሎስ ፡ ሁለተኛ ፡ መልእክት ፡ ወደ ፡ ተሰሎኒቂ ፡ ሰዎች ፡፡
፲፭፤ የጳውሎስ ፡ መጀመርያ ፡ መልእክት ፡ ወደ ፡ ጢሞቴዎስ ፡፡
፲፮፤ የጳውሎስ ፡ ሁለተኛ ፡ መልእክት ፡ ወደ ፡ ጢሞቴዎስ ፡፡
፲፯፤ የጳውሎስ ፡ መልእክት ፡ ወደ ፡ ቲቶስ ፡፡
፲፰፤ የጳውሎስ ፡ መልእክት ፡ ወደ ፡ ፊልሞን ፡፡
፲፱፤ የጳውሎስ ፡ መልእክት ፡ ወደ ፡ ዕብራውያን ፡፡
፳፤ የያዕቆብ ፡ ከቶሊካዊት ፡ መልእክት ፡፡
፳፩፤ የጴጥሮስ ፡ መጀመርያ ፡ መልእክት ፡ ከቶሊካዊት ፡፡
፳፪፤ የጴጥሮስ ፡ ሁለተኛ ፡ መልእክት ፡ ከቶሊካዊት ፡፡
፳፫፤ የዮሐንስ ፡ መጀመርያ ፡ መልእክት ፡ ከቶሊካዊት ፡፡
፳፬፤ የዮሐንስ ፡ ሁለተኛ ፡ መልእክት ፡፡
፳፭፤ የዮሐንስ ፡ ሶስተኛ ፡ መልእክት ፡፡

፳፰፤ የይሁዳ ፡ መልእክት ፡ ከተሊካዊት ፡፡
፳፱፤ የዮሐንስ ፡ ራእይ ፡፡
አዶክርፈውያን ፡ ወይስ ፡ የተሰወረ ፡ መጻሕፍት ፡ የሚል ዋቸው ፡ እንደ ፡ ቃናን ፡ መጻሕፍት ፡ እንቀበልዋቸውም ፡፡

፶፤ ስለ ፡ ብሉይ ፡ ኪዳን ፡፡

የብሉይ ፡ ኪዳን ፡ ካዲስ ፡ ጋራ ፡ አይጻላም ፡፡ በሁለታቸው ፡ በብሉይና ፡ ባዲስ ፡ የዘላለም ፡ ሕይወት ፡ ለሰው ፡ ለመቀበል ፡ ተሰጥቶታለችና ፡ በክርስቶስ ፡ እርሱ ፡ ብቻውን ፡ መኻከለኛ ፡ የሚሆን ፡ በእግዚአብሔርና ፡ በሰው ፡ መኻከል ፡ እውነተኛ ፡ አምላክና ፡ ሰው ፡ ሁንዋልና ፡፡ ስለዚህ ፡ ያባቶች ፡ አለቆች ፡ ስለሚያልፍ ፡ ነገር ፡ ብቻ ፡ ተስፋ ፡ እንደ ደረጉ ፡ የሚሉትን ፡ ሰዎች ፡ አንሰማም ፡፡
ከእግዚአብሔርስ ፡ በሙሴ ፡ የተሰጠች ፡ የሌዋውያን ፡ ሕግ ፡ ስለ ፡ ምድራዊ ፡ ማምለክ ፡ ባዘዘች ፡ ነገር ፡ ክርስቲያንን ፡ ሰዎች ፡ በውነት ፡ አትገዛም ፡፡ ያገርም ፡ ትእዛዛትዋ ፡ በመንግሥት ፡ ሁሉ ፡ በግድ ፡ መቀበል ፡ ከቶ ፡ አይገባም ፡፡ ይህ ፡ ግን ፡ ሳይቀር ፡ የሰውን ፡ ፈቃድ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ለሚገዙ ፡ ትእዛዛት ፡ ከመታዘዝ ፡ ክርስቲያን ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ከቶ ፡ አልተፈታም ፡፡

፷፤ ስለ ፡ ሶስት ፡ የሃይማኖት ፡ ምሳሎች ፡ ወይስ ፡ ስምቦሎች ፡፡

እልያ ፡ ፫፤ የሃይማኖት ፡ ምሳሎች ፡፡ የኒቅያ ፡ ምሳሌ ፡፡ ያታናስዮስም ፡ ምሳሌ ፡፡ የሐዋርያትም ፡ ምሳሌ ፡ እንቀበላለን ፡ እናምንባቸውማለን ፡ እውነታቸው ፡ ከመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ይገለጻልና ፡፡

፱፤ ስለ ፡ ሚወረስ ፡ ኃጢአት ፡፡

የሚወረስ ፡ ኃጢአት ፡ እርሱ ፡ አደምን ፡ መከተል ፡ አይደ

ለም ፡ የጸላግዩስ ፡ ወገን ፡ በከንቱ ፡ እንደ ፡ ተጫወቱ ። እር
ሱ ፡ የሰው ፡ ሁሉ ፡ የጠባዩ ፡ የባሕርዩም ፡ ጉድለና ፡ ጥፋት ፡
እንጅ ፡ በልደቱ ፡ ካደም ፡ የተቀበለው ። በዚህ ፡ ሰው ፡ ሁ
ሉ ፡ ከመጀመርያ ፡ ጽድቅ ፡ እጅግ ፡ ራቀ ፡ በሰውነቱም ፡ ለ
ክፉ ፡ ይዘነብላል ። ሥጋው ፡ ሁለግዜ ፡ ተመኝትዋልና ፡ በ
መንፈስ ፡ ላይ ። በመክንያቱም ፡ ወደዚህ ፡ ዓለም ፡ ለሚ
ወለድ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ቍጣ ፡ የዘላለም
ም ፡ ኵነኔ ፡ ይገባዋል ። ይህም ፡ የሰውነታችን ፡ ሕማም ፡
ሁለተኛም ፡ በተወለዱ ፡ ሰዎች ፡ እንኳ ፡ ይቀራል ፡ በርሱ
ም ፡ ይሆናል ፡ በዮናኒ ፡ ቋንቋ ፡ ፍሮኔማ ፡ ሰርቆስ ፡ *φρόνημα
σαρκὸς* የተባለ ፡ ሥጋዊ ፡ ልብ ፡ እርሱም ፡ ሥጋዊ ፡ ማሰብ ፡
መመኘትም ፡ ፈቃድም ፡ የሚሆን ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ሕግ ፡
እንደይገዛ ። በክርስቶስስ ፡ በውነት ፡ በሚያምኑ ፡ ፍርድ
ና ፡ ኵነኔ ፡ የለባቸውም ። ይህ ፡ ግን ፡ ሳይቀር ፡ ሐዋርያ ፡ ደ
ግሞ ፡ የምጋ ፡ መናፈቅና ፡ መመኘት ፡ እንደ ፡ ያው ፡ የኃጢአ
ት ፡ ወገን ፡ እንዲሆን ፡ ያስታውቀናል ።

፲፡ ስለ ፡ አርነት ፡ ፈቃድ ።

የሰው ፡ መሆን ፡ ከአደም ፡ ኃጢአት ፡ በኋላ ፡ እንዲህ ፡ ነ
ው ፡ በሰውነቱ ፡ ኃይል ፡ በበጎ ፡ ስራውም ፡ እንደይችል ፡ ወደ ፡
እግዚአብሔር ፡ ይመለስ ፡ ዘንድ ፡ ነፍሱንም ፡ ለሃይማኖት ፡
ወደ ፡ እግዚአብሔርም ፡ ለመጽራት ፡ ያዘጋጅ ፡ ዘንድ ። ስ
ለዚህም ፡ የእግዚአብሔር ፡ ጸጋ ፡ በክርስቶስ ፡ በጎ ፡ ፈቃድ
ን ፡ በልባችን ፡ ሰርቶት ፡ ሳይቀድምልን ፡ ይህነንም ፡ በጎ ፡
ፈቃድን ፡ ካገኘነ ፡ በኋላ ፡ ሳይረደን ፡ ለኛ ፡ ኃይል ፡ የለነም ፡
በጎን ፡ እግዚአብሔርንም ፡ ደስ ፡ የሚያሰኘውን ፡ ስራ ፡ ለ
መስራት ።

፲፩፡ ስለ ፡ ሰው ፡ መጸደቅ ።

እኛ ፡ ጻድቃን ፡ ሁነ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ፊት ፡ እንቈጠራ
ለን ፡ በሃይማኖት ፡ ብቻ ፡ ስለ ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ስለ ፡ ጌ

ታችን ፡ ስለ ፡ መድኃኒታችንም ፡ ስለ ፡ ምግባሬ ፡፡ ስለ ፡ ምግባራችንም ፡ አይደለም ፡፡ ይህችም ፡ ትምርት ፡ በሃይማኖት ፡ ብቻ ፡ ስለ ፡ መጸደቃችን ፡ ማጽናት ፡ ይመላባታል ፡ ጳውሎስ ፡ እጅግ ፡ ጽሬ ፡ እንዲገልጸው ፡ በመልእክቱ ፡ ወደ ፡ ሮሜ ፡ ሰዎች ፡፡

፲፪፡ ስለ ፡ በጎ ፡ ስራ ፡፡

በጎ ፡ ስራ ፡ የሃይማኖት ፡ ፍሬ ፡ ሁኖ ፡ መጸደቃችንንም ፡ ተከትሎ ፡ ኃጢአታችንን ፡ ይሽር ፡ ዘንድ ፡ የእግዚአብሔርንም ፡ ፍርድ ፡ ይታገሥ ፡ ዘንድ ፡ አይችልም ፡፡ በክርስቶስ ፡ ግን ፡ እግዚአብሔርን ፡ ደስ ፡ ያሰኘዋል ፡ እርሱም ፡ ይቀበለዋል ፡፡ እውነተኛውም ፡ ሕያውም ፡ ሃይማኖት ፡ ያለ ፡ በጎ ፡ ስራ ፡ አይገኝም ፡ ይታወቅበታል ፡ እንጂ ፡ ዛፍ ፡ ሁለግዜ ፡ እንዲታወቅ ፡ በፍሬው ፡፡

፲፫፡ ሰው ፡ ሳይጸድቅ ፡ ስለሚያደርገው ፡ ስራ ፡፡

የክርስቶስን ፡ ጸጋ ፡ የመንፈሱንም ፡ መቀበል ፡ የሚቀድም ፡ ስራ ፡ እግዚአብሔርን ፡ ደስ ፡ አያሰኝም ፡፡ ከሃይማኖት ፡ በየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ አይነሣምና ፡ ሰውንም ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ጸጋ ፡ ለመቀበል ፡ አያዘጋጀውም ፡፡ እንደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ፈቃድም ፡ አልተሰራምና ፡ የኃጢአት ፡ ወገን ፡ እንኳ ፡ እንዲሆን ፡ አንጠራጠርም ፡፡

፲፬፡ ስለ ፡ ትሩፋት ፡ ስራ ፡፡

በሰው ፡ ፈቃድ ፡ የተሰራ ፡ እግዚአብሔር ፡ በሕጉ ፡ ካዘዘው ፡ በቀር ፡ በላየውም ፡ በጎ ፡ ስራ ፡ የትሩፋትም ፡ ስራ ፡ የሚሉት ፡ እንዲገኝ ፡ ብሎ ፡ የሚያስተምር ፡ ሰው ፡ ያለ ፡ ትዕቢትና ፡ ዐመፃ ፡ እንደሀ ፡ ማስተማር ፡ አይችልም ፡፡ ዐሣለቱ ፡ እንደህ ፡ ነውና ፡፡ ለሰው ፡ የሚገባውን ፡ እግዚአብሔርም ፡ ያዘዘውን ፡ ያድርገው ፡ ዘንድ ፡ ብቻ ፡ አያደርገ

ም ፡ ስለ ፡ እግዚአብሔር ፡ ከሚገባው ፡ የሚበዛ ፡ ያደር ጋል ፡ እንጅ ፡፡ ክርስቶስ ፡ ግን ፡ ይላል ፡፡ የታዘዛችሁበትን ፡ ሁሉ ፡ ብታደርጉ ፡ በሉ ፡፡ እኛ ፡ የማንጠቅም ፡ ባሮች ፡ ነን ፡፡

፲፭፤ ክርስቶስ ፡ ብቻ ፡ ያለ ፡ ኃጢአት ፡ ነበረ ፡፡

ክርስቶስ ፡ በውነት ፡ በፍጥረታችን ፡ በነገር ፡ ሁሉ ፡ እኛ ን ፡ የመሰለ ፡ ሆነ ፡ ከኃጢአት ፡ በቀር ፡፡ ከኃጢአት ፡ ግን ፡ እርሱ ፡ በጣም ፡ ንጹሕ ፡ ነበረ ፡ በሥጋው ፡ በመንፈሱም ፡፡ እርሱ ፡ ያለ ፡ እድፍ ፡ የሚኖር ፡ በግ ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ ሰውነ ቱንም ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ምሥዋዕት ፡ ሁኖ ፡ ያቀርብ ፡ ዘንድ ፡ በዚህም ፡ ምሥዋዕት ፡ ያለምን ፡ ኃጢአት ፡ ያስወግድ ፡ ዘ ንድ ፡ መጣ ፡፡ ኃጢአትም ፡ ቅዱስ ፡ ዮሐንስ ፡ እንደ ል ፡ በር ሱ ፡ አልነበረም ፡፡ እኛ ፡ ሁላችን ፡ ግን ፡ የቀረነ ፡ ጥምቀታች ንና ፡ በክርስቶስ ፡ ሁለተኛ ፡ ልደታችንም ፡ እንኳ ፡ ሳይቀር ፡ በብዙ ፡ ነገር ፡ እንበድላለን ፡፡ ኃጢአትም ፡ የለብነም ፡ ብ ንል ፡ ራሳችነን ፡ እናስታለን ፡ እውነትም ፡ የለብነም ፡፡

፲፮፤ ከጥምቀት ፡ በኋላ ፡ ስለ ፡ ሚደረግ ፡ ኃጢአት ፡፡

ከጥምቀት ፡ በኋላ ፡ በሰው ፡ ፈቃድ ፡ የሚሰራ ፡ የሞት ፡ ኃጢአት ፡ ሁሉ ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ላይ ፡ ወይስ ፡ ስርየ ት ፡ የማይገኝለት ፡ አይደለም ፡፡ ስለዚህም ፡ ከተጠመቁ ፡ በኋላ ፡ በኃጢአት ፡ የሚወድቁ ፡ ሁሉ ፡ ከንስሓ ፡ አይከለከ ሉ ፡፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ከተቀበልነ ፡ በኋላ ፡ እንኳ ፡ እን ችላለን ፡ ከተሰጠነ ፡ ጸጋ ፡ እንርቅ ፡ ዘንድ ፡ በኃጢአትም ፡ እንወድቅ ፡ ዘንድ ፡ በእግዚአብሔርም ፡ ጸጋ ፡ ተመልሰን ፡ እንነሣ ፡ ዘንድ ፡ ሕይወታችነንም ፡ የተሻለውን ፡ እናደርገ ው ፡ ዘንድ ፡፡ ስለዚህም ፡ በምድራዊት ፡ ሕይወታቸው ፡ ኃ ጢአትን ፡ ማድረግ ፡ እንደይችላቸው ፡ የሚሉ ፡ ወይስ ፡ በ ወነት ፡ ንስሓ ፡ የሚገቡትን ፡ ከኃጢአት ፡ ስርየት ፡ ስፍራ ፡ የሚከለክሉ ፡ ትምህርታቸው ፡ ትወገዛለች ፡፡

፲፫፡፡ ስለ፡ እግዚአብሔር፡ ስለ፡ ድር፡ መለየቱና፡ መምረጹ፡፡

ለሕይወት፡ አስቀድሞ፡ መለየት፡ እርሱ፡ የእግዚአብሔር፡ የዘላለም፡ ፈቃዱ፡ ነው፡ ያለም፡ መሠረት ፡ ሳይሰራ፡ ጽኑ ፡ የፈቀደበት ፡ በተሰወረ፡ ምክሩ፡ ከሰው፡ ወገን ፡ ሁሉ፡ በክርስቶስ፡ የመረጻቸውን፡ ሁሉን፡ ከመርገምና፡ ከፍርድ፡ ያድናቸው፡ ዘንድ ፡፡ ለምስጋናም ፡ እንደ ፡ ተሰራ፡ እቃ፡ በክርስቶስ፡ ወደ፡ ዘላለም፡ መድኀኒት፡ ያደርሳቸው፡ ዘንድ ፡፡ እንጊዴህ፡ እርሳቸው፡ እግዚአብሔር፡ እንዴህ፡ የከበረውን፡ ስጥወታውን፡ የሰጣቸው፡ እንደ፡ እግዚአብሔር፡ ፈቃድ ፡ በጊዜው ፡ በልባቸው ፡ በመንፈሱ፡ ይጸሬሉ፡፡ እርሳቸውም፡ በጸጋው ፡ መጽሬቱን፡ ይከተለሉ ፡፡ እርሳቸውም ፡ እንደ ያው ፡ ይጸደቃሉ ፡፡ እርሳቸውንም ፡ እግዚአብሔር ፡ የጸጋ ፡ ልጆቹን ፡ ያደርጋቸዋል ፡፡ እርሳቸውም፡ እንደ፡ አንደኛ፡ ልጁ፡ እንደ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ምሳሌ፡ ይሆናሉ ፡፡ እርሳቸውም ፡ በፍርሃቱ ፡ በበጎ፡ ስራ፡ ይመላለሳሉ ፡፡ እርሳቸውም፡ በመጨረሻቸው፡ በእግዚአብሔር፡ ምህረት፡ ወደ፡ ዘላለም ፡ ደህንነት ፡ ይደርሳሉ ፡፡

መልካም ፡ ማሰብ፡ ስለ፡ እግዚአብሔር፡ ስለ፡ ድር፡ መለየቱ፡ ስለ ፡ መምረጻችንም ፡ በክርስቶስ፡ የጸፈጠ፡ ያመረም፡ የማይናገርም ፡ ማጽናት ፡ ይመላበታል፡ ለበጎ፡ ሰዎች፡ በልባቸው፡ የክርስቶስን፡ የመንፈሱን ፡ መስሬት ፡ ለሚያውቁ፡ የሥጋቸውን፡ ስራ፡ ምድሬዊን፡ ብልታቸውን፡ ገድሎ፡ ነፍሳቸውንም ፡ ወደ ፡ ላይ፡ ወደ፡ ሰማያዊ፡ ነገር፡ ወስደ፡፡ ይች፡ ትምርት፡ ሣይማኖታቸውን፡ በዘላለም፡ መድኀኒታቸው፡ በክርስቶስ፡ የሚቀበሉ፡ እጅግ፡ ታቀማቸዋለች፡ ታጸናቸውማለች ፡፡ እግዚአብሔርንም፡ መውደዳቸውን፡ እጅግ፡ ታቃጥላለች ፡፡ በሥጋዊ፡ ሰዎች፡ ግን፡ የክርስቶስ፡ መንፈስ፡ በሌላቸው፡ የመሰናክል፡ ዕንቅፋት፡ ነው፡ ይህ፡ ፍርድ፡ የእግዚአብሔር፡ መለየት፡ በፊታቸው፡ ቢሆን ፡፡ ሰይጣን፡ ይህነን፡ መክንያት፡ ያደርግባቸዋል፡ ተስፋቸውን፡ እንዲጥሉ ፡ ወይስ ፡ እንዴህ ፡ ከማድረጋቸው ፡ ወደልተኘለ፡ ወደ፡ ርኵስ፡ አካሔደቸው፡ ጥፈት፡ ይወስደቸዋል ፡፡

ደግሞም ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ተስፋ ፡ በቅዱስ ፡ መጽሐፍ ፡ እንደ ፡ ተገለጸች ፡ እንቀበለው ፡ ዘንድ ፡ ይገባናል ፡ በመግባራችንም ፡ ያነን ፡ በቁም ፡ ነገር ፡ በእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ የተገለጸውን ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ፈቃድ ፡ እንከተል ፡ ዘንድ ፡፡

፲፰፡ የዘላለም ፡ መድኃኒት ፡ በክርስቶስ ፡ ስም ፡ ብቻ ፡ ትገኛለች ፡፡

ሰው ፡ ሁሉ ፡ በሚያምነው ፡ በሚያስታውቀውም ፡ ሕግ ፡ ወይስ ፡ መለየት ፡ ያችን ፡ ሕግ ፡ የፍጥረትንም ፡ ብርሃኑን ፡ ብቻ ፡ ቢከተል ፡ ይድናል ፡ የሚሉ ፡ የርሳቸው ፡ ትምርት ፡ ርግምት ፡ ሁና ፡ ትቈጠር ፡፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ የየሱስ ፡ ክርስቶስን ፡ ስም ፡ ብቻ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ይድንበት ፡ ዘንድ ፡ ይገልጸልናል ፡፡

፲፱፡ ስለ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡፡

የክርስቶስ ፡ የምትታይ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የሚያምኑ ፡ ሰዎች ፡ ጉባኤ ፡ ናት ፡ የእግዚአብሔር ፡ ጽሩ ፡ ቃል ፡ የሚሰበክባት ፡፡ ምሥጢራትንም ፡ እንደ ፡ ገባቸው ፡ የሚያገለግሉባት ፡ እንደ ፡ ክርስቶስ ፡ ሥርዓት ፡ እንደሀ ፡ ወደለ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ እንደ ፡ ሚደርስ ፡፡

የየሩሳሌም ፡ የስክንድርያም ፡ ያንጾኪያም ፡ አብያተ ክርስቲያናት ፡ እንደ ፡ ሳቱ ፡ እንደሀ ፡ የሮምም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሳተች ፡ በማምለካቸው ፡ ሥርዓት ፡ ብቻ ፡ አይደለም ፡ በሃይማኖት ፡ ትምህርታቸውም ፡ እንጂ ፡፡

፳፡ ስለ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሥልጣን ፡፡

ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሥልጣን ፡ አላት ፡ የማምለክን ፡ ሥርዓት ፡ ትቈርጥ ፡ ዘንድ ፡ ስለ ፡ ሃይማኖት ፡ ነገርም ፡ ክርክር ፡ ቢሆን ፡ ታስቀምጠው ፡ ዘንድ ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አይገባም ፡ በእግዚአብሔር ፡ በተጻፈ ፡ ቃሉ ፡ ላ

ደ ፡ አንደኛችን ፡ ታዝ ፡ ዘንድ ፡ ወይስ ፡ ምናቸውን ፡ የመጽሐ ፍ ፡ ቅዱስን ፡ ስፍራ ፡ እንደህ ፡ ለማስተርጐም ፡ ከሌላ ፡ ስ ፍራ ፡ ጋራ ፡ እንዲጸላ ፡፡ ስለዚህም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የ መጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ምስክርና ፡ ጠባቂ ፡ ሁና ፡ አንደኛችን ፡ ላታ ዝ ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ የሚጸላውን ፡፡ ሰውንም ፡ ላትፈልግ ፡ ባን ደኛ ፡ ያምን ፡ ዘንድ ፡ ስለ ፡ መድኃኒቱ ፡ በግድ ፡ ይገባል ፡ ብ ላ ፡ ከመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ በቀር ፡፡

፷፩፤ ስለ ፡ ኦይኩሜኒኮች ፡ ሲኖዶች ፡፡

ኦይኩሜኒኮችን ፡ ሲኖዶች ፡ መሰብሰብ ፡ አይገባም ፡ ያለ ፡ መኳንንት ፡ ፈቃድና ፡ ትእዛዝ ፡፡ ተሰብስበውም ፡ ይስቱ ፡ ዘንድ ፡ ይችላሉ ፡ አንደንድ ፡ ጊዜም ፡ በውነት ፡ ሳቱ ፡ ስለ ፡ እግዚአብሔር ፡ እንኳ ፡ በተቈረጠ ፡ ነገር ፡፡ የተሰበሰቡ ፡ እ ርሳቸው ፡ ሰዎች ፡ ናቸውና ፡ ሁላቸውም ፡ ኢያንደንደቸው ፡ ለእግዚአብሔር ፡ መንፈስና ፡ ለቃሉ ፡ አይገዙም ፡፡ ስለዚህ ም ፡ እርሳቸው ፡ ለመድኃኒታችን ፡ እንዲገባ ፡ የሚያዙት ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ኃይልና ፡ ሥልጣን ፡ የለውም ፡ ከመጽሐፍ ፡ ቅ ዱስ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ባይሆን ፡፡

፷፪፤ ስለ ፡ አያሌ ፡ ነገር ፡ ሰው ፡ ያወጣው ፡ ከመጽሐፍ ፡ ቅዱስም ፡ ጋራ ፡ የሚጸላ ፡፡

የሮማውያን ፡ ትምህርት ፡ ስለ ፡ ነፍስ ፡ ንብረት ፡ ከሞት ፡ በኋላ ፡፡ ስለ ፡ ኀጢአት ፡ ስርየት ፡ በከንቱ ፡ ስራ ፡ በብርም ፡፡ ስለ ፡ ሥእልም ፡፡ ከክርስቶስና ፡ ከቅዱሳንም ፡ ስለ ፡ ተረፈ ፡ ነገር ፡ እንደ ፡ አፅንት ፡ ልብስም ፡ እንጨትም ፡ መሬትም ፡ ስለ ፡ መሰገደቸውም ፡ ስለ ፡ መጸሬታቸውም ፡፡ ወደ ፡ ቅዱ ሳንም ፡ ስለ ፡ መጽሬት ፡፡ ይህ ፡ ሁሉ ፡ ከሰው ፡ ልብ ፡ ብቻ ፡ ተነሣ ፡፡ በእግዚአብሔር ፡ ቃልም ፡ አይገኝም ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ ይጸላል ፡ እንጂ ፡፡

፮፫። በጉባኤ ፡ ስለ ፡ ማገልገል ።

ለሰው ፡ ሁሉ ፡ በግልጽ ፡ በጉባኤ ፡ ይሰብክ ፡ ዘንድ ፡ ምሥጢራትንም ፡ ያገለግል ፡ ዘንድ ፡ አይገባውም ፡ ለዚህ ፡ ማገልገል ፡ ካልተጸራ ፡ ካልተላከም ። እልያንም ፡ ብቻ ፡ በሥርዓት ፡ እንደ ፡ ተጸረ ፡ እንደ ፡ ተላኩም ፡ እንቀጥራለን ፡ ለዚህ ፡ ማገልገል ፡ በግልጽ ፡ በጉባኤ ፡ ሰራተኞችን ፡ ወደ ፡ ጌታችን ፡ ወይን ፡ ይጸሩ ፡ ይሰዷም ፡ ዘንድ ፡ ሥልጣን ፡ ከተቀበሉ ፡ ሰዎች ፡ የተመረጹ ፡ የተጸሩም ።

፮፬። ቄስ ፡ በጉባኤ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ በሚሰማው ፡ ቋንቋ ፡ ይናገር ።

ቄስ ፡ በግልጽ ፡ በጉባኤ ፡ ቢጸልይ ፡ ምሥጢራትንም ፡ ቢያገለግል ፡ ጉባኤ ፡ በማይሰማው ፡ ቋንቋ ፡ ተናግር ፡ ይሀ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ከመጀመርያም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ወግ ፡ ጋራ ፡ ይጸላል ።

፮፭። ስለ ፡ ምሥጢራት ።

በክርስቶስ ፡ የተሰረ ፡ ምሥጢራት ፡ እርሳቸው ፡ ክርስቲያን ፡ ሰዎች ፡ የሚታወቁባቸው ፡ ምልክቶች ፡ ብቻ ፡ አይደሉም ። ነገር ፡ ግን ፡ ስለ ፡ እግዚአብሔር ፡ ጸጋ ፡ ስለ ፡ ፍቅሩም ፡ ወደኛ ፡ እውነተኞች ፡ ምስክሮች ፡ ኃይለኞችም ፡ ምልክቶች ፡ ናቸው ። እግዚአብሔር ፡ በርሳቸው ፡ በማይታይ ፡ መንገድ ፡ በልባችን ፡ ሰርትዋልና ። በርሱም ፡ ያለ ፡ ሃይማኖታችንን ፡ ያሐይውብቻዋል ፡ ያጸናባቸውማል ። ክርስቶስም ፡ ጌታችን ፡ በወንጌል ፡ የሰራቸው ፡ ምሥጢራት ፡ ሁለት ፡ ናቸው ። እርሳቸውም ፡ ጥምቀትና ፡ የጌታ ፡ እራት ።

እልያ ፡ ፭ም ፡ ሮማውያን ፡ ደግሞ ፡ ምሥጢራት ፡ የሚሉዋቸው ፡ እርሳቸውም ፡ የጥምቀት ፡ ማጽናት ። ንስሐም ። የቀሳውስትም ፡ እጅ ፡ መጫን ። መጋባትም ። ኋለኛ ፡ መቅባትም ፡ ሁሉ ፡ የወንጌል ፡ ምሥጢራት ፡ ሁነው ፡ አይቈጠሩ ። ከርሳቸው ፡ ተከፍለው ፡ የሐዋርያትን ፡ አካ

ሔድ ፡ በኵል ፡ ከመከተላቸው ፡ ተነሥተዋልና ፡ ተከፍለው
ም ፡ የሕይወት ፡ ንብረት ፡ ናቸው ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ያዘ
ዘም ፡ ያላዘዘም ፡ ምሥጢራትን ፡ ግን ፡ እንደ ፡ ጥምቀትና ፡
የጌታችን ፡ እራት ፡ አይመስሉም ። የሚታይ ፡ ከእግዚአ
ብሔርም ፡ የተሰራ ፡ ምልክት ፡ ከማይታይ ፡ጸጋው ፡ ጋራ ፡
የለባቸውምና ።

ምሥጢራትን ፡ እንደሚገባ ፡ እንደ ፡ ክርስቶስ ፡ ሥርዓ
ት ፡ ብንቀበላቸው ፡ ብናገለግላቸውም ፡ ይባረኩልናል ። እ
ንደይገባ ፡ ግን ፡ የሚቀበልዋቸው ፡ ለራሳቸው ፡ ፍርድ ፡ ያ
ደርጊቸዋል ፡ ቅዱስ ፡ ጳውሎስ ፡ እንደ፡ል ።

፳፮። የቀሳውስት ፡ ክፋት ፡ የምሥጢርን ፡ ኃይል ፡ አይከለክልም ።

በምትታይ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በውነት ፡ ክፉ ፡ ሁለግዜ ፡
ከበጎ ፡ ጋራ ፡ ተደብልቆ ፡ ይገኛል ፡ ጊዜም ፡ አለ ፡ ለክፉ ፡ አ
ጅግ ፡ ሥልጣን ፡ እንደለ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ቃልና ፡ ምሥ
ጢራትንም ፡ በማገልገል ። ክፉ ፡ አገልጋዮች ፡ ግን ፡ በስማ
ቸው ፡ አያገለግሉምና ፡ በክርስቶስ ፡ ስም ፡ እንጅ ፡ በትእ
ዛዙም ፡ በሥልጣኑም ፡ ማገልገላቸውን ፡ መቀበል ፡ እንች
ላለን ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ቃል ፡ ካፉቸው ፡ ብንሰማ ፡ ም
ሥጢራቱንም ፡ ከርሳቸው ፡ ስንቀበል ። የክርስቶስም ፡
የሥርዓቱ ፡ ኃይል ፡ ባገልጋዮቱ ፡ ዐመፃ ፡ አይጠፋም ። የእግ
ዚአብሔርም ፡ ስጥወታ ፡ አያንስም ፡ በሃይማኖትና ፡ በቅን ፡
ምሥጢራትን ፡ ከጁቸው ፡ በሚቀበሉ ። ለምሥጢር ፡ ስለ ፡
ክርስቶስ ፡ ሥርዓትና ፡ ትእዛዝ ፡ ኃይል ፡ አለው ፡ በሰው ፡
ክፋት ፡ የማይጠፋ ።

ያስ ፡ ሳይቅር ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ተግሣጽ ፡ ይገባል ፡ ስ
ለ ፡ ክፎች ፡ አገልጋዮች ፡ ይመረምሩ ፡ ዘንድ ። እርሳቸው
ም ፡ መበደላቸውን ፡ በሚያውቁ ፡ ሰዎች ፡ ይታጣሉ ፡ ዘን
ድ ፡ መበደላቸውም ፡ እውነት ፡ ሁኖ ፡ በተገኘ ፡ ጊዜ ፡ በቅ
ን ፡ ፍርድ ፡ ከሹመታቸው ፡ ይሻሩ ፡ ዘንድ ።

፭፲፤ ስለ ፡ ጥምቀት ፡፡

ጥምቀት ፡ የሃይማኖት ፡ ማስታወቅ ፡ የመለየትም ፡ ምልክት ፡ ብቻ ፡ አይደለም ፡ ክርስቲያን ፡ ካልተጠመቀ ፡ ሰው ፡ የሚለይበት ፡ የሁለተኛ ፡ ልደታችንም ፡ ምልክት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡፡ ጥምቀትን ፡ የሚቀበሉ ፡ በርሱ ፡ በምትታይ ፡ ቤት ፡ ክርስቲያን ፡ ይተከላሉ ፡ ለኃጢአትም ፡ ስርየት ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ልጅነታችን ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ የተሰጠች ፡ ተስፋ ፡ ላይን ፡ ትመለከትበታለች ፡ ታተማለችም ፡፡ ሃይማኖትም ፡ ይጸናበታል ፡፡ የእግዚአብሔርም ፡ ጸጋ ፡ በጸሎት ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ይበዛል ፡፡

የሕፃናትን ፡ ጥምቀት ፡ በቤት ፡ ክርስቲያን ፡ እንጠብቃለን ፡ ከክርስቶስ ፡ ሥርዓት ፡ ጋራ ፡ አይጸላምና ፡፡

፭፲፩፤ ስለ ፡ ጌታችን ፡ እራት ፡፡

የጌታችን ፡ እራት ፡ ክርስቲያን ፡ እርሱ ፡ በርሳቸው ፡ ሊሆንላቸው ፡ ለሚገባ ፡ ፍቅር ፡ ምልክት ፡ ብቻ ፡ አይደለም ፡ በክርስቶስ ፡ ሞት ፡ የሆነ ፡ የመድኃኒታችን ፡ ምሥጢር ፡ ነው ፡ እንጂ ፡፡ በቅንና ፡ በሃይማኖት ፡ እንደገባም ፡ ለሚቀበሉት ፡ የምንቈርሰው ፡ እንጀራ ፡ የክርስቶስ ፡ የሥጋው ፡ አንድነት ፡ ነው ፡ የበረከቱም ፡ ጽዋ ፡ የክርስቶስ ፡ የደሙ ፡ አንድነት ፡ ነው ፡፡

የንጀራና ፡ የወይን ፡ ፀጅ ፡ ባሕሪ ፡ በጌታችን ፡ እራት ፡ እንዲለወጥ ፡ ባሕርያቸው ፡ ተሽርቶ ፡ የክርስቶስ ፡ ሥጋና ፡ ደም ፡ እንዲሆኑ ፡ ከመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ አይገለጽም ፡ ይህችም ፡ ትምርት ፡ ከመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ከቁም ፡ ነገረ ፡ ጋራ ፡ ትጸላለች ፡፡ ያምሥጢርንም ፡ ነገር ፡ ታጠፋለች ፡፡ ብዙም ፡ አሰተኛ ፡ ሃይማኖት ፡ ከርሱ ፡ ተነሣ ፡፡

የክርስቶስን ፡ ሥጋ ፡ በራቱ ፡ በሰማያዊ ፡ በመንፈሳዊም ፡ መንገድ ፡ ብቻ ፡ እንሰጣለን ፡ እንቀበለውማለን ፡ እንበላውማለን ፡፡ የክርስቶስንም ፡ ሥጋ ፡ በራቱ ፡ የምንቀበልበት ፡ የምንበላበት ፡ መያዣ ፡ የነፍስ ፡ አፍ ፡ እርሱ ፡ ሃይማኖት ፡ ነው ፡፡

፷፱፤ ዐመፀኞች ፡ በጌታችን ፡ ኢሬ.ት ፡ የክርስቶስን ፡ ሥጋ ፡ አይበሉም ፡፡

ዐመፀኞች ፡ ሕያው ፡ ሃይማኖትም ፡ የሌላቸው ፡ የክርስቶ ስ ፡ የሥጋውንና ፡ የደሙን ፡ ምሥጢር ፡ በሥጋና ፡ ለማየት ፡ ባፈቸው ፡ ሲቀበሉት ፡ ሲበሉትም ፡ ሲጠጡትም ፡ ክርስቶስ ን ፡ በውነት ፡ አይቀበሉትም ፡፡ የዚህ ፡ የከበረ ፡ ምሥጢር ፡ መብልና ፡ መጠጥ ፡ ለፍርዳቸው ፡ ይሆንባቸዋል ፡ እንጂ ፡፡

፸፤፤ ስለ ፡ ሁለት ፡ መልኩ ፡፡

የጌታው ፡ ጽዋ ፡ ከሕዝብ ፡ መከልከል ፡ አይገባም ፡፡ በክ ርስቶስ ፡ ሥርዓትና ፡ ትእዛዝ ፡ ቀሳውስት ፡ ታዘዋልና ፡ የጌ ታውን ፡ የራቱን ፡ ሁለት ፡ ክፍል ፡ ለክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ ይ ሰጡ ፡ ዘንድ ፡፡

፸፩፤ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ በመስቀል ፡ ስለ ፡ ተፈጸመ ፡ ስለ ፡ አንድ ፡ ምሥዋዑ ፡፡

እርሱ ፡ የክርስቶስ ፡ ምሥዋዕት ፡ በመስቀል ፡ ላይ ፡ ሁና ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ የፈጸመው ፡ እርሱ ፡ ፍጹም ፡ ማደን ፡ ማስታ ረቅም ፡ ካሳም ፡ ሆነ ፡ ስለ ፡ ዓለም ፡ ሁሉ ፡ ኃጢአት ፡ ሰው ፡ ስለ ፡ ሚወለድበት ፡ ስለ ፡ ሚያደርገውም ፡፡ ስለ ፡ ኃጢአት ም ፡ ሌላ ፡ ካሳ ፡ የለም ፡ እርሱ ፡ ብቻ ፡ እንጂ ፡፡

ስለዚህም ፡ የቍርባን ፡ ምሥዋዕት ፡ ሮማውያን ፡ ስለሚ ናገሩ ፡ ቄስ ፡ በርሱ ፡ ክርስቶስን ፡ ምሥዋዕት ፡ ሁና ፡ እንዲ ያቀርብበት ፡ ስለ ፡ ሕያዋንና ፡ ስለ ፡ ሙታን ፡ ኃጢአታቸ ውና ፡ መቅሠፍታቸው ፡ ይፈታላቸው ፡ ዘንድ ፡ ብለው ፡ ስ ድብና ፡ አሰት ፡ ነበረ ፡፡

፸፪፤ ስለ ፡ ቀሳውስት ፡ መጋባት ፡፡

ጳጳሳት ፡ ቀሳውስትም ፡ ዲያቆናትም ፡ በብቸኝነት ፡ ይኖ ሩ ፡ ዘንድ ፡ ወይስ ፡ ስለቱን ፡ ያደርጉ ፡ ዘንድ ፡ ወይስ ፡ ከመ ጋባት ፡ ይከለከሉ ፡ ዘንድ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ አልታዘ

ዙም ፡፡ ስለዚህ ፡ እርሳቸው ፡ ቢወዱ ፡ እንደ ፡ ሌሎች ፡ ክር ስቲያኖች ፡ ለመጋባት ፡ ይግቡ ፡ ለበጎ ፡ አካሔዳቸው ፡ እንዲ ጠቅም ፡ ቢመስላቸው ፡፡

፴፰፤ ስለ ፡ ተገዘቱ ፡ ሰዎች ፡፡

በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በግልጽ ፡ በቅን ፡ ፍርድዋ ፡ በሥርዓ ትም ፡ ከቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አንድነት ፡ የተቈረጠውን ፡ የ ተገዘተውንም ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ የምእምናን ፡ ጉባኤ ፡ ሁሉ ፡ እንደ ፡ አረማዊ ፡ እንደ ፡ አጣሪም ፡ ይቍጠረት ፡ ንስሓ ፡ በ መግባት ፡ በግልጽ ፡ እስኪታረቅ ፡ ድረስ ፡ ሥልጣንም ፡ ባ ለው ፡ ፈራጅ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መልሳ ፡ እስክትቀበለ ው ፡ ድረስ ፡፡

፴፱፤ ስለ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሥርዓት ፡፡

የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የማምለክዋ ፡ ሥርዓት ፡ በስፍራ ፡ ሁሉ ፡ አንድ ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ በጣምም ፡ በሁሉ ፡ ይሰማ ማ ፡ ዘንድ ፡ በግድ ፡ አይደፈለግም ፡፡ በዘመን ፡ ሁሉ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ነበረና ፡፡ ምድርም ፡ ዘመንም ፡ የሰውም ፡ ልማድ ፡ እ ንደ ፡ ለዩ ፡ ይህ ፡ ደግሞ ፡ ይለወጥ ፡ እንደች ፡ ባይሰራ ፡ በእግ ዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ላይ ፡ የሚሆን ፡፡ ማንም ፡ በራሱ ፡ ፍር ድ ፡ በማሰብና ፡ በፈቃዱ ፡ በግልጽም ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ጋራ ፡ የማይጸላውን ፡ ሥርዓት ፡ በ ሥልጣንም ፡ የተሰራውን ፡ የተቀበሉትንም ፡ የሚያፈርሰ ው ፡ በግልጽ ፡ ይገሠጽ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ሥርዓት ፡ በ ድልዋልና ፡ የመኰንንም ፡ ሥልጣን ፡ ጕድትዋል ፡፡ የደከ ሙትንም ፡ የወንድሞቹን ፡ ልብ ፡ አሳዘነ ፡፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ ከ መከተሉ ፡ ይፈራ ፡ ዘንድ ፡፡

በያገርም ፡ በየሕዝብም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በሰው ፡ ብ ቻ ፡ የተሰራውን ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ሥርዓት ፡ ትሰራ ፡ ትለውጥም ፡ ትሽርም ፡ ዘንድ ፡ ሥልጣን ፡ አላት ፡፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ለመስራት ፡ እስኪሆን ፡ ድረስ ፡፡

፻፷፪፡ ስለ ፡ ስብከት ፡ መጽሐፍ ::

በዚህ ፡ ቃል ፡ የስብከት ፡ ሁለት ፡ መጻሕፍት ፡ በኤድወር ድ ፡ ፯፡ በንጉሥ ፡ በኤልሳቤትም ፡ በንግሥት ፡ ዘምን ፡ የተ ጻፉ ፡ ይነበቡ ፡ ዘንድ ፡ ይመከራል ::

፻፷፫፡ ስለ ፡ ጳጳሳትና ፡ ስለ ፡ ቀሳውስት ፡ ቅደሴ ::

የዚህ ፡ ሥርዓት ፡ በጳጳሳትና ፡ በቀሳውስት ፡ ቅደሴ ፡ መ ጽሐፍ ፡ ይገኛል ::

፻፷፬፡ ስለ ፡ አገር ፡ መኳንንት ::

ንጉሥ ፡ ጌታችን ፡ መጀመርያ ፡ ከሁሉም ፡ የሚበልጥ ፡ ሥ ልጣን ፡ አለው ፡ በዚህ ፡ በንግልጣር ፡ ምድር ፡ በሌላ ፡ መግ ዛቱም ፡ ሁሉ :: የቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ያገርም ፡ መግዛት ፡ ሁሉ ፡ በነገር ፡ ሁሉ ፡ ለርሱ ፡ ነው :: በሌላ ፡ አገርም ፡ ላለ ፡ መኰንን ፡ በዚህች ፡ መንግሥት ፡ ሥልጣን ፡ የለውም :: በዚ ህ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ለነገሥታታችን ፡ አይገባም ፡ የእግዚአብሔ ርን ፡ ቃል ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ይሰብኩ ፡ ዘንድ ፡ ወይስ ፡ ምሥጢራትን ፡ ያገለግሉ ፡ ዘንድ :: ይህች ፡ ሥልጣን ፡ እን ጂ ፡ እግዚአብሔርን ፡ የፈሩት ፡ መኳንንት ፡ ወትሮ ፡ ከእግ ዚአብሔር ፡ የተቀበሉት ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ እንደለ ፡ መን ግሥታቸውን ፡ በየክፍልዋ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ዘንድ ፡ እ ንደ ፡ ታመኑባት :: ለመቅደስና ፡ ላገር ፡ ባለው ፡ ይገዙ ፡ ዘ ንድ ፡ ዐመፀኞችንም ፡ ክፉ ፡ አድራጊችንም ፡ ባገር ፡ ሰይፍ ፡ ይከለክሉ ፡ ዘንድ :: የሮም ፡ ጳጳስም ፡ በንግልጣር ፡ መንግ ሥት ፡ መግዛት ፡ ወይስ ፡ ሥልጣን ፡ የለውም ፡ ከቶ ::

የመንግሥት ፡ ሕግ ፡ ክርስቲያንን ፡ ስለ ፡ ታላቅ ፡ መበደ ል ፡ በሞት ፡ መቅሠፍ ፡ ይችላል ::

ለክርስቲያን ፡ ይገባል ፡ በመኰንን ፡ ትእዛዝ ፡ ጋሻ ፡ ጦር ን ፡ ይወስድ ፡ ዘንድ ፡ በዘምቻም ፡ ያገለግል ፡ ዘንድ ፡ የመ ንግሥት ፡ ጉዳይ ፡ ሲፈልገው ::

፻፳፤ ስለ ፡ ገንዘብ ፡፡

የክርስቲያን ፡ ሰው ፡ ባለጠግነትና ፡ ገንዘብ ፡ ቅኑና ፡ መግዛት ፡ የጉባኤ ፡ አይደለም ፡ አያሌ ፡ መናፈቃን ፡ እንደ ፡ ሐለሙ ፡፡ ይህ ፡ ግን ፡ ሳይቀር ፡ ለሰው ፡ ሁሉ ፡ ይገባል ፡ እግዚአብሔር ፡ ከሰጠው ፡ ገንዘብና ፡ መግዛት ፡ ለድሆች ፡ ለበጎ ፡ መክንያትም ፡ ሁሉ ፡ እንደ ፡ ችሎቱ ፡ ይሰጥ ፡ ዘንድ ፡፡

፻፱፤ ስለ ፡ ክርስቲያን ፡ ሰው ፡ መሐላ ፡፡

በከንቱ ፡ ከሚደረግ ፡ ከቃሊልም ፡ መማል ፡ ክርስቲያን ፡ ሁሉ ፡ ተከለከለ ፡ በጌታችን ፡ በየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ በሐዋርያውም ፡ በያዕቆብ ፡ ቃል ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ የክርስቲያን ፡ ሃይማኖት ፡ ሰውን ፡ ከመማል ፡ ሁሉ ፡ እንዲያው ፡ አይከለክልም ፡ መኰንን ፡ ቢፈልገው ፡ በሃይማኖትና፥ በፍቅርም ፡ መክንያት ፡ ነቢይ ፡ እንዲያዘው ፡ ቢሆን ፡ በቅን ፡ በፍርድም ፡ በውነትም ፡፡

ከዚህ ፡ ይጨርሳሉ ፡ የእንግሊዝ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡
፻፱፤ ቃላት ፡፡

ከዚህ ፡ ይገለጻል ፡ የጽርተስታንቶች ፡ ትምህርት ፡ በንምሳና ፡ በንግልጣር ፡ በታላቅ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ አንድ ፡ እንደሆን ፡፡ መሠርትንም ፡ ሁሉን ፡ እንዲጥሉ ፡ ከመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ዘንድ ፡ ያልተነሣ ፡፡ እርሳቸውም ፡ አዲስ ፡ ጉባኤን ፡ አላደረጉም ፡ ካለች ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በትምርትና ፡ በሥርዓት ፡ በማምለክም ፡ የገባውን ፡ ስሕተት ፡ ብቻ ፡ ያወጡ ፡ ዘንድ ፡ ተገደሉ ፡ እንጂ ፡፡

የመጀመርያ ፡ መምህራኖቸው ፡ ግን ፡ በሞቱ ፡ ጊዜ ፡ ታላቅ ፡ ክርክር ፡ ወጣ ፡ ስለ ፡ ታናሽ ፡ ነገር ፡፡ እግዚአብሔር ፡ ግን ፡ የታደሰች ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የበላሻችን ፡ እንደትከተል ፡ ብሎ ፡ መከራ ፡ ሰደደላት ፡፡ የእግዚአብሔርም ፡ ጸላቶች ፡ ተነሡባት ፡ ፻፤ አመትም ፡ ጾር ፡ ሆነ ፡ በጽርተስታንቶች ፡ ላይ ፡ በንምሳ ፡ እጅግ ፡ እስኪጨንቁ ፡ ድረስ ፡፡ በፍራ

ንስም ፡ የሮም ፡ ጸላትናት ፡ እጅግ ፡ ተቃጠለች ፡ በወንጌል ፡ ወገን ፡ ላይ ፡፡ ባመት ፡ ፲፫፻፷፬፡ ባንዲት ፡ ሌሊት ፡ የንጉሥ ፡ ሰርግ ፡ ሲሆን ፡ ብዙ ፡ እአላፍ ፡ ሰዎች ፡ ከፕሮተስታንቶች ፡ ወገን ፡ ተገደሉ ፡ ስለዚህም ፡ ይህች ፡ ሰርግ ፡ የደም ፡ ሰርግ ፡ ተባለች ፡፡

የ፴፡ አመት ፡ ጾርም ፡ ፕሮተስታንቶችን ፡ እጅግ ፡ ካስጨነቀ ፡ ባኋላ ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ጸሩ ፡ እግዚአብሔርም ፡ የጉስታቡስ ፡ አደልፍ ፡ የስዌደን ፡ ንጉሥ ፡ ልብ ፡ አስነሣ ፡ እርሱም ፡ ወደ ፡ ንምሳ ፡ መጥቶ ፡ በጸላቶች ፡ ላይ ፡ ወደቀ ፡ አሸነፈቻቸውም ፡ ወንድሞቹንም ፡ በወንጌል ፡ አርነት ፡ አወጣቸው ፡፡

የዚያን ፡ ጊዜ ፡ ግን ፡ ሁለተኛ ፡ ክርክር ፡ ተነሣ ፡ በፕሮተስታንቶች ፡ መኻከል ፡ ስለ ፡ ትምርት ፡ ፊደል ፡ መንፈሳቸው ፡ ሲደክም ፡፡ እግዚአብሔርም ፡ ስለዚህ ፡ አያሌን ፡ ቅዱሳን ፡ ሰዎች ፡ አስነሣ ፡ ወደ ፡ ንስሓ ፡ የጸርዋቸው ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንንም ፡ ኃጢአት ፡ ጉደደዋንም ፡ የገሠጹ ፡፡ ባካሔደቸውም ፡ በትምህርታቸውም ፡ ለወንድሞቻቸው ፡ የሰበኩ ፡፡ በስብከታቸውም ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ ከኃጢአታቸው ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ተመለሱ ፡፡ ከለዚያ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ሰዎች ፡ አያሌ ፡ እሌህ ፡ ናቸው ፡፡ አርንድ ፡ ስጴነርም ፡ ፍራንክም ፡ በክስትርም ፡ ቡንያንም ፡ ደድሪጅም ፡ ጺንጸንደርፍም ፡ ሌተንም ፡ ሀርቤም ፡ ዌስሌም ፡ ዊትፊልድም ፡ ሌሎችም ፡፡

እሌህ ፡ ግን ፡ በወንጌል ፡ ኃይል ፡ እጅግ ፡ ባበሩ ፡ ጊዜ ፡ የጨለማ ፡ ኃይል ፡ ተነሣባቸው ፡ ብርቱም ፡ ሆነች ፡፡ የመስቀል ፡ ትምህርት ፡ ለብዙ ፡ ሰዎች ፡ ስንፍና ፡ ሆነች ፡ ወንጌልም ፡ በሰደፍ ፡ መጠበቅ ፡ አይሆንለትምና ፡ በመንፈስ ፡ ሰደፍ ፡ እንጂ ፡ የሰው ፡ ፀመፃ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ትዕግሥት ፡ በዛ ፡፡ ዐመፀኞችም ፡ ካለም ፡ ብልሃተኞች ፡ ወገን ፡ ሁነዋልና ፡ አያሌ ፡ መምህራን ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ተሳቱ ፡ አባቶቻቸውም ፡ የተጋደሉላትን ፡ ትምህርት ፡ ካዱ ፡ ከሕዝብም ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ ተከተልዋቸው ፡፡ ክርስቶስንም ፡ በውነት ፡ ከለልባቸው ፡ የወደዱት ፡ ሰዎች ፡ ጥቂት ፡ ሆኑ ፡፡ ተሰደቡም ፡፡

በእግዚአብሔር : ላይም : ከተነሣ : ዐመፃ : በእግዚአብሔር : ሥርዓትም : ላይ : ዐመፃ : ተከተለ :: የፈረንሲስ : መንግሥት : የወንጌልን : ከሉተር : ከክልዊንም : የወጣችን : ብርሃን : አሳደደች : በሮምም : ጨለማ : በኃጢአታቸውም : ደናረ : ዘንድ : ወደደ :: ስለዚህም : እግዚአብሔር : በልባቸው : አሳብ : አሳልፎ : ሰጣቸው : በጣም : እስኪያብደ : ድረስ : እስኪሉም : ድረስ :: ማን : ነው : አምላካችን : ቃሉን : እንሰማ : ዘንድ :: ንጉሣቸውን : ሉድዊግ : ፲፮፤ ገደሉ : ባመት : ፲፯፻፺፫፤ ክርስቶስንም : ክደው : ለሰው : አእምሮ : መቅደስን : ሰሩ : ጋለሞትንም : የሰው : አእምሮ : ምሳሌ : ናት : ብለዋልና : ወደ : መቅደስ : አግብተው : በመሠውያ : ላይ : አቆምዋት : አመለክዋትም :: አርነትና : አንድነት : ማለታቸው : ነበረ :: ሰው : ሁሉ : አንድ : እንደሆን : የታናሽና : የታላቅ : መለየትም : እንዲጨርስ : ሥርዓትን : ሁሉን : አፈረሱ : የሰውን : ንብረት : ሁሉ : ያስተካክሉ : ዘንድ :: ሰውም : ሁሉ : ለራሱ : ንጉሥ : እንዲሆን : መስሎት : ለፈቃዱ : ያልተገዛውን : ባልንጀራውን : አሳደደ : እጅግ : ደምም : በፈረንስ : ፈሰሰ :: ከራሳቸውም : ያወጥዋቸው : ሹማምታቸው : እንደ : ሰይጣናት : ገዙባቸው :: እርሳቸውም : አያሌ : ወራት : ከሠቀደዋቸው : በኋላ : በሰይፈቸው : ወደቁ :: እንደህም : ሲሆን : ከጻድቃን : ቍጥር : አያሌ : ነበሩ : ያሰቡ : ከዚህ : ጨለማ : ከዚህም : ዐመፃ : ምናልባት : ጨሳዊ : መሢሕ : እንደነሣ : ነገር : ግን : እግዚአብሔር : በዘላለም : ምክሩ : ፈቀደ : በዚህ : ዘመን : ብርሃኑን : መልሶ : ያወጣ : ዘንድ : የቤተ : ክርስቲያንም : ወሰን : ይዘረጋ : ዘንድ :: ክርስቲያንም : የተባለች : ሕዝብ : ክርስቶስን : በካደች : ጊዜ : የክርስቶስ : ዕውቀት : ወደ : ሌሎች : አሕዛብ : ደረሰች : እርሳቸውም : በስሙ : ደኑ ::

የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡
ታሪክ ፡

ስምንተኛ ፡ ክፍል ፡፡

የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የመዝረጋትዋ ፡ ዘመን ፡፡

ከ፲፯፰፭፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፲፱፻፩፡ ድረስ ፡፡

በዚህ ፡ ዘመን ፡ እግዚአብሔር ፡ እጅግ ፡ አደረገ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያኑን ፡ ይዘርጋ ፡ ዘንድ ። ፊተኛ ፡ መጀመርያው ፡ አስቀድሞ ፡ ተደረገ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ እጅግ ፡ አልሆነበትም ።

የሮም ፡ ወገን ፡ በስምና ፡ በቍጥር ፡ እጅግ ፡ አደረጉ ። እርሳቸው ፡ የጳጳስን ፡ መግዛት ፡ በጪንና ፡ በህንድ ፡ በያጳንም ፡ በአሜሪካም ፡ አወጡ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ የወንጌል ፡ ነገር ፡ የክርስቶስም ፡ ምስጋና ፡ ጥቂት ፡ ሆነበት ። የሮም ፡ ወገንም ፡ ወደ ፡ ሃበሻ ፡ ሲመጡ ፡ በቅላውዲዮስና ፡ በሶስኔዎስ ፡ ዘመን ፡ ጾርን ፡ አስነሡ ፡ በግፍ ፡ ስለ ፡ ማይጠቅምም ፡ ነገር ። በምሥር ፡ ጳጳስ ፡ ፈንታ ፡ የሮምን ፡ ጳጳስ ፡ ሲያደርጉ ፡ የፋሲካውንም ፡ ጊዜ ፡ ሲለውጡ ፡ የቅደሚንም ፡ ማክበር ፡ ሲያጠፉ ፡ እንደዚህ ፡ ያለውንም ፡ ዝምብሉን ፡ ነገር ፡ ሲያደርጉ ፡ ሰውንም ፡ በሰው ፡ ነገር ፡ ማስተማር ፡ ሲፈልጉ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ቃልም ፡ አይደለም ። ስለዚህም ፡ ስራቸው ፡ አልተባረከም ፡ ከእግዚአብሔርም ፡ አልነበረምና ፡ አልጸናም ።

ከወንጌል ፡ ወገንም ፡ ከጵርተስታንቶች ፡ ሃይማኖትን ፡ የዘረጉ ፡ እሊህ ፡ ናቸው ። አልዮትና ፡ ብሬነርድ ፡ በኢንዲያኖች ፡ መካከል ፡ በሰሜን ፡ አሜሪካ ። ዮሐንስ ፡ ኤጌዴም ፡ በግሬንላንድ ። ከሃሌም ፡ የተላኩ ፡ እርሳቸውም ፡ ጺገንባልግ ፡ ሽዋርጽም ፡ ሌሎችም ፡ በህንድ ። በጺንጽንደርፍም ፡ የተሰራች ፡ ጉባኤ ፡ የወንጌል ፡ ወንድሞች ፡ ጉባኤ ፡ የተባለች ፡ በብዙ ፡ ስፍራ ፡ ወንጌልን ፡ ለሕዛብ ፡ ሰበኩ ። ይህች ፡ ጉባኤም ፡ የክርስቶስ ፡ ፍቅር ፡ ምሳሌ ፡ ሆነች ። የክርስቶስ ፡ ፍቅር ፡ በብዙ ፡ ሰዎች ፡ ልብ ፡ በበረደ ፡ ጊዜ ፡ እርሳቸው ፡ አገራቸውን ፡ ትተው ፡ ወደ ፡ ግሬንላንድ ፡ በምድር ፡ በሰሜን ፡ ደርቻ ፡ ወደምትኖር ፡ ሔዱ ፡ ክርስቶስንም ፡ እልያን ፡ አሕዛብ ፡ አስታወቁት ። ደግሞም ፡ በምዕራብ ፡ ኢንዲያ ፡ ደሴቶች ፡ በነበሩ ፡ በተኖቹ ፡

ባሮች ፡ መኻከል ፡ አስተማሬ ፡ በጅግ ፡ መከራም ፡ የብዙ ፡
ባሮችንም ፡ ልብ ፡ በውነት ፡ ለክርስቶስ ፡ አስገዙ ።

ነገር ፡ ግን ፡ ይህ ፡ ሁሉ ፡ ጥቂት ፡ ሆነ ፡ በዚህ ፡ ዘመንም ፡
ከ፲፰፻፹፰ ወዲህ ፡ ወደ ፡ ተሰራ ፡ አይደርስም ። በዚያችም ፡
አመት ፡ በ፲፰፻፹፰ አንዲት ፡ ታላቅ ፡ ጉባኤ ፡ ተሰበሰበች ፡
በሎንደን ፡ በንግልጣር ፡ ከተማ ። እርሳቸውም ፡ እውነተ
ኞች ፡ ክርስቲያኖች ፡ ከቀሳውስትና ፡ ከሕዝብ ፡ ነበሩ ፡ አብ
ረው ፡ ይህነን ፡ ፈቃዳቸውን ፡ ያስታወቁ ፡ በኃይላቸው ፡ ሁ
ሉ ፡ ይጋደሉ ፡ ዘንድ ፡ የክርስቶስን ፡ መንግሥት ፡ በ
ምድር ፡ ሁሉ ፡ ለመዘረጋት ። ስለዚህም ፡ ይህችን ፡ ሥ
ርዓት ፡ አደረጉ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ በመኻከላቸው ፡ በፍቅር ፡ በ
ሳምንት ፡ በወርም ፡ ባመትም ፡ ሁሉ ፡ ኢያንዳንዱ ፡ እን
ደ ፡ ችሎቱ ፡ ከገንዘቡ ፡ ብርን ፡ ይሰጥ ፡ ዘንድ ፡ ከሌሎች
ም ፡ ከክርስቶስ ፡ ወደጆች ፡ ይለቅም ፡ ዘንድ ። ከጉባኤያ
ቸውም ፡ ደህና ፡ ሰዎችን ፡ መረጹ ፡ ይህነን ፡ መስጠታቸው
ን ፡ የሚለቅሙ ፡ የሚጠብቁትም ፡ በርሱም ፡ የወንጌል
ን ፡ መልክተኞች ፡ አሳድገው ፡ አስተምረውም ፡ የሚሰዱ
በት ፡ የክርስቶስን ፡ ዕውቀት ፡ ወደ ፡ ማያውቁት ፡ አሕዛ
ብ ፡ ይወስዱት ፡ ዘንድ ። ይችም ፡ ጉባኤ ፡ የሎንደን ፡ ሚ
ስዮን ፡ ጉባኤ ፡ ተባለች ፡ የወንጌልን ፡ መልክተኞች ፡ ወ
ደ ፡ አሕዛብ ፡ የምትሰድ ። ሚስዮን ፡ ማለት ፡ መስደድ ፡
ነውና ። እርሳቸውም ፡ በዚያ ፡ አመት ፡ ታላቅ ፡ መርከብ ፡
ይዘው ፡ ፴ መልክተኞችን ፡ ሰደዱ ፡ ኦታሀይቲ ፡ ወደ ፡ ሚ
ልዋት ፡ ወደ ፡ ሩቅ ፡ ደሴት ። ከዚያም ፡ ጥቂት ፡ ወራት ፡ በ
ኋላ ፡ ፲፩ መልክተኞችን ፡ ጨመሩላቸው ። ከርሳቸውም ፡
ተከፍለው ፡ ሞቱ ፡ ስለ ፡ ወንጌል ። ተከፍለውም ፡ ተበተ
ኑ ። ተከፍለውም ፡ ደከሙ ፡ ወደ ፡ እንግልጣርም ፡ ተመለ
ሱ ። ጥቂቶችም ፡ ኖሩ ፡ ተጋደሉም ፡ አስተማሩም ፡ በጅግ ፡
መከራ ፡ በጅግ ፡ ጭንቀትም ፡ የኦታሀይቲ ፡ ንጉሥ ፡ ጾማ
ሬ ፡ ክርስቲያን ፡ እስኪሆን ፡ ድረስ ። ፳፭ አመትም ፡ በኦ
ታሀይቲ ፡ ከተቀመጡ ፡ በኋላ ፡ ሃይማኖታቸው ፡ አሸነፈች ፡
ኦታሀይቲም ፡ ከብዙ ፡ ሌሎች ፡ ደሴቶች ፡ ጋራ ፡ የእግዚአ
ብሔርን ፡ ቃል ፡ ተቀበሉ ፡ ጣዖታታቸውንም ፡ ወደ ፡ እሳት ፡

ጨመረ ፡ መቅደሳቸውንም ፡ አፈረሱ ፡ ተጠመቁም ፡ ክርስ ቲያንም ፡ ሆኑ ፡፡

ባመትም ፡ ፲፰፻፬፤ ሌላ ፡ ታላቅ ፡ ጉባኤ ፡ በሎንደን ፡ ተሰበ ሰበች ፡ እንደ ፡ ሎንደን ፡ ጉባኤ ፡ እርስዋም ፡ የእንግልጣ ር ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የሚስዮንዋ ፡ ጉባኤ ፡፡ እሌህ ፡ ጉባእዮችም ፡ የሚስዮን ፡ ወይስ ፡ የመስደድ ፡ ጉባእዮች ፡ ተባሉ ፡ መምህራንን ፡ ስለ ፡ ሰደዱ ፡ ወደ ፡ አሕዛብ ፡ የክር ስቲያንን ፡ ሃይማኖት ፡ ያስተምሩ ፡ ዘንድ ፡፡ የንግልጣር ፡ ቤ ተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሚስዮን ፡ ጉባኤ ፡ መለክተኞቻቸውን ፡ ሰ ደደ ፡ ወደ ፡ ዓለም ፡ ሁሉ ፡፡ ከሌላ ፡ ይልቅ ፡ ወደ ፡ አፍሪ ቃ ፡፡ ደግሞም ፡ ወደ ፡ ህንድ ፡፡ ወደ ፡ ህንድ ፡ ደሴቶች ም ፡ ወደ ፡ አሜሪካም ፡፡ ወደ ፡ አውስትራልያም ፡፡ ወ ደ ፡ ቱርክ ፡ መንግሥትም ፡ ወደ ፡ ምሥርም ፡ ወደ ፡ ሃ በሻም ፡ ሰደደ ፡፡ የዚች ፡ ጉባኤም ፡ ሚስዮን ፡ ወደ ፡ አፍ ሪቃ ፡ እንደዚህ ፡ ነው ፡፡ ባፍሪቃ ፤ ምዕራብ ፡ የሻንክላ ፡ ወገ ን ፡ ትኖራለች ፡ ባለማወቅ ፡ በመንፈሳዊት ፡ ጨለማም ፡ ከ ሌላ ፡ ሰው ፡ ወገን ፡ ይልቅ ፡፡ ስለዚህም ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ አ ሉ ፡ የሚሉ ፡፡ ሻንክሎች ፡ ሰዎች ፡ አይደሉም ፡ የንስሳ ፡ ወ ገን ፡ እንጂ ፡፡ ይህ ፡ ማለት ፡ ግን ፡ ታላቅ ፡ ኃጢአት ፡ ነው ፡፡ በርሳቸው ፡ ላይም ፡ የካም ፡ መርገም ፡ በጣም ፡ ተፈጸመ ፡ ለባርነት ፡ የተረገመበት ፡፡ አሁን ፡ ፫፻፤ አመት ፡ ነውና ፡ ባ መት ፡ ሁሉ ፡ ከለዚያ ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ እንደ ፡ ተሼጡ ፡ ለብ ርቱ ፡ ባርነት ፡፡ የፈረንጆች ፡ መርከቦች ፡ ሁለግዜ ፡ መጥተ ው ፡ በጥቂት ፡ ዋጋ ፡ እጅግ ፡ ሻንክሎችን ፡ ገዙ ፡ ወደ ፡ አሜሪ ካም ፡ ወሰድዋቸው ፡ ከዚያም ፡ ለብርቱ ፡ ስራ ፡ ተሼጡ ፡ ሌላ ፡ ሰዎች ፡ ላልወደደት ፡፡ ብዙ ፡ ደህና ፡ ክርስቲያኖች ፡ ነበሩ ፡ እጅግ ፡ ጊዜ ፡ ደህነን ፡ ነገር ፡ የጸየፉ ፡ እንደዚህ ፡ ብለ ው ፡፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ የሴም ፡ የካምም ፡ የያፌትም ፡ ልጆች ፡ ካንድ ፡ ሰው ፡ ከአደም ፡ መጥተው ፡ ወንድሞች ፡ ናቸው ፡ ሁላቸውም ፡ እንደ ፡ እግዚአብሔር ፡ መልክ ፡ ተፈጠረ ፡፡ ሁላቸውም ፡ በአደም ፤ መበደል ፡ ኃጢአተኞች ፡ ሆኑ ፡፡ ክ ርስቶስ ፡ ግን ፡ ስለ ፡ ሁላቸው ፡ ሰማይን ፡ ትቶ ፡ መከራ ፡ ተ ቀበለ ፡ ሞትም ፡ ተነሣም ፡ ወደ ፡ ሰማይም ፡ ወጣ ፡፡ የእግ

ዚአብሔር ፡ ልጅም ፡ የሰው ፡ ልጅ ፡ ሆነ ፡ የሰው ፡ ልጆች ፡ ሁሉ ፡ በርሱ ፡ ይድኑ ፡ ዘንድ ፡፡ ስለዚህም ፡ ለክርስቲያን ፡ አደገባም ፡ ወንድሙን ፡ እንደ ፡ ሚሸመት ፡ ነገር ፡ ይቈጥር ፡ ዘንድ ፡ ባርያውንም ፡ ያደርገው ፡ ዘንድ ፡ ወንድሙ ፡ ነውና ፡ የርሱም ፡ እኩል ፡ በእግዚአብሔር ፡ ፊት ፡፡

እንደዚህ ፡ ያለ ፡ መናገራቸው ፡ በጥቂት ፡ በጥቂት ፡ ወደ ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ ልብ ፡ ገባ ፡ የባሮችም ፡ ገብያ ፡ ለማጥፋት ፡ ተማካከሩ ፡፡ ብዙ ፡ ባሮችን ፡ ፈቱ ፡ ሴራ ፡ ሌዎናም ፡ ወደ ፡ ሚሉት ፡ ምድር ፡ ባፍሪቃ ፡ ምዕራብ ፡ ወሰድዋቸው ፡ ከዚያ ፡ ከተሞችንና ፡ መንደሮችን ፡ ለርሳቸው ፡ መኖርያቸው ፡ ሁነው ፡ ይሠሩ ፡ ዘንድ ፡፡ የንግልጣርም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሚስዮን ፡ ጉባኤ ፡ መለክተኞቻቸውን ፡ ሰደዱላቸው ፡ በወንጌል ፡ ያስተምርዋቸው ፡ ዘንድ ፡ እግዚአብሔርም ፡ ስራቸውን ፡ በታላቅ ፡ በረከቱ ፡ ባረከው ፡፡ እልያም ፡ ሻንክሎች ፡ ወደ ፡ አርነት ፡ ወጥተው ፡ ከጨለማ ፡ ወደ ፡ ብርሃን ፡ ደረሱ ፡፡ ከርሳቸውም ፡ ብዙ ፡ ደህና ፡ ክርስቲያን ፡ ሆኑ ፡፡ ሁላቸውም ፡ አሁን ፡ በጎ ፡ ስራ ፡ ይለምደሉ ፡ ብልሃትንም ፡ ይማራሉ ፡፡ በንግልጣር ፡ መንግሥትም ፡ ሁሉ ፡ የክርስቲያን ፡ ፍቅር ፡ አሁን ፡ በባርነት ፡ ሁሉ ፡ አሸነፈ ፡፡ ባመት ፡ ፲፰፻፶፩፤ አሁን ፡ ፯፤ አመት ፡ የሚሆን ፡ በእንግሊዝ ፡ መንግሥት ፡ ሁሉ ፡ የነበሩ ፡ ባሮች ፡ ተፈቱ ፡ የክርስቲያንን ፡ አርነት ፡ ያውቁ ፡ ይቀበሉም ፡ ዘንድ ፡፡ የቀደሙም ፡ ጌቶቻቸው ፡ እንዳይጉዱበት ፡ የመንግሥት ፡ ጉባኤ ፡ በንጉሥ ፡ ፈቃድ ፡ ፱፤ ሚልዮን ፡ ቀርሽ ፡ ለባሮች ፡ ጌቶች ፡ ሁሉ ፡ ሰጡ ፡፡ አንድ ፡ ሚልዮንም ፡ ፲፱ ፲፱፤ ወይስ ፡ ፱ ፱፱፤ ነው ፡፡

የንግልጣርም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሚስዮን ፡ ጉባኤ ፡ አንድ ፡ ታላቅ ፡ ሚስዮን ፡ ወደ ፡ ህንድ ፡ ነው ፡፡ ከዚያም ፡ እግዚአብሔር ፡ የፍቅር ፡ ስራቸውን ፡ እጅግ ፡ ባረከላቸው ፡፡ ብዙ ፡ አረማውያን ፡ ጣዖታታቸውን ፡ ትተው ፡ ሃይማኖትን ፡ ተቀበሉ ፡ ብዙ ፡ ሺህም ፡ ከህንድ ፡ አሽከሮች ፡ በወንጌል ፡ ማስተማርዮች ፡ ይማራሉ ፡፡

እንደሁም ፡ ኔውሴላንድ ፡ በተባላች ፡ ደሴት ፡ ሆነ ፡፡ ከጥቂት ፡ አመት ፡ አስቀድሞ ፡ የኔውሴላንድ ፡ ሰዎች ፡ ሰዎ

ን ፡ ባዮች ፡ ነበሩ ፡ አሁን ፡ ግን ፡ ባልንጀራቸውን ፡ እንደ ፡ ነ
ፍሳቸው ፡ ይወዱ ፡ ዘንድ ፡ ከወንጌል ፡ ተማሩ ፡ በጉባኤያች
ን ፡ መለክተኞች ፡ በስብከታቸው ፡፡

የዚች ፡ ጉባኤም ፡ ከሌሎች ፡ ጉባኤዮች ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ታ
ላቅ ፡ ተግባር ፡ ይህ ፡ ነው ፡፡ እግዚአብሔር ፡ ቢወድ ፡ በምሥ
ራቅ ፡ የተበተኑትን ፡ በሰውም ፡ ትምርት ፡ የተጨለሙትን ፡
አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ እርሳቸውም ፡ የሩም ፡ የቆርያም ፡
የአርመንም ፡ የግብጽም ፡ የሃበሻም ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያ
ናት ፡ በወንጌል ፡ ታበራቸው ፡ ዘንድ ፡፡ ስለዚህም ፡ የወንጌ
ል ፡ መለክተኞች ፡ በምሥራቅ ፡ ሁሉ ፡ ተልከው ፡ ዞሩ ፡ የእ
ግዚአብሔርንም ፡ ቃል ፡ በትነው ፡ ሰጡ ፡ በሁላቸው ፡ መኻ
ከል ፡፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስን ፡ ይቀበላሉ ፡ ካንዲት ፡ ታላቅ ፡ ጉ
ባኤ ፡ የእንግሊዝና ፡ የንግደ ፡ የመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ጉባኤ ፡
በሎንደን ፡ የሚልዋት ፡ በሎንደን ፡ የተሰበሰበች ፡፡ ይህች ፡
ጉባኤም ፡ ባመት ፡ ፲፰፻፬፡ ተነሣች ፡ በፊትም ፡ ታናሽ ፡ ነበረ
ች ፡፡ በእግዚአብሔር ፡ በረከት ፡ ግን ፡ አድጋ ፡ በምድር ፡ ሁ
ሉ ፡ ተዘረጋች ፡፡ በዚችም ፡ ጉባኤ ፡ እውነተኞች ፡ ክርስቲያ
ናት ፡ ከመለያየት ፡ ሁሉ ፡ ካብያተ ፡ ክርስቲያናትም ፡ ሁሉ ፡
መኻከል ፡ ያንድ ፡ ልብ ፡ ሆኑ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ቃል ፡ በ
ምድር ፡ ቋንቋ ፡ ሁሉ ፡ ለሰው ፡ ሁሉ ፡ ያደርሶ ፡ ዘንድ ፡፡ ይህ
ችም ፡ ጉባኤ ፡ ከተነሣች ፡ በኋላ ፡ ብዙ ፡ የመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡
ጉባኤዮች ፡ ተነሡ ፡ ታላቆችና ፡ ታናሾች ፡ በክርስቲያን ፡ አገ
ር ፡ ሁሉ ፡፡ ሁላቸውም ፡ ያንድ ፡ ልብ ፡ ናቸው ፡ ለሁላቸው
ም ፡ ዕረፍት ፡ የላቸውም ፡ ከቶ ፡ እግዚአብሔር ፡ የፈጠረ
ው ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ መጽሐፍ ፡ እስኪያገ
ኝ ፡ ድረስ ፡፡ በለዚህ ፡ ጉባኤዮችም ፡ የእግዚአብሔር ፡ ቃ
ል ፡ አሁን ፡ በ፻፹፡ ቋንቋዎች ፡ ተተረጐመ ፡፡ የሚስዮንም ፡ ጉ
ባኤዮች ፡ እርሳቸው ፡ ደግመው ፡ የበዙ ፡ በንግልጣር ፡ በን
ምሳም ፡ በፈራንስም ፡ በአሜሪካም ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስን ፡
ከመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ጉባኤዮች ፡ ይቀበሉታል ፡ በመለክተኞ
ቻቸውም ፡ ወደ ፡ ዓለም ፡ ሁሉ ፡ ይሰዱታል ፡፡

በምሥራቅም ፡ የተበተኑ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ በሃይ
ማኖታቸው ፡ ደከሙ ፡፡ ሁላቸውም ፡ በስላሞችና ፡ ባረማ

ውያን ፡ መኻከል ፡ ኑረው ፡ አይችሉም ፡ ብርሃንንና ፡ ኃይል
ን ፡ ያገኙ ፡ ዘንድ ፡ ወደ ፡ እውነተኛ ፡ አንድነትም ፡ ይደርሱ ፡
ዘንድ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ እንጂ ፡፡ እርሱ ፡ የሰው ፡ መ
ድኃኒት ፡ ነውና ፡ ሌላ ፡ የለም ፡፡ ስለዚህ ፡ የሚስዮን ፡ ጉባኤ
ዎች ፡ ወደለዚያ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ መልክተኞቻቸ
ውን ፡ ሰደዱ ፡ ወንጌልን ፡ ይሰጥዋቸው ፡ ዘንድ ፡፡ ከርሳቸ
ውም ፡ አያሌ ፡ ተቀበልዋቸው ፡ አያሌ ፡ ግን ፡ ባለማወቃቸ
ው ፡ አልተቀበልዋቸውም ፡ ለደህንነታቸው ፡ የሚጠቅመው
ን ፡ ነገር ፡ አላወቁምና ፡፡

እንደህም ፡ የእንግልጣር ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሚስዮን ፡
ጉባኤ ፡ መልክተኞቻቸውን ፡ ወደ ፡ ምሥራቅ ፡ ሁሉ ፡ በሰደ
ደ ፡ ጊዜ ፡ ለሃበሻ ፡ ደግሞ ፡ አሰቡ ፡ የወንጌልን ፡ ብርሃን ፡
በመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ በመልክተኞቻቸው ፡ እጅ ፡ የሰደዱላቸ
ው ፡ ዘንድ ፡፡

ፍቅራቸው ፡ ለሃበሻ ፡ እጅግ ፡ ታላቅ ፡ ነው ፡፡ እርሳቸው ፡
ከውነተኞች ፡ ክርስቲያናት ፡ ሁሉ ፡ ጋራ ፡ እግዚአብሔርን ፡
ያመሰግናሉ ፡ የሃበሻውን ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በስላሞችና ፡
ባረማውያን ፡ መኻከል ፡ እስካሁን ፡ ድረስ ፡ ከስላምና ፡ ካ
ረማውያን ፡ ኃይል ፡ በታች ፡ እንደልወደቀች ፡ እንደ ፡ ቀሩ ፡
አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ በምሥራቅ ፡ እንደሉ ፡ ሁሉ ፡ ጠብ
ቋታልና ፡፡ ነገር ፡ ግን ፡ ይህ ፡ አይበቃም ፡፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን
ና ፡ ለመንግሥት ፡ ደህንነት ፡ ይህ ፡ ይፈለጋል ፡ የሃበሻ ፡ ሰ
ው ፡ ሁሉ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ቃል ፡ እንዲያውቅ ፡ መ
ልካምም ፡ እንዲያስታውለው ፡ በልቡም ፡ እንዲቀ
በለው ፡ ፍሬውንም ፡ በበጎ ፡ ስራ ፡ የእግዚአብሔርን
ም ፡ ትእዛዝ ፡ በመከተል ፡ እንዲገልጽ ፡፡ እንደህ ፡ ይላ
ልና ፡ ሰሎሞን ፡፡ ጽድቅ ፡ ሕዝብን ፡ ከፍ ፡ ያደርጋል ፡፡ ኃጢ
አት ፡ ግን ፡ የሰው ፡ ጥፋት ፡ ነው ፡፡ ስለዚህም ፡ የወንጌል ፡
መልክተኞች ፡ ከጉባኤያቸው ፡ ተልከው ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስ
ንም ፡ ይዘው ፡ መጡ ፡ ለሚፈልገውም ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ይሰጡ
ታል ፡፡ ከመጀመርያ ፡ መምጣታቸው ፡ ጀምረው ፡ እስካሁ
ን ፡ ድረስ ፡ ለሃበሻ ፡ ሰዎች ፡ የሰጡት ፡ የመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡
ቍጥር ፡ ፴፲፱፤ ያህላል ፡ አንደንድ ፡ በጥቂት ፡ ዋጋ ፡ የቀረም ፡

ሁሉ ፡ እንዲያው ፡ ሰጥተው ፡ ክርስቶስ ፡ እንደ ሊል ፡፡ እንዲ
ያው ፡ ተቀበላችሁ ፡ እንዲያውም ፡ ስጡ ፡፡ ጳውሎስም ፡ እ
ንደ ሊል ፡፡ እኛ ፡ ገንዘባችሁን ፡ አንሻም ፡ ነፍሳችሁን ፡ እንጂ ፡
ለክርስቶስ ፡፡

ጉዳያቸውም ፡ በዚህ ፡ አገር ፡ ሌላ ፡ የለም ፡ የጳውሎስ ፡
ጉዳይ ፡ እንጂ ፡ ወደ ፡ ሮም ፡ ለመምጣት ፡ ስለ ፡ ተናፈቀ ፡ እ
ንዲህ ፡ ሲል ፡፡ እላንተን ፡ ማየት ፡ እወድላሁ ፡ እሰጣችሁ ፡
ዘንድ ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ጸጋ ፡ ትጸናችሁ ፡ ዘንድ ፡፡ ሮ
ሜ ፡ ፩፤ ፲፩። የወንጌልም ፡ መለክተኞች ፡ ስለዚህ ፡ ያለም
ን ፡ ደስታ ፡ ትተው ፡ ከወደድዋቸውም ፡ ሰዎች ፡ ተለይተው ፡
ወደ ፡ ዚህ ፡ አገር ፡ መጡ ፡፡ መከራንም ፡ ድካምንም ፡ በሰ
ው ፡ አለማወቅም ፡ ጸላትነትን ፡ ተቀበሉ ፡ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡
እርሱን ፡ ብቻውን ፡ ስለ ፡ ተከተሉ ፡ የርሱንም ፡ ቃል ፡ ብቻ ፡
ስለ ፡ ሰሙ ፡፡ ሃይማኖታቸውም ፡ አዲስ ፡ አይደለች
ም ፡፡ መርማሪውም ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ጋራ ፡ አንድ
ትገጠም ፡ ያገኛል ፡፡ ሃይማኖታቸው ፡ የሐዋርያት ፡ የኒ
ቅያም ፡ ሃይማኖት ፡ ነው ፡፡ የጵሮተስታንቶችም ፡ ሃይ
ማኖት ፡ በ፷፫፤ ቃላት ፡ እንደ ፡ አስታወቁት ፡ በአውግ
ስቡርግ ፡ በላይ ፡ እንደሳየነ ፡፡ የእንግልጣርም ፡ ቤተ ፡
ክርስቲያን ፡ ሃይማኖት ፡ በ፴፱፤ ቃላት ፡ በቅድም ፡ እን
ደ ፡ ገለጽነው ፡፡ ሁሉ ፡ አንድ ፡ ነውና ፡፡ ሌላ ፡ መሠረት
ም ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ተምርት ፡ ይመሠርት ፡ ዘን
ድ ፡ ማንም ፡ አይችልም ፡ ከተመሠረተው ፡ በቀር ፡፡ እ
ርሱም ፡ የሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ነው ፡፡ ጳውሎስ ፡ እንደ ሊል ፡
፩፤ ቆሮንቶስ ፡ ፫፤ ፲፩።

ለርሱም ፡ ለጌታችንና ፡ ለመድኃኒታችን ፡ ተሰቀሎና ፡ሙ
ቶ ፡ ከፍ ፡ ላለ ፡ በፍጥረት ፡ ሁሉ ፡ ላይ ፡ ንስሐውንና ፡ የኃ
ጢአትን ፡ ስርየት ፡ ለወገኑ ፡ ሁሉ ፡ ይሰጥ ፡ ዘንድ ፡ በሃይማ
ኖት ፡ ክብርና ፡ ምስጋና ፡ ይሁንለት ፡ ከአብና ፡ ከመንፈስ ፡
ቅዱስ ፡ ጋራ ፡ ለዘላለም ፡፡ አሜን ፡፡